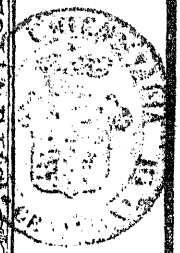

BARTOLI
A SAXO FERRATO I. V.

Luminis, In primam DIGESTI NOVI
 partem Commentaria: Ioānis Nicolai Arelateñ.
 vtriusq̃ Censuræ D. solerti opera, diligentique
 studio, natali suo splendore tandem restituta:
 innumerisque, quibus antehac scatebāt, mendis,
 repurgata: Solitæ etiamnum excellentissimorum
 Iuris vtriusq̃ Doctorum Apostillæ: quibus, tam
 arduum, tamq̃ diffusum opus non parum illustra-
 tur: In Legum studiosorū gratiam, vtilitatemq̃:
 prodeunt in lucem.

M. D. XXXVII

del Colegio de la Comy. deff. de Sta. In

Tabala rubricarū huius voluminis.

- Acquirendo rerum dominio. fo. 135.
Acquirenda possessione. fo. 137.
Actionibus & obligationibus. fo. 306.
Aqua quotidiana & estiva. fo. 278.
Aqua pluuia arcenda. fo. 79.
Arboribus cedendis. fo. 286.
C Bonis auctoritate iudicis possidendis. fo. 237.
Bonorum separationibus. fo. 244.
C Cessione bonorum. fo. 231.
Confessis. fo. 225.
Curatore bonis dando. fo. 245.
Locacis. fo. 279.
C Damno infecto. fo. 46.
Diuersis & temporalibus prescriptionibus. fo. 300.
Doli mali & metus exceptione. fo. 302.
Donationibus. fo. 103.
Donationibus causa mortis. fo. 123.
C Exceptionibus seu prescriptionibus & iudicibus. fo. 288.
Exceptione rei iudicate. fo. 394.
C Fideicommissariis libertatibus. fo. 132.
Fonte. fo. 279.
Fiuminibus. fo. 258.
C Glorie legenda. fo. 286.
C Interdictis. fo. 250.
Iure aureorum annulorum. fo. 135.
Itinere actus punito. fo. 274.
C Liberali causa. fo. 135.
Religiosis. fo. 305.
Libero homine exhibendo. fo. 286.
Libertis exhibendis. fo. 287.
Loco publico fruendo. fo. 257.
Locus & itineribus publicis. fo. 256.
C Manumissionibus. fo. 130.
Manumissis vindicta. fo. eodem.
Manumissis q̄ seruis ad vniuers. pertt. impo. fo. 131.
Manumissis testamento. fo. eodem.
Migrando. fo. 287.
C Ne de statu defunctorum. 135.
Ne quid in flumine publico. fo. 262.
Ne quid in loco sacro fiat. fo. 255.
Ne quid in loco publico. fo. 256.
Ne vis fiat ei. fo. 253.
C Operis noui nuntiatione. fo. 3.
C Precario. fo. 285.
Privilegijs creditorum. fo. 241.
Pro emptore. fo. 192.
Pro donato. fo. 197.
Pro derelicto. fo. 198.
Pro dote. fo. 198.
Pro herede. fo. 196.
Pro soluto. fo. 192.
Pro suo. fo. 198.
Publicanis & vectigalibus. fo. 89.
C Quarum rerum actio non datur. fo. 305.
Que in frau. credi. facta sunt vt restituant. fol. 246.
Quibus ad libertatem proclamare non licet. fo. 135.
Quibus ex causis in possessionem eatur. fo. 232.
Quod vi aut clam. fo. 279.
Quorum bonorum. fe. 251.
Quorum legatorum. fo. 252.
Qui & a quibus manumiss. liberi non fiant. fo. 153.
C Re iudicata & effectu sentent. & de interlo. iud. fo. 199.
Remissionibus. fo. 285.
Ruis. fo. 279.
C Saluano interdicto. fo. 288.
Statuliberis. fo. 134.
Superficiebus. fo. 273.
C Tabulis exhibendis. fo. 253.
C Via publica & itinere publico fruendo. fo. 257.
Vi & vi armata. fo. 262.
Usucapionibus & usurpationibus. fo. 168.
Vti possidetis. fo. 266.
Vt in flumine publico nauigare liceat. fo. 262.
Vtrobi. fo. 287.

De operis noui nuntiatione. Rubrica.

- 1 Inuocatio in omni principio consuevit fieri secundum sectarum diuersitatem.
- 2 Sententius significat quandoq; causam efficientem quandoq; materiale: et quandoq; dominium. et nu. 5. et ibi quod sumitur prout magis conuenit materiei.
- 3 Jurisconsulti fuerunt ante christum.
- 4 Notarius conficiens instrumentum inter Iudeum et Christianum: vel inter Iudeos inuocando nomen Iesu christi: instrumentum valet.
- 5 Statutum q; quicumq; receperit rem alterius qualiter intelligatur.
- 6 Verba in statuto intelliguntur propter communem usum loquendi improprie et large.
- 7 Communis usus loquendi est quod genitiuus denotet possessionem et iudam detentionem.
- 8 Statutum qm quis vult producere non tenetur producere totum volumen: sed potest particulam statuti specialis.
- 9 Editio q; fit iudici debet fieri de tota scriptura: partit vero editur particula que facit ad causam: et etiam iudici quando particula tantum exhibere potest.
- 10 Particula statuti edita si non opponatur a parte quado prober.

Additio facta statuto debet edi cum statuto. Digestum nouum quare sic appellatur.

Omini ut sci

tis hic non est caput totius compilationis: et ideo q; in principis aliorum librorum dicitur non referat hic: sed qd sit subiectum seu materia: que sit causa efficiens et licet de hic tetigerit. Sui de cog. plenius s. de iusti.

et iure. et 2o in prin. sum. sup. c. Aunc lega rubricam pmissis. l. f. Rubrica diuiditur in quos partes. Primo ponit inuocatio diuini nominis. Secundo ponitur denominatio imperialis culminis tanq; cause efficientis. Tertio ponit quedam causa materialis. Quarto ponit quedam causa formalis. Quinto ponitur ad presentem titulum rubrica specialis de noui operis nuntiatione: scda ibi: dñi iustitiani: tertia ibi: in ris enudeati: quarta ibi: digestor: quinta ibi: de operis noui nuntiatione. Et in ista rubrica ponit casum prout consuevit poni in glo. Quis ita fuit et a copilatoribus qm in omni operis principio consuevit inuocatio fieri scdm sectarum diuersitate. Quero que vos inuocabitis in isto principio. Resp. copilatores nos sum? Christiani et etiam imperator Iustinianus: ideo inuocabimus nomen dñi nostri Iesu christi: dicendo. In noie dñi et. Secundo quero cu ois liber denominetur a suo autore tanq; a causa efficiente sicut dicitur liber Homeri. liber Aristo. vt. l. librorum. s. de lega. iij. Iste liber a quo denominabitur: respondetur q; vocabitur liber Iustiniani tanq; a causa efficiens: deo dicit dñi Iustiniani. et. Tertio qm q; erit materia huius libri: resp. q; erit materia est iuris enudeati. et. Quarto qm q; erit forma huius libri. et forma erit diuisio p libros. ideo dicit

a Rubrica diuiditur. Hac diuisionem reprehendit Imol. in rub. ff. de verbo. obli. in ver. est de cede dñi.

b Casus genitiuus. Adde q; aliqui denotat possessionem iure domicilij vt videt notari maxime per glo. in. c. accedēs. el. ij. vt lit. no cōtest. qm ratio iuris ditionis: vt de glo. de post. pie. la. ca. j. in glo. q; in. ct. bone. vide glo. de prebē. c. pio illo. rū. scdm do. Ant. in. d. c. ac cedens. et de genitiuus. vide Bal. in. l. ij. in. pri. s. d. nego. gest. et vi de. j. pri. Andre. Palma. Et istud qd genitiuus denotare dñm. vt. l. fuit titij. s. mā. et. l. si heredis seruus. de leg. j. et. l. si seruus cōis meui et castrensis.

c Digestorū seu pādectarum ex ordine em respicit. et. Quis querit q; erit materia specialis primi tractatus. m. de ope. no. nūtia. Ho. nōme dñi inuocandū. Secundo no. et q; casus genitiuus qm significat causam efficientem tanq; materiale: tanq; formalē: vt hic p. et. Sppo. cu ab alia secta q; christiana nōme christi inuocat videtur fieri in contemptū. vt. C. de iude. l. iudeos. sed isti fuerunt iurisconsulti q; fuerunt ante christum: et sic pagani: et. go. et. nā in. l. j. de oug. iur. s. qd. tpe Cesaris fuerit et christi fuit natus tpe Octauiani. glo. in. pri. ff. veteris. dicit qd istud fuit additū a copilatoribus. Et istud q; facit ad. q; nota. rii. q; facietis instrumentū inter Iudeos vel inter Iudeū et Christianū: et ponit in noie dñi nri Iesu christi. Et q; a Iudeo non inuocat sed a copilatore instrumentū sustinet. Et Sppo. videt qd genitiuus denotare dñm. vt. l. fuit titij. s. mā. et. l. si heredis seruus. de leg. j. et. l. si seruus cōis meui et castrensis.

d Ad questionē notarij. vide Bar. et Bal. in. proe. c. et que ibi scripti post Bar. et per Imo. hic et bal. in. rub. de iusti. et iur. et. d. Ant. in. c. inter dilectos. de fi. instru. et in. proe. decre. ubi tenet cu Bar. hic et idē ro. hic. Adde q; ea q; dixi in. proe. c. ubi se remittit discrepant ab his que hic in. lee. tenet et melius q; ibi tenet q; conficiens instrumentū inter Iudeos debeat inuocare nomen dñi hic vero concludit cu inuocatio diuini nominis non sit de substantia instrumenti q; non est de numeratis per glo. in. l. generali. de tabu. lib. et. q; notarius omittendo tam inter Iudeos quam Christianos non est inculpandus et q; inuocatio diuini nominis non sit de substantia tenet Paul. de cast. in. pemio. c. ubi dicit Pistorij ita seruari: et idem tenet Jo. an. in. addi. ad. Spe. de instru. edi. s. j. verū. ante omnia. Specu. ibi in arduis dicit semper esse apponendum latius vide que posui in. proemio. c.

e Sppo. videtur q; genitiuus habeat denotare dominium. Adde Bal. in. l. j. circa. j. col. c. si a non competens. iudi. et vide que dixi. s. proxi. Item adde q; genitiuus in dubio videtur referri ad directū dominium tantum non ad vtile. l. si domus. s. si. de lega. j. facit. l. j. s. si. si ager vecti. Item vide Ange. in. l. lex come. s. domum de iurijs.

A Statuto. sed quid si statutum dicat non liceat ac-
cipere rem alienam. vide de ter. in l. i. §. j. de ser. conu. z
ter. z ibi Bart. in l. si fur. de usufruc. z in materia ista
ad de Bartol. in l. con. C. z Bald. in d. l. i. §. locum
quem. §. legit ipse. in prin. tr. z Bal. in l. i. in prin. §.
de origi.
tur. in l. peculij. z de stip. ser. fateor q. genitij?
h. in prin. habet dictam significationem: z etiam
nan. cau. alias significationes q. ponuntur in hac
stabu. rubrica: sed dum ponitur in l. d. z sumi
Bartolus
Bal. in addi. ad Spe. in ti. de iura. calum.
B Andre. Poma. ¶ Et possessionem. vide do.
p. po. in c. quo iure. in vlti. col. diff. viij. et fed. p. si.
ed. r. r. z Panor. lxxiiij. volu. ij. z Lepol. col. vij. vo-
lu. j. z Ro. d. r. r. in fi. z Card. r. r. col. iij. z Alex. r. v.
col. iij. volu. j. z Panor. in c. pro illorum. in l. nota. de
p. b. in c. q. n. q. in l. i. in iij. not. de iudi. z Panor. in c. q. n. q.
in l. i. in iij. not. de iudi. z Barb. in rub. de
reb. eccl. non. ale. in l. c. z Panor. in c. sane. quia. co-
lum. fi. de offic. de leg. in c. j. de postula. p. r. l. in. viij.
col. z preceden. ad fi.
C In statutis vero. z idē etiā videtur dixisse Bart.
in penalibus in l. libellozum. §. sed si aliud. de accu.
vide Bal. in locis. §. alleg. z omnino Bal. in l. omnes
populi. in. vj. z vlti. col. de iust. z iur. z Bart. in l. i. de
iust. z legi. z in l. labeo. de stip. leg. z in l. libellozum. §.
quod tamen. de leg. iij. z quo dicitur materia stricta re-
cedant a proprio significato. ppter communē vsū
loquendi. firmat Jac. bu. in l. i. in c. in aut. sacra-
menta. C. si ad auct. v. d. z refert do. Ant. in p. o. m. i. o.
de r. r. q. d. institutio habeat locum communis vsus
loquendi. firmat Barto. in l. i. C. de iura. calum. facit
quod no. Bart. in l. i. d. dubium. C. de leg. in. ij. col. et
ibi sequitur Bal. z stud. d. r. r. z idē Bart. in l. i.
in. ij. col. in v. r. i. t. e. m. C. de re. p. m. u. t. a. z Barto. in
d. l. omnes populi. in. vj. quæstio. p. i. n. c. i. r. a. i. n. t. e. r. p. e.
tationem declaratiuam z Ang. in l. l. ex. com. §. de
mum. de iur.
Bartolus. det. de Anch. c. o. s. i. c. c. c. r. r. i. j. et meli. d. r. v. f.
D Communis vsus. dicebat Imol. hic q. cum in ca-
su nostro. statutum sit penale non attenditur commu-
nis vsus loquendi pro quo vlt. r. p. s. u. m. facit. l. i. t. a. v. l.
ueranus. in prin. c. i. b. i. v. u. l. g. o. ad legem aquiliam. z l.
si dicum. in prin. c. §. de iur. et Bal. in c. j. in prin.
c. de succes. f. e. d. t.
Bartolus q. d. Roma. hic dicit q. d. in penalibus atten-
ditur communis vsus loquendi. v. n. o. z. o. a. n. d. i. n. c.
fundamenta. de elec. in. vj. in not. z glof. in. c. cupit. f.
tes. §. j. v. e. r. c. o. m. u. n. i. t. e. r. e. o. d. e. m. t. u. m. z. i. n. c. s. t. a. t. u. t. u. m. i. n.
v. e. r. t. e. r. a. d. e. r. e. s. c. r. i. p. t. i. n. v. j. glof. in. c. nonnulli. de r. e. s.
s. c. r. i. p. t. i. n. c. p. r. e. s. e. n. t. i. §. l. o. c. a. d. e. a. p. p. e. l. v. b. i. a. p. p. e. l. l. a. t. i. o.
n. e. p. i. e. r. i. n. t. e. l. l. i. g. i. t. u. r. d. e. v. u. l. i. d. e. m. v. o. l. u. i. t. B. a. r. t. o. p. o. s. t.
J. a. c. o. b. u. t. i. n. l. l. i. b. e. l. l. o. z. u. m. §. s. e. d. z. a. l. i. u. d. j. d. e. a. c. c. u. e. t.
B. a. l. c. o. n. s. i. l. i. c. e. t. l. i. b. j. f.
E Quod nota. Adde que no. Bart. in l. quintus. §.
argento. de auro. z argento legatis.
F Scilicet edicta. iuxta l. secunda. §. eo autem tem-
pore. de orig. iur.
G Officio iudicis. fm glof. in l. prima. in ver. igno-
rante. C. qui admitt. et per Bald. in rubi. t. u. i. n. i. j. q. g.

prout magis est apta materia vbi ponitur. vt. l. quo-
ties in stip. j. de ver. obli. vbi glo. expresse ponit hoc
exemplū dum dicitur lib. Aristo. z l. quoties idē ser-
mo. de reg. iur. z vt dicitur in l. libellozum. §. j. de leg. iij.
¶ Sed circa vniū posset dubitari. reperitur in quo-
dam statuto q. quicūq. recipit rem alterius puniatur
in tantū. quid significet verbi alterius: an dominiū
vel possessionē. vt. l. i. post prin. de reli. z sump. fune.
ecōtra videt q. verificet nō solum in dno s. etia in pos-
sessione z detentatione vt si habeo rem. accōmodatā
vel depositā. vel quocūq. modo interest. potest dici
alterius. vt. l. i. in prin. i. m. c. i. o. §. ait p. r. e. t. o. r. z. §. s. e. q. §. s.
nau. cau. sta. z in l. i. in prin. z. §. in hac. j. v. b. o. r. a. p. t.
D. i. c. q. d. e. s. t. r. i. c. t. a. z. p. p. r. i. a. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t. i. o. n. e. s. i. g. n. i. f. i. c. a. t.
d. o. m. i. n. i. u. m. v. t. d. l. i. j. d. e. r. e. l. i. z. s. u. m. p. s. u. ¶ Sed de quadā
significatione magis larga z impropria cōprehēdit
etiā possessionē z detentationē. vt in contrario. vnde
grammatici antiqui dicebant q. genitiuus regis q. n. q.
ex natura possessionis. In statutis vero licet de bea-
mus accipere fm prop. i. significatione. vt. l. nō alie-
ter. de leg. iij. in p. p. t. e. r. cōm. v. s. u. m. loquendi accipit
istā sēdo modo. vt. d. l. libellozum. §. q. d. t. n. c. a. s. i. u. s. v. e. r. s. i.
nā z in v. s. i. z q. d. i. b. i. n. o. f. a. c. i. t. e. o. t. i. l. f. e. r. u. o. s. z. q. t. a. l. i. s.
s. i. t. cōis v. s. u. s. loquēdi. optime facit. q. d. n. o. §. s. de ori-
g. i. u. r. l. i. j. i. n. p. u. n. i. n. g. l. n. o. a. r. z. c. ¶ Et p. r. i. m. o. o. p.
extra gl. e. a. q. t. r. a. d. u. n. t. a. d. i. n. s. t. r. u. c. t. i. o. n. e. m. a. l. i. q. u. o. r. u. m. d. e. b. e. t.
a. c. a. p. i. t. e. t. r. a. d. i. v. t. l. a. r. g. e. t. a. r. i. u. s. §. e. d. i. §. d. e. e. d. e. §. h. i. c.
l. i. b. e. r. n. o. n. t. r. a. d. i. t. a. e. a. p. i. t. e. r. g. o. m. a. l. e. t. r. a. d. i. t. ¶ S. e. p. t. e. m.
e. m. s. u. n. t. p. a. r. t. e. s. d. i. g. e. s. t. o. v. t. l. i. j. §. s. e. d. c. ū. o. i. a. C. d. e. v. e.
t. e. i. u. r. e. e. n. i. ¶ H. i. c. n. o. i. n. c. i. p. i. t. i. n. a. l. i. q. u. a. e. a. r. i. : c. u. m. s. e. r. t. a.
i. n. c. i. p. i. a. t. d. e. b. o. p. o. s. s. e. p. t. i. m. a. d. e. v. e. r. b. o. b. l. i. t. i. n. s. i. c. u. t. i. t. u. d. e. r.
i. n. i. u. d. i. c. i. o. f. a. m. i. l. e. r. c. i. l. n. o. n. f. a. c. i. t. d. i. f. f. e. r. e. n. t. i. a. m. v. e. l.
s. e. p. a. r. a. t. i. o. n. e. cōi. u. n. c. t. a. r. u. m. p. e. r. s. o. n. a. r. u. m. v. t. C. cō. i. a. v. t. r. i.
i. u. d. i. l. p. e. i. t. a. h. i. c. d. o. c. q. u. i. f. e. c. e. r. i. t. i. s. t. a. d. i. u. i. s. i. o. n. e. v. o. l. u. m. e. n. u. m.
n. o. l. u. e. r. i. t. i. n. c. i. p. e. r. e. v. o. l. u. m. e. n. i. n. t. i. d. e. b. o. p. o. s. s. e. q. r. n. o. l. u. e. r. i. t.
i. l. l. u. t. r. a. c. t. a. n. i. s. e. p. a. r. a. r. e. a. m. a. t. e. r. i. s. ¶ I. n. f. o. r. t. i. a. t. i. o. n. e. q. u. i. a. e. i. s.
f. r. a. t. e. r. i. z. a. t. ¶ I. t. e. m. i. n. t. i. d. e. v. e. r. b. o. b. l. i. t. n. o. i. n. c. i. p. i. t. q. u. i. n. i. m. i. s.
p. a. r. ū. r. e. m. a. n. e. r. e. t. d. e. h. o. c. v. o. l. u. m. e. n. e. v. i. d. e. p. p. t. e. r. i. n. c. o. m. o. d. a. m.
d. i. u. i. s. i. o. n. e. i. s. t. a. p. a. r. s. e. s. t. d. i. u. i. s. a. : e. t. p. a. r. s. a. t. t. r. i. b. u. t. a. ¶ I. n. f. o. r. t. i. a. t. i. o. n. e.
p. a. r. s. h. u. i. c. v. o. l. u. m. e. n. u. m. a. r. g. §. f. a. m. i. e. r. c. i. l. a. n. t. e. p. e. z. v. i. d. e. g. l. o. q. i. n. c. i. p. i. t. s. e. d.
c. u. m. s. e. p. t. e. m. z. l. e. g. e. v. s. q. i. b. i. s. e. d. h. i. c. z. q. d. s. e. q. u. i. t. u. r. r. e. c. i. t. a. h. i. c.
f. i. n. h. o. c. i. s. t. a. m. a. t. e. r. i. a. d. i. s. t. i. n. c. t. a. e. s. t. a. b. a. l. i. a. : e. r. g. o. r. u. b. i. c. a.
nō c. o. n. t. i. n. u. a. t. u. r. c. o. t. r. a. l. i. j. d. e. s. t. a. h. o. ¶ S. i. n. d. i. c. e. t. q. nō e. s. t. s. e. p. a. r. a. t. a.
s. e. d. s. u. p. e. r. i. u. s. l. o. q. u. i. t. u. r. d. e. i. u. r. e. p. r. e. t. o. r. i. o. h. i. c. d. e. e. o. d. e. m. s. e. d. n. o.
e. o. d. e. m. m. o. d. o. : e. t. v. i. d. e. g. l. i. b. i. s. e. d. h. i. c. i. a. m. e. s. t. d. i. s. t. i. n. c. t. a. m. a. t. e. r. i. a. z. c. v. s. q. s. a. d. f. i.
I. s. t. a. v. e. r. b. a. e. x. p. o. n. u. n. t. p. e. r. d. y. v. n. o. m. o. d. o. z. p. J. o. e. t. ¶ I. s. o. i. n. s. u. m.
h. u. i. u. s. l. i. b. r. i. a. l. i. o. m. o. d. o. z. a. l. i. o. m. o. d. o. p. e. r. J. a. c. d. e. a. r. e. d. y. e. r. p. o. n. i. t.
e. o. d. e. m. o. d. o. f. e. d. i. c. t. a. t. p. p. o. n. e. d. o. n. o. i. n. e. u. n. d. e. m. o. d. u. m. q. s. d. e. a. c. q. u. i. r. e. n. d. o. : h. i. c. d. e.
r. e. t. i. n. e. d. o. z. s. i. c. p. o. t. e. s. t. a. c. c. i. p. i. c. o. s. i. u. a. t. i. o. r. u. b. i. c. e. ¶ A. l. i. o. m. o. d. o. e. x. p. o. n. i. t.
p. e. r. d. y. o. e. o. d. e. m. o. d. o. s. e. z. p. p. o. n. e. n. d. o. e. d. i. c. t. a. nō i. n. e. u. n. d. e. z. m. o. d. u. m. q. s. d. e. i. u. r. e. p. r. e. t. o. r. i. o. q. d.
p. e. r. t. i. n. e. t. a. d. v. l. t. i. m. a. s. v. o. l. u. n. t. a. t. e. s. z. d. e. a. c. t. i. b. u. s. m. o. u. e. n. t. i. u. m. h. i. c. d. e. a. c. t. i. b. u. s. v. i. u. e. t. i. u. m. ¶ T. e. r. t. i. o. m. o. d. o. e. x. p. o. n. i. t.
p. e. r. J. a. c. d. e. a. r. e. q. s. d. e. i. u. r. e. p. r. e. t. o. r. i. e. e. t. q. u. a. r. e. s. u. l. t. a. t. a. c. t. i. o. : h. i. c. d. e. o. f. f. i. c. i. o. i. u. d. i. c. i. s. p. e. r. q. d. f. i. t. n. u. n. t. i. a. t. i. o. v. t. l. i. j.
i. n. §. b. o. n. o. r. i. d. e. b. o. p. o. s. s. e. z. l. j. §. d. e. b. o. p. o. s. s. e. h. e. r. e. d. p. e. i. a. h. i. c. d. e. o. f. f. i. c. i. o. i. u. d. i. c. i. s. t. r. a. c. t. a. t. i. s. t. a. nō e. s. t. v. e. r. a. ¶ A. q. i. n. m. a. t. e. r. i. a. d. e. b. o. p. o. s. s. e. a. n. t. e. p. e. t. i. u. a. b. o. n. o. r. u. m. p. o. s. s. e. s. s. i. o. n. e. nō e. r. a. t. a. c. t. i. o. s. e. d. d. e. c. e. m. e. b. a. t. u. r. o. f. f. i. c. i. o. i. u. d. i. c. i. s. p. o. s. t.

probat in l. j. ff. de iur. sci. om. iud. z declarat Bal.
in rubi. C. de condi. ex. l. in. iij. col.
Totum volumen statutorum. an quis teneat pro-
ducere totum volumen statutorum. de quo per do. b.
Anto. in dicto. c. j. vbi idem tenet vnuus addit qd do.
Ly. zbar.
voluit in
l. fina. C. d.
ergo remanet q. ista edictio fit pro par-
te voluminis. ¶ Iuxta hoc queritur: alie-
ter. offe. 7
at edere
sententias a
statuti li-
cet forma
liter ver-
ba non e-
dant hoc
est verum
quādo ab
intelligen-
tissimo e-
ditio fie-
ret: als cū
¶ Iba mul-
tum rele-
uet ad in-
tellectum
statuti nō
est totū
videre sē-
tentiā so-
lam quod
no. et ad-
de Bart.
in l. argē-
tarius. §.
edi. hic al.
leg. z m. l.
j. §. diem.
ff. que ad.
z test. ape.
z qd dicit
in dicta l. inciuile. z multa per Imol. in rubi. soluto
matrimo. Item ista limita in inuentario tutoris l. ij.
et ibi Barto. C. de ali. pu. p. stan. et vide Bal. in d. i. c. a. l. i. n. c. i. u. i. l. e. z. n. o. q. u. o. d. s. u. f. f. i. c. i. t. p. r. o. d. u. c. e. n. t. i. l. e. g. e. m. a. l. l. e. g. a. r. e. p. a. r. t. e. m. p. r. o. i. p. s. o. p. r. o. d. u. c. e. n. t. e. f. a. c. i. e. n. t. e. m. v. e. l. s. t. a. t. u. t. u. m. c. ū. a. d. d. i. t. i. o. n. e. z. r. e. l. i. q. u. i. s. v. e. l. z. c. r. i. j. d. e. p. e. r. s. o. n. a. e. t. i. b. i. v. e. r. b. a. l. e. g. i. s. i. n. t. e. l. l. i. g. u. n. t. u. r. s. e. c. ū. m. p. r. i. u. s. d. i. c. t. a. ¶ I. t. e. m. s. u. f. f. i. c. i. t. e. d. e. r. e. p. a. r. t. e. m. s. t. a. t. u. t. i. q. u. o. u. i. s. q. u. i. s. f. a. c. i. t. a. d. p. r. o. p. o. s. i. t. u. m. v. j. q. d. p. r. i. m. a. d. e. p. e. r. s. o. n. a. v. b. i. c. u. n. q. d. e. s. u. b. s. t. a. n. t. i. a. s. t. a. t. u. t. i. p. e. r. B. a. l. p. e. r. i. l. l. u. m. t. e. x. i. n. l. h. u. m. a. n. u. m. C. d. e. l. e. g. i. d. o. ¶ A. n. t. o. i. n. c. c. o. n. t. i. n. g. i. t. d. e. f. i. n. s. t. r. u. m. s. e. q. u. i. t. u. r. d. i. c. t. a. B. a. l. h. i. c. A. n. g. e. i. n. l. j. §. e. d. e. r. e. p. e. r. i. l. l. ū. t. e. x. d. e. e. d. e. n. d. i. c. i. t. q. d. d. e. b. e. t. e. d. i. t. o. r. a. r. u. b. r. i. s. t. a. t. u. t. i. c. u. m. n. i. g. r. o. s. u. o. n. o. n. t. o. t. u. m. v. o. l. u. m. e. n. z. h. i. c. a. d. d. e. B. a. r. t. o. i. n. d. l. o. m. n. e. s. p. o. p. u. l. i. i. n. f. i. c. u. m. q. u. o. t. r. a. n. s. i. t. d. o. ¶ A. l. i. b. b. i. n. d. i. c. t. o. c. a. p. i. p. r. i. m. o. d. e. p. r. o. b. a. t. i. o. a. l. i. q. u. i. d. a. d. d. i. t. i. p. s. e. i. n. d. o. c. o. n. t. i. n. g. i. t. ¶ A. d. d. e. q. d. P. a. n. o. r. i. n. c. c. o. n. t. i. n. g. i. t. d. i. c. i. t. q. d. s. i. s. t. a. t. u. t. u. m. h. a. b. e. t. p. l. u. r. e. s. p. a. r. t. e. s. f. a. t. i. s. e. s. t. s. t. a. t. u. t. ū. i. n. t. e. g. r. u. m. i. n. i. u. d. i. c. i. o. p. r. o. d. u. c. e. r. e. a. d. l. e. g. e. n. d. u. m. z. p. a. r. t. i. c. u. l. u. m. e. d. e. n. d. a. m. e. d. i. c. t. i. o. n. e. m. i. s. t. u. s. p. a. r. t. i. s. q. u. e. t. a. n.

git materiam subiectā: z idem dicit de ratione eden-
da: z ita dicit se intelligere Bar. hic.
¶ Andreas Pomate.
¶ An sufficiat pro declaratione huius dicti Bart.
videancelo. decium post Bal. Sali. et alios ibi in
l. ex. couē-
tione. C. §.
pac. vbi di-
cunt per il-
lū text. p.
bani q. li-
cet q. s. te-
neatur to-
tus instru-
mentū ex-
hibere po-
terit tamē
esse q. p.
batio orie-
tur ex par-
te statum:
nō autem
ex toto vt
ibi p. eos.
z facit. l. j.
C. sine cē.
vel relt. et
Rom. cō-
si. cccv. cō-
lum. fi. et
Aret. con-
sili. lxxvij.
col. j.
¶ C. otin-
git. meli-
in ca. cum
p. sone. de
p. r. i. u. l. e. i. n.
v. j.
¶ Andre.
Pomate.
lumina: istud est vltimum: secundo mo-
do appellat nouū: sicut quedam inter-
d. ¶ C. ut le-
gatus.
¶ A. i. d. e. n. o. p. e. r. d. o. c. i. n. l. q. u. i. f. i. l. i. a. b. u. s. i. n. p. r. i. n. s. d. e. l. e. f. i.
¶ S. e. d. s. i. nō a. p. p. a. r. e. t. S. e. d. d. o. J. o. t. e. n. e. t. c. o. t. r. a. B. a. r. t. o. i. n. h. o. c. q. u. i. a. p. r. o. b. a. t. i. o. d. e. b. e. t. d. e. n. e. c. e. s. s. i. t. a. t. e. c. o. n. c. l. u. d. e. r. e. z. i. d. e. o. c. a. u. t. e. l. a. e. s. t. q. d. n. o. t. a. r. i. u. s. a. t. t. e. s. t. e. t. u. r. e. s. s. e. r. o. t. u. m. n. o. n. o. b. l. c. u. m. d. e. l. e. g. e. q. u. i. a. i. b. i. l. o. q. u. i. t. u. r. i. n. r. e. o. q. d. o. b. t. i. n. e. b. a. t. a. c. t. o. r. e. n. o. n. p. r. o. b. a. n. t. e. v. e. l. e. s. t. s. p. e. c. i. a. l. e. p. r. o. p. t. e. r. s. o. l. e. m. n. i. t. a. t. e. m. i. n. u. e. n. t. a. r. i. j.
¶ Andre. Poma. ¶ Contrarium argu. vide Le-
pol. r. r. j. col. p. e. a. l. s. r. j. j.
¶ C. e. s. s. a. t. s. u. s. p. i. c. i. o. z. f. a. c. i. t. l. i. f. i. C. d. e. o. f. f. i. c. i. u. i. d. i. n. d. e. t. e. c. a.
a. d. a. u. d. i. e. n. t. i. a. d. e. p. r. e. s. c. r. i. p. t. z. n. o. ¶ L. y. i. n. l. f. i. C. d. e. p. r. e. c. i. i. m. p. e. o. f. f. e. z. ¶ I. m. o. l. i. n. r. u. b. i. s. o. l. u. m. a. t. r. i. ¶
¶ D. i. g. e. s. t. ū. n. o. u. u. m. q. u. o. t. m. o. d. i. s. d. i. c. a. t. u. r. n. o. u. u. m. e. t. q. u. a. r. e. d. i. c. a. t. u. r. n. o. u. u. m. p. o. t. e. s. t. e. t. i. a. m. r. e. s. p. o. n. d. e. r. i. q. d. e. s. t. n. o. m. e. n. m. a. g. i. s. t. r. a. l. e. z. s. i. c. nō a. t. t. e. n. d. e. n. d. ū. v. t. n. o. t. i. n. l. i. j. C. d. e. c. o. n. s. i. l. p. e. c. u. z. i. n. r. u. b. r. i. f. f. s. o. l. u. m. a. ¶ A. d. d. e. b. o. n. a. s. g. l. o. f. i. n. c. g. e. n. e. r. a. l. i. i. n. v. e. r. n. o. u. o. d. e. e. l. e. c. l. i. v. j. a. l. i. q. u. i. d. i. n. l. a. d. m. o. n. e. n. d. i. i. n. v. e. r. n. o. u. a. i. n. s. t. r. u. m. e. n. t. a. d. e. i. u. r. e. n. i. e. t. i. n. l. v. e. t. u. s. §. d. e. v. i. t. r. i. ū. o. l. c. o. q. s. l. e. g. a. ¶ B. a. l. d. c. o. n. s. i. l. i. o. c. r. r. j. l. i. b. r. o. p. r. i. m. o. ¶

Hoc edicto permittitur. et que fuerit ratio huius edicti. vide tex. in l. j. §. et parui. j. quod ut ait clā. q. ad hoc est fing. fm. Ludo. j. ea. l. §. j. in prin.

Pronome hoc. de pronomine hic hec hoc. quod no. pro teste. et idem est in ver. video. textus est z ibi Bar. in l. itē labeo. §. si quis sic fecit. j. de in iur.

Sunt neri dictū testis. de hoc p. lo. late l. i. inter stipularem. §. j. de ver. o. bli. z pra bar. facit qd ipeno. in l. res. j. de fal.

Andr. Domate. Vide aliqd per Alex. cō. si. cv. col. vlti. vol. ij. et xliij. in vlti. colu. vo. iij. et feli. in. d. c. cum tu. vbi plene allego cō. si. xij. col. octava. et Barb. cō. si. ij. col. ij. vol. j. z in cō. si. cccj. z Alex. in l. inter sti. §. j. col. ij. j. de ver. obli. z cō. si. xxxij. col. ij. vol. j. z in cō. si. xlvj. col. ij. ad fi. vol. ij. in col. ij. ver. si. ad istd. ibi. z glo. dicit vide Lepol. cō. si. xxxij. col. si.

Dicta appellatur a prima parte sui: vt interdico qd vi aut clam ita hic qd tractatur de nouo opere appellat digestū nouum. Tertio modo potest dici nouum scilz eo q. nouum qñs appellat inquir. vt. l. j. in prin. §. quod qñs iur. et ideo hic dicit nouū. i. inquir. pantiens iniqua. his pmissis penam ad nigrū. §. prophēzare fir duobus modis fm theologos: vno mō dicere pterita inuisa et incognita: alio modo futura.

Pronomen hoc est demonstratiuū ad oculum corporis et intellectus.

Lestis examinatus in palatio potestis qui dixit contractū celebratū in palatio episcopi et sup alio articulo dixit in hoc palatio probat: quia refertur ad oculum intellectus.

Edictum ab interdico differt vt gen⁹ et species et est nomen generis.

Species edicti qualiter cognoscatur a specie interdici.

Interdicium. i. inter duos dictum.

Ista materia est interdiciū.

Nuntiatio noui operis sperni potest: quod certum est nuntiantem non habere ius nuntandi.

Nuntiatio incongrue et inepte facta spernitur.

Causa in nuntiatione debet exprimi si petatur: et latius numero. 9.

Nuntiatorem non habere ius nuntia. di nouum opus qliter possit esse certū.

Causa corā pretore in nuntiatione exprimitur non in ipso actu nuntandi.

Causa in alijs denuntiationibus z protestationibus an inferi debeat: remissio. siue. z nu. 20.

Pars qui nuntiat si dicat nescio causam quare me impedias: libet scire: dicitur petere causam in nuntiatione inferi debere.

Verba enuntiatua etiam in contractibus inducūt dispositiōem: si sunt de presenti: secus si de futuro.

Causa in nuntiatione exprumenda est etiam si operari petant.

Operari possunt in possessione dñi. tione peti debet in ipso actu nuntandi: vel etiam post: trahendo nuntiantē ad iudiciū: et iurando de calumnia.

Nō sufficit causam in genere exprime re in nuntiatione: sed debet esse certa als sperni potest.

Quando sufficiat quod dicatur nuntio q. edificas contra seruutem mihi de-

bitam: vel in solo meo: vbi quod sufficit quando ex edificio causaretur preiudicium vendicationi. seruitutis vel domini.

Uel qñ esset manifestū nuntiantem esse in possessione vel quasi als non deberet dicere se esse in possessione vel quasi.

Judices magis fauent rebus religiosis et sacris q̄ alijs.

Petitio expressionis cause in nuntiatione si est inepta sperni potest.

Causa nuntiationis quando sit probanda in prosecutione nuntiationis.

In prosecutione nuntiationis non potest produci alia causa q̄ expressa.

Nuntiatio noui operis est quedam appellatio extra iudicium.

Cause expresse in nuntiatione potest aliqua qualitas adijci vel detrahi.

Cessionarius nuntians debitori ne soluat cedēt nō impedit debitorē solue. e creditori nisi sibi ostēdat instrumentū cessionis z legati: ac etiā sibi copiam det.

Remissio nuntiationis est triplex: quia quedam ab homine: quedam a lege: quedam a iudice.

Dictiones eateius quatenus sumuntur vel causatiue: vel temporaliter: vel quantitatiue.

Remissio nuntiationis noui operis in quantum fiat.

Nuntiare opus et prohibere differunt.

Triplex expositio. ter.

Qualiter succurrat aduersus eū q. nuntiauit iniuste.

Constitens se absolutum ab excommunicatione an ex hoc videatur confiteri se fuisse excommunicatum.

Hoc edicto permittitur. Diuiditur in duas partes. primo ponit effectū nuntiationis. scdo effectū remissionis. scda ibi: deinde remittere tur. zc. Istud principū nō debet summari: q. est summari edicti pretoris: cū id edictū habeat duo capita. vt. l. pretor. in pn. j. eo. z ideo Alpiā? illa duo capita summari: z ideo ponamus casum in terminis. et glo. j. hic ponit casū q. incipit titius edificabat. zc. Notabilia collige per te. §. opp. d. hic hoc edicto: videt q. male dicat cū hoc pronomen hoc: sit demonstratiuū ad oculū. vt. l. nemo dubitat. z l. hoc articulo. §. de here. instit. z. j. de ver. obli. l. si ita stipulatus fuero hāc summā. sed istud edictū nō ponit hic. sed j. eo. ideo debuit dicere illa glo. volēs curare cōtrariū dicit qd hic prophēzaret. z sic fatetur cōtrariū: z ita in pluribus locis facit. vt. l. j. de pac. et. l. j. §. qd quisq. iur. et. l. j. in prin. §. de capi. diminu. §. io. Tñ bene dicit cū prophēzare fm theologos fiat duobus modis. primo dicere preterita inuisa et incognita vt fecit Moytes in Genesi. scdo modo dicere ea que ventura sunt. vt fecerūt alij prophete. sed cū Alpiānus viderit et cognouit hoc edictū. ergo non prophēzauit. Dic ergo q. T pronomen hoc est demonstratiuū ad oculū corporis z ad oculū intellectus. vt. l. hec actio. de cald. et. l. hec actio. de edē. et. §. de serui. rusti. predi. l. j. in quibus incorporalia demonstrantur per hoc pronome hic z hec et hoc. Licet glo. dicat aliter: z male in l. manius. §. duob⁹. de leg. ij. et ibi scripti. §. per hoc potest sustineri dictum testis: qui examinabāt in palatio. potestatis.

et super vno articulo dixit contractū celebratū in palatio episcopi: super alio articulo dixit in hoc palatio: nā refertur ad oculum intellectus in hoc palatio. §. episcopi. de quo supra dixerat ad oculos corporis. arg. extra de testi. c. cum tu filii. nisi causa contrarietatis euitan de intelligerem q. demonstraretur res corporalis. per ea que no. in. d. §. duobus. §. procedo vltimus dicitur hic edicto. ad istud opp. et videtur q. in terdictum: debeat appellari. vt. l. pretor in pn. z. §. j. j. eo. Glo. q. est hic fatetur contrarium: et est super verbo edicto. et est tertia glo. ab hoc appellatur interdictionum. An ista glo. bene dicat debem⁹ scire qd est edictum et quid interdictionum: et glo. in l. pretor. §. j. j. eo. dicit q. est differentia quantum inter causam et causatū: q. sicut actio causatur ab obligatione: ita interdictionum causatur ab edicto: qd tenet Ja. de are. sed non bene dicit: q. actio que datur ex edicto non semper est interdictionum inuocatur actio in factum. vt. l. si. de eo per quem factum erit. z Jo. in arboze se parauit edicta ab interdicijs. Hof. in libellis in ti. de edictis. dicit q. interdicia sunt quando pretor aliqd precise precipit. vt id restituas: vim fieri veto: et similia. vt patet quasi in omnib⁹ interdicijs. Edicta sunt cum loquitur cum quadam modificatione: vt actionem dabo. vt. l. si quis id quod de iurisd. om. iud. et de his qui deie. vel effu. l. j. in prin. z. l. si vero. §. pretor ait. Ista verba Hof. confunduntur per l. j. in pn. j. ne vis fiat et. vbi precise non loquitur et tamen dicitur interdictionum. quid dicemus edictum ab interdico differt vt genus et species. et edictū est nomen generis. vt in. §. cō. tit. in sti. de iure na. gē. et cū. Diuiditur aut in edictum et interdiciū. vt in adoprione dicimus in l. ij. §. de adop. §. Sed quod cognoscit vna species ab altera: tex. in sti. de interd. in prin. z. §. sunt tamen. Hoc declarat dicitur ibi interdiciū. i. inter duos dictū. Iā quando cōiūq. erat questio inter duos et pretor aliquid inter eos statuēbat: sic vocabatur interdiciū et de istis cōponitur liber de interdicijs nec curio quib⁹ verbis nec qualiter loquitur. sed qñ est positum extra libru de interdicijs: et tunc sto verbis Hof. q. quando loquitur pceptiue precise tunc dicitur interdictionum: q. ex verbis apparet inter duos redditū vbi vero non esset inter duos redditū sed pretor ex suo officio facit tunc dicitur edictū. ex hoc sequitur quod istud est interdiciū: q. ex verbis q. ponitur in l. pretor. in pn. j. eo. apparet inter duos redditū. hic ergo iuriscō. appellat edictū vtens noie generis ibi interdiciū vtens nomie speciei. §. opp. d. hic q. nuntiatio permittitur hoc edicto: Cōtra. j. toto isto edicto non reperitur q. nuntiatio permittat. vt in l. pretor. j. e. dicit glo. q. eo ipso quod precipit desinui factū post nuntiationē videtur permittere de nuntiatione. Dy. probat istā glo. q. quicūq. permittatur sequēta: et precedētia. ar. §. de ser. rust. pdi. l. iij. §. qui habet. et cōia predio. l. refectionis. z. j. de iti. acm. q. pua. l. veteres. Ad istud op. fori⁹ ter. dicit permittitur. et sic denotat veritatē. et glo. dicit permitti videtur. et sic denotat fictionē. vt. l. j. §. dieie disse. j. de vi et vi ar. in. et. l. §. q. est ex verbis et qd est ex mente. vt. j. de ver. sig. l. nois et rei. §. verbū ex legib⁹. vñ iuriscō. qui dixit permittitur. fateor: ex mēte. z sic vere gl. cōsiderat verba legis. et sic dixit verum q. non ex verbis permittitur nisi fite: tangitur

Quod interdictionum. edictum et interdiciū in quo differant. de hoc dic vt habes latius hic per Imol. quot aut capita habeat edictum vide latius et pulchrius per Ange. in l. pretor. in pn. j. eo. quem hic refert imo. et quod no. Bar. post gl. in d. l. pretor. §. nonnulli.

Quod dicitur in dñi. §. d. hic q. eo ipso q. mandat destruit et sic penā imponit annullatur precedēs actus. cōtra. §. de repul. si. dicit. j. eo. l. pretor. §. j. §. op. §. ne quis eum qui in ius voca. sue. l. j. z. ij. vbi videtur posse cōueniri quicūq. qñ nō iure sit. rñ. quidā hoc ideo q. au toritas pretoris cōuenit: sed certe et ibi cōuenitur. vñ dicit Hofre. in libellis suis vñ verbū notabile qd intelligitur hic qñ est dubiū te habere ius vel non: sed qñ est certū te non habere ius pot. fieri per. d. l. ij. et videmus q. qui hz vsum iur. et nuntiat dño eius: qd nuntiatio spernitur: q. constat q. nō hz ius. vt. j. ea. l. §. si. et. l. seq. multo magis in alio q. nō hz aliqd ius. et illud vult innuere glo. q. dicit z incipit qd exposita cō apparetur zc. ergo si nunc apparet d. esset idē quod post: et hoc videtur tenere glo. mag. hic posita in pn. z. j. e. l. de pupillo. §. impositiā. sup. ver. fecit. et facit bene tex. j. ad. l. §. nuntiam⁹. ver. quod si in mari. z gl. sentit. j. ead. l. §. nunc videamus in glo. sup. ver. per. soner. in. §. iuris nostri. sup. ver. pertinet. z hoc etiā. sentit Jo. z Jo. in sti. hntis n. z Spe. in ti. de ope. noui nunt. ver. sed nūquid verū. et ego iā cōsulēdo tenui. §. opp. j. e. l. §. si quis edificatum. z. §. opus. dic q. hic quantum ad opus nouū. ibi quātū ad opus refectū dū. §. opp. j. e. l. de pupillo. §. j. in pn. Sol. glo. qd debes intelligere de nuntiatione: legitima. et hec gl. iaceri hoc: z adde q. si est nuntiatio incōgrue facta et inepta nō valet et spernit. vt. l. de pupillo. §. nuntiationē. et no. in pn. mag. glo. hic. Itē qñ esset inualida propter causam omissam. vt est in libello. q. vñ inferi causa si petitur a parte. vt in l. si. C. de anna. exce. et in teste qui nō debz reddere causam nisi interrogetur. vt. l. solā. C. de testi. et vide istā glo. no. quā tenet Dy. et incipit glo. legitimam. zc. tenet ergo glo. quod causa z et expri mi si petatur. de hoc statim dicam in questionibus. §. opp. quod causa non sit exprumenda: sed sit pro ratione voluntas. vt. l. q. poterat. ad treb. glo. non soluit. Dy. dicit ibi repudiando nemine arauat sed se exonerat: hic grauat edificatorem. sed certe ibi videtur grauare legatarios. vt. l. si nemo. de testa. tu. sed ibi non grauat inferendo damnum sed non concedendo lucrum.

a Andre. Poma. ¶ Venio. vide aliter p. Ho. conf. l.ij. r. lxxij. z in simili. l.ij. ad fi. et Fel. in c. significauit. col. j. et seq. in glo. in versu. loquere. de testi. et barba. conf. xvij. col. j. et sequit. volu. r. xxxij. in q. dubio eo. volu. et. l.ij. col. ix. eo. volu. et. lxxij. col. rrv. vo. j. z co. 8 ¶ Venio ad q. circa istam partem xvij. vol. a quero. dixi quod nuntiatio poterit sperari quando est certum nuntiatorem non habere ius nuntandi. quomodo potest volu. ij. et Alexan. b instrumento confecto inter nuntiatorem et eum cui fit nuntiatio. arg. eius qd dicitur de fructuario qui non potest denuntiare domino. Item si hoc esset alio iudicatum per sententiam. Item si hoc iudicat euidencia facti. v. puta qui nuntiat nil habet ibi prope cui possit debere seruitus. arg. j. eo. l. non solum. in pn. et per consequens nullum timet damnari. Item non nocet publico. quia edificat infra terminos limitatos. vt in l. si. s. si. regum. Item si esset facta limitatio ex forma alicuius statuti. vt. C. de edi. p. r. i. l. i. vbi est hoc expressum. et predicta faciunt rem manifestam. ¶ extra de ver. signi. c. cum olim. ¶ Secundo quero an in nuntiatione debeat inferi causa. et glo. hic q. sic si petatur sicut in libello et in teste. alias fecit hoc tenet Dy. r. Spe. in r. de p. ca. s. si. ver.

pe. de re iudi. et vide Fel. in c. licet cam. col. viij. in ij. nota. de proba. vbi dicit illud dici euidencissime constare qd constat ex instrumentis et vide alex. conf. cvj. co. fi. vo. ij. vbi dicit q. acta faciunt notarium et vide omnino ad hoc barb. in c. j. col. rrv. de offi. ord. et. ij. seq. in vlt. col. in fi.

b Andre. Poma. ¶ Vide panor. in c. cum contingat. in ij. nota. de rescrip. et Bar. in c. ad nostram de emp. col. fi. vide barba. conf. l. xij. col. ij. vol. j. et col. ij. et aliquid per Fel. in simili in c. decetero. col. ij. de re iudi. et in c. inter ceteros. col. vj. eo. ii. et aliquid in seq. col. et in. ix. et in c. cu olim. co. vij. eo. ii. et Barb. conf. j. eo. ij. vo. ij. et co. xliij. et sequit. co. vol. ij. et. lxxij. co. ij. vo. ij. et. xxxvij. co. ij. vol. ij. et tribus sequen. col. r. Imol. c. rrvij. et Alma. conf. l. col. iij. r. aliquid per ale. lxxij. vol. ij. et panor. et ibi barba. et alios in c. si quando. de offi. dele. et aret. lxxvij. col. ij. et alex. lxxvij. col. iij. volu. ij. et. d. rrv. col. fi. eo. vol. ij. vbi dicit q. sublata omni nullitate per statutum nunq. intelligitur sublata que tolli potest euidenter ex actis et aliquid non ab reper Fel. in c. inter monasteria. col. rrv. de re iudi. in pn. et alex. conf. lxxvij. co. pe. vo. ij. vbi dicit hoc q. sublata omni nullitate et exceptione nunq. videtur sublata materia. et. cvj. col. fi. vo. ij. vbi dicit q. vbi denegatur appellatio vel aliud simile nunq. intelligitur hoc habere locum. vbi cui-

dentur constat de iniustitia. vide etiam alex. conf. cv. col. fi. vo. v. vbi declarat hic qualiter intelligatur sublata illa que ex actis conspici potest et sic euidens et Sot. l. ij. in fi. vbi dicit q. stante statuto q. contra instrumentum nulla possit opponi exceptio de euidenti nullitate.

sed nunquid sufficit si solum. sed glo. j. co. l. non solum. s. si cu possem iure. vt c. detur indistincte. teuere q. causa debet inferi. Dy. dicit q. hec glo. loquitur in actu nuntandi tibi in prosecutione. Tre do. gl. r. Dy. bene dicere. sed hoc quod dicit Dy. de prosecutione infra dedarabo. ratio quia super hac nuntiatione proceditur sicut in libello. vt. j. c. l. de pupillo. s. qui opus. c. glo. merito causa inferatur ad petitionem partis sicut in alto libello. sed hoc intelligo nisi nuntiatio fiat per pretorem tunc causa debet peti coram pretore non in ipso actu nuntandi. vt colligitur ex l. de pupillo. s. meminisse. j. eo. in forma nuntiationis fiende per pretorem vt ibi dicam. et hoc vera intelligo in nuntiatione noui operis. In alijs autem nuntiationibus et protestationibus an debeat inferri. dicam. j. eo. l. de pupillo. s. si quis ipsi. vbi tractabo materiam protestationis. ¶ Tertio quero dixi parte petente debet inferi causa. qd si pars non petat expresse sed dicit ego nescio qua-

testi. et videtur q. tunc non possit compromitti. sed forte contrarium est verus: q. quousq. potest appellari a sententia licet transigere et compromitti. r. adde Innocen. in c. infumatione. de appel. r. dixit Bal. in l. generali. de sac. fan. ecc. q. scriptura inducit notarium. et dicit not. Inno. in c. statimus. de offi. dele. q. confessio inducit notarium et etiam alia inducit notarium. de quibus ibi et Bar. in l. ab accusatore. f. ad turpil. et confessio etiam inducit notarium. vt tenet Bal. in l. j. C. de iudi. et in l. propterandum. in fi. pn. eo. ii. in contrarium videtur tex. in l. ij. C. quo. appel. vbi confessus non appellat. c. romana. de appel. in. vj. vbi dicitur q. quando crimen est manifestum appellatur. et facit quod dixi in l. non tantum. j. de appel. et quod sententia et confessio in iure inducat notarium. ego allego casum in c. fi. de cohabi. deri. et mul. r. adde tex. in c. cum speciali. s. porro. de appel. quod est verum secundum l. offi. et do. Anto. ibi ni si contra confessionem opponeretur. alias impugnamus quod est no. secundum eos et dicit do. Anto. in. d. c. fi. per illum tex. q. confessio ita demum inducit notarium si est facta in iudicio et intellige qd illud est notarium iuris vt no. Bal. in l. quida. in. x. col. j. de accu. adde. Inno. in c. per tuas. de test. et in. d. c. ex infumatione. et in demen. appellanti. de appel. Adde an post conclusum in causa possit peti compromissum Bal. conf. l. lib. iij. q. sic. quia istud est quoddam beneficium extra naturam litis quod quado cuq. peti potest ante latam sententiam. An autem compromissum possit peti in causa appel. Pau. de cast. conf. lxxv. tenuit q. non.

a re me impedias libenter scirem: an per hoc videatur petere. ¶ Dico q. si. vt. s. de leg. j. l. et eo modo. et letiam hoc modo. et de acqui. here. l. si quis mihi bona. s. pater. licet. l. r. de. contra. C. in qui. cau. in integ. resti. non est neces. l. in minouim. quia dicunt q. ista sunt verba enuntiativa q. non inducunt dispositionem nisi in vltimis voluntatibus. ita dicunt ipsi ibi in. vj. q. sed male dicunt. quia dicitur. s. pater. no loquitur in vltimis voluntatibus sed in dispositione inter viuos. ¶ Preterea non sunt verba enuntiativa imo dispositiva. vt. d. l. nam si essent enuntiativa: cum de futuro non inducerent dispositionem. vt. l. titia cum testamento. in pn. de leg. ij. et no. j. de dona. l. ex hac. ergo patet q. sunt dispositiva licet curialius loquantur q. si instanter peteret. ¶ Quarto quero quid si expressionem cause non petit dominus sed operari qui sunt ibi pro domino. puto sufficere. vt. j. quod vi aut clam. l. prohibere. in pn. et quia hic tractatur de tuncda possessione domini. ergo. r. vt. l. j. C. si per vim vel alio modo. et quia lex permittit in eorum personam expediri actum nuntandi. vt. j. eo. l. de pupillo. s. nuntiare. ergo. r. vt no. j. eo. l. cum pro cura. in pn. in ver. remissio. in glo. circa finem. ¶ Quinto quero vsq. ad quod tempus potest peti ista expressio cause. resp. in ipso actu nuntandi. ita loquitur hic in glo. et Dy. et bene. post nuntiationem autem perfectam questus est ius nuntiationis et sic petendo extra iudicium causam exprimi non perimetur illud ius. ar. C. de dona. que sub modo. l. perfecta. sed si vult pot. denuntiantem trahere ad iudicium. et auctore pretore postulare exprimi causam et quod iure et de calumnia. vt. j. eo. l. de pupillo. c. qui opus. r. quod ibi dicam. ¶ Sexto quero quid si nuntians exprimit causam in genere. puta ego nuntio causa iuris mei conseruandi vel causa seruitutis fundo vel domui mee debite. respon. credo q. sicut in libello debet ita clare dicere q. aduersarius suus possit deliberare an velit cedere vel contendere. vt. s. de edendo. l. j. ita. hic. per ea que dicta sunt. alias potest sperni nuntiatio. ¶ Septimo quero quid si dicit ego nuntio q. tu edificas vel edificare facis contra talem seruitutem domui mee debitam: vel quia edificas in solo meo: an hoc sufficiat. videtur q. sic. vt. j. e. l. s. nuntiamus. et. l. de pupillo. s. impositiua. dico sic. causa que exprimitur debet esse legitima. talis quod concludat. sicut dicimus de causa que inferitur in libello supra de edendo. l. j. in pn. et. j. de do. exccp. l. ij. s. circa. sed posito quod sit verum quod domui tui nuntiatoris debeatur seruitus: si tamen non es in quasi possessione ipsius: non potes me vtentem contra libertatem impedire. vt. l. penul. j. de aqua quori. et est. et dicitur. j. eo. l. si prius. et ideo pro causa deberet dicere quia edificas contra talem seruitutem in cuius possessione sum. vt. d. l. penulti. j. de aqua quori. et est. Item si dico q. edificas in meo. quia si non possideo non possum te molestare in tua pacifica possessione. predicta vera nisi possideres a me nuntiantem vt clam vel precario. quia tunc te impune turbas. vt. l. j. in fi. cum. glof. et. l. seq. j. vt. possidetis. et. j. ea. l. s. in operis. et ibi dicam. fateor tamen quod si edificans faceret aliquid. edificium per quod mihi fieret preiudicium in vendicatione seruitutis vel domini. quod tunc predicta esset

videatur petere. an videatur peti insertio cause per ista verba nescio quid dicis et libenter vellem scire. et adde quod no. Barto. in dicto. s. pater. et vide que dixi in l. si decem cum petiero. de verbo. obliga.

Adde qn do in nuntiatione sit inserenda causa etiam parte non petente: r. qnd possit sperni. Bar. conf. l. mihi. lxxij. in cap. super puncto. ¶ Sed operari. h. cogita an declaratio cause debeat fieri operarijs an domino. per id quod

no. in l. seruum. s. nunc videamus. de verbo. obli. et adde quod no. Bar. in s. nuntiatio. in fi. j. col. j. ea. l. ¶ In genere. vtrum generalis causa in nuntiatione sufficiat. sed puto q. non requiratur nisi specialis causa quia in rebus etiam in libellis non potest quis cogi ad expressionem specialis cause. l. et an eadem. s. actiones. de ere. rei iudi. et ibi Bart. et no. glof. in l. j. in pn. c. de eden. cum concoz. et quod sit in rem. est tex. in l. j. e. nisi simpliciter diceret causa iuris mei. r.

¶ Dico sic. causa. sed do. Jo. hic dicit quod in quantum Barto. voluit nuntiantem debere nuntiationem narrare quatenus est in possessione seruitutis. quia alias causa non concluderet de necessitate. per l. si. hic. al. dicit do. Joan. hic esse aliter vt hic per eum et pro opi. do. Joan. facit in terminis quod dixit Barto. in l. in prouinciali. s. j. infra eodem. et ibi ponderat. do. Joan. Item adde quod idem Barto. in l. de pupillo. s. si. qd ipsi pretori. in. xliij. q. infra eo. et Barto. post glof. in l. j. s. infra quod vi aut clam. vbi alle. istam. l. penul. qua allegat hic videtur semper tenuisse non esse necesse nuntiantem esse in possessione si recte considerabis. et idem etiam in interdicto quod vi aut clam et hoc etiam ponderat Imola. in. d. s. si quis ipsi pretori. et de hoc expresse contra Barto. videtur casus non causillando litteram in l. de pupillo. in. s. meminisse ibi ar. si in fito. infra eodem. quem ad hoc etiam ibi ponderauit Imo. Et adde que dixi in dicta. l. j. r. ij. j. quod vi aut clam. et videtur tenuisse Bart. in dicto. s. meminisse Barto. tenet in l. stipulatio. in. s. dicitur. j. eodem. tenet opinione qua etiam hic tenuit. s. Imo. ad hoc ibi contra. vt ibi scripsi. r. Ludouicus ena in dicto. s. si quis ipsi. in ver. et tene menti. r. tenet contra bar. hic.

pressi esse vera. **C**irca hoc dico qd psecutio nuntiationis fit quandoq; qd nuntians petit destrui quod factu est nuntiatione contēpta. z tunc nō est necesse probare veritatē cause. imo si edificās veller probare se habere ius edificandi nō admittet. vt. i. §. 3. l. is. f. ea. l. v. nisi pbaret hoc manifestu fuisse tēpore nuntiationis. vt. s. dixi. quantū fit psecutio nuntiationis. qd nuntians agit vt sua nuntiatio firma maneat: vel ille cui facta est nuntiatio petit remissionem. vt. i. e. l. de pupillo. §. qui opus. z. §. qui remissionem. tūc debet probari de veritate cause z cognita veritate remittetur nuntiatio eatenus quatenus is qui nuntiat ius nuntiant di non habet. vt hic z statim dicam circa glo. mag. **C**irca nono quero nunqd in psecutione nuntiationis potero prosequi aliam causam ab expressa. videtur quod sic fit in appellatione. vt. i. de appell. l. ij. §. quid ergo. et ista nuntiatio est quedam appellatio extra iudicium. vt no. extra de appell. c. cum sit romana. §. si vero. In contrarium facit quia in libello cause principalis nō possum prosequi alia causam. vt. l. edita actio. c. de edē. z. j. de exe. rei iudi. l. et an eandem. §. actiones. et istud est verum. nō ob. quod dicitur quod hec est quedam appellatio. quia posito qd sit verum. d. l. ij. §. quid. ergo. loquitur in appellatione a diffinitua. sed secus in appellatione ab interlocutoria vel extraiudiciali. vt. ex de app. c. ij. l. v. **C**irca decimo quero an in psecutione cause possum expresse adijcere vel detrahere aliquam qualitatem. et videtur sic. vt. l. in delictis. §. si detracta. de noxa. z hoc veru. In contrarium videtur casus in de. de elec. c. constitutione. sed puto illud speciale in illis causis. **C**irca undecimo quero et nunc venio ad. q. Spec. in dicto. §. si. verfi. sed nū quid sufficit. de procura. vos scitis q si cessionarius non denūtiat debitor: potest debitor soluere cedenti. sed pone q cessionarius dixit nuntio ne soluas: an sufficit. Spec. dicit. aut ille cui fit nuntiatio petit causam inferri: aut nō. vt hic in glo. et dixi. s. Sed Spec. dicit contra. in l. nomen. c. que res pig. ob. pos. vbi dicit q debet fieri certior de obligatione seu cessione. vñ nō sufficit sola nuntiatio: sed debeo ostendere sibi instrumentū cessionis vel obligationis z legere etiam sibi et copiam dare. vt. d. l. nomen. z in de. de elec. c. causam. in fi. §. de po. l. si quis inficiatus. **C**irca qd hic dicitur q causa non debet inferri nisi peratur: non habet locum in alijs nuntiationibus. vt. l. denūtiaste. j. de adul.

et dicam plene. f. e. l. de pupillo. §. si quis ipsi. tex. tamē videtur ponere modum denūtiandi. l. quod sufficit dicitur nuntio ne soluas. vt. s. ad trebel. l. si heres cū debuerat. in fi. et glo. s. de pig. l. gregē. §. cū pignori. super ver. solutorū. sed temper intelligo cū causa ita q certioratur. dicitur plenius in materia psecutionis. **C**irca ad secundam partem. z oppo. dicitur hic deinde. zc. imo in alio edicto: non in isto. vt. l. preter. §. deinde. due sunt solu. vna est q eo ipso quod mandat destrui factum ante remissionem: videtur permittere remissionem. hoc non placet. cum enim expressum sit edictum de remissione: sub ius non continetur tacite. arg. de verb. obli. l. doli clausula. et de penis. l. sanctio legum. Sol. ergo glo. secundo sic. quod deinde remittitur scilicet alio edicto. vt in §. deinde. Tu potes dicere q eodem edicto fit remissio. eodem dico: habente duo capita. quod videtur dicere glo. j. prior. an verfi. remitteretur. que incipit si iure opus. Alij intelligunt q fit remissio alio edicto cuius verba non habemus. quod non placet. vt dicam. j. prox. §. **C**irca alterius oppo. et nunc in tro glo. mag. que tamen est multum intricata z difficilior: qd fit in hoc libro. Diuide glo. in ptes duas. primo expedit vnum contrarium. secundo aliud. secundam pars ibi sed videtur huic responsio cōtra. zc. **C**irca item ad euidenciam partis prime premitto quod remissio est triplex. quedā fit ab homine. quedā a lege. quedā a iudice. ab homine fit quando ille qui nuntiat sua sponte remittit. et de hoc nō hū hie nec in tex. nec in glo. sed. j. de remis. l. j. et qd vi aut clam. l. vim facit. §. tam diu. **C**irca lege fit duobus modis. primo quando ipso iure nuntiatio est nulla ex defectu persone rei vel cause: vt dixi. §. quādoq; fit remissio a iure prestita satisfactio vel oblatā et non recepta. vt. l. preter. §. deinde. et. §. seq. et de istis loquitur hic secundum diuersas solutiones. **C**irca iudice vero fit remissio duobus modis. vno modo facta nuntiatione partes vadunt ad iudicem et iudex cognoscit: et si reperit nuntiantem non habere ius remittit nuntiationem nulla prestita satisfactio. et de hoc etiam loquitur tit. de remis. et j. eo. l. de pupillo. §. qui opus. et. §. qui remissionem. **C**irca alio modo facta nuntiatione et prestita satisfactio ille processit in opere: iudex cognoscit et remittit nuntiationem secundum quod reperit edificantem habere iustitiam. sic loquitur. l. preter. §. deinde. et. l. stipulatio. §. habet autem. et de his etiam intelligitur hic secundum diuersas sol. **C**irca his premis oppo. dicitur hic q remittitur eatenus quatenus. zc. sed certe imo videtur q in totum fiat remissio siue loquaris de remissione que fit prestita satisfactio. vt. l. preter. §. hoc interdictum. et. l. de pupillo. §. si is. siue de remissione legis que fit quando nuntiatio est nulla vt dictum est. **C**irca pro huius contrarij solu. debent scire q quidam habent hic literā negatiuam: quidam affirmatiuam prout est litera affirmatiua. contrarium non ob. sed concoz. sed prout est litera negatiua tunc ob. contrarium. **C**irca pro huius solu. debes scire q he dictiones eatenus quatenus sumuntur altero de tribus modis vel causatiue. vel temporaliter. vel quantitatiue. sic ergo dico quod remittitur nuntiatio prestita satisfactio vel causa nulla allegata: vel si alia nuntiatio est nul-

la: eatenus quatenus id est ideo quia ius prohibendi non haberet. et sic loquitur hic de triplici remissione legis. z hoc vult dicere prin. huius gloss. vsq; ibi: vel dic secundo zc. certe quatenus loquimur de remissione legis que fit ipso iure nuntiatione existente nulla: verum est in se. sed quantum ad istum text. non est bene dictum: quia hic tex. loquitur de remissione que fit per edictum positum in §. deinde. vt dixi. s. proximo contrario. z sic de illa que fit prestita satisfactio de hac autem remissione legis nil ad propositum. et ideo de ea amplius in hoc contrario non fiat mentio: sed prout loquimur de remissione que fit prestita satisfactio. vtrū bene dicat est videndum: z videtur q non nam quando offertur satisfactio potest dicere nuntiator nolo recipere. hodie constat. hodie agatur z in nullo fiet remissio. argu. s. vt in pos. lega. l. si is a quo. in prin. Sol. dicit glo. intelligo quando nuntians hoc non dicit: sed si diceret hodie constat zc. tunc fatetur cōtrarium. z istud vult dicere glo. ibi vel dic quarto zc. qd debes continuare ad istud prin. z tūc differtur edificatio vsq; ad tres menses. vt. l. j. c. de ope. no. par. z. c. si. extra eo. et dicam. j. eo. l. cum procu. §. j. **C**irca contra istud oppo. tu dices quod prestita satisfactio ne fit in totum remissio. hoc videtur contra tex. istū qui dicit eatenus quatenus zc. Sol. dicit glo. intelligo quatenus non haberet: quia in totum non habet: in nullo enim videtur habere prestita satisfactio. ne. et istud vult dicere glo. ibi: vel dic quinto zc. vsq; ibi vel vi: potest poni exemplum zc. z sic illa duo dicta sunt due solu. oppositionum que fiunt contra primam solu. **C**irca omnes istas ista verba ponuntur causatiue. ista est bona solu. in se: non tamen quantum ad hunc text. quia hic loquitur de remissione q fit scdm mensuram iuris quod partes habet: sed in remissione que fit prestita satisfactio nullo modo ius partis discutitur. ergo de ea hic non loquimur. Soluitur ergo alio modo. videlicet quod ista verba legatur temporaliter: scilicet eatenus id est vsq; ad id tempus: quatenus id est vsq; ad quod zc. prout dicit glo. ibi. vel dic secundo zc. que est clara. ista solu. nō placet: quia tex. loquitur de remissione que fit scdm mensuram iuris: non scdm mensuram temporis. Soluitur ergo alio modo scilicet quod ista verba ponantur quantitatiue. vt dicit glo. ibi. **C**irca dic tertio zc. z ibi vel potest poni exemplum zc. que due idem dicunt. z in hoc differunt: quia ibi vel ponit zc. fuit additio: et loquitur aliquantum clarus. **C**irca sol. etiam non placet: quia hic loquitur de remissione que fit ex dicto posito in §. deinde scilicet prestita satisfactio: sed hic nulla fit mētio de satisfactio. ne. ergo zc. Soluitur ergo alio modo. ibi: sexto dic zc. qd verba illa similiter ponantur quantitatiue et loquantur de remissione que fit a iudice: prestita tamen satisfactio. et hec est ipsa veritas q cū causa iusta facta nuntiatione edificans potest satisfactio z remittitur sibi nuntiatio: tamē ista remissio nō habet omnino effectum: quia destruetur si apparet male edificatum: ex natura ergo illius satisfactiois utur ad iudicem et iudex iudicabit satisfactioem a nuntiationem remittēdam eatenus id est intantum. quatenus id est in quantum videat edificantem

habere ius. vt. l. stipulatio. §. h3 aut. sic ergo loquitur de remissione que fit ex §. deinde. ex vigore satisfactiois que ibi adducitur. potest etiam alio modo dici sicut Jac. de are. z. d. id. vt ponatur eatenus quatenus. i. intantum quod. **C**irca pones sic casum. dicitur est quod per nuntiationem inhibetur opus. quero vtruz ista prohibitoria remittatur. respon. qd remittitur prestita satisfactio intantum quod is qui nuntiauit non habet amplius ius nuntandi ex dicta causa. z hec lec. probatur. j. eo. l. cum procu. §. j. **C**irca nō placet quia hic recitatur mens edicti. qd non est sicut dictam casus positionem licet in se sit vera. precedens ergo verior. licet ergo predicte solu. non sint vere quantum ad hunc tex. sunt tamen vere in se. **C**irca ideo vt scias in quantum sit fida remissio distingue: quia aut loquimur in remissione que fit ab homine: z fit intantum in quantum est conuentum. vt. j. de remis. l. j. z ibi no. et quod vi aut clam. l. vim facit. §. tam diu. aut de ea que fit a iure nuntiatione existente nulla: z fit in totum. vt. j. eo. l. de pupillo. in prin. z. §. nuntia. et §. si quis riuos. z. j. ea. l. §. si. aut de ea que fit a iure prestita satisfactio: et tunc dic. aut ille qui nuntiauit dicit hodie constat. hodie agatur: z nō fit remissio nisi trasactis tribus mensibz. vt. l. j. c. de ope. no. nū. z dicitur. j. eo. l. preter. §. si quis paratus. aut nil dicit: z tunc fit in totum non tamen effectualiter. vt. l. preter. §. deinde. j. eod. aut loquimur de ea que fit a iudice z tunc semper fit intantum in quantum apparet eum qui nuntiauit ius nuntiant di nō habere. vt. j. eo. l. de pupillo. §. qui remis. z. l. stipulatio. §. j. z ita loquitur hic. **C**irca ultimo oppo. dicitur hic qd remittitur nuntiatio quatenus ius phibendi nō habuit. contra quia qñ nuntiatio est nulla: remissio est nulla. vt j. de remis. l. j. §. j. pro huius solu. est facta scda pars gl. z dicit qd in hac oratione nō habet ius nuntiant: tam in affirmatiua q in negatiua est equiuocatio seu duplex expositio. vt habes in gl. z vt eam intelligas dicitur q aliud est nuntiare aliud prohibere. quia prohibere intelligitur cū effectu: ita q nō sit locus remissioni. **C**irca nuntiare est inspecta permissio iuris. tamen potest esse locus remissioni. hoc colligitur hic ex tex. z. j. eo. l. de pupillo. §. si plurium. hoc dicit glossella super ver. prohibentis. tamē in hac gl. magna ista verba sumuntur equiuoce. ego ista assumo recitādo. hoc pre-

a **C**irca istud est veru. vide tamē inuncta gl. in ver. ve risimilibz ibi necesse. in c. be ne. de app. pel. glo. tamen videtur aliter dicere per Bar. in. c. cum sit romana. i. ver. passim. e. ti. et adde q no. bar. cū his q ibi dixi in l. fi. j. de appell. re. ct. ludo. h. tenet contra Bar. **b** **C**irca unde cum qro vide hic not. per Anol. et vide qd no. Jac. de bel. in l. iij. c. de noua.

Circa veritas. add ad huius l. i. tere intelletu in ver. hactenus. ctia ad intellectum istius gloss. Bart. in l. de pupillo. §. quittat. circa fi. j. eo. Adde de istis d. bis hactenus quare nus vñ d. bñ p. Bal. cōli. cxxi. lib. j. **C**irca unde iudica bit cogitatur qd tect. seu edictū ptoris in l. ptoz. §. de i. eo. nō loquit de ista efficacia remissione. z sic ex sol. nō vide tur pcedere. p ea q super dicitur sunt. **C**irca unde nuntiare. aliud prohibere. vide gl. in l. si p. cu. j. eo. et Bar. l. i. §. pupillo. §. meminisse. j. eo.

23
24
ca
b

25 misso dicitur qd triplex. et est expositio in affirmatiua et negatiua. In negatiua primo no habet ius nuntian- di inspecta veritate. habet tamen ius inspecta iuris permissione. quia persona et res habiles presumuntur et nuntiatio solemniter concipitur. et hoc casu est necessaria remissio. vt hic. et scdm hoc gl. que dicit qd nullam causam allegabat intellige in psecutione nuntiationis. nam si in actu ipso nuntian- di fieret: tunc esset nuntiatio nulla vt dictum est. Secdo non hz ius nuntian- di iuris permissione. quia persona vel res inhabilis vel nuntiatio inepte co- cepta: habet tñ ius nuntian- di verita- te inspecta. et ita cum no teneat nuntia- tio non est necessaria remissio. nec lo- quitur hic tex. sed. d. l. j. de remis. Et istum tertium no ponit gl. sed ponit Dy. ex coniunctione eorum que dicta sunt per gl. et tangitur per gl. in fi. In affirmatiua: hz ius nuntian- di seu pbi- bendi inspecta iuris permissione: no tamen inspecta veritate: et tunc loquitur iste text. Secdo habet ius nuntian- di vtroq; modo scz inspecta veritate et iuris permissione. Isti casu est neces- saria remissio. et loquitur iste text. ita dicit gl. et Dy. et bene. qd intellige qd fiat remissio eatenus et. hoc est in to- to vel in parte vel in nulla parte qua- 5 tenus veritate inspecta hz ius nuntia- di vel non. Tertio hz ius nuntian- di inspecta veritate: sed no iuris permis- sione. ponit gl. in fi. exempli si edifi- cas contra seruitutem mihi debitam in 7 predio rustico possum nuntiare verita- te inspecta. quia contra ius edificas. sed no iuris permissione. quia res no est habilis nuntiationem recipere. vt l. qui viam. j. eo. sed si edificares con- 8 tra seruitutem vbanam: tunc possem nuntiare inspecta veritate et iuris per- 9 missionem. De hoc an veru sit dicitur j. ea. l. j. si. et. d. l. qui vias. Possit etiã poni exemplum qñ edificas non iure in meo sed contra debitam seruitutem: tunc habeo ius nuntian- di inspecta veritate: vel si est persona inhabilis vel nuntiatio inepte cocepta: tunc no ha- beo ius nuntian- di inspecta iuris permis- sione. et omnibus istis casibz non est necessaria remissio. nec loquitur hic 5. sed. l. p. traria. Et pceditis oibus gl. veniam? ad aliquas qones extra gl. pmo quero: edificabam in meo

licite: aliquis qui no habebat ius nuntian- di nuntia- uit mihi nouum opus. ego sperta nuntiatione edifi- caui. certe opus destruitur. vt hic. siue iure: siue iniu- ria et. Sed qualiter cõsuetur mihi aduersus eum qui nuntiauit no iuste. ff. Jac. de are. per actione de dolo. s. de dolo. l. rem quandã. Ego dico. aut patior dãm q: destruitur opus factu contẽpta nuntiatioe: et ad istud nullo modo succurritur quia culpa mea patior: vt regula iuris dãm qd quis et. aut patior dãm q: ppter nuntiatioe mihi factã distuli op? edificare. postea superuenit hys ppter qd edifi- care no potui. vel preparamẽta sunt corrupta: et si- milia dãm sum passus: et ad ista succurrit mihi per actione de dolo. vt. d. l. rem quandã. Sed Jaco. de are. tractat hic quid de alijs protestationibz q sunt super alio quã super ope. no. num. dicam in materia 27 protestationis. Et ultimo Jac. de are. inducit ad q. aliquis cõsuetur se absolutum ab excõmunicatio- ne: vtrũ ex hoc videatur cõsiteri se fuisse excõmuni- catum. quidam dicunt q no. arg. huius literẽvbi sit remissio: licet quis no habet ius nuntian- di. de quo dicam. j. de verbo. obliga. l. decem.

Hoc interdictum quando concurrat cu3 inter- dicto quod vi aut clam. et nu. 4. et ibi quando cõfessio- na et negatoria. Dicitio olim quot tempora significet. Hoc interdictum qd non cõcurrat cum alio specia- li. sed generali sic. Actio de dolo cõcurrat cum cõdictione indebiti. Interesse licet veniat in actione confessoria. tñ etiã ad factu precise agitur etiam actione confessoria. Ad factum quis precise tenetur quando factum ve- nit in obligatione legali. Actio de dolo: quia famosa nunq; datur ibi habet locum alia. Interdictum de noui ope. nun. et qd vi aut clã q sit generale pro operibz factis post prohibitionem. Hoc interdictum quando op? pro operibz factis habet locum et non. quod vi aut clam. Hoc interdictum est pars interdicti. qd vi aut clam. Generi per speciem non derogatur sed cõcurrunt quando in vna. l. est dispositio generalis. in alia spe- cialis. quod nota pro statutis. Generi per speciem derogatur quando species est contraria generi. Interdictum qd vi aut clam in quo differat ab in- terdicto de noui operis nuntiatione. Opus preteritum quod dicatur. et quod opus fu- turum. Conclusio indeterminata an admittatur in inter- dicto quod vi aut clam. remissue.

Hoc autẽ edictũ remediũqz.
Per hoc edictum quatenus est prohibitorium sub- uenitur aduersus futurum opera pro preteritis no: sed per interdicta quod vi aut clam. et alijs reme- dijs succurritur. hoc dicit. Et oppo. infra eodem. l. de pupillo. s. si quis ipsi preterit. glo. dat duas sol. se- cunda solutio est vera inspecta fieri de. nã in veritate ibi no pcessit nuntiatio sed quedam protestatio. sed prima vera inspecta veritate. Et alterius oppo.

Alterius oppo. de dicitioe si qd et si qd et h verum nisi rone subie- cte mate- rie aliõ ap- pareat fm 3mo. hic.

dicitur hic si quid operis et. imo oportet quod ali- quod opus sit factum: non quod aliquantulum. vt. l. stipulatio. s. opus. j. eodem. gloss. huius contrarij timore dicit si quid. idest si quod opus et. Ista glos. reprehenditur per Jac. de are. et Aldra. et ter. pro- pue stat quia quatenus est prohibitioem cessat qua- tenus est factum: in eo quod est sciendum habet locũ vt. l. non solum. s. primo. et. s. sed vt probart. j. eo. no obli. s. opus. quia illud est quãrum ad demolitioe secus quantum ad nuntiationem. Et Tertio op. et videtur quod istud edictum cum interdicto quod vi aut clam concurrat. vt lege preter. s. nonnulli. infra eodem. solut. istud edictum habet plura remedia. vnum enim est prohibitioem: et tunc non concurrat cum interdicto quod vi aut clam. vt hic. aliud est re- medium restitutioem. vt. l. preter. in prin. j. e. et tunc concurrunt vt in contrario. Et Alterius op. et omit- ro si. istius glo. et capio glo. in ver. olim. quidam ha- bent olim factum erit. et quidam non habent. prout habetur op. quia olim significat tempus preteritum et erit significat futurum. et sic ter. est sibi contrarij. glo. dicit quidam non habent. sed si habetur tunc ex- pone. i. factum fuisse dicitur. Dñi ista expositio non est necessaria. nam debetis scire q istud factum erit: est totum vna pars: et est futurum subiunctui et cõ- currit cum hac dictione olim. vt. l. si quis stipulatus sit stichum. in prin. cum gloss. j. de ver. obli. preterea aduerbium olim est aptum ad omne tepus. qd olim et iam dudum tria tempora imponat. vt no. s. de cõ- trahen. emp. l. nec empirio. et per hoc sustinui instru- mentum notarij qui dicit titius olim talis et. cũ pa- ter eius adhuc viueret. nam dicitio olim pñens tem- pus complectitur licet etiam preteritũ ponat. Et Al- terius op. et videtur q istud interdictum habeat lo- cum in omnibus illis casibus. vt. l. vim facit. j. quod vi aut clam. Sol. cõcurrat et habet locum in alijs. et illa alia habent locum. Et venio ad contraria Dy. et videtur q istud edictum non habeat locum cum non concurrat cum alio. vt. l. in provinciali. paragra- pho primo. infra eodem. sed quod vi aut clam sem- per habet locum vt destruat. ergo non habebit lo- cum istud interdictum. Solut. dicit Dñus non concurrat cum alio speciali: sed generali. vt in dolo dicimus. vt in lege si legatarius. supra de dolo. vbi concurrat actio de dolo cum conditione indebiti. et lex secunda. C. dolo. et ibi not. Et deinde oppo. confessoria et negatoria sunt speciales actiones et tamen concurrunt cum ista. vt lege inter seruitutes. de serui. vba. predio. et lege si. foite. s. sciendum s. si ser. vendi. Dy. ponit duas solu. et Jaco. de are. etiã et Ald. seqũdo est. Glo. q est in l. trebatius. j. ti. j. dicit q ad aliud cõpetit cõfessio et ad aliud nega- toria et ad aliud interdictũ qd vi aut clã Dy. declarat q pñessioa dat ad interesse no pñise vt destruat: sed il- lud est edictũ qd dat vt op? destruat pñise. vt. l. stipu- latio. s. si qd aut. et. s. vlti. j. e. hz ista gl. hz dicit verũ q in cõfessioa venit interesse. vt. l. loci corp? s. in cõ- fessioa. s. si ser. vñ. tñ dicere q non possit cogi pñise. est contra ter. in. l. vt frui. s. si. et. l. seq. in fine. supra si vñfrui. per. vbi venit in confessioa et negatoria vt pñessioa patientia. et sic ad factum precise. et est contra glossam legis harũ. supra si serui. vendi. in

Titius olim talis. si notarius dicat in instrumen- torius olim et. vide quod not. Barto. in lege eius qui in prouincia. in princip. supra si cer. peta. et quod no. gloss. finali. in fine. in. c. ex parte. de fo. compe. et ibi hoc voluit dominus Anto. et imo. sequẽdo Bar- quid autẽ si sit mor- tuus et no dicaẽ quod dam vel olim tenet instrumẽ- tũ. l. insulã et ibi bar. de acq. re. do. itẽ ad- de q si in instrumẽ- to dicaẽ ti- tius quon- dam pater talis pñu- mitur mor- tu? fm Ja- co. bu. in. l. cu3 aliqz. C. d. iur. de lib. et istis etiã adde 3mo. in. c. olim. el. j. in prin. de offi. dele- ga. Et sic pcludit dy. vide i no. glo. et oes doc. in. c. ij. de offi. iu. and. barb. Et cõclu- dit Dy. no. q ordina- riu non ex- cludit ex- traordina- riu vbi ex- traordina- riu est ple- nius fallit in actione de dolo. vt hic. Item non exclu- dit extra- ordinariũ per ordinariũ quatenus ordinariũ non datur principaliter ad id ad quod datur extra ordina- rium licet per quandam consequentiam vt hic col- ligitur de quibus latius no. in. l. in provinciali. para- grad. ho. j. eodem.

Titius olim talis. si notarius dicat in instrumen- torius olim et. vide quod not. Barto. in lege eius qui in prouincia. in princip. supra si cer. peta. et quod no. gloss. finali. in fine. in. c. ex parte. de fo. compe. et ibi hoc voluit dominus Anto. et imo. sequẽdo Bar- quid autẽ si sit mor- tuus et no dicaẽ quod dam vel olim tenet instrumẽ- tũ. l. insulã et ibi bar. de acq. re. do. itẽ ad- de q si in instrumẽ- to dicaẽ ti- tius quon- dam pater talis pñu- mitur mor- tu? fm Ja- co. bu. in. l. cu3 aliqz. C. d. iur. de lib. et istis etiã adde 3mo. in. c. olim. el. j. in prin. de offi. dele- ga. Et sic pcludit dy. vide i no. glo. et oes doc. in. c. ij. de offi. iu. and. barb. Et cõclu- dit Dy. no. q ordina- riu non ex- cludit ex- traordina- riu vbi ex- traordina- riu est ple- nius fallit in actione de dolo. vt hic. Item non exclu- dit extra- ordinariũ

a Minus altero. sed quid si dubitet q sit magis generalior. vide Bar. in l. in sacris. C. de prior. sacri. scri. lib. xij. dicit in l. ij. in punci. de verb. ob.

b Intelligi dictu Dy. an qn hz locu clausula generalis habeat locum specialis. vide Bart. in d. l. doli. et in d. l. sanctio le- gus vbi la- tius.

c No habet locum. quid autem qn genera le est legis specialis no hois an gene- rari deo- getur per specie vide Bal. no. di- cente in l. si quis pro- ris. s. cete- ru. C. de fe- cum. nup. et vide gloss. in l. senar. j. de accus. in prin. An- dre. barb.

d Istud e- vox. Ad d q no. Bar. in l. j. s. vn de querit vbi text. et etra glo. s. de public.

e Restat vna. q. sec est de equi- tate cano- nica gl. est not. in c. so- licite. de re- sti. spo. An- dre. barb.

provinciali. s. j. qlibet ergo so. est bo- na. ¶ Signat Dy. alia duo p- raria. et sic: si hoc est veru q interdctu q vi aut cla est g- nale. et edictu de ope. no ui nun. est speciale no pot habere lo- cu per l. doli clausula. j. de verb. obli. et. l. sanctio legu. ¶ Dy. dicit q vtrug est g- nale pro operibus factis post p- hibitione: ideo cōcurrūt: vt dicim? in certi cōdictōe z cōdictōe sine cā. vt. s. de cōdi. sine causa. l. j. z ibi gloss. Sz certe hec est vera fm opt. Dy. s. ego teneo q qnq p operibus factis habet locu hoc interdctu z no quod vi aut cla. vt no. hac. l. s. hoc aut. z d. cā. j. eo. l. fi. ¶ Sed tenedo opt. Dy. procedo z op. vter? qn sunt duo ge- neralia z vnu minus altero: tunc qd est minus habetur loco speciei. vt. l. seruo manumisso. de pe. leg. z. l. qsi- tum. s. pe. ff. de fun. instru. sed negari no pot qd interdctu qd vi aut clam est generalius: qd habet locu pro ope- ribus factis etiā no precedete nūta- tione. ergo debet tolli sicut genus p- specie. Dicit Dy. q istud interdctu non est pars alterius magis genera- lis. ¶ Tertius est interdctum est pars illius. sicut species pars gene- ris. qz ista opa continentur operibus qd vi aut cla. z si Dy. aliter voluisset dicere no bene dixisset: sed bene pot intelligi dictu Dy. vna vbi hz locum c- clausula generalis no hz locum c- specialis. istud est veru? qn est in eodē edicto. vt. l. sanctio legu. j. de pe. et. l. dotali clausula. Sed qn esset vna di- spositio in vna. l. g- nali: z in alia. l. seu edicto esset alia sp- als: g- ni per sp- em no derogat. s. tūc cōcurrūt vt. l. sena- tus. j. de accusa. z hoc tene mēti pro- pter statuta. z est gl. l. d. l. senar. Dy. in l. no dubiu. ppe fi. C. de legi. et. l. q sepulchra. de sepul. vio. Et hoc voluit dicere Dy. no est pars illi? edicti ge- neralis: cū no sit vnu edictum cū illo: sed separatim. Predicta sunt vera ni- si species sit cōtraria g- ni. tūc semper derogatur. exemplū in oibus regulis 9 iuris que patiunt exceptionē. ¶ Re- fiat vna questio que est posita in gl. et quero in quo differat interdctum quod vi aut clam. ab edicto. de oper. no. mun. z glo. dicit q in multis. s. in vi- ta. quia vnu est perpetuu: aliud ama- le. Secūda differētia est in modo p-

cedendi nā vt habeat locu istud edictum est necesse quod in re ipsa fiat nuntiatio. quod in illo no requi- ritur. Sed aliter videtur no. j. e. l. de pupillo. s. si qd forte. z hec verior vt ibi dicā. Itē est differentia: qz istud no habet locu nisi post nuntiationem. illud qd est factu vi aut cla. est alia differentia de qua dicam j. proxi. s. est alia nam interdctum qd vi aut cla ha- bet locu in re cōmuni. j. quod vi aut cla. l. demig. s. si ex socijs. istud no. vt. l. in provinciali. s. j. j. eod. Itē istud non competit fructuario. vt. j. ead. l. s. fina. sed illud sic. vt. l. is qui in puteum. s. fin. z. l. seq. j. quod vi aut clam. Itē hoc edictum habet locum si op? sit vt. j. eodē. l. preior. in principio. illud etiam si destrui- tur. vt. l. si alius. in fi. quod vi aut clam. ita dicit Hof. in titu. quod vi aut clam. sed certe istud competit p- demolitione. vt. j. ead. l. s. hoc autem. Itē est alia differentia que colligitur in d. s. hoc autem. Itē est alia differentia que colligitur ex gloss. j. quod vi aut clam. l. vim facit. s. item si prohibiti. Itē est alia dif- ferentia que colligitur in d. s. hoc autem. j. ca. l. z ibi gloss. ¶ Secundo qero que dicantur opera prete- rita que futura: dicunt quidā: futura sunt que ex con- summatione non recipiunt formam. vt. s. ad. l. fall. l. si is qui quadringenta. s. quedam. Preteritum quod est ita factum quod pot esse in vso. vt. s. de auro z ar. leg. l. quintus. s. cui. cū seq. z. j. de verb. sig. l. edificia. s. perfecisse. Tu dic aut in dispositione sit mēti de opere formi. vt domus theatru z similia. z tūc dicit futurum donec habeat consummationem in forma. Aut de opere simpliciter z informiter: z tūc quicqd est factu potest dici opus preteritum. vt hic. et. j. eo. l. stipulatio. s. opus. ¶ Ultimo videtur hic text. q in interdcto qd vi aut clam admittitur cōclusio in- determinata. s. quod peto qd opus destruat z non dico per quem. sed an hoc sit verum. dicam. j. quod vi aut clam. l. competit. s. fi. zc.

¶ Concessum per edictum necesse non impetra- tur a iudice.

¶ Pretoris aditio non requiritur in nuntiatione nec in prosecutione qn edificatur in fundo a me possesso. ¶ Fallit fauore religionis. Itē quando edificatur sa- cra nuntiatione. nu. 4.

Itē qn principaliter edificat quis in suo sed natu- raliter in meo in eo qui plantauit arbozem.

¶ Pretoris aditio requirit qn edificat in solo a me no possesso respectu prosecutionis non in nuntiatione. Si edificans z nuntians possident solum cōiter pro- hibens non pot propria autoritate opus destruere. Tertius non possidens si edificat cū possidente pro parte: an possit ab alio possidente probari. remissive. Opus a detentatore factum potest a possessore p- pria autoritate destrui.

¶ Edificatum iniusta a possidēte naturalr non potest possidens ciuilitr destruere.

¶ Possidens solum naturaliter non pot edificatum a ci- uilitr possidente destruere suo nomine.

¶ Usufructuarius non potest nuntiare nouum opus.

¶ Possidens naturaliter tñ pot edificatū a tertio tol- lere procuratorio nomine domini.

¶ Habens ius vtilis domini potest destruere ppria autoritate opus factum a ciuilitr possidente.

¶ Nūtiās noie alieno dicit z ostēdere se pcuratorē. In interdcto

11 In interdcto quod vi aut clam quis etiam sine mā- dato agit. et ibi de ratione. Hoc interdctum de noui ope. nuntia. est in rem ex parte eius cui nuntiat.

12 Procurator: si nuntiat et non dicit procuratorio no- mine. an valeat. distinguit: et dicit q sic.

13 Nuntians simpliciter. vt puta: Petrus nuntiauit di- ctur proprio nomine nuntiare nisi quādo actus po- test tantum ad dominum pertinere. et ille cum quo actus geritur hoc scit et scit illum procuratorem: qz tunc procuratorio nomine. nu. 15.

14 Nuntians appositio nomine officij. puta: Petrus pro- curator censetur procuratorio nomine facere.

16 Nuntiatio facta nomine alieno si non dicit nuntias pcuratorio nomie non tenet nisi ille cui fit nuntiatio sciat nuntiantem procuratorem: qz tunc tenet.

17 Ad est dicere facere et fieri et facere noie Titij.

18 Tutor debet dicere quando nuntiat tutore nomine ita et defensor administrator et pater.

19 Nuntiatio etiam quādo est necesse adire pretorem potest fieri die feriata.

20 Executio sententie que non requirit cause cognitio- nem pot fieri die feriata ob necessitatem homini.

¶ Testes possunt die feriata ob hominum necessitatē examinari.

21 Signum vniuersale relatum ad verbū preteriti vel presentis temporis recipit limitationem.

22 Signū vniuersale appositū verbo futuri tēporis si dispositio cōtinet noui actus cōcessionē recipit limi- tationē. Fallit fauore publice vtilitatis. nu. 24.

23 Signū vniuersale appositū verbo futuri temporis z dispositio cōtinēs iuris tā cōcessi extēsiōne no reci- pit limitationē. et qualiter hoc pcedat. nu. 25.

¶ Dicitur testis dicent omnes aliquid dicere intelligi- tur omnes. s. de hoc loquentes.

25 Remissio nuntiationis quando possit peti die feria- ta vbi q prestita satisfatione potest peti quando ne- cessitas subest. z nu. 29. z ibi quando non.

27 Nuntiatio quando fit causa dāni infecti vel dāni re- pellendi prosecutio et remissio potest fieri die feria- ta: idem quando causa publici iuris conferuandi.

28 Nuntiatio facta cā iuris nri cōseruādi si fit pp neces- sritatem. pscutio pot fieri die feriata qn et ibi non. Ob necessitatem contra regulam iuris communis statuitur quatenus necessitas imminet.

30 Litatio facta die feriata ob necessitatē hoim ad diē no feriata v: secus si fit in die feriata in honore dei.

31 Hoc edictum non procedit cōtra ignozantes z ab- sentes nisi vt present patientiam.

32 Minor aduersus spretā nuntiationē qn restituitur.

33 Minor qui post publicationē testium vult restituere alios producat an possit.

34 Minor aduersus dolum presumpu in futurū no re- stituitur qn de presenti nullum damnum patitur.

35 Mulier et rusticus no possūt producere testes post didicta testificata.

36 Minore restituro ad producēdos testes post publi- cationem aduersarius maior poterit producere.

a Nuntiatio. Ex hoc edicto absq aditione oibus nuntiamus aduersus abfemes inuitos igno- rantes. h. d. gl. diuidit. s. num. et vide eam que inci-

a Nuntiatio. adde Ludo. Ro. in consilio. l. inci. in questione magnifico. vbi allegauit Barto. hic. And. Barba.

b Impetrari a iudice. adde glof. in l. de pupillo. s. si is cui nuntiatum est. j. eodem.

c Prose- cutione. vtrum sal- tem i pro- secutione nuntiatio nis sit ne- cessaria additio p- tōis z an possim p- pria auto- ritate op? destruere et Barto. hic tenet q sic i pri- mo casu quod limi- ta nisi re- periret re- sistētem se- cū dū bar. in l. credi- tore. C. de pig. vbi vi- de per. l. no est sin- gulis s re- gulis iu- ris. Itē limita- ditum sūi in casu. l. seruus. C. de his q ad ecclē. cōsu. Itē predictis adde Barto. in l. iuste possidet. de acqui- ren. posses. per dictam. l. nen est singulis. et. l. prima. s. interdctum. j. vt possit. et aliquid per Ludo. hic.

¶ Fallit fauore religionis. Itē istis adde tex. in l. qzuis. j. de acqui. re. do. quem etiam alleg. glo. in d. s. meminisse. in versi. possidetis. adde dum dicit fa- uore religionis quod ex hoc videtur inferri q si ali- quis edificat ecclē siam in solo a te possesso qz pro- pria autoritate non poteris destruere pro quo glof. xij. q. ij. apostolos. que ponit q solum cedit edificio in ecclesia licet regulariter contra et hoc idem vide- tur tenere Abbas consi. lxxvij. lib. ij. sed Jo. an. in addi. ad Spe. in ti. de emp. et ven. s. tertio loco. ver. quid si clericus aliter loquitur ibi vide.

¶ Debet limitari. et ad hoc adde tex. z ibi Bal. qz si edifico in fundo a te possesso potes propria autoi- tate edificiu occupare: secus si no sit a te possessus: quia tunc requiritur traditio. textus est in l. sed si in area. et ibi hoc not. bal. de condi. inde.

Barto. super prima parte. ff. noui.

a C. de interdic. vide ibi not. per Bart. et in dicta. l. quemadmodum. §. j. primo responso.

b Andre. poma. Respon. non potero. et vide roma. consil. l. ij. in col. ij. ver. quandoq. quis. in pun. q. in dubio videtur quis actum facere nomine proprio et vis Alle ran. consil. cxxxiij. co. ij. vo. ij.

c Erat detctor. qd si lego a rāum de s tinea ertu b edificas q non possi des: possū ppa auto ritate de struere. ter. est in 6 l. j. C. ne mi. lice. si. iudi. aur. et Ludo. 7 hic ad fi. c

d Possi det natu ralit. Ad 8 de tamen d q etiam si aliqs pos sidenter ci uilliter rē in qua edi ficaret in ea ego p tendender hre domi niū q isto casu pos sum propria autoritate edificium destruere ex magna et necessaria causa. puta si copia iudicis haberi nō poterat. vel damnum erat enorme. l. si alias. §. bel lissime. et quod ibi no. glo. et Bart. j. quod vi aut clā et in l. §. si ad ianuam. vbi no. per glo. et bar. eo. ii. vide etiam hic et Ludo. in fi.

e Sine mandato potest. et sic colligas hic aliā dif ferentiam inter istud interdicitum et interdicitum qd vi aut clam. alias differentias vide per Barto. post glo. §. §. proxi.

f An valeat de ista. q. vide per Spe. in tit. de iudi. dele. §. j. ver. quid si eps et bar. in l. si quis. §. j. iudi. solui. et quod ibi dixi. et Sui. de cu. in l. si. de sacro fan. cc. per Bar. in l. si pupilli. §. itē si procurator de neg. gef. et quod no. in l. titiū et meuium. §. altero. de adm. tu. et in l. si paruus. maxime per Bal. C. comū. vtriusq. iud. et Bal. no. in l. eū qui. §. iul. de consil. pe cu. et q. non sufficit si dicatur ego de pcur. nisi dicat procurator noie. pbatur in l. actione. C. de procu. ita determinat Cy. p hoc. C. de adul. l. vir mariti. et qd ibi no. in contrariū facit. ff. de pcur. l. quicunq. et gl. de

rescrip. c. nullū. et glo. sing. quā no. alleg. bal. in l. j. C. de sen. et qd no. in l. sciendū. §. tutores. et ibi ang. qui satis. cog. et bñ. §. Ray. in hac materia dicit q. qñ ali quis facit aliqd suo proprio noie: et appellatio inspi citur nomen propriū precedens non appellatiuū fe quens. l. si seruus cō munis. de stipu. ser. l. cum ita datur. in fi. de con di. et dmo. et quod ibi per glo. et dicit pre dicta q. cedere qñ do vtroq. modo po test vale re. vt not. Sui. in l. si vnus. §. si vnus. in fi. de pac. su propo sito nō va leret nisi nomie do mini. et vt de Bart. in l. mode stinus. de sol. et quā do qd vē dit rē alie nam an vi deatur vē dere no mine proprio vel alieno. vide Barto. in l. mater. ad fi. C. de rei ven. et dicit Bal. in l. j. C. de sen. in fi. q. si iudex dicat condemnio talem procuratorem intelli gatur procuratorio nomine. alle. glo. in l. quacunq. ratione. de procu. Item dicit Bald. in l. ex pecunia. de iure dot. q. si quis gerit duplex officium natura le et accidentale: si simpliciter facit intelligitur face re sub officio naturali alleg. tex. not. ff. de iure do. l. cum pater dotis pro filia. et dicto. §. chyso. et tam in iudicijs quam in contractibus vide Bald. in di cta. l. j. quando ex fact. tuto. et adde Bal. in l. si pro cur. ff. pro euc. supra de procur. et in l. si quis ca. et quid per Ang. et Imol. in l. si ex legati. in prin ci. de verbo oblig. et Joan. and. in addi. spe. in rub. de procu. in fi. et Bar. in consil. incipient. super puncto an sufficiat si dicā. vide Ang. in l. penul. si quis cau. et eūdē oino in d. l. si pupilli. §. j. Adde q. q. habuit mādatū ad aliquid faciendum et faciat licet non di cat nomine mandatis: tamen nomine eius facere vi det Bal. consil. cxxvij. secundo libro vide Alex. et consilio. xxv. scdo libro et Roma. consil. xij.

De operis noui nuntiatione. IO

ne magis quam alieno. et l. papinianus. §. manda. a et ibi no. per gl. In contrarium q. valeat et videatur facta procuratorio nomine. primo per textum in l. vl tima. §. de insti. et l. cum post. §. primo de administ. tuto. est casus expressus fm lecti. Syn. in l. post do tem. §. soluto matrimonio. et gloss. expressa in l. post mortem. §. primo. §. quando ex facio tuto. Tu dic

13 quandoq. quis nuntiat et dicit Petrus nuntiat: nec dicit procurator nec procuratorio nomine et sic ex pressit proprium nomen tantum: et tunc nomine suo et non alterius videtur factum. vt l. iij. §. sed et quod de tutore. versu. sed et si quidem tutor. et l. penult. q. fatisda. cog. in gloss. super verbo habet. et gloss. in l. d quacunq. §. de procura. et l. et magis. et j. ca. l. §. fi.

14 Aut apponitur nomen officij. vt Petrus procura tor. et tunc tanq. administrator officij videtur face re. vt in iuribus allegatis in contrario. §. l. cum post. §. primo de administratione tuto. et l. vltima. de in stit. et gloss. in l. post mortem. et in l. quacunq. §. fa teor: tamen quod si actus potest tantum ad dominū e pertinere. et ille cum quo act. geritur hoc scit et scit illū procuratorē: videtur quod procuratorio nomi ne faceret. vt l. post mortem. §. primo quando ex fac. 16 tuto. et ibi plene dicas. ¶ Sed qd si dicit ego facio h noie titij nec dicit pcuratorio noie: an sufficit dic q. aut est actus qui non pot. agi per negotiorum ge storem sine mandato: et nō sufficit: quia dicta verba alieno nomine: possunt intelligi de gestore. et hoc vult dicere glo. hic que exponit alieno nomine id est procuratorio nomine. Hoc intellige nisi ille cū quo actus geritur sciet eum procuratorem esse: vt dixi.

17 Sed quid si dicit ego facio hoc p talie Respon. c idem est dicere pro titio et nomine titij. vt. §. de lega tis tertio. l. fideicommissa. §. interdum. ¶ Itē di co quod sicut procurator debet dicere procuratorio nomine. sic tutor tutorio nomine et defensor defensorio nomine. et pater paterno nomine. vel administra tor: administratorio nomine. seu constitutus consti tutorio nomine. et sic de similibus. ¶ Opp. ad ter tium responsum et videtur quod non possit fieri die bus feriatis vt l. prima. de ferijs. et l. sequenti. Sol. speciale est hic. et ratio est. dicit glo. quia non aditur iudex de necessitate. Inuit ergo ista glo. quod vbi est necesse adire pteorem: quod non potest fieri die feriatas. Istud reprehenditur per doctores. per l. mi les. §. sexaginta. quam glo. allega. quia que non re quirunt cause cognitionem die feriatas possunt ex pediri. l. ij. quis or. in bono. pos. ser. ¶ Et hoc dico d quod executio sententie que non requirit cause cog nitionem. vt l. si pteor. in principio. de iudi. potest fieri die feriatas: ob necessitatem hominum. vt ex tra de iudic. c. fina. vbi est tex. et ibi not. docto. Item b examinatio testis. vt extra de offi. dele. c. j. in cle. et ibi per Joan. an. et in spec. de fer. §. ij. ver. quid sit tūc.

18 Venio ad quedā dicta Ia. de are. et vt q. ista ge neralitas restringat ad dies idoneos dū dicit oib. vt l. vt gradatim. §. ff. de mune. et hono. ad hoc Ia. de are. et Bald. dāt vna doctrina. ¶ Aut signū vniuer sale referat ad verbū tps pteritū vt pferentis. et reci pit limitationē vt intelligatur oēs. §. de hoc tractan tes. vel qui interfuerūt. vt l. inter omnes. q. fatisda. e cog. et l. sciam. §. cum qui aliter. §. ad laquiliam. et

¶ Fieri die feriatas. Adde Bar. in l. omnes dies. C. de ferijs. et quod dixi. ibi et per moder. hic. et Ang. et Roma. in l. ij. ff. de fer. et Pau. de cast. in l. ipe. co. ti ru. Adde Archi. ij. q. j. sicut Joan. an. in titu. de libel. concep. §. nunc videndū. versu. xxy. Sede. consilio. cxiij. in ca. diffinitiva. senten = tia. ¶ Itē ex aminatio testis. vt examina = tio testis possit fieri die feriatas Adde bar to. i. l. si qñ. C. de testi. et quod no ta. Bal. in l. ij. C. de sa crofanc. ec cle. et idem Bald. in l. gesta. C. de re iudic. et in l. ij. ff. de fer. et idco testis qui iuravit tempore congruo poterit examinari die feriatas fm Paulum de haza. in c. grauis. in fin. de posi. per id quod not. Specu. in d. §. penult. Adde an testis examinari possit die feriatas. Bald. consil. clxviij. lib. ij.

22 ¶ Primo casu recipit. Contrariū tenet Bar. in l. j. in repeti. de sacrofan. ecclie. et vide qd dixi ibi. et vide §. et vis Bar. in l. j. de eo quod cer. loc. et Bal. in l. si quando in puni. C. de inoffi. testa. et ideo dicit Bal. post gl. in l. j. C. de si. instr. q. si statutum dicit q. que liber probatio sufficiat intelligitur de solemnē et legi tima. et de materia vide no. Bal. in l. fi. in j. col. post glo. ibi. C. sine cen. vel restitui. et vide pulchre Bal. in l. ij. §. qd ait. §. q. sa. co. et Bal. in l. fi. C. q. legit. pfo. et in rub. C. qui accu. in pe. col. p nōnullos moder. in d. §. de viro. in. iij. co. cu. se. et sal. i. l. ij. C. de nota. et bal. in l. j. ff. de testa. mil. adde q. stante statuto q. nullus possit opponere nullitatē iudicij qd istud statutū re cipit limitationē de habilitate vñ filijsfamilias non obstāte statuto poterit alienare nullitatē iudicij. put consilium Bal. consil. ccccxiij. lib. j.

23 Andre. poma. De habilitate. vide Siego. i homi. dñice ascēsiōis iuci. increpa. igit. h. aut tā ibi. ij. casu §. hoc vt tex. iuncta glo. j. in l. illud. C. de colla. vbi in illo loquēs p hba gñalia vt noui iuris intēsi ua vt p3 ex hbo releuam? recipiūt restrictionē d ha bilitate vt p3 ibi in gl. nisi dicas q. l. illa est noui iu ris iuductua h vt dixi sit h illud h bñ releuam? q cñ aperit et declarat nihil de nouo iuduct. l. palā. §. si qs post quosdā sine rōne dubitasse et circa hoc vide etiam Alexan. in l. si patroni. columna. vj. §. ad tre bel. et are. omnino consilio. xxxij. ad fin. vbi limitat vt pulchre. vj. in. iij. dubio. col. iij. et. ex. col. v. ad fi. et. cxxxiij. col. fi.

24 ¶ Dicta testium. no. pro teste. adde Bald. in d. l. in ter. omnes. et Bal. in l. j. in. iij. q. C. de test. bb ij

Barto. sup prima parte. ff. noui.

Andre. Poma. Publice utilitatis. contra tamen q' imo. l. generaliter loquens recipiat restrictio nem de habilitate vbi etia tractatur de fauore publi co facit tex. in. l. seruū quoq. s. publice. s. de procur. tincta. l. alienā. C. eo. hoc modo inducendo. nā in. l. seruū quoq. s. publi in. l. si quis in graui. s. vtz. s. ad sille. ce. videtur dic q' fallit ibi ratione publice utilita q' utilitatis a tis. r. facit ad questio. quā ibi dica. publice cā 25. Ad aliud membrū. f. q' act' est qlibet ad absentē defendendū admittitur r. in. l. alienā. di. citur q' mulieres nō possunt esse procuratrices. quia alienā rez tueri spectat ad viros: primo si mulier nō pōt esse paratrix. q' est inhābilis ad hōi officiu: necesse est q' d. l. seruū quoq. s. publice. r. cstringat q' quantūcumq' loquatur generaliter r. ibi limitat fauor publicus ad habiles r. sic ad eos qui tali offi. cio fungi possunt tñ huic opp. credo q' possit r. d. i. q' in. d. l. seruū quoq. s. publice. interest reipublice nō pūcipaliter sed secundario q' absentes per quē libet defendātur cū pūcipaliter de absentis p. iudicio tractatur cuius causa in iudicio verū nō autē reipu. fortius tñ cōtra hoc vget tex. in. l. in. puinciali iuncta. l. seq. cū principio seq. j. co. quoq' sit fal. fauor publicus r. eēt pūcipalis q' quilibet possit renūtia. re nouo operi in loco publice edificanti tñ nō admittitur pupillus tanq' inhābilis r. sic illa. l. quāq' gñā. liter loquat r. ibi fauor publicus pūcipaliter inter. ueniat recipit limitationē de habilitate excludat pu pillū vtpote inhābilē nec ob. si vertit q' imo nō est fauor publicus q' pupillus admittatur r. sit inhābilis q' ex quo quilibet nūtiāns tenetur psequi suam nuntiationē vt per Bar. in. l. in. puinciali. s. fi. in. pe. col. qd' nō. j. eo. si pupillus admittat qui nō hz legiti mā personā standi in iudicio. l. j. C. qui legi. pfo. non hab. r. qui de facili ppter etatis imbecillitatē succi. beret hoc esset dāniū reipu. r. sic esset cōtra. l. qd' fauo re. C. de legi. id qd' est in eius fauore introductū ver tere in odium eius q' dicit q' imo semp erit vile rei pu. Nā si volumus p. siderare nuntiationē erit vile qua facta nuntiatione sit iusta siue iniusta hz necesse is cui facta est donec recognoscat supsedere ab edi ficādo als demoliret op' l. nō solū. s. sciēdū. l. p. rōr. in. d. n. j. e. si vero voluerim' p. siderare psecutus est etiā vile q' dabit sibi ad iudiciū. arg. eozū q' no. bart. in. d. l. in. puinciali. s. fi. in. pe. q. j. e. ti. r. circa istā re. gulā q' l. gñāliter loquēs vbi tractat de fauore publi co nō recipiat restrictionē de habilitate vide ale xā. in. l. si ab hostib'. s. si vñ. s. fo. ma. r. ad hec vide Feli. in. c. in. noie. ij. col. j. detesti. r. barb. p. si. lxxij. col. r. ad fi. vō. j. r. lxxij. col. ij. vol. ij. r. lxxij. col. r. ij. co. vol. ij. et seq. col. r. lxxij. col. x. co. vol. r. vide etiā in. c. q' in ecclesiariū col. ij. de cōsti. r. are. cōsti. ij. col. ij.

iam concessus q' non recipit limitationē. cōtra hoc est glos. cū text. in. l. j. ff. de eo quod cer. loco. r. C. vbi cōueniatur q' cer. loc. da. p. l. j. sed ille glo. nō sunt ve re fm Nico. de ma. Quod an sit verū hic nō exami no. Sed cōtra hoc membrū est etiam. l. j. C. de sacro sanc. eccle. nā actus relinquendi ecclesie vel collegio erat ante illam. l. iā cōcessus. per. l. oibus. ad trebel. ad. l. fal. l. j. s. ad municipiū. r. de leg. iij. l. pater. s. tu. sculanus. cū simi. Dicas ergo in illo membro quod pōt accipi illa oratio declaratiue r. extensiuē. r. ideo sumitur illa interpretatio que vitio caret. Si accipe remus in. l. j. extensiuē nō esset bene dictum. q' esset vitiosa. vt. l. vlti. C. de test. mili. vide in. l. nostra si ac ciperetur declaratiue esset vitiosa. quia nihil releua. ret cum si non possem nuntiare in diebus feriatis tunc perficeretur opus. r. sic non nuntiauerim. opoiter ergo vt accipiatur extensiuē. vt. l. nec mandante. s. dari tutor. s. de tut. r. cura. da. ab his. C. Quero an ille qui petit remissionem nuntiatione possit die feria. ta procedere: r. nō habemus nisi in nuntiatione. ergo non in remissione. Jac. de are. determinat cōtra rium per. l. nec mandate. s. dari tutor. de tut. r. cura. da. ab his. l. j. in. fi. r. l. ij. s. de ferijs. r. ille qui petit re missionem sustinet partes rei. vt. l. de pupillo. s. qui remis. j. eo. sed non debet actori licere concedi quod reo non permittitur. vt. l. non debet. de regu. iur. r. q' rei fauorabiliores. p. terea videtur text. cum gloss. in. l. minor. in. puinc. s. de euc. Ray. de fori. dicebat quod illud non est verum nisi parte volente. vt. l. pū ma. r. l. si feriatis. s. de ferijs. Sed ego opp. forte. nam licet nuntiatione possit fieri die feriatā tamen non potest fieri prosecutio nuntiationis. hoc vide. tur probari in simili. appellatio potest fieri die feria. ta. prosecutio nō. vt. l. pūma. C. de ferijs. r. sic in libel lo. vt. l. miles. s. scraginta. j. de adulte. Dicas ergo sic. quandoq' nuntiatio fit causa damni repellendi: seu causa damni infecti et tunc prosecutionis et re. missionis petitio potest tractari die feriatā. vt. s. de ferijs. l. ij. quandoq' fit causa publici iuris cōser. uandi et idem. vt. C. de ferijs. l. publicas. Quādoq' fit iuris nostri tuendi causa: tunc est dubium. sed ca. ptas illud: q' quando aliquid propter aliquam nec. cessitatem contra regulam iuris communis statu. tur: intelligitur quatenus necessitas imminet. vt. l. pūma in. fine. de ferijs. et. l. senatus. de offi. presi. vbi permittitur causam agi vsq' ad litis contestationē: vltra non: quia cessat periculū. secus si per contesta. non fieret perpetuano. et sic non cessaret periculum. vt. not. s. de iudi. sed et si restituatur. s. sed et si dies. Si p. proposito ideo permittitur nuntiatione tempore fe. riato ne interim edificetur. Unde aut ille cui facta est nuntiatio desistit ab opere. et tunc non possum psequi nuntiationem. quia cessat necessitas. Aut edificat et potero psequi. quia adhuc subest neces. sitas. loquitur ergo de prosecutione de qua dicitur in. l. de pupillo. s. qui opus. Idem dico in p. petitione remissionis. Aut quis petit remissionem prestita sa. tisfactione. r. potest etiam tempore feriatō. quia hoc non requirit causē cognitionem. ergo. vt. s. dixi. aut petit remissionem a iudice causa cognita et non debet audiri aduersario inuito. quia necessitas non imminet. quia potest sibi per satisfactionē cōsulere.

sed si forte satisfidare non posset tunc siquidē res est peritura. puta edificat in flumine r. si supuēnt hyēs res peribit. tūc poterit petere tempore feriatō. vt. s. de fer. l. ij. et. ij. als non credo q' possit hoc petere tē pote feriatō cū hoc nō reperitur. stabo ergo regu. le generali. Querit Jaco. de are. et Dy. quere. bat an citatio facta die feriatā p die non feriatā va leat r. Jac. de are. q' non p. l. dies festos. C. de ferijs. Item spec. de citatione. s. primo. ver. item excipitur q' facta est die. domini. Lyn. dicit q' audiuit a Dy. idem. l. q' non valeret. postea mutauit opi. et tenuit q' valeret. et ad. l. dies festos respondet commissio iū dicit potest fieri die feriatā quando in tempus non feriatum confertur. l. in tempus. de her. insti. et. l. si cum feruū. in. fi. de do. inter vi et vro. Citatio nuntij. s. coartatio vt veniat pars vel satisfidat nō potest fie ri. vt. l. dies festos. Sed istud non est verum q' dicit ibi de vtroq. s. etiam de actu citandi. quod non po. test fieri. do. Ja. bu. disputauit hanc. q. et tenuit sim. pliciter q' non valet non ob. quod dicitur q' confert in tempus permisum ergo. r. q' illud est verum q' suspenditur actus et eius effectus. vt in cōtractibus cōditionalibus vel sub die incerta et in vltimis vo. luntatibus vsq' ad diem mortis. vt. d. ll. allegatis p Dy. sed in casu proposito non suspenditur actus. sed eius effectus. q' citatio est pura licet cōferat in die: ergo presens tēpus inspicitur. vt. l. cedere diem. de verb. sig. sed dicit do. Id. duo verba et bene. Aut citatio fit die feriatā ad honorem dei et non valet. vt l. dies festos. q. l. sibi resistit in initio. et sic nō valet. vt. l. si minor. de fer. ex. p. o. t. an. sed quando citatio fit die feriatā inducta ad utilitatem hominū: tunc po. test fieri die feriatā p. o. alia die iuridica. q. l. non di cit q' non citatur: sed q' non cōpellatur venire. vt. s. de fer. l. j. et hoc intelligit tam de cōmissione iudicis q' de citatione: q' cum non requiratur causē cogno. tio. vt. l. sed si interpellatus. s. j. s. de arb. ergo. r. vt l. ij. s. dies. s. quis ordo in bo. pos. sed si quis vellet saluare dictum Dyn. posset tenere cum limitationē. q. l. dies festos. loquitur in dominico die tantum: s' puto dictam distinctionem verā. Opp. in quarta particula dicitur hic aduersus ignorantes absen. tes. r. C. de tabula. lib. x. et. l. ex. malef. s. j. de act. et obliga. So. eatenus quatenus est penale non procedit con. tra ignorantes et absentes: et sic non tenetur ad im. pensas nisi vt patientiam prestet. Querit gl. nū. quid minor poterit restitu si edificauit cōtepta nū. tiatione. et glo. dicit q' minor non poterit restitu nisi ne impensam patiamur. B. uiter illud quod glo. di. cit est verum quando contra iustitiam edificauit: sed c si veritate inspecta iuste edificauit tunc potest resti. tuti secundum Dy. Sed ad dictum gl. oppo. de. l. auxiliū. in. puin. s. de mino. vbi quis non restituatur aduersus dolum presumpum. sed ille qui spernit nū. tiationem est in dolo presumpo. vt. l. ait pretor. s. si quis particeps. j. de his que in frau. cre. et. l. si fundū C. de rei vend. ad quod dicit Dy. aut minor est in do lo et non restituatur. vt. l. si ex cā. s. mnc. videndū. s. de mino. et. l. j. C. si aduer. delict. aut in dolo presum. pto. et tunc si in preterito: restituatur. vt. l. si ex causa.

An citatio. an teneat citatio facta die feriatā. ad. de bal. l. l. cū clericis. C. de epi. et. de. vbi oīno vidē et in. l. in. minor. C. in qui. cau. in. inte. et bal. et imo. in. l. in. tps. de her. insti. in. fi. p. n. r. in. l. j. p. Bal. C. de sen. et in. l. ij. in. puin. de her. insti. sed. Fra. accur. in. l. j. C. de fer. in quadā ad d. i. de par. dia teny q' valeat et die feriatā in hō. noie dei q' vñ tene re. Jo. an. in. c. fi. de fer. Dyn. post Jac. de are. q' consuetu. do seruat citationēz valere ma. xime cum non requi rit cāe cog. nitionē secundū imo. cōcludit opi. cal. et Bar. verā esse nisi consuetudo alter se haberet quā oīno dicit fore seruāda. Sed quid de relatione nūtij an possit fieri die feriatā vide bar. in. c. r. u. ad. rep. in. ver. de plano. et Bal. in. d. l. in. minor. sed. vñ q' fieri possit. q' hoc approbat consuetudo per quā ferijs derogat fm glo. no. in. l. quinquaginta. C. de fer. in. vl. verbo. qd' no. cano. in. c. ij. de dil. an. aut quis possit citari die feriatā ad diē nō feriatā. r. sic ecōtra ad. q. Bart. hic de quo vide per Imo. Jo. an. in. d. c. fi. de fer. p. glo. et Arch. xv. q. iij. e. placita. per spe. i. ti. de cita. s. j. v. itē excipit. r. qd' no. Bar. in. l. ij. C. de tēp. ap. pōt. con. dudi fm Imo. hic quē oīno vide plenissime. si aut dicat cito te in die dñico: vñ idē dicendū ēe si dicat ad dñicā. per no. per Bar. in. l. gallus. s. ille castus. de lib. et possib. et sic in hoc casu etiā dicendū esset. vt di cit Imo. hic de dictione ad: que oīa no. et ad de bar. in. suo trac. de cita. vbi vide late. Adde q' citatio fa. cta die feriatō in honore dei r. Fed. cōsti. ex. lxxij. cui' cōtrariū voluit paul. de cast. cōsti. r. xv. r. an valeat sen. tentia ex cōmunicationis lata contra citatum die fe. riato. vide per eundē Fed. cōsti. r. j.

Edictum est penale. vide glo. et doc. in. l. de pu. p. llo. s. si plurium. et. s. p. ce. j. co. et. l. cum petitio. s. fi. j. quod vi aut clam. An possit. an minor possit restitu post publicatio nē testū. vide p. doc. in. l. quedā. r. in. l. vbi. ff. de edē. Dicit Imo. ad de tñ q' minor nuntij poterit pete. re se restitu aduersus probationes non productas contra eum quem criminaliter accusabat fm spe. in. ti. de resti. in. integ. s. qui autem. ver. sed pone. r. Jo. an. in. c. auditis. de resti. in. integ. et in. glof. penult. in. de. ij. de procur. et Bal. in. dicta. l. auxiliū. Item si si velit restitu ad opponendam exceptionem dila. touam cum illa sit parui p. iudicij. secundum Imo. noc. in. c. coram felicit. de resti. in. integ. per. l. scio. s. bb. ij.

de in inte. resti. q. no. et vide spec. in ti. de resti. in inte. §. si. z. qd. no. Bar. in. l. na. et postea. in. §. si. minor. de iureiur. an. et Spe. in ti. de dil. §. videndum. p. in su. ma. qd. no. bar. in. l. si. in. j. col. C. in qui. cau. in inte. resti. non est neces. et adde bal. post alios in. d. l. minor. xv. an. o. missam. et ange. in. l. vbi. in. p. l. post. Guil. et Bal. §. de eden. et tbi tractat quid i. muliere et ruzico de q. b. j. p. r. per Bart. Ad. post spec. Bal. c. l. ij. vbi ponit de minore q. primo fecit in castas nuptias secūdo licitas an puniri debeat v. restituat.

Et ruzico. vide no. per do. in. l. quedā et. l. vbi. s. de edendo. et ibi Ange. conco. cum bar. hic et ibi per Bal. in. l. ec. antiqua.

¶ Sufficientes succurratur vide Bald. in. l. iure. C. qui admitt. ad hoc est glo. xxx. di. §. j. et. ij. q. iij. §. vlt. que concordant cum glo. in. l. iure. la. ij. ff. de iuris et. fac. igno. bart. etiam et expressius Bal. et Frac. de rap. in. l. j. C. de iur. et facti igno. videtur dicere q. si non potuerit consulere peritosis restituatur ex clausula generali. Adde primo dictis Bar. consi. in. l. ma. ritus fecit heredem vxorem.

¶ §. restituito. adde Bald. in. l. per hanc in. fi. C. de temp. app. et no. per spec. de dil. §. videndum vers. in. summa. et quod not. Bald. in. l. quod fauore. in. ij. col. C. de legibus.

¶ Aduersariū audiendū. et adde q. ista consideratio Bar. procedit quando iam cōclusum esset in causa sed vbi non esset conclusum in causa: tūc de iure cōi aduersarius audiretur etiā post publicatas attestaciones: cū pbatio facta in vno articulo non noceret in alio scōm verū opti. in. l. exceptionem. C. de proba. et in aut. qui semel. tbi posita. et in. c. fraternitatis. de testi. secundum Imo. hic.

¶ In operis. cōtra istū tex. facit tñ tex. in. l. si. alius. §. ait. iulianus. j. qd. vi. aut. clā. vbi dicitur q. per noui oper. nunt. non perdat possessio. Itē cū recipitur satisfactio: ibi hoc ipso: ita intelligatur iste tex. et. l. de pupillo. §. meminisse. j. eo. se. undum L. y. hic.

34 si quis ignorans. ¶ Istud videtur cōtra hanc disti. Dyn. z. contra. d. l. auxilii. nam timor subornationis est dolus presumpus in futurū: ergo minor non restituitur. sed respondeo quod tūc nō restituitur aduersus dolū psumptū in futurum: qñ de presenti nullum dānum patit. sed hic patitur dānum de presenti. ergo. zc. ¶ Preterea. in. l. auxilii. non pōt pbare de lesione. nam aut cōstat in illa summaria cognitione q. fit cū petitur restitutio qd pōt pbare cōtra adulte rietē: et nō eget restitutione. aut cōstat q. nō pōt pbare et eget. Et ideo ad predicta facit tex. in. d. l. j. §. ac cusatione. in. fi. j. ad turpil. continctra. l. qui destitit. e. ti. nā ille q. destitit non pōt accusare in futurū ppter timorem calūnie future. et tñ minori in hoc succurritur q. cōstat q. dānū patitur. ¶ Sed qd. in muliere et ruzico. an possint pducere post didicita testifi cata. Sui. de. cu. q. sic per predicta iura: qd. non placet. vt. C. de iur. et fac. igno. l. si. z. q. speciale est in causa matrimonij. vt. ff. de testi. c. series. facit. eo. titu. c. constitutus in presentia. Preterea pro his que intro ducta sunt ad rigorē iuris seruandū: vt. res iudicata et similia: nō reperit q. mulieribus et ruzicis succurratur. ¶ Sed restituito minore ad pro ducendos testes. vtrum maior aduersarius poterit pducere qd. videtur. C. si aduer. transac. l. j. et. ij. de repu. que. fi. in. iudi. in. l. j. et. s. de mino. l. qd. si minor. §. restituito: in contrarium videtur q. sunt separata capitula probationum actoris et rei. nā actor probat se mutuasē. reus se soluisse que sunt separata. et go. zc. vt. l. etiam. §. ex causa. de mino. Sic quando cōtingere quando vtriq. incumbit probatio. vt. l. fallaciter. C. de aboli. et tunc admittetur aduersarius. vt d. §. ex causa. et assumo vnum capitulū. f. pbationis: nam in eodem capitulo cause: possunt esse plura capitula pbationū q. non vult pbare z. hic tractamus de restitutione ad probandū. qñq. vult pbare sup diuersis capitulis. tunc si omisso minoris fuit causa quare aduersarius omisit. puta q. minor produ cebat paucos testes. ideo iudex retinuit numerū testium aduersarij z. paucos audiuit. vel q. aduersarius videbat minore deficere circa intentionē. ideo non probauit exceptionē. vt. C. de excep. l. siquidem tunc idem q. dico aduersariū audiendum. vt. d. l. j. C. de repu. et. l. j. si aduer. transac. et. l. qd. si minor. §. restituito. s. de mino. als si minoris omisso non fuisse causa huius: secus esset. vt. d. §. ex causa. nec obstat ad predicta. l. petende. in. fi. de temp. in. inte. resti. q. hic non datur minori noua dilatio. sed auditur perinde ac si esset in pma ante publicationē. nō ob. l. fi. C. de fruc. et lit. expen. et de iudicis. l. die sabbati. q. ibi nil potest imputari aduersario. Preterea alio casu loquitur hic quoniam loquitur de privilegio qd. datur alicui propter eius imbecillitatem.

¶ Practica nuntiationis que seruatur est quod in ipso opere iactatur lapillus.

¶ Edificans potest querere animo possessionem soli z. etiam possessionem iuris.

¶ Agens rei vendicatione contra aliquē an faciat aduersarium possessorem. remissive.

¶ In operis. ¶ Opponi. de acquirend. re. do. l. traditio. solu. intellige si

¶ In operis. ¶ Opponi. de acquirend. re. do. l. traditio. solu. intellige si

¶ In operis. ¶ Opponi. de acquirend. re. do. l. traditio. solu. intellige si

¶ nuntians possidebat. ita dicit glo. ¶ Seco op. j. eo. 2 l. de pupillo. §. meminisse. Sol. hic fit nuntiatio simplici verbo secus si per pretorem vel iactū lapilli. ita dicit gloss. ratio est: quia hic videoz. meticulosus: ibi audax: sed certe modica audacia est iactare in opere aliquos lapillos. vnde dicunt quidam q. practica nuntiationis huius est iactare de ipso opere aliqd. manu vel calce. z. sic videtur audax. vt dicto. §. meminisse. z. j. quod vi. aut. clam. l. j. §. ij. et. l. vim facit. §. j. z. l. et si forte. §. si. ser. ven. ¶ Sed certe talis practica esset causa rite. ideo serua practica comūnes scy q. in ipso opere piciatur q. minime sunt mutanda zc. que autem verba debeant interuenire: dicam in. §. meminisse. ¶ Tertio opp. q. si faciat possessorem aduersariū ergo nō d. destrui opus factū post vt dixi. s. in. prin. in. vj. q. r. fideo possidet vi. aut. clam. ab aduersario: vt ibi dixi. ¶ Quarto opp. possessio non potest queri sine aīo. vt. C. de acqui. pos. l. licet. z. j. de acqui. pos. l. que admodum. So. hoc intelligo qñ edificans habebat animum querendi possessionem soli: ideo eā querit: sed si habebat animum que rendi possessionē iuris: puta seruitutis vel libertatis tantū tūc illā querit: nec querit possessionē soli: q. nō hz animum ad hoc: sed hoc quomodo cū possessio seruitutis sit patiens dñi. vt. l. pe. s. de ser. z. idē in possessione libertatis: vt. l. z. si forte. §. si. ser. ven. rñ. hic nuntians videtur pati per violentiam tantum.

¶ Alitmo faciat an si ago contra aliquem rei v. faciam aduersariū possessore. de quod dic. j. de acqui. pos. l. naturaliter. §. nihil commune.

¶ Exceptio contra agentem cōfessionis vel negatoria ius sibi esse ita edificatū habere q. edificauit nuntiatione spreta sufficit ad repellendum agentem nō ad demolendum.

¶ Agens confessionia vel negatoria ius sibi esse ita edificatū habere si contra eum nō opponitur et obtinet non potest postea hoc interdicto cōueniri z. quomodo hec procedant.

¶ Sed & si is cui opus. ¶ Omnis actio preiudicialis ad istud edictum interim debet silere et istud agira ri. hoc dicit. ¶ Quero qua actione iste agebat qui dicit ius sibi edificandū esse: z. glo. dicit quod interdicto vti possidetis: sed istud non congruit huic litem licet in se sit verū: z. potest habere locū etiā in dño possessore qui nō vult agere negatoria vel confessoria. Et aliter dicit gloss. alio interdicto. si ne vis fiat ei. sed istud non cōgruit tex. Preterea: si esset remissum tunc interdictum demolitōriū nō haberet locū. Veritas est vt ponamus casum quod cōfessoria vel negatoria agebatur: z. hoc dicit tex. quia dicit ius sibi esse ita edificatū habere. Sz an iste agēs repellatur ipso iure vel ope exceptionis. an ope exceptionis ne fiat preiudiciū interdicto proponendo. vt. l. fundi. et l. fundū. z. l. sed si ante. de exceptionibus. Sed quare cogitur proponere postea interdictum: nonne sufficit q. in exceptione probauit edificatum esse contra nuntiatione. Respon. non: q. exceptio sufficit solum ad repellendum agentē non ad demolendum arg. eius quod not. s. de his qui not. infra. l. lucius. z. extra de ord. cog. c. ij. fm. Ba. de are. l. j. sit arg. cōtra. j. de adul. l. ij. §. si publico. et ibi dicam. Item

¶ quid si ille omiserit exceptionē. ppo nere z. passus est eū agere. An. si obtinerit agens: nō poterit postea cōueniri in isto interdicto nec posset repelli ab agendo: q. nō esset equitas: quare pro hoc facit extra de resti. spo. c. j. et de causa pos. z. pprietatis. c. cū dilectus. Itē hoc est verū si iste agēs ius sibi esse simpliciter diceret: tunc nō auditur vt hic: sed si diceret hoc manifestum esse tēpore nuntiationis q. habebat ius siue in petitione: siue in replicando cōtra exceptionē vt dixi s. ea. l. in. princ. in. viij. q. ppo. s. eo. ne quis zc.

¶ Hoc interdictum habet remediū demolitōrium z. prohibitorium. ¶ Poteest autem. ¶ Ppo. de titio ista. §. opus. Si. fatetur cōfessoria. ¶ Reprehendit istam glo. z. bene vt dixi vobis pluries. Istud interdictū habet plura remedia. vñ est demolitōriū z. tūc oportet q. habeat instar alicuius operis: z. sic loquitur. l. stipulatio ista. §. opus. sed quantum ad edictū prohibitoriū tunc sufficit q. sit opus inchoatū. vt. l. de pupillo. §. nuntiatio. ibi si inchoet. z. l. pretor. §. siue autem. j. eo. ¶ Arbitrator non habet iurisdictionē sed notionem. ¶ Arbitrator: semper sumitur in contractu. ¶ Arbitramētū est quedā transactio. Transigere non licet in delictis ad p iudicium publicū partium sic. ¶ Bannum dānum debitorū ad instantiā creditoris pōt per creditore tolli sine iudice si nō cōmet aliqd. penale. Bannum datum debitori potest per creditore: em. prorogari si nondum in bannum debitorū incidit. Prorogatio intelligitur facta cū omnibus suis qualitatibus. ¶ Terminus positus in excommunicatione ad soluendum potest per creditorem prorogari. Juramentū pstitū de soluēdo ad terminū pōt per partē prorogari z. tolli. ¶ Lingare corā nō suo iudice: qd. pñ nō possunt sine cōsensu sui iudicis qñ iudices sunt perpetui: vt episcopi z. co mites: secus si sunt temporales. Feudatarij z. vassalli nō pñt iurisditio nē nō sui iudicis prorogare sine cōsensu domini. ¶ Clerici q. nō hñt prebēdas vel ecclesias pñt corā nō suo iudice litigare. ¶ Et post operis noui. ¶ Pronuntiationis executione tur ad

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

¶ Practica nuntiationis. no. practica nuntiationis et vide l. l. de pupillo §. meminisse. j. e. vbi per Bart. z. docto. ¶ Ad demolien dū: s. ang. hic al. sentit z. nō bñ p. c. cū dilectus. de or di. cog. et ideo tene mētū q. dixit bart. s. fm. Imol. ¶ Reprehendit qñ ad qd. cōpetat hoc interdictū. Adde bar. to. s. e. l. §. j. in. prin. et j. eo. l. pretor. §. si. ¶ Et post operis noui. iste tex. facit ad notabile qd. nē de qua dixi post bar. in. l. q. lem. s. de arbi.

a Inducebat. d. Ray. et an possit compromitti in iudicem vt in arbitru. videtur rex. in. c. nisi essent. de preben. et in. c. literas. de presum. Bal. in. auten. si vero contigerit in addi. C. de iudi. z ibi etiā Bar. in alius tanq̄ in sui iudicē pōt compromitti fm gloss. in. l. j. s. de iudic. si alias non erat iudex inter compromittentes per. d. Anto. in. c. quintana. l. is. in. x. dif. 2. fe. de iure. a. iur. z pro. bat text. in. d. l. sed et si in seruum de arbi. z in. d. l. si qui ex consensu cū glo. et cū hoc dicitur q̄ nō potest compromitti in iudicē vt in arbitru adde oīno Bal. in. c. si inter pares. circa fi. p. in. de. l. cor. et imo. hic z vide q̄ no. gl. z doc. in. d. l. si qui ex consensu vbi dicit b. q̄ pōt compromitti in iudicem non suum.

b Inducitur in ar. z adde Bar. in. l. curatores. ff. de offi. procur. cesa. bene faciūt in hoc Barto. in. l. inter causas. §. recte. j. de iur. z in hoc dubio tñ distingue vt per Bald. in. auten. itē quicunq̄. C. de epis. z cleri. c. Andre. Poma. Et adueniente. vide Lepol. consi. viij. col. ij. vbi dicit fm Bar. allegantē q̄ prorogatio intelligitur facta cū omnibus suis qualitati bus. z vt de etiā Alex. cōsi. cvj. col. ij. vol. ij. vbi dicit per hec q̄ vna dispositio extenditur cum oibus suis qualitati bus extenditur.

b Intelligitur facta. Prorogatio intelligitur facta cum omnibus suis qualitati bus. Adde Bal. in. l. acceptam. in. vj. q. C. de vsu. z in. l. j. in. v. q. C. de his que pe. no. z in. l. si. C. de contrahen. emp. sed l. osti. in. c. p̄terea. tenet contra Bar. et Innoc. per bonas rationes. tamen Imo. cōcludit opi. Bal. z Imo. veriorē. ad q̄ vide quod no. Bart. in. l. cum stipulatus sim mihi a proculo. de ver. ob. z in. l. p. s. de iure iu. et vide quod no. Barto. in. l. iij. in. fi. p. in. j. de dam. in. fee. z q̄ ibi dixi. Adde q̄ opi. Barto. tenet hic Pau. de cast. z in. l. cum stipulatus sim mihi a proculo. de ver. obli. et Ro. cōsi. xij. Sed quid si papa dat mihi executorem cōtra titū meum debitorem quez excōcari facio. deinde papa scribit alteri quod ipm debitore absoluat si est meū in cōcordia nos sum⁹ concordes quod debeat soluere certo termino: ab soluitur labitur terminus an ille qui primo excōcavit possit illū iterum excōmunicare? Ro. consiluit q̄ p̄silio eius. cccxxj. z an si litigās cōm delegato q̄ cō p̄silio cū aduersario renūtiās rescripto z omni suo iuri hoc acto q̄ si nō seruet cōpositio sit sibi ius suū integrū possit vti rescripto si cōpositio nō seruet. vide Jo. an. in. addi. ad spe. in. ti. de rescri. p̄sent. §. ratiōe autem imperantis. vt. et em. q̄ dicit.

c Idem dico. Et quid in iuramento. vide doc. in. c. p̄terea. §. requisisti. de appel. z in. c. quicunq̄. de 7 sen. ex com. lib. vj. And. barba.

f Possit litigare. vide quod no. Bald. in. l. i. in. iij. colum. C. si a non compe. iudi. et quod no. Bald. in. l. si qui ex consensu. in. versiculo. sed incidenter. C. de f.

de soli. contra vnā opti. quam tenui in. l. si societate. §. arbitrorum. supra pio socio: quia dico quod arbitratore semper sumitur in contractu: ipse dicebat q̄ etiam in lite sumitur vt hic et in corpo. autentica vt disse. iudi. §. si vero contigerit. columna. ix. glossa in dicto. §. dicit quod arbitramentum est quedam trāf actionem arbitrator: debet videre quatenus est equum quod ego dem tibi ex causa transactionis: et sic videtur quod sit contractus: non ergo sumitur in lite: sed in contractu transactionis qui sit super lite: et hec est veritas quam tenebat Jaco. butri. et Ly. tangit referendo opti. Jacob. de ra. in. l. si qui ex consensu. C. de epis. audi. C. oppo. s. de pact. l. iurifigentium. §. si paciscar. solu. vt in glo. C. opponi. f. de. l. transigere. C. de transactio. z l. generali. C. de abol. Solut. illud est verum in delictis: secus in alijs: vt hic. Item dicit gloss. illud in delictis in quibus non sequit pena sanguinis: quasi dicat in alijs licet transigere. sed certe illud est verum quod ad p̄iudicium partium non quo ad p̄iudicium publicum. C. Inducitur in argumen. ad questio. f. si ad petitionem creditoris est datum bannum debitori nunquid possit exire de banno debitor: ad petitionem creditoris sine iudice: ista est questio Huilel. de iur. et format eam in. l. vltima. s. de officio procurato. cesa. Inducit istum text. quod possit. contrarium ipse deter. et allegat illam. l. vlti. z alleg. l. ij. in. fi. C. de libe. et eorū libe. Quid dicemus: videtur quod sicut autoritas iudicis est necessaria in bānendo: ita z in dissoluen do. vt in autenti. e. contra si filij. C. de repudijs. Sed credo quod illud non sit bene dictum cum rem iudicatam possim. tollere mea voluntate. vt. l. iij. §. si ex conuentione. de re iudica. l. secunda. C. de execut. rei iudica. z tamen sine iudice nō potuit ferri. dicas sic: quandoq̄ bannum continet aliquid tediosum soluz in fauorem creditoris: vt non audiat reus ad ius nisi soluat: et tunc potest tolli simplici conuentione sicut res iudica. argumen. etiam huius. §. Quando q̄ continet aliquid penale p̄cise: vt si non soluerit vsq̄ ad qualem centum soluat. cc. communi nomine pene: vel sit p̄uatus officio vel simili: tunc postq̄ incidit in bannum non potest tolli partium sola conuentione. quia alteri est ius questum. vt. l. iurifigentium. §. si paciscar: vt dictum est supra circa contraria. ita loquuntur iura allegata per Huilel. sed f. in bannum non incidit sed adhuc est infra terminum: tunc ex sola partium voluntate potest terminus prorogari: et adueniente termino prorogato incidat in bannum nisi soluat: quia prorogatio intelligitur facta cum omnibus suis qualitati bus. vt. s. de iudic. l. ij. §. si iudex. et. l. si iudex. z ibi not. Idem dico in sententia excommunicationis: si aliquis excommunicatus est si non soluerit intra mensem: quod pars possit prorogare terminum: de hac sententia not. j. de act. et obli. l. obligationum. fere. §. conditio. de prorogatione vero nota extra de appe. c. p̄terea. §. ij. per Innocen. licet quidam contra in sententia ex communicationis: Idē dico de iuramento p̄stito de soluendo ad terminum: nā pars pōt prorogare z remittere vt extra de iure i. c. l. z ibi per Imo. z Jo. an. in. d. c. p̄terea: C. Item querit hic Jacob. de ar. et. an partes possint litigare corā non suo iudice.

sine licentia sui iudicis: z dicit q̄ sic per istū tex. Sed contra hoc videtur extra de foro. compe. c. j. Jam dicebam esse speciale in clericis. hodie sic dico quidā sunt iudices qui sunt quodāmodo simplices administratores: vt isti iudices qui dantur ad tempus et ipsoz cōsensu nō requirunt. arg. huius. §. z quia de hoc nulla lex reperitur. Quidā sunt iudices p̄penit qui habent iurisdictiones magis appropriatā: et istozum requirunt consensus vt episcopi. vt in. d. c. j. de foro. compe. Itēz dico hodie de iure nostro si est aliquis de aliquo comitatu vel regno vbi sit rex vel comes perpetuus: iste non poterit litigare corā extraneo iudice sine eius consensu. Pro hoc do glo. notabilem. x. col. de p̄obi. feu. alie. per imp̄rialem. §. p̄terea. si inter duos vbi videtur hoc vel le glo. in simili. Sed hoc non videtur bene dictum quia saltem ciuitates habent iurisdictionem perpetuam licet nō earum rectores: vide deberet requiri consensus ciuitatis. Unde dic quod in regnis et comitatibus in quibus sunt homines vasalli z feudatarij non possit fieri prorogatio sine cōsensu domini: nec vbi hoies nō essent vasalli z p̄dia non essent tributaria. Unde cū clerici omnes teneant ecclesias que sunt tributarie suis epis. c. j. de censu. et ibi no. ideo nō possunt coram alio litigare. Sed in clericis qui nō habent ecclesias vel p̄bendas nō possunt negare quum sit discordantia inter ius canonicum et ciuile: et hoc plus placet.

Opus nouum. Ibi nihil habet.

- Opus in hoc edicto quantum ad remedium prohibitorium non requiritur q̄ habeat instar operis: sed quantum ad destructiuum sic.
- Hoc edictum et interdictum quod vi aut clam non datur contra tertium emptorem ad impensam.
- Pro opere facto in arbore q̄ possit agi interdictum quod vi aut clam: et quando hoc edicto.
- Hoc edictū hz locū etiā in his q̄ trahuntur a solo.
- Qui scindit vestes alicui nō dicitur facere iniuriam in p̄sonā: hoc est circa id q̄ est separabile a p̄sona.

Hoc autem edictum non oīa opera. Hoc autem edictū solū ad opera q̄ coherēt solo p̄tinet nō ad alia. C. oppo. d. hic cōiuncta: z sic p̄terito. cōtra. s. ea. l. §. j. So. vt in glo. C. Scōo. op. et videtur q̄ requiratur q̄ habeat instar operis. vt. l. stipulatio. §. op. So. quaten⁹ cōtinet p̄hibitiōne nō req̄ritur instar operis: s̄ quantum ad destructiōne sic. z. C. oppo. j. q̄ vi aut clā. l. si ali. §. notauimus. g. dat quatuor. so. vna est q̄ p̄tinet ad istud nō ad illud: nec mirabile: cū istud in multis differat ab illo: vt in glo. Sed differētia vlt. glo. nō est vera: nec est aliqua differētia fm Dy. cū illud dicitur ad p̄tentiā z istud: vt no. j. eo. l. p. z. l. cōpetit. §. in summa. j. q̄ vi aut clam. z sic contra emptorez tertiū ad impensam non datur nec istud nec illud: Sed certe verba illa posita in gloss. f. etiā si ipse facit nihil zc. possunt intelligi ipse. f. emptor: si venditor edificauerat tunc verum dicit Dy. Itē possunt intelligi ipse. f. venditor si emptor edificauit: tūc verū dicit glo. vt. j. eo. l. non solū. §. morte. et. l. vim facit. §. tamdiu. allegato per glo. C. Alij solū q̄ hic loquunt q̄ sit in ramis:

epif. audien. z in. l. ij. §. sed iudex. s. de iudi. z domi. Anto. in. c. ex transmissa. de fo. cōpe. z vide. j. Adde Bal. consi. cccxxxix. lib. iij. z Jo. and. in. ti. de compe. iudi. §. j.

In regnis z comitatibus. et de ratione hic vide per domi. Joā. z cūz opi. Bart. hic transit Bal. in. c. imperialc. hic alleg. §. fina. ad. de Bal. in. d. l. decernimus. et Bartol. in. l. j. in. pun. s. de iudi. et. l. l. si q̄s in conscribendo. in. j. et. ij. colū. C. de epif. et cleri. et do. Anto. in. c. ex trāmissa vbi bon⁹ tex. de foro cōpe. et do. Ant. in. c. vtrum. eo. titū. et ibi Innoc. et Bal. in. l. j.

in. j. col. s. de offi. p̄fec. vrb. Adde q̄ rationē Joā. de imo. hic reprehendit ale. et dicit nullam bonam rationem diuersitatis reddi posse.

Uasalli et feudatarij. et de hoc videlicet sub quo iudice: et quomodo isti vasalli possint conueniri. vide not. spe. in. titu. de arbitris. §. restat. ver. sed nunquid vasallus vbi etiam ponit quid in arbitris: et la tissime per imol. vltra alios in. c. ceterum. de iudi. et not. in dicta auten. ex transmissa. et in. c. ex tenore. de foro. compe. et quedam pulchra per Bald. et in. l. j. in. ij. colū. C. si a non competenti iudice. et in. autenti. ei qui. in. v. colū. in. versu. quero. qualiter fiat missio in feudis. et Bald. in. l. liberti liberteqz. ad finem. C. de ope. liber. per Jacob. de bel. in. c. j. de controuer. in. mari. fact. et ibi Bald. in. c. j. apud quem. vel quos controuerfia sue. zc. Adde quod vasallus non possit prorogare iurisdictionem sine licentia do. Bald. consi. cccxx. lib. i. vbi alleg. Barto. hic. et dicit q̄ nec etiam de rebus non feudali bus potest prorogari iurisdictione et in quantum Alexan. hic in princip. ij. colū. tangit an quādo duo se committunt in manibus regis dicantur in ipsum compromittere. Adde quod Baldus habuit. de facto in marchione Salutarum et quodam comite qui sic scriperat regi Francorum. de quo Baldus consiluit eius consi. cccxxij. et sequenti. primo libro.

Si quis edificium, vtrum reficiat, quid impo-
tar verbum reficere. Et adde que no. in. l. de pupillo.
§. si quis riuos. z quod ibi dixi. j. eodem.

Uillam a castro. z in quo differat villa a ciuitate.
Adde no. per Barto. in. l. si heres. §. viciis. de leg. j. z
ibi imo. qd

autem sit 5
provincia. vide Bar
to. in extra
uag. qd sint
rebelles. j.
ver. lobar
die. et ibi
late p. Zo-
an. and. et
in. c. si cui
tas. de sen
ten. excom.
mu. in. vj. z
p. legistas
i. l. puicias
C. de edifi.
puaa. z de
iure cano-
nico illa ap
pellatur p
uincia que
habet con
tinentiam.
z. ciuitati. z
fed de iure
a
ciuiti ap
pellatur q
habet ma
gnum ter
ritorii sub
se. l. illici
tas. §. qui
vniuersas.
z. l. agruit.
de offi. pre
si. licet ali
ter. hodie
sumat fm
gl. no. in. l. si. C. de pscr. lon. tep. z de ciuitate. vide no.
per Innoc. in j. capitu. que in ecclesiarum. de officio
ordinarij. de diocesi z territorio habetur in clemen.
ne romani. de elec. z in capitu. vbi periculum. eodez
titu. in. vj. z adde que no. Barto. in. l. ij. de verb. obli.
et in. l. fina. de colle. illici. et in. l. prima in principio.
quod cuiusqz vniuer. z in. l. ex hoc iure. ff. de iustitia
et iure. quid autem sit patria. vide Bald. in. l. si non
speciali. C. de test. z vide quod habetur in. l. atqz ou
ginum. §. primo de mune. z hono. quid autem sit ter
ra vide in. c. j. de postul. prela. z melius in. c. cum par
tibus de verborum significa. Sed quid j. si summus
pontifex scribat alicui castro. z id. appellat ciuita
tem: an efficiat ciuitas: vide in de. si summus ponti
fex de ver. sig. An aut ciuitas reqrat muros epatu
et filia z qd dignitate z honore pntet. vide Bar. et
ibi dixi in. d. l. ij. in. fi. j. de ver. sig. Et predictis adde

Et est f hic argumentum qd si ali
quis alicui sciderit vestes non vides
fecisse iniuriam in personaz: qd debet
intelligi in personam hoc est circa id
quod sit inseparabile a persona facit
s. de his qui deie. vel effu. l. j. §. hec au
tem. ver. Innoc. contra. extra de fen.
excom. c. nuper. dicam. j. de pub. l. lici
tato. §. quod illicite.

Houum opus causa damni infe
cti repellendi potest nuntiar: z ille de
bet parere ne imminet periculum.
Reficienti potest nouum opus nun
tari.

Reficere potest assumi large z stricte
sicut verbum reddere.

Si quis edificium.

Reficienti vetus edificium: nouu op
non nuntiat. h. d. C. de p. ca. dant
infecti repellendi potest nouum opus
nuntiar. vt. j. proxi. §. nuntiatio. fol. gl.
fatur contrarium. Intelligo ista gl.
qd potest nuntiar: z ille debet cauere
ne imminet periculum. C. de p. ca. dant
vtrum reficienti possit nouum opus
nuntiar: z hic est casus fm literam refi
ciat q non. D. determinat in contra
rium: quia videt reficiens de nouo fa
cere. vt. l. j. §. deide. j. de riuis. ergo zc.
preterea domus refecta alia domus
est: vt. l. inter stipulantes. §. sacra. in. fi.
§. j. de ver. obli. ergo potest nuntiar. vt
in. §. opus. Et sic no esset bona litera
reficiat: z probatur quia in text. sequit
sed veteri sustinendo zc. z sic de susti
nendo no de faciendo de nouo. Pro
hoc. j. e. l. de pupillo. §. si quis riuos.

que no. Bar. in. l. j. de da. infe. z in. l. imperii. de iur.
om. iud. z Bar. in. l. j. C. de metropoli. ber. lib. xj. z de
comitatu aliquid per Bar. in. l. j. ad munici. z facit
qd no. Inno. in. c. cu ad sedem. de rest. spoli. z qd no
ta. Bald. de pa. constan. in. verfic. no. romanor. et

et ibi dicam: qd est speciale ibi z in. l.
qui viam. cu gl. j. eo. z ibi etiam di
cam. Contra D. m. z prima sua rone:
dicit ipse: ille qui reficit videt de no
uo facere. p. tra. j. de itinere actusqz p
uato. l. ij. §. reficere. Glo. ista contra
rietatem soluit in. l. j. §. pe. s. de mor.
infer. potest enim reficere assumi lar
ge et stricte. vt ibi no. Facit quod di
cimus de verbo reddere. j. de verb.
signi. l. verbum reddendi: z quicquid
dixi de verbo repetendi. s. fo. ma. sup
rub. posset hic dici.

- 1. Culla est illa que est extra muros
ciuitatis.
- 2. Ciuitas que muro circumdatur.
- 3. Castrum quid sit: remissive.

Sive aut intra. Sine in
ciuitate
sive extra fiat opus habet locu operis
nouu nuntiatio.

Quero quod cognosca villam a ca
stro b breuiter villa est. j. qd est ex mu
ros ciuitatis: vt. C. vt rusti. ad nullum
obse. euo. l. j. §. li. Ciuitas j. est q muro
cingit. vt. l. ij. de ver. sig. et in. c. li. ciui
tas. de sen. exc. li. vj. z ibi hoc no. Zo.
an. in nouella. De castro j. habemus.
C. de fundis limi. l. quicunqz castroz.
libro. xj. facit ad predicta. s. de libe.
agnosce. l. j. et. §. j. et dicemus in. l. pu
pillus. §. vbi. de verbo. signi.
Edificanti in puato potest nu
tari causa publici iuris.
Nuntiatio spernitur quando nuntia
tor est in manifesta calumnia.
Causa an inferi debeat in nuntiatio
ne. remissive.

ficenda. Sed contra facit quod voluit Bald. in. l. ij.
C. de iur. vbi dicit qd si constitutio ecclesie dicat qd
nullum fornicium possit fieri in consulto papa: et fit
quoddam fornicium antiquum destructum prope
rebellionem et rebellis reconciliatus cum ecclesia ve
lit castru reficere qd non possit in consulto papa: vñ
dixit alex. qd aut edificiu funditus est dirutu: z tunc
edificans dicatur de nouo facere: et loquitur. ij. opi.
aut no est funditus diruptu: et procedat opi. prima.
Tu adde ad hoc que consultit Bal. cons. cxxj. iij.
lib. q. castro destructo principis auctoritate bona re
bellium castri vel confiscata per dominum illius ca
stri efficiunt libera et castro restituto vel potestate
ipsius reedificandi concessa non intelligitur restitu
tum ius alijs questu ex destructione: qd dicitur po
tius noua concessio qd restitutio z in noua concessio
ne principis non tollit ius alterius.

qd legi. et
not. in. l. q.
diciqz castro
rum. C. de
fun. patri.
lib. xj. z hic
vide Lu.
z de puin.
vide bart.
in. d. l. j. de
metro. be
ri. add. ibi
large stri
credu bar.
vult qd pro
prie refici
ens no di
cat de no
uo facere.
bene facit.
c. p. l. iud. d.
inde. z. l. fi.
C. de iude.
qd no. glo.
z doc. i. de.
fin. ver. ci
uitatis de
rescrip. et
qd voluit
pet. de an
cha. i. d. c.
p. l. iud. vbi
dicit quod
p. l. iud. le
gan qd pro
hibet ca
stra noua
edificari
non exten
dit ad res
ficenda.

Nunc videamus

Ex ca triplici nuntiat: vt hic subsci
tur per exempla. h. d. vsqz ad. §. iuris. C. de p. j. de
acquir. rerum do. l. quis. z de fluminibus. l. j. §. si in
mari. sol. vt in glo. que incipit: puato. C. de p. vbi
incipiam ponere exemplum tertij. quedam glo. que
fuit addita dicit ibi. Aut si quid contra. l. zc. sed non
est verum: quia omnes. l. l. ibi allegate in gl. loquitur
tur quando edificatur in puato: sed posses sustine
re qd licet edificetur in puato tñ cōtra formam tra
ditam a lege: deo nuntiat: causa publici iuris. me.
lius tñ est quod incipiat ibi: vel in sacro. C. de p. j. de
mo no. in. vers. qd si in mari. qñ nuntiat: est in ma.
nifesta calumnia: spernitur nuntiatio. Itē facit an cau
sa sit inferenda in nuntiatione. dixi. s. in pñcia. l. dic
vt ibi.

Juris nostri

Incipit dicere que perso
ne nuntiat. C. de p. j. de
etiam si non pertinet. vt. s. in pñcia. l. sol. ibi allegabaz
tur ad se pertinere: sic erat dubium. vt glo. dicit.

- 1. Vsufructuarius non nuntiat nouu opus proprio
nomine: quia non hz dominu: sed ius debile. pcura
torio nomine nuntiat: quia dominus videtur eū cu
stodem facere z procuratorem generalem.
- 2. Ius ingrediendi propus auctoritate in fundum qd
habet creditor cedi potest.
- 3. Vsufructuarius domino edificanti no potest nouu
opus nuntiare: quia ex quo dominus videtur eū p
curatorem constituere: constituenti procurator non
nuntiat.
Procurator: in rem suam non potest cōtra dñm con
stitutentem vti illo iure.
- 4. Lessionarius contra cedentem omnia iura que habe
bat in bonis titij ad quem bona peruenerunt subue
nitur actione ex eo contractu.
Lessionarius potest actionem vtilem qua hz ex cessio
ne contra cedentem intentare licet directam non.
- 5. Fructuarius no hz vtile cōfessioniam pro seruitute.
Opinio quorundam relatorum in. l. j. in pñcia. §. si
usufructus petatur: est falsa.
- 6. Vsufructuarius no habet vtilem suo nomine nisi in b
castibus notatis in. l. prima. C. de actionibus et obli
gationibus.
- 7. Fructuario cōpetit interdictum quod vi aut clam.
- 8. Contra edificantem quando res est mutata agitur
actione de dolo per usufructuariu: vel actione ex tes
tamento.
- 9. Vicino edificanti non potest usufructuarius nouum
opus nuntiare nomine proprio.
- 10. Fundus fm communem vsu loquendi intelligitur
de rustico non de vrbano.
- 11. Dominus potest nuntiare nouu opus viam reficienti
sed habens viam non potest nuntiare domino.
- 12. Fructuarius pro re potest alias actiones intentare
procuratorio nomine domini.
- 13. Vsufructuarius non potest dominum defendere in
iudicio contra alium.
- 14. Fructuarius potest prosequi nuntiationem noui ope
ris a dño factam et expensis domini: et ab eo expen
sas petere anteqz prosequatur. nu. 17.
Post nuntiationem competet actio in factu qua pe
so nuntiationem meam confirmari z illi ius non esse d

Confessioniam intentare. Sed an ista confessionia
competat fructuario contra dñm ter. expresse videt
dicere qd non in hac. l. licet glo. in. vers. ius exponen
do. i. pronuntiat: et sic violando litem tenuerit con
trarium: vnde tenendo pñciam opi. inferatur qd fru
ctuari? ne
cessē habz
procurato
rio nomine
agere con
fessionia cō
tra vicini?
et hoc vi
detur tene
re imo. et
etiā Bar.
in. pñ. co
lum.

altius edificare.
Emphyteota z feudatarius possunt
proprio nomine nuntiare: z etiaz pro
curatorio nomine domini.
Colon? z inquilinus an possunt nouu
opus nuntiare. remissive.
Prelatus vel rector ecclesie no potest
rem ecclesie suo nomine petere: s. no
mine ecclesie prelaturam vel recto
riam sic.
Episcopus z alius superior: potest re
ecclesie petere.

Vsufructuarius au

tem nouum. Regam istum. §. cum. l.
sequenti. et cum. l. qui viam. j. eo. z bre
uiter hoc dicit cum. l. sequen. vsufru
ctuari? extraneo pcuratorio noie dñi
nuntiat nouu opus: noie no: sed poterit
cōfessionia intentare. h. d. deposito ca
su in terminis. vide. l. qui viā. z breui
ter dicit. Qui habet seruitutē vic refi
cienti no nuntiat nouu opus: sed si im
pediatur: confessioniaz intentabit. h. d.
fm veram lect. C. Anteqz veniamus
ad apparatus videamus rationē. §.
usufru. z que est ratio qd pot nuntiare
procuratorio noie domini z ppuo no:
et dic quod non habet dominium: sed
ius vsufru. quod de facili potest amit
ti. vt. l. corruptionem. C. de vsufru. et
sic quia habet ius debile non pot suo
nomine nuntiare. Sed quare pcurato
rio noie potest dic qd eo ipso qd cōsti
tuit eū vsufruct. videtur eum facere
custodem? z procura. generalē in illa:
vt hic no. z. s. vsufruc. que ad. ca. l. j. in
fi. et. l. seq. z hoc tene menti. Formo ti
bi questionem: scio qd actio potest ce
di. vt in titu. de heredi. vel actio. ved.
et etiam officium iudicis. vt. l. quod si
minor. in pñcia. §. de minor. z. s. de ad
mi. tut. l. si minoris. z etiam obligatio
naturalis pot cedi. vt. l. si et? s. ad tre
bel. Sed quero? suz creditor? habes
ius ingrediendi in fundum debitoris
et vide qd no. in. l. ei qui. de seru.
Facere custodem. no. usufructuarium custodem.
hoc tñ intellige vt dixi. j. tit. ij. l. apud trebatu. §. j. et
latius. in. l. quamuis. in. fine. post Bartol. j. de dam.
infect. et not. Bartol. et Bald. in. l. eum ad quem. C.
de vsufruc. et an qui tenetur ad custodiam videatur
habere mandatum. vide Bald. in. l. emptor. C. de he
red. vendi.
Andreas Pomate. C. Sed quero. vide multa

ad confirmationem per Barb. consi. l. col. xliij. z seq. vol. j. z Bal. in ti. de pace iura. fit. s. si quis vera. col. h. bapti. de sancto se. in trac. de debi. suspic. et Fulg. in. iij. q. principali. col. pe. et se. et Sozi. consi. clxvij. colum. penul.

a Quam ter. iste. et fm Ange. etiaz facit a ter. in. l. j. de Subdens Ange. qd hic tamen non loquit iste text. et similes qn principale terz exisse fit cessio sed qn constituit ali- qd ius puta usufructus i quo in psequen- 4 tiam videt data pote- stas exer- cendi ius extrajudi- ciale com- petens ipsi constituti: ideo tene menti dictu Bar. qd communiter tenentur: et idem etiā hic ino. sequit- ur. adde que no. Bar. et ibi dixi in. l. si stipulari fue- ro illud aut illud. de verb. obli. et adde text. in. l. si. s. fin autem. C. de vo. aut. iudi. pos. vbi tenura potest ce- di qd est no. z vide per mod. in. s. actionum. in. sti. de act. in. fi. vj. chap. r. adde qd Bal. in. c. j. de feu. nō ha- ben. nat. feud. dixi qd est differentia dicere vendo ti- bi rem z vado tibi ius qd habeo quia in primo casu videtur vendita ipsa ppietas in scdo videtur vendi- tum feudum cū potestate alienadi proprietatem: sic ergo ista potestas scdm eum poterit alibi cedi. alle. no. per Bar. hic z ibi in pmissa questione subdit nū- quid emptor poterit appropriare sibi dū cedit: ego vo- lo esse ille proprietarius. est arg. qd nō in. l. si tibi mā- dauero. s. si certum. s. man. fm Bal. z cum Bar. hic transit Imo. in. l. si ita stipuler per ter. j. de ver. obli- ga. que omnia no.

b Sibi consultum. ibi sibi consultum zc. l. dentis. in prin. et. l. prece. j. quod vi aut clam.

c Ter. qd nō. no. in qd nō potes vi cōtra me actione qd tibi cessi director: sed habes actionē ex pntio con- tractu vtilē tibi cōpetentem cōtra me ex cessione nō directā: qd no. vide Bar. in. l. proxi. s. si ego. in. fi. et. l. creditor. j. eo. fed Bal. in. l. emptor. C. de here. v. edi. sequitur glo. ibi z Bal. in. d. l. si culpa.

d Vtilē confessoria. an fructuarius habeat vtilē cō- fessoria. adde qd imo. in. l. creditor. j. eo. tenet gl. quā reprobat hic Bar. de quo ibi per eum. z ad Bar. hic vide etiam Imo. hic z que dixi. s. in prin.

uenitur tibi dic actione ex eo cōtractu. vt. l. ij. s. per- uenisse. cum alijs. s. s. de heredi. vel actio. vendita. Sed an actionem vtilē quā habes ex cessione pos- ses intentare contra me cedentem licet directam nō posses. vt. s. dixi. Respondeo sic. vt. s. de rei vendi. l. si culpa. z ibi no. z per Dy. de regu. iur. c. pro posses- fore. lib. vj. in. v. q. circa fi. Licet quedam gl. videatur dicere cōtra z male. C. de here. vel act. ven. l. emptor. et per hoc dico qd fructuarius non habet vtilē con- fessoriam pō seruitute: qd posset eam intentare con- tra dñm: qd negat ter. h. Ande falsa est opi. quorū- dam que recitatur. s. i. usufru. pe. l. j. in prin. Facit ad hoc. j. eo. l. in prouincali. s. pe. z no. hunc. ter. qui di- cit procuratorio nomine nuntiat: z facit. l. plane. s. fa- mi. ercisc. quam tene menti. dixi. s. ea. l. s. nuntiatio. ¶ Venio ad contraria. op. qd suo nomine possit cū procurator in rem suam habebat vtilē. vt. l. ex lega- to. C. de leg. z. l. emptor. de here. vel act. ven. z sic vi- detur qd noie suo posset nuntiare. respon. qd illud qd habet vtilē nomine suo nō est verū nisi in casibus specialibus notatis in. l. j. C. de act. z obli. sed hic non est de illis qui dantur ibi. ¶ Item opp. qd fructua- rio cōpetat hoc interdictum. vt. l. is qui in puteis. s. fi. cum. l. seq. qd vi aut dā. sol. aliud in illo interdicto qd in isto. dixi. s. j. ¶ Item opp. z nunc intro glo. mag. dicitur hic qd debet agere cōfessoria. Contra de. l. repeti. s. fi. s. quemad. usufru. amit. respon. intel- ligas edificium tale qd res nō sit mutata: secus si sit mutata: quia tunc deberet agere de dolo vel ex testa- mento: sed videtur qd non agitur actione de dolo cū posset agere ex testamento: cū actio de dolo nō com- petat cum alia actione. vt. l. j. s. de dolo. Sol. vt not. in vltima glo. in. l. repeti. s. fi. s. quemadmo. usufru. ¶ Deinde opp. de. l. j. s. item iuliano. j. de remis. hu- ius contrarij timore sunt plures sol. in. glo. z vna est qd ibi vtilis: hic directā: sed illud est imponere legē verbis: quia non differunt vtilis et directā. Alia est qd vbi ceperat vti: hic non: sed certe hic ceperat vti. Tertia solu. est qd illa intelligatur secundū istam: et ista est bona fm Dy. datur alia solu. a glo. et est vt quedam noua lect. et non bona. dicit gloss. Aut fit in loco vicino opus: et tunc potest nuntiare zc. et vide glo. ibi. Alij dicunt sic distingui. Sed istud nō pro- batur lege: et per istud minus posset usufructuarius vbi habet ius qd vbi non haberet ius. et aduerte qd ista non est propria solu. contrarij: sed magis noua lectu. falsa. ¶ Item extra glo. oppo. usufructuarius habet ius in re. vt. l. eorum. j. de damno infecto. et. l. j. de usufruct. Item dominus in predio in quo quis habet usufructum non potest aliquid noui facere. vt. l. usufructu legato. s. hac ratione. s. de usufruct. et si habet ius in re: ratione sui iuris nuntiat. vt. s. ea. d. l. nuntiatio fit. lo. ij. domi. Jaco. de aret. dicit fateor: sed quandoqz edificatur a vicino et usufructuario non preiudicatur sed domino: z tunc suo nomine nō potest nuntiare: sed procuratorio noie sic ita loquitur hic. sed si a vicino vel a dño edificatur: ita vt usufru- ctuario obsit: tūc suo noie potest nuntiare: qd potest petere cautionem. vt. l. qui bona. s. z superficialium. j. de dam. infec. z sic tenet Jaco. de are. z Oldra. per distinctionē satis longā quā non recito: qd nō est ve- ra z nō dicit plus in effectu. Istud bene hz apparen-

tiam: sed cōtra istū tex. quia interest hic usufructua- rii opus non fuisse factū z sic fiebat deterior: usufru- ctus. vt in fi. huius. s. p. terea istud probat ex dictio- ne autē: dum dicit usufructus autē. z ista est aduer- fatiua: z sic aduersatur p̄dictis: qd licet ad eū perti- neat nō in suo noie potest nuntiare. Ad rationē Jac. de are. rñdeo. l. qd qui habet ius in re potest nuntiare: ve- rum est nisi sit debile ius z de facili periturus: vt est usufructus. no. j. e. l. de pupillo. s. impositiua. et per Dy. in quadā additiōe. z no. gl. j. i. l. qui bona. s. j. facit qd nō. s. de pig. sed an viciet ideo fio cū gl. ¶ Sed opp. quia qui nullū ius hz pōt nuntiare. vt. s. e. l. j. in prin. Sol. ibi dubitabat hic erat certū qd nullus ius habebat nisi usufructus. Nemo ad. l. qui viam. z opp. de. l. qui viam. ad. l. si autē. z. s. usufru. sol. vt gl. quia hic loquitur in seruitute personali. l. qui viam in ser- uitate reali. ¶ Ad istud opp. qui hz realem pōt nun- tiare. vt. l. de pupillo. s. impositiua. j. eo. z de ser. vrb. 13 pred. l. inter seruitutes. z. l. z si forte. s. sciendum. z. s. vlti. s. si ser. vrb. ¶ Timore huius contrarij sunt plures sol. vna est hic que ponitur in. l. ista si autē. et eam tenebat Hugo. et dicebat non distinguo seruitu- tem vrbānam a rustica: sed predium vrbānam a ru- stico: quia in predio vrbano habet locum nuntiatio: in rustico non. sed ista reprehenditur per gl. hic in fi. 14 sed Hugo. dicit si habeat quis zc. ¶ Alij nō distin- guunt predium vrbānam a rustico. fed seruitutem: vrbānam a rustica. Et hanc solu. ponit glo. hic in. l. qui viam: z hoc etiam tenet gl. in. l. j. in prin. in fi. glo. ma- gne. s. eo. et. l. de pupillo. s. impositiua. et Alio in summa huius ti. z etiam Dy. z glo. hic in. l. qui vias. dat rationem qd hoc fit fauore agrorum. glo. tamen in hac. l. si autem. querit de ratione et nō respondet. 15 Sed ista ratio videtur contra tex. in. s. siue autem. in l. j. s. eo. et. in. l. in iudicio. s. fami. ercisc. et gl. respōdet d ad. l. in iudicio: qd ibi loquitur in vrbana. vt ibi not. 10 sed non placet mihi. et ille tex. cōfundit Dy. z gl. t qd ibi dicitur fundus et intelligitur scdm communem vsū loquendi de rustico: vt. l. locuis. et. l. fundi. j. de ver. sig. datur et tertia solu. in. l. qui vias. aut qui edifi- cat consistit in seruitute habere nuntiantem: vel constat et potest nuntiare: als non. et hanc tenet Ro- fre. in libellis suis: et Ray. de foli. Sed mihi nō pla- 16 cet: quia in hac nuntiatione non requiritur qd ab ini- tio sit certum ius nuntiantis: sed sufficit esse dubiū: vt. s. e. l. j. in prin. z no. s. s. proxi. Alij dicunt qd vici- no potest nuntiare: dño nō: et ista solu. ponitur in. l. qui viam. z hic in fi. glo. et vide hanc glo. Et istam solu. videtur tenere glo. in. l. inter seruitutes. s. de serui. vt. ba. pred. sed gl. posset cantare quantum veller: quia so. ista est contra. s. impositiua in. l. de pupillo. Alia so. est quam tenet Marti. qd speciale est in seruitute luminum et oneris ferendi. et vide eam in glo. l. qui viam. in fi. glo. Sed ista solu. non est vera per. l. in iu- dicio. familie ercisc. ergo de predictis quinqz solutio. nulla est vera. ¶ Erit ergo solu. vera? opi. Bil. alias. R. quod hic intelligatur edificat. scilicet reficiendo. 17 vel id est reformat. et tex. optime dicit dū dicit viam d edificat: et vide istam gl. in. l. qui viam. et incipit re- ficiendo. b. et hāc tenet Jac. de are. et Oldr. ¶ Sed contra. j. de uti. actusqz pua. l. iij. s. hoc autem. et se.

¶ Timore huius. vnum tamen tene mēti: videlicet qd licet dicamus qd in seruitute maxime vrbana pos- sit opus nouum nuntiare et confessoria aqz etiam in rustica ista sunt vera nisi dominus predij seruitutis peteret seruitutes mutari et transformari qd fieri po- test sine in- commodo predij do- minantis: quoniam tūc hic ob- tinebit z si postea illa deberetur seruitus et vellet nun- tiare vel ag- gere cōfes- soria vel negatoria non posset aliquid im- pedire. ter- tus est mē- tum no. in l. j. s. pe. s. reli. et hoc voluit gl. not. et ibi Bart. in. l. si cui. s. de serui. quod not. rogo te: z iste est vnus de ca- sibus in q- bus quis potest pe- tere: qd si- bi prodest et mihi no- cet. de q. in l. ij. so. ma. ¶ Erit ergo solu. vera. Ad d. d. l. qui vias. z vera so. ad cōtraria. sed Imol. hic dixit qd hec non sunt vera. et qd Bar. male loquitur z ideo dic vt hic per eū. z An- ge. etiā tenuit illā solu. qd differentia sit iter seruitutes rusticas et vrbanas. et Bald. etiam hic in hac. l. qui viam. non tenet lec. Bar. vide per Imol. hic. ¶ Sed an usufructuarius? Bar. in. d. l. ar. d. trebatu. videt velle qd poterit recouenire noie dñi. z sic limita- tar illā. l. si. qd habeat locū noie p̄prio non noie dñi. sed hec so. videt literā violare. ideo dixit Ang. qd licet ad ipm fructuariū regulariter ptineat cura iurū rei i quo hz usufructū illud fallit si est cura q̄ respi- cit solū p̄prietariū puta si est seruitus predialis. ita intelligit. d. l. si sed etiā pōt dici qd hic loquit in pu- ratore in rem suam. Andr. Barba. ¶ Suo noie. z est rō qd hnt ius vtile. l. j. i. fi. cū. l. seq. si ager vec. et. c. j. de controuer. inter vafal. et ali. de be. et. c. j. s. rei. de inuesti. de re. ali. et plene not. in q- de capi. contra.

Canoniste tenent. Ad de Bar. in l. in prouinciali. §. h. j. e. in fi. an autem et possit renuntari. z quid ope...

muni. Beneficius huius edicti est extraordinarium in subsidium introductum: ideo cessat ubi habet locum ordinariu. h. d. iste. §. z habet tres partes. Quia...

Provincia

Etiam dicit gloss. que est additio qd hic incipit tractare in quibus locis nuntiat. Alterius dicit qd petitur eandem materiam scilicet que persone possunt nuntiare z erat dubiu an dñs prouincialis possit nuntiare. rationem dubitationis dicit glo. j. l. pr. §. nuntiatio. que incipit tractare in quo loco possit quis nuntiare. Edificans in loco communi qua do impediatur per actionem communi diuidendo vel per officiu iudicis. Actio communi diuidendo an habeat locum pro re inco:porali. Auxiliu extraordinariu est: qñ mibi uilius est ordinariu: illo uti possum. Remedium ordinariu non tollit extraordinariu quando extraordinariu est facti: secus quando vtrumq est iuris. Quando duo auxilia alicui competunt vnum quando tollat aliud. Inquisitio an tollatur accusatore sub perueniente remissione.

Si vero in loco com

comunione. Et hoc sit satis verum in se si darius quo ad hoc. contrarium dixi quod officium iudicis de quo loquitur hic est illud officiu qd deseruit actio...

Oppo. et videtur. z ad intellectū corū q hic dicit Bar. vide eundē in l. j. §. nuntiatio. in pun. s. codes. Competunt. qñ cōpetunt duo auxilia. an vnum tollat aliud. faciunt pulchre nota. per Bal. in l. ij. de iure emphy. quando prouisio hominis tollat prouisionem legis. Per dy. Si vero sunt duo auxilia extraordinaria: et tūc aut competūt ad diuersa: et tūc nō tolluntur nec electio ne nec originē: vt. l. qui bona. §. si qs opus. j. ti. prori. Si vero cōpetunt ad idē: tūc aut vnu auxiliū est famosum aut nō: si vnu est famosum et tūc tollitur per aliud non famosum: vt. l. j. §. ait p̄tor. s. de dolo. prout ibi loquitur de resti. in integ. Si vero nullū est famosum aut vnu extraordinariū succedit loco ordinariū: tūc tollit aliud mere extraordinariū: vt hic put loquitur de officio p̄toris qd succedit in locū actōis communi diui. vt hic secundū verum intellectum. Si vero vtrūq est mere extraordinariū z vnu per aliud nō tollitur: vt. l. quemadmodum. §. magistratus. s. ad. l. aquil. et l. de pecorib. C. ad. l. aquil. et l. de pupillo. §. meminisse. j. e. put ponit tres modos nuntiandi. Tertio casu quādo vnum est ordinariu aliud extraordinariu et tūc aut extraordinariū est inuentum causa iuuandi ius communi et tūc ordinariu non tollit extraordinariu. vt. l. j. §. dixerit aliqs j. de publi. et. l. j. §. per hanc. s. de rei v̄di. et ibi no. glo. Aut est inuentum in subsidium causa supplendi ius civile: tūc aut auxiliū ordinariū est facti et non tollit extraordinariu. vt l. de pupillo. §. meminisse. in fi. cū sua glo. Si vero est iuris aut vnum est generale: aliud speciale: et non tollit extraordinariu per ordinariu. vt l. si legatarius. de dolo. et quod no. in l. ij. C. de dolo. et dixi heri. in l. j. §. supra eo. tit. Si vero vtrumq est speciale: tūc aut auxiliū extraordinariū tantum vt. c. constitutus. de in. intoz. resti. Item nisi cōpeterent cōtra diuersas personas. l. j. C. de alie. iudi. mut. cau. fac. et vide do. abba. in. d. c. ex parte. Nō tollit. An et qñ remediū ordinariū tollat extraordinariū. et vide aliquādo p̄ Anno. in. c. ex transf. missa. de p̄scrip. et p̄ doc. hic q dicitur Bar. nihil addunt. et si v̄s dari? intelligere vide. s. in oppo. Si v̄o est iuris. et dū bar. tenet q remediū sp̄ale cōcurrat cū ḡnali. limita nisi principaliter disponere tur super eo. arg. l. sancto legū. de penis. et in iudicio de condi. inde. et ac. de dolo. d. l. si legatarius. cū ibi no. ita h̄ hic do. Jo. tu. ad de quod no. bar. in. l. ij. in. ij. col. s. e. vbi in effectū idem videtur diceret:

a Andre Pomate. Sic vide Bar. cōs. lxxv.
b Sic vt in glo. Et pro intellectu glo. dic qd Bar. et ang. et cōmuniter oēs hic tenēt cōtra imo. et in hoc oīno vide Imo. hic et adde qd cōtra gl. hic t3 Bal. in l. exigēdū. in iij. col. C. de p̄. et hic t3 exp̄se dy. qd mino- res. xrv.
 lus cū tutor̄ autoritate. cōtra ar. l. l. s. de p̄. c. z. l. mulieri. j. de popu. act. vbi in popularib⁹ nō admittit̄ p̄curator̄. hui⁹ cōtrarij timore sunt due solutio nes: vna est qd nō pōt pupill⁹ verum est sine tutoris autoritate et t̄gīt i fi. glo. q̄ incipit de rigore ibi alij hoc re- ferūt. gl. dicit q̄ ista lec. nō est bona: sed nō reddīt ratio. Sed ratio est: qz in his q̄ nō sunt in administratōe nō operat̄ aliqd tutor̄ autoritas. vt. l. si. s. de cu. fur. et facit bñ. l. ij. de in. act. p̄ua. Est alia lec. vt nullo mō pupill⁹ ad munci.
 z Bal. in d. l. exigēdū. in iij. col. z Imo. in c. cū ex in- iuncto ad fi. extra eo. et hic per modernos.
b Dicit ne verū. dictū Bar. nō v̄ posse p̄cedere qm̄ in omni actu in quo necessaria est tutoris autoritas necesse est qd p̄cedat. nec potest ratificari vt legi- tur et no. in l. si quis inibi bona. §. iustitiam. de acq̄. her. adde bar. etiā in d. §. si q̄s ipsi p̄tor. in fi.
c Seruo. item opponi. adde Barto. in l. si fideius. §. si necessaria. qui falsida. cogari. et quod not. Bart. j. ea. l. §. si. ad de no. in. c. exhibita. de iudi. dixit tamē Joan. an. in c. dilecti. de excep. per illum tex. qz reus etiam voluntarius admittit debet pro defensione ec- clesie. alitas non. et sequitur uno. in d. c. exhibita. et vide igno. j. ea. l. §. post ange. limita tamen singula- riter theouicam Barto. nō habere locum quando predicti inhabiles citarentur hoc modo. vide licet si sua putauerint interesse quo casu etiam ob necessa- riam defensionem non sunt audiendi. qz aduersarij illo tunc non videtur personam suam legitimare se- cundum Bald. multum notabiliter in l. fma. C. de edic. diu. ad hoc adde quod not. Ang. et post eum do. Joan. in l. §. hec stipulatio. ff. si cui plus q̄ per l. fal. et not. Joan. an. in c. cum dilecti. de exce. et pre- dictis adde tex. in c. j. de res. p̄. in. vj. et ibi Archi. et Ly. in l. quomam. et ibi Bald. C. de adu. et Archi. viij. q. v. quod autem. et etiam predictis adde omnino Bald. in l. libert. et ibi late Fulgo. z Bayl. de cas. supra de in ius voc. et quod dixi supra secu- dum Bald. in dicta. l. si. de edic. diu. dic q̄ illd̄ pro- batur per tex. in c. exhibita. inuncto. c. cōmilla de elec. in. vj. alibi dixit Bald. in c. j. de mili. vas. qui contu. est. quod non potest q̄s p̄m̄ri tamq̄ comman̄ si cura tus fuerit sub hac forma. si ma credideris interesse. nam si credit sua interesse. ratio non ligat. qz condi- tio sub qua citatio facta fuit desit. quod facit ad glo. in l. si ea quidem. C. si mand. fac. au. adde tamē predictis qz licet res denegetur defensio tamen iudex potest ex officio supplere: vt no. Bal. in Rub. C. de vin. lib. et no. in l. plane. de peti. here. Si statum dicit qd b̄n̄to nō reddatur ius an poterit se defen- dere no. per Bal. in d. l. qm̄. C. de adul. Adde hio vi- tuis verbis qd pulchre consiliunt ro. consi. cccij.

admittat nisi sua ierit et hoc ponit in gl. q̄ incipit. i. p̄atē nūtiandū: et hec vera. C. Op. qz ea q̄ p̄sumt pu- pillo sine autoritate tutoris pupillus facere pōt. vt in fi. de aut. tu. in pun. et l. obligari. §. de aut. tu. So. glo. qz istud h̄z locū qm̄ pupill⁹ possidebat et nūtia- bat simplici verbo et sic possessionē perditāls sec⁹. et hoc t3 Ja. de are. alij dicit simpliciter qz pupillus nūtiare nō pōt: qz possit esse sibi dānosum. z hoc ponit in fi. glo. qd t3 gl. z bñ. Idē Ja. de ra. z Bl. z ray. de for. et ego post eos. Et si tu dicis i quo possit sibi esse dānosum. dic qz ei cui nuntiat si patere dānū te- nere: et actiōe in factū: qz si nūtiatio esset frustratoria teneret ad interesse p. l. rē quādā venale. §. de dolo. Ja. de are. z Bl. op. cū iste sit actus extrajudicialis ergo pōt fieri p̄ seruū z pupillum vt. l. si seruus. §. de bo. pos. So. nō pōt. qz pupill⁹ ledit. vt. §. dixi. Item cū nūtiatio hēat vim cuiusdā puocationis ad iudic- cū: vt no. j. e. l. §. si q̄s ipsi. id non p̄mittit pupillo nec suo: sicut pretor ad vii⁹ eoz petitionē nō faceret ali- quē citari. sed qd si p̄inet ad v̄uatū cōmodū pupil- li z etiā ad publicitē dico idē scz pupillum admitten- dum sicut admittit ad accusandū occisores p̄tis j. de accu. l. ij. qd respicit et p̄uatū cōmodū z publi- cum. C. Quero qd de adulto dic vt in glo. b̄ quā te- nent omnes doct. vt iacet p. l. popularis. j. de po. ac. Sed §. qz non h̄z legitimā p̄sonā stadi in iudicio: vt C. qui le. per. lo. l. q. nec autoritas cura. sufficiat cū hoc non sit in administratōe: vt dixi. Non ob. §. p̄uert- tiam. qz in p̄sona aduocati nō substantiat iudiciū. Non ob. l. in popularib⁹: qz in illa post lit. contesta. quā sibi: vt. l. si cu. de verb. sig. z ideo cū ad eius cō- modū p̄ineat est in administratōe. z ideo autoritas iuris legitimat eius p̄sonā et hoc v̄ verū de iur- re: multū faciat §. qd no. j. de accu. l. ij. sed ibi dicā. C. Et h̄c glo. inducit dy. t qz minor habeat vocē in cōsilio in electiōe et cōstitutōe syndici. p̄rium t3 et bñ. p. l. spuri. §. j. de decu. z l. ad remp. de mu. z ho. facit in spe. de syndico. §. j. de cur. etatis. C. Quo- ro si nō h̄z pupillus tutorem z nuntiat an valeat: et gl. dicit qz sic nō de rigore sed de eq̄tate: z vide eā q̄ incipit de rigore sed de eq̄tate. zc. Dicit ne verū. dista gl. Ja. de are. dic qz nō. Tredo t̄i qz gl. possit proce- dere dū t̄i postea cū h̄z copā iudicis et tutorē nun- tiat q̄ nūtiatio retroraheret. ar. j. ea. l. §. si quis ipsi. Ad rationē mar. dicit quod nūtiatio pupilli faceret locum interdico quod v̄i aut clam. non huic.
 Seruus nō potest nūtiare nouū quantū ad pu- blicam v̄alitatem sed ad priuatam sic.
 Seruus admittitur ad defensionem necessariā non voluntariam.
 Excommunicatus admittitur ad defensionem ne- cessariam non voluntariam.
Seruo Cōtra in l. iij. in prin. j. qz v̄i aut dā gl. dicit qz quantum ad publicam v̄litatē non potest: quantum ad priuatā sic: t̄i licet ista so- lu. sit v̄a in se t̄i credo qz seruus nūtiando facit locū interdico qz v̄i aut clam. nō huic: rōne diuersitatis. dixi. §. l. j. nūtiatio. est etiā ratio qz ibi et si nō nū- tiaret haberet locū illud interdico ex eo qz clam: et ideo de facili admittit quilibet ad nūtiandū. qz solū qdā qualitas inducit. et ista rō v̄f ponit in tex. d. l. iij. C. Item opp. nūtiatio est defensio: vt. §. l. p̄. sed

seruo permittitur defensor: vt l. seruus. j. de accu. z. l. a si nō defendat. j. de penis. Bñ. t̄ que dā est defensio necessaria: vt qm̄ h̄ cū expresse d̄rigit petitio z tunc loquatur d̄ria. ratio: qz cū citatō q̄s approbat eū vt legitimum reū. sed qm̄ est defensio voluntaria vt qz h̄ cū nō d̄rigitur petitio vt in casu p̄posito t̄i: nō admit- titur vt hic. qd est not. Idē dico t̄ de excōicato qz nō admittitur ad agēdum sed ad defendendū z intel- ligo de defensione necessaria: secus in voluntaria. casus est hic. z no. per Imo. de excep. c. cū intrer. fa- cit quod dico. sol. ma. l. cum mulier.
 Verba nuntiationis debent referri ad eum qui est ibi cum nuntiat.
 Opus debet habere instar operis vt habeat locū edictum destrutorum: secus in prohibitorio.
 Nuntiatio facta etiam si nemo sit in loco p̄iudicat dummodo veniat in notitiam domini edificantis.
 Nuntiare fabricis an sufficiat vt factum post nuntia- tionem destruat.
 Contēnens nuntiationē in expensis conuenitur.
 Dñs p̄ suo interesse pōt agere §z fabricos qui ei noti- tiam non fecerunt denuntiatione ipsis facta.
 Nuntiatio facta procuratori generali nocet dño.
Nuntiationē aut. Nuntiatio no. ope. dz fieri in re p̄nti: nec req̄ ritur p̄ntia dñi. alibi est facta nō facit locū huic in- terdicto. h. d. vsq̄ ad. §. si pluri. Vide glo. q̄ conti- nuat istū. §. z incipit dictū est. s. ibi nūc vbi nūtiatur. f subaudi z qb⁹. et qz. s. nō est plere expeditū qb⁹. in hoc male cōtinuat glo. C. Ho. t̄ qz nuntiationis debet referri ad eū q̄ est ibi cū nūtiatur. C. Op. j. e. l. stipulatio. §. op⁹. Bl. bñ soluit hic. t̄ qd etiā si nil est factū h̄z locū istud edictū. ar. l. j. §. cepisse. j. de polli. fact gl. h̄z habuistis. §. ea. l. j. §. pōt. vbi dz qz dz ha- bere instar opis. h̄z al. ista bñ dicit: z illa male: qz dz h̄re instar opis quātū ad edictū demolitorū. pone- tet qz nemo est ibi vbi sit nuntiatio nou. ope. an p̄iudi- cet. z al. dicit qz sic z qz p̄iudicet dūmodo veniat in notitiā dñi edificantis: vt. l. itē veniit. §. petitā. §. de peti. he. C. Sed q̄ro t̄ si nō sunt ibi nisi magistri la- pidū an eis sufficiat nūtiare. Bñ. antiqz qz gl. fustor dicit qz sic: cū fiat in re: z nūtiatur furioso z pupillo. z alij: vt. j. eo. l. in opis. Sz gl. reprehēdit istā opi. et dicit qz donec puenit ad notitiā dñi sibi nō p̄iudice- ret. gl. sic p̄trāsīt z dy. Sz alij vt Jo. de are. z Bl. dicit qz h̄z nō puenit in notitiā dñi totū dz destrui. qd est factū post nuntiationē. z est exp̄ssum. j. ti. j. l. in- ter q̄s. §. dāni. ar. §. qz ille q̄ est ignorās nō delinq̄t: vt. l. gnali. C. de tab. z l. ex mal. eficijs. §. j. j. de arti. et obli. ergo si fuit dñs ignorās nō dz destrui. z ista rō no. in gl. sed gl. statim alibi meli⁹ dicit qz destructio nō est pena: sed in exp̄ssis puenitur q̄ cōtēpsit nūtia- tionē vt t3 in fili. j. e. l. §. si pluri. z j. eo. l. edibus. et hoc t3 Jac. de are. z Bl. z oēs. C. Quero t̄ v̄i do- min⁹ p̄ interesse suo possit agere §z fabricos seu fabri- cates. Ja. de are. t3 qz sic. ar. l. l. j. in fi. §. nau. cau. sta. et. l. si seruus seruus. §. si fomicarius. §. ad. l. aquili.
 Querit dy. t̄ quid si fiat nuntiatio generali p̄cu- ratori: vt qz non noceat nisi puenierit in notitiam eius qz ipse hic dicit in §. si quis ipsi. pretori. in prin. ij. col. z ibi scriptū post Bart. j. ea. l. sed certe. do. Jo. hic aliud sensit vt videre potes.

Nuntiationem. Opp. j. c. adde Bar. in. l. si p̄ in. ij. oppo. j. eo.
 Acmo est ibi. gl. t̄ t3 cōtrarium. z vide. j. e. l. §. si quis ipsi. in fi. z ibi Bar. in fi.
 Et glo. dicit. z oppo. j. glof. est verior: per iura sua quaz tenet hic Bart. licet Ang. et etiā imo. includēt in contrariū arg. huius text. dice- bat tamen Ang. qz te- neret nuntiatio si fieri in loco i presentia testium nō secretorū qui verifi- militer pos- sent domi- no denun- tiare. tu ad de bart. in §. priori. et qd ibi nor. istam opi. etiam vide- tur sequi Imo. in l. opis. post glo. j. j. eo. C. Sz alij. z commu- niter tenet quod dicit Bart. con- tra gl. vcy qz oīno op⁹ factū anq̄ dñs sciat dz destrui: z dñs te- net prestare patiētā: h̄z hec destructio nō dz fieri ex- pensis dñi. et isto vltimo casu p̄cedat opi. glof. h̄c opi. hic t̄ t3 do. Jo. qm̄ nūtiās in veritate h̄z nū- tiandū: al̄s sec⁹ vt hic p̄ eū que vide. z vide. j. p̄. §. z hoc putat referri etiā ad. §. pri. dicta qm̄ nuntiatio sua facta nullo exiſtēte in loco per idemtatē rōnis.
 Andre. Poma. C. Notitiā dñi. vide alle. ista v̄- ba per Ro. consi. cclxxv.
 Este veram. no. qz nō valet nuntiatio facta extra locum tenuit. tamē. h. d. Joan. in dictis officio posse nuntiare extra locum z tenere: licet videatur contra istum tex. z hoc dicit per glo. primam hic que vide- tur meo iudicio parum facere. cogitabo. Sed con- tra eum videtur tex. iuncta gl. in. ij. lec. j. ea. l. §. si q̄s ipsi. fallit tamen in casu istius. §. n. ij. lec. de quo ta- mē ibi per Bar. z hoc casu poterit loq̄ opi. d. o. Jo. z ideo ego dico qz ipsemet do. Joan. tenuit contrariū eius qz ipse hic dicit in §. si quis ipsi. pretori. in prin. ij. col. z ibi scriptū post Bart. j. ea. l. sed certe. do. Jo. hic aliud sensit vt videre potes.

a ¶ Vel corā vicinis. et dū Bar. hic in scda oppositio-
ne dicit sufficere denuntiationē factā corā vicinis, an
sufficiat si per duos testes probetur qd sit facta corā
vicino specu. in ti. de primo et secundo decreto.
§. iam de effectu. ver. nunqd sufficeret et Lap. alleg.
xxxviii. di-
rerunt qd
sic alleg. c.
vt circa de
elec. in. vi.
Cogita et
hic vrb nota
p Lud.
bñ faciunt
que dixi in
simili post
Barto. in
li. j. vbo. 3
rapto. ad-
de tex. bñ
faciente in
l. pe. §. fi. et
qd ibi no.
C. de po. et
Joā. and.
et docto. in
c. pasto. §. a
preterea. §.
officio or-
dinarij.

b ¶ Recurre
tur ad su-
periozem.
Hoc tamē
intelligit
singulariter
dicit Bart.
l. l. si tutor.
ff. de aut.
tu. et ad de
glof. in. c. si
religioni.
de ele. i. vj.
in ver. attente. Et ad de quod not. Bald. in l. quis. in
pe. col. j. tim. j. et quod ibi dixi. et quod dixi Barto.
post glo. et ibi dixi in l. de qua re. de iudi.

c ¶ Negat mihi. Si an iudex denegās iustitiam pro
pter hoc puniatur iurisdictione. vide Bald. in aut. sta-
tuimus. C. de episco. et deri. et an a tali denegatiōe
possit appellare. vide Bald. in l. ij. C. vt lit. pen. et in
quibus casibus licet per querelam adire superiozē
vide Guil. et Bald. in l. iij. C. de iurisd. om. iudici.
Istis ad de Bald. in l. iij. col. C. de sentē. Sed hec
distinctiono videtur contra casum an. ii. conueniūt.
de pigno. actio. et ibi est casus specialis secundum
Bald. et dñm Jo. hic. et vide que dixi. §. secundum
Bald. et Imolam hic. Ad de qualiter teneatur offi-
cialis negligens et negans facere iustitiam et qua-
liter causas q cum eligit. Roma. cōj. c. cxxviiij.

d ¶ Protestatio sufficit. Et ad id quod dixi qd vna
protestatio sufficit. Istud est verū quando par pro-
testatur pari. secus vbi inferior superior vel supe-

rior inferior: q tunc trina requiritur. vt in. c. i. de
supplenda negli. gen. prela. quem tex. ita singulari-
ter allegat do. Anto. in. c. cum causam. de officio
deleg. facit text. in. c. j. de mili. vasal. qui contu. est.
et text. in auten. statumus. in fi. C. de episco. et deri.
quod not.
perpetuo.
et vrb bar.
hic et ad de
text. i. de
men. quā-
tia. de ap-
pel. et de
cit Bald.
in dicto. c.
j. qd quan-
do inferior
mandat qd
coram su-
perioze cō-
pareat di-
cit specu.
secundum
eum qvni
cum man-
datum si-
ne perem-
ptorio suf-
ficiat. Sed
Joan. an.
in. c. fi. de
accusa. in
nouel sen-
tit contra-
rium secu-
dum eum.
et ibi vide
etiam quā
do debeat
citari. ad
deno. in. c.
cum nobis
oli. de ele-
ctio. et dicit Bald. in l. qui crimen. in. viij. questione.
C. qui accusare. q ad intimandum vel absolvendū
sufficit vna monitio. et vide quod signanter notat
Ange. in §. si quis autem. in autentica de here. et
fal. vide omnino Bald. in l. fina. in iij. questione. de
edicto diu. Adria. tol. Adde quod Alexan. hic in
lect. discrepat ab hac apostilla: quia tenet quod vni-
ca sufficiat monitio per decisionem Barto. in l. mo-
ra supra. de vsu. et in l. titia. et q opinio Barto. ha-
beat locum in causa principali. non in causa appella-
tionis: quia in ea oportet instare sicut cum petuntur
apostoli. et pro hoc allegat Ange. con. l. cxxvii. inci-
pien. quidam Manpens tu ipse vide. Sed quod in
causa appellationis sit instandum et ter protestari
voluit Bald. con. l. cxxvii. et consilio. lxxxv. q lib. vo-
lunt tamen Paulus de castro consilio. xxiij. quando
sic dare conit iudicem fore occupatum q non sit
necessaria protestatio.

e ¶ Reuertente. Angelus hic tenet cōtrarium per

re sibi alias prima protestatio non valeret et vide-
reus ab ea recessum: vt hoc. §. quod tene menti ad
multa. ¶ Sed primum membrum huius distinctio-
nis videtur contra istum casum proit impedior per
metum iudicis: et sic propter eius delictum: et tunc te-
neor iterum nuntiare finito impedimento. Solu. p-
pter dignitatem impedior nuntiare: propter me-
tum impedior protestari ei nuntiare non posse:
ista protestatio semel facta nunq reiteratur: sed p-
inde est ac si ei esset facta protestatio: sed bene fini-
to officio teneor ei nuntiare. quod enim dico: finito
officio. teneor ei nuntiare. idem dico: si alio modo
cessaret impedimentum vt quia res esset alienata
alicui nō habenti dignitate eadē ratione. ¶ Quarto
oppo. quod non posset trahi retro ad tempus quo
non ponit nuntiare. argumen. eius quod not. in l.
secunda. C. de inoffi. donatio. et dixi plene in l. si is
qui pro emptore. §. de vsu capi. Solu. hec nuntiatio
principaliter fit in re: et ideo ex parte rei est habili-
tas extremorum: ideo in hac fitione habilitas re-
spectu persone que est accessoria non attenditur: vt
l. j. C. de cap. vel dic quod etiam ipsi pretori possibi-
lis esset nuntiatio et citatio si vellet se alterius iuris-
dictioni submittere: vt. §. de iurisd. om. iudic. l. est
receptum. et ideo fit ista protestatio vt subiiciatur
iurisdictioni si vult: vt dicam. j. in. xij. questio. ¶ Que-
ro ¶ hic loquitur de pretore: quid de alio officiali. pu-
ta potestas vel aliquis ex prioribus istius ciuitatis.
Respondēdo idem in dictis officialibus et in quolibet
qui habet merum imperium vel tantam potestatem
quod posset facere aliquem incarcerari: quia in eis
est eadem ratio: quia in ius vocari non possunt: vt
l. ij. in princip. §. de in ius voca. et propter hoc iste. §.
est no. ¶ Secundo quero quid in officiali perpe-
tuo puta episcopo et rege vel principe. Respondēdo in
illis non habet locum huiusmodi. §. nam hic dicit
post. finito officio et sic loquitur de his qui habent
officium temporale: preterea puto quod illi qui ha-
bent officium perpetuum possint interim conueniri.
sicut videmus in principe qui conuenitur agit per
procuratorem cesaris vt. §. de offi. procura. cesa. l. j.
Item in ciuitate que licet habeat merum imperium
tamen sine dubio possit conueniri vt. l. j. §. quibus.
et. §. fina. §. quod cuiusq vniuer. no. et l. ciuitates. ra-
tio quia alias ius alteri possit deperire. simile ¶ vi-
demus in tuto. et curato. qui durante gestione non
possunt conueniri a pupillo vel a dulto: secus in cura-
tore furiosi cuius officium forte erit perpetuum. istam
rationē notabiliter ponit glo. de iur. et ra. distra. l. n-
si finita. §. cū furiosi. et hoc videtur expresse quod epō
archidiaconus pot nuntiare extra. e. c. ij. als. ij. ¶ Ter-
tio ¶ quō qd in officiali posito ad bñplacitū. An idē
in eo qd i ppetuo officiali ppter dubiū ter. est no. l. l.
iurisperitos. in pn. de ex. iur. et gl. r. d. §. cū furiosi.
facit de cōdi. inde. l. sufficit. ¶ Quarto ¶ quero qd
in alijs q nō possunt vocari in ius ex alia causa quā
magistratus qui ponitur in. d. l. ij. versi nec pon. n-
cē. cum. l. seq. §. de in ius voc. videtur idē q eadē est
ratio. Contrariū est veritas quia hic. §. locū habet
tantū in his qui non possunt vocari in ius ratione
officij secus si alia ratione. casus est. j. eo. l. operis
coniuncta. l. quōq. in principio. §. de in ius vocand.

glof. in l. que aliter. §. j.uncto tex. quod vi aut clam.
nam cum a iure est data forma denuntiandi cū non
inuenitur venditor. igitur et. ¶ hec ob. iste text. quia
loquitur in protestationem per quam quis excusat
quod denuntiare non potest: tamen loquitur de de-
nuntiatione
proit in cō-
trario. sed
Imol. hic
tenet cum
Barto. co-
quia denū-
tatio et p-
testatio nō
differunt:
vt no. bar.
in l. nō so-
lum. §. mor-
te. in prin.
questio. j.
eodem. Et
quia dicit
hic iterum.
quod non re-
do qua re-
peritur venditor. videtur quod non requiratur ali-
qua denuntiatio. l. cum successores. et ibi Bartolus et
Bald. C. de euic. et Bar. ponit in. d. §. monte. in. xvij.
colum. in fi.

a ¶ Quod tene menti. Et adde quod post Bartol.
hic in ista. ij. oppo. Bald. tetigit hic aliqua de prote-
statione que fin Imolam non placent quem vide: et
quando sit necessē plures protestari. Adde glo. no.
in. c. cupientes. §. quod si per viginti. et. §. p. opofita.
de electio. in. vi.

b ¶ Iste. §. est no. Adde Ange. in l. ij. ff. de in ius vo.
et Spe. in tit. de rectore. ver. item illustris. et Bald. in
l. par. literarum. §. de iudi.

c ¶ Andre. poma. ¶ An. vide in simili bonū tex. in. c. q-
liter et qñ el. ij. in. §. licet et ibi are. in. ij. no. de accusa.

d ¶ Respon. idem in eo. Adde Ly. et Bald. in l. quis-
quis. C. si cer. peta.

e ¶ Operis. Non videt sine dubio si nō est dare
bonam rationem differentie et posset rīderi ad. d. l.
operis. qd ibi infans habebat tutorem qui poterat
in iudicio citari. l. j. §. sufficit. de admi. tu. et ita videt
intelligere glo. in l. in ciu. l. b. §. j. e. attento etiā qd de
fectus etatis non est peiperu per ea que. §. dicta
sunt in. ij. questio.

f ¶ Sed de pbari. et ad hanc pbarionē adde qd not.
Bar. in l. si quis tunc. j. qd vi aut clam. vbi etiam li-
mitat hanc literam.

g ¶ An. limita vt dixi notabilr Bald. in l. ij. C. de his
q p met. iur. vbi dixi q p vni actū tñ non vt iudici
cōsuetudo et iust? timor in alijs nisi illi vicinū acuz
exercisset in persona hui? de quo tunc tractatur. l.
si qui p uocatione. C. de appel. adde qd in quātum
Bar. in seq. qd. qd si probatū est quod in al o offi-
cio consuevit talia facere qd nō sit iusta causa timo-
ris hoc est contra precedētē decisionem et. semel
mal? et p iura que allegat gl. in l. si cui. §. iisdem.
de accu. p q iura pot rīderi. ad. §. qñ pot vt aī vt
cc iij

hic per Alex. qui transit cum hac opi. Adde z subse
 quenti. viij. q. in quantum vult qd vbi a communiter
 accidentibus est difficilis probatio sufficit per con-
 iecturas probare. Fed. de sen. consi. mihi. c. vii. z An-
 ge. consi. c. xvij. z c. xxij. z in quantum dicit quod fi-
 dedigni in
 ducant de- 16
 ctam cre- si per totaz. l. ¶ Septimo ¶ quero qd
 dultitatem. si in alto officio consuevit: sed in isto
 Adde. gl. hoc non probatur. credo quod no sit
 i. l. titio sim- 18
 lus. de co- iusta causa timoris ar. s. de suspe. tu. c.
 di. z dem. l. iij. s. queri potest. z quod ibi not. in
 ang. z bal. 17
 in. l. j. de co- glo. super verbo cessare crimen suspe-
 per quem cter. ¶ Octauo ¶ quero quid si simpli
 factuz erit. 30. and. z biter proba quod consuevit homines
 Anto. de carcerare an sufficiat: certe non quia
 bu. in. c. cir- opotet ergo quod probatio conclu-
 ca. de iure pat. Paul. dat quod consuevit hoc facere cōtra
 de cast. cō- ius. Sed dices tu cum tales officia-
 si. c. xvij. z les in carcerationibus causas fingat.
 quod suffi- et inquisitiones de aliquibus delictis
 ciat: vulgi- et inquisitōes de aliquibus delictis
 ciat: ad p- qd possent probari. Respondeo hoc p-
 bādum qd a bari¹ ex coniecturis vt si incontinen-
 contra ius ti interposita appellacione contra eū
 officialis formauerit inquisitionem vel proces-
 aliquid fa- sum. vt. j. de puul. cre. l. si ventri. s. fin.
 ciat: tenet et qd postea secuta est renuntiatio ap-
 pe. de an- pellationis vel absolutio ab inquisi-
 cha. consi. tione que omnia concludunt animuz
 xxij. pcedentem. vt. s. ad mace. l. sed iul.
 ¶ Andreas s. proinde. el. ij. z forte: etiā sufficeret
 Pomate. b fama sola² scilicet quod consuevit has
 ¶ Hi. hoc violentias appellacionibus z reclamā-
 probari in tibus inferre. argumen. j. de questio.
 prin. Adde l. de minore. s. tormeta. ibi vel cuius f
 Alexan. cō
 si. xvij. in fi. vol. iij. z in simili roma. l. xvij. in fi. vol.
 iij. col. j. z aliquid per Feli. in simili in. c. cum. m. fer-
 ra. colum. x. in fi. z seq. de consti. z in simili barba. cō
 si. ij. colum. iij. c. seq. vol. j. qdo. Anto. de pto in cō-
 silio quod est in consilijs barba. ad fi. vol. j. Alexan.
 j. z ibidem aret. in consil. j. in thernate. s. dicto colū.
 ij. z Imo. xxvij. ad fi. z Lard. ix. z Feli. in. c. j. col. xj.
 de offi. deleg. z ibi Bart. in. iij. z Alex. consi. xj. col.
 ij. vol. ij. z lv. eo. vol. z. xvij. z seq. vol. ij.
 b ¶ Andre. poma. ¶ Sufficeret fama sola. vide fe-
 li. in. c. veniens. colum. iij. de testib. z in. c. de quanta.
 col. vij. ver. j. doctrina de presum. z Alex. consi. lxxvj.
 vol. iij. ad fi. z Feli. in. c. afferte. colum. penulti. de
 presump.
 c ¶ Nonno quero. Adde etiā qd not. Bart. in. l. j. C. de
 his que pe. nomi. z ibi dixi. z idē videt si in personā e
 socij vel amici. per id. qd not. Bart. in. l. si stipulatus
 fuero. de verb. ob. in prin. qd no. z ad Bar. hic adde
 qd idē voluit in suo tracta. de ryanude. in. vij. q. et
 Bal. in. l. si quā. in fi. C. de opel. libe. z Bal. in. l. inter
 postas. in. ij. col. C. de rāsac. Adde glōf. in. de. ij. de p

fen. excom. text. in. c. sciant cuncti. de elec. And. in. l. j.
 de in ius voc. Ant. de but. in. c. fi. de appella. qd not.
 Bal. in. l. j. C. de episco. z de. z in. l. interpositas. C. de
 transactio. Sede. cōsi. iij. pē. de Anch. cōsi. ccc. Car-
 di. consi. c. xxvij. Alex. all. Ang. consi. c. xxi. Itē ad-
 de. in qstū
 Bart. dicit
 qd causa est
 expriens
 da in ap-
 pellati. ab
 interlocu-
 toria quod
 non suffice-
 ret se remit-
 tere ad p-
 cessum. ex
 quo causa
 grauami-
 nis possent
 apparere:
 vt voluit
 Bal. cōsil.
 c. xli. lib. j.
 z roma. cō
 si. cccc. l. i.
 vbi ponit
 decē que
 requiruntur
 in appella-
 tione ab in-
 terlocuto-
 ria quozū
 altero defi-
 ciente ap-
 pellatio cor-
 ruit. primū
 vt dixi cau-
 sa grauam-
 inis illa-
 ti vel com-
 minati. vt. c. cordi. allega. secundū: causa legitima. c.
 vt debet. de appella. tertū qd causa sit vera. c. inter-
 positas. e. ff. quartū qd corā iudice sit expressa. d. c. vt
 debet. quintū qd no sit admitta petitiō vel affectio:
 vt. c. dilecto. eo. ii. sextū qd fiat in scriptis. de cui³ ve-
 ritate per Bar. j. eo. ti. l. eius qui. septimū qd ideo ap-
 pella. ur: qd non fuit admitta petitiō vel exceptio: vt
 d. c. dilecto. octauū qd petantur apostoli. nonum. qd
 si appellatus hoc petierit quod veniant partes in-
 structe cum singulis munimentis ad causam facien-
 dam: vt no. in. d. c. cordi. decimū qd fiat infra. x. dies
 c. bone. de confir. vti. vel inuti.
 ¶ Andre. poma. ¶ Vel laboratorib⁴. vide ad ei⁵
 cōfirmationē qd ponit alex. in. l. j. s. in ius voc. vt eāt.
 z feli. in. c. ecclia sanc. ma. col. xxvj. q. xij. de consit.
 ¶ Andre. poma. ¶ Est expressum. vide Alex. con-
 si. xij. vol. iij. Feli. in. c. petrus. de homi. z Barba. in
 c. j. col. v. z seq. de offi. deleg. z anna. in. c. petrus. de
 homi. z Alex. consi. lxx. col. j. in fine. vo. ij. z Roma.
 consi. c. ij.
 ¶ Non fuit ptestat⁶. z sic t⁷ Bar. qd sit necesse causas

ram eo vel non appellauit sed corā vicinis: quia de-
 bent causam hanc exprimerē scz quia propter metū
 iudicis coram ipso cōparere nō audeo: ideo zc. qua-
 re postea probabit eo modo quo. s. dixi z hoc pba-
 tur. C. de his qui per me. iudi. nō app. l. fi. ibi: causam
 appellacionis zc. nā debet intelligi de causa appel-
 lationis nō recepte vel coram iudice nō facte vt cau-
 sa metus vel alia. quia illa nō debet inseri in appel. vt
 quare appellat: quia illa nō debet inseri in appel. vt
 21 l. j. in fi. de appel. Fateor tamen qd si appellare ab
 interlocutoria vbi causa grauaminis debet inseri in
 appellacione vt in. c. vt debitus. extra de appel. et. c.
 cordi. eo. ti. lib. vj. ¶ Credo qd in tali appellacione de-
 bent ille cause inseri. vt. d. c. fin. extra de appel. et ibi
 22 no. fateor: etiā qd si diceret coram vicinis nuntio tali
 nouū opus coram vobis: tamen in ipso opere ppter
 officū z ppter eius metum nuntiare nō possem: qd
 sufficeret a simili sicut sufficeret protestari qd nō po-
 test appellare: vel appellare coram vicinis qd suffi-
 cit: vt no. in. d. l. fi. C. de his qui per me. in. non ap. z. j.
 de appel. l. cum quidā. sed in opere ipso nuntiare
 non valeret: vt hic quo ad hoc interdicit sed an quo
 ad interdicitum qd vi aut clam. j. dicam. ¶ Duodeci-
 23 mo quero ¶ an huius protestationis possit postulari
 remissio sicut potest postulari remissio nuntiationis:
 vt. j. ea. l. s. si is cui. respō. sic quia hec protestatio ha-
 bet vim nuntiationis. Faceret enim demoliri op⁸ vt
 hic. potest ergo petere remissionem satisfando vel
 se submittendo iurisdictioni alterius vt. l. est receptū.
 de iur. omnium. i. di. et propter hoc fuit inuēta hec
 protestatio. Item dico qd poterit peti cū sit hec pro-
 testatio qd dicat causam quare vellet nuntiare vt di-
 xi. s. eo. l. j. in princip. et ex omnibus causis quibus
 dixi nuntiationem posse contemni ex illis poterit cō-
 temni hec protestatio eadem ratione. ¶ Tertio de-
 24 cimo ¶ queritur que erit forma nuntiationis que fit in
 nito officio vel impedimento cessante. Respond. si
 opus est perfectum dicitur quod cum tali tempore
 nō potuerim nuntiare ne edificetur. ideo cūcūc prout
 extunc nuntio ne aliquid no. ope. faciat. et hoc vult
 ipse text. dum dicit quasi repetita die zc. Si opus
 non erit perfectum addat: et etiam prout extunc nun-
 tio ne aliquid fiat in futurum. Ratio quia cū per ve-
 ram nuntiationem pro futuro opere possit sibi pro-
 uidere non debemus recurrere ad istam fictam. ar-
 gumen. s. eodem. l. in prouinciali. z de liber. z possi-
 bu. l. filio quem pater. in prin. z de condi. insti. l. quia
 25 ratio. ¶ Quarto decimo ¶ quero an pretor possit
 fieri nuntiatio que introducat interdicitum⁹ quod vt
 aut clam. credo quod sic. nam debetis scire quod p
 nuntiationem ex hoc edicto statim queritur ius nū-
 tiantis: vt destruasur factum contempta nuntiatione
 siue iure siue iniuria nisi esset manifestum. vt dixi. s.
 eo dem. l. j. in principio. ideo ille cui est facta nuntia-
 tio habet necesse petere remissionem vel satisfare.
 et sic habet vim citationis que non cadit in pretore
 vt dixi sed per nuntiationem que fit ex interdicto qd
 vi aut clam non queritur ius nuntiantis si non habe-
 bat ius nuntiantis quia forte ille cui est facta nuntia-
 tio possidebat solū: vt habebat ius: puta feruitatis.
 vt not. j. qd vi aut clā. l. j. s. j. z ideo nō est puocatio
 ad iudiciū. z sic cadit in proz. hinc est qd i. la nuntia-

impedimenti allegare. allegat. l. cū quidā. j. de app.
 sed in contrariū facit text. in. c. statumimus. de offi.
 deleg. in. vj. z in. de. j. de foro compe. quibus respon-
 de vt hic habes per moder. l. 3. do. 30ā. hic hoc non
 teneat. quibus etiam potest responderi qd lex in cō-
 trarijs cau-
 sam supple-
 bat. z vide
 no. p bart.
 in. d. s. mor-
 te. ¶ Intro-
 ducat inter-
 dictū. Ad
 hoc vide
 quod dixi
 post Bart.
 in. l. j. qd
 vi aut clā.
 in. s. ij. Et
 aduerte qd
 si quando
 nuntiatū est
 possessori
 dñs nō te-
 netur parere nuntiationi. ergo si nuntiatū fuit pto: nō
 tenetur qd vi aut clā: quia aut pretor nuntiatū nō ha-
 bebatur ius aut habebatur si habebatur ius non tñ posses-
 sionem tenetur parere nuntiationi. d. l. j. s. et parui.
 cū glo. j. qd vi aut clā. et sic tenet in cōsequentiā pro-
 uocare ad iudiciū si velit edificare et si nō habebatur
 ius res est expedita ita qd nō video quātum attinet
 ad qstionē nostrā bonā differentiā inter hanc noui
 opis nuntiationē ex hoc edicto et illā qd vi aut clam.
 ¶ Sexto decimo ¶ qro. Adde. d. per. in. c. pastoralis.
 s. pte. de offi. or. Bal. in. c. plerūq; de rescrip. limi-
 ta nisi in camera vel alio loco consuevit dare audien-
 tiam. vt est glo. in. c. cupientes. s. qd si per viginti
 in ver. proposita. de elec. lib. vj. An. barb.
 ¶ Ante tribunal. Limita nisi iudex esset consuetus
 ius dicere in camera: vt no. glo. in. c. cupientes. s. qd si
 per viginti. de elec. in. vj. Adde Bar. hoc voluisse in
 l. j. s. dies. qñ appel. sit. et qd no. glof. et ibi bar. in. l. j.
 C. de sen. ex peri. recti. qd tñ puto sane intelligendū et
 verificandum prout ibi dixit Barto. in. l. si vt pro-
 ponis. la. ij. quomod b et quando iudex et quod not.
 Barto. in. l. pe. de iusti. et iure adde ad predicta tex.
 et ibi not. in. l. voluit. s. j. de interroga. act. z quod ibi
 Barto. et ad de quod terigit illa gl. an sit necesse plu-
 ries protestari de quo vide supra. adde quod dixit
 glo. no. in. c. j. in fi. de consue. recti. seu. qd propter ab-
 sentiam magistratus quis non debet sibi ius dice-
 re. sed debet expectare. sed tamen secundum Bald.
 ibi si expectatio frustra esset non puto eum expectā-
 dum. supra de sta. ho. l. arethusa. z extra de sozileg.
 c. fina. adde in argu. l. si longius. s. j. de iudi. et Bal.
 in. l. sed et si per pretorem: in. s. ait. pretor supra qui-
 bus ex causis maiores. Adde pulchre que sunt illa
 que iudex expedire potest extra banchum iuris: et
 quid si vnus produxit scripturam siue petitionem in
 camera: alius ad banchum: quis sit potior. Baldū
 consilio. c. xvij. ij. lib. o.

estimationis zc. facit quod no. p. Ly.
 de ser. l. j. in. iij. q. vbi dicit qd id qd di-
 citur a personis fidedignis est iusta
 causa credulitatis. ¶ Nonno ¶ quero
 quid si nō cōsuevit hoc facere talib⁹
 appellacionibus seu protestacionibus s¹⁰
 eorum consanguineis vel laboratorib¹¹
 bus¹² terrarum ipsius. satis est iust¹³
 metus: vt. s. de conditio. z demōstra-
 tio. l. heres meus. s. finali. quod me.
 cau. l. isti quidem. s. finali. z est hodie
 decretalis multum not. de excof. pre-
 la. c. j. in de. ¶ Decimo ¶ quero quid
 si non probatur quod ipse fecerit: sed
 quod eius familia hoc fecit. puto suf-
 ficere: quia ipse videtur fecisse cū po-
 tuit corrigere z non fecit: vt. j. titulo
 primo. l. flumūrum. s. quanq; z est ex
 pressum extra de testi. c. constitutis.
 et. c. seq. vbi dicitur qd nō est verisimi-
 le qd serui tales faciant sine consensu
 dñi. ¶ Undecimo ¶ quero que erit for-
 ma istius ptestationis que interim
 fit. gloss. dicit qd protestor interim me
 nuntiare nō posse: qd cōuenit nō po-
 test: z sic vides qd in hac protestatiōe
 debet inseri causa: quod verum puto:
 vt. j. de adul. l. denuntiāse. z. C. de rei
 vendica. l. si fundum. dicam latius in
 materia ptestationis. ¶ Hoc ob. qd no.
 s. eo. l. j. in prin. qd aliud est in nūtia-
 tione no. ope. qd est separata ab ista p-
 testatione. Idem dico de eo qui per
 metū iudicis nō fuit protestatus¹⁴ co-

a Pro rusticijs. Nota pro rusticijs hoc tamen non erit necesse in casu de quo per Bar. in l. si alius. in §. bel lissime. §. qd vi aut clam. z Bar. in l. sed et si. per pretozem. §. ait pretoz.

b Sufficit nuntiare. sed certe. si text. in verbi. sed si nuntiauerit postea non videt pati hinc intel lectum: qz hic in text. apparet qz debet post pama pre stationem fieri secun da nuntia to solens: et etia fm hanc lect. noui inter. 23 uclit nisi i telligas qz pama de bet prote. 4 stari nuntians se no posse nuntiare i ope re. propter longinquitatem loci qua prote statione facta postea mittit nuntiatio p pcuratores: et ita intel ligat. iste text.

c Ex causa publica. No. causa conferuan di us pu blicum li cet pua to nuntia re: imo di cit Imo. in. c. olim causam de restituno. spolia. qd p defensione legu publicaru licitu est indicere bel lum quod sequitur hic do Jo. z adde que dixi post Bar. in l. i. in prin. si quis ius di. no obtepe. z no. bar to. in l. hostes. de ca. z postu. reuer.

d In primo exmplo. sed do. Jo. hic dicit glo. bene dicere. dic vt hic habes per eum.

e Suffructus. vide latus in l. §. si. §. co.

esset perfectum anteq potuisset venire dominus et sic cum op^o esset perfectum nil destruetur: ideo vt sustineas istam lec. dicas qd nuntiator erat debi lis: z no potuisset venire ad locum in tribus dieb: sed dominus erat fortis z potuisset venire in vno. Ita lect. probatur. s. de eo quod cer. loco l. centum capue. In tertia lectu. z si dicit nuntiator: posset ha bere nuntium. glo. dicit intellige cum non habebat quem mitteret hoc t autem quod potuisset habere nuntium debet probare ille qd dicit qz potuisset ha bere idoneu z de facult. ter. est no. s. p socio. l. i. de qz. in prin. Quero quid si impediatur ratione p sone: quia pupillus non habebat tutozem vel iudicem. dico practiam huius lec seruandam. dicit. s. e. l. de pupillo. in prin. Veniamus ad quartā lec. quam no prosequor: qz non est vera: t quia is nullus sit in loco operis si possunt nuntiare nouum opus: vt. s. ea. l. §. nuntiatione. z ibi no. z ligabit dominus a tempore scientie: vt ibi dixi.

Sextus pedius. Ex causa triplici nuntiat natural: publi ca et imposita. h. d. vsqz ad. §. meminisse. Opp. et videtur qz illud quod hic induciatur fuit inductum supra eo. l. §. nuntiatione. el. q. Sio. fatetur quod est ve rum sed hic breuiter dicitur qz ibi tu dic quod ibi di cit qz tribus modis fit nuntiatio. hic subd. uidit vnu de illis mēbris scilicet causa medi iuris mei z tueo rem meam ex causa naturali et ex causa publica: vt hic dicitur. Item imposita quia imposita seru itatem in rem meam: et sic potest intelligi ista lex. et secundum hoc glo. que est hic super verbo. l. non be ne dicit in primo exmplo: sed i secūdo sic: qz ex po testate illaru legum denuntiatio fit priuati iuris ser uandi causa. Opp. dicit hic qz potest nuntiare do mino. Contra. s. eo. l. i. si. Solut. aut loquitur in fer utute vrbana aut rustica. z. ibi loquitur in psonali: hic in reali. et ratio est: quia ille qui habet vsufructum possidet hic vero non. sed ista ratio magis co ducit contrariu: qz qui plus iuris habet magis debz possidere. Dy. dat aliam rationem scz qz vsufruct^o eius est debile: ideo. z. c. qz ex neutra istaz cau sarum nuntiat ut in eo qui nullum ius habet: vt. s. in prin. ea. l. sol. vt in glo.

7 Nuntiatio committi debet per pretozem ad par tis instantiam: et ibi ponit practiam.

8 Nuntiatio per iactum lapilli fit iaciendo lapillam in opu dicēdo impersonali verba apta ad nuntiationē.

9 Nuntiatio simplici verbo quando fit debet imper sonaliter concipi respectu eius qd nuntiauit: et verba debent referri ad eos qui sunt in opere.

10 Consilium quod nuntians faciat redigere in scriptis quantum sit factum de opere tempore nuntiationis.

11 Nuntio nouum opus satis est dicere quando nuntiatio fit verbo.

12 In nuntiatione facta verbo non est differentia dice re nuntio vel dicere prohibeo.

13 Nuntians verbo licet pe. dat possessionem tamē ha bet interdictum vnde vi.

14 Nuntians verbo potest possessionem quam perdit propria autoritate recuperare anteqz diuertat ad ac tus extraneos.

15 Nuntiatio noui ope. an fieri. debeat in scriptis. re-

missine. Libellus non requiritur in officio iudicis quando misericorditer imploratur ante litis contestationē.

Meminisse autem opoz est sim plici verbo perdit possessionem si eam habet. se cus si per pretozem vel iactum lapilli et contra eum qui edificat spreta nuntiatione interdicto quod vi aut clam vel vti possidens poterit experiri. hoc di cit. Opp. z videtur qd etiam quando quis facit in suo possit fieri per pretozem vel per iactum lapil li: vt. l. §. quid si vi. §. qd vi aut clam. Si. dicit fateor contrarium et exponere necessarium est vt ius no da nosa et hoc est verum si aliquis no erat in quasi pos sessione alicuius iuris vt puta seruinitis vel alterius quia tunc perderet eaz z no esset vtilis sed damnosa. Opp. qd no habet vti possidens: quia perdit pos sessionem. vt. l. §. hoc interdictu vti poss. Solut. fa teor qd qui perdit possessionem non habet interd ic tum vti possidens. Opp. s. ad l. aquil. l. quem ad modum. in prin. z. §. de acqui. re. do. l. quis. Et gl. fateor contrarium qz vtiqz copet z ista remedia et sua autoritate z. qd dic vt dixi. s. eo. l. §. nuntia tio. Quero qualiter committatur per pretoze nun tiatio. z glo. dicit qd debet dicere pars z. recita vt iacet glo. Ex eo qd dicit pretoz tu habes qd debet fieri parte petere. qd est vt. l. ad pereptuum. s. de iudi. z. §. i. §. i. §. hoc autem. §. iudi. sol. l. iam in. §. penul. Id vero qd dicit vel veniat responsurus no placet quia ad ventatē alternativē sufficit alterā partem implere: vt. l. si heredi plures. s. de codi. in sti. vnde poterit edificare interim et aliud facere scz venire responsurus et si nuntiatio non haberet effe ctum. Dicatur ergo vt communis practica obseruat copulatiue z si senserit de grauamini veniat rursus. Item qd dicit glo. vt non edificet. non bene dicit. sed debet dicere precipio ne aliquid noui operis fiat vt sunt verba edicti in l. pretoz. in prin. §. e. z sic id quod nuntiarum debet indefinite concipi. erit ergo forma co missiois ad petitionē. hic imposuit tali nuntio vt va dat ad talem locu. z ibi dno vel operarijs ibi exuste tibus nūt. et z phibeat ne in dicto loco aliquid noui operis fiat z si senserint se grauatos compareant de eoz am grauamine ostensuri. istud vltimū probatur. §. pri. ver. toties. z. §. si is cui. precedentia proban tur dictis. l. z. s. ea. l. §. nuntiationem. Secundo que. o. t qualiter fiat nuntiatio per iactum lapilli di cunt quidam verba no esse necessaria. sed sufficit nuntiare. Dicit Jo. ve ba apta ad nuntiationem esse ne cessaria quecuqz sint vt dicit gl. z. Etzo clar^o in sum ma huius ti. §. qualiter. qd placet. dum in verba nun tiationis impersonaliter accipiunt vt dixi z dicit. Et dicant quidā qd lapillus debet deici de ipso opere vt videatur audat qd no placet vt dixi. s. eo. l. §. in operis. Itē quidam proieciit tres lapillos. sed non esset necesse quia sufficit vnus vt hic patet. z. §. qd vi aut clam. l. §. quid si vi. cui simi. Tertio quero t qualiter fiat nuntiatio simplici verbo glo. super verbo possessionem vici. edificas in meo. male facis. p. phibeo ne edifices. istud no placet. quia ista verba ne edifices sunt pe. sonalia qz inducerent interdictu qd vi aut clam ex ea parte qua vi. §. qd vi aut clam. l. §.

a Dicatur ergo. de isto precepto vide per Bal. in l. i. c. de episc. audi. per moder. in §. curare. in fi. de act. in fi. z qd no. Imo. z Jo. an. in c. j. de immu. eccl. et qd no. Imo. in c. in presentia. de proba. z Bar. in l. j. c. de ere. rei iudi. z omnino Bal. in l. nec quicqz. §. vbi de cretum. de offi. pcon. Adde qd clausula si senseris te grauatum iportat vel qd no edifi ces vt ve mas ad re spodēdu. et ita dicit Bal. videt se seruari i cura rōa na ei^o con sili. c. viij. §. libio. vbi cōsultur in hac mate ria oper: no. nun. et ibi vidē z d dicit clau sula idem firmavit cō sili. c. ccc. lxxij lib. j. et de predicta clausula de roma. consili. c. ccc. lxxij. Qualiter fiat nuntiatio. Om nes formā huius nuntiationis eius com muni^o de offi. no. ope. debeat fieri in scri ptis. et videtur qd sic. vt in aut. de rep. non solum. pecu. super dote. §. contesta tione posita. C. de non numera. pecu. autem. hanc autem querelaz. deiermit nat. Dy. et breuiter se expediat et dicit qd siue fiat per pretozem siue sim plici verbo: non debet fieri in scriptis: nuntiatio dummodo aperte fiat Bal. d. consil. ccccl. iij. lib. z an sit necessarius libellus in nuntiatione noui operis z quid in remissione. vide Spe. in §. nunc videndum ver. sed nunquid et ibi Jo. an. in addi. in titu. de l. b. concep.

Quia quando iudicis, vide Bal. in l. j. §. de iuris. om. iud. z et hoc sequitur qd quando quis potest facere aliquid sua auctoritate: qd requiritur libellus, cōtrarium uoluit Barto. in l. iij. in repe. prope fines. C. de pigno. Andr. Barb.

Si quis riuos. Si quis qui reficit de nouo facit. add qd de hoc est tex. in l. iij. §. ius autē esse uidet. j. de itine. 1. actus p riuo. et uide Bart. s. e. 3. l. j. §. si quis edificium. et uide in l. j. de uia publi. vbi text. sonat contrariū. z similiter tex. in c. cōsuluit d. i. de. S. 3. cōmuniter n̄ reperio a. liques tex. qui pprie dicat qd reficere non sit d nouo edificare nisi text. in d. l. j. §. si quis edificiu. scdm vnam lec. quam dānat Bart. adde in q̄sum Alex. hic in lect. refert Ro. dicere qd captus ratione suspitionis fuge non potest allegare incompetentiā iudicis pet. de anchara. consilio. c. xxij.

Per modum agendi. No. pulchre quando periculum est in mora. et uide not. de his per Innocen. in c. olim causam. de re sti. spolia.

Postea. Et idem tenet Archi. in ca. j. de iura. calum. in. vj. et Woder. hic. et Imo. in l. qui bona. §. si aliena. j. titu. primo. Adde in quantum Alexan. hic d

quis edificiu. s. eo. Quis quis reficit solum qd non possidet sed ius: z tūc aut est ius vie vel simile z op? nouum potest nūtiari: vt. l. iij. §. hec autē. §. seq. de iti. actus p riuo. aut est ius aque duccēde vel cloace immittēde: z tunc nō potest nūtiari: vt hic. C. Uide de dñi. s. eo. l. j. §. si quis edificiu. dixi qd litera illa reficiat nō est bona sed debet esse fulciat: quia qui fulcit nō de nouo facit: sed qui reficit de nouo facit: vt. l. inter stipulantem. §. facram. j. de verb. obli. z hoc tenet ibi Dy. z iste. §. optime facit: quia tunc est specialiter ergo in contrarium est ius cōmune. Fateor in qd hoc est plus in riuo z in cloaca: quia etiā nō dñio reficienti nō potest nūtiari secus in via: vt. j. eo. l. qui uia.

Sed quero circa ver. toties. qualiter deducatur in iudiciū. An. vel per modū exceptionis: qd cū ageatur cōtra edificante interdicto demolitio ipse excipiet qd nuntiatio potest contēti: et sic de hoc cognoscetur. Item per modū agēdi: quia ille cui facta est nuntiatio potest impetrare iudicis officiu vt illa nuntiatio pronūtiatur nulla: sicut dicit de nullitate sentētie de qua potest dici agēdo vel excipiēdo: vt dicit glo. j. que sen. sine app. re. l. j. in pun. C. Item quero j. d. hic qd potest sperni nuntiatio si mora est periculum allatura. quero de quo periculo intelligit? An. deo triplex est periculum quoddā est periculum vniuersale totius ciuitatis. quoddā periculum vicinie z p istis potest sperni. quoddā est periculum speciale ei? cui fit nuntiatio et pro isto non potest sperni. ita dicit glo. Lerte possit esse tantum periculum eius? cui fit nuntiatio qd possit sperni vt in casibus in quibus non potest appellari: vt. j. de app. re. l. iij. fm Jaco. de aret. Ego etiā puto qd si grande damnu versatur ei? cui fit nuntiatio ex dilatiōe z damnu modicu ei? qui nūtiat edificatiōe psequit qd nuntiatio potest sperni. ar. j. ne qd in flu. pub. l. j. §. sunt aut qui putat. secus si pderet lucru: qd nō est par causa zc. zc. iste periculum requirit.

Juramentum calumnie qd possit omitti si pars non petit. Iudex ex officio suo quando possit aliqd facere parte non petente. remissiuē. Libellus in casu huius. §. qd detur in actione in factum: vt nuntiatio confirmetur et super eo iuretur de calum. sustinendo opi. glo.

Practica differendi iuramentū calumnie in casu huius. §. fm And. de pisis. z nu. 5. ponitur aīa practica. Qui est in possessione potest petere se in ea confirmari. Habens sententiam pro se potest petere eam confirmari licet non sit ab ea appellatum.

Qui opus nouum. Nuntians debet re coram pretore parte petente. h. d. z iste. §. videtur mihi satis singu. et videtur hic dicit qd iuramentum calumnie possit remitti. Contra. l. iij. §. sed qui ueremur. C. de iura. calum. Glo. dicit qd expresse non potest: sed tacite sic vt hic. sed illa. q. ponit ibi z si uellet tenere qd nullo modo remittit ad istū. §. rñderem qd hic loquit de iura. calu. speciali ibi est iuramentū calumnie generale qd pro tota lite prestat. sed habem? t hodie extra de iura. calu. c. j. lib. vj. qd iuramentū calumnie potest omitti. qd intelligebat Dar. sille. verum si pars nō petebat: secus si a parte peteretur: qd eius omisio postea vitaret cum sit de substantialibus

Oppo. s. eo. l. j. §. ij. Sol. dicit qd in nuntiatione nō est opus pretoris additio: sed in prosecutione sic vt dicitur hic pretore auctore zc. Contra videtur qd par-

l. quos prohibet. s. de postu. z. l. filius. §. veterani. s. de procu. z. l. ediles. §. item sciendum. s. de edili. edit. dicit plene in l. iij. §. hoc autes. j. de dā. infē. C. Que rit g. o. Jan detur libellus super quo iuretur. z glo. dicit qd sic. arg. aut. offeratur. C. de lit. conte. sed que erit actio que proponetur z dic qd erit actio in factis

per quam petet vt confirmetur nuntiatio zc. vt glo. d. Quando legi pisis libum habui dominū Andream de pisis aliquibus diebus z reprobatam istam opi. glo. quia nuntiatio ex hoc edicto est firma z remittitur prestat satisfactio. vt. l. j. in pun. s. eo. Et sic frustra petunt firmari qd est firmatum. argu. l. que sub

condicione. §. si. j. de cōdi. insti. ergo erit fm hoc practica vt summarie ex suo officio parte petente pretor cogat aduersarium iurare d. calumnia. fed licet illa practica placeat quādo pars nil aliud peteret nisi qd nuntians iuret de calumia. Tamen ista opi. glo. probatur per l. ij. §. eo. tit. z uide eam que inci. si autem d

ibi: ius ei non esse zc. et glo. subaudit quasi per nuntiationem ex hoc edicto zc. et ista practica est bona per l. ij. §. mīsum. s. de carbo. ed. et. l. j. C. de carbo. ed. et secundum vnam lec. est ibi casus: qd ille qui est in possessione petit sibi eā confirmari. facit de adop. l. nam ita d. ius z secundus Lanoni. hoc non habet dubium qui admittunt qd ille qui habet sententiā p se possit petere eam confirmari licet non sit appellatum idem in alijs actibus legitimis et canonicis. vt extra de confir. vti. vel inuti. c. si quis. zc. de cōfirmationibus. z ibi per Imo. z Jo. an. qd an procedat dicam. j. que sen. sine app. re. l. j. in pun. j. licet quantum in presenti dicit practica sit vera: possemus etiā dicere qd reus possit venire corā iudice z dare libellum in quo petit remissionem. vt. j. §. si is cui. z super illo libello procedatur z iurabit: vt hic dicitur: z hoc esset sine scrupulo aliquo. C. Quero qualiter h̄ impetrabitur a pretore. et dic vt in gloss. que incip. cerate imo.

Agens rei v̄dicatione ad rem si agit ad partē debet partē petere: si ad totū sufficit simpliciter. Locus loci ponit debet in instrumento v̄puta in tali ciuitate in domo talis. Instrumentū fuisse factū in domo talis non sufficit absqz eo qd dicitur in tali sala seu camera qm actus qui geritur potest vniiformiter geri in tota domo. Quis actus qui gerit non potest vniiformiter geri in toto loco tunc locus loci particularis exprimi debet.

Cautela qm nuntiatio fit in parte tantum. Libellus: peto omnes res an procedat remissiuē. Qui nuntiat in certa parte operis eam debet demonstrare. si vero nuntiat in toto opere sufficit in toto nuntiare. h. d. Habeo istū. §. pro notabili multuz: iste. §. decidit quā dā. q. quā vidi de facto. Quidā agit rei v̄dicatione z petit rē. an debeat dicere totū vel partē. et gl. in l. pōpo. §. si is in gloss. si. s. de p̄cu. dicit qd d diceret totū vel partē. ar. fm. l. si iur. rem. s. de rei v̄d. gl. in d. l. si in rem dicit qd totū video: petere simpliciter petēdo. qd dicem? dic qd hic est casus qd si par

in lectu. ponit: an cōtra se possit opponi exceptio nullitatis. que late posui in l. ij. §. cōdemnatū. de re iud.

Uideretur. Adde text. in c. ij. in fi. de iura. calum. in vj. et est tex. in d. §. sed quia veremur. fed quid si petatur iurari z iuretur: sed tamē inepre z nō legitime: an processus vitiet? Bar. tenet qd non in l. qui bona. §. si aliena. in. ij. col. j. ti. j. adde qd dixi poss

tem petere volo: tunc partē debeo dicere. secus si totū: quia tunc sufficit si simpliciter ppono. C. Item facit ad q. Jan debeat inferi locus loci. z quidam dicunt qd sufficit vt ciuitas ponatur. vt. §. item verborum. insti. de iur. ti. stip. z. l. optimam. C. de cōtra. pen. et

Bar. in d. §. sed quia veremur. Libellus. Uide Imo. in c. j. de lib. obla. qui dicit qd in nuntiatione nō datur sed in p̄secutione. z Spe. in titu. de lib. concep. §. nunc dicendum. ver. sed nuntiatio de nouo. ope. z Bar. s. in. §. meminisse. in fi.

Probat. Et est glo. ibi: in ver. ius relata ad tex. et ibi Barto. et doc. Locus loci. An locus inferi debeat: vide Spec. in ti. de instru. ed. §. vituū. vers. post nouum. z Bal. late in l. contractus. in. iij. colum. C. de fi. instrumē. et tex. et ibi Jo. an. andr. in data. vj. lib. i. ibi: data rome apud sanctum petrum. et d. o. Ant. in. c. j. et in c. inter dilectos. de fide instrumē. Et hec sunt vera in instrumēto publico: quid in scriptura priuata. text. videt idem sentire. xij. q. ij. cum redemptor. j. q. iij. quoties cordis oculus. vtrum autem valeat consuetudo qd in instrumentis non requiratur locus. vide hic per do. Lud. et vide gl. no. in c. non putamus. de consuetu. in. vj. z qd legitur et notatur in c. cum dilectus. de fide instrumē. z no. per doct. in c. ij. de consue. et ad Bar. hic vide Ly. z Bald. in d. l. optimam. z Barro. in d. libellorum. z Spe. in ti. de accu. in p̄nci. et Dy. in confi. xij. z dicit no. Guil. de cu. in l. comparationes. de fide instrumē. qd si consuetudo est qd actus fiat in certo loco vt in actis que fiunt in palatio non requiritur expressio loci. l. j. C. de apo. publi. lib. x. an locus requiratur in instrumento. vide Barto. in l. j. §. primo. in p̄nci. s. de eden. et glo. tenentem qd sic in c. abba. te. in ver. censeretur. de re iud. in. vj. Adde qd locus loci sit ponendus in instrumento. Ange. consil. cccx. Bald. consil. cccx. ij. lib. vbi limitat nisi locus specificatus subintelligatur ex eo qd ibi consueuerunt talia fieri: vt in proemio de. z. ij. q. viij. libellorum. z hoc facit ad cōfirmationem eorum que dicit hic Alex. de scriptura facta in thesauraria. Itē limitat Bal. nisi aliter se haberet consuetudo que seruanda est in documentis. vt no. in aut. vt prepō. nomē impe. §. quia vero. z hoc esset cōtra illud qd vult Roma. hic qd nō valeat consuetudo qd in instrumento nō apponatur locus. alle. do. de Nota decisio. cccix. fed Alex. dicit nō inuenisse quare remaneat robozata sua opi. qd valeat consuetudo z sit attendenda qd nō apponat locus in instrumento: pro qua etiā opi. consuluit Bal. consil. lxxij. v. li. super statuto Loxtone: quo disponitur qd si li notario credatur absqz loco z testibus. z in quantum Alex. tangit an instrumentum in quo non est appositus locus fidem faciat. Adde quod voluit Bal. consil. cccxxij. j. lib. io.

a **In locus.** Et adde ter. in §. quantum. in aut. quibus mo. natu. effi. leg. facit qd no. Spe. in titu. de instru. edit. §. ij. vide hic doc. And. Barba.

b **Domo.** Bal. in l. comparationes. in. iij. colu. post Guil. de cu. C. de fi. instru. dicit qd locus est de substantia instrumenti si tamen potest appere de loco: quia presertim est illud fieri semper in tali loco: tunc non requiritur locus. l. j. C. de apo. publ. libro. x. qd no. §. l. non est probatus. rest. contra no. per Bart. hic. ibi et banch. cho. iuris.

c **Annuo.** Adde Jo. andr. in c. auditis. §. prescrip. et Specul. in ti. de loca. §. nunc aliqua. versi. xij. et dom. Anto. in c. peruenit. §. censi.

d **Quero.** Quia si quis staret per aliquem nisi qd non intentaret querela excludit etiam a petitione hereditaria qd alias duraret. xxx. annis. l. si quis filiu. de inof. te. et hoc ideo quia petitio hereditatis est successiva ad querelam.

e **Dale agitur.** Et no. in l. non quemadmodum. §. de iudi. et Bar. in l. ij. C. de fideicom.

f **Alterius inducam.** Et de late do. Anto. in c. cu. p. causa. de sen. excom. et que dixi in cita quorundam. de iude. vide dnm. de. de ancha. in de. grauis. de sent. excom. Andr. Barba.

res presumptiones. Pro legato annuo potest agi ut in futurum prestetur. Excommunicatus vel bannitus pluribus excommunicationibus vel bannis: an debeat pluries absolui vel sufficiat vna. Excommunicatus semel potest iterum excommunicari. Bannitus potest iterum banniri. Inquisitus a iudice de homicidio ex officio si spretus venit et denuntiet: pars accusat: vna absolutio sufficit. Bannitus pluribus bannis quando possit ab vno tantum absolui.

Si pluribus locis Si plura sunt loca requiruntur plures denuntiationes et plures remissiones. h. d. Iste est notabilis. §. Quero quid si loca sunt adeo vicina quod vox potest audiri dicit Jaco. de rauen. sufficere vnam nuntiationem: tu dic. dn. as. quia salte quilibet locus debet nominari vel demonstrari. ergo duc. vt. l. scire debemus. de verbo. oblig. et intelligo plura loca diuersos fundos. vt. l. p. allega. §. j. secus in pluribus locis eiusdem fundi. argu. eiusdem. §. Vel forte est considerandum: an sit opus in pluribus locis causa vnus edificij: vt hic incipio vnum murum causa faciendi domum: ubi alium causa eiusdem domus pro alio pariete. et tunc sufficit. secus si causa diuersorum edificiorum: quia tunc plures nuntiationes sunt necessarie quod licet sit intus: paruum tamen puto verius. Quero vtrum in legato annuo sint necessarie plures prescriptiones et glo. dicit qd sic et quod hic est argu. contra Balg. et Dy. dicit qd facit. l. si in singulos annos. §. de annu. leg. et l. senatus. §. si. de dona. cau. mor. quia pro primo est purus: pro secundo conditionale. ergo pro secundo non potest prescribi. vt. C. de iur. dotum. l. in rebus. §. omnis et pro gloss. est: quia pro consequenti tempore non potest agi: cum ante diem vere non sit nata actio. ergo non prescribitur. vt. l. in fi. de annu. excep. sed in annua stipulatione: negligentia precedentium excludit a petitione sequentium. argum. eius quod dicitur de querela et petitione hereditatis et in integrum restitutio et rescissio. ita dicit Dy. et ita tenet gl. Sed ista ratio Dy. non videtur bona: quia querela est causa petitionis hereditatis: et in integrum restitutio est causa rescissionis. Sed quantitas primi non est quantitas secundi anni. Et de doct. Et r. amon. in. §. in his. in l. cum notissimi. C. de prescri. xxx. anno. reprehendunt gl. ibi: et dicunt qd licet stipulatio annua sit pura pro primo anno: pro sequentibus est in diem: sed in obligatione in diem non potest agi. ergo non currit prescriptio. recorder qd dicebam ibi qd vna est obligatio: et petitio potest esse de presenti pro omnibus: licet non executio. vt. l. ij. C. de fideicom. et ibi not. facit. l. male agitur. C. de prescri. xxx. an. merito potest prescribi quia de presenti potest agi: sed in annuo legato potest agi ut in futurum prestetur: et hoc contingit occasione illius obligationis primi anni qd est de presenti cum occasione agitur pro omnibus sequentibus. vt. d. l. ij. C. de fideicom. tamen quia vere profuturo tempore non est actio: quia est conditionale. et ideo non potest prescribi cum non sit. argu. l. de. ceter. j. de verbo. obligatio. Alterius inducam

a **Ad questionem.** Adde Bal. de hoc in l. fiii. C. de nupt. et est textus bonus in l. j. §. si plura. j. ad turpil. vbi etiam hanc questionem format Bart. et se remittit ad hinc. et per. d. §. si plura. possit concludi aut sunt plura banna ex eodem delicto et vnum sufficiat aut ex diuersis de a. ad. q. aliquis fuit excommunicatus pluribus excommunicationibus: an requirantur plures absolutiones: vel quis ex bannitus pluries: an sint necessarie plures absolutiones: et videtur qd sic vt hic. facit. c. cum pro causa. extra de senten. excom. et ibi no. pro declaranda ista. q. oportet nos primo scire: excommunicatus potest iterum excommunicari: et ex bannitus iterum ex banniri. vt. no. C. vtriusque cer. tempus crimi. questio. ter. m. l. ij. et extra de iud. c. ita quoniamdam. Item est sciendum qd si plures cause nominantur: licet vnus sit actus absolutionis: tamen plures absolutiones dicuntur. vt. j. de verbo. oblig. l. iij. §. si. de accu. l. si ex pluribus. secus si nulla causa ex bannitionis vel excommunicationis exprimeretur: sed simpliciter diceret: absoluo et ab omnibus excommunicationibus et bannimentis etc. vt. j. de ver. oblig. l. scire debemus. et de leg. j. l. si ex toto. §. si. hoc premisso an requirantur plures absolutiones: dicit aut qd petit se absolui a iudice ex mera iustitia propter aliquam causam: et tunc vna absolutio generalis non porrigitur nisi ad causas expressas in petitione et prosecutione. vt. l. licet. C. de iudi. §. de arbi. l. de rebus. Quandoq; petunt absolutio ex mera gratia vt a

b **Excommunicari.** Excommunicatus potest iterum excommunicari: et bannitus iterum banniri. vide bal. in l. nupt. an. fi. C. de uer. dic. libe. et Bald. in l. ij. C. vt infra cer. adde etiam. c. capitulum sancte crucis. et ibi gloss. de rescrip. per Innoc. et Jo. an. in c. j. quod tunc. cau. in. vj. dicit tamen Bald. per gloss. ibi. qd si vel absolutus non potest amplius absolui: et semel

rebannitus non potest amplius eximi de banno. et ita dicit ipse in l. cum ancillam. C. de condi. ob caus. Aut quis petit. Cum ista distinctione Bar. tranfit de. de ancha. in clem. grauis. de senten. excom. Princeps. Adde tamen quod non porrigitur hic absolutio ad bannu ob crimen falsi: nisi spalis mentio de eo fiat. text. ff. que ad hoc ibi. sing. nota. Bartol. in l. lucius. i. fi. ad turpil. an. aut extendatur ab bannitos carceratos. vt. per Bart. p. illu. text. in l. domician. j. ad turpil. Ite nunq; comprehenditur in tali generali absolutio: nisi ob crimen lesens iustitiam: seculu ang. i. disp. sua incl. renouata guerra. et no. doc. in l. si qd in graui. §. non hñ. ad syllera. et Mod. hic. Adde an absolutio principis facta bannitis trahat ad carceratos. et Bal. consulit qd sic: cu est facta motu proprio et cōf. cclv. iij. lib. et faciat qd voluit Jo. an. in addi. ad Spec. in ti. de sol. in rub. qd si est factum statum qd banniti possint redire soluendo. x. qd carcerati occasione dicit banni soluendo. x. de bñt. liberari: et redire et non possint s; fauore liberati.

Abolutio. Et idem dicit Bald. in l. iij. C. de epi. audi. subdens qd si impetrans talem absolutionem a principe super delicto reiterato. i. sup quo alias fuit cōdemnatus de simili delicto: et de reiteratioe non facit mentionem qd absolutio erit nulla: quod no.

Transactio. Transactio refert ad ea de quibus erat lis tñ h; fiat generaliter. Adde Bar. in d. l. emptor. §. lucius. et qd ibi dixi post Bar. et dixi do. Jo. hic qd Bar. in hac differentia qua facit inter pactu et transactio: videt approbare gl. in d. §. lucius. sed Bar. ibi. et in d. l. si de certa. reprobat. d. glo. vñ secūandum do. Jo. vñ. forte verius id qd hic dicit Bart. qd transactio necessario fieri debet super item: secus in pactis. vt. vide vt not. in d. §. lucius. et Jmo. in c. de transac. dicit idem quod hic.

a Perdere. Et hic Bart. voluit: qd si delictum remanens reddebat bannum hostem ciuitatis: absolutio facta a primo banno nihil valet. adde qd Ange. hic videt tenere contrarium: eo quia hoc esset dicere qd homines recipiantur sub fide iudicum qd non est dicendum. l. i. c. de his qui v. c. eta. et per multa alia: de quibus hic per eum r. Moder. li. 4. c. 8. de o. d. Jo. no. faciat metionem. et cum Bart. hic transit ad literam de. de ancha. in cle. grauis. de sent. excom. **b** Protor rem. Quado sit necesse adire ptoze vel ptoze vel per via a. s. si nau. cau. stab. Item quero an exbannitus pluribus exbannimētis possit ab vno absolui tunc rideo: siquidez bannum qd remanebat est tale qd facit eum perdere iura ciuitatis fm ea que dicam. j. de penis. l. quidam. tunc in eum no potest cadere absolutio ab vno: quia absolutio est beneficiū ciuitatis: sed postea cum ab alieno banno absoluet prima absolutio confirmabitur arg. coia p. d. l. si. als si bannum qd remanet no facit eū hostem ciuitatis: dubium no est quin vnu possit tolli alio remanente. l. fi. c. qui. mo. pig. vel ipso iure excusatur. dicto capitulo vnico. §. vasallus feudo. aut rōne ignorantie conceditur reparatoriu remedium. r. tunc dic vt ibi per eum: que oinuide. **c** Est elisa. Et puta per prescriptionem. vt. l. prima. et ibi Baldus r. Angelus. c. si aduer. credi. libro septimo. r. quod ibi dixi in totum autem elisa esse potest: quando minor cum autoritate administratois ex causa transactionis: vel per acceptationem liberasset debitoze ab obligatione r. esset lesus. **d** Opponi. de. l. vlti. Adde Bart. in. l. stipulatio. in prin. j. eo. r. ad hoc facit. l. qui bona. §. si opus. j. ti. j. **e** Audre. poma. c. Algebat. Sma ergo lata sup iure deducto: p. mediū cause no p. iudicat si illud ius deducat i alio iudicio. r. vide are. of. clvj. co. vj. ad fi. **f** Tenet Inno. facit qd no. Bart. in. l. qui rome. in §. duo fratres. de ver. ob. r. adde qd no. Bar. in. l. fundum. cum seq. j. de excep. **g** In alijs. Ego dixi post Barto. in. l. non solum. §. i. morte. j. eodem.

hyppo. sol. r. c. de transactio. l. siquidem. r. c. Protor vnus pro statutis a ptoze mortuo quā do adiri debeat. **1** Nuntiatio causa damni infecti facta non remittitur ex satisfactione prestata de opere demoliendo: nisi etiam satisfidetur de damno infecto. **2** Edificans potest agere actione in factū ex hoc edicto vel officium iudicis implorare vt nuntiatio remittatur: cognitio de iure suo. **3** Edificans si petijt remissionē nuntiationis r. succubuit potest iterum agere confessoria vel negatoria pro declaratione iuris sui. **4** Protestatione facta alicui ne emat an possit ille petere eius remissionem. remissive. **5** **Siis cui nuntiat.** Opp. r. videt qd etia ptoze debeat quis adire. vt. l. qd si minor. in fi. s. de mino. hic dicit qd no hz necesse adire ptoze. Glo. dicit et breuiter no. r. qnqz ptoze p. edicta circa actū vuentiū disponit. aut actionē proponēdo: r. no dz peti a ptoze viuo cū cōcedatur a ptoze mortuo cū hodie illa petitio sit sublata. vt. l. j. c. de formu. habz ergo actionem in factū ex interdico: vt iusti. de interdi. §. j. r. l. fi. s. de eo per quem fa. erit. Aut conceditur per restitutionē: et tunc si per viam actionis: et non est opus adire ptoze. vt. §. qd me. cau. per totū illū titū. et per titū. de dolo. quād oqz conceditur per viam officij iudicis: et tunc si actio est elisa debet peti a ptoze vt fortificet: si est in totum: amissa aditur ptoze vt restatret ipsam. vt. l. fi. ex qui. cau. ma. et l. quod si minor. §. fi. s. de mino. quandoqz restituitur ipso iure: et ptoze non est necesse vt adatur: vt de capi. dimi. l. ij. §. j. quandoqz facit edicta circa actus morticiū: et tunc debet adiri. vt. l. vlti. c. qui admit. ad bon. pos. Oppo. de. l. vlti. c. de edi. p. iua. et dic vt dicam. j. eo. l. ptoze. §. si quis paratus. do. Jaco. de arc. limitat istam. l. q. satisfidatio ibi de opere demoliendo p. statur quando est nuntiatum iuris nostri conferuandū causa: vel iuris publici: et remittitur nuntiatio: r. secus quando damni infecti causa fit nuntiatio: quia tunc licet satisfidetur de opere demoliendo: non tamen remittitur. nisi de dāno infecto satisfidetur cum nuntiatio damni infecti celeritatem desideret. vt. l. j. ti. proxi. et arg. §. ea. l. §. si quis riuos. c. Alti. no. ex hoc. §. j. q. ego habeo actionem in factum ex hoc edicto vel officio iudicis: quo possum petere nuntiationem mihi remitti: cognitio de iure meo: r. et no habeam necesse quia possum cōsequi absolutioem prestata satisfidatione. **2** Sed quero r. quid si petens hanc remissionem succubuit: an iterum possit agere confessoria vel negatoria: respondō sic: quia ad aliud agatur: tunc scilicet ad remissionē et ad aliud agatur scilicet vt declaretur ius meum. vt. j. eo. l. sciēdū. et ibi dicam. et. j. de excep. rei iudi. l. cum queritur. et ll. sequen. Item tenet Inno. r. in simili extra de cau. posses. et proprie. c. cum ecclesia. in vlti. glo. **3** Sed quero r. quid in alijs protestationibus: vt protestatus sum ne emas. vt. c. de rei vendi. l. si fundum. an possis petere remissionem: dicā in. §. si quis ipsi ptoze. als in. §. morte. l. non solum. **4** Procurator nuntians debet cauere de rato quā do de mandato dubitatur.

1 Procurator generalis potest nuntiare: et non requiritur speciale mandatum. **2** Cautio de rato quare requiratur quando procurator nuntiat et de mandato dubitatur. **3** **Qui procuratorio nomine.** Procurator nuntians non auditur si dubitat de mandato: nisi de rato caueat. h. d. c. Oppo. de. l. j. in pn. c. de satis. et. l. j. de p. cu. et. l. ne satisfidatio. j. rem rat. hab. vbi verus procurator non cauet de rato. r. Glo. dat sol. tres. vna est qd verus procurator non satisfidat nisi dubitetur de mandato. et ista est vera. et ea tenet glo. in. l. qui ita. §. j. supra ad rebel. et hoc Ly. in. l. j. c. de procur. Secunda sol. est quod hic est speciale. et hanc tenet Joan. et Azor. per. l. qui ita. b. §. j. sed illa facit contra eos: quia ille tex. vult quod si cōstet de mandato non sit cauendum. ista opt. potest esse vera: quia si ille cui fit nuntiatio neget eum procuratorem licet statim ostenderit instrumentū mandati non potest in ipso actu examinare illud nec tenetur credere quod sit procurator. vt supra de positi. l. si quis inficiatus. ideo quia regulariter non potest esse certum de mandato: satisfidat alias ille ab opere non desistet: sed si poneremus esse certum de mandato: tunc crederem primam veram solu. An autem procurator in actu nuntiandi teneatur ostendere mandatum: dic vt in materia protestationis. **2** Est tertia sol. r. quod bene erat procurator verus generalis non tamen habens mandatum speciale ad hoc: quod requiritur. vt. l. illud. de nuno. in fi. et. l. quod si de speciali. et sic tenent quod ad nuntiationem oportet procuratorem esse speciale: sicut etiam in quolibet nuntiatione fienda per procuratorem tenere videtur glo. quod requiritur speciale mandatum: vt l. j. §. j. supra de libe. agno. do. Rayne. c. de Foli. tenebat quod non: quia non est de casibus supra de p. cur. l. pomponius. sed dico qd no requiritur speciale mandatum: r. casus videtur supra eodem. l. j. in fi. vbi speciale mandatum non requiritur. et tene meriti illum tex. et glo. istam expresse supra pro socio. **3** l. actione. §. renuntiare. **4** Oppo. quod non potest peti ista satisfidatio cum non possit committi: vt. l. non cogendum in fi. supra de procura. sed hoc non potest committi: quia non interest mea ratum habere. Solu. dico quod sic: quia si apparet quod sit nuntiatum iniuste teneretur ad interesse: ar. in auten. de litig. §. ad excludendas. et. l. rem quādam supra de dolo. et istud vnum est interesse: et ad illud tenetur dominus: item quia dominus si non haber ratū posset postea nuntiare: et ideo est necessaria satisfidatio cum per dominum postea nuntari non posset: quod an sit verum dicam infra eodem. l. cum procurator. §. j. facit ad predicta supra de procur. l. pomponius. §. j. et quod ibi no. **1** Remissio quando petitur officio iudicis dicendo nuntiationem nullam quia contemni potuit: tunc cautio de rato potest committi. **2** Item quando petitur remissio quia edificans habet ius edificandi: et alij non habet ius prohibendi. **3** Procurator petens remissionem nuntiationis prestata cautione de opere demoliendo non cauet de rato.

Procuratorio. Et quis possit nuntiare nomine alieno nouum opus: vide in. l. j. §. nuntiatio. et ibi glo. et docto. supra eodem. **2** Per. l. qui ita. In prima op. super ver. l. qui ita. r. vide Barto. in. l. non solum. §. qui alieno. de procur. et hanc etiam tenet glo. in. l. j. c. de satisfidatio. **3** Dominus Rayne. Et adde qd no. in. l. denuntiasse. §. penul. et dicit hic do. Joan. qd glo. in di. cta. l. de libe. agno. voluit ponere regulam quod in omnibus denuntiationibus requiratur speciale mandatum: s. fallit in casu illius. l. tantum licet Bart. hic aliter allegat. **4** Non requiritur. Rapha. hic dicit quod imo requiritur speciale mandatum ad nuntiandum: quia si iniuste nuntiare faceret dominum suum incidere in penam: quia teneretur actione de dolo ad interesse: per. l. nam quedam supra de dolo. et no. bar. infra proxi. sed in generali mandato non vt. l. procurator. in prin. supra de condi. ind. e. cum simi. propter quod dico quod procurator generalis potest nuntiare: sed si nuntiat iniuste dominus non incidit in penam. si vero iniuste dominus non incidit: sed ipse procurator: vt probatur hic per Alex. et facit quod not. Barto. j. ea. l. §. fi. in prin. **5** Oppo. r. videtur. Aduerte quia ista ratio fuit gl. in. l. non cogendum. in glo. fi. de procur. et ibi videtur quod teneat non obstante ista consideratione no compelli procuratorem p. mittere de rato: licet bar. videatur tenere contrarium in istis duobus exemplis. Sed dominus Joan. infra proxi. §. j. glo. dicit quod in casu dicta. l. non cogendum non cauebat procurator de rato: quia ibi fuit verus procurator in nuntiatio noui opus: r. ideo videbat habere mandatum ad illa alia accessoria vt no. gl. j. p. i. §. c. l. leg. r. ibi Bar. r. in. d. l. no cogē dū. Si aut habuisset nullū mandatum: debuisset satisfidare de rato: quia cautio illa no potuisset committi: vt tetigit glo. in. d. l. no cogē dū. §. j.

Seruitutes. Que sint seruitutes et que constitui possint existente aliquo loco mediato inter nos. ad de Barto. in l. qui sella. §. in rusticis. de seruitu. v. b. no. p. d. i. in l. in tradendis. §. j. de comunia. p. d. i. et in l. si prius. §. fina. j. de aqua plu. ar. cen. et intellige b q in rusticis locus medi? im-pedit seruitutem vie v. l. itineris die q est verum si ille locus est priuatus? secus si publicus: vt a p. z. ex not. in d. l. qui sella. §. fin. 2 Joan. hic per Mo. der. in l. d. act. §. eq. in prin.

In per-sona. An nuntiatio noui opis fiat in per-sonam. v. l. de Barto. in l. de pu. p. llo. §. ane. minis. §. 3 eo. d. i. j. eo. l. si pro. cura.

Jac. de aret. Sed do. Joan. hic dicit q hec ratio. Jacob. de aret. quam tenet Bar. non est ge. neralis: vt hic per eum quem vide assignantem rationem aliam: et argumentum suum potest dicere q talis edificas in publico licet illud solum cedat edificatio in non est proprie et libere suum. l. i. §. si quis ne. mine. j. ne quid in loco publi.

Juris priuati. Et ponit hic exemplum do. Jo. si edificatur in via publica iuxta domum meam ita q impediatur mihi iter.

Et videt q sic. Adde qd bñ facit gl. in l. iuris g. etiam. §. si paciscat. in fi. §. de pac.

Repromissio. addit etiã do. Jo. idẽ esse si opus fieret in priuato et nuntiare causa iuris publici tuc dicit q tuc sufficit sola repromissio per rõe huius litere. quia de alieno iure videtur contendere.

De dicit hic dicit vt dixi. §. eo. l. j. in princip. ¶ Ho. q qui nuntiat publici iuris tuendi causa nuntiat noie alieno. dixi. §. e. l. in pu. nciali. §. fi. ¶ Itẽ no. q hic videtur q nuntiatio noui operis fiat in per-sona: q dicit ne quid faciat: sed dicit q ista non sunt verba nuntiationis. sed iuris: §. q. d. nuntiaui ne quid facias q verba ad hoc apta q ponunt in l. p. tor. j. e. nã vere possum dicere si nuntiaui ne qd fiat in persona liter q bñ nuntiaui ne qd facias. ¶ Sp. et v. l. q pro publico d. z. satisfari et p eo qd fit in priuato d. z. cauere. vt. l. p. tor. in prin. z. §. de eo ope. j. n. i. Sol. hic loquitur qñ fit in priuato nuntiantis. l. contraria loquitur in priuato eius cui nuntiat. sed istud nõ tollit contrariũ de publico ad publicũ: de priuato ad priuatum sic. nec assignat rationẽ differẽtie. dicit glo. q spã le est in ripa zc. Sed glo. rep. hẽdit q nõ fit publica ripa vt. §. ripari. in l. i. de re. di. z. l. ripaz. §. de re. di. ¶ Gloss. soluit vltimo q ibi manus p. iudiciũ fit in publico. id satisfat. q. d. mar? est periculũ qñ timeo dãmũ ne forte op? ruat supra domũ meã quam si timeo piculũ iuris vel comoditatis mee: forte ne domus obscuret. Ja. de are. ¶ dicit qñs aliq. s. facit op? in suo ex quo ope timeo dãmũ: et presumitur q diligenter edificet. et ideo cauet plenius: sed qñ in publico edificat nõ hz tantã diligentia. qz est vitium comune negligi qd comũiter possidetur. sed q est ratio hic q in publico nõ satisfat in priuato si: v. d. i. q. ter. ponit rationẽ qz qñ de publico cõten dit de iure alieno: qñ de priuato cõten dit de suo. ¶ Quero? qñ fit nuntiatio in publico rõe iuris priuati? an d. z. satisfari. z. videtur q sic? rõe huius. §. q. suo iure p. tit. alle. Ja. de are. c. l. nõ cogendũ. §. qui ita. §. de pro. cu. do. tibi ter. cũ glo. p. vnã lect. j. l. p. tor. z. §. hoc autẽ interdicto cõpetit. als est versic. sub. §. hoc interdictũ prohibitorium. ¶ At ergo tibi liqueat. dicit aut nuntiatio fit in publico: aut fit publici iuris tuendi causa: z. pro remissioe sufficit nuda repromissio: vt hoc. §. Si autem fit priuati iuris tuendi causa: et tunc satisfatio requiritur. arg. a p. no sensu huius. §. et. l. non cogendũ. §. qui ita. §. de pro. cu. z. j. eo. l. p. tor. §. hoc autẽ interdictum cõpetit. p. vnã lect. aut fit causa dãmũ repellendi: z. tunc satisfat. vt. l. p. tor. in prin. z. §. de eo opere. j. n. i. ¶ Quandoqz fit in priuato nuntiatio: z. tunc aut fit causa priuati iuris conseruandi: z. requiritur satisfatio: vt hoc. §. aut fit publici iuris tuendi causa: z. sufficit repromissio nuda: vt hoc. §. an si. aut causa repellendi dãmũ: z. tunc sufficit repromissio. vt. l. p. tor. j. titu. p. roxi. vbi cunqz autem dixi nudam repromissionem sufficere: intelligi gas si nomine alieno cauet: satisfare debet. vt. §. l. p. roxi. §. qui remissionem. z. j. de p. roxi. stip. l. j. §. stipulationum.

Accusatus in pratis in quibus poterat pasturari: z. a statuto. phibeatur pasturari in certa parte infra certos terminos designata: si non probatur ipm pasturasse in parte prohibita absoluitur.

Factum qñ non est punibile in qualibet parte loci illa pars in qua punibile debet exprimi.

Accusatus q pasturauit in pratis de mense Martij in quibus post mensem Martij pasturari licebat si non probatur q pasturauit illo tempore quo nõ poterat absoluitur.

In delictis in dubio intelligere debemus aliqd factum tempore quo licet: et a delicto excusatur.

Excipiens quando non probat exceptionem suam clare in dubio succumbit.

Petens centum ex causa mutui debet probare mutuum factum anteqz libellum obtineat.

Tabernarius debet adducere taliolam si scholaris perdit suam.

Fornam nuntiationis et commissionem ponit.

Sed vt probari posset. pone qd non sumatur modult: erit ne nuntiatio nulla. et glo. dicit q non: sed nuntiatio tenet non autem destruetur opis: nisi probetur quantum esset edificatum post nuntiationem. ¶ Allegauit ad. q. statutum est in ciuitate quod in talibus pratis non possunt homines tenere bestias ad pasendum infra terminos designatos: et sic in certa parte pratis possunt pasturari licet in incerta non. sicut accusatus quidam q tenuerat bestias in dictis pratis non fuit dictum in accusatione infra terminos designatos: et sic simpliciter fuit probatum. dixi q ex hoc non poterat sequi condemnatio per istam glo. et per tex. in l. de pupillo. §. qui nuntiat. per que dico quod quando vnus et idem factum non est punibile in qualibet parte loci: debet exprimi et probari illa pars loci in qua factum est punibile. pro hoc videtur tex. j. de inc. rui. nau. l. j. in fi. cum. l. seq. ¶ Idem dico de tempore. pone post medium mensem Martij licet pasturari in aliquibus pratis non ante. Accusato q pasturauit de mense Martij: dico quia in parte dicti mensis factum est punibile in parte non nisi exprimatur et probetur illa pars tempore in qua factum est punibile non sequitur condemnatio: pro hoc optime dicit quod no. §. de ne. gest. l. eum actum. in fi. vbi hoc est quasi expressum. z. facit qd no. de testi. c. fi. in de. z. d. l. j. in fi. de inc. rui. nau. ¶ Predicta vera qñ actor intentionem suam non clare probauit: sed per exceptionem rei et p. batione redditur dubia probatio vt ecce accusat? Titus q vulneratur Sempronium de mense Maij: et probatur Titus ad sui defensionem dicit q potuit offendi de iure municipali: quia exbanitus z. p. ducit exbanimentum factũ de medio dicti mensis Maij: et sic per exceptionem aduersarij est dubium: an talis percussio fuerit delictum: vel non: hoc est: an fuerit percussus ante exbanimentum vel post. ¶ Vel pone statutum est q nobiles non possunt intrare palatium nisi tempore cõsiliij. quidam nobilis accusatus fuit qd intrauit palatium de mense Maij ipse probauit ad sui defensionem qd factum fuit cõsilium de illo mense Maij: an autem intrauit tempore cõsiliij permissio vel alio prohibito dubitatur: queritur an cõdẽnatio vel absolutio sequi debeat: et videtur q cõdẽnatio quia reus qui non probauit clare exceptionem suã debet succumbere sicut actor qui non probat clare intentionem: vt. j. de proba. l. j. et. l. in exceptionibus: et v. l. exp. sum. c. de p. ba. l. matrem. ¶ dico q in delictis in dubio debemus intelligere factũ tempore quo licet et sic a delicto excusatur. vt. l. merito. ff. pro so. ¶ et de penis. l. interpretatione. facit qd dicitur? de teste redu. c. cõdo ad cõcordia ne incidat i d. sum. vt. c. cũ tu. ex. tra. de test. et pro hoc induco expresse. c. de peti. he.

Allegauit. Adde Bald. in l. matrem tuam. C. de probationi.

Andre. Pomate. Allegauit. Et probauit col. j. vers. alterum ad. vide Alexan. consi. cxxxvij. in penul. colũ. ad fi. volu. ij. et in consi. cxlvij. in ij. colũ. in prin. eod. volu. ij. et aduersarij sui excipiebat de titulo sue emptiois. Sed dubitatur an dicta ma. consi. lxxx. z. ol. lxxxj. prope fi. et Alex. cõsi. iij. in ij. col. vol. iij. et. xij. in vlti. col. eo. vol. iij. et. xcv. in j. col. in fi. volu. iij. et. cxliij. in ij. col. eo. vol. et in vlti. col. et. cxxxij. in ij. col. ad fi. eo. volu. et. xv. in ij. col. in fi. vol. j. et. xij. in pri. eo. volu. j. et. Sede. lvij. et. Feli. in proe. decre. co. iij. et in c. in presentia. col. vj. de proba. et etiam aliquod col. xij. et in c. seq. col. xvij. in vers. tertia conclusio. et in c. cum tu. col. vj. in ver. sed pulcre. de testi. xvij. verbum in proposito in c. significauerunt. col. j. ad medium. de testi. et in c. cum causam. co. xij. vbi ista limitantur eo. ti. z. Lepo. consi. lxxij. col. iij. et Barto. lvij. et. ccv. et Barb. xxix. col. xix. vol. j. et. xvij. colũ. lxxxij. in fi. et seq. vol. ij. z. xxv. col. vj. eo. vol. ij. z. lxxx colũ. vij. eo. volu. Roma. consi. cxij. et Panormi. in c. nouit. col. ij. v. q. x. igitur de iudi. et ibi plene Bar. et Alexan. consi. lxxxij. in fi. vol. Panormi. in c. constituitur. in. iij. no. de iudi. et ibi addita de rescrip. v. ldr. consi. xxvj. in. iij. dubio. Panormi. in. c. dudum. el. ij. col. penul. et seq. de elec. vide etiã Alex. consi. xxiiij. col. v. volu. ij. et. lxxxvj. col. ij. co. vo. et. dxiij. eo. vol. vbi dicitur q si eĩ probadum q qui fecit instrumentum est notarius: debet probare quod erat notarius tempore quo confecit instrumentũ. et. cxcvj. col. pe. volumi. ij. vbi ponit pulchriũ responsum. et. cxcix. co. ij. eod. volu. ij. vbi ponit de eo qui probauit forũ sed non certi tempore cum debeat probare. et consi. cc. volu. ij. et. ccvj. eo. volumi. ij. ad fi. el. iij. vbi loquitur in materia interditi vni possidendi: dicit q debet specificare et probare aliquod factum in loco prohibito. et consi. ccij. col. ij. ver. venio ad secundum. vbi dicitur q si quis erat debitor alicuius de lib. cxliij. et calculatis rationibus fuit factum restum in alia certa summa et de iure apparet ante restum vel post q ille qui vult dicere pot etiã hoc probare.

Accusat. Sed Bald. in hoc videtur tenere contrarium in l. neminem. C. de proba. facit quod no. dixit Bald. in l. si quis non dicam. circa. c. j. de homi. supra de epi. et cle. adde glo. sing. et ibi no. Bald. in l. ij. C. de peti. heredi. cui incumbit onus probandi de tempore: et cum Barto. hic transit Bald. in l. fi. C. an ser. ex suo fa. et cui incumbat onus probandi prioritatem et posteritatem tempore: vide no. Bar. in l. si is qui. in fi. de i. i. fisci. circa hic no. per Barto. vide do. Abba. in c. in presentia. in. iij. colũ. de proba. et Bald. in l. j. in. ij. col. in fi. ff. solu. mar.

Ad de qd bar. hic sequit bal. qñ. cxliij. inci. posito qd certa pars mēsis. iij. lib. et Bal. cõsi. cxxij. ij. lib. Andre. Pomate. ¶ Marr. Aide Alexan. in l. ex facto. §. si quis autem. el. j. §. ad trebel. ¶ Delictis. Adde Barto. in l. libellorum. in quinta colũ. de accusa.

Andre. Pomate. ¶ Pro so. Aide Feli. in. c. in p. do. iij.

sentia. col. vj. de proba. et in. c. j. col. iij. in. iij. not. et col. seq. de psump et in. c. j. col. iij. de re iudi. et barb. conf. xij. col. j. volu. ij. et Alex. conf. xxx. col. penult. et Baso. in. l. non hoc. col. vij. veru. octauo limita. C. vnde legi. et Alex. conf. lxxiij. volu. ij. et conf. xv. in fi. volu. iij. et Roma. emptio precesserit litem vel fuerit secuta et dicitur ibi in glof. quod si no probatur contrarium presumitur in dubio pcessisse. ratio: quia alia psumat qz pro- a batio du- 4 biam hile lauat. c. in presentia. b de proba. b per Bart. c in. l. iter sti pu. §. j. de ver. oblig. et qd not. in. l. cu fur ti. supra de s in li. iura. 2 Andre. Pomate. b Audi- tis. Vide Seli. in. c. d cum tu. co. 6 vij. in ver- si. in gl. j. et plene eum ad hec omnia in dicto. c. auditis. col. xvij. et tribus seq. et in fine appa. et aliquid in simili in. c. quod ad consultationem. col. xiiij. de re iudi. et Alex. ran. conf. lxxv. in fi. volu. j. et xvij. col. iij. et xvij. col. ij. fi. volu. v. c De rescrip. Et no. illam gl. in. d. de. fi. quam sing. all. Bald. in. l. post votem. fol. mari. qz quoties ali- quis allegat stipulationem incontinenti factam qd si aduersarius contradicat dicēs stipulationem factā esse ex intervallo quod cum aduersarius videat fun- dare ex illo intentionē suam debet probare: et sic de singulis. et subdit etiā ibi do. Jo. qz illa glo. non cō- cludit qz fundans intentionem suā ex exceptione cō- tra regulam iuris cōmunitis: vel contra aliam regulā debet illā probare: qd est no. fm ipsos. z ad de Bar. hiet in. l. libellozum. in. iij. col. de accu. adde quod Ba. de are. in. l. testium. C. de testi. dicit qz in pbatio ne tēpōis debet pbari initiū et finis. aliter nō pro- batur processus tēpōis: quia certitudo eius habet per initiū et finē tēpōis. al. l. talis scriptura. de lega- tis. j. ibi: sed si. s. cū gl. sua qz inci. certitudinem. et ibi hoc refert z sequit bal. in originali. facit qd no. Bar. in. l. celsus. in. fi. v. col. de vsuca. et Bart. in. l. de etate. de mitio. et ad glo. in. d. de. fi. vide Bal. in. l. si mino- rem. C. de in. inte. resti. et ibi etiā refert aliud dictum Ba. de are. in. d. l. testium. et istis adde no. per Bar. in. l. et an eandem §. actiones. de exce. rei iudi. ad fi. et per Federi. in. conf. lvj. et faciunt ad not. q. Bald. in. l. amptozem. §. fi. C. de appellatiōi.

d Andre. Poma. C. Actiones. Vide are. p. l. cxxij.

adduci per tabernariū si scholaris perdit suam. mo- do ex oibus his que vidistis posses habere formā nuntiationis et plene: quia cōmissio erit ista. ¶ Ta- lis iudex ad petitionē talis cōmissit tali nuntio qz va- dat ad talē locum et ibi in ipso opere demittet ma- gistris et operarijs ibi existentibz ne quid noui ope- ris fieret in ipso opere vel in parte et si de parte est contentio: et quod modulos ponas qz tum edifica- uit. hoc probatur supra eo. l. de pupillo. §. nuntiatio- nem. et. §. seq. et. §. qui nuntiat. et. l. pretor. in. vrin. j. e. et hoc. §. Adde et si de predictis senserit se grauati coram nobis cōpareat. vt. l. de pupillo. §. meminisse. supra eo. z istud ne quid noui operis fiat: dixi vobis heri vel si absunt verba edicti sufficiunt quectiqz ver- ba sunt idem importantia. vt. l. in summa. de re iudi. et bene facit. l. si procurator. j. eo.

¶ Omnis nuntiatio seu protestatio que consistit in mera et simplici voluntate finitur morte sicut mā- datum.

Alienatio que fit in morte satis est necessaria.

Ratio quare ex parte nuntiantis morte extinguatur nuntiatio.

Nuntiatio que fit in morte satis est necessaria.

Nuntiatio extinguit si nuntians efficitur furiosus.

Nuntiatio facta pro me meisqz liberis morte nō ex- tinguitur.

Nuntiatio transit etiam pro futuro opere preceden- tibus connexo ita quod parum de opere fuit factum in vita defuncti: post mortem vero fuit perfectum et sic totum destruitur.

Ratio quare ex parte eius cui nuntiat nuntiatio nō finitur morte.

Heres illius cui facta fuit nuntiatio quod post pres- titam satisfactionem plus teneatur.

Nuntiat qz possit iterū nuntiatione morte finita.

Bar. omnes refert: ne furetur alienum et cognosca- tur quod suum est.

Protestatio quid sit vbi quod est denuntiatio conte- statione facta.

Multa nomina protestationem denotantia.

Omnis libellus an sit protestatio. remissive.

Protestationum quatuor sunt species: scilicet decla- ratoria. prohibitoria seu inhibitoria. incitatoria: z cer- tificatoria.

Protestatio declaratoria voluntatis consistit circa quinqz.

Protestatio declaratoria voluntatis cui sit facienda.

Protestatio declaratoria quando quis se exonerat et neminem grauat potest vbiqz fieri nec requi- rit alicuius presentiam nisi testium.

Hec protestatio potest fieri in quolibet loco et tēpo- re: et non fit per procuratorem.

Potest fieri in scriptis z sine scriptis: nec causa requir. Hec protestatio declaratoria qualiter finitur.

Protestatio declaratoria qz respiciat tempus futu- rum debet ita concipi quod per aliquem actum que- contingeret me facere non intendo adire heredita- tem: sed illud facio vt nego. gest.

Protestatio declaratoria qz tollat per actū cōtrariū qui se cū dicta ptestatione non cōpatitur.

Lex. in. l. qui aliena. §. fi. §. de acqui. here qz debz in- telligi quando post protestationem simpliciter adie- uit cum nemine contrahendo.

19 Protestatio declaratoria per quam me exonero: sed alius cadit in captionem: z id a quo me exonero pe- det ex aliquo facto meo precedenti d3 fieri aduersa- rio qui ledretur: vel sibi notificari si haberi potest et certus si: alias debet publice proponi.

20 Protestatio declaratoria per quam me exonero. Et alius oneratur: si illud a quo me exonero pen- det a dispositione legali absqz aliquo facto meo po- test fieri in absentia partis: quia eius presentia non requiritur.

21 Protestatio declaratoria in dependentibus a pte mea z alterius debet fieri in presentia partis. Lex. in. l. cum in plures. §. locator. §. loca. Intellige quod ibi facta protestatio in presen- tia partis.

22 Consensus partis qz requiratur in protestationibz declaratorijs in his que dependunt a potestate mea et alterius: z sequentibus.

23 Protestans alicui qz si intercedat apud ipsum pro titio qz hoc non facit animo obligandi si illi prote- stationi consentit z postea protestans intercedit nō obligatur.

24 Obligandus non obligatur qz in actu obligandi di- cit promitto non animo obligandi.

25 Protestatio declaratoria dependens a pte mea z alterius qz finitur morte. Hec protestatio potest fieri per procuratorem eo casu quo scientia procuratoris no. let domino.

26 Protestatio declaratoria dependens a voluntate et potestate mea de iure: sed de facto deficit corā quo. et quomodo fieri debeat.

27 Protestatio declaratoria qz succedit loco actionis est facienda in scriptis als regulariter fecus: sed fal- lit in exceptione non numerate pecunie.

28 Protestatio declaratoria circa ea que dependent ex voluntate z potestate mea de facto non fit de iure: qualiter z coram quo fieri debeat.

29 Hec ptestatio facia ne aliquis incidat in maius de- lictum in his in quibus per voluntatem non potest regulari z modificari facium nihil operatur.

30 Hec protestatio in his in quibus per animum regu- latur z modificatur factam de necessitate: requiritur qz fiat in presentia partis.

Protestatio facta per expellentem me de fundo an- te: quod hoc non faciebat nisi animo acquirendi vel naturalis tantum vel ciuilem operatur vt videat solum circa illam deliquisse z non requiritur qz fiat in presentia.

31 Protestatio declaratoria in non dependentibus a voluntate z potestate nostra: sed alterius vel iuris facia nihil operatur.

32 Protestatio facta per libellatē qz sibi liceat minuire et addere non operatur nisi fm permissionem legis edita.

33 Protestatio prohibitoria seu inhibitoria consistit circa tria.

34 Protestatio prohibitoria qz sit alicui ne fiat id ad qz faciendum erat obligatus: quid operetur: quod causa requiratur.

35 Practica est qz qz denuntiat debitori debitoris ne soluat qd ei legat in firm debitor ei copia dimittat.

36 Iusta causa cōcedendi restitutionē alicui est qz ve-

risimiliter inductus fuit ad aliquid credendum.

37 Protestatio prohibitoria qz fieri possit per procura- torem.

Negotiorū gestor an possit facere hāc ptestationē. Protestans vt procurator d3 facere aduersariū cer- tum de mandato ostendendo ei mandatum.

38 Hec protestatio potest fieri procuratori in casibus in quibus scientia procuratoris nocet domino.

39 Protestatio prohibitoria vt non fiat id qz prohibet tenetur non facere: quid operetur.

40 Bannitus: que credebam impune posse offendere: si protestatur mihi qd eū non offendam: qz est rebā minus non teneor ei credere nisi causam protestatio- nis mihi ostendat.

41 Offendens bannitum an teneatur prius inuestiga- re: an liceat ei offendere: vt non puniatur.

42 Protestatio i prohibitoria prohibens id qz prohibito erat permissum non fit erat obligatus ad faciendum vel non faciendum: quid operetur.

Protestatio fideiussoris facta creditori ne mutuet debitori quando operetur.

43 Dolo delisse possidere d3 ille cui fuit nuntiatum: ne alienaret qz intendebar nuntians contra eum agere ad rem: z tamen alienauit.

Intellectus ad. l. ij. §. quod sal. tuto. auto.

44 Protestatio prohibitoria facta illi qui actum facere poterat iure alieno ne faciat: quid operetur.

45 Protestatio hec debet fieri ante actum celebratum z potest fieri per procuratorem: z an per negotiorū gestorem. remissive.

46 Protestatio incitatoria in quibus consistat.

47 Protestatio incitatoria facta alicui vt faciat vel det id ad qz obligatus est facto alieno debet cuz causa fieri ad certa ostendendo z legendo instrumenta vel dimittendo copiam.

48 Protestatio incitatoria facta vt quis faciat ea ad qz est obligatus facto suo quando obligatio committi- tur ex euentu alicuius conditionis vel alterius facti extrinseci d3 fieri cū expōitōe z notificatiōe illi: facti.

Empior litem sibi motā denuntiare debet venditori: qz tenetur iudicium in se suscipere z ostendendo cita- tionē z libellum in publica forma z eidē copā dare.

49 Probabiliter non credenti non est imputandū do- nec certioretur.

50 Protestatio incitatoria sola sufficit qz quis est obli- gatus facto suo mere z pure vt quis constituetur in mora facta tamen congruo loco z tempore.

51 Congrua verba incitatorie protestationis qz sint et qz dicat fieri cōgruo loco z tempore. z. nu. 54. z. 58.

Empior denuntiat venditori litem motā qd ven- nat ad defendendum.

52 Creditori sciēti litem motā etiā potest denuntiare per emptorem vt teneatur defendere.

53 Debitor qui tenetur soluere an constituetur in mora ex interpellatione tacita vt puta si dicatur indigeo illa pecunia.

54 Protestatio facta debitori vt soluat quando dicat fieri loco congruo.

55 Protestatio facta debitori loco inhonesto vt soluat an teneat.

56 Interpellatio facta debitori et soluat vt in mora cō- stituetur potest fieri in iudicio z extra.

a Cui sit faciendū. Hec protestatio mere declarato-
ria uoluntatis an possit fieri per procuratorem. et uide
an possit fieri procuratoris: et an sit faciendā in scriptis
uel nō: et an requiratur causam. et ad primū adde gl. no.
in l. ij. de offi. pcur. cesa. q̄ iuncto ter. uult q̄ etiaz per
procuratorem non possit hereditas repudiari.
b Adde i q̄m Bar. q̄ q̄ sit protestatio ad exone-
rādū. protestatō nō re-
quirit p̄sentia. glof. in l. p̄poni. a
z ibi Bar. §. de neg. gest. Bar. in l. q̄ eni. in dn. s. rē-
ra. habe. z in auf. sa-
cramenta. C. si aduer. 15
vēdi. et in l. certus. §. si q̄s ab-
sente. de con-
f. Ang. i auf. de he-
re. z fal. §. si hō ex p̄-
sum. cano. in. c. fi. de
confel.
b C. solut. ad d. Bar. 200.
cto. in. l. q̄
aliena. §. si. de acqui. here.
c Incontinenti. An protestatio porrigatur ad actū
subsequentem. vide Bar. in l. item qz. §. idem iulias-
nus. de pac. z in l. pacta nouissima. C. eo. tit. z per Jo.
and. in. c. ad causam. de re iudi. z per Innocen. in. d.
c. cum. M. ferra.
Andre. Poma. C. Incontinenti. Vide Felis. in
c. cum. M. ferra. col. xv. circa. ii. ij. partē z seq. Bar-
ba. colum. xij. z seq. v. q̄ ad fi. de consti. z Alex. cōfi.
xv. col. fi. vol. iij.
d Ex interuallo. Sed Bar. quem cōmunitē alij se-
quuntur in l. q̄ in aliena. §. celsus. de acq. here. z con-
tra Bar. v. q̄ siue ex interuallo siue incontinenti se-
quatur post protestationē reddatur inualidus dum
modo duret eadē protestandi causa. nec ob. l. p̄-
retentionem. hic alle. per Bar. vt refert hic Imol. et
Bal. idem tenet in. d. l. pacta nouissima. quam opin.
hic corroborat Imo. licet postea inclinēt in opinio.
Bar. respondendo ad contraria. z pro eo aliter fa-

ciere. l. nā ad ea. de condi. z demon. bene facit. §. de
adi. le. l. si tibi centū. z cum Bar. tenuit etiā Ia. bur.
vt hic refert do. Jo. z Bal. in. d. l. pacta noui. cōtra
Bar. alle. ter. l. si ita scriptū. de leg. j. Sed fm do.
Jo. pōt responderi q̄ ibi nō fiebat acq̄ ex interual-
lo. q̄ p̄ q̄
fiebat i ea
ultima vo-
luntas q̄ d̄z
vno p̄teru-
dum an fiat in scriptis uel sine. vt. d. e
ll. Itē in hac protestatione non req̄-
ritur causa: sed pro ratione uoluntatis:
vt. l. quia poterat. ad treb. z. d. ll. Itē
ex predictis apparet quis sit huius p̄-
testationis effectus in dicto casu. Et
finitur hec protestatio hoc casu q̄n-
q̄ ex natura rei super qua sit. aut cū
sit super vna causa z ad aliā nō porri-
gitur: vt. d. l. at si quis. §. pleriqz. z ar-
gu. §. de pac. l. si vnus. §. ante omnia.
Aut sit simpliciter et tunc non porrigi-
tur nisi ad illum actum qui tunc sit uel
qui postea in continenti sequetur: non
autem porrigitur ad ea que sunt pos-
tea ex interuallo: vt. l. per retentionē
C. de usu. arg. de au. et ar. leg. l. si ita.
Aut sunt per uerba generalia respi-
cientia directo tempus futurū: et por-
rigitur ad omnes actus futuros. arg.
de fidei. l. si ita stipular. la. ij. z ideo
si fuero protestatus quod nō intendo
adire hereditatē intelligitur per actū
quem modo facio uel de proximo fa-
ciam. Debeo ergo plenius dicere. §. q̄
per aliquem actū quem contingeret
me facere non intendo adire heredi-
tatem sed illud facio vt nego. gest. vt
d. §. pleriqz. z. d. l. in cōmuni. cū si. C. et
tūc quero an talis prestatio tollat p̄-
actū cōtrariū qui se cū dicta presta-
tione non cōpatitur. Et uidentur q̄
testatum. unde si reus dicit q̄ pro responsione nō in-
tendit lit. cōtest. non erit contest. secus si actio nō po-
test trahi nisi ad vnum sensum qz semper ualebit a-
ctus. non ob. protestatione uide si dico contestor li-
tam animo non contestandi erit contest. profiteor re-
ligionem animo non profirendi ualeat professio. adeo
hereditatem animo non adcurādi. erit adita secūdu
Ang. alleg. l. qui in aliena. §. si. de acqui. he. l. si debi-
tor. §. j. qui. mo. pig. uel hypo. sol. s. certe hoc vltimū
quod dicit de aditione hereditatis est contra ter. in
dicta. l. qui in aliena. ideo dicit vt hic per Bar. uel
dic quod Ange. loquitur de protestatione contem-
poranea cum actu Bar. loquitur quando non sit
eodem tempore actus quo protestatur. Quid si dico
vendo feudum reseruatō cōsensu domini. vide bal.
in. l. ij. col. iij. C. de his que p̄. no. et de materia per
Joan. mona. et Andre. in regula in generali. in mer.
Adde Bald. consilio. cccxxvij. libro quinto. et con-
silio. cccxxvij. eodem libro.

non: vt. d. l. qui in aliena. §. si. de acquir. here. In con-
trariū uideatur extra de appel. c. sollicitudinē. et tan-
guar per Imo. extra de consti. c. cum. M. ferra. in. j.
col. sic dico. aut actus qui postea sit protestationi cō-
trarius dependet solū a facto ipsius protestantis vt
testis: hereditatis aditio: z similes: z tunc per actum
contrariū nō tollitur protestatio: sed per protestatio-
nem ille actus tollitur. vt. d. l. qui in aliena. §. si. et. l. si
quis in principio testamēti. de lega. iij. z de leg. j. l. si
mibi z tibi. §. in legatis. z. l. si ita scriptū. eo. tit. nisi ex-
presse diceret se uelle a prima protestatione recede-
re. vt. d. l. si quis. in principio testamenti. Si uero ille
actus cōtrarius p̄testationi celebratur cū alio: tunc
per illud uideatur a protestatione recedere. vt. d. c. so-
licitudinem. z q̄ me. cau. c. j. inducēdo vt ibi p̄ doct.
Ratō: quia sicut propositū animi in mēte retentum
nō nocet ei cum quo contrahitur. vt. l. si repetendū. C.
de condi. ob. cau. ita ista protestatio quā ignorat ille
cū quo postea cōtrahitur ei nō nocet et ideo puto q̄
d. l. qui aliena. §. si. b̄ debet intelligi q̄ post protesta-
tionem simpliciter adiuit cū nemine cōtrahēdo: als
si cū aliquo vt heres cōtraheret uideatur a prima p̄-
testatione recedere per ea que dicta sunt: q̄ sine du-
bio uerū est quantū ad eum cum quo postea cōtra-
hatur. vt. l. si. z q̄ ibi nō. de interrog. act. Idem puto
quo ad alios quia hic potest a protestatione recede-
re. ibi uero nō poterat adire sed si actus qui postea
geritur nō esset certus sed ambiguus. tunc per illam
protestationē declaratur. vt. l. nescimus. de neg. gest.
et per Imo. in. d. c. cum. M. ferra. z probatur de cō-
cubi. l. in cōcubinatu. Quandoqz p̄ hāc protesta-
tionem me exonero: sed alius cadit in captione qui
forte nō contraheret uel aliter forte sibi prouideret si
hanc declarationē sciret: tūc aut id a quo me exone-
ro p̄debat ex aliquo meo facto p̄cedēt vt ex meo
mādato: tunc talis protestatio debet fieri illi aduer-
sario qui lederetur: uel sibi notificari si potest habe-
ri: als sit vt statim dicam. vt. §. man. l. si mādassē. m.
C. de satisf. l. j. z q̄ ibi nō. facit q̄ nō. p̄ Dy. j. de ma-
nu. vin. l. pater. et per Ly. C. man. l. mādatū. z hoc si
est certus ille qui lederetur. si uero est incertus suffi-
cit hanc protestationē publice proponi. vt. l. sed et si
pupillus. §. proscribere. de insito. z ista qualiter fiat
et de eius effectu z uita nō p̄o dicere hic: vt dictis
20 ill. facit extra de procura. c. ex insinuatione. Si uero
illud a quo me exonero pendeat ex dispositione le-
gali absqz alio quo meo facto: tūc p̄sentia aduersarij
nō requiritur. casus est nō. j. de decu. l. honores. §.
fi. conuincta. l. j. C. de filiofa. z quemadmodū pater.
lib. x. Rationem huius distinctionis cito uidebitis
si cogitabitis. qualiter autem fiat hoc casu z de eius
effectu z uita dicit vt dixi. §. in primo mēbio z in prin-
cipio huius. §. z hoc circa primū mēbriū scilicet in
his que pendent ex uoluntate z potestate mea tantū.
21 C. si scōm scz in his que pendent ex potestate
f mea et alterius semper debet fieri protestatio p̄-
f. vt. l. codicillis. §. j. de leg. ij. et. l. si debitor. §. j. qui.
mo. pig. uel hypo. sol. z. §. loca. l. cū in plures. §. loca
22 tor. Ibi enim ideo protestatio non habuit effectum.
quia illud propositū non fuit parti expressum. et ita
intelligit p̄. vt refert Ly. C. de pac. l. pacta nouissi-
ma. qui intellectus satis est bonus in fē m̄ dicit Ja-

Andre. Poma. C. In contrarium. vide Alexan-
con. l. vij. z. vij. col. ad fi. volu. iij. z Fel. ur. c. cū. M.
ferra. col. antepenul. z seq. de consti.
Andre. Poma. C. §. si. vide Alexan. cōfi. xxvj.
col. fi. volu. iij.
co. but. q̄ ibi ideo quia propositū seu
protestatio illa fuit ab initio simplici-
ter facta ideo nō extēditur ad ea que
postea ex interuallo fiunt: q̄ satis est
uerū in se per ea que. §. dixi. tū nec hic
intellectus nec p̄cedens cōgruū litere
d. §. q̄ ibi. in fi. §. perinde est ac si p̄-
positum fuerit remissus. Sed fm p̄-
dictos ratio esset uel quia propositus
nō fuit expressus uel quia ad illū actū
se non extēdit: sic de remissione non
esset tractandū: q̄ est cōtra illum ter.
dicendū est ergo q̄ protestatio in ca-
su predicto est faciendā parti p̄senti
per. ll. p̄dictas. z ideo hec in. d. §. loca
tor. hōret. sit ratio q̄ fuit a p̄testatiōe
recessum. vt. j. in. pri. col. dicā. C. z
quero an etiā partis cōsensus requi-
ratur. ff. nau. cau. stabu. l. si. §. item si
predixerit. uidef uelle q̄ sic. sed glo.
re. et Bal. in. l. si repetēdi. C. de cōdi. ob. cau. z gloss.
xxvj. dist. diaconus. z uide q̄ sequitur vsqz ad secū-
dam. q. principalem. Adde Bal. cōfi. xxvij. lib. j. te-
net q̄ p̄testatio mulieris facta q̄ nō intendebat ma-
trimoniū cōtrahere cū tali: sed id faciebat metu fra-
tris si postea cōtrahat q̄ matrimoniū nō tenet: licet
sit p̄testatio facta absente aduersario p. d. §. celsus.
iusticia glo. Et inquantū Bar. hic tangit an p̄testatio
sua facta q̄ sit contēporanea cū ipso facto. adde q̄
etiā aliq̄d tangit in. l. j. §. de lib. agno. z. j. eo. §. in hac
e. q. pun. in. ver. circa quartū nō. z adde q̄ do. Jo. h̄
dicit. q̄ imo uidef p̄testationē reijci debere z actus
uolare: vt hic late per eum quez oino uide. et subdit
etiam ipse q̄ q̄ protestatio fit in iudicio z actus se-
quitur ex interuallo semp̄ uidef q̄ sit recessum a p̄-
testatione in quo dicit vt hic per eū. z uita eū circa p̄-
dicta adde que nō. Bal. in. d. l. pacta nouissima. ego
addo q̄ ad hoc optime facit q̄ terminauit Bar. in
l. si ita quis. in. §. chryfogo. circa vlti. col. de ver. obl.
Et ad primam additionem uide omnino Bar. in. l. j.
C. de lit. conte. z ibi uide ad predicta omnino p̄ doc.
et Ang. in. l. iuris gē. §. q̄ fere. de pac. z Bal. in. cōfi.
schismatis. in. penul. et vlti. col.
Andre. Poma. C. Si est certus. vide Fel. in. c. cū
M. ferra. col. xv. de cōfi. cū seq. vbi plene tangit di-
cta Bar. hic. z in simili Alex. p̄. v. col. j. vo. ij. z. cccij.
col. v. z uide addita ad omnia. consi. xxv. col. xxv.
Andre. Poma. C. Protestatio parti. vide Aret.
con. l. cxiij. col. vij. ibi ex interuallo fuerit. vide Alex-
tan. seq. consi. j. col. fi. volu. ij.
Itē si predixerit. cogita: q̄ Bar. ibi uidentur ali-
ter z cōtrarium tenere. z uide. j. pri. z hic do. Jo. o-
no qui ponit intellectum z limitationem ad illū text.
et ad intellectum gloss. in. l. si fideiussor. §. primo. qui
satisfidare cogat. quam hic allegat Innocen. vi-

Andreas
Pomate.
C. In con-
cubinatu.
vide Aret.
cōfi. xxvj.
col. vj.
C. Fieri il-
li aduerfa-
rio. quan-
do ista p̄-
testatio fit
fiēda in p̄-
sentia ei⁹
de cui⁹ ca-
ptione tra-
ctatur z vi-
de. §. z ad-
de Bar. in
l. q̄ in alie-
na. §. fi. de
acqui. he-

de Dy. in regula. qui facit. de regu. iur. in. vi. et vide no. in. l. j. de libe. agno. et per doc. in. l. j. C. de lit. con-

test. 7 forte est verum qd dicit hic in. l. qd. protestatio operaretur vim taciti consensus: vt. d. l. si fideius- for. secus forte si aliu de robur sumeret. l. si fundus. b C. de reuē

di. qui ter. in hoc. §. sepe alleg. et vide om nino Bar. j. circa fine huius. §. 7 quod not. Bar. in. d. l. j. de l. cō testa. post med. zad. de gl. xxi. dist. c. dia- conus.

Andreas Pomate. ¶ Presupponit ergo. pro intellectu tamē. d. §. locator. vide Bar. in. d. l. nouiss.

¶ Non cōsentis. Adde qd hec fuit sentētia Spec. in. ti. de fideius. §. i. ver. qd si fideius for. prius. 7c. qd limitat Jo. an. in addi. Spe. in. ti. de iure iur. in rub. nō habere locū in eo qui intercederet pro eo qui esset in periculo mortis quo casu nō obstante protestatione obligabitur etiam si dicta protestatio fuisset iurata. pro quo fact. qd no. in. c. qd. de iure iurā. et. lxxvj. dist. c. non satis. q. singu. tene menti. Et dum. Bart. hic allegat gl. in. l. pacta. vide qd dixi etiā post Jmo. in. l. titia. §. idem respondet. de verb. obli. itē de hac questione vide per Ly. Ange. 7 Salu. in. d. l. pacta. 7 scripsi ibi post Fulgo.

¶ Si vero protestatio. vide Bald. in. l. pacta nouissima. et do. Antof. in. capi. cum. M. ferra. de constitū. Andre. Barba.

¶ Nō inducitur. 7 dum. Bar. hic facit differentiā de limitanda obligatione in contractu verbor. an. inducat diuersitas in substantia obligationis. aut nō: 7 hoc vltimo casu nō requiritur cōsentis s; in p̄dicto sic. adde qd hic nō videtur pcedere s; m̄ Jmol. quem vide.

¶ Modestinus. sed. certe verbum conuenisset ibi sonat quod vtraq; pars cōsensit.

¶ Scientia procuratoris. quod quādo sit patet per l. procur. in. p̄ncip. §. de tribu. et refert Barto. in. l. i. eodem. §.

¶ Circa tertium. 7c. de his no. per Bar. in. §. si quis ip̄si p̄tori. in. ij. 7. ij. op. 7. ibi dixi. §. ea. l.

et postea intercedo non obligor: ita loquitur glos. in l. pacta nouissima. C. de pac. in. eo qd ibi dicit nisi pactum primū sit derogatorium 7c. presupponit ergo primū fuisse pactum: 7 sic habuit consensum duorum: sed si tu nō consentis: siquidem ego postea intercedo simpliciter: factum prime protestationi contrarium: 7 sic video: a prima protestatione recedere vt. §. dixi. 7 hic est casus in. d. §. locator: hōrei. 7 extra qd me. cau. c. j. 7 de appel. c. sollicitudinē. sed 7 si in ipso actu obligandi dicerem ego p̄mitto nō animo obligandi me. tunc sine dubio nō contrahitur obligatio. vt. l. obligationum substantia. §. si. de act. et obli. et. l. vbi repugnantia. de reg. iur. 7 de appel. c. sollicitudinem. in. fi.

¶ Si vero protestatio fit ad obligationem limitandam: vt si tibi protestor: qd si quid tibi promittam pure illud intelligatur sub conditione vel certo modo: tunc siquidem loquimur in obligatione que contrahitur verbis sine cōsensu: siquidem talis limitatio que future obligationis causa adijcitur inducit diuersitatem in qualitate obligationis: et ita talis diuersitas obligationem vitaret: tūc est idem qd. §. quando fit ad obligationem tollendam: quia actus qui postea fit se nō cōpatitur cum protestatione. arg. de ver. obli. l. j. §. si quid simpliciter. Si vero non inducit diuersitatem in qualitate obligationis: tunc protestatio valet: 7 obligatio postea facta intelligitur cum limitatiōe illa que fuit adiecta protestationi: sicut si in ipso tēpore obligationis fuisset dictum. arg. de solu. l. modestinus. cōiuncto. d. §. si quis simpliciter. et. §. seq. Si vero esset obligatio que non contrahitur verbis seu consensu: sed re. tunc non requiritur consensus expressus eius cui fit protestatio: sufficit enim quod taceat 7 nō contradicat. 7 illo modo videtur actus celebrari. vt. j. de sol. l. j. et isto casu bene diceret glo. in. d. §. item si predicta. sed si cōtradicere impediretur actus celebrari. vt. d. l. j. 7. ij. de solu. quādoq; tamen fit talis protestatio super aliquo actu ex quo nō inducitur proprie obligatio: sed aliud p̄iudicium generatur. et tunc sufficit qd fiat parti non tamen eius requiritur consensus. vt. d. l. eodictis. §. j. de lega. ij. et. l. si debitor. §. j. qui. mo. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. si debitor.

¶ Item potest fieri per procuratorem eo casu quo scientia procuratoris nocet domino quod hic tractare non est nostrum. ¶ Circa tertium scilicet quantum potestas deficit de facto: sed de iure pendet ex voluntate et potestate mea. dic quandoq; potestas deficit propter aduersarij potentiam: tunc aut actus erat explicandus coram eo tanquam coram iudice: et sufficit protestari coram vicinis. vt. l. si. C. de his qui per me. iud. non appel. extra de appel. c. si. aut erat explicandus coram ipso tanq; coram parte in iudicio: tunc protestatio debet fieri coram aliquo iudice: per eū illi notificari. vt. l. si p̄sens. C. de ep̄sco. 7 audi. 7. l. in contractibus. in. fi. de non nume. pecu. Si extra iudicium tunc sufficit protestari coram vicinis vt. §. eo. l. de pupillo. §. si quis ip̄si p̄tori. Quādoq; impediō: propter absentiam alterius: 7 tūc aut erat explicandus coram ipso tanq; cū parte et sufficit fieri coram aliquo iudice: atq; apud locum vbi habet domicilium s; m̄ formā vt. l. vt perfectus. de anna. exce. Aut erat explicandus cū eo tanq; cū iudice. et tunc debeo protestari ante tribunal eius nec debet quis eum per alia loca querere. vt. l. j. §. ad eundem. quando

¶ Sed queritur an hec protestatio sit facienda in scriptis vel non. Dicunt doc. aut predicta protestatio succedit in locum actionis: et debet fieri in scriptis. vt. l. perfectus. de anna. excep. aut nō succedit in locum actionis: tunc regulariter potest fieri sine scriptis. vt. C. de pac. l. pactum. et. C. de neg. gest. l. si. Fallit in exceptione nō numerate pecunie. vt. C. de non nume. pecu. aut. hanc autem querelam. et ibi de hoc per Ly. qualiter autem debet fieri ex predictis apparet 7 quis sit eius effectus et qualiter finitur per te videre potes. et ex allegatis. l. apparet.

¶ Circa quartum. videlicet circa ea que p̄cedent ex voluntate et facto meo de facto. non tamen de iure: vt circa maleficia. dic qd quandoq; quis vult facere protestationem ad sui excusationem ne incidat in delictum. quandoq; ne incidat in maius delictum vltra suum propositum. Primo casu aut non est limitata persona que ex illo facto posset ledi et sufficit qd protestatio fiat loco et tempore quo factum illud celebratur. vt. l. qui foueas. et. l. si putator. ad. l. aquil. et formam et effectū habes et debet fieri talis protestatio. vt. l. aut qui aliter. §. j. ij. et. ij. j. quod vi aut diaz. 7 ibi apparet forma qualiter debet fieri hec protestatio.

¶ Item apparet cui. quia si non reperitur principalis sufficit qd fiat procuratori vel amicis vel viro: p̄ viro vel similibus. dico 7 aduerte: quia ita est hic in isto genere protestationis qd non in alijs que requirunt qd alicui fiat. cum enim ad hoc quis protestetur vt se exoneret et nō vt alium aggrauer. nimirum si potest facere amicis vel viro 7 similibus. In alijs autē generibus protestationum que sunt ad aggrauandus alios non possunt fieri nisi domino: procuratori: vel alicui legitimo administratori. vt. l. si ex legati causa. cum. l. seq. de verb. obli. 7 facit. j. de reg. iur. l. non potest volo carere: 7 quod ibi no. Secundo casu quando hec protestatio fit ne aliq; incidat in maius delictum: tunc quedam sunt in quibus per voluntatem nō potest regulari et modificari factum. exemplum aliquis habet animū vulnerandi et non occidendi. certe animus non potest regulare factum: quia potest esse qd percussio vltra modum et propositum. excedat. 7 tunc si protestetur qd non percussit animo occidendi. ista protestatio nihil operaretur. argum. l. quoniam multa. C. ad. l. iul. de vi. extra de homici. c. si. lib. vj. facit qd dicam. j. de fca. l. diuus. ¶ Quedam sunt in quibus per animum regulari et modificari factum de necessitate: vt in acquirenda possessione que acquiritur animo. vt. C. de acqui. pos. l. licet. tunc pone ego expuli te de fundo. tamen ante vel tūc fui protestatus qd hoc non faciebam nisi animo querēdi na.

¶ Sed queritur an finiantur morte. Respon. sic morte protestantis vt hic nisi effectu iam consummato. vt hoc. §. morte vero eius cui fit talis protestatio dic qd in quantum actus quem protestatio respicit celebraretur cum herede hereditatis nomine ad eū transferret protestationis effectus alicui secus. argu. huius. §. et. §. qui. mod. pig. vel hypo. sol. l. sicut. §. si debitor. Item potest fieri per procuratorem eo casu quo scientia procuratoris nocet domino quod hic tractare non est nostrum. ¶ Circa tertium scilicet quantum potestas deficit de facto: sed de iure pendet ex voluntate et potestate mea. dic quandoq; potestas deficit propter aduersarij potentiam: tunc aut actus erat explicandus coram eo tanquam coram iudice: et sufficit protestari coram vicinis. vt. l. si. C. de his qui per me. iud. non appel. extra de appel. c. si. aut erat explicandus coram ipso tanq; coram parte in iudicio: tunc protestatio debet fieri coram aliquo iudice: per eū illi notificari. vt. l. si p̄sens. C. de ep̄sco. 7 audi. 7. l. in contractibus. in. fi. de non nume. pecu. Si extra iudicium tunc sufficit protestari coram vicinis vt. §. eo. l. de pupillo. §. si quis ip̄si p̄tori. Quādoq; impediō: propter absentiam alterius: 7 tūc aut erat explicandus coram ipso tanq; cū parte et sufficit fieri coram aliquo iudice: atq; apud locum vbi habet domicilium s; m̄ formā vt. l. vt perfectus. de anna. exce. Aut erat explicandus cū eo tanq; cū iudice. et tunc debeo protestari ante tribunal eius nec debet quis eum per alia loca querere. vt. l. j. §. ad eundem. quando

¶ In scriptis vel non. adde Dy. et Bart. in. l. de pupillo. §. meminisse. §. eo. in. fi. ego addo glo. que simpliciter voluit qd sic in. c. cupientes. §. qd si per viginti. de elec. in. vj. in ver. proposita. et ibi doc. sed verū videtur qd dicit Dy. in. d. §. meminisse. qd non requiratur scriptura nisi in casibus a iure expressis. hec protestatio operatur vt solum circa illam vel naturalem possessionem videar deliquisse. vt no. in. l. vnica. C. vii. possi. super verbo nec vi. 7 in ista non requiritur qd fiat in p̄sentia partis. 7 de istarum modo 7 effect. u. satis liquet ex p̄dictis. l. Circa quintum no. f. circa ea que nō dependent ex voluntate nostra vel potestate mea: sed alterius vel iuris: tunc non est dubium qd ista protestatio declaratoria voluntatis nō operat. exemplum qd quādo quis expendit p̄ alio qd habet necesse facere: licet protestetur qd faciat animo rehabendi nil releuat. vt no. C. de neg. gest. l. alimēta. Item aliud exemplum ille qui dat libellum protestatur qd sibi liceat minuire et addere vsq; ad sententiā. certe nihil releuat. quia solus poterit s; m̄ permissionem. l. edita. C. de eden. 7 ibi nota. facit extra de dila. c. expofuit. facit optime ad predicta. de fur. l. nō potest. de leg. j. l. nemo potest. p̄dicta vera nisi aliter exprimatur per. l. vt. C. de test. aut. si testis p̄ductus dicatur. in. fi. et extra de excep. cap. pastoralis. ¶ Secundo principaliter est immendum de secunda specie protestationis que est inhibitoria seu prohibitoria et principaliter consistit. circa tria. nam

d. l. fina. de nego. gest. et qd ibi dixi post Bart. 7 per Nico. de neap. in. d. l. scire oportet. 7. §. oportet. 7 per Jo. and. in. d. regu. in. generali. Adde qd glo. §. allega. in. c. cupientes reprehendit per. de ancha. per gl. in. c. j. de cens. in. vj.

¶ In scriptis vel non. adde Dy. et Bart. in. l. de pupillo. §. meminisse. §. eo. in. fi. ego addo glo. que simpliciter voluit qd sic in. c. cupientes. §. qd si per viginti. de elec. in. vj. in ver. proposita. et ibi doc. sed verū videtur qd dicit Dy. in. d. §. meminisse. qd non requiratur scriptura nisi in casibus a iure expressis. hec protestatio operatur vt solum circa illam vel naturalem possessionem videar deliquisse. vt no. in. l. vnica. C. vii. possi. super verbo nec vi. 7 in ista non requiritur qd fiat in p̄sentia partis. 7 de istarum modo 7 effect. u. satis liquet ex p̄dictis. l. Circa quintum no. f. circa ea que nō dependent ex voluntate nostra vel potestate mea: sed alterius vel iuris: tunc non est dubium qd ista protestatio declaratoria voluntatis nō operat. exemplum qd quādo quis expendit p̄ alio qd habet necesse facere: licet protestetur qd faciat animo rehabendi nil releuat. vt no. C. de neg. gest. l. alimēta. Item aliud exemplum ille qui dat libellum protestatur qd sibi liceat minuire et addere vsq; ad sententiā. certe nihil releuat. quia solus poterit s; m̄ permissionem. l. edita. C. de eden. 7 ibi nota. facit extra de dila. c. expofuit. facit optime ad predicta. de fur. l. nō potest. de leg. j. l. nemo potest. p̄dicta vera nisi aliter exprimatur per. l. vt. C. de test. aut. si testis p̄ductus dicatur. in. fi. et extra de excep. cap. pastoralis. ¶ Secundo principaliter est immendum de secunda specie protestationis que est inhibitoria seu prohibitoria et principaliter consistit. circa tria. nam

d. l. fina. de nego. gest. et qd ibi dixi post Bart. 7 per Nico. de neap. in. d. l. scire oportet. 7. §. oportet. 7 per Jo. and. in. d. regu. in. generali. Adde qd glo. §. allega. in. c. cupientes reprehendit per. de ancha. per gl. in. c. j. de cens. in. vj.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Diuus. vide Lepol. cōsil. xxxij. col. xvj. 7. xxxvij. colum. ij. et. xxxvij. col. fi. ¶ Item aliud exemplum. si protestor qd nihil liceat addere vel minuire in libello nihil operatur 7 adde qd est glos. ordi. in. c. inter dilectos. de fide. instru. et quod not. Bartol. in. l. cum procurator. j. eodem. §. si dominus. et not. Bartol. et ibi dixi in. l. edita. Adde: Bald. consi. cxxij.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Diuus. vide Lepol. cōsil. xxxij. col. xvj. 7. xxxvij. colum. ij. et. xxxvij. col. fi. ¶ Item aliud exemplum. si protestor qd nihil liceat addere vel minuire in libello nihil operatur 7 adde qd est glos. ordi. in. c. inter dilectos. de fide. instru. et quod not. Bartol. in. l. cum procurator. j. eodem. §. si dominus. et not. Bartol. et ibi dixi in. l. edita. Adde: Bald. consi. cxxij.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

d. l. fina. de nego. gest. et qd ibi dixi post Bart. 7 per Nico. de neap. in. d. l. scire oportet. 7. §. oportet. 7 per Jo. and. in. d. regu. in. generali. Adde qd glo. §. allega. in. c. cupientes reprehendit per. de ancha. per gl. in. c. j. de cens. in. vj.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Diuus. vide Lepol. cōsil. xxxij. col. xvj. 7. xxxvij. colum. ij. et. xxxvij. col. fi. ¶ Item aliud exemplum. si protestor qd nihil liceat addere vel minuire in libello nihil operatur 7 adde qd est glos. ordi. in. c. inter dilectos. de fide. instru. et quod not. Bartol. in. l. cum procurator. j. eodem. §. si dominus. et not. Bartol. et ibi dixi in. l. edita. Adde: Bald. consi. cxxij.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Diuus. vide Lepol. cōsil. xxxij. col. xvj. 7. xxxvij. colum. ij. et. xxxvij. col. fi. ¶ Item aliud exemplum. si protestor qd nihil liceat addere vel minuire in libello nihil operatur 7 adde qd est glos. ordi. in. c. inter dilectos. de fide. instru. et quod not. Bartol. in. l. cum procurator. j. eodem. §. si dominus. et not. Bartol. et ibi dixi in. l. edita. Adde: Bald. consi. cxxij.

¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Andreas Pomate. ¶ Si vero habet. vide Feli. in. capi. cum. M. ferra. colum. xvij. verfic. ix. condu. de constitū. ¶ Item apparet cui. no. que protestatio possit fieri viro viro vel amicis vel syndico: vel que procuratori 7c. 7 vide Bar. per tex. ibi in. l. quidā decedēs. §. ex qua. de admi. tut. 7 vide. §. in. proxi. colum. et. j. eo. in. x. col. 7. j. eo. §. in. xv. colum.

¶ Diuus. vide Lepol. cōsil. xxxij. col. xvj. 7. xxxvij. colum. ij. et. xxxvij. col. fi. ¶ Item aliud exemplum. si protestor qd nihil liceat addere vel minuire in libello nihil operatur 7 adde qd est glos. ordi. in. c. inter dilectos. de fide. instru. et quod not. Bartol. in. l. cum procurator. j. eodem. §. si dominus. et not. Bartol. et ibi dixi in. l. edita. Adde: Bald. consi. cxxij.

a Quandoq; istam protestationem. hec omnia vsq; ad versu. r. id qd. s. dixi postum. j. p. x. col. sunt ad literam. De. de anch. in de. de excess. pla. vbi est tex. qd superior inhihet quandoq; debitori ne soluat credito suo. z hic vide que dixi in. l. fi. ff. de lege comul. post Bar. ibi et limita i casibz. l. pen. in fi. cum aut. ibi posita. C. depo. et quod not. Bart. in. l. 34. na. r. si fur. s. si cer. pe. ta. i. fi. z qd no. s. d. osti. in. c. signifi. cauit. d. ce. n. rest. tex. no. z. l. he. res cu. de. buerit. ff. ad trebel. a. et Bar. in. l. j. i. r. z. r. q. s. x. d. qd in pro. testatione quas quis facit in iudicio qd no fiat no. utas debz exdm ca. vide Bal. in. l. fi. i. vj. opp. C. de edict. diui adri. tol.

b Practica est. Et vide Bar. in. l. j. in pn. ci. s. eo. in versu. r. q. ro. z quod not. ipse. j. eo. s. in. r. col. z etiaz hic. j. seq. tur ad lue. ra. z Bar. to. in. l. greg. s. j. de pig. et in. l. heres cuz debuerat. et ibi Ange. ad trebel. et in. l. quod te. si certu. peta. et Bal. omnino in. l. si legatum. ff. de eden. et in. l. si fundum. C. de rei vendi.

c Legat instrumentum. et adde qd hec protestatio inhihetoria ne aliquid fiat ad quod tenebatur nulli? est mometi in tribus de quibus in auten. sed iam. C. depo. vide casum in. l. heres ad trebel. et quod ibi

Barto. et ibi Ange. et Imol. post Bart. limitant di. ctam aut. sed iam. Et dicit etiam ibi Ange. q. quan. do per aliquem facta est demuntiatione debitori meo ne soluat si offero debitori meo cautionem compellitur soluere. per. l. pe. C. depo. vide que ibi dixi post imo.

d Non off. ditur debi. tori. Et id. no. caute. lam scdm. doc. hec p. testatio se. per fiet iu. dicitis au. ritate. qz. tunc ei p. testatio de. bet credi. licet procu. ratoris ve. ritas non. ostendatur. et vide. j. proxi. col. et cu. Bar. hic ad lue. ram trasti. De. de anch. in de. f. de exce. s. de qd. v. dem. Ro. m. cons. vj.

e De cur. in. tellectu. de. j. eo. s. f. col. xiiij. z quod ibi dixi.

f Debitur credere. p. batur ex. l. j. s. doluz. cu. ibi not. per Bart. post gl. de eo p. quez factu. erit. vbi ille cui credidi no. pot. mihi imputare q. fuerim nimis credulus sed tardus sic.

g Per procuratorem. vide Bar. in. l. j. qd vi aut clam. z in gestore vide tex. in. l. j. qui solutum. s. j. de vsuca. z omnino quod no. Bar. in. l. seruum. s. nuc. vi deamus. post glo. j. de ver. obli.

Andreas Pomate. C. Vide Felin. in capitu. cum M. ferra. colum. decima septima. et seq. ver. vj. codu. sio. de consitu.

a Sufficit simplex scientia. et vide quod dixi in lege si quis inficiatus. Adde Bal. in. l. si funduz. C. de rei vendi.

b Procurator. vide etiam. s. in. v. col. z etiam. j. eo. et vbi requireretur per statum qd veniret in plena et in certa notitia do. min non. sufficeret a. protestari procurator. et spall. fm. gl. sin. gul. in de. causam. in ver. appel. lam. de elec. z Lu. h. v. v. quod poit. Pau. d. ca. in. l. fi. p. c. b. ratoru. p. sentis. s. fi. de ver. ob. et p. Jo. an. in reg. in genera. li. de reg. m. z ibi est an. sufficit at fieri ma. rito.

c Hec p. testatio. et vide. j. i. r. col. z Bal. in. l. fi. s. ite. si p. dixerit. nau. caupo. stabu.

d Certe cause. an. requiratur speciale mandatū ad p. testatu. vel sufficiat g. niale. vide late Bar. in. l. j. s. ff. de libe. agno. z in. l. de pupillo. s. q. p. ratorio. s. e. vide qd no. in. l. demuntiat. s. fi. de adul. z vide qd sequitur. h. c. q. p. testatio possit fieri p. p. ratoris p. sequitur Im. per illu. tex. in. c. ex. in. l. man. de. de. p. sum. p. testatio aut. declaratoru. voluntatis. an. possit fieri per p. ratoris vide. s. in. v. col. z in. seq. z hic. z an. res. quatur speciale mandatū. vide gl. z. d. Lard. in de. i. causam. in ver. speciale. de elec.

e Circa scdm. no. adde qd no. Bald. in. l. seruum. s. nunc videamus. de ver. ob.

f Dicitur factu. vi. vide Bar. in. l. fi. j. de adul. z Jo. an. in. c. q. quis. de reg. u. in. v. in. mercu.

g Andre. poma. C. Sui exbanit. Vide Fel. in. c. cu. M. ferrari. colu. ij. ver. in. conclusio. de consi. et Alexan. in. l. heres cum. s. ad trebel. z Alex. consi. c. iij. col. ij. volu. j.

h Nota sciat. S. do. Jo. hic dicit q. lz no. teneat h. credere huic simplici p. testati. b. n. in. v. quod si possit ipm. cape. z no. occidere. q. facere in dubio. ar. et. qd no. Pau. de las. i. de. j. de re. iu. v. h. p. eu. que

vide. adde qd h. voluit Bal. in. l. si fertatis. s. de fer. Et adde qd dicit imo. h. z adde qd bal. i. l. j. ne. li. fer. puoc. ad. fi. in. r. s. j. si peto. dicit. d. cle. j. no. h. re. locu. i. crimialibz. qz loquitur solu. i. casu. i. qd. est dare petito. riu. z possessio. ergo ex. pliu. imo. no. est bonu. r. seq. tur imo. lu. do. z adde eud. imo. in. l. q. a. la. tromb. s. j. de testa. z in. l. ij. s. si feru. s. d. ac. qui. pos. et qd ibi bar. z expressi. bal. i. l. enz. q. duas. C. de adul. et. ro. in. l. si fe. riatis. de fer. vbi po. nit plures. limitatio. nes ad il. lam. de. et ibi etiam Bald. in. lect. antiq. Adde fm. Ale. q. op. bar. pot. p. cedere qm. iste banit. no. p. mitte. ret se cap. i. velle. au. fugere. qz. p. s. upio. e. s. eu. q. ca. differedi. opponat. et sic no. teneat credere. arg. l. sans. apte. C. de sal. z qd no. glo. in. aut. de exhi. reis. s. si. po. facit. tex. fm. ipm. in. l. si feru. C. de his. q. ad. ecc. cofu. z dicit Alex. q. libeter. seq. opt. Jo. an. de. Imo. qz. h. z. eq. tate. z in. quatu. tagit. p. bar. z p. Alex. in. apost. an. ds. teneat. in. i. g. are. si. banit. sit. reb. anit. v. h. ear. salu. p. ductu. v. id. pulchre. ang. p. i. c. d. x. xvij. z pau. de. cast. p. i. xxxij. v. b. trasti. simpit. cu. op. bar. solu. es. eti. id. qd. Bar. hic. in. edicium. reliquit.

Andre. poma. C. S. fi. in. fi. faciat. quoz. fit. p. testatio. per. iudice. vel. in. publico. tunc. ille. cui. fit. p. testatio. h. z. necesse. credere. absq. eo. q. detur. sibi. copia. narratoz. in. p. testati. oe. vel. exhibeant. instrumeta. p. qua. facit. op. i. ter. que. p. d. erat. ibi. bal. in. l. fi. s. de. l. comisso. z vide. Alex. consi. xj. in. ij. vol. col. v. et. Ro. p. si. vj. et. c. iij. col. ij. in. iij. dub. z. alex. xv. col. pe. vo. ij. vbi. ponit. q. p. testatio. fieret. per. arbitru. p. ratoris. z. lxxij. vo. iij. col. j. et. ver. etiam. si. numero. ibi. dicens. volo. vide. Alex. seq. consi. lxxij. vo. iij. in. j. col. C. p. n. i. e. id. eo. an. offendens. banitum. debeat. inue. stigare. p. ius. an. ei. liceat. illum. offendere. et. sibi. p. testari. vide. bonum. tex. in. l. genero. de. infra. et. in. l. si. infra. de. adul. et. vide. quod. nunc. dixi. s.

a Circa tertium. tertia particularis species protestationis et in prohibitorie. et vide in hac materia talis protestationis. ter. not. in l. pe. in fi. C. de posi. et in auten. ibi posita. et vide quod no. Barto. in l. si alieno. s. soluto matrimo.

b Non fit illicitum. sed a protestationis. Circa tertium a quanto qua do per talem protestationem prohibetur quod prohibito erat pmisum non tñ erat obligatus ad faciendū vel non. dic aliqn prohibetur tale qd sola voluntate prohibētis fit illicitū et tunc sufficit sola phibitio sine alicuius cause expressione. vt. l. fi. C. de neg. gest. et de ser. iusti. predi. l. diuus. j. de acqui. h. re. do. l. iij. in princ. Aliqn non fit illicitum sola voluntate prohibētis et tunc siquidem ille phibitus nō potest illi protestationi parere salua honestate sua. et talis ptestatio nihil operat. vt. s. mada. l. quintus. et per hoc potest determinari questio de fideiussore q denuntiauit creditori ne numeret debitori q no. per gl. s. de pau. l. antepe. d. z j. de fideiuss. l. si fideiussor. nā si creditor erat obligatus numerare q forte pmisio erat ex causa dotis. z ptestatio nil releuat. q non allegatur aliqua iusta causa vt dixi. s. circa primum. si vero nō est obligatus soluere q forte erat ex causa mutui tūc si poterat salua honestate sua nō soluere z ptestatio valet. vt no. in. d. l. antepe. Si vero salua honestate nō poterat. z tūc secus vt puta si i debitor nulla mutatio cōtingit. vt. d. l. quintus. z arg. de puiul. cre. l. si creditores. Redeo ad proposi tum qñs ille phibitus poterat ptestationi salua honestate parere. tunc aut in phibitione seu ptestatione nulla iusta vel cōcludens causa inserit. et ptestatio nullus est effectus. C. de rescin. ven. l. si maior. C. de bito. vendi. pign. impe. nō pos. l. j. z s. de muno. l. tutoro. Aut causa inserta in ptestatione est iusta z cōcludens. z tūc est causa de futuro pendens ex facto ptestantis. aut de preterito. primo casu ptestatio est valida z operat suū effectū vt inducat doli presumptionē. exē

c Et per hoc. vide Spe. in ti. de si. instr. s. j. ver. po. ne. Andr. Barba.

d Circa an tepe. si fideiussor denuntiet creditori ne nūceret pecuniam debitori an inuef. ad de qd not. Bart. s. in x. colim.

e Ad propositū. qñ requiratur causa in ptestatione z que: add quod not. Bart. in l. fi. C. de ne. ge. z qd leg. z no. in. l. si fundū. C. de rei vendi. z adde Barto. in. s. si quis ipsi pretori in. x. q. z vide. s. prior.

f Si si nūcio. no. qñ pber quē desisse dolo possidere. z add bar. l. q. p. x. de rei v. z i. d. l. fulcini.

g Cuius principaliter. vide que dixi post Bar. in. l. item veniunt. s. petium. de pet. i. here.

h Circa qd sal. tu. au. z fm. d. Jo. tene menti multi plicem intellectum ad illā. l. ij. nā ponit hic tres intellectus quos vide per eum.

i Et d. l. ij. qd sal. tu. v. imo. l. c. fi. s. p. fieri. i. xvij. co.

plum in l. denuntiasse. in princ. z. s. j. de adul. z. l. virilis. s. si adierit de leg. prest. Item si nūcio tibi ne alienes qm intendo te pro illa re conuenire. certe si alienaueris diceris dolo desisse possidere. arg. l. fulcimus. s. ij. ver. sed si is qui z qd ibi no. in gloss. in ver. animus. vbi in simili. j. quib. ex cau. in posses. ea. Altrū autē in hac nuntiatione debeat exprimi causa gñaliter dicitur in d. l. denuntiasse. Secdo casu qñ cā est de preterito tunc aut ille q ptestat nō est ille cui pncipaliter interest. z talis protestatio nulli est effectus: nec quo ad aliū inducit doli presumptionē a si mili sicut dicimus de interpretatione ciuili in l. cum notissimi. s. sed z si quis. de prescrip. xxx. an. z ibi no. et hic est casus si bene inspiciatur in l. ij. s. quod fal. tu. auto. Sed quid dices hoc casu si ille qui talem protestationem fecit licet sua non interest nō solum causam exprimit sed etiam causam notā z manifestā ostendit. an sufficiat quo ad alios. qd videtur p d. l. ij. qd sal. tu. auto. ibi bona fide nō creditur. Nā in causa nō manifesta nō potest bona fide nō credere. puto q in casibus in quib⁹ esset necessaria phibitio non sufficeret: q ille non habet ius phibēdi: vt dictū est. et quantum ad te liberat edes habeo: vt. l. loci corp⁹. s. cōpetit. ff. si. ser. v. Sed in casibus qb⁹ sola scientia sufficit: tunc sufficeret. cum tūc sufficiat quocūq; modo sciatur. vt dixi in d. l. denuntiasse. et tangam. j. posset ergo habere simplicem effectū simplicis scientie. non effectum phibitionis. Si vero ille denuntians erat is cuius principaliter interest: tunc aut ille qui mecum celebrauit illum actum phibitum vult vti illa protestatione: et quo ad eū nullius effectus est vt. d. l. ij. quod sal. tu. auto. fm intellectum quem tibi dat glo. in l. si fundū. C. de rei vendi. aut est alius et tunc ant certat de lucro. et talis protestatio nil operatur. vt. d. l. ij. quod sal. tu. auto. secundum quod Dy. intelligit et quilibet intellectus satis placet. quod tamē intellige si causa fuit solum expressa: secus si fuit manifeste ostēsa. arg. eiusdē. l. ibi bona fide nō creditur. Si vero certat de dāno tunc debet protestationi parere. als inducit doli presumptionē et sola expressione licet non sit manifeste ostēsa. vt. l. si fundum. C. de rei v. di. z. l. ait pretor. s. si quis particeps. de his que in frau. credi. Et predicta vera quando aliqs facit alicui aliquā ptestationē prohibitoria eius quod ei erat licitum iure suo. si vero phibetur ne faciat id quod ipse phibitus facere poterat iure alieno vt tāq; procurator: et tūc si ipse dñs phibet non est dubiū: q sola voluntate fit illicitum. Idem si phibet procurator ad hoc specialiter constitutus. puto tamen q tunc talis procurator habeat necesse ostendere mādātū. arg. supra de po. l. si quis inficiatus. Si vero phibet procurator generalis: tunc aut procurator generalis phibens allegat aliquam iustam causam quam dominus ignorauit. et tunc valet protestatio. alias secus. vt supra manda. l. si hominem. Nec puto q istā causam procurator phibēs habeat necesse facere vt manifestatur per ea que s. dixi. nisi ad hoc phibitus teneret vt dixi. s. circa primum. Ex predictis patet qualiter debet fieri dicta ptestatio. et quis sit eius effect⁹ et qñ debeat fieri. nā debet fieri ante ipsum actum celebratum. nam post frustra fieret. vt s. dixi

a De protestatione incitatoria. tertia principalis species protestationis incitatorie. vt aliquid fiat. de qua per glo. et Joan. andre. post hosti. et Immo. et per Abb. antiquum in suis distinctionibus in. c. cum. W. ferra. de consti. et in. c. cumana. de elect. vbi aliquid per glo. et Joan. an. supra dixi. et no. j. pro emp. l. aliena. et post host. z ibi. dom. s. tēgi. et dicam statim. Circa tertia principaliter est videndū de protestatione incitatoria: vt aliquid fiat. et hoc consistit in his. quādoq; em alicui fit protestatio vt faciat id ad qd de iure erat obligatus quandoq; vt faciat id ad quod de iure non erat obligatus quōq; vt faciat id ad qd non faciendū de iure tenebat. Circa primum dicuntur alio: tūc talis protestatio debet fieri cū expressione cause et notificatione taliter quod reddatur cert⁹ ostēdendo instrumenta et legendo vel copiam dimittendo. fm quod dicitur in c. causam. de elec. et dicta. l. nomen. C. que res pig. obli. pos. et est casus. j. de reg. iur. l. qui in alteri⁹. et ibi no. in gl. als si talis notificatio non fieret: protestatio simplex nō valeretur nisi probetur scientia. vt no. in. d. l. qui i alteri⁹. sic intelligo. j. de ver. obli. l. si ex legati causa. Quando aut heres presumatur scire: dicit in. l. qui romē. s. duo fra tres de ver. obli. aliquando fit talis protestatio vt quis faciat ea ad que est obligatus facto suo: et tunc aut talis obligatio committitur ex euentu alicuius conditionis vel alterius facti et trinet: et tunc debet fieri protestatio cū expressione et notificatione illi⁹ facta. ita q ille cui fit protestatio cū expressione reddatur certus. exēpli gra pono vnū. vedito: promisit lite mota super resuscipere in se iudiciū: tunc mouet lis emptor: denuntiat vedito: q lis ē mota vnde veniat ad suscipiendum iudiciū: certe debet eidē vedito ostēdere libellū z citationem in publica forma: et copia ei dare ad h vt committatur mora z pena. per. d. l. q in c. ticam ponit Bar. in. l. qui. s. alterius alleg. hic. z in l. in prin. s. de eo per que factū erit. in. l. qd te. in. ij. col. in vers. venio ad vitimū. s. si cer. peta. qd limita vt per Bart. s. in fi. vij. col. ver. si. circa secūdo no. ibi faciat erga in. l. ij. s. de eden. et alex. cōsi. xxij. vo. ij. et no. q ibi loquitur in materia in qua nō psumit pluralitas. et scripsi ad Barba. in. c. auditis. de prescrip. col. ix. et tamen vult q specificetur ille factus secundum Bar. dicit vt protestatio releuet.

b Circa p mium. Ad de qd no. Barto. supra. e. m. z. col. z quod ibi dixi et vide not. Barto. in d. l. qui in alteri⁹. s. reg. iur. s. Andre. Pomate. Qualitate debeat fieri protestatio ei q est obligatus ad faciendū vel dandū alieno facto hanc eandem prae c. ticam ponit Bar. in. l. qui. s. alterius alleg. hic. z in l. in prin. s. de eo per que factū erit. in. l. qd te. in. ij. col. in vers. venio ad vitimū. s. si cer. peta. qd limita vt per Bart. s. in fi. vij. col. ver. si. circa secūdo no. ibi faciat erga in. l. ij. s. de eden. et alex. cōsi. xxij. vo. ij. et no. q ibi loquitur in materia in qua nō psumit pluralitas. et scripsi ad Barba. in. c. auditis. de prescrip. col. ix. et tamen vult q specificetur ille factus secundum Bar. dicit vt protestatio releuet.

c Denuntiat vedito: ad de no. Bar. in. l. emptor. C. de

euc. et quod no. Bar. in. l. si post perfectā. e. ti. Ad de tñ qd dixi post Bar. in. l. ij. s. voluntatis. in. fi. so. ma. et qd no. insti. de act. s. actio: et vide. l. si parentes. et quod ibi nota. C. de euc. z quod dixi in dicto. s. actio num. et per Woder. hic et Imol.

d Certe debet eadem. vide dum dicit Barto. q debet tolli libell⁹. idē voluit. in l. emptor. de euc. ha. beo euc. ha. sin. in de. causam. s. elec. si sub tiler pon deretur ni si forte esset bonus vir. l. argē tum. C. cōmoda. l. t. r. ius fundus. de cōdi. et de mon. Andre. barb. Tales psonas p hoc optime fac gl. no. in. l. tutor. fund⁹ supra d. cōdi. et de mon. z qd not. Bart. in. s. si qd ipsi pretori. l. vij. q. Denuntiat venditori qñ nūctiet vedito: vt teneatur de euictione. et per que verba vide bar. in. l. j. C. de peri. et commo. rei vendi. Debeat denuntiar. an venditori scienti lite motam debeat denuntiar. Adde Barto. in. l. emptor. et in. l. empti. C. de euc. et in. l. j. C. de peri. et com. rei ven. et in. l. denuntiasse. s. j. de adul. et in. l. ij. s. voluntatis. et quod ibi dixi supra. fo. mat. Et pro ista optime est casus in. l. si rem. s. fi. de eui. et in. l. qui. absentem et ibi Bartol. Bald. et Ange. supra de procura. et firmat Bald. in situ. si de feu. va. ab aliquo. fue. interpel. et istud est verum. licet glo. et do. Joan. v. ec

deantur contrarium dicere in dicta. l. ij. §. voluntatis et ibi dixi possunt tamen ista limitari per id qd not. glo. in l. si cu. q. c. de euc. et per Bald. in l. j. c. de peric. et como. rei ven. et per tex. que ibi not. comunitur in l. si seruus quem. in prin. s. de euc. et ad predicta adde qd no. in. l. i. de venunt. §. petita. de p. h. e. r. et dicit bal. in dicto. c. f. quod hic opi est v. r. ior et tu. rior quam probat per multa et h. dicit veru

tio sed etiam requiritur incitatio que absqz denuntiatione non est vt dixi. j. de adu. l. denuntiasse. Et idem t. dico de debitoe qz debet interpellari vt soluat et sic debz incitari ad aliqd. vt. l. moza. de vsu. et. l. si ex legati cau. sa. de verb. obli. Sed quid si non incitaret expresse sed tacite dicendo ego indigeo tali pecunia et similia verba. L. yn. tangit. C. in qui. cau. in integ. res. si. non est neces. l. in minorum. et ego

quando quis vult consequi vt defendatur sed si non tendat ad aliud nisi vt de euictione agatur forte sufficit denuntiare litem motam. arg. unum no. et alle. a pro ista parte adde tamen qz si emptor et venditor sunt in iudicio euictionis mote oportet denuntiare. glo. est in l. si dudum. §. pe. de euc. no. Bal. h. in l. lib. bera. circa prin. C. de sen. Bal. contra predicta in d. l. emptor. C. de euc. et in l. j. c. de peri. et co. rei ven. et aliqua per moder. hic. et omnino Ang. et Imol. in l. si cum ex causa. de ver. obli. et contra comunem opi. glo. est interlinearis. in l. j. c. de peri. et co. rei ven. et in ver. ad i. ff. et vide per Jac. de bel. in d. l. emptor. Et cu opi. Bar. con. Ang. in l. in executioe. §. in solidum vbi solus hie tagit et ibi etiam hoc idē tenet Pau. de ca. in prin. illius. l. idem Imol. in c. inter vniuersas de elec. Pau. de liaza. in comento. c. si vendite. de emp. et ven. in pe. col. tenet qz sufficit plene scientia. et ibi per Imol. plene. Ad id an venditori scienti litem motam sit denuntiandum et quid si remissa sit nuntiatio de qua denuntiatione sit intellegendum et quid si remissum sit ius appellandi. et appel. prosequendi. Ange. pulchre. consi. clxxvij. in facto proponitur.

Aducere locum an debeat poni in protestatione loci. vide not. per Barto. in l. simili instrumeto. vt ipse scribit in l. de pupillo. §. qui nuntiat. supra eo. et idem tenz per omnia Bar. in l. cum filius. §. si. de ver. obli. et quod no. Barto. in l. seruum. §. nunc videamus eodem titulo.

De tempore congruo. Adde Barto. in l. cu filius §. si. et quod ibi dixi de ver. obli. et Bald. in l. in contractibus. §. fina. de no nu. pecu. et Ludo. in l. j. §. nuntiatio. supra eodem in prin. et quando debeat fieri protestatio. vide per Joan. monac. et Joan. andre. in regu. in generali. in mercu.

Secundu bonos mores. facit. l. quintus. §. ma. et quod no. Bar. §. in. p. restatione. phibitoria.

Cum fili. et ibi vide Bar. et Andre. Roma. Et ideo consiluit Alexan. consi. sio. j. col. si volu. ij. quod inhibito facta durante couentione non operatur quod videatur inhibito ea finita. quomius in ea post ea ex tacito consensu perseveratur nisi in hibeatur iterum.

dico de leg. j. l. etiam. hoc modo. Videamus de loco congruo. et glo. s. de vsu. l. moza. circa prin. dicit qz locus congruus est vbi debitor potest conueniri. tu dic aut ego creditor protestor tibi debitori exstet in loco vbi no potes coueniri vt soluas ibi: et non valet. vt. d. glo. Aut protestor vt soluas alibi in certo loco congruo et valet. vt. l. si. de offi. p. fec. v. b. aut protestor simpliciter et non valet: qz video: protesta ti vt soluas in loco protestationis. arg. s. de arbi. l. si cu dies. §. si arbi. et ita debet intelligi qd no. per L. y. circa locum. C. in qui. cau. in integ. res. non est neces. l. in minoru. in. iij. q. Sed quid si interpellatio fiat in loco inhonesto. An. si fieret vt ibi soluarur no valet. vt dicto. §. si arbi. et ideo esset distinguē dum. vt. s. pro. dixi. Et an sit necesse qz talis denuntiatio fiat coram iudice. glo. dicit sine in iudicio siue extra idem. vt. j. de verb. obli. l. qui rome. §. coheredes. in glo. super ver. testato. et de fideiuss. ff. de iussor. obli. §. si. super ver. reus. et rem ra. hab.

Amplius in glo. mag. sed an t quando denuntiatio fit in vno loco qz soluas mihi in alio debeo adicere locum loci puta existens florentie protestor vt mihi soluas perusij: an debeo dicere in tali hospitio. An. si quidem actor ibi habet domicilium non est necesse qz exprimat quia intelligitur de domo illius: vt no. in l. i. de illa. s. de consi. pecu. Si vero ibi domicilium non habet debet exprimere locum loci et ibi coparere in termino. ar. d. l. i. de arbi. l. si cum dies. §. si arbi. debet enim protestatio fieri certa et clara. vt. l. aut qui aliter. §. j. qd vt aut clam.

Hunc videamus de tempore congruo. bet L. y. v. denur inuere fm p. det. in. d. l. in minoru. qz tempus feriatum non sit tempus congruu. quod videtur probari: qz sicut locus in quo non pot conueniri non est congruus: vt. s. dixi ita nec tempus feriatum est congruu. quod non placet. qz solutio cum non sit actus iudicialis potest fieri quolibet tēpore. vt. C. de fer. l. dies festos. Dico sic: aut ille actus ad que quis incitatur per talem protestationem est explicandus in iudicio. et tunc dies feriatum non est tempus congruu: nisi dicerem qz protestatio fieret die feriatum: vt fieret die non feriatum vt supra dictum est de loco. et dixi de citatione supra eo. l. j. §. nuntiatio. si vero talis actus venit explicandus extra iudicium: tunc siquidē sunt actus qui tempore feriatum non possunt explicari secundum bonos mores vt qz faber operetur diebus festis et tunc idem. quod a. Si vero potest die feriatum honeste vt soluere pecunias et similia: et tunc talis protestatio valet. arg. de adu. l. miles. §. sexaginta. et s. eo. l. j. §. nuntiatio. et. C. de tēpo. appell. l. ij. in fi. est autē tempus incongruu quādo quis protestatur anteqz veniret dies solutionis. vt. l. cu filius. §. si. de ver. obli. Item si fieret tempore quo quis duxit uxorem. vel cu mortuum sequitur vel cu missam audit vel dicit. vt. l. ij. §. de in ius vo. Item si fieret ita repente qz videretur ire cum sacco paratus. vt. l. qd dicimus. de solu. et idē de similibus tēporibus in quibus actus ille non possit celebrari. fm bonos mores ciuitatis nostre vt quando quis dormit vel comedit. nam fm bonos mores ciuitatis nostre qd non debet assurgere ad faciendum tales actus vt hic manifeste liquet. semper t autē intelligas qz si fieret

tempore incongruo et cōferatur in tēpus cōgruum a quod valet. Quero t cui debet fieri talis p. restatio. An. ipsi principali si potest haberi. als si non potest haberi dic vt. s. de euc. l. si dictu. §. si potest enim fieri eius procuratori. vt ibi quod intellige in procuratore generali. vt. l. apud celsum. §. questum de do. excep. 2 no. in l. pcuratoris. §. de trib. Circa secundū t. 3 quando fit talis protestatio vt quis faciat id ad quod non est obligatus: est sciendū qz quando ille qui fit talis protestatio no est obligatus sed aliu tenet obligatū vt quando debitor protesta tur creditori vt recipiat suū debitum: et hoc potest fieri: et habet effectū vt dicatur creditor: in moza cōstitui: vt vt purgetur moza debitoris pcedens vt. l. ratio. §. cum per venditorem. de acti. emp. et de peri. et commo. rei ven. l. illud. et j. de verb. obli. l. si seruū. §. sequitur. et. §. de illo. habet etā quandoqz alium effectum vt. l. j. §. licet. de peri. et commo. rei ven. et in hac protestatione non requiritur qz creditor: certus reddatur per ostensionem instrumēti. ipse enim debet de hoc se instruere. vt. d. l. qui in alterius. de regulis iuris. requiritur tamen rei oblatio in rebus q offerri possunt: quod hic no exarimo. facit quod dixi in l. pre. or. §. si quis paratus. j. eodē. z. sol. matr. l. si moza. et debet fieri congruo loco et tempore: vt. s. dictum est. Quādoqz ille cui fit talis protestatio no est ad id obligatus nec alium habet obligatum. et tūc aut ad id poterat cōpelli officio iudicis. et debet illa protestatio fieri in iudicio: als non haberet effectum: vt. l. cum postulasset. in princ. j. t. j. Aut nullo modo poterat compelli. et tunc aut quis vult facere talem protestationem ad suum cōmodum tantum et ad eius excusationem em: no tamen ad damnum vel in cōmodum eius cui fit talis protestatio. et tunc potest fieri et habet effectum. vt. s. de v. inspi. l. j. §. de inspiciendo. et de. condi. et demon. l. si ritus stamas. intelligēdo qz municipes fuerint interpellati vt locū concederent. vt. j. de verb. obli. l. qui rome. §. cohere des. et. C. de iure emp. l. fin. Aut ista interpellatio fit ad damnum vel incommodum eius cui fit protestatio: tūc aut ille cui fit ad illud nec precise nec causatiue tenebatur: tunc talis protestatio nullius est effectus. vt. j. de fideiuss. l. si fideiussor: creditori. Aut ille cui fit saltem ad hoc causatiue tenebatur: no tene ref iure acti d. i. v. d. iudicis officio: verbi gratia: erat aliqd in cōditione: si no fecerit pariat dānū vel perdat lucrū: potest fieri illi vt illud faciat. Hic aduerte aliqn hoc p. det. ex dispositione cōtractū. et talis protestatio nil releuaret. sed debet expectari donec desinat posse dari vel fieri: vt. l. ita stipulatus. de verb. obli. quod dic vt ibi. Aliquando hoc dependet ex dispositione testatoris: et tunc aut fit talis interpellatio vt ille cui fit incurrat damnum si protestationi non paruerit: et potest fieri. vt. l. si pemi. quādo di. leg. ced. facit de pen. l. j. et. d. l. ita stipulatus. ver. sabimus. aut perdat lucrum. et tunc aut illud lucrum est per modum legati vel fideicommissi: et potest fieri vt eo non parente protestationi perdat lucrum: vt. d. l. h. ec. cōditio si capitolum. de condi. et demon. aut illud lucrum est hereditatis et no potest fieri nisi iudicis autoritate: vt. l. si quis instituitur. §. j. et ibi not. de here. insti. Aliquando hoc dependet

Tempus congruum. Adde. l. in tempus. cum h. de here. insti.

Respon. ipsi principali. an hec protestatio citato ria possit procuratori fieri. ad de glo. sing. in l. aut q aliter. §. j. quod vt aut clam. que dat formā. Cui hec protestatio fieri debe at. et illam allegant Angel. et doct. in. d. l. de pupill. §. si qd ipsi p. restor. §. cod. et de alijs p. restationibus vide s. in. v. col.

ex dispositione legis. exemplum si mulier non petierit tutorem filijs perdit hereditatem: certe de hoc poterit sibi fieri protestatio: cui si non paruerit incidit in l. vt. s. qui pe. tuto. l. secunda. §. mater. versici. qui d. ergo si petat. quod est tenendum menti ad multa: quia non est necesse quod expeccetur quod de sinat posse dari vel fieri. Et predictis satis puto qz non sufficiat simplex protestatio sed requiratur quod certificetur vel quod als probeatur scientia secundum ea que s. dixi. Circa tertium quando fit alicui protestatio seu incitatio vt fiat ad id quod non faciendum de iure tenetur hoc est vt delinquat isto casu cum talis incitator teneatur vt mandator. vt. l. prima. §. incidit. ad turpil. dic vt. l. non solum. §. si manda. j. de iniur.

Quarto t. principaliter est videndum de protestatione certificata alicuius quod est vel non est factum vel sciendum. et ista consistit in duobus. quandoqz enim protestor: et de iurto tibi quod ego aliquid intendo facere in futurum: quandoqz aliquid quod est de preterito vel presenti.

Circa primum dico quod talis protestatio potest fieri. et habet hunc effectū qd excusat a vitiō clandestinitatis. vt. l. aur qui aliter. quod dicitur aut clam. et hec protestatio seu denuntiatio per quem fieri debeat cui et qualiter dic vt. d. l. aut qui aliter. §. j. et seq. vbi optime declarat in text.

Circa secundum dico qz protestatio seu denuntiatio potest fieri et habet primo hūc effectum: qz tollit omnes effectus ignorantie. non enim potest ille cui facta est talis protestatio seu denuntiatio dicere de cetero se ignorasse. vt. l. si fideiussor. §. j. §. mand. et de act. emp. l. j. in fi. et quo ad hūc effectū habet locum regula que dicit cū qui certus est amplius certiorari non debere. vt. c. eū qui cert. de reg. in. lib. vi. et isto casu f an requiratur alia certificatio qz verbis satis puto clarē comprobē di ex his que s. dixi. circa protestationem prohibitoriam et circa incitatoriam.

Et t. talis protestatio inducit effectus qui produciuntur ex scientia vt in casibus in quibus scientia et compatentia inducitur consensus. vt. l. j. in

Alia certificatio. vide que no. Bar. in l. j. c. de lit. cōte post me. Cōpactentia. ad hoc vide q dixi. s. e. §. in. v. colū.

Andre. Pomate. De lib. agno. Et ad hec fel. in. c. cum M. ferra. col. xv. i. fi. r se. de co. stit. r in. c. cu no. in. v. col. xi. fal. l. r. s. de p. scrip. De lib. agno. r. s. pena. cu gl. in verbo. denitiae rit. Quia ipedit. no. vna mira. bilem effe. ctu ptesa. tionis cer. tificatioe. Diuidi. tur. Bald. in. ante. ei. qui. in. vj. col. v. op. de. l. si. p. r. r. de. bon. au. in. pos. ponit. casu. figuratiue. r. ibi. etiam. aliquat. er. declarat. et. etia. p. eum. no. ibi. r. ij. co. r. de. ma. teria. hui. l. r. ad. d. d. B. in. c. j. de. eo. qui. mit. i. pos. cau. rei. ser. vbi. reassu. mit. mato. re. partem. eorum. que. dixi. hic. Barto.

- a punci. r per totam. l. s. de libe. agno. r et ideo vt talis effectus impediatur est necesse q illi protestationi contra dicatur. vt. d. l. j. s. j. r. s. pena. cu gl. in ver. contra denitauerit. de liber. agno. r. ide puto in oibus casibus in quibz scuetia r patietia inducunt cosen sum. vt. j. de re. in. l. sepe. cu si. Item talis protestatio habet quadoqz aliu effectum mirabilem: quia impedit in terrumpi cursum prescriptionis ex eo quod sciuerit vsucapiens rem furtiuam: vt. l. si ancillam. j. pro suo. r hec mod. of. officiant.
b Actois partes sustinere dicitur qui necesse hz probare de iure suo.
c Lex ista que loquitur de confessoria et negatoria quare posita sit sub isto titulo.
Actio in re que copetit pro rebus coporalibus competit etiam possidenti pro rebus incorporealis.
Agens actione reali pro rebus incorporealis dz ponere in libello quod reus ipsum agentem inquietat.
Satis est quod contradictio verbalis appareat ex pcessu puta quia negauit.
Reus contra quem est interpositum primum decretum potest possessionem recuperare infra annum etiam in seruitutibus. r nu. 6.
Commotionem possessionis est magnu.
Solutionem veram fm Jac. de are. Ad. l. a quo fundus. j. de damno in fec. ponit.
Practica hui. l. ponitur aliter. q. gl. dixerit.
Agens confessoria pro seruitute r ptendens interesset prohibitionis sibi facto mittitur in possessione sicut qua do agitur personali ad pecuniam.
In confessoria habetur ratione interesse.
Ad primum decretu qualiter procedatur contra contumacem in no defen dendo cum agitur pro seruitute.
Reo contumaci contra que fuit interpositum primum decretum pro seruitute qualiter succurratur.
Decretum iudicis non rescinditur nisi propter enorme damnum.
Contumax in negatoria licet no possit nouum opus nuntiare ex causa ex qua fuit contumax. potest tamen nuntiare ex alia.
Contumacia in vno no nocet in alio.
Cautio interposita per reum in casu huius. l. in seruitutibus quando sit p petua.
Libellus in confessoria r negatoria qualiter concipiatur.

- 14 Quelibet res est libera nisi seruitus sit imposta.
15 Agēs negatoria vel confessoria quid habeat pbare.
16 Existenti in quasi possessione seruitutis presumitur sibi competere seruitutem r sic dominus.
Dominus ille presumitur qui possidet quado domini um venit in iudicio incidenter.
17 Res quelibet licet iudicetur fm presentem statum tamen in qualitatibus que non possunt inesse ab origine rei de facili contrarium probatur.
18 Possessio vel quasi alicuius stat? vel qualitatis qua do transferat in eum qui contradicit onus probadi vel non.
19 Nouus libellus an detur in casu huius. s.
20 Si actor est in quasi possessione seruitutis sed? reus poterat illum prohibere aliquo iudicio possessorio et ab illa illum remouere: sed primum decretum fuit interpositum iuxta formam huius. l. an reus reuer sus poterit agere illo possessorio q sic si infra annum veniret.
Daria sunt amittere possessione et amittere actione pro ea.
21 Si reus contumax fuerit in casu huius. l. r non vult cauere iudex cogat eum cauere multa indicta vel pignoriibus captis.
Vel decernat perinde haberi acti cautu esset vel vice cautionis actorem in possessionem.
22 Jurari in litem contra non cauentem in casu huius. l. q non possit. sed potest agi ad interesse actione in factum ex edicto si quis ius di. non obtempe. vel of ficio iudicis.
23 Cautio de qua in hac. l. fit sine fideiussoze cum oblig atione tamen bonorum.
24 Secundum decretum in casu. l. nostre qualiter in terponatur.
Secundu decretum habet locum in actione reali.
25 Quando pro seruitute agitur aliquo iudicio posses sorio omnia que dicta sunt. s. de interpositione pri mi decreti in confessoria r negatoria habent etiam locum tunc.
26 Si agitur pro usufructu. r vsu confessoria vel nega toria qualiter interponitur primum decretum.
27 Quando agitur de iure mere personali vt aliquem esse in mea potestate vel circa meum seruum quali ter peruenitur ad primum decretum.
28 Primum decretu qualiter interponatur qn agitur pro aliquo iure incorporeali: remissive.
29 Si ageret pro liberatione alicuius obligationis pe sonalis an interponatur primum decretum.
30 Quando aliquis agit aliquod officium qd est an nale vel sex mensium. qualiter ei succurratur let pri mum decretum interponatur.
31 Quando aliquis petit r dicit se abbatem. alicuius monasterij qualiter ei succurratur: remissive.
32 Si agitur contra aliquem vti possidentis qualiter per uenitur ad primum r secundum decretum.
S In actioe confessoria et negatoria reu se non defendente offm iudicis est vt cogat est cauere se nulla nouitate facturū donec de suo iure doceat. r ptes actoris susti neat. h. d. in summa. Hec lex diuidit? in tres ptes. pua loquitur i reo pumace cu agit ptesoria quale dz

esse officiu iudicis vsqz ibi. idē qz ecōtrario. ibi: scōa a que loquitur in reo cōtumace cū agat negatoria. qua le debet esse officiu iudicis vsqz ibi. caqz ratione. In tertia ponitur quedā conclusio ad pcedentia vsqz ad finē. qz prima pars habet duas lectu. vnam fm glo. quod ille qui agebat confessoria nō erat in quasi pos sessioe seruitutis. Alia fm Dy. et quosdā modernos qz ille qui agebat confessoria erat in quasi possessioe seruitutis. Scōa pars habet vna lect. tantum scōm oēs videlicet q loquatur quando agens negatoria non erat in quasi possessione libertatis per ea que. j. dicentur. Tertia pars habet duas lect. vna est scōm glo. qz illa referat ad oia pcedentia dicta tā in pri ma qz in scōa particula. sed scōm Dy. oportet qz res feratur solum ad dicta in scōa parte. Unde propter istas varietates pone casum in terminis vt litera so nat. postea in cōtrariis examinandur loc. r videbi mus varietatem. Ho. qualiter interponitur primum decretu cū agitur confessoria. Ho. qualiter interpo nitur primum decretu cū agitur negatoria. Ho. qz ille qui habet necesse probare de iure suo dz par tes actoris sustinere. Oppo. ad. l. ista lex debet esse locata sub cōgruis titulis: vt in prima constitu. C. s. qb? sed hic narrat qz confessoria et negatoria r. ergo debuit poni sub ti. si serui. vēdi. hic vere videt male posita. cum non tractetur hic de noui ope. nunt. Sol. dicit glo. qz hic precessit nuntiatio cuius occasio ne deuentum est ad confessoria: vt hic habes in glo. et sic facit ad ti. Ista sol. continet diuinatione. Sol. glo. r scōa modo. l. qz hic non precessit nuntiatio vere. sed possibile est nuntiare: quia ille qui potest agere confessoria: potest nouū opus nuntiare. vnde cū ista duo auxilia possunt concurrere super eodē facto me rito ille. l. promissae ponuntur in vtroqz tractatu. vt l. et si forte. s. j. si ser. ven. Qualiter aut cōcurrunt no. j. ti. l. l. trebat? et. s. e. l. in prouinciali. et Dy. s. eo. l. j. s. j. et ibi dixi. vel dic qz in penam cōtumacis impedi tur nuntiare nouū opus quod cōtingeret in futuru. vt hic in scōa parte merito ista. l. est situata in hoc tit. Scōa oppo. tenendo gl. qz hic erat nuntia tio facta vere vel poterat fieri. cōtra st. opus non est factum nuntiatio non potest fieri: vt infra eodem. l. stipulatio. s. opus. hic autem dicitur qz edificatū nō erat: ergo male dicit glo. qz nuntiatio erat facta vel fieri poterat. Sol. dicit glo. hic non erat edificatum scilicet perfecte ceptum: tamen erat opus. r ideo po terat nuntiare: vt supra eodem. l. j. s. j. ista est qdam di uinatio non necessaria. ideo dic secure qz nil erat edi ficatum. sed erant facta aliqua preparamenta vnde poterat fieri nuntiatio. vt supra. e. l. de pupillo. s. nuntiationem ibi inchoet. et ibi no. per glo. et supra eo. l. j. s. et post. et ibi not. per Dyn. nec ob. s. opus. qz illud verum quantum ad hoc vt cōmittatur stipulatio de opere demoliendo: sed si tenes tertiam sol. quam su pria dedi istud contrarium non ob. A. erio opp. et videtur qz tex. sibi ipsi contradicat. dicit enim qz res non defendebatur. et sic presupponit reum absentē. postea dicit iudex iubet cauere q cautio requirit pre sentiam persone cum stipulatio inter absentes con trahi non possit vt infra de ver. obli. l. j. in pun. Sol. dicit glo. fateor qz est reus absens tamen cogit eum

perfecte ceptum. aduerte qz ista glo. non dicit quod ad hoc vt dicatur ceptum opus adeo quod possit nuntiare requiritur quod sit aliquod edificatum ideo nō merito reprehenditur a doct. licet leges allegatē per glo. non faciant ad propositum.
b Est pra ctica. r no. quod pro istis iuri bus etiam potest agi vti possi detis. l. si. cut. s. ari. sto. si ser. vendi. vi. de in. l. si. infra quo. bo. et not. in. l. j. C. vti possi. in. l. prima. in pun. et. s. huius. in. frayti. pos. Al. d. d. an proce dat libel lus in con fessoria in quo dico qd aqua mica foli ta est de curre in curia mag ideo peto te condē nari ad dā dum mi hi locum in que pos set aqua d fendere. vide ban lum de ca stro. confil. l. octij. Lectu. Dyn. lect. Dy. in pri ma parte l. reprobata lectu. glo. infra tamen saluat lect. glo. in vij. oppo. vide tamen quod infra dixi in. vij. oppo. istius partis. Et ad hanc lectu. Dyn. vide Bal. in auten. ei qui. in. xij. col. de bo. auto. iudi. pos. et ibi videtur inherere lectu. Dy. Interponere cautionē. Sz an alia sint remedia in casu hui. l. qz qz interponat ista cautio. gl. j. in d. als vt dicere qz sic. qz gl. Dy. h. r. Dy. post eum vt re probare s; tu salua gl. idist. fm do. Jo. hic que vide. ce. ij.

a **C**L. pe. z. l. loci. §. si qd mibi. si fer. v. fm. 3m. in. c. abbate. §. si sig. adde. l. si qd diuturno. si fer. v. §. si. Andre. p. oia. **C** negauit. vide Lepol. §. si. in. col. j. et alex. li. col. j. ad fi. vo. ij. et lxxij. col. j. vol. iij. et Bald. in. c. licet causam. col. antepe. de. pba.

c **S**exto op. ad hac a si forte. §. sciedu. §. si fer. v. z. l. pe. §. si oppositio. cur. §. si vtriu. pe. ita dicit Dy. et bn. ne ego ad pbat in sti. de act. §. eque. Requirit in do glos. in molestatio seu inqetatio ex parte ei? b l. a quo. j. ti. j. licet ibi loquatur qn facta fuit missio in possessio- nem ipsius rei seruientis no iure seruutis: vt hic dicitur etiam ita intelligit Bar. j. ea. l. in. vij. opp. z lat? c de hoc vide Bar. in. ir. op. et vide q ibi post eu dicitur. Et istud quod dicit hic Barto. quod non audiat venies infra annu. zc. limita fm do Jo. per id quod dicit Bar. j. e. l. in. j. q. nisi reus potuisset aliquo iudicio possessio recuperare illa quasi possessione. qa tunc admittetur reus. j. annu ne reus in effectu pdat us recuperandi illa quasi possessionem: vide in hic do. Jo. in. vj. col. et quod. j. dixi in. ir. op. et ibi Bar. tenet contrariu eius quod tenet hic. z illud est veri? fm Bal. et Ang. in. d. l. si quis emptionis. §. sed et si quis. C. de prescrip. xxx. an. et vide Bar. j. in. v. col. in d. ver. circa fm. et in. l. is cuius. in. fi. si fer. v. licet Bar. vt dixi hic. et j. in. ir. op. huius partis videatur contrarius fm Bal. et Ang. tn reuera non est contrari? n: Bar. hic loquitur qn actor prius erat in quasi possessione et reus vult infra annum petere reuocari pceptum de mittendo. Sed Bar. j. in. ir. oppo. loquitur quando actor prius non erat in quasi possessione. vt no. Barto. j. in. ir. oppo. huius partis. et ita declarat ipse in. x. oppo. huius partis ad fi. et cum Bart. hic transit do. Anto. in. c. j. in. vj. col. de eo qui mit. in pos. cau. rei ser.

b **M**odicum est grauatus. imo videtur plurimum grauatus ex quo efficitur de reo actor. et sic eo non pbante agitur confessio absoluitur vt prius fuisset e econtra. vt no. Bar. in. fi. ij. oppo. in. vj. parte.

e **M**inores dilaciones. an quo ad alia: et quo ad irandum ad calumia. dixi in. d. §. si queratur. licet quo ad propositum Bart. hic dicat quod illa gl. ideo est vera. q: tunc habetur loco petitionis: vt hic in. fi. text.

f **Q**uia possessio. in lecturis antiquis non habentur ista verba Jo. zc. cu seq. litera z bene iudicio. meo adde quod Joan. and. in. addi. in. ti. de primo decreto. §. restat. ver. quid si agatur confessio videtur se qui hoc dictum Dyn.

g **N**on releuat. nota q pro possessione seruutis no releuat possessioe ab onere pbandi. et vide Barto. j. e. l. in. ij. et v. contrarietate. iij. partis.

h **P**ossessioe seruutis. qn quis dicatur in possessio ne seruutis. vide latius ussit. de act. in. §. eque per Mode. in. v. charta. et quod. j. dicam.

i **H**abere depressam. et p hoc vt q lect. Dyn. et eius opi. no sit vera: q: hic vt ipse dicit in casu hui? l. non posset edificare: no tn seq. ergo est in qn possessioe seruutis. vt h dicit bar. et doc. imo etiā cōtra eū facit: q: considerato q quasi possessio seruutis pda: ius nihil releuaret in ipso agente imo ad pbandum illa quasi possessione seruutis d3 pbari q sit in qn

qui conuenitur: aliter conueniri non potest vt innuit text. in. l. vii. frui. in. fi. et si serui. vendi. l. harum. et. l. egi. et hoc tenet Jaco. bu. in dicto. §. eque. quod ipse sumpsit ex dictis Hoffre. in libellis super actione confessoria: debet ergo secundum hoc poni in libello quod reus inquietat agentem et ei contradicit. quod tene menti: satis enim puto quod posito quod cōradictio facti non poneretur in libello nec appareret. si tamen ex processu iudicij apparet contradictio verbalis quia negauit b sufficeret. et hoc potest colligi ex isto pun. secundum lectu. Dyn. et secundū lect. glos. vt statim dicam. hic enim nulla contradictio seu inquietatio facti interuenerat. **C** Sexto opo. et videtur quod reus infra annum veniens faciat tolli pceptum ante factum de cauendo: sicut in alijs realibus infra annum recuperat possessionem. vt. l. si quis emptionis. §. sed et si quis. C. de prescrip. xxx. an. Sol. illud est verum quando per interpositionem primi decreti transferretur possessio in actorem. tunc enim ne reus perdat commodum possessionis quod magnum est: vt in sti. de inter di. §. commodum. recuperat possessionem infra annum: sed in casu nostri principij actor erat prius in possessione: et reus per interpositionem pcepti de cauendo modicum est grauatus? ideo. l. non curauit et reuertenti infra annum subuenire. arg. supra de mino. l. si ex causa. in prin. **C** Septimo oppo. quod lect. Dyn. non procedit: q: si verum est quod actor erat ante in possessione seruutis: ergo reo incumberebat onus probandi: vt supra de probatio. l. circa. z supra si fer. vendi. l. sicuti. §. sed si queratur. apparet ergo quod per interpositionem istius primi decreti ob contumaciam non transferatur onus probandi: q: ante sibi incumberebat: quod videtur esse contra istam lateram vt aperte hic in. fi. inuuntur. Solu. dicunt illi qui volunt tenere lect. Dyn. quod vera est opi. nec hic grauatur onere probationis nec hoc dicitur in isto principio: sed grauatur in hoc quod sustinet partes actous: et sic habebit minores dilaciones: p iurauit de calumnia: et similia. que not. in dicto. §. sed si queratur. Item grauatur in hoc q: prestabit cautionem de qua hic loquitur. et sic essent probationes magis in promptu contra eum. ad quod facit infra de noua. l. si pupillus. in prin. glos. que incipit videtur superflua. Nec obst. finis huius. l. q: refertur ad secundum casum tantum. illud ergo verbum positiuum in additione Dyn. quod in hoc prin. grauatur in translatione probationis non est verum: q: possessio seruutis non releuat possessorem ab onere probandi. cetera possunt esse vera. istq modo potest sustineri lect. Dyn. quam puto bonam et equam et eam tenerem si casus accideret. **C** Restat vt videamus an lect. glo. possit sustineri et dico quod sic: vt hic loquitur quando actor non erat in possessione seruutis. nec ob. quod dicit Dyn. hic non erat edificatum: ergo actor erat in quasi possessione seruutis: quia hoc non sequitur. nam licz domus mea sit depressa: vicinij non est in possessio. seruutis nisi a die quo volebam edificare et sum prohibitus et sic incepti habere depressam iure seruutis: vt. l. fina. supra quemadmo. ser. amit. et not. C. de ser. l. j. et de ser. vi. p. l. qui luminibus. ita debet intelli-

a **g**i. l. z si forte. §. j. potest ergo hoc esse qd actor non erat in quasi possessione seruutis. tenedo ergo ista glo. lec. ad. l. a quo fund? quo rñdemus. nam ibi videtur q: debeat qd immitti in possessione rei seruientis. **C** Aduerte quod dico in possessione rei seruientis: non dico iuris petiti: lz gl. hic ita dicat: q: illa lex hoc non dicat. nam ibi primo dicit possessio transfrēnda est zc. et hoc qd dicit possessio p3 q loquat de possessione rei seruientis: q: in iure seruutis non cadit possessio pprie. Itē in eo qd dicit transfrēda est: ergo erat apud primum: et sic de possessione rei: no iuris: cum dñs non possideat ius contra seipsum cū sibi res sua nō seruiat. vt. l. vti frui. si vstru. pe. z l. in re cōmuni de serui. v. ba. p. rēdi. Sed certe respōdet glo. q: illud fit in subsidiū. hoc nō placet. nā ibi datur possessio cōtra aliquem in eo q: non defendit: nō ideo q: nō cauet: vt ibi d: in ter. Ita tamē glos. verū dicit in se: licet non quo ad illā. l. vt dicam. j. in h

5 **i**j. q. Dicendū est? ergo fm Jaco. de aret. z melius. Aut reus cōuentus confessoria edificauit aliqd contra seruutem quam actor sibi debere dicit. ita quod opus est aliqua demolitione: z tūc fit missio in possessione rei seruientis vt postea debito tēpore possit fieri demolitio. vt. j. dicam. z ita loquitur lex a quo fundus. z. §. de para. l. sed hec. in. fi. Aut nil est edificatum contra debitam seruutem: ita q: in loco seruiente non est opus aliqua demolitione z tūc procedit. l. nostra. z hoc puto verū. **C** Octauo opp. tenendo lectu. glos. z videtur q: per primū decretum fiat missio in quasi possessionem iuris petiti sicut in alijs realibus fit missio in possessionem rei petite. vt. §. q. ex cau. in possessio. ea. l. fulcum? §. celsus. solu. vide hic dicere gl. q: istud scilicet quod hec missio in possessionem ad instar rei possessionis copozalis est in subsidium. vt in ea patet quod nil est: vt. §. dixi. Dico ergo q: contrarium nō obst. imo cōcordat q: fm permissione huius. l. fit missio in quasi possessionem iuris petiti. illud em quasi possi dere fit per solā pentioniā vsus. vt. §. de serui. l. penul. Sed hic iuratur pan? ergo actor ponitur in quasi possessione iuris petiti. z hoc modo intelligit hanc. l. Innocē. vt extra de eo q: mit. in pos. cau. rei seruā. c. j. et hoc est clarū satis. **C** Non oppo. z videtur q: infra annum venies recuperet possessionē. vt. C. de prescrip. xxx. an. l. si quis emptionis. §. sed z si quis. sed hic innuit q: nunq: audiat? nisi de proprietate agēdo negatoria. ergo zc. Solu. possunt dicere q: hic fuit reus cōtumar post litē contestatā vel quasi. z ideo nō auditur nisi de proprietate. vt. C. vbi in rem actio. l. ij. z hoc innuit hic text. dum dicit ageretur enim ante litem contesta. non d: quis agere sed agere velle? vt j. rē ra. h. a. l. ampli? **C** Lerte hec sol. vera est. tn multū restringit hanc. l. preterea est contra hanc. l. in versu. idēq: vbi dicit agere velle. z sic dicit ante lit. cōtest.

g **U**n aliq dicit q: istud est ideo. q: reus latitabat? et forte hoc voluit sentire glo. hic sup verbo defendere. ret. certe hoc nō placet. quia si reus latitabat in hoc grauatur vt cōtra eū possit perueniri ad venditionem seu ad scōm decretū. vt. l. fulcinius. §. j. qui. ex cau. in pos. ea. nō autem propter latitationē priuat beneficiō recuperāde possessionis. hoc em nō reperit. **C** Un aliq dicunt qd. l. si qd. §. sed z si qd loquit in realibus

possessioe pcedij dominatis zc. z hic etiam per ea q: expresse dicit Bar. post glo. j. eo. l. in. ij. op. tertie ptis. z satis dicitur de mente do. Jo. hic.

z Andre. p. oia. **C** Aide Alexan. consilio. cxxij. colum. ij. vol. ij.

actionibus per quas vdicantur res copozales. sed in his seruutibus tēpus non est limitatum: sed statuatur arbitrio iudicis. z hoc sentit gloss. j. titulo primo. l. a quo fund? Sed certe hec lex nō probat q: statuatur certum tempus ad recuperandum possessionem. nā. l. a quo fundus. loquit de tpe statuto ad agendū de proprietate qd fit tempore secundi decreti. vt ibi p3. z dicit. j. in. iij. q. Unde dicit q: oppositio est vera? et q: hec lex d3 de

a **C**L. et si forte. ad quod addo no. in sti. de ac. §. eque. in prin. tertie charte. in. fi. ver. extra glos. q: ro. z ter. tn in. d. §. j. l. limita. vt ibi dicit.

b **C** Contrarium non. adde Bal. in auten. et qui. in. vij. col. in ver. modo q: ro. C. de bo. auto. iudi. pos. **C** Subetur pati. No. qualiter 3m. hac. l. intellexit et vide etiā. j. pxi. cōtrario. Dyn. etiam hoc firmat. q: in copozalibus hic cautio succedit loco traditionis quasi possess. cum in ipsis vera traditio nō cadit. facit. l. pe. §. de serui. de quo no. in. l. fi. j. de bo. **C** Quod nunq: audiat. ad hoc adde Bart. §. in vj. oppo. z quod ibi dixi. **C** Ageretur. cogita. q: forte nō videtur bene dictū. quia aliud est petere aliud agere vt p3 in. l. cum pa. p. ibi cuius in agendo. C. de senten. **C** Agere velle. dicit pōt q: alia ratione non sit vera q: si esset anteq: audiat. tamē re. presuppōit eū audiendum agendo. sed intellige q: hic auditur de proprietate non de possessione. vt. d. l. ij. **C** Reus latitabat. sed istud cōmuniter nō tenetur: nec etiam quod voluit dicere glo. in ver. defendere. vt etiā dicit Bar. hic. z do. Jo. subdit. tn postea do. Jo. qd no. in ista gl. intellecta put refert Bar. hic. in ver. vñ olim zc. q: fm intellectū hui? gl. l. lista esset casus singu. limitās id qd d: in. d. l. si qd emptionis. §. pe. de pferi. xxx. an. vcs. q: vbi fit remissio in reali? cōtumarē audiri debet cōtumar super possessioe recuperāda si nouat infra annū vt ibi. nam si illud falsit si illud latitauerit vt hic p. imo. que velle. z p hac opi. imo possit optime induci. l. si is cuius. j. si ser. ven. ibi. z nō ante. vbi de possessioe nūq: audiebat. hic tenēdo q: ibi latitaret: vt ibi videt velle tex. licet Bar. contra in. v. opp. huius partis. vide tn vt ibi: dicit. limita. tn. d. §. pe. alijs duobus modis: vt hic per 3mo. quem omnino vide.

C Oppositio est vera. z idē tenet Bar. in. l. is cui? si fer. v. z vide Bar. j. e. l. in. j. q. z Bal. in auten. et q. in. v. col. z lz cōis sit intellectus fm Bar. z do. Lud. hic. q: iste debet audiri veniens ad recuperandum possessionē in casu isto tn fm. d. Jo. nō esset absonū defensare de iure quod in istis in copozalib? fit pcciale q: non audiat: ur post infra annum. quia in eis nō cadit vera traditio ex quo etiam hec. l. sic simplr loquitur. adde q: pro hoc facit qd idē. §. pxi. in hac notabili oppositi. dixi.

a Infra annum. licet fm. do. Jo. hic immo. in d. c. j. de eo qui mit. in pos. sensit quod etiam infra annu possit agi ad cauendu simpliciter sed si veniret post ea infra annum possit petere postea reuocari. p. c. f. sum. z. vide hic omnino domi. Joan. quomodo pro cedat hic ista practi ca. et ista a practica Barto. p. cedit quan do actor i principio erat i qua si possessio ne seruutu tis. secus si no erat q tunc pote rat cogi in contenti ex quo ve nies: infra annum no auditur ad reuocanduz pceptum vt ipse not. s. in. vj. op po. et cum doctrina Bart. sim pliciter tra sit do. An to. in. d. c. j. de eo qui mit. in pos.

b Decimo oppo. vide etia late Bar. in. d. l. is cui? e et oino Bal. in. d. auten. et q. in. vj. col. z. in. xij. col. q. liter aut interponatur primu decretu in negatoria. vide ibi Bal. in. xiiij. col. per Bar. j. proxi. col.

c Fiebat missio. in contrariu videtur casus in. l. q. f us. s. vt in pos. le. z. l. j. z. ibi Bar. j. ex qb. cau. in pos. ea. z. hic adde Bar. in. l. is cuius. z. sequitur simplici ter do. Ant. in. d. c. j. z. Imo. in. l. si finita. s. si plures. 9 in. fi. vj. colum. j. ti. j.

d Diuinare tamen est. imo non est diuinare: quia ibi text. aperte dicit. si autem potestatem faciebat ne secū agi possit. ergo patet quod ibi latebat. l. fulcinius. s. qui non sit. et patet quia ibi in reali fit. missio. in omnia bona sicut fit contra latitatem. nec ob. de interesse quia illud. in fine ponitur in conditione. non assertiue.

e Ratio interesse. In confessionia habet ratio inter esse. z. per Bald. z. Imol. z. est text. in. l. si quid. z. C. de ser. z. Bar. in. l. fluminum. in. fi. j. co.

f Ad primu decretu. nota formā primi decreti in iuribus incorporalibus. de secundo autem decreto. vide. j. co. de in. iij. q. quid. autem in vfu. uen. vel vfu qualiter decretu interponat. vide oino. j. co. in. vij. q. z. multis alijs iuribus personalibus. z. realib? vide ibi vlt. in fine hui? l. z. not. z. hoc adde de primo decreto. s. restat. ver. quid. si agat confessionia.

potest procedere gloss. cum in realibus fm veram opi. missus infra annu efficiatur possessor. z. reuocabiliter: ita hic caueat lz cautio sit reuocabilis. z. hoc plus placet. Decimo oppo. v. z. videtur q. aliter interponatur primu decretu cōtra cōtumacē. l. mittendo in possessione bonorum. vt. s. si ser. ven. l. is cuius. Sol. gl. hic videtur dicere idē qd. s. q. illud verū in subsidio: qm nō potest cogi ad cauendu: qd non placet eadē ratiōe. qua. s. dictū est. nō em est subsidia riu remediū illud. aduerte q. hec gl. intelligit. l. illaz. qm pro seruitute agit reali actione. Aliam sol. ponit. gloss. ibi. f. q. ibi agebat personali actiōe p seruitute cōstitutēda hic reali. z. ita tenet ibi. p quo facit litera ibi. dū dicit cōstituisse zc. ista sol. nō videtur vera: qz qm agit actione psonali ad certā speciē in illa tantū specie fiebat missio cōtra fm hec iura. argu. d. l. fulcinius. s. celsus. z. doct. hoc tenent in. l. cōsentaneū. C. quo. z. qm in. ergo cū hic agit p seruitute videt idē iuris: siue agit reali siue psonali. Præterea ibi loquitur expōse in seruitute iā cōstitutā qd p tēx pnc. il. lius. l. q. dicit q. familiā. phibeat: ergo iā erat seru ut? cōstitutā. Itē p tēx ex. fi. l. ibi. phibit? esset zc. p tēx terea p tēx ex. titu. in quo est illa lex situata scz in mate ria realiū actionū p seruitute. Alij vero dicūt qd ve rū est q. ibi agebat reali sed cōuentus latitabat. vñ fit missio in oibus bonis. vt. l. fulcinius. s. celsus. et s. itē videamus. j. qui. ex cau. in pos. ea. z. hoc multi tenēt q. licet sit verū in se diuinare tñ est? dic ergo q. aliqui quis agit cōfessionia p seruitute tantū: nec aliqd interesse prætedit phibitionis sibi facte z. tūc pcedit ista. l. z. ea que dicta sunt. s. Aliqñ agit cōfessionia p seruitute: prætedit interesse phibitionis sibi facte z. tūc fit missio in oibus bonis. sicut si age retur actiōe psonali ad pecuniā. hodie vero p men sura debiti declarati. vt in aut. ei qui. C. de bo. aut. ind. possi. ita loquitur. l. pna. q. aut in p fessionia habea tur ratio interesse: pbat. s. si ser. ven. l. z. si foue. s. fi. z. l. loc. corp? s. si fund? z. s. in cōfessionia. z. s. e. l. j. in fi. Et ergo predicta per modū distinctionis re colligamus duo sunt vidēda. primo qualiter ad pi mu decretu procedatur cōtra contumacē in nō de fendendo cum agitur p seruitute. scdo qualiter ipi contumaci possi decretu interpositum succurratur.

Circa primu dicit aut agitur personali p seruitute constituenda: aut reali p seruitute iā constitu ta. primo casu: aut reus latitat et mittit actor in pos sessione oim bonorum: aut non latitat z. mittitur tan tum in quasi possessionem iuris petiti sicut si ageret actione personali ad certam speciē. ar. j. qui. ex cau. in pos. ea. l. fulcinius. s. celsus. z. s. itē videamus. et d. l. is cuius. si ser. vend. fm. lec. glo. facit qd not. per Lp. quo z. qm iudex. l. cōsentaneū. Scdo casu quādo agit reali tūc aut actor agit p seruitute z. et interesse phibitionis prætedit. z. fit missio in quasi possessio nem iuris petiti. z. etiā in omnibus bonis. vt. d. l. is cui? fm. verā opi. hodie vero p mensura debiti de clarati: aut agit pro seruitute tantum: vt dictum est. z. tūc aut actor erat in quasi possessione iuris petiti et tūc primu decretu erit qd iudex reū iubeat cauere. vt hic d. fm. lec. Dym. aut nō erat in quasi possessio ne iuris petiti z. tūc si ad constituendū actor: in dicta quasi possessione requiratur aliqua edificatio.

a vel demolitio in loco seruiente z. mittet in possessio ne rei que dicitur seruientē debere. vt. d. l. a quo fundus. j. ti. j. aut hec nō requirit z. fit missio i quasi possessio ne iuris petiti iubēdo reum cauere. vt hac. l. d. et. s. dicitur est in fi. vij. oppo. fm. Imo. in. vij. op. z. hoc ve rum reo nō latitante. nā si latitat semper potest fieri missio in oib? bonis sicut in alijs realib? vt. d. l. fulcinius. s. celsus. z. s. item videamus. **C**irca scdm

10 Tū queritur qualiter reo contra quez interpositum est primu decretum succurratur. dic aut actor agebat f personali z. quādocumqz rediens ante interpositionē secūdi decreti auditur. vt. l. cuius proponas. z. aut. ei qui. C. de bo. auto. in. pos. z. j. titu. j. l. si finita. s. post ea aut. aut agebat reali. z. tūc aut actor erit in quasi possessione iuris petiti z. tūc reo nō succurratur nisi vt de p prietate z. hoc fm. Dym. Ratio quia modicus p iudiciū patitur z. decretu iudicis non rescinditur nisi ppter enorme dānum. vt. s. de mino. l. si ex cau sa. in prin. aut nō erat in quasi possessione iuris petiti z. tūc aut fuit cōtumax post lit. contest. vel quasi et non audatur nisi de p prietate. vt. l. ij. in fi. C. vbi in rem act. z. C. quo z. qm in. l. cōsentaneū. aut fuit contu max ante lit. contest. vel quasi: tūc infra annu audif de possessione. postea vero soluz de p prietate. vt. l. si quis emptionis. s. sed z. si quis. C. de p scrip. xxx. an. et ita pot. intelligi hic. z. hec sufficiat circa p raria pu me partis. **E**t venio ad scdam partē et ista pars intelligit in eo qui agit negatoria z. nō erat in quasi possessione libertatis z. hoc fm. oēs. z. hoc ideo q. si dicerem? ipsum esse in possessione libertatis iā ad uersario incuberet onus pbatonis. nō ergo trāfer tur in eū ppter cōtumaciā. sed hic d. q. in aduersa rium trāfertur: ergo manifeste cōcludit q. ipse non erat in quasi possessione libertatis. **C**his pmissis primo op. ad primā partē sic. hic d. q. indistincte d. z. cauere opus nouū se nō nūtiaturū. **C**ōtra nūtiatio f potest fieri ex plurib? alijs causis q. ex causa seruitutis. vt. s. e. l. j. s. nūtiatio. z. s. e. l. de pupillo. s. fer? sed si reus cōtumax in negatoria phibetur nūtiare ex omni causa sequitur q. cōtumacia in vno: nocebit in alio: circa qd nō deliquit: qd esse nō d. arg. l. cōtumaciā. s. p nūtiar. j. de re in. z. j. de statu libe. l. statuli be. s. stich? An. fateor p rariū scz q. iste phibet nū tiare solū? ex causa eius seruitutis in qua fuit contu max: et alijs causis pot. z. ita d. hic intelligi: ne pena egrediat delictū. vt. l. rescriptū. hoc his qui. vt indi.

d et q. cōtumacia in vno nō noceat in alio no. Spec. de citatione. s. vno. ver. itē licet. z. ver. seq. z. Imo. ex tra de testi. c. cū olim. in. fi. **C** Scdo oppo. z. videtur q. actor sit mittendus in possessione rei in qua dice bat sibi seruitutē debere. vt. j. tit. j. l. a quo fundus. et licet ibi loquatur in p fessionia tñ de iure idē est in ne gatoria vt hic in ver. idē q. cōtrario zc. **E**t ideo so. vt. s. q. si ad cōstituendū actorē in quasi possessione libertatis requiratur aliqua edificatio vel demolitio in p d. do dominante in ipsa fieret missio. vt. ibi. vel iudex iubet contumacem cauere vt hic dicitur. quod est idem dicere acti diceret pono te in quasi posses sione libertatis vt dicitur: est. omnia ergo que supra dicta sunt in confessionia habent locum in negatoria prout ad eam possunt adaptari. ideo oppositiones f. quas. j. formabo erunt communes ad confessioniam.

a Vel demolitio. adde q. ipse no. in quarta opposi tione secunde partis. z. etiam quod nota in. iij. qd. et etiam in. l. is cuius.

C Et aut. ei qui. vide Bal. in. d. aut. ei qui. in. vij. co. in ver. oppo. quod fiat missio zc. z. vide. s. in. vj. opp. z. quod ibi dixi.

C Tertio oppo. ad vlti muz dictū. z. videtur q. alia sit forma cautionis. nam in confessionia debet caueri q. non impedit eum vti. ser uitate i negatoria debet caueri q. ser uitate nō vteretur vt. l. pe. de aqua quo ti. z. est. sed hic datur alia forma cau tionis: ergo zc. Sol. quedam est for ma cautionis implicita z. vniuersalis ad omnes seruitutes: z. de illa loquit contrarium: quedam est forma cau tionis explicita z. particularis: et iste sunt plures z. diuerse fm diuersitatez seruitutis. Alia enim est forma in ser uitate alius nō tollēdi vt hic. alia in seruitute oneris: s. ferēdi: vt. s. si ser. vt. l. harū. et sic de singulis in ceteris ser uitutibus quas enumerare per singu las laboriosum est potius q. subtile.

C Anū pono causa euidētioris intel lectus in seruitute calcis coquēde et arene fodiēde de qua loquitur. l. j. in fi. cū. l. seq. s. de ser. vi. pred. Si cautio nem velit quis interponi iplicite siue agatur cōfessionia siue negatoria erit forma vniuersalis de qua supra dictū est. et loquitur dicitur. l. pe. de aqua quo ti. et est. Si vero quis velit cautionē interponi explicitē tunc explicantur z. nominantur actiones als actus per quos venitur alias contrauenitur et erit in seruitute pposita calcis coquē de et arene fodiēde totum econtra ad id quod dicitur in. l. nostra. nain ei d. qui agit confessionia: et sic est vel ponitur in quasi possessione seruitutis: pre stabit quis cautionē se opus nouū nō nūtiaturū nec edificatiū facturū quo im pediat illum coquere vel fodere. **N**ō q. per hoc impediret vsus seruitutis et sic id qd in. l. nra. d. in negatoria: erit in casu isto in cōfessionia: z. cōuer so? ei qui agit negatoria. et sic p. onere f in quasi possessione libertatis debet cauere q. se nō foditurum vel coctu rū. zc. et sic nō facturū aliqd? liberta tem. apparet ergo q. iuriscōsultus ponit in hac. l. formā cautionis singula rem. et explicitā nō vniuersalem et im plicitam hoc est oia cōprehendētē.

C Quarto oppo. t. z. v. q. hec cautio nō debeat coartari hoc tēpore donec qualiter in seruitutibus zc.

C Non impedit ad hoc adde que dixi post bart. supra cadem. l. in. iij. oppo. pime partis.

C Nuntia re solū. con tumaci in vno. nō de bet nocere in alio. ad de qd not. Bartol. in. l. cōsentaneū. in vlt. colū. C. quomodo z. qm iudex. et est bo. gl. in. c. j. d. do. z. p. i. vj. sec? qm eēt puma cia vlti re spiciēs to tū p glo. in de. j. d. do. et cōtu. fac qd no. im. in. c. ecclie. el. ij. d. ele. f. z. do. Jo. vide bal. l. si ser. vi. bo. rap. André. Pomate. **C** Nō no ceat. ita t. are. con. d. co. vj. **C** Scdo opp. qualr fiat missio i po. inega toria? pti maciā per bal. in. ant. et q. in. xiiij. colū. p. do. ant. i. d. c. j. d. eo q. mit. in pos. et s. p. d. scd d. decr. s. v. o. dendum. verfi. sed

Bartolus super prima parte. ff. noui

Quinto opp. z ad hoc vide que no. insti. de ac. §. eque. in. ij. char. adde no. per doc. z maxime per do. Jo. in. c. examinata. de iud. z Bal. in. aut. ei. q. in. xiiij. col. per spe. de causa pos. §. in cofessoria per totum et vide que dixi in fi. huius op. z per Bar. in. l. de seruitutib. z in l. harum. si ser. ven. et per Im. z cano. in. c. abbate. de ver. sig. in quibus locis habet forma libellorum. z hic p. imo. et moder. z vide que dixi in fin. huius op. bar. in. l. q. l. aliena. §. si. de neg. ge. z libellum z materia in cofessoria et negatoria. vide p. an. a. ge. i. repe. l. si. q. vi. in. §. differetia. in. v. z. vi. char. de acquir. pos. z etiaz plura ponit in materia confessorie et negatorie. adde i. materia negatorie alle. c. l. c. x. lib. ij. et de confessoria Paulus de cast. consi. 13. c. c. f.

hic deficit mediū ex quo resultat actio. f. obligatio. nō est dī in libello q̄ sis obligatus z tū istud a. l. sub intelligitur: vt no. per doc. in. l. edita actio. C. de edē. et tūc in cofessoria semp sunt verba affirmatiua. nā agit quis asserens sibi ius seruitutis competere. In negatoria semp sunt verba negatiua: nam semp negat aduersario ius competere ita loquitur dicta l. ij. §. si ser. ven. ista fuit opin. Pla. Ita in. l. nostra. l. ego dico in libello ius vicino nō esse altius edes tollere: hic deficit mediū cōcludendi: qd̄ a iure subintelligitur de necessitate: scz q̄ mihi ius est ne edes altius tollas ex hoc sequitur q̄ tibi ius non est altius tollendi. Sed cōtra hoc instatur fortiter. nā etiam in negatoria mediū per quod concluditur pōt proponi vel tacite intelligi verbis affirmatiuis vt hac. l. versicu. idēq. possum em sic cōcludere q̄ mihi ius phibendi est te vt seruitute. ideo ago contra te negatoria: vt expresse probatur. §. si vsus. ruc. pe. l. vti frui. Ad quod respondeo et hic aduerte. sicut argumentum logicorum hz maiorem z minorem z conclusionem: ita libellus cōcludens in hac materia. Modo maior propositio est quod in confessoria quis dicit se dñm predij dominantis. in negatoria dicit se dominum predij quod negat se seruitute debere: vt. §. si vsus. pe. l. vti frui. si ser. ven. l. ij. §. j. et. l. et si forte. §. hec aut actio. et. l. loc. §. competit. Unde ista prima maior propositio in vtroq. libello apponitur verbis affirmatiuis asserendo se dominum. Secūda minor propositio ex qua sequitur conclusio in confessoria semp proponitur vel tacite subintelligitur verbis affirmatiuis: q̄ dico tacite mihi ius est. In negatoria semp verbis negatiuis quia nego aduersario tale ius esse. ex hoc sequitur postea conclusio. Et si dicas imo iurisconsultus vtiur verbis affirmatiuis in negatoria scilicet quod mihi est ius prohibendi vel te inuito edificandi: vt hac. l. dicitur. dico quod istud non est medium ex quo concluditur: sed est ipsa cōclusio. nam ideo quia nego te habere ius seruitutis: ideo sequitur me habere ius prohibendi. et sic ista obiectio non obstat. et predicta vera de medio concludendi quod respicit ius. oportet etiam quod in hoc medio concludendi inferatur factum quoddam ex parte rei scilicet quod me actorem turbat et inquietat in dicto iure seruitutis vel libertatis verbo vel facto vt dixi supra in quinto contrario prime partis et hoc semp fit affirmatiue. et hec de minori secūda propositione. zc. De tertia scilicet de cōclusiōe. dico qd̄ in cōclusiōe qd̄a ponunt q̄ veniunt expediēda per iudicē: vt declaratio qd̄ ius debeat vel nō debeat. vt. l. sicuti. §. si q̄raf. §. si ser. vē. et hec cōclusio poterit fieri in cofessoria semp verbis affirmatiuis vt peto p. vos declarari tale ius mihi debere: vel tale seruitute mihi cōpetere: vt. d. §. si querat. pōt etiā q̄ns fieri verbis negatiuis vt in seruitute altius nō tollēdi et in alijs seruitutib. negatiuis. vt si dico peto declarari vicino nō eē ius altius tollēdi. zc. vt hac. l. quod satis concedo: quia in idem recidit cum primo. primum tamen est magis veritati proximum idem in alijs seruitutibus: vt si dicerem peto declarari vicino ius non esse impediendi me quo minus vadam per fundum vel aquam ducam. et si familia. sic si actor vult quod verba p. nuntiatione re-

ferantur ad se semp erūt verba affirmatiua. si vult q̄ referantur ad reum semp essent negatiua. z hoc in confessoria. In negatoria vero conclusio semp potest fieri negatiue. vt peto p. nuntiarum vicino tale ius nō esse. potest etiā fieri affirmatiue vt peto p. nuntiarum mihi ius esse. phibendi. vt. d. l. vti frui. §. j. §. si vsus. ruc. pe. vel etiā in hac seruitute altius nō tollendi potest fieri cōclusio. vt hac. l. dicitur. z. §. si ser. ven. l. loci corpus. §. cōpetit. z sic erit idem qd̄ dictū est in cofessoria. quia hic si actor vult verba p. nuntiationis referri ad se erūt verba affirmatiua semp. si vero ad reum semp erūt negatiua. Quedā alia ponuntur in cōclusiōe que veniunt expediēda per partem. vt qd̄ quis patitur quem vti seruitute. vel qd̄ ille qui non habet ius nō vtatur. vel nō inquietet quē in libertate. z qd̄ de hoc cautio prebeatur. vt. d. l. harum. et. l. egi. si ser. vendi. z ista conclusio potest fieri implicite vel explicate. negatiue vel affirmatiue scdm diuersitatem seruitutis vt est dictum in tertio contrario huius secūde partis. Per hanc actionē z petitur interesse. hoc qualiter petatur vel qualiter cōcludatur non pono ad presens. Et his satis patet qualiter libellus z sententia debet formari in confessoria z negatoria. Sexto cōtra hoc opp. ego dixi §. qd̄ in confessoria quis asserit sibi ius esse zc. cōtra. nam tale ius non cōpetit persone sed fundo. vt. l. qui aliena. in. fi. §. de neg. gest. ergo debet dicere q̄ tale ius est predio meo. propter hoc quidā reprobat predictam libelli cōceptionē tu dic q̄ licet ista sit satis bona. tñ etiam prima pcedit. vt patet hic ex ter. z in d. l. ij. §. j. si ser. vē. z in. l. de ac. §. eque. licet enī dicā q̄ mihi ius est zc. tñ q̄ ego premisi me esse dñm fundi. d. libellus intelligi q̄ mihi ius est tanq. dñi fundi z iure coherente ipsi fundo nō ex persona mea. et sic libellus pcedit. Et tñ ad tertia partes et ista particula hz duas lec. vt. §. dictū est in. vij. opp. b. p. me partis. z dicit cōtumacem puniri: q̄ in eū trāferretur omis pbandi. Primo opp. §. de pba. l. cuz de indebito. §. j. Sol. p. cordat: quia illud quod hic facit cōtumacia: bi facit negatio: vt in. gl. Secūdo opp. siue actor asserit sibi seruitute debere: siue reus: a q̄ hoc dicit incūbit onus pbandi. nam t cum de iure cōi quelibet res est libera nisi seruitus sit imposta: vt. C. de ser. l. altius. z. l. si in edib. et. §. de ser. l. si. et qd̄ vi aut clam. l. si. §. pe. ergo psumitur libera nisi pbetur cōtrariū: vt. C. de pba. l. siue pos. sustinere ergo partes rei vel actoris quo ad pbandiōē nil releuat. sed hic dicitur contra: ergo zc. Sol. ille qui agit cofessoria duo hz probare scz se dñm z seruitute imposta. sed qñ onus pbandi trāferretur in partes aduersam: tñ ipse incipit sustinere partes defensoris z releuat: quia non hz necesse pbare dominium: seruitute autē imposta esse d. pbare: quia intētio aduerse partis est fundata de iure cōmuni. nō tñ d. pbare eum qui seruitute imposuit fuisse dñm. Idē dico in negatoria: erga onus pbandi qd̄ trāferret de vno in alium est solū quo ad dñm z scilicet quis sit in quasi possessione seruitutis ppter ea nō psumitur seruitus cōpetere. z hoc voluit hic dicere glo. z expressius. §. si ser. vē. l. sicuti. §. si queratur istud dictū glo. licet in se satis sit notabile: tñ nō videtur verus: nam cū in hoc casu dñm veniat in iudicio incidē-

Satis patet. Et p. dictis satis patet qualiter debeat formari libellus et sententia in confessoria z negatoria. adde. l. qui in aliena. §. de neg. gest. quā al. Bal. in. rub. C. de vsu. in. vi. §. bo. Bal. in. l. j. in. vj. col. C. vti pos. dicit q̄ glo. in. l. aurelius. §. centum. de lib. le. format libellus in negatoria et vide. §. in. pñ. hui. op. z q̄ dicitur ibi. In. vij. oppo. Et statim dicā post Bar. in. ij. op. Incum bit onus. vt de qd̄ dixi post Bar. in. proxi. cōtrarijs z qd̄ no. insti. de ac. §. eque. in. iij. char. z Ang. in. repe. l. si quis. in. §. differentia. de acquir. pos. in. v. z. vj. char. z aduerte qd̄ licet Bar. in. p. huius. iij. partis z etiam. §. ca. l. in. iij. opp. prime partis. dicit qd̄ tertia pars q̄ est finalis huius. l. nō debeat fm. dy. referri ad primum casum huius. l. sed ad scdm z hic etiam refertur. §. in. p. huius. l. per Bar. eo quia in p. huius. l. agēs cofessoria erat in possessione vnde iam translātū erat onus probandi in aduersarium. si ergo per contumaciam aduersarij ipse aduersarius incipiat sustinere partes actoris ad hoc vt debeat pbare. z istud onus probationis in eum transferretur vt hic in. fi. hui. l. ideo hic nō potest adaptari ad principium huius. l. quia etiam sine cōtumacia aduersarij q̄ agens erat in possessione translātum erat onus probandi in aduersarium ita sentit dy. expresse in dictis locis. z est satis bona quia non videtur bene locuti. quia ista quasi possessio seruitutis quasi nō operatur nec per ipsam transferretur aliqd̄ onus probandi in aduersarium vt ipse idem Bar. tenet in hac. ij. opp. hic. et. j. in. iij. iij. et. v. op. ideo bene potest finis huius. l. etiā adaptari ad primum casum et hoc est de mēte etiaz domi. Joan. Seruitus competere. tenet contrarium Specu. de causa possessio. §. in confessoria. versicu. sed iste negans. Dominium veniat. adde post Barto. post gloss. in. d. l. si queratur. fallit nisi in contumace hoc allegā te per istam. l. fm. Bal. in. aut. ei. qui. in. xiiij. col. cuius verba notabis. Sed ille qui est. adde omnino no. per Immo. in. c. abbate. in. glo. mag. de ver. sign. et do. Anto. in. repe. c. peruenit. de censu. Eodem modo. aduerte quia he dubitationes et opi. Barto. possunt habere locū quando agens confessoria allegaret et probare vellet se a principio fuisse in quasi possessione seruitutis et sibi constitutam seruit. quoniam cum a me non possit probare se esse in quasi possessione seruitutis quin in consequentiam probet se esse in possessione predij dominantis. lege prima communia prediorum. vnde cum non obstante contumacia rei habet necesse probare de

seruitute z quasi possessione qua allegat. vt hic not. Bar. no videtur in consequentiam releuatus per contumaciam aduersarij ab onere probandi dominij. Sed pone q agens no erat in quasi possessione seruitutis quo casu etia sibi dicitur possidere. l. vti frui. cu. l. seq. in fi. si vult. pe. z hic in princ. fm gl. na cum tuc no habeat neces se probari quasi pos. seruitutis sed solum constitutio nem seruitutis quaz probatio nem no est

17 necesse p. batas esse in qsi pos. predij dominij scu ab hac p. batioe do minij q fit probando se possessio rem vt hic dicitur per Bar. vt releuat per contumaciam rei et sif agens negatoria qui habet intentiones suam fundatam ex

assumptioe iuris q quelibet sit libera ppter contumacia rei releuabit ab onere pbadi dnum vel pos. pdij seruitutis ex qua resultasset dñij pbatio vt hic no. p. gl. z Bar. z gl. in d. s. si qrat imo forti dicit e Bal. in d. aut. ei. q. in. xij. col. qd in casibz in quibz in hac l. reus ptumar efficit actor. lz pbat se possidere ex tali possessioe no erit pbandu dñum p hac gl. si f est veru qd est notandu. imo tñ hic gl. in ver. egisset: videt tenere qd sufficiat probare possessionem.

a Quid ergo dicem? vide Bal. in l. sicut. l. C. de libe. cau. vbi videt velle q si qs bona fide sit in pos. quasi ser. releuet ab onere pbandi: secus si mala vt intelligit gl. in d. s. sed si queratur.

b In pdest. ego dixi l. d. s. si qrat. an hoc sit veru. c Tertio q. Ex istis op. vsqz ad ver. vi. op. meli? qz alibi habes quasi pos. alicui? iuris trãfferat onus pbadi in aliu z qñ quasi possidete m ab onere pbadi releuet de quo p Bal. in l. titia. ff. sol. ma. z vnu tene meti. qd vnu dicit Bal. q vbi stat? que iudicat pre-

sens possessio no potest haberi sine privilegio z fin dicio iuristerij q tuc no releuet vt est casus in. c. ad decimas. de resti. spo. l. vj. Bal. in l. ij. in. ij. col. C. de sen. z in l. cum ignorat. C. qui accu. z de materia vide duas bo. glo. vna in l. circa. s. de pba. alia in l. sicut s. si ser. vt. fact et qd no. in l. no eplis. et in l. neqz nates. C. de p. cu. adde qd no. bar to. in l. l. s. hoc inter dicto d itti ne. actuz pua. et qd no. Bart. s. in proxi mo 3no. et qd no. bar to. s. e. l. in vij. op. pri me pttis. z vide qd. j. pri. dica z facit. c. ad decimas. de restitu. spo. c. j. de pferi. i. vj. z qd no. in c. ex cõque stione. z. c. literis. de resti. spo. z vide quod no. Bal. in l. ij. in. xv. col. in ver. iuxta hoc querit. C.

ita in seruitute personali si detineo ser uii in quasi possessione seruitutis traf feritur in eum onus pbandi: vt probet se dñm. z sic liberum. istud nihil est di cere. na in seruitute personali psumi tur seruus legitime eopto q detinet licet secus in reali. vnde Dy. qui for mat hic ista opposi. dicit aliud in ser uitate z libertate reru vt hic. aliud in seruitute z libertate personarum vt in ll. contrarijs. Et ratio: qz persona potest esse serua ab origine vt si ex ancilla nascatur: sed res ab initio regulariter est libera vt dicitur est: sed si ratioe ser uitudis naturaliter est serua: tunc dice rem circa res idem qd circa psonas. vt. l. j. in fi. j. de aqua plu. arc. licet er go. quelibet res iudicetur fm presen tem statum. vt. l. moueor. C. si ser. ex por. cu. simi. z no. per Dy. hic z in. c. se mel malus. extra de reg. iur. lib. vj. ta men in his qualitatibus q no possunt inesse ab origine rei vt in seruitute re rum: de facili pbatu contrarium vt hic fm opi. Jo. posita in glo. in hisve ro q ab origine insunt vel inesse pos sunt: no ita de facili pbatu cotranu. iste est effectus pboz Dy. lz per alia pba magis lõga loquat. Quarto ista verba Dy. op. lz status seruitutis personaru possit inesse ab origine rei: tñ status libertutis ab origine rei no inest nec inesse pot. na qui manumittunt sunt liberi. vt. l. liber. s. de statu ho. z in fi. de liberti. in princ. tñ cotra pntem statũ libertutis ita

de ser. in. xix. col. vbi omnino vide.

Circa res. Et hec est ratio glo. in. d. l. circa. in ver bo ingenium. ff. de proba.

Presente statu. An ex presenti iherat in pteritu. vt de Bal. in l. ex psona. C. de pba. z in l. no ignorat. C. ad exhibe. Bal. in l. j. si magistrat. de magi. que.

Probatur contrarium. quia non probatur cotra rium vt hic in glo. in verbo egisset.

In his vero. Aduerte tñ q reus qui fungit par tibz actoris in cõfessioa vt in hac l. lz habeat psum ptionez pro se. eo quia ois res psumitur li bera et sic psumptio fit p primu agentem cõfessioa. z p cose quens habes psumptionez pro se dicitur pbare eo ipso q no pbatur cotranu vt hic no. tñ hoc veru nisi ipse reus in cõtumacia perseuerauerit pñens que ad modum negans negatione probat. l. cu de indebit o. in prin. alle. hic in glo. ita z cõtumax erit in posses sione existẽtis ita est gl. no. hic in fi. quam no. ad qd vide Bar. s. in. ij. opp. huius partis.

a difficulter pbatur sicut contra presentẽ statu serui tutis. vt. s. de proba. l. circa. Ex hoc apparet verba Dy. no esse perfecta. vnde quantum ad istud cotra rium sic dico. aut status naturalis rei q fuit ab initio de necessitate cõcordat cu intentione eius qui dicit p presentẽ statu in cuius possessioe vel quasi res est: vt in seruitutibz realibus: tñc est vera opi. Jo. z qd di cit Dy. na posito q quis sit modo in quasi possessioe seruitutis realis. ego dico illã rem liberã: status rei naturalis cõcordat meuz quia ab initio fuit libera. Aut naturalis status rei non cõcordat: vel possibile est no cõcordare cum intentione eius qui dicit cotra presentem statu z tunc no habent locũ verba Dy. vt d. l. circa. na si me detines in quasi possessione libert utatis: hoc est vt libertũ. ego dico me ingenuũ: cet hoc verũ sit qd ab initio ego no fui libertus: sic naturalis status repugnat pñenti statui: no tñ sequit qd ab origine ingenuus fuerim: q potui esse seruus et sic naturalis status no cõcordat vel possibile est non cõcordare cu intentione mea. z idco tibi no pñeu dicat. et in me remanet onus probandi. Quinto op. cotra istud de reg. iur. c. semel malus. l. vj. et. j. de accu. l. si cui. s. iisdem. z. l. non oes. s. a barbaris. j. de re mi. na ab initio seu ab origine constat q sta tus cuiuslibet hois est sine malitia sine pctõ actua lit: tñ si aliquis est semel malus. z sic est in quasi pos sessione malitie: semper psumitur malus. z et qui di cit eum bonũ incũbit onus pbandi: vt dicitur. ll. licet status naturalis cõcordet cu sua intentione qd est cotra Jo. z Dy. z cotra ea que dicta sunt. Sol. quedam est qualitas que lz petitorium z possessio nũ sed pos sesso separata est a ppietate ab initio: vt in seruitu te personaru z reru de quibus. s. dictũ est. z tñc pro cedunt predicta. Quedã est qualitas que no lz peti torium nec possessio nũ: sed talis nature est q ita de mum quasi possessio cõstituitur si non adest ipsi? na tura z essentia: vt in quasi possessione malitie. no est incipit quasi possessio malitie nisi cu quis est malus: et tunc eam mutat animũ definit esse malus: et tunc definit esse in quasi possessione malitie: vt no. p Dy. in. d. c. semel malus. cuz ergo talis quasi possessio sit mutata cum ipsa rei veritate z ppietate: tunc et natura z ppietas est vt apud que semel est psumi tur esse nisi probetur cotranu. C. de pba. l. siue pos fidetis. facit ad p dicta qd dicitur de interdictis que habent causaz ppietatis. vt. j. de interdi. l. ij. s. que dam. z qd ibi no. Et igitur predicta notabilia et vtilia per modũ distinctionis recolligas cu queritur an possessio vel quasi possessio alicui? stat? seu qua litatis transferat in eũ qui cotradicat onus pbandi vel no. sic distingue: aut talis stat? vel qualitas inest: vel est apta inesse ab origine rei z trãffert onus pbandi in eũ qui cotradicat. vt. l. libetis. circa fi. de libe ra. cau. cu. fi. aut no inest nec est apta inesse ab ori gine rei. z tñc aut status vel qualitas naturalis z ois gine rei no pcor dat de necessitate seu apta est no cõcordare cu intentione cotradicẽtis. z tñc idẽ quia trãffert onus pbandi in eum qui cotradicat. vt. l. cir ca. s. de pba. aut cu intentione cotradicẽtis de ne cessitate cõcordat: z tñc aut talis status z qualitas di uidit in petitoriu z possessio nũ: ita q possessio potest esse separata ab ipsa veritate z ppietate et tñc non

Verba Dy. z qñ ista quasi pos. inducat psumptio nem veritatis vide sing. Bal. in l. ij. in. ij. col. in duo bus locis. C. de sen. z latius Bal. in. iij. v. z. vj. col. in l. j. C. qui accus. z vide gl. z Bal. in l. si solẽtibz. C. de fi. instru. z qd habetur in l. iij. z. iij. C. de proba. quid aut i vera possessioe nam dico positione. an trãffera tur on? p badi in a lium vide d. c. semel malus. cu. si. s. alle. Sexto opp. Thic d: q ppter cõtumacia trãffertur in reũ onus pbandi z susti net partes petitoris. sic videt q nouũ libellũ dz dare. Cotra super actione semel pposita dz iudiciũ psequi vsqz ad fi. vt in aut. qui semel. C. quõ et qñ iu. s. hec actio semel fuit pposita ab actore nec est finita: ergo sup ea dz fie ri executio no dari nouus libell? So.

cũbit onus probadi. an patri patriam potestate vel ecõtra. vide Bal. z Pau. de ca. in l. si vero. ff. sol. ma. et de ista materia an quasi pos. trãfferat onus pbã di. vide Ly. in l. ij. C. de ser. in. iij. q. z in solẽtibz. C. de fide instru. z in l. pe. z vti. q. C. vbi cau. sta. z per Jaco. but. in l. circa. ff. de proba. z ibi per Floz. per Ly. et Bal. in l. non ignorat. C. qui accu. Bal. in l. eã quam. in vlti. col. C. de fideicom. Adde si agenti op ponitur q fit filiũ fami. in patris potestate z ipse ne get se in patris potestate: quia illegitimus cui incũ bat onus probandi. Sede. consi. cccv.

Concordat. adde tamẽ circa id qd dicit hic Bar to. in hac. iij. oppo. iuncta etiam. v. opp. q si primiti uus status rei cõcordat cu intenti one eius qui dicit p presentẽ statu: q tñc illa quasi possessio presentis status no releuat ipsum possessorem ab onere pbã di cotra psumptione que est dare cotra illũ. z hoc si in ea sit dare petitoriu z possessio nũ: als sec? z isto scõo casu intelligit. c. semel malus. ita hic dicit Bar. secũdum do. Jo. secundum quem adde dicitur Bar. q potest dicere vt etiam voluit Bald. z Ange. qd si pñens status rei cotradicat originẽ z pcessu: tunc talis status z quasi possessio no releuat ab onere pbã di. secus si cotradicat originẽ z no pcessu: vt est videre in maiori etate z inuori. z dic vt hic Jmo. et ad de etiã que dicta sunt. j. pri. in. ij. oppo. hui? par tis. in vna addi. Ange.

Quinto opponitur. Ad hoc vide per Bal. in l. no ignorat. C. ad exhibe. z. C. de probationibz. l. ex per sone. z in l. siue possidete. eo. titu. et late Bald. in l. j. s. si magistratus. de magi. comen. vel aliter respon de ad dictum qui semel malus. et hic Bal. Ange. et Jmo. in. r. colum.

Andre. Roma. An si probetur contrariũ. vt de. Felis. in capi. scribebam. in secunda colum. in fi ne. de psumpt. et aret. consi. lxxj. columna septima et. cxij. et vide etiam Jasonem in l. si emancipati. colum. ij. C. de colla. z Alexand. cij. colum. iij. vol. ij.

a Auditur solum. tenendo opi. illo qui tenet contra Dy. et Barto. s. in. vi. oppo. p. uime partis questio non reddit dubium.

b In. l. haru. quia glo. allegat pro singulari do. Jo. ita transi. vne q. no. iuratur in litem qn. officio iudicis nobilit. vel mercena. r. o. aliquid veniebat expedien. dum contra contuma. cem. illam etiam pro singulari se quis. Bal. in. d. l. harum.

c Andreas domate. Dicere. tenuit tamen contra rium Barto. i. d. l. haru. sed tamen dicitur Bart. hic est verum. vt. d. Ange. arc. referendo flo. ria. in. s. p. a. iij. col. ist. de actio. in. iij. col. circa mediu. s. de in. lit. iur. posses. tamen dicere q. Bar. in. d. l. haru. loquitur de officio iudicis. in. l. harum. et Bar. hic loquitur de officio iudicis nobilit. qd. nulli actioni deseruit.

d Indistincte iuratur in litem. vide. l. iij. s. si quis viduam. in. gloss. fina. super verbo. condemnabitur. s. d. finium regu.

e De rei ven. et aduerte quia. d. Jo. hic Bart. sentit q. restitutio rei in rei v. dicatione veniat iure actio. nis. sed contrarij sentit Ly. post. det. in. l. si quod. C. de serui. vt. hic refert imo. qui defendit opi. Bar. et vide hic omnino imo. sed ego addo ad. l. harum. si ser. ven. in. fi. videtur tenere cum opi. Ly. qua. restituit hic do. Jo. ad. que. vide in. spe. de offi. iur. s. de ser. verfi. post. sententiam. et vide per. Ange. in. repe. l. si qs. vi. in. s. differencia. de acqui. posses. in. ix. col.

f Fideiussione. vide qd. no. Bar. in. l. pretore stip. et qd. ibi. post. Bar. in. d. l. sancimus.

g Persona suspecta. adde Baldum in. dicta. l. sancimus.

h Debet obligare. adde Barto. in. l. ff. qui satisd. cogant. et imo. in. l. diuotio. s. interdum. ff. soluto. ma. trimo. et que. dixi. post. Bart. in. l. sancimus. C. de ver. bo. significat. et ter. in. auten. de sancti. episco. s. si qs. pecuniariter. sed ibi. releuabatur a satisfactio. de in. dicio. nisi. ad. de. Aldra. consi. l. xvij.

intra annu. venerit. et velit agere possessio. : audir. sicut. audiret. ad recuperandu. quasi possessione. fer. uitutis. si ea. amisit. ppter. contumacia. vt. dictu. est. q. paria. sunt. amittere. possessione. et amittere. actionem. copetentem. p. ea. vt. l. qui. act. de. reg. iur. z. l. no. vide. et. ideol. sic. si. infra. annu. a. iudice. cogere. cauere. in. terponet. cautione. sub. hac. exceptio. nisi. infra. annu. venerit. et. quasi. possessione. aliquo. iusto. iudicio. ad. uocauerit. per. ea. que. s. dicta. sunt. in. ix. oppo. p. uime. partis. ¶ Sed. quero. et. pone. reus. contumax. no. vult. cauere. post. iustum. et. decretu. iudicis. quid. faciet. di. cit. gl. cogit. eu. pignori. captis. vel. multa. indicta. vel. si. no. pot. haberi. fiat. missio. in. possessione. rei. vel. iuris. qd. petitur. vel. aliquid. reru. vt. in. ea. habetis. cer. te. ista. gl. per. l. alleg. no. bene. dicit. q. alijs. casib. lo. quitur. vt. s. dictu. est. Dico. ergo. q. primo. cogere. pi. gno. r. multa. indicta. vt. glo. dicit. et. si. hoc. no. sufficit. tunc. pretor. h. duas. vias. primo. qd. decer. nat. perinde. habere. ac. si. cautu. esset. et. sufficere. vt. j. ti. tu. j. l. si. finita. s. elegat. cu. ibi. no. Sed. remedi. u. est. q. vice. cautionis. mittat. eu. in. possessione. : tunc. eu. missio. in. possessione. vice. cautionis. succedit. vt. j. ti. j. l. si. finita. s. si. quis. dani. et. ad. carbo. l. de. bonis. s. qui. pupillo. et. ita. debet. intelligi. l. post. q. s. fi. in. fi. vt. leg. no. ca. Glo. ergo. nostra. licet. bene. senserit. no. tñ. per. illas. l. q. ille. l. no. loquitur. in. missio. que. fit. ppter. contumacia. in. non. cauendo. ¶ De. tertio. reme. dio. scz. an. contra. non. cauentem. possit. iurari. in. litem. dubitatur. ppter. glo. in. l. harum. si. serui. ven. qd. no. puto. q. cautio. venit. officio. iudicis. non. iure. actio. nis. et. ideo. dicebat. Jac. but. insti. de. acti. s. eque. cir. ca. fi. Ego. credo. illam. glo. veru. dicere. et. est. multu. no. vno. addito. q. licet. non. iuratur. in. litem. : tñ. possit. agi. ad. interesse. actione. in. factum. ex. edicto. si. qs. ius. di. non. obtem. l. in. fi. siue. cum. fiat. preceptu. ex. offi. cio. iudicis. principaliter. intentato. contra. no. paretem. no. iuratur. in. litem. sed. potest. ad. interesse. agi. vt. l. si. quis. ex. arg. tarijs. s. ex. h. edicto. s. de. ede. Siue. ex. officio. mercenario. vel. per. quandam. cosequentiam. intentato. idem. vt. j. nevis. fiat. et. l. in. punc. z. s. hec. verba. secus. in. eo. qui. venit. iure. actionis. tunc. contra. non. paretem. indistincte. iuratur. in. litem. vt. l. q. re. situiere. in. fi. s. de. rei. v. dicatione. ¶ Tertio. que. ro. nu. quid. cautio. de. qua. loquitur. l. nostra. fit. cum. fi. de. iussione. vel. sine. videtur. q. cu. fideiussione. cu. de. puiato. commodo. tractetur. vt. s. eo. l. no. solum. s. j. et. j. de. pto. stipu. l. j. s. stipulationu. istaru. Pñ. dico. qd. stipulatio. es. de. ope. demoliendo. de. quib. loquitur. leges. contrarie. sunt. pretorie. et. a. pretore. inducte. et. ideo. fideiussores. requiruntur. nisi. reperiat. contra. rium. vt. d. s. stipulationu. istaru. sed. cautio. de. qua. loquitur. l. nostra. non. fuit. inducta. a. pretore. sed. a. iur. risc. iusto. et. pretor. ob. hoc. principaliter. no. aditur. et. ideo. debet. dici. iudicialis. no. pretoria. fm. opi. glo. j. de. ver. obli. l. stipulationum. alie. in. prin. sed. in. his. iudicialibus. cautio. debet. intelligi. de. simpli. cu. a. le. ge. ciuili. profertur. vt. l. verum. s. item. videndum. s. pro. foc. et. l. sancimus. C. de. verb. sig. quicquid. ibi. di. cat. Ly. nisi. forte. si. contra. fieret. interesse. esset. magnu. et. persona. suspecta. vt. l. si. creditor. de. pui. cre. di. satis. tamen. puto. q. licet. satisfactio. cesset. hoc. est. fideiussoris. datio. bona. tamen. sua. debet. obligare. ¶

24 vt. l. filio. vt. leg. no. ca. ¶ Quarto. qro. qualiter. in. a. materia. l. nostre. interponatur. scdm. decretum. gl. j. ti. j. in. l. si. finita. s. iul. videtur. dicere. q. scdm. decre. tum. non. h. locum. in. reali. actione. qd. ibi. Dy. rep. o. bat. et. bene. et. ideo. dicit. q. sicut. pñ. decretu. inter. ponit. diuersis. modis. vt. dictu. est. Ita. scdm. decretu. interponit. hoc. mo. q. in. primo. casu. qn. nil. operis. vl. demolitionis. erat. fide. du. in. loco. deseruiente. reo. per. seuerate. in. pñ. macia. post. annu. et. infra. annu. pu. to. q. non. possit. inquietari. qn. annum. h. vt. patet. ex. h. is. que. dixi. tunc. iudex. statueret. certu. tps. infra. qd. de. pñ. tate. agat. als. postea. no. audiat. ¶ Alio. vero. casu. qn. ex. pmo. decreto. fuit. missus. in. posses. sione. rei. seruientis. ppter. opus. seu. demolitione. qd. fieri. debeat. tunc. per. scdm. decretu. statuetur. certus. tps. infra. qd. agat. de. iure. seruutis. et. postea. non. au. diatur. et. etiã. si. quid. operis. seu. demolitionis. esset. fide. dum. in. loco. seruiente. net. et. hic. est. casus. j. ti. j. l. a. quo. fundus. ibi. em. ponit. pñ. et. scdm. decretu. fm. ve. rum. intellectu. no. violado. litera. gl. nostra. in. verbo. vltro. q. hic. dicit. infra. tres. menses. et. m. ale. dicit. q. tps. certu. no. statuet. tpe. interpositionis. pñ. decre. ti. de. quo. loquit. l. ista. sed. tpe. secudu. decreti. et. l. j. C. eo. loquitur. pñ. alio. casu. Si. vero. per. pñ. decretu. fuit. facta. missio. in. oibus. bonis. ppter. aliqd. interesse. qd. veniebat. in. cofessione. vel. negato. ita. tunc. eatenus. quatenus. ipsum. ius. seruutis. venit. in. iudicio. ipsi. scdm. decretu. interponit. vt. s. dictu. est. Etatenus. vo. quatenus. interesse. venit. in. iudicio. in. terponet. scdm. decretu. et. latant. tñ. sicut. in. perso. nali. per. v. dicatione. reru. vel. per. adjudicatione. in. solutu. vt. l. fulcinius. s. j. j. qui. ex. cau. in. pos. ea. an. autem. in. his. actionib. et. in. alijs. realib. requiratur. la. titatio. ad. hoc. vt. perueniamur. ad. scdm. decretu. dica. in. l. si. finita. s. iulia. j. ti. j. ¶ Quinto. quero. quid. si. pro. seruute. agatur. aliquo. iudicio. possessio. Rñ. omnia. que. dicta. sunt. s. de. interpositione. pñ. decre. ti. in. cofessione. et. negato. ita. habet. locu. hic. eo. exce. pto. qd. hic. dicitur. de. cautione. que. ibi. interponitur. per. alium. modu. scz. no. edificaturum. pñ. usq. de. pos. sessione. seruutis. egisset. naz. hic. dicitur. pñ. usq. de. iure. seruutis. egisset. hoc. casu. debet. dici. pñ. usq. de. seruutis. possessione. egisset. hoc. ideo. q. contumacia. no. debet. alicui. nocere. nisi. in. eo. in. quo. est. contumax. vt. dictu. est. et. scdm. decretum. interponitur. statuendo. certu. tps. infra. qd. agat. de. possessione. als. no. audia. tur. nisi. de. pñ. tate. p. hoc. adduco. gl. j. de. iti. actu. q. pñ. uia. l. iij. s. in. hoc. interdico. ¶ Sexto. quero. s. pone. q. p. usufructu. et. v. u. agatur. cofessione. vel. ne. gatoria. qualiter. interponitur. pñ. decretu. Rñ. d. aut. ille. qui. agit. est. in. quali. possessione. iuris. petiti. et. per. coseques. rei. vt. l. naturati. in. prin. j. de. acqui. pos. qd. pot. esse. vt. l. vi. frui. s. si. si. usufr. ipe. et. tunc. pñ. ius. et. secundu. decretu. erit. scdm. ea. que. dicta. sunt. in. seruutibus. mere. realibus. per. eand. rone. ad. qd. h. facit. s. de. usufr. l. cuiusc. q. s. j. Si. vero. non. est. in. possessione. rei. tunc. sicut. in. alijs. realibus. mittit. in. possessione. rei. petite. ita. ille. qui. agit. in. cofessione. il. le. vero. qui. agit. negatoria. mittitur. in. possessione. il. lius. naturalis. q. est. apud. eu. qui. se. dicit. usufructua. riu. et. eod. modo. interponitur. secundum. decretum. i. sicut. cu. de. dño. agitur. rei. ven. vt. dicitur. in. d. s. iul.

Interponatur secundum decretum. de primo an. tem. decreto. vt. distis. s. in. vij. oppo. et. melius. in. vij. oppo. j. partis. et. vide. j. in. vi. qo. et. septima. et. qd. not. Bald. in. d. auten. et. qui. in. v. col. ver. quero. qualiter. fiat. missio. in. vni. pos. et. verfi. seq. de. bo. aut. iudi. pos. et. per. spe. de. secundo. decreto. ¶ Septimo. qro. qd. si. agat. de. iure. mere. personali. vt. aliquo. esse. in. mea. parte. vel. esse. meu. seruiz. vel. libertu. seu. v. fallu. vel. p. alijs. agit. di. ces. se. esse. libe. u. a. iuribus. predictis. Spe. hoc. re. agit. de. pmo. et. scdo. decre. to. s. restat. ver. quid. si. agatur. pñ. u. b. dicali. et. sequenti. bus. vt. ibi. et. videtur. q. nunq. viderit. legē. que. ista. mate. ria. decidat. Dic. ergo. q. pro. his. iuri. bus. aut. agit. actione. psonali. aut. rea. li. primo. casu. puta. dicit. quis. here. dem. grauati. q. eum. liberet. vel. alio. modo. et. tunc. aut. reus. a. quo. illud. pe. titur. latrat. et. causa. cognita. iudex. de. cernit. et. libertatem. et. illum. reum. c. priuabit. omni. iure. patronatus. et. re. manebit. ille. in. libertate. vt. ff. de. fi. de. co. lib. l. cum. vero. s. subuentum. et. l. si. eum. in. prin. et. s. j. et. s. si. quis. ser. uum. et. l. neq. infantes. et. C. de. fidei. com. l. l. si. seruus. in. fi. cum. sum. ibi. no. et. hoc. casu. non. interponitur. secū. dum. decretu. q. pñ. u. h. vni. pfecte. dationis. incontinenti. ¶ Scdo. casu. qn. agitur. reali. aut. ille. qui. conuenitur. est. pñ. u. ab. initio. aut. post. pñ. u. sa. tisfactione. vt. cautione. de. lite. psequē. d. ¶ Pñ. u. tur. pñ. u. et. qualr. in. istis. incorporealis. fiat. executio. sicut. vide. Bar. plene. l. l. miles. s. qui. iudicati. de. re. iudi. ¶ Glo. nra. pbat. gl. parua. in. qnto. vitio. et. idē. etiã. dicebat. hic. uno. h. no. faciat. mētionē. de. bar. et. vide. h. imo. oino. qui. dicit. q. erit. in. arbitrio. iudicis. quan. do. nollet. interponere. secundum. decretum. ¶ Quinto. quero. quando. pro. femine. agitur. iudicio. possessio. quando. consulatur. contra. contumacem. sin autem. et. que. interdicta. possessoria. competent. p. seruute. vide. quod. no. Bar. in. l. sicuti. s. arif. si. ser. ven. et. quod. no. an. si. de. act. s. eque. circa. fi. z. ad. hoc. etiam. vide. Bar. j. ea. l. in. vlti. q. et. hic. adde. Imo. et. do. Ant. in. c. j. de. eo. qui. mit. in. pos. vbi. plen. spec. in. ti. de. secundo. decre. s. restat. verfi. sed. pone. ago. ¶ Sexto. quero. adde. q. not. Bart. in. l. si. finita. s. si. de. pectigalibus. j. ti. j. in. iij. et. v. co. et. Bal. in. aut. et. qui. in. xij. col. in. verbo. modo. reuoco. et. dom. Ant. in. c. j. de. eo. qui. mit. in. pos. causa. rei. seruati. ¶ In. mea. potestate. per. Bald. in. xij. colu. et. in. l. j. in. fi. C. de. testi. et. dom. Ant. in. dicto. c. j. de. eo. q. mit. in. pos. et. quod. no. Bald. in. l. j. in. fi. col. cum. se. si. ex. nox. cau. ag. et. quod. not. Barto. in. l. si. finita. s. iul. in. prin. xij. col. j. titu. j. ¶ Agitur. reali. et. preiudiciali. vt. insti. de. actioe. s. iudicialis. et. plene. in. l. j. s. per. hanc. de. rei. v. e.

a Per annum. Bar. hic intelligit illam. l. j. §. pe. q. si post prestitam satisfationes de iudicio nisi dñs qui mouet questionem libertatis seruo non se abstenet per annum qd per hoc cōsequitur seruus libertatē. nam adde fm do. Jo. q. dicta iura Bar. non pbant vt hic p est quez oino vide. et via de illu ter. et quod di z in l. si. j. de var. et extraordi. cogni. z in l. nulli. C. d. iudi.

b Intentione agē a tis. vide Spec. de scōdo decreto. §. vidē b dum. ver. quid si agat negatoria.

c Causa cognita. vult dicere q. pcedat ad diffi. 28 vtilis z cotidiane. ¶ Octauo qro absq. mis. si. q. ml. petitur p̄stari aperte. vt no. in. c. fi. de offi. iud. z aut. si oēs. C. vt se ab hered. absti. z ibi Bart. et f ita intelligit do. Ant. in. d. c. j. de eo qui mit. in pos. et adde no. per Bal. in. l. ij. in. fi. v. colum. cum seq. si ex noxa. causa agatur.

d Decimo quero. adde que no. Bart. in. l. j. §. huius interdicti j. vti pos. z do. Ant. in. c. j. de eo qui mit. in pos. psequitur domi. Bar. hic z adde no. per Bal. in. l. ij. si ex noxa. causa agatur.

e Algeretur contra p̄uatū. sed adde qd bal. in. c. j. in. fi. de my. var. qui contu. est. q̄siuit qualiter fiat mis. sio in turbus negatiuis. z dat exemplū ibi habes per eum. vbi in hoc dubio se refert ad hanc. l. vide g ibi per eum omnino.

f Quid si electi. idem dict. ū refert Jo. an. in. c. contingit. super glos. fi. de dolo z contu. z do. Ant. in. c. j. de eo qui mit. in pos.

g In messem alienā. noli mittere manū in messem alienā qd facit. q. merus legista non debet se intro mittere in materia mere cano. cōsulendo vel ecōtra q. contra facientes facilliter errant fm do. Joā. hic. Adde do. Ant. in. c. clerici. de iudi.

h Duodecimo quero. bene facit qd no. Bar. s. ea. l. in. l. q. z Bal. in. auten. et q. in. v. z. xij. col. z ibi etiā in v. colum. dicit q. sit etiam in hoc interdicto z in olb. duplicibus iudicijs misio in pos. bo. actoris si est cō tumax per Bald. in. l. ij. in. vj. colum. si ex noxa. cau. sa aga. z etiā in. viij. col. in. viij. q. z Bar. hic loquitur q̄i agitur pro corporalibus. s. in. v. qd. loquitur q̄i pro possessione incorporalium.

quid si ago pro aliquo iure incorporali vt q. caueas de aliquo dādo vel faciendō: vel te ponas in aliqua obligatione de hoc dicitur. j. ti. j. l. si finita. §. iul. als in. §. eleganter vbi agitur contra aliquē vt caueat de damno infecto: z sic dicemus de alijs cautionibus.

29 ¶ Nonno quero quid si agitur p liberationē alicuius obligationis personalis. An. aliquo existente contu mace iudex de causa cognoscat z causa cognita. z c. qd no. extra de offi. iudi. c. fi. in glo. ij. hoc optime p bant oēs. Ille quas. s. allegauit q̄i qd petit libertatē actione personali scz in. l. cū vero. §. subuentū. de fidei cō. li. z. l. neq. infantes. cū si. ¶ Decimo q̄ro quid si aliquis petat se admitti in regimie vel rectoria aliauis ciuitatis z est officii annale vel sex mē sium q̄o fiet: q. si dicta tpa expectetur tps labetur. An. aut ciuitas liberaretur prestando interesse: nec cogitur eū precise admittere qd est q̄i ille hz ius ex electione z promissione facta per syndicū ciuitatis: q. cū factū scz eū pati administrare officii: sit i obli gatione cōuentionali partū nō pōt cōpelli precise: vt plenissime dixi in. l. stipulatio. nō diuiditur. in illa. q. an quis possit precise cōpelli ad factū et tunc fiet missio in bonis vniuersitatis sicut si ageret con tra p̄uatū ad patientiā. vt. l. is cuius. si ser. ven. Fin glo. que dicit q. vbi agit personali contuncta. l. fi. qd cuiusq. vniuersi. no. Si p̄o ciuitas tenet factū et tunc dam obligatione legali tūc dico q. iudex poterit di cta tēpora immutare. et infra modicū tempus inter ponere decretū quod habeat vim diffinitiuē siue qz res est tēpore peritura. ar. optimū. j. de glā. lec. l. j. et qd no. s. de iudi. l. sed et si restituat. §. si dies. facit de re. iul. ij. et. j. de app. re. l. fi. sic dōz intelligi quod nor. Spe. de primo et scōdo decreto. §. inter dū. ver. quid si electi. Dices tu istud periculū nō est: q. poterit tē pore reintegrari: z esse potestas alijs sex mē sib. ar. de ver. ob. et ideo hesitatur. An. illud in his q. cursu tēporis nō pereunt vt ecce siue fiat dom⁹ in isto so lo hoc anno siue sequēti eadē est domus: scz in his q. cursu tēporis pereūt vt in. l. si vniuersitatis mihi in biēniū. de vsur. le. sic est hoc officii. nam aliud regi men vnius anni: aliud alterius. fateor tñ q. si annus p̄transisset ad interesse tñ pōt agi. vt. d. l. si vniuersi tatus. ¶ Undecimo q̄ro qd si aliq. petat z dicat se abbatē alicui⁹ monasterij. nō pono manū in mes sem alienā. dicit vt no. et de eo q. mit. in pos. cau. rei ser. c. j. per Anno. eo. ti. c. j. lib. vj. et de dolo et cōm. c. per Ber. et in spe. de cōtuma. §. sequit. ver. illud aut.

32 ¶ Duodecimo q̄ro ago cōtra aliquē vti possidet. h. qualr puenit ad primū et scōm decretū. An. q̄i qz in hoc interdicto venit interesse turbatiōis tā facte. vt l. si duo. §. pe. j. vti pos. z tūc pcedet sicut cū ago per sonalibus alijs actionib⁹ ad quantitātē. q̄i qz in tali interdicto venit restitutio possessionis naturalis quā aduersari⁹ hz vt no. j. de acqui. pos. l. dā possidere. §. qui ad nundinas. et l. naturaliter. §. nihil cōmune. et tunc fiet missio in illam possessionem quā habet ad uersarius sicut si ageret interdicto recuperāde pos sessionis eadem rōne. Aliq̄i in hoc interdicto venit solū q. iste agens sit potior in possessione. qz ab illo nō turbetur. et tunc primū decretum erit transferē do onus p̄bationis de vno in alium vt hic dicitur z not. in glos. et per Anno. in summa vti pos. in. fi. et per C. r. n. C.

De operis noui nuntiatione.

Ex. C. vti possi. l. j. circa fi. et not. in spec. de primo et secundo decreto. §. restat. ver. sed pone ago. Itē de eo de secundo decreto q. interponitur modo quo di cum est. s. in confessiona et negatoria.

Reditori cui pigno

ris. ¶ Op. j. e. l. viā. sol. vt in gl. Opp. s. si ser. v. l. ij. §. j. sol. vt in glos. Et si tu velles. l. ist. intelligere als restringere put esset. j. casus. q. quā dixi. s. e. l. ij. als. l. j. §. fi. an cer sionarius possit actionē cessam cōtra cedentē inten tare si velles restringere dic⁹ alii non p̄ dominum.

- 1. Procurator generalis potest remittere nuntiationem noui operis non gratis. Procurator ad nuntian dum potest recipere hanc satisfationem ex qua sequitur remissio.
- 2. Procurator non petit restitutionem in integrum nisi habeat speciale mandatum tamen generalis petit quando venit in identer. Procurator hz nō teneatur psequi appellationem a diffinitiuā tenetur tñ psequi ab interlocutoria.

Om procurator

et sine. §. vt glos. dicit tu fac. §. q. clari⁹ intelligit. Et p̄ma gl. declarat. §. si dñs. scōda gl. declarat istud p̄n. z ideo illam recito. Istud principij hz tres lec. p̄ncipales. p̄ma dicit de effectu nuntiationis et remissionis scz q. nuntiatione et remissio ad dñi vtilitatē refertur q. cū stipulatio de opere demoliendo cōtineat interesse: vt. j. e. l. stipulatio. §. sine aut. intelligitur de interesse ipsius dñi et hec lec. fuit dñs. et Anno. z ponit in p̄n. gl. in. fi. et est vera et clara. ¶ Scōda lec. et est Rofr. fm quā dicit q. hz pcurator possit nuntiare: nō tamen pōt remittere sine exp̄sa dñi voluntate. qd est falsum. j. qd vt aut. clā. l. phibere. §. nō tñ. p̄terea ex eo q. est pcurator ad nuntian dū v̄ constitutus ad recipiē dam stipulationē de opere demoliedo. et ad remittendum et per consequens remissionem non gratui tā: sed gratuiā pōt facere pcurator: gñalis cū libera vt. d. §. nō tñ. sed recipere hanc satisfationē ex qua sequitur remissio pōt eo ipso qd est pcurator ad nuntian dum. ¶ Tertia lec. est de personis que possunt facere remissio nē quādo procura nuntiauit. et dicit q. hoc potest non solū pcurator: sed dñs vel ecōtra non solum dñs sed procurator et hz glo. dicit q. hoc vltimum non est in tex. tamen vere ex tex. colligitur. ratio. q. hoc pendet ex primo mādato. ita dicit glos. hic. simile. s. e. l. z ideo. Itē no. de pcur. l. non cogē dum. §. fina. nam cum nuntiare sit quedam prouoca tio ad iudicium. vt no. in. l. de pupillo. §. si quis ipsi pretori in iudicio debet exp̄mū causa remissionis. z hec satisfatio succedit in locum remissionis illius que fieret a iudice. vt. l. de pupillo. §. si is cui. ideo si cut iudicium debet psequi ita satisfationem reci pere aliud ergo in remissione voluntaria vt dixi.

- 3. Appellatio p̄mo interposita vna voce hz postea in scriptis appellet est p seque da in diffinitiuā in interlocutoria vero secunda debet psequi quā do p̄ma fuit nulla.
 - 4. Appellatio si est facta in voce refer uato iure appellandi in scriptis et ap pelletur in scriptis a diffinitiuā q. pro sequenda sit vbi quod potest vtraq. et quod non sunt due sed vna.
 - 5. Si iudex post vnam interlocutoriam aliam dedit ex qua queritur ins par ti et a qua appellabit pars cōtra quā late sunt.
 - 6. Secunda sententia interlocutoria la ta animo recedendi a prima in casu q. potest reuocari valet.
 - 7. Secunda sententia interlocutoria cō traria prime quando est dubium an possit reuocari valet.
 - 8. Scōda snia interlocutoria si continet idē qd p̄ma q̄i valeat et q̄i p̄ma. Eadem res non potest sic promitti. Due sententie diffinitiuē super eodē facto p̄ferri possunt quādo sunt di uerse instantie.
 - 9. Pars si producit aliquid pluribus vi cibus an poterit illa productione vti. reliquit cogitandum.
- ¶ Si dominus.** Itē. §. de clarat i p̄ma gl. hui⁹. l. pone casum fm vltimā lec. Anno. q. est verissima et tex. plane pcedit. ¶ Quero qualiter et in qua stipulatioe fuit dies appositā. Quātoz sunt respōsiones. et sic q̄noz lec. p̄ma est vera in se sed nō cōgruit linc. re: quia tex. dicit de operis noui nuntiatione. et ex hoc dico quod licet procurator ad

Ad nuntian dum. Ad de latius not. per Barto. in l. de pupillo. §. si supra. e. et quod nor. Barto. in. l. nō cogendum. §. fina. supra de procura.

Non gratuitam. Et hoc etiam voluit hic dom. Joan. quod non possit gratuitam et liberalem remissiones

facere sine mandato specialit. et ita salua scōdalec. hic ar. l. filius. d. do. tñ i hoc iudicio pote rit intelligi remissio q. nem dñm defendere: vt hic per Barto. et do. Jo.

¶ Nō est necesse ad de Bar. in l. indebitū z quod ibi dixi. s. de cōd. inde.

¶ Prose qui appel lationem. adde bar. in. l. nō cogē dū. in. fi. de procur. seq. imo. j. §. p̄ri. in fine. z bal. in. d. l. inu j. tis. et ibi bar. z limi ta vt ibi g falli. ad de pulch. e Paulū de castro. cō s. l. xvij. incip. vifo puncto.

¶ Clariss ma. s. Ange. z imo. tenent qd in se nō sit vera de q. hic p do. Joan.

¶ Si dominus. Itē. §. de clarat i p̄ma gl. hui⁹. l. pone casum fm vltimā lec. Anno. q. est verissima et tex. plane pcedit. ¶ Quero qualiter et in qua stipulatioe fuit dies appositā. Quātoz sunt respōsiones. et sic q̄noz lec. p̄ma est vera in se sed nō cōgruit linc. re: quia tex. dicit de operis noui nuntiatione.

¶ Si dominus. Itē. §. de clarat i p̄ma gl. hui⁹. l. pone casum fm vltimā lec. Anno. q. est verissima et tex. plane pcedit. ¶ Quero qualiter et in qua stipulatioe fuit dies appositā. Quātoz sunt respōsiones. et sic q̄noz lec. p̄ma est vera in se sed nō cōgruit linc. re: quia tex. dicit de operis noui nuntiatione.

¶ Ho. ex isto tex. Adde que no. Bar. in l. i. in. ij. col. s. de vulg. z pupil. z quod dicit Bar. in l. amu. circa me. C. de neg. gest. z hoc est vile fm Angel. quo ad appellatorem ab interlocutoria: quia si alleget vna causam grauaminis necessario comprehendam in verbis dicitur et men te sigillat. z sic appellatio procedet fm de. ap. de ap. pel. dic vt ibi de hoc. et Ange. z

Sciendum. Dicitur glo. q. a hec fuit denegata pnesti ta cautione et hoc dicitur mens ne si fieret denegatio causa cogita: obstat exceptio rei iudicate. tu intellige ista. l. p. out iacet dicit. s. eo. l. de pupillo. s. si is.

¶ Expressum est illud qd continetur mente: z qd continetur sub generalitate verborum. Euidens dicitur quod colligitur ex co lecturis.

¶ Tutor qui promissit vtilia facere z inutilia premittere dicitur defensionem promittere.

¶ Lex prohibens actum z penam imponens quando videatur actum annullare.

Retor ait. Hoc interdictum dicitur: hic qd expressum est, hoc inter-

interlocutoria vel grauamine non sufficit dicere appello: s. debet inferere certam causam generale puta qua iudex me grauauit. Nam hec causa tacite inest appellationi quicquid no. Inno. in. c. vlt. de ope. no. nun. vltra hec dicebat valde no. idem Bald. in. l. mit noibus. C. de his qui. vt indig. qd no sufficit dicere appello. q. me grauasti. vt ex actis apparet na hec verba no continent aliquid certu: vt ibi per eu que vide e conuerso in reposita aperta superuacua est expressio cause arg. j. de ap. l. si constat. z de lib. cau. l. si testamento ergo talis interlocutio cuius iniquitas ostenditur per allegationes iuris. vñ no est necessaria expressio cause app. arg. de do. p. re. l. i. z ita debet inter. l. q. Inno. in. c. fin. de ope. no. nun. Sed vbi iniquitas sine interlocutorie hz de reg. ex allegatio nibus z pbatioibus facti ita qd est questio facti no iuris tuc habet locu qd dicitur in vulgari. de. appellanti. vt appellans ab interlocutoria habeat exprimere in appellatioe quare sine sit iniusta z causam no expressam no possit prosequi fm Pau. hic z in interlocutoria mera sed si hz vim diffi. tuc dicit vt dicit post Bar. in. l. ij. de app. recip hoc voluit Bald. in. d. l. minoribus. Itē adde ad dicta de. appellati. qd q. re quirir causa grauaminis spaliter expressa qd no. sufficit si in appellatioe d. pro causis grauaminis assigno de s. exceptiones. pductas z oia pducta in iudicio p. n. p. h. s. est necessaria specificatio de quo in autem de hered. z fal. s. si vero expressum. q. no. s. z specifica expressio que fit p. relatione ad aliud. Ita dicit Ang. in. l. s. item filium. j. de falsis. per glo. ubi ca. ibi no. z istis adde omnino bal. in. l. edita. in. xix. col. C. de eden. z vide qd dicit post. Bart. in. l. iij. j. de

ap. reci. z no. Ang. in. l. j. de liberali causa. z post ple ne per Bar. do. Ant. in. c. videbitis. in. l. ij. col. de ap. et per do. in. c. j. de ap. in. vj. Adde etiam qd Bald. co si. cccxlvij. li. j. voluit qd no sufficiat generalis vel ob scura narratio in appellatione a grauamine z confi.

dicto zc. quo est hoc expressum. z gl. dicit tacite. ¶ Ho. ex isto tex. cu hac glo. qd illud est expressum qd contine tur mente. l. concordantie sunt in glo. si cut em illud dicitur euidens qd colligitur ex co lecturis. vt. l. licet. de leg. j. sic etiam illud dicitur expressum qd continetur sub generalitate verborum. not. C. quod cum eo. l. finali. ¶ Itē dicitur si tutor promissit vtilia facere inutilia premittere. quod sufficiat et sub istis verbis continetur defen sio. est ergo expressum z sic sufficit. vt l. si. s. omnem. C. de adm. tu. sed certe exp. s. ut edicio no aut verbis edic ti. vt. l. nominis z rei. s. verbum. j. de verb. signi. z dicit. s. ea. l. j. in prin. Sz cum dicitur. s. omnem. requirat exp. sum verbis. ergo non sufficit ista ge neralitas. Itē sic debet sustineri quod docto. tenent ibi z de leci. tu. l. legiti mos. in prin. ¶ Itē no. j. ex hac glo. ex eo qd pena imponit vt denegari

te aut ex p. iecturis pot. limita aut hoc qd dicitur de verboru gñalitate vt limitat per Ange. in. s. si vero expressum. per tex. ibi in aut. de here. z fal. z in. s. il lud. p. tex. ibi. in aut. de trie. z semis. z p. Ro. in re pe. aut. similiter in vlti. col. C. ad. l. falc. de quaquide li mitatione vide Ang. in. l. j. in. vj. col. ver. circa ista. s. de vul. z pup. de quo etiam vide qd ego scripsi in no tab. meo. nu. 44. z Fel. in. c. trallato. in. j. col. ver. est ij. addendū. de co. s. t. Lepo. co. s. xij. col. vlt. z Ro. cccxlvj. z Tre. c. xj. col. pe. z Bas. in. l. licet certi. col. iij. C. de testa. mili. z Tre. in. d. l. j. de vulg. z pupil. in. vj. colum. z seq.

¶ Tutor promissit no. p. co. p. d. q. d. promissioe tu toris z adde Barto. in. l. legitimos. de legiti. tu. z in d. l. si. s. omnem. z in l. tutores. de adm. tu. tuto. Sed Bald. in. d. s. omnem. sentit contrarium. vide quod ibi dicitur z Ly. ibi.

¶ Itē no. ex hac glo. z habet in. l. iij. s. item. ad fill. et no. Bald. in. l. nemo martyres. C. de sac. ofan. ecc. z qd dicit post Bar. in. l. i. col. lex. ff. de fidei. s. z ibi p. do. Jo. p. cano. in. c. l. z canon. z in. c. fina. de elec. in. vj. per moder. in. l. j. s. b. diu. qn appellandū sit. Sz an an nullatio act? sit pena vide cano. in. c. ij. de p. s. z bal. in. l. iij. C. de sac. fan. cc. z vt ter. q. licet. t. tenat? ff. de p. hen. emp. Sz in d. vlti. multu ob. text. in. l. eius qui in. h. j. plane de iure fili. vbi annullatio sine q est quasi p. ctus no est pena z Jo. an. in. c. fi. de refer. ibi appel lat venā esse sed p. m. vt ipse tenere in. c. fi. de elec. in. vj. pot dicit qd no est pena extrinseca sed intrinse ca fm do. Jo. in. d. c. fi. z bar. hic. Et adde qd no. voluit Jo. an. post host. in. c. relatu. ne cie. vel mo. q. si in aliqua regla gñetur aliqua facie da a religiois.

ne edificetur. z sic act? annullari debet: sed hoc ideo quia ipa pena est annullatio actus. scilicet destructio operis. vnde doct. dicunt quando l. prohibet de iure specializ procedit vltra penam imponendo: act? remanet validus. vt. l. vlti. supra de repud. alias se cus. ita no. Ly. in. l. non dubium. circa fi. C. de legi. et fuit dictum hic. mal. sed istud non videtur veru qa de iure speciali prohibetur alienari res ecclesiastica et pena imponitur et tamen annullatur actus vt. l. i. vlt. de di uoi. conuincta. l. j. s. si supra vide vtr et vtr. quod ibi pena imposita non esset pena. si remaneret actus inuvalidus. nam si remaneret matrimonium tunc no esset pena quod non nubat quia alteri nupta no potest alteri nubere amplius de iure communi: sed si diuortium valet tunc non posse nubere pena est. Et ideo dicatis quando l. procedit vltra penam impo nendo. dic aut est certu de mente. l. et sic scimus cer to fi. l. disponit quod actus non valeat et pena impo natur vt. l. i. vlt. de sac. ofan. eccle. et. l. j. C. de sepul. vlt. Tur est dubium et tunc si respicit annul lationem ipsius actus pena que apponitur: act? an nullatur: vt hic. et. l. si vero non remunerandi. s. rei turpis supra manda. et. l. iuris gentium. s. pacta. que contra de pactis. et. l. pacta que coira. C. de pac. Aut apponitur pena extrinseca puta qui hoc fecerit solu at decem nomine pene vel non audiat ad ius et filia. Et tuc aut pena non esset pena actu remanete inuvalido. z tunc act? remanet validus: vt. l. vlti. s. de diuoi. Aut pena potest concurrere cum actus nullitate: et tunc aut nullitas actus respicit p. iudicium eius cui pena tantum imponitur: et tuc actus est nul lus. vt. l. prima de his que pro non scrip. hab. aut re spicit alterius p. iudicium et tunc actus non est nul lus: vt. l. filius emancipatus. s. finali. infra de fal. de b regulis iuris. nemo videtur dolo facere et ibi glo. not. Oppo. q. vocetur edictum: vt. s. ea. l. in princip. glo. soluit pluribus modis hic: vt ibi dicit.

Sine autem. Oppo. infra. ea. l. stipulatio s. opus. glo. dicit quod de bet habere instar operis non bene dicit: quia s. op? loquitur de opere demolendo. ideo debet habere instar operis: sed quantum ad nuntiationem facien dam sufficit quocumq. modo inchoatum vt supra eo dem. l. prima. s. potest et ibi dicit. et not. glo. s. e. l. de pupillo. s. nuntiatione super ver. inchoet.

Quicquid autem. Nota quod alio est remissiones fieri a aliud loco remissionis haberi. facti. l. si maritus. sic in magistratu. s. j. de adulte. et. l. j. de ver. signi.

Si quis paratus. Oppo. de. l. vlti. C. de edi. p. na. alias l. j. C. e. s. de ope. no. nun. et si velis scire istud contra rium qd limitat totum titu. et ibi glo. dicit quod de bet per tres menses differre anteq. remittatur nuntiatio. glo. dat ibi quatuor sol. et dyn. conuigat secu dam fol. cum terra et bona erit: aut ille qui nuntiat dicit ego sum paratus ostendere de iure meo: hodie constat hodie agamus: et tunc licet sit paratus sa tisfare: d. z expectare p tres menses. vt. C. no. op. nu.

et apponit certa pene. puta teiunior et religiosi coira uenientes lz iurauerint vel noluerint seruare regula no incurrunt trasgressionē potinec peccati mortale: q. intentio condentis regula vt limitate suū pceptū quo ad illā penā. lz in coirariū faciat q. no. in. l. ij. C. d iure em ph. vbi p uisio hois non facit cessare p uisionē le gis ordi nariāz qd est no. pro pter scho lares qui iurāt serua re statua q dicit ali qd fieri vt no fieri sub certa pe na. et facit ad no. per Bart. in. l. si q. s. p. eo. s. fidei. z i aut. sacra. facit in rō ne fut. l. j. C. de arb. zin eo qd dicit an annul latio act? sit pena. vt de Bald. in l. non dubium. in. ij. col. i. C. de legi. et quod sit pena etiam videtur tenere Barto. in. l. sanctio. de pe. in p. ma col. i. et ad Barto. hic adde Bald. in. l. i. in. ij. in fi. C. de iure emphy. q. p. uatio domini et hominis p. uatio est pena et ad Barto. hic adde Bald. in. l. i. in. iij. q. C. de his q. pene noie. z hic adde ino. in. c. cu. co. in gat. de iure in. in nono mebro. in. l. iij. cum seq. per. d. Car. in. c. fi. de postu. pla. et ibi p. mo. in. fi. Adde qd no. Bald. et Pau. de cast. in. d. l. nemo martyres. tenet quod annullatio actus no sit pena.

Si quis paratus. Nota quod alio est remissiones fieri a aliud loco remissionis haberi. facti. l. si maritus. sic in magistratu. s. j. de adulte. et. l. j. de ver. signi.

Si quis paratus. Oppo. de. l. vlti. C. de edi. p. na. alias l. j. C. e. s. de ope. no. nun. et si velis scire istud contra rium qd limitat totum titu. et ibi glo. dicit quod de bet per tres menses differre anteq. remittatur nuntiatio. glo. dat ibi quatuor sol. et dyn. conuigat secu dam fol. cum terra et bona erit: aut ille qui nuntiat dicit ego sum paratus ostendere de iure meo: hodie constat hodie agamus: et tunc licet sit paratus sa tisfare: d. z expectare p tres menses. vt. C. no. op. nu.

et apponit certa pene. puta teiunior et religiosi coira uenientes lz iurauerint vel noluerint seruare regula no incurrunt trasgressionē potinec peccati mortale: q. intentio condentis regula vt limitate suū pceptū quo ad illā penā. lz in coirariū faciat q. no. in. l. ij. C. d iure em ph. vbi p uisio hois non facit cessare p uisionē le gis ordi nariāz qd est no. pro pter scho lares qui iurāt serua re statua q dicit ali qd fieri vt no fieri sub certa pe na. et facit ad no. per Bart. in. l. si q. s. p. eo. s. fidei. z i aut. sacra. facit in rō ne fut. l. j. C. de arb. zin eo qd dicit an annul latio act? sit pena. vt de Bald. in l. non dubium. in. ij. col. i. C. de legi. et quod sit pena etiam videtur tenere Barto. in. l. sanctio. de pe. in p. ma col. i. et ad Barto. hic adde Bald. in. l. i. in. ij. in fi. C. de iure emphy. q. p. uatio domini et hominis p. uatio est pena et ad Barto. hic adde Bald. in. l. i. in. iij. q. C. de his q. pene noie. z hic adde ino. in. c. cu. co. in gat. de iure in. in nono mebro. in. l. iij. cum seq. per. d. Car. in. c. fi. de postu. pla. et ibi p. mo. in. fi. Adde qd no. Bald. et Pau. de cast. in. d. l. nemo martyres. tenet quod annullatio actus no sit pena.

Si quis paratus. Oppo. de. l. vlti. C. de edi. p. na. alias l. j. C. e. s. de ope. no. nun. et si velis scire istud contra rium qd limitat totum titu. et ibi glo. dicit quod de bet per tres menses differre anteq. remittatur nuntiatio. glo. dat ibi quatuor sol. et dyn. conuigat secu dam fol. cum terra et bona erit: aut ille qui nuntiat dicit ego sum paratus ostendere de iure meo: hodie constat hodie agamus: et tunc licet sit paratus sa tisfare: d. z expectare p tres menses. vt. C. no. op. nu.

Si quis paratus. Oppo. de. l. vlti. C. de edi. p. na. alias l. j. C. e. s. de ope. no. nun. et si velis scire istud contra rium qd limitat totum titu. et ibi glo. dicit quod de bet per tres menses differre anteq. remittatur nuntiatio. glo. dat ibi quatuor sol. et dyn. conuigat secu dam fol. cum terra et bona erit: aut ille qui nuntiat dicit ego sum paratus ostendere de iure meo: hodie constat hodie agamus: et tunc licet sit paratus sa tisfare: d. z expectare p tres menses. vt. C. no. op. nu.

cto. et ibi sequit do. Jo. et adde q no. Bart. hic in fi. et subdit hic ang. q ille q d3 sanidare implet si satis dat alteri recipi: p illo z sic non est necesse q vadat ad domū illi sed sufficit q ille p mādan actio nem possit facere illā sibi cedi ac. all. tex. no. in. l. j. s. pe. j. quo.

1. **debeat ducere fideiussores idoneos** dicit men z do tibi text. in. l. seru? si heredi in fi. ti tenedū. ne. j. de statu libe. et. l. qui decē. C. idē

2. **responsū. j. de sol. b. Omnes ergo. ll. do. Jo. pō** que dicit sum paratus soluere. debet deraquod intelligi q debeant ire cū denarijs in

3. **ibi dixit c.** manus. sed in vno casu sufficit te pro tex. de ac. fiteri paratū soluere licet nō ostēdas mādati. et sic forte non sufficeret pmittere neg. ge. Nā verisimiliter haberi pōt copia pcur. quā alterius q gestorio noie accipiat satisfationē qd verbū do. Jo. putare intelligendū et limitandū fm late no. per gl. z Bal. in. l. si seruus. s. nunc videamus de ver. ob. et ad ea q hinc. Bar. et dixi. s. Adde tex. et ibi no. Bart. in. l. si fideiusso. in prin. qui satis. cog. et ang. et imo. in. l. si morā. fo. ma. et ang. in. l. si dubites in prin. de fidei. ius. vide tū ibi imo. et in. l. iij. s. pto. j. de re iudi.

a. **Fideiussores idoneos.** et hic etiā sequit ang. et d. Jo. in. d. s. idē rīsum. qd no. limita. vt in. d. s. quoqz q satis. eo. post Bar. et vide oīno q dixi in. l. q decē. s. idem responsū hic alle.

b. **C. j. de so. adde q no.** Lapsus in suis addi. in cle. du dum de sepul. et. d. Joan. j. ead. l. stipulatio in prin.

c. **Quo casu sufficit.** et sic p q. ll. loqtes de obliga tione in dubio intelligunt de verbali nō reali. fallit in casibus hic nō. et in. l. accepta. C. de vsur. z in. l. si mo rā. fo. ma. et qd dicit in. d. l. acceptam. Adde Bal. consl. ccc. lxx. j. li. pē. de ancha. consl. lxxv.

d. **Quo ad penā.** et sic tenet Bart. q hoc interdictū demolitorium quod citam quo ad imperiam que in eo est penale etiam durat perpetuo. Etiam quo ad illud per istum text. nec ob. in honorarijs. quia ibi ponitur regula que hic fallit in isto casu sicut et alē fallit in acti. furti. manifesti vt hic per molam quem vide post Ang. sed idem imola infra eadem. l. s. fi. videtur tenere p. Bart. hic et ad not. hic adde. no. infra titu. j. l. iij. s. fi. et quod ibi no. Bar.

e. **Item op. supra eodem.** et not. quod glos. hic vide tur inuere cum tex. quod prescriptio. xxx. an. fuit cog nita de iure. ff. et non nouiter indūta de iure. C. et hanc vt confirmat adde glo. in. l. pōp. s. fi. j. de ac. qui. pos. quā quidā reputant sing. et ad aliā. l. in om nibus. j. de act. et ob. licet sint contrarie glos. in. l. qui occidit in prin. s. ad. l. aquil. et. l. iul. aq. l. nō solū. infra in qui. cau. in pos. ea. in. l. de pepe. et tē. act. s. j. et aut. vt ec. ro. s. j. et vide quod no. Bal. in. l. in om nibus pte allegata. et vide quod de iure canonico p totia interdicta qñcōs penalia sunt perpetua vt est glo. quā moderniores allegat p. sing. in. c. solite. i. fi. de resti. spo. et vide tex. in. c. vigilanti. de prescri. vbi secundum vnum intellectum pbatū q fuit de iure ff. de prescri. xxx. ann. item. l. ann. vide tū Bald. et vide glo. in. l. si pupil. ff. de adm. n. glo. in. l. trāfacta finita. ff. de verb. sig. allegant Bald. in dicto. c. vigi lanti. And. bar.

pecuniā. vt. l. penul. s. de rescin. ven. et glos. in. l. si re siduū. C. de distr. pigno. Item an ad constituendū nuntiatorem in mora sufficiat solum facere predictā oblationem an debeo probare q ipse renunt recipe re. respon. sufficit quod tacuerit: vt no. j. ea. l. s. hoc autem interdictum cōpetit. et ideo hoc probare qd tacuerit sufficit nisi ipse probet aliud.

1. **Hoc interdictum quod sit perpetuum z si respit** cit penam est annale.

2. **Nuntiatio non datur contra heredem intantū quan tum contra defunctum.**

3. **Prescriptio. xxx. an. de iure ciuili non erat cognita.** Interdictum demolitorium durat. xxx. annis prohi bitorium perpetuo.

4. **Hoc interdictum quod competat singulari successo ri pro opere preterito et damno futuro.** Interdicta sunt in rem scripta.

Hoc interdictum. Oppo. j. e. l. s. fi. re spon. ibi loquitur de hoc interdicto quatenus est prohibitioium ne vis fiat ei. hic loquitur de restitutorio. Sed oppo. qa istud est edictum penale quatenus continet penam. ergo non durat nisi anno: vt in. l. in honorarijs. infra de act. et oblig. Solu. hoc edictum succedit loco sti pulationis de opere demolitorio: et ideo stipulatio est perpetua et sic interdictum. ita intelligit Bar. sed non est verum illud vt ipse idem dicit in ad ditione sua: q stipulatio succedit loco interdicti. vt. l. non so lum. s. morte. s. eo. non interdictum loco stipulatio nis. Quid dicitur? dico quod illud quod dicitur in l. in honorarijs. est regula. fallit hic sicut in actione furtiua. et instituta. de pepe. et temp. act. s. j. vel dic quod est perpetuum in quantum continet demolitio nem que non est pena. vt. l. penul. et fi. j. eod. sed quo ad penam est annale. Sed hoc videtur contra men tem huius. l. vel dic quod illud interdictum succedit loco actionis confessorie vel negatorie: vel rei redi. que deberet intentari vt not. j. eodem. l. stipulatio. s. habet: et ideo sicut ille sunt perpetue: ita hoc debet esse perpetua: vt supra si mu. ven. nom. in pe. fle. i. mit. l. j. s. fi. et dicam in dicta. l. in honorarijs. Cui opp. supra eodem. l. non solum. s. morte. dic vt ibi ple ne. nuntiatio datur contra heredem: sed non in tantū quantum contra defunctum. et ratio quare non in heredem in solidum est: quia est ex delicto. Dicitur hic datur perpetuo hic dicit gl. id est. xxx. annis. Illa videtur mirabilis exposito. j. quia prescriptio. xxx. anno. de iure ff. non erat cognita: vt not. in. l. non solum. alias. l. iulia. supra ex quibus causis ma. et institus. de temp. act. in princip. glos. bene intelligit quod. xxx. ann. duret. quid autem esset de iure. ff. om. dicam. j. de actio. et obli. l. in omnibus. et hoc referē do te ad interdictum demolitorium: quod. xxx. ann. durat secus in interdicto prohibitio no quia tūc per petuo durat et vtra. xxx. ann. et hoc sentit hic glo. in. fi. et bene dicam infra eo. l. fina. Cuius quo com petat successoribus in rem. et glo. hic dicit quod sic. allegat. l. apparet. s. j. infra de rei. actus prima. illa nō facit quia loquitur de prohibitione facta post qd qd emit. tamen glo. bene dicit. et Dyr. tenet. et omnes: quia interdicta sunt in rem scripta. vt. l. j. de interdi. sed actio in rem scripta respectu damni quod pos

set contingere et successor singulari datur. vt. l. si tertius. s. si quis prius. j. tim. ij. per Dyr. et per eisdē in. c. si quis in ius. extra de reg. iur. lib. vj. z. j. tim. j. l. fluminum. s. ad iur. ibi per cum. z ibi dicemus. et hoc p opere preterito: dāno tamē futuro. pro opere futuro ipse emptor: d3 nuntiare cū nuntiatio sit ex tincta. vt. l. nō solum. s. morte. nisi diceret quod ibi res non erat integra vt ibi dicit.

1. **Dura remedia competentia illi cui nuntiatur** nouum opus.

Nonnulli putant Oppo. s. eo. l. j. s. solum. vt in glos. q ponit quot modis agitur z incipit quod vi aut clam in fi. addi. Item posset agi vt possideris z iniuriar et fieri demolitio p pua autoritate qñs. vt. s. eod. l. de pupillo. s. meminsse. z ibi not. z hec oia sunt ex parte nuntiantis excepto quarto modo. s. pposito qui est in proxi. s. unde dic qd ille cui nuntiat an pōt agere primo: vt. j. proxi. Itē petere remissionē tāqz nuntiatio potuerit contēni. vt. l. de pupillo. s. si quis ritos. Itē petere remissionē causa cognita: vel obla ta satisfatione. vt. j. ea. l. s. si is cui. Item pōt dicere hodie constat hodie agamus z agere cōfessoria vel negatoria. s. s. si quis paratus. z ibi dixi. Itē potest agere de dolovel in factum si iniurioe sunt facta nū tiatio. vt. l. re. quādā de dolo. Itē iniuriar vt puto.

1. **Hoc interdictum quod habeat locum etiā pro** opere quod sit extra ciuitatem.

2. **Huic interdicto renuntari potest.**

Deinde. Ad deas vbiū zc. Quero an ha beat locū p opere qd sit extra ciuitatē. quidā q non per hunc tex. ut dicit cōtra vt. s. e. l. j. s. siue autē. et q verba edicti sunt generalia. z not. in simili. s. de rei ven. l. in re. s. signū. Cuius quero an huic interdicto quis possit renuntiare? videtur q nō qz rōne publi ce vtilitatis s3z propter deuas vbiū zc. vt. ff. de pac. l. iurisgētū. s. si paciscar. tu dico cōtra: z hec publica vtilitas est secundario sicut dicit in. l. j. s. sol. mat.

1. **An ille cui est facta promissio possit iterum p** hibere. j.

2. **Iudex vbi publica vtilitas vatur supplet de factio.**

Hoc autē interdictū cōpetit. Cuius videtur q in publico sufficiat cautio. vt s. e. l. nō solū. s. si cū possem iure. z de preto. stip. l. j. s. stipulationū. huius tū timore sunt quatuor solu. vna est Aof. qd prima pars loquatur in priuato. Se cūda in opere publico. scda ibi neqz. sed ista lect. nō est bona. vt. j. dicā. Dicunt alij q totus iste. s. loqua tur in eo qui alieno noie volebat satisfidare: ista etiaz nō est vera qz rōne huius. s. ibi neqz. est tertia sol. q ille qui edificat in publico: repromittendo nō cogatur ad pretoe venire. z tñ remittitur nūtiatio: et non destruitur qd postea fit huius edicti vigore: nō in pōt agere interdicto si phibet: sed si satisfidaret tūc posset agere fm Mar. hoc vt timū nō placet glo. qz si etiā satisfidat nō age nisi pbet de iure suo. s. qd permittit pncipe vel fenatu fecerit. z hec vera probatur p id qd j. dicā ex rōne huius. s. in fi. pote rit ergo quilibet alius prohibere: sed an ipse idem examinabitur. Quartū dicunt quod fiebat in publi

co causa priuati iuris: sed ista est ve ra in se vt dicit in. d. s. si cum iure: sed non tantū ad istum. s. z hoc euidē ter ostenditur. qz ex parte edificatis istud interdictum seu e. dictū h3 duo. vni est qd h3 remissionē oblata. satisf datione. Item oblata satisfationē vt habeat interdictū ne vis fiat ei. z nō habet locū in remissione cū in verbis edicti. s. s. deinde: de hoc nulla fiat mentio. Sed cōtra qd videatur repe titū in hoc scdo capite cū in prima p te edicti facit mentionē de cautione. vt. l. de pupillo. s. si is. vbi fit mentio de cautione ergo hic vt. repetita. arg. l. ij. s. de coitun. cū emanci. lib. Sed respōdeo qd hic cessat ratio illius. l. qz pretoz vt edificetur in publico non pōt permittere. vt. l. iij. s. plane. quod vt aut claz. z ideo nō fit nullo ex hoc edicto siue sit prestita cautio siue sit satisfatio z de ista materia an qd est positum in vno capite intelligat repe titū in alio dicimus in. l. pretoz. s. j. j. vt bo. rap. Cuius quero an ille cui pmo missio facta est possit iterū phibere. glo. dicit q sic: sed exceptioe repellit. contra videtur tenere in. l. iurisgētū s. si paciscar. s. de pact. dic quod hic recipit promissionē noie reipublice. vt. l. nō solum. s. si cū iure. s. eod. ideo ipse nō admittit. fecit enim iure pmit tente. In pstrario aut promissio simpli citer nō expetiri nec p republica cau tionē recipit: ideo nō valet: z ipse idē admittitur. Cuius quero cum ipe non admittatur: an iudex ipse poterit hunc edificante impedire. glos. q sic quia in his in quibus versatur publi ca vtilitas potest iudex supplere de facto dixi. j. titulo primo. l. secūda. s. hoc autem iudicium. Item quero di citur hic vel per te fiat hoc quomo do intelligatur dic vt in glo. z not. qd sufficit e3z cui offertur tacere dixi. s. s. si quis paratus.

Et si satisfidatum. Que modo nō perseverat satisfatio. z dic vt in glossa quod nota. vbi quis te netur satisfidare satisfatioe finita his modis potest repeti. Cuius quero i hoc s. qualiter repetatur. Respondeo cū ad cautionem petendam nulla com petat actio: hic habet iterum nuntia re. et ille vt conuequatur remissionem habet iterum cauere: vt hic. vt. s. co dem. l. cum procurator. s. j. z consulo hoc casu quod ille qui nuntiauit ex pumat causam. scilicet q satisfatio est finita tali modo. ne aliter pte dē s ignozantiā sine pena cōrenat: vt. s. de ff. iij

Quero an ille. et sic not. pro statuto vt si cā d3 cōpromissio ter consari guincos qd si cā est cōpromissio sa z nō de cūa iterum d3 cōpromissio ita h3 bal. i ad. di. z in. l. si qd ex argē tarijs. s. fi. cū seq. de edē. l. fidei. s. si decē. de leg. iij. And. bar. ba.

Unam. q. adde p. Jo. an. in addi. ad. spec. in ti. de exp. §. postremo. ver. hoc quoq. notandum.

S hoc interdictum. no. limitationem q. officio iudicis prescribitur spatio. xxx. ann. vt hic per Imol. quem vide et adde quod no. Bart. in l. i. in ver. neq. plures. in fi. j. vi. pos. **Adde** Old. c. off. clv.

Andreas domiate.

Sed contra. an. pie scribat iudicis officio: vid. qd. no. Jo. an. in c. fin. de c. s. ue. i. vi. a et in c. vt i. privilegia. de privile. glo. in l. i. i. c. uti. de prescri. xxx. an. no. l. j. Bal. in l. causaz. de excep. rei iud. z. l. querela. C. de fal. indi. stincte seq. tur eam tñ. debet intel. ligi fm. di. stinctiones Barto. hic fm. moder. aliquando tamen prescribitur of. ficio iudicis mino. tempore: puta q. cōpetit p. fructib. p. ceptis q. d. scribitur trien. no. vt. l. seq. tur. §. fruct. de vsuca. bal. i. l. ancille. C. de furis. l. terminato. C. de fru. z. li. exp. l. j. C. de vsu. et fru. le. z. p. d. era. q. quocūq. tpe duret offm. iudicis ei? instātia nō coartat trien. no. dicit Bar. in l. lib. C. de ag. z. c. l. i. x. z. ibi singulariter dicit Bal. in l. tale pactu. §. qui. puocauit. ff. de pac. in repe. qd. qñ. p. r. executio instri. g. uare. t. g. i. a. t. i. coartari meta trien. qd. bñ. notab. p. limitatione. d. l. p. perandū. et no. hic qd. offō. iudicis qd. intentat p. dāno. instā. tevel. futuro nō p. scribit. z. sic pro eo qd. no. Bal. in l. j. C. de episo. audien. z. l. j. C. sentē. re. non posse. q. ille qui est in carceribus ab incarceratione potest continue appellare: quia cōtinuo grauatur quod est bene notandum.

Ex. an. t. idem tenet Bal. z. Ange. in l. prescri. p. one. C. de prescri. xxx. anno.

qui ante.

Nuntiatio licet fiat per officium iudicis tamen non tollitur spatio. xxx. annorum.

Hic. §. loquitur de interdictione vis fiat et. Interdictum ad interesse est annale.

Hoc interdictum quod oratur tempore inquietationis.

Hoc interdictum cessat Oppo. §. e. l. §. hoc interdictum. solu. vt. ibi. **Item** opponi. C. de noui operis nunt. l. j. Solu. ibi loquitur de actu nuntianti qui potest fieri perpetuo: vt. no. §. hoc interdictu. b. hic de interdicto ne vis fiat et. Ratio quia illud cōpetit per modum cuiusdam facultatis ergo non potest prescribi sicut ne quis vadat per viam publicā. vt. l. prima. j. de viapubli. notant doctores. in l. cum notissimi. §. illud. C. de prescri. xxx. anno. Sed contra hoc: quia nuntiatio potest fieri per officium iudicis: vt. l. de pupillo. §. meminisse. ergo tollitur xxx. an. vt. no. in l. i. sicut. C. de prescri. xxx. ann. z. C. de fal. l. querela. Solu. ibi de officio iudicis qd. com. peteret pro aliquo p. teritor. vel. cu? causa i. s. s. t. al. quod p. teritum. sed in casu nostro istud officium causatur ex timore quod est ne ille edificet. ideo q. iste timor semper instat ante perfectum edificium ideo istud officium semper nascitur. facit quod not. C. de seruitu. l. i. in gloss. magna. **¶** Quero in quo istud interdictum cessat post annum. dicit Bulg. q. post annum non admittitur ad satisfandū. Istud est falsum. nam per satisfactionem q. s. peit remissionem iuris quesitū aduersario per nuntiationem scdm hoc agit ad id quod peruenit ad aduersarium: ergo perpetuo: vt. j. de act. z. ob. ig. l. in honorarijs. Alij vt gloss. dicunt quod hic loquitur de interdicto ne vis fiat et. ex quo quis h. exceptiones. que est perpetua. **Item** interdictu ad interesse: vt. no. §. eo. l. de pupillo. §. fin. z. ista annalis tñ. q. continet penam ex parte conueni. q. datur ad id quod ad eum non peruenit: ergo zc. vt. dicta. l. in honorarijs. z. hoc placet. **¶** Quero si qñ. hoc interdictum nascitur z. gloss. dicit ex die satisfactionis non tñ. agi pōt. nisi ex die inquietationis. sicut est in pign. act. z. simil. hoc non placet q. nō. orit. ex. sct. vt. ille actioes: sed orit. ex delicto. s. inquietante propter contractum. ideo tēpore inquietationis oriri puto. quod est verum.

Hec stipulatio de opere demolendo d. continere personam heredis alias heres non teneretur. Verba ista stipulationis qualr. cipiatur. remissive. Stipulatio ista de opere demolendo non h. locuz qñ. nuntiatur causa dāni infecti: sed debet caueri de damno infecto vt. consequatur remissio.

Remissionem plenariam nuntiationis quis nō consequitur per istam satisfactionem quando nuntiat iuris publici tuendi causa.

Stipulatio de operis.

Sumo ponit quando ista stipulatio interponatur vsq. ibi si quis autes. ibi ponitur stipulationis effectus ex vtra q. parte: vsq. ad. §. habet autem. ibi ponitur. tertio quando committitur vsq. ad. §. opus. ibi pro quo opere committitur vsq. ad. §. siue ibi ad quid com.

mittatur vsq. ad. §. quesitum. Lecta prima particula. l. recita glo. vt. iacent et signa glossam que incipit remittendo z. opere demolendo. **¶** Circa ista gl. t. b. quero vtrū ex parte stipulantis debeat cōtineri persona? heredis vt. promittis mihi meisq. hereditib. z. videtur q. nō. quia nuntiatio ex parte nuntiantis est in personam: vt. §. eo. l. non solu. §. morte. sed illud re integra. vnde stipulatio nō. transiret ad heredem vt. ibi expresse no. z. ideo heredis d. haberi mētio licet ratio posita in fi. illi. §. aliqñ. repugnet. **¶** Itē. que. 1. ro licet tacite insti. conditio si fuerit iudicatum qualiter verba cōcipientur expresse tex. est. C. de edi. pi. l. i. fi. als. est. l. j. de noui operis nunt. **¶** Item. quero. 2. quia istud p. nuntiatu loquitur tantū. de eo qui nuntiat causa sui iuris cōseruandi. quid si nuntiat causa dāni infecti. **¶** Hic. tunc nō. h. locuz satisfatio de ope demolendo quia per hoc nuntiant nō. esset consultū. puta si edificium caderet in domū. eius nō. esset opus alia demolitione: et ideo tunc pro remissione cauetur de dāno infecto: vt. dixi in l. de pupillo. §. si is cui z. not. §. eo. l. cum. pcurator. §. j. in gl. super verbo. q. d. i. n. st. pulatio. **¶** Item. quero. 3. quid si nuntiat iuris publici tuendi causa. rideo tunc per stipulationes non consequitur quis plenam remissionē. vt. habuisti. §. l. pri. §. hoc interdictu cōpetit. z. ideo tex. hic loquitur tantum qñ. quis nuntiat iuris sui cōseruandi causa licet etiam tūc quando pro publico quis nuntiat stipulatio cōmit. tereur: vt. sentit glo. in. §. habet autem.

¶ Quando quis post nuntiationem edificat par. tem z. ante prestitam satisfactionē: z. post satisfatio. nem prestitam etiam edificat: an. totū. debeat demo. liri. distinguit aut ille qui recepit satisfactionem scie. bat edificatum aut non.

Hic dicitur offerre de. bet. **¶** Contra. j. quou. i. le. l. i. fi. glo. non sol. dic. q. hic erat opus offerri? ad exclu. dendum ius nuntiantis ex nuntiatione quesitū in con. trario legatarius non habebat ius retinendi cū. illi. cite occupasset. ideo non est opus ei offerri: sed satis est petenti moram nō. fieri. **¶** Opp. C. de edi. p. nua. l. i. fi. als. l. j. de noui ope. nū. sol. vt. dixi. §. eo. l. p. tor. §. si quis parat. **¶** **¶** Querit. 3a. de are. pone qd. post nuntiationē noui operis edificasti ita quod istud qd. est factum ante satisfactionem debet demoliri: post. ea satisfactū. z. post satisfactionem. edificasti: et sic non debet demoliri. queritur an. totum destrui de. bet cum. p. nua. factum nō. posset demoliri sine illo. z. videtur. qd. nō. q. licitū. trahit ad se non licitū. ar. l. impator. la. ij. §. de sta. homi. z. l. pregnatis. j. de pe. z. p. hoc iste text. z. pro hoc. §. eo. l. de pupillo. §. si is cui. p. iout. exponit omisa id est nō. facta. **¶** In contra. rium q. magis consideretur quod nocet. §. ad. fil. l. si quis in grau. §. fin. cum. l. i. sequē. z. de aqua pluuiā. arcen. l. artheus. §. si. cum. l. seq. z. pro hoc iste tex. ibi ante enim q. quid edificauerit zc. qd. dicemus: dicit. 3a. de are. z. **¶** **¶** Querit. 4a. sequendo eum quod aut ille qui recipit satisfationē sciebat edificatum: z. tunc non de. molitur. ar. C. de pac. inter emp. et ven. l. commissio. z. e. de iur. do. imp. l. ij. aut vero ignorabat: tunc de. molitur. nō. enim vt. renūtiat iuri qd. ignorat sibi competere: vt. l. mater. §. de inoffi. testa. z. totū. tolle. tur. arg. l. artheus. in fi. j. de aqua plu. arcen. hoc est

Contineri persona. de forma stipulationis z. satisfactionis. vide oino per Imo. hic post Ange.

¶ Opus offerri. idē. etiam qñ. quis vellet consequi actionē. vel exercitū. actionis necesse habet offerri. l. iij. §. offerri. de acti. emp. l. ex. p. iacito. z. l. emptio. C. de rerū. p. mu. z. hic q. Imol. qui etiam ponit quando quis teneatur offerre tur offerre necessaria.

¶ Vincens in confessionia licet obtinere deberet opus destrui tamen hec stipu. nō. committitur nisi doceat quod remissionem causa cognita fuerit cō. secutus.

¶ Qua actione agatur quando edifica. tur in publico vt. satisfatio committa. tur remissive.

¶ Quando fit discussio vt. possit perue. niri contra tertium possessorem nō. sus. ficat relatio nuntij referentes. se nihil inuenisse: s. requir. iudicis declaratio.

Habet autem ista sti. pulatio. **¶** Op. d. l. quod meo. §. si furio. fo. §. de acqui. pos. et de dua. re. l. reos in prin. glo. non soluit. vide glo. que in. cipit. s. z. tacita. in fi. dic. q. hic intelligi. tur ex presump. mente cōtrahentiū. q. aliud tempus cōmissionis non ha. bet pactum in illis vero extra anne. rum diceretur intelligi. **¶** **¶** Que. rit? glo. qua actione agatur: vt. pronū. tianur iniuste edificatum. z. dicit quod confessionia vel negatoria vel rei ven. et aliud iudicium erit per quod peten. tur expense: sed istud quod dicit glo. non est verum q. siue confessionia siue negatoria siue in rem agatur in illo iu. dicio veniunt impense: vt. l. loci. corp. §. in. cōf. §. si ser. ven. et. l. non solu. §. de rei ven. Sed qualiter gloss. soluat. dic. q. duo iudicia erūt necessaria. vñ. qñ. contra principale agit. alterum qñ. cōtra fideiusso. et hoc tenet Jac. de are. **¶** **¶** Item. aduerte q. vt. puto mihi non sufficit? obtinere in cōfessionia vel l. non intelligitur. §. si quis palam. de iur. sis. et quod ibi Bar. in l. vir. vxor. j. de donatio.

¶ Mente cōtrahentiū. voluit hic dicere Bar. licz. sit corruptus qd. hic subintelligat tacita cōditio ex mē. te cōtrahentiū: sed in contrarijs si subintelligeretur esse p. ter. p. positū. et mente cōtrahentiū. vñ. nō. sub. intelligit que etiam hic sequitur Imol.

¶ Non sufficit. vult Bar. qd. non sufficit obtineri in cōfessionia vbi etiā. appareat nuntiationē fuisse in po. sitione vel quasi tempore nuntiationis sed hoc non placet Imol. quem vide et adde que dixi post Bar. in l. prima in prin. in. vi. q. §. eo.

¶ Nam questionem. Ad istam. q. vide Amol. hic qui tenet opi. Ange. z idem Raph. sed Bal. in aut. sed hodie. C. de actio. z oblig. distinguit licet Bart. in l. i. iutores a patruo. per illum text. s. de confirma. tur. teneat opi. Bar. hic simpliciter: z idem tenet hic Aud. de q late in sti-
 tituta. de ac. s. si qs in fraudem. Sz in vis ang. i aut. de fideiuf. s. q multu tu clare loquitur. in dicta. l. decem.
¶ Sed q Ro. p. si. cor. tenent q lz certu z sit debito rem no ee soluendo tm necessa- ria ee ere- cutione. et casu quo p supponat 4 necessaria a no fore ere- cutionem tamen requirit sententiam declaratoriam qd talis non sit soluendo.
¶ Este contumacia. Bar. contra in l. si finita. s. iulianus. in v. colum. j. tit. j.
¶ Opus autem nouum. z facit iste tex. fm Ange. et do. Jo. q si statutum punit facientem opus in alie- no non habet locum nisi id quod sit habeat instar operis.
¶ An scriptor. Ad de Bar. in l. stipu. non diui. s. cel sus. de verb. obli. maxime in. xxxj. col. z ibi dixi z vide not. specula. in titu. de renun. z conclusio. s. primo versicu. item est beneficium. vbi dicitur quod valet pactum de capiendo et in vinculis tenendo scripto- rem propria au- oitate licet alias non valeat secun- dum not. per doctores in l. alia. s. eleganter. soluto matrimonio. licet Specu. non alleget istam gloss. et glo. etiam in l. si is. in glo. j. C. loca. z vide Bart. z de intellectu huius. s. Joan. andre. in ad- ditioni. ad Specu. in titu. de pigno. s. j. versicu. quid si timeo.
¶ Questum. inducitur iste text. ad. qd. si vasallus decedit pluribus heredibus relictis quod omnes te- nentur iurare fidelitatem facit quod not. in l. de pu- pillo. s. si plurium. s. eod. z quod not. in. c. omnes. si de feu. fue. cōtro. z ibi per Ant. de pfer. z inducit hic per modernos quod si sunt plures domini et vnus vult opus moliri alter petit interesse dicit quod iudex debet eos cōcordare per not. in l. huiusmodi. s. fin. de lega. j. alias forte dirimeretur. l. sed cum ambo. e de iudi. And. Barba.

fit discussio quero an sufficit relatio nuntij referentis nihil esse z nihil iueniri in bonis ad hoc vt referat de ueniri ad pignorum captiorem iudice nil pronuntia- te. z videtur quod non. vt. l. ignora. C. de his que in frau. cre. Jaco. bu. determinauit cōtrariu per. l. san- cimus. s. si. cu. glo. sua. C. ad treb. sed credo qd debet sequi. pronuntiationem. vt. l. incerti. de interdic. vbi de- cidit. vt. j. de acqui. pos. l. exitus. z vide casus hic. vbi non potest perueniri ad fideiuf. nisi appareat iniu- ste edificatu: quod pronuntiare debet. Ad. l. sancim⁹ respond eo qd pronuntiare debet ipsum esse cōtuma- cem. sed non pronuntiare actione esse translata: ita hic debet pronuntiare executionē esse factam non proprierea pronuntiare de necessitate peruenienduz ad bo. pos. z facit glo. in l. sed z si possessori. s. p. de iureiu. vbi no dicitur cōstare nisi pronuntiatu. facit extra de offi. dele. c. index. in fi. lib. vj. vbi no sufficit constare suspectum nisi pronuntietur.
¶ Opus autem nouum. e. l. i. s. pot als est. h. sub. s. sed z si is z. s. e. l. pto. s. siue aut. gl. dicit qd ibi debet habere instar operis. no est verum qd hic loquitur in demolitio: ibi in. phibitoro qd pot fieri si no habz instar operis: vt gl. bene dixit. s. ca. l. de pupillo. s. nuntiationem. super ver. inchoet. glo. signat arg. cōtra. et non soluit. et incipit vt si pos sit nuntiare ibi. s. cepisse. illa concordat. si tex. iste recte intelligatur. vt no. s. eod. dem. l. de pupillo. s. nuntiationem. super ver. inchoet. Wyn. et ibi. s. de aur. et arg. leg. l. z si non sint. s. quid ergo. et. s. si aut. sed ibi de fauore qui est ampliandus hic de odio quod est restringendum: vt. l. cum quidam. s. de libe. z posth. et de act. et oblig. l. arrianus. d. y.
¶ Scriptor an possit p se cogi ad scribendum. Sive aut res. qd non posset precise compelli ad factu: vt. l. no cogendū. s. sabinus. s. de pcura. Sol. de. l. sed z he. s. pter. de procu. glo. inducit in arg. an scriptor pos sit precise cōpelli ad scribendū. et gl. dicit q sic. ma- ror multu qd scriptores non destruit istā glo. quan- do scribunt et pro ista glo. facit. s. de procu. l. s. z he. s. pter. z. l. fideicom. s. fina. s. de lega. iij. in cōtra- rium facit. l. ob es. C. de act. et ob. pterea teneri in cōpedibus est species seruitutis: vt. l. ij. de li. ho. ex h. ergo non potest fieri per pactum. vt. l. titio. s. ij. su pra de condi. et demon. Item facit. l. in stipulationi- bus. s. operarum. j. de verbo. obliga. et ratio est: qd in obligatione facti succedit obligatio ad interesse: vt. l. si quis ab alio. j. de reg. iur. z. l. stipulationes no diuiduntur. versic. celsus. j. de verborum obliga. z in hoc residet Wyn. nisi forte esset electa industria per- sone. vt. l. inter artifices. j. de solu. z Wyn. determinat in l. prima. C. qui bonis cedere possunt. sed credo qd non posset compelli ad factum quādo factum est in obligatione ex conuentione partium extra iudiciu. vt. l. in stipulationibus. s. operarum. dicam plene in l. stipulationes non diuiduntur ad istam. l. respōdet Wyn. et bene quod hic est factum in stipulatione et obligatione legali vel in obligatione hominis que succedit in loco obligationis legalis.
¶ Questum est si plures. Si plures nuntiantes in re vel in psona dixi in l. de pupillo.

¶ Si plures nuntiant. quefuit hic Jac. de are. licet docto. non faciant mentionem quid si sunt duo nuntiantes vnus vult qd destruat opus alter vult solummodo interesse prout dicitur. s. ea. l. s. sine au- tem. cum destructio operis sit quid indiuiduum. vt hic. queri- tur qd ma- turatur vna qstio pmissi mihi non ris. et pri- mo dicit qd officio iudicis compelluntur se concordare. facit l. si cum vnus. s. fina. et quod ibi Barto. j. de bo. au- to. iudic. pos. l. iustura. et ad pecunias. s. sed de qua- litate. de iureiuran. quod not. Bald. C. de nupt. et. l. j. et in l. vidue. eodem titu. et. c. ij. de test. in. vj. et si iudex non posset ad concordiam reducere forte for- ne. tunc dirimatur argu. l. sed cum ambo de iudi. et in l. huiusmodi. s. fina. de leg. j. z qd no. maxime per Bal. in l. fi. C. communia de lega.
¶ Nuntiatio prelati. qualiter autem prelati possit nuntiare: vide Barto. s. eo. l. prima. s. fina. et ni- mirum quod dicitur hic per Barto. cum alias de iu- re habeatur successor prelati obligatum fore nisi ad ea que per commodatum ecclesie facta sunt. c. fi. ne prela. vices suas. l. prouidendum. C. de decu. libro. x. item contra Barto. l. facti quia prelati edificando spreta nuntiatione delinquit quasi contumax in non pare do preceptis pretoyis que contumacia delictu dicitur iuxta not. in l. omne delictum. s. contu. de re- mili. et qd delinquat ostendit text. hic vbi patet qd pensale est hoc edictum quo ad expensas istas. et no tant doc. s. eodem. in l. pretoy. s. hoc interdicitum. et si tunc succedit regula quod prelati delinque do in committendo no preiudicat ecclesie de quo in. c. de- licum. de re iudi. in. vj. cum vulg. cogita quia strin- gunt. et vide no. per glo. in. c. ij. hic alle.
¶ Quando prelati delinquendo preiudicat ecclesie. pulchre de. de Ancha. consi. cl. vj.
¶ Sui ignoias. vide in. d. l. j. s. hoc autem. cl. ij. per glo. et docto. s. co.
¶ Mihi autem. Utrum autem tunc sit articulandū de sententia puta quia sciēter edificauit. cogita quia doc. non tangunt et puto qd sic per nota per Angel. in l. prima. C. de mili. ag. non rumpen. et per Barto. in l. omnes. C. de agri. et censu. libro vndecimo. vbi omnino vide qualiter autem sit formandus libellus contra successorem. vide Bar. in l. competit. ff. quod vi aut clam. And. Barb.
¶ Sed eo ante mortuo. nec ad patientiam: nec ex hoc edicto nec qd vi aut clam. Et pō derandum dicit hic Barto. ignorans: nam videtur velle qd si esset sciēs nuntiatione facta non teneretur quod videtur esse ve- rum: quia tunc teneri videtur interdico quod vi aut clam. et hoc videtur verum fm imol. licet Ang. aliter loquatur vt hic vide omnino Amol.
¶ Formatur vna. q. ad que bene faciunt que dixi in l. si seruus. in prin. de condi. sur. post Bart. z de istis no. vide Bald. in l. ea lege. in vlt. colu. de condi. ob- cau. per Angel. in l. stipulatio ista. s. sunt. de verbo. obli. et ad. g. Barto. hic adde eundem in l. si subvna s. fina. de verbo. obliga. et in dicto. s. opus. et in dic- to. s. adicitur. et cum Barto. transit hic domi. Jo- an. simpliciter.

¶ Si plures nuntiant. quefuit hic Jac. de are. licet docto. non faciant mentionem quid si sunt duo nuntiantes vnus vult qd destruat opus alter vult solummodo interesse prout dicitur. s. ea. l. s. sine au- tem. cum destructio operis sit quid indiuiduum. vt hic. queri- tur qd ma- turatur vna qstio pmissi mihi non ris. et pri- mo dicit qd officio iudicis compelluntur se concordare. facit l. si cum vnus. s. fina. et quod ibi Barto. j. de bo. au- to. iudic. pos. l. iustura. et ad pecunias. s. sed de qua- litate. de iureiuran. quod not. Bald. C. de nupt. et. l. j. et in l. vidue. eodem titu. et. c. ij. de test. in. vj. et si iudex non posset ad concordiam reducere forte for- ne. tunc dirimatur argu. l. sed cum ambo de iudi. et in l. huiusmodi. s. fina. de leg. j. z qd no. maxime per Bal. in l. fi. C. communia de lega.
¶ Nuntiatio prelati. qualiter autem prelati possit nuntiare: vide Barto. s. eo. l. prima. s. fina. et ni- mirum quod dicitur hic per Barto. cum alias de iu- re habeatur successor prelati obligatum fore nisi ad ea que per commodatum ecclesie facta sunt. c. fi. ne prela. vices suas. l. prouidendum. C. de decu. libro. x. item contra Barto. l. facti quia prelati edificando spreta nuntiatione delinquit quasi contumax in non pare do preceptis pretoyis que contumacia delictu dicitur iuxta not. in l. omne delictum. s. contu. de re- mili. et qd delinquat ostendit text. hic vbi patet qd pensale est hoc edictum quo ad expensas istas. et no tant doc. s. eodem. in l. pretoy. s. hoc interdicitum. et si tunc succedit regula quod prelati delinque do in committendo no preiudicat ecclesie de quo in. c. de- licum. de re iudi. in. vj. cum vulg. cogita quia strin- gunt. et vide no. per glo. in. c. ij. hic alle.
¶ Quando prelati delinquendo preiudicat ecclesie. pulchre de. de Ancha. consi. cl. vj.
¶ Sui ignoias. vide in. d. l. j. s. hoc autem. cl. ij. per glo. et docto. s. co.
¶ Mihi autem. Utrum autem tunc sit articulandū de sententia puta quia sciēter edificauit. cogita quia doc. non tangunt et puto qd sic per nota per Angel. in l. prima. C. de mili. ag. non rumpen. et per Barto. in l. omnes. C. de agri. et censu. libro vndecimo. vbi omnino vide qualiter autem sit formandus libellus contra successorem. vide Bar. in l. competit. ff. quod vi aut clam. And. Barb.
¶ Sed eo ante mortuo. nec ad patientiam: nec ex hoc edicto nec qd vi aut clam. Et pō derandum dicit hic Barto. ignorans: nam videtur velle qd si esset sciēs nuntiatione facta non teneretur quod videtur esse ve- rum: quia tunc teneri videtur interdico quod vi aut clam. et hoc videtur verum fm imol. licet Ang. aliter loquatur vt hic vide omnino Amol.
¶ Formatur vna. q. ad que bene faciunt que dixi in l. si seruus. in prin. de condi. sur. post Bart. z de istis no. vide Bald. in l. ea lege. in vlt. colu. de condi. ob- cau. per Angel. in l. stipulatio ista. s. sunt. de verbo. obli. et ad. g. Barto. hic adde eundem in l. si subvna s. fina. de verbo. obliga. et in dicto. s. opus. et in dic- to. s. adicitur. et cum Barto. transit hic domi. Jo- an. simpliciter.

Diopus nouum.

¶ Datur cōtra heredem ad patientiam: no ad impesam. h. d. gl. signat cōtrariu et no soluit. vide gl. que incipit. vt. C. ne ex- delict. defun. ibi. l. ij. s. heredis quoq. sed ibi fuit lis cōtestata vel si no erat cōtestata cōuenitur heres ex suo dolo. d. y. Quero si aliquis edificauit spreta nuntiatione z habeat ius edificandi an heres succedat in pena. et d. y. dicit qd sic: qd herede puenit op⁹ factū cōtempto edicto per delictu: sic quo ad patiē- tiam tenetur heres siue hz ius edificandi defunctus siue no. C. i. e. quero si fuit facta nuntiatio prelati b qualiter tenebit successor ei: certe in solidū ad patiē- tiam z impesam: vt extra eo. c. ij. nā semp eadē perso- na sez ecclesia videt cōueniri: sed hic per mortē de- functi alia persona puenitur vere: lz fingatur eadē.
¶ Si promitto tibi no edificare in tali fundo z vē- dam fundum an emptor possit edificare vide in fi. dicitur inter z

Si quis cui opus.

¶ Scriptu ideo transit in singularem suc- cessoem. h. d. ista. l. C. d. p. s. eo. l. no solum. s. morte. Solu. vt gl. C. d. p. de. l. vim facit. s. quādū. j. qd vi aut clam. tres sunt so- lu. vt in gl. z de istis solu. qns quis tenet vna: z qns c quis tenet alā. prima tenet gl. s. eo. l. j. s. hoc autem. scda fundata est super his q no. s. eo. l. de pupillo. s. d nuntiatione. vbi requiritur qd edificans sit sciens: z tūc fm illā gl. esset vera solu. qd in cōtrario fuit igno- rans: hic no sed quia illa glo. est falsa: vt ibi dixi se- quens solu. est vera qd hic teneat ad patientiam: vbi ad impesam: nec patit dāmnū quia habet regressum p alium fm glo. hic z d. y. z oēs cōter tenent. impi au- tem videtur sic distinguendum. aut opus fuit factū ab eo cui facta fuit nuntiatio: z tenetur successor quili- bet ad patientiam: siue hoc interdico: siue qd vi aut clam: vt. j. qd vi aut clam. l. cōpetit. in fi. aut edificauit successor: z tūc aut phibitio fuit facta in rem fm for- mam edicti positi in l. pretoy. in prin. s. eo. tunc em- ptor si fuit sciēs tenetur in solidum: alias ad patiē- tiam hoc edicto vt hic: z dicta. l. vim facit. s. tandū. non interdico qd vi aut clam. vt ibi z not. s. eo. l. j. s. hoc autem. z sic est casus in quo qd vi aut clam non cōcurrit cū isto. Si vero nuntiatio fuit facta in per- sona: tūc ille cui facta est nuntiatio tenetur qd vi aut clam. s. e. l. si pcurator. si ipse edificauit. Sed eo an- te mortuo vel alienate: successor ignorans no tenet qd nuntiatio est extincta: vt. d. s. tandū. de ista diuersi- tate nuntiantis in re vel in psona dixi in l. de pupillo.

edificare in tali fundo. vendidisti fundum: emptor edificauit quis tenet gl. format in l. iij. §. opus. s. de alie. iudi. nu. cau. fac. dic. q. phibitio est in rez: et ideo sequitur rem quocumq; vadat: a sed in casu nostro quia fuit promissio personalis non sequitur emptorem: vt l. si. in. fi. s. de contrahen. emp. tenetur tñ venditor ex facto emptoris: vt l. flu. minú. §. adicitur euz sibi no. j. ti. j. z de hoc ibi: sed hoc est in rem ideo in singulari rem transit successorem.

De damno infecto. Rubrica.

Mo. continuatvno modo. dic vt in ea. vel dicitur est supra de nuntiatione noui operis que fit quandoq; cā damni infecti: vt. s. ti. j. §. nuntiamus. ideo post illum tractatum ponitur hic titu. de dam. infec.

Jurisditio qd remanet apud ordinarium eo delegante. Jurisditio an remanserit in populum romanum qui transfuit potestates in principem. remissive.

Delegatus subdelegas an aliquid sibi retineat: q non nisi aliquid sibi expresse referuauerit.

Quare sit qd rectoris ciuitatis et castrorum hodie exercet ea q sunt meru vel mixti imperij. Anuersitas est triplex z que sit illa q habet de iure communi merum z mixtum imperium.

Omnes. j. eo. l. iij. §. si tam vicinum. Solu. qd hic dicit de magistratibus intellige ab vrbē distantib? s. dñm Jacob. de aret.

Seco oppo. qd si pretor delegat transfert: sic apud eum nō remanet: vt. s. de offi. ex? cui man. est iurisd. l. j. in fi. cōiuncta. l. j. de noua. Solu. ibi transferri impopie possit vt ibi no. z predicta vera in iudice ordinario delegate z sic facit ad. q. an apud populū romanū qui transfuit potestate in principem remāserit iurisditio. de quo. s. de legi. l. nō ambigitur. per gl. z doct. C. de legi. l. fina. Quid in delegato subdelegante an apud eū aliquid remanet infra dicā. Qpp. s. de iurif. om. iudi. l. iūbere cauere. Solu. dicas statim in. l. iij. §. j. j. eo. vbi gl. tangit.

Quero nūquid in hac causa offeratur libellus. Itē an requiratur lit. contest. Itē an sita diffinitua. dicas. j. in l. iij. §. hoc aut. Q Itē quero an de-

legatus subdelegas aliquid sibi retineat. doc. dicit qd non nisi aliquid sibi expresse referuerit: z cū subdelegatus acceptauerit. vt extra de offi. deleg. c. qñs. et. c. si delegatus. lib. vj. z hoc verum puto etiā de iure nostro: quia si delegatus subdelegat ad eum nō appellatur: vt. j. quis z a quo appell. l. j. §. j. z hoc quia apud euz nil remansit iurisdictionis. Item a simili si ille cui facta est cessio iterū alij cessit apud eū nil remanet: vt. j. adtreb. l. j. §. de illo. z l. ex. affe. z ibi no. z C. de here. ven. l. emptor. z ita in delegato licet secus in ordinario: vt hic in tex. ratio est: quia non potest a se abdicare iuridi. vt. l. legatus. s. de offi. presidis.

Quero unde hoc est qd ego video qd omnes rectores ciuitatis et castrorū hodie per Italiam exercent ea que sunt meru vel mixti imperij. Rñdeo debetis scire q nos habem? triplicem vniuersitates. vna est larga que facit puinciam: et hec de iure cōmuni habet merū z mixtum imperij: vt. s. de offi. p. r. l. l. iij. §. qui vniuersas. e. ti. l. iij. z de officio rectoris puincie. l. j. per totū. Secda vniuersitas est mixta larga que cōstituit ciuitatē. z huc de iure cōmuni coheret iurisdictiones tantū vsq; ad certā quantitatem: z in leuorib? criminib?: sed merum z mixtū imperium nō habent magnū: vt. C. de defen. ciuitatū. l. j. z in aut. de defen. ciui. §. et iudicare. et. §. audient. z. §. iustitiam. in fi. §. Fallit in quibusdā ciuitatib? quib? hoc est cōcessum de iure cōmuni: vt ciuitati romane. vt. l. j. §. cū vrbem. s. de offi. p. r. vrb. et alijs quibusdā ciuitatibus Lombardie q hoc habent ex illa cōstitutione Federici extranagā. de pace cōstan. de qua voluit facere mentionem gl. in. d. §. iusturandum. in fi. magne gl. Alie vero ciuitates habent merum z mixtum imperij vel ex puilegio specialī. vel ex cōsuetudine legitima. vel forte vtunt eo de facto. Est tertia vniuersitas minima: vt castrum villa z similia. z ista siquidem subsunt alicui ciuitati vel alteri castro magno: nullam iurisdictionē habent sed ciuitas cui subsunt hz iurisdictionē in eis: vt. l. qui ex vico. j. ad muni. z. C. de nau. libe. l. iij. z. C. de epi sco. z de. l. nulli. §. qd si in vico. in aut. qui. mod. nau. effic. sui. §. si quis igitur ex qualibet. Quādoq; talia castra nulli ciuitati subsunt: sed subsunt soli pñsidi puincie tunc magistratus eius municipij habent eandem iurisdictionē quā defensores ciuitatis: z de his habemus titu. C. de magistra. municipi. s. m vni modū legendi que ibi Rzo ponit in summa. s. m aliuz modū intelligit ille ti. de defensore ciuitatis. Illa ergo castra que vñtū meru: z mixto imperio: aut hoc habent ex puilegio aut ex cōsuetudine. aut de facto hoc faciūt nūc ergo ut pposito in hac. l. z. j. l. iij. et vbiq; magistratus municipales appellantur defensores ciuitatū: vel retores castrorū qui ciuitatib? nō subsunt: prout habent de iure cōmuni: licet in illis ciuitatib? z castris que habēt de iure puilegio vel cōsuetudine merum mixtum imperij: in illis idē dico qd in preto: vel pñsidi dicitur hic. j. eo. l. iij. in prin. et. §. j.

Dammū dicitur a diminutione vel perditione. Annum. l. i. se. primo exponit quous exponit qd est dictum damnum. Ad puimā op. q magis dicatur infe-

ctum illud quod non speratur: quia hic saltem subest spes. Solu. hic loquitur quantum ad istum tractatum. Seco opp. hic dicitur qd damnum dicitur a diminutione. cōtra illud dicitur diminutū qd est vsucaptū s. de peti. here. l. de perditum. sed in vsucapione non habet locum iste tractatus: vt. l. damni. la. j. §. j. eo. Dicit gl. fateor qd melius dixisset a deperditione: vt dicta. l. de perditū. tu dic qd licet illa sit ppria significatio: q ibi ponitur: si assumitur vnum pro alio sicut in. l. veteres. s. de act. emp. Qñero quid de lucro qd timeret amitti: z dic vt in glo.

- 1 Differentia inter renouare et protelare.
2 Magistratus an possit renouare z protelare hāc cautionem. tenet opi. Ray.
3 Stante statuto qd potestas nouus non habeat arbitrium in puniendis maleficijs tantum per sex mēses si potestas electus durate primo officio fuit electus pro alijs sex mēsihus: an dicatur nouum officium: vel idem prorogatum.

Res cautioni. No. d differentiam inter renouare z protelare: vt. l. fed z si manē te. j. de precario. cū si. Qñero vtrū magistratus ipse possit renouare z protelare z glo. dicit q sic. j. ea. l. §. duas. in prin. in glo. mag. d. cōtra: vt no. j. eo. l. p. r. in prin. in glo. s. per ver. Ramero. Jaco. de aret. idē dicit q non. per leuz preto: s. de iudi. cum non sit commissum. dñs Ray dicebat aut fuit interposita semel iussu preto: ris vel pñsidi: z ad magistratus non pertinet: sed solum cognitio localis. Aut interposita est iussu magistratus: z pertinet ad magistratum et hoc teneo. Quero de qua cautione loquitur hic. Sloss. dicit de prestanda vel de prestata: sed tūc quero si loquit de prestata cum nullū habeat diem limitatum sed solum officium iudicis: vt. l. p. r. in prin. quō potest dici prorogari vel renouari. respondeo qñ statuitur dies longior vel proximior: qñ sit cōsuetum vt. l. si finita. in prin. j. eo. z no. in simili. s. de his qui notātur infama. l. quid ergo. §. pena grauior. sed in casu vbi est statutum certū tempus vt in flumine publico vel ripa eius: z tūc renouare z protelare procedit dare.

Quero de questione occurrenti his diebus: statuit ciuitas qd futurus potestas tantum habeat arbitrium in puniendis maleficijs per sex mēses: venit potestas nouus z durante primo officio fuit electus pro alijs sex mēsihus: z videtur idem officium protelatum: vt hic. cū si. ergo habet arbitriū pro secundis sex mēsihus. Contrarium dicit si secūda electio fuit facta finito primo tēpore sine dubio est renouare secus si fuit facta durante primo. Aduerte si quidem verba sunt apta ad nouū officium vt qz dicit eligimus eum pro futuris sex mēsihus: z tunc est nouum officium. si vero dicitur prorogamus tempus primo officij z tunc idem est officium: prorogatum. Aden no. gl. in simili. de pactis. l. si vnus. §. pactus. vt. idem dicemus. in gl. super verbo imminuere. facta de suspe. tuto. l. iij. §. queri potest.

Preto: parere non dicitur qui facit sed nō debito modo.

Executor an sit necessarius in secundo decreto. remissive.

Diminutione. adde qd inducitur iste tex. ad. q. sta tuti cauentis q de dāno dato stetur estimationi dānum passi an habeat locum in furto. Bald. in. l. nauata. §. quecuq; s. nau. cau. stabu. vt refert Alex. d. eterminat q non quia in. d. §. damnum z furtum vt diuer

sa ponunt. Sed ipse Alex. dicit qd in

Primum decretum nō potest delegari nec etiā cōpetit iure magistratus. d. §. quecuq; non probatur opi. Bal. quia ibi dicit qd furtum non comprehendit omne damnum sicut species non comprehendit genus. l. si quid earuz. §. interemptum. s. de lega. iij. licet ibi econtra non negetur qd appellatione damni non veniat furtum qd videtur species damni dicit tamen quod si vis furti nere opi. Bal. quia illa melius probatur per text. in l. si feruus seruum. §. si quis de manu. et. §. si quis oluam. cum se. §. ad legem aquil. vbi actio. l. aquil. que pro damno dato datur: vt. d. l. si feruus. §. tertio autem capite. z in st. ad. l. aquil. per totū non datur pro furto tu adde etiā q voluit Joan. and. in addi. ad spe. in titu. de emp. et ven. §. nunc dicendum. ver. vbi autem in addi. inci. libellus.

Renouare. adde qd facit ad. q. an si finito tempore cōp. omisi partes dixerunt prorogamus vsq; ad tale tempus an valeat prorogatio in vni renouationis. z videtur q non per glo. in. l. iij. in princ. j. de acqui. poss. tamen imol. determinat contrarium per ea que no. Bar. in. d. l. iij. vbi reprehendit illam glof. et maxime dicit imo. si interuenisset iuramentū in prorogatione per tex. no. in. l. cum pater. §. filius matrē. de leg. ij. hanc eandem opi. videtur tenere Ro. querens quid si iudex finito termino dixit prorogamus terminum an valeat et concludit qd sic fecimus Bal. in. l. j. C. de tempo. appel. licet Spec. contrarium teneat in titu. de dila. §. nunc videmus. ver. sunt hec et cum opi. predictorum transit etiā Alexā. cui adde qd idem q hic retinet Ro. consi. cccclxij. Sed quid si factum fuit compromissum z iuramentū sub pena de non contrahendo et ante finitū terminū partes simpliciter prorogant an iuramentum factum in primo intelligatur repetitum hac prorogatione. vide Bal. concludentem q non. eius consi. cccclxvij. l. iij. incipiente in christi nomine. queritur si factum fuit compromissum.

Officium iudicis. adde qd propter hoc dicit Ange. qd sicut spectat ad iudicem arbitrari de tempore vsq; ad qd se habeat extendere cauto damni infecti. ita dicendum in illo qui propter inimicitias se timet offendi vt sibi cautio non sit prestanda de non offendendo in perpetuum sed sit moderandū tempus iudicis arbitrio: vt. l. ait preto: de iur. delib. et. l. de die. qui satisfda. cog. et istud s. m. no. est no. pro limitatione eorum que not. in. d. l. denuntiamus. C. de his qui ad ecc. consi. de qua. q. vide etiā per Alex. ran. concordantias.

Idem est officium. adde qd cum opi. Bar. trāsit pau. de cast. z Alex. pro quo alle. tex. in. l. si cū dies. s. de arbi. ro. dicit qd sibi plus placent verba Bald. in. l. sed si manente: de preca. tu dic qd etiam pro opi. Barto. facit quod voluit Bald. in preallagato cōsi. secunde agosulle: cccclxvij. libro. iij. vbi dicit predicta:

edfirmant 3 p notabe- lem doctri- na Bart. qz tunc rone 5 rogati dis itelligitur 6 vnu e ides qz vtriusqz est eiusde 7 forme z nature sec si no fut eius de fouer nature: vt eleganter no. i. c. h. qz autoritate. de pbe. li. vi. et facit quod ides Bald. voluit consil. ceter. li. iij. qz eps qui coeessit in comedam altan epa ecclesia pa rochiale nro possit i fra. vj. mes ses illa p rogare qz esset exten dere vna z eade com medam vt tra tps sta tuny p. c. nemo de- cept. d. ele cti. i. vj. al- leg. l. sed si manete z precario. z facit qz et voluit p. si. cccv. li. f. qz eps pos sit progare tpslmi tanu exca- tibus te- stamentarijs. et illa tñ dicitur executio testamen- taria.

Cautio damni infecti qd sit mixti im perij. **D**ictum imperium est triplex. et que cause mixti imperij sint delegabiles. **R**emedia in damno infecto quod sunt decem. **P**ermissum per hunc. §. magistratus municipalis non pot delegari nisi quo ad cognitionem. **I**n causa damni infecti si appelles ap pellari debet ad proximu superiores. **D**ubius est an in causa damni infecti possit appellari. **S**i intra diem. **I**tem intel- ligi de die interponede z de die finiende obliga tionis: vt in glo. patet. **E**t scdo no. qz si quis facit no tamen debito modo: no dicitur parere pretori: z facit extra de resti. spoli. c. fi. **I**tem ex ver. duas. not. qz parti permittitur vt possideat: sic in secundo decreto non est necessa- rius executio. **D**icam in. §. i. i. **A**ssu- mo cotrarium signatum in. l. j. et in fi. huius glo. magne. z oppo. de. l. i. iube- re cauere. §. de iuris. om. iudi. glo. in. l. i. et in. l. i. iube re cauere. multu se inuoluit. **D**icunt quidam hoc est speciale. z ista est vera: vt ibi dicam. sed pro mo do destruo. per. l. cognitio. §. vt posses- sio bonorum. §. de offi. eius cui mad. est iurisd. vbi cognitio potest delega- ri. **S**lo. dat aliam solu. in. l. i. iube re cauere. qd illud qd ibi dicitur intelligit de missione in pos. ex scdo decreto qd no potest delegari: hic vero loquitur de missioe ex pmo decreto. sed istud est falsum per. l. ea que. §. magistrati- bus. j. ad muniti. vbi etia primuz de- cretum no potest delegari: nec compe- tit iure magistratus. **D**at aliam solu. qz delegatus habenti alias iurisd. et similia in. l. nec madante. §. de tuto. et cu. da. ab his. **T**u t debes scire vt in- telligas duo sunt videnda. vnu an cau- tio damni infecti sit meri et mixti im- perij: z videtur qz sit mixti imperij: vt l. iube re cauere. z gl. dat regula: quia illud est mixti imperij: qd iudicis offi- cio nobili expeditur z respicit priua- tam vtilitatem. **M**odo cautio damni infecti expedit nobili officio iudicis: vt. j. eod. l. inquitino. vbi not. ergo zc. **S**ed quero t quomplex est mixtu imperium. et dic qd est triplex quod- dam est mixtum imperium magnu et istud est qd requirit plenam cause co- gnitionem: et realem vel corporalem coertionem: z ista no delegatur regu- lariter: vt hoc. §. ver. an tamen. z ver. si forte daret. fallit in. l. vlt. c. vbi apud quem fauore minorum. z in. l. nec ma-

dante. §. de tu. z cu. da. ab his z insti. de atti. tu. §. sed hoc iure. **Q**uoddam est mixtum imperium medius qd habet summariam cognitionem et missionem in possessione: tñ sine coertione. z istud no potest dele- gari nec coertit magistratib: vt. l. i. iube re cauere. §. de iuris. om. iudi. z. j. ad muni. l. ea que. §. magistrati- bus. fallit in cautione dan infecti propter celeritate ipsius: vt hic z. §. e. l. j. **E**st quoddam mixtum imperiu qd requirit summariam cognitione tantuz sine mis- sione: tñ aliud. z istud potest delegari: vt. l. cogni- tio. §. vt possessio bonorum. §. de offi. ei cui man. est iurisd. z ista sufficiant quatum ad propositu: quia hic non intendo tractare materia meri et mixti imperij. **D**icitur hic duas res tantu concessas: z. mo tres vel quatuor. habuisti qd potest iube re vt caueatur: vt. l. j. §. eo. **I**te potest diem protelare vt hac. l. iij. **I**te potest mittere in possessione vt hic z. §. si intra diem. **I**tem potest cognoscere de actione in factu. **S**ol. fa- teor. z istud qd dicit iuriconsultus duas. l. in hoc. §. ista est vera omittis multis inuolutionibus z cogno- scio super actione in factu est iurisdicimus simplicis quia expedit iure actionis. z ideo potest delegari: vt no. in. d. §. vbi decretu. **M**odo quero. t quot sunt remedia in dano infecto. vnu est iube re cauere istd potest expedit per magistratus no tñ vicinos pre- tori: vt. l. j. z. j. e. l. §. si tam vicini. **S**cdm est reuo- uatio vel prorogatio diei z in hoc dic quicquid dicat Jac. de are. aut fuit interposita iussu magistratus: z ad eum pertinet prorogatio z arctatio diei vt hic in prin. cu gl. sua z ar. l. cui. de iuris. om. iudi. aut fuit in- terposita cautio iussu pretoris vel presidis z tñ non debet expedit per magistratu: vt hic fm opt. Jaco. de are. **T**ertium est mittere in possessione ex pmo decreto z hoc potest facere magistratus: vt ea l. §. si intra diem. **Q**uartu est cognoscere no ad lit- tentem pignorb captis z multa indicta z istud ma- gistratus no potest facere: vt hic. **Q**uintu est co- gnoscere super actione in factum cotra non admittit- tem: istud potest facere magistratus: vt hic. **S**extum est interponere scdm decretum et non potest: quia requirit plenam cause cognitionem: vt in ver. si forte durentur. **S**eptimu est post interpositionem secudi decreti mittere in possessionem re ipsa et non potest vt hic in ver. si forte. **O**ctauu est post mis- sionem ex scdo decreto factam eum qui erat in pos- sessione expellere z hoc magistratus no potest face- re vt in ver. si forte. fm vnam lec. **N**onum est qn post missionem ex primo decreto ex causa debet ce- dere possessor vt quia iudex vult aggravare vt cita- tus veniat z caueat z tunc magistratus no potest fa- cere vt discedat a possessioe vt hic in ver. si forte. fm aliam notabile z singulare lectu. **D**ecimum qñ il- le qui missus est debet de possessioe exire quia reus contumax reuertitur z satisfat vel alias se legitime defendit. vt hic in fi. fm tertiam lec. z hoc magistrat no potest. ista tetigit Jac. de are. non tñ sic perfecte. **Q**uero t vtrum istud qd permittitur magistratu municipalis possit delegare z glo. disputat sed dic q non potest delegare tanqz delegatus: vt. l. j. de offic. eius cui mand. est iurisdicito. nisi cognitionem illam poterit delegare: vt. l. cognitio. §. vt possessio bono-

- rum. de offi. eius cui man. est iurisd. sed cum iste sit a delegatus autoritate legis videtur qz possit subde- legare sicut delegatus a principe: vt. c. de iudi. l. a in dice. sed hec est. l. pretoria. secus si esset imperialis.
- 7 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 1 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 2 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 3 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 4 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 5 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 6 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 7 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 8 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 9 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 10 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 11 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 12 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 13 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 14 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 15 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 16 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 17 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 18 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.
- 19 **Q**uero qd si appellat positio qz in ca hac appel- lari possit qd dubiu est ad que appellat videt semp ad pretore qz ipse delegauit. dic ad. primu superio- rem qz ipse videt delegare autoritate huius. l. in prin- cipio. z in ver. duas. ibi pretorem vel presidem.

Copia persone. adde glo. in. c. quoniam frequen- ter. §. si aut vt lit. non coest. spe. in. ti. de actore. §. se- quitur. ver. sed nunquid sufficit. z Barto. in. l. j. de li. agn. z in. l. cu quida. de le. ij. §. de. de. anch. in. die. cam. de ele. vbi per oia sequitur dicta Bar. hic z Anto. de bu. l. c. caz. de do. z co tu. Bal. in lab eo. et in. l. ea que C. quo z qñ in. z in. c. j. de mi. val. qui pñ. est alex. tu ad de Bal. co si. vj. libi. tñ. inci. ce- tatio ad do mu. z cōsi. cccxij. li. ij. Rom. ple- ne. cōsilio cccxij. v- bi dicit qd non solum in ciuitate sed in co- mitatu de- bet qz ap- pella. v- bis in ma- teria indif- ferenti co- prehendi- tur comi- tatus. l. j. §. cum vbe. de of. pbe. vbi. Item dicit quod necesse sit costare in- uestigatio- nem pre- cessisse ad hoc vt ci- tatio pos- sit fieri ad domu: qz illa est so- lenitas ex- trinseca q no n presu- mitur nisi probe- tur. l. scien- di. j. de ver. ob. de quo etia p abb. p. l. xxxij. z cōsi- xxx. z ibi an si pster notorie aliquē no hñtare in loco sue habitacionis an valeat citatio et de ista materia vide etia p Ang. cōsi. cccj. et p do. Car. consil. cxiij.

tu. Ad. l. scire oportet. §. oportet. rñ de tur quod illa alternatiua est ordinis quod primo ad faciem. secundo ad do- num si personaliter reperiri non po- test. ¶ Sed quero si est necesse qđ non posset reperiri. hic videtur quod sufficit non reperiri in iudicio: sed in corpore. de exhi. §. si vero etiam qui- dam. videtur qđ requiratur quod non reperitur in ciuitate et hoc dicitur tene- re Immo. in. d. c. fi. Tu dicitur quidez est prima citatio: quia reus in hac causa nunqđ fuit in iudicio: tunc si quidez est causa que celeritate desideret: vt cau- sa damni infecti: vt. s. l. i. vel alie que ponuntur. j. de appel. reci. l. fi. tñc suffi- cit qđ non reperitur in iudicio: vt cita- ri possit ad domum vt hic in ver. abesse. in alijs vero causis requiritur qđ ab- sit a ciuitate: vt. d. §. si vero etiaz qui- dam. in. auf. de exhi. z in. d. c. fi. cū ibi no. z. C. de anna. excep. l. vt perfecti. ¶ Si vero ab initio fuit in iudicio tñc semper sufficit abesse in iudicio: vt sic valeat citatio ad domum. s. de iudi. l. z post edictum. in princip. z ibi no. et. C. quomodo z quando iudex. auf. qui te- mel. l. ab eo. eo. titu. z ibi no. in glo. j. z l. §. item cum ex edicto. que sentē. si- ne appel. re. Et ideo dico quod ter. in dicto. §. si vero. in. auf. de exhi. z intro. re. non ponit ordinem necessitatis sed magis curialitatis. Sed qualiter ap- parebit qđ iste non reperiebatur re- spondeo in casibus vbi sufficit abesse a iudicio satis cōstat eo qđ iudex mā- dauit ipsum citari. nam cū talis absen- tia possit subijci oculis iudicis: ex ea causa videtur facta commissio citatio- nis. ar. eius quod no. de exceptio. rei iudi. l. si quis ad exhi. facit. s. fini. reg. l. si irruptione. Si vero requiritur ab- sentia a ciuitate tunc credo quod de- bet fieri inquisitio z discussio an pos- sit ibi reperiri z si non reperitur cite- tur ad domum: vt. d. §. si vero quidā in. auf. de exhi. z intro. re. z. s. de le- ga. ij. l. cum quidam. §. fin. cum. l. seq. Ad similitudinem discussiois que fit de reb. ¶ Idem dico in simili. de duo. re. l. ij. in penult. questio. ¶ Er̄t er- go forma commissionis ista. Talis iudex commisit tali nuntio vt vadat. et diligenter perquirat per ciuitatem et si eum reperit precipiat quod: tali die veniat: z si eum non inuenit: ci- tet ad domum sue habitatiōis. de- mū nuntius referat se sic fecisse z suf- ficit. Sed videtur quod requiratur quod iudex inquirat si abest vbi sit: et tunc det dilationem fm distantiaz loci absentie: vt. d. §. si vero quidam.

Respondeo bene faceret iudex hoc faciēdo: tamē si non facit processus propter hoc non redditur nul- lus. quia dicitur. §. non ponit ordinem necessitatis: vt dixi. preterea illa inquisitio ibi fit solum vt sciat iudex quantam dilationem det: z quantam dare est in eius arbitrio: vt ibi no. Si ergo vult dare dilatio- nem suo arbitrio etiam hoc non cognito potest. Sa- teor: tamen quod si det dilationem nimis breuiem tenetur parti quam lesit z de iure cano. potest appel- lare: vt extra de dila. c. j. z sic patet quod processus non est nullus. ¶ Item quero: text. dicit quod de- bet citari ad domum vbi degit: an sufficiat citari ad stationem vbi cōsuevit stare ad artem exercendā: Respondeo non. sed debet citari ad domum vbi fa- miliariter moratur: vt. l. i. §. j. de liber. agno. licet sit argumen. contra. j. de iniur. l. item apud labeonem. §. conuicium. sed ibi soluum. ¶ Sed quid si maiori parte anni habitauit in vna domo nūc nō habitat: vt faciunt ciues qui tribus mensibus in estate habi- tāt in comitatu: an sufficiat ibi citari vbi maiori par- te anni cōsuevit habitare: et videtur quod sic: vt. j. de verbo. signi. l. maiore. Quod tenet Joā. an. extra de elec. c. causam. in clemē. Sed puto quod ibi de- bet citari vbi degit tempore citationis: vt hic dicit: sed quantum ad intimationem de qua loquit. c. cau- sam. dico Joā. and. bene dicere: qđ ter. ibi dicit vbi morari communitur cōsuevit. zc. et sic est in prete- rito. hic dicit degit. et sic in presenti. Jam ergo non est questio. quid si in duabus domib. equaliter ha- bitat: qđ inspicitur tēpus citationis: sed quantum ad illam materiam dic vt dicto. c. notatur. ¶ Quid si non habet habitatiōem propriam vbi citabitur ter. hic dicit quod ad pradium. dic aut est questio de al. qua seu pro aliqua re immobili: et tunc debet fie- ri citatio ad ipsum locum legēdo ibi citationem vel ibi affigendo: vt hic innuit ter. et glo. Si vero esset contentio de pecunia vel alio debito tunc debet ci- tati in illo loco vel hospicio vbi plus cōuersari cō- suevit: vt. l. ij. et ibi no. C. vbi de cri. agi opoz. hoc vlti- mum not. per Jimocen. de electio. c. quia propter. in glo. super vers. illud autem penitus. hoc autem nō posset facere nuntius ex vigore commissionis facte eo modo quo. s. scriptū est. Ad hanc igitur ergo in com- missione vel si habitatiōem eum habere non repe- rit. citet ad locum vbi cōuersari et hospitari cō- suevit. ¶ Sed quid debet nuntius referre. respō. se fecisse secundum formam cōmissionis. s. se disqui- siuisse. zc. z se citasse ad domum sue habitatiōis que verba intelligantur de presenti vt. l. si ita de auro et argē. leg. secus si diceret simpliciter se citasse ad do- mum: qđ tunc citatio non teneret. ¶ Sed quid si iu- dex cōmisit sic. cites personaliter vel ad domum. re- spondeo sufficit. intelligitur enim ad domum. si perso- naliter non inueniretur: vt supra dixi respōdendo ad. l. scire oportet. §. oportet. et intelligitur ad domū sue habitatiōis. Item si committeretur simpliciter quod citet. quia debent ista verba intelligi ciuilit- ter et secundum iuris formam. vt supra de vsuris. l. si si- pulatus. et de libe. et posthu. l. gallus. §. quidam re- cte. et quod ibi not. et de legatis primo. l. si legati ser- uo nomine. cum simili. Tamen isto casu relatio nū- tij debet scribi lata magis ita quod in ea omnia pre- dicta

dicta includentur alias non sufficeret: licet enim a pro verbis iudicis presumatur quatenus natura ver- borum est apta cōprehendere et tamen non sic in ver- bis nuntij: sicut dicimus in teste. C. de vsur. l. j. et de b verbo. obl. l. sciendum. vbi de hoc. ¶ Quero quid si statutum dicat quod citetur quis personaliter vel ad domum certe tūc intelligerem simpliciter quod alterum fieri sufficiat nulla habita distinctione per- sonā reperatur vel non vt sic iuri communi aliquid addat: quia alias nil operaretur. arg. ei. quod not. de rei vendi. l. non solum. de lega. ij. l. ij. §. si rem. fa- cit de leg. j. l. si quando. ¶ Quero an debeat fieri discussio an reperitur procurator an non: et videtur quod sic sicut de ipso principali: vt. l. j. §. j. de libe. ag. prout ibi loquitur de patre: vt dicto. c. causam. de do. et contu. et ibi glos. extra de electio. c. causam. in cle- men. In contrarium videtur casus hic ibi primo ad domum quam procurator: et infra quod vi aut clam laut qui alter. §. et si forte. vbi prius denuntiat ami- cis quam proci. dic aut constat vel notorium est qđ dominus dimisit procuratorem vel alium admini- stratorem legitimum: et tunc ille prius debet requi- ri quam ad domum citari: vt. l. prima de libe. agno. et sic intelligo dic. c. causam. et hoc aut non erat no- torium. et tunc secus: vt hic cum simil. Dym. indu- cit j. istam. l. ad questionem testium examinatorum ad eternam rei memoriam: vt in auten. sed z si quis. C. de testi. z de vsur. pup. l. vlti. et. l. in. l. aquil. si dele- tum ad. l. aquil. an sufficit domi fieri citatio. Et Dy. dicit quod non allegat in corpore de testi. §. pen. ibi adesse voluerit vel abesse et pro sua persona. Si ve- ro loquimur de examinatione que fit post litem con- testatam. et sufficit qđ imputari sibi debet cū aliqua do fuit in iudicio si modo non est. et hec verba pon- nit L. y. de verbo ad verbum in aut. sed et si quis. C. de testi. Joā. andr. disputauit istam questionem: et eam ponit in. c. presumitur de regulis iuris. lib. vj. in mercurialibus suis. et in primo membro quando au- te litem contestatam est textus contra dictum Dym. in. c. quoniam. extra vt lite non contestata. et breui- ter secundum do. Joā. andre. quandoqđ fit exami- natio testium ad eternam rei memoriam in casu in quo non est periculum mortis vel absentie diuturne testium: vt quando examinantur ex parte rei ad ex- ceptionem. tunc dicit verum Dym. vt in auten. de re- sti. §. penult. Quandoqđ fit examinatio ad eternam rei memoriam propter absentiam: vel propter absen- tiam diuturnam: et tunc sufficit fieri domi. vt. c. quo- niam. extra vt lit. non contesta. et si hoc non diceret tertius: ostēditur ad oculum: qđ si expectaretur quod perueniret in notitiam partis: interim testes more- rentur quod esset absonum. ¶ Quandoqđ examina- tur ante litem contestatam ad ordinem cause: vt pu- ta ad alicuius exceptionis probationem: et tunc pos- sunt examinari testes absente parte. arg. in. auf. qui semel. C. quomodo et quando iud. z dicto. c. causam. et. l. properandum. §. si autem reus. C. de iudi. z idē dico in actore replicante et volente replicationē pro- bare. Si vero actor vult pducere testes super cau- sa principali: et tūc requiritur quod pars presens sit vel latitet: vt dicto. c. quoniam. versic. poro. extra vt lite non contesta. Si vero examinantur post lit. cō-

Quero quid si statutum. adde post Alex. qui tan- dem transit cum Barto. abb. confi. xij. vbi dicit ver- ba Barto. hic notanda. ¶ Et tunc secus. Ad de imo. hic qui dicit quod glo. in dicto. c. causam tenet quod non debet fieri citatio ad domū nisi quan- do non po- test inueni- ri principa- lis nec ei. procur. et pilla glo. alle. q not. in. c. fin. de eo q mit. in. pos. z in l. mem. ne- rint. et ibi not. Bart. C. vnde vi. ideo dicit qđ tunc est anteqđ fiat citatio ad domum qđ fiat discus- sio in locis publicis z apud per- sonas no- tas ipsius principalis puta apđ consangu- neos vt a- micos an principalis dimiserit procurator rem. et idē tenet imo. in dicto. c. causam. et in. l. si fini- ta. §. si plu- res. j. e. et respōde vl tra imo. q ob. q loq- tur causis desideran- tibus cele- ritatem q cause ihac materia ci- tatiōis dif- ferunt ab alijs vt p- ba. p. bar. circa prin. ad domū do non po- test inueni- ri principa- lis nec ei. procur. et pilla glo. alle. q not. in. c. fin. de eo q mit. in. pos. z in l. mem. ne- rint. et ibi not. Bart. C. vnde vi. ideo dicit qđ tunc est anteqđ fiat citatio ad domum qđ fiat discus- sio in locis publicis z apud per- sonas no- tas ipsius principalis puta apđ consangu- neos vt a- micos an principalis dimiserit procurator rem. et idē tenet imo. in dicto. c. causam. et in. l. si fini- ta. §. si plu- res. j. e. et respōde vl tra imo. q ob. q loq- tur causis desideran- tibus cele- ritatem q cause ihac materia ci- tatiōis dif- ferunt ab alijs vt p- ba. p. bar. circa prin. testa. et tunc tene qđ tenet Dym. Ista verba sunt sua in effectu licet seriem verborum mutauerim: sed videtur qđ non bene dicat quando dicit quod a- ctor volens producere sup causa pñ- cipali: quod tunc requiratur vera cō- tumacia non dicit verum per. l. cū ve- ro. §. subuentū. j. de fideicom. li. con- iucta. l. neqđ infantes. eo. ti. vbi contra heredem latitantem vel nō latitantem sed absentem ex iusta causa proce- ditur: et causa cognita decretum liber- tatis interponitur. et ex eo quod dicit causa cognita apparet qđ testes exa- minantur etiam contra non latitantē. Idēz probatur in materia nostra vbi secundum decretum interponitur cau- sa cognita supra proxi. §. et debet con- stare de debito: vt. l. fi. C. de bo. auto. iu. pos. Sed constat quod secundū de- cretum in hac materia potest interpo- ni contra non latitantem. infra eodē l. si finita. §. si forte. ergo satis conclu- ditur quod testes examinantur cōtra non latitantem. quid dicemus. ¶ Ae- ritas est ista. quedam sunt ex quib. absent paratur paruum preiudicij: vt primum decretum. et in isto nō re- quiritur latitatio et sufficit citatio ad domum: vt hic cum si. et ita dico in p- posito. si testes ad eternam rei memo- riam examinantur ad effectum ali- cuius cause parui preiudicij vt ad ex- cludendam vel ad inducendam actio- nem ad exhibendum tunc non requi- ritur latitatio. eadem ratione facit si- pra ad exhiben. l. thesaurus. idē in si- milibus. ¶ Quedam sunt in quib. pa- ratur plenum preiudicium vt secundū decretum et tunc requiritur latitatio regulariter: vt. l. fulcinius. in prin. z. §. quid sit latitare. z. §. quod si aduersus supra ex qui. cau. in. pos. Fallit in cau- sa que celeritatem desiderat: vt infra eodēz. l. si finita. §. quod si forte. Et in causa liberali: vt in dicta. l. neqđ infan- tes. C. de fideicom. lib. Dico in pro- posito testes si examinantur ad eter- nam rei memoriam ad aliquem finē pleni preiudicij tunc requiritur latita- tio ita loquitur ter. in au. de testi. §. pe- nul. et. c. quoniam frequenter. §. poro extra vt lit. non contesta. et ideo tūc nō sufficeret citatio ad domum. Ista in- telligo dictum Dy. nisi aliquid inter- uenerit per quod presumetur lati-

a Appellare. adde q hec verba forma- lia huius. refert z se- quit ro. of. cccc. xij. b Ad sta- tionē. addō Ant. s. bu. i. d. c. cam. de dolo et pñ. z eadē ratiōe non poterit qđ citari ad hospitium qđ familia riter si ha- bitat si ibi psonaliter nō inueni- tur qđ loc. hospitij si est locus vbi degit. l. j. §. habi- tare. j. de his q de- ie. vl. effu. c Tpe ci- tatiōis. ad despe. i. ti. de ope. iu. §. j. ver. sed nūqd bal. in. l. ij. d. in. om. iu. et vi de in alle. consil. j. in apostil. d Habitatiōe pro- pria. adde spe. vbi. s. prime an ge. in. l. ij. d. anna. exce.

tatio de his qui notan. in l. fulcinius. §. quod si aduersus. alias est glo. in §. quid sit. in verbo autus. unde non aduerto hic an fuerit citatus. vel non personaliter. sed hoc an latitet vel non.

22 Et dico quia ille qui semel fuit in iudicio postea absens semper presumitur latitare. vt no. in dicto. §. quod si aduersus. et per Dyn. in c. pro possessore. de reg. iur. li. vj. circa prin. ideo tunc potest procedi ad testium examinationem: licet non citetur personaliter et lis non sit contestata: vt in dicta aut. qui semel. quomodo et quando iudex. de dolo et contu. c. causam. et illa est ratio qd post lit. contest. non requiritur quod citetur personaliter sed ad domum dicit Dy. sed si testes petent examiniari in casib' exceptuatis vbi non requiritur latitatio: vt hic tunc sufficeret citatio ad domum sine latitacione: et ideo quando timetur de morte testiu vel absentia diuturna: qd illa causa celeritatem desiderat ne pereat copia probationis: non requiritur latitatio: vt d. c. qm. in prin. extra vt lit. non contest. Idem in causa liberali z si. Idem dico in casibus in quib' potest perueniri ad diffinitiuam lit. non contest. qd tunc requiritur qd pars citetur psonaliter: vel quod latitet si est casus in quo tractetur de pleno preiudicio: nisi sit de casib' exceptuatis predictis. sic intelligo qd no. Anno. in c. si. de eo qui mit. in pos. cau. rei seruau. in vlt. glo. et hoc sentit glo. nostra in l. heres absens. §. penul. §. de iudi. Et de isto vagabundo tangit glo. in l. i. et ij. c. vbi de cri. agi oportet. et Specu. in tit. de com. iu. adi. ver. quid si debitor: vdgatur. z ver. si. seq. Ultimo no. per hoc verbo. quod qd edictum non habet locu vbi verba eius no possunt adaptari. na qd dicit de nuntiatione no hz locum vbi no est cui denuntiet: et hoc dicitur b' huius ciuitatis qd de quolibet contractu de quo fieret instrumentum sol-

uantur pro gabella. vj. denarij pro libra qd istud statutum non habet locum in contractibus qui sunt super re inestimabili: vt no continet aliquo interesse estimabile p libram: vt hic. z. §. de admini. tu. l. ita aut. in prin. In eum qui quid. predicta non fecerit datur actio in factum que verum continet interesse. h. d. C. oppo. de l. fi. j. de var. et extra. cog. et l. ex maleficijs. §. si iudex. de act. et oblig. et insti. de obl. que ex qsi malef. in prin. vbi hoc est speciale in multis alijs magistratibus. vt in ti. de magistra. coue. Iudex punitur si officium no exercuerit petent illud. Cautio damni infecti postulat iudice sedete. Iudex quando teneatur interponere officium suum non petenti. Factum a iudice ex suo officio nobili parte non petente quando valeat. Libellus requiritur in restitutione in integrum. Factum a iudice ex suo officio necessario quod radicatur principaliter in persona ipsius quando valeat si fit parte non petente. Iudex suu officium mercenariu an exercere possit circa ea que principaliter radicantur in personam partis parte non petente. Blos. in l. ampliozem. §. j. c. de appella. que dicit qd speciale est in causa appellacionis qd iudex ex officio potest testes et instrumenta deducere nunq' deducta non est vsq' quaq' vera. Iudex ex suo officio supplet de facto in inquirenda veritate instrumenti in iudicio deducti et in inquirenda conditione testium inductorum. Iudex ex suo officio in criminalibus an poterit inducere probationes pro partibus. Iudex potest condemnare victum victori in expensis si non petatur. Blos. in l. fi. c. quando prono. non est neces. que dicit iudicem qui omisit condemnationem expensaru teneri intelligitur si fuit petitum. Libellus quod requiratur quando petitur cautio damni infecti. Libellus qd requiratur in officio iudicis nobili vbi cumq' implozatur in forma iudicij. Litis contestatio qd necessario reqrat in hoc iudicio. Litis contestatio qd requiratur in actione ad exhibendum. Libellus et litis contestatio quod requirantur in prosecutione nuntiationis noui operis etiam que fit ex causa damni infecti. Processus in hoc iudicio factus sine libello vel litis contestatione qd no sit nullus: h' per iudice appellacionis rescandi posset si teneret contraria opinionem. Appellatio in h' iudicio an det est dubiu. remissive. Hoc autem iudicium. Iste §. situatus est in l. iij. ff. de da. infec. et qd habet vtilem materiam z quotidianam et male tractata placet mihi in cursu lectionis ea aliquo modo attingere. Iste §. continuat cu procedenti. et continet duo dicta vsq' ad §. si ta vicinum.

1 Tene menti. ad de q' Alie. dicit quod cotis opti. se habet cuz Barto. et quod eam seq' Im. et cano. in c. si. §. eo q' mit. in pos. Bald. in l. §. §. ignora re. de rest. mili. z in l. cu propo nas. §. bo. auto. iudi. pos. ange. in l. iij. de ana. exce. Antof. de bu. in d. c. qm. frequer. §. qd aut Imo. et Ro. tam men tra. Dicebat statu tum. ad de q' ro. tenet cora hac decisionez Bart. sed ang. imol. et pau. de ca. hic z in l. benigni' traferit cuz Bar. cum quo etiam alexan. * Pro concordia. Aduerte quod in uerbo of ficialis in criminalibus no potest supple re de facto ita Ange. b' de are. in

Cautio damni infecti d' postulari iudice sedente pro tribunali. Bone casum per te. no. q' iudex demum punit si suu offm no exercuerit si ab eo fuerit postulat. Seco no. q' cautio damni infecti d' postulari iudice sedete p tribunali. C. p. ad puni dicitur: v' q' no reqrat postulatione: vt. C. de hen. z comit. stip. l. magna. glo. no soluit. Dy. dicit q' ibi loquitur in eo q' erat obligat' vigoze pcedetis stipulationis pte ad die. v' dies interpellat p hoie. hic secus. C. §. do ppius ad materiaj op. z v' q' iudex debeat exercere offm sine petitiode: als punit: vt. ff. de offi. p' si. l. co gruit. in prin. z in aut. vt nulli iudi. §. j. z. §. qm. ho. colla. vj. z. C. de epi. z cle. l. si qs in hoc. Sol. illud qd iudicis offm consistit in his i qbus versat pncipalr publica vtilitas. hic quando versat priuata vtilitas. Tertio op. q' et in his in qbus versat priuata vtilitas d' offm suu exercere: als punit etia parte no petente: vt. C. de app. l. eos. circa fi. z. l. iudicib'. Sol. dicit doct. q' tbi offm iudicis respiciebat vtilitatem partis z reuerentia alteri' iudicis ad que erat appel latu: hic vero ptis vtilitate tm respiciebat. Quarto op. q' et in his in qbus versat tm partis vtilitas d' iudex etia suu offm exercere als punit' vt dare curatore demeti litigati cora se. c. de adm. tu. l. sancim'. §. j. dare aduocatos pupillis z miserabilibus personis no petentibus: vt. §. de offic. p' d. l. nec qd' §. aduocatos. Sol. ibi iudicis offm respicit miserabiles psonas ad acti puu: vt dare defensores z ad ministratores. hic vero secus. Quinto q' istud op. q' no tenet dare tutore nisi interpellat' z tm est act' ppius z psona miserabilis: vt. §. de magi. coue. l. j. §. magistratib'. qua glo. hic allegat p cocor. Sol. hic q' dicit h'z locu qn iudex no pot' pcedere pbabile ignorantia: vt q' tales psona sunt in iudicio cora se. §. §. magistratus: loquitur qn iudex pot' pcedere pbabile ignorantia: q' pupillus no fuerat in iudicio cora eo. Et igitur ista materia liqueat cu qritur vtru iudex teneat interponere suu offm no petitu. sic distinguitur. Aut tale offm respicit principalr publicam vtilitatem z teneat: vt. l. co gruit. de offi. p' si. z in aut. vt nulli iudi. §. j. z. §. qm. vero. aut respicit vtilitate priuata. z tunc aut respicit reuerentia alterius iudicis z tenetur vt. l. eos. in fi. z. l. iudicibus. de appel. Aut respicit solu ptis vtilitate: z tunc aut respicit miserabiles personas z acti puu aut non. Primo casu aut iudex no pot' pcedere pbabile ignorantia z tenetur: vt. C. de adm. tu. l. sancim'. §. j. l. nec quicq'. §. aduocatos. §. de offi. p' d. z leg. Aut pot' pcedere pbabile ignorantia: q' pupillus no fuerat in iudicio cora magi. coue. Seco casu qn no respicit psonas miserabiles vel acti puu tunc no tenet suu offm interponere nisi petat: vt hoc §. Sexto op. ad sedam pte hic d' q' d' postulari iudice sedete p tribunali. contra cautio damni infecti expedit summarie: q' celeritate desiderat: vt. §. l. j. z. §. l. qui bona. §. q' dam. sed in talibus summarijs no requiritur q' iudex sedeat p tribunali. vt. §. quis or. in bo. pos. ser. l. ij. §. dies. Solu. quedam cause summarie sunt q' examinantur in forma iudicij parte citata z speratur. seq' certa snia tunc d' peti iudice sedente pro tribunali: vt hic. Ibi in summarijs que in forma iudicij no agitantur vt ibi not. Septio q' illud op. q' i interrogatorijs q' agitantur

trac. malef. in glo. coparent dicti inquisiti z negauerunt in totu. col. fi. alleg. Barto. ita tenentem in hoc §. hoc autem. contrarium alleg. tenere in l. inter accusatozem. ff. de publi. iudi. Soluit ipsemet Angel. duobus modis z dicit quod no meretur allegari coram. Primo modo soluit quod in forma iudicij non requiritur quod sedeat pro tribunali. vt. §. de interro. actio. l. voluit. §. j. Solu. illa materia de interrogatorijs actionibus no est sine scrupulo qd hic examinare non intendo. dic vt ibi plenius per Ly. C. de confes. l. j. in. iij. q. Vel posses fugere dicta contraria quod in causa damni infecti qstum ad limitationem diei requiritur cause cognitio: vt. l. pretor. in prin. §. eodem. sed hoc non multum placet: q' etiam in illa cognitio ne reputo summaria sufficere: vt. l. qui bona. §. fi. j. eo. Venio ad questio nem. §. per contraria vidimus vtrum iudex teneatur interponere suum officium si no petitur modo quero vtruz illud qd facit iudex ex suo officio pte non perente valeat vel no. z primo de officio iudicis nobili. z videtur q' valeat: vt ptz in omnibus casibus in qbus proceditur per inquisitionem. vt no. in l. ij. §. si publico. de adul. Item in datione tutoris. vt. §. de tuto. z curato. da. ab his. l. illud. z. l. seq. e contra videtur q' non valeat: vt hoc §. z qd dicitur de in integ. restit. que requirit libelli p' rectionem. vt extra de offi. iudi. c. iudicis officium. z. §. de minorib'. l. papinia. exuli. §. j. z. l. in cause. §. causa cognita. Solutio aut tale officium respicit publicam vtilitatem z valet vt in omnibus casibus in qbus procedi pot' per inquisitionem. Aut no respicit vtilitate publica: z tunc aut si bene legatur Bartol. in locis predictis non videt discrepare imo eandem opti. vbiq' ponere dum loquitur in criminalibus in hoc §. hoc autem. z in d. l. inter. procedunt quantum ad accusationem: sed quo ad officium iudicis inquirentis pot' de innocentia rei cognoscere dato qd statutum haberet pro condemnatione contumacem. ita Bartol. suo consi. c. z. cvij. Fra. are. suo consi. c. lviij. Alias punit. ad de q' imo. contra ang. vero sequitur Barto. iunctis his que sunt in v. questio. z idem facit Alexan. pro. d. §. aduocatos. z quod expresse hic voluit Ly. in l. j. in. xiiij. questio. §. de iur. om. iudic. et quod not. Barto. in l. i. vacantia. de bo. va. lib. z. ex illo tex. dicente diligenter inquirat vbi dicit q' ibi est casus pro episcopis vt possint ex eorum officio face re inquisitionem contra tenetes bona q' debet distri bui pauperib'. z per gl. c. cupientes. §. ceteru. de ele. lib. vj. p. tex. in l. si doct. §. eo aut t' p' ore. ver. nec vero. solu. ma. vbi probatur q' iudex in causa dotis interponit officium suum non petitum.

Constitutione. adde qd istud fallit qm exercuit officiu suum pro pupillo puta decernedo eisbo. pos. qd sic videtur qd sine ratihabitione acqratu impubert vt est tex. in l. pe. eo. tit. facit. l. infamis. C. q admit. z in hac. q. comuiter doc. transeunt cum Bart.

ibi: hoc est magis iudicialis potestatis est re. z autenti. iubemus. eo. ti. z vt. j. certu tps crimi. q. ter. l. fi. als. ij. in fi. Itē pnuuntiare de no petitis emergentibus post lit. cōtesta. vt. l. ediles. §. item sciendum. de edilit. edic. Contra videtur qd no valeat sine partis petitione. vt. j. iudi. solu. l. ia. m. §. pe. z. C. de iudi. l. p. perandū. §. z siquidē. ibi actoris absentia incusante zc. Sol. distingue aut tale officiu exercetur cōtra ptem contumacē: z no valet nisi parte petente. vt. d. §. et siquidē. z. l. ad peremptoū. aut exercetur partib? presentib? z tūc aut pertinet ad litis ordinationem aut ad litis decisionē. primo casu aut respicit iuris publici obseruantia: vt in libellis dilationibus iura mento calūnie z simi. z valet etiā parte nō petente. vt. l. j. §. de offi. asses. z. C. vt nemo priua. l. ij. z de iud. l. properandū. §. j. z in aut. iubem? vt infra certu tēp. cri. q. ter. l. fi. als. l. ij. aut respicit pns utilitatē vt qd plures dent vnū pcuratorem z nō valet parte non petete. vt. j. iudi. solu. l. iam tamen. §. pe. Secundo casu qm pertinet ad litis decisionē: tūc in his q emergunt ante lit. cōtest. nō valet si nō petatur. In his q emergūt post lit. cōtest. nō requiritur petitio: vt. l. ediles. §. itē sciendū. de edilit. edic. Nec ob. predictis. §. ti. j. l. de pupillo. §. q opus. vbi iuramentū calūnie nō deserit nisi a parte exigat: q ea q. s. dixi loquūt in iuramēto calūnie vniuersali sup tota cā quod respicit publicā utilitatē z obseruantia publici iuris: vt d. §. sed q veremur. Sed. §. q op? loquit in iuramēto p particulari qd magis respicit partis utilitatē: et ideo requirit partis petitio vt ibi p. z. Tertio q ro nunquid officiu iudicis poterit pte non petente exercere ea q principalit in psona partis radicantur vt opponere exceptionē. pducere testes z alias probationes. z vt q sic: qd pot exceptionē contra inha biles psonas ex suo officio pponere: vt. §. de posth. l. quos prohibet. de proci. l. filius. §. veterani. et qd ibi no. Itē pot ex suo officio partes interrogare: vt §. de inter. act. l. vbi amq: als vterq: no. C. de iur. ca. l. ij. §. qd obseruari. circa finē glos. mag. Itē pot testes obscure dicentes ex suo officio repellere: vt in auten. de testi. §. illud tñ. z ibi not. extra de testibus. c. cū clamor. z de fi. instru. c. cum Jo. Itē pot inducere testes z instrumēta: vt. C. quō z qm iud. aut. qm semel. vbi videtur q absente actore iudex pcedit perquisita veritate: sed veritas nō pot aliter perquiri: nisi iura partis per ipsum iudicē videātur: ergo. zc. p. hoc text. z glos. C. de appel. l. ampliorē. §. j. z ibi not. Contra videt qd nō valeat per totū illud gñale. iudex non pot supplere de facto. §. de offi. presi. l. illi. citas. §. veritas. z vt q desunt aduo. partū. z ibi not. C. de trasac. l. age. z ibi no. z §. de fer. l. ij. z ibi no. Solu. distingue aut iudex vult officium tale exercere in his q pertinet ad tuendā publicā utilitatē vel suum decorē z pot: vt. d. l. quos prohibet. z. l. filius. §. veterani. de pcura. aut circa alia respicientia puuatum comodū: tūc aut vult inducere pbationē interrogando pres vel repellēdo testes als in iudicio. inductos z pot: vt. l. vbi amq: de inter. acti. z q not. in aut. de testi. §. illud tamen. cū simili. §. alleg. Aut vult ex suo officio testes z instrumēta nō qm in iudicē inducere: tūc aut iudex vult inducere p te absente in casu quo cōtra eā pot. pcedi ad diffini

Itē sententia: et pot tam in causa pncipali: vt. C. quō a et qm iudex. aut. qui semel. ibi pquisita veritate. quā etiā in causa appellationis in. d. l. ampliorē. §. j. z ibi b no. z sic p. z glo. que ibi dicit qd est spale in causa appellationis nō est vsq: quaq: vera: vt p. z ex predi ctis aut vult inducere p. p. p. et tunc regulariter nō pot per dicta iura que dicit nō posse suppleri de facto. fallit in duobus casibus. primo ppter inquire dā veritatē instrumēti in iudiciū deducti: vt in aut. de tabel. in prin. et ibi no. Secō fallit ppter inquire dam cōditionem testū inducto: vbi ex suo officio mittit pro vicinis. vt dicit in tribus glo. §. de testi. l. iij. in glo. super ver. inimicitie. et. §. de magi. conue. l. j. §. si curatores. et ibi no. et in aut. de testibus. §. j. in gl. que incipit. i. partis laudabilis. z predicta vera in ciuilibus. Quarto quero? quid in criminalib?: nū quid iudex poterit inducere pbationes pro partib?. pcedo sine allegationibus q vt scitis disputari istā questionē quā videre poteritis. Distingue tres cas? aut pcedit accusato: et accusato presente: aut accu satorē tantū presente aut accusato: absente reo ta men presente. Primo casu dico q iudex pot nouas pbationes inducere: vt. j. de penis. l. si non defendā tur. in fi. vbi seruo accusato pmittitur q se defendat. Itē dno. Itē iudici vt ex suo officio de ipsius inno centia qrat. et sic pot iudex testes inducere vt que rat vtrū seruus sit nocens vel innocens. cū testis d. dicere p vtraq: parte. vt in aut. sed iudex. C. de epis. et cleri. pro hoc. j. de qstioni. l. j. in fi. vbi post cōfessio nē rei iudex alios examinavit vt certior efficeret qd pnceps ibi laudat. pro hoc. C. de abolitio. l. ij. z ex tra de col. de reg. c. j. et. ij. p hoc bene facit gl. §. de cō di. ob impē cām. l. iij. §. si tibi iudiciū. et per alia iura et rōnes positas in dicta qōne disputata. Secō casu qro qm reus est absens. tunc aut loqueris in de licis in quibus imponit pena vsq: ad relegationē: z tunc q cōtra absentē pot pcedi ad diffinituā sniam fm verā opinionē. j. de penis. l. absentē. de quo per Ly. C. de accu. l. absente. in vlti. q. et tunc pot pro ab sente pbationes inducere: q hoc pot in ciuilibus. vt. §. proxi. dixi. ergo multo fort? in criminalib?. vbi maior periculu est. Tertio casu qm accusator est absens. reus pns tūc de iure cōi iudex nō pot offi cium accusatoris sibi assumere: sed reo postulāte d. z ipsius nomē aboleri: vt. j. de accu. l. libello: ū. §. si. cū similibus. Ratio differētie inter hūc casum et qm ac cusator est presens est illa q: qm accusator est presens sequeretur diffinitua snia que faceret plenū preiudi cium. ideo in fauorē reipublice iudici plus pmittit. Sed qm accusator abesi nō sequeret diffinitua snia: sed solū abolitio q preiudiciū facit modicū cū alius admittat ad accusandū: z ideo iudici min? pmittit: vt in dicta disputatione dixi: b si eam diligenter inu eniaris. et ista tangunt p Ly. l. j. min? perfecte. C. vt q desunt aduo. parti. l. j. et p Spe. in ti. de disputa. et allegat. §. si. ver. et breuiter et versi. seq. Quarto qm qrit d. vtrū iudex possit cōdenare victū victoū in expēsis: si nō petat. Et quidā dicit q nō. arg. huius litere. d. y. tenet cōtrariū q iudex hoc possit q hoc emergit post litē cōtestatā: ergo. zc. vt. l. ediles. §. itē sciendū de edilit. edic. Si tñ iudex nō facit nō pot im putari: vt hoc. §. ita dicit ipse et credo qd bene dicat

pro absente. Adde pet. de ancha. consil. v. iij. lib. adde Alexan. consil. lv. iij. lib. Itē tenet con trariū: maxime p. l. abolitio z qd ibi no. Ly. de abo li. vbi iudex ex suo officio potest condemnare reum vt eum p batur in. c. l. de col. lu. de regē. et istud fir mat Bartolus in. l. inter accu satorē §. fina. de pu bli iudi. et de hoc v. de remissi ue hic per Alexan. In ex pensis. ad de Alexā. in. l. prope randum. §. sinautem. C. de iudi. et in l. pau l. j. post Angel. et Smol. de re iudi. Septimo quero. quod si iudex hic iudicat q p cessus va lebit sentē tia nec vicef contra ius consi tudis ex quo nō est ius clarū. quod tene menti pro declaratio ne. l. cum prolatis. i. fra d. re iud. qd pta mē hoc in telligit an ge. nisi ali qua opin non esset approba ta in iudicis z in scholis et i loco vbi iudiciū est agi tati iura no. In. in. c. ne imitari. de cōti. et vide Bar. in extrauag. in ver. summarie. And. Barb. 55 ij

requiritur lit. cōtesta. et tñ cōstat eam a
 requirere summaria cognitionem: vt
 ad exhibendū. l. iij. §. sciendū. Sed si
 dānum iudicio pēdente contigerit ha
 bes remediū. j. eo. l. si finita. §. elegā
 ter. ¶ **¶** Verum volo vnum te scire q
 glo. j. e. l. qui bona. §. si alieno. in glo.
 pmo obstat. zc. vt dicere q ista cau
 tio nō petatur in forma iudicij. q glo.
 si vera est videtur dicere qd nec libel
 lus sit necessarius nec litis cōtest. re
 quiritur per glof. allegatā. s. proxima
 qōne. Sed ¶ hoc non obstante credo
 ea q supra dicta sunt vera esse. Nā nū
 tiatio noui operis fit etiā cā dām mfe
 cti. vt s. n. l. j. §. nutiano. et. l. de pupil
 lo. §. sextus. et tñ in eius psecutione re
 quirif libellus et cōtestatio lit. vt not.
 in. d. l. de pupillo. §. qui opus. ergo zc.
 Cum ideo fiat illa psecutio vt sciat
 vtrū debeat cauere vel nō. pterea q
 caufe cognitio requiritur. ergo. zc. vt
 l. ptoz. in prin. et. l. qui bona. §. q dāni.
 et. §. si. pterea in hoc. §. qd debeat
 peti iudice sedēte p tribunali. hoc est
 in forma iudicij: als nō sederet iudex
 p tribunali. vt. l. iij. §. dies. s. qd oz. in
 bo pos. ser. z illa glo. q est in. §. si alte
 no. pōt aliter intelligi: vtz q ibi non
 pstat in forma iudicij. l. nō loquitur
 ibi de iuramento calumnie generalit
 quod est de substantiālibz iudicij: sed
 loquitur de quodam iuramento specia
 li quod prestatur in ista causa. Ades
 ergo circa predicta esse opiniones. et
 ideo si reperies pcessum factum si
 ne libello: vel litis cōtestatione non
 purarem eum nullum ipso iure. nec in
 contrariū ius constitutum cū de iure sit
 dubiū: vt. j. de re iudicata. l. cum pro
 latis. sed per appellationē rescindet
 si iudex appellationis cōtrariam opi
 nionem teneret. Sz de hoc an possit
 appellari: etiam dubitatur qd dic vt in
 specu. de offi. iudi. §. iudicis officium.
 verfi. sed an in eisdem.

- 1. ¶ Iudex qui male iudicauit tene
 tur parti: licet pars appellare possit.
 Iudex qui mihi denegat id quod ab
 alio commode postulare possum mi
 hi non tenetur.
- 2. Locus vicinus dicitur arbitrio iudicis: licet de iure canonico vicinitas dicatur per duas dietas.
- 3. Vicinitas respectu personarum qualiter intelligatur. remissiuē.
- 4. Iurisditio minoris iudicis an cesset per superuentientiam maioris.

Si tam vicinum.

¶ Op. q lz potuerit alius adiri nisi
 hominus iste tenet. vt. l. etiam. C. si tur.

vel cura. interue. Sol. hic non est quid imputet ma
 gistratus: q ipse non potuit q lz sit vtz tñ ratio po
 sita hic in fi. remanet cōtra. Ande dic qd hic ius par
 tis in aliquo magistratū nō ledit: ibi factū tuto is le
 dit ius pupilli: lz possit restitui. Idem ¶ dic in iudice
 qui male iudicauit. et sic ledit ius partis. nā tenet lz
 possit appellare pars vt dicā. j. de var. et extraordi.
 cog. l. si. vnde si peto aliquid cōtra iudice z ipse bene
 gat nō tenet mihi si potui ab alio eque cōmode po
 stulare qd nō. ¶ Querit ¶ gl. qualiter intelligit vicinū.
 gl. dicit q p centū miliaria. sed Jac. de are. dicit
 q debet accipi locus vicinus ad arbitrium iudicis.
 ar. l. si qd ex aliena. de iudi. et. l. j. de iure deli. cōfide
 rata qualitate persone loci z factorz: vt. l. j. z. ij. §. si qd
 cau. hoc verū generaliter: sed in casu habemz decla
 ratū. extra de pben. c. pñenti lib. vj. vbi dicitur locus
 vicinus per duas dietas. Et pñicta vera de vicini
 tate ciuitatū. castroz et terrariū. Sed de vicinitate
 personarū qualiter debeat intelligi. dic plene. j. ritu.
 j. l. si tertius. in principio. ¶ Inducit b in argumētū.
 an superueniente maiorē iudice minor debeat silē
 re: vt iudice superueniente in ciuitate aliqua ducatur.
 videtur quod sic per istam legē. Sed cōtra videtur
 in corpore de defen. ciuita. §. nulla. colla. iij. et gl. ha
 bemus. C. de pa. sacra. lar. l. in pil. l. xij. sed ad istū. §.
 nō respondet. ¶ vnde dic q quidā habz iurisdictionē
 delegatā generaliter in aliquo casu: et tunc superue
 niente maiorē interim cessat eius iurisditio vt hic.
 et extra de offi. leg. c. volentes. qui forte hic fuit. Si
 vero habet iurisdictionē ordinariā. dic q quedā cer
 ta insignia et sñalia minor desert maior: et nō vñt
 eo pñente: vt. l. si. de offi. pcor. et ibi no. extra de pri
 ui. c. antiqua. ver. dñice. Sed circa ea que pertinent
 ad exercitium iurisdictionis non dō cessare: vt palle
 gatis legibus.

Hec autem actio. Op. j. de act. et obli.
 l. in onerarijs. Dyn. soluit q ideo q succedit in locū cautionis stipulatio
 nis omisse. hoc non est verum simpliciter. et ideo est
 speciale hic propter istud q lex cōcessit. Simile ha
 betis. ad. l. iij. repe. l. ij.

¶ Missus in possessionem ex secūdo decreto quā
 do efficiatur dominus.

Retoris officio. Op. de. l.

Racqui. pos. Sol. ibi loquit in pmo de
 creto. hic in scdo. ¶ Alterius op. de. l.
 ij. in fi. si ex noxa. causa aga. et. j. eo. l.
 si fini. Sol. hic fuit missio cōtra non dominū. et ideo
 pñeribit. secus si contra dominum ipsū: quia effi
 cietur dominus ex secūdo decreto. ¶ Alterius ¶
 op. infra eodem. l. hoc amplius. §. si. z. l. scq. et. l. si no
 rale supra de noxa. Aduertētia sunt verba. quan
 doqz fit missio ex secūdo decreto cōtra dñm: et tunc
 missus ex secūdo decreto efficit dñs: vt. l. ij. §. si. ex
 noxa. cau. aga. aut fit missio cōtra non dominū. et tñc
 aut nullū ius habet in re: et tunc paratur causa vsu
 capiendū: vt hic. et. l. z generaliter. s. de noxa. aut ha
 bet ius in re: et tunc aut est ius in re separabili a per
 sona: et tunc acquiritur statim et qui est missus: aut
 non est transmissibile: et tunc eliditur: vt. l. si noxale:
 supra de noxa. secundum Dyn. et bene quando fa

ta est missio respectu illius iuris: secut si esset facta a
 missio tanqz contra dñm: q tunc paratur causa vsu
 capiendū eadem ratione.

Si plures sunt domini. Contra b

pluribus non cauentem fit missio in possessionem si
 plures petunt mitti: omnes ex primo decreto equa
 liter admittentur. hoc dicit. ¶ Oppo. de. l. si finita
 §. cum autem. j. eodem. Sol. ¶ bi ex secūdo decreto.
 hic de missione ex primo. ¶ Alterius oppo. j. eo. l.
 pteoz. §. in eum. Respon. actio ex stipulatu vel in fa
 ctum datur in tantum inq̄tum est commissa: sed mis
 sio in possessionem fit in totum. Sed pone q
 liter sunt missi: sed non sunt admissi: vel sunt expulsi:
 an equaliter agent. Hug. dicit q sic. Joā. z pñ. con
 tra sed pro rata z bene. vnde in fine gloss. adde hoc
 vera: qz in tantum ageretur actio in factum inq̄
 tum ageretur ex cautione: vt. l. pteoz. §. in eum. j. eo.
 sed ex cautione agitur pro rata damni: vt. j. eod. l. ex
 dāni. §. quones. et. ij. z. j. primo. §. in fi. ergo zc. Dy.
 ¶ Sed cōtra predicta videtur. j. de solu. l. in his. §.
 si vero. z de ope. libe. l. vt iuretur. §. fina. vbi videtur
 q debet agi equaliter licet glof. alleget pro concoz.
 Sed ad. l. in his. §. si vero. dic q ibi summa debiti
 principalis erat equalis. ideo equaliter i vtraqz cau
 sa intelligitur soluta: nec attenditur cōmoditas pñi
 rarum: qz modicum interest in quaz causam soluat:
 quia ex qualibet est debitū: vt ibi no. ad. l. vt iureiu.
 §. si. dic q filij habent iura libertozū equaliter vt fi
 lij non vt heredes: z ideo portiones hereditarie nō
 inspiciuntur.

Denit bt nonnunq̄.

Dista est bona. lz expeditam materias
 quibus. l. j. l. pxi. §. si. cum. l. scq. Si dā
 um contingit ante petitam cautionē
 dominus non tenetur si omnia que tacent pro dere
 licto habet. h. d. Et ista. l. debet intelligi qñ damnu
 accidit propter solum. secus si culpa dñi: vt dicā in
 l. luminum. §. pterea.

- 1. ¶ Procurator si dubitatur de reuocatione man
 dati debet satisfacere sub hac forma quod fideiussor
 teneatur si apparuerit mandatum reuocatum: alias
 non.
- 2. ¶ Procurator in criminalibus an teneatur cum dubi
 tatur de morte vulnerati.

Retor ait damni. ¶ Stud

Retor ait damni. edictuz
 fit hic contra non admittentem z con
 tra contumacem. Et dicitur q procura
 tor debet iurare cōtra de. l. ij. §. finaūt.
 C. de iura. calū. Due solu. ibi dant. vna est q hic est
 speciale. alia q ista per illam corrigitur. z istam te
 net glo. hic glof. tñ in. l. qui bona. §. si alieno. j. eo. di
 cit q nō corrigif: sed est speciale. vel dic q hic sup
 pletur nec ibi vetat pcurator iurare. ¶ Opp de. l.
 videamus. s. de in lit. iur. Sol. hic est iuramentum
 de credulitate. de his plene dicam in. d. §. si alieno.
 ¶ Op. de. l. si finita. §. qd si iam prior. z. §. si an. So.
 ibi loquitur de missione ex scdo de cre. o. hic ex primo.

- ¶ Venio ad qōne: dicit hic sub exec. zc. qro p pone
 q procurator pducit pcuratozū dubitatur de re

¶ Venio ad questionem. quod intellige quando
 est dubiū iudici et nō parti. vt de Bal. in. l. j. C. de p
 cura. Andre. barba.

¶ Secūdo Jaco. de are. Adde Bald. in. l. ele
 ganter. §. pe. s. de t. o. z in. l. pen. §. ad crimen. de pu
 bli. iud. an
 ge. in. l. ser
 uum quo
 qz §. publi
 ce. de pro
 cur. Imol.
 in. d. §. ad
 crimen te
 ne q tmo
 proci. ad
 mitti non
 debet: qz
 reus dilige
 ret semper
 compare z
 re per pro
 curatozem.
 z sic possit
 quāqz tale
 iudicium
 esse de ius
 rium z de
 lictum im
 punitum ¶
 litem vul
 nerat? ad
 la. qui. ale.
 sustinendo
 comunē
 opin. dicit
 q si appa
 rebit vuln?
 esse morta
 le iudex po
 terit cōm
 macem re
 putare istū
 qui com
 paruit per
 procurato
 rem. et in
 hoc casu
 non est le
 gitim? de
 fensor z ita
 dicit voluit
 se Bartol.
 in. l. j. §. v
 p illū text.
 s. de pcur.
 et in. l. si fl
 nira §. iulij.
 j. eodem si
 vero vul
 nus nō ap
 parebit mortale processus tenebit. tu vide Petr. de
 ancha. consi. cclxxij. incip. visio subtiliter.

uocatione mandati: an debeat satis
 dare de rato. z Ep. format in. l. j. C. de
 procura. in pe. q. breuiter nos habe
 mus h'c practica q satisfat sub hac
 exceptioe q fideiussor teneatur si ap
 paruerit reuocatum mandati als non.
 facit glo. in. l. vulgo. s. de admi. tuto.
 et dicā. j. eo. l. inter quos. §. alieno. et
 qd ibi dicā teneatis. Itē facit ad. q.
 quidaz fuit vulneratus dubitatur de
 morte pcurator vult interuenire ad
 defensionē an possit. Certe sub hac
 exceptione possit admitti nisi appa
 ruerit vuln? nō esse mortale: vt hic. et
 l. qui vias. j. eo. fm Jaco. de are. Et
 istud est verū qñ ex eodē pcessu pōt
 sequi cōdēnatio de morte: als ad qd
 esset necesse admittere sub hac exce
 ptione nō video. An aut ex eodē pro
 cessu possit sequi cōdēnatio. dicā. j.
 l. dāni. §. sabini. ¶ Sed opp. z videt
 indistincte pcuratozem repellenduz
 in dubio: vt. C. de iniur. l. si pñicta. l.
 fi. j. de iniur. z no. in. l. pe. §. ad crimē
 j. de publi. iudi. Sol. illud verum cū
 est dubiū: an sequatur pena pecunia
 ria an psonalis nulla facta mutatioe
 cause vel q̄tatis: sec? si ex mutatio
 ne cause hoc cōtingit. z qz tunc admit
 tit sub exceptioe: vt h'c ex text. appet.
 ¶ Emphyteota si vult dimittere
 emphyteosim z non soluere canones
 an possit remissiuē.

Hoc edictū prospicit.

¶ Habetis hic difficile tex. hoc edictū
 ptinet ad finura dāna nō ad pterita.
 z h'z cām qñ moralē. p dāno pterito
 actioe i factū vel interdico de tolle
 dis ruderibz succurret. h. d. vtz ad
 §. de his. Legā p pñictas vsqz ad. §.
 vñ qñ. d. qre fuit factū illd edictū.
 Scōo qre sic fuit factū. l. cā ibi: cum
 est. do. Ja. de are. ¶ Itāqz hic vñ qd
 nē. pone q emphyteotecari? vult di
 mittere emphyteosim z non soluere
 pensionē an possit. de qua per Dy. j.
 ti. j. lis cum quo. z ibi dicam.

Vnde queritur.

¶ Si ante
 psequitur iuriconsultus tractatus
 qñ domus mea damnu dedit an cau
 nōcem petiaz. z diuidit i duas. pma
 parebit mortale processus tenebit. tu vide Petr. de
 ancha. consi. cclxxij. incip. visio subtiliter.

Actionem. Adde fm Angel. in d. l. euenit. quod tamen poterit agi contra dñm domus ruinosae vel vt ruderata tollat vel illa ruderata pro derelicto habeat. pro quo fm Jmo. in simili facit tex. in l. iuliana. §. si qd colludente. de act. emp. et in l. si indebitum. in pñci. j. rem rat. haberi. et hoc tenet Paul. de cast. hic. et Alex. qui dicit hoc modo sup plēdo bar tolum.

Ut fluminis. ad de quod fe de. de sen. consi. c. vii. dicit qd legnamina vt fluminis in alie no agro transportata non sūt illius cuius est ager: s; debet fieri. proclama i locis vicinijs vt infra tantum tēpus illa debeat expor tasse inde alioqn elapso termino pro derelicto haberi poterit: subijcit tñ qd tunc est qd vendantur et distri buantur in pauperes.

Andreas Pomare. Glof. j. opin. glof. sequitur an a ge. l. 3. Bar. reprobat: s; tu potes saluare qd licet violentia fluminis interueniat illa potest esse talis qd si nauis nō esset bene ligata ad ripā qd tūc ppter violentiā deferret in aliū locū vbi si de eēt violentia et remaneret pōt eēt adeo bñli gata cū hōis furijs qd vis fluminis nō dferret et sic necessario iste tex. nō infert qd gl. s; cū idistictē loq̄t mē suā facit p bar. s; i practica sōte eēt suāda gl. i dubio. 2

minum domus ruinosae si vult ruderata tantum p derelicto habere. vt. l. euenit. §. eo. Sed si peteret ipse ruderata: tunc cogere de damno preterito et futuro cauere: vt hic. aut nō fuit dominus negligens. et tūc aut dominus domus ruinosae petat ipse vt ruderata tollat: et tunc non admittetur ad tollendum: nisi de p terito damno et futuro caueat vt hoc. §. aut peritur ab eo: et tunc aut iste dominus non fuit impeditus impedimento necessario et probabili: et tunc dominus domus ruinosae cogitur ruderata tollere et de dāno preterito et futuro cauere vel pro derelicto habere: vt hic. vers. quis sit dominus. aut fuit impeditus iusto impedimento et necessario: et tunc cogitur dñs domus ruinosae ruderata tollere. et de damno futuro et preterito cauere vel edes pro derelicto habere: vt in pñcip. l. hoc amplius. aut post cautionem peritam et ante eam prestitam. et tunc dicit vt in glof. et dicam j. eo. l. si finita. §. eleganter.

Dictio autem quando ponatur inceptiue quando restrictiue quando aduersatiue et quando correctiue.

Interdictū qd datur in casu huius. §. est interdictū ne vis fiat ei.

Hos vicini si dat dānum in fundo meo non possum illi retinere donec vicinis emendet dānum.

Hoc amplius. Exportata in fundum alienum ex vi fluminis nō potest quis tollere. nisi de damno futuro caueat fm quosdā iuriconsultos: et fm quosdā etiā de preterito quorum opi. est vera. h. d. Adde glof. que incipit supradictū est de damno et ponit de dictione autē que ponitur aduersatiue. circa quod dicit quādoq; non precedit aliquid cui aduersatur: et tūc ponitur inceptiue: vt. l. j. §. hoc autē. §. tit. j. Quandoq; precedit aliquid cui potest aduersari. et tūc aut illud quod precedit erat ita generale quo j poterat comprehendere illud quod per hanc dictionem autem additur: et tunc ponitur restrictiue seu exceptiue vt C. de transactio. l. transigere. et quod ibi not. in glof. h. aut non precedit genus: et tunc aut quod sequitur post dictionem autem habet diuersam rationem: et ponitur aduersatiue ad factum et ad ius: vt hic. et no. j. in glo. que incipit de infecto. aut habet eandem rationem et ponitur correctiue. vt hic in vers. idem neratius. fm lec. quam tenemus. et hoc de dictione autem. Simile habes in l. i. §. ne quis eum qui in ius voc. et l. sed si lege. in pñci. §. de pe. here. C. oppo. de versic. idem neratius. fm lec. quam tenemus ad omnes alios iuriconsultos. hic sunt opinio. Glof. prima tenet opinio. istorum quod neratius loquitur in casu suo. et alij loquuntur in casu eorum. et in. §. idem neratius. est ratio: quia est quid imputetur domino nauis. et hoc tenet glo. quam lege super dictione autē. et Dy. et Jaco. de aret. tenent qd neratius corrigat. et nō est ratio quod fuerit in culpa domini s; vis fluminis. et sic neratius loquitur in eo casu quo dñs non potuit preuidere. et corrigat alios. nam cum nec actor nec reo possit culpa imputari sunt in pari causa. ergo melior est conditio conuenti vt. l. si feruum §. sequitur. j. de verbo. oblig. fm Dy. Quero quid

est interdictū qd huic datur. Dicunt quidā de dāno infecto qd est falsum: quia nō est interdictū. vnde illa glo. qd incip. de dāno: est falsa. Dic ergo qd interdictum ne vis fiat ei. vt dicit in forq. glof. et patet in text.

Quero qd si dñs rei exportatē nil dicit. dicit si loca quo res elapse sunt erat vitiosus: ita qd re integra potuisset peti cautio: vt. j. eo. l. fluminis. §. idē serui. et §. item apud viuanū. tūc distingue vt. §. pri. §. als certus est qd a tali dño nil posset peti. vt. §. pri. §. ibi re integra. et. C. iste §. inducit ad questionē. j. Hos vicini intrauit in fundū tuū an possis retinere donec vicinis emēdet dānum. et videtur qd sic: vt hic. et l. ratis. de incen. rui. nau. Contra est in l. quini. ad. l. aq. als est. l. quis. Ista respōsio nihil valet: quia l. quini dicit qd nō includit scz vt fuit donec sibi caueatur. Tūc tñ est qd nō retineat fm Jac. de ra. s; d. dra. dicit qd nō possum includere. nec ob. h. ec. l. quia hic nō habeo aliam actionē cōtra dñm ruri vel domino terredico per retentionē mihi consilium. ibi habeo aliā actionē scz actionē de pastu pecoris vel l. aq. vt. l. qui seruādam. §. si. §. de pñci. verbis. hec nō videtur sufficiens iuris. nam. §. pri. habeo actionem et etiā possum mihi cōsulare per retentionem: vt l. pto. §. si. §. eo. Quare dicit qd ibi secus: et deo qd maius est periculum in retentione animalium qd in alijs rebus: quia facilius pereunt: vt ibi patet.

Questum est solum. Superficiarij tenet satisficere dñs vero reponmittere. h. d. iste. §. et intelligamus istum. §. intelligamus. §. j. in. l. qui bona. et Superficiarius habet vtile dominium et nō habet seruitutem personalem.

Quis potest mitti in possessionem ex primo decreto in edes totas propter contumaciā superficiarij. Quicumq; h; ius in re sufficit qd promittat de dāno infecto nuda cautione. h. d. C. et op. ad. §. questū. de. §. siue. Rog. glossator soluit in d. §. j. et dicit distingue et. et recita dicitū suū: sed ista s; ba Rog. sunt falsa ppter duo. primo: qd dicit qd superficiarius h; personale seruitutē qd nō est verum cum habeat vtile dñum: vt. l. j. §. ij. si ager vec. vel. emphy. pe. et l. j. §. j. de superfi. ergo sua res sibi non seruit. Item dicit male in creditoze per. l. creditoz. §. de ope. no. nuntia. vbi potest nuntiare. Sol. ergo fm qd dicitur in hoc. §. questum. qd quandoq; quis conuenitur noie suo: et tunc loquitur. §. siue aut corpus. qd quis conuenitur noie alieno scz dñi cuius procurator dicitur superficiarius: vt hic. et dixi. §. tit. j. l. j. in fi. et tunc loquitur. §. questum. fm Dy. Summam istius materie ponam. j. eo. l. damni infecti stipulatio pertinet. Quero quis vult mitti in possessionem propter contumaciā superfici. in edes totas an possit. et dicit qd sic ex primo decreto. ex secūdo nō: nisi super iure ipsius contumacis. et idem in similibus habentibus ius in re secundum glof. quod tene menti ad id quod dicam. j. l. proxi. et tene menti glof. s; et vide eam. et incipit ex primo decreto. vide glof. in. §. siue. que incipit imo satisfidat. in fi. vbi ponitur ratio quam ponit Dy. in. l. de pupillo. §. impositiuam. §. ti. j. et dixi in. l. j. in fi. et l. qui viam. §. ti. j. et facit glo. in. l. sed an vis. §. de pig.

Cellus quoq; iste. §. est diuiditur in duas. Primo qualiter debeat cauere de re cuius usufructus est alterius. Secundo qualiter pñdeatur contra usufructuarium contumacem. secunda ibi: qd si in possess. Item secunda diuiditur in duas. primo quando missus cōtra fructuarium impetrat secundum decretum. secundo quando propter contumaciā fructuarij transit ad dñm: et facit sibi caueri: et querit qualiter domino cōtra fructuarium succurratur: scūda ibi: idem ait. Item adde ad tex. ibi: prohibebit. subaudi ex secundo decreto contra tertium interposito. Transseamus ad legem seq. et ibi declarabimus materiam.

Si dñs et fructuarium domus interpellantur pro cautione domus de damno infecto quis teneatur cauere: et quando fructuarium solus et quando dñs: et si nō cauēt quid agendum. Forma interponēdi scdm decretū cōtra fructuarium ponitur remissiuē.

Dominus potest prohibere autoritate propria fructuario vt frui si nō vult reficere domū vel iudicis officio eū compellit ad reficiendum.

Dominus qualiter priuabit fructuarium cum ad eum deuenitur ob fructuarij contumaciā.

Petitio usufructus quando denegatur per dominum fructuario effectualiter et irreuocabiliter qualiter fiet.

Ius domini transferitur ad fructuarium interponendo primum et secundū decretū: de cuius forma remissiuē.

Procesu pendente cōtra dominū nō possum agere contra fructuarium vt econtra eo descendente: secus si est contumax.

Si incepti vno iudicio agere cōtra te et fuisti cōtumax possum incipere causam in alio iudicio.

Si cepi causam corā vno iudice qui negligat mihi iustitiam facere possū adire superiorem et alium impetrare.

Procurator an possit citari prima vice qd sic qd ad primum decretū. et nu. seq.

Ex contumacia procuratoris qd possit peruenire ad primum decretum cōtra dñm non ad secundum.

Contumacia tutoris qd sufficiat quo ad primum decretum non quo ad secundum. fallit in causa damni infecti et in causa liberali.

Contumacia curatoris furiosi sufficit solum quo ad primum decretum: adulti etiam quo ad secundum.

Contumacia gestoris nō sufficit etiā

Matris periculum. adde qd cū Barto. cōter trāseit docto. rō. tñ dicit qd bos saltey poterit retineri donec dñs cognoscat cuius est animal. argu. l. capite quinto. de adul. et ita dixit Bal. in. l. ij. C. de spe. in ti. §. actore. h. s; pone inuenio pecudē. idēz vult Paul. de ca. hic alle. spec. ang. i. l. ratis. de incen. rui. nau. et de hac materia vide in c. si leserit. et de iur. et Bal. cōsit. xxxij. l. iij.

quo ad primum decretum.

Damnis alie

Secundo ponit qd debeat fieri p. p. uetario vel fructuario non cauente. Seco qualiter succurritur p. p. uetario cauente contra usufructuarium. Tertio qualiter usufructuario contra p. p. uetarium. scda ibi: sed nisi. tertia ibi: sed si fructuarium. C. opp. j. eo. l. qui bona. §. j. sol. s. pri. fm glo. C. Alterius op. po. de. l. hactenus. s. de usufru. Solu. dicit glo. hic qn erat modica impesa. tu dic qd semper refectio seu onus refectionis pertinet ad fructuarium: vt hic. z. j. e. l. inter fruct. z. l. dani. §. ei cuius. z. d. ca. j. de publica. l. cotes. §. qui maximos. Sed cuius impesa: distinguere vt. d. l. hactenus. C. Item opp. in l. q. uis. in ver. sed nisi. ad fi. de. l. hoc amplius. §. celsus. Solu. in. §. celsus. fuit fructuarium principaliter requisit: et sibi commissa custodia. z. noluit satisfacere: propter qd dñs est coartus satisfidare. ideo tñc priuatur a dño usufrui. sed in ver. sed nisi: fuit interpellatus ipse proprietarius. fructuarium non: ideo priuatur potestate vtendi: nisi sit in mora cauendi proprietario de conferendo sibi pro rata usufrui. C. Alter. op. in. l. q. uis. in ver. nisi. de ver. sed si fructuarium. Bñ. aliud in fructuario: aliud in proprietario: quia fructuarium est procurator in rem suam z. tota custodia est sibi commissa: vt. l. j. in fi. et §. cauere. s. usufru. quemadmo. caue. et ideo fructuarium cauendo facit qd debuit et non agit nisi prius aliquid prestet: vt hic. z. j. eo. l. si proprietarium. sicut dicimus in fidei iuratore: sed dñs si ipse satisfidedit facit id qd incumbit fructuario. ideo statim agit contra eum vt sibi caueat de conferendo sicut dicimus in gestore in. l. si quis mandato. de neg. gest. z. quod ibi not. z. istud voluit ibi sentire Jacob. de aret. in. l. ij. z. ibi not. eodem titulo. C. oppo. de l. repeti. in fine. s. quib. mod. usufru. amit. Sol. pars domus erat destructa non tota. sed non credo quod aliquid facit ad factum siue sit destructa tota siue pars: vt. j. eo. l. si proprietarius. ibi solum retinebit. Istud em repetitur a domino actione in factum veluti mandati: vt dicitur. j. eodem. l. dani. §. ei cuius. z. in l. eum ad que. C. de usufru. non confessoria. et ideo nil ad factum si usufructus sit estimatus. Et vt liqueat ista materia aduerte ad duo verba. Aut interpellatur. p. cautione dominus et fructuarium: et

tunc quilibet pro suo iure liberatur cauendo: z. contra non cauentem sit missio pro iure sui non cauentis: vt. l. si finita. §. si de vectigalibus. j. eodem. et. l. qui bona. §. primo. aut interpellatur usufructuarium tantum non proprietarium: z. tunc aut est contumax z. tunc primum decretum interponitur mittendo in possessionem totarium edium: vt. §. que situm. z. hac. l. q. uis. in principio. Si vero post primum decretum non cauet: z. tunc actor petet vt contra fructuarium veniatur ad secundum decretum. z. priuabitur tantum vti frui. vt. §. celsus. ij. respon. iure domini saluo manente: vt. j. eodem. l. si finita. §. si de vectigalibus. aut propter contumaciam fructuarium deuenitur ad dominum: z. tunc dominus cauens priuabit usufructuarium iure vtendi fruenti: vt. §. celsus. in fin. aut fructuarium sicut obediens. z. tunc repetit a domino. demum cum prestiterit pro rata sibi contingenti: vt. l. q. uis. in fine. z. l. si proprietarius. Si vero fuit solus interpellatus dominus si fuit contumax pro primo decreto fiet missio ex primo decreto solum respectu iuris domini effectualiter. Ratio est: quia usufructuarium est procurator domini. dominus vero non est procurator usufructuarium: vt infra eodem. l. eorum. et. l. si finita. §. si de vectigalibus. C. Item in secdo decreto. Si vero petitor propter negligentiam domini reuertitur contra fructuarium: et tunc credo quod fructuarium nil possit petere nisi cum aliquid prestiterit. vt hic. in fin. et. l. si proprietarius. ratio quia ad eum primo loco hoc onus pertinebat: licet secus contra si propter negligentiam fructuarium deueniatur ad dominum. vt supra dixi. Et predicta sunt de mente Jacob. de are. Item vbi cumq. dixi propter contumaciam fructuarium fieri immisionem totarium edium intelligo si interpellatur suo nomine: et procuratorio nomine domini. vt. l. prima in fin. supra ti. primo. secus si usufructuarium tantum: quia tunc sibi tantum preiudicaret: sed si interpellaretur vt dominus tantum cum non esset. dixi in. l. pretor. in principio. supra eodem. C. Nunc practemus istam materiam. j. et primo quero que erit forma interponendi secundum decretum contra fructuarium. tex. videtur dicere hic quod prohibeatur vti frui. Ego dicam in. §. si de vectigalibus. C. Secundo quero si fructuarium non vult reficere qualiter domino contra eum succurratur. Respon. dominus potest prohibere vti frui propria autoritate donec reficiat: vt hic. Item potest officio iudicis eum compellere ad refectionem vt. l. hactenus. supra de usufru. et. l. item si fundi. circa prin. C. Tertio quero quando contra dominum deuenitur propter fructuarium contumaciam: dñs potest usufructuarium priuare iure vtendi: qualiter hoc fiet. Respon. ista cautio que prestat a domino habet vim secundi decreti contra fructuarium: et ideo dico quod fructuarium cum domino interpellatur debet requiri sicut debet requiri in secundo decreto vt dicam in. l. si finita. §. iulia. sed si fructuarium non requireretur tunc posset dominus impedire: sed fructuarium cauendo recuperat usufructum: qd secdo decreto no interposito. Quarto j. q. ro in ver. sed nisi. vbi dñs denegat usufructuarium usufructus petitio effectualiter et irrevocabiliter fructus petitio qualiter fiet. Respon. cum nulla mo-

Secundum decretum. adde fin. imo. qd h non est verum quia istud nodi citur hic i ter. sed fo lu dicit qd proprietarius poterit phibere usufructuarium vt frui quando non cauit de damno infecto sicut et qn no reficit: sicut ergo qn usufructuarium no reficit: sed esset in negligentia vel mora reficiendi posset moram purgare si no esset deuenitum ad secundum decretum. arg. l. si feruus. §. sequit. z. §. seq. j. de verb. obli. et. l. illd. s. de procur. z. co. reu. e. ita etia vt in casu proposito qd posset moram purgare. z. cu hoc trasit. ro. z. Alex.

ra usufructuarium precesserit debet dominus agere co a tra eum et facere interponi primum decretum: demum per scdm denegabitur effectualiter z. irrevocabiliter usufructus petitio: vt colligitur hic. et. j. eo. l. si proprietarius. et dicam. j. proxima. q. Quinto j. quero: dicitur hic in fine qd ad fructuarium transferret ius domini qualiter fiet. Respon. interposito primo decreto z. postea secundo: vt. j. eo. l. si proprietarius. et glof. hic expresse dicit. Forma autem istius primi et secundi decre. dicitur in. d. §. si de vectigalibus. Al. timo ex hac. l. collige tria. Primo qd licet pendente processu contra vnum non possum agere contra alium: vt. l. quoties. §. si creditor. s. de pecu. et dicam j. de duo. reis. l. j. Tamen hoc est intelligendum hoc defendente: secus si est coram vobus vt hic. z. forte hoc voluit dicere aut. hoc. ca. C. de duo. re. q. altero absente potest agi contra alterum: intelligo absente a iudicio. vt hic. vel a ciuitate vt dixi. s. eo. l. iij. §. pretor. j. Idem dico de. l. vbi ceptum. s. de iud. quia si incipi agere contra te in vno iudicio tu fuisti contumax qd iterum possum incipere causam in alio iudicio: quia ex illo iudicio vbi est contumax non potest mihi aliquid opponi: vt hic. et quia respectu contumacis illud edicium habetur pro circumducto: vt. §. de iud. l. z. post edictum. et est iniquum contumaciam suam sibi prodesse: vt. l. euidenter. s. de excep. rei iud. j. Idem dico hic qd si vellet comparere coram primo iudice z. reficere expensas et satisfacere de defendendo non debet audiri: z. sic non posset inuito actori purgare moram: ex quo iudices semel contempsit: vt. §. de arbi. litigatores. in prin. z. idem j. dico si incipi causam coram vno iudice qui negligit mihi facere iustitiam possum adire superiorem. et impetrare alium: vt in aut. vt disse. iud. per totum. z. extra de resti. spoli. c. ex conuentione. z. quod ibi no. per Inno. in prin. a glo. parua. C. Secundo vero j. conuenit dubitari an sufficiat procuratorem citari prima vice. et pet. videntur dicere qd non: vt no. per Ly. C. de p. cu. l. eum qui res. et licet ipse non alleget aliquid tamen potest probari: quia procurator citatur in subsidium: vt. l. iij. §. pretor. s. eo. et extra de dolo et contuma. c. causam. sed hoc videtur contra. l. istam vbi prima vice citatur fructuarium suo et procuratorio nomine: sed statim dicam. C. Tertio j. conuenit dubitari an ex contumacia procuratoris posset perueniri ad primum decretum contra dominum. et quid qd sic. vt. l. eum qui. C. de procura. z. ibi per Ly. z. de dignitatibus. l. quoties. libro. ij. et extra vt lite non cõtesta. c. primo. Alij contra. sed certe hic est mirabilis casus qd ex contumacia procuratoris potest perueniri ad primum decretum: non ad secundum decretum contra dominum: vt hic. et quod not. s. proxi. §. que situm. nam fructuarium est procurator domini: vt. l. j. in fi. s. tit. j. et hic procuratorio nomine domini conuenitur vt dixi. et hoc forte voluit dicere pet. qd primo citandus est dominus: scilicet quia aliquando no potest perueniri ad secundum decretum contra eum: vel ad id quod faciat plenum preiudicium. ad quod facit quod no. de dolo et contuma. c. causam. Nec ob. quod dicitur qd in subsidium citatur procurator: quia illud est inducendum in fauorem actoris vt sufficiat procuratorem citari: sic in eius lesionem non debet re-

Ultimo ex hac. l. nam ista fuit opi. Azon. sed contra ipse tenet post Jac. de are. in. l. in duobus. j. de duo. re. per. l. creditor. in prin. s. man. quam. l. Ange. dicit hic non esse alibi. z. reprobauit dictam opi. per illum §. pietor. And. Barba.

torqueri. potest ergo a procuratore incipere quo ad primum decretum: vt hic patet. Sed an sufficiat contumacia tutoris. Respon. sic quo ad primum decretum non quo ad secundum: vt. l. in pos. als apud iulianum: als imperator. §. j. ex qui. cau. in pos. ea. facit d. l. eum qui res. C. de procura. fallit in causa damni infecti. vt. j. eodem. l. si si c. nita. §. si forte. Item in causa libertatis: vt in. l. neq. infantes. de fideicom. liber. C. Quid in contumacia tutoris. Respon. in curatore furiosi id quod in tutore: vt. l. fulcinius. §. adeo j. ex quibus cau. in pos. ea. et. d. l. neq. infantes. i curatore adulti sufficit quo ad secundum decretum. vt. l. si minor. §. de bo. auto. iud. pos. C. Quid in contumacia gestoris. glo. videtur dicere qd sufficit in dicta. l. eum qui res. sed non est verum. vt. l. cum procurator. in fi. s. titulo primo. et. l. vel in ope ris. s. de procura. z. quod dicitur in dicta. l. eum. intelligitur de citandis que fit post contumaciam domini: quia requiruntur amicit vt. l. hec autem. §. primo. ex quibus cau. in pos. ea. Hic ibi gloss. male loquitur. Item facit an fructuarium possit conueniri pro viribus rei dicam. j. titu. primo. l. apud trebatium. in fi.

Comum. adde qd Ban. de castr. dicit hac esse singulim limitationem ad dictum. §. creditor. C. primo iudice. ad de Ange. §. qd lyre? possit exceptionem qd ponere qd causam coram primo iudice p se qui sbeat non tñ per hoc poterit dici qd proficit sibi contumacia: lz pderit ei electio iudicis facta p agerem. z. Ro. dicit qd ipse met Bart. in. l. sepulchri. de sepul. vio. h. tñ videntur. vide tur tenere opi. quam tenet Ange. z. illa in ra alle. z. cit p fatus Ro. qd mirat de docto. qd ista contrarie tatem non viderunt.

Quid de credito. Creditor tenetur satisfacere sibi recte que caueri postulat. hoc dicit.

Quero quid de bonafidei possessore. videbitur in. l. qui bona. §. et superficiarium. licet gloss. hic aliquantiter tangat.

Is qui pignori. Oppo. j. eodem. l. si finita. §. item qualiter hic sunt due opinio. vna Azon. alia Hug. que est vera. Responde. aut tu loqueris ante prescriptionem completam: et tunc est vera opinio Azon. aut post prescriptionem completam: et tunc est vera opinio Hug.

De bona fide. Possessor bonafidei cauet non satisfacit. hoc dicit.

De illo. vide glo. meliorem q̄ sit in corpore iuris in l. i. §. de rei ven. fm Ang. ibi vide nō fallere scdm Bart. in l. i. §. si vero. §. de operis no. num. et. l. fi. C. si aduer. rem iud. Andr. Barb.

Cairo inopi. ad de q̄ iste tex. probat fm Ange. q̄ debitorē suspectum & fuga nō pōt credi tor: facere capi nisi p bet q̄ suspicio post p̄ctū debiti emerserit de quo post Alex. ran. hic. vi de plene p roma. p̄. c. xli. et cccxx.

Quod posset peti. ad de q̄ varie in h fuere sine de q̄ hie per noui. z Joā. and. in addit. Specu. in titu. §. pig. §. sequit. vers. quid si timeo. vbi refert hāc q̄stio. tetigisse. Sui. §. suza. z consu luisse q̄ in dex. p̄uide bit mādās illi sub peza ne offēdat vel p̄uidebit ne per certos fines incedat. argu men. l. prima. §. fina. §. de offic. p̄fec. vrb. vel coget ipsum satis dare. arg. l. denuntiamus. C. de his q̄ ad ec. consu. z latius in dicta addi.

Oppo. et videtur. not. illud quod dicit quod non propter hoc debet perdere ius petendi cautionem de dam. infect. sed forte potest dici contra: quia ex quo potuit prohibere ius edificare et consequenter potuit evitare periculum ruine. videtur q̄ sibi imputet: quia sibi non prouidit per hunc tex. qui simpliciter loquitur. Andr. Barba.

Et vitiosum. Adde quod imo. contra. et idem videtur tenere Alexand. quia ex quo potuit prouidere edificari et vitare periculum ruine est sibi imputandum per istum text. ad. §. si quis opus. responde vt hic per eos.

Sine. Hoc dicit. §. eo. l. hoc amplus. §. questum. Conuenitur id est contra eū ex capitur.

Cum inter. Si presens stat rei tēdit ad aliqd inspicitur q̄ eueniri potest. h. d. et de isto casu vtrū debeat inspicere q̄ euenire potest. dicam in l. inter stipulante. §. sacra. j. de ver. obli. Dicitur hic q̄ conuenitur dñs edium in colu mium zc. quero ad quid conuenitur. Tres r̄siones sunt in glos. prima est bona. alie male z recita primaz. Alia est q̄ dicit conuenitur. i. cōtra eū excipitur. z tene mēti istam expositionē z allegat. l. tale pactū. §. de pac. nihil factis fed facit. l. apud celsus. §. aduerfus j. de voli excep. z ista non est bona. q̄ nō congruit litere. Tertia lec. non est bona. quia culpa in nō faciēdo nō facit locū. l. aquil. vt. l. si cuius. §. de uis. als est. §. sub. l. si v̄s̄ruct̄ legat̄. §. de v̄s̄ruct̄. hic autē fuit in culpa in nō faciēdo se in nō petēdo. Ultima glo. signat arg. cōtraria z nō soluit. et vide gl. in fi. ibi. §. in diuo. Sed ibi in illis nō deprehenditur culpa: q̄ non potuit p̄uidere: ideo denegat actio. hic secus. ideo cōceditur: vt not. in. d. §. in diuo. sed cōtra hāc solu. est. l. idē b iuris. §. j. z. ij. ad. l. aquil. sed ibi p̄cessit culpa assumēdo officū ad q̄ scit vel scire debet se inutilem.

Dammū q̄ tunc tunc qualiter p̄ste tur ista cautio dāni infecti ponit quatuor casus.

Qui damni infecti.

Ubi damnum timetur de re ad rem petitur cautio damni infecti. secus si de re ad personā. h. d. Op. po. z videtur q̄ cognitio requiritur vt. j. ea. l. §. si. cū l. seq. Sol. due sunt: vna est an caueat. z istud inspe ctis verbis edicti non habet cognitionem p̄torū ta men totum subijctur: cuius officium est cognoscere. vt in tex. Alia in quem diem caueatur: tunc hz lo cum. §. si. cum. l. seq. Op. de. l. denuntiamus. C. de his qui ad ecclē. consu. Breviter sume: quatuor casus. z sunt verba Sui. de cu. m. l. illicitas. §. ne potē tiores. §. de offi. p̄f. Quādoq̄ timetur damni de re ad rem. z tūc interponitur cautio. vt in toto isto ti tu. Quādoq̄ de persona ad personā z tunc idem: vt l. denuntiamus. C. de his qui ad ec. consu. Quādoq̄ timetur damni de re ad personā: tūc non prestatur: vt hic. sed officio iudicis potest cogi vt reficiat. vt. l. ad curatores. j. e. l. p̄f. la. v. de offic. p̄f. Quādoq̄ timetur de persona ad rem: tūc interponit. vt l. si fideiusor. in fi. §. qui satis. l. cog. z. l. imperatores. in fi. j. de ap. z de eroga. mili. amone. l. vlt. circa p̄n. l. l. xij. de illa cautione de persona ad personā. no. in specu. de pig. §. sequitur. ver. quid si timeo. tangam aliquid. j. proxi. §. si quis iuxta z. j. qua. re. ac. nō da. l. j. que onerande.

Dos propter inopiam non repetitur q̄ mulier nupsit viro inopi. remissue.

De illo queritur. Hoc auxiliū est ex traordinariū ideo ces sat vbi hz locū ordinariū. h. d. Op. §. p̄xi. §. so lu. a vicinis potest vt in contrario a dño non: vt hic. Alterius op. j. eo. l. dāni. §. ei cuius. Sol. p̄ alijs suis edib⁹ potest pro his in quib⁹ habitat nō potest. Op. de. §. si quis opus. j. e. Sol. vt ibi dicemus. Ultimo quero vt in gl. distingue vt ex p̄dictis col ligitur. z facit ad. q̄ de ea que nupsit viro inopi vt nō posset repetere dotem. p̄pter inopiam. dicitur dñi in. l. si cōstante. in prin. §. solu. matri.

Si offendi aliquem z timeo ne ille me offendat possum petere vt mihi caueat.

Si quis iuxta. Iste. §. habet vniū casum quomodo ei qui sui culpa damnum timet hec cautio non prestatur. h. d. Ho. §. p̄ner. percussit aliquē postea timeo ne me of fendat. volo vt mihi caueat an possum z videtur q̄ nō: q̄ mea culpa timeo. per istū. §. finaliter cogitauit q̄ posset peti cautio: q̄ hic loquitur de periculo rei ad rē. sed de persona ad personā: vbi maior est pe riculum. z videt casus in. l. presenti. §. pe. de his qui ad ecclē. consu. z in corpore. in aut. de man. prin. §. ne q̄ autē. z. §. seq. colla. iij. Op. z videtur q̄ licite possum permittere vt edificetur iuxta meum: vt. l. iurisgen. §. si pasciscar. §. de pac. z si permittit q̄ edifi cetur z sic nō possum opus nouum nuntiare: non p hoc video: permittere vt vitiosum edificiuz faciat. argu. §. de fer. vba. p̄di. l. si domus. et. j. proxi. §. si quis opus. Respon. hic fiebat edificium cōtra vtili tatem publicam: vt. l. meutana. C. de edifi. p̄ma. z sic non potest licite permittere. vt. d. §. si pasciscar. als op po. esset vera. Venio ad glo. z quer. ovium p̄ osit petere vt destruat opus factum. dic vt. l. fabinus. distingue. Aut cōfensi expresse z non ago ad demo

litionem neq̄ ad interesse: vt. l. fabinus. Aut cōfensi tacite z ago ad demolitionē nō ad interesse: vt. i. r̄n. d. l. fabinus. aut nō cōfensi aliquo modo z tūc ad de molitionē z interesse ago: vt. l. fabinus. in fi. Sed pre dicta sunt vera q̄ quis cōfensit edificanti cōtra pro priaz vtilitatē: z ita intelligit. j. ti. j. l. labeo. sed si hoc erat cōtra publicam vtilitatē vt in casu nostro. tunc ipse idē petet etiam demolitionē prosequēdo publi cum interesse: vt no. in. d. §. si pasciscar. z q̄ dixi. §. ti tu. j. l. p̄tor. §. hoc interdictum competit.

Lex semper loquitur. No. q̄ dicit ho die cōstat. nam. l. semper loquitur: vt. C. de here. l. arriani. ibi: semper viridi obseruātia zc. sic quādo cumq̄ ista. l. legitur: de illo hodie intelligitur. dicā. j. de mu. z ho. l. vt gra datim. §. sed z li. ver. sed ei qui bona. Op. §. eo. l. quid de creditore. in fi. Sol. ista est opi. Mar. ibi re probata. alij dicunt q̄ hic de rigore: ibi de equitate. alia est: aut bonafidei possessor: petit cauere a domi no aut ab extraneo zc. z probatur per. l. pe. §. de pu blica. Jac. de are. mittitur reprehendere istā gl. q̄ pu bliciana intēatur pro eadē domo: hic pro alia. sed certe imo pro eadē re agitur hoc est pro dāno q̄ in eo timeo. p̄ alia re veri dñi. Ad hoc opp. q̄ celeri tatē id edictū desiderat: deo non pōt referri q̄ do minij. arg. l. iij. §. ibidē. §. ad exhibē. sed credo si hz altiorē indagine questio dñij q̄ tūc sub exceptiōe si est dñs: vel nō: satisfabitur. arg. l. qui viam. j. eo. z. l. si p̄tor. in prin. §. e. q̄ intellige si emptor missus fuit in possessionē: vt no. in. d. l. quid de creditore.

Et superficiarium.

Remedium extra ordinariū non tollit per aliud extraordinarium. Remedium extraordinarium non concurrat cum ordi nario quando per ordinariū est mihi satis con sultum. Hoc remediū nō tollitur per aliud auxiliū extraor dinarium vel etiā ordinariū q̄ cōpetat ad diuer sa. h. d. Op. §. e. §. de illo. sol. Hic sunt duo extra ordinaria: z vniū nō tollitur per aliud: vt. l. que admo dum. §. magistratus. §. ad. l. aquil. Preterea licet essent ambo ordinaria tñ cōpetunt ad diuerfa. z hoc voluit dicere Hof. per alia vba. vtraq̄ sol. vera est. Op. de. §. de illo. q̄ nō cōcurrat illud cū ordina rio. sed hic in tex. ponit de p̄fessora q̄ est ordinaria: tunc tūc nō cōcurrat: aut nō potest esse mihi satis cō sultum z tūc cōcurrat. z ista sol. ponit hic in tex. mul tum notabiliter si bene aduertat. Sed opp. nōne confessoria cōpetit ad interesse: vt. l. loci corpus. §. in cōfessoria. §. si fer. ven. z interdictū q̄ vi aut clā. ad interesse ergo zc. Sol. cōfessoria datur ad interesse intrinsecū se z feruitutis: hec vero ad interesse extrin secum. z ideo agitur isto remedio. h. d. Jac. de are. z d. d. distingue plene: vt. l. in p̄uinciali. §. ti. j.

Si quis opus. per aliud auxiliū extraor dinarium vel etiā ordinariū q̄ cōpetat ad diuer sa. h. d. Op. §. e. §. de illo. sol. Hic sunt duo extra ordinaria: z vniū nō tollitur per aliud: vt. l. que admo dum. §. magistratus. §. ad. l. aquil. Preterea licet essent ambo ordinaria tñ cōpetunt ad diuerfa. z hoc voluit dicere Hof. per alia vba. vtraq̄ sol. vera est. Op. de. §. de illo. q̄ nō cōcurrat illud cū ordina rio. sed hic in tex. ponit de p̄fessora q̄ est ordinaria: tunc tūc nō cōcurrat: aut nō potest esse mihi satis cō sultum z tūc cōcurrat. z ista sol. ponit hic in tex. mul tum notabiliter si bene aduertat. Sed opp. nōne confessoria cōpetit ad interesse: vt. l. loci corpus. §. in cōfessoria. §. si fer. ven. z interdictū q̄ vi aut clā. ad interesse ergo zc. Sol. cōfessoria datur ad interesse intrinsecū se z feruitutis: hec vero ad interesse extrin secum. z ideo agitur isto remedio. h. d. Jac. de are. z d. d. distingue plene: vt. l. in p̄uinciali. §. ti. j.

Si quis opus. per aliud auxiliū extraor dinarium vel etiā ordinariū q̄ cōpetat ad diuer sa. h. d. Op. §. e. §. de illo. sol. Hic sunt duo extra ordinaria: z vniū nō tollitur per aliud: vt. l. que admo dum. §. magistratus. §. ad. l. aquil. Preterea licet essent ambo ordinaria tñ cōpetunt ad diuerfa. z hoc voluit dicere Hof. per alia vba. vtraq̄ sol. vera est. Op. de. §. de illo. q̄ nō cōcurrat illud cū ordina rio. sed hic in tex. ponit de p̄fessora q̄ est ordinaria: tunc tūc nō cōcurrat: aut nō potest esse mihi satis cō sultum z tūc cōcurrat. z ista sol. ponit hic in tex. mul tum notabiliter si bene aduertat. Sed opp. nōne confessoria cōpetit ad interesse: vt. l. loci corpus. §. in cōfessoria. §. si fer. ven. z interdictū q̄ vi aut clā. ad interesse ergo zc. Sol. cōfessoria datur ad interesse intrinsecū se z feruitutis: hec vero ad interesse extrin secum. z ideo agitur isto remedio. h. d. Jac. de are. z d. d. distingue plene: vt. l. in p̄uinciali. §. ti. j.

Si quis opus.

Qui petit sibi cauere. debet iterū iura re de calūnia. licet primo iurauerit in alia instantia que apparet finita. h. d. C. potest induci fad testes qui inter rogati qua die dixerūt se non recor dari. z iterū interrogati dixerūt illud fuisse certo loco z tpe: nō incurrūt fal sum: siue ex intervallo in alia instātia siue incōtinenti anteq̄ recederent ab examinatione. Opp. de. l. nā. z postea

Si quis quia sibi.

Si contra quem fa cta est missio in pos sessionem tanq̄ contra non cauens hec cautio ip̄sa

rum edium nomine nō prestatur. h. d. Op. de. l. dāni. §. si vicinas. Solu. aliarū noie pōt postulare cautionez: sed noie illaz in quas est facta missio nō. Habetis glo. que dicit ex primo z scdo decreto est missus. z facit pro ea iste tex. sed p̄tra eam facit. l. postq̄. §. imperator. i. fi. §. §. vt le. no. ca. vbi de bet mihi cauere ille qui est missus in possessionē cōtra me illarū edium no mine. z istud cōtrariū est in. l. i. in fi. in gl. super hō fatidationes. in fi. C. vti pos. Et inducit illā p̄ vna parte ad. q. et hāc pro alia z nō soluit. dic ista cau tio dāni infect. est quoddā auxiliū ex traordinarium: ideo nō hz locum vbi aliud ordinariū haberet locū vel ha buit aliam actionē sed sui culpa amittit: tūc hic loquitur. vt. §. c. §. de illo. §. l. postq̄. nō est remediū extraordina rium: sed fit ex rescripto p̄ncipis. vel succedit in locū actionis ex testō illud officū iudicis: de quo iudicandū est prout de actiōe ordinaria: vt vidistis in. l. in p̄uinciali. §. j. §. de ope. no. nū. a Et dic q̄ ibi ille contra quē facta est missio nō petit sibi cauere. S3 aduer sarius nō mittitur in possessionē nisi caueat. vñ ibi sola cōtumacta nō suffi cit ad translationē possessionis: sed re quiritur q̄ actor caueat anteq̄ mittatur: hic secus. Et hoc facit si petis a me cautionem de nō offendendo: et ego peto a te nisi mihi caueas nō ca uebo tibi: vt hic. q̄ est verum nisi ex vna parte esset iust⁹ timor: ex alia va nus: tunc enim non esset cauēdum: vt §. si cui plusq̄ per legem fal. l. hoc au tem. in prin. Testis si interrogatus de loco a tpe dixit se nō recordari postea inter rogatus dicat de certo loco z tempo re non dicitur falsarius. Jurare tam de veritate q̄ de contumacia q̄ iterum teneatur quid si cau sa est mutata. Jurari de calūnia q̄ debeat in cau sa appellationis. Jurari de calūnia an debeat super actione cummulata remissue.

Si quis stipulatus.

Qui petit sibi cauere. debet iterū iura re de calūnia. licet primo iurauerit in alia instantia que apparet finita. h. d. C. potest induci fad testes qui inter rogati qua die dixerūt se non recor dari. z iterū interrogati dixerūt illud fuisse certo loco z tpe: nō incurrūt fal sum: siue ex intervallo in alia instātia siue incōtinenti anteq̄ recederent ab examinatione. Opp. de. l. nā. z postea

Inter rogati. ad de q̄ h cōi ter doc. fe. quuntur et ro. all. ter. pōderatū ibi z Bal. i. c. j. §. j. in ver. nō re. muniti. in ti. qd si in. uefit. z ita dicit tene re. Ang. in l. quidā ta bularū. ff. §. fur. bal. in. c. j. §. no tandū. de no. feu. et ibi dicit q̄ testi et qui hodie di. cit se si cre. des potest cras dice re. se crede re. all. ale. xā. et no. p. Ja. §. are. in. l. ij. §. q̄ obseruari. de iur. cal. tu et alleg. Ang. cōsi. cclxxij.

Andre. Poma. Si alieno. alle. huc text. Bal. 4 in l. in omni negotio. de resti. q. denuntians peccatus alterius debet iurare de calumnia. vide ibi.
* Pro concordia. Aduerte q. imo. unio: i suis apostil. 5 us. alle. Bar. sibi. n. i. l. ij. s. s. in aut. C. de iur. cal. du ibi bar.
voluit qd 2 s. s. de iure iur. Sol. in gl. Dy. dicit spale man datu req= ras i ma da to. pcura tois ad iu radu de ca lumia: nec sufficiet ma datum spale nisi i eo dicatur spali et in tali ca di xit ibidem d. Alex. q. prium vo luit Bar. i h. s. si alie no. iudic si bn spicia tur Bar. si dicit: q. h etia ide di curis post ea subici at cois ob 3 seruata a qua no est receddu fe h3 q suf ficat si h3 4 spale man datu ad iu radu de ca lu. h3 no ex prima ca q videtur hodie ex psum in de. no pot de pc. qsi sentat qd 1 practicasit i n. p. d. de. z sic de iure cano: 2 Juramentu calumnie q est solemnita tis hodie prestatur per procuratorem habentem speciale mandatum.
Procurator iurat de calum. in anima domini et suam.
Procurator si iurat procuratorio no mine se animo calumie non petere suf ficat.
licet corre ctionem et practiam subiciat per ius canonicum.

Mandatum speciale in procuratore iurante de ca lumnia ideo requiritur: quia alias delinquendo non obligaret dominum.
Procurator qui iurat de calumia dz habere speciale mandatum ad iurandu de calumia in tali causa qua habeo cu tali: licet comunis practica aliter obseruet a qua non est recedendum. nu. 7.
Protestatio iuramenti calumnie inepta non vitiat processum.
Coniuncta persona iurat de calumnia pro absente. Item tutor: curator: syndicus monasterij: curator: da tus bonis et pater.
Procurator generalis sine speciali mandato qn do minus non potest haberi: iurat de calumnia.
Item de veritate z de affectione.
Juramentum calumnie q est probationis procura tori prestari potest.
Procurator generalis potest prestare istud iurame tum probationis z iurat in anima sua non domini.
Istud iuramentum est de credulitate et eius forma ponitur.
Procurator si in isto iuramento iurat procuratorio noie simplr se animo calumie no petere no sufficit.
Juramentum veritatis quando prestari possit a p= curatore generali.
Dns cogitur iurare qn aduersarius no vult stare di cto procuratoris: potest tamen constituere specialiter procuratorem ad iurandum dicere veritatem in ani mam ipsius domini.
Procurator etia specialis non admittitur ad respon dendum de veritate in criminalibus.
Testes non possunt iurare z deponere per nuntium sed debent coram iudice comparere personaliter.
Jurans de veritate intelligitur iurare de vehemnt opinione non de veritate que sensu percipitur.
Juramentu interpositu super contractu per procura torem non obligat dnm nisi procurator habeat spe ciale mandatum vel dns iurauit se ratum habituru qd per procuratorem fieret.
Juramentum in litem potest per procuratorem pre stari: si vtraq pars vellet.
* Si alieno. iurare de calumia: nisi is cui? no mine petit iurare no deberet. h. d. C. de iur. cal. ij. s. siue autē affuerit. C. de iur. cal. ij. dicit quida hic in tutore z curatore. no est vera. vt gl. dicit. Alij dicunt hic in pcuratore in rem sua non est vera eade rone. Alij dicunt q hic satis dederat. hoc reprobaf. s. de p. cu. l. no solum. in prin. Alij q speciale est hic: no in forma iudicij prestatur. z hoc tenet gloss. Aduerte si t glo. hic. voluerit dicere quod iuramentum istud non prestatur in iudicio: sed extra prout videtur intelli gere glo. in d. s. siue autem affuerit. z Ly. ibi male dice ret: quia in hac causa datur libellus: vt. s. eo. l. iij. s. quoties. z l. is cotestatur. s. hoc autem iudicij. et ibi dixi. z pbatur in. l. de pupillo. s. opus. s. ti. s. z ibi no. nec puto Joan. z Pi. tate autoritatis sic intellexit: sed potest sane intelligi quod lex contraria loquitur de iuramento calumnie quod est de ordine et forma iudicij: hic vero de iuramento calumie qd prestatur ad probationem iuris petentis: vt. s. ea. l. s. qui damni. non vt forma vel solemnitas iudicij sed vt pbatio: et

ita voluit intelligere Joan. z Pi. z est ipsa veritas. no a tamen credo qd hoc sit spale. sed est ad idz vbicunq tale iuramentum ad probationem prestatur: vt. s. ad exhiben. l. thesaurus. z in iuramento calumnie qd prestatur pro probatione quando interponitur pri mum decretum. vt nota. in aut. de exhiben. s. si vero quidam. z dicimus. j. eo. in. l. si finita. s. iulianus. alij dicunt quod hic corrigitur. qd non placet. C. Secu do oppo. de. l. marcellus. Solu. vt in glo. Tertio oppo. de lege videamus. s. de in litem iuran. Solu. vt in glo. Quarto z quinto oppo. vt in vltima gl. et dic vt in ea habes. Nunc examinemus mate riam per questionem. z in hac gl. habes mentionem de qua: no: iuramentis. pimum est iuramentum ca lumnie qd est de solemnitate z forma iudicij. Secun dum est iuramentum calumnie ad probationem. et ita loquitur hic. Tertium iuramentum est veritatis. 6 vt. l. marcellus. Quartum iuramentum est affectio nis: vt. l. videam. de quolibet ergo dicam. C. Pri mo t quero an iuramentum calumnie quod est solen nitatis posset prestari per procuratorem. de hoc per Ly. C. de iuramento calum. l. ij. s. hoc etia. hodie ha bemus casum quod potest fieri per pcuratorem ha bentem speciale mandatum: vt extra de iuramen. ca lum. c. si. lib. vj. Sed an debet iurare in animam sua vel in animam domini. tex. non expunit. veritas est q in animam domini: quia ideo requiritur speciale mandatum vt dnm obliget. vt. d. c. h. Item etiam in 8 animam suam. vt. c. ij. eo. titu. lib. vj. hoc tangitur per Ber. de iura. calum. c. in pertractandis. z ibi Joan. and. in nouei. super vltima glos. C. Sed quid si iu rat procuratorio nomine se animo calumnie non pe tere puto sufficere: vt obligetur dominus z procu rator: si calumiose faciant: vt. l. ij. s. si procurator. s. qd quis ius di. non obtemp. z. l. ij. s. si procurator. s. qd quisq iuris. Dicetis vos hoc esse impossibile: quia procurator concipit verba in persona sua. ppter qd Ly. z Pe. sunt moti ad dicendum cora calumini. d. s. hoc etiam. quia in his que adeo sunt personalia q ex persona procuratoris non possunt transire in do minum procurator: representat personam domini di recto sicut nuntius. s. ad trebel. l. qui ita. s. j. Et ideo si aliquis desponsat vxorem procuratorio nomine c meo non est dubium quod illa non est vxor procura toris z non est opus quod per procuratorem cedat mihi: sed mea directa vxor: efficitur: vt. s. de sponsa. l. fina. facit extra de procura. c. fina. lib. vj. Simile dicimus in possessione in qua procurator prestat nu dum ministerium: z ideo directo acquirit dno sicuti nuntius. vt. l. quod meo. s. j. de acquire. pos. ita dico hic quod perinde est ac si tanq nuntius iuraret in animam dmi. Item iurauit tanq procurator in ani mam ipsius. cum si delinquit in delicto obligatur mandans z mandatarius: vt dixi: z vulgare est: ideo c 4 t autem speciale mandatum exigitur: quia als pcur ator: delinquendo non obligat dominu. cu hoc non veniat in generali mandato. vt. s. de codit. indebi. d 5 l. si procurator. cum similib. Sed an sufficit quod habeat simpliciter speciale mandatum ad iurandu de calumnia. non puto nisi dicat in tali causa: vt. l. si quis mihi bona. s. iustum. cu. s. seq. s. de acq. here. Nec sufficeret dicere in causis quas habitur? est: q

Puto sufficere. Adde q imol. intelligit hoc veru si simpliciter fuit petium: vt. d. c. ij. sed si esset petitu specificce quod iuraret in animam domini z animaz suam: tunc secudum ipsum non videtur sufficere di cta forma que in dubio solum refertur ad anima p= cu. nec per sona extri: feca debet in dubio subintelligi. argu. l. ita stipulatus s. chrysoz gonus. de verbo. ob. Alex. ta. men dicit quod sibi plus placet opinio Barto. Comunit in obserua tia. Adde qn Imol. refert Jo. an. in. d. c. si scire qd de iure de beat causa specificari idem dicit Alex. tene re Ja. bur. q. als non pot dici q legitime p stetur iura menti: ca lu. p. pcur. in aiaz dmi q no pos set ligari aia dmi p iuramentu talis procuratoris pstiti p illud mandatu dmi datum ad iurandu de cal. gnaliter in oibus causis in quib? dms iustitia fouet q: mandatu generale non trahitur ad illicitu. l. iij. s. si pcur. s. qd qsq iur. z. l. pcur. in pn. de codi. ind. z ista opi. dicit secutu bar. in. d. s. s. ma. Ant. de bu. in. c. in ptractadis. de iur. cal. z Jo. de sa. et do. de san. ge. in. d. c. si cu qb? ipse trahit Bal. z pa no. in. c. in pertractandis.
Andre. Poma. Eade ratio. tenet etia in isto passu vltra adducta per Alex. hic. contra Bar. fal. et ful. in. l. ij. s. s. ma. C. de iur. cal.
C. Coniuncta ad de sp. in. d. s. restat. s. ite cotincta sic Joa. and. ibi dicit cois teneri qd principaliter iuret et ita dicit tenere. S. in. l. maritus. C. de pcur. q licet l. permittat eu agere no facit eu procuratorem ad spe. respondet q ipsi dicit cotincta personam iurare de his que ad eam respiciunt ibi vide.

chre Bald. consilio. eccix. lib. primo. vbi etiam ponit quid si dicitur est in compromisso vna vice vel pluribus alijs intelligatur vt preiudicetur de tribus: an vero computetur in ista quod dicit pluribus. prima prorogatio ibi vide: q bene explicat hunc passum et etiam consilio sequenti et sequenti vbi refert qd dom. Phi lippus de regio. et do mino bar tholomeo de fall. con suluerit et ipsi si de cium sit se mel et pluri es quod non exten ditur ad tertia pro rogatione et idem voluit et pul chio con silio. cccc. lxxij. lib. iij. vbi etiam ponit quid si fuit appositus quod com promissus possent p rogare ar bitri toties quies eis placuerit: et tamen in primo ter mino statu essent duo men ses ad finiendum 3 causas: an vigore il loium verborum poterunt in longum prorahere diem res est dubia: tamen ex quo partes breui ter mino videntur voluisse causam decidi non videtur quod tot prorogationes valeant: et ibi etiam ponit de eo quod refert hic Alexand. an possit fieri vna prorogatio que duret ad vitam et concludit qd non in quantum idem Alexand. post aliam questionem si factum est compromissum quod non habuit effectum an iterum debeat compromitti: cum ex forma statuti ad id partes sint astricte et se remittit vt hic per eu. Adde q Bald. c. cccc. lxxij. lib. iij. tenet qd iterum debeat compromitti. et idem 3 No. consil. cccc. iij.

mur in exceptione et tunc infinitas toleratur regula riter: vt. l. pure. in fi. de doli excep. z. C. de excep. l. licet. fallit in exceptioe no nume. dotis: et no numerate pe cunie: vt. l. fina. cum autem. ibi posita. C. de dote cau. non nume. et. l. in contractibus. de non nu. pecu. Si in obligatione: et tunc aut loquimur de infinitate te pouis aut quantitatis aut numerum personarum. Si loquimur de infinitate teporis vt in materia no straq: tunc aut loquimur de obligatione inducenda: et tunc aut inducitur ex necessitate. et tunc infinitas eui tatur vt hoc. s. et hac. l. si finita. iij. Respon. aut indu citur ex voluntate: et tunc toleratur infinitas: vt hac l. si finita. ibi si quidem ex conuentione. et in omni bus legibus loquentibus de obligatione. conditio nali: vt. l. cedere diem. de verb. signi. qd semper du rat donec certum sit conditionem extare vel deficere: vt. l. si ita stipulatus. infra de verbo. obliga. durat dico spes stipulationis committit: qd semper poi co mittit: si vero dicimus de obligatione conseruanda z tunc aut reus est paratus persone satis: accere: et tunc infinitas euitatur: vt. l. si moia. s. fo. ma. aut reus ni hil dicit et tunc actor negligit ius suu: z infinitas euitatur: vt. l. si. C. de fac. san. ec. et de prescrip. xxx. an. l. sicut. et. l. oes. aut actor no negligit et tunc tolerat: vt. l. eum debere colinam. s. de fer. vi. predi. na. pos set actor infra xxx. dies semper perpetuare et dura ret in infinitum vt apparet manifeste. Secundo ca su quando loquimur de infinitate quantitatis. aut lo quimur de infinitate proprie que non habet numeru et tunc euitatur: vt. l. C. de sen. que pro eo quod inter est. z. l. videamus. s. pe. de in lit. iur. aut loquimur de infinitate et proprie que est immensitas: et tunc aut obligatio cotrahitur preter voluntate obligati z tunc euitatur: vt. l. seruos. in fi. s. de pig. act. l. ex dam. in pri. i. eo. aut cotrahitur ex voluntate obligati et tunc tole ratur: vt. l. cotinuis. s. illud. j. de ver. obli. fallit in do natione vbi distinguitur inter priuati et principis: vt l. sancim. C. de dona. z in aut. de no alie. s. si minus. qd priuatus no pot donare i mense: princeps sic. Aut loquimur de infinitate numeri qd est qm multiplicatur prestatio: vt si est prestatio annua in isto casu aduer te: aut verba cotrahentiu seu disponetiu sunt expisse apta ad infinitate aut expresse cotra infinitatem aut dubitatur. primo casu toleratur infinitas: vt. l. si ita stipulatus fue. a seio. j. de fid. euf. z. l. in annalibus. C. de leg. et. s. de arbi. l. si duo. in fi. Aut verba expssa repugnant infinitati et euitatur: vt. l. si sic. la. ij. q. r. j. s. verb. obli. aut verba sunt dubia: et tunc aut multipli catio obligationis cotingit facto eius seu culpa ei qui obligatur aut factio ei qui obligatio querit: aut natura aut casu vel fortuna primo casu et tunc infini tas tolerat: vt. l. si sic. la. ij. de ver. obli. aut factio ei qui obligatio querit: et tunc aut obligatus ex hoc no leditur et infinitas tolerat: vt. l. velun supra de ede. et hac l. si finita. in pun. aut obligatus leditur ex hac multiplicatione: et tunc aut factio eius cui obligatio acquiritur adest obligatio tantum quantum tenetur reddere et infinitas toleratur: vt. l. sicut in annos su pra quibus mo. v. s. fructus amit. nam tenetur ibi reddere vsum fructum qui ad cum redijt aut factio eius cui obligatio acquiritur no adest obligatio ad id quod prestare tenetur: quia perditum non res

Si finita. infert hic Ange. qd ille qui promissit ca ptinum presentare magistro toties quoties opus fuerit requisitus ab eo. quod facta presentatione is liber erit. adde qd hoc non videtur verum: quia il la verba toties quoties videntur clare importare infinitatez vt sentit gl. in l. si ita. j. de fideiuf. sed dicitur Ange. po test susten tari si pro mississet se mel et rursum vel iterum presentare. and. barb. **A**lterius. Adde qd per hanc gloss. dicit Angel. qd ille qui pro misit capti nu presentare magi stratu to ties quoties fuerit requisitus liberatur per binam presentationem vt euitatur in b **S**i finita per loqui bona s. fin. s. eod. dem. sed Imo. Ro. et Alexan. hic tenent contrarius. z Alexan. eius consil. cxxv. libro secundo. tu vide que voluit Bald. qd in prima apostilla alleg. maxime. cccix. vbi de dictione iterum z dicit considerandum est qd aut ex multis pluralitatibus potest resultare incon uentens vel magnum grauamen partis z tunc plu ralis locutio duorum numero est cotenta. vt. d. s. si decem. aut non resultat inconueniens aliquod sed potius resultat conueniens iustum nec otinens ma gnum grauamen partis et tunc intelligitur quoties opus est z idem quoties iustum est vnum etiam scias quod Ro. consil. xv. incip. plura dubia simpliciter re fert z sequitur dictum Angel. quid autem si aliquis promissit aliquem presentare ad requisitionem iudicis an poterit presentare an requisitionez ad hoc vt liberetur. ro. consiluit qd non eius consil. cxxxvij. z in quantum Alex. super gl. in verbo liberetur refert Ang. dicere se pluries practicasse cu peritur reuoca

tio tenute contra petentem potest dici qd tenuta non est reuocanda eo qd non interest reuocari. ex eo qd si non esset data deberet de nouo concedi et post rela tas opi. Imo. ro. z Pau. de castri. ipse dicit quod aut tenuta est valida z potest peti confirmari per. l. iij. s. iustim. s. de carb. edi. cu gl. et Bartol. ibi: aut tenuta fuit nulla: puta ratione de factus cita tidis: z tunc cocludo di cit ipse qd parte citata potest de nouo dari z etia cot firmari p ut in simili videm de sententia q est nulla de factu citationis vel similis. et pot per iudice appel lationis cot firmari: vt colligit ex not. per gl. in l. j. s. fi. C. qd puo care. ibi dicit gloss. dicit confirmari videtur: et alius rati onibus de q bus hic p ipsum. Ad de qd contra hoc vltimum membru consiluit Bal. consil. dxxvj. incip. in xpi noie casus. talis. li. iij. vbi dicit missio in pos. corporalē est actus for contentiosi et sine citatione etia peremptoria no pot expediri. vt. C. de his qui ad eccle. consil. l. present. s. j. z. C. si per vim vel alio modo. l. si nec pot confirmari. imo dz reuocari: z iudex qui fuit facilis in mittendo de bet esse facilis in extramittendo: vt. l. j. s. j. s. si mu. ve. noie. latius ibi vide. idem consiluit roma. consil. dxxij. incip. in xpi noie circa articulu. vbi adducit funda menta q hic adducit Alex. pro sua opinione. z deinde decidit cotrariu referens. ita consiluit se per. de ancha. consil. incip. prima facie videt dicendum. z ita etia tenere Ang. hic l. ignorantes allegent in cotrariu ibi vide per. de ancha. consil. c. l. iij. q. ro. de eodem numero non ponit. **D**ictio de. adde vt per Bald. consil. cccc. lxxij. lib. iij.

Si finita. **S**um stipulatio interpo nitur z si dies omittatur ex certa scientia per peno committitur si per errorem qd fuerudo inspiciatur. hoc dicit. **C**o ponit. hic dicitur quod petat se libera ri zc. **C**ontra quia frustra petit se liberari cum si esset liberatus debe ret satisfdare: vt. l. dolo. j. de regulis iuris. sed si esset liberatus iterum satisfdaret vt hic in princip. **S**olu. intellige de edifi cio quod non timetur amplius ruina. **A**lterius opponit. de. l. j. j. de ripa mu. **S**olu. vt in gloss. **A**lterius op. de. l. die. s. qui satisfd. cogit. **S**olu. vt in glo. z bene. **I**tem oppo. de. l. ita stipulatus. j. de verbo. um obligatio. **C**ontrarium est valde diffi

de qd contra hoc vltimum membru consiluit Bal. consil. dxxvj. incip. in xpi noie casus. talis. li. iij. vbi dicit missio in pos. corporalē est actus for contentiosi et sine citatione etia peremptoria no pot expediri. vt. C. de his qui ad eccle. consil. l. present. s. j. z. C. si per vim vel alio modo. l. si nec pot confirmari. imo dz reuocari: z iudex qui fuit facilis in mittendo de bet esse facilis in extramittendo: vt. l. j. s. j. s. si mu. ve. noie. latius ibi vide. idem consiluit roma. consil. dxxij. incip. in xpi noie circa articulu. vbi adducit funda menta q hic adducit Alex. pro sua opinione. z deinde decidit cotrariu referens. ita consiluit se per. de ancha. consil. incip. prima facie videt dicendum. z ita etia tenere Ang. hic l. ignorantes allegent in cotrariu ibi vide per. de ancha. consil. c. l. iij. q. ro. de eodem numero non ponit. **D**ictio de. adde vt per Bald. consil. cccc. lxxij. lib. iij.

videamus. s. de coniu. cu eman. lib. 2
 vbi videat idē. in dictione de: qd in
 dictione ex. que causam primā deno
 tat de quo. j. de incen. rui. nau. l. j. s.
 ex incendio dic vt ibi. facit qd dixi in
 l. pteor. s. j. de bo. aut. iud. pos. versi.
 finautē quis. ¶ Not. qd verbū gna
 le oia cōprehendit vt hic. z. l. hec ora
 tio. j. si liber. inge. esse di. de test. mil.
 l. in fraudē. s. si. ¶ Opp. z videtur qd
 debet agi in factū ne quid in loco pu
 bli. z ideo isto nō agetur vt. l. qui bo
 na. s. de illo. s. eo. Sol. hic licite edi
 ficabatur auctoritate publica glo. re
 prehendit z dat aliā solu. qd illud ad
 vnum cōpetit z istud ad aliud. z licet
 sol. ista sit bona. tamen prima. etiam
 bona est intelligendo qd etiam edifi
 cabat auctoritate publica ad vtilitatē
 tamē priuatā qd ille. ver. si publico lo
 quitur quando ad vtilitatem publicā
 reficitur. secus si ad vtilitatem priua
 tā. qd tunc indistincte satisfat. ¶ Pro
 declaratione istius. s. j. z sue materie.
 et ver. si quid vitio fm verā lect. cum
 queritur qd debeat satisfare de ope
 qd fit in publico. dic aut fit in loco pu
 blico qd nō est in vsu publico: z tunc
 idē qd in priuato: vt. j. ea. l. s. si de ve
 ctigalibus. z. j. ne quid in loco publi.
 l. ij. s. j. z. s. de cōtrahē. emp. l. sed cel
 sus. aut est in vsu publico: z tunc aut
 nemo ibi edificat: z non est satisfan
 dum. vt hic. et. l. fluminum aut ali
 quis edificat et tunc aut nemine per
 mittente: z d. satisfare de vitio ope
 ris nō soli: aut permitte alio qd
 bz auctoritate: z tūc aut edificat ad pu
 blicā vtilitatē: z nō d. satisfare: sed p
 indēnitatē pferuanda pteor. adit: vt
 l. fluminū. in prin. j. eo. z hic in versi. si
 publicas. aut edificatur ad priuatas
 vtilitatē: z tūc debet satisfari: qd cō
 cessio sibi facta semp intelligat sine
 pteudicio akeri: vt hic. in ver. si qd
 vitio. z. l. ij. s. merito. z. s. si quid a pn
 cepe. j. ne qd in loco pub. vbi cūqz di
 xi debere satisfari: intellige si fiat in
 flumine vel eius ripa infra. x. an. In
 alijs arbitrio iudicis statuet tps. si ve
 ro de eo quod fit in priuato dic vt. j.
 eod. l. dāni infecti stipulatio pernet.
 ¶ Opp. qd ripa nō sit locus publi. so.
 vt in glo. ¶ Quero: dicit hic si locus
 publice reficitur. z. qd intelligitur
 publice. gl. dat tres respōsiones fm
 istā vltimā vi def. qd pteses possit p
 mittere. contra. j. qd vi aut clā. l. ij. s.
 plane. dic aut pteses pcedit edificari
 ad vtilitatē publicā: z pōt vt hic. aut
 ad priuatā vtilitatē et nō pōt: vt ibi.
 ¶ Domus. habet partes substan

tiales z artificiales.
 Superficies sine solo naturaliter possideri potest.
 Quando ager minatur ruinam qualiter fiat missio.
 Si dominus partis inferioris domus commisit de
 lictum ob qd domus debet destrui qualiter destrue
 tur. remissive.
 Priuilegium concessum castro an extendatur ad vil
 lam adiacentem.
 Castro existenti in comitatu non potest. priuilegium
 concedi.
 Legatum vel condemnatio facta de ciuitate intelli
 gitur de hominibus ipsius ciuitatis.
 Ex hoc edicto. Si est ruuosa psubstātia
 lis fit missio in totas edes:
 secus si pars artificialis nisi occasione cōgnatiois
 vel alia pars vitiosa aliam ad se trahat. h. d. d. d. eui
 dentia. domus j. habet partes substantiales vt soluz
 et superficies. vt. l. superficiario. z. l. solū. s. de rei vē.
 et. l. eū qui edes. de vltica. qūqz est pars artificialis
 vt ista est camera z ibi coquina. Et diuidet i duas.
 primo po nit de parte substāiali vsqz ibi: sed si i plu
 res. scō de parte artificiali. ¶ Dicitur hic qd non
 potest possideri superficies sine solo. contra in. l. si
 duo. s. item videmus. j. vti pos. respon. superficies
 non potest possideri sine solo naturaliter z ciuilitate
 vt hic. sed naturaliter pōt vt in cōtrario. z. l. obliga
 tionū fere. s. placet. j. de acti. z obli. vel aliter dicitur
 hic qd non potest possideri: qd cadit vel est in actu ca
 dendi. ¶ Dicitur hic nō expedit. cōtra imo expedit
 possideri naturaliter: vt. l. j. s. de iust. j. de vi z vi ar.
 Sol. nō pōt vt superficies possideri nisi aliquid des
 tur dno: vt. s. de rei ven. l. superficiario. z. l. se. sed hic
 d. qd nō expedit: qd tunc vt cadat. ¶ Alteri op.
 ¶ De. l. cū emptor. s. si ager. j. co. Sol. qūqz ruuā mi
 natur agere: z tunc semper fit missio in eam partem
 que minatur ruinā: qd nō est periculū vt aliam ad se
 trahat. Tu ergo potes dicere aut timetur damnum
 ex agro. z dic vt. l. si cū emptor. s. si agri. aut de edi
 ficio z tunc aut partis substantialis aut artificiales:
 vt hic. ¶ Iste. s. inducitur ad. q. d. nis partis inferio
 ris commisit delictum qualiter destruetur cum. tota
 destrueretur. ista. l. facit. dicam. j. ut. j. l. at her. j. in fi.
 ¶ Alterius inducitur per. Bul. de eug. pone qd in
 perator cōcessit priuilegium castro: z habet prope se
 villam an videatur concessum ville. z videtur qd sic:
 cum villa sit in via: vt. l. predijs. s. balneas. cum seq.
 de leg. ij. z. l. fere. s. tyrande. s. de fun. instru. z. l. si qd
 C. de bo. vacā. lib. x. vbi dicit esse casum. sed ista lex
 meo videre non facit. nam. l. si quando. loquitur in
 beneficio. questio pposita loquitur in priuilegio. et
 beneficiū qd non est cōtra ius cōmune merito am
 pliatur ad adiacētia. vt. l. si. s. de cōsti. prin. vbi sunt
 verba glo. qd illā. l. si qd. sic intelligit. sed priuilegium
 est contra ius cōmune z restringitur. vt. l. si qd. C. de
 iusti. test. quid ergo dicemus: qd priuilegium con
 ceditur castro hoc est loco in comitatū: fieri non po
 test. vt. c. si ciuitas. de sen. excom. lib. vj. z. l. ij. s. de ver
 bo. sig. z ibi plene dicam. sed qd castrum apponitur
 non pro loco sed pro personis: vt lego ciuitati peru
 sū et tunc hominibus. vt. l. ciuitatibus. s. de legatis
 primo. Ite condēno ciuitatē z tunc de hoibus z oi
 bus qui sunt subditi. vt. l. qui ex vico. j. ad muni.

a Ripa . 2
 adde que
 dicatur ri
 pa: z an in
 ea possit
 edificari .
 Bal. cōfil.
 cxxix. ij. li.
 b Pro per
 sonis . ad
 de p bart.
 cōfil. inci.
 statuto ci
 uitatis ca
 merini.

1 Prioritas q non detur in pignore pretorio sed
 omnes sunt pares.
 Si plures. Siue simul siue separatim plu
 res ex primo decreto mittantur
 omnes sunt pares in iure: sed si vn⁹ in scdo decreto
 preuenerit dñi loco habet. h. d. ¶ Ho. qd in pigno
 re pretorio nullus est prior: sed oēs sunt pares. Ite
 no. qd ordo nō inspici. ¶ Circa primū ad id qd dicitur
 prior in tēpore potior in iure. ego sum i noua op.
 vltra gl. et doct. et dic vt plene dico in. l. cū vnus. de
 bo. auto. iudi. pos. ¶ Circa secundum dic vt dicam
 infra de sol. nec enim.
 2 Missus in possessionem ex secundo decreto cō
 stituitur dominus mente et effectu quando ille con
 tra quē mittitur est prior: sed si non est dominus.
 3 Primum decretum quid sit et quid secundum.
 4 Ad primum decretum cū puenitur: pars est citāda
 peremptorie ad partis petitionem.
 5 Citatio dicitur peremptoria quando sunt tres cita
 tiones alias si fit vna dici debet peremptorie.
 6 Iudex qd iubet p seipsum nō d. dici peremptorie.
 7 Citatio habet vim peremptorij quando in ea dicit
 alia elapso termino proceditur contra te ad cogni
 tionē z pnuantione iustitia mediante.
 8 Idem si dicit citamus hac vna citatione.
 9 Principalis an citetur quando interponitur primū
 decretum. remissive.
 10 Libellus quod debeat precedere quando quis cita
 tur peremptorie et ad primum decretum.
 11 Missio in possessionem ex primo decreto quod fit p
 mensura debiti petiti.
 12 Citatus si dixit nolle venire amplius non citatur et
 est contumax.
 13 Citatio quando fit ad hoc vt possit perueniri ad dif
 finitiuam vel ad primum decretum requiritur quod
 dicat et peremptorie.
 14 Dilaciones pbatōrie sunt perēptorie etiā si nō dicat.
 15 Dilaciones expectatorie post lit. conte. debent dice
 re et peremptorie.
 16 Actor an debeat comparere in quolibet termino.
 17 Actor si comparuit licet rei contumaciam accusauit
 atamen debet licentiam recedere.
 18 Procurator qui habet plures causas in eadem ci
 uita si compareret et dicat presento me in omnibus ter
 minis quos hic habeo et licentiam recessit sufficit
 vt interponatur primum decretum.
 19 Reus quando cōparet per procuratorem minus le
 gitimum perinde habetur ac si non venisset.
 20 Procurator non legitime constituitur si cōparuit in
 prima citatione: et donec tractetur de legitimatione
 psonē alij termini transierunt nec apparet expressū
 in actis qd actor in omni termino cōparuerit an reus
 dicatur cōtumax et primum decretū interponatur.
 21 Consilium quando actor etiā si super mandato dif
 putatur compareat et contumacia rei accuset.
 22 Ad primum decretum peruenitur si reus venit et iu
 dex pronuntiauit litem cōtestatam ac pcepit et qd
 contestetur: et non vult reus contestari.
 23 Reus si non venit neqz misit et sic sit contumax per
 uenit ad secundum decretum licet iudex non pro
 nuntiet ipsum contumacem.
 24 Contumacia rei debet liquere iudici antequam in

terponat primum decretum: alias esset nullum.
 Practica in pronuntiatione primi decreti.
 Relatio nūqz satis est quod fiat notario dummodo
 postea fiat iudici notū: nec debet fieri iudice sedēte.
 Instrumenta possunt produci ipsi notario.
 Libellus quod nō debeat dari in missionem in pos
 sessionem ex primo decreto.
 Missio in possessionem ex primo decreto debet fie
 ri iudicis auctoritate: et quis debet mitti per execu
 torem potest etiam quis propria auctoritate cum iu
 dicis licentia.
 Rantius in re sua quis esse potest.
 Lautelayt pars nō intret in possessionē ex primo de
 creto sine executore vel iudicis auctoritate aliter a
 mittit ius suum.
 25 Primum decretum qualiter interponatur quādo a
 ctor emit possidet vel habet rem in commodato vel
 aliter.
 26 Hodie in causa damni infecti nihil est immutatum
 quo ad interpositionem primi decreti.
 27 Missio in possessionem ex primo decreto in re peti
 ta omnibus actionibus realibus ita hodie fit sicut
 olim.
 28 Hodie in actione personali primum decretum inter
 ponitur pro mensura debiti declarati.
 29 Missus in possessionem ex primo decreto an possit
 reum de possessione eicere.
 30 Reus peremptorie citatus et contumax non debet
 iterum citari ad audiendam interpositionem primi
 decreti.
 31 Primum decretū pōt interponi in vltima die perem
 ptorij et de equitate pōt in aliā expectari.
 32 Secundum decretum interponitur parte citata z sic
 cum causē cognitione.
 33 Reus citatus ad secundum decretū an debeat pre
 conizari. remissive.
 34 Citatio ad domum in interpositione scdi decreti qd
 sufficiat in cā dāni infecti z noxali aliter nō: sed req
 ritur latitatio in alijs actionibus personalibus.
 35 Latitare an dicat ois scies z cōtēnes. remissive.
 36 Castus in quo etiam contra latitantem non interpo
 nitur secundum decretum.
 37 Latitatio q nō requiritur tēpore primi z secūdi de
 creti ad hoc vt peruenatur ad secundum.
 38 Ad fm decretū an possit pcedi contra vniuersitatē.
 39 Secundum decretum contra furiosum et pupillum
 ac minorem an interponatur.
 40 Missio ex secundo decreto qualiter fiet si ille contra
 quem fit non latitat vbi quod datur curator bonus
 via ordinaria.
 41 Infra quantū tēpus quis admittatur ad recuperā
 dum possessionē contra missum in possess. onem.
 42 Furi offerendi an prescribat spatio. xxx. annorum.
 43 Reus si post primū decretū venit et non vult expen
 sas restituere: sed vult impedire scdm decretum nō
 auditur et secundum decretum interponitur.
 44 Cause cognitio debz precedere cum peruenitur ad
 secundum decretum.
 45 A secundo decreto quod appelletur.
 46 Ad secundum decretū requiritur quod de nouo qd
 introducatur in possessionem.
 47 Missus in possessionem ex primo decreto in vna re
 h. ij

a In omnibus terminis, adde in arg. ter. in l. duo rei. de duo. re. per quem ita decidunt Ange. et imol. et idem tenet Barto. in l. accipientis. per illum ter. s. de lauto. tuto. et istud facit ad similem questio. fm Ro. de rustico qui presentant saccum scripturarum iudici cum protesta. q. 12 recessit. Sed quid si quis erat p. si aliqua cura habens in eadē curia plures ra contra causas pluriū agentū: cōparuit et dicit ipsum esse a xit: presento me in omnib⁹ terminis et sentit quod illa producere non intendebat de qua. q. spec. in titu. de instru. ed. s. videndum restat. vers. item nec ex hibeas dubitat. sed Joan. and. dicit de facto seruari q. cum protestatione non valet: sed sine protestatione admittitur quatenus suadet causa breuitatis termini prescri rustico ad producendū iura sua. et cū hac opt. transit Anto. in c. imputari. de si. instru.

b Ad recessū a glo. Adde post Alex. qui transit cum illa opin. quod reus possit cogi ad lit. contesta. q. Pau. de cast. conf. cccxiiij. dicit se mirari de Bar. quod sc. qua. ur. opt. gloss. in. d. auten. qui semel q. est contra casum. l. j. s. quid ergo. s. de ven. inspi. vbi dicit esse casum q. reus potest cogi precise licet constetari ille ter. a nemine hic alle. de quo vide bal. conf. cccxij. iij. lib. qui videtur sequi. d. glo. 7. per. d. Barto. in ver. prior. Pau. de cast. cōf. xij. dicit q. p. exceptiones oppositas labitur tps prosequēdi appellacionem q. cum iudex pronūtiabit super illis an fuerint friuole vel iuridice apparebit tempus. cur ruisse vel non cucurrisse.

c Ad dicar verū. Adde q. Bal. in. c. j. de mi. vasal. tenet opi. Bar. sed i. l. ne ex deli. defun. dicit q. aut negatur contumacia z iudex super ea debet pronuntiare q. super emergētē est pronuntandū. l. liberis. de li. causa. aut nō negatur contumacia z fati est qd ex actis appareat. Alex. tñ dicit aduertendū q. dato q. contumacia negetur z iudex post negationem procederet ad pium decre. valeret interpositio absq. eo qd pronuntiarer super contumacia: q. iudex procedendo ad vteriora videtur reicere illam questio. emergentem z tps processus absq. eo q. sup. emergenti pronuntiet. c. ea parte. el. iij. de app. z dicit probari subtiliter in. l. ait pretor. s. permittitur. s. de mi. z per id quod no. Bart. in. l. a precedēte. C. de dila. z cum. his transit. tu. vide omnino Paul. de ca. confilio. xxxij. incip. super primo vbi ponit qualiter Bar. hic sit intelligendus.

d Andre. poma. Quia sufficit. vide pro. declaracione Paul. de ca. cōf. xxxij. z omnino Alex. in. l. ait pretor. s. hoc interdictum. s. de ope. no. nunt.

e Reprobant. Adde Bal. conf. ccc. lib. j. z Panor. in. c. quoniam contra. de proba. vbi dicit hoc dicitur notandum. z facit quod voluit Joan. and. in addi. ad specu. in titu. de prola. sententie. s. iuxta. ver. item etiam. quod licet iudici constet quod nuntius reulit citasse. a. z erat alius eiusdem nominis quod sententia non valet.

f Puto quod sic. adde quod Angel. tenet contra Barto. z Bald. in. auten. que supplicatio. C. de pre. imper. of. z Roma. hic qui alleg. Hostien. in. c. quo. z nam. contra falsam. de probatio. Sui. de cug. in. l. f.

quos hic habeo. z licentiat⁹ recessit. an hoc sufficiat. videt q. nō q. est obscura pñtario. ergo zc. vt. l. aut qui aliter. s. j. qd vi aut clā. cōtrariū puto p. l. accipientis. s. de aut. tut. Sed q. ro pone q. reus cōparuit p. pcuratorē nō legitime cōstitutū rōne sue pfo ne vel q. nō hz spāle mādātū cū d. habere. vel alia cā nō v. zc. p. inde est ac si nō venisset vt. l. j. s. defen. di. j. ex q. cau. in. pos. ea. Sed q. d. si in prima citatōe cōparet pcurator: nō legitime cōstitut⁹. z donec tractatur de legitimatōe psonarū: termini aliarū citationū transferunt: q. forte oēs citationes fuerunt simul facte: demū poterit iudex procedere cōtra reū tanq. cōtra cōtumacē: cū nō appareat expressit in actis qd actor se presentauerit in termino cōtra reū. Respon. siquidē ille procurator fuit a reo post citationē cōstitut⁹ mittendo eū hz nō legitime nō est amplius expectandus q. videt dicere se nolle cōparere p. se vt. s. de procul. l. j. s. vltis. si vero erat ante constitutus: idē si apparet reū eū misisse. als. t. cōf. q. actor nō obstante q. litigetur sup. mādātōe temp. in quolibet termino cōpareat. z et. p. nunciācia incuset. alias reus nō esset cōtumax. pone q. reus venerit: et iudex pronūtiat lit. cōf. et. p. cepti q. p. testatur. ille nō vult qd fiet: z dicit qd. pcedetur ad omū decre. ac si esset abfens. vt. C. q. ro z q. in. in. aut. qui semel. ibi est glo. z videt ter. j. de fideicō. li. l. nō tñ. s. sine ex iusta. z. l. nō videt defendere. j. de re. iu. fact. l. scire oportet. s. sufficit. s. de excu. tu. Sed vices tu nōne p. ptem interponit p. mādātōe decre. qd vim scōi. vt. l. is q. de nora. z. l. nō solū. la. ij. z. l. quoz. ties. s. p. tor. z. l. si feruus. s. dñs. z se. eo. ti. z. j. eo. l. inter quos. s. si dñs. z. l. nō alienū. s. de interro. ac. Ad recessū do a glo. q. est in aut. q. semel. z. l. j. in. l. j. C. de li. cōte. hz nō alleget. Ad ob. d. ll. q. i. istis actionibus que sunt quasi noxales facilius peruenit ad scōm. decre. quā in actionib⁹ psonalib⁹ q. etiā nō latitātē: vt. j. e. s. si forte. i. alijs sec⁹. vt. l. fulcini⁹. j. q. ex cau. in. pos. ea. Et ideo in illis hz vim scōi. in alijs hz vim p. mādātōe cōtumacē z. p. hoc c. ij. extra de cōf. lib. vj. post lit. cōte. si iustus a iudice consideretur: cularer tūc habere p. cōfesso. an lit. cōte. si vollet m. dere a p. no sensu nō habet p. cōfesso. Procedo vterius. dicit glo. nō venit neq. misit: esse necesse vt iudex pronuntiet eū cōtumacē. z postea interponat p. mādātōe decre. Spe. videt. tenere q. sic. in trac. de primo. et scōo decre. s. sequit. in. p. m. nescio qualr. pber. et credo q. non dicat verū q. sufficit quod reperat in actis cōtumacia. vt. l. sancimus. C. ad treb. super p. bo. p. cōtumacia. gl. hio. z p. hoc videtur q. sit ex mēte. l. in. presenti. s. cū aut. C. de his q. ad ecclē. cōf. et. l. pperandū. C. de iu. z in. aut. de exhi. s. si vero qdā. Quero q. vtrū ista cōtumacia debeat liquere iudici An. sic alias ei⁹ decretū nō v. vt. l. hec autē. s. j. j. ex qui. cau. in. pos. ea. z ideo reprobant⁹ processum vni semel cum reperirem relationē esse factā p. nūtiū q. citauerat post pronuntiationē iudicis. dico de hoc. s. de cōdi. z demō. l. multū. ideo de practica est q. in ipsa pronuntiatione ponat vltis citationibus et relationibus z cōtumacia dicit rei z toto processu. z. Juxta predicta quero quid si nuntius reulit notario et non iudici: an sufficiat puto quod sic si possit.

ea sult iudici notum. sicut etiam instrumēta possunt ipsi notario p. duci. vt. C. de app. l. eos. s. sup. his. ibi ad scineā. z ibi gl. facit de temp. app. aut. si appellacione. z sic patet q. nō est temp. qd relatio nūtiū fiat iudice sedente pro tribunali sicut nec cōmissio vt. l. s. et si interpellatur. s. j. s. de arbi. z. l. diem. in. p. m. eo. ti. deinde dicit gl. sic mittet in possessionē. Quero primo q. vtrū debeat dari libellus in ista prima missione ex primo decre. Spe. in. ti. de p. r. z secū. decre. s. ij. in. p. m. z in. tit. de eo qui mit. in. pos. causa rei fer. videtur dicere q. sic qd datur libellus nouus: sed nescio. l. in. mudo. que velit nec q. probet imo credo q. libellus nō d. dari: q. mittitur in possessionē ex primo decre. sit ex officio iudicis interposito parte nō citata. amplius videtur q. nō debeat dari libell⁹. facit ad hoc qd no. in. l. ij. s. dies. s. quis ordo in bo. pos. fer. z l. feruus. s. de bo. pos. z hoc inuuit expresse iura all. in. s. si vero in cor. de exhi. re. z. l. p. senti. s. cū autem. z l. cōsentaneum. C. q. ro z q. iud. q. nō datur nouus libellus sed mittit in possessionē. Scōo quero q. qualiter fiet ista missio an intrabit sua autoritate an debeat mitti per iudicem. z dicit q. per exco. r. vt. l. is cui. s. missus. el. j. s. vt in. pos. leg. sed si daret iudex licentiam parti qd intraret sua autoritate benevaleret et posset facere vt. l. dotis. C. sol. ma. z. C. nemi. li. sine iudicis autoritate sig. imp. z. i. rubro z nigro. z fm hoc erit nuntius in re sua qd potest esse vt. j. de fur. l. eū qui. s. si epistola. z hoc tenet Jaco. de are. in. l. j. s. nuntio. s. ti. j. z tene menti. tñ caueat pars q. nō intreret sine executorē vel sine autoritate iudicis: q. perderet ius suū vt. l. miles. s. qui iudicati. j. de re. iudi. Donec q. ipsemet possidet vel in cōmodo habeat vel aliter tenebat z possidebat qualiter fiet. z tūc p. mādātōe decre. nō interponitur mittendo te: sed dicit p. mādātōe te possidere z q. nō turbetis. vt. l. si propueta. rius. s. j. j. eo. z ibi est casus qd retineatur z mittitur in possessionē. Sequitur in gl. licet aliter olim aliter hodie. tñ in causa damni infecti nihil est immutatum. quia sit missio reipsa hodie etiā sicut olim. Itē in omnib⁹ casib⁹ z realib⁹ actionibus vbi in re petita fiebat: z ita hodie. vt. s. e. l. p. r. et. s. eius. z. s. p. r. et. s. ex hoc edicto. z. l. j. s. e. z. l. fulcinius. s. ite videamus. j. ex qui. cau. in. pos. ea. sed est immutatum in psonali actione vñ hodie p. mētura debiti declarati vt in aut. z qui. C. de bo. aut. iudi. nos. in corpore vñ sumitur in. s. si vero. in cor. de exhi. Sequitur in gloss. sit missio vt. tēdio affect⁹ zc. fiet etiā ppter aliud vt vbi debitis. j. Quero q. vtrū missus possit reū de possessione eicere dic. vt. j. e. l. s. si quis aut. vnde qd dicit. j. de bo. aut. iu. pos. l. in. v. ditione. s. j. Quero q. vtrū postq. est cōtumax peremptorie an. d. citari iterū ad audiendū interpositionē p. mādātōe decre. z certē nō q. in peremptorio d. dicit cōpareas in tali termino z peremptorie alias pcedet cōtra tenō obfā tetua cōtumacia. vt. l. ad p. r. et. p. r. et. cū seq. s. de iudi. z extra de offic. dele. c. cōsuluit. puto q. eo ipso qd dicit per p. r. et. hoc imponet vt colligitur ex. l. cōsentaneū. C. q. ro z q. iud. Quero q. vtrū primus decre. d. z interposci ipsa die peremptorie vel alia die. expressum est extra de offic. delega. c. cōsuluit. vbi in vltima die peremptorie pōt interponi vel de equitate pōt in alia die expectari. p hoc facit. s. de iu. l.

edita. C. de edē. Paul. de ca. in. d. aut. q. supplicatio. et cū istis transit Alex. nisi notarius esset specialiter deputatus ad illud: vel nisi fieret cū pñtia z mādātōe iudicis. tu dic q. pro opi. Barto. in terminis consiluit Abb. cōf. cxi. ij. lib. incip. illud de iure queritur et sequitur etiam p. m. no. m. i. c. quoniam cōtra. extra de proba. Roma. cōf. filio. cccc. xvij. Rescio. l. in mudo. Adde q. Imo. z Jo. an. an. in. c. j. de li. obi. spec. in titu. de lib. conce. s. nunc dicitur. ver. xxxij. et Joan. andre. in rubu. de eo qui mit. in. pos. fer. causa rei fer. tenent opi. Barto. quam etiam tenet ipse Barto. in. l. iudice cauere. de iur. om. iud. fatetur tamen Alex. quod aliqualis petitio requiratur vt etiā voluit imo. q. in actis summarijs etiam talis petitio requirit vt in de. sepe. de ver. sig. Sed pulchre vide que requirantur in interpositione p. mādātōe decre. bal. conf. l. iij. ij. lib. Certenon. Adde secundum Imol. quod simile dicimus in condemnatione expensarum secundum Imo. in. c. calumiam. de penis. Barto. in. l. iij. s. si ad diem. j. de re. mi. vnde cum in citatione apponatur feru appositā esse intelligatur cōminatio q. nō cōpareat: procedetur contra eum in causa. l. ad peremptorium. cū legibus tribus sequētib⁹. s. de iu. merito nō est necessaria alia citatio. secus si iudex veller imponere multam. q. non posset sine noua citatione alleg. no. per Bar. in. l. ij. supra si quis in ius voc. non ierit. Quod vltimum intelligit imo. hoc esse verū nisi forte iudex cōminatus fuerit in prima citatione quod si nō comparebit infra diem multabitur ex quo infert q. si quis fuerit citatus ad respondendum positionibus cū cōminationib⁹ als habeat pro cōfesso: q. si nō cōpareat in termino secunde citationis poterit iudex sine alia citatione eas haberi pro cōfessis. Tu adde q. predicta concordat quoddam consiliū inter consilia Bal. cccc. xij. iij. li. z vide Bald. cōf. iij. Expectari. Adde Joan. andre. in addi. ad spe. in. ti. de sen. prola. s. instrumenta. ver. est etiam nulla. z Bald. in. l. cum non eo die. C. quando pronō. non est ne. et in consilio. ccc. xvij. iij. li. vbi dicit quod iudex potest expectare citatum non citantem et ita loquitur. c. consiluit. Joan. andre. vbi supra contra. tenet melius esse ea die sequitur Suid. de suza. per. l. ff. s. si. quod vi aut clam. Andre. poma. Expectatur. no. ad. c. consiluit. de off. deleg. vt non habeat solum locum in actibus ibi enumeratis vt in illis possit reus expectari in alteram diem vt ibi dicitur sed etiam in alijs. nam Bartolus hic loquitur in primo decreto. de quo ibi non sit mentio.

hoc. l. iij. in fi. j. de acqui. pos. ¶ Pro-
 28 cedo dicit glo. si non venit et. quero
 29 virū debeat precorari ut vicini sciāt
 a hoc dicā in l. hec autē. r. l. ij. j. er. qd.
 cau. in pos. ea. hie gl. dicit hic qd d3
 nuntari domi. glo. videtur male dice
 re. quia scdm decretū d3 interponi cō
 tra latitantem vt. l. fulcinius. §. j. et. §.
 quid sit latitare. j. ex qui. cau. in poss.
 ea. sed si iniuriatur domi nō latitat. In
 30 frū facit. j. e. l. §. si forte vbi cōtra ab
 sentem respicibil. causa paruentur ad
 scdm decretū. dico qd qñ quis cōueni
 tur actione personali pprie in sua pfo
 na residente tūc requirit latitatio. ita
 loquit. l. fulcinius. sed qñ nō actioe resi
 dente in sua persona sed vito rei sue
 vt in cā dāni infecti. r. noxa. tūc nō re
 quirif latitatio. vt. §. si forte. j. eo. et si
 ex noxa. causa aga. l. ij. ita d3 intelligi.
 j. de pñi. credi. l. imperatores. cū ibi
 no. r. sic tenet Jaco. de are. et Ly. in l.
 ignorare. C. de resti. mil. Modo ad
 propositū citatio ista ad domū causa
 dāni infecti r. noxali pōt fieri vt perue
 niatur ad scdm decretum cū latitatio
 nō requirit. in alijs pō actionib9 per
 sonalib9 vbi latitatio requirit nō suffi
 31 ciat ad domū nisi semel fuisset in iudi
 cio. vel si semel fuisset personaliter ci
 tatus vel aliter ei notificatū ita qd p
 sumat eū latitare. ita no. in l. fulcinius.
 §. qd sit latitare. r. per Dy. in. c. p. pos
 sesso. extra de reg. iud. l. vj. r. p. In
 no. in. c. p. alias fi. extra de eo q mit.
 in pos. cā rei ser. Sed an ois sciens et
 cōtenens videat latitare. dicā in d. §.
 qd sit latitare. In casu in etiam cōtra
 latitantē nō interponit scdm decre. s3
 datur curator bonis vt. §. de cu. fur. l.
 32 curatori. ¶ Procedo vltimus vides
 q ad hoc vt perueniat ad scdm de
 cre. requirit latitatio. qro vtz debeat
 latitare qd tpe pñi r. scdm decre. an
 sufficit tpe scdm h3 tpe nō latitauerit. tu
 habes glof. q in vtroq3 tpe no. in. l.
 aut pñi. §. si. in glo. parua sup ver.
 nō latitat. §. qui. ex cau. ma. Istud idē
 tenet Jac. de are. in l. fulcinius. §. ij. ex
 qui. cau. in pos. ea. r. ibi videt. Hō
 credo qd dicat verū q est cōtra tex.
 l. ignorare. C. de resti. mil. r. j. ex quib.
 cau. in pos. ea. l. antepe. r. ibi not. ad l.
 fulcinius. §. ij. respondeo vt ibi dicam.
 31 ¶ Quero quid cōtra vniuersitates
 an possit procedi ad scdm decre. ca
 sus est in l. ij. in fi. §. qd cuiusq3 vni. sig.
 32 et notabilis tex. est. ¶ Quid de fu
 rioso dic. vt in l. fulcinius. §. adeo. j.
 qui. ex cau. in pos. ea. ¶ Quid de pu
 33 pillo r. minore dic vt in l. in possessio.
 §. j. quib. ex cau. in possess. r. l. si mi

nor. j. de bo. autoz. iudi. possessis. ¶ Sed quid sit
 33 si ille contra que fieri missio non latitat. r. nō deo dabi
 tur curator bonis cōtra quem agitur via ordinaria
 vt. l. ab hostibus. in pñi. §. qui. ex cau. ma. r. l. in pos.
 §. j. r. fi. j. qui. ex cau. in pos. ea. vel si sit graue es alie
 nū dabitur cura. qui bona statim vedet r. satisfaci
 vt. l. j. r. ij. j. de cu. bo. dā. r. qui. ex cau. in pos. ea. l. ful
 34 cinius. §. adeo. r. l. si diu. r. ibi no. ¶ Procedo q vlti
 rius dicit glo. r. si veniat restituat expensas r. dama
 na aduersario: r. recipiat possessionē. j. quantuz tps
 admittitur ad veniendū. Na sicut opin. Joā. glo. de
 cretozū qd. j. annū tantū etiā in personalibus admit
 titur ad recuperandū possessionē. in realib9 non est
 dubiū qd est verū. Istā opi. no. glo. in. c. qm frequē
 ter. extra vt lit. non contest. circa fin. r. in. c. contingit.
 extra de do. r. contu. r. istā videtur tenere Jacob. de
 are. in l. eū qui. j. de pñi. credi. r. dicit tpe qd de hoc
 est text. in l. si quis emphyteus. §. sed r. si qd. C. de pre
 scrip. xxx. an. vbi dicit ad similitudine r. post annū.
 non auditur. nisi. pbeē indebitū esse. prout in reali.
 post annū non admittit nisi de pñi. tate. gl. tetigit
 in aut. de exhi. et intro. reis. §. si vero etiam. cōmuni
 ter oēs tenet cōtrariū qd per procuratorē audiatur
 anteq3 interponat scdm dec. vt. l. cōstituti. C. quō
 et qñ iu. et l. pperandum. §. sicut. C. de iudi. r. l. ij. in
 fi. vbi in rem actio. vbi dicit. j. xxx. an. sed procederet
 istud de xxx. annis. fm opi. glo. q iuri offerēdi pre
 scribet spatio. xxx. an. vt. l. cum notissimi. sed fm opi.
 illoz q dicit q iuri offerēdi nō p̄scribit ppetuo pos
 set recuperare. Dicit glo. recuperet. r. c. Istā glo. di
 cit et tex. videtur dicere in l. si pupillus. in fi. j. de pu
 ut. cre. et in aut. et qui. C. de bo. aut. iud. et in corpore
 vnde sumitur. nonne ista glo. est contra. j. e. l. si quis
 dāni. als est in. §. si quis in possessione dāni. r. §. seq.
 vbi nō recuperat nisi caueat. modo si tu es paratus
 defendere nō admittis nisi caueas. et sic non suffi
 35 cit expensas restituere. et sic in debito debes id qd
 petitur etiam debitorū soluere nō solū sufficit expē
 sas restituere text. est. §. fa. er. l. is cōsequenter. §. fi.
 de pig. l. si fundus. §. j. r. j. pro h3. l. ij. in pñi. et l. eum
 qui. j. de pñi. cre. et ibi est tex. vñ gl. ista r. tex. in aut.
 et q. et tex. in corpore vt male dicere. Jac. de are. istō
 frū tetigit in aut. et q. r. pessime soluit r. dic q d3 sol
 uere debitu vtz est post annū. nisi p̄bare indebitū
 vt mō dixi: s3 illa nō tenet r. d ea nō curo. Do aliā so.
 aut est facta p̄ dolosū latitātē r. nō recipat nisi inte
 gre satisfaciatur vt. l. eū q. Aut nō latitātē r. tunc refe
 ctis expēsis recuperat vt in aut. et q. §. ista est p̄ aut. et
 q. r. in corpe vñ sumit vbi expēse loq̄t in missione fa
 cta p̄ latitātē. r. sic est falsa. r. ego dico in l. si pecunie.
 in fi. vt i pos. l. vbi tex. soluit hāc p̄rietatē. r. dic. Aut
 missio i pos. est facta q nō desēp. r. tūc veniēte ad
 defendēdū recupas possessionē refecti expēsis. Si
 36 ho missio ē facta q nō soluit: r. tūc opz q tu soluas.
 als nō recupabis. itē si facta est missio q nō caussit:
 nō recupabis nisi caueas vt. j. e. l. §. si is q dāni. r. §.
 fe. r. p hac determinatione vt et casus. de ver. sig. c.
 ex pte. el. j. r. fm hanc distinctionē debēt intelligi di
 cta iura ad l. eum qui. q vt ponere illā distinctionem
 aut latitabat aut non. dic vt ibi dicā. ¶ Sed pone
 q venit et nō restituit expensas et vult impedire fm
 decr. et dicere q nō debz interponi. nec vult soluere

expensas nec defendere. Dicit Spec. q d3 dari libel
 lus in quo cōtineatur qd debet interponi scdm decr.
 et cōtestari lts. r. hoc est in tractatu de primo et scdo
 decre. §. j. ver. poro. Credo q illud nō sit verum. et
 ideo Hof. in tractatu suo dicit q si iste venit interro
 gabitur vis tu restituere expēsas r. defendere: r. si ve
 lit audierit: si nō: procedetur postea ad scdm decr.
 sine nouo libello. r. hoc credo verū per tradita in au
 ten. et qui. vbi nō d3 audiri nisi refectis expēsis. sed
 scdm opi. spec. audiret nō refectis expēsis. vt. l. cum
 pponas. C. de bo. aut. iud. pos. r. colligit in. c. j. extra
 de eo qui mit. in pos. cā rei ser. fm vñ lec. Inno. naz
 scdm decr. nō est nouus r. separatus pcessus a pu
 mo. sed totū est vñ. r. p̄mū decre. est ordo pueniē
 di ad scdm vt. l. cū vnus. j. de bo. aut. iud. pos. Dicit
 glof. vltorius r. si nō venit interponetur scdm decr.
 36 ¶ Quero an adhibeat aliqua cause cognitio glo.
 in l. fulcinius. §. cū hoc dicit. r. bene q sic: si p̄cesse
 rint ea que p̄cedere debent r. qd de debito p̄stat sum
 matim vt ibi dicā. r. a scdo decr. potest appellari q
 parat plenū p̄iudiciū vt dicam. j. eo. l. §. si forte.
 37 ¶ Quero iuxta istud an denouo deo. introduci
 in possessionē gl. que est in sti. de offi. iud. §. si r. ea al
 le. Dy. videtur dicere q sic. Dy. determinat contra
 rium quia factū iudicis r. partis equiparāt vt. l. si
 ob causam. C. de euc. r. si in causam iudi. pl. l. j. sed v
 deo q pars nō habet necesse inducere in pos. eū qui
 est qñ vult trāsire dominiū vt. l. qua ratioe. §. inter
 dum. j. de acqui. re. do. r. in sti. de re. diu. §. interduz.
 ad gl. in sti. de offi. iud. An. q illud est verū qñ ante
 nō erat in possessione. r. credo Dy. verū dicere tu ha
 bes casum. §. eo. l. §. quis. in fi. cōiuncta. l. si p̄p̄ieta
 rius. j. e. l. p̄ior. §. eū cui. vbi iubet possidere nō im
 38 mittit. ¶ Sed pone q vnus est missus in possessio
 nem in vna re. ex primo decr. an scdm decr. pote
 rit interponi in alia re. videtur casus in l. quis. j. de
 bo. aut. iud. pos. Jac. bu. disputauit hāc. q. quā modo
 39 nō recito dicā in l. quis. ¶ Procedo vltior r. que
 ro infra quantū tēpus d3 interponi scdm decr. r. dic
 q arbitrio iudicis gl. est in l. cū proponas. C. de bo.
 aut. iud. pos. Et vide gl. ibi sed infra qd tēpus et lege
 vsq3 ibi quo iure: r. hoc tenet Dy. r. alij Inno. in. c. di
 lecto. ante fi. extra de ver. sig. videtur dicere q meli9
 est interponi post annū vt colligitur in. c. qñ frequē
 ter. vt lit. nō cōtesti. sed p̄to verius esse iudicis arbi
 40 trio vt. l. in ven. §. de tpe. j. de bo. aut. iud. pos. ¶ Sed
 ¶ Quo iure poterit interponi quidā dicit iure actio
 nis. r. quidā officio iudicis. et bene vt. l. j. de iur. om.
 iud. quā gl. alle. r. ad iuge. §. e. l. p̄ior. r. glo. dicit verū:
 sed dubito multū an istud sit officiu iudicis nobi: e
 an mercenariū gl. vides dicere qd iudicis officiu no
 bile. quia dicit gl. loco deficientis actionis daf. p̄et.
 idem tenet r. Ly. refert in l. cū pponas. C. de bo. aut.
 iud. p̄ of. ego licet alias dubitauerim in hoc tū me te
 neo cū gl. per l. iudere cauere. r. l. ea que. §. magistra
 tribus. j. ad muni. vbi pater qd est mitti imperij. et sic
 c. expedit officio iudicis nobili9 vt not. in l. nec qd q3.
 §. vbi decrerum. r. dixi. §. eodem. l. quarta. §. duas.
 41 ¶ Merit etiam glof. ¶ In quibus actionib9 inter
 ponatur scdm decr. sed d3 primo interrogare glof.
 in quibus actionibus primum interponatur. Glof.
 dicit de regulam in omnibus actionibus petitioni

¶ In vna re. Alex. refert q Bar. in. d. l. quis. videt
 tur cōcludere q sit p̄ter qñ fit ex causa que vna
 rem tantū respicit vt in causa damni infecti et noxa
 l. Jac. bu. idē tenere videtur in l. fi. C. de bo. aut. iud.
 di. pos. r. Bal. ibi. vbi dicit qd si res pro qua est mis
 sus credit
 42 bus r. persecutiōib9 pōt interponi p̄
 mum decretū nisi vbi natura rei peti
 te repugnat. hoc modo dicas in oib9
 actionib9. r. personalib9. j. ex qb. cau.
 in pos. ea. l. j. C. de p̄to. pl. l. ij. in fi. pe
 titionib9 dico vt cōprehēdat actionē
 in rem r. mixtā vt. l. fulcinius. §. itē ve
 deam9. r. §. se. r. se. quare dico persecu
 tionib9 vt cōprehendam officiu iudicis
 vt per totū titu. vt in pos. le. ff. r. C.
 Dico nisi vbi natura rei repugnet. h
 dico quia adiui hereditatē peto resti
 tuti in integrū: qualiter potest fieri mis
 sio. vel peto vt liberes me a tali debi
 to. quō potest fieri missio in p̄mo de
 cre. nō video r. ideo in istis adhibere
 tur plena cause cognitio absente par
 te r. p̄ofertur diffinitiuā r. si illā vel
 les tenere forte nō male diceret s3 pa
 ratur plenū p̄iudiciū hic est casus
 in aut. si oēs. C. si vt se ab here. absti.
 et qd ibi no. doc. r. de asser. tol. l. j. §. fi.
 et melius in l. si vero. §. subuentū. r. l.
 neq3 insantes. j. de fidei. cō. l. r. proba
 tur in act. si. reg. p̄to vt inter me et te
 ponatur terminū: nō venis: qd fiet. cre
 do qd parte absente iudex pōt facere
 iterponi terminos: hic est casus. C. si.
 reg. l. iij. in fi. si gl. nō violaret illā lite
 42 ram. ¶ Quero in quib9 casib9 inter
 ponitur scdm decr. et vna est gl. in l.
 iudere cauere. ff. de iur. om. iudi. q in
 cautioe dāni infecti tm. sed male dicit
 p. l. ediu. §. de pecu. qdā antiqui vt. j.
 hac ea. gl. p3 ibi alij dicit r. q fiebat
 tm in duob9 casib9. r. in cā noxali r. dā
 ni infecti. Istud nō approbat et bene
 q in oib9 actionib9 p̄sonalib9 pōt in
 terponi scdm decr. vt. l. p̄perādū. §. in
 pponas. C. de bo. aut. iud. pos. Dy. r. Bar. in l. a vno
 pio. §. in vendi. j. de re iud. Jo. an. in addi. ad spe. in
 ti. de primo r. scdo decr. §. iuxta. ver. si. sequit. licet in
 d. §. spec. teneat idem quod Inno.
 ¶ Iudicis nobili. Adde quod cum hac opi. transit
 Alex. post Bal. Inno. r. Pau. de cast. hic.
 ¶ Dico nisi. no. istud dicitū singulariter fm raph. vt
 de Jac. bu. r. Bal. in. d. aut. si omes. r. in l. p. §. fi. fm
 vni intellectū vbi casus. C. ad reb. Bal. in aut. et q
 vult missionē fieri in possessionē etiā si nil petat vt
 deans eū ibi nō tm bene probat. And. barb.
 ¶ Diffinitiuā. Inno. tenet cōtrariū ro. sequitur opi.
 Bar. p qua alle. l. q se. de in. r. tex. in. c. j. de eo q mit.
 in pos. causa rei ser. in quo idē tenet r. Bal. in l. j. in fi.
 C. de test. cum illis tandem transit Alexan.

a Dicā in
 l. hic autē.
 Adde q
 Alex. vide
 tur trāsire
 cū illa opi.
 qd necyici
 ni nec pro
 pinqui sint
 citandi ad
 hoc vt pos
 sit pueniri
 ad scdm de
 cre. nisi qñ
 pcedit cō
 tra mino
 rē qd h vo
 luit Paul.
 de ca. p̄si.
 l. iij. Sed
 Bal. cōfil.
 xxx. scip.
 Dy. l. l. cu
 rator. j. lib.
 dicit post
 multa tu
 tior et ve
 rior ē opi.
 qd amci r.
 ppinq cū
 tandi sint
 qd p̄siluz
 vide quia
 30 pulchrum
 r. cōfert ad
 primā se
 cquentē. q.
 Barto. ad
 que Bart.
 et pulchre
 vide ro. cō
 fil. cccclij.
 r. Abb. cō
 fil. lxxiij.
 ij. lib.

¶ Si creditores. Adde qd contrarium tenuit ipse in l. is cui. s. vt in pos. leg. fed imo. approbat opti. quā hic tenet Bar. per. d. l. si creditores.

¶ Possessionem. Adde inquantū Bar. cōcludit qd missus in personali detinet qd non potuit esse qz dñs remanet i possessione.

¶ De iur. z. C. de bo. aut. iu. pos. l. cū proponas. z. l. fulcinius. s. j. ex q. cau. in pos. ea. s. i. illi antiqui fuerūt mo ti forte quia in illis duob⁹ casib⁹ solū interponitur scdm decre. ad iudican dum rem petitori nō attento plus vel min⁹ valeat in alijs vero scdm decre tum interponitur de vēdendo vel dan do insolūtū pro mētura debiti teneas glo. que dicit qz in oibus actionib⁹ de mūdo personalibus potest interponi scdm decretū. fallit in causa legatorū et in possessore vētris nomine. et vide gl. ibi. fallit in pos. leg. zc. Aduerte in lis cui. quā allegat glo. dicit qz aliter fit missio ex scdo decreto sed an de beat interponi in omnib⁹ casib⁹ scdm decretū do regulam qz potest qz effectus casibus interponi in quib⁹ per primū nō est plene cōsultum. per. l. is cui. vt in pos. leg. qz si peto cautionē noie legatorum missio in possessiones habet vim cautionis no. j. ea. l. s. si quis. z. l. de bonis. s. qui pupillo. s. ad carb. per go non tur ad scdm quia habet istud qd vult sed qd peteretur legata actio ne ex testamento esset idem qd in alijs creditorib⁹. Idem dico vbiqz est per primū plene cōsultum vt in casib⁹ quos. s. dixi. pone etiaz in actione ad exhibendū qz per primū est cōsultus nō peruenitur ad scdm. ¶ Furta pe putat hoc dicta ¶ quero quid si fuit interpositū primū decretum: quia non cauebat. et debitor est purus vel purificatus: an ex vigore illius primi decreti possit per ueniri ad scdm: quidam dicūt qz sic p gl. d. l. is cui. z ita sentit Dy. z ego idē. et est casus. j. de pui. cre. l. si credito r. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

¶ De acq. poss. s. i. iudex pot u bere qz pu mus pos sessor de poss. rece datz face re qd mis sus ex pri mo decre. possideat ter. est no ta. iuncta gl. que hoc sentit in. l. iij. s. ij. p. si forte. et ver. diffe dat. s. eo. hoc ibi la te vult An ge. z Pau. de cast. re putat hoc singulare. idē t3 bal. an autē. et qui. in. vj. colū. C. de bo. aut. iu. pos. z dicit a res. ¶ Item dicit gl. fallit in posses sione que datur noie ventris. gl. dicit causam si bene in se. z no. bene. quia materia no stra loquit de missione in possessione cōtra cōtumacē. ibi nō sic. ¶ Pro mēdo vltimus querit gl. vtrū in actioe le. not. per

ex empto interponatur scdm decretum. z recita glo. vt iacet. Declaro istā gl. quādoqz actione ex empto agitur ad interesse. tūc diceret bene glo. Quādoqz agitur ad rem ipsam tradendā z tūc qñqz est missio facta nō in rem venditā: sed in aliā: z tūc fit condēna tio ad interesse. vt. l. i. s. de act. emp. z tūc gl. nō habe ret dubiū. qñqz fit missio in rem venditā z tūc aut est res que cōsistit in genere. tūc vēditōr tenetur face re emptorem dñm rei sicut emptor: vēditōrem dñm de pretio. vt. l. ex empto. s. de ac. emp. z per id qd dicit Bug. in. l. si domus. s. de enūtionē. s. de lega. j. et de leg. iij. l. qui cōcubinam. s. si heres. vbi relicta re in genere tenetur facere dñm: ita hic quia nō ex natura emptio nis z vēditōris: sed ex natura rei dz fie ri dñs. z tūc interponitur scdm decre. quia per pri mum non est sibi cōsultum. Quādoqz est vēditōr in spē. z tūc in re ipsa interponitur scdm decre. qz est dñs venditor tenetur facere dñm emptorem. vt. l. ex em pto. in prin. de act. emp. si non est dñs parat causam p̄scribēdi. vt. d. l. ex empto. z. l. clauib⁹. ff. de contra hen. emp. z vend. z sic est necesse qz interponat scdm decre. cū per primū nō sit cōsultum. vt in isto. s. iul.

¶ Quero quis est effectus primi decreti. licet gl. primo dixerit de effectu secūdi z gl. dicit qz effectus primi decreti nihil aliud facit nisi detentatorem eū qui est missus. z vide gl. ibi effectus primi decre. zc. circa si. gl. Dic tu qñqz est effectus expressus quē ver bum sonat: z tūc iste fit multis modis. primo modo iubēdo vt caueat. vt. l. si prius. s. tit. j. Quādoqz iubēdo aliqū mitti in possessionē vt per totū ti. Quādoqz plus dz in decre. s. qz fructus lucrentur vt. l. fulcinius. in fin. Quādoqz h3 vim secūdi primi decre. allegauit tibi plu res. l. s. allegauit. l. quoties. s. p̄tor. s. de noza. cum si. z. l. inter quos. s. si domus. j. e. Habet etiā quintū effectū qñ iubet tenere possessionē quā h3. vt. l. si p̄ prietarius. j. eo. Quādoqz iubet haberi loco pi. vt in no mine capto. vt no. C. de p̄to. pig. l. j. Quādoqz sunt ali j effectus cōsecuturi. Nā si primū decre. interponitur primo modo dic vt. l. si prius. si scdo modo mittēdo aduersariū in possessionē z tūc h3 effectum qz cōsti tuitur p̄torū pignus. vt. l. j. C. de p̄to. pig. hoc tñ est verū missioe secuta. vt. l. non est mirū. s. de pig. act. ¶ Sed circa hoc dubitatur quō in actioe rea li si res est mea cōstitueretur pignus p̄torū qñ nihil est in obligatione cōtra. l. neqz pignus. ff. de re. iu. An. qñ res est mea nō simpliciter: sed reuocabili ter: z tūc illo respectu quo potest reuocari est nihil obligata. vt. l. ex sextante. s. latimus. j. de exceptioni. rei iud. z Ly. C. si antiquus debitor. l. j. z. C. de his q in p̄i. cre. l. j. vnde cum talis pos. possit reuocari infra primū annum restituitis expensis erit obligata si bi pro expensis. Item dubium est quando agitur of ficio iudicis cum nihil sit obligatum qualiter consti tueretur pignus p̄torū: et dicit quod est futu rum in obligatione cum itur ad iudicem. vt. j. ead. l. s. eleganter. et. s. sequenti. z. s. seq. et. s. si iā ruerint. P̄terea etiam ei quod debetur officio iudicis po test accedere fideiusor. vt. j. de solutioni. l. au3 quis. s. si quis pro reo. et infra de fideiusor. l. prima. ea dem ratione pignus. ¶ Quero vtrum missus ex primo decre. habeat pos. Blos. dicit qz non. sed so lum detentationem. quod est verum in personali: in

¶ Quero vtrū missus ex primo decreto faciat fru ctus suos. z gl. i. agit. z vide ibi nec lucratur fruct⁹ zc. Fallit in duobus casibus. Jac. de are. addit tertiū. vt. l. sed z si is. s. an aut. s. de car. edic. sed casus quē ponit gl. in carbo. z nomine ventris. z Jaco. de are. dicit qd non est proprie p̄mū decretum qd interpo nitur propter contumaciā vt hic sumitur. quid dice mus: tu habes gl. in aut. de exhi. s. si vero. vnde su mitur aut. ei qui. qd de cōsuetudine lucratur sed illa cōsuetudo nō est bona: quia cōtra ius diuinum in fraudem vsurari. Dic ergo qd in soxtem computat. vt. l. is cui. s. queri poterit. ff. vt in pos. le. ¶ Quero quid in realibus vtrū lucratur fructus. gl. dicit et vide eam in realibus actionibus zc. vsqz ad fi. dicit ne bene ista glo. in realibus. Quādoqz iudex exp̄f sit: z tūc nō est dubiū qz lucratur. vt. l. fulcinius. in fi. aut nō expressit z post annum lucratur quia est ve rus possessor. ante nō lucratur. vt. l. si quis emptōis. s. penul. C. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Quero vtrū pri mum decretū habeat effectū vt ex eo possit perueniri ad scdm. tñ. vbi per primū non est plene cōsultum h3 vim vt possit perueniri ad scdm z vide gl. ibi. sed nūquid in realibus vsqz ibi z quia verba p̄toris zc. an titud sit verū qd dicit gl. dicit verū si per pri mum erat mihi satis cōsultum. ideo nō bene dicit qz ago rei ven. z peto pronūtiare me dñm. vt. l. pom. o. s. si is. de p̄sci. z. l. ex diuerso. s. de rei vē. licet ergo habeam possessionē tñ ad declarandum me dñm vt sic decete. o non audiat de proprietate non sufficit missio ex primo decre. cum cursu anni vnde credo qz interponatur scdm. Quicquid oēs dicant tenco me cū Dy. quia aut res desit extare dolo malo. z tene tur ad quantitatem vt in alijs personaliibus. Aut res extat et fit missio ex primo decreto z postea ex scdo decre. statuetur certum tempus infra qd agat: post ea non audiat: z erit secūdū. vt. l. a quo fundus. j. eo. statim dicam. Quid in hypothecis dicam in. l. iij. in fi. j. de acqui. pos. vbi gl. z Dy. i. agit. ¶ Quo ro quis sit effectus secūdi: decre. z vide gl. ibi. est au tem effectus secūdi decreti. quidā est effectus eius qd qd verbum sonat. z quidam est cōsecutus eius qd verbum sonat. vt statuatur tempus infra qd audia tur de p̄prietate. z tūc non audietur vltimus. vt. l. si ea. C. qui accu. nō pos. z. l. titia. j. de accu. z per Dy. in c. indultum. de reg. iur. lib. vj. z per. l. diffamari. C. de inge. z ma. Quādoqz scdm decretū sonat possideat: et tūc erit dñs vel p̄scribit scdm qd dicit gl. z dece tero suos faciet fructus. Anū tamen aduerte quan doqz verbum sonat istud iubeo qd vendatur. vt. l. ful cinius. s. j. z. l. cum proponas. C. de bo. aut. iu. pos. et tūc erit clarus effectus cōsecutus. quia habebit emptorem obligatū cum eius sunt vendita bona. vt l. si ob causam. C. de euic. quādoqz adiicitur do tibi creditori in solutū tūc efficitur dñs et rediens au dietur infra biennium: volens soluere debitum. vt f C. de iur. do. impe. l. ij. et. j. eo. s. postea autē. per Ja co. de are. z gl. quādoqz verbu sonat denegetur al teri petitio domini z est idem qñ iustus est posside re. vt. l. quis. s. e. quādoqz alio modo interponitur vt dicam. j. e. l. s. si de vectigalibus. non sunt alia dia

¶ Quero vtrū missus ex primo decreto faciat fru ctus suos. z gl. i. agit. z vide ibi nec lucratur fruct⁹ zc. Fallit in duobus casibus. Jac. de are. addit tertiū. vt. l. sed z si is. s. an aut. s. de car. edic. sed casus quē ponit gl. in carbo. z nomine ventris. z Jaco. de are. dicit qd non est proprie p̄mū decretum qd interpo nitur propter contumaciā vt hic sumitur. quid dice mus: tu habes gl. in aut. de exhi. s. si vero. vnde su mitur aut. ei qui. qd de cōsuetudine lucratur sed illa cōsuetudo nō est bona: quia cōtra ius diuinum in fraudem vsurari. Dic ergo qd in soxtem computat. vt. l. is cui. s. queri poterit. ff. vt in pos. le. ¶ Quero quid in realibus vtrū lucratur fructus. gl. dicit et vide eam in realibus actionibus zc. vsqz ad fi. dicit ne bene ista glo. in realibus. Quādoqz iudex exp̄f sit: z tūc nō est dubiū qz lucratur. vt. l. fulcinius. in fi. aut nō expressit z post annum lucratur quia est ve rus possessor. ante nō lucratur. vt. l. si quis emptōis. s. penul. C. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Quero vtrū pri mum decretū habeat effectū vt ex eo possit perueniri ad scdm. tñ. vbi per primū non est plene cōsultum h3 vim vt possit perueniri ad scdm z vide gl. ibi. sed nūquid in realibus vsqz ibi z quia verba p̄toris zc. an titud sit verū qd dicit gl. dicit verū si per pri mum erat mihi satis cōsultum. ideo nō bene dicit qz ago rei ven. z peto pronūtiare me dñm. vt. l. pom. o. s. si is. de p̄sci. z. l. ex diuerso. s. de rei vē. licet ergo habeam possessionē tñ ad declarandum me dñm vt sic decete. o non audiat de proprietate non sufficit missio ex primo decre. cum cursu anni vnde credo qz interponatur scdm. Quicquid oēs dicant tenco me cū Dy. quia aut res desit extare dolo malo. z tene tur ad quantitatem vt in alijs personaliibus. Aut res extat et fit missio ex primo decreto z postea ex scdo decre. statuetur certum tempus infra qd agat: post ea non audiat: z erit secūdū. vt. l. a quo fundus. j. eo. statim dicam. Quid in hypothecis dicam in. l. iij. in fi. j. de acqui. pos. vbi gl. z Dy. i. agit. ¶ Quo ro quis sit effectus secūdi: decre. z vide gl. ibi. est au tem effectus secūdi decreti. quidā est effectus eius qd qd verbum sonat. z quidam est cōsecutus eius qd verbum sonat. vt statuatur tempus infra qd audia tur de p̄prietate. z tūc non audietur vltimus. vt. l. si ea. C. qui accu. nō pos. z. l. titia. j. de accu. z per Dy. in c. indultum. de reg. iur. lib. vj. z per. l. diffamari. C. de inge. z ma. Quādoqz scdm decretū sonat possideat: et tūc erit dñs vel p̄scribit scdm qd dicit gl. z dece tero suos faciet fructus. Anū tamen aduerte quan doqz verbum sonat istud iubeo qd vendatur. vt. l. ful cinius. s. j. z. l. cum proponas. C. de bo. aut. iu. pos. et tūc erit clarus effectus cōsecutus. quia habebit emptorem obligatū cum eius sunt vendita bona. vt l. si ob causam. C. de euic. quādoqz adiicitur do tibi creditori in solutū tūc efficitur dñs et rediens au dietur infra biennium: volens soluere debitum. vt f C. de iur. do. impe. l. ij. et. j. eo. s. postea autē. per Ja co. de are. z gl. quādoqz verbu sonat denegetur al teri petitio domini z est idem qñ iustus est posside re. vt. l. quis. s. e. quādoqz alio modo interponitur vt dicam. j. e. l. s. si de vectigalibus. non sunt alia dia

¶ Quero vtrū missus ex primo decreto faciat fru ctus suos. z gl. i. agit. z vide ibi nec lucratur fruct⁹ zc. Fallit in duobus casibus. Jac. de are. addit tertiū. vt. l. sed z si is. s. an aut. s. de car. edic. sed casus quē ponit gl. in carbo. z nomine ventris. z Jaco. de are. dicit qd non est proprie p̄mū decretum qd interpo nitur propter contumaciā vt hic sumitur. quid dice mus: tu habes gl. in aut. de exhi. s. si vero. vnde su mitur aut. ei qui. qd de cōsuetudine lucratur sed illa cōsuetudo nō est bona: quia cōtra ius diuinum in fraudem vsurari. Dic ergo qd in soxtem computat. vt. l. is cui. s. queri poterit. ff. vt in pos. le. ¶ Quero quid in realibus vtrū lucratur fructus. gl. dicit et vide eam in realibus actionibus zc. vsqz ad fi. dicit ne bene ista glo. in realibus. Quādoqz iudex exp̄f sit: z tūc nō est dubiū qz lucratur. vt. l. fulcinius. in fi. aut nō expressit z post annum lucratur quia est ve rus possessor. ante nō lucratur. vt. l. si quis emptōis. s. penul. C. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Quero vtrū pri mum decretū habeat effectū vt ex eo possit perueniri ad scdm. tñ. vbi per primū non est plene cōsultum h3 vim vt possit perueniri ad scdm z vide gl. ibi. sed nūquid in realibus vsqz ibi z quia verba p̄toris zc. an titud sit verū qd dicit gl. dicit verū si per pri mum erat mihi satis cōsultum. ideo nō bene dicit qz ago rei ven. z peto pronūtiare me dñm. vt. l. pom. o. s. si is. de p̄sci. z. l. ex diuerso. s. de rei vē. licet ergo habeam possessionē tñ ad declarandum me dñm vt sic decete. o non audiat de proprietate non sufficit missio ex primo decre. cum cursu anni vnde credo qz interponatur scdm. Quicquid oēs dicant tenco me cū Dy. quia aut res desit extare dolo malo. z tene tur ad quantitatem vt in alijs personaliibus. Aut res extat et fit missio ex primo decreto z postea ex scdo decre. statuetur certum tempus infra qd agat: post ea non audiat: z erit secūdū. vt. l. a quo fundus. j. eo. statim dicam. Quid in hypothecis dicam in. l. iij. in fi. j. de acqui. pos. vbi gl. z Dy. i. agit. ¶ Quo ro quis sit effectus secūdi: decre. z vide gl. ibi. est au tem effectus secūdi decreti. quidā est effectus eius qd qd verbum sonat. z quidam est cōsecutus eius qd verbum sonat. vt statuatur tempus infra qd audia tur de p̄prietate. z tūc non audietur vltimus. vt. l. si ea. C. qui accu. nō pos. z. l. titia. j. de accu. z per Dy. in c. indultum. de reg. iur. lib. vj. z per. l. diffamari. C. de inge. z ma. Quādoqz scdm decretū sonat possideat: et tūc erit dñs vel p̄scribit scdm qd dicit gl. z dece tero suos faciet fructus. Anū tamen aduerte quan doqz verbum sonat istud iubeo qd vendatur. vt. l. ful cinius. s. j. z. l. cum proponas. C. de bo. aut. iu. pos. et tūc erit clarus effectus cōsecutus. quia habebit emptorem obligatū cum eius sunt vendita bona. vt l. si ob causam. C. de euic. quādoqz adiicitur do tibi creditori in solutū tūc efficitur dñs et rediens au dietur infra biennium: volens soluere debitum. vt f C. de iur. do. impe. l. ij. et. j. eo. s. postea autē. per Ja co. de are. z gl. quādoqz verbu sonat denegetur al teri petitio domini z est idem qñ iustus est posside re. vt. l. quis. s. e. quādoqz alio modo interponitur vt dicam. j. e. l. s. si de vectigalibus. non sunt alia dia

¶ Quero vtrū missus ex primo decreto faciat fru ctus suos. z gl. i. agit. z vide ibi nec lucratur fruct⁹ zc. Fallit in duobus casibus. Jac. de are. addit tertiū. vt. l. sed z si is. s. an aut. s. de car. edic. sed casus quē ponit gl. in carbo. z nomine ventris. z Jaco. de are. dicit qd non est proprie p̄mū decretum qd interpo nitur propter contumaciā vt hic sumitur. quid dice mus: tu habes gl. in aut. de exhi. s. si vero. vnde su mitur aut. ei qui. qd de cōsuetudine lucratur sed illa cōsuetudo nō est bona: quia cōtra ius diuinum in fraudem vsurari. Dic ergo qd in soxtem computat. vt. l. is cui. s. queri poterit. ff. vt in pos. le. ¶ Quero quid in realibus vtrū lucratur fructus. gl. dicit et vide eam in realibus actionibus zc. vsqz ad fi. dicit ne bene ista glo. in realibus. Quādoqz iudex exp̄f sit: z tūc nō est dubiū qz lucratur. vt. l. fulcinius. in fi. aut nō expressit z post annum lucratur quia est ve rus possessor. ante nō lucratur. vt. l. si quis emptōis. s. penul. C. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Quero vtrū pri mum decretū habeat effectū vt ex eo possit perueniri ad scdm. tñ. vbi per primū non est plene cōsultum h3 vim vt possit perueniri ad scdm z vide gl. ibi. sed nūquid in realibus vsqz ibi z quia verba p̄toris zc. an titud sit verū qd dicit gl. dicit verū si per pri mum erat mihi satis cōsultum. ideo nō bene dicit qz ago rei ven. z peto pronūtiare me dñm. vt. l. pom. o. s. si is. de p̄sci. z. l. ex diuerso. s. de rei vē. licet ergo habeam possessionē tñ ad declarandum me dñm vt sic decete. o non audiat de proprietate non sufficit missio ex primo decre. cum cursu anni vnde credo qz interponatur scdm. Quicquid oēs dicant tenco me cū Dy. quia aut res desit extare dolo malo. z tene tur ad quantitatem vt in alijs personaliibus. Aut res extat et fit missio ex primo decreto z postea ex scdo decre. statuetur certum tempus infra qd agat: post ea non audiat: z erit secūdū. vt. l. a quo fundus. j. eo. statim dicam. Quid in hypothecis dicam in. l. iij. in fi. j. de acqui. pos. vbi gl. z Dy. i. agit. ¶ Quo ro quis sit effectus secūdi: decre. z vide gl. ibi. est au tem effectus secūdi decreti. quidā est effectus eius qd qd verbum sonat. z quidam est cōsecutus eius qd verbum sonat. vt statuatur tempus infra qd audia tur de p̄prietate. z tūc non audietur vltimus. vt. l. si ea. C. qui accu. nō pos. z. l. titia. j. de accu. z per Dy. in c. indultum. de reg. iur. lib. vj. z per. l. diffamari. C. de inge. z ma. Quādoqz scdm decretū sonat possideat: et tūc erit dñs vel p̄scribit scdm qd dicit gl. z dece tero suos faciet fructus. Anū tamen aduerte quan doqz verbum sonat istud iubeo qd vendatur. vt. l. ful cinius. s. j. z. l. cum proponas. C. de bo. aut. iu. pos. et tūc erit clarus effectus cōsecutus. quia habebit emptorem obligatū cum eius sunt vendita bona. vt l. si ob causam. C. de euic. quādoqz adiicitur do tibi creditori in solutū tūc efficitur dñs et rediens au dietur infra biennium: volens soluere debitum. vt f C. de iur. do. impe. l. ij. et. j. eo. s. postea autē. per Ja co. de are. z gl. quādoqz verbu sonat denegetur al teri petitio domini z est idem qñ iustus est posside re. vt. l. quis. s. e. quādoqz alio modo interponitur vt dicam. j. e. l. s. si de vectigalibus. non sunt alia dia

¶ Quero vtrū missus ex primo decreto faciat fru ctus suos. z gl. i. agit. z vide ibi nec lucratur fruct⁹ zc. Fallit in duobus casibus. Jac. de are. addit tertiū. vt. l. sed z si is. s. an aut. s. de car. edic. sed casus quē ponit gl. in carbo. z nomine ventris. z Jaco. de are. dicit qd non est proprie p̄mū decretum qd interpo nitur propter contumaciā vt hic sumitur. quid dice mus: tu habes gl. in aut. de exhi. s. si vero. vnde su mitur aut. ei qui. qd de cōsuetudine lucratur sed illa cōsuetudo nō est bona: quia cōtra ius diuinum in fraudem vsurari. Dic ergo qd in soxtem computat. vt. l. is cui. s. queri poterit. ff. vt in pos. le. ¶ Quero quid in realibus vtrū lucratur fructus. gl. dicit et vide eam in realibus actionibus zc. vsqz ad fi. dicit ne bene ista glo. in realibus. Quādoqz iudex exp̄f sit: z tūc nō est dubiū qz lucratur. vt. l. fulcinius. in fi. aut nō expressit z post annum lucratur quia est ve rus possessor. ante nō lucratur. vt. l. si quis emptōis. s. penul. C. de p̄scrip. xxx. an. ¶ Quero vtrū pri mum decretū habeat effectū vt ex eo possit perueniri ad scdm. tñ. vbi per primū non est plene cōsultum h3 vim vt possit perueniri ad scdm z vide gl. ibi. sed nūquid in realibus vsqz ibi z quia verba p̄toris zc. an titud sit verū qd dicit gl. dicit verū si per pri mum erat mihi satis cōsultum. ideo nō bene dicit qz ago rei ven. z peto pronūtiare me dñm. vt. l. pom. o. s. si is. de p̄sci. z. l. ex diuerso. s. de rei vē. licet ergo habeam possessionē tñ ad declarandum me dñm vt sic decete. o non audiat de proprietate non sufficit missio ex primo decre. cum cursu anni vnde credo qz interponatur scdm. Quicquid oēs dicant

a Em teneatis. Adde fm Alexan. qz hanc lec. co- munitur tenent doc.
b Longum tempus. adde glo. in rub. C. que sit lon. consue. z in cle. j. de rebus ecclie. non alie. per glof. et Bar. in. l. j. §. qd ait. j. de superfi. z per glo. in. l. cu de in rez ver.
s. de vsur. z in. l. si fi- lius. C. de peti. here. per Bald. in. l. costat. te. fol. ma. Jac. but. i l. empore C. loc. do. de ro. con dusione. cxxvij. p Bald. z An ge. in. l. si fi lio. §. si. fo. ma. per ca no. in. c. fi. ne pla. vi ces suas.
c Hoc fa ct. Adde qz Pau. de castr. tenet cotrarium qz non est maior au- toritas iu- dicialis qu- legis cum ipfam ha- beat iu- dex a lege fed. ill. dice tes qz ma- lesi. pos. p- scribat fut corecte de iure cano. vñ similt dz esse cor recta. d. l. gñaliter. d quo latius hic p alex. qz trāsit cū opi. eozū q tenēt quod missus in pos. ex se- cundo de- cre. ex cā dāni infecti nō prescri- bat si ha- buit sciam

Emphyteosis pro debito emphyteote qualiter ac- cipiatur secundum decretum. remissive.
Fundus luellarus an veniat in confiscatione bo- norum.
Fundus luellarus dicitur qz datur a vasallo per- petuo sub modica pensione.
Fundus precarius bonis confiscatis an veniat in co- nfirmatione bonorum.
Contractus precarij est quando fundus cōceditur de quinqz annis in quinqz annos.
Contractus talis est eiusdem nature quod contra- ctus emphyteosis.
Practica interponendi primum z scdm decretum in iuribus incorporalibus.
Filio cōdemnato z bonis ei9 publicatis an publice tur ppietas quā habet in peculio aduentitio rema- nente patri saluo vsufructu. vbi qz non.
Pater non perdit dotem propter delictum filij.
Filio cōdemnato vt contumace an fiet executio in peculio quod est apud patrem.
Ex contractu filij datur in patrem actio de peculio Ex contumacia filij non peruenitur ad primum vel secundum decretum in peculio aduentitio.
* Si de vectigalibus. Contumacia ei9 qui fundū vect galē hz nō preiudicat dño quo ad fm decretū. hz ip sius dñi cōtumacia requiritur. h. d. Diuidit in duas partes. primo qñ interpellat qui hz fundū vectigalē tm. scdo qñ interpellat dñs. scdo ibi. sed qz in vecti galē. C. ppo. et vñ qz iste tex. sibi cōtradicit. et hui9 cotrarij timore glo. dat. iij. folu. et duas tenet tu- neas vñ et prima est qd in prima parte fuit interpel- latus possessor. in scdo dñs. z ista est vera et eā tenen- tis. scdo solutio est quod res vectigalis est fisci vt i- pin. §. adeoqz nō possit possideri ex scdo decreto: se- cus si alterius municipij vt in fine. Sed istud nō pla- cet. quia fisci9 vñ iure minoris. vt. l. respublica. C. ex qui. cau. ma. sed cōtra minorē interponit scdm de- cretum ex hac causa vt. s. eo. §. sed si forte. ergo. zc. tertia nō placet quia nō etiā cōtra possessore9 interpo- netur scdm decretū statim. quarta nō placet. qā non habet rationē. Dicit hic qz si municipales nō interpo- nunt cautionem: per longum tempus prescribitur. cōtra de. l. fi. C. de sacrosan. ec. Jaco. de are. z do. Al- dra. exponunt per longū tempus accuri. i. per scdm de- cre. interpositum post longum tēpus. i. post mo- ram longo tēpore scdm. vt. s. §. non autem. z sic ces- sant oīa p̄ria. et si intelligis qd prescribit tunc obli- gationem. et glo. rñdet qd in castro vel villa hic loquit et hec solu. est bona. ista tene menti: sed verior so. est z plenior qz loquitur ibi in re que est vere ciuitatis: hic non erat vere: quia tunc fuisset translatum domi- nium incontinenti per secundum decre. sed esse pu- tabatur ideo tunc parat cām vsucapi. et sic in pupi- lo cuius res non pōt vsucapi. et si vedat rem alienā parat causam vsucapi. vt. l. ij. §. si a pupillo. j. pro em- pto. C. ppo. j. de. l. cum spōsus. §. si de vectigalib9 de publicia gl. dicit qz est speciale in dāno infecto sicut et illud vt sciens rem alienā prescribat vt. l. gene- raliter. de nora. qd not. C. Sed an hoc procedat de iure canonico Bar. qz sic de offi. or. c. pastoralis. fed- autoitas iudicis hoc facit hic et in noxali. als se- cius.

aus. j. pro emp. l. qui fundū. §. qui bona. Alij dicunt qz non potest prescribi a conductore. ab alio sic. ista posset in se esse vera per. l. male agitur. C. de prescri. xxx. an. Tu dic quādo res erat ciuitatis vt hic vel fū- dus vectigalis non potest prescribi. et hec fo. est bo- na. et istā tene menti. Sed verior so. et plenior est qd ibi si habetur titulus ab alio cōtra ipsam ciuitatem nō potest prescribi vt. l. cū sponsus. §. si de vectigali- bus. sed si habetur titulus a ciuitate potest prescribi contra aliu9 ita loquitur hic arg. dicto. §. si a pupillo. C. Querit glo. an idem sit in feudatarijs luellaris et precarijs. glo. dicit qz sic. et docto. sic pertransit nos latius examinemus primo de feudatario. Feudatarius cōmisit dicitū per qd bona sunt publica- ta. an ius feudi publicabitur. Iste videtur tex. qz sic. qd videtur tenere Spe. de feu. §. quoniam. ver. xl. quic quid ipse dicat. tex. est in contrarij qz feudū reuertit ad dñm vel ad agnatos. et sic vasallus puiat. tamē fisco nō queritur. vt. x. col. si vasal. feu. pui. c. j. et si de feu. de iur. c. sue. cont. c. si vasallus culpā. et an ille qui interse. fra. dñi sui. c. j. facit de prohi. feu. alie. l. imper- riam. §. illud quoqz. C. Sed cōtra p̄dicta videt gl. in. l. si quis in tantā. C. vnde vt. et idē ibi Ly. z Ja. de are. Respon. fateor qz suo iure puiatur non tamē acquiritur offensus. sed ad dñm reuertit per iura p̄- dicta. pro hoc facit qz si vasallus efficitur clericus vt religionē ingreditur perdit feudū nec trāsit in eccle- siam. casus est. x. col. si de feu. sue. contro. c. qui cleri- cus de benef. feu. c. j. in si. licet quidā distinguant in aut. ingressi. vbi glo. tangit. Et ratio huius est qz cū feudatarius debeat seruitium personale vt. x. colū. qui. mod. feu. ami. c. j. et qz fuit p̄ma causa feudi amut- tendi. c. j. et propter hoc habeat vile dominiū. Istō vile dominiū nō potest a sua separari causa. sicut ergo non transit illa obligatio fidelitatis que est me- re personalis. vt. x. col. de for. fide. c. j. z de noua fide for. c. j. et ita etiam non transit feudum. Item qz alie sunt opere vnius hominis. alie alterius: vt. l. nemo est qui nesciat de duo. re. nec hoc faciat ad iura an aliquis possit seruire per substitutum cum vasall9 a feudo cadat vt. d. l. Quid ergo? erit in proposito de- co idem qz ex secundo decreto non transit ius feu- di in istum qui petit cautionem damni infecti: qz cū istud ius sit vnitum cum obligatione personali qua tenetur feudatarius que obligatio non trāsit nec po- test transire. ergo nec ius feudi. Erit ergo forma se- cundi decreti hoc casu quod huic denegetur ius feu- di. et in petitozem trāstetur possessio quam ipse feu- datarius habebat sicut supra dixi de creditore su- pra prior. §. nec ob. supra de fin. do. l. j. qz ibi loquit in marito qui plenum ius habet. et habet ius alienā di ex causa necessaria. hic fecus nec obli. iste. §. quia hic loquitur in eo qui habet fundum vectigalem a ciuitate. et obligatio personalis qua iste habēs fun- dum vectigalem tenetur: potest transire ad quemli- bet successorem etiam in rem vt. C. sine cen. vel rel. l. j. infra de publi. l. impera. et merito transit ius reale. C. Sed quero? quid si agatur contra feudatariū a- ctione personali vtrum ex secundo decreto vel in cau- sam iudicari possit accipi feudum. dico qz sic vt tran- feat cōmoditas in alium: ipse autē remanebit obli- gatus ad seruitium vt infra de re iudi. l. commodis.

rei aliene. tu dic qz opt. Bar. habet et bal. p̄si. clxxvj. incip. primo queritur in si. vbi dicit. d. l. generaliter. no. qd autoritas iudicis dat cām prescribendi. alle- gat etiā glo. xvj. q. iij. si sacerdotes. vide. iij. lib.
C. Fisco nō q̄rit. Adde quid si clericus tenet feudū a dño tem porali an similiter re uertet ad do. Aldr. consi. xvij. tenuit qd sic. Sic e- cōtra si lai- tenet ab ec- clesia te- nuit Pau. de ca. cōfi. dñij.
Andre. Pomate. C. Sed cō tra tu pon dera circa istū passuz si deiciēs perdat feu- dum z ap- plicet offē sovide hic scribentes Bar. hic z quod not.
Joan. de imol. in. l. eorum. infra. e. tenet quod com- moditas applicatur deiecio. Bald. tangit in l. j. ff. de re. diui. q. xl. ang. tangit in dicta. l. eorum. Pet. de an- cha. tangit in. c. felcis. de pe. lib. vj. Ego nunc con- sulo et ponderaui. quia in casu in quo consulo erant duo consobini habentes feudum commune vnus execit alterum ego consului quod posito sua accre- scit vel applicabitur deiecio et motus fui ex eo qz cō- socius est pariter obligatus domino et non est ex- tranēus et in eo cessant omnes rationes Bart. hic. et mouetur Barto. ex eo quod voluit Guil. Barto. et alij in. l. cum hi. §. si vni. de transacti. Bald. in. l. qui rome. §. duo fratres de ver. obli. vide illud consiliū qz est copiosum et subtile pro illis comitibus pro co- mite laugone compatre meo et domino Nicolao.
C. Et transeat commoditas. Adde post Alex. hic quod idem tenet Bald. consi. ccc. xxxij. j. lib. ad quē autem pertineat prestare seruitia domino: non tan- git: sed Alexan. refert qz salu. in aut. ei qui. de bo. aut. iu. pos. tenet opi. Barto. spe. not. in situ. de primo et secundo decre. §. restat. vers. sed quid faciat domi- n9 et Joan. an. in addi. e. ti. §. videndum. ver. quid si re- dicunt qz vasallus etiā post secundū de- cre. tenet pre- stare seruitia domino. et allega. text. in arg. in. c. j. extra de feu. non tamen distinguunt an in causa dāni infecti an aliter vnde ipse Alex. pro cōcordia distin- guit vt hic per eum aut feudum erat simpliciter con- cessum: aut ad certum et determinatum vsum. primo casu non teneatur secundo sic.

Bartolus super prima parte. ff. noui

a **C** publicatis bonis. Adde Alexan. consi. xliij. l. i. et consi. ix. l. ij. lib.

b **Q**uod in feudatario. Adde Bald. consi. cclv. l. iij. lib. vbi etiam ponit quid si est pactum in inuestitura quod emphyteota volens vendereteneatur denuntiare z do-

nino dare a bonis^a transeat in fiscum. Spec. vide-
tur tenere idem quod in feudis: vt di-
cto. §. quoniam de feu. ver. xl. in fi. tu
dic aut est emphyteosis ecclesie. et ec-
clesia potest a fisco repetere indubi-
tante. casus est in autentica de aliena.
z emphyte. §. i. colla. x. Si est emphy-
teota pauati siquidem est talis em-
phyteosis q̄ forte ex conuentione tra-
siret in extraneum heredem tunc tra-
sit z in fiscum qui habetur vt heres vt
l. ij. C. ad. l. iulij. de vi. cum simi. si vero
ad extraneum heredem non trasiret
in fiscum: vt. §. de bonis damna. l. ij. a-
lias est. l. i. §. si in libertum. et
ibi glo. not. de hoc sed dominus repe-
tet tanq̄ re indebite alienata. Ad ob.

c **S** ad p̄mū. Ad-
de Bald. consi. cccj. l. iij. lib. vbi tenet quod si feudata-
rius dat ad liuellum finita generatione de bonis de
quibus ipse est in feudatus z illa bona sint in casu re-
uersionis ad inuestientem quod reuertuntur ad pri-
mum dñm non ad fm alleg. glo. in. c. similit. de le-
cōa. Jaco. de bel. ibi quod non q̄ Alex. hic in. xliij.
col. j. mol. et Ro. tenet quod imo cum per primo in-
uestitum non fuit commissum delictum q̄ res ad ip-
sum reuertitur non ad dñm per. c. imperialem. nam
Bald. ibi alleg. dicit. c. et non fundat se ex eo q̄ pri-
mus non deliquerit sed ex eo quia ipse primus tran-
sulit omne ius suum vtile in hunc secundum. vnde ni-
mirum si reuertitur ad fontē. s. proprietarium vt. §. si
nunt. in. si. de usufr. z. l. sicut in. an. os. §. pe. ver. plz est
nobis. supra qui. mo. usufr. amit. et Bald. ibi loquitur
quando emphyteosis erat finita per generatio-
nem et delictum non erat in primo nec secūdo. et hic
dicta glo. de qua hic non fit mētio z inquantū alex.
post jmo. et Ro. tangit an offendēs fratrem domi-
ni priuatur feudo. vide que posui in. §. chysogon.
vtra Alex. hic et ibi.

* Pro cōcordia. Aduerte q̄ Bar. reperitur dixisse in
Lmperator ff. de fideicō. l. i. q̄ res prohibita aliena-
ri non confiscatur licet bona publicentur contrarius
tamen allegatur in hac. l. si finita. §. si de vectigalibz
in illis. q̄ an bonis publicatis publicetur feudum vt
emphyteosis. in dic fm. d. Chyristo. de nicel. in. l. si cō-
stante. §. si. ff. sol. mar. vbi contrarietatem alle. dicit
q̄ quedam sunt prohibita alienari ita vt nō possint
transire in extraneum heredem et sic non est in facul-
tate alienantis et talia non veniunt in confiscatione
bonorum ita loquitur Bar. in. d. k̄mperatoz. sunt q̄-
dam que sunt prohibita alienari simpliciter in fauo-
re ipsius cui⁹ sunt bona non in sūt phibita trāsseri
in extraneū heredē que possent alienari puta p̄ mu-
lierem seruatis n̄ aliquibus solēnitatibus et tūc ista
bona vt puta per mulierē possint in fiscum trāsseri
in suis casibus quod est valde nota.

hec. l. vt dixi. quia hic obligatio personalis sequit-
ur possessio. secus in alio emphyteota. Hanc diffe-
rentiam ponit Ljn. C. de iure emphyteoti. l. finali.
sed certe glo. ordinaria est de fundo patrimo. l. pri-
ma. lib. x. **S**ed quid in causa damni infecti. de-
co idem quod supra dixi in feudo. quia istud ius do-
minij vtilis est communi cum obligatione persona-
li ad pensionem. et sic vnum non potest transire sine
alio. **Q**uid si propter t̄ debita emphyteo. dico
idem quod dixi in feudatario. **E**adem ratione
posset dici quando bona publicantur ex delicto cum
propter obligationem emphyteosis. ergo idem de-
bet esse sicut quando propter debitum capitur. Res-
pon. in his casibus in quibus bona publicantur fi-
scus non capit vt creditor. sed vt heres. et ideo si bo-
na non sunt soluendo non capit vt infra de iu. fil. l. j. §.
an bona. z. l. non possunt. sed si poneremus reum. cō-
demnari in certa quantitate pecunie. et in executiōe
bona capi. tunc dicerem idem quod in alio primato-
creditorē quod commoditas trasit in fiscum dura-
tura tantum quantum duraret apud ipsum reum. vt
supra de pig. l. lex vectigali. et dicta. l. peto. §. prediū
s. d. leg. ij. nec ob. p̄dict. j. d. iu. fil. l. stati. §. comelio.
q̄a ibi ius fideicō. q̄ a fisco petebat nō erat purū z l̄
quidū. ibi dicit s̄ h̄quidū ē hic z purū ius dñi. **T**er-
tio q̄ro t̄ qd de fundo liuellario de isto gl. tangit hic.
et. C. de sacrosan. eccle. in autem. ingressi. Et in sum-
ma. C. loc. in secunda colla. dicit quod iste contra-
ctus est quando vasallus locat in. xx. annis. Ljn. tā-
git de iure emphyteo. l. prima. z nihil dicit certe ter.
dicit quod illud quod datur a vasallo perpetuo sub
modica pensione dicitur liuellus vt. x. colla. qualiter
olim po. feu. alte. c. primo de probi. feu. alte. per lo.
c. primo in fi. Et ideo non dicitur proprie emphyteo-
ticus. quia concedens non est dominus tamen ho-
die his vocabulis abutimur. et pro eodem commu-
ni vsu loquendi accipitur sicut contractus emphy-
teo dico idem iuris. vt supra dixi. si vero poneres
contractum liuellarium. hoc est emphyteosim acce-
ptam a primo vasallo vel primo emphyteota tunc
in casibus in quibus dixi supra ad dominum reuer-
ti non reuertetur ad eum qui dedit sed ad primū
dominum vt no. in similit. C. de iure emphy. l. fin. sed
est casus hodie de hoc de probi. feu. alte. per sc. l. im-
perialem. §. illud quoq̄. Distingue ergo in omnibz
his casibus per rationem illius ter. **Q**uarto que-
ro t̄ quid de feudis precarijs de his glo. tangit hic z
in autē. ingressi. z Ljn. in. l. prima. C. de iure emphy-
teo. certe hic non est contractus precarij de quo loquitur
fi. de precario quia illud reuocatur ad voluntatē cō-
cedentis. sed est quidam contractus cōcessionis de
quinqz in quinqz annis vel in maius tempus. z istud
nomen contractus est de consuetudine magis quā
de iure vt extra de preca. c. primo. et ibi per jmo. ta-
men in omnibus et per omnia est eiusdē nature cu-
ius est emphyteosis. Et ideo qd̄ s. dixi hic dico. fa-
cit qd̄ no. in spe. in. d. ver. xl. **Q**uinto quero t̄ q̄ erit
practica istius materie fm formā interponendi pri-
mum decretum z scdm̄ in istis iuribus incorporali-
bz. Et aduerte quādoqz ipsa iura incorporalia peti-
tur et tunc dic vt dixi. s. in. l. si prius. Quandoqz pe-
tur aliud propter quod deuenitur ad missionem iura

possessionem in dictis iuribus incorporalibz. dic q̄
quedam sunt iura in quibus nulla est possessio vel
quasi vt in noibus debitorum. z tunc primum de ce-
tum est vt. l. prima. C. de preto. pig. z ibi gloss. ponit
formam. z. j. de re iudicata. l. a diuo. §. sed z si peccu-
nia. z ibi ponitur alia forma. Secundum decretum
erit vel cogendo debitorem vt cedat vt. C. quando
fif. vel priua. vel cogendo debitorem vt soluat. vel
illud nomen vendendo. vt de re iudicata. l. a diuo. §.
sic quoqz versiculo item quid diamus. quandoqz il-
li qui habent aliquam possessionem vt fructuarius
emphyteote z similes possident naturaliter. tunc pu-
mum decretum est quod mutat in possessionem il-
lam quam ille habet vt hoc. §. z. s. eodem. l. hoc am-
plius. §. finali. et. l. quamuis. Secundum decretum
interponitur diuersimode quia quedam sunt iura
que in alium possunt sine impedimento transferri vt
ius feudi vectigalis. z tunc iudex decernit vt actor
eodē iure sit quo reus contumax. Ista practica ponit
tur hic in ter. notab. liter. Quod intelligo nisi in per-
niciē domini interponeretur. tunc enim quis nō po-
test poni eodem iure. quia non potest quis esse su-
perficiarius vel vectigalis sui propij fundi. pra-
ctica ergo erit quod iudex denegabit ei superficiē
vel vectigalis petitionem vt dicā statim in fructua-
rio. sunt quedam iura que non sunt separabilia sui
natura vt usufructus vt in situ. de usufru. §. finitur.
tunc siquidem secundum decretum interponatur ad
petitionem domini qui non potest esse fructuarius
sui fundi. tunc ex secundo decreto iudex denegabit
usufructus petitionem. et intelligo tunc ipso iure si-
cut ipso iure trasiret dominium vt. l. hoc amplius.
§. celsus. z. l. quamuis. s. eodem. et quod not. s. cod.
l. pretoris. in principio. Quandoqz interponitur ad
petitionem tertij. et tunc ex secundo decreto iudex
denegabit sibi usufructus petitionem non ipso iu-
re sed ope exceptionis vt. s. de noxalibus. l. si noxa
le. et trasfert in petitozem illam commoditatē vtē-
di que erat apud fructuarium secundum formam. l.
usufruct. solu. matrimo. z argumen. huius. §. z. l. pro
herede. §. si quid tamen. de acquiren. heredita. et. j.
de adulte. l. si postulauerit. §. iubet. Quedam sunt
que non sunt separabilia ratione adiuncti. vt feudū
et emphyteosis: et tunc siue secundum decretum in-
terponatur propter vitium ipsius rei: siue propter
obligati. persone habes formam ex dictis in prece-
dentibus questionibus. semper tamen cum inter-
ponatur ad petitionem domini satis esset quod de-
negetur reo talis iuris petitio: vt dicta. l. quamuis.

12 **S**exto quero an condemnato filio z bonis eius
publicatis publicetur proprietas quam habet in pe-
culio aduentitio remanere patri salvo usufruct. Rñ.
non quia filio interdicta est omnis alienatio sine pa-
tris consensu. vt. C. de bon. que liber. l. cum non so-
lum. §. filijs. ergo delinquendo non alienabit sed a-
pud patrem manebit sicut quando filius heredita-
tem repudiat. vt dicta. l. cum nō solum. z sicut supra
diximus in fructuario z emphyteo. qui non possunt
alienare. Item sicut in muliere que non potest ale-
nare. sic nec eius delicto dos publicatur nisi in casu
bus. vt. l. quinqz legibus. j. de bonis vacanti. Item
sicut nec damnato patre publicatur peculium: vt. l.

l. ij. §. sed vtrum. in fine. s. de mino. Licet cōtra hoc
faciat. l. prima. §. merito. quando act. de pecu. est an-
na. tu responde quod licet fiscus teneatur. tamen a
filio recuperabit retinendo de peculio vt in sequen-
ti. §. primo patet. Item per textum. in. l. tertia. C. de
bonis p̄scrip. vbi non publicatur castrense. ergo
multominus publicabitur illud. tamen ad istud qui
dam respondent quod illud olim quando filio mor-
tuo pater occupabat iure peculij profectitij. sec⁹ ho-
die cum filius habebit heredem vt supra de iure do-
tium. l. auus. et ibi nota. supra soluto matrimo. post
dotem. et ibi plene examinatur: tamen propter delictum
cum filie pater non perdit dotem: vt. C. de dñor.
autem. contra si filij. et not. eodem titulo. l. consensu.
et per Dymum soluto matrimo. l. secunda. §. sed si in
patris. et hoc videtur velle. ter. in dicta. l. tertia. vbi
dicit nec castrense zc. Et sic dictio nec implicat. qua
si dicat nec aliud. idem sentit glossa. j. de bo. dam. l.
prima in principio. vbi dicit etiam castrense z idem
Et in summa de bo. dam. et per illud etiam inuit
nec aduentitium publicandum z hoc esse verum cla-
rius liquebit respondendo ad omnia que in contra-
rium possunt obijci. primo videtur quod debeat pu-
blicari ius quod quis habet vt hic. z. l. si postulaue-
rit. §. iubet. de adulte. Respondeo ibi loquitur in co-
qui potest alienare. secundo obft. quia hic est que-
dam alienatio legalis. vt. l. secunda supra de re. co.
Solutio ibi res peruenit ad minorem cum qualita-
te illa. vt ibi patet. z hoc plene examinatur in. l. si con-
stante in principio. supra solu. matrimo. z per ea que
ibi not. apparet responsio ad id quod not. supra de
pactis. l. item quia. z. C. de leg. tuto. l. finali. vel respō-
de vt statim dicam. tertio obft. nam minor prohibe-
tur alienare. z tamen propter eius delictum bona pu-
blicantur. vt. C. de aut. p̄stan. l. clarum. z quod no.
C. vnde vi. l. si quis in tantam. vbi tetigit Jacobus
de aret. z Ljnus et male dixerunt. Respondeo ibi
erat prohibita alienatio fauore minoris. vnde pro-
pter delictum perdit suum priuilegium. hic vero est
prohibita alienatio fauore alterius. scilicet patris.
vt dicta. l. cum non solum. §. si filijs. ibi ne cupidini
dedit scilicet filij tristem exitum sentiant scilicet pa-
tris. ita dicit ibi glossa sicut hic fauore domini va-
sallus et emphyteota prohibentur alienare. Item
obstat supra de fundo dota. l. prima. sed ibi fiebat
alienatio propter ipsius rei vitium. z maritus eo ca-
su habet potestatem alienandi. Item obstat quia fi-
lio condemnato datur in patrem actio de peculio. z
in eum sit executio. vt. l. tertia. §. idem scribit. supra
de pecu. z. l. filio. la secunda. et ibi nota. supra soluto
matrimonio. Respondeo illud verum quando filij
condemnatur in certa quantitate. et sic est debitor.
hic vero bona publicantur in qua publicatione non
venit peculium. et sic ad id non est debitor. Et
melius etiam si filius condemnatur in certa quan-
titate pecunie si fuit in iudicio. z sic quasi contraxit
pater tenetur de peculio. vt dicto. §. idem scribit. hoc
est verum in peculio profectitio: quia pater concessit
filio separatim a rationibus patris: et sic equum est
patrem ex facto filij obligari. vt supra de pecul. l. j.
secus in peculio aduentitio: cuius ipse pater habet
administrationem: quia tunc in eo filius non potest

At contumax. Adde Abb. consi. lxxv. ij. lib. vbi in omnibus sequitur Bar. in hac quest. an aut publica...

Que sit ista actio que datur ex hoc edicto. Dominus domus ruinosae an cogatur precise cauere...

pretor. §. si cum. l. seq. §. eodem. Alij dicunt quod est actio ex stipulatione presumpta sicut alibi vt in glo. Jaco. de are. dicit qd textus hoc voluit dicere...

Andre. Pomate. Potest etiam. not. hoc dicto. vide dom. Anto. et alios. et ibi late dixi in c. sin aut de rescrip. et eadem do. Ant. in c. si clerico...

A ipso iure. Adde et intellige fm Alex. de liberatione spectati generalit aut petere no pot etiam si de alio debito no apparet. qz talis cautio liberatione dicitur captiosa vt est in l. cum aquil. et ibi Bart. s. de tras. r. idē ibi no. Ang. r. alij Bal. in l. pactu. C. de col. r. in l. ij. s. contrariu. de a ipso iure et petit de hoc sibi fieri instrumentum vt possit probare. tunc possit per casum l. vt. C. de col. fm. patri. l. placuit. in autē. de col. s. ij. collatio. it. quo dicitur Spec. in ti. de instru. edi. s. post qz. ver. quid si solum. an autem t possit implorare officium iudicis vt pronuntiet ipsum exceptionem habere vel liberatum esse dico qz sic. vt. ij. de fidei. l. si cōtēdat. b et ibi no. p̄dicta vera nisi habeat actionem ordinariā per quā statim possit agere vt dicta. l. iij. s. contrarium. de contrario iudic. tute. p̄dicta per modū actionis: sed ope retentiōis quādoqz quis consequitur sibi fieri instrumentum ad liberationem vt infra de noua. l. si pupillus. in prin. C. huc de actore et si quidem potest statim sibi debitum petere non potest petere sibi cauēri. vt de usufruc. earum re. que vsu consti. l. hoc senatus. s. ij. de condi. ob cau. l. si mulier. de iure do. l. licz. Sed si actio competens ad debitum esset extraordinaria vt esset hic ex ficta stipulatione tunc possit petere sibi cauēri vt hic. Si no statim non possit agere tunc quādoqz ad petendam cautionem competit actio. vt. l. secūda. de enic. et. l. ex empto. s. et ex empto. vel officium mercenarium deferuiens actioni. et isto casu non est dubium vt l. h̄ari. et. l. legi. si ser. ven. et quod no. in. l. ij. s. hoc iter dicit. de it. actus piua. Quādoqz ego peto istam cautionem mero iudicis officio. et tunc cogitur prestare causa cognita. aut em̄ timetur de morte testium vel absentia d iustitia et cogitur parē cauere. alias secus. de ista cause cognitiōe intelligo supra. de iudi. l. in oibus. put ibi intelligitur de nuda cautione secūdam glo. ibi postiam. arg. in. l. aquilia si deletum. supra ad l. aquil. et supra ad car. l. ij. s. due. et hoc etiam in iudicio stricti iuris vt supra. q. ex cau. in. pos. et. l. in possidē. r. l. si pecuniā. r. s. item si quis. de cōditio. ob causam. ratio horū est. qz quādo de morte vel absentia testium non timeatur h̄ actio nem ordinariā per quam sibi eque consilium. ideo hoc officium extraordinarium sibi non datur cum esset eq̄tas. sed si ageretur qz satisfaret tunc p̄teretur alia cause cognitiōe de qua loquitur. l. si creditor. s. ij. de p̄m. cre.

vbicunqz autem actio differtur in casu mortis dico posse peti cauēri. seu instrumentum fieri propter dubium: vt possit habere probationem. vt. l. ij. s. i. r. ibi no. s. solu. mairi. facit ad p̄dicta. s. de lega. ij. l. peto. s. fi. et quod ibi no. per glo. et clarius scribā. Sed an quis possit petere pronuntiare sibi act. cōpetere. Hic v. datur qz sic. dic aut quis habz actionem r certus est actionem sibi cōpetere et tunc pot petere sibi pronuntiare iure dicte actionis et illud est idem quod petere cōdēnari vt. C. s. sen. que sine cer. quā. l. qz qz. r. ex sententia tali fiet executio ad id quod debetur vt supra de iudi. l. si p̄tor. in prin. Si vero aliquis est incertus incertitudine aliqua cuius declaratio pendet arbitrio: boni vni hoc est iudicis. et tunc potest implorare officium iudicis vt declarat sibi actionē cōpetere vt. l. thais. s. foroz. ij. de fidei. cō. lib. et de statuli. l. labeo. sic intelligo de contrahen. emp. l. hec vēditio. et de iure do. l. cū post. s. gener. de leg. ij. l. si sic. in prin. et de lega. ij. l. fideicom. s. qz qz. cum simi. Sed si incertitudo dependeret ex facto aduersarij dic vt in. l. ij. s. quod autem. j. quo. lega. r. l. si indebitum. j. rem ra. habe. Nunc ad propositum dico qd alternatiua posita hic in tex. loquitur in diuēsis casibus. primo quādo subterfugia partis sunt euidētia ita quod pars est certa. tunc debet petere quod sibi cauēatur. secundo quādo tergiversatio partis est dubia ita quod pendet ex declaratione iudicis vt. l. vir bonus. iudi. sol. tunc petitur a iudice quod de claret parti actionem competere. et hoc est quod dicitur hic tex. putat. r. quod arbitrium boni viri significat. vt. l. fideicom. infra de fideicom. lib. et hic non curro sine ponatur alternatiue siue copulatiue. quia idē sensus est sicut dicitur in interdico qd vt aut clā. habet enim locum siue fiat vt siue clam siue vtroqz vt. l. cum quidam. C. de verb. sign. talis enim copulatio factorum non requirit cōcursum. vtriusqz. vt. l. ij. s. de his qui not. infra. et dicam. j. de verb. sig. l. sepe. Et isto casu erunt duo iudicia vnum quo pronuntiat actionem competere aliud per quod actio exercebitur: non enim potest fieri executio cum actionē fuerit in iudicium deducta: sed superiori casu sic. Sed quero t̄ quādo agitur vt cauēatur: et quis non vult cauere ad quid cōdēnabitur. Respon. si dolo: ad totum quod poterit interesse: vt. l. ij. supra de euic. et quod ibi not. supra de actio. empti. l. exēpt. s. etiā. alias est s. r. exēpt. r. ibi text. est r. gl. s. quādo sine dolo: tunc differtur executio. ita debet intelligi quod ibi not. et quod not. in. l. locum. s. cōdēnatio. j. de rabu. exhiben.

Missio in possessionem habetur loco cautionis. Qui habet pignus conuentionale sibi traditum tenetur reficere: et quid in p̄torio.

Si quis damni infecti. Nota t̄ qd missio possessionem habetur loco cautionis. simile in. l. de bonis. s. qui a pupillo. supra ad carbo. et. l. post qz s. Imperator. vt leg. no. ca. C. p̄ cautio committitur in solidum sed missio solum prodest in ipsa re. so. non est per omnia idem. C. oppo. infra. eo. l. s. si qz

metu. Solutio istud corrigitur a iurisconsulto ibi se a quenti. Opponi. r. videtur quod primi iurisconsulti bene dicant quod missio teneatur reficere sicut fructuaris vt supra eodem. l. hoc amplius. in fine. r. l. hactenus. de usufruct. gloss. alleg. pro eis. r. non soluit. dic quod ibi p̄cessit contractus cuius natura tenetur reficere hic non. Item oppo. qz etiam hic videtur cōtractum pignus p̄torio: sic idē qd in cōuentionali. sol. nō est idē. vt. l. p̄tor. s. his verbis. r. s. est p̄terea. j. de bo. aur. iudi. pos. Secūdu hoc ergo t̄ no. bene. qz hic h̄ pignus conuentionale sibi traditū tenetur reficere vt hic. r. l. si seruos. in prin. s. de pigno. actio. sed ille qui h̄ pignus p̄torium si omisso caderet in dolum vel latam culpam teneat. vt d. s. his verbis. r. seq. fallit in missione ex causa damni infecti. ratio: quod nō potest sibi imputare cum ipse nō falsiferit. vt. s. eo. l. qui bona. s. si quis. quia hoc voluit dicere hic tex. Ultimo quero r. sol. vt in gloss. Hec actio non potest offerri alio loco.

Item videamus. damno a die petite cautionis. vt. s. eleganter. sol. hic. sic de facto p̄ungit qd damnum ante missionē nō cōtingit fm Jac. de are. abs t̄ cautio referat ad id t̄ps ex quo venit ad dānum fm distinctiōne positam. in. d. s. eleganter. r. hoc sentit hic glo. Oppo. qd sufficiat offerre cautionē de stando iuri nō de damno infecto vt aut. ei qui iuratur. dic vt. s. iulianus. Tertio oppo. qz expense debeant solui nō pro eis cauēri. j. s. siliam ruerint. ver. proinde. r. C. de iudi. l. sancimus. Solutio hic erat actor cōtentiū cautione. sed si esset dubium de expensis cautio sufficeret. vt. j. de sta. lib. l. statuliberi.

Querit glo. an hec cautio possit offerri alio loco. r. dicit qz nō. vt. l. de die. s. plane. qui satis. cog. di cam. j. de p̄m. cre. l. pupillus. s. j.

Si quis ex causa nō potest in possessionem venire perinde est ac si venisset. No. qz concordat iuriscōsulti. r. sic concordantur testes. extra de testi. c. cū tu. r. alias dicem. Item no. quod si quis ex causa non potest venire in possessionem perinde est ac si venisset. r. est cōstitutū pignus p̄torium quod nota. Facias ergo quod nuntius referat se non potuisse immittēre ex aliqua causa. Ultimo. no. hunc. s. ad ea que dicā. j. s. si quis metu.

Prescribi iuri offerendi an possit remittiue. Oppo. C. de iure do. in. l. pe. l. vltima glo. r. Jaco. de are. videntur hic tenere qd hoc sit verum in causa damni infecti qd non audiat post secundum decretum r. an istud sit verum vel non dixi in. s. iulia. d.

Oppo. quod esset litium finis si solueret. solu. vt in glo. No. formam secūdi decreti contra dictaz solu. No. inducat istam. l. quod potest prescribi iuri offerendi dic vt dicto. s. r. per Lyn. r. per Guil. in l. si rem. s. omnis. de pignori. actio. et nos idem tenemus.

Si iam ruerint. Opp. j. e. s. cū tamē. e. Solutio. Solutio. hic non fuit negligentia. Oppo. de. l. ij. s. si. de here. ven. r. de negro. ge. l. si quis viam. So. subaudi maxime. C. p.

Sed ille qui habet alias differentias inter pignus p̄torium r. conuentionale vide no. in. l. ij. s. de pigno. actio.

Item videamus de intellectu huius. s. vide do. Joan. in. s. iulia. s. eod. l. r. quod dixi in. l. cum qui. j. de bul. cre. adde qd pau. de ca. hic tenet Bartol. et Jacob. de aret.

Possit offerri. vide de Joan. de Imol. hic r. adde Salic. in. l. hac edicta li. C. de sec. nup. r. vide Imol. in. l. quidā con sultabat. in xvij. colū. j. de re iu. adde quod pau. de ca stro dicit qz si. s. postea autem est ar. quod si statutum dicat qz ab aliqua sententia non possit appellari non tollit quominus possit peti restitui. in integ. vt dicit tenere gl. in. l. p̄ma. C. si de mo. pos. de quovide Bald. con silio. c. vj. l. lib.

Item not. r. vide tex. singu. fm Barto. in. l. qz quis. j. de bo. aut. iudi. possessis. r. in. c. j. vbi optime procedit de do. r. cōm. r. an ista ficta possessio sufficiat ad prescribendum tex. in. c. primo. dicit quod sic q̄stum ad illum annum sed quo ad prescriptionem domanj dic qd non glo. est singu. fm Dy. in. c. sine possessio. ne. de reg. iur. in. vj. And. Barba.

Si iam ruerint. quero quid. vide omnino Ang. et Imo. hic r. adde text. in. c. significante. de pigno. et in. l. si quis. p̄tori. s. item apud labeonem. cū gloss. de furtis.

¶ Ius detentiois. sicut possessio potest retineri solo animo ita et iura detentatio. hanc est text. sing. et forte non reperit alibi fm Joan. de Imol. et ideo facti fm Ange. quod ille qui stetit per quinque annos postquam fuit immisus ex primo decreto quod ad rem illam non accessit. et demum petebat se imitti ex secundo an debeat au diri de q dicitur latius de Imo. et 3o. aliquid nota in l. pre tor. §. i. eū. de bonis aut. iudic. possessis. adde apostille quia deficit vni b ratione materie dic. aut damnum cō verbū dū dicit quod detentatio retinetur solo animo quā do est iure ciuili suffulcavit est illa quam quis habet auctoritate iudicis et tunc dicit esse casum hic. et in quantum tangit an ille qui stetit absens p quinque annos postquam fuit immisus ex primo decreto si re deat et petat se imitti ex secundo debeat au diri. ad de quod Angelus dicit fuisse determinatum florantie quod si missus vider dominum colere et fructus percipere et ipse passus est negligendo quod perdit detentationem sicut ille qui scit naturalem possessio cupatam negligit. idem dicit se consuluisse Paul. de castro. propter istud dictum Ange. quod dicit p petuo notandum.

tingit ante cautionem pettam et dicitur in l. pre tor. in ff. et l. hoc amplius. s. eodem. aut contingit post cautionem pettam ante decretum interpositum. et dicitur vt. §. eleganter. aut post decretum interpositum. et tunc aut post decretum de cauendo aut post decre. de mittendo. primo casu aut cautio fuit dilata propter subterfugiam non cautentis et per omnia distinge vt in. §. eleganter. Secundo casu aut non venit in possessionem. aut venit. si non venit. et tunc aut non neglexit. eiperinde est ac si venisset: vt hic in ff. aut neglexit. et tunc perdit beneficium pre toris pro damno quod iam contigit: secus pro eo quod continget postea. quā tūc adhuc posset intrare pro eo. vt hic in fine. et §. illud queritur. et §. si iam fuerint. Si vero venit in possessionem. si quidem perseuera uerit non est dubium. si vero recessit tunc aut animo deferendi. aut animo retinendi. aut dubitatur vt hoc §. dicitur qd hęc detentatio. retinetur animo quero qualiter p datur. respondeo morte: obliuione: et alijs modis quibus perditur possessio vt dicam. j. de acq. pos. l. j. sed tamen pignus pre torum. et pre toris: beneficium retinetur. vt. C. de pre to. pigno. l. fin. Solū tamen tunc perditur beneficium pre toris quando spō te derelinquit vt hic. ¶ Quero an ius intrandi in possessionem post decretum interpositū duret ppetuo videtur quod finitur animo sicut beneficium pre toris mortui. vt. l. j. §. largius. de suc. edic. dicit quod durat vsq ad biennium. vt. l. fi. C. de bo. aut. iudic. pos. ¶ Quando timetur de morte testium vel absentia in hac materia statim fit processus et examinatio et condemnatio et differtur executio. ¶ Ad admittens missum in possessione ex causa debiti conditionalis statim condemnatur.

Si quis ex hoc edicto

¶ Si quis ex hoc edicto. l. si sterilis. §. si per venditorem. de actio. empti. et infra eodem. l. damni. §. si is. Glossa non soluit. Dymus dicit quod in illis non extenditur actio nec obligatio. Preterea ibi est extensio circa rem: que prohibetur: hic circa tempus. ¶ Item opponi. de hoc. §. ad. l. ante qd. nam ibi videtur quod ita demum extendatur si ante damnum offeratur. Solut. o. illud quod ibi dicitur ante damnum est impunitum subaudi perpetuo et tunc bene sequitur si tamen et cetera. vel dic impunitum ad tempus. et tunc ibi si tamen subaudi maxime. prima placet. quia tunc est perpetuo impunitum. vt. l. prima in fine. j. ne vis fiat. et. ¶ Opponi. ad hoc quod in delictis admittitur purgatio. vt. j. de furtis. l. qui ea mente. solu. hic non est proprie purgatio: sed magis solutio interesse. vel hic delictum non erat vsquequaq perfectum. ¶ Quero hic dicitur extenditur quid est hoc dicum. Respondet glossa. id est eius condemnatio sine effectu eius sine exercitium. quod istoum est verum. hic si quidem tunc de morte testium vel absentia. tunc statim fiet processus et examinatio et condemnatio et differet executio. alias differretur etiā exercitium ar. l. in. l. aquilia. si delecti. ff. ad. l. aquil. ¶ Sed contra hoc fortiter opponi. quod qd qd conuenit ex dolo statim fit executio. vt. l. locū. §. cōdenatio. de tabu. exhiben. Solū hic non erat obligatio contracta: sed contracta ex dispositione legis cum qua mitius agitur. ibi ex dispositione

2 hominis. ar. de arb. l. celsus. vnde dico qd si quis nō a admitteret missum occasione debiti conditionalis: cōtra eum statim fieret condemnatio et executio. vt penul. qui. ex cau. in pos. ea. ¶ Quis missum. Actio. Oppo. j. ne vis fiat ei. l. j. in fi. sol. vt in gl. lictio. sol. glo. ¶ Quero an detur in heredē qd ex de lictio. et successor singulari. glo. qd sic. dicit vt dicitur. j. eo. l. fluminum. §. ad iudic. ¶ In hoc. §. agebatur vel ex stipulatione. vel hypothecaria. ¶ Contra quem agatur in terminis huius. §. ¶ Si res manans ruinā fuit alienata post citationem vel decretum de cauendo ante interpositū primum decretum ex eadem instantia interponet primum decretum contra venditorem nō emptorem nisi in causa legatorum qd contra emptorem. ¶ Alienatio si est facta post primum decretū an ei⁹ vigore poterit cōtra emptorē perueniri ad scdm. ¶ Oppo. qd dāni infectū nō pot est imitari quod ter. inuit. Sol. vt in prima glos. ¶ Oppo. qd nō potest alienari lite pendente. vt. l. fi. de liti. sol. nō erat litigiosa res: qd nō erat questio de dominio. ¶ Oppo. qd multo magis quod d contestio post iudiciū. vt. l. ediles. §. ite sciedū. gl. fatet. ¶ De are. et d. cōtra qd illud est verū qd illud qd post lit. cō te. accidit nō venit in alia actione: als secus vt. l. non pot de iudi. et. j. titu. j. l. atheus. in fi. sed hic venit in alia actione: qd hęc stipulatio committitur quoties dā num datur. vt. j. rem ra. ha. l. si cū procura. ergo. et. sed teneo glo. qd predicta sunt cōtra. l. nō solū. de rei ven. ¶ Non ob. l. non pot. qd loquitur in eo qd cōtingit postea et est penitus separatum ab eo quod venit in primo iudicio. et ita loquitur. l. atheus. de opere postea factio de nouo qd erat omnino separatum a primo. et hoc puto verū in hac stipulatione pre toria in qua officium iudicis multum potest sicut in actione in re et in arbitrarijs. vt. d. l. nō solū. sed si esset stipulatio conuentionalis tunc nō veniret in eadē instantia. sed alia interpellatione op⁹ est. vt not. in. l. j. C. de iudi. fm opi. ¶ Quā. sed alij cōtra. in glos. ibi vbi dicte opi. examinantur in glos. super ver. deductū. Et predicta pcedūt put hic agitur ex stipulatione damni infecti. sed si ageretur hypothecaria vt statim dicā. tunc qd est actio in re et arbitraria. vt. l. in actionibus. de in lit. iur. sine dubio veniret in eodem iudicio. vt in d. l. non solum. ¶ Quero primo qua actione b hic agebatur. gloss. hic in fi. dicit hypothecaria. vel ex stipulatione et bene. et sic sunt due lectu. ¶ Quero contra quem agebatur si ponis in hypothecaria qd est in re pot conueniri primus. et ille in quem facta est alienatio. si ponis in stipulatione: idē fm gl. qd stipulatio: et eius successor etiam in re conueniri poterunt: qd nō est verū sine cessione. vt dicitur. j. l. pro xi. §. emptor. et in d. §. ad iudic. ¶ Quero quid si ante interpositū primum decretū post citationē vel decretum de cauendo fuit alienata: an ex eadē instantia interponetur primum decretū contra emptorē. rñ. nō sed cōtra vēditore tanq dolo desierit possidere: vt l. quoties. §. pre tor. de noxa. cōtra ipsum aut empto

¶ Si quis missum. §. iudex. puto vera idē tenet hic Ang. de quo per do. Jo. hic. Et vide qd not. p Bal. in. l. si quid. C. de serui. ¶ Quia actione. vide qd dixi post Bart. in. l. si cui. §. queri potest. vt in pos. lega. ¶ Ante interpositū. Lyn. tenet contrariuz qd debet fieri executio contra emptorem h nunq fuerit in mudo citatus ita tenet ipse l. vni ca. C. d. ali. iu. mu. cau. sa fa. in. viij. q. per. l. certa forma. sed tu vide qd no. ele. gāter bal. in. d. l. vni ca. et l. ob maritoni. C. ne vxor. p. m. v. bi elegantiuz loquitur qd alij in hoc ar. ti. et adde Bart. in. l. a diuo pio §. si sup re bus. j. d. re iudi. et in. l. j. §. si necessario. ff. si ven. no. et latius in repe. l. creditores. C. de pig. p. do. Ant. in. c. quia. v. de iudi. et per Bal. in. d. l. si certa forma. adde qd Ang. tenet opi. Bar. ex qua dicit resultare magnā veritatē quia nō erat necessaria executio principalis debitoris. sed si haberes inchoare nouū pcessum tanq d tertiu possessorem esset necessaria executio per aut. presente. C. de fideiussio. et ista dicit paulus menti tenēda quia sunt quotidiana et pauci sciūt reperire: qd Bar. loquitur breuiter et obscure. ¶ Damni. §. sed qd. et per istum text. vide hic nota. dicebat Ange. et adde qd dixit Bar. et Ang. in. l. qui cum tutoribus. §. de transact. et qd not. in. §. duo fratres. sed dicq hoc idē vult Bar. in. l. damni. §. parietem. j. e. in fi. quam hic alle. adde quod Paul. de cast. referi Ange. dicere qd audiuit Bar. in voce dicere per hunc text. qd si fratres diuidant hereditatez paternam et promittant inuicem non petere ratione iuris de presenti vel de futuro et contingat alterum mori absq eo qd impleuit voluntatē defuncti a quo

forte dāna 1 & fructuarius et dominus possūt
tu asuerat. 2 Fructuarius qñ petit sibi cauere ab extraneo.
q casu de- 3 Fructuarius qñ petit sibi cauere a dño
uoluit ad 4 qñ timet ruinam ponit tres casus.
coherede 2 Proprietatis dñs qñ petit sibi a fru-
eius pars 3 ctuario cauere propter dñum.
autem hoc 4 Dñus refectionis semp pertinet ad
ampli. C. fructuariū sed qñ est magna repetit:
de fideiuf. 4 modicam non repetit.
q alter su- 4 Usufructuari? qua actioe repetet expē
peruuiens 4 las magnas factas i re a ppietario.
non obmā 4
te pacto 4
poterit eā 4
petere q 4
illam con- 4
sequitur iu 4
re publi. 4
C. Si cui? 4
vsufruct? 4
qñ qua vi 4
de plene p 4
Bart. in l. 4
cotem. §. q 4
marimos. 4
j. de pube. 4
sylv. colū. 4

Si cuius vsufruct?

Ordinariū auxiliium excludit extra-
ordinarium nisi esset plenus per ex-
traordinarium cōsultum q̄ per ordi-
narium. h. d. cum l. inter fructuariū.
infra. e. et in gl. huius. §. et. §. ei qui. j.
ea. l. C. Opp. de l. inter fructuariū. ad
§. ei cuius. hic est vna glōf. paruula q̄
vult tollere cōtrariū. et incipit. f. tota-
liū. zc. et fm illū modū Dp. tollit con-
trarietates istarū literarū q̄ fm vnā
lec. d. cauere dño. fm aliā nō. Sed q̄
est ratio q̄ de vitio soli dñs cauet fru-
ctuarior: fructuari? dño de vitio ope-
ris. Et dñs. dat vnā rationē alibi. q̄
de superficie dñs nō cauet: q̄ vsufu-
ctua. h. refectionē. sed solū nō pōt re-
ficere: cū destrueretur domus destructo
solo. et sic exstingeretur vsufructus.
vt. l. repeti. §. rei mutationē. §. q. mo.
vsufu. amit. z ideo d. dñs de solo ca-
uere. et ista est ratio nō video aliam. 3
Ex eis sumo rōnē: q̄ aut vsufructua-
rius pōt reficere nō deponendo edifi-
ciū. et tūc pertinet ad eū refection. aut
opz vt deponat et tūc petit sibi cauere.
nec curo de vitio operis vel soli. et
l. inter fructuariū. repetit facti accidē-
tiā q̄ vbi cūq̄ esset ratio quā assigna-
ui. et l. haberet locū. C. Alter? oppo. 4
de l. inter fructuariū. tu dicit q̄ vsu- 4
fructuari? cauet: de vitio opis. sed q̄ 4
ro nome idem venit in cautione de 4
vtendo fruendo. dic q̄ cautio damni 4
infecti prouidet plenus quia in eave 4
nit culpa leuissima: vt. j. §. ei qui. in fi. 4
que nō venit in illa de vtendo fruēdo 4
ideo interponitur. C. Alterius opz 4
vt videas sex membra qñ dñs z fru- 4
ctuaris petēt cauere ab extraneo et 4
possunt. vt hic. in prin. z l. qui bona. §. 4
et superficiariū. §. eod. aut petit vnus 4
ab alio. z tūc aut fructuarius a dño z 4
sume tres casus: aut petit sibi cauere 4
de dño qd̄ timet de domibus in qui 4
bus h. vsufructū. z de vitio ipfarū 4
edifiū aut de dño qd̄ timet ab ipa do- 4
mo fructuaria in ppropnas edes suas. 4
In primo casu dic aut refection potest 4
fieri sine depositione edificij z perti-

net ad fructuariū nec cautionem pōt petere: vt in
punc. §. huius. z l. inter fructuariū. in fi. aut nō pōt
fieri sine depositione edificij. z tūc petit cautionem.
vt. l. inter fructuariū. in prin. j. eo. C. Quādoq̄z timef
dñum de domovicina in domo in qua habet vsu-
fructum z tunc potest peti cautio cū alia actione con-
sultum sibi esse nō possit. vt. j. proxi. §. sed inquilino.
nec obst. si dicit q̄ h. confessionē. q̄ illa nō datur hic
principaliter. vt no. j. eo. l. trebatius. z qd̄ dixi. §. titu.
l. l. j. qñq̄z timef damnum de domo fructuaria in do-
mum ppropnam. z tunc distingue vt primo casu di-
stint. argu. j. eo. l. in hanc. z l. si edibus. z per casdā
rationes. C. Venio ad secundum casum quando
propriarius petit cautionē a fructuario. z tunc aut
damnum timef de ipsa domo fructuaria in seipā.
et tunc aut timef de vitio ipsius edificij. z tunc non
petit cautionem damni infecti a fructuario siue ad
fructuariū pertineat refection. cum alia actione est
sibi consultum: siue ad eum nō pertineat refection. nā
cum ipse petere possit cautionem non petetur ab eo:
vt arg. l. apud antiquos. C. de sur. qñq̄z timef
de opere. z tūc aut potest sibi fructuario culpa leuis
imputari. z tūc nō petit cautionē: sed aget cautione
de vtendo z fruendo. aut nō potest imputari. et tunc
petitur cautio: vt. l. inter fructuariū. z argu. j. eo. §. ei
qui. Secūdo casu quādo timef damni de domo
vicina in domū fructuaria. z tunc aut potest imputari
culpa leuis fructuario: z tunc non potest peti cau-
tio. quia venit in cautione de vtendo. aut non potest
imputari culpa. z tūc petitur a fructuario cautio: vt
arg. j. eo. §. ei. Tertio casu quādo timef damnum
de domo fructuaria in domū ppropnam domini z tūc
dic vt. §. dixi per easdē rationes in primo membro.
C. Opp. j. quia ad fructuariū nō pertinet refection
nisi sit modica: vt. §. de vsufu. l. hactenus. Sol. qui-
dam referunt ad modicam sed nō est verū. imo sem-
per onus refectionis pertinet ad fructuariū. vt hic. z
l. inter fructuariū. z. §. eo. l. hoc amplius. §. si. siue sit
impensa modica vel magna. Modicam autem non
repetet vt. l. hactenus. §. de vsufu. magnā repetit: vt
l. eum. C. de vsufu. nisi hoc esset vbi ipse deberet depo-
nere edificij. q̄ tunc dicit vt. §. C. Quero? qua? actio-
ne repetit: z hic gl. dicit q̄ impensas magnas actio-
neg. gest. Idem tenet in l. eum. C. de vsufu. z doct.
nō examinant hic. sed mihi videtur q̄ nō sit verum
quia habet locum actio neg. gest. quādo nulla neces-
sitate gerit. Secus si necessitate: vt. l. curatores. C. de
neg. gest. facit. l. ptoz. §. in verbis. j. de bo. aut. in. pos.
C. Quero quando repetit. z dic de his duabus ques-
tionibus: vt plene dixi. j. de publi. l. cotem. §. q̄ ma-
ximos. circa fi.

Si inquilino. No. q̄ inquilinus nō habet
ius reficiendi. quia tūc sibi
non cauetur: vt. §. proxi. §. z hoc est verum nō tamen
tenetur reficere ex natura contractus. sed act. nego.
gest. potest. C. Sed opp. de l. qui bona. §. de illo. §.
eo. Solu. de domo conducta in ipsam domum con-
ductam. non cauetur de domo conducta ad ppropnas
domos. si timef damnum cauetur.

Si qui. In fi. ibi eius. f. rei culpa non hominis
dicitur. C. Oppo. de princip. huius. §.
ad finem. Solu. quidam qd̄ corrigitur. principium.

Non est verū: quia vitanda est legum correctio. Alij a
dicunt q̄ disputatiue. h. d. Alij dicunt qd̄ istud plus
autem: venit determinatiue. qd̄ mihi placet. C. Op. b
de l. qui bona. §. de illo. §. e. vbi nulla ratione inquit-
lino cauetur. Dicit Jaco. de are. si superficiarius ti-
mer damni de domo superficialia in ipsam domū.
et nō cauetur: quia si vitiosam domū cōduxit impu-
ter sibi. aut incidit vitium superficiali. z potest refice-
re: aut vituz soli z tūc potest migrare: sic pōt loqui a
hic. Nec finis determinat nec corrigi principū. sed
si timef de domo superficialia in domū ppropnam:
superficiarij tūc habet locū hic q̄ finis determinat
principium. sed indistincte dico q̄ finis determinat
pncipi. z. §. de illo. in l. qui bona. loquitur in inquilino
cui per migrationē potest esse consultum: sed hic est
talis inquilinus cui nō potest esse cōsultum per mi-
grationem. Nam si cadit superficies vitio soli per-
dit ius suū. vt. l. inter quos. §. dñi. Inquilinus vero
repetit pē sionem. vnde ratio illius. l. nō vendicat si-
bi locū hic in superficiali. sed cōtra quia si dñs nō
est in culpa ista cautio nō cōmittitur: vt. l. fluminuz.
§. hec stipulatio. j. eo. ergo ista cautio non contingit
plus q̄ actio et locato z cōdu. rñ. imo quia venit cul-
pa leuissima sicut vt. d. §. hec stipulatio. cū. §. seq.

- 1 Fructus alicuius arboris si promittantur et ar-
bor excidatur: z renascatur an debeantur.
Si quis pmittat facere venatori domum z dare de
aqua in estate z domus corrūt z reficiat an teneat.
2 Procurator simpliciter cōstitutus qd̄ videatur cōsti-
tutus ad causas futuras cōnexas vel dependētes.
3 Arbo: si vendatur z excidatur postea pullulat an il-
l pullulationes sint emptoris. remissiuē.
4 Faciens domum in meo z promittens me recipere
cum quinq̄ hominibus si faciat aliam qd̄ nō teneat-
tur me recipere cum decem.
5 Priuilegium cōcessum monasterio et eius capitulo
an trahatur ad futuras capellas. remissiuē.
6 Priuilegium datum alicui vt pro suis predijs nō de-
beat soluere decimas an trahatur ad futura predia
remittit.

Si is qui edes habebat. Stipula-
tio de dā-
no infecto simpliciter interposita nō refertur ad aliā
domū. vel aliam domū partē post stipulationē que-
sitā. sed ad alias res postea in domū indu: tas bene
poungitur. h. d. iste pulcher. §. C. Et opp. de princi-
pio ad finē. Quidā dicunt q̄ corrigitur. nō est verū.
q̄ est vitada legum correctio. dicit aliq̄ aut erat spes
q̄ habebit illam domū. z tunc trahitur stipulatio ad
illam zc. vt in gl. z ista solutio nō est vera: quia pro re
in qua habeo ius personale ad psequendā rem non
h. locum q̄ cautio possit peti: vt. j. pri. §. Sol. vera
est qd̄ prin. loquit in immobilib? ius in mobilib?
ratio quia res mobilis videtur eadē cum illa. arg. l.
cum tabernā. de pigno. potest esse q̄ transit in corp?
illarū edium in quib? interposita est stipulatio. vt gl.
dicit. ratio quia res mobiles portatur z eleuatur: nō
sic in immobilib? argu. l. si tertius. j. tit. j. z l. q̄ si no-
lit. §. quia assidua. §. de edil. edic. C. Opp. gl. de l. ti-
tia. §. catus. Sol. ibi fuerūt verba testatoris limita-
ta. hic verba cōtrahentuz simpliciter plata. C. Op.
§. l. proxi. in fi. de hoc nō dico hic qualiter stipulatio

Si is qui edes. Inducitur ad. qd̄. adde que not.
Bar. in d. §. sacram. in pe. colum.
C. Futuras causas. quid in delegatione causarū vi-
de in. c. fi. de off. dele. in. vi. z adde hic dicitis p Bar.
q̄ cōmunis opi. est q̄ procurator simpliciter datus
intelligitur
dat? ad fu-
turas lites
cōtra Bar-
to. s. j. acto-
re dicit qd̄
nō est ideo
fm casum
singu. in l.
tit. eoz. §.
s. j. si ita. §.
q̄ cuiusq̄
viii. no. qz
d. interne
nre iudicij
decretū q̄
nō trahit
ad futura.
l. fi. j. de de-
cre. ab oz-
di. fa. z est
intellectus
ad l. si a-
cto. de ap-
pel. vbi d. z
q̄ cura:
io: non te-
net pēq̄
appellatio-
ne h. teneat
tur appel-
lare. l. inui-
tus. C. §. p
cura. qd̄ se-
cus i acto-
re vt ibi. et
adde Bar. hic adde ter. z qd̄ ibi per eum in l. de his
rebus de arbi. z tenendo opi. Bar. hic potest limita-
ri qñ presentes cause alicue erant. sed si nullas cau-
sas dñs de presenti haberet traheret iussas constitu-
tio ad futuras omnes vt aliquid operetur. l. fundus
qui locatus. §. de fun. instru. z ad predicta vide Bal.
in l. si. §. j. in antepe. col. C. de bon. que libe. et doct. in
c. non iniuste. de procura. in gloss. ij. Adde per Bal-
dra. consi. cccx.
C. Specu. tangit opi. Bar. fuit originaliter opi. Jo.
an. in prealle. versi. in ad di. sed opi. spe. secuti sunt do-
muni de rota in deci. no. cxlvij. z ccccxxij. d. Joan. se-
quitur Bar. z Jo. and. tamen postea concordat opi.
oz. vide Bal. in l. j. §. item ad lites. §. de procu. et ibi
Ange. vbi sequitur opi. Bar. z alleg. Jo. and. z do.
Pet. in c. penul. de procura. tenet Barto. hic sed do.
Abb. tenet specu. vide ibi do. Anto. et Joan. an. qui
sequuntur specu. do. Lar. d. tenet contra eos ibi et in
capi. fina. de rescrip. et in clemen. prima. de procura.
et vide Bald. in l. i. actor. C. de appellati. Andreas
Barbatias.

a Non trahatur. hanc partem tenet etiam Jo. and. in addi. spec. in loco. s. alle. per Bar. Ang. in d. l. inuitus. de proci. tenet simpliciter opt. spe. per d. l. seruitutis. s. de ser. vrb. predi. z ad hec dicta per Bart. adde eundem in l. hoc iure. j. de sol.

b Alteri? facit. gl. vi de per Jo. de imol. in a l. q funduz sub condicione. s. si funduz. de leg. j. et ad istas. q. bene facit qd no. per gl. in l. certo generi. s. d ferui. rust. pdi. et qd ibi dixi et b no. ibi bal. 3 in l. f. c. de iu. emph. vbi de hac prima. q.

c Item facit ad hanc scdm. q. z quid si passagius 2 debetur ponti z pons sit mutatus. vide Bal. in l. iij. C. de priuile. ff. et adde similem. q. not. per Bal. in l. non modus. C. de ferui.

d Jac. de are. pe. ibi tenet qd comprehendit furas 3 capellas per. c. quia circa. de priuile. et arg. in l. peculium. de leg. ij. et l. pe. s. de fun. instru. et vide gl. in. c. cum capella. de priuile. z ibi Jo. and. And. barba.

e Inducit ad. q. de qua vide per Jo. an. in cle. literas. de rescip. z per glo. z doc. in. c. cu capella. de priu. quid autez si fit facta par cu ciuitate z castris. an trahatur ad castra postea acquisita Jo. an. in addi. Spec. in ti. de treu. z pa. in pe. q. vbi alleg. istum tex. In contrarium alle. l. qui filiabus. de test. tut. volens qd par trahatur ad castra nouiter acquisita p Pau. de cast. in l. si seruitus. in prin. de serui. vrb. pie. z vide qd no. Bar. in l. si conuenerit. s. si nuda. s. de pig. ac. et que ibi dixi. z qd dixi fm Bal. in l. inter stipulantes. s. sacram. de verbo. obli. in fi. z Bal. in l. omnia C. de episc. z cle. an intelligantur concessa priuilegia futura. z dicit Bal. in l. qui filiabus. in prin. per illum tex. de leg. j. qd qui legat ecclesijs ciuitatis non videtur sentire de ecclesijs postea constructis. z facit etiā ad. q. quam disputauit Joan. cal. que incipit dñs pa pa zc. z ad. q. quā habes plene p Jo. an. in reg. q. sentit in mer. z in addi. spe. in tit. de censu. s. nunc dicendum. circa pe. col. de quibus verbis aliquid per do. Anto. in. c. cum capella. de priuile. et Albe. de ro. in. f. parte statutorum. q. cxxx. z vide Bar. omnino in cō. si incipit. commune spolet. et. clxxj. in ordine meo. Adde an priuilegium cōcessum monasterio z capellis intelligatur de fructu. Alex. consi. clxxv. ij. vol.

f Alii priuilegium. vide Joan. and. in titul. de censu. s. nunc dicendum. in addi. magna qui determinat quod sic argumen. l. qui filiabus. de testa. tute. et hic per roma. latius. ad de Balduz consilio. cxxxvj. quinto libro.

bozem: que est excisa. arbor pullulauit an ille pullulationes sint mee. z vide glo. z dic vt in l. obligationū fere. s. placet. j. de actio. et obli. et ibi gl. disputat.

g Item facit ad. q. fecisti domū in meo z promisi recipere me cum quinqz hominibz. fecisti aliaz an debeas me recipere cu. x. z vide glo. in fi. et adde hic. z. C. de omni agro deser. l. fi. z. C. de allu. z palu. l. ij. z per hanc. l. solue qd non teneatur. licet sit ar. contra. s. de vulg. z pup. l. z si cōtra. z ita dicit Dy. z non soluit tu responde ibi est eadem ratio augmētū z diminutionis quia totū venit a fortuna. sed hic non est eadem ratio quia nō venit a fortuna sed sumptibz z labore z pro hoc facit qd no. per Dy. in. c. qui sentit onus. extra de regu. iur. lib. vj. C. Jaco. de aret. u. ducit ad questionem cōcessum fuit monasterio priuilegium exemptionis z eius capitulo. an trahat ad futuras capellas. dic vt no. per Ly. in l. placet. C. de sacrosanctis ecd. z. l. priuilegia. eo. titu. C. Quero quid si fuit datum alicui priuilegium vt non deberet soluere de predijs suis decimas an trahatur ad futura predia. et dic est casus. extra de priuileg. cap. quod circa.

h Remedium ordinarium et extraordinarium qd concurrunt quando contra diuersos competunt ab actu necessario.

i Emptor an possit stipulari de damno ante traditionem dato.

k Qui habet ius ad rem quādo possit petere hanc cautionem.

l Stipulatio simpliciter cōcepta an possit porrigi ad tempus ante traditionem quando venditor nō fuit in culpa. q. sic.

m Stipulatio de damno infecto facta an transeat ad emptorem sine cessione q. sic.

n Ratio quare hec stipulatio veditoris porrigitur ad omne tempus z stipulatio emptoris non.

o Emptor predij si ante. Hec est additio vna q ponit casum et fuit Lenuoti. qui non intellexit text. Diuide text. sic quandoqz stipulatur de damno infecto emptor tantum. et loquitur principium vsqz ibi. sed si venditor est. quandoqz stipulatur venditor tantum vsqz ibi qd esset iniquissimum. quandoqz stipulatur vterqz et tunc loquitur vsqz ad fi. litere. Itē prima pars subdiuiditur in tres. prima quando venditori non potest imputari negligentia vsqz ibi. sed qd fiet. ibi secunda quando venditor non potest imputari culpa vsqz ibi sed nihil: ibi tertia quando venditori potest imputari culpa. z ideo versic. debet iungi cum prima parte. In tex. ibi reuoluitur autem. id est agat emptor pro vtroqz tēpore ea ratione que sequetur. Et breuiter hoc dicit. Stipulatio emptoris simpliciter interposita porrigitur ad damnum tantum post traditionem contingens non ad id quod ante contingeret: nisi sibi contra venditoris non daretur regressus. sed stipulatio venditoris ante omne tempus porrigitur: qd si vterqz stipuletur stipulatio venditoris tēpore traditionis finitur. stipulatio emptoris abinde in antea habet effectum. hoc dicit. C. opp. de. l. cum emptor. in princip. j. eodem. responde illa l. loquitur quādo contra venditorem emptor non potest habere regressū vnde cōcordat. C. Itē opponit

- 1 auxilium ordinarium concurrat cum extraordinario qd contra diuersos cōpetunt: vt. l. etiā. C. si tu. vel cu. interue. sed actio ex empto z cautio damni infecti cōpetunt cōtra diuersos. ergo zc. Sol. illud est verū quādo procedunt ab actu necessario secus si volūta rio vt hic. z. l. cū mandato. s. de muno. C. Sed cōtra hoc op. quia fm hoc dñs non potest petere istā cautionem. quia potest habere regressum cōtra fructuarium qui rei curaz suscepit: vt. l. in fi. s. vsus. que ad. caue. Sol. vt dicam. j. eo. l. si filius. vbi hec z familia examinatur. C. oppo. de fine ad princ. dic qd finis loquitur quādo vterqz fuit stipulatus: princ. quando vnus tantū. ratio ponitur in fi. s. C. opp. j. de duob. re. per totum titu. sol. glo. q. ibi tollatur. sed Dy. soluit aliter quia ibi cōtrahentes hoc noluerūt idem si hoc vellent: vt. j. eo. l. dāni. s. cū parietes. C. Quero z reuoco in dubium casum ver. sed quid vtrū emptor possit stipulari de damno ante traditionē facto. et diuerse sunt opinio. in gl. vna est Azo. alia est opi. Hug. z ista est vera fm opi. Hug. licet quidam distinguant. aut emptor est aliquo modo tradita aut non. sed non curi. sufficit qd sua interest. vt. s. eo. l. in prin. Habes igitur hic solutionem. q. an ille qui habet ius ad rem possit petere cautionem et dic aut est sibi cōsultum cōtra alium et nō petit aut non est sibi cōsultum z tunc petit cauere. vt hic. et hoc fm opi. Hug. C. Quero vtrum stipulatio simpliciter cōcepta possit porrigi ad tempus ante traditionē quando venditor non fuit in culpa. z glo. hic videtur tenere qd non. z vide eam que incipit. non refert ibi in fi. illud autem z idem tenet glo. mag. contrarium tenet gl. in l. parua q est super verbo fuerit z istud idem tenet glo. in l. cum emptor. in prin. que est veritas. z est ista que dicit vlti. gl. per l. cum emptor. in prin. cum sua glo. j. eo. z hoc tenet Dy. C. Quero vtrū transeat ad emptorem stipulatio per veditorem facta sine cessione: vel sit necessaria cēssio. dic qd sic vt in gl. et dicam in. s. adicitur. C. Quero quod est ratio qd stipulatio venditoris porrigatur ad omne tempus est: vt nō retrocedat ad autores: sed vadat ad successores: vt. l. si ate. s. fi. j. de exceptio. rei iudi. C. Ultimo posses dicere distingue: vt gl. z supple. vt ex predictis apparet.
- 2 Stante statuto qd quicumqz occiderit occidatur sed si habuerit pacem mitius puniatur an si facta sit par de vulnere et homicidium sit secum par locū habeat.
- 3 Statutum loquens de eo qui habuerit pacem ab herede non habet locum in eo qui habuit pacem a defuncto.
- 4 Tempus vulneris et non mortis poni debet in inquisitione: quando quis vulneratus est vno mense z mortuus alio.
- 5 Accusari de homicidio qd nō possit vulnerans etiā si certum sit de morte statuto stante qd quicumqz occidit occidatur secus de iure communi.
- 6 Contra vulnerantem qd non possit procedi de homicidio etiam quando certum est vulneratū ipsum mori de vulnere.
- 7 Condemnatio de homicidio quando sequi possit ex procellu facto de vulnere.

Sabini. qd tutius est. Adde qd no. Bal. in l. si fugi tiut. post prin. C. de ser. fugi. z Ange. in l. j. in fi. quod quisqz iur. z vnum adde qd quoties est facta par ban nito intelligitur facta restitutio non autem remissio fm tex. singu. in. c. j. in ver. priuilegia omnia de pace cōstā. vbi vide Bal. s. pone stā te dicto stāto qd qd debeat habere pacē ab offenso. aliquis est damnatus: blas phemauit deū z carceratus an poterit relaxari die q sic facta vera cōfessione ante diē: ideo nō agitur ante diē: ut eo. tit. l. eū qui calendis. s. quoties. z. l. qui hoc anno. C. Iste. s. allegatur ad infinitas. q. Doc. hic formant vna questio. facta sint par cum titio de vulnere de quo vulnere vulneratus est mortuus: an possit decapitari. et non videtur questio quia homicidiū non potest remitti vt. l. diuus. ad sille. breuiter debes ponere qd statuto cauere qd quicumqz occiderit decapitetur. sed si habuit pacem puniatur mitius. et videtur qd facta sit par de occiso vt hic cū omnibz. l. allegatis in glo. In cōtrarium videtur. l. si vulnerato. et. l. qui occidit. in fi. s. ad. l. a qui. Sui. de suz. dicit qd tutius est qd fiat par de vulnere z de omni eo qd ex vulnere posset sequi. Spe. ponit in ti. de accu. s. j. ver. sed pone. Jaco. de aret. dicit aut

Condemnari de homicidio qd possit vulnerans de iure communi antequā vulneratus moriatur secus secidum statuta. Testes iurati i termino qd possint extra terminum examinari. Consilium qd prestito iuramento pars statim petat testes examinari.

Sabini sententia de

ra. C. Quando finis hz necessariā cōsequentiā ad princ. inspicim? principium. h. d. C. opp. qd possit agi tantum post diem. ar. l. in illa. j. de verb. obli. Sol. hic dies erat adiecta causa limitande obligationis. ideo agitur infra diem. in cōtrario causa differen de solutionis. ideo nō agitur ante diē: ut eo. tit. l. eū qui calendis. s. quoties. z. l. qui hoc anno. C. Iste. s. allegatur ad infinitas. q. Doc. hic formant vna questio. facta sint par cum titio de vulnere de quo vulnere vulneratus est mortuus: an possit decapitari. et non videtur questio quia homicidiū non potest remitti vt. l. diuus. ad sille. breuiter debes ponere qd statuto cauere qd quicumqz occiderit decapitetur. sed si habuit pacem puniatur mitius. et videtur qd facta sit par de occiso vt hic cū omnibz. l. allegatis in glo. In cōtrarium videtur. l. si vulnerato. et. l. qui occidit. in fi. s. ad. l. a qui. Sui. de suz. dicit qd tutius est qd fiat par de vulnere z de omni eo qd ex vulnere posset sequi. Spe. ponit in ti. de accu. s. j. ver. sed pone. Jaco. de aret. dicit aut

dici qd illo casu non habent locum vel ba statuti: qd non est qui habeat pacem facere. et sic nō conueniūt verba statuti ergo nec eius dispositio. l. ita autem. in prin. de administratio. tuto. z sic poterit reus liberari absqz pace. facit pro consi. Bartol. quod not. Bal. in l. preses. in vltima col. C. de transactio. episcopus autem nō potest remittere offensam dei si quis deo maledixerit licet episcopus sit legatus dei. ita no. Bal. in l. accusationem. C. qui accusa. vbi dicit qd non potest facere pacem z dicit Bald. in l. prima. C. de rapto. virginum. quod in delicto vbi offenditur deus non potest fieri concordia nisi papa remittat. et ad not. hic per Bartolum in versicul. iste. s. allegatur etcetera. ibi: vt. l. diuus et cetera. adde quod bene faciunt not. per Baldum post Bartolum. in l. transigere. in septima colum. C. de transactio. et adde que no. in materia Bar. in l. si de iussu: magi stratus. j. de fideiussu.

Contrariū credo. Bald. tenet contrarium. C. de lib. et eorum lib. in l. ij. per illum tex. et vide per Imo. in l. iij. §. cato. de verbo. obliga. ad fi. per Bald. in l. i. §. verfici. pone testator ita dicit. C. communia de leg. circa. vij. colum. et vide Bald. in l. transigere. super v. vl. vj. co lum.

André. Pomate. C. contra riu credo. in princ. l. i. est contra Barto. re. nuert bal. in l. ij. C. d. liber. z eo. liber. et ibi fecuti sunt eum salic. et Paulus de castro. et do. Hel lus de san cto gemi. in. ij. par. te. ij. par. tis. xj. que stioe. etias tenuit con tra Bart. ipenzbal. z in l. i. C. co mu. de le ga. tamen sequere o. pi. Barto. a quam di. cium com. muniter a docto. hic tenere Ro ma. et An ge. sequit et ibi do. Angel. de arimino. in tracta. suo maleficio. um in gl. super ver bo comparent inquisiti in termino defensionū z vi detur sequi Aret. in l. pro hac. §. si. s. de acqui. here di. et do. C. hystophous nellus in l. iij. §. cato. j. de verbo. obliga. in fi. ad arg. autem Bal. responde vt per Imo. hic. et in dicto. §. cato. in l. colum. Bartol. hic declarat vt per eum in l. si filius qui patri. in viti mis verbis. in fi. s. de vulg. z pupil.

poni debet. Adde in hac materia qd not. Bart. et qd ibi dicit in l. i. in rra. j. de fca. z ita adde que stionem non. quam ponit Bald. in l. i. ad finem. s. de origi. iur. Sed pone. ad de Angel. et Joan. de imol. in l. in ratione. §. si seruus. j. ad legem falcidias. sed quid si vulneratus est quis mortaliter. et postea anre morte aius ad huc vulneratus ex quo vulnere dicatur occi

lus. vide Bald. in c. primo. quib. mod. feud. amit. in princ. et ibi per eum quando dicatur vulnus morta le. et ad primum quesitum vide qd habetur in l. huic scripture. s. ad l. aquil. et in c. significasti. cl. ij. et ibi per Imo. de homi. z quid si statutum dicit qd interfi ciens ali. que in die veneri san ctu puniat zc. dic qd ta li pena puni tur qui mortifere vulnerauit fm Bal. in l. j. ad fi. C. de nundi. z facit ad ea qno. Bal. in. d. l. trāsi gere. i vna addi. sup v. vl. vj. co lum. Ad de de vul nerato ab vno z post ab alio. a. lera. p. n. xv. j. vol. et add quod Joan. an. in add. ad Specu. in titu. de ac cusa. vers. sed pone. dicit scdm Federi. de sen. qd si animo oc cidēdi vul nerauit et vulnus sit mortale qd poterit pu niri de morte alias differatur per l. primā. §. diuus. ff. ad legem come. et. C. eo. l. prima. et cum hac opin. ipse transit.

Quero nunquid bene faciunt que not. Barto. in l. senatus. j. de accusa. ver. aduerte zc. et per Bal. in l. non que ad modum. s. de iudi. item faciunt ista. ad q. potestas habet arbitrium puniendi in certis ma leficijs suo tempore perpetratis: si maleficius est in choatum vno tempore puta quia quidam mortifere fuit vulneratus. et finitur alio tempore quia mortu9 fuit alterius tempore. qd ille secundus non habet su per dicto maleficio cogn. tionem cuius tempore in choatum non fuit ita eleganter tenet Bal. alle. Sui do. de suza. in questio. secunda. in l. prima. s. de or. gi. iur. et in l. fed et milites. §. ignominie. de excusa tio. tuto. num. z quod bene faciunt not. per Bartolum

Quero quid si de vno mese est vulneratus z alio me se mortu9 qd tepus ponit d. b. in actio ne. z dic qd tps vulneris. arg. l. ita vul neratus. z l. ait lex. ad l. aql. Quid si est vulneratus z est certu qd ex illo vulnere morietur an ante mortē pos sit accusari de homicidio. z vide qd sic. z Ric. mal. idem tenet in l. ita vul neratus. legē do. Padue. fed dicit ipse qd Jac. de bel. interrogatus rñdit co trarium. credo qd de iure coi. d. Ric. dicit bene qd mors non requirit: suffi cit em si percussit animo occidēdi: vt l. is qui cū telo. C. ad l. cor. de sic. sed si poneres qd statuto cauet qd quicūqz occiderit puniat zc. vey dicit Jac. de bel. cū ante nō sit nata actio qd p dntio euenerit: vt l. cedere die. de h. sig. z sic ante qd sit mortuus agi nō potest cum multa possint acciderē: vt l. naturaliter. §. illud. j. de acqui. re. do. z statutu requirit expresse morte. facit qd dices in l. in illa. z l. hoc iure. de verb. obli. Sed pone qd certu est ipm mori de isto vulnere an possit de homicidio pcedi z eū z vide qd sic: vt l. si pupil lus. §. j. de noua. sed pñū credo qd qñ cōditio est certa oī certitudine. f. an et qñ z tūc āte p ditionē pōt agi. vt Dy. dicit in. d. l. si pupillus reprobadō gl. ibi postū. z glo. dicit in l. in oib9. j. de regu. iur. hic. §. nō facit. qd hic ceperat sua itereffe iō agit. hec em stipulatio nō est pcepta sub hac cōditione si pa ries cadet qd tūc an nō possit agi sed pceptū sub p ditionē si dānū ptingit. dā nū autē iam cōtingit cū paries vitia tus est. ergo zc. Quero quid si

in l. eum qui. §. in popularibus. s. de iureiurā. que fa ciunt ad aliam. q. quid si syndicus tenetur denuntia re maleficium commissum tempore sui officij z syndi catus de delicto commissio tempore sui syndicus ha buit solum notitiam post tempus syndicus. an te neat illud denuntia re. Bal. in l. cum an cillas. C. d. ince. nup. tenet qd nō p. l. j. §. oc cision9. ff. ad sille. et ibi vide p Lud. add quod not. Bart. in l. ita aut. §. si. s. de ex cu. tut. et h adde qd. quā dispu tavit Jac. de bel. i. l. sancimus. C. de fide ius. dū que rit an fides iussor qd p misit sub pena p sen tare accu sātū de vul nere tenea 7 tur si vul nerat9 de a cessit. add qd posuit in d. §. in po 8 pularib9. z an cū agit b ex vulnere debeat se qui p dēna tio de ho micidio ex pcessu. vi de Joan. an. i addi. ad Spe. i. rub. de in quisit. Bal. consi. l. j. vj. columna. v. libro.

Anteqz moriatur. adde Bal. in c. j. qui. mod. feu. amit. z Bal. in c. j. §. iniuria. de pa. iur. fir. et ibi dicit qd si statutum dicit qd si quis occiderit zc. alle. Bart. hic et in l. in hac. de tritu. idem dicit si statutum dicit homicida puniatur. An valeat. an testes iurati in termino possint de

ponere post terminum. vide per Bart. z doct. in l. i. si quando. C. de test. z ibi dicit z adde spe. de off. deleg. §. j. ver. sed nūquid. z qd dicit post Bar. in l. j. §. si ser uus. de qd. z qd no. Bal. in l. gesta. dere iudi. in fi. et in l. iurifurandi. C. de testi. et vide in l. antistius. in pn. de acq. he. ba. l. i. l. ij. C. de tes sti. z Bal. i l. j. ad fi. C. de fac. san. eccl. z in l. presbyteri C. de epi. z de. z adde spe. de ser. §. sequit. ver. quid si sciat. z Ar. ch. et Jo. an. i. c. pia. de exce. in vj. z p bal. i ru. C. si ex fal. istr. i. fi. p bal. mul ti. mot. i. l. ii. C. de sa. san. eccl. et limita vt p Bal. i. l. ij. C. v. l. p. e. vbi voluit hec verba: ef se: nisi eēt datus ter minus ad pbandū: qd tūc non sufficit iuramentū qd bene no. p terminis sta tutar9: et adde istis Bal. in l. obseruari. in fi. de of. pco. z i. l. i. do. §. si. ff. de tes. mil. vbi h limi tat p bal. i addi. spe. in ti. s. fen. in. xvj. col. vbi dicit idē qd in dicta rub. si ex fal. istr. z his adde Bal. in l. ij. ff. de fer. z Ana. z Imol. in l. pātom9. de acq. here. in prin. vbi etiā de termino da to ad pbatū habendū. Adde Ro. cō si. ecccl. ij. vbi ponit. an sufficiat testes iurare in termino. Stare per officialem. vide bo. tex. in l. si quis. C. de offi. ciui. iudi.

Si hincas edes. Opp. ge. qui bona. §. si quis Solu. vt gloss. oppo. C. de pactis. l. cum proponas. dicit gloss. satis diceris mihi facere cum permittis me ingredi in possessi onem: vt l. sed hoc. §. fira. supra de procura. in. xvj. col. vbi dicit idē qd in dicta rub. si ex fal. istr. z his adde Bal. in l. ij. ff. de fer. z Ana. z Imol. in l. pātom9. de acq. here. in prin. vbi etiā de termino da to ad pbatū habendū. Adde Ro. cō si. ecccl. ij. vbi ponit. an sufficiat testes iurare in termino. Stare per officialem. vide bo. tex. in l. si quis. C. de offi. ciui. iudi.

vusu. l. si cuius. §. deniq. als est sub l. si usufructus legatus. C. oppo. di...

uianum. z. §. seq. hoc est verum nisi illa culpa comissa in non prouidendo veniret purganda per aliam...

Idem apud biuitanum.

Et idem ait. Hic reuertitur ad declarationem istius verbi vitio loci. C. de l. fauorabilioribus. j. de reg. iur. z. l. si. de co...

Item videamus. Et opere qd fecit pmissor in suo propter quod stipulator amittit lucrum qd percipit ex priuato...

Item videamus facit i suo. Vide Jo. de imol. in l. si cu. do. te. §. si mulier. s. fol. matrimo. C. te tercio. op. do. Dyn. vide Bart. m. l. si prius. in l. op. p. mepris. i. ver. ite opp. de l. pcul. zc. adde. l. is. cui. §. j. et qd ibi dixi post Bar. j. de fur.

opp. de l. pculus. ad l. trebatius. dicunt quidam q. l. a trebatius corrigat. doc. dicit q. l. trebatius loquitur quado...

1 Pars qm adijctur in stipulatione damni infecti an stipulatio committatur ad totum interesse stipulantis an ad partem.

2 Si lego partem meam partis dimidie illius fundi quid veniat in legato.

Plures. Si plures stipulantur debent simpliciter stipulari sed si plures promittunt debent p parte promittere. h. d. in summa. C. opp. et videtur q adiectio partis intelligatur de tota portione stipulantis...

Adiectio partis. vide que dixi post Barto. m. l. si quis in suo. C. de inoffi. test. Quotro lego. et est ter. sin. co. iuncta gl. fm. d. Aud. in preal. l. lucus. §. filia. de le. ij. And. barb. Quero lego. aliq. conant hic ipugnare opi. Bar. et vide qd no. bar. l. l. ferui. ele. §. fi. §. le. j. et cu. Bar. transit hic pmo. h. j. riu. teneat in. d. §. filia adde quia lic ista dicitio pro di midia: sit itelligenda z interpre tada. Bal. p. i. c. d. r. v. ij. ij. vol. C. quida aduocatus. v. d. q. not. j. e. l. cu. em. pto. §. j. C. tanto locari. §. h. vide Ja. §. are. z. bal. de mo. pro bandi fructus pesto nis in. l. si fundu. de rei. v. e. z. vi de bar. l. l. in summa. §. pe. s. de co. di. in debi. faciut not. p. bar. in. l. j. C. de sen. q. p. eo qd in ter est pro fe. l. v. z. vl. q. qualiter probet interesse. et de modo probandi dictos fructus. vide etiam bal. in. l. prima ad fi. C. de fru. et l. ex pen.

Hac stipulatione. Hec stipulatio committitur in interesse et etiam expensas factas in fulciendo z lucrum cessans propter emigrationem inquilinorum in isto interueniente metu. h. d. cum. l. seq. C. opp. dicitur hic qm ego fulsi com munem parietem habet locum stipulatio contra. j. co. l. si edibus. Sol. tene secundam sol. positam in gl. z de hoc videbitis cras in. l. inter quos. na. ibi tractabo materia de comuni pariete. Querit gl. quando ego fulsi an re petam expensas incontinenti vel expectabo ruina. dicit gl. qd debeo expectare ruina. vide gl. que incipit dam no postea secuto. sed certe idem si dam nu no esset secutu. vt hic in fi. C. qui damt aduocatus. volebat probare damnum ex eo quod domus non poterat locari propter destructionem de ea factam et ponebat sic. dico destruc tam domum z damnum dnm dom esse passum. quia domus consuevit tanto locari. Ego dico articulu istu non concludere quia licet consuevit tanto locari. tamen si non esset destructa pos set esse q. no posset tanto locari nunc quatu consueuerat. z ideo est dicitu q domus est destructa. z ppf illd vitiu domus no pot tm locari quatu consueuit tnto locari consueuerat. et sic dz dicit in articulo. et qd ppf vitiu domus ipa no pot tnto locari vt h. et. l. sed z si. d. uce re. ibi. ppf vitiu ediu. zc. tene mcti. Regula per exempla non restrin gitur. sed fit clarior. Habens ius in re quando debeat satisfare pro damno. bk ij

Ad restringitur. adde q bene declaratur p exem...
Debet satisfidare. id est si simplr petat quasi hic pro...
Anni. pro opere servitutis debet dno ca...
Quo habes qd regula no restringit...
Anquilinus quod habeat remedium huius. edi...
Anquilino. quod inquilino ca...
An emptor. De damno co...
Si agri nomine. In predio rustico sit...
Deducto veteris. In hoc. fm gl.

restitit. pra in l. sabinus. s. comuni diui. Sol. ibi lo...
Item oppo. dicitur hic q qui reficere potest non...
Anquilinus quod habeat remedium huius. edi...
Anquilino. quod inquilino ca...
An emptor. De damno co...
Si agri nomine. In predio rustico sit...
Deducto veteris. In hoc. fm gl.

sic per hunc text. qd tene menti. Item querit Jac...
Formam articulandi. quando vis probare ali...
Comunis parietis. Si partes idoneus destruitur vel no...
An emptor. De damno co...
Si agri nomine. In predio rustico sit...
Deducto veteris. In hoc. fm gl.

restitit. apparebit interesset. hic pty...
Paries quando dicatur commu...
Hec stipulatio an de necessitate in...
Si promisi te defendere et expensas...
Duo coheredes diuidendo. promiss...
Alter non tenetur de euictione.
Inter quos. Rega ista. l. r. s. quot. j...
Debeo probare. ad de Bart. p...
An emptor. De damno co...
Si agri nomine. In predio rustico sit...
Deducto veteris. In hoc. fm gl.

Quert...
Debeo...
An emptor...
Si agri nomine...
Deducto veteris...

pit socio zc. in princ. Sed istud videt...

pro diuiso. dico qd qns partes est comunis pro indi...

Op. de l. fabin. an aut in pariete...

si non potest prohibere edificare qz in re coi melior...

ista habetis expeditas oes istas glo. z vide ista gl. que incipit...

A Inducitur ad. q. vide que dixi post Imol. in l. v. ditionis. de verbo. oblig. et adde hic Bart. in l. si pigriore. in prin. de pig. ac et vide in l. qui proprio. §. penam supra de procur. et quod no. Dyn. et Doct. in l. cum postulasset. ad fi. infra eodem.

B Itē fa- de aliquo. Simi. glo. habetis in lege
cir. duo. vi quidā liber. s. de feruitumb. vi. pre.
supra eo. 3. Inducit ad. q. vendidi tibi rem
dem. l. dā. a. me. et pmisi te defendere cōtra oēm
ni infe. sti- pson. et reficere oēs expēsas. cōueni
pulatione. fa. si me de euctione tu actor obtinuerit
cit. fm An in fi. §. in medio pdidisti in aliquo pu
ge. q. si ma. cto et a te habui expēsas: an possis a
rimus q. lu. me postea istā pecuniā quā mihi dedi
cratur par. sti repetere ex cōuentiōe inter nos fa
tē dor. ex. et. et Jac. de are. dicit q. nō. ar. hui.
fouma sta. §. cum parietē in fi. §. eo. l. damni. §. j.
tuti vrose. 4. Itē facit. duo b. coheredes d. uise
pceded. b. runt hereditatem et pmiserūt q. si cui
se si pmi. eoz. l. si mouerentur vel aliqd. euince
fit restitu. retur alter cōferrer alteri. nunc vñ. q.
re dotē be. nō soluit legata intra annū cōuenitur
redib. mu. a coherede vel ab alio conditione ex
licris vide. aut. hoc amplius. op. sibi de cōuentio
tur promi. ne. dixi qd. dicta cōuentio debet intel
fisse §. for. ligi si aliquid euinceret ex causa here
mā stanti. ditaria secus si culpa ipsius heredis
tracta de. vel iure publico. ar. huius. l. express.
cta pte se. §. e. l. dāni. §. j. Quero d. hic q. ille
si pmi. qui edificat in pariete cōi. si pmittere
fisset tot. cino nō tenet. pmittere nisi pro dimi
restituere. dia. quero qualiter cōsuleri vicino cū
ex certa sci. ali. nō edificet. respō. deo nū. hiet nouū
entia. An. op. nec fiet remissio nisi oēs caueat.
dre. barb. vt. l. stipulatio. §. que sitū. §. ti. j.

C Itē fa- Si dominus. Possessor. 1
at. Quod. 2. Possessor. 1
no. ad. auf. 2. Possessor. 1
hoc apli. 3. Possessor. 1
et sequitur. 4. Possessor. 1
ange. in. d. 5. Possessor. 1

D damni. §. j. z Bart. in l. qui cū tutoribus. de transa.
et in alijs locis ibi no. z in §. duo fratres. in. l. ibi
dixi. z in. d. auten. hoc amplius. Adde Ang. z Pau.
de cast. §. eo. l. damni. §. j.

E Si dominus. istum tex. alleg. Joan. and. z domi.
Anto. in. c. per venerabilem. qui filij sint legitimi ad
nor. questio.

F Alterius op. Et sic limita. l. fi. C. de liti. And. bar.
Damni. Vide Bar. in fi. j. de superficiebus.

G Pro sacerdotibus vltamontanis. hanc glo. sim
pliciter sequitur Baldus. in. l. fina. C. de bon. auzoi.
iudi. posses.

H Quare dic. eiusdē sentētie videt esse Ang. in. q.
Bononiens. in. ii. q. faciunt no. per. Bartol. in. l. fin.
j. de litigiosis. et sequitur hic Baldus in. l. finali. C.
si ppter pub. pensita. z facit. l. si seruus pluriū. §. pe.
vbi hoc sequitur Paulus de castro. §. de lega. j. et
Bald. in. l. fed. z milites. §. si ignominie. C. de excus.
tutorum. Adde an. bannitus teneatur ad collectas
et ad munerapersonalia: plene Ro. consilio. lxxij.

ueri an eligat dñs vel possessore. hic ergo loquitur qñ
eligit possessore. Op. d. si nō caueat trāsferat pos
sionē. §. q. si nō caueat ex primo decreto sit in pos.
cā custodie vt. l. si finita. §. hoc aut. s. eo. z. l. pto. hic
aut dicit q. trāsferat possessionē. n. illud qd. tu dicit
q. mittit in possessione ex pio decreto est verū qñ §
abñtē pcedit. secus si est pñens: q. tūc ex sua ptima
cia procedit statim ex scdo decreto. vel veni? erit pi
mū qd. hz vim secūdi. qd. dixi in. §. inhamis. in. ii. co.
vt. hic. z. l. non alienum. s. de interrog. act. z. l. is qui.
s. de noxa. Alterius op. d. q. possessionē trans
ferat. cōtra si l. is erat de dñio non potest alienari. vt.
l. si. C. de liti. z. auf. res litigiosa. fol. res litigiosa non
impedit alienari alienatione necessaria vt. l. peto. §.
pcedim. de leg. j. z. l. j. de fun. do. z. l. j. C. de fun. do.
Quero an iste sit possessore malefidei vel nō. z. p. gl.
dicit simul sit possessore malefidei vel non. z. p. ba.
tur. s. de peti. heredi. l. plane. Pone q. trāsferat
possessionē in alium: quero iudicium ceptum cū quo
finiret z habemus in. l. is a quo fundus. s. de rei. vñ.
q. cū eo cū quo est ceptū: nō restituitur possessionem
nisi sibi caueat si cōtingit dñm vincere. Alterius
quero. an dñs obijciēs simpit aduocabit possessio
nē. certe non nisi caueat de dā. infec. z. resarciat dāna
fm. l. et generaliter. s. de noxa. Pone q. petens cau
tionē elicit dñm nō possessore dñs non vult cauere:
qualiter fiet missio. z. dic. ex primo et scdo decreto in
illo iure qd. ipse hz vt. l. si finita. §. si qua sunt iura. et
§. si de vectigalib. §. eo. z. l. nō solū. s. de noxa. Pō
ne q. est interpositū scdm decretū cōtra petitozem
an trāsibit instātia ad istū in quo est trāslatū dñum
ex scdo decreto. Et Jac. de are. dicit q. sic. vt. C. de iu
ra. cal. auf. dncipales. q. instātia iudicij trāsit. vt. l. in
iudicij. §. fa. er. Alter: iste dñs cauit z succubuit
an a possessore repetat. z. dic. q. sic. vt. l. si. §. in aut. de
peti. here. z. ista sunt vera Jac. de are. vt plurimū.
Superficiarius non tenetur ad pensionem qñ
superficies in totum destruitur.
Lerici excommunicati si nō retinent prebendas an
teneantur ad solutionem census.
Bannitus tenetur ad solutionem collectarum si reti
net possessionem: alis non vt in distinctione.
Emphyteota nō tenetur soluere pensionem postqñ
res ad dominum peruenit.

Damni. Ista stipulatio prestatur plurib. et
ad plurius interesse cōmitatur. h. d.
Hot. hic in fi. q. quando superficies in totū de
struitur superficiarius ad pensionem non tenetur. fa
cit. l. j. C. de iure emphy. Et induet §. glo. hunc. §. ad
q. pro sacerdotibus vltamontanis qui sunt excōmu
nicati vt cōsum nō teneant soluere cū prebēdas nō
fufcipiāt. p. ista gl. facit extra de cōces. preben. c. qua
diuersitate. C. Sed cōtra hanc glo. facit q. face. do
tes isti sua culpa perdunt fructus etc. vt. no. in. l. j. C. de
natu. libe. facit regula iuris. dānum qd. quisq. quid
dicemus poniamus in erbanno tenetur ne soluere
re collectas. videtur q. nō: sicut nec excōmunicatus
tenet soluere cōsum. quare dicitur siquidē bannitus reti
net possessionē tenetur soluere collectas: quia est cas
par obligationis passue. vt. l. tutelae. circa fin. §. de
cap. dimi. Si vero nō retinet possessionē: et tunc aut
non percipit fructus q. possessiones deuenerunt in

sciam: z tunc nō tenetur soluere: q. fiscus habet res a
quarum noie tenetur soluere. sic nec emphyteota te
netur soluere pensionē postqñ res peruenit ad dñm.
vt. l. j. C. de iure emphy. aut nō percipit sua culpa: q. b
possessiones peruenierunt in fiscum z tūc sibi impu
tet: quia sua culpa non percipit. arg. eorum que dixi
circa sacerdotēs. z. facit. l. si merces. §. culpe. §. loca.
1 Procurator promittens dominum ratum habi
turum non potest dicere nolo teneri de rato si appa
rebit me verum procuratorem.
2 Administrato: necessarius quando cauetur de rato
debet dicere se nō velle teneri si apparebit se esse ve
rum administratorem.
3 Procurator q. semel in iudicio cauit de rato si iterum
opponitur non tenetur iterum cauere.
4 Exceptio opponitur in initio.
5 Persona quando aliquis defendit in primis legiti
mari debet.
6 Autelavit in actu qui fit cū procuratore dicas litigo
sub hac exceptione saluo si ipsuz apparebit nō pro
curatorem quia nolo habere ratum.
7 Iudex non potest dicere procuratori litiganti cōtra
contumacem: q. iudicium erit nullum si nō erit pro
curator.
8 Alieno. Opp. z videtur q. pcurator non de
beat cauere de rato vt. C. de satisf. l. j.
sol. ibi constabat de mandato hic erat dubium. dicit
hic q. exceptio pcuratoris erit stipulationi inserē
da. Quero in qua stipulatione loquit. Si. dat duas
lec. prima q. in stipulatione dāni infecti promitto de
dāno infecto saluo si nō esses pcurator: vel dñs ratū
non haberet. Alia in stipulatione rem ra. ha. inter
posita a pcuratore promitto dñm rem ra. ha. saluo
si apparebit me pcuratorem verum. do. Ly. format
hanc. q. in. l. j. C. de pcur. in. xij. q. qñ procurator: caue
bit de rato vtrū polser dicere nolo me teneri si appa
rebit me verū pcuratorem: hic est casus q. sic. Ultra
mon. tenet cōtrariū z credo ipsos dicere verū: quia
stipulatio de rato potest cōmitti cōtra verū pcura
tozem. vt. j. rez ra. ha. l. j. z. l. si pcurator. z. l. si sine. §.
cū autem. eo. n. C. An dico q. hec. da. lec. nō est ve
ra. cōtra hanc opi. videtur in tex. expressus in. l. vul
go. §. de adm. tu. vbi sub hac exceptione cauet. fol.
dico per illā. l. contrariū: q. cautio de qua loquitur. l.
vulgo. nō est cautio rem ra. ha. vt. hic d. in. tex. z. gl. z
per Dy. z. ibi loquit in eo qui est administrator neces
sarius. z. ideo plus sibi subuenit. hic est volūtarius:
et ideo min. sibi subuenit. ar. e. l. cū postulasset. in
fi. z. ex hoc tenet q. qñ administrator: necessari. caue
ret: deberet exceptio ista inseri: vt. ibi. nec. pprie dicit
cautio de rato vt. ibi. secus si est volūtarius. z. sic hic
tene pūmā lec. reprobatā scda. C. Querur doct. p
curator: seme. in iudicio cauit de rato: z. post iterum
opponitur q. nō est pcurator: an debeat iterū caue
re. dicit doc. q. nō: z. dicit esse casum hic ibi si ei nō
cauebit z. h. hic tex. alle. C. de pcur. l. licet. in. j. q. poss
semus intelligere hunc tex. alio modo. z. credo forte
q. hic intellectus esset verus. Ista exceptio tu nō es
procurator: d. z. opponi in initio. q. ante oia d. z. queri
e. de p. gona. vt. l. ante oia. §. de pba. z. l. si queram. de
testa. z. l. p. licent. de iure codi. z. l. si liber. de peti. he
re. z. l. vlt. de excep. z. hoc videt verū qñ aliqd. est q.

Alieno. Adde qd. no. Bar. in l. pto. in prin. per
illum tex. s. eo. z. dum Barto. ibi alleg. Ly. in. l. j. de
procu. vide ibi etiam per sal.
Opponi in initio. Limita vt per Bal. in. d. l. licet.
nisi esset paratus incontinenti probare z. idē ibi vult
Ly. Bar.
et Salic. p
Imol. i. c.
cū in iure.
xij. col. de
off. deleg.
z. vide An
ge. in. d. l.
licet.
Contra
cōtumacē.
Cōtrariū
z. hic An
ge. p. no. p
Bar. i. l. fi
luisa. §. ve
terani. §. d
pcu. aliqd
pro. in. l. j.
ff. de arbi.
i. v. char. z
qd. dixi in
d. l. licet.
Intelli
gi aliter.
No. scdm
Bar. qd. si
pcurator
admittat
cū cautioe
rati z. infe
rat dāni
la admittit
te si saluis
nō reperie
ris operat
vt si ab. m
no. mada
tū non ha
bituratio
bitio nihil
operet. ad
de Bar. in
d. l. licet. §
pcur. z. est
singul. fm
Imol. hic.
adde vidē
duz Pan.
de cast. hic spe. z. Jo. an. in. tit. de pcur. §. j. ver. p. oro.
et inquantū Bar. querit an pcurator: qui semel cauit
teneatur iterū cauere si negetur. vide Spe. z. Jo. an.
in. tit. de int. §. j. vers. item qui tubitatur.
Inreficiendo. Barto. in. §. cum parietem. in lege
damnum. §. eo. videtur intelligere istam. l. in partete
communi pro indiuiso: licet nimis stringat istam. l.
Andreas Barba.

Reficiendo. Dicitur qd. prefertur q. d
facit parietē magis ido
neum. contra imo quill
ber admittit cuius interest. vt. l. ij. §.
plures. j. de sepul. vto. dicit Dy. hic tra
ctatur de operis refectione quod est
quid indiuiduum. z. ideo si vnus vult
domum reficere aliter q. alius: pfer
tur ille qui facit opus magis idoneū:
quia nō potest cōcurrere. sed ibi loquit
tur in tali re qua cōcurfus vtriusq. po
test admitti.

Seruus. Dicitur
partibus stipularetur si
ego stipulo: p partib.
ergo quilibet habebit par
tem partis. vt. plures. §. eo. intellige
pro partib. s. integris. Quero an
videtur stipulari p parte dñica. dicit
glo. q. nō: sed pro parte quā habebat
in edib. vide gl. q. incipit. sed tunc.
Verba stipulationis qd. debeāt
intelligi fm naturam cōtractus super
quo interponuntur.

A Andre. Poma. Damni. vide Ly. et Bald. in l. impulsos. C. de act. emp. z. l. penul. in prin. s. solu. ma. tri. l. si merces. s. culpe. et. s. vis maior. s. loca. in ali. quibus lectu.

B Debent intelligi. Limita sing. per Imo. in l. mi. les. s. de. cem. de re z. Promittens defendere rem qua ven. dit intelligitur promittere de iure no. de facto.

C Jac. de aret. Et io a. dicit Bal. p. istu. text. in l. i. iij. col. C. com. i. mo. q. cuz b. clausule co. tractus si. sint reduc. tiles ad natura. co. tractu. n. 2. s. alterant c. eius natu. ram.

D Eupos. stulasse. Singula. ris lex hu. ius ratioe. vid. p. bar. in l. s. de iu. ris. om. u. vbi limitat. hac. l. in of. ficio iudi. cis nobili. sec. in mer. cenario. et d. ita tenet de. clarado. l. s. C. de ali. iudi. mu. ca. fac. z. ibi. i. v. q. in. si. ite. vi. def. fallere. in alio ca. su que pon. nit Bal. in l. si foror. C. de col. per. l. fil. s. fi. vbi glo. ff. v. colla. do. tis. sed dic. 2. vt p. Bar. in. d. l. fil. s. fina.

E Firmissio. vtru. hec. missio. z. hec. l. habeat. locu. in. negatoria. Bar. q. sic. in. d. l. si. prius. in. iij. op. ij. par. tis. z. vtru. habeat. locum. in. missione. in. pos. ex. scdo. decreto. Bar. q. sic. in. d. l. si. prius. in. iij. q.

leges dicuntur interpellatur simpliciter. vt. l. mo. a. s. de. vsur. sed non declarant in iudicio vel extra. vos ha. betis vnam glo. j. de verbo. obli. l. qui. tome. s. cohe. redes. no. in. l. vnum. si. cer. peta.

Prescriptio querit quasi dominium. Creditor quando reuocat rem ab emptore an em. ptor repetat expensas.

Damni. Ab eo qui est missus ex scdo decre. to creditor no. potest rem aduocare nisi expensas reficiat z. de dam. infec. caueat. secus si aduocat ab emptore. h. d. l. no. z. menti tenenda. In hoc. s. vide. f. glo. q. incipit id est quasi dominium q. di. cit q. p. scriptio querit quasi dominium. z. idem no. s. e. l. si. finita. s. si. ante. qd. tene. menti. de quo dicit dicam. j. eo. n. l. j. s. fi. In. ter. ibi. paratus. sit. z. etia. caueat. vt. in. quunt. co. cordantie. posite. in. glo. cu. ergo. hic. conse. quitur. totu. p. quo. missus. fuit. quare. emptori. no. conse. quitur. pretiu. cu. pro. pretio. missus. fit. z. in. hoc. p. ce. dit. lec. glo. Jaco. de. are. qd. ante. creditor. cauere. de. beat. vt. probat. per. tex. in. l. z. generaliter. s. de. no. ra. vbi. ille. qui. vult. euincere. dz. cauere. ante. qd. euincat. no. tert. ibi. non. recte. zc. et. ibi. non. eque. In. iur. t. hic. qd. qn. creditor. reuocat. rem. ab. emptore. no. restituit. exp. sas. Contra. in. l. paulus. s. p. s. de. pig. dicit. gl. hic. in. malefidei. ibi. in. bonefidei. hoc. est. falsum. q. etia. in. malefidei. exp. sas. recuperat. vt. l. plane. s. de. peti. here. z. no. s. eo. l. inter. quos. s. j. Alij. dicunt. hic. no. erat. facta. melioratio. ibi. sic. It. dantur. alie. due. sol. z. oes. sunt. nulle. Ultimo. glo. ponit. vnam. sol. q. hic. no. restituitur. emptori. s. pretiu. sed. exp. se. sic. vt. in. l. co. raria. vide. glo. q. incipit. qd. tribuntur. hanc. sol. reprehedit. dy. na. ter. ibi. loquit. de. exp. sis. sed. appellatione. expensaru. non. continentur. pretiu. vt. l. quibus. dieb. s. s. de. codi. z. demon. ergo. tu. dic. q. hic. queritur. de. pretio. no. de. exp. sis. z. ter. ap. ostila. vt. ap. ostilla. fm. Jac. de. are. Alij. legut. hac. l. alio. modo. q. hic. no. dz. qd. emptor. non. restituantur. exp. se. imo. co. rariu. q. emptor. restituitur. exp. se. sicut. missio. licet. alia. ratio. sit. inter. eos. vide. glo. que. incipit. qd. tribuit. ibi. vel. dic. etia. esse. dissimilitud. ne. sed. quo. intelligem. h. i. ter. fm. hac. lect. rii. ap. ostilla. sic. ter. ibi. z. emerit. zc. z. hic. ter. huc. usq. susp. siue. lege. q. d. imo. tribuedum. est. emptori. zc. sic. est. dissimilitudo. in. ratione. no. in. iure. retentionis. exp. sarum. z. sic. tene. menti. hunc. casum.

Quo fundus. Hec. l. est. m. l. tum. singul. in. hac. materia. z. bene. declarat. hac. mate. riam. vt. dixi. in. l. si. prius. s. ti. j. de. hoc. no. sunt. nisi. tres. ll. v. z. l. ista. z. l. si. prius. s. ti. j. et. l. is. cui. s. si. ser. ve. An. agitur. co. fessoria. si. p. co. stitueda. quasi. possessione. seruitutis. dz. aliqd. fieri. co. tumacem. ex. primo. decreto. fit. missio. in. lo. co. seruiete. ex. scdo. decreto. statum. certu. tepus. in. fra. qd. agat. h. d. C. Ibi. a. quo. subaudi. ego. Ibi. ab. illo. subaudi. a. me. ibi. possessio. s. loci. seruitutis. vbi. qd. ad. ver. sed. vt. id. fiat. ponitur. forma. primi. decreti. In. ver. sed. vt. id. fiat. ponitur. forma. secudi. decreti. z. est. ista. multi. no. l. dicitur. q. mittitur. in. pos. loci. ser. uietis. ex. primo. decreto. Contra. imo. ex. primo. de. creto. dz. iudex. p. cipere. illu. cauere. de. no. ed. ficado. vide. glo. q. incipit. sed. si. no. haberet. ed. ficatu. et. dixi.

A in. l. si. prius. Item. oppo. z. videtur. q. debet. audiri. a. infra. annu. de. possessione. vt. l. si. qd. empt. s. sed. et. si. quis. C. de. p. script. xxx. an. sed. hic. no. auditur. nisi. de. p. p. ietate. s. q. doceat. de. iure. suo. gl. dicit. hic. fuit. fa. cta. missio. post. lit. co. test. vel. quasi. id. e. in. l. j. C. vbi. in. rem. act. z. C. quo. z. qn. iudex. l. co. sentaneu. z. qd. sit. lis. p. testata. hic. patet. q. dicit. petri. sed. petere. dz. qd. post. lit. co. test. vt. j. re. ra. ha. l. amplius. no. peti. in. hec. sol. est. vera. in. se. sed. no. est. necessaria. ad. hac. l. vide. gl. q. incipit. a. iudice. zc. Alij. dicunt. q. ita. statuit. tepus. a. iudice. infra. qd. audiat. vide. in. ead. gl. ibi. sed. in. dex. zc. sed. male. dicitur. quia. non. reperitur. l. cantum. quare. teneatis. fm. dy. n. oes. q. audif. infra. annu. ad. recuperandu. possessionem. vt. in. l. co. raria. post. annu. vero. poterit. interponi. scdm. decretum. tale. qd. non. audietur. nisi. de. p. p. ietate. z. istud. est. scdm. de. cretum. in. realibus. quod. est. valde. menti. tenendu. z. est. casus. hic. multum. no. ibi. sed. vt. id. fiat. declarau. c. plene. s. eo. l. si. finita. s. iulia.

Dcuratoris. Querit. gloss. set. cogi. vt. domum. reficiat. et. plene. di. stingue. vide. gl. que. incipit. qn. sunt. co. munes. no. ipsam.

Domum. Hic. s. legitur. duob. modis. z. gl. non. facit. aliud. nisi. ponere. casum.

1. Conclau. quid. sit.
2. Porticus. est. locus. coopertus. desuper. discoopert. ante. item. potest. intelligi. p. profella.
3. Cenaculum. est. domuncula. in. summitate. domus.
4. Cuius. quod. protegit. solum. meu. licet. in. meo. solo. no. requiescat. quod. ego. sum. dominus.
5. Domus. si. venditur. vendita. videtur. libera. si. lega. tur. videtur. cum. seruitute. a. ditus. legata.
6. Claustrum. quod. in. medio. duaru. domorum. alicu. ius. vendita. vna. illarum. debet. diuidi.
7. Domus. que. est. in. confinio. duarum. parochiaru. di. citur. illius. parochie. ex. qua. habet. aditu.

Dod conclau. Hec. l. e. dis. ficilis. s. est. multum. vtilis. z. quotidiana. sed. ad. eu. dentia. scias. qd. conclau. est. loc. di. scoopertus. inter. duas. domos. in. quo. da. solario. super. terra. ita. accipit. hic. It. pot. dici. co. clau. camera. bene. firmata. cu. clau. ita. ponit. in. l. j. s. de. inspici. edo. s. de. ven. inspi. ita. no. p. gl. in. l. for. men. s. de. ser. vrb. predi. ita. pot. intelligi. etia. hic. It. scias. q. porticus. est. quida. locus. coopertus. desu. per. discoopertus. ante. hoc. modo. accipit. hic. z. l. ce. tera. s. hoc. senatus. s. de. leg. j. pot. etia. intelligi. por. ticus. ista. menta. seu. psella. in. vulgari. z. hoc. mo. assu. mitur. hic. in. quad. glo. Tertio. scias. q. cenaculu. est. queda. domuncula. q. est. in. summitate. domus. vt. l. si. duo. s. itez. labeo. j. vii. post. hoc. p. missio. diuide. l. b. istam. in. tres. partes. in. prima. loquitur. de. co. clau. in. scda. de. porticu. in. tertia. de. cenaculo. scda. ibi. sed. et. labeo. tertia. ibi. nec. tñ. co. sequens. est. et. breuiter. h. d. co. clau. z. porticus. cedit. illis. edib. ex. quib. habet. aditu. licet. earu. partib. no. co. tineatur. cenaculu. vero. cedit. illi. domui. cui. super. impositum. est. h. d. in. c. summa. Et. de. gl. q. incipit. quida. habebat. zc. q. gl. id. qd. dixi. ponit. ad. eu. dentia. It. vide. gl. super. verbo.

C Item. opp. adde. q. no. Bar. in. d. l. si. prius. in. vj. op. z. latius. in. ix. op. z. x. z. in. viij. z. quod. ibi. dixi. post. Bar. in. iij. op. j. partis.

C Pro. concordia. Aduerte. qd. Bar. allegatur. voluisse. in. hac. l. qd. conclaue. q. simpliciter. emens. domuz. q. erat. obli. gata. ad. ser. uitate. ali. cui. pariet. tidomus. co. tigue. q. possit. pro. p. ta. auto. ritate. pa. riete. eu. lere. Con. trariuz. tñ. tenere. alle. gat. p. pau. d. ca. i. hac. l. q. concla. ue. p. voluit. se. Bar. in. l. j. ff. de. ser. u. leg. Tu. dic. Bar. i. d. l. j. ponit. plures. sol. prima. qd. ignorabat. in. hac. l. q. p. clau. s. j. d. l. j. q. scie. bar. illa. ser. uitate. ipo. sita. p. ter. i. l. j. in. ff. de. acti. empt. Vel. z. scdo. qn. seruit. p. p. tuo. e. rat. reman. sura. z. sic. ex. seruitute. co. stituta. z. tunc. loquatur. in. d. l. j. Secus. si. ad. tempus. vel. etiam. si. essent. affixa. so. lo. vel. solum. appederet. super. suo. zc. ita. videtur. sona. re. verba. Bar. vbi. q. possit. etia. dari. alia. sol. quia. si. domus. co. tigua. cui. debetur. esset. vendentis. p. cedat. prima. opi. Secus. si. domus. cui. debetur. esset. alteri. tertij. ita. videtur. probari. ex. verbis. Bar. in. hac. l. quod. co. clau. vltimo. fm. eum. possit. fieri. distincio. an. in. vltimis. voluntatibus. et. procedant. dicta. in. d. l. j. aut. in. contractibus. et. procedant. dicta. in. dicta. l. quod. conclaue.

C Porticus. est. quid. sit. porticus. Hosten. in. sum. de. accusa. s. secundo. ver. sed. si. crimen. dicit. qd. por. ticus. est. illa. pars. que. est. ante. domum. et. hic. ad. de. Bartolum. in. l. cetera. s. hoc. senatus. el. secundo. de. lega. ij. Adde. ad. materiam. petr. de. anchora. consi. lio. ced. xxx.

C Et. sic. not. Ad. contra. an. quantum. pretendunt. mulicidia. mea. intelligatur. esse. solu. meu. vide. Bart. in. l. olympico. s. si. s. de. ser. vrb. predi.

a Ex hoc appet. an autē dedita domo veniat hori? vide in ca. raptu? vbi p doc. 3 test. Ad de ad materia rom. consi. v.

b Inducitur ad qd nem. vendit. bart. in. l. j. ad muni. z dic. t. h. ange. i. addi. qd si adit? est a parte anteriori i domo et a parte posteriori: et vicissim in gredior qd qd ab anteriori qd a posteriori: nihilominus dicitur parochialis: nus capella a pte ante rior ex eo qd illa pceset nobi lio: z vbi e pars nobi: lio: censet esse totu. l. cu i diuer. sis. ff. s. relig. z ita et not. xiiij. q. ij. l. c. eccles. siastico. v. bi vide.

c Actione ordinaria. libellu aut in ista materia vide in. l. si tertius. s. offi. cu. j. eo. p. Bar.

sunt similia. ergo ille in cuius pariete requiescat poterit deijcere. Sol. fateor: cōtrarium in cōtractib? inter viuos: z hoc intelligi in cōtractib? inter viuos: z ponitur seruitus oneris ferēdi vel aditus habēdi. vt patet hic in ver. s. z labeo. In vltimis voluntatib? in dubio videt legari domus z imponi seruit? ista. vt est casus no. in. l. j. s. de ser. leg.

Itē op. z videtur qd cōclauē qd est in medio edii sit pro dimidia vtriusq; dñi edii. ar. j. de acqui. re. do. l. insula. z. l. inter eos. dicit Dy. id operatur hic cōuersio vsus in vna domū facta per partē ar. l. qd in reru. s. fi. s. de leg. j. z. l. p. dñis. s. balneas. s. de le. iij. l. seie. s. mande. de fun. instru. Ex quo solu. no. qd qui simpliciter vendita domo vna aliā retinet: qd claustruz qd erat cōmune illarū edium dz dimidi et medietas a latere tuo est mea: et alia medietas a latere meo est mea. qd tene menti. Itē op. ad fi. s. hic qd cenaculū cedit edibus quib? est superimpositū. Contra vti pos. l. si duo s. labeo. gl. qd est hic nihil dicitur: tert. videtur velle qd ibi loquitur qd ad cenaculum aliunde poterat habere aditum hic qd nō poterat aliunde: vt hic ibi neq; aditū zc. Et hoc intellige qd esset vedita dom? pacto appposito qd cenaculū remaneat penes venditores sed in vltima voluntate non est necesse qd exprimat si testator vtebatur cenaculo ad seruitium altariū edium. vt. l. si cui edes. de leg. iij. et vt nō erres in hac materia. qd dixi de cōclauē z porticu. intellige de omni edificio qd requiescat in alieno z protegit solū alienum: sed tñ habeo per ipsum aditū in meo. Itē l. inducit ad. q. d. ista. f. domus ex vna parte est de parochia sancti Martini: ab alia est de parochia sancte Marie: ego habito in hac domo cui? parochianus sum. doc. dicit qd dico de illa parochia ex qua aditum habeo p hanc. l. z. l. si cui edes. s. de leg. iij. z. l. p. dñis. s. balneas. eo. ii.

Quis potest demoliri causa negotiandi: sed causa cōcedendi ad op? publicū. hoc dicit. Op. s. hic punit venditor in simplo: z emptor in alio simplo. cōtra. l. fenatus. s. de cōtrahē. emp. vbi emptor tenetur in duplo. gl. soluit plurib? modis: sed tene primā solu. vel vltimā qd idem quasi dicunt z sunt vere.

De aqua pluuiā arcēda. Rubrica.

Dicitur est supra de dāno infecto qd timetur vitio edii: hic de dāno qd timet de aqua pluuiā: vel aliter dicitur est. s. de officio iudicis per qd subuenit aduersus dāna futura per actionē ordinariā: ideo ponitur hic titulus de aqua plu. arcen. z glo. rub. ponit quoddam summarium huius materie.

Sicut autē. Dicitur hic dānum da bit? imo si tollit etiam lucrum habet locū actio ista. vt. j. eo. l. ij. s. itē varus. Glo. mīdet hic regulare fallit ibi: vide gl. qd incipit qñq; etiā pro lucro amisso. vt s. ti. j. l. p. cillus. nō obstat. s. itē varus. quia ibi non erat amisso lucrum: imo dānum.

Hec autē. Quis timetur dānū ex aqua plu. ope manufacto ista actio locū hz: secus si naturaliter noceat. h. d. in summa. Quid sit frumentum z quid bladum.

De eo opere. Primo ponūt duo dicta. s. dicitur quinti mutij et trebatij qd in aliquo cōcordat et in aliquo discōdat: vsq; ad s. sed z si forsan. z sic habes qd isti duo iuris: consulti cōcordant in hoc vt sit necesse qd opus sit factum aratro: sed discōdant: quia quintus mutius dicit qd sufficit si fiat causa agri. sed trebatius dicit imo requirit qd fiat causa frumēti. In. s. sed si fossa. reprehendit vterq; s. z trebatius z quintus mutius in eo qd requirunt opus esse factū aratro vsq; ad. s. z si quis. ibi reprehēditur mutius tantū in eo qd dixit agri colendi causa factū in hac actione nō venire vsq; ad. s. z apud. ibi reprehēditur vterq; in eo qd requirebant opus esse factū aratro. vsq; ad ver. labeo. ibi corrigi tur trebatius qui requirebat opus esse factū gratia frumēti tantū vsq; ad ver. itē fabinus. ibi reprehēditur vterq; in eo qd requirebant opus aratro fieri: vsq; ad ver. idē aut. ex omnib? istis verbis habes in summa hoc op? fit causa agri colendi siue fiat aratro siue alio mō si ager aliter coli nō poterat in hac actione nō venit. Intelligitur ne tantū de grano an de frumēto generaliter: hic videtis qd accipitur large z stricte in hac. l. vide glo. super verbo frumēti. et sic in hac glof. accipitur large. Itē vide glof. que incipit in arando: qd stricte accipitur. breuiter appellatio frumēti fm directā z propriam significationem est larga. vt not. in precedētī gl. vt. l. frugē. j. de ver. sig. Tñ dicit Jaco. de are. ego intelligo frumētū illud qd excedit sui nobilitate oēs alias fruges ppter cōmunem vsum loquēdi. ita no. Jaco. de are. in. l. frugem. j. de ver. sig. Sed quid dices de blado. glo. est. j. de ver. obi. l. triticum. que dicit bladum est omne id quo terra seritur: non habetis alia.

Deniq;. Quilibet potest facere in suo quies. Deniq;. quid vult dummodo faciat non animo nocendi alteri. hoc dicit iste. s. satis not. Glo. ponit multas concordā. Sed quid in dubio an videatur facere causa nocendi. vide glo. no. s. itū. j. l. fluminum. s. fina.

In summa. No. tex. no. ibi imbie autem.

Sciendum. Si aqua noceat edificijs vbi nis hec actio locum nō habet: sed recurritur ad negotiā generālem: si noceat

rusticis hec actio locū hz aque origine nō inspecto. h. d. Cōppo. qd nō sit differētia noceat vrbano vel rustico. vt. s. ti. j. l. eoz. s. fi. Sol. ibi loquitur in cautione dāni infecti vbi nō curatur: sed secus in hac actione. Ultimo. vide glo. que incipit edificijs: ibi rustici pcedij. l. ij. sed dic vt ibi no.

Sicut autē. Hec actio. secus si inferat dānū cōtra debita seruitutē vel loci naturā. h. d. No. text. ibi hac em actio. Itē no. text. ibi semper em habeat esse. zc. Cōppo. s. hic qd qñ aufert lucrū hec actio nō habet locū. Cōtra. j. l. proxi. s. itē varus. dicit gl. nō pōt agi directā: vt hic sed vili sic: vt ibi. nō est verum qd ibi inferebatur dānum etiam non solū lucrū auferebatur. et ideo non ob.

Si vicinus superior facit molēdinum per quod aqua que veiebat ad me: am per fundū meū. oueratur: an teneatur mihi. s.

Sed et si. Dicitur hic si op? vicin? tollat. que? ro de quo opere. hic dicit. vide glo. qd inci. cuius nō extat. zc. hic glo. pessime dicit. nam si memoria nō extaret: qui tolleret illud opus teneret. vt. j. s. proxi. et in. l. ij. s. itē varus. j. e. et ideo intellige opus cuius extat memoria: et illud non: positū in glo. p erroē facit positū. Itē. s. s. fuit ad. q. f. de molē dino superior. ecce superior vicinus facit molendinum et enertit aquā qd veniebat per fundum meū ad meū molendinū qd est inferi: an p hoc teneat mihi: videt qd nō qd aufert lucrū ex priuato meo riuo: sec? si ex flumine publico perciperet: qd nunc tenetur. vt dixi. s. ti. j. l. proculus. pbat per. l. ij. s. merito. j. ne qd in lo. publ. doc. no. in. l. i. manifeste. C. de ser. dico plenē in. l. quominus. j. de flu. vbi glo. tangit. z no. glo. in l. si quis ex argentarijs. s. si in iū. s. de edē.

Antiquitas habet vim legis. Consuetudo habet vim legis constitute. Seruitus queritur pscriptio: ne. et nu. 4. Seruitus dicitur quando natura loci facit vt aqua de loco superiori vadat ad inferiorē.

Diuisa dictio verificatur in decem annis. Seruitus que requirit factum hominis dicitur habere causam discontinuam.

Seruitus vt prescribatur longo tempore que requirantur. z nu. 6. In pscriptioibus regulariter non requiritur scientia aduersarij.

Ciuitates Italie quod nō prescripserint merū imperium. Ecclesie scientia que succedit imperio vacante an sufficiat ad hoc vt ciuitates Italie dicantur prescripisse merum imperium.

Sciētia aduersarij requiritur ad hoc vt dicatur esse in quasi possessione alicuius electionis. Scientia ducis vel marchionis an requiratur vt prescribatur in marchia merum z mixtū imperiū.

Titulus in seruitute habente causam discontinuam quod prescribatur. ex eius allegatione cum possessione non longi temporis.

Titulus non probatur ex cursu longi temporis vbi tractatur de amissione domini.

Quasi possessio in iuribus incorporealibus an videtur in ciuilem z naturalem.

In seruitute quis non cogitur reficere sed pati: fallit in seruitute oneris ferendi.

Dominium vtile z non directū quod queratur per presumptionem. Dominium an distinguatur in vtile z directum: remissive.

Aliud est dominium vtile: aliud directum: z aliud quasi dominium.

Deniq;. In cursu aque primo debet inspicere conuentio. secundo loci natura. tertio ventustas. item qui debet seruitutem potest cogi vt patiat non vt quid faciat. h. d. cum princip. l. seq. z est valde no. s. z menti tenendus. No. tex. ibi sicut enim omnis pinguedo zc. No. tex. in versicu. si tamē zc. Ex quo habes quod antiquitas habet vim legis. In versicu. non ergo. est bon? tex.

Quod consuetudo habet vim constitute legis: vt hic in ver. si tamen. et l. in summa. Itē no. qd pscriptio queritur seruitus. Item not. ex. l. in summa: p qñ natura loci facit vt aqua de loco superiori vadat ad inferiorē est seruitus. Dicitur hic qd ventustas vim seruitutis hz: cōtra per pscriptio: nem nō queritur seruitus: vt. s. de ser. ui. l. seruitutes. hic dicitur cōtrarium.

Quare dicit quidam qd verbus diu: exponitur. i. tpe cuius nō extat memoria. Itē solu. non est vera: quia dictio diu: verificatur in. x. annis: vt. j. qui et a qui. l. si cū fideicommissa. s. aristo. Dicit glof. seruitus que hz causam discontinuam nō potest queri tpe longo: vt de serui. l. seruitutes. iij. sed illa que hz causam cōtinuam sicut hic. Dicitur tu quo seruitus de qua hic loquitur hz causam cōtinuam rideo: qm ad eius vltimū hominis factū nō requiritur. vt. l. foramē. de serui. v. pte. illa enim dicitur habere causam cōtinuam qñ ad eius vltimū factū hois nō requiritur: sed qñ factū hois requirit: vt in eūdo tūc illa seruit? hz causam discontinuā vt. l. foramē. de ser. v. pte. Illud qd dixi qd longo tpe pcribitur seruit? est verū si aliqd est vsus iure seruitutis. vt. l. j. s. j. de iti. actuz p. z ibi not. Sz quo apparet iure seruitutis. Bñ. ibi videbim? Itē qd sit vsus sciente aduersario. vt. l. ij. C. de serui. z aqua. In alijs aut pscriptioib? nō requiritur aduersarij scientia vt. l. fi. C. de pscript. lon. tēp. z est rō hz gl. nō dicat: qd pscriptio sine possessione nō pcedit. vt l. sine possessione. j. de vsuca. sed quasi possessionē seruitutis nō possuz habere renisi te sciente: qd quasi possessio seruitutis nō est nisi dñi patientia. vt. l. pte.

No. tex. adde alius casum in. l. fi. s. de ser. ui.

Quod ventustas. Que dicitur ventustas. vide Bart. j. in l. ij. in pan. cum gloss. z per Bal. in rub. C. qd sit lon. con. sue. in dn.

Aduersarij scientia. vide Bar. m. d. l. j. C. de ser. ui. z latus in. l. j. s. ff. de iti. actuz p. pua.

a Andre. Pomate. Que prescripfit meru. vide plene feli. in c. qui no liceat. col. iij. vsq ad fi. appa. de prescrip. et do. ppo. c. frustra. col. fi. dis. viij. z in c. cu b cotingat. col. iij. de fo. cop. et panor. in c. fi. in primo no. de costit. Barba. in c. j. in primo no. de reb. ec. no alie. z aret. supra de serui. et ideo est necesse qd r Alexan. dñs sciat. Sed possessione tui fundi crrxy. co. possim habere te ignorante. Et ideo pen. ad fi. s forte dicerem quod in italia nulla ci vo. ij. xxy. a uitas est que prescripfit merum + vel co. j. vol. v. vbi ponit an per vsum tati teporis cui? in iij memo- 6 ria no extat in contrariu prescribatur meru z mixtu imperiu et qualr probatur tale tep? ponit ibi in. iij. col. et in. iij. an ad prescribendū meru z mixtu imperiu sciētia et patiētia illius qui prius erat in qñ possessio ne vel illius ad que spectabat iurisditio et in. iij. col. ponit an talis sciētia reqrat qñ qd esset vsus tanto tē pore cuius in iij. zc. et in hoc an sit dñs inter cōsuetu dinē et p̄scrip̄tione z ibi in. iij. col. ad fi. et in vj. ponit quō probat q quis sciuerit q alius vteretur. ter. z ibi in. vij. et. viij. col. ponit ad p̄scribendū merū et mix- tum imperiū et iurisditioē an requiratur tñ tps zc. et quid in p̄scrib. potestate supra contra papā vel imper. totē et de hoc etiā ponit plene cōsi. xxiij. col. pe. volu. v. vbi ponit an et qñ pbatū est de tali tem- pore requiratur aliquis titulus. b Restat dubiū. diri post. d. Ant. in. c. cū contingat. de fo. cope. et ad de Bar. in. l. si publicanus. j. n. j. z in l. naturaliter. j. de vsuc. Inno. in. c. bone. el. ij. d post. p̄ela. Bart. in. l. j. in fi. C. de ser. et aqua. per do. flo. et do. Jo. in. d. c. cū contingat. et. d. Ant. in. c. peruenit. de cens. et quod no. Bar. in. d. l. si publicanus. s. fin. et disputauit ego Bononie. Adde bal. cōsi. lxxij. l. j. c Logitabitur. nam Ly. Et ibi similiter tangit an prescribatur merum imperium et Bart. videtur vo- luisse q sic in. l. j. s. de damno infecto. ibidum facit mentionem de consuetudine z idem in. l. imperium. in. ij. col. de iurisd. om. iud. ad hoc facit quod no. d. Antio. in. c. j. de consi. licet ibi dominus Joan. contra eum per Baldum in autentica quas actiones. C. de sacro factis ecclesijs per Joan. andre. domi. Anto. z docto. in dicto capitulo cum contingat. de foro competenti scripsi late in disputatio. mea sigismundus. et consuluit Joan. cal. quod sic. per capitu. irre- fragabili. s. excessus. de offic. or. z Jacobus butri. in autenti. presides. C. de sepisco. audien. pe r Angelum in. l. hec autem iura. de seruitu. vbi p̄edio. per Bal- dum Angelum et Paul. in dicta. l. imperium. per Lynum in. l. more. in penultima questione eodem titulo. vbi Angelus per Petrum de ancharano cō- silio. crrxy. z ad dicta per Bartolū. hic adde text. in capitulo primo. de inuest. de re alie. fa. Adde an me- rum imperium prescribatur pulchre Petrum de an- cha. consi. cxiij. d Andre. Pomate. Ego dico. Et de materia vt- de Angel. in repeti. dicte. l. si certis annis. et hic per Joan. de Imol. e Alterius per hanc legem. vide dominum Joan. qui aliquid dixit in. l. tertia. infra. de vsuris. Andreas Barba.

mixtu imperiu qz in incorporalibus reqritur quasi possessio sciēte aduersario. sed impator. ia est longū tps qd no fuit ergo zc. Restat dubiū q vacante imperio succedit ecclesia an sufficiat sciētia pape. cogitabitur z hoc tene mēti. Innoc. in. c. querela. de elect. dicit q no possum esse in quasi possess. alicuius electionis nisi sciēte z patiente aduersario. sed in marchia vel in ducatu sufficit ne scientia ducis vel marchionis ad prescribendum merū vel mixtu impe- riū cogitabitur. nā Lyn. in. l. i. C. de em. ci. libe. vbi tractat materiā meri vel mixti imperij nihil de hoc dicit nec etiā Sull. in. l. imperiū. de iurisd. om. iud. Item opp. z videtur q seruitus que hz causam discontinuā prescribatur longo tempo. vt. l. cum de in rem verso. s. de vsuris. Dicit glo. verum est quā- do ex solo tepore nititur requiritur causa p̄tinua ad hoc vt quis longo tpe prescribat. sed si non nititur ex solo tpe sed ex titulo tūc p̄bando de longo tpe pro- bat acquisiuisse seruitutem. vt ibi. hz causam habeat discontinuā. vide gloss. que incipit in tāto ibi. si vero nō ex tpe vide ter. in ver. sane. vbi dicitur imposita zc. Et sic si allego seruitutē iure impositā z probō vsuz longi tps presumē titulus. et sufficit ad p̄bandam seruitutē. hz habeat causam discontinuam. modernū docto. oēs impugnant hanc glof. primo Ly. vt ipse no. in. l. si certis annis. C. de pac. dicit em q. l. cū de in- rē verso. loquit in faciēte vt in soluente oī anno. sed materia nostra loquitur in patiēte. z non est eadem ratio presumē di cōtra patientē que est cōtra facien- tem. hoc tenebat Jac. but. in. l. seruitutes. s. de serui. et Ray. hic me audiente. Ego dico q etiā cōtra patientem presumitur titulus ex vsu longi tps. vt. l. qui in aliena. s. j. s. de acqui. here. et. l. si filius. C. de pe. here. et. l. cum post. in prin. s. de iure do. facit. l. cū quidam. s. j. s. de vsur. simile vos videns in. l. quam tuberionis. s. j. s. de pecu. vbi ex sola patiētia videor constituere seruo peculium. Cōtra hoc tamen dictū videtur fortiter. l. nullo. C. de rei vendi. et. l. celsus. j. de vsuca. Sol. jtu habes glo. no. que soluit hāc con- trarietatem vbi tractatur de omissione dominij que parit magnū p̄iudiciū. tūc ex cursu tps non p̄bat titulus vt. l. cōtrarijs. sed vbi tractat de amissioe ser- uitutis. ibi tractat de modico p̄iudicio tūc proba- tur titulus ex cursu tps. vt hic. z. l. s. alle. hoc ponit gl. i. l. pe. s. cōi di. quā gl. tene mēti. allegauit. i. q. quā disputauit de muliere q trāstulit oīa bona sua. multa dixi alto anno in. l. si certis annis. C. de pac. Alio an- no moui vnū dubiū. vñ p̄cedit istud qd in seruituti- bus distinguat. aut habet causam cōtinuam vel nō qd ad p̄positū. nulla em actio facti hz causam cōti- nuam. s. qz anim? retinet dē habere causam p̄tinuā. Quero ergo an diuidat ista quasi possessio in ci- uilem z naturalem. vt sic animo retineatur si dicit qd non. ergo semp diceret noua quasi possessio. si dicit q sic quare ergo nō querit longo vsu. de hoc dicā. j. de acqui. pos. l. j. C. de ser. vbi p̄. l. eū debere. Sol. dicit gl. spāle in seruitute oneris ferēdi. z bene de hoc dicā. j. pri. s. C. Alterius p̄ hāc. l. e. possum determinare duo dubia per glof. vltimam. primo vtrū p̄ prescriptionē querat directū dñum vel vtile glo. tenent qd vtile. vt no. in aut. nisi. C. de bo. ma. et de vsu. l.

a de vsu. l. vsucapio. Ultramō. dicunt q directū. Sed est hic tex. pro glo. cōtra vltimō. ibi vtile actiones. tetigi hoc dubiū in. l. vsucapio. p̄eall. Sol. opi. glo. est vera q est vera. Tu qui habes fundū emphyteo- ticum qd dñum habes vt q nullū q dans emphy- teosim nō hz nisi vtile vel iste emphyteota habebit vtile. et dans in emphyteosim nullū q dans in em- phyteosim nō pōt pbare dñum cōiter nisi per pre- scriptionē. ergo si dedit in emphyteosim apud eum remanet. vt. l. vlti. C. de iure emphy. Sz vtrū dñum distinguatur in vtile et directū. tracto in. l. si quis vi. s. dñia. j. de acqui. pos. z ibi dicā. et ibi de hoc vt ter. Quero an p̄ prescriptionē dñū questū sit vtile. z. l. cū postulasset. s. j. s. t. j. dicit quasi dñum semel habui- fts in. l. si finita. s. si ante. s. t. j. veritas q p̄scriptioe cōpletā acq̄ratur vtile dñum vt hic sed ante p̄scrip- tionē cōpletā ea pendente dē habere quasi dñum vnde qui p̄scribit et hz publicianā dē habere quasi dñum. vt no. gl. in. l. de act. s. alie. et. s. de pub. l. j. et sic aliud est dominium directum. et aliud vtile. a- liud quasi dominium. Summa. An qui debet seruitutem debeat facere vel suf- ficiat pati. Apud labeonē. Qui impedit me vti ser- uitate mihi debita vel p̄- scripta tenetur hac actione. secus si opus fiat publi- cū autoritate vel facti memoria nō existēte. h. d. vsq ad. s. itē var. et iste est not. s. p̄teaa. vbi dicit partē dic maxime. nā idem si totū purgare vellet. vt. s. cōi di. l. si edes. et p̄ fo. l. cū duob? s. itē mella. z. s. si cō- munē. Itē Ald. aut egit superior cōtra inferiorē. z ha- bes in. s. apd labeonē. aut vicinus? vicinū primū. et loq̄tur. s. p̄teaa. aut inferior cōtra superiorē. et lo- quit. s. apud alphenū. Opp. dē hic in. s. apud la- beonē. qd cogit alternativē vel purgare vel pati. cō- tra. s. l. pri. in fi. vbi indistincte cogit pati. dicit glof. huius alternativē vltima pars est vera vel hoc con- suetū est purgari a tpe cuius nō extat memoria. sed prima sol. destruit ter. et scōda cōtinet diuinationem. quare dicas quod dā est opus q dē fieri iure seruitu- tis qd nō prebet cōmodū faciēti et tūc ille qui dē ser- uitate nō debet facere. vt. s. l. pri. in fi. quod dam est opus quod affert cōmodum faciēti. vt in purgan- do fossam vbi est recolectio pinguedinis. et tūc dē agi alternativē. vt ter. ibi dicit quod tene menti. A- nio ad. s. apud alphenū. qui videtur oibus contradi- cere. nam. s. l. pri. in fi. dē q agitur p̄cise vt patiat in. s. apud labeonem. agitur alternativē. hic agitur p̄cise vt faciat. Glo. ponit plures solu. sed tene qd hic fuit actum in constituenda seruitute quod purga- tio spectaret ad dñm. Querit vtrū ille qui dē ser- uitate dē facere vti sufficiat pati. collige ex istis. l. sic. aut est actū qd ipse faciat et tenetur facere vt hic in. s. apud alphenū. aut nō est actū. et tūc aut dñs con- suevit reficere a tpe cui? non extat memoria et cogit vt. d. s. apud labeonē. z hic no. aut de ista p̄scrip̄tione nō cōstat. et tūc aut est fuit? oneris ferēdi z cogit re- ficere. vt. l. eū debere. s. de ser. v. p̄. aut est alia fuit? et tūc aut reficiēte dño ex refectioe posset cōmo- dū aliqō sequi. et tūc dē agi alternativē vt vel faciat

Ultra mon. dicunt. vide Salic. in. l. traditionibus C. de pact. Andre. Barb. Quod dominium habes. Adde quod not. Bar. in. l. ij. de vsuca. Sit vtile. vide de ratione glo. in. l. si quis dicitur- no. supra si fer. v. Jo. andr. in re- gula pos- sesso. i mer- curi. in. iij. q. princ. Item barus. Qui nō pati- tur op? natu- rale vel quasi in p̄stinū statum redu- ci hac actioe vtili cōuenitur. h. d. vsq ad. s. item labeo ait. ibi excauauit sub audi. quod postea repleuisti vel aliter est repleta. Opp. et videtur quod actio ista non habeat locū nisi in ope- re manufacto. vt. s. l. j. in summa. et s. sicut. So. ibi negat directam. hic cō- cedit vtilem. In ver. qd. ibi deficiat salicet actio directa et hoc ideo. quia directa actio datur pro opere manu- facti. vt supra. eod. l. prima. s. hec a- ctio. et. s. quoties. hoc aut erat canale factū. et ideo nō habet locū directa s. vtilis. et idem dicitur in se. s. Aldra. Itē opp. ista actio cessat pro lucro amisso. vt. d. s. sicut. Sol. dicitur pati- damnum qz in primam naturam locū restituere nō patitur. et eodem modo responde ad. l. proculus. s. titu. priori. Item oppo. quod labeo contradi- cit sibip̄stinam in ver. labeo. dicit la- beo q potest agi vt vicinus repleat. sed in ver. labeo posito in se. s. vbi re- p̄henditur namusas dē cōtrariū. So. in prin. ver. dicitur de opere manufa- cto. in scōdo de opere facto a natura. Testes in effectu probationis tā- tum valent quantum instrumēta. sed in modo probandi differunt. Dies z cōsul requiruntur in p̄iurata scri- ptura in publica sic. Testes interrogātur ve tempore quā- do sunt suspecti als non. Testis. de auditu suo valet de audi- tu alieno non. Testis deponens de auditu sub conti- na vel parete intermedio in cōtracti- bus valet sed in testamento secus. Testis dē deponere de vera scientia z deponens de credulitate nō probat nisi in casibus qui sciri non possunt de veritate vt in filiatione et adulterio. Parentela antiqua an probetur p̄ tes- tes de auditu. Mōtiā extare vti nō extare q̄b p̄bet. Samā nō extare qualiter probetur. Qui vult pro- bare memoriaz extare nō dē pbare diē et cōsilem et

per Bar. vide eundem in l. labeo. de sup. leg. Adde an testes discordantes in loco vel tempore probent. vi de Bald. con. c. cxxij. l. j. Quid aut si testis dicit se non recordari de tempore dic quod probat no. Bar. in l. libarius. de reg. iur. spec. de teste. §. iam de interrogato

rijs. vers. item de tempore quod nota. limitat ibi Jo. and. z doc. in. c. ex tempore. de testib. et lat. in. c. ciz. 1. causam eodem titulo nisi omnes testes vna nimitter dicerent se non recordari: qu tunc non probant.

Andre. Pomate. Alterius venio. vide de bo. glo. in. c. primo in glo. fin. de prescri. lib. v. j. in. c. quid per nouale. et in. c. veniens de ver. signi.

De auditu vs. qñ valeat testimoniu de auditu vide de Bar. in l. si quis in hoc genus. et in l. conuenicula. C. de epi. et cleri. et in l. j. C. ex delicto defun. et dicit Bald. in. d. l. conuenicula quod in probandis finibus antiquis videtur sufficere pbatio de auditu: aut dicitur: et vide Bar. j. in fi. z vide in. c. quoties. de test. et dicit Joan. and. q. vbi testimonium de auditu non admittitur non facit etiam talem prescriptionem que aliquid probet ita dicit ipse in summa sua de testib. d. in ver. testes de auditu. z arch. c. xij. q. v. hoc videtur dicit testimonium de auditu facere quale quale presumptionem. et refert Lud. ro. in. §. de viro. in vlt. co. in antiquis sufficit testis de auditu. in. c. licet ex quadam. de testi. z ibi do. Ant. in prin. Adde an testis in redditione rationis de auditu pbat Bald. cōsi. lxxij. lib. ij. et an testis de panes de auditu pbat vide de. de anch. consi. vlt. i. Alexand. consi. lxxij. et. cxxvij. vol. et quomodo intelligantur testes deponetes de auditu per eundem. consi. lxxij. eo. volu. et an testis qui dicit audiuisse a maiori parte: sed non dicit a quo probet per eundem cōsi. iij. et. xix. et. cxi. lib. iij.

Andre. Pomate. Quia alibi. Vide Alex. cōsi. cxxij. in. ij. co. vo. ij. z. c. j. vol. iij. col. ij. et Raph. cu. consi. lxxvij. et Alexand. consi. xxv. col. ij. vol. lxxij. in. j. col. in. fi. penul. vol. et. cxxvij. in. j. col. vol. iij. z ad hoc vide etiam Feli. in. c. preterea. col. ij. in. fi. de test. et in. c. cum literis. col. ij. ver. in glo. j. in. fi. et se. de test. et in

c. cū cam. col. x. in. §. et scias de test. z in. c. l. j. ex qdā in. d. test. z Lepo. of. iij. co. j. z barb. of. ix. z barb. xxy. col. vi. vol. ij. et Jmo. cxxv. z Alex. lxxij. co. iij. vo. j. z. c. co. iij. z vol. j. do. de Rot. in. decif. nouis decif. viij. in. ti. de resti. spo. inc. Jte q. in possessio. z Alex. of. cxxvij. co. pe. vol. j. et aret. xlv. et xxvij. in. ij. dub. z lxxij. col. v. et vj. z cxi. co. j. et de materia plene Jaf. i. d. l. si non special. co. iij. z Alex. of. lxxij. col. pe. vol. ij. et lxx. col. ij. eo. volu. et cxxvij. col. fi. e. vol. ij. vbi ponit qñ testes deponit d auditu in rebus antiquis maxime ad pbandū indentatem rei per confines antiquos et. lxxij. col. ij. volu. ij. vbi dicit quod facit aliqualem presump. et. lxxij. in. fi. eod. volu. vbi dicit de teste deponente de auditu aliquē fuisse in possessione. et. lxxij. penult. eodem volu. et cxi. col. penult. vol. iij. et. xxij. col. j. volu. v. vbi loquitur in testibus deponentibus de auditu super cō finibus et Ro. ccccxxij. col. ij. vbi loquitur in testibus deponentibus super dominio de auditu. z Alex. l. col. iij. vol. v. vbi loquitur in re de antiquo. z. cxxij. col. fi. e. vo. v. vbi loquitur de re in antiquo.

ra cōiuncta. l. j. §. editiones. §. de edē. Alterius opp. et videtur q testes debeat deponere de tempore. vt. l. iij. §. j. de testi. dicit testes non debet interrogari de tempore nisi qñ essent in spectu q tene menti. simile no. in. l. testium. C. de testi. qd dic plene vt ibi q Ly. q recitat vba Ja. d. arc. posita h.

Alterius venio ad glof. sup verbo auditus. z. dicitur testimoniu de auditu vs. cōtra in. l. testiu. C. de testi. vbi dicit esse testimoniu de visu. Dicit quidā hic spāle glo. rep. hēdit. q. alt. vbi admittit testimonium de auditu: vt pura si continua erat in medio vnde est speciale hic quod valet testimoniu de auditu alieno h. de auditu suo semper valet testimoniu siue in cōtractu siue in testamento: qd tene mēti. Sed videtur in eo qd glof. dicit de continua et pariete est valde qd nouum. et posset procedere in contractibus. Sed in testatore qui propter infirmitatē mutat vocem quomodo potest cognosci qd sit testator: vñ cōtra hęc gl. doct. minauit Frā. Accur. et Ly. ponit l. l. si

rei per confines antiquos et. lxxij. col. ij. volu. ij. vbi dicit quod facit aliqualem presump. et. lxxij. in. fi. eod. volu. vbi dicit de teste deponente de auditu aliquē fuisse in possessione. et. lxxij. penult. eodem volu. et cxi. col. penult. vol. iij. et. xxij. col. j. volu. v. vbi loquitur in testibus deponentibus de auditu super cō finibus et Ro. ccccxxij. col. ij. vbi loquitur in testibus deponentibus super dominio de auditu. z Alex. l. col. iij. vol. v. vbi loquitur in re de antiquo. z. cxxij. col. fi. e. vo. v. vbi loquitur de re in antiquo.

Andre. Pomate. Siue in contractu siue. In contractibus autem concordatur quod non vitietur dummodo testes habeant notas voces contrahentium vt not. glof. iij. q. r. c. testes. et vide glo. in. c. preterea de test.

Andre. Pomate. Testatore in prin. vide etiā Alex. consi. xxij. col. ij. vol. iij. vbi pulchre loquit de hoc an testis de auditu admittat et an secus admittatur hoc casu et alia pulchra consi. xc. col. ij. vol. ij. et col. iij. z. cxi. col. fi. e. vol. ij. et. cxxv. col. ij. eo. vol. ij. z. cxxij. e. vol. et. cxxij. col. ij. vol. iij. vbi ponit de teste qui dicit se habere notam vocem contrahentium.

Contra hanc elof. Sed Bald. in. d. l. conuenicula. in. vij. col. ij. per multas rationes tenet hanc glo. vt ibi per eum sed cogita q ista gl. quantum ad testimonium videtur omnino falsa per dictam. l. si non special. et per. l. si vnus. C. de testi. posset tamen dici quod. hęc glof. procederet in codicillis: et donationibus causa mortis: secus in testamentis in

no spāli. C. de testamē. vbi dicit q nisi testis viderit tūc nō vs. istā gl. no. z tene mēti. Circa hoc tamē vtrū valeat testimoniu de auditu. Jac. de are. dicit quedā verba que fuerunt originaliter Innocē. in. c. cum cam. de testi. z recitat Ly. in. l. testiu. C. de testi. et Spe. in. titu. de teste. §. j. vnde. l. que dicit q testis debeat reddere testimonium de visu: intelligit generaliter de quolibet sensu coporeo. Dicitur hic

q quis debet testificari de eo quod scit. Contra imo sufficit testificari de eo quod credit vt. l. j. §. j. §. de vent. inspi. in. corpo. de hereditibus z falcid. §. si vero adsunt. Sol. regulariter requirunt testimoniu de scientia. fallit in casibus in quibus sufficit de credulitate vt in his que nō possunt sciri de veritate vt si volo probare titiu filiu martiniam vere probari nō pōt: sed ex credulitate pōt. si pbat p psumptiones. vt. l. filiu. §. de his q sunt sui vel alie. in. l. lucius

s. de cōdi. z demō. idē in adulterio. nā nō pōt pbat rīz videritis vñ supra vnā: vt in. c. literis. extra de presum. Quero qualiter pōt pbat parētela antiqua dicit glo. per auditu: sed hodie p cōsi. l. contigitur quod est in. c. licet ex quadam. extra de testi.

Quero si volo probare memoriam extare de beo ne probare q titius dixit mihi quod audiuit a sempromio. z sempromio ab alio. z sic per infinituz ter. videtur quod sic. in. l. si arbiter. §. de proba. dicit Innoc. q secundū hoc sequeretur q memoria extaret z semper posset probari memoriam non extare: vt q ego non audiui ab aliquo nec vidi aliquē qui adiuerit tempore suo: vt ipse not. in. c. quod per no uale. extra de ver. signi. habes hic quomodo extare memoriam pbat. Sed quero qualiter pbat memoriam nō extare cū sit negatiua. Rñ. probabitur q opi. est memoria nō extare. casus est in. l. si arbiter. §. de proba. Idem dico in fama. nam si diceret q martinus nō occidit sempromiu nō pōt probari: sed debes pbare qd fama est qd martinus nō occidit. vt. d. l. si arbiter. sed potes videre Innocē. circa istam materiam in. c. veniens. extra de ver. signi. z Spec. in. titu. de proba. §. probare. vers. vlti. queritur als Spec. in. titu. de notorio crimine. §. iam de notorio. per totum. z. §. fi.

Idem labeo. Sol. vt ibi no. Opp. glof. §. e. l. j. §. neratius.

Dud trebatium. Quidā habent in litera immittere: alij remittere: vt p. in. iij. glo. fm primā literā pcedit tres prime positioes: h. fm aliā pcedit quarta positio glo. cetera psequere: vt in gl. vlt. ad. §. fi. Fructuarius quando possit agere hoc interdicto de aqua plu. arcē. ibi q procuratorio nomine domini ex quo videtur constituere in rem suam. Fructuarius quod possit conueniri hoc interdicto tampro damno dato a se quam a domino. Dominium esse conuentum presumitur si possidet. Dominium quando venit incidenter presumitur ex possessione.

Neqz fructuarius. Oppo. §. titul. i. qui bona. §. et d. superficialiū. Sol. verba. l. que actiones induxit hoc requirunt vt domino detur sed pretors. verba in

quibus plura requiruntur. lege hac consultissima. C. de testa. iuncta. l. fin. C. de dona. causa mortis. z hoc videt sentire mathefillanus in suis notabilib. dist. cxxij. z dixi in. d. l. si non speciali: regulariter autem valet testimonium de proprio auditu verborum alterius quā do testis bene habebat veram voces loquentis licet ipsum non viderit dicta. l.

edicto de dam. infecto. loquuntur de omni eo qui iurabat calumnie causa vt. l. pretor. in. prin. §. titu. j. in contrarium quia etiam actionem competentem domino posset exercere fructuarius: vt. l. j. in. fi. cū. l. se. §. ti. ij. So. tpo test procuratorio nomine vt ibi: non

testium. z autem. ibi posita. cxxij. qd. j. c. j. z. iij. dist. testem. Istis adde Jmo. in. c. preterea. de testi. in. fi. et ibi etiam glo. z doc. z glo. iij. q. r. c. testes. que videt similis huic z vide Ly. z Bald. in. d. l. testium. C. de testi. in. iij. q. z Bald. post Ly. z Barto. in. d. l. si non speciali. z per Innoc. in. c. ij. de consue. per do. Abb. in. d. c. preterea. z in dicto capitulo cum causam. de testi. z adde quod Joan. and. in. c. ex literis. de consue. concordat cum hac glo. q continua vel paries intermedius non impediatur testimonium de auditu si testis haberet voces partium notas: sed docto. ibi dicunt fallere in actu testandi per not. hic per doct. Adde specu. in. titu. de teste. §. j. vers. ficu. quid ergo si viro z muliere zc. z vide Fulg. in. l. si vnus. C. de testa. z que dixi in. d. l. si non speciali.

Sufficit testificari. quādo valet testimonium de credulitate. vide que dixi in. l. quid tamen. §. si arbiter. §. de arbit. dicit tamen not. Bald. quod si testis dicat se credere illud quod per veritatem prius affirmauerat eius testimonium non euanescit: ita dicit not. Barto. per gloss. ibi in. l. secunda. §. quod obseruari. C. de iuramen. calum. in. secunda columna. p domi. Anto. in. c. quoties. de testib. per Bald. in. l. iij. C. de test. sed quid si testis dicat se pro certo credere dicit Bald. in. l. siue possidetis. C. de probatio. quod nō pbat nisi assignaret rōne ppter sensum coporis z adde istis Bar. i. l. solā. in. v. col. ff. de test. in. v. col. adde qd Ly. Ja. but. z bal. i. l. testiu: als in. l. nullū. C. de te. i. vlt. col. dicit q si deponat de credulitate testes z credulitas sit iuncta sensui z munita rōne seu psumptioe pbat all. bal. ter. in. c. in lris. de pñ. que h. all. bar. z ad q testis deponēs p pñū credo ipta tia artis nō excusat a falso testimonio vt no. bal. in. l. data opa. l. xij. co. C. q accu. z vbi deponit testis de pttia artis vs testimoniu de credulitate vt not. pau. de liaz. in. rub. de testibus. in. antiq. z de hac materia p bar. in. pñ. inc. vanuti? pñri. vbi t. q testis deponēs que occidisse ad defensionē probat h. deponat per verbū credo. adde hic dicit Bald. in. rub. C. si ex fal. in. fru. adde Alex. consi. lxxij. lib. ij. z cōsi. xxi. lib. iij. vbi plenius has apostillas vide.

In adulterio. vide Bar. in. l. iij. in. fi. j. de adul. Quero qualiter. Not. si parentela probetur per auditum. vide Bald. in. autem. quas actiones. ad fin. de sacrosanc. ec. Andre. barba. Probare parētela. vide. xxv. q. v. de parentela. Probare memoriam. vide oino Jo. and. in. c. j. de prescri. in. v. in. gl. z Bald. in. l. conuenicula. in. v. col. fi.

de testis bene habebat veram voces loquentis licet ipsum non viderit dicta. l. edicto de dam. infecto. loquuntur de omni eo qui iurabat calumnie causa vt. l. pretor. in. prin. §. titu. j. in contrarium quia etiam actionem competentem domino posset exercere fructuarius: vt. l. j. in. fi. cū. l. se. §. ti. ij. So. tpo test procuratorio nomine vt ibi: non

testium. z autem. ibi posita. cxxij. qd. j. c. j. z. iij. dist. testem. Istis adde Jmo. in. c. preterea. de testi. in. fi. et ibi etiam glo. z doc. z glo. iij. q. r. c. testes. que videt similis huic z vide Ly. z Bald. in. d. l. testium. C. de testi. in. iij. q. z Bald. post Ly. z Barto. in. d. l. si non speciali. z per Innoc. in. c. ij. de consue. per do. Abb. in. d. c. preterea. z in dicto capitulo cum causam. de testi. z adde quod Joan. and. in. c. ex literis. de consue. concordat cum hac glo. q continua vel paries intermedius non impediatur testimonium de auditu si testis haberet voces partium notas: sed docto. ibi dicunt fallere in actu testandi per not. hic per doct. Adde specu. in. titu. de teste. §. j. vers. ficu. quid ergo si viro z muliere zc. z vide Fulg. in. l. si vnus. C. de testa. z que dixi in. d. l. si non speciali.

Sufficit testificari. quādo valet testimonium de credulitate. vide que dixi in. l. quid tamen. §. si arbiter. §. de arbit. dicit tamen not. Bald. quod si testis dicat se credere illud quod per veritatem prius affirmauerat eius testimonium non euanescit: ita dicit not. Barto. per gloss. ibi in. l. secunda. §. quod obseruari. C. de iuramen. calum. in. secunda columna. p domi. Anto. in. c. quoties. de testib. per Bald. in. l. iij. C. de test. sed quid si testis dicat se pro certo credere dicit Bald. in. l. siue possidetis. C. de probatio. quod nō pbat nisi assignaret rōne ppter sensum coporis z adde istis Bar. i. l. solā. in. v. col. ff. de test. in. v. col. adde qd Ly. Ja. but. z bal. i. l. testiu: als in. l. nullū. C. de te. i. vlt. col. dicit q si deponat de credulitate testes z credulitas sit iuncta sensui z munita rōne seu psumptioe pbat all. bal. ter. in. c. in lris. de pñ. que h. all. bar. z ad q testis deponēs p pñū credo ipta tia artis nō excusat a falso testimonio vt no. bal. in. l. data opa. l. xij. co. C. q accu. z vbi deponit testis de pttia artis vs testimoniu de credulitate vt not. pau. de liaz. in. rub. de testibus. in. antiq. z de hac materia p bar. in. pñ. inc. vanuti? pñri. vbi t. q testis deponēs que occidisse ad defensionē probat h. deponat per verbū credo. adde hic dicit Bald. in. rub. C. si ex fal. in. fru. adde Alex. consi. lxxij. lib. ij. z cōsi. xxi. lib. iij. vbi plenius has apostillas vide.

In adulterio. vide Bar. in. l. iij. in. fi. j. de adul. Quero qualiter. Not. si parentela probetur per auditum. vide Bald. in. autem. quas actiones. ad fin. de sacrosanc. ec. Andre. barba. Probare parētela. vide. xxv. q. v. de parentela. Probare memoriam. vide oino Jo. and. in. c. j. de prescri. in. v. in. gl. z Bald. in. l. conuenicula. in. v. col. fi.

a **Oppo.** dicitur hic aduerte quia Bartol. in l. iij. §. fina. s. tit. ij. formauit questionem an usufructuarius dominium defendere teneatur. et ibi dixit se hic dicitur et in hoc articulo vide Joan. de Imol. in dicta l. prima. §. fina. iuncta l. qui viam. s. tit. ij. non tamen respondet ad l. hoc amplius. s. fi. cum. l. seq. et ad de gl. in d. l. hoc amplius. §. questionum. per quem se fundat Bar. hic.

b **Excusa** fat. ita alle. Bartol. in l. iij. in. j. q. principali. C. de pig. C. de litigiosus. ad de quod no. scripsit Bartol. in l. post contractum. in fi. ij. col. j. de do. ad de tamēq. res litigiosa non impedit alienari alienatione necessaria: vt nota. Bartol. in l. damni. §. si dominus. s. tit. j. ad de videndū. roma. consilio. cclxx.

c **Aduerte** ergo no. sin. duo ex glo. primo quod non est qd. de re s. solū de ope facto i re tūc nullo mō est. sic res litigiosa ē p. cōtestationē actio tñ. bñ. fit litigiosa p. cōtestationē. scō. q. vbi fit. qd. de re p. accusationē psonalē fit res litigiosa p. lit. cō. r. s. fit ipsa actio p. d. l. ij. hoc t. Bar. i. l. j. de lit. Andr. barba. C. Quero. i. g. ad de Bar. in rub. s. de rei vē. z. l. j. in. vlt. col. j. de act. z. obli. z. p. Bald. in l. curatus. in vi. col. C. de neg. ge. z. ad de q. habent in l. vtiq. s. de rei vē. z. ad de no. p. Bal. in l. more. C. de rei vē. z. ita videt q. si vult agere p. noui possessore q. cōsecutus est possessionē post lit. cōtestationē factā cū primo nō sit necessari? nouus libellus. iuxta not. per Bal. in l. j. in. ij. col. c. cōi. di. pleni? p. Inno. in c. quero. de iudi. q. videtur velle p. hic ad de. Ang. in repetitione. l. si. quis. vlt. §. differētia. l. vij. co. j. de acq. pos.

d. **Ho.** y. inspicim? principiu. z. rō est q. d. ba. l. q. dabāt hāc actionē reqrunt hoc. Sic no. q. iustus iudicis excusat. **Ad** vtrumq. glo. oppo. z. nō so. vide gl. ibi. z. l. q. nō dū. §. qd. d. de pigno. sed illud cōtingit ppter gñalē obligationē precedentē. Vide aliā glo. q. incipit qm nō dolo facit zc. ibi. C. de app. l. qm. dic. vi. j. de reg. iur. l. nō videf. §. q. iustu. per gl. et p. D. in c. qd. quis mādato. extra de re. iur. in. vi. **¶** Fundus venditus post intentatum iudiciū aq. plu. arcen. non efficitur litigiosus: sed actio ipsa facta lit. contest. sic.

Res est litigiosa qñ est questio de dominio vel de re actione personali sed si de opere facto in re vel de aliquo iure reali non.

Sntia lata de opere destruēdo nō fiet executio ptra illum qui nunc possidet nisi facta reuocatoria.

Si ago contra possessore qui postea desijt possidere an damnari possit ex eadem instantia.

Julianus. Licet res vendat pendente iudicio actio siue iudiciū aque plu. arcen. intentatum non extinguitur. h. d. **¶** Opp. dicit hic de damno preterito. contra. j. eo. l. si tertius. §. of ficiū. Sol. vt in glo. **¶** Item oppo. j. eo. l. emptor. solu. vt in glo. **¶** Quero an t. fundus sit litigiosus in casu huius. §. glo. dicit q. non: q. actio est personalis. quia non de dominio queritur hic sed de opere facto in fundo: vt in auten. litigiosa. C. de litigio. Annum tamen bene dico quod actio ipsa bene p. lit. contest. est facta litigiosa z. non possit transferri: sed ipse fundus sic. **¶** Aduerte ergo: quod ex glo. ista colligitur si est questio de dominio res est litigiosa scōm formam auten. litigiosa. sed si est questio de re actione personali: tunc idem q. res est litigiosa per lit. cōtesta. vt. l. ij. C. de litig. Si vero non est questio de dominio vel de re: sed de opere facto in re vel aliquo iure reali: tunc res non est litigiosa: sed actio vt dixi hic. plene dicam. j. de litig. l. j. **¶** Quero? lata sententia de opere destruendo an fiet executio contra illum qui nūc possidet. rex. videtur dicere quod sic ibi acti nulla alienatio facta esset. tamen contrarium credo quia ista est actio personalis. vt. j. eo. l. si tertius. §. aque ergo z. cōtra singularem successorez nō t. fiet executio. vt. l. j. §. necessario. s. si mu. ven. no. nisi prius ageret reuocatoria: vt insti. de act. §. item si quis in fraudem. z. no. per Inno. in c. fina. extra de alie. iud. mu. cau. fac. et iste text. dicit de modo condemnandi: non de modo exequendi. **¶** Quero? ago cōtra possessorem qui postea dolo desijt possidere. an modo damnari debeat ex eadē instantia: sed dubiū est: q. possidens tenetur directo dolo: desinens possidere tenet vt liter. vt. l. fina. ut. §. sed z. is z. l. qui pentono. §. j. s. de rei ven. z. l. parē. j. de reg. iur. z. sic cum alteretur actio non videtur posse damnari ex eadem instantia. Sed Dym. dicit q. contra eos multum facit ista litera. sed nihil facit q. actio aque plu. arcē. semper durat directa licet alienetur: secus in casu proposito: q. actio alteratur. z. istam. q. mouet Hoffre. in tit. de rei vendi. z. Specu. in tit. de inter. que sunt ante litē contest. **¶** Tangit eā in. vij. q. C. de alie. iudi. mut. cau. fac. z. alij docto. dicunt tñ. si. de act. §. j. z. Jac. but. dicit in sua lec. super tit. de act. q. qñ qd. desijt possidere dolo malo. nō variatur.

actio hōmanet directa: sed mutat quedā qualitas: q. possidens tenet directa directo. Sed si dolo desijt possidere tenet directa vt liter. **¶** Ergo ex eadē instantia pōt sequi cōdēnatio: vt. l. in delictis. §. si detra. b. cta. s. de noxa. et q. qñ in rub. s. de rei vē. dicit glo. q. si directa directo: et directa vt liter. tñ nō placet q. rei vē dicatione h. duo principia formalia. vñ ex parte agentis q. sit dñs: aliud ex parte conuenti vt possit deat modo si alterū desicit nō pōt dari directa contra desinentē dolo possidere. datur ergo vt liter. hoc tenet p. e. et Ly. de rei ven. super rub. et videtur casus de peti. here. l. nec vllā. §. si autē q. z. l. electio. §. j. s. de noxa. Remanet dubiū an possit ex eadē instantia condēnari. et si vis dicere virtute vt liter. sequeret cōdēnatio: qd. potest. vt. l. cum hereditas. s. ad treb. et. l. j. §. j. c. ti. nam in fideicō. transeunt vt liter. et tamē ex eadē instantia sequitur condēnatio: vt ibi patet: facta. l. ij. §. si sub cōditiōne. de bo. pos. fm tab. facit etiā insti. de noxa. §. omnis. coniuncta. l. seruus. s. de his qui no. infra. Eadem ergo ratione si ago contra eum qui nō possidet: sed dolo desijt possidere postea pendēte iudicio incipit possidere cōdēnatio sequitur. vt. l. questū. in pñ. de peti. here. als. de peculio. si vis dicere q. ex eadē instantia cōdēnatio sequatur virtute directe actionis ab imo. p. p. posite posset fieri: licet tibi directa modo non cōpetat. vt. l. si post acceptum. s. de rei ven. vbi si non factio meo desino esse dominus ex eadem instantia sequitur condēnatio multo magis si aliquid remanet dñs. **¶** Ex predictis notabiliter distingue: aut alterat qualitas actionis aut ipsa actio. si ipsa actio tunc aut alteratur de directa in vtilē vel econuerso: aut de aliqua in nullam: et hoc secundo casu aut contingit hoc facto cōnenti: et nil potest imputari actori et sibi non preiudicat. vt. l. si post acceptum. als. secus. insti. de perpe. et tem. act. in fi. z. s. de ml. l. si filius.

Idē Julianus. Dñs qui nō fecit nec noie eius vt liter factū est tenetur hac actione ad patientiā et tenet qui fecit ad interese interdico qd. vñ aut clā. h. d. cū. l. seq.

1. Vicini qñ agūt iure psonarū intelligitur de vicinis habitatioe secus si de iure fundorum.
2. Vicinus et vicina dicitur vsq. ad locum a quo exaudiri potest fm cōmunem cursum temporum nisi ex cōmuni vsu loquendi aliter appareat.
3. Habitantes prope me in domo conducta quādo dicantur mei vicini.
4. Habēs domum contiguā ex parte inferiori domui mee cui? introit? a meo introitu multū distat p. longū spatū a latere anteriori an dicat meus vicinus.
5. Vicini primiores qui dicantur vbi q. qui est proximior est habitus ad testificandum.
6. Statutum q. vicini teneantur emendare damnum si non ceperint malefactorē intelligitur de vicinis habitibus ad capiendum.
7. Ciuitas et castra qualiter dicantur adinuicem vicina. remissive.

Tertius. Oppo. in aut. de fideiur. §. j. et in aut. presente. C. de fideiur. sed hic vterq. pñcipaliter tenebatur: ubi vnus principaliter: alter accessorie. **¶** Oppo.

poni. de. l. ij. §. si quis in suo. j. ne quid in loco publico. Sol. vt in glof. q. ista l. debz intelligi fm distinctionē illius. **¶** Item opp. hic dicitur? vicinus qui habet fundū proxi. contra? q. p. proprie de domibus dicitur vicina. vt. s. fi. reg. l. sed et loci. §. fi. Sol. fundi nō dicuntur inuicē vicini vt ibi. sed dñi fundorum sicut hic. **¶** Item agitur hic de iure ipsorum fundorum vel de eo qd. ipsis fundis nocet et prodest. Sed si de iure personarum queritur vt quod filius sit natus in domo scientibus vicinis intelligi de vicinis habitatioe: vt. C. de nup. l. si vicinis non de habitibus predia propinqua. **¶** Quero? vsq. ad quem locum dicantur vicini seu vicina. Respō. vsq. ad locū a quo pōt exaudiri vox hominis acclamantis: vt. s. ad sil. l. j. §. eodem aut tecto. et. §. potuisse. fm Jac. de are. et alios modernos. **¶** Quod intelligo nisi ex cōmuni vsu loquendi appareat q. aliter vicina accipitur. j. de verb. sign. l. vt b. alphenus. de flu. l. j. §. j. et de fun. insti. l. cum delationis. §. afinam. **¶** Et cū voces alie sint alte et alie basse de quibus intelligitur. Respō. de cōmunitibus. ar. s. de her. insti. l. suus quoq. §. puto. itē cū longius audiant voces tēpore quieto q. ventoso vel ecōtra fm quod tempus iudicatur. Respō. fm c. naturalem et cōmunem cursum temporum. ar. j. de flu. l. j. §. rpa. **¶** Item cū longius exaudiantur de loco alto q. de loco desiso et clauso q. liter hoc intelligitur. **¶** Rñ. quādoq. fit denominatio vicinorum respectu: certi actus vt dicit statutum q. teneantur vicini si non ceperint malefactorē: tunc ponet homo acclamans in loco maleficii commisi vt. d. l. j. §. eodē aut. qñq. fit de nominatio vicinorū respectu persone vt puta dicit cōstitutio episcopi an qd. sit vsurarius probetur per vicinos tūc dicerem hominē acclamantem ponēdum in ostio illius domus. argu. j. de verb. sic. l. mille passus. **¶** Item quero? an habitantes prope me in domo conducta dicantur vicini mei. Respō. aut tractamus de iure fundorū vel edificiorū non dicantur vicini. vt. s. fi. l. qui bona. §. qui damni. ver. vicinis. **¶** Ibi ponitur copula iter vicinos z. inquilinos facit. s. e. l. apud. §. atteius als. si vicinus. et. l. quāq. in pñ. cōiuncto prim. huius. **¶** Si vero tractam? de iure seu qualitate psonarū tunc nō curo inter domū ppuā vt cōductā. ar. j. de iur. l. lex come. §. domū cū fi. **¶** Itē ponet q. aliq. habeat domū meā cōtiguā ex parte posteriori: introit? aut? ab

A dicantur proximiores facit etiam qui dicantur proximiores consanguineos: si statutum facit mentione q in contractu minoris requiratur consensus consanguineorum intelligitur de proximioribus secundum Bald in l. i. C. de ver. sig. et in illo casu verificatur in consanguineis introitu meo distat p lōgū spatii: qm fit iter per diuersas stratas an ille dicatur mihi vicinus. An in hac et simili materia vicinus habeatur: si verbū vicini in tali materia pferatur. vt. d. l. sed et loci. §. si. si. reg. et hic. r. s. tit. j. l. dāni. §. si is qui vicinas. sed in alia materia vbi de iure et qualitate coherente persone tractatur: tūc talē nō asserere vt vicinū. nō em̄ sufficit sola propinquitas domus sed requiritur possibilitas cōuersandi: non em̄ est dicendum q iste qui iuxta domū meā detinetur captiuus dicatur meus vicinus: vt. s. ad sil. l. si quis in graui. §. subuenit. facit. s. b. postu. l. j. §. bestias cū si. **A** idem ius qui dicatur vicini quereat qui dicant proximiores vicini et potio. q. que me impulit ad hunc tractatum: statu. o. ciuitatis Ruderti cauet q habeat p. cine ille qui pbat. habet talis p. x. ann. in ciuitate per quatuor vicinos proximiores. qualiter probabit quis se habuisse per. x. annos et per quos vicinos: et hic videtur quod ille qui est mihi magis propinquus vicinus dicitur proximior et propinquior vicinus: alius dicitur secundus vicinus: alius tertius et sic de singulis vt haec lege in pun. quod est verum in materia huius legis vbi de iure reali tractatur: sed in q. proposita aliter dicerem: b. quid enim si prope me habitat quidā infans vel furiosus vel aliter in habilis ad testimonium: cer. e. h. non dicitur vicinus proximior: q. si cut alius propter loci distantiam non dicitur vicinior proximior: na hic propter etatem vel morbum: vt supra ad sil. lege si quis in graui. §. furiosus. vbi videtur casus. dico ergo illum proximiorē vicinū qui est proximior habilis ad testificandum et idem dicitur in statuto quo cauetur q vicini teneantur emendare damnum si non ceperint malefactorē intelligo de vicinis habilibus ad captiōdū per dicta iura. **Q**ualiter autē iudiciales et castri dicantur vicina in vicem dic vt in l. iij. §. si tam vicinum. s. i. j. **A**ctio mere personalis q nō transeat in singularem successorem sine cessione. **A**ctio realis et in rem scripta sine cessione transit in singularem successorem in genere non in specie et infra. nu. 4. **A**ctio realis et in rem scripta qualiter differant. **A**ctio personalis competens venditori an transeat ad emptorem. **I**us agendi an transeat contra singularem successorem. et supra. nu. 1. **O**fficium iudicis nobile in rem scriptum transit in singularem successorem secus personale. **O**fficium iudicis nobile qualiter cognoscatur quod sit personale vel scriptum in rem. **L**autio damni infecti ita potest peti ab emptore sicut a venditore. **I**us excipiendi quando transeat ad singularem successorem. **I**us excipiendi an transeat in singularem successorem. **S**i quis prius. **H**ec actio est personalis scripta in rem et ideo pro damno futuro ad singularem successorem transit. hoc dicit. **O**ppo. est factio personalis ergo non transit in singularem successorem. vt lege tertia. i. si supra vsufru. que adm. ca. z. l. qdā. §. is aut. s. de ed. z. l. eū. in §n. j. de furt. §. dicitur fallit h sicut in qbusdā casibus alijs. vt de gl. q alle. l. §. z. si q. s. opas. sed nō transit ibi eadē actio in specie: s. in gne sic vt vidistis l. l. si seruus cois meui §. si. j. de stip. ser. z. ibi dixi. z. l. fluminū. §. adijct: nō facit: q. ibi nō transit nisi cedat. vt. l. j. §. in locū. j. quoz leg. alla facit: s. h sunt psonalia in terdicta: sunt scripta in re. vt in sil. de interdic. §. pen. **I**te ibi. §. videam: actio nō transit ad singularem successorem: sed est cōfoli datio in vnū: vt ibi. z. l. ij. §. voluntatē. z. l. ij. §. so. ma. **I**te ibi. l. ij. §. si. z. l. seq. z. l. in hoc iudicio. **I**te due loquunt in actibus mere realibus: z. de istis nō erit dubiū. **I**n l. nō solū. §. si. s. tit. ij. est scripta in re ideo nō transit in singularem successorem. vt. l. si. z. l. penult. s. tit. ij. et sic non reperies mere personale sine cessione transire aliquo casu. **S**ol gloff. q. ideo transit quia ista est personalis scripta in rem. vt. l. emptor. et. l. post venditionem. j. eo. sed certe non transit

eadem actio numero seu specie s. in genere: vt statim dicam. **Q**uero que est differentia inter actionem realem z actionem in rem scriptam. et glo. j. p. xi. §. respondit. z. dicit bene z vide eam que incipit: quia qui ea tenetur z. tene menti quia not. loquitur quia actio in rem presupponit eum ad quem res peruenit obligatum in persona rei peruenit. e. z. ex hoc sequitur quod in actione scripta in rem alia est actio: qua tenetur autor z alia qua tenetur successor. non enim tenetur quia successor: sed quia possidet. vt. l. de eo. §. fina. s. ad exhib. z. sic. §. pro. non est dicendum quod ambulet eadem actio numero: sed actio in genere contra singularem successorem. **I**dem eōuerso: non enim quis habet actionem quia successor: sed quia dominus est effectus z istud est vtile scire propter libellum quia non habeo necesse facere mentionem de persona actoris: secus si ab eodem in me trāsiret. C. de procurato. l. qui stipendia. z. quod not. de heredi. ve. acti. ven. l. ij. **Q**uero quid si post iudicium acceptum facta sit alienatio. gloss. hic dicit secus: vt. j. eod. l. post venditionem ibi: eo iudicio: sed non est verum: quia ibi loquitur post venditionem non facta traditione hic vero tradidit quia dicit dominū transiit: ergo eius actio perimit. vt. l. si seruus. in prin. de condi. fur. secus si sine facto eius vel actoris eius actor defineret esse dñs. vt. l. sed nec legatarius. §. si. z. l. z. ideo. de condi. fur. **A**lenio ad verba d. y. b. et possem dicere: dicit vt ipse ponit in. c. si quis in ius. extra de regu. in lib. v. z. quicquid hic et in. §. adijctur. dicitur ibi dicit tamen intendo alia qua vltra dicere. **Q**uero an actio personalis competens venditori transeat ad emptorem. dicit d. y. n. q. q. actio incipit cōpetere ante contractum z an traditione: secundo post contractū et ante traditione: tertio post contractum z post traditione. **P**rimo casu aut ista est actio que cōpetit pro dāno preterito z cōpetit venditori nec eam cedere tenetur. l. j. §. si fundū j. de aqua quoti. z. est. z. l. ceterumq. j. de act. z. oblig. et arbo. fur. ce. l. si. z. l. si seruū. j. de inu. Si vero p. si turo dāno et tūc aut est actio mere personalis vt ex stipulatione z nō transit nisi cessione facta. vt. l. damni. §. his. z. §. emptor: qui. s. de dā. infect. z. l. omnes. §. si. s. vsufru. quemadmo. ca. Si est scripta in re tūc transit vt hic. z. illud dictum d. y. n. est verissimū quādo aliquod corpus venditur: sed qn non corpus venditur: vt puta nomen z tunc transit sine cessione ius competens ante contractum illius nominis occasione vt contra fideiussores et pignora: vt. l. emptor. de here. ven. z. C. de ac. z. ob. l. si in soluti. z. l. si a creditore. facit qd dixi in l. heres a debitore. j. de fidei. **S**eundo casu qn competat post contractum z ante traditionem: tūc non transit sed tenetur cedere. probatur in l. is qui in puteum. §. si postea. j. quod vt aut clam. z. in l. eū qui. z. l. inter. j. de furt. et. l. quod sepe §. si res. s. de contrahen. empio. supple aliud quod in omnibus casibus in quibus in casu precedenti transit sine cessione: ita hic per eadem iura. **T**ertio casu quando post contractum z post traditionem tunc dicit ipse. iste casus indubitabilis est vt. l. is qui in puteum. §. si postea. Sed domini iste est magis dubitabilis quam aliquis vt dicam plene in l. cum vir. j. de vsu. z. est materia multū subtilis. **S**eundo c

quero vtrū ius agendi transeat contra singularem successorem. d. y. s. p. rimo. tit. l. fluminum. §. adijctur. z. d. c. si quis dicit eadē verba: q. est personalis mere non transit. l. j. §. si heres. ad treb. z. l. cum qui. C. de actio. z. obligat. z. no. in d. §. adijctur. si est personalis scripta in rem tamen transit. vt. l. emptor. z. l. post venditionem. j. eo. **Q**uero circa hoc vtrum officium iudicis nobile possit exerceri contra singularem successorem. z. dubiū est q. officium iudicis non presupponit obligationē. vt. l. qui per collusionē. §. j. s. de act. emp. z. sic videtur q. trāsiret. put rei ven. iurifconsultus voluit aliud: q. nos habemus officium iudicis personale. vt. l. quedam. §. is aut. s. de eden. habemus officium iudicis in re scriptum. vt. l. in cause. §. interdū. s. de mino. z. illud transit. Sed qualiter poteris cognoscere an sit officium personale: an in rem scriptum: dic q. quādo equitas eadem que datur contra principalem subest vt trāsiret ad singularem successorem: tunc est scriptum in re alis est personale: vt per iura predicta probatur: z. ideo non est dubiū q. cautio dāni infecti potest peti ab emptore sicut a venditore: quia est eadē equitas. vt. l. qui bona. in princ. s. eo. ti. **Q**uero vtrum ius excipiendi transeat ad singularem successorem dicit ipse q. sic indistincte. vt. l. si mater. §. idē iul. z. l. si a te. §. iulia. j. de exce. rei. tu. z. l. idē q. §. si. ff. p. soc. z. in l. in hoc iudicio. §. si inter pocios. s. cōi diui. **S**ull. de cu. in l. etiaz s. de iurei. nisi limitare d. y. q. si tye rū dictū suū qn exceptio est in re scripta fecit si psonalis mere. vt. l. loz psonale. s. sol. ma. sed d. y. dicit verū p. l. si tibi. §. pactū. s. de pact. Sed dices tu beneficiū psonale nō trāsiret ad heredes: quō trāsiret ad singularem successorem: q. beneficiū personale z exceptio psonalis perit pempta psona: id nō trāsiret ad heredes: sed ad singularem successorem trāsiret supiūne psona: q. comoditas trāsiret limitata. z. hoc dicit d. y. est verū q. trāsiret exceptio personalis si psona supiūne alis fecit. vt d. §. pactū. **I**te hoc verū nisi exceptio ne caret id q. videtur: tūc tūc tūc nō cōpeteret. vt. s. de peculio. l. q. s. i. si annua. rō q. equitas q. parat exceptio nē veditore alis veditore cessat i emptore: z. p. dicta itellige in exceptioe q. causat aliq. equitate alia q. ex actione: tūc em̄ an exceptio fecit ab vnō alie rī. p. s. dicit l. l. q. j. si fa. fur. se. dicit. ibi plene dixi. q. rō jan ius excipiendi dicitur

Sed in gne. adde no. Barto. in d. l. iij. C. q. me. cau. **A**d verba d. y. ad de. l. z. in re z. qd ibi no. s. de iur. reur. z. l. i. si a te. §. si. j. de except. rei. in. z. qd no. in l. iij. §. si filij. s. qd q. s. m. p. do. **A**nt. z. alios i. c. q. v. de iudi. z. qd no. bar. in d. l. q. s. iul. s. eo. z. qd dixi l. i. possessio. §. et si possessio. j. de acq. pof. z. bar. i. d. l. iij. C. qd me. cau. et adde qd ius recipiendi obligacionem et ius retencionis z. defensionis trāsiret in singularem successorem. l. iij. z. ibi Bald. C. qd mer. causa. **I**us excipiendi no. ista ad qd. de qua per bal. de pa. cōf. in §. bo. c. p. p. n. ponem ter duo castra erat q. sio de a. que publice dicitur z. sicut iuter

se lata sententia demum imperator concessit m'hi unum ex illis casibus nunquid teneat seruare illam sententiam. z finaliter Baldus concludit quod non dimittam boni viri fungatur officio sicut ipse imperator indulgisset si certioratus fuisset quod maxime est si alium non ledo. z v' de etiam Bald. in dicta. l. emptorem. in versiculo secundo. op po. cu ver sicu. sequē. et Bartol. in l. idem. q. s. primo. s. pro socio.

transfeatur contra singularem successorem. dic lat' q' d'p. aut per transitu ad singularem successorem factum: equitas exceptionis permittit: z exceptio non transit contra singularem successorem. vt. l. in pun. C. de iur. do. et j. de fideiul. l. cum is: z quod ibi dicitur: aut non perimitur: z tunc aut erat me re exceptio: aut erat exceptio: ideo q' actio. primo casu distingue d'm d'p. aut est exceptio rei coherens z transit contra eu. vt. l. exceptiones que perfo ne j. de excep. z de exceptio. rei v' l. in fi. in fi. de pig. l. si superatus. in fi. l. in u. tus. s. plerūq' cu. si. j. de re. iu. Aut

In hac actione. adde quod habetur in l. post venditionē. in fin. hic alleg. z Specu. in titu. de cau. pos. s. priuata. versu. vtrum si facis.

Sed an hoc casu. quod est verum nisi habuisset iustam causam litigandi. arg. l. illud. s. de peni. her. Andre. Barba.

Circa damna. no. iudicem posse iudicare sup his que contingunt post conclusionem in causa z sequit Bald. in l. si propria. C. si quis alteri vel sibi.

Cedēdo feudo. glo. in. c. q' in ecclesiarū. de cōsti. no videt se firmare sed pte affirmatiua z ibi l'ost. dum tamē in manibus dñi resutet z dūmodo nō ni mis inceptuue denūtet vel als nō interit dñi fm eū s'z Jo. de lig. z d. flo. distingūt. aliter z ibi per eos quos refert do. Joā. de imo. in. d. c. que in ecclesiaz. qui dicit q' tex. in. c. j. de vasallo q' ptra cōstit. Lorb. multū loq'ur indistincte. ideo forte de mēte text. est vt indistincte fieret scdm legē feudale. z natura contractus feudalis est q' possit renūtiare z in p'actica seruare. glo. in. c. fi. de capitaneo q' cu. ven. que hic seq' videtur Bar. z vide per Bald. in. d. c. j. in fi. de vasallo qui ptra cōstit. Lorb. z aliqd in p'hemio feudo. et aliqd in. d. c. fi. de cap. q' curia vedit. z per glo. ibi z per Bald. in. c. j. s. calidus. de phi. fou. alie. p' Fed. sed in emphyteota dic q' nō pōt dimittere ephyteosim iūto dño. l. ij. vbi Bald. l. ij. col. C. de iur. emphy. s'z qd si auferit fundus ei qui obligauit se ad decimas vel census alteri? teneat ad cōsum vel ad decimā. vide Bald. z Imo in l. cū mulier. ff. fo. ma. Spe. in titu. de feu. s. qm. ver. xxvii. per Bald. in. l. j. ff. de re. diu. per Bald. z Ang. in l. cū fructuari. s. de vsufr. Et de qō ne dñcipali bar. hic vide Pau. de liaza. in com. c. pōt. de loco. in. iij. col. vbi querit quid in feudo z emphyteosi. Bald. in l. cū archimedoā. C. vt in pos. leg. z adde Ly. z Ray. in dicta. l. imperator. per cano. in dicto. c. que in ecclesiarum. z hec faciunt ad bonam qd. pone quod est in contractu vniuersus putens seruies vicinie qui refectione indiget. vnus vicinus dicit se nolle ad impensam contribuere. imo potius nō vult de illa aqua an pro rata possit compelli. Specul. in

erat coherens persone: tūc aut succedit quis titulo lucratiuo aut oneroso. vt. l. apud celsum. s. de auctoris. z. s. seq. j. de doli excep. Scdō casu quādo erat exceptio q' actio: z sic non proprie: tunc non transit contra singularem successorem: vt. l. loca. l. emptorē cū si. ideo enim locator non potest expellere colonū quia tenetur actione ex conducto: illa exceptio non datur contra emptorem sicut nec ipsa actio daretur: vt ibi no. per Ly. in quarto contrario. Sed si esset talis actio que daretur contra singularem successorem eadem ratione exceptio.

Aque. Declara vt dicit. s. priori. s.

Qualiter formetur libellus in actione dāni infecti: z qualiter formetur sententia.

Legē vsq' ad fin. l. iij. s. ti. **Officium.** iij. l. pe. Solu. vt in glos. ex hoc. s. no. qualiter formetur libellus in hac actione: z quidem circa modum narrandi debet quis dicere fundum in quo timeatur damnu ad se pertinere iure do m'niij vel quasi: z illum fundū vbi est opus factū ex quo timeatur pertinere ad reum dicto iure: vt. s. eo. l. apud. s. aque. z. j. eod. l. quod principis. s. hec actio. Item d'z dicere q' timeatur dānu dari fundo nō sibi actori: vt. j. eo. l. post venditionē. s. si diceret sibi puto pcedere per ea que dixi in l. si prius. s. in. ij. z facit ad predicta. l. pe. j. e. in modo vero cōcludēdi cōtra eū qui fecit opus petā eū cōdēnari vt opus destruat z dānu emendet si qd post lit. cōtest. continget vt parat opus tolli ipsius exp' sis. l. petentis. Sed an hoc casu v' tenebitur de dāno quod post lit. cōtest. cōtingeret hic non exprimitur: sed puto q' sic: q' si culpa dānificor: q' me z in litigio. vt. l. si finita. s. elegāter. et quod ibi no. s. ti. j. secus puto si iustam causam litigādū haberet. facit qd no. s. de rei ven. l. item si verberatum. s. fi. cum. l. seq. Itē qm'q' agit alter natuē vt faciat vel parat opus tolli. vt. s. eod. l. ij. s. j. Itē potero si volo in libello exprimere modū restituendi operis vt qd destruat vel fossam repleat et similia. vt. j. eo. l. vicinus. Audimus de libello: sed s'nia qualiter formabitur circa operis destructiones apparet ex predictis. Circa dāna dicit si liqat de quā titate dāni cōdēnetur certa quātitate: si nō liqueat si ne culpa actoris forte q' dānu cōtingeret post cōclusionē cause ante s'lam: tūc cōdēnet iudex ad emendationē damni reseruata sibi taxatione. ar. l. termina to. et qd ibi no. C. de fruc. z lit. expen. si em hoc nō fiet post s'lam nō posset peti quia venit officio iudicis mercenario: vt. j. eo. l. supra iter. s. j. Executio autem fiet: vt no. j. eo. l. si vicinus. circa prin.

Vasallus an poterit seruitium retractare cedendo feudo. Et collectarum solutionem an quis liberetur cedendo feudo.

Qui conuenitur ex suo facto non liberat cedēdo rei: secus si ex qualitate rei conuenitur. h. d. C. No. diligenter rōnes q' ponūtur in tex. Querit nūquid vasall' possit retractare seruitium cedendo feudo: z est argu. q' nō. s. de leg. ij. l. imperator. s. si cer-

Aut conuenitur ex suo facto non liberat cedēdo rei: secus si ex qualitate rei conuenitur. h. d. C. No. diligenter rōnes q' ponūtur in tex. Querit nūquid vasall' possit retractare seruitium cedendo feudo: z est argu. q' nō. s. de leg. ij. l. imperator. s. si cer-

tum. C. de fun pa. l. quicūq' lib. xj. In cōtrariū. s. de vsufr. l. cū fructuari. z. l. z si forte. s. labeo. s. si fer. v' de determinatū fuit q' nō posset p' predicta iura z vide tur contra casum. r. colla. de vas. qui contra cōstitutionē l'orha. c. j. Sed dicit. c. loquit qm' feudū fuit cōcessum simpliciter secus si causa seruitij vt plene no. r. colla. capi. q' cur. ven. fi. Ita sunt verba d'p. hoc idē videt tenere Ja. de are. s. ti. l. j. pretor. s. hoc edictum. Tu dicit flarius aut aliq's cōuenitur ex suo contractu et nō liberat cedendo rei: vt. l. quicūq' de fun. patri. z. C. de act. et ob. l. sicut. aut ex suo delicto. z idē vt hic. Aut cōuenit actione reali et liberatur cedēdo rei: vt. l. z si forte. s. etiam si fer. v' de. Aut officio iudicis et idem: vt. l. pretor. s. hoc edictum supra titu. j. q' est eadem ratio cum necubi presupponatur obligatio. Aut aliqua actione personali ex virtute contractus vel quasi contractus precambuli: vbi hoc expr' se non promissit: sed venit occasione reitūc aut illud onus occasione rei proueniēs erat ab initio certum aut incertum. vt supra dictum est per d'p. Nōc etiā q' vbi onus ab initio esset certum si cedēdo rei plus faceret satis est vt hic. facit supra de tribu. l. illud. versu. sicul. qd m'. Ex hoc dico q' cū collecta imponat persone pro rebus et sit incertū ab initio: quia omnis extrao: dinariū: q' cedendo fundo quis nō tenet ad collectas: secus si esset in cōsibus seu tributis certis et ordinariis. Sed vsq' ad qd tēpus liberatur quis cedendo rei. tex. videt hic velle ante lit. cōtest. Tu dic etiam post sentētia donec cōueniatur iudicati. l. itē v' cū. s. cū predictimus. de peti. her. z. l. miles. s. decē. de re iudic. in hoc casu cum agitur pro dāno futuro omne incōmodū qd actor esset passurus propter subterfugā rei tenetur reus emē dare nec cedēdo rei liberat: vt. l. si finita. s. elegāter. s. ti. j.

Qua si est concessa fratribus predicatoribus ad coquendam fabam: si concedatur etiā fratribus minoribus valet concessio si prima nō impeditur. Concessio secunda valet quando per eum prima nō impeditur.

Ita lex cū duabus sequentibus vsq' ad. s. si flumen. h. d. In seruitute irrevocabiliter constituenda requiritur cōsensus oīum qui habent ius in re vel in seruitute vel habere sperant ex causa de preterito. h. d. C. d'p. de l. lucio. j. de aqua quoti. z est. Glo. solu. z bene q' hic. tex. dicit qd ius alterius minuitur. secus si pōt concedere sine minutione iuris alterius. z Bononie fuit hec questio de dicto contractu quia fratrib' predicatoribus fuit a cōmuni concessa quedam aqua ad coquendam fabam in quadragesima: fratres minores illud idem impetrauerunt postea: z fuit iudicatum quod cū aqua vtriq' sufficiat vel sufficere posset secunda cōcessio valeat. idem dico in quolibet iure z seruitute per quod non impediatur vsus eius iuris quod quis habet in fundo. s. de vsufr. sed z si quid. s. fin. cum. l. seq. que est not. ad ista.

Agens contra habentem substitutum nō tenetur substitutum requirere.

Si rem venditam tibi cum pacto de retrouendēdo pro eodē pretio infra t'm tps obligas z postea reuē-

titulo de censu. s. ij. versu. item pone vicinia quedam tenet quod potest cogi. Bald. in l. cum fructuari. hic allegata per illum textum. videtur tenere contrariū de quo per Ludo. hic z fact quod not. Bald. in l. j. C. de senten. que pro eo quod interest profer. an possit imponi collecta de bitozi cedēti bonis. Adde q' emphyteota non potest remanere penes eū: seruitus remanet. Nobilis cui est concessum ius colligendi pedagium an possit illud vendere sine consensu concedentis non decidit.

Et an si venditor rehaubit q' dixit se deceptum ultra dimidium an pign' resoluatur. Si emptor concessit seruitutem z res remanet penes eū: seruitus remanet. Nobilis cui est concessum ius colligendi pedagium an possit illud vendere sine consensu concedentis non decidit.

Ad diem adie

cto. Ibi exquirenda est: subaudi vt in omnē eue: a r' p' d'uret cessio. C. de p. po. de. l. iij. s. sed z marcellus. s. de in diem adie. z. l. si quis hac. s. de re iud. di. Sol. vt in gl. C. d'ppo. de. l. j. qd aut. j. quozū legatorum. vide glos. que incipit nō sufficere z. ibi voluit cō tē pore quo velle nō poterat. d'p. idē. C. de pac. l. fi. s. penul. vbi agebat de dispensatione bonorum: facta post mortem sed ante mortem licet quādocūq' penitere: vt. l. i. m'hi z tibi. s. in legatus. de leg. j. z. d. l. diu. s. licet. de iure codicil. d'p. item ibi si iudex. Sed ibi erat in fauorem minoris restitutio cōcessa: ideo licitum est ei renūtiare: vt ibi patet. d'p. Eos videtis not. hic qd debet requiri ille ad quem reuēsa est res. Quero: ago p'ra quendā qui h'z substitutū an substitutus sit citandus. et certe debet. requiri: vt. hic in

pro futuris. ita dicit nota. Bald. in l. onera. per illum text. s. de adop. z vide pulchre Bar. in. d. l. incola.

Bononie fuit. Et istum tertium allegat Bald. de pace constan. in verbo opizoni. quod si princeps concessit alicui beneficium prior tempore potior est iure. et in capitulo primo. qui succe. tenet. Et hec faciunt ad concessionem quas faciūt principes de aqs publicis quod semper videantur reseruata iura et commoditates eius cuius prima concessio facta est: et de questione Barto. hic vide in l. quarta. C. de serui. z aqua per glos. Bar. et doc. per Barto. in l. quominus. in. v. q. j. de flumi.

Andreas Pomate. In diem adiecto. In p'ncipi. vide Baldum in rubi. in. v. lib. feud.

Sit citandus. not. quomodo is de cuius preiudicio tractatur est citandus: et vide glos. no. in lege de vnoquoq' j. de re iudic. et Bald. in l. nam ita diuus. s. de adop. adde an substitutus sit citandus. Bald. consi. ccc. xviij. in. iij. libro.

Tota die contingit. vide Bar. in l. ij. in. xij. q. C. de rescin. vendi. et ad de Bal. in d. l. iij. §. sed et marcellus. §. de in die adiec. et in l. iij. §. qui mod. pi. vel hy po. sol. vide glo. et Bal. in c. j. §. rursus. in ti. qui mo. fei. amit. et faciunt hec dicta ad no. q. de qua p. bal. z. ymo. in l. i. cū mulier. la. ij. solu. matri.

Dicit se deceptus. ad de bar. in l. si res §. qui. mo. pig. vel hy po. sol. z. vi. de qd. ibi z. dixi quia a bal. z. con. trariū in l. ij. in. xij. q. C. §. rei ve.

Quero. nec decidit. nā vñ dicendū q. si velit ius trāsferre in aliū non possit per hanc. l. si velit comoditate percipien. di alteri cōcedere vñ q. possit ad instar fructuarij p. no. in insti. de usufru. §. et. l. necessario. §. de per. et cōmo. rei ven. Andre. barb. ad de Joan. and. in rub. c. in addi. ad spe. in ti. de sol. et obliga.

Colligendi pedagia. Ad de quod not. Bar. in l. cotē. §. qui maximos. in. ij. col. j. de pub. facit ad not. in l. fi. C. de iure emp. ad de an. si sint plures socij ha bentes ius colligendi pedagium vnus possit vende re partem suam altero irrequisito. Bal. cōsil. lxxvij. lib. j. concludentem q. no.

Contratio vñ dicitur. ad de Bar. in d. §. iustus. et vide Bal. in c. ij. de feu sine cul. non amit. et ad bart. in l. ij. §. de aut. in. et dic q. ad hoc vt dicatur vere licentia ius requiritur licentia ius expressis consensu. ita singularit Jo. an. in no. rel. in c. si abbatē. de elec. in. vj. quod dicitur referi. Lap. al. lxxvij. quod alibi for. te nō reperies. z. ad materiam cōsensus vide q. re. missiue scripsi. in l. apud iulianū. §. j. j. ex quib. cau. in. pos. ea. z. ad hoc qd. hic no. Bart. ad de eundē in l. tā. is. §. j. j. de do. cau. mo. z. spe. in tit. de his que fi. a p. la. ver. pone. Bal. in l. fi. C. ad mace. do. Ant. in c. cū nos. de his que fi. a p. la. z. istis ad de Bal. in l. j. C. qui adm. vbi late in vlti. char. ver. extra queritur z. cū seq. vbi etiā de verbo presentia. qd. de verbo con scientia. vide Bald. in l. fi. §. necessitate. C. de bo. que libe. z. in rubrica. C. de exerci. in. v. colum. z. de mate. ria etiā per Bal. in l. si vxorē. C. de cōdi. inser. z. pau. de ca. in l. si cum votem. §. eo autē tpe. §. sol. ma. Et de licentia consensu autoritate. z. decreto. vñ de ple. ne Bald. in l. quinq. C. de bo. que libe. z. in l. fina. §. j. in. vj. vj. z. vlti. colum. eo. titul. vbi etiā quid de ver. bo consilio. z. in e. l. fina. §. si autem es alienum. Ad. de qualiter differant autoritas z. consensus. Ro. cō. sili. ccccij. z. an. autoritas que in aliquo actu debet interuenire habeat vim si ex postfacto interponatur z. per eundem consi. ij.

facit q. nō trāseat cum onere. q. debuit reqri consensu venditoris. Sed p. declaratiōe huius. l. z. etiā. q. debes distinguere. aut res reuertit ad veditore vel aliū auctore de necessitate. z. tūc rescindit oē ius seru. titutis vel pign. p. tituti ab emptore. vñ hic. z. d. l. iij. §. idē marcell. als est sub. l. si ex duob. de i die ad. ie. aut reuertit de voluntate vñ de facto debitoris seu ēptoris ad hoc directe ordinato z. ius cōstitutū non rescindit. vñ l. iij. in. pñ. als in fi. quib. mo. pig. vñ hy po. solui. z. de edil. edi. l. bouē. §. pig. z. qd. not. per gl. in. d. §. sed et marcellus. aut facto debitoris vel em. ptoris nō directe ad hoc ordinato. z. tūc soluitur oē ius per debitorē seu emptorē constitutū. vñ l. lex ve. cti. de pign. ibi em. l. nō soluat. non tñ fuit voluntatis directe qd. ad auctore rediret. z. per hoc apparet idē esse in pacto. l. commissio. qd. hic per. d. l. lex vecti.

Si qd. si ideo. q. veditore dicit se deceptū vñ tra dimidiā iusti pretij. z. sic rē rehabetur: certe hoc fuit de voluntate emptoris ad hoc ordinato. quia voluit reddere nō pñū sup. plere qd. est in suo arbitrio. vñ l. ij. C. de rescin. ven. z. lex nō transfert ipso iure sine ei. facto z. traditione. sic in d. l. lex vect. z. in pacto. l. com. missio. ex hoc apparet decisio omnium. q. que cir. ca hoc possunt occurrere. pone. q. emptor concessit seruitutem z. res remanet penes eū. an. valeat: et ista lex velle videtur q. nō valeat cū cōcessio non tenuit. sed cōtra est in p. iudiciū illius cui res remanet cō. cessa. vñ l. per fundū. §. de ser. vrb. p. dio. ¶ Quero. ¶ cū dā nobili est cōcessum ius colligēdi pedagia. vñ hoc possit vendere sine consensu concedentis videtur q. non vt hic in fi. non dico modo.

Consensus licentia iustus cōsiliū. an. debeat p. cedere vel sequi cum in aliquo actu requiruntur.

Si autem plures. Not. qd. omnes tñ. ¶ git ab omnib. dz approbati. ¶ Opp. ¶ de regu. iur. l. aliud. §. refertur. et l. qd. maior. j. ad muniti. Sol. vñ no. p. Dri. in. c. qd. omnes. extra de reg. iur. lib. vj. z. de consi. cū accessissent. per glo. z. Jimoc. ego dicam. j. ad muni. l. qd. maior. Item dicitur hic qd. sufficit voluntatem sequi. cōtra. imo videtur qd. debeat p. cedere. vñ. §. de acquir. here. l. si quis mihi bona. §. ius. et insti. de auto. tut. §. tutor. Sol. ¶ quandoq. requiritur iustus: et debet p. cedere vt. d. §. iustum si aut. mā datum. vt l. si vero non remunerandi. §. si post creditam. §. mā dati. quandoq. requiritur autoritas: z. illa debet ad. hiberi in ipso actu in cōtinenti ante vel post: vt dicto §. tutor. cum simili. ¶ Quandoq. requiritur consensus siue voluntas: et tunc potest p. cedere vel sequi: vt hic et. C. ad macedo. l. fina. et. j. de solu. l. ratū. ¶ Quā. doq. requiritur licentia et tunc debet p. cedere vt ex. tra de regularibus. c. licet. C. de sacrosan. tis eccle. siji. l. prima. de episco. et clericis. aut. licentia. ¶ Quan. doq. requiritur consiliū et debet p. cedere: vt su. pra de administratio. tut. l. titium et mentium. in pun. cip. et quod ibi dixi. facit quod not. de rebus eccle. non alienan. c. j. libro. vj. ¶ Oppo. de l. qd. ab initio. de regu. iur. Sol. vt nota. §. de ser. rusti. p. di. l. per fundū. et per Dy. extra de reg. iur. c. nō firmat. li. vj.

Pons de lignis dicitur: arcus de lapidibus licet aliter communis vltus loquendi se habeat: qui

communi vltus loquendi statur.

Super iter. ¶ qd. ad ver. §. pon. rez legitur trib. mo. dis. primo nō licet dño p. p. ietatis pon. tem facere seu arcū causa ducēdi aquā super iter alienuz iurito illo cui debet: sicut etiam non potest facere arcum ille cui debetur seruitus aque ductus super it. r. alienū. h. d. Et hunc casum ponit gl. que incipit a dño p. p. ietatis zc. et ibi ad de vel ver. ius ab eo h. i. c. nō est alia lect. sed est casus in ver. nam is. ¶ Itē ibi cui debetur seruitus ite. neris: dicit imo seruitus aque ductus. ¶ Scōda lec. est nō licet dño p. p. ietatis facere arcum causa eundi super iter alienū cōstitutū causa ducēdi aquā hoc est s. aque ductū alienū: sed necis cui iter vel actus de. bentur potest hoc facere: z. hāc lec. ponit gl. que incipit hec est illa. ibi alij exponit zc. ¶ Tertia lectura est Jac. de are. z. ponitur sic. ¶ Ille qui h. ius ducēdi aquā nō potest facere arcū cā ducēdi sup. iter alienū: nec is qui seruitutē h. i. tneris vel actus potest face. re arcū supra alienū aque ductū: sic subaudit ad te. xum ibi iure faciat. l. arcum supra ductū aque alie. num: z. sic ponit casum cōuersum ad primū Jaco. de are. ¶ Venio ad ver. sed ponem dictū est supra qd. nō licet facere arcū. l. de lapidib. supra iter vel aque ductū alienū: sed an. liceat facere pontē de lignis: et dicit qd. sic. z. potest esse ratio quia sic nō impeditur purgatio run: quia de facti potest tolli non sic arcus lapideus. Et aduerte hic ver. nō refero nisi ad pri. quia licet facere pontē de lignis cā ducēdi aquā sup. aque ductū alienū: sed non dz facere pontē de ligno causa ducēdi aquā sup. iter alienū q. aqua caderet in iter z. iter incommodaret. vt. l. pe. j. eo. ex hoc patet q. p. p. ietatis: p. p. ietatis sed arcus lapideus nō p. p. ietatis: p. p. ietatis vt hic patet sed vltus communis loquēdi aliter se habet cui est stādum. ¶ Venio ad ver. at si specus. z. dic ad euidentiam quid est specus et pone casum in glo. ¶ Opp. j. de riuus. l. j. §. specus. Solu. aliter accipitur hic q. ibi. ¶ Oppo. q. nec etiam can. iculum facere liceat. vt. j. de riuus. l. j. §. fi. Sol. vt in glo. et plenus in contrario.

Quod plures possunt vno libello contra vnum agere.

Cassius. ¶ Hac actione pōt vnus ex i. lurib. agere cū vno vel cū singulis separa. tū vel singuli cū singulis z. cōuerso. z. vnus solu. tione aliorū actio perimitur: licet soluenti p. ceteros succurratur. h. d. Et in versu. nō vtiq. ibi qui opus fe. cent: subaudi sed etiā cum eo qui nō fecit ad patien. tiam: z. sic si factum fuerit: ad patientiā nihilominus agatur cōtra eum qui fecit ad. dānum interdicto qd. vi aut clam: z. hic sequitur ibi nec minus eum quoq. z. subaudi: vicitum interdicto qd. vi aut clam. ¶ Opp. hic dz q. si vnus egerit ceterorū actio perimitur con. tra. §. e. l. si tertius. §. ij. z. j. e. l. §. officij. vbi actio da. ta ad partē contra ius aliorū nō perimitur. pro hu. iusmodi cōtrarij solutione facta est glof. magna hic posita que soluit subtiliter z. bene. ¶ Id autem qd. dici tur dānum venire iudicis officio mercenarij: proba. tur. §. eo. l. j. in prin. vbi apparet qd. hec actio origina. liter datur qd. opus aduertatur: de danno nō fit mē. tuo. z. hoc q. vnus agit vel cōuenitur alij vero quie.

Cassius. Vide Rud. ro. allegantem Bart. hic in consi. cccxxvij. vide ibi quia pulchre loquitur in hac materia. Andre. Barba.

Quero: vtruz plures. vide in l. si quis. z. in l. oim. §. de procura. z. qd. habetur in l. iam tamē. j. iud. sol. in. §. si plu. res. z. doc. j. e. l. §. offi. cū. et est bon. tex. z. ibi Bart. i. l. si qs. cuz. pcurato. z. qd. dicit post. Bart. in l. edita. C. d. edendo. z. q. ex eadē cā possunt plures in eodē libel. lo. pueniri est ter. in l. hñōi. §. fi. z. ibi Bar. §. de leg. j. z. hic si agi. tur eadem actione vt ibi dz ali. as fec. per. Ang. in. d. §. vñ. z. in l. si idē. in. prin. de iu. rif. om. in. p. j. mol. j. e. l. §. offi. cū. p. eun. de in l. iij. j. de duoz. bus reis. Adde an. in libello. ples pos. sint pueni. ri. ro. cōsi. cclj. alias. ccljv.

Unde socij. Ille socij. qui non fe. cit opus cōuenitur ad patientiā tantū nō ad impensam. h. d. Glo. signat ar. cōtraria z. nō soluit. et incipit qd. iudi. cat: ibi pro iusta p. ietatione: et ad de. sed ibi nō dicitur q. ideo teneat quia act. habet: z. sic non est contra. Itē ibi Lancillarū. §. fi. dz vt ibi. Item ibi. §. de nor. l. si seruis. sed ibi plures obli. gant equaliter ex facto serui cōis. z. ad indiuiduū quo ad solutionē vt dice. j. p. §. ¶ Itē in fi. gl. sol. aliter imo nō cōuenit p. p. ieterea q. actionē habe. bat sed repellit a cautione postulada: quia habet actionem ordinariam.

Actio ista qd. equiparet cautioni damni infecti.

Actio noralis et actio damni infecti equiparantur.

Ratio quare in actione damni infecti quis agit pro parte: sed in norali nō.

Dictio vñ: alternativē ponit qñ ponit inter plura si apponit vni: implicatue.

Officium. Anuser pluribus dominis siue agat siue conueniatur hac actione pro par. te tantum sua condemnatur: siue et condemnatio fiat. hoc dicit. ¶ Nota ¶ quod ista actio equiparatur cau. sitioni damni infecti. ¶ Opponitur se. cundum glof. §. eodem. l. §. cassius. quod in solidū fiat restitutio operis.

a Sed opp. de eo. Adde Bar. in l. si communis. s. de nego. gest. omnino vide hic Imo.

b Simulatus emptor. vide Bar. in l. filios. C. que in frau. cre. que autem differentia sit inter contractum simulatum et fraudulendum: vide Bar. in l. post contractum in iij. col. j. de dona. et p. Bal. in l. si a ex pto. C. si cer. pe. et qd no. bal. in rubi. C. de po. r. p. i. l. optimā C. de hē. r. pmit. sti. et bal. post Bart. l. l. C. plus va. qd agi. et qm dicat p. eius simla tus. vide h. do. Joā. et Bar. i. p. si. qd incipit peti. nico. le. in ordi. ne. xliij. r. i. l. pacta no uissima. C. d. pac. vbi ponit mo. dū pbādi p. ctū simu. latū et ibi Bal. et l. l. iij. C. d. po. stu. r. Bal. 3 in l. multū C. si qd al. teri vel sibi. r. in. d. l. j. plus va. r. c.

Sol. restitutio operis ibi fit insolidū estimatio vero si ad eam peruenit fit p parte vt hic. Sed opp. de eo. qd dicit iuriconsultus: de. l. si seruus cōis. s. de noxa. r. l. si cum vno. s. si ex nox. cau. aga. Glo. nō soluit nec doct. dic: magna differentia est inter actionē istam et actionē noxalem: vt. l. miles. s. decē. j. de re iudi. modo si esset indi uiduū in noxali quo ad solutionē ita q. partis solutione quis liberaret pos set vnus partem estimationis damni soluere r. alij partem serui: r. sic deue nitur ad incōueniens: vt in l. in execu. tione. s. p. p. parte j. de ver. ob. sed hic est diuiduū quia nō deuenit ad illud incōueniens quia si ad quantitatē agi tur quilibet ad interesse tenet si ad fa ctum quilibet tenet insolidū. Sed quero q. est rō differentie inter actio nem noxalem r. actionē damni infecti: dic equiparatur in l. pto. r. s. hoc edi cti. s. de dam. infect. Sed quare pro parte pōt agi r. cōueniri in actioe dā ni infecti: r. in noxali nō: ter. vel glo. nō soluit hic vel alibi: dic ergo q. in noxa li illud pōt iure actionis s. r. damni: ideo nō potest solui p. parte deue niatur ad incōueniens: vt. s. dixi. S. in. cautione damni nō est in obligatio ne: sed officio iudicis petitur cautio: r. ideo si partē domus h. r. et partē est i mationis: non mirū quia ab initio nō erat in obligatiōe. C. C. enio r. ad ver. in l. multū C. si is fundus: sibi vel singulos. r. per q. si is fundus: sibi vel singulos. r. per

istum text. dico q. omnes simul eodem libello agere possunt: vt dixi. s. pri. s. r. p. robo. q. q. dicitio vel: po nitur inter plura ponit alternatiue: s. q. vni tm appo nit tūc ponit implicatiue sicut etiā vel saltē: vt. l. p. inde. s. si seruus. j. de stip. ser. vbi dicit gl. vel p. etiā: et nō est plus gl. simile vel pro saltē: vt. l. stipular. s. adhiberi. j. de fideiuf. simile in l. liber homo. s. decem. j. de ver. ob. r. C. de ven. re. sit. cū prima. l. j. li. r. r. sic hic etiam implicat q. apponit vni tantū q. nō solum singulis sed etiam omnes agere possunt.

Trebatius Non cogitur quis p. se ad de molendum qd patet ex dictio ne omnino: vt. l. si cum exceptione. s. quatenus. s. qd me. cau. r. no. in l. vicinus. s. eo. Quis contractus dicatur simulatus r. an ex eo transferatur dominium et possessio.

Empor. Hec actio est in re scri ptā ideo datur p. singu larem successorem nō simulatum. h. d. Quero ergo in quo nocet vel inter est in ea: dic vt in gl. sed cōtra r. vide q. simulatus emptor. pōt cōueniri q. nō pōt allega re turpitudinē suā vt. l. r. a. fac. C. de r. a. fac. r. l. si credi toribus. C. de ser. pig. da. ma. Sol. fateor cōtrariū q. ipse actor pōt agere p. ipsum venditō: em ac si facta esset veditio: nō etiā ipm emptor: r. posset cōueniri si simulatus fuit: r. sic nō. r. q. tota die sūt iste simulate veditōes: intellige simulatō: qm nulli alius in veritate agebat als si in veritate fiebat donatio vel r. a. factio r. fingebat alius cōtractus valeret put age batur vt no. in l. nuda. de p. r. a. h. emp. facit. C. si cer. pet. l. si ex pto. r. l. si p. mutua. r. sic nō haberet locū ista. l. sic intelligo in statutis q. loquunt de except. si mulatiōis: sed licet dñum nō trāsseratur ex tali cō tractu simulato: an trāsseratur possessio. An. si hoc agatur: quia ad translationē possessionis nō requiritur causa: vt. l. j. s. si vir. de acqui. poss. dicam. j. eo. tit. l. qd meo. in prin. vbi gl. de hoc t. r. a. g. als in dubio p. sumo traditionē simulatam sicut cōtractū. facit. C. si quis alteri vel sibi. l. cum proponas. sed videtur q. etiā si vera fuit veditio teneatur venditor. C. Ande oppo. de. l. quāq. in prin. s. eo. vbi sufficit q. tempore operis facti sit dominus. Solu. si res est operis fa cti: sed si in alienum transit: tūc loquitur hic r. l. q. q. s. iul. s. eo. qd patet: quia fit lit. contest.

Atheus ait. Primo p. damno potest cōueniri qd vi aut clam: post an num actione in factū ex edicto de alie. iu. mutā. cau. fac. h. d. glo. mag. format vni cōtrariū cuius cōtrarij timore. l. nōstra habet tres lec. C. opp. hic innuit q. actio de dolo cōcurrit cū interdicto qd vi aut clam cōtra. l. j. s. ait pto. s. de dolo. Itē dicit q. datur post annū: sed actio de dolo finitur anno. vt. l. vlti. C. de dolo. Huius cōtrarij ti more sunt hic tres lec. Et prima lec. est qd h. loquat in dolo adhibito in faciendo labi annum interdicti. Secūda lec. est q. hic loquatur in dolo adhibito in faciendo opere. Tertia lectu. est q. in dolo adhibito circa alienationem iudi. mu. cau. fac. Secūdu p. mam ad cōtrariū: r. q. hic loquit in dolo adhibito in faciendo labi annū. r. sic circa diuersa compenit

de dolo r. interdictū: r. si dicitis nō datur de dolo post a annū: verū est: sed annus nō trāssit quia incipit an nus a die doli cōmissi in faciendo labi annum: et sic posset etiam in fine anni interdicti: sic post annū du rare: r. sic r. ad primā r. ad scdā: licet gl. dicat ad primā. Sed opp. quia fm hoc datur restitutio: vt s. ex qui. cau. ma. l. ait pto. r. s. si. r. sic nō de dolo. vt l. j. s. idem pompo. refert. s. de dolo. Ob hoc ista gl. reprehēditur hic. j. sustinebo statim dicam. forte hic fuit negligens in agēdo r. qd intelligo sic. Pone q. dulus fuit cōmissus circa finem anni interdicti q. la beretur infra mensem: certe restitutio debet peti in fra mensem. vt. l. non enim. s. ex qui. cau. ma. r. plene no. eo. titu. l. ab hostibus. s. sed qd simpliciter. vnde iste fuit negligens infra mensem: r. sic cessat restitū tio: merito datur de dolo: hoc vult dicere gl. sed non videtur bene dictū: quia sibi non debet imputari. vt d. l. j. s. r. si alia. de dolo. sed id verum de actione que outur tēpore doli cōmissi: vt ibi no. r. sic potest suste neri ista lec. Item gl. j. ibi vel dic q. de dolo. Auge. probat istam lec. postea sustinet per alium modum s. qd datur de dolo: idem in integrū resti. propter do lum cōmissum vt annus labatur: r. vtrūq. est bene di ctum suis casib. Scdā lec. est q. hic loquat de dolo adhibito in edificando: r. ista ponitur ibi. alij dicunt vsq. ibi vel dic. dicitur etiā q. hic nihil ponit reo im putari quare infra annū nō egerit actor. Sed ibi in l. ait pto. r. s. si. sic. r. scdm hoc illa nil facit ad p. p. s. tum. loquitur ergo hic solū qm dulus fuit adhibitus in edificādo: r. si dicitis quō ergo datur post annum. dic q. hoc a cōpositoibus fuit additū. cū hodie du ret bñmo. vt. l. h. C. de dolo. r. hoc vult dicere gl. cir ca istā lec. Sed contra. quia scdm hoc actio de dolo cōcurrit origine cū interdicto qd vi aut clā ergo r. vt. d. s. r. si alia. Respon. interdictum est generale. vt l. j. s. j. s. si. ij. ergo potest concurrere cum actione de dolo: vt. s. de dolo. l. ij. als. j. r. ibi not. r. sic sustinetur ista scdā lect. que est hic q. hic loquitur de dolo: r. ibi in actione in factū ex ritu. de alie. iu. mu. cau. fa. pro pter dolum cōmissum in alienādo: nec ob. q. etiā dā illa infra annū: vt gl. dicit. r. ista lect. p. b. f. j. e. l. post venditionem. in. f. r. istam tenet. tamē prima lec. no tabilior est. r. glo. tenet eam in. d. s. et si alia.

Stante statuto q. domus delinquentis destrua tur r. si sit aliquis qui habeat domum cōmunem cū focio r. partem inferiorē r. ille delinquat an tota do mus debeat destrui.

De eo opere. No. q. de eo qd fit post lit. cō te. nouo iud. opus est de hoc dic plene. l. nō potest. s. de iudi. dic plene in. l. si qd missum. s. si. s. tit. j. Deinde no. q. opus qd fit post lit. contest. tollitur quando id qd fit ante cōtestatio nem sine eo tolli nō potest. C. hoc r. facit ad. q. que antiquus mota fuit qm vnus ex socijs. qui. h. do minū cōmunem cōmittat delictū: propter qd debet destrui domus: r. habet partem inferiorē: delictus cōmittens: an tota debet destrui. r. ponit hanc. q. s. de dam. infect. l. si finita. s. ex hoc et quidam ponit hic: r. quidam in. l. nō amplius. s. de lega. j. l. p. in. l. et si seuerior. C. de infra. r. alij ponunt in. l. s. r. cū quo s. cōmuni diui. Ego arguam pro r. cōtra r. soluā: et primo q. debeat destrui: videtur casus hic. facit. l.

Hoc facit ad. q. Et vide do. Glo. in l. ij. de ser. sit. generali. r. vide Bar. in l. si alieni. de neg. gest. r. no. in. l. nō amplius. s. de leg. j. d. Abb. in. c. in literis. de resti. spo. vide que dixi ibi vbi remisi r. tetigi et vide Bar. in consi. incip. cōmune lignant. r. r. vbi loq. tur de fo. fatis r. alle gavit istū textum ad cuiuslibet rei quis habet partē: licet tali diuisione eorū pereatres. in con trarium facit. l. si cōmunem. s. quem admo. ser. amit. pto hoc. l. eum qui. s. b. pro parte. s. de his qui. vt indig. et. l. ij. quando r. qui. quarta pars de. lib. r. C. l. nō amplius. s. si. s. de lega. j. quia determinationes verborū sunt diuer se. Tu dic quādoq. quid sit faciendū queritur ante sententiā: qm post sen tentiam ante executionem: quandoq. post executionē. primo casu qm ante sententiā pone q. quis vadit r. ostēdit se habere partē inferiorē r. petit qd iudex nō pronuntiet domū destruen dam: r. tūc iudex si vult potest cōmu tare penam destructionis in alia pe nam: r. ista causa quia esset incōmodū alterius partis: vt. l. quid ergo. s. pe na grauior. s. de infami. r. l. si possido num. C. ex qui. cau. infra. irrog. et ista est determinatio L. y. ibi posita. et in hoc casu vera. si tūc iudex voluerit p nuntiare nō propter hoc tenebit par ti ad aliquid vt. j. dicam. Scdō casu qm queritur post finem et ante execu tionem: quia fuit p. nuntiatū domū de struēdam: r. tūc placet opt. q. fise. r. e. dimat partē alteri. postea destruat: vt. l. si postulauerit. j. de adul. r. l. non amplius. s. si. de lega. j. et. l. ij. C. qm et

de ser. sit. generali. r. vide Bar. in l. si alieni. de neg. gest. r. no. in. l. nō amplius. s. de leg. j. d. Abb. in. c. in literis. de resti. spo. vide que dixi ibi vbi remisi r. tetigi et vide Bar. in consi. incip. cōmune lignant. r. r. vbi loq. tur de fo. fatis r. alle gavit istū textum ad cuiuslibet rei quis habet partē: licet tali diuisione eorū pereatres. in con trarium facit. l. si cōmunem. s. quem admo. ser. amit. pto hoc. l. eum qui. s. b. pro parte. s. de his qui. vt indig. et. l. ij. quando r. qui. quarta pars de. lib. r. C. l. nō amplius. s. si. s. de lega. j. quia determinationes verborū sunt diuer se. Tu dic quādoq. quid sit faciendū queritur ante sententiā: qm post sen tentiam ante executionem: quandoq. post executionē. primo casu qm ante sententiā pone q. quis vadit r. ostēdit se habere partē inferiorē r. petit qd iudex nō pronuntiet domū destruen dam: r. tūc iudex si vult potest cōmu tare penam destructionis in alia pe nam: r. ista causa quia esset incōmodū alterius partis: vt. l. quid ergo. s. pe na grauior. s. de infami. r. l. si possido num. C. ex qui. cau. infra. irrog. et ista est determinatio L. y. ibi posita. et in hoc casu vera. si tūc iudex voluerit p nuntiare nō propter hoc tenebit par ti ad aliquid vt. j. dicam. Scdō casu qm queritur post finem et ante execu tionem: quia fuit p. nuntiatū domū de struēdam: r. tūc placet opt. q. fise. r. e. dimat partē alteri. postea destruat: vt. l. si postulauerit. j. de adul. r. l. non amplius. s. si. de lega. j. et. l. ij. C. qm et

Bar. in. d. s. pena grauior. vide omnino. Bar. in. l. cū alicui. de neg. gest. r. Bal. in. l. ij. C. qui cau. ser. p. pre mio liber. acci. vbi ponit q. si domus cōmunis destrui tur propter delictū alicui. r. confortis qd alteri debeat prestari estimatio adde si domus debet destrui an destruentur res in ea posite per Bald. in. l. pe. als. j. C. de nau. fe. per Bal. post Dy. in. l. non amplius. s. si. de leg. j. cum. l. fe. vbi de. q. de qua hic. r. Bal. in. d. l. si. is cum quo. sed quid si duo fratres. habēt vnam turrim in feudum r. diuidunt per superius r. inferius an superior habeat rei vendi. r. videtur q. nō sed. in ferio: tantū. C. de rei veni. l. nisi dicas q. inferior ha bet vtile dominium totius r. superior vtile vtilis do minij qd. l. non cauetur. Bal. in. c. j. s. pieterea buca nus de probi. fan. alie. per Fed. r. ad. q. Bar. hic vide Jo. an. in spe. de iniur. r. dā. da. in. pe. r. vlt. col. r. in rub. et eo casu quo deberet destrui vide de estimatiōe. s. tit. j. in. l. cum emptor. adde quid si. in hac domo destrueda debeat fieri edificium. ne pars alterius destruat cuius expensis fiet. Jo. an. in. addi. ad spe. in. ti. de expensis. in. prin.

Andre. Poma. Non haberet locum. vide Alex. in l. si donatione col. v. C. de colla. r. consi. xlvj. col. ij. volu. iij. vbi dicit q. nedum possit agi rei ven di. contra emptorem sed etiam contra habētes cau sam ab emptore.

Dominium nō transferatur. r. vide q. no. Bal. in l. si. C. de nō nu. pe. in. l. si absenti. C. si cer. pet. r. adde Bar. in l. quē admo. C. de agri. r. cens. lib. r. j. et Bal. in. c. j. s. callidiff. de phi. feu. ali. per Fed. dixit qd ibi erat casus qd ex p. r. a. ctu simulato si interuenit tradi tio trāsit possessio qd dicit esse verū qm veritas tēde bat ad translationē possessionis als nō trāsserit alie. l. istā adde Bal. in l. emp. plus va. qd agi. r. s. Bal. in. l. j. C. de suffr. tenet q. ex cōtractu simulato nō trāf ferat possessio q. vbi est suspicio fraudis vel simula tionis: ficta traditio p. sumit simulata. r. Ang. r. Imo. et alij in. l. j. s. si vir. j. de acqui. pos. r. Ange. in. l. si do natione. C. de col. r. Bal. in. d. s. callidis. Adde post hanc apostillam Ro. consi. c. xlvj.

a **U**t extra. et in l. i. d. Jo. facit singu. q. q. s. tene
 tur prestare censum non cadit a iure suo illo non so-
 luto. Andre. Barba.

b **Q**uero an vectigalia. qua aut pena puniuntur si q. s.
 eos coegerit. vide tex. i. c. p. sent. d. c. s. b. And. bar.

c **S**it p-
 sonalia. **I**dem dicit
 Bald. in l. i.
 placet. C. d.
 fac. san. ec.

d **N**on te
 a uentur. vi-
 de Bald. in
 l. i. in fi.
 C. de multi.
 z in quo lo
 co. lib. x.

e **V**erbo
 rum. **D**yn. b
 vide Bal.
 l. annale.
 C. d. fur. in
 d. pe. et vlti.
 col. q. aut
 e supra pu-
 blicani p-
 mittit. i. re-
 pra decre-
 tum. vide
 in l. merca-
 tores. C. d.
 mer. z pec.

f **P**onit
 certas re-
 gulas. ad
 de Bar. in
 l. hoc edi-
 cto. in fin.
 2. **P**un. i. e. et
 vide q. di-
 xi p. Bar.
 in l. q. s. in
 heredem. 4
 §. eligere.
 §. d. tribu.

1 **U**t extra. et in l. i. d. Jo. facit singu. q. q. s. tene
 tur prestare censum non cadit a iure suo illo non so-
 luto. Andre. Barba.

2 **Q**uero an vectigalia. qua aut pena puniuntur si q. s.
 eos coegerit. vide tex. i. c. p. sent. d. c. s. b. And. bar.

3 **S**it p-
 sonalia. **I**dem dicit
 Bald. in l. i.
 placet. C. d.
 fac. san. ec.

4 **N**on te
 a uentur. vi-
 de Bald. in
 l. i. in fi.
 C. de multi.
 z in quo lo
 co. lib. x.

5 **V**erbo
 rum. **D**yn. b
 vide Bal.
 l. annale.
 C. d. fur. in
 d. pe. et vlti.
 col. q. aut
 e supra pu-
 blicani p-
 mittit. i. re-
 pra decre-
 tum. vide
 in l. merca-
 tores. C. d.
 mer. z pec.

6 **P**onit
 certas re-
 gulas. ad
 de Bar. in
 l. hoc edi-
 cto. in fin.
 2. **P**un. i. e. et
 vide q. di-
 xi p. Bar.
 in l. q. s. in
 heredem. 4
 §. eligere.
 §. d. tribu.

expositioe z contrario. nunc format q. s. tione. **A**uriliu
 extraordinariu coadiuandū causa introductū non
 tollit per ordinariū. h. d. **Q**uo. de. l. in puñciali. s.
 de ope. noui nun. glo. sol. q. ibi cōtra ius cōe est au-
 riliū extraordinariū. hic fin ius cōe: z pōt intelligi qñ
 auriliū extraordinariū venit ad coadiuandū ordi-
 nariū: sic dispositio eo casu quo per ordinariū est dis-
 positū: ideo dicit fin ius cōmune et tūc non tollit vt
 hic. secus qñ venit ad supplendū vel corrigendū
 et sic dispositio eo casu quo a cōi iure est dispositū cō-
 tra ius cōe: vt. l. ius aut. §. de iust. et iur. et tūc nō
 cōcurrit cū ordinario vt ibi. **Q**uero si aliq. egit
 iusto edicto an possit agere alio in eo qd p. est et
 dicit q. sic. alleg. glo. plures leges et signat argu. cō-
 tra ius ad suā determinationē et nō soluit et **D**y. pro
 eius solutione ponit verba multa: id e. p. declaratio-
 ne verborū **D**y. et glo. opp. contra id qd determinat
 glo. de. l. si cū exceptione. §. eum qui. §. qd me. causa.
 So. fm **D**yn. ibi illa actio nō erat penalit originali-
 ter ideo in totū tollit p. rei p. fecu. tione. isti. si quadru.
 pa. se. de. §. si. et ibi no. et. j. de act. et obli. l. qui serui.
 in fi. hic erat penalit originalit: vt. l. qui ca mente. j.
 de fur. et. j. vt. bo. rap. l. pe. **I**dem opp. ad idē. s. nau.
 cau. stab. l. idē ait. §. si. Sol. dicit **D**y. nō est facilis ni-
 si rīdeas. vt ibi no. q. hic vtraq. actio est de iure cō-
 munitati altera est contra ius cōe. Sed certe et hoc
 est ius cōe. put. ponit ex delicto alteri? publicanū
 tenent. sed rīdeas q. qd. p. ponit qñ ex delicto p. pro
 publicanū: sic est bona so. p. cedēs fm **D**y. **E**xtra
 gl. ad p. dictā determinationē op. de. l. p. iura. j. de a.
 ct. et obli. hui? timore **D**y. recedit a determinatione
 gl. z dicere vt q. si p. ius actū fuit hoc iudicio nō po-
 terit postea agi furti vel vi. bo. rap. per predictam. l.
 plura. et ad eius declarationem ponit certas regu-
 las notabiles quas examinemus. prima regula est
 quando est vnum factum et vnus titulus criminis z
 plures agendi forme: z tunc vna electa tollitur alia.
 vt. l. item ait in fi. alias est. l. i. in fi. s. nau. cau. sta. et
 infra de actio. et obli. l. plura. **I**dem in contracti-
 bus. vt. l. quod in heredem. §. eligere. s. de tribu. Si
 male videmus in pluribus actionibus que ex eadē
 causa origine habent licet sint obligatiōes diuerse:
 vna electa tollitur alia: vt in. l. si reus. j. de fideiuf. et
 hic si contra eundem secus si contra diuersos. nam
 non tollitur elec. vt. s. de adm. in l. tutor. qui reperto-
 rium. §. ex duob? als. l. tres tutores. §. j. fm **D**y. ista
 regula est vltima. **C**as? est in. l. j. in tutela. z. §. seq.
 s. de tute. et ra. dista. vñ cū hic in. l. infra. si vñ factū
 vnus titulus criminis. s. furtū vel violētia. et licet sint
 diuerse agendi forme et vna electa alia tollitur in. d.
 l. idē ait in fi. quā **D**y. alleg. m. h. i. facit q. ibi sunt di-
 uersi tituli obligatiōis. s. de recepto et furti. **T**ū ex
 alia. l. colligit alia regula vt p. ex solutiōe. s. posita
 Sed p. p. dictā regulā p. s. i. p. **D**yn. facit. l. j. ar. fur.
 cesa. sed **D**y. h. and. et q. ibi est idē tit. criminis in g. hie
 nō descēdendo ad species. si bene aduertatis p. **D**y.
 et h. n. a. l. aqua p. d. d. n. d. d. in genere: sed ista
 actio p. n. illas species damni dati. s. i. furtim art. o.
 res sunt esse eodem modo respō. in. l. si qua. pau. se.
 di. §. si. Sed p. q. codē mō rapina est gen? sed rāpi-
 na publicanū est species. An. quedā sunt delicta no-
 minata q. bus a iure nomē iponit vt furtū rapina et

Unde queritur Expedite litera

similia. et in istis de facili cognoscit vtrū vnum deli-
 cū differat ab alio specie: quia demum differi si ca-
 dit in aliud nomē delicti. s. si est idē nomē: adiectio
 qualitatit alicui? nō facit esse diuersam speciem vt
 furtum manifestū a nō manifesto furtum publicanū
 vel alteri? sicut homo alb? z niger nō differūt spe-
 ciet. vt. j. e. l. fin. §. quoties. **Q**uedā sunt delicta inno-
 minata vt dānū datum. l. aquil. puniit illud est no-
 men g. n. ale. et totū h. species quot sunt modi dandi
 dānū. ar. s. de prescrip. verbis. l. naturalis. z ideo cū
 per actionē arb. fur. ces. puniatur istum illa species:
 merito differt ab ac. l. aquil. sicut species a genere z
 sic in hoc. §. prout loquitur de dāno dato: dico q. si
 esset actum. l. aquil. possit agi hac actione in eo qd
 excedit. **S**uil. tamen formando. q. restrinuit ad no-
 minata crimina vt furtum rapina etc. **S**ecūda regu-
 la est qñ est vnum factum plures tit. criminis z di-
 uerse agendi forme tūc potest scōa agi in eo qd ex-
 cedit. vt. l. j. vi. bo. rap. z de act. z obli. l. cum ex vno.
 et per hoc apparet intellectus. l. in glof. alle. fm **D**y.
Sed cōtra hoc opp. de. l. j. §. in tutela. de tut. z ra.
 di. vbi non tollitur vna per aliam in aliquo. **S**olu. di-
 cit **D**y. verum qñ diuersi tit. criminis se habent vt ge-
 nus z species vt furtum qd est genus ad rapinam z
 dānū datum ad actionē arb. fur. ce. vt dixi: sed si isti
 tituli habēt se vt excedētia z excessa: fecit furtū z
 tenent actioe de rōibus distrahēdis q. tutor: z tene-
 ris furti. z isto casu tenentis q. libet actioe in solidū et
 vna electa alia nō tollit. vt. l. j. §. in tutela. z. §. seq. de
 tute. z ra. dista. z ista fuerūt vba p. recitata per **D**y.
 in. l. quicūq. C. de ser. fu. in seruo cōtrario. p. banur. j.
 de adul. l. si adulteriū cum incestu. **T**ertia regula
 est qñ sunt plura facta z plures agendi forme z plu-
 res tituli criminis: tūc nō est dubium q. vna electa
 alia nō tollit. vt. l. in q. s. plura. de sua. delict. z ibi dice-
 tur. predicta no. in actionib? ciuilib? z nō ad vindic-
 tā sed qñ criminaliter z ad vindictam. dic vt dicit. l.
 nunq. plura. de p. n. a. delict. z ibi dixi. **T**ercio ad
 sequentē glof. ex hac. l. colligit q. delinqueō do quis
 nō facit suā cōditionē meliorem. **O**ppo. de. l. de-
 creto. s. de suspectis tuto. i. bus. glof. non solu. dic q. e
 illud est per quandam consequentiam non directo.
 cum sententia sit ex causa remota: non proxima: vt
 ibi per **D**yn. z in. c. quod ob gratiam. extra de regu.
 iuris. libro. vi. Item ex hac. l. colligitur q. quod spe-
 cialis via generalem non tollit. **O**ppo. de. l. mari-
 tus. de procu. z de. l. si. de pac. comen. **S**olu. illud ge-
 nerale pōt intelligi. p. mo an specialit. p. n. ius legis
 tollat generalē prouisionē legis. z certe. nō. vt sic lo-
 quitur hic qd plene dixi de noni. op. enū. l. j. §. j. scōo
 an per speciale prouisionē hois recedatur a g. nali p-
 uisione legis: sic loquitur. l. cōtrario. z isto casu
 dicit **D**y. aut p. n. ius legis est inducta beneficio spe-
 ciali p. ius cōmune: tunc per speciale prouisionē re-
 ceditur a generali prouisione: vt in cōtrariis argu.
 l. eius militis. §. j. de testa. multa. z in corpore de nō
 alie. §. q. vero versimile. sed qñ p. n. ius legis est fm
 legē z ius cōe: tūc nō vt recessus. vt plene no. p. **D**y.
 in. l. j. C. de iure emphy. in. vj. qd. z in. l. z h. §. cū qd
 j. de p. ca. **F**acit ad. q. emi? a telib? z de d. ar-
 ras. tu nō vis dare libū: sed duplicatas arras: **E**rgo
 volo totū interesse meū. an per. prouisionē arrarū vi-

Delicta innc m nata. Adde Bart. in. l. nunq. plura
 de p. n. a. delict.

Et certenō. sed an per prouisionem hominis ces-
 set prouisio statuti. dic vt per **D**y. et Bald. in. l. fina.
 C. de repu. here. Bald. in. l. vbi ad hac. C. de iu. do. in
 vij. colum.

deatur recessum a prouisione legis. adde quod
Dy. dicit q. non. q. fm legē est prout
 si. vt. l. j. §. de act. emp. z. l. si traditio.
 C. de act. emp. z obli. h. d. **D**y. z Ba. de
 are. et gl. mouet insti. de em. z ven. §. j.
 in fin. C. de fide instru. l. contractus. in
 fin. z ibi **D**y. z ista videntur vera q.
 totum interesse possum petere: vt. l. i.
 si quis a socio. §. pro soc. z. l. predicta. §.
 de act. emp.

Dns tenetur pro delicto famuli
 delinquentis circa id ad quod. p. p. o.
 nitor. alias non.

Rectores ciuitatum tenentur pro de-
 licto famulorum quos secum ducunt:
 liberantur tamen eos exhibendo.

Dns q. teneatur pro delicto famuli
 potest fieri per statutum.

Argumentum de pacto ad statutum
 procedit.

Agens contra officialem pro delicto
 familie debet probare delinquentem
 fuisse de familia z ad tale officium
 prepositum et qualiter hoc probetur.
 nume. 6.

Aliquem esse de familia alicuius pro-
 batur probādo q. eum associat vt fa-
 mulus z ei seruit vt famulus.

Familie nomen. **N**omē
 familie porrigitur ad seruos z liberos qui in
 eodem ministerio habent. hoc dicit.
Queritur an scholaris de delicto famuli
 sit? d. n. s. de delicto famu-
 liaris teneat. **D**yn. dicit nō regulari-
 ter. vt. l. quoties. in prin. z. §. j. s. de no-
 ra. fallit in isto. §. sed veritas est ista
 q. qñ quis preponit familiā ad offi-
 et ipa delict? circa offi- sibi commissū
 et tunc tenetur vt hic. z. l. j. furt. ad-
 uer. nau. z insti. de obli. que ex quasi
 delicto. §. serui. z. s. nau. cau. sta. per
 totū. sed si deliquit extra id ad quod
 in. l. cum dotem. col. x. ver. z ista faciunt ad questio.
 in. ij. notabili. §. sol. ma.

Familie nomē an scholaris. vide oino bar. in. e. l.
 §. si. z in. l. ne. q. s. j. de ince. rui. nau. z hic adde Bal.
 in. l. j. in prin. ff. ne quis eū qui in ius voc. h. i. facit. l. q.
 cū q. §. sed si fullo. §. de insti. z qd. ibi in apoff. anti-
 qua. z Adde Bal. l. lapud antiquos. ad fi. C. de fur.
 adde Roma. cōsi. vj. vbi ponit q. scite statuto q. po-
 testas teneat p. familia q. istud statutu recipit in
 pre. actionē a iure commissi potestas familiā exhibet.
 et vide etiam eius consilium. xv.

preponit nō tenet vt hic. **¶** Et eodē
 2 Introdo dico teneri rectores terrarū
 3 de delicto familie quā secū ducit: vt
 d. l. iul. repe. l. j. r. l. si post deposita. C.
 de asse. fe. l. liberat exhibendo eum.
 4 **¶** Querit Dn. an p. statutu possit
 fieri vt dñs teneat p. delicto fami-
 lie: r. nescio quare nō: q. lex hoc facit:
 ergo r. statutū: vt. l. oēs populi. s. de
 iusti. r. iure. Itē per pactū: vt. l. si q. a
 reo. s. fin. r. l. grege. s. r. gñaliter. j. de
 fideius. ergo per statutū. ar. l. nō ipos-
 sibile. s. de pac. qd no. in. l. nec ex pre-
 torio. r. l. neq. pignus. j. de reg. iur. et
 qd no. C. de decre. decu. super ru. lib.
 r. Aides ergo q. qui agit cōtra offi-
 ciale de delicto familie debet pbare
 ipsum esse de familia r. eū ad tale of-
 ficiū ppositū. **¶** Sed qualiter pro-
 babitur aliq. esse alterius famuli.
 An eo ipso qd est associat. cū alijs fa-
 mulis: r. seruit vt alijs famuli s. de hoc
 nulla interuenerit scriptura. Casus
 est no. C. de prepo. sacro. scri. l. an. in
 prin. **¶** Sed qualiter p. pbato ipsum
 esse ppositū ad hoc officium: certe
 eo ipso qd officiu exercet dño sciēte
 videtur quis eum preponere: vt. l. j. s.
 magistrum. s. de exerci.
 6 **¶** Famul. liber qui delinquit si ex-
 hibetur a domino tenetur ipse suo iu-
 re: r. dominus liberatur.
 2. Rector ciuitatis non tenetur pro de-
 licto officialis mortui.
 Rector exhibendo officialem delin-
 quentem in officio quando teneatur.
¶ Si fa-
 mul. delinquens a publicano nō exhibea-
 tur sine noxe deditioe tenetur. h. d.
 1. **¶** Querit qd si sint liberi hoies ex-
 hibiti. r. dic q. suo iure tenent: r. dñs li-
 berat. h. d. Jac. de are. r. bene eadez
 ratioe. **¶** Sp. j. eo. l. sed r. hi. s. fi. vbi
 nō teneatur publicanus si nō exhibet.
 2. soluit glo. r. bene qd no. q. rector nō
 teneatur pro delicto officialis mortui.
 3. **¶** Querit quid est proprium huius
 edicti. dicit glo. q. dñs teneatur de vi-
 tio r. de delicto familie: als. secus. sed
 hoc nō placet: vt dixi. s. prox. s. qua-
 re dic speciale est in hoc: q. exhibēdo
 eū liberatur: secus esset in eo qui ge-
 rit officiu priuati: r. cōuenitur ex tit.
 nau. cau. r. c. ille exhibendo nō libera-
 tur. hoc vult dicerē iste tex. sed hodie
 p. statū. hoc expunitur: vt i. instrū
 3. mētis que celebratur inter rectores r.
 dñs: vt rector teneatur p. se suis of-
 ficialib. r. familia sua. quo casu disti-
 gue aut dicit sic simpliciter q. tenea-
 tur p. se officialibus: r. familia sua: et

tunc eū exhibēdo liberat vt hic: q. ista verba intel-
 ligo fm naturā officij. argu. de vfu. l. si stipulatus. et
 de leg. l. si legati serui. r. de dam. infce. l. quidā. r. de
 loca. l. si vno. Si nō pmittit soluerē oēm condēna-
 tionē fiendā de eo r. omnibus officialib. r. familia:
 tunc si libellus dirigatur contra ipsum principalem
 rectorē esset idē qd hic. sed si dirigeretur cōtra offi-
 ciales vel familia: tunc eis cōdēnatis ipse tenet sol-
 ueremec exhibēdo liberatur. est enim ex hac pmis-
 sione fideiussor: indicatū soluit: ideo r. c. secus si esset
 simplex fideiussor: de iudicio sisti: q. tunc sistendo li-
 beratur: vt. C. de fideius. l. sancim. r. l. si barfatorē.
 hoc tñ casu officiali mortuo nō tenetur: q. in officia-
 lem nō posset sūta ferrit: nec etiā in ipsum principa-
 lem rectorē: vt. s. dictum est.
 4. Dominus quod hic accipitur pro eo qui ha-
 bet maiorem preeminentiam.

¶ Si exhibuissent. Quod ait.

¶ Nota q. hic accipi-
 tur dñs ille q. h. ma-
 ioritate siue peminētiā nō rōne dñij. r.
 hoc inducit. Jac. de are. ad. q. de eo q. reliq. vxorē do-
 minā r. vsu fructuariā in domo. Ad idē. s. rerū amo.
 l. ij. r. j. de ver. sig. l. pñtiano. s. p. ibi: in domo dñi
 r. r. C. me coloris vel cen. l. lib. vj. r. de hoc plene di-
 co de le. ij. l. titia cum testamento. s. titia cū nuberet.
 4. Agens ex edicto nau. cau. stabu. satis est furtū
 esse factum per aliquem ex nauis licet non dicat
 per quem.
 Testis si petit sibi exhiberi rem vel personā de qua
 interrogatur vt illā cognoscat debet fieri exhibitio
 cum indumentis r. qualitatibus eius.
 Famuli debent nominari qñ testis petit nominari
 omnes de familia vt de nomine recordatur.

¶ Ante aut.

¶ Ho. ex hoc. s. ordinē in hac actio-
 ne pcedēdi: q. debeo primo mihi
 petere exhiberi delinquentē noiatim: vt scias an. hic
 possit agi vel postum petere exhiberi oēs famulos
 ad recognoscēdi delinquentē: r. hoc petet actor sibi
 fieri infra certū tps qd exprimat in sua petitiōe quo
 elapso ager hac actione. iudex est nullū pceptū fa-
 cit de exhibēdo: vt. j. e. l. h. edicto. r. ibi dicit. **¶** Sp.
 de. s. in hac. Solu. aliud in hac aliud est in actione
 illa: vt patet ibi. **¶** Sp. j. vi bonorum r. rapro. l. ij. s.
 hec actio. Sloss. dat duas solu. prima est vera aliud
 in ista actione qñ in illa. ratio huius est: quia ex ver-
 bis edicti colligitur vt hec actio ita demum tenet si
 non exhibeat: primo igitur debeo petere exhiberi:
 sed verba huius edicti hoc non requirunt. et idē
 dico: in actione ex illo tñ: furt. aduersus nauas q.
 sufficeret dicere furtum factum esse per aliquem. ex
 nauis licet non exprimat per quem. vt ibi dicam.
 s. nau. cau. stabu. super rubic. Sed si queras quare
 p. rector hoc egit vt prius constet an exhibeat qñ in
 alijs actionibus. Respondeo non est ratio nisi quia
 scriptum est sic. **¶** Altimo facit ad questionem
 factis interrogatus de aliqua re vel persona petit tes-
 tis vel pars vt persona vel res exhibeatur vt testis
 possit cognoscere. dico q. debeat exhiberi: cum est
 dem indumentis r. qualitatibus. r. hoc not. Ber. de
 testi. cū causam. Idem si peto nominari mihi oēs

de familia: q. tñ recordabor de nomine: vt. s. ad ex-
 hi. l. ij. s. si quis. qui est nota. s. ad hoc.

1. **¶** Stante statuto q. villa teneatur capere malefa-
 ctorem sub pena centum si fuerint decem malefacto
 res sufficit vna pena de centum.

¶ Si plures. Idem puto si plures liberi. arg.
 s. l. j. s. familie. Ex hoc. s. no. q. li-
 cet quot sint persone delinquentū tot sint malefacta.
 tamen hoc est verū quo ad ipsos principaliter delin-
 quentes: vt. j. de iniur. l. si plures: secus quo ad alios:
 vt hic q. tunc habet pro vno: vt hic. facit. j. si fa. fur.
 fe. di. per totum. et ex hoc potest questio determina-
 ri: quam D. p. disp. dicit statutum q. si villa non ce-
 pit malefactorem puniatur in centum. Contigit q.
 decem homines occiderunt vnum: villa nō cepit: an
 teneatur pena centū pro quolibet hic videtur q. vna
 centum tantum sit pena vt hic. Idem determinauit
 D. p. per talem rationem. nam indefinita equipollet
 vniuersali. vt. l. si pluribus. de leg. ij. et. l. si plures. de
 leg. iij. ideo perinde est ac si statutum diceret si nō ce-
 pit malefactores. Item dicit q. si nō omnes caperet
 pro omnibus tenetur ad integra. q. in vniuersali si
 quid deest tota oratio falsa iudicatur: vt. l. si is qui. s.
 vtrum. s. de rebus dubijs.

1. **¶** Heres publicani tenetur eatenus quatenus ad eum
 peruenit etiam si agitur pro delicto familie.

¶ Publicanus.

¶ Hec actio datur con-
 tra heredem publicani eatenus quate-
 nus ad eū peruenit. h. d. **¶** Querit gl.
 de vna. q. quid qñ publicanus tenet ex
 facto familie an tñeat cōtra heredē: Si. bene re-
 spondet et idē subaudit vt nō teneat heres publica-
 ni nisi quatenus ad eum peruenit.

1. **¶** Literis officialis an credatur remissive.
 2. **¶** Si res illicite cum licitis transferantur an licite publi-
 centur remissive.

¶ De rebus.

¶ De rebus quas rectores sui vel
 suorū vsus gratia portant non de-
 bet solui vectigal. h. d. **¶** Querit vtrum sint aliq. ca-
 sus in quibus vectigal solui non debeat. Si. omnes
 enumerat. et vide gl. que incipit: als. municipij. Ista

1. **¶** Flex inducitur in arg. an literis officialis credatur.
 2. **¶** Videtur q. sic. allegat istā. l. remitto ad notata in. l.
 si qua per calūniā. C. de epi. et de. quod dic p. Sull.
 de cu. in. l. si procurator. s. de procuratoribus. et in. c.
 post cessionē. extra de probationibus. Inducitur in
 argumen. ad qñtionē quando transferuntur res lici-
 te cum illicitis: an licite publicentur. et videtur q. nō
 nisi illicite. dicit. j. e. l. cotem. s. dñs.

1. **¶** Consuetudo in vectigalibus seruatur.
 2. **¶** Habes castrū an prescribat ius exigendi pedagū
 tanto tempore quod memoria non sit in cōtrarium.
 q. sic iura scientia.

1. **¶** Quis scientia requiratur ad hoc vt ius exigendi ve-
 ctigal prescribatur.

1. **¶** Ciuitates et castra tuscie q. lōgissimo tēpore exege-
 runt vectigalia q. tale ius nō prescriperunt.

2. **¶** Quasi cōfessoria cōpetit qñ aliquid petit sibi ius exi-
 gendi vectigalia cōpetere et p. phibenti negatoria et
 ibi contra quos agatur.

3. **¶** Si probatur quem exegisse vectigal. de quibusdam

in. l. si criminis. C. ad exhiben. et glo. in. c. cū causam.
 in. fi. de rest. quā alle. Bald. in. d. l. si criminis. et Bart.
 et Bald. in. l. ij. s. j. de testibus.

1. **¶** Si plures. q. determinari. Idem voluit Bar. in. l.
 si in rita. de sica. et. j. de act. et obi. l. ex maleficijs: r.
 Bald. in. l. j.
 C. de cōdi.
 fur. p. lud.
 ro. in. l. le-
 ge come-
 lia. r. supra
 ad si. per
 Bald. in. l.
 ordinarj.
 in. fin. C. de
 rei vendi.
 facit quod
 no. Bald.
 in. l. libello

rebus tempore debito ex hoc non po-
 terit de omnibus exigere sed de illis
 tantum.

¶ In omnibus vectiga-
 libus.

¶ Consuetudo seruatur in ve-
 ctigalibus. **¶** Querit an
 nobilis habens castrum per consue-
 tudinem acquirat ius recipendi ve-
 ctigal. et videtur quod non: q. exactio
 est contra ius. vt in auten. vt nulli iu-
 di. s. j. ergo. r. In cōtrarium videtur

rum. s. sed si aliud de accusa. an tot sint accusatiōes
 quot crimina. Et hec faciunt ad. q. dicit statutum quod
 cumq. bñtus voluerit exire de bāno soluat centum:
 tota vna villa est bñita pro vno delicto quod tantū
 tenetur ad centum pro tertio. ad de text. ff. q. cuiusq.
 vni. l. j. et in. l. mortuo. ff. de fideius. et idem qd r. d. p.
 hic tenet Albe. in. ij. parte statutorum. q. dixiij. Et
 quid si villa tenetur presentari malefactores et pre-
 sentauit vnum tantum ex pluribus. vide Bald. in. l. j.
 in. j. col. C. si plu. vna sen. et cum Bar. hic etiam tenet
 Bald. in. l. cum rationibus. C. qui accu. et vide Bald. in. l. mi-
 noribus. C. de his qui. vt indi. Adde quid si statutū
 quod villa teneatur refarcire damna et furta que in
 ea sunt et villa ob damnum fuit condemnata in cer-
 tum et post condemnationem malefactor peruenit
 in fortiam potestatis et fuit suspensus an villa sit li-
 berata. Bald. concludit q. sic. eius consi. dixiij. l. ij.
 sicut si cepisset malefactorem in crimine et cum ex bā
 niuisset. ar. l. si. C. de male. et mathe. et in autē. vt nul-
 tud. s. si quis vero comprehensorum et secundum eū
 optime facit. c. imperialem. s. insuper. de pa. tenēda
 et eius viola. r. c. si clericus. s. si iudex. c. amorē.

1. **¶** Alij casus. Vide Bald. in. l. pe. in. pe. col. de nau. fe-
 no. vbi dicit probari per iuramentum. et ponit mul-
 tos casus in quibus vectigal non debet solui. et vi-
 de alium singularem per Bar. per illum tex. in. l. j. C.
 de naufra. li. vj. ad quod inducit. l. si. s. sed si propter
 necessitatem. j. co.

1. **¶** Credat. Idē Bar. per illū tex. cū simi. in. l. j. C. de
 nau. lib. r. et tex. et Bart. in. l. ij. eo. ff. ad de bo. ter. in
 l. mulierē. C. si māci. ita vene. ne p. sti. r. in. l. ea. qdē. C.
 si māci. ita fue. alie. vt manu. et ibi glo. in verbo cōti-
 neat. bona litera in. l. si qd decurio. C. de decu. ter. as-
 pert. in. l. phibitū. C. de iur. ff. ad de q. not. bar. in. l. j.
 s. si qd negel. ff. que ad mo. test. ape. ad de q. dicit in. l.
 ex cōsensu. s. eū q. in. vj. char. de app. Bald. in. l. pacta
 nouissima. i. vl. col. C. de pac. q. relatiōi officialis cre-
 datur: no. Bald. in. rub. de fide instrū. in. x. col. ver. sed
 adhuc dubitat. et Bald. in. l. imperij. in. iij. col.

1. **¶** Querit an nobilis. Ad de qd no. Bar. in. l. cum de
 in rem ver. maxime circa fi. s. de vfu. et qd no. Bart.
 in. l. si prius. s. de aqua pluuiā arcenda.

a **¶** Teneri
 rectores
 terrarū idē
 3 Bald. in
 rub. de pe-
 na iudic. et
 s. pñfici.
 4 et limitat
 p. bar. i. d. l.
 si post de-
 positū. et
 ad de qd di-
 xi in. l. si de
 publi. r. qd
 no. bart. in
 fi. huius. l. 6
 b **¶** Querit
 Dn. an aut
 famul. p.
 sumat deli-
 quere ex
 1 mādato do-
 mini. vide
 c. cū ad fe-
 de. de rest.
 spo. vbi est
 3 cas. no. qd
 nō. Bald. in
 l. ij. C. de e-
 pñc. r. der.
 Bart. r. j. p.
 in. l. de pu-
 pillo. s. si
 1 qd ipsi pre-
 tori. s. de
 noui. ope.
 num. And.
 2 Barba.
 c **¶** An per
 statutū. s. j.
 qd de de-
 licto cōmis-
 so anq. es-
 set famul.
 vide bar. i.
 l. iij. s. de
 testa. mili.
 3 **¶** Altimo
 facit ad de-
 Bar. post
 gl. i. s. si
 ex noxa. cā.
 aga. r. bal.

Quo requiruntur. Ad de Bar. in l. licitatio. §. earz. j. eo. titu. et jmo. j. eodē in l. vectigalia. vbi tenet cōtra Bar. et jmo. hic.

Andre. Pomate. Non ciuitates. vide etiam pator. in d. §. preterea et ibi addita z are. cōfi. xxx. col. iij. l. iij.

q sic vt hic. vt. j. e. l. licitatio. §. earz. Dpn. sic determinat q non prescribat nisi per tantū tēpus cui? memoria in contrarium nō existit. et hoc per. c. super. §. preterea. extra de verbo. signi. et. l. imperatores. §. idē rescripserūt. i. j. de polli. et facit. l. ij. C. noua vectiga. sed dicit ipse ille tex. facit contra et videtur q duo requiruntur: scilicet vetusta consuetudo et concessio principis et ideo altero deficiente non acquiritur ius: vt. l. si ita quis. de verb. obli. et. l. si heredi plures. §. de condi. inst. hoc videtur etiam tenere glof. scilicet quod vt rūs requiratur. de verb. sig. l. minus proprie. sed ista glo. dicit male per. d. c. si super. extra de verb. obli. et hoc tenet Epn. in dicta. l. ij. C. noua vecti. Item reges possunt concedere: vt. d. c. super. §. preterea nō ciuitates vt. j. e. l. vectigalia. z. j. dicitur. Ades ergo q vectigalium exactio prescribitur tempore cuius non extat memoria. et hoc intelligo quando quis prescribere intendit vectigalis perceptio nem que nulli competit sed si cuidam nobili competet ex priuilegio vel consuetudine et ego vellem prescribere et illud prescriberem minori tempore adhibita distinctione incipiam possidere et bona fide: vel non sic ut in prescribendo vsufructum. dicitur infra. Sed cum in prescriptione istorum iurum incorpotalium requiruntur scientia principis contra id quod dicitur in sequenti apostilla: et an ius colligēdi pedagium sit seruitus vel iurisdicō: et an illud contra illud prescribatur. vide p eundē Bal. cōfi. lxxv. j. li. et qualr acquiratur p eundē p. l. ex. e. li. et cōfi. c. xv. co. enā lib.

Prescribitur q consuetudo seu prescriptio equiparantur priuilegio cōcesso a principe ex certa scientia. d. l. super quibusdam. §. preterea. et no. Spec. de cau. posse. et ppue. §. qvero. ver. qd de colligētib?

Nobili cōpetet. Ad de Bal. l. c. j. q sint regalia. f et ibi tenet in aliquib? contra Bar. hic et ibi vide an sit dolus malus fraudare pedagia adeo quod in foro consuetudine teneantur et ibi tenet q nisi ciuitates ex priuilegio habeant hoc ius percipiendi pedagia semper enim imperatores vt ibi et etiam ibi dicit distinctionem Bar. esse veram in quantum distinguit qui voto prescribere ius iam formatū in personā aliter ius et prescribo longissimo tempore quod intellige sine tim. sed cum in. si licet prescriptio longi temporis. C. de prescriptione lōgitiēpōis. l. si ita. Bar. ibi quē videtur ibi tenet q an sit dolus fraudare pedagia. ea qd in foro cōsciētie fraudans teneatur. vide. j. e. in l. vectigalia. in prin. Jstis adde que no. Jm. in. c.

cum inter. de maio. et obe. et in. c. cū olim. de restitu. spo. qui autem possint imponere vectigalia vide per Pan. et Pe. de anch. in de. presenti. de cens. z qd no. Bal. in. l. hi qui. C. de fidei. liber. z Bal. l. c. cū. pponas. in vl. col. C. de nau. fe. et ibi qd possit in mari imponere

pedagia seu passagia an per consuetudine h ius possit acquiri. de materia vide p do. Anto. in repe. c. peruenit d cēsi. l. xliij. z. xliij. col. per Sal. in l. vectigalia. C. noua vecti gal. et ad Bart. hic adde bai. in l. cōque rēte. de of fi. or. et ab ba. in. d. c. si p quibus dā. de ver. sig. Adde quō prescribatur ius colligēdi pedagia. Bal. cōfi. l. iij. lib. vbi tenet q requiritur scientia principis contra id quod dicitur in sequenti apostilla: et an ius colligēdi pedagium sit seruitus vel iurisdicō: et an illud contra illud prescribatur. vide p eundē Bal. cōfi. lxxv. j. li. et qualr acquiratur p eundē p. l. ex. e. li. et cōfi. c. xv. co. enā lib.

Sciētia requirit. Ad de notata p jmo. et Joan. andre. in. c. abbate. de verbo. signi.

Notitia principis. Bal. in. d. c. q sint rega. tenet q nō reqrat sciētia principis p. c. j. §. allicita de pa. iur. fir. et q nō prescribit cōtra cesaream potestā: l. congruit. C. de prescrip. xxx. anno. et per no. per Innocē. in. d. c. conquirente.

Possim petere. vide Bald. in rub. C. de vsufru. et no. in no. in fi. et in. c. abb. de v. b. sig. z in. c. examiata. de iud. et in. c. inter quos. in glo. ij. de ma. et obe. vbi tractat an p alijs iuris? qd p fuititib? cōpetat concessoria et negatoria. z cōcludit q sic saltē qd cōfessoria. et Bal. in. c. ad fi. de mil. vasal. q cōm. est z in. c. Jan. ij. col. in ti. q sint rega. et Bal. in. d. c. j. ver. sed qd si pbat que exegisse vectigal. ro. in l. vectigalia. l. e. et qd no. Bal. in questione amplius. zc.

pedagia seu passagia an per consuetudine h ius possit acquiri. de materia vide p do. Anto. in repe. c. peruenit d cēsi. l. xliij. z. xliij. col. per Sal. in l. vectigalia. C. noua vecti gal. et ad Bart. hic adde bai. in l. cōque rēte. de of fi. or. et ab ba. in. d. c. si p quibus dā. de ver. sig. Adde quō prescribatur ius colligēdi pedagia. Bal. cōfi. l. iij. lib. vbi tenet q

de colligentibus. Sed cōtra quos agitur. respō. negatoriam vel interdicto agatur ptra exigētem. sed cōfessoria debet pponi cōtra eum cuius principaliter interest: f. z contra ciuitatē in cuius territorio est locus vbi exigit vel cōtra presidē illius puincie. Posset etiam peti vectigal petitione hereditatis pposita contra aliquem qui vectigal exigit: vel etiam cōfessoria cōtra eundem vel etiā publicana si petēs pretendit ti. z possessionē: vt. l. itē vidēdū. §. si. de pe. here. z. l. si ego. in prin. de publicia.

Sed quid si probatur quem exegisse vectigal de quibusdam rebus ipse debitor: an ex hoc poterit exigere de omnibus. An. nō sed de illis tantū: vt. j. de iti. acruqz puua. l. j. §. si quis hoc interdicto. z qd ibi no. z extra de prescrip. c. auditis. in fi. z quod ibi no. per jmo. z p banur. j. e. l. licitatio. §. earum. z ibi dicit.

- 1 Publicanus soluens ante sententiam liberatur a pena.
2 Jsta actio an sit arbitraria. Actio quare dicatur arbitraria vbi ponit quatuor regulas.
3 Sur z vi bo. rap. re restituta q non liberent a pena.
4 Absolutus quando fuit actum hoc edicto non potest alia actione conueniri.

De edicto. Si publicanus soluit ante sententiam liberatur a pena. h. d. glof. querit hic de vna questione. et oppo. de. l. si insulam. de verbo. obligatio. glo. dicit speciale hic. vel dicas hic tractatur de lucro captando

ibi nō. Quero vtrū ista actio sit arbitraria. z gl. dicit q non: quia due feruntur sententie in arbitrarijs. vide glof. que incipit de equitate ibi si seruus domini heres. z hoc est speciale. glof. hoc tangit in l. j. §. qd quidem. als est sub. §. dixerit. §. eo. gl. alibi z q sit arbitraria: vt insu. de act. §. preterea. Beuter. Dp. hic z cōtra illā glo. z tenet istā: q in actionibus arbitrarijs nos habemus quatuor regulas quare dicuntur arbitrarie. propter officium iudicis quod vertitur in arbitrandō interesse ratione loci: vt de eo quod certo loco. ff. z. C. quandoqz dicuntur arbitrarie in arando quantitatem: z in deserendo iuramentū in litē: vt. l. in acti. de in lit. iurā. quādoqz dicuntur arbitrarie interrogādo vt in actione noxali. quandoqz arbitrarie dicitur ad imponendam penam: vt. l. si cum excep. §. in hac. §. quod me. cau. z in actione de dolo: vt. l. arbitrio. §. de dolo. ibi enim augetur pena: quia iudicis precepto non est paritum: sed hic uidet nil ab initio precepit. sed publicano nō exhibente ad petitionem actoris datur hec actio in dupli: vt hic p. l. cū ante actoris exhibissent. §. si aut vbi dicit actorē debere dicere: non autē de iudice aliquid dicit. ad predictas regulas facit qd no. p glo. in. d. §. preterea. z per Ep. C. vbi conue. qui certo loc. dā. p. omi. l. j. Querit Dpn. restituta re an liberetur a pena sur. z vi bono. rap. z videtur q sic. vt hic. z. §. eo. l. j. ver. qd quidā. In cōtrariū videtur. §. eod. l. j. §. vnde queritur. vbi per hoc edictum nō fit melior eius conditio: ergo. vt. v. l. qui ea mente. de fur. z vi bono. rap. l. penul. Secundo querit Dpn.

Quid si fuit absolutus hoc edicto: an alia actione possit conueniri. z dicit Dp. aut fuit absolutus tanqz

Sed qd si pbat. z ibi bar. z do. Pe. in. c. au ditis. hic allega. z vide tex. in cōtrariū in. c. cū cōtingat. de dec. z ibi. d. Abb. Bart. in l. arboribus. §. de illo. ff. de vsufruct. z vide. c. cū in tua. de deci. z ibi do. Abb. vide Bart. in. l. j. §. si qd. de tit. actuz pua. z ibi remisit Bal.

delictū nō factū. z sic super facto. z liberatur ab alia pena: vt. l. si duo. §. iu lianus. §. de iureiu. z. l. duobus. §. colon. eo. tit. aut fuit absolutus: q non probauit actor: z tūc videt q alia possit conueniri: vt. l. ex morte. C. ad l. aqil. et. l. j. C. quando cui. act. cri. pre. z no. in. d. §. colon. fm Dp. ibi credo q in distincte ob excep. rei iudi. q leges q sunt allegate per Dp. loquuntur quando ex eodem facto oriuntur diuersi tit. obligationis. sed hic ex eodem facto vna tm orit obligatio z vn tit. criminis vt dicit. §. eo. l. j. §. vnde queritur. vbi etiā Dp. hoc tenuit. Sed quando sunt plures forme agendi z ex eodē facto z eadē obligatione si liberatur ab vna liberatur z ab alia quocunqz modo sit absolutus: vt. l. duobus diuersis. j. de excep. rei iudi.

In duplo est simplū z illud simplicum est rei persecutorium quando statutum dicit quod quis soluat duplum.

Querentibus. Ho. f. q. quando statum dicit q soluat duplū: q vnus simplicū est rei persecutorū z aliud penale si loquat in materis mere penilibus duplat qd erat simplicū: vt. l. si cū excep. §. j. z. §. quadruplicat. qd metus cau. z semp illud simplicū in in dubio inest in duplo vt hic. Cū femel de facto acciderit. dicebat quidā mihi q hoc ideo est: q. l. vltra procedit sed certe pcedit declarādo qualiter debeat intelligi in dubio cū edicto non sit expressum. z sic est casus q stionis precedentis.

Plures officiales ex eodē delicto tenentur insolidū: sed exactio fit p parte. nisi alter non esset soluendo.

Ang. q si statutū dicat q q emit re imobilē nisi eā fecerit allibrari vel si nō soluit gabellā q incidat in penā. x. q si fuit accusat q p dicta nō fecerit. euitat pdenationē soluēdo vsqz ad finem fm ipm qd limitat Paul. de ca. nisi statutū prescribit certū terminū q tunc postea nō admitteretur purgatio. l. magnam C. de contrahen. z commit. stipula.

te hic respublica videtur dedisse in mandatis suis subhastatoribus... batur limitatum. Quero aliquis...

quo promittere contractus est perfectus: sicut cum dico volov edere... Statutum quod si nobilis offendat popularem in personam...

in personam: et tunc secus. aut promissum est simpliciter non offendere... Quod illicite. Nota quod quando agitur ad penam applicandam...

Quid est offensa. vide Bar. in l. j. de his quibus vt indig. tex. et ibi Bar. in l. cum te. C. de inoffi. testa. Bar. Bal. et Imol. in l. quidam cum filium...

net quia leges sunt eterne vt in proemio fororum. circa prin. z in. ij. consi. C. in fi. ibi per omne tempus. et §. nunc igitur. Idem Albe. in l. fi. in fi. C. de iure do. 4 impe. Idem Alber. in rub. C. que sit long. consue. in a versi. z quia. §. diximus q. consuetudo zc. ad hoc facit. C. d. de di. lib. tol. l. vnica. vbi lz esset in defuendine tñ corrigi et corectioe non esset opus si esset per de. fuenamē sublatā. Idē tenet Rich. ma. lū. i. d. j. cō. 2. C. ad h. fact. quod 3. no. in. c. j. d. treu. z pa. i. fi. pte. gl. z. iij. dif. c. in istis. et glo. xvj. q. iij. ca. post quingētos et ibi per Archi. et p. Archi. in. c. periculofo. de statu reg. in. vj.

pertinebat ad fiscum vel ad republicam: z tunc quas draginta annis. vt. l. omnes. de prescriptio. x. anno. Quero quid si quidam priuatus tanto tempore cessauit cum omnes alij soluerint? Respondeo: aut exactio pertinebat ad republicam z non prodest. vt. C. de decurio. l. euacuatis. de his q. a prin. va. rei. l. j. aut pertinebat ad priuatum: z tūc in eo q. non est exactum prodest. z hanc. l. intelligo quando publica nus erigebat ad vtilitatem publicam cui nō potest preiudicari. sed in iure exigendi in futurum sibi non preiudicat. est enim vnū ius exigendi ab omnibus non diuersa iura contra singulos. argu. s. tit. j. l. si prius. in prin. z ibi no. sed si aliquando est exacti: aliquando non. dic vt no. in. l. non videtur. §. tempo ralis. de rege. iur.

Vectigalia. Per istam. l. dico a gbellam non tenetur deo b neq. mudo: quia ille gabelle sine permisso prin cipis sunt extorsiones. et hoc credo in forensibus: secus in ciuibus qui possunt sibiipsis gra uamen imponere: z bursam communem facere. l. j. in fi. §. quod cuiusq. vniuersi. nomi. z quod ibi no.

1 Conductor vectigalium si non soluit an possit statim expelli. Intellectus ad tex. in. l. quero. §. inter locatorem. §. lo ca. quod ibi fuit conuentum vt non expellatur: ideo biennium expectatur. Habens ius in re non solvens statim non expellitur sed in priuato expectatur triennium: in ecclesie emphy teota biennium.

2 Conductor vectigalis an habeat vtile dominium. Conductor qui habet rem obligatam in contractu locationis: an possit statim expelli.

3 Nondum solutus. Quero a quo erāt ista vectigalia con ducta. gl. dicit qd potest intelligi qd ille publicanus alteri locauit: et ille secundus conductor pensionem non soluit: vel qd ille publicanus qui primo conduxit non soluit. sic duobus modis legitur. Quero an si non soluit statim possit repelli. glo. variat. Tu dic aut loquimur in simplici conductore: aut in eo qui ha bet ius in re primo casu aduert. v. i. tu intelligere. l. d. quer. §. inter locatorem. §. loca. simplex conductor qui non habet ius in re potest statim expelli. argu. l. eden. C. loca. fallit si est conuentum vt non expella tur tunc expectatur biennium. vt. l. quero. §. inter lo catorem. §. loca. Secundo casu quando loqueris de eo qui hz ius in re tunc in emphyteota priuati trien nium: in emphyteota ecclesie biennium expectatur. vt. l. ij. C. de iure emphyteotico. z auf. qui rem. C. de sacrosan. eccle. Sed quero quid in proposito: an conductor vectigalis habeat ius in re. glo. in. l. j. ne quid in lo. publico. videtur velle qd semper habeat vtile dominium conducing vectigalia. et distinctio modici temporis vel immodici: habet locum in em phyteota priuati. sed illa videtur contra. l. j. in fi. §. si f ager vecti. vel emphy. peta. Alia gl. aliud dicit: in. l. prima. §. quod autē. j. de superficie. q. conductor ha bet vtile dominium si a republica conducti: si a priuato: z ad magnum tempus non habet vtile. hoc nō era mino hic: sed in dictis. l. §. alleg. Quero quid si conductor habet rem obligatam in contractu locatio nis? Rñ deo non sufficit habere tale ius in re: quia si nito iure super personali: finitur super hypotheca. vt. §. qui. mo. pig. vel hypo. sol. litem liberatur. in princ. debet ergo hoc intelligi de alio iure reali: scilz vtilis dominij. Quero an possit expellere z vsuras co sequi: dic vt no. per Ly. C. de iu. emphy. l. ij.

1 Habens speciale mandatū non potest ab hno possessore rem auferre z alteri dare offerete ipso tan tum quantum secundus.

Andre. poma. Vectigalia. vide Panoz. cōsi. xij. col. fi. vol. ij. z Feli. in. c. j. de consi. col. ij. z Arret. in. c. possessor. col. xv. de regu. iur. in. vj. z Bal. in. l. ve luti. ff. de iusti. et iure.

1 Non tenetur deo. fraudans gabellam nō tenetur deo. Bal. in. l. fi. C. d. iure annu. aur. et in. l. veluti. de iusti. et iu. z i. c. qsto. de cens. in. vj. Bal. in. ca. j. q. sint regalia. v. bi pōit: an sit dolus: mal' fraudans contra deū: illud amittat z animal super quo portatur: si aliquis portet res licitas et illicitas an amittat ani mal. nume. z.

2 Dominus. Pro illicitis mer cibus bona transf erentis non alterius publicantur. h. d. Quero aliquis portabat mer ces licitas z illicitas: an omnia publi cantur? hic videtur tex. q. sic. In con trarium est veritas. vt. §. eo. l. si publi canus. §. hibi: vt si quid amplius zc. quasi dicat: non alia. non obft. hic. §. quia ratione partis publicatur totuz: non in consequentiam rerū: sed in co sequentiam delicti: quia capite puniū tur: z omnia bona publicantur: vt. l. j. C. que res expor. non possint: z ita in telligit. Buil. in. l. p. r. d. §. si cer. pe ta. z Ly. C. de nauit. feno. l. cum pro ponas. et ibi latius dic. Sed pone t statuto cauetur qd si aliquis reper tus fuerit: aliquid portare. cōtra deū: C. de cad. tollent.

1 Ar. l. eden. adde Bald. in. d. l. eden. z in auten. qui rem. C. de sac. sanc. eccle. Ly. et Bald. in. l. j. C. si pro pter pu. pensi. ro. j. eo. in. l. cōmissa. Bart. in. l. filius. fa multas. de solu.

2 Quero aliquis. Et de materia vide do. Bald. in. l. cum proponas. C. de nauit. feno. And. Barb.

3 An omnia publicentur. An ratione illicitorum pu blicentur licita zc. non est tex. in. l. j. ad trebatū. j. de aqua quodi. et est. Bald. in. l. cum proponas. C. de nau. feno. et quod not. Barto. sed quando do mus debet publicari: an publicabuntur supellectilia: et alia: vide Bald. in. l. cum in illis. in. ij. colum. C. de incest. nup.

4 Statuto cauetur. Adde Bald. in dicta. l. cū pro ponas. C. de nau. feno. et ex dictis Barto. hic no. qd: multo non solvens gabellam seu pedagiū si ob hoc res amittat: suum est periculum. Barto. in. l. fina. C. de nau. non exca. libro. v. de decimo. sed quid si istud non esset soluendū: et per consequens dominus anima

Otem. Agri publici. No. arg. q. p. curator seu syn dicitis generalis nō potest rem ab hno

lis frustra ageret in casu isto. j. de fur. l. itaq. et vide
 tur qd possit dominus petere restitutione in integrum
 aduersus tale statutum ex clausula generali si qua
 ad huc iusta causa. et hoc est qd singu. voluit Imo. in
 rubri. de consuetu. quod est notan. fm Imol. et Ro-
 ma. hic. et
 ad. q. Bar-
 to. l. hic. an
 pdaf res
 aliena. be-
 ne facit gl.
 ij. ad fi. in
 l. j. C. vt ne.
 putia. fm
 Jaco. but.
 Franci. de
 rampo. et
 Salic. ibi
 remitten-
 tes ad bar-
 to. h. z ad-
 de eundez
 m. d. l. cum
 pponas. z
 Imo. in l.
 meuius. s.
 duob. de
 lega. ij.
 Adde i
 fm Paul.
 de cast. qd
 Bal. distinguit aut statutum dicit: si quis portauerit
 extra comitatam et non incidit in penam: quia illud
 verbum cum sit preteriti perfecti requirit actum co-
 summatum. vt. j. de ma. testa. l. Stichus seruus me-
 aur dicit: si quis repertus fuerit portare: vel dicit qd
 portantes bladum zc. et tunc sufficit qd in itinere sit
 deprehensus. per glo. in l. arboribus. s. de illo. s. de
 vsufu. dum dicit lupus exit syluam.
 Qui marimos fructus. An iste. s. sing. habeat lo-
 cum in conductore fundi priuati vt teneatur reco-
 cere prediu ppter maximos fructus inde pceptos:
 nam alius reperiri non potest: an vero sumus in re-
 gula. l. licitatio. s. primo. s. eo. vna glof. not. que non
 est alibi in l. inuitos. hic alleg. in glof. iuncta cu alia
 glo. in l. si cum hermes. hic alleg. in glof. dum alle-
 gant et respondent ad istum tex. probant qd sit idem
 quod est menti tenendum. sequitur hic Roma. z no.
 alium casum in quo est speciale fauore reipublice vt
 debitor ciuitatis qui maximam partem suorum bo-
 norum alienauit cogatur ea que sibi restant alienare
 in alium quod erit iudicis arbitrio. casus est in lege
 apud eos. in versi. labeo autem. C. de defen. ciui. li-
 bro vndecimo. quod est not. dignum. et ad istu text.
 no. quod etiam locator predij fiscalis cogitur loca-
 re antiquo conductori si tantum vult dare quantum
 nouus conductor. text. est in l. congruit. z in l. seque.
 et vtrobiz per Bartolum. C. de loca. pred. fil. lib. o
 vndecimo. facti. l. cognouimus. C. de mancip. et co-
 lo. eodem titu.
 Adde huc vltimo parti apostille quod consiliuit
 pau. de cast. confi. lxxij. z Roma. confi. xxij.

Commodum seruitutis personalis vel respicientis
 personam locari potest.
 Conductor vectigalium propter sterilitatem sit re-
 missio.
 Emptori vectigalium ad tempus an fiat remissio pro-
 pter pestem z guerram. remitti.
 Emptori pedagiij qui illud emit in quinqz annos p
 mille si vno anno nil est perceptum propter guerram:
 an fieri debeat ex computatione vel sibi competat solu-
 tio repetiti. qd non: cum limitatione.
 Intellectus ad l. nec emptio. ff. de contrahenda em-
 ptione.
 Pedagio vendito non videtur ius percipiendi ven-
 ditum: sed ipsa perceptio seu commoditas percipi-
 di videtur vendita.
 Usufructus qd non possit constitui in pedagio.
 Guerra vt fiat propter guerram ex computatione mer-
 cedis ementi pedagia: debet procedere culpa ven-
 dentis pedagia.
 Fructus fundi si emo in plures annos vno pretio et
 vno anno contingat sterilitas: an debeat fieri re-
 missio.
 Estimatio fructus fundi sit fm qd consuetum est perci-
 pi ex fundo: z ad id qd communit et solent valere: z tem-
 pus venditionis inspicitur etiam vt cognoscatur an
 sit quis lesus vltra dimidiam.
 Pronomen quis vel qui: est relatiuum substantie: et
 pronomen si quis: est nota cuiusdam incertitudinis.
 Fructus vnus anni si emuntur cuius sit periculum:
 et quando sit locator: z quando emptio.
 Emens perceptionem fructuum qsi possideat.
 Si aliquis emit fructus molendini vel alterius edi-
 ficij quod eget magna refectione propter qd fructus.
 interim non percipiuntur cuius erit periculum. nu-
 mero. i6.
 Cura et sollicitudo reficiendi edificium pertinet ad
 vsufructuarium: sed impensa ad dominum si est
 magna.
 Usufructuarium pro re reficienda quando impensa
 est magna potest a domino petere pecuniaz pro ex-
 pendendo: non tenetur primo impendere postea re-
 petere.
 Hactenus. s. de vsufu. intelligitur qd dominus no
 cogitur reficere quo ad onus personale: sed quo ad
 impensam sic.
 Usufructuarium expensas quas fecit in reficiendo
 rem repetit actione mandati vel actione in factum.
 expensas vero vtilis z necessarias: actione negotio-
 rum gestorum.
 Qui marimos fructus. ^{3ste. s.} ^{clar. est.}
 Opp. primo de iur. fisci. l. iij. s. cum quinquenniij.
 Sol. dicunt quidam qd hic. s. corrigatur per illuz: vel
 hic de rigore. ibi: de equitate: quod idem est: z quod
 corrigatur videtur determinare glo. s. eo. l. licitatio.
 s. j. z s. pro socio. l. actio. s. nonnunqs. quod non pla-
 cet: quia debemus vitare correctionem legum. l. pre-
 cipimus. in fi. C. de appellationibus. cum similibus.
 alij dicunt quod hoc ideo: quia marimos fructus
 fuerunt consecuti. z ista est vera. et approbatur per
 glossam. C. loca. l. si cum hermes. pro qua facit supra
 locati. l. si merces. s. vis maior. et quod ibi nota.

Secundo oppo. s. eodem. l. licitatio. s. j. Soluo a
 eodem modo. Tertio oppono de l. si cu hermes
 C. loca. Sol. vt in glo. Quarto oppo. z videtur: b
 qd vectigal non possit conduci nec locari sic nec serui-
 tus. vt in l. locare. s. loca. Sol. potest intelligere hic
 qd predia vectigalia erant locata. et cessat contrariu.
 Al dic quod etiam ipsa vectigalia: hoc est peda-
 gia et similia locantur. vt supra eodem. l. licitatio. et
 l. vectigalia. in fin. et. j. l. proxima. s. finali. cum. l. seq.
 et. l. cesar. et supra locati. l. cum plures. s. penul. no ob-
 stat. l. locare. quia seruitus predialis solum predij co-
 modum respicit ideo locari non potest vt ibi. fecus:
 si est aliud ius personale vel quod commodum per-
 sone respiciat: vt hic. et supra de vsufructu. l. arbori-
 bus. s. vsufu. C. Quero primo: quia propter ma-
 ximos fructus grauatur conductor: vt hic. an propter
 minimos seu propter sterilitatem fiat sibi mercedis
 remissio sicut in conductore simplicis. breuiter dico
 quod sic: vt lege si vno. s. j. supra loca. et. j. de censib.
 l. forma. b. s. j. Secundo quero predicta vera? in co-
 ductore: quid in emptore qui emit pedagiium seu ve-
 ctigal ad tempus certum: an debeat sibi fieri remis-
 sio pretij si contingat quod propter guerram ex pe-
 dagio nil possit percipere? z videtur quod sic: quia si
 sit dicere: emo: vel conduco. vt hoc. s. dum dicit ex re-
 demptore. et tamen accipitur pro conductore. sicut
 infra eodem. l. cesar. C. loca. l. si hi qui. no in isto. scit-
 tis quod disputant quod istam questionem. z deter-
 minatur: quod quandoque solutio pretij sit annua-
 tim: sit locatio: vel sit emptio. iudicatur sicut de loca-
 tore: vnde dicitis vt illa disputatio. sed quando est
 vnum pretium semel soluendum: tunc quia in illa dis-
 putatione non dicitur hic vt perficiam vobis ma-
 teriam. C. Quero ergo tertio loco. pone? quod emi-
 pedagiium in quinqz annos vel decem. pro mille. co-
 tum: an mihi debeat fieri computatione pretij: vel si
 esset solum an possit repeti. Ad euidenciam huius
 questionis est videndum de intellectu. nec emptio.
 de contrahen. empt. vbi dicitur: si emo fructus futu-
 ros fructibus non natis non est emptio: et sicut non de-
 beatur pretium. sed quando emitur captus auium vel
 piscium: videtur emi alea seu spes. Quid vult dice-
 re hoc: quare non ita in primo casu cum emo fructus
 videtur emi spes sicut in secundo? Respondeo: vi-
 detur mihi quod de mente iuris sit hoc quod respi-
 ciamus verba contractus: nam si quidam emit ale-
 quod corpus futurum illo corpore non nato: non va-
 let emptio: vt si dico emo fructus futuros. Idem si
 dicerem: emo pisces vel aues qui captentur: z simi-
 lia. quia piscibus vel auibz no captis non esset em-
 ptio: vt ibidem dicitur. quandoqz in contractu dicitur
 nit ipse actus capiendi seu percipiendi: vt cum emo
 capturam piscium: tunc videtur emi alea vel spes. vt
 dicta. l. nec emptio. idem dico si emo perceptionem
 fructuum: tunc enim emo ipsum actum: z sic spes
 seu aleam: per eandem. l. pro hoc induco specialiter
 de iure dotum. l. si vsufu. in fine. z de peri-
 cu. z commo. rei vendite. l. necessario. s. finali. cum
 sua glossa. C. hoc premissio pro declaratione om-
 num que dicenda sunt ad questionem positam: ve-
 no et dico qd est videndum: quid sit venditum per

Quarto oppo. Vide Baldum in l. si ea lege. C.
 de vsuris.
 Forma. Adde Bal. in l. licet. C. locati.
 Si hi qui. Tene menti: z vide que dixi. eadem
 lz quod not. Barto. j. eodem. s. vericu. quinto que-
 ro z sic col-
 ligitur qua-
 liter cogno-
 scatur em-
 ptio a con-
 ductione.
 adde bar.
 in l. prima
 s. primo d
 superfi. et
 in l. qui sa-
 rum. j. titu.
 pmo. et
 Bartol. in
 questio. q
 incipit pu-
 blican. z
 m. l. si quis
 ante. de ac-
 qui. posses.
 gl. Bar. et
 omnes in
 l. nec dotē
 C. de iure
 dot. z text.
 in l. si. C. d
 pre. curia.
 li. r. Bald.
 in l. qui se-
 patris. C.
 vnde lib. q
 dixit: qd si imperator recipit pretium de feudo: et in
 rescripto dicit indulgemus tale feudum qd no est in-
 dulgencia. sed venditio. z sic no poterit feudo prima-
 re vasallum. amplius: qd no. Adde his vltimis ver-
 bis Alex. Bal. pulchre eius confi. ccliiij.
 Soluendum. Et idem voluit in l. j. s. de superfi.
 Andreas barba.
 Debeat fieri. An emens pedagiium propter guer-
 ram: habeat remissiones. vide Bal. in l. si ea lege. C.
 de vsufu. z in l. licet. C. loca. in. ij. iij. et. v. q. vbi alle.
 Bar. hic. z an emptio fructuz dicatur locatio. iuxta
 no. per Bar. hic. vide Bal. in l. eadem. C. loca. z ibi:
 an qui possit expelli pro no soluto: sit colonus. et ad
 Bar. hic qd emptio que requirit prestatione annuaz.
 adde gl. z Bar. in l. j. in. j. q. C. de iur. emphy. z in l. j.
 s. j. de supficie. z dicit Imo. in l. cu mulier de dote.
 sol. mari. qd si emptori gabellarum auferatur gabel-
 la sine facto suo pro tempore futuro qd non tenebatur
 ad promissionem factam. ita de ancha. in. c. pro-
 pter sterilitatem. de loca. vbi sequitur dicta Barto.
 hic. z in. d. l. stipulatio. imo ibi dicit idem qd hic.
 Adde an ementes datia debeant habere. ppter
 guerras vel pestem remissionem. de ancha. co-
 fi. cccxv. et. cccxij.
 Possit. Item firmat Bald. in. c. primo. in. fi. que
 sunt regalia. in. ij. colum. in. fi. et vide que not. Bal. in

I. si is qui. in ff. de pigno. et quod ibi dixi. et Bald. in d. l. si ea lege in ff. C. de vsur.
a Non potest. Ad hoc facit quod no. Bartol. in l. si vsufructus mihi in bienniu. s. de vsufu. lega. et Ange. in l. si stipulatus essem abs te. j. de ver. obli. z qd no. Bart. in l. si situ las. s. fru mentu. de contrahē. empt. z ad q. Bartol. hic vid qd no. Bald. in dicta. l. si ea lege. C. de vsuris. et in dicta licet. C. lo ca. Et ad a de q pre latus de re decimā et taxā be neficij enā tēpore sterilitat; nec fit remis sio si vber tatem iaz fēserat. gl. xij. q. ij. c. a nobis. et ita allega. Bald. in l. si quibusdam suis questionibus: als cōclusionibus. cdxij. als. cccij. de hac materia per Spec. in tit. de de loca. s. nūc aliqua. ver. cxxvij. et ibi Joā. andre. in. xij. col. in fin. et vide in materia pulchre hōst. in sum. de loca. s. que actiones. ver. propter sterilitatē. cum sequē. z omnino Joā. an. de pigno. s. sequitur. versi. item quod vsufructus.
b Cum queritur. Vide Bal. in d. l. licet. in. iij. qd. et d. l. si ea lege. et que dixi post Bartol. in l. ex condu cto. s. j. s. loca.
c In plures annos. adde vnu singulare dictū An ge. in consi. qd incipit: in dei noīe zc. q quoties solu tio pretij est faciēda per plures annos vel menses q verbum venditio impopriatur: z ad locationem reducitur: z de tali contractu iudicādum est vt de lo catione. qd est nor. dignum. vide Bar. in hoc. s. in. j. col. z quod idem dicit. j. in versi. quinto quero. Adde tamen q in copozalibus locatio habet vim cessio nis iurium. not. Bal. in l. si ea lege. C. de vsufu. z ad Barto. hic. vide Bal. in l. licet. C. loca. z Bart. in l. si merces. s. vis maior. s. loca. de. de ancha. in. c. pro pter sterilitatem. de loca. tenet opin. Barto. z ibi etiā Imola sequitur.
d Adde qd idem quod Ange. vult. Pau. de ca. hic. et venunt. Adde. l. si ea lege. C. de vsuris. z gl. not. et ibi Barto. in l. si iactum. s. de act. empt.

videtur iste emptor factus procurator in rem suam. facit quod notat. s. eadem. l. s. primo in gloss. mag. vsufructus autem istius pedagij non videtur con stitutus: quia talia iura vsufructum non habent. l. j. de vsufructu legato. vel si diceret vsufructum sic ut in nomine debitoris. vt. l. iij. de vsufu. ea. re. que vsu consu. cum hoc non potest esse proprie. vt. l. ij. co. titu. z ideo vt stemus in propria significatione dice mus ipsam perceptionem fore venditam. hoc autez apparet: quia tunc est necessaria illa cautio que illo casu requiritur que in istis contractibus regulariter non interponitur: z sic vsufructus non potest videri venditus. Hunc ad questionem propositam cum queritur: an fieri debeat computatio pretij. dico qd non: quia quando perceptio seu percipiēdi commo ditas emitur. videtur emi ipsa alea seu futurus euē tus. vt dicta. l. nec emptio. et de actione empt. l. si iac tum. Ad vnum tamen volo te sollicite aduerte re: quia predicta vera est prater qz quando guerra non est propter aliquam culpam ipsius ciuitatis: pura propter guerram que est in Apulia equi non veniūt ad mundinas perusinas: propter qz ex tali pedagio nil percipitur: sed si ciuitas ipsa infert guerram aliq vel alia ciuitas infert guerram sibi propter inimici tias: tenetur publicano ad interesse: z posset peti vel fieret excōputatio pretij si esset non solum. l. si mer ces. s. culpe. s. loca. et soluto matrimo. l. fina. nec ob stat. C. de actio. emp. l. fina. quia illa violentia nō in fertur propter inimicitias venditoris: als secus: vt dictis legibus. Sed si admitterentur ista verba: ven do pedagium: et fructus: et redditus: et proventus qui percipiuntur ex ipso pedagio: si perceptio esset fienda ab ipso publicano emptore. idem esset vt ex his que infra dicentur perpendi poterit. Quarto quero: Jemo fructus fundi in plures annos: in vno pretio: an si vno anno contingeret sterilitas deberet fieri remissio pretij. Hic est sollicite aduertendum: nam aliquando quis emit fructus: et hoc constat: et tunc omne damnum infra tēpus emergens est vsu fructuarij: nisi culpa domini acciderit. vt. l. necessa rio. s. finali. de periculo et commo do rei vendite. et de vsufructu. l. qui vsufructum. s. finali. et. l. ques tum. eadem ratione que est cum emitur dominium cū pars domini sit: aliquando quis emit perceptio nem fructus. et tunc videtur emere incertum seu aleam: et ideo periculum pertinet ad emptorem. vt dicta. l. nec emptio. et dicta. l. si vsufructu. de iure do tium. et dicta. l. necessario. s. fina. si bene aducatur: nisi facto venditoris hoc contingeret. argumen. l. si iactum. de actio. emp. et quod. s. dictum est de vsu fructu vendi. Sed contra hoc videtur. j. titulo pri mo. l. in edibus. versi. si vero non fundum. vbi quis donans perceptionem videtur donare ipsos fru ctus qui percipiuntur. Respondeo: ille. s. secundum secundam lectu. ibi positam ad propositum nil fa cit: sed secundum primam lectu. obstat. prout intelli gitur de perceptione fructuum futurorum. sed debet sic intelligi: quod fructus percepti veniunt in com putatione: scilicet quod secundum quod consuetum est percipi: vt ipsum quod cōsuetum est percipi esti metur. hoc probatur expresse. C. de vsuris. l. si ea lege. aliter illa lectura non procederet. ita dico in casu nostro:

nostro: si aliquis emerit perceptionem fructuū z ali quis diceret se deceptum vltra dimidia iusti pretij nō estimaretur fructus qui percipitur: sed estimare tur habito respectu ad id qd consuetū est percipi. d. l. si ea lege. Idem habito respectu ad id qd comu niter solet valere talis fructus: non ad id quod forte casu estimatio creuit. C. de vsuris. l. oleo. tempus em venditionis contracte in hoc debet inspicri. vt. l. iij. s. diui fratres. j. de iu. fisci. et. C. de rescin. ven. l. si volun tate. s. si. aliquando quis emit fructus futuros plu rium annorum. hic est aduertendum aut enim quis emit certam quantitatem fructuū vt centum corbes vni vel grani ex tali fundo: tunc si minus nascit ea tenus fit remissio pretij vel expectatur qz iterum na scatur. l. si debitor. s. verisimile. de contrahen. empt. et quod ibi no. de verbo. obli. g. l. inter stipulante. s. sacram. et quod ibi plene dixi. et per Ly. C. de do na. l. si quis argentum. aliquando quis emit fructus aliquibus fundi per tempora simpliciter quātitate nō adiecta: et tunc si quidem ipsi fructus sunt percipiē di ab ipso emptore ad eum transit cultura et cura: et tunc ius vsufu. videtur emptum. vt. l. cū ita. de vsu fru. lega. et. l. si quis ita. de vsufu. et in gloss. vsufu. quemadmo. ca. l. idem qz ibi not. nec curō siue dica tur percipiēti vel percipi poterit vel similia verba: nā licet hec verba que percipiēti. zc. videantur fm propria significationem referri ad ipsum corpus fru ctuum. l. item si fundi. in prin. s. de vsufu. tñ mēs cō trahentium videtur esse qz ipsum ius vsufu. ut vi deatur emptum. vt. d. l. cum ita. de vsufu. leg. p hoc facit ad treb. l. cogi. s. j. vbi si testator iubet restitu ti quicquid ex hereditate peruenit intelligatur de ip so iure hereditario: licz propria significatio aliter se habeat. Si vero fructus sunt percipiēdi ab ipso vē ditore et tradendi ipsi emptori: tunc ius vsufu. ut non videtur venditū. vt. l. fundi trebanani. de vsufu. leg. et de an. leg. l. caus. et no. in d. l. si qz ita de vsu fru. et. l. idem qz vsufu. quemadmo. ca. in tunc verboū conceptio est inspicienda: nam aliqñ dicitur vendo fructus nascituros vel fructus qui in tali nascit pre dio: tunc fructibus vno anno nō natis pro illo anno non videtur facta emptio. vt. d. l. nec emptio. de con trahen. emp. et debz fieri remissio p rata illius anni. sicut cū additur numerus mēsurarū fit remissio pro rata mēsure deficientis: ita cū fit vēditio ad nume rum annorū fit remissio pro rata anni deficientis: vt d. l. si debitor. s. verisimile. de contrahen. emp. Ali quando in contractu dicitur: si qui fructus nascitur sint tibi venditi: vel vendo tibi fructus si quos percipi contingeret et similia verba: tunc ipsum incertum scilicet alea seu spes videtur vendita. ff. de heredi. vel act. ven. qd si in venditione. et. l. seq. et hoc ope ratur natura istius pnominis si qui: qd est nota cu tusdā incertitudinis dictis legibus. sed quis vel qui: similiter est relatiuū substantie. vt no. C. de senten. que pro eo. l. j. in glo. super ver. proferuntur. et insi. de in uti. stipu. s. alteri. vnde fructibus nō natis nō est sub stantia in qua subsistat emptio. Aliquādo verba cō tractus sunt dubia: nec ex eis apparet vtrum fructus sint percipiēdi ab ipso emptore vel a venditore tra dendī emptori: vt quia simpliciter dicit vendo fru ctus: tunc si pars vel quora fructuum vēditur ab ip

deceptū vltra. Vide. l. ij. C. de rescin. ven. et no. de estimatiōe fructuū futurorū. adde Bart. in l. si mer ces. s. vis maior. s. loc. et. l. licet. C. loca.
Quis emit. Vide Bal. in d. l. si ea lege. C. de vsur. et no. ex dictis. j. priori. et per Bar. an et qz venditor fructuū vi deatur vē dere pmo ditatē per cipiedī fru ctus: et qz videatōsti tuere vsu: fed qd de eo. C. loca. et in d. l. si ea lege. et in l. pign. post glos. C. si pig. pi gn. da. sit.
Siqui dem. Se quitur de. de ancha. 3m. in. c. ppter sterilitatē. de loca.
Stover bis. vide Bar. post glo. in l. qz sarum. j. s. dona.
Sexto quero. per Bal. in l. licet. C. loca. vbi fortz dicit vt ibi per eum.
Deceptū vltra. Vide. l. ij. C. de rescin. ven. et no. de estimatiōe fructuū futurorū. adde Bart. in l. si mer ces. s. vis maior. s. loc. et. l. licet. C. loca.
Quis emit. Vide Bal. in d. l. si ea lege. C. de vsur. et no. ex dictis. j. priori. et per Bar. an et qz venditor fructuū vi deatur vē dere pmo ditatē per cipiedī fru ctus: et qz videatōsti tuere vsu: fed qd de eo. C. loca. et in d. l. si ea lege. et in l. pign. post glos. C. si pig. pi gn. da. sit.
Siqui dem. Se quitur de. de ancha. 3m. in. c. ppter sterilitatē. de loca.
Stover bis. vide Bar. post glo. in l. qz sarum. j. s. dona.
Sexto quero. per Bal. in l. licet. C. loca. vbi fortz dicit vt ibi per eum.
fo venditore est faciēda perceptio. l. defuncta. s. si. s. de vsufu. si vero oēs fru ctus sint venditi tūc ab ipso emptore: et tunc videtur venditus vsufructus. vt. d. l. cum ita. s. de vsufu. lega. et. l. si quis ita suprad vsufu. z quod ibi no. vbi cōqz aut dixi fructibus non perce ptis non perfici emptiōne fructuū. in telligo non percipi in hac venditione sicut in locatiōe cum superuenit ste rilitas. vt. l. ex cōducto. s. j. et si. cū. l. se quenti. ff. locati. z quod ibi no. quia cō tractus eidem iuris regulis falcunf l. ij. s. loca.
Quinto quero si emo fructus vnius anni cuius est periculū Respondeo siquidē emo fructus pē dentes periculū est meū: nisi aliud cō uenerit. l. fistulas. in fi. s. p. h. emp. s. s. act. emp. l. qz pendente. in fi. si pmo emo fructus futuros vnde ad me trāsit cul tura et cura: et tunc ex annua prestatio ne non potest colligi illa presumptio quā dixi. s. in. q. illa disputata. dico qz sto verbis vbi dico emo fit emptio: z inducitur fm naturā emptiōnis: vbi dico loco fit locatio. probatur. j. proxi mo tit. l. qui sarum. vbi est emptio: qd aut videat emptū. pbatur ex. s. dictz.
Sexto quero ista pceptio est em pra nō aut est emptus fructus vel vsu fructus: vtrū emptor possideat rideo in omnibus casibus in quibz vsufu ctuarius est tutus aliquo interdico ta lis hōis comoditas erit tuta officio iudicis. vt pbatur. j. titu. j. l. aquilius. et ita no. ibi in glo. mag. et gloss. fi. qd est no.
Septimo quero aliquis emit fructus vnius molendini vel alterius edificij qd est destructū eget relectio ne et magna impensa propter qd fru ctus interim non percipiuntur: cuius periculo perijt: et certe si esset locatio sine dubio relectio ad dñm pertine ret: z deberet fieri mercedis remissio. vt. s. loca. l. ex conducto. in prin. z. l. cū in plures. in prin. eo. titu. Sed si pona mus qz sit venditio: ita qz videatur vē ditus vsufructus: vt apparet ex supra dictis: et tunc dico qz est cōsiderandū ad quem pertinet relectio. dico qz in relectioe sunt duo s. cura: et solitu do relectioe: et ista simpliciter per tinent ad vsufructuarium: quia om nem rei curam videtur suscipisse. vt. l. prima. in fin. vsufu. quemadmo. ca. et sic talis cura ad eum pertinet casus

a Impendat. Ad de Barto. in lege prima. §. fin. in vii. colli. supra de ope. no. num. per Bal. in l. eum ad quem. C. de usufru. Pau. de castro. in l. hoc amplius. §. fina. de damno infecto.

b **H**actenus. Ad intellectū. d. l. hactenus. vide Bar. in l. dāni. §. ei⁹ qui. est in l. inter fructuariū. in ff. de dā. infre. nec obli. l. hactenus supra de usu fruct. vbi dicitur usufructuariū non cogi reficere: quia verum est si vult carere usufructu. vt. l. cum fructuarius. de usufru. secūdiū qđ vertitur in refectōe est impensa. et ista siquidem est magna sine dubio: et pertinet ad ppietarium. vt. d. l. hactenus supra de usufr. quod patet: quia si usufructuarius fecerit a ppietario repetit. C. de usufru. l. eum. et l. si cuius. §. inde questū supra de usufru. al's est sub lege equis simum. in versu. p. o. inde. venias. et ibi no. et. §. tit. ij. l. damni. §. ei cuius. et ibi no. per glo. **S**ecundo est videndū vtrum usufructuarius petat istam pecuniam pro impensa anteqđ ipse impendat: an vero pmiū debeat impendere postea repetere. et videtur qđ pmo debet impendere: vt pbat supra ti. ij. l. qđuis. in fine. l. ibi: quid pstitit. et eo. tit. l. si ppietarius. circa pū. **C**ontrarium dico: nam ad hanc curam et sollicitudinem usufructuarius factus videtur procurator: in rem. vt. l. i. in ff. et l. seq. et ibi no. §. s. no. ope. nū. Sed procurator ad opus faciendum potest agere: vt sibi pecunia def ante opus factum. vt. s. māda. l. si vero. nō remunerādi. §. si. et l. si mādato meo. in prin. eo. ti. ergo. et ob. l. qđuis. et l. si ppietarius. quia in isto generali mandato quod usufructuarius videt habere veniunt multa. primo est operis restitutio: quia mandatum est eius nature: vt. §. dixi. Irē venit vt falet dom⁹ et ibi dicit se ita tenuisse in l. si ppietarius. et in l. damni. §. i. de dam. infe.

c **A**ndre. Pomate. **I**psō iure. Vide text. not. in auten. de ince. nup. §. faucamus. in gloss. super versu. i. mox. et vide casum qui secundum Barto. nō est alibi in l. raptores. C. de episco. et cleri. et vide Bald. in capitulo primo. §. vel si cū filia. qui. mo. seu. amir. et colli. et quod notari ad Bald. in lege secunda. C. de secum. nup. Et sic facit si ecclesie debetur fideicommissum: licet transeat dominium sine actione non tamen possessio. et sic est necessaria citatio ad possessionem petendam per edictum. l. fina. C. de edic. et nunc pendet questio in facto: et an transeat dominium ipso iure. vide text. singu. secundum Sal. in lege prima. C. de dona. que sub mo. et vide Bald. pro hic dicitis in capitulo cum venissent. de restitutio. spo. et vide Bald. in lege finali. C. si ob publi. pensita. vbi al' legat Barto. hic.

tis det de dāno infecto. Sed tale mandatum de siqđ iubendo et satisfando est istius nature: vt non auquis agat qđ soluat vel condemnatur regulariter vt l. lucius. in fi. §. manda. et l. si pro eo. C. manda. ideo in l. qđuis. et l. si ppietarius. non potest agere nisi soluat subaudi vel interueniat alia causa ex his que ponuntur in d. l. lucius. cum simi. et ex his apparet qualiter debeat intelligi. d. l. hactenus. b que dicit dominum non cogi reficere: scilicet quo ad onus personale: sed quo ad expensas sic vel alias ppietate puiabitur. vt. d. l. qđuis. et d. l. si ppietarius. **H**is premissis venio ad questonem propositam: et dico qđ si ille emptor fructuum sit usufructuarius et proprie ad eum pertineat omne periculum: vt dictum est. fa teoz qđ si dominus cessaret sibi pecuniā dare ad refectonem quod tunc tenetur et ad interesse. vt supra manda. l. si procuratorem. §. mandati. vel actione ex empto. l. fundi partem. de contrahen. empt. **P**redicta intelligo vera quando molendina durat: licet in aliqua parte destructa: quod usufructus integer maneat. l. si cui insule. de usufructu. **S**i vero poneret quod molendina propter abundantiam aquarum totaliter essent destructa: tunc de refectone non esset tractandum: quia usufructus esset extinctus: nec restitueretur licet res poneretur. l. repeti. §. rei mutatione. et lege quid tamen. §. non tantum. quibus modis usufructus amittatur. et dicta lege si cui insule. de usufructu. et lege qui usufructu. in prin. i. eodem titulo. nisi poneret dicta edificia locatiōi alterius vniuersitatis vel rei accederet: vt. l. quoties. §. si. de usufru. et d. l. quid tñ. quibus mo. usufru. anut. **D**icta uo et vltimo quero: pōne qđ usufructuarius fecit dictas expensas: et nunc vult repetere a domino: qua actione repetet: et glo. videtur velle qđ actione negotiorum gestorū. vt dicta lege cum. C. de usufru. et l. damni. §. ei cuius de dam. infe. Sed puto actiōe mādati cum ad hoc videatur constitutus procurator: vt dictum est. **P**reterea cū hoc faciat ex necessitate: vt dictum est. non potest venire actione nego. gest. l. heredes. §. si vnus. fami. erasc. commune enim negotium magis qđ alteri⁹ gestit. l. pretor. §. generaliter. j. de bo. auto. iudi. possi. et ideo debet agi actione mādati vel actione in factum. vt. d. §. generaliter. sed si expensas facit voluntarie: viles tamen ad quas nō tenebatur: tunc bene puto qđ repeteret act. nego. gest. l. si cuius. §. idem questum. et quod ibi no. de usufr. alias est sub l. equissimum.

Res quando omittitur professio et vectigal nō soluitur incidit in commissum ipso iure. **D**ominium rei licet perdat ipso iure: non tamen perditur possessio.

Res ob non solutionē vectigalia quando tota et quādo pars publicetur.

Ius redimendi rem que incidit in commissum transit ad heredem.

Fiscus infra quinqz annos potest vindicare rem qđ incidit in commissum.

Omnis. Res qđ incidit in commissum videtur ab herede prout a quibet possessore. h. d. **N**o. qđ eo ipso qđ omittit professio et nō soluit vectigal incidit ipso iure: in cō-

a missum: et sic dominus perdit dominium. et hic est vnus ex casibus quos dicam in l. imperator. j. de iur. fisci. vbi Dyn. tradit doctrinam: licet autem ipso iure perdatur dominium: non tamen transit possessio: vt hic dicit gloss. **I**dem not. de sacrosanc. eccle. l. fin. et. §. pro socio. l. cum duob⁹. §. idem. quod tunc mentu ad multas leges: et statuta: que inducunt rem ipso iure perdi: vt hoc non porrigatur ad rei possessionem. **Q**uerit gloss. quibus modis incidit in commissum: et glossa explicat vno modo per l. cotem. §. dominus. §. eodem. et in tributo non soluto. **C**o. po. C. eo. tit. per totum. vbi non publicatur tota res sed illa octaua que debet solui: Solue sic qđ quis non profitetur et non soluit: tunc tota res publicabitur: vt hic. et l. vltima. §. licet. j. eodem. **Q**uando quis que profitetur et non soluit: tunc non tota res publicatur: sed illa octaua pars. et vide gloss. que incipit: pone casum et. et id quod in fin. ponitur est verū. sed Dyn. addit: aut quis omittit scilicet. et verum dicit glossa. aut ignoranter. et tunc aut deceptus a publicano et subuenitur. vt. j. eod. l. fin. §. diui quoqz fractes. sed si non a publicano decipitur. sed errore ductus: et tunc non publicabitur. vt. d. l. fina. §. diui. fm aliam lectu. **S**ilio modo legitur in glossa fm quam hoc dicit: ius redimendi rem que incidit in commissum transit ad heredem. hoc dicit. pone in terminis: res incidit in commissum data est domino potestas redimendi illam rem. l. fina. in prin. modo queritur: an illa potestas redimendi transeat ad heredem respondeo: quod sic. et vide glo. que incipit scilicet vt emanat. intellectus iste non videtur conuenire litere: licet sit verus in se. et hoc propter finem: vbi dicitur prout aduersus quemlibet possessorem. **Q**ue ro vsqz ad quod tempus fiscus potest vindicare re incidentem in commissum: et dic qđ infra quinqz annos. l. ij. C. eo. ti. et tene mentu: propter id qđ fit tota die in statutis qđ assignentur bona in catastro: alias habeantur pro publicatis qđ infra quinqz annos fiscus vindicare potest: non post.

Statuta recipiunt interpretationem restrictiuā ne quis indebite damnum patiatur.

Portus insule sunt vt insula.

Pacta apposta in contractu facta ab habente potestatem legis condende habent vim legis.

Clar. **I**nspicitur tempus in quo quo quis per vim expulsius recedit. h. d. vel dicit qđ statuta recipiunt interpretationem restrictiuam: ne quis indebite puniatur. h. d. **N**ot. qđ ne quis indebite puniatur statuta recipiunt interpretationem restrictiuam: vt hic. et l. ij. C. de norali. et plene dixi in l. omnes portus. §. de iusti. et iur. **N**ot. hic qđ omnes portus insule sunt insula. modo quidam habant in portu ciuitatis disane et depredabantur: queritur an possint puniri in ciuitate sub qua est insula: certe sic: qđ portus insule sunt vt insule: vt hic. **I**te no. qđ dicta qđ apponuntur in contractibus factis ab eo qui habet potestatem condendi legem habent vim legis ad ligandos alios: vt hic patet in glo. que exponit legem: id est pactum. et est text. C. de dona. inter vi. et vxo. l. pe. et sic factum qđ facit publicanus vel alius contrahen-

Dominium. Ad ista vide Cy. et Angelum in l. ij. C. ad legem iuli. de vi publi. et quomodo acquiratur dominium fisco in istis ipso iure. vide Bart. in l. facultas. C. de iur. fisci. lib. x.

Transit. facti. l. cum heredes. in prin. de acqui. possessio. et quod not. in l. in suis. de liber. et possib. sed an eo casu dominium transferatur. vide Barto. tenentem quod non in l. si ita quis. §. si ea lege. de verbo. obligatio. et quod ibi dixi. bene facit quod not. Bartol. in l. is consequenter. §. primo. §. fami. erascun. et istam gloss. sequitur Bald. in l. si quis in tanta. in ij. co. C. vide vi. Ad de huic apostil. Bal. pulchre eius consi. diij. iij. lib. vbi de materia huius. l.

Asqz ad quod tempus. **A**pprobatur istud Bald. in dicta. l. ij. et ibi Barto. vbi omnino vide. et Bald. in l. iij. C. si ppter publi. pen. Ad de Bald. consi. cccvij. libro. iij.

Cesar. **A**de quod not. per hanc. l. dicit Jo. an. et Ant. de but. in c. ij. in fi. de consi.

Omnes portus. vide ad hoc que dixi post Bar. in l. pupillus. §. territorium. de verbo. significa. facit l. iniuriarum. §. si is cui. cum l. sequenti. vbi Bart. de iniurijs et ad de Bartolum. in suo tractatu de alluuiōe.

Item nota quod dicta. **S**ic videtur quod ciuitas poterit obligare subditos per pactum sicut potest p statutum. vide Bartolum in l. iij. §. inter. de rei vendicatio. et l. penultima. C. de donatio. inter virum. et vxorem. sed an habeat vim legis quo ad reuocatio nem vt princeps possit illum reuocare. dic quod non. capitulo primo. de probatio. vide ibi. et intellige istum text. quādo contractus principis erit iuris: al's secus. in titu. de pace constan. §. actiones. **A**nd. **B**arba.

Item nota quod dicta. **N**ota quod si pactum vel lex transit in contractum non potest reuocari. ad de l. quod semel. vbi Barto. j. de decre. ad ord. facten. et quod not. Bartolus in l. ciuitas. supra si certum petatur. et quod ibi dixi: et in l. prohibere. §. plane. j. quod vi aut clam. ad de capitu. j. de probationi. c. irrefragabili. de officio ordina. capitulo primo. de natura seu. que omnia limita. secundum Baldum in l. finali. supra de senato. nisi ex noua causa pro cuius dicto vide optimam. l. si hominem. §. mandati. de pactis. l. si cum emptore. §. final. et ad de que notabi liter voluit Bartolus in l. privilegia. in fine. C. de sacrosancis ecclesijs. et ad de Baldum in titu. de pace constan. in versu. si quāvero. vbi dicit: hic est argumentum quod omnes contractus qui sunt cum principie habent naturam bone fidei contractuum. text. est hic: que tene menti fm Bal. in eo. titu. de pace constan. in verbo: in nomine Chusti. et vide Bal. eo. tit. in ver. pactiōes. quod no. ad de an pactum qđ transit in contractum possit reuocari. Ro. consi. cccij. Ant. de but. consi. cccxvij. et Bart. Sal. consi. cccxij. inter consilia Pet. de Ancha.

a Executio differatur. Adde Ly. Bar. z Bal. in l. j. C. de bo. proscip.

b Seruus vni. z ibi Bald. dicit singulariter notan du: qd dilata executione interim possit haberi gra a principe. hic est optimus text. in l. j. §. finalit seru? C. de com munt ser. manu. iun. ctus ibi no. per Bald. et no. q in der statu et terminum intra quez possit red dere ratio nes per il lum textu in dicto. §. 2. finautem.

c Jacob. de are. Ad deglos. ij. b. questio. vj. c. j. in j. glo. et per glo. i in cle. pa. flozalis. de re iudica. per domi. Anto. in c. fina. de fo. competen. in. iij. col.

d Flouitius. Facit quod not. i Bartol. in l. j. C. ne sa. bap. re. te. et in simli Bartol. in l. senatus. c. in fine. ad nupil. imo. l. l. quoties in stipula tionibus. de verbo. obli. z ibi Ang. z Ange. in l. si idē. de iurif. om. iudi. et ibi Pau. z no. gl. in c. eū qui certū. de reg. in. in. vj. Ang. in §. si in proe. ff. oul. Bal. in l. no solū. in punc. de excu. tur. p illū ter. in §. animus. Adde qd Paul. de cast. hunc text. hic all. ad plures questiones: de q bus vide per eum.

e Facit in argu. Facit qd no. Bal. in l. si dotē. C. de 3 in dot. alias est l. cū dorem. z in l. cū propter eos. C. si quis alte. vel sibi. z in l. penul. C. de iu. emphy. ter. et Bar. in l. fancimus. C. de consi. l. ij. z quod dixt in l. pupillus. ad l. falci. vbi vide.

f Statuti. Epi. Bar. hic ad l. faz seq bal. i suo spe 5 culorū v. er. gabella. z p. et. de anch. in de. p. senti. de

pponis. C. de exec. rei iu. z ad istā. l. non responde q hic in puato: in casu proposito redditur iudici: qz maior est istos iudice: licet sit par. z hoc est per iu ra alle. z quia potest petere: scilicet vt mittatur.

Publicata domo non publicantur res in ea exi stentes.
Publicatis bonis delinquentis hic: an publicentur bona alibi sita. remissive.

Idem diui seuerus. Ad publicatio nem serui non sequitur publicatio rei peculij. hoc dicit. facit quod ad publicationem fundi non sequitur publicatio in strumenti. Idem publicata domo ex forma statuti: quia in ea aliquid prohibitum exercebatur non se quitur publicatio instrumēti domus: quod puto ve rum: si enim legato fundo quod est fauorabile non cedit instrumentum. de vsufruct. l. sed z si quid. §. pro prietas. et de fundo instr. l. ij. ergo multoties in penis. vt. l. interpretatione. de pe. z fallit si aliter ex primatur. vt. C. de ince. nup. l. cum ancillis. Jaco. de are. in argumen. inducit ad. q. quidā hic deliquit et hic per formā statuti debent bona publicari: an bo na alibi posita publicentur? hic est arg. q non. fa cit. l. relegatorum. §. ij. de interdi. z re. l. cum vn? in fi. j. de bo. auto. iudi. possi. Sui. de cu. ponit istaz q. in l. tuelas. §. de capi. dimi. Nico. de matarel. istā q. disputauit. Ego pono eam in l. cunctos populos. in vlti. q. C. de sum. trim.

Flouitius dicitur qui non stetit anno.
Veteranus non dicitur qui anno continuo non ste tit. vnde qui stetit per sex menses et postea exiuit: et postea etiam per sex menses stetit: dicitur nouitius. Veteranus non dicitur qui portauit habitum per an num: sed in ordine non stetit.

Soluens pro parte vectigal non tenetur sepius sol uere.
Statutus q de omnibus redditibus soluat gabel lam: non comprehendit qui locauit fundum pro centū et colonus soluit pro frumento.

Quoties quis mancipia.
Pro nouitijs mancipijs debet solui vectigal: non p veteranis. hoc dicit. C. iste. §. ponit quis est noui tius: z si de hoc fieret statutum quod nullus noui tius solueret gabellam: tunc diceretur nouitius qui non anno stetit: hic. z glossa dicit in l. iue heredi taria. de negotijs gestis. Quero t vnus intrauit in ordinem minorum: z stetit per sex menses: deinde exiuit: et postea reitruait et stetit per sex menses: an dicatur nouitius? ista. l. facit q nouitius sit nō veteranus. illi autem sunt veterani qui anno conti nuo z cetera. sed in proposito non sunt annus conti nuus: ergo non est veteranus: sed dicitur nouitius. Specu. ponit in titu. de statu monacho. §. j. versicu. xxxix. et Sui. in l. nec non. §. si quis. §. ex quib. cau. maio. Quidam t portauit habitum per annum: sed non stetit in ordine: an dicatur veteranus: z certe non: quia debet stare in ordine: vt hic: quia dicit con tinue in vrbe. t z ista. lex facit in argumentum: q qui pro parte semel soluit vectigal non teneatur se pius soluere: vt hic: cum glossa sua que incipit: pro quibus. C. unde forma questionem. statutum:

est hic: q de omnibus redditibus soluat gabella: contigit quod quis locauit fundum pro centum flo renis: colonus percepit fructum: et de eo soluit ga bellam: an ego dominus teneat soluere de florenis: certe non: quia soluta est pro fructibus ex cuius con templatione habeo florenos et ppter gabellam mi non pretio locauit. hoc ponit Inno. extra de deci. c. fi. Item facit q si promissisti rem vendere et de promif sione soluta est gabellam: nunquid debeat solui de ve ditione. zc.

Mulus qui transfuit terminos nō incidit in cō missum: nisi probetur q dñs eum duxit.

Serui qui in fuga. Serui fugitiui nō incidit in cōmissū h. d. Ita t ciuitas et alia habent confines deterni natos vltra quos inuentus dicitur portare deuentū contra formam statuti. modo si mulus vel somarius vltra terminum inuenitur: nisi probaret dominū du xisse non incidit in cōmissum nec publicatur: quia po tuit esse q mulus vel somarius fugerit. oportet er go q formans processum dicat q dñs duxit: als nō sequit si inuenit mulū ergo dñs duxit. arg. huius. l.

Forenfis qui portat arma vel extrahit blada ex tra territorium in quo erat statutum prohibens non excusatur.

Licet quis se ignorat. C. oppo. de iu. et fa. igno. l. error. in fi. Sol. glo. multis modis. tu tene hic q fuit supina ignorantia. ad id q dicit gloss. q illud fuit ius naturale. dic ius naturale: id est diuinum. vt l. ij. de fur. et insti. de oblig. que ex quasi deli. §. ij. et 3 ideo de iure diuino loquitur hic: quia dixit Chri? in euangelio interrogatus: si licet tributū dare Lesari: date que sunt dei deo: z que sunt Lesaris Lesari: sed non credo istos iuriscōsultos habuisse respectū ad euangelium: quia tunc non erat. tene ergo q supi ad fuit ignorantia. C. oppo. alijs modis: vt in glo. ego allego istam. l. in l. cunctos populos. quia sunt cō muniter per omnes ciuitates Italiae statuta de armis non portandis et de frumento non extrahendo: an forensis excusatur certe non: quia supina ignorantia est argumentum huius. §.

Diui. No. q publicanus non debet dicere. trā seunti: solue. quod est no.

Species. No. q appellatione lapidis nō ve nit margarita. Item non continen tur lapides pretiosi. probatur in l. et si non sint. §. su perueniamus. de au. et argen. lega.

Si propter necessitatē. C. no. sta. tutus est hic q equus non moueatur per plateam. quid si equus cucurrerit violenter: certe non tenetur equitans: vt hic. §. nisi precesserit culpa. facit. §. e. l. cesar.

Res debet denūtiari: licet de ea non debeat sol ui gabella: als incidit in cōmissum.

Apposita a gabellario q peti non debet ab eo qui nunq soluit: et hoc licet publicano: secus si non li quet: licet de ea non sit soluenda gabella.

Syndicus qui ex forma statuti tenet denūtiare ma leficia: an teneatur denūtiare interficientem ban nūm qui poterat impune occidi. q sic.

centi. et facit quod semel decimatus non debet ama plius decimari. quod dicit vt no. in c. fi. de deci. facit quod no. Bar. de collec. in l. in puato. de excu. mu. lib. r. et hic ad de Bal. de gabella et collecta. in l. j. §. quibus. §. quod cuiusqz vni. in. ij. q. p. in.

Dicere. Sequitur p. de an cha. in cle. present. §. censi.

Si pro pter neces sitatē. Et de in ma tenia quod no. Bart. in l. j. C. de naufr. l. ij.

Si cā. De his q sunt sui? causa non soluere ga bellā. ad de Barto. als Bal. p illū text. in l. ij. §. in ea dem. §. ad le. r. ho. de iac. et ad de. l. §. qñ §. iulian? et ibi bar. s. nau. cau. stabu. vbi idē dicit v vestibus q super dor so portan tur. et hic tenet pet. de anch. in cle. presen

Licet t de debeat gabella: tñ debet assignari: alias incidit in cōmissum: sed minorū succurritur. h. d. et quod nō debeat sol ui probatur ex ter. ibi vsus sui causa. c. b vt. l. in lege censoria. de ver. signi. iste §. est notabilis. C. sed glo. oppo. de l. imperator. in prin. §. eod. Sol. infra xxx. dies per in inte. resti. C. iste §. fa cit. t scholaris nō debet soluere de li bus gabellam: vadit sine appodissa: an incidat in cōmissum? et iste. §. facit q sic: quia debet prescribi. in cōtrariū c facit. §. ea. l. §. quoties. Sol. quedam sunt de quibus liquet publicano q nō debet solui: vt q nunq soluit: et tūc nō debz peti appodissa: vt ibi. Quādoqz publicano non liquet q qz ducat cau sa vsus sicut tunc debet peti appodissa: vt hic. vñ cū et nō liqueat an sit schola ris petat appodissam. sec? si esset res ex qua nō deberet solui ex forma sta tuti. C. tē facit in arg. statutū est t q syndic? comitat? dz denūtiare ma leficiū. modo qdā interficit banitū q poterat impune occidi: an debeat denū tiare interficientē. et ista qstio fuit disputata Bononie. z hic vt casus q debeat denūtiare: h. factū nō sit puni bile ppter h. nō debeat solui gabel la. pterea pbat q nō pertineat ad iudiciam ille debeat puniri: an non: cū nō sit nisi mer? executor. l. svt ppo nis. C. de exe. rei iud. z ita fuit determi natū: sed nō fuit allegata ista. l. C. tra id vt casus ad sylleia. l. si qs in graut §. si marit? q etiā nō fuit all. Sol. de

Non debet. Sequitur ad literam p. de ancha. in dicta de. present. de censi.

Ad de an excepti a datijs teneantur ostēdere res quas conducunt. Bal. cōsi. cxxij. ij. li.

Andre. pomate. C. in arg. vide qd no. Bart. in l. cū quidā. §. quod eleganter. ff. de acqui. here. et ibi Woder. et in l. diuus. de custo. re.

In arg. Ad de Barto. in l. j. §. accusationem. j. ad turp. et cum Bart. hic ad literam transit p. et. de an cha. in dicta clemen. present.

Ad de si ex forma statuti syndicus tenetur denū tiare maleficia: an teneatur denūtiare seipsum si cō misit maleficiū. Pau. de ca. hic q non.

actio. hic secus. ¶ Septimo opponi. sic: quando se- quens actus ponitur non habens consequentiam ad primum non consideratur principium. vt. l. rytius. s. que res pig. obli. pos. l. potior. qui po. in pigno. ha- be. Sed ita est quod secunda profectio non habet necessariam consequentiam ad principiu: ergo prin- cipium non debet attendi. Solu. dic quod hoc con- tingit ne casus fortuiti quos passus fuit mercator sint ei damnum. vel potest dici quod considerata in- tentione istius mercatoris que semper fuit vt ante xv. dies proficisceretur: ista consequens voluntas co- ducendo habuit consequentiam ad primum prin- cipium. argumento. l. si mulier. C. ad velleianum. ¶ Octauo sic oppo. si aliter z aliter disponeretur in diuersis temporibus et inchoatio sit facta vno tem- pore in quo aliquid disponitur z perfectio z consum- matio sit facta alio tempore in quo diuersum dispo- nit. magis consideratur tempus in quo summatio est perfecta. vt. l. tertia. s. primo. supra de minori. et l. quod sponse. C. de donatio. ante nup. z. l. in tempus s. de heredi. instituen. Sol. dic quod in litera nostra hoc statuitur ne casus fortuitus istum illaqueatum teneat quod esse non debet. argumento. l. i. C. quib. et cau. mato. ¶ Nono opponi. sic: de primo recessu non debet haberi ratio. vt. l. lex comelia. s. primo. j. de iur. z. l. finali. s. finali. C. de bon. que liber. sed in primo recessu stetit per momentum. ergo de eo non debet haberi ratio. Solu. dic quod si ex proposito redisset oppositio haberet locum: sed reditus fuit preter propositum. z ideo reditiois ratio non habe- tur: quia illa que casu contingunt z se contingere et inesse non videntur. vt. l. debitor. s. de pigno. z. l. que stium. s. fina. de lega. ij. z. l. s. v. r. i. s. de auro z arg. legatis. ¶ Decimo opi. quando casus fortuitus est commissus facto hominis: tunc propter casum non debet esse excusari: sed ita est in proposito: quia isto casu fuit factum voluntarium hominis: ergo propter casum non debet iste mercator excusari. Solutio di- cit quod illud est verum quando in illo facto inest culpa. vt. l. fluminis. s. hec stipulatio. z. s. seruus. s. de damno infecto. z. l. i. vt certo. s. inter dum commo. s. hic nulla culpa est: ergo zc. ¶ Expeditis opposi. venio ad sextum: scilicet ad questiones. ¶ Et primo queritur nunquid expositio gloss. sit bona: quam fa- cit legem: id est pactum et patet quod non: quia si desat pactum appositum cum conductore cum loca- bat nemin venit in dubium quod tale pactum alte- ri non debet inferre preiudicium. vt. l. si vnus. s. ante omnia. s. de pact. z. l. iubemus. C. ad velleia. ita in p- posito qd iste cotesno videant in initio vecte. est co- tra. l. nostram. in fine. ¶ Quid dicemus? sol. quida dicunt qd tert. bene dicitur nec debet exponi: lege id est pactu: ppter dictu strariu. z dicit qd hic erat lex municipalis dicit in fine Crete. Potes saluare gl. qz pactum alias speciale vnus vel duoru simul. z hoc modo non loquitur hic aliu. vniuersitates: z ita lo- quuntur hic. z hec distinctio probatur in l. neqz expe- torio. z. l. neqz pignus. j. de regulis. iuris. vel potes- dicere quod que admodum in sententia lata per prin- cipem in commune paratur preiudicium. vt. l. finali. C. de legi. ita ex pacto. z ita loquitur hic. nam quod principi placuit debet esse lex. vt. l. prima. s. de costi.

princip. et per consequens vniuersalis. vt. l. legem. C. de legi. ¶ Sed pone sic. statuto cauet quod debi- tores demum pro debitis nouis factis a paschate circa possint conueniri: pro antiquis secus modo co- tingit quod quidam debitor: antiquus qui non po- terat conueniri promisit alteri de voluntate credito- ris antiqui. modo queritur an possit conueniri? v- detur quod non: vt hic ad quod facit. l. qui id quod. in principio. j. de dona. l. tutor. j. de fideiussoribus. l. xenodorus. C. ad macedo. quid dicemus? ista qstio fuit disputata Florentie. z male. quare si teneas quod statutum recipiat interpretationem. dic quod sic. Et si ille cui facta fuit promissio habet causam lucra- tuam: z tunc determinatio procedat: si vero non ha- buit causam lucratuam: z tunc dic quod male fuit determinatum. vt. l. si quis. z. l. doli. j. de nouatio. z. l. apud celsum. s. de auctoris. de doli exceptio. si vero teneamus quod statutum non recipiat interpretationem: vt. j. tenebo. tunc dic quod male fuit iudicatum. Et est ratio: statutum dicit quod debitoribus demum pro nouis debitis possint conueniri. Sed non est dubium quod secundum verba ista est noue obliga- tio et nouum debitum: et habes expresse. j. de noua. ergo zc. ¶ Tertio pone iuxta predictum thema qd antiquus promisit nuper creditori suo. modo quid dicemus: solutio aut promisit sciens se tutum excep- tione: et non est dubium quod teneat. vt. l. fidei co- missum. supra de condictio. indebi. et quod notat in l. hactenus. supra de constitu. pecu. z quod notat in l. secunda. s. circa. de doli except. Si vero promisit ignoranter dic quod huiusmodi debitoribus sunt tui exceptione inducta in odium creditoris: et tunc de- bet distinguere in macedoniano: aut per errorem iu- ris: aut per errorem facti. vt. l. penulti. supra adma- cedonia. et. l. qui exceptio. supra de condictio. inde- ¶ Quarto formatur alia questio. inter regem Fra- cie et regem Anglie facta fuit treuga. et fuit factus statutum quod milites regis Francie possint impu- ne regnum Anglie intrare. et hoc vsqz ad pascha et ultra licitum esset vnicuique reperirent militem al- terius regis interficere: modo contigit quod vnus miles regis Francie iuit in Angliam et cum redi- ret per mare Anglicum intra pascha mare reinuit ipsum et remisit eum in regnum Anglie: modo queritur: an iste possit interficere? Tu dices vides- tur hic casus quod non possit interficere: vnde si tute- neas quod statutum recipiat interpretationem. sic dicas. aut aliquid potest hunc militi imputari for- te quod nimis se arcauit: et tunc possit impune oc- cidere: aliter secus. vt. l. secunda supra si quis cautio. et l. idemqz. s. finali. ad legem aquilliam. z hic: sed ego qui dico quod statutum non recipit interpretatione: vt. j. dicam. illud quod permittit occidi illum qui re- peritur ultra pascha non recipit modum per quem reperitur ibi: ergo nec nos modum attendimus. vt l. senatoris. s. de senato. z. l. prima. s. occisorum. s. ad spelleia. z. l. qua actione. s. j. ad legem aquilliam. et. l. mulier. s. fina. de condi. insti. z. l. item veniunt. s. pe- titam. de petitio. heredita. nec ob. ista. l. vbi videtur casus in contrariu: quia hoc contingit et eo: quia in lege ista huiusmodi lex seu pactio fuit apposta iux- ta contractum bone fidei: sapit ergo naturam eius.

vt. j. plene dicam. vel dic qd hic non fuit lex munici- palis. sed fuit pactum principis quod etiam de iure: alias preiudicat secundum ea que. s. dixi. ¶ Quarto queritur sic iuxta casum legis nostre. pone quod iste mercator non vi fluminis fuit redactus in insu- lam Cretam: sed vi cuiusdam sui inimici. mo querit: an dispositio istius legis possit habere locum? dic qd non: vt in l. ij. s. simili modo. s. si quis cau. nisi forte in subsidii. arg. l. si. s. de eo per que fa. erit. ¶ Ser- uo intro materiam auream et plenam denarijs et va- rijs controuerijs: et queramus nuquid statutum re- cipiat interpretationem. et circa hanc questionem re- nebo hunc modum: quia primo recitabo opi. doct. et tenebo tenendas et reprobo reprobas. post modum vero per modum cuiusdam doctrine cla- rissime et vtilissime: et ultra dicta omnium docto- rum materiam istam expediam paucissimis verbis et vtilibus. ¶ Præde ergo ad questionem nunqd statuta recipiant interpretationem. et primo argu. est secundum Dym. qd sic. nam primo videtur tex. in l. vt gradatim. s. j. de muni. et hono. preterea le- ges interpretantur. vt. l. si de interpretatione. s. de le- gi. ergo z statuta que sunt auctoritate legis. vt. l. om- nes populi. s. de iusti. et iure. z in l. de iure natu. s. j. vnde insurgit talis regula. Omnia merito nostra fa- cimus quibus nostra impartitur auctoritas. vt. l. j. s. omnium. C. de veteri iure enu. Ex quibus videt co- cludendum qd statuta recipiant interpretationem: id est extensionem vel restrictionem. Solu. dicit Dym. aut loquor de interpretatione id est extensione vel res- trictione. et tunc dico qd talis interpretatio non ca- dit in statutum. vt. l. constitutiōibus. ff. ad municipa. et est ratio: quia quicquid est ommissum pro omisso de- bet haberi. vt. l. quicquid. j. de verbo. obliga. Si ve- ro loquor de interpretatione id est non de extensioe: sed potius de quadã declaratione. et tunc dico sic. ita intelligo. l. vt gradatim. de mune. et hono. vide si- mile sicut est in stipulatione que interdum declara- tur pro promissione interdum pro stipulatione. vt. d. l. quicquid. non ob. alta ratio. tu dicas quod si lex recipit interpretatione ergo z statuta: quia ipsa fuit auctoritate legis z omnia nostra. facimus: ergo zc. dic quod illud pcedit in casu expresse quod saluari no- potest nisi per interpretationem. Et hoc dicit Dym. quod si statuto cauetur quod qui portauerit bla- diu extra ciuitatem puniatur in centum: quod si aliquis portauerit farinam quod non puniatur. vt ipse not. in l. questum. s. illud. de legatis. ij. ad quod acce- dit. l. lana. eodem titulo. Item dicit ipse quod si sta- tutum dicit quod qui portauerit bladum extra ciui- tatem puniatur in centum quod non tenetur mulier de quo vide per eum in l. j. de verbo. significatio. ¶ Ista est sententia Dym. z Jacob. butri. z est com- munitas opi. sed vo. Rayne. nititur redarguere Dym. dicit ipse quod in l. vt gradatim. non est interpreta- tio declaratiua: imo restrictiua. Et probat sic quan- do restringitur significatiu verbi ibi non dicitur de- claratio: quia in declaratione non detrahitur nec ad- ditur. Sed quod est detegitur. vt. l. heredes palam. de testa. z. l. adeo. s. cum quis. de acquirendo. rerum domi. et not. in l. mammissiones. s. de iusti. z iure. z l. prima. s. cum adiicit. de verbo. obliga. sed qui de-

clarat nihil noui facit vel disponit. vt. l. sicuti. C. si q- ratur. s. si serui. vendi. z. l. ex diuerso. s. primo. s. de rei vendi. z. l. asse to. de heredi. insti. Item detra- hendo facit aliquid noui. vt. l. ius civile. s. de iusti. z iure. ergo ille qui detrahit non declarat: non ergo potest intelligi. l. vt gradatim. in interpretatione decla- ratiua. nam ibi sunt verba generalia que secundum sui naturam debent intelligi generaliter. vt. l. j. s. et generaliter. s. de lega. prestan. z. l. si finita. s. de cete- ris. s. de dam. infecto. et ibi restringuntur. patet er- go quod ibi loquitur de interpretatione restrictiua. sed tu salua Dym. fer destruas verba supradicta. et sic. l. vt gradatim. non loquitur de vniuersali disposi- tione imo loquitur de indefinita que ex proprio signi- ficato non comprehendit particularia sub se conten- ta: sed quando continet. hoc est propter identitatez rationis que est inter particularia: vt videtur in uer- re. gloss. in l. v. r. i. in fine. s. de lega. ij. et plene tra- ctat Dym. extra de regu. iur. in proemio libro. vt. z est comunis opinio. Itē in materia contingenti indefi- nita no equipollet vniuersali vt erat in dicta. l. vt gra- datim. nam non sequit homo currit. ergo omnis ho- mo currit per. l. neqz natales. C. de proba. vt not. per Dym. in dicto proemio. de regu. iur. Item si indefini- ta caperet omnia particularia sub se cōtenta ex pro- prio significato tunc esset vniuersalis. et tamen text. repugnat quia dicit quod equipollet vniuersali: er- go non videtur: vt. l. si pluribus. et. l. si ita relicum. de lega. ij. et. l. si plures. de lega. ij. Item indefinita de proprio suo significato potest se habere ad vniuer- salem et particularem. et hoc designat verbum in- definita. Modo fit quodcumqz aliquid indefinite se habens ad vnum extremum vel ad aliud ad id debet dici se habere quod est melius et benignius: vt. l. benignius. de leg. l. queritur. de statu. homi. et. l. legato. C. de leg. S. ita erat in dicta. l. vt gradatim. quia ibi fuit indefinita et melius et benignius est qd intelligatur particulariter et referatur ad idoneos quam vniuersaliter: et referatur ad non idoneos qz rempubli. idonei administrare debent vt. l. ad rem- publicam. et lege hono. de mune. et hono. et. l. non tantum. de decurio. ¶ Preterea optime facit quod indefinita ex proprio significato non comprehendat omnia particularia. lege prima. coniungendo. s. ait- pretor. cum. s. de pupillo. supra de constitutio. pecu- lij. Item indefinita propositio non videtur omnia particularia comprehendere: vt lege si pluribus. in principio. supra de legatis secundo. et. l. si is qui. s. vtrum. supra de rebus dubijs. Sed videtur de nota- re quandam interpretationem: vt. l. prima. s. de cefi- se. j. de vi et vi arma. et lege si pater. infra de his que in fraud. credi. ergo et cetera. Item optime videtur per ea que not. in lege si tibi. de legatis tertio. et le- ge si seruus. supra de seruitiu. urbanouum pcedio. Circa quod sciendum quod indefinita indifferen- ter se potest habere: vt representet vniuersalem vel particularem: secundum logicos quod. satis deno- tat eius nomen. Item pro hoc est optimus textus in lege cum scitis. infra de solu. hoc presupposito. sicut videtur dicendum quia aut considero terminum in- definitum per se prout est extractus ab omni dispo- sitione. et tunc dico quod secundum eius signifi-

tum particularia omnia comprehendit et ita intelligo alleg. pro hac parte. et pro hoc est glo. in l. infra de regulis iuris. Aut prout cadit in dispositione. et tunc aut cadit seu accidit actus qui secundum naturam rei de qua agitur uniformiter omnia particularia concernit siue comprehendit et tunc dico idem: vt lege si plures. de lega. iij. Aut vniformiter extremum non concernit: et tunc indefinita. capit aliud scilicet quod non comprehendat particularia vniuersaliter seu vniuersalia: sed particularia: et ita intelligo dictam legem vt gradatum. nam natura rei id est vocatio ad munera ad que vocantur idonei: vt lege ad rem publicam. et lege honor de mu. et ho. l. non tantum. de decu. declarant hanc indefinitatem vt extraneum non capiat: patet ergo lege vt gradatum. nil facere pro opi. domini Ray. stet ergo dictum Dyn. predicti. Dominus Jacobus huius tenet idem quod Dyn. et est comunis opi. Cui. de suza. tenet quod statuta recipiant interpretationem: vt lege si de interpretatione. et supra de legi. l. item veniunt. §. cum anteq. et §. aptanda supra de peti. heredita. et lege penulti. supra ad macedo. et lege sed et si pater. §. hoc senatus eodem titulo. Item edicta recipiunt interpretationem: vt lege si quis id quod supra de iurisdi. omnium iudi. et lege quamuis de in ius vocan. et l. iij. §. parentes. eodem titulo coniungendo. l. iurisdictio sustus. §. parentes supra de gradi. et l. licet. §. de arbitris. Item priuilegia et beneficia recipiunt interpretationem: vt l. beneficium. §. de consti. prin. et l. prima. §. in initio. §. de offi. prese. vi. Item vltime voluntates recipiunt interpretationem: vt l. librorum. supra de lega. iij. et l. si cui vinum. de vino tri. et oleo lega. l. q. penum. §. si. cu. simi. de penu leg. et l. in testamentis. de regu. iur. et l. plenum. §. sed si pecoris. de vlti. et habi. Item contractus recipiunt interpretationem: vt l. veteribus. §. de pactis. et l. fundi. de act. empti. Item consuetudines recipiunt interpretationem: vt l. de quibus. §. de legi. cum ergo ista recipiant interpretationem non video quare statuta non recipiant interpretationem. Concludit ergo ipse quod statuta recipiant interpretationem. opi. Cui. non placet quia arguere de legibus et senatusconsultis ad statuta non est bona argumentatio: quia lex est generalis que hic disponit vt hoc possit fieri scilicet vt leges et huiusmodi dispositiones extendantur: vt l. non possunt. de legibus. que instantia non reperitur. Item si leges non possent extendi esset reperire casum. l. non decisum. quod esse non debet vt in penio digestorum. et l. prima. §. ex hoc. de ventre inspic. Sed hec ratio cessat in statutis. quia ille casus ad quem statutum non extenditur relinquatur dispositioni iuris communis. vt l. si extraneus: de conditio. ob causam. Item non bene argumentatur de beneficijs et vltimis voluntatibus quia illa sunt amplissima et iuris amplioris: statuta strictissimi iuris: vt infra plene ostendat. vt in l. beneficium coniungendo. l. generaliter. de officio pfectis et l. cum quid. si certum petatur et coniungendo. l. quicquid infringende. de verborum obligatio. et l. tertia. §. minorem. supra de minoribus. et l. cum qui dam. de liberis et posthumis. Item non bene argumentatur de contractibus ad statuta quia in con-

tractibus magis consideramus mentem quam verba: vt l. promittendo. de iure dotum. z. l. in conuentionalibus. de verborum obligati. sed in statutis consideramus verba adeo quia quod non est verbis expressum relinquatur dispositioni iuris communis. nam quod specialiter in causam nouam non transfertur iure stricto petatur: vt l. si stipulatus. de vlti. Item non bene argumentatur de l. vt infra clare dicam. Concludimus ergo quod verba Sui. non possunt stare. Richardus malum. dicere sic videtur: aut statutum est contra ius commune: et tunc non extenditur: vt l. quod non ratione. de legi. Nam ibi intelligo quod consuetudo erat contra ius commune. Et hoc apparet: quia dicitur quod error est: quia in consuetudine debet esse consensus: vt l. de quibus. de legi. Sed intelligo errorem et contra ius commune quod apparet: quia illi qui veniunt contra ius commune videntur errare: vt in l. secunda. C. de here. huiusmodi statutum non extenditur neq. trahitur: vt l. in his. de legi. Si vero non est contra ius commune: et tunc trahitur ad similia: vt l. de quibus. verba sua non sunt perfecta sed sunt factis bona. Et ideo contra huiusmodi verba sic oppo. non est dubium qd ea que sunt contra ius commune extenduntur propter identitatem rationis: vt l. ciuitas. si certum petatur. et ibi no. in l. que propter. §. de regulis iuris. ergo sic dicem? in statutis. quid ergo dicemus. Solu. dic qd contraria loquuntur in iure municipal. et est ratio: quia l. communis hoc fieri concedit: vt l. no. possunt. §. de leg. hic vero lex municipalis fieri non concedit. et hoc declaratur ex eo: quia cessaret dispositio iuris communis et ille casus esset. l. non decisus qd abhorret lex: vt l. prima. §. ex hoc rescripto. de vent. inspi. Sed in l. municipalis secus: quia casum per eum non preuisus dispositio iuris communis relinquatur et per eum deciditur: vt l. si extraneus. de conditio. ob causam. et l. commodissime. §. de liberis et posthu. et l. si cum dotem. in princip. §. soluto matrimo. apparet ergo qd Richardus. potest saluari. Jaco. de are. dicit qd aut apparet ratio statuti: et tunc illa attenditur: aliter secus: vt l. prima. C. q. sit longa consue. verba sua sic clarius probantur vt dicuntur est: et apparet de ratione magis attenditur ratio quam dictum: vt l. adigere. §. quamuis. de iure patro. et l. miles. de re mili. et l. cum pater. §. dulcissimi. de legatis secundo. et l. si nomen. §. fina. de legatis tertio. circa hoc attende si apparet de ratione statuti: et est scripta consuetudo: vna cum Jaco. predicto. Si vero de ratione et mente apparet: non tamen est scripta in statutis: et tunc non fit cum Jaco. vt lege prosperit. j. qui et a qui. et hoc tenet gloss. in simili. l. non dubium. C. de legi. Nicolaus vero matarel. dicit quod in statutis habet locum a minoi cum distincto. tali. aut est sola ratio minoris et maioris: et sic non credit qd habeat locum locus a maiori vel a minoi. verbigratia statutum dicit qd pro homicidio imponatur pena pecuniaria. Niquid ergo hoc magis debebit esse in falso et violentia. certe dicit ipse qd non. sed si non est alia ratio iuxta per quam apparere possit de mente statuentiu: et verba quoquo modo possunt aptari: licet improprie tunc dicit ipse qd in statutis habet locum a maiori et minoi. verbi

gratia in verbo et sub verbo occisionis satis potest comprehendit vulneratio. argumen. l. illud. §. ad legem aquiliam. vnde si statutum dicit qd bannitus possit impune occidi habebit locum locus a maiori scilicet qd possit vulnerari. Item sub verbo filie satis potest comprehendit neptis: vt l. liberorum. et l. si. §. de verborum significatio. Nam si statutum dicat qd filia non succedat patri: multo magis habeat locum in nepte. videtur ergo velle qd vbi verba possunt quoquo modo adaptari: licet improprie: et ideo sit indifferens: qd statutum habeat locum: et ad illum casum extendatur. primo destruamus eius exemplam. nam dicit ipse qd significatum filie quoquo modo capit neptem non bene dicitur: hoc est de proprio significato: vt no. gloss. et bene. insit. qui variato. possit. §. fina. Secundo dicit ipse qd si statutum casu uenit qd possit bannitus impune occidi qd verba huius statuti quoquo modo trahuntur ad vulneratus: imo proprie quia permittit occidi: ergo et vulnerari proprie cum occisio fiat per vulnus. et probatur ad literam. §. ad legem aquiliam. Ita vulneratus. preterea verba eius habent locum in vltima voluntate vbi si apparet de mente et quoquo modo verba licet improprie possint adaptari ad mentem: ille casus comprehenditur in dispositione legis: vt l. librorum. §. quod tamen cassus. §. de lega. iij. in solutio. contrarij. vt l. prima. et l. in ambiguo. de rebus dubijs. argumentari de interpretatione que fit in vltima voluntate ad statuta non est bona argumentatio: vt dixi contra opi. Cui. reproboemus ergo Nicolaum matarel. et Ray. de foili. qui ita loquuntur nam cum loquimur de interpretatione statutorum. aut verba exponuntur secundum propriam significationem: et sic eius declaratio nihil noui inducit: sed vetus inducitur de legi. vt l. heredes palam. de testa. et l. adeo §. cum quis. de acquirend. rerum domi. et l. sicut. §. sed si queratur. §. si ferit. vendi. et de rei vendi. l. ex diuerso. §. primo. et no. in l. omnes populi. §. de insti. et iure. et hoc tenet Dyn. de verborum significatio. l. prima. et pro hoc faciunt leges superius alleg. siue ad alium casum extendo siue restringo. aut ratione absurditatis vitande. et possum. verbigratia statutum quod prohibet ire de nocte cum lumine multo fortius sine lumine. argum. l. prima. §. tria lumina. §. de ven. inspi. licet ipse non alleget. Item si prohibet bladum portari extra ciuitatem cum asinis: intelligam idem de portantibus cum bobus et carrub? et iumento. Item si prohibet portari frumentum multo magis farinam: licet Dyn. dicat aliter et male secudum enim. §. de lega. iij. l. questum. §. illud. Ad predicta facit. §. ad macedo. l. sed iul. §. mutui. cum semper a lege talis absurditas sit exclusa. et si verbis non exprimitur: vt §. nego. gest. l. pomponius. z. l. in ambigua. §. de legi. ad quod accedat. C. de conditio. infer. l. cum parcm. et C. de testa. l. consulta diuialia. de lega. j. l. si quis a filio. de fideiussio. l. si. de regu. iuris. l. aliud. §. absurdum. et in l. nostra cesar. Et sic intelligo. l. vt gradatum. j. de mune. et hono. ibi cum l. municipalis restringitur. licet Dynus aliter dicat et male secundum eum sed bene secundum ea que §. dixi sic debet intelligi. l. q. C. de noxa. ibi est casus qd l. municipalis recipit interpretationem et id contingit ra-

tione euitande absurditatis ne innocens puniat contra iura. C. de pe. l. sancimus. et sic nota. C. de decre. decu. sup. Rub. lib. x. et predicta videntur vera ne detur materia circumscribendi equitatem. Item aut. l. municipalis est scripta personaliter et non extenditur ad aliam personam omnimodam rationem habentem: vt l. priuilegia. et l. in omnibus. de regu. iuris. et de consti. prin. l. j. et insit. de iure nat. §. sed quod puni. ci. aut non personaliter. et tunc aut equitas mota est in corpore iuris scripta. et eam obseruabo etiam in alio casu in quo equitas reperitur verbigratia statutum concedit immunitatem maiori. xv. annis multo magis in minoi locum habebit: quia equitas est scripta: vt l. prima. ff. de minor. Item si statutum respellit a consilio maiorem. xxv. annis minorem. xl. multo magis minorem. xxv. vt l. ad rempublicam. j. de mune. et hono. et patet ratio quod in eius oppositu resultaret absurditas. ad quod facit quod proxime dixi. aut equitas mota non est scripta in iuris corpore vt verbigratia statutum disponit quod diuinum non vendatur sine solu. vectigalis. talem solutionem non traham ad frumentum. argu. l. non aliter. ff. de lega. iij. l. prosperit. ff. qui et a quibus. et l. qui cum testiculo. de re mili. et l. constitutionibus. ad muni. z. l. si vero. soluto matri. cum simi. hec sunt verba Ray. modo aduertamus ad alia dicta per ipsum. dicit enim quod ratione absurditatis euitande statuta debent extendi et ponit exemplum. statutum vetat bladum exportari extra ciuitatem super asinis multo magis debet prohiberi super curru vt euitetur absurditas. Dico quod non est verum quia id non est absurdum quod ius commune concedit quod quilibet possit facere de rebus suis quod vult: vt l. sicut. §. aristo. §. si fer. ven. et l. domum. de cotrahen. emptio. z. l. in rem C. mand. et l. proculus. de dam. infect. preterea dicit ipse si statutum dicit quod non sit licitum ire per viam publicam de nocte cum lumine multo magis intelligam sine lumine vt absurditas euitetur. dico qd non est verum: quia non est absurdum quod de iure communi est statutum: vt §. dixi. sed vnicuique ambulare per viam est concessum et ad sui libitum. l. prima. de loca. et itine. publi. ergo et cetera. et si tu dices in se non est absurdum sed per respectum ad casum in statuto comprehensum videretur absurdum. Tunc dico qd talis absurditas non est curanda quia ita scripta est et est casus. j. qui et a quibus. l. prosperit. sic et alias quod est durum sustinere: vt lege eleganter. §. si quis. de conditio. indebi. et lege vnica. C. de plus petitio. preterea dicit ipse in verbis suis quod si statutum est personale quod non trahitur ad aliam personam etiam omnimodam rationem habentem. in hoc videtur peius dicere: scilicet tenendo illud quod ipse tenet quod statuta recipiant interpretationem posito quod persona sit adiecta quia videtur adiecta non vt sit personale: vt lege iure. supra de legib? et lege iurisdictionum. §. pactorum. supra de pactis. imo magis exempli gratia ponitur. et quod exempli causa ponitur ad simi. casus refertur: vt l. damni §. finali. supra de damno infecto. et l. secunda. §. hec autem. §. de eo quod certo loco et l. prima. §. quod vulgo. de vi et vi ar. cum si. preterea dicit ipse quod interdum interpretatur ratione suadentis equitatis

De donationibus. quot modis fiat donatio. vide per Bartholomaeum in l. si sponsas. §. si vxor. ff. de dona. inter virum et vxorem.
Andre. Poma. Et irrevocabiliter. vide pro declaratioc...

De donationibus. Rubrica.
Donatio ob causam est impropria donatio. Solutio indebiti quando est indebitum omni iure et est facta vtroque sciente dicitur proprie donatio...

Donationes. Ista est subtilis titulus: quia sapit de natura tituli. de ver. obli. hoc dicitur donatio quae est que fit liberalitate et irrevocabiliter...

solvens indebitum donat. vt ibi dicitur: hic dicit glo. quod est impropria donatio ibi dicit glo. quod est irrevocabilis donatio idem in l. si cum aurum. de solu.
Et ob hoc dicit Jaco. de are. si soluitur indebitum an egeat infirmatione: vt donatio. et per istas gloss. docto. dicunt qd no: qd ex causa putativa transferet do...

tantum sic. et vide Bar. in proe. ff. vbi dicit qd donatio renuntiativa in casu. l. sed si. l. hic alle. §. consuluit. no est pprie donatio. et vide Bald. in d. §. consuluit. §. decidit in rub. de dona. extra. vide tibi: And. Barb.
Indebitum donat. Vtrum donatio qd resultat ex solutione indebiti sit proprie donatio. vbi bal. in l. ij. C. de fidei. ful. in l. cu fal. fa. ad fi. C. de iu. r. fac. igno. r. in l. si pacto q penam in v. colum. C. de pactis.
nare. Alex. consil. lxxvij. in lib. C. de iure do. vbi Bar. dicit donationem factam et presumptam requirere infirmationem...

a Glo. opp. de l. j. adde gl. in l. iurisdictionum. §. quin b
imo. in verbo incontinenti. §. de pactis.

b Fieri differentia. vide sing. per pau. de ca. in l. cum
vendere. de pig. act.

c Et dy. signat. adde qd no. per Bar. in l. si hoiem.
j. de v. sic.

Bal. et la-
tius sal. in
l. traditio-
nibus. C. de
pact. post
glo. ibi. et
oio Bal. 9
in l. ij. in ij. a
not. C. de
de lega. et
doct. post
gl. in l. ab
emp. ff. de
pac. Item
no. q. h. sit
dictus res
sit iempta
tū agi pōt
actione ex
10 tractu
l. iij. §. de
l. comif. et
l. sed z cel-
sus. §. si fū
dus. §. de cōtra-
hen. emp. roma. in l. si id qd aurū. de
verb. obli. Itē adde qd si vēdo z pmitto mibi q. si
restituā tibi pretiū retrouēdes vel restituēs: cōpetit
mibi saltē vtilis rei vēdicatio cōtra quēcūq. oblatō
pretio. fm pau. de cast. in l. si cū vēderet. de pig. ac.
per illū tex. in est periculosum dictū p hoc no. et vi-
de ibi Fulgen.

d Frequētia illoz pactozū. adde Lp. Bal. et Salt.
plenius in l. traditioibus. C. de pac.

e Andre. Pomate. ¶ Ponendo. an aut idē sit in
pacto de retrouēdendo. vide Alex. consi. x. vol. i. p
totum. z vide panoz. in c. verum. col. penul. de fo. cō-
peten. z are. cōsi. xxx. col. fi. ver. si. in fi. vide Alex. in
l. vt liberis. col. fi. C. de colla.

f Verbum pertineat. per Bart. plene in l. centurio.
in fi. de vulga. z pupil.

g Si statum. dicit Barto. q. si fiat mēto in statu
to de donatione dz intelligi de ppua. z hoc forte qñ
statutū esset exorbitās a iure cōi. alias ex idēitate
rationis posset etiā verificari in donatione. ppua si
eadē esset ratio fm Imolā hic. argu. l. illud. §. ad l.
aquil. no. per Bart. in l. oēs populi. in q. illa an argu
mētū a dno sensu hz locū i statutis. vide tñ Bal. in
aut. eo decursum. in fi. C. de do. ante nup. z ibi an sta
tutū faciēs mētionē de donatione verificet i dona
tione ppter nu. vel in pacto de dote lucrāda. vel i do
natione causa mortis vide Bar. in l. filius. in prin.
j. eodem. z Lp. in l. vt liberis. ante fin. C. de colla. et
ibi Fulg. in fine.

Adde an in statutis habeat locum arg. a contra-
rio sensu. Bar. consi. cclij. z. xc. ij. lib.

h Op. q. filius. adde Bar. j. ea. l. in penul. col.

tiab que verba apponantur. nam si verba directa vt
res sit inempta zc. vt in glo. z vide ibi: item no. zc. et
ibi: item arg. contra. z tene menti istam glo. Et dy.
signat rationem istam hic quia quando dico res sit
inempta tunc totus contractus soluitur. et ideo non
est habilis in alijs adiacentibus. alleg. l. numq. j. de
acquiren. rerum do. et argumen. l. vranus. §. sed cū
duo. j. de fideiussori. per. in l. commissio. C. de pa-
ctis inter empto. dicit quod illa verba sit inempta:
habent fictionem retro. sed illa reuertatur vel perti-
neat: non. Iste rationes petri vel dy. non sunt
vere: quia ista verba non paritunt istum effectum nisi
in pacto. l. commissio. et adiectionis in diem. l.
penulti. C. de edili. actionibus. Est ergo ratio forte
frequentia illorum pactozū: ideo lex habuit. de
eis specialem curam ponendo titulos speciales.

a Sed quero quomodo cōcurrat ibi
rei vendicatio et conditio. contra. l. si.
§. v. usufruc. quē admō. caueat. Respon-
deo q. non concurrat ibi rei vendica-
tio directa: sed vtilis: quia est specia-
le beneficium non tollit conditionem
que est generale: vt. l. in bello. §. si ser-
uum infra de capitulis et postli. reuer.
12 C. de ppo. de l. commissio. ¶ C. de pa-
ctis inter empt. gloss. nostra soluit qd
aliud in pacto adiectionis in diem et
aliud in pacto legi commissio: aliud
in puro pacto: sed debet fieri differē-
13 g

a Pater fideiubendo pro filio videtur consentire
sicut iubendo.

b Ratio quare pater fideiubendo nō tenetur q. iussu:
sed si mandat iubet vel ratum habet tenetur.
Restra iussu z mandati est semper precedere.

c Cum filius. Filius pot vo-
donare z pater delegando filium suuz
debitorem vel extraneum qui sibi do-
nar evelit donare potest: z exceptio que
obstat deleganti obstat ei cui facta est delegatio ex
causa lucratia vel ex onerosa putatiua. hoc dicitur
q. ad. §. si pecuniam. ¶ Pro declaratione istius. l.
ipsam legam per partes. ¶ Ad primum respōsum
opponitur qd filius etia sine patris voluntate obli-
gatur promittendo: vt. l. fina. §. primo. ff. de verbo-
rum obligatio. Sol. fateor qd obligatur non tamen
minuit peculium nisi pater consentiat. et ad hoc hic
requiritur patris consensus. ¶ Quero: dicitur hic
teneatur ac si fideiussorem dedisset. quero: de quo fi-
deiussore loquatur. Tres solutiones sunt in glo. pri-
mo vt pater iubens teneatur sicut tenetur extraneus
fideiubens: et similis parificatio fit. infra de verbo-
rum obligatio. l. si feruum. §. penulti. secundo pater
teneatur ac si dedisset fideiussorem patris iussu. vel
tertio ac si dedisset fideiussorem patrem ipsum: z tūc
procedit ista parificatio: sicut si pater iubēdo cons-
sentit filio: sic etiam fideiubendo consentit: vt. l. exce-
ptionem. C. de euicō. et. l. si grauitam. §. fin. §. qui-
bus cau. pignus tacite cōtra. als incipit pompo. scri-
bit. Sed cōtra: quia aliud est iubere: z aliud fideiubere

bere: vt. l. j. §. quid ergo. §. quod ius. sol. vt in glossa. a
2 ¶ Quero que est ratio qd si fideiubet non tenetur
qd iussu si mādāt iubet vel ratum habet tenetur qd
iussu. et vide quod de natura iussus est et mādati vt
semper precedat. l. si vero non remunerādi. §. si post
creditam. §. man. et. l. si quis mihi bona. §. iussum. §.
de acquit. here. modo si ratum habet retrahitur.
vt. l. si. C. ad macedo. sed fideiubendo nō est sic: quia
fideiussoris natura non est vt precedat: vt in rub. de
fideiuss. non ergo retrahitur.

1 ¶ Donatio quam facit filius per se an valeat.
2 Donatio inter virum et vxorem est prohibita a lege
et ex ea nō outur obligatio ciuilis vel naturalis nec
fideiussor et accedit.
3 Damm a filio pro patre volente donare qñ valeat.
4 Filius si soluit pro patre qui donare volebat quan-
do animo donandi et quando animo rephabendi vi-
deatur donare.
5 Pater an possit filio inuito reuocare donata per ip-
sum filium causa mortis patre permittente.
Laurela quod pater non possit donationem causa
mortis factam per filium ipso patre consentiente re-
uocare.

Si vero pater dona. Lege cum isto
iussu. j. eodem. l. in edib. §. quod fi-
lius. §. eodem. l. in edib. quia huc contradicit: et hic
innuit q. si filius non erat debitor donatio nō valet.
Contra oppo. de l. in edibus. §. quod filius. j. eodē.
glo. dat tres solu. Una quod hic promissione: ibi tra-
ditione fiebat donatio. Alij dicunt quod ibi filius
ipse donabat volens donare per se. ideo valet: hic
volebat donare pater q. nō pot per filiu nō debitor-
rem. ratio: q. pater si vult donare mediante persona
filij nō debitoris oportet q. filius donet patri et pa-
ter illi possit donare. sed donatio inter patrē et filiu
nō pot esse. bl. ij. C. de inof. dona. et. l. donationes. C.
de dona. inter vir. z vx. ergo. zc. Sed ista nō est bo-
na lectu. z reprehendit per l. si p. patre. in prin. z. §. j.
de in rem ver. vbi filius nō debitor. p. mittendo alte-
ri pot donare patri. et per hoc pater q. pcedens solu-
tio nō est vera: quia idē est in. p. missione z traditōe.
¶ Preterea in. §. q. filius. expresse dicit q. pater ipse
donat per filiu. Tertia solu. est qñ filius est debitor
ipse pater donat vt hic. sed quando non est debitor
bene valet: non tamen vt pater videtur donare sed
ipse filius: sed non placet: q. si ipse filius det nomine
patris: et pater donare videtur in. §. q. si filius. j. re-
sponso. et ideo dicas q. etiā si filius nō esset debitor
valet donatio: vt. d. l. si pro patre. j. r. fo. z. §. j. nec ob.
qd hic innuit: q. hic sumit argu. a contrario sensu qd
sumi nō debet: q. resultat prauus intellectus: nec ob-
stant ille dictiones aduersariū cū vero: q. aduersan-
tur ad factū nō ad ius. ¶ Et ideo vt habeas istam
materiam. primo si filius ipse donat per se cum ipse
vult donare an valeat. dic aut donatio eius incipit a
traditione: aut a promissione. primo casu aut donat
rem castrensis vel quasi castrensis peculij z valet: vt
infra eodem. l. si filius. in fi. aut rem aduentitij pecu-
lij et valet patre permittente. vt. l. fi. §. filij. de bo. que
libe. et no. infra eodem. l. filius. in fi. aut rem pfectitij

¶ Que est ratio. de differentia inter iubere et fidei-
iubere. vide in lege pma. §. quid ergo. ff. quod iussu.
et in l. si mandato. C. quod cum eo. et in l. ecce. C. de
exceptionibus.

Si vero non potest esse. Donatio inter patrem et
filium nō
peculij: vel rem patris permittēte pa-
tre: et tūc valet. vt. j. e. l. in edib. §. qd
filius. ij. r. fo. recte intelligēdo: ibi in fi-
lio: et due donationes vident. vna qua
pater donat filio alia qua: filij donat
extraneo. Nec ob. q. pater nō potest fi-
lio donare: q. verum est si debet ap-
eum remanere: sed si statim ad aliū
no: glo. in
l. si donatione. C. de colla. Item valet quando pater
donat filijs pro alimentis secundum gl. no. in l. ij. C.
de inoffi. dona. Item quādo donat filie in parapher-
num. l. si. C. de pac. comen. filius autem potest patri
donare. tex. est in d. l. si pro patre. §. j. hic allega. z qd
dixi. §. nisi iurata sit: intellige tamen nisi esset inoffi-
ciosa per nota. per Bartolum in l. titia. §. imperator.
de legatis. ij. alia dic vt hic per Barto. Adde que di-
xi post Bartol. in dicta. l. ij. C. de inoffi. dona. et per
Bartolum in l. frater a fratre. in vltima columna. de
p. l. indebi. z in l. si qd p. eo. §. j. de fideiuss. z an possit
reuocari. dixi in dicta. l. frater a fratre z i. d. l. ij. de inoffi. do-
na. et dum. §. dixi an iuramentum validet. vide Bal-
dum in dicta. l. ij. in principio. C. de inoffi. dona. quid
autem in donatione facta a matre. dic quod equipa-
ratur donationi facte a patre filio emancipato: vt no-
tat Bald. in l. filium. C. fami. et. in. ij. columna. et ibi
etiam vide an valeat donatio inter patrem et filiu
vtrum autem si donatio esset facta filio in potestate
recipienti pro se et suis posteris qui postea nati sunt
post mortem ab initio absq. cōfirmatione mortis re-
uertit donatio quo ad posteros. vide Bald. in l. fi.
ad fi. C. de dona.

Adde q. donatio facta per patrem filio cum iura-
mento valeat. tenz Bald. consi. cclxij. ij. lib. et quā-
do valeat donatio inter patrem et filium. vide pau-
lum de castro cōsilio. cv. z an si sint alij filij possint di-
ci inofficiosa. per eundem baldum cōsilio. lxxij. j. li-
bro. et de dona. inter patrem et filium. vide Aldra.
consilio. clj. Roma. consilio. cclxxij. et de dona. inter
patrem et filium naturalem. eundem Romanum cō-
silio. cccv. et. ccccxij.

¶ Remanere. sed dom. Joan. in dicta. l. in edibus.
in. §. quod si filius tenet quod etiam quando debet
ad alium transferri q. ad filiam non valet donatio:
sed in quantum ad extraneum bene tenet per rationē
l. placet. de acquiren. here. hic adde in simili no. per
Bal. in l. hac edictali. in prin. in. iij. colum. C. de secū.
nup. vbi allegat. l. suspicius. qui est bonus text. §. de
dona. inter vir. et vx. Adde quod si filius de con-
sensu patris donat bona in quibus ipse pater habet
vsumfructum focero ipsius patris an valeat dona-
tio. vide pet. de ancha. consilio. cv. z an filia donēs
fratribus hereditatem paternam sibi. obuenturam
cum consensu ipsius patris possit mortuis. fratribus
ad eandem venire. vide Bald. consilio. xcij. ij. lib.
et an donatio bonozum aduentitiozum facta per fi-

lium confirmetur morte patris. vide Paul. de castro... a. Est prohibita a lege. sed quod valeat donatio in ter viri et vxorem si agatur vt donari? donet alteri et sic contra Bart. videtur text. in l. si sponsus. §. concessa. de donatio. inter virum et vxorem. et in lege profectitia. §. si quis certam supra de iure do. et in lege quod autem. §. si na. cum lege sequen. de donatio. inter virum et vxorem. et hanc partem contra Barto. tenet hic Imol. pro quo vide que no. Bald. in simili. in l. hac edicta li. ii. col. C. de secum. nup. b. Non remanet. Sed Imol. hic et magis comunit ter docto. dicunt hanc rōnem. Bar. falsam. c. Inciperet. Ald. de Bart. s. in prin. d. Aduentus peculij. sed in hoc videtur consideran dum per ea que post no. glo. in lege prima. supra de b. aut. tu. et ob hoc dicit dominus Joan. in lege edib? §. quod si filius. infra eodem quod distinctio Bart. hic potest procedere in aduentibus salibus quorum pater haberet vsufructū. alias secus: vt ibi per eū. nec videtur etiā filium posse alteri donare patre consentiente. q. patri est concessa administratio aduentitiorum. lege prima. C. de bo. mate. non autem perditio. et sic non intelligitur permissa donatio. lege filius. infra eodem facit lege fil. supra de cura. fur. et bene facit quod no. Barto. in l. frater a fratre. in vlti ma charta. de condi. indebi. et quod dictum est filiū fa. non posse donare aduentitia patre consentiente. nec patrem posse donare cōsentiente filio posset pro cedere si filius. sit minor. xxv. an. per no. in lege fin. supra de cur. fur. sed si esset maior: tūc forte posset pa tre cōsentire similitur patre volente filio per legē si. §. filius autē. C. de bo. que li. licet vt dixi non possit do nare patri per no. in l. de aut. tut. Adde que posui proxima precedēti apostilla ma xime Pet. de ancha. consilio. cv. Et in quantum vult Alexā. quod filius non possit donare patri per legē primā. de auctorita. tuto. adde quod ibi ipse videtur tenere contrarium quod imo possit pro qua opi. con siliū Ange. consilio. cccij. et Roma. consil. ccccxxv. Bal. consilio. lix. ij. lib. Angel. consil. cclij. e. Respondet eo. Imo. dicit hanc distinctionem nō vi deri bonam: q. etiam isto casu non presumitur face re alio donādi nisi appareat. d. l. si filius nō violādo li terā vbi etiā hāc partē videt sentire Bar. licet Lyn. ibi aliter sentire videtur. hoc tamen forte esset limi tandum nisi filius esset diues: et summa esset modi ca vel nisi circa alimentā patris fieret solutio vlt pmissio per nota per Lynum. in d. l. si filius. et. j. ea. l. ali meuta. et. l. virum. de donis. inter virum. et in l. et om nino. ff. de impetu. et no. per Barto. in l. que dotis. in ij. col. s. lo. marri. et ita in hoc casu tantum posset sal uari Bart. hic secundum Hof. in l. que dotis. q. al's esset contra casum dicte. l. si filius.

ad trebell. cogi. §. hi qui solidum. ¶ Sed cōtra hoc videtur. l. si liqueat. §. si. C. de inoffi. dona. An. Jaco. de are. q. ibi noie mariti donauit. Sed ista videtur contra. l. illam. dic ergo q. vxor ibi videt donare in propter hoc in bonis eius non potest inducti quere la inofficiose donationis cum ab initio eo modo ad mulierem peruenit vt statim recederet: sed haberet respectus ad patrimonium mariti si donatio quam ipse fecit est inofficiosa: sed etiam hoc nō placet per d. l. profectitia. §. pe. et per. l. cum vxor. eo. titu. vbi est expressum qd aliter coniugū non potest suo noie do nare alteri coniuge permittente. Dic ergo q. dona tio inter virum et vxorem est prohibita a. l. i. et ideo ex ea non oritur obligatio ciuilit vel naturalis: vt. l. si non fortem. in prin. de condi. inde. quod patz: q. a ei non accedit fideiusor. l. si sponsus. §. si vxor. de don. inter vir. et vxor. et qd sit. phibita. dicit tex. in l. iij. e. ti. et ideo si vir qui donat muliere permittente videtur donare ipse sibi quereur obligatio naturalis ad an tidora qua tenetur donatarius: qd esse nō debet cū sibi nil possit queri: nec ciuilit nec naturaliter: sed hoc quod dixi in. §. q. filius. ij. responso. loquitur in fi lio donante patris voluntate rem patris. et sic sunt due donationes. ratio: q. filio non remanet nisi dicit obligatio naturalis que non est prohibita iuxta patrem et filium vel filio quasi ab extraneo: vt. l. frater a fratre. de condi. inde. et sic filius videt donare cū nil ciuile remanet apud eum. Sed posses tu dicere imo ius reuocandi per titulu de reuocandis dona tionibus. Solu. illud pot contingere delicto donata rij qd non debemus attendere: vt. l. inter stipulante. §. sacram. si vero posset reuocari ex partū cōuētiō tunc secus esset: vt. j. dicit circa donationē causa mor. Si vero donatio filij inciperet a pmissione tunc va leret vt filius ipse obliget. l. si. §. j. de rōbo. obli. in nō preiudicaret patri in peculio nisi consensisset vt hic. Sed qd quod quid si filius dat vel pmittit p patre volente donare an valeat. dic aut incipit a traditio ne: aut a promissione. primo casu aut tradit rem ca strēsis vel quasi castreū peculij et valet. et sunt due donationes si filius donare volebat vt hic. ver. cū. no. cōiuncta. l. filius. j. eo. in. fi. aut rem aduentitij peculij et valet eadē rōne et erūt due donationes: aut rē pa tris vel pfectitij peculij et valet et vna tantū est do natio: et ipse pater donare vt. j. eo. l. in edib? §. qd filius. j. responso. Si vero incipit a pmissione et tunc aut filius erat debitor patris aut non. primo casu quando patris est debitor: tunc pater videtur dona re: vt hac. l. ij. responso. aut non est debitor et secun dum glo. nō valet: fm Ja. de are. sic vt. l. ij. et. l. si pro patre in prin. de in rē verso. et in ver. filius. Ratio quia ipso actu filius obligatur patri naturaliter cui dona re vult. et sic videtur delegare debitorem. Tertio qd quid in dubio si filius soluit pro pre ei cui pater donare volebat vel alias et tenebatur vtrū videat filius facere animo donandi vel animo rehabendi. Respondeo: aut filius incipit a traditione. et in du bio presumitur animo donandi: vt. C. de neg. gest. l. si filius et ibi not. aut incipit a promissione postea sol uit et tunc videt facere necessitate pcedētis obliga tionis animo rehabendi nisi aliud appareat vt lege heredes. §. si filius. s. fami. et. et. d. l. si pro pre. in pu

et. §. j. ¶ Quarto solet formari qdō per Dyn. si fi lius permittente patre donauerit causa mortis. qd vt pater filio inuito possit reuocare. et videtur qd sic vt. l. in edibus. §. si filius. vbi dicitur qd pater vi detur donare vt regula iuris. et est velle. Sz in p riu videt. §. qd filius. ij. responso. vbi dicitur quod ipse filius donat. Ly. ponit et recitat dictū hoc p Dyn. in l. nec fratris. C. de dona. cau. mor. et dicit aut filius donauit causa mortis rē suam filij: et ipse filius videtur donare. nec pater potest reuocare q. rem suam etiā ipse donat. vt arg. l. si. §. filius. C. de bo. q. libe. aut rem patris et tunc pot reuocare q. ipse pater vi detur donare: vt. j. qui. et a. qui. l. si quis hac lege. §. si filius. vbi pbat hec distinctio ar. d. §. qd si filius. Sz ita vident contra dicta superius qd ipse filius do nare videt quando patre consentiente donat res pa tris: et ideo reuocatio patris est necessaria. Credo dictum Dyn. verū et semper tenui illud: quia si pater donat filio tūc si est reuersura a filio irrevocabiliter valet sed si est reuersura ad filium aliquo pacto facto vel expresse non valet illa donatio quia pater vide tur donare filio: q. fm hoc acquiritur filio ex hac do natione de iure ciuili quod esse potest: vt. s. dicit. et ideo ipse pater videtur donare. et ipse potest reuoca re arg. l. pure. §. pe. et. l. apud celsum. §. apud iulia. j. de do. exce. Remediū ergo est qd pater pmittat ex pte nō reuocare sine voluntate filij non ipsi filio. Sz ei cui donat vel notario publico stipulanti recipiēti noie eius cui donat tunc nō pot reuocari sine volun tate filij et hec vera si est donatio causa mortis et fi lius in potestate. Sed si est filius emancipatus di cam. j. tit. j. l. qui pretio. vbi hoc tangitur. Si pecunia mibi. Donatio simplex cō ditionalis valet con ditione existente post mortem donatus. h. d. qdā habent in tex. furemē quidam siue viuēt: et si ha bes furemē facit dubium quia per furemē reuoca tur mandatum: vt. l. si quis alicui. s. de acquirēda hereditate. C. oppo. de. l. sub conditione. j. de sol. Solu. vt ibi. C. oppo. de. l. etus qui. §. quas vero. s. si ce. peta. Solu. vt dicam. j. proxi. §. C. oppo. de. l. si ego. §. si res. s. de iure do. Sol. quandoq. dano r donatio est simplex et tunc sufficit conditionem exi stere post mortem donatus vt hic. quandoq. non est donatio simplex: sed donatio ob causam: et tunc loquitur. l. si ego. §. si res. s. de iure do. cum enim tunc sit contractus inuolatus sicut penitētia reuoca tur vita morte. fallit fauore dotis vt hic p. Sed quomodo est simplex hic: quia est conditionalis: et ergo non est simplex: vt. l. j. §. ij. s. eo. sed dico q. cōdi tio hic non respicit cōmodum donatoris: secus si re spiceret commodum: vt. s. eo. l. j. §. j. Mandatum quando morte finitur. Mandatum de sol uendo ex causa do nationis morte mandantis finitur. hoc dicit. Jte. §. est subditis: et sic mandatum de numerando finitur morte. contra. s. proxi. §. Solu. ibi numerauit dona tarius hic numerari mandauit. Unde cum numera uit distinguit vt. s. proxi. cum numerari mandauit dic vt hoc. C. oppo. de. l. hoc iure. §. si quis de de rit. j. eo. de. solve. vt in gloss. et bene. C. oppo. de. l. si

videtur. Vide Bald. in l. senium. C. qui testa. fa cere possunt. Adde. quod hanc opi. Bartol. videtur sequi Pe. de ancha. consilio. lxxv. limitando cum filius donat capaci. Sed si filius donaret vxori causa mortis res sponsus. in princip. et. l. sed interim. §. sentientis et promit tentis per stipulatio nem trade re post mor tem filij et vxori et sic nuri vult ipse quod hoc nō ob stante pater post possit illam reuo care. C. Si pecunia. pe nitentia re uocatur. adde quod fallit nisi iuratus sit contractus glo. est singu. in dicta. l. si pecuniam. s. de conditio. ob causam. de cuius glossa intellectui et veritate ibi scribam. Andreas p. omate. C. fallit fauore. et hoc ha bes inferre quod in contractu inopinato pie cause non est locus penitentie: nisi quod fallit Bartol. hic refert ad casum mortis non autem penitentie tamen dictum eius debet intelligi fm. l. quā allegat per ea que notat ipse in. l. non solum. §. liberationis verba s. de liber. lega. et. l. si ego. §. si rem quam allegat. lo quitur tamen in casu mortis non autem penitentie: hoc videtur magis clare Barto. in l. si cum fundum in fine s. de pactis. cui videntur applaudere verba ipsius in. l. si ego. in principio. et hec quidem loca Barto. ponit domi. Bas. p. cepto: meus dum quere retur an in contractu inopinato pie cause esset lo cus penitentie in. l. ij. §. idem erit. supra de condi. ob causam de quo articulo dic vt ibi plene cum do mi. Alexan. in l. si pecuniam in. xij. et sequen. et in. eodem titulo. de condi. ob causam. et hec nota. vide Areti. consilio. cxliij. C. fauore dotis. Ald. de Bal. in l. sicut in fi. de acti. et obliga. et in l. mandatum. in. iij. col. C. manda. C. Sed si quis morte finatur. an mandatum mor te finatur. vide Barto. plene in. l. non solum. §. mor te. in. j. et. ij. col. s. de ope. noui num. In gra. ia autem pape an mādātū ad executionē et? expret p morte pape recurrēdū est a. d. c. si sup. gra. de off. dele. i. vj. q. si gra erat tā perfecta nō expirat: vt ibi. et Bald. in l. mandati. C. manda. et de materia latius hic p do. Jo. et docto. Et ad de q. ad pias causas mandatum morte mandantis nō finit etiā re integra: nec heres pot reuocare mādātū. text. est qui nō est alibi in de. exm. de para. liso. §. in eo vero casu. fm Bal. in aut. si qua mulier. in penul. col. de sac. sanc. ecclie. facit qd no. Bal. in l. sicut in fi. C. de actio. et ob. Et adde q. si acus qui mādāt morte mādantis nō finit: tunc etiā

non finitur officium procuratoris fm Bal. et Alco. de neap. in l. si quedam. C. de actio. z obliga. de hac materia vide Bartol. in l. eius qui in prouincia. s. si cer. peta. per de. de ancha. in de. j. in fin. de renūtia. et Bald. late in d. l. mandatum. C. manda. z singula riter p bar tol. in l. si defunctus. de procur. hic allega. dicit etiaz Bal. in d. l. mandatum. quod ad pias a causas mā datū mor te non fini tur. z ideo

Jacob. de bel. in dicta l. eius qui i prouincia. z ibi plene per eū. Et de hac materia ad intellectum dicte. l. si quis mā cipijs. vide que dixi post Fulgo. in l. morte. s. de iu. omnium iudicium.

Adde quando mandatum non extinguatur morte. Bal. consi. xlii. j. lib.

a C. Oppo. de l. illam. vide ibi. z adde Bart. in l. j. C. de actio. z oblig.

b C. Alterius oppo. limita fm Bal. in l. j. in ij. col. C. de act. z oblig. nisi mandans decessisset sine herede: alias secus per illum tert.

c C. Extra glo. op. vide Bal. in l. fundi. de acqui. pos.

d C. Opp. ad hoc. de hoc vide no. Bald. in l. id quod pauperibus. in x. col. C. de sac. sanc. ecc. Barto. in l. si vero non remunerandi. s. idem marcellus. s. māda. dixi in l. vlti. de solu.

e C. Titio. presumitur. causa pia facit presumi quod alias non esset facturus vide qd no. Bald. in l. sicut in fine. C. de actio. z obligatio. z in l. j. in ij. col. C. de fal. cau. adiec. lega.

f C. Non presumitur finalis. an in dubio presumatur causa finalis vel impulsiva glo. z Jo. an. supra in c. post translationē. s. ceterū. de renū. z in c. z si Chist? de iure iur. ad fi. per glo. in c. is omnibus. l. j. distincio. z in c. due. in. q. ij. Bal. in l. j. ff. solu. mari. z vide hic Jmo. z Bal. post Ly. z in l. g. salter. C. de episc. et cle. Et adde qd gerūdū semper facit presumi cau sam finalē fm Bal. in l. id qd pauperibus. in j. colū. z C. de episc. z de. z Bal. in l. si repetendi. C. de cōdi. ob cau. et dicit Bald. in l. dictam. l. C. de cōdi. ob cau. in e iij. colū. qd fauore ecclesie semper presumitur causa finalis per l. cū. s. mulier. de cōdi. inde. z ad Bar. hic adde Bald. in l. j. in j. col. ad fi. C. de cōfes. z dicit idē Bal. in aut. ex testamēto in ij. colum. C. de coll. quod in donatione remuneratoia facta inter coniu z cōs non presumitur finalis causa in dubio. z vide f que not. Bald. in l. eam quam in ij. colum. C. de fideicom. z que dicatur causa fina. vide Bald. in l. j. in iij. col. C. de fal. ca. adie. lega. late per docto. maxime Jmol. in d. c. post translationem aliquid per Bald. in l. j. in vj. colū. ff. solu. mari. per Car. d. z Jmo. in l. penul. de cler. conu.

de l. si liquidē. C. de actio. z obli. vbi mandatū in rem suam extinguitur morte mandantis. breuiter intelli go. l. illam qd finitur morte mandā: es qm non habet heredem: quia tunc non est ille cuius nomine agere posset: tunc agitur vtili ex persona sua: secus si herede dem habuit. Alterius oppo. b de l. fundi. circa fin. j. de acqui. posses. glo. hic notanter soluit. z tene eam menti. dicit gl. refert. aut quis mandauit aliquid ad quod tenebatur de necessitate z tunc non extinguitur morte: aut mandat aliquid ad quod non tenebatur de necessitate: z tunc extinguitur morte: vt in glo. idem not. in l. eius qui in prouincia. s. si cer. peta. et vide istam gloss. que incipit hoc etiam casu. ibi item non videtur finiri. z c. Extra gloss. oppo. ad istaz solutionem de l. si defunctus. s. de procura. vbi mā datum ad iudicia morte finitur re integra. Aldradus dicit qd mandatū ad id quod habet necessē p cise facere non finitur morte: secus si precise non cogitur: quia sufficit procuratorem pati vt aduersarius mittatur in possessionem: et sic causatur: vt. l. satis. de in ius vocan. z sic morte finitur. C. Oppo. de l. si vero non remunerandi. s. finali. s. manda. z j. ti. j. l. mortis causa. s. titia. vbi mandatū finitur morte. gloss. soluit qd mandatū quod confertur post mortem morte non finitur: vt supra secus si deberet fieri ante mortem. C. Opp. ad hoc. de l. cū pater. s. me uio. s. de leg. ij. glossa allegat illam legem z ibi dicit melius. Quodam est mandatū expediēdi post mortem. z dic vt dixi. quandoqz est mā datum quod debet expediri in vita sed effectus confert post mortem. vt donatio causa mortis: z tunc distinguit: aut sciens fuit aut ignorans vt. l. cum pater. s. me uio. de lega. ij. distinguere ergo. potes a teipso id qd Lyn. tangit in l. mandatum. C. mandati: sed nihil dicit pfecte: Et ex predictis habes materiam perfectam: z ex predictis apparet intellectus legis vltime. j. de solutionibus.

Et datum ob causam fauorabilem vel piam censetur causa finalis in donatione.

1. Causa finalis que dicatur z que impulsiva.

2. Causa cessante quando cesset effectus.

Defect? cause finalis parat donatori cō ditionem ob causam. secus in defectum cause impulsivae hoc dicit. habemus declarare que sit causa finalis z que impulsiva. secunda an deficiē te causa deficiat effectus. nec dym. nec alij bene declarant. C. Oppo. de l. si quis pro redemptione. C. eo. gloss. dicit ibi speciale. tunc dicit quod vbi cūqz de tur ob causam fauorabilem vel piam in dubio causa finalis presumitur: vt nbas z redimas captiuos. vt dicta. l. si quis pro redemptione: et. l. si ego in principio. s. de iure dotium. Modo que est ratio dic. qd si detur ob causam fauorabilem. tunc videtur velle quod fiat in salutem anime: quia forte alias non dedisset. C. Sed quero quid in dubio? z gloss. dicit qd non presumitur finalis? z domi. Dyn. videtur tenere gloss. cum aliqua adiectione: z ponit dicum stum: z illam adiectionem ponit in c. decet. extra de regulis iuris. libro. vj. Lyn. tractat in l. generaliter. C. de episc. z cle. Sui. de eug. in l. si pecuniam. in fi. s. de cōdi. ob cau. Spec. in titulo. de dispū. z allegat. s. de hoc. sed quicquid scribatur nescitur intelligere: z tra-

no diuersitatis est quia equiuocatio est. tu aut scias quod est conditio modus et causa in pposito et oia ista assumuntur vt causa in ista materia: aut ergo causa apponitur per modum conditionis et non est dubium quod conditio est causa finalis et ea cessante cessat dispositio. l. cedere diem. de verbo sig. et. l. qui heredi. in fine. de condi. et demon. fallit in casib? notatis in l. j. C. de insti. et substi. per gloss. et Lyn. et Dyn. in c. imputari. extra de reg. iur. libro. vj. et. l. in te stamento supra de condi. et demon. quandoqz causa sumitur pro modo: vt in toto titu. de condi. ob cau. modus assumitur pro causa. et in omnibus contractibus unominatis. do vt facias. zc. vbi assumitur a modus pro causa. Et videamus an modus sit causa finalis vel impulsiva. dic aut modus iste vel causa respicit vtilitatem alterius quam ei? cui datur vt do tibi centum vt emas fundum titio. tunc presumitur finalis: vt. l. titio in fine supra de condi. et demon. str. et. l. quibus diebus in fine eodem titulo. et. l. si tibi pure. de leg. iij. quandoqz respicit comodum ei? cui datur: et tunc aut ad substantiam actus causa requiritur de necessitate. et tunc causa finalis presumitur: vt. l. sed si mors. s. finali. cum. l. seq. supra de dona. in ter virum et uxorem. quandoqz de necessitate non requiritur causa et tunc aut ille modus respicit causam fauorabilem et piam et presumitur finalis. vt lege si ego. in princ. supra de iure do. et lege si quis pro redemptione. C. eodem. et hoc videtur pro anima sua facere qui donat. aut non est fauorabilis causa et pia: et tunc impulsiva presumitur: vt lege titio centū. ij. responso de condi. et demon. Vbi cūqz dixi causam finalem presumi: an cessante causa illa cesset effectus: et possit repeti. et dic in vltimis voluntatibus si illa causa per modum modi adiecta cessat per casum fortuitum repeti non potest vt lege si fundum p fideicommissum. s. primo. de lega. j. non ob. l. titio centum. ver. si cum ante nup. de condi. et demon. et ibi dixi. In contractibus vero si ista causa cessat repetitio daretur vt hic. et in toto titulo. de condi. ob causam. Tertio sumitur causa proprie de preterito: vt. l. damus. supra de condi. inde. et lege si ita legatum. in fi. supra de condi. et demon. tunc quedam est causa legis: et presumitur finalis. l. cum tale. s. falsam. de condi. et demon. nisi aliud expresse preteritur. in l. j. s. ferum. supra de postu. ita dicitur communiter. Sed veritas est quod glo. in d. s. falsam. nō dicit de causa: sed dicit de ratione legis que si habet locum habet locum obseruantia legis et de futuro est: vt. l. cū mulier. supra sol. ma. causa proprie est de preterito. pone enim qd non fuit verum qd illa calphurnia inquietauerit pretorem. vel qd in persona gregorie acciderit illud quod dicit in aut. de non eligē. secundo nub. in princ. certe non virtatur dispositio: qd illa impulsiva est: idem in statutis. et isto modo assumēdo? vt in ista causa cessante cesset effectus. et dic qd non. vt. s. ferū. Si vero accipis causam: pro rōne: et tunc si quis vtrum cessante causa cesset effectus: et tunc aut est actus perfectus et cessante causa non cessat effectus. vt lege fina. ff. vnde liberi. aut est act? cō summandus: tunc aut supersunt reliquie et nō cessat effectus. vt. l. ij. s. rerū amotarū. et. l. ex duobus. s. de vulg. et pupi. et. l. vnus. s. feruus. j. de questio. aut

Andre. Pomate. Videamus. Aduerte tamē qd in dubio quoties causa respicit comodū meri? ei? cui datur qd presumitur causa impulsiva et non finalis. tex. in l. si mulier et ibi Bar. not. C. de iure dot. et idem est quotiescūqz. l. vritur dictione forte vt est gl. in cle. j. de mille reliquie supersunt: et tunc cessant appella. in te causa cessat effectus: vt. l. fina. vnde ver. forte? qd ibi imol.

post do. Anto. de but. in vj. col. et. d. abb. in c. qm frequenter in prin. col. ix. post dom. Ant. de bu. extra vt lit. nō contest. et vide oino per istā regulā de dictione forte. do. Alex. in l. rōne. s. qd vulgo. col. xj. in reproba tione dicti Bald. in l. filii que habentē. C. famil. er. in pe. co. s. ad. l. fal. vt vide old. cōsil. v. et imol. xxiij. C. l. si ego. Sed do. Jo. an. ad. l. pe. C. e. videtur dicere quod aut adiecti conditionem vel causam in donatione circa id ad quod tu de necessitate tenebaris facere aut non.

C. Non est fauorabilis in contractibus quando dicatur datum ob causam finalem vel impulsivam. vide. l. si mulier. et ibi Ly. et Bal. et glo. C. de iure do. vbi ponuntur alique questiones in materia.

C. In contractibus. vide Bald. in l. nec apud. de here. insti.

C. Causa legis vtrum causa legis presumatur finalis. Adde Bar. in extrauagan. ad reprimendum. in ver. nec ratio eorum. et ibi per eum qualiter colligit ratio finalis. l. hic per Jmol. et adde quod etiam tūc dicatur causa finalis quando etiam est tacita nulla alia reddi potest: vt est gl. nota. et ibi Bald. l. quamuis. C. de fideicom. et licet dicatur quod cessante ratione legis impulsiva non cesset dispositio legis. lege prima. s. serum. supra de postu. tamen fallit secundum Bald. in l. z si post tres. supra si quis cau. nisi statuens non statuisset aliter nisi causa impulsiva locus habuisset. facit quod not. in l. tale pactum. s. fi. supra de pac. facit etiam quod not. Barto. in l. adigere. s. quodamuis de iure pat. et in l. demonstratio. s. quod autem. de condi. et demon. per Bald. in dicta lege generaliter. de episc. et cle. per Car. et Jmol. in dicto. c. penulti. de cler. coniug. vtrum cessante causa cesset effectus. v de hic do. Joan. adducentem aliqua in contrarium. An autem corre. ta ratione finali legis intelligatur correcte lex. vide hic late dom. Joan. in dicto capitulo post translationem. de renūtiatio. tenet quod sic super gloss. que incipit argumen. est hic quod videtur verum quando ratio legis nō colligitur expresse ex tert. illius legis. et allegat ad hoc in lege prima. ff. de legi. tu. vide quod ibi dixi. et ad Bartol. hic adde Baldum in dicta lege generaliter. C. de episc. et cler. et quando cessante ratione legis cesset legis dispositio. vide per Jacob. de are. in lege prima. solu. ma. et ibi aliquid per Jmolam in pe. colū. et ibi latius per Bald. per omnes in d. c. post translationem. aliquid in c. cum cessante. de appel. p. Ray. plene in repetitione dicte legis. infra solu. ma. et ibi Ly. qui alle. glo. singu. secundum eum in dicta lege tale pactum. s. finali. et dicit Bald. in l. de quibus. in ij. columna. ff. de legibus. quod vbi statutum est potentius sua ratione ibi non presumitur impulsiva.

De l. si quis argentum. Ad de Ro. cõsil. cccclxxvij.
Effectiois. Adde que dicit Ange. multum not.
in l. miles. §. mulier. supra de testa. mili. quod non va-

let donatio facta a puero concubine future. quod
not. multum ad limitationem huius litere: et hoc qd
verecidū
ē tales ha
bere fidos
eris bar.
ibi. Ange.
tamen non
firmat ipa
gano.

Ad de
quod bal.
si. cccvij.
z. cccxij. ij. a
li. in facto
p. illustris.
fimo domi
no Barna
boue prin
cipe Me-
diolani cõ
sulit qd
militis hu
ius: p. spof
funt dona
re concubi
nis.
Repre-
henditur. b
fimo. et ro
man? hic
tenet glo-
fam cõtra
Barto.

Hec ob. j. Vide Bar. et que ibi dixi.
Celestis militie. Clericus non potest donare cõ-
cubine sicut nec miles. Ad de Barto. in dicta lege se-
cunda. et in dicta lege miles. et in lege miles. §. mul-
lier. de testa. milita. et in l. mulierem. de his qui. vt in
di. et Joan. andr. in regu. si sine culpa. in. vij. colūna.
in mercuria. idem dicas in doctore secundum Joā.
andre. in. c. de his. de sepul. in nouel. et quod voluit
hostien. in summa. de dona. §. et cui. ad de quod non
valet donatio facta hystioni: imo repeti pōt. lxxvij.
distinctio. c. donent. cum sequē. et ad id quod dixi de
doctore dic idem in aduocato. et ad de Barto. in di-
cta lege miles. in fi. p. inci. et ibi Angel. ad de et limita-
ta predictam nisi tales persone donarēt propter me-
rita: quia si de meritis constat aliter quam per asser-
tionem donantis valet donatio. fm de. de ancha. q.
ita cõsuluit pro concubina cuiusdam sacerdotis et?
consilio. cccviii.

Hodie semper. contrarium tenet Bartol. in lege
iuris gentium. §. sed cum nulla. et ibi dixi. §. de pac. et
vide eum ibi in. §. quoniam adde que dicatur perfe-
cta donatio quo ad hoc vt reuocari non possit id qd
nota fimo. in l. aquilus. j. eodem.

Emptionem. Adde Bart. in lege prima. §. j. in fi.
infra de superficiebus.

lib. et lege generaliter de epi. et cleri.
Quedam est causa nominis: z hic
aut apponit in vltimis voluntatib? si-
ue in contractibus. et dic plene vt scri-
psi de condi. et demon. lege demon-
stratio. §. j. ij. z. ij. ij. z. in. vj. q. z per totū
esset longa lectio hic omitto.

Etiam per in-
terpo. Cõponi. de. l.
si quis argētum. §. pe.
C. eodem titulo. vbi per
stipulationem debet fieri: sed per in-
terpositam personam fieri non potest
stipulatio: vt lege prima. de verb. obli.
ergo. zc. sed dic qd fit hic traditio: scilicet
cus si in promissione secundum illa tē-
pora secus hodie: q. nudo pacto: vt. l.
si quis argentum. C. eodem. dicitur. j.
eodem lege absentia.

Clericus non potest donare me-
retrici.
Regari an possit meretrici. remissive. g

Affectiois.
Cõppo. de. l. j. et. ij. su-
pra de p. di. ob. turp. cau.
glo. dicit quod si fit per

traditionem non potest reuocari: sed secus per pro-
missionem: vt hic in glo. et. l. iij. §. sed quod meretrix
ci. de condi. ob. tur. cau. Sed ista gl. reprehenditur
per doc. C. de condi. ob. tur. cau. l. iij. quia meretrix tur-
piter facit qd est meretrix: sed nō turpiter accipit: nec
per traditionem: nec per promissionem. et hoc plus
placet ex generalitate huius. l. Item in specialitate:
que est in milite: et in minore. vt in hac gl. dicitur. nec
obst. j. de actio. et obli. l. si. in. fi. quia ibi meretrix pe-
missit alteri: et sic turpiter. questio nostra loquitur qua-
do aliquis promissit meretrici. Cõppo. de dicta. l. ij.
C. de dona. inter virum et vxor. Sol. speciale in milite.
Richard. in alium. dixit qd sicut miles nō potest do-
nare meretrici. ita nec miles celestis militie: quod in
tellige generaliter in quolibet clerico. ad ducebat. l.
miles: in prin. cum gl. j. de re iudi. Cõppo. alijs mo-
dis vt glo. C. Quero? an quis possit legare istis mu-
lieribus meretricibus. dic vt. l. miles. ita. §. miles. de
testa. mili.

Qualiter emptio cognoscatur a conductione.

Disarum. Cõppo. de. l. si cum
mibi. supra d. dolo.
Sol. ibi: ante qd sit lapis exemptus da-
tur de dolo hic post qd est exempt? da-
tur in rem. Cõppo. qd datur ex eo cõ-
tractu. Sol. hodie semper daretur actio ex eo con-
tractu. secus secundum ista tempora: quia ex pacto na-
do non nascebatur actio. C. Quero? qualiter cogno-
scam emptionem a conductione. et vide glo. decla-
rantem que incipit: scilicet p. di. in. l. cõtem.
§. qui maximos. supra titu. j. Quandoq; venit datio
principaliter in consequentiam venit opus fiendum
tunc est emptio. Quandoq; venit opus fiendum se-
cundario datio: et tunc est locatio. et hoc vult gloss.
hic posita. Barto.

Donatio cā mortis est improprie donatio et in-
statuto non venit appellacione donationis.
Potestas cui est datum liberum arbitrium: an possit
ius alterius ledere. q. non.
Potestas etiam si potest ad sui facere voluntatem nō
potest iniqua agere.
Potestas qui nullam iuris solemnitate tenetur
obseruare: seruare non tenetur ea que sunt iuris na-
turalis.
Non potest reo auferre defensionem: nec testes reci-
pit parte absente.
Talis potestas pōt recipere testes sine iuramento.
Iuramentū testū potest pacto partium remitti.
Solemnitas feriarum inductarum in honorem dei
potest tolli per legem.
Potestas qui nullam iuris solemnitate seruare te-
netur: an poterit admittere in testes personas a iure
prohibitās.
Expense in honorem mercatorum facte per instito-
rem societatis si iusta ratioe facte sunt societati im-
putantur.
Mandatum speciale de donando quod dicitur si di-
catur concedo tibi donare etiam si non dicatur quid
et cui.
Quando causa que requirit speciale mandatum fa-
uore mandantis exprimitur in mandato in genere

Aliud presumit. Adde vitra istos casus filii do-
nare posse vsuras z hoc fauore anime. argumen. gl.
in l. preses. C. de transactio. Item debitum nō liqui-
dum remittere. l. contra iuris. §. fina. cum. l. seq. §. de
pact. Item fallit si remittatur pauperi pars debiti
qui omnia
soluere nō
potest. l. si
plures. vbi
de materia
§. de pact.
vide Bar-
tolum in. l.
p. ma. C. de
anno. z tri-
bu. Adde
quod hā-
bens man-
datum ad
donare. Pet.
de ancha.
confi. xxiij.
vbi consi-
luit qd per
procurato-
rem habē-
tem man-
datum a do-
mino faciē
di transfer-
ri in vxorē
domini de-
bitum an-
num qd
habeat su-
per monte
floren. non
dicitur facta
donatio ipsi
vxori licet mortuus sit do-
minus z ante mortem ratum habuerit debiti descri-
ptionem factam in personam vxoris per procurato-
rem: quia sicut iste procurator non habuisset potesta-
tem donandi vere sic nec ficte: alia allegat que ibi
vide.

sufficit generale mandatum: vt actus
valeat.
Fallit in aditione hereditatis. et in
causa matrimonij quia requiritur ex-
pressio specialis.
Mandatum generale ad petendum re-
stitutionem in integrum quoties op?
fuerit qd sufficit.
Nomina: im dicit fieri quod fit ver-
bis generalibus non tamen genera-
lissimis.
Speciale mandatum quando reperi-
tur fauore aduersarij non sufficit cau-
sam in genere exprunere sed exprimi
debet speciale.
Consensus que prestat pater filio in
iudicio pōt vbi cunq; z quicunq; quo-
modo cunq; prestat.

Ilustfamili-
as. Filij qd hz liberā pe-
culij administrationem
nō pōt donare nisi ex iur-
ta causa vel ex patris permisso: de vel
ex qualitate persone aliud psumit.
Item causa mortis donare non pōt
sine expressa patris commissione vel
cõcessione nisi in castrensi: vel quasi
castrensi. h. d. vsq; ad fi. Cõppo. §.
ad mace. l. j. §. fina. glo. nō soluit. Dic-
tm Dy. ibi odio feneratorum. Item
dicit hic qd nō pōt causa mortis zc.

Intelligitur appellacione donationis venit do-
natio causa mortis dic tamē melius vt hic per fimo-
lam. facit quod nota. Barto. in. l. j. in. fin. princip. §. e.
et ibi dixi. Adde quod appellacione donationis in
statutis non veniat donatio causa mortis. Bal. con-
silio. lxxij. lib.
Ius alterius ledere. per Barto. in extrauagā. ad
reprimendum in verbo videbitur z fimo. hic z an
vigore huius arbitrij possit terminus prorogare. ad
de Joan. andr. in addito. si. in. de. l. §. sequitur.
versic. sed nunquid. z quod no. domi. An. in. c. j. de
constitu. z vigore huius arbitrij an possit contra sta-
tutum. vide Pet. de ancha. confi. clvj.
Ad sui voluntate bene facit que dixi post Bart.
in. l. si sic. in. prin. de. l. j. z istis ad de Bal. in. l. j. qd.
in. prin. C. de inoffi. testa. z in. l. si qd maior. in. prin. C.
de trans. ver. qd si est datū liberū arbitriū. z in. l. pia-

lita. quid si causa cõmittatur sola facti veritate in
specta vide domi. de Hora decisione. l. ij. als. xxxij.
et vide quod notat Baldus in dicta. l. prolatam. et
in lege nemo. C. de senten. vbi quid si committatur
causa de veritate z iustitia sed quid si committatur
pure z simpliciter per hoc non videtur tolli ordo iu-
ris per id quod legitur in capitulo dilecti. de iudi-
cijs. vbi doctores: z in clementina sepe. in glossa. per
Bartolū in extrauaganti. ad reprimendum in ver-
bo simpliciter. Idem si committatur secundum rei
veritatem agnoscendam secundum dominum Jo.
in dicio capitulo dilecti. z in dubio nisi apparenter
aliud constet non presumitur quod fiat commissio
in modum inquisitionis: sed in modum iudicialis
commissiois. et ista est magis communis opinio
doctorū in. c. exhibita. de iudicijs. z in Spe. de inq.
sitio. §. j. versic. sed quid si in litera: ad omnia ista vi-
de in. §. bonefidei. in. l. de actio. et Roma. in rubri.
de arbitris. item si potestas habeat arbitrium non
potest ledere enormiter secundum Baldum in ru-
brica de penis iudic. Item si statutum dicit quod in
homicidijs potestas habeat arbitrium. de iure: et
de facto procedendo: an vigore huius arbitrij pote-

in. ij. col. C. de sen. z ibi etia si dictū fuit oi sub-
tate omitta. z hic adde Bal. i rub. C. de pe. iur. z doc.
in. c. j. de cõsti. Et an vigore hui? arbitrij possit pira
casus rigorosos decidere. fimo. qd nō in. c. j. de con-
stitu. z Bart. in. l. j. C. de leg. z Bal. in. l. j. §. de iusti. et
in. l. i. iur.

Opp. de. l. alienatū. §. donatiōis.
j. de verb. signi. dicit glo. aliud si pro-
fertur a legē. aliud si ab hoie. z sic ap-
pellatio donationis plata a lege in-
telligitur b donatio causa mortis qd
est notādū propter statuta. Sed Ja-
cob. de are. ↑ reprehendit eā z bene.
q. verba debēt intelligi secundum p-
prium significatiōem: vt. l. nō aliter. §.
de legatis. ij. z. l. j. §. si is qui nauē. §.
de exercitio. h. donatio causa mortis
nō est proprie donatio: vt. §. eo. l. j. er-
go zc. ad. l. alienatum. respon. qd ibi
ponitur genus alienationis. ideo do-
natio causa mortis comprehenditur.
Quero quid si est concessum filio
a patre quod faciat testamentum. dic
vt in glo. Quero quid in aduenti-
tius. dic vt in glossa. z dixi in. l. ij. circa
prin. Extra glof. iusta. l. est not. ad
multa. primo cõceditur potestati ar-
bitriū liberū an possit ius alterius le-
dere? hec. l. in. prin. est in argumentis
quod non. quod est verū: z plene exa-
minatur de verborum significatio. in
demen. sepe. versic. non sit tamen in
gloss. in ver. defensiones vbi allegat
bene. Ego dico quod est casus exp-
sus. §. de testamento milita. cū filius
coniuncta. l. j. eodem titulo. Quid
si test dicitur quod potestas possit fa-
cere ad sui voluntatē videtur quod

lita. cod.
titul. adde
Bal. in. l. li-
bertas. de
statu homi-
num z in. l.
j. post bar.
C. de sacro
sanc. eccle.
v. q. et per
hoc infer-
tur contra
id quod di-
xit Barto.
in. l. quin-
s. man. itē
an vigore
hui? arbi-
trij possit
danare ad
perpetuū
carcerē di-
citur quod
non. argu.
l. incredibi-
lem. C. de
pe. z hic. d.
Joan. et
Pau. de ca-
stro. z An-
ge. in. l. si
milita. §. ij.
§. de testa.

rit occidere bannitum: z dic quod non per legē quā-
nis. de transactionibus. Baldus in lege decurionū.
C. de infamibus. z quod ipse notat in lege et si feue-
rior. in principio. et in lege vbi pactum. de transactio-
nibus s in fin. et ibi dixi quod bene posset procedere.

licet accusa-
tor non es-
set idoneus.
adde nota.
in capitulo
primo de
homici. et
gloss. in cle-
menti. sepe
i verbo de
fensionis.
Quid si
datur arbi-
trio iuris re-
procedat se-
cundum e-
quitatem
non atten-
tione iuris re-
gore. an po-
terit proce-
di et de fa-
cto. et de
plano. vide Jacob. butri. in l. proferendum. in prin.
C. de iudi. eundem in l. nec quicquid. §. vbi decretū. de
offic. procon. z leg. z in l. obseruare. §. proficisci. vbi
omnino vide Bald. in materia. Et in no. perpetuo
quod si quis petat causam committi summarie zc.
Item non seruatis terminis vel similiter z papa sim-
pliciter in signatura committat audiat talis et iusti-
tiam faciat. et nihil de petitis cancellauit videntur
omnia petita commissa ita not. tenent domi. de ros-
ta sua decis. lxxix. que incipit item si petatur zc. alle-
gat text. in c. j. de rescrip. z ibi hoc referunt doct. ma-
xime moder. sed mihi videntur quod obstat alia de-
ciso eorum quam retulit in l. fina. in fi. apostille ma.
C. si contra ius vel vti. publi. vtra predicta vide de
arbitrio. not. per Barto. in l. ambiciosa. de decre. ab-
ordi. fac. z in l. present. §. j. de his qui ad eccle. cofu.
et quid si committatur de facto. dixi in l. j. de infa-
adde quid impotest illa verba sola facti veritate in-
specta. ro. consi. ccccxxx. z quid si statutū dicat qd iu-
dex prout voluerit etiam de facto possit se info: ma-
re. vide per eundem consilio. cxxvij. z vide etiā Pau.
de cast. hic cum dicitur qd potestas nullam iuris so-
lennitatem teneatur seruare. Et statutum dans libe-
rum arbitrium. in procedendo iudici qualiter intelli-
gatur vide per et de anchara. consilio. clxxv. z quid si
statutum vel rescriptum dicat summarie proceden-
dum vel iuris ordine pretermisso. vide Specu. in ri-
tu. de offic. oim iudi. §. postremo. ver. vj. circa fi. ver.
a Remanent. ad de qd vigore huius arbitrii nō po-
terit adnare nisi sibi obstat vt iudici zc. ita Bal. in
l. milites. §. j. de testi. mili. z vide qd no. Bal. in l. si pro-
ea. C. mā. nec poterit torquere sine iudicis sūm pau.
de leaza. in commento. c. grauis. in vl. col. de po. et
vide de ius plene p. ro. in rub. de arbi. maric. in vij.

q. z dicit Bal. in l. j. §. ait ptoz. de iure del. qd iudex
habeat arbitriū: nō tenet expedire cām intra tps: et
per Bar. in l. in lege. ff. loca. z Bal. in d. l. obseruare
§. proficisci. de offi. procon. in l. j. z ibi Ang. C. de te-
sta. mili. z adde qd vigore dicti arbitrii bñ forte po-
terit omi-
ti. l. qd fun-
dat se in iu-
ris apic-
bus. l. si fi-
deiuor. §.
quedaz. ff.
man. z qd
ibi Bar. et
in materia
huius arbi-
trij. adde
no. p. Bar.
in l. j. ff. de
testa. mili.
z Bal. in l.
milites. C.
eo. si. z bal.
l. negada
C. q. accus.
z qd nota.
Bar. in d.
l. ambicio-
sa. j. de decre. abordi. fac. z qd habet in. c. exhibita.
de iudi. z vide do. Abb. in d. c. dilect. de iudi.
Defensio sit. Adde Bart. vel Bal. in l. j. de testa.
mili. qui dicit qd est de iure natural. dixi post Bart.
ad repu. ad de Abb. consi. cxiij. lib.
Dico qd non. facit qd dixi post Bar. in l. die pfer-
re. §. is qui litigatorū. §. de arbit. potest tamen dare
licentiā iudici vt recipiat parte non citata. Bal. in l.
si qñ. in. iij. col. C. de testi. z idem Angel. in l. milites.
C. de testa. mili.
Puto qd sic. pñū tñ hic Imo. p. de sepe. de ver. sig.
et p. no. p. bar. ad repu. in verbo sine figura. z cū opi.
Imo. est Bart. in l. milites. C. de testi. mili. z in l. pre-
sbyteri. C. de episc. z cleri. z vide in cle. ij. de testi. et
Bal. in l. solā. C. de testi. in fi. cū Bar. tñ hic tñ pe. de
ancha. in d. cle. sepe. Adde qd Bar. sequitur ro. cōst. x.
vbi allegat lapum ita tenere alle. xxiij. z. xxiij. sub ru-
ba. de ver. sig. in qd facit qd voluit Aug. de ancho. in
libro de potestate ecclesie. q. lxxij. articulo vltimo. qd
papa non potest facere qd dictum testis valeat absq.
iuramento. qd illud de iure diuino fuit inuentum. cū
Laban iurauit Jacob. vt habetur in Gen. z hoc di-
ctum tanqz notabile refert z sequitur Seli. in c. con-
stitutus. extra de rescrip.
Tollit per legē. idē bal. p. illa glo. in l. quadragin-
ta. C. de feriis. cū Bar. hic tñ pe. de anchā. in cle. se-
pe. z Bal. in l. milites. in. j. col. C. de testi. mili. z qd sta-
tutū possit eas tollere tñ Bar. in trāc. represaliarum.
in. iij. q. ix. qñis pñ. per. d. l. prouinciarū. ad de qd
Bal. consi. cxxvij. incip. ista captura. in. j. lib. dicit hoc
verba. z licet statutū seu pactum dicat summarie et
de facto non intelligitur tollere ferias in honorem
dei inductas dement. sepe. de ver. sig. z l. ex quacūq.
in. fi. ff. si quis unus. zc.

clarū. C. de fer. ar. §. in. d. cle. sepe. §. ver. si. sed ibi alia
6 verba sunt. itē an p̄textu istozū verborū poterit ad-
mittere in testes personas a iure. phibitas. Bñ. qui
dam sunt testes de quibz ipsa naturalis rō suspicio-
nem hz ne fallum dicat: vt in inimico capitali. vt qui
cōspirationē facit cōtra me. et iste nō admittet: vt ex
a tra de simo. c. p. mas. qd bñ. pbat. vt em phibit?
ipso iure gentiū. Quidā sunt qd alia rōne phibent
ppter sui status defectum. Et hic aduerte: aut stat?
eius est nullus etiā de iure gentium. vt ferui z dānati
in metallum qui perdunt ea que iuris gentium sunt z
nō admittentur aut perdunt ea que sunt iuris ciui-
lis tñ in totū. vt de potati b in insulam: vel in pre vt
infamis. vt. l. cognitionum. j. de var. z extra. cog. et
isti pñ admitti. vt probat de testa. mili. l. neqz em. §.
j. et. ij. cōiuncta. l. j. eo. it. vbi est casus. p̄dicta vera nisi
verba statuti aliud inducerent. qd em si diceret non
obstāte solēnitare iurigentium dūm sit de maleficio
cōstet legitime: hoc qd dicit p̄stat legitime in p̄ba-
7 tione requirit ordo iuris: s̄ in alio. p̄cessu secus. Se-
cundo est no. hec. l. ad. j. q. quam habui de facto qui
dā in fito: p̄positus in hac ciuitate a quadā societa-
te de floz. cum pleno mandato impubatur societati
quasā expēbas factas in honorem mercatorū qui
8 feci cōtrahēbas certe p̄tē si iusta rōne fecit: vt hic
cum concor. Tercio facit: tu vides hic qd in do-
9 natione requirit mandātū siue cōcessio sp̄alis. et nō
sufficit si dicat cōcedo tibi donare etiam si nō expri-
mat qd z cui. et est no. z vt §. l. si qd mihi bona. §. ius-
sum. §. de acq. her. §. id qd no. p. Ly. C. etiā per p̄cu.
causam in iute. rest. agi. posse. l. j. vbi dicit qd non suffi-
cit dicere facio te procuratorem ad petendū restituti-
onē in quo opus fuerit. s̄ debeo exprimere causas. b
10 Dic ergo t̄ quandoqz requiritur speciale mandatum
fauore mandantis: qd. l. non presumit cum generali
mandato hoc voluisse concedere. et tunc sufficit cām
c que requirit speciale mandatum fauore mandantis
exprimi in genere vt hic: et facit qd no. §. de procu. l.
pcur. C. qd cū eo. l. si exp̄ssim. als est. l. si. de offi. vic.
c. ij. et. iij. l. vj. et de pcur. c. qui ad agendum. e. l. i. in
cle. c. non potest de procu. fallit in additione heredi-
tatis? ppter magnū periculū qd ibi vertit vt. d. l. si
d quis mihi bona. §. iussum. vbi requirit p̄ticularis ex-
pressio per eū modū qui ibi dicit. itē fallit in causa
matrimonij. simplr ppter magnū periculū. l. gñali.
10 de ritu nupt. als regulariter contra. vñ dico: qd in cā
restitutionis sufficit dicere ad petendū restitutionē
quoties opus fuerit. itē in similibus in. l. nō solū. §.
fi. z. l. p̄po. in prin. de procu. ad qd facit: qd dicit fieri
e noiatum qd sit istis verbis gñalibus: vt. l. titius. c. in
pun. de lib. z post hū. nō tñ sufficit fieri verbis gñā-
11 lissimis vt ibi p̄t. qñqz t̄ requiritur sp̄ale mandatum
principaliter in fauore aduersarij qd dubitat ne dñs
postea reuerfus dicat se de hoc non intellexisse z sic e
aduersariū dāmficetur: z tunc requiritur qd expri-
marur singulariter non sub generalitate. vt. §. ad tre f
bel. l. q. ita. §. j. z extra de elec. c. procura. lib. vj. z de.
non potest de procura. ideo enim ibi exigitur ita ex-
pressum mandatum ne dominus postea dicat se nō
sensisse vt euitet penas positas. extra de electo: c. j.
in. vj. Quarto vides hic quod in donatiōe causa
mōz requiritur qd hoc exprimat. facit ad id qd dicit: g

Extra de simo. item nec surdus nec mutus fm. In
noc. de rescri. in. c. sciscitatus. nec furiosus fm Ang.
de iudi. in l. furiosus. an autem possit admittere in-
micum reconcitatum Ro. alias Imo. hic quod nō.
per no. per Innocen. in. c. cum. j. z. xl. de re iudica.
in. l. prescri-
ptione. C.
contra ius
vel vti. pu-
bli. An au-
tem possit
admittere
testem sine
causa de-
nentem: vt
de Bal. in
l. si non spe-
ciale. C. de
test. qui vo-
luit qd non:
z in. l. solā.
in. fi. C. de
test. Adde
an inimic?
reconcilia-
tus possit
esse testis.

Quinto vi-
des qd nō est necesse qd hec permissio
fiat in primo actu donationis: sed an-
te sic etiam per nuntii vel epistolam
vt. §. de acquir. heredi. l. si quis mihi
bona. §. iussum. sic facit qd t̄ cōsensus
quem p̄stat pater filio in iudicio vt
possit cōsensus talem p̄stare vbi cū
qz z quando cūqz z quocūqz modo:
pro hoc facit optime. l. honores. j. de
decu. §. fi.

Medibus. Qui do-
nat habet
cedem. h. d. Bar.

Donatio est cōtractus nomina-
tus: z habet elegans nomen.
Donatio est cōtractus stricti iuris.

Ex rebus donatis.

Qui do-
nat habet
cedem. h. d. Bar.
Donatio est cōtractus nomina-
tus: z habet elegans nomen.
Donatio est cōtractus stricti iuris.
Ex rebus donatis.
Ro. cōst. clxxvj. quātū ad p̄positū apostille p̄tē dicit
ci qd si inimicus est de nouo reconciliatus non debet
iudex illū admittere p ea q voluit Jo. and. in addi.
ad Spe. in. tu. de iudi. §. superest. ver. id quoqz no-
tandum. als secus. z ita loquitur Imo.
At de potati. Imo. hic tñ Bar. hug. qd nec isti
testes possunt admitti maxime per. d. cle. sepe. cū ibi
no. sed per. de anch. ibi tenet cum Bar.
Certe potest. scripta per Barto. hucusqz sequitur
pe. de anchā. per omnia in. d. clement. sepe.
Tercio facit. adde Barto. in l. illud. §. de mino. z
qd no. in. l. j. §. item filium. in. fi. de fal. z vide Bar. in
l. qui bona. §. si alieno. in. fi. ij. col. de dam. in. fec. idē
tenet Jo. an. in. c. qui ad agendum. de procu. in. vj. z
Bal. in. l. generali. de ritu nup. z facit qd no. Bal. in
l. j. de sac. san. eccle. vbi dicit sufficere generalem licē-
tiam datam filio qd testet ad pias causas in. it. col.
in. repe. adde Bar. in. l. ij. §. sim autem. C. de iura. cal.
et Bal. post glo. in. l. iij. §. quesitum. §. si quis. cal. p.
cano. in. c. coram felicitis. de resti. in. integ. per. Bar. in
consi. in. c. in. causa stagij procuratoris.
In additione hereditatis. no. quādo acquisitio vel
actus potest esse multum periculosus semper requi-
ritur speciale mādatum. z ita etiam sequitur Jo. de
imo. in. l. paulus. als incipit per procuratores. de ac-
quiren. here.
At. l. titius. adde no. per Bar. z doc. in. d. l. titius.
hic allegata.
Ad treb. z vult hic Bar. qd in casu illius. §. requi-
ratur speciale mandatum qd ille tex. nō videtur pro-
bare. sed potest saluari Bar. qd hoc videt satis pro-
bat ex mente. l. si qd mihi bona. §. iussum. de acqñ.
here. quā inducas vt hic latius per do. Jo. z eundem
in. d. l. paulus. als z procuratorem.
Ex rebz donatis. Iste tex. nō hz locū qñ finctus

essent pendentes qm donatione non auferent q fructus dicuntur pars rei. l. fructus la picola. s. de rei ve. et per l. fructus. j. que in frau. credi. et no. qz istu tex. cum gl. etiam allegat Bal. in l. fi. c. pro donato. quod fructus no augent donationem etiam quo ad insinuatio nem.

Hodie nominat. Joan. de imo. secun. d. fra. de rap. in repe. l. ij. ob condi. s. ca. tenet qd et olim z hodie sit contractus in a nominat. hodie tamen fm ipsos hz effectus nominati. qz outur actio ex ea olim secus de quo hic late per eu.

Utr in glo. hec est gl. sing. qz donatio rei aliene no requirit insinuatioem. de quo bal. plene in l. post mortem. C. de fideicom.

Absenti. an insinuatio possit feri alio abste. adde Bal. in l. j. C. eo. titu. dic q non qz non interuenit nuntius. alias epistola. zc. contrarium tenz Bal. in l. nec ambi. C. e. et vide Bal. in d. l. illd. adde quod indulgentia vel restio acquiritur abste sine nuntio fm bar. l. fi. C. de sen. pas. in. ij. col. adde qz vbi contractus celebratus per epistolam non forit effectus ante pstatione epistole. Bal. in rub. C. de do. p. mis. adde etia qz donatio tacita no requirit pstantia alicuius. Bald. in l. iij. s. fi. cu. l. se. per illu text. s. de neg. gest. an autē acquiratur a die scientie. Bart. in l. fi. ff. de costi. pnci. adde qz ro. consi. c. lxxv. consuluit qz donatio possit fieri absentis absqz eo qz interueniat nuntius vel epistola dummo in sententia donatarij pueniat aliquo modo. vide omnino z an cessio possit fieri absentis no interueniente nuntio vel epistola. vide Jo. an. in addi. ad spe. in ti. de cessio actio. s. c. sequeter. vbi dicit petrum de ceme. disputasse hanc. q. z determinasse qz no. de quo per Bar. vide in l. cause. s. de procur. an autem p. uilegiu ciuitatis acquiratur absentis igno ranti consilio. c. cxxix. l. iij. lib.

Andre. poma. Hoc agat. vide Alex. c. rxi. in. ij. colum. volumi. iij. z in l. ij. C. de pact. z vide que posui in d. l. illud. z Imo. consilio. viij. columna. ij. in ij. dubio. z car. consilio. xxxv. columna. ij. ad fi. z are. xvij. columna. ij. z. iij. z. vj. z in simili. c. cxxvij. z an char. z are. c. rxi. co. ij. quid autem si fiat absentis per epistolam vel aliam scripturam donatio. z nuquid ratificet si moritur donator an poterit postea ratificari. vide Alexan. uonfi. c. rxiij. col. iij. in fi. z seq. vol. v. z vide ro. consi. c. lxxij. in. iij. dubio. vbi ponēs aliqua ad rem sequitur hic Barto. dicitur non valere donationem factam per epistolam z vide nonnullas remissiones factas per Bartol. in c. relatum. de offic. e delega. colum. j.

Quid si ego. adde qz no. in l. ex. consensu. j. de act. obli. Andre. barba.

solo consensu contrahatur: vt not. in l. fi. s. de condi. ob cau. z l. iuregentium. s. j. de pac. z. C. de condi. ob cau. l. ij. z l. pacta. s. de cotrahen. emp. als in l. j. Jac. bu. in d. l. ij. C. de condi. ob cau. dicit qz olim erat contractus inuolatus: z etia hodierna licet cotingeret qz cotraclus qui celebrantur consensu essent nominati. non tamen hoc erat ea ratione: quia consensu contraherentur: deo zc. Alij docto. dicunt qz olim et hodie erat contractus noiatu: qz donatio est nomen elegans: vt dicit in l. ij. C. de condi. ob. cau. per Ly. quod placet: ille cotraclus qui non stat in nose generis dicitur nominatus. vt not. C. de rer. permu. super rubuca: sed hic est hmoi: ergo zc. Preterea in cotraclibus inuolatus locus est penitentie. l. si pecuniam. de condi. ob cau. secus in donatione: vt. j. e. l. aristo. ergo non est cotraclus inuolatus. Preterea si donatio fiat per stipulationem constat quod est contractus nominatus: vt. l. ij. in fi. s. de pact. aut sit traditione z sic re. ct. idem cum habere elegans nome et statim cum est: habet effectum. ergo zc. vt dicitur in comodato z de deposito. s. de pac. l. iurisgen. s. j. als fi. in gl. **Q**uero an donatio sit cotraclus benefidei. hodie Aug. qz sic vt hic patet in gl. qz no placet per. l. eu. qui. j. eo. z ibi dicam. Et cu circa hunc contractu talis mutatio reperiat. p. tera no sequitur. cotraclus est nominat: ergo benefidei: qd patet ex eo qd dixi de stipulatione qua constat esse stricti iuris. l. consensu. de act. z obli. in fi. de ob. que ex consensu. in fi. Preterea no sequitur consensu cotrahitur: ergo est benefidei vt patet in cotraclu emphyteotico. C. de iure emphy. l. j. z in non numeratur in. s. actionu. ille vel iste cotraclus donationis z sic est stricti iuris. in donatione causa mortis. dicam. j. e. l. eum qui.

Quod titulus. Quas hz partes z lege totu in patre et filio: si filius donat noie patris: ipse p. videtur donare. h. d. prima pars: et hoc siue incipiat a pmissione siue a traditione: et siue res sit patris siue filij: vt plene dicit. S. l. ij. circa prin. ite si filius donat re patris noie ipsius filij titio ipse filius donare videt illi titio z pater filio. **E**t si opponit qz inter patrem z filium non cadit donatio: dicitur plene dicit. S. l. ij. circa prin. vel intellige h. scdm responsum in duobus extraneis: z tunc no habet dubium in donatione causa mortis. dic vt. s. eo. l. ij.

Donari non potest. Opp. de sol. l. si in glo. **Q**uod demum opp. z videtur qz titulus p donato non habet locum: so. vt in glo.

Donatio qz non sit perfecta si existens in domo dicat dono titio fundum z ille hoc audito dicat hoc mihi placet.

Electum in potestate a ciuitate: an ciuitas possit reuocare anteqz acceptet.

Ius an acquiratur electo ex electione.

Absenti. Absenti per seipsum sed per suu seruum si tradens hoc agat. h. d. Quid si ego? in domo existes dico dono titio fundu ille hoc audito dicit hoc mihi placet an erit perfecta donatio: dic qd non quia no interuenit nuntius vel epistola vt no. j. de act. z obli. consensu. z. s. de cotrahen. emp. l. j. in fi.

facit qd no. C. de sac. san. ecclie. l. illud. z de pec. l. pecunia. s. pe. item finis. l. facit ad id qd dicam. j. e. l. qui mihi donatu. **I**nducitur in argumentu ad qd. perusini elegerunt quenda in potestate: queritur an perusini possint eum reuocare anteqz acceptet: vel si sit questus ius adeo qz non possit fieri reuocatio: do. Jaco. de bel. disputant. qz istam in ciuitate illaz: qd no possit reuocare: rufacit. c. cu inter. z. c. publicato. extra de elec. Preterea ex sola electione quis habet ius: vt no. in l. puatorum. C. de iurif. om. iu. facit de condi. z demo. l. pablius. in prin. z qd ibi no. In con d. trarium qz possit reuocari videt ista. l. z. l. qui absentis. in prin. j. de acqui. pos. facit qd dicemus de ma da to qd re integra volutate madantis reuocatur: vt. l. si pecunia. in prin. de condi. ob cau. in l. man. s. man. dati. Jac. de bel. soluit anteqz acceptet hoc mo: quodam est electio que perfecte ad eligentes no spectat vt canonici debent eligere epm z confirmatio spectat ad papam: z sic canonici no possunt reuocare: vt in b. c. cu inter. z. c. publicato. extra de elec. quando qz electio tota spectat ad eligentes: vt ciuitas ad quam spectat tota electio potestatis potest potestate reuocare. arg. eius qd dicitur de ma dato vt. s. eo. l. ij. s. sed si quis donatur: sed istud videtur cotra. c. si tibi absentis. extra de pben. lib. vj. quid dicem? vt debent istu passum: z vtum ex electione acquiratur ius: iura variare videtur. nam quedam iura videtur velle qz per sola electione acquiratur ius electo: licet no ad ministratio: vt in aut. de defen. ciui. s. interm. z. l. pu blius. z qd ibi no. de condi. z demo. l. puatorum. C. de iurif. om. iu. z ibi gl. **Q**uedam iura videtur requirere presentatione z acceptationem. l. fi. C. de decur. lib. x. pro hoc facit. l. vlti. C. de consil. lib. xj. z ibi no. **Q**uedam sunt leges que videtur requirere presentationem z acceptationem: z qd incipiat gerere: qd videtur regulariter: vt no. in fi. qui. mo. ius pa. po. sol. s. filius. C. de epif. z cle. aut. sed epalis. z in corpo. vii de sumitur costi. que de digni. s. j. vbi tex. z ibi glo. z in aut. de admi. s. pe. col. vij. z pro declaratione horum z presentis. q. dicas qz quedam est electio que spectat ad municipium qd de necessitate cogit subire: tunc ex electione acquiratur ius absentis z ignorati. l. illud. z. l. ij. s. de tut. z cu. da. ab his. sed illud ius non preiudicat sibi si no administrat nisi tepore scientie l. z si iuuiles. C. de admi. tu. z. l. quidam decedēs. s. de admi. tut. vel a tepore quo cepit esse notum publico vt videtur tenere z inuit glo. in l. si tutor. C. de pe ri. tu. z de isto loquitur glo. que est in l. puatorum. naz officiu defensoris subijt pars de necessitate sicut tutor: vt in. s. interim. in aut. de defen. ciui. et isto casu cu absentis sit ius questus: licet no administratio donec sibi traditur: vt. l. vlti. arb. tute. no potest reuocari z alius eligi. C. in qui. cau. tuto. habeti. per totu: et idem dico de electis ad aliqua officia in ciuitatib? z

Quoddam est officiu qd defertur alicui voluntarie b isto casu aut ille qui eligit: eligi ex necessitate: z facta b electione no potest variare: vt. d. c. cum inter. z. c. publicato. de elec. z. d. c. si tibi absentis. extra de pben. lib. vj. z. c. gratia. de referi. lib. vj. est em functus officio suo femel eligedo vt. l. fi. iudex. j. de re iud. s. electo nullu ius acquiratur nisi acceptatione facta: vt dicto. c. probatur: z sic loquuntur omnia iura p dicta e

In argumentum ad. q. adde Bar. z qd ibi dicit in l. ex eo. s. de test. mili. per Jo. and. in. c. publicato. de elec. in. xl. als. xij. questio. per Pau. de ca. in. l. cum fur riosus. s. de iu. Jac. de bel. in aut. de colla. s. ad hoc prohibemus in disputatione ibi posita: z querit no.

Bal. in rub. C. d. co di. ob tur. cau. quida tpe quo est inhabilis imburfat ad officiu q tpe quo extrahit et publicat e

que requirunt acceptatione. C. de con sul. l. fi. lib. xij. cum suis alle. et illa iura que requirunt qd incipiat gerere quo ad aliuz effectus scz quo ad perceptio nem salarij vt. d. aut. de admistr. vel quo ad hoc vt liberetur a conditio nie casuali z alijs. ll. allegatis. Si vero eligat no de necessitate et tunc anteqz acceptet potest reuocare: vt hic et l.

Defertur alicui voluntarie. Adde ad hanc materiam ro. consi. c. xvj. **D**efertur alicui voluntarie. Adde no. per Bart. in l. quoties. s. data. j. de op. le. sed an per postulatio nem vel nominationem queratur: vide per doc. in. c. bone. de postula. prela. et ad no. hic per Barto. bene faciunt no. per eundem. in l. labeo. s. de iure iuran. z qd not. in. c. quia in cunctis. de concessi. pben. in. vj. et faciunt hic not. ad ea qz referuntur per Moder. in lege qui absentis. infra de acquirenda p. sione. vbi vide.

Acquiritur nisi acceptatione. sed an per presentat ionem res dicatur desinere esse integra: videtur qd sic per not. in capt. bone. el secundo. de postul. prela. sed in contrarium videtur hic casus et in captu. pri mo. de concess. pben. in. vj. j. de acquirenda pos sessio. l. qui absentis. de quo vide hic per dominu Joz annem qui respodet ad dictum capitulum bone. ad de quod ista lex inducitur per Paulum de castri. ad questionem si aliquis fuit delegatus iudex inter ali quas partes an sibi sit acquisita iurisditio ante presentationem rescripti et concludit quod sic etiam de iure canonico: quod de iure ciuili sit acquisita iurisditio. alleg. l. cum furiosus. s. de iud. exercitum lite rarum non querat ante presentationem argument. l. quero. infra de eo quod tuto. quod etiam de iure ca nonico idem sit. dicit cano. ita tenere per capt. super eo. de appellatio. et per gloss. in capt. cum olim esse mus. de p. uile. licet Innocen. in captu. ex conque stione. de restitutio. spoliato. teneat contrarium et Ly. in l. mandatum. C. mand. item inducit ad que stionem an procurator absentis constitutus statim sit procurator anteqz habeat mandatu et concludit qd ante nullo modo sit procurator antequam sit notum ipsi procuratori: et ita refert consuluisse Barto. z qd idem voluit Specul. in titul. de procuratore. s. pri mo. versicu. quid si instrumentum. archi. in capitulo secundo. de procura. in sexto et Federi. de senis con silio. rxiij.

Perceptionem salarij. Et hoc expressius p Bal dum in. c. j. in fi. quis dicatur mar. dux. zc. dicit post Barto. in l. prima. s. diuus. in sexta columna. j. de va rris et extraordi. cog. Bald. in l. liberti. de ope. libe. in. vij. colum. et vide que no. Sali. in l. postquam. C. de pac. in. rxiij. colum.

Potest reuocare. limitat vt hic per Imo.

Cl. qd meo. r. l. possessio. §. si. r. vide ibi docto. et Bar. in l. qui bona. §. qui in aliena. in. ij. colum. §. de dam. infecto.

Quero quid si ex alia. sed aduerte: quia gl. in d. l. j. tenet oppositum quia ibi resoluitur causa finalis et titulus contractus fa. et. l. j. gl. magn. §. eod. ergo d. r. trasser. r. dñus ar. gu. l. n. q. nuda. §. ac. qui. re. do. r. sic d. v. re. ad do. minū. et q. penes em. a. p. iorem nō. 8. pōt rema. nere p. o. pter reso. lutionē. 3. c. nec pōt redire ad p. curatorē. b. cū. et. nū. q. fuit nec. 10. ob. d. l. j. q. c. ibi non. 3. de dñto. s. de obligat. tione nec. ob. d. l. ea. q. ciuilit. q. ibi exponit. tur. acq. r. i. acq. r. p. uene. b. fū. Andr. barba.

Cō. di. ueritatatis. Adde Barto. in l. j. C. per quas perso. no. bis acqui. r. vide Bar. in l. solutum. §. per liberam. r. in l. si cōcordaret. §. de pig. actio. r. adde Andr. in l. j. circa prin. j. de acqui. pos. r. doct. in l. possessio. §. si. eo. titu. r. Ang. in l. quod meo. in prin. eo. titu.

Cl. l. j. c. sed gl. ibi tenet oppositū quam sequitur Jo. de imo. hic qui plura adducit r. respondet ad al. legata hic per Bar. r. idem q. imo. contra Barto. vi. detur etiam tenere Ludo. hic r. vide Bal. in d. l. j. C. per quas personas. in. ij. et. iij. colū. sed qd possessio. vigore precarij non queratur domino per procura. torem tenet expresse Ange. in l. j. C. de acqui. posses. vbi dicit hoc esse dictum suum et idem etas in l. per. procuratorem. eodem titu. et caue. licet illud reperia. tur per Bal. in lec. sua tamen non est Bald. quia ille. l. non fuerunt lecte per Bal. sed per Angel. et adde. imo. et Lud. in l. stipulatio ista. §. si stipulor. de ver. bo. obli. post Bar. ibi et imo. in l. si is qui pro empto. re. in vlt. col. j. de vlt. ca.

lea que ciuilit. Et lex que dicit queri per procura. torem intelligitur per actū naturalem: vt. d. l. ea que. ciuilit. licet glo. aliter sentiat.

De alienum fundum. Ex. se culture facte ex causa donationis non re. petuntur. h. d.

Donatio facta ante commissum delictū qñ va. leat: r. retractetur: vel non valeat ipso iure. Donationem fuisse factam metu pene delicti cōmit. tendi ex se presumpti. onibus presumitur. Donatio venditio omnium bonorum facta ante del. ctum commissum qd fuerit factum in fraudē qual. ter probatur z est prima presumptio. Donatio facta cōiuncte persone presumitur facta in fraudem precedente causa ppter quam presumitur. fraus et est secunda presumptio. Idem in venditione. Donatio vel venditio presumitur facta in fraudem. imo magis simulata z imaginaria quādo alienans. post alienationē possidere reperitur: et est tertia pre. sumptio. Et si alienans constituit se nomine emptoris possi. dere. Et hoc nisi venditor etiam responderit emptori de fructibus. Ad hoc vt ista presumptio nō sumatur quanto tem. pore est necesse q. venditor patiatu. emptorem possi. dere. vbi q. arbitrio iudicis. Emptore absente vel mortuo z remanēte eius here. de minore non presumitur talis fictio. Quid quādo fuit presens z erat homo cautus in res. bus suis z intelligens. Venditor contra emptorem non potest opponere d. ditionem esse factam in fraudem priuati vel fisci vel fictitiā: ex aliqua honesta causa sic. Donatio facta clam presumitur in fraudem facta in venditione requiritur qd emptor fuerit particeps et est quarta presumptio causa tamen precedente ad maleficium. Si delictum de propinquo sequatur post alienatio. nem tunc presumitur alienatio fraudulosa: licet in venditione requiratur q. emptor fuerit particeps et est quinta. Alienatio facta sub cōditiōne si contingat bona pub. licari presumitur fraudulosa: r. est sexta. Donatio causa mortis facta ante delictum per delin. quere volentem: sententiā condemnatoria secuta sta. tim reuocatur. Donatio facta inter coniuges an reuocetur sententiā condemnatoria contra donantem secuta. Alienatio facta post delictum commissum ante tamen accusationem: quando teneat vel presumatur frau. dulosa. Alienatio facta per delinquentem ante lit. contesta. quando possit fieri. Delinquens quando possit alienare post litem con. testatam. Alienatio facta post sententiā per delinquentem quod valeat quando sententiā per ap. pellationem suspenditur: licet officio iudicis reuocetur. alias nō. valet.

- 16 Fiscus in bonis damnati ante sententiā nullum a. ius habet.
- 17 Datio insolutum an valeat in casibus in quibus do. natio non valet.
- 18 Officialis deputat⁹ ad exequendum contra bona delinquentium non potest alienationes in fraudem factas reuocare.
- 19 Iudex qñ possit facere descriptionem bonorū ante sententiā ne bona dissipentur.
- 20 Dicta in hac lege non habent locum in illis perso. nis quibus bona damnatorum hodie applicantur z non fisco.

De contractum. Ita est. stabili. l. et h. materia quotidiana. z le. guntur duobus modis. Uno modo fm. glo. alio modo fm. do. quem Dr. re. fert licet non teneatur nisi cum distinctione. et secun. dum glo. h. d. Reus potest donare post crimen con. tractū z ante sententiā cōdemnatoriā: post non. h. d. ibi capitale crimen propter quod bona debēt publi. cari. Ita de are. Ita expositio est cōs. ad vtramq. lec. sed secundum do. ista lex. h. d. Donatio facta ante sententiā a reo criminis vale: nisi sequatur sen. tentiā condemnatoria. h. d. differt hec. l. a prima qd secundum prin. i. indistincte valet ante sententiā fm. absolutoria et valet: ant. condemnatoria et non valet ni. si donauerit. Dm. non curat que sententiā sequatur vtrū condemnatoria v. absolutoria. dicit enim q. se. cuta sententiā valet nisi donauerit suspitione pene: p. tunc non valet: vt dicam. j. C. p. p. post crimen z contractum non possit donare. l. pe. et. l. h. C. ad l. iul. ma. et. l. donatio. §. perfecte. j. eo. So. ibi in casibus exceptuatis. C. p. p. de. l. qui pene. j. de manumis. huius contrarij timore quidam legunt legem istam d. aliter vt dixi. et sic concordat illa cum ista. et recede. retur a lec. gl. sed glo. in l. qui pene. dicit quod ibi est casus specialis. Sed que istarum lectu. sit verior. Dm. ponit vnam distinctionem longam arguendo pro et contra: vt venio solum ad istam decisionem: et dicit ipse aut constat istam donationem non esse fa. ctam in fraudem: z tunc valet donatio vt hic: aut cō. stat esse factam in fraudem suspiciōe criminis z nō. valet. vt. j. tit. j. l. si aliquis. aut dubitatur: et tunc aut erat deprehensus in crimine: z vt dicitur in fraudem aut in crimine nō fuit deprehensus: z tunc non presu. mitur in fraude: vt probatur. §. de his qui sibi mor. d. confici. l. si. post prin. Ecce verba Dr. dicit ipse bene. et si aduertamus verba sua qñ est facta in fraudem suspiciōe criminis non valet. ipse nō bene dicit: q. regulariter reus criminis non admittit administra. tionem bonorum. l. aufertur. §. in reatu. j. de iure fisci. licet ergo accusat⁹ sit tamē administrator: rema. net sic donationes valēt. z bene dicit glo. sed nō. va. lent i. effectu: q. si appareat tūc facta in fraudē reuo. cant non tamē est nulla ipso iure vt. j. tit. j. l. si aliq. r. l. in fraudē. in prin. j. de iure fisci. r. sic glo. melius intel. ligit quam aliquis hic z in l. res. C. de dona. inter vi. et vxo. vbi latius dicit z hoc regulariter: fallit in casi. bus: vt. j. dicam. in quibus ipso iure nō valet: sed in. tendo istam materia darius z perfectius declara.

Declarare. Vide de hac materia vltra ea que ha. bētur hic per Lynum in l. si quis post hoc. C. de bo. p. scrip. per Jac. butri. r. docto. in l. res que. C. de do. natio. inter vtrum z vxo. iem. r. specu. in titu. de dona. §. j. veri. item pone aliquis z ibi etiam per Jo. and. in addi. et Bartol. in l. ventri. §. eorum. de p. uile. cre. di. z quod not. Suti. in l. absti. nendi. de resti. in in. tegri. z ibi Bald. r. in materia et vide Bal. C. de exec. rei iudi. C. de reu. catur. idez Bal. i. auf. sed i. ne. esse. C. de doñ. ante sup. l. 3. Sa. li. ibi j. et male et la. tius Sa. post Bal. in d. l. si q. post hac. r. idē bal. in d. l. res q.

Et prima est presumptio. ita si vedit z sic extendit lo. es. §. lucr. adde q. hoc videtur verū qñ pro p. tio valde minor sit veditio. arg. l. si debitor. j. q. in frau. cre. c. nostrā. de emp. r. ven. secus forte si p. iusto p. e. tio vel parū minor: z in apto fuit data pecunia fec. si occulte vi deat eadē rō q. in donatiōe. And. barb. C. prima est presumptio. ex quib⁹ presumatur alie. natum in fraudem z animo delicti cōmittendi. adde nota per Bal. in l. j. in vlti. col. C. qui bo. ced. pos. r. in d. l. si quis post hac. C. Idem in venditione. limita vt per do. Jo. hic p. cedere qñ venditio esset facta lōgeminorū pretio vt hic latius per eum cū quo cōcordat hic roma. adde qd no. Bar. j. in vlti. colū. an autē fiscus tūc teneatur refundere pretiū emptori: dicit vt p. Bar. in l. si debi. tor. j. de his q. in frau. cre. vbi dicit z hic p. do. Joā. et Bar. cōsultit qd pretij incōgruitas z pactū de reuē. dendo seu reuocādo vsq. ad certū tps faciūt psumt. contractū simulatū. l. j. C. de pac. inter empt. z no. in l. ij. C. plus vale. quod agi. r. C. de proba. l. j. per Ly. et vide no. in c. ad nostrā. de emp. r. ven. r. in ca. illo. vos. de pigno. et quod dixi in l. j. C. de pactis pigno. rum et in auten. sed iam necesse. C. de donatio. ante nupti. et ibi per Lynum de materia. et ex quibus cōiecturis probetur cōtractus simulatus: z qualiter

vide Bartolum pulchre in consi. suo. cxxj. quod inci-
pit viso libello exhibito per colam. ec.

a **Secunda presumpcio. sed domi.** Joan. hictenet
contra Barro. quod per hoc non presumatur fraus
nisi aliqua alia coniectura concurrat de quo dic la-
tius p enz
quem etiā
videtur se
qui hie in-
donic? fa-
cti hoc qd
no. Bald.
in. l. illud. in principio. C. de sacrosanctis ecclesi. et in
dicta. l. si quis post hac. Ad de de hac secunda pre-
sumptione Roma. consi. cclvj.

b **De venditione.** Ad de que no. Bart. hic in princi-
pio. iij. col. et vide no. cautelam ad probandum frau-
dem in. l. j. §. his quoq. ff. de colla. bono. et ad de qd
presumitur fraus ex preordinatione facta fm Bald.
in. l. ij. C. ad velleianum. et Innocen. in. c. grauis. de
deposito. et declarat Bal. in. l. multum et ibi etiam
Bar. C. si quis alteri vel sibi. vbi not. quomodo pro-
betur contractus simulatus et not. quod inter patrē
et filium non presumitur fraus quo ad lesionem con-
trahentium secundum Bal. in. l. pactum. in. xxj. q. C.
de colla. et de modo probandi fraudem. vide etiam
singulariter Ang. in. l. fina. C. de stipula. seruo. et per
Bald. post Bart. in. l. ij. C. de repu. here. et ad de pe-
trum de anchara. cōsi. cclij.

c **Tertio presumitur.** Vide Bal. in. l. illud. C. de sa-
crosanctis eccle. vbi hoc limita. licet aut soluerit col-
lectas non presumitur simulatio vt not. Bald. in. d. l.
multum in. ij. col. C. si quis alteri vel sibi. vbi de ma-
teria vide imo. in. d. c. illo vos et de materia simu-
lationis vide Bald. in. l. precibus. C. de probationi-
bus. Bald. in. l. empt. C. plus vale. quod agitur et no.
in. c. ad nostram. de emptio. et venditio. et vide quod
no. voluit Baldus in. l. ordo. et in. l. etiam. C. de exe-
cutio. rei iudi. et Baldus in dicta. l. illud. in penulti-
ma colūna. qualiter autem debz opponi exceptio si-
mulationis. vide Barto. in. l. ab anastasio. in. fine. C.
manda. Ad de quomodo probetur simulatio Bal.
consi. cccclvj. iij. lib. et consi. lxxvij. eo. libro. et cōsi.
xxvij. iij. lib. et Roma. consi. cccij.

d **Solum inspicio.** Bald. idem in. l. j. C. de dona. an
te nup. dicit qd constitutio precarij tollit omnem vitium
simulationis. fallit quando tendit ad iudicium fisci
vel aliorum creditorum. et vide Bald. in. l. illud. in
penult. colum. C. de sac. sanc. eccle. et in. l. j. C. de suffra.
ad de quod no. predictam doctrinam Bald. limitat
nisi alie coniecture concurrant. quia tunc constitutio
non tollit presumptionem fraudis. ita vide eius con-
siliū. cclvj.

e **Suit presens. ibi predicta vera et.** fallit nisi esset
presumptio suspicionis fm Bal. in. l. j. C. de suffra. et
Bar. in consi. Petrus nicole.

f **Venditor ipse. adde Bald. et Salic. in. d. l. emp. C.**
plus vale. quod agitur. et Barto. in consilio petrus
nicole. et omnino vide quod eleganter nota. Barto.
in. l. iusturandum. §. procuratorem. §. de iure iurand.
in. fi. iij. col. et istis adde pet. de anchara. et Imol. in. d.
cillo vos. de pigno.

metu pene delicti non commissi hoc non declarant
dicte leges. imo videtur tex. in contrarium quod in
fraudem futuri creditoris etiā fisci possit fieri. vt. C.
de iure fisci. l. prima. lib. x. Dico quod tu debes pro-
bare qd tempore donationis suberat causa quedam
intimitate capitalis: vel alia propter quam verisim-
liter deuentum est ad delictū. probo per aut. sed ia.
C. de donatio. ante nup. et istud probatur extra de re
nū. c. fi. li. vj. et ibi glo. et hoc probatur per l. sed si ma-
ritus. in. fin. qui. et a qui. et s. rerum amota. l. si mulier.
in. prin. et per l. quam statim allegabo. **¶** **Secunda**
presumptio est quando donat coniuncte persone:
vt. C. eo. l. data. et per l. pe. circa princ. ff. de bo. libe. et
illa lex est multum notabilis quam Dyn. nō allegat
et ibi dicitur etiam qd oportet qd causa precedat pro-
pter quā presumitur fraus. als sola proximitas non
sufficeret. l. si quis post hac. versic. si qs. C. de bo. dā.
¶ **Quid de venditione** et dico idem licet ad reuo-
candum venditionem requiratur qd emptor sit par-
ticeps fraudis. l. ait pretor. §. si quis particeps. j. de
his que in frau. credi. sed ppter cōiunctionē psona-
rum psumitur cōtra emptorem qui debet scire. ar. l.
octauī. §. vnde cog. et l. de tutela. C. de in integ. resti.
¶ **Tertio presumitur** et si post donationē vel ven-
ditiōē ipse reperitur possidere. l. sicut. §. superua-
cium. §. qui. mo. pig. vel hypo. fol. et l. si is qui. j. de
acqui. here. et l. si quis. in. fi. C. de natura. libe. facit qd
no. per Ly. de repu. heredi. C. l. ij. Sed isto casu ad-
uerte: magis videt velle lex qd sit alienatio simulata
et imaginaria quā qd sit vera et facta in fraudē: quia
differētia est inter venditiōē verā et factā in fraudē:
et venditiōē simulatā et imaginariā: qd simulata nul-
la est. l. emptor. §. de aqua plu. arc. l. nuda. §. de con-
trahen. emp. et l. imaginaria. j. de reg. iur. et l. qd sub
imagine. C. de distract. pig. Et hic non requiruntur
actiones reuocatoe: quia de bonis nō extitit: secus
qñ in fraudem: quia tūc sunt necessarie actiōes reuo-
catorie. Sed quid si venditor cōstituit se emptoris
noie possidere: vnde dicit emptor se possedisse p ven-
ditorem. rñdeo nō puto sufficere quia vbi est psum-
ptio et suspicio fraudis requirit traditio corporalis:
vt. l. j. C. de suffra. et hic solum inspicio qñ venditor
rñderit in fructibus. et nō presumatur fictitia. als se-
cus. C. de agri. et cōsi. l. litibus. et s. de act. emp. l. iul.
§. possessionem. **¶** Sed quāto tpe est necesse qd vē-
ditor patiatur emptorem possidere vt nō psumatur
ista fictio. rñdent quidā diu. l. pcula. de pba. vel dic
qd per triemū. l. pe. de apo. pub. lib. et c. vel verius
arbitrio iudicis ex qualitate personarū ex fama loci
et alijs pbationibus et verisimilibus. **¶** **Quid em si**
statim emptorem oportuit absentari vel mortuus est
et remāst heres minor: ignorans et similia: et tūc non
presumerem talem fictionē. **¶** Sed quid si semper
fuit presens homo intelligēs et cautus in suis reb?
ar. de hoc. j. de rem. qui. cū vno. §. fi. Predicta vera
nisi venditor sibi retinuerit vsufructum: vt. l. quisq.
C. e. Sed si an venditor ipse poterit hoc dicere con-
tra ipsum emptorem. respondeo si vult dicere hoc
esse factum in fraudem non potest: vt. C. de reuo. do-
na. l. cum profitearis. de seruo pig. da. ma. l. si credi-
toribus. et C. de his que in fraud. credi. l. filios. Aut
vult dicere venditiōē esse fictitiā non in fraudem
alicuius

alicuius priuati vel fisci: sed vt se defenderet a trā- a
no vel ex alia honesta causa. et hoc poterit dicere: vt
C. si quis alteri vel sibi. l. quis. et lege cum propua.
¶ **Quartus casus** est quando est facta clam. ar. l.
vlti. de ritu nup. et l. non existimo. §. de adm. tur. et b
hoc in donatione: sed in venditiōe credo qd oportz
q probetur quod fuerit emptor particeps. l. ait pre-
tor. §. si quis particeps. j. de his que i frau. credi. Et
semper intellige quod precedat causa ppter quam
verisimiliter precogitauerit maleficiū cōmittere: vt e
§. dixi. **¶** **Quinto presumitur** si de ppinguo sequa f
tur delictū: vt. l. si ventri. §. fina. j. de priu. credi. b. z. l. g
sed iulianus. §. sed si filius. ad maced. ad hoc extra
de elec. c. officij. Ly. ponit in. l. si quis post hac. C. de
bo. dam. qd in venditiōe oportet esse maleficio fuisse
particeps: et hoc quod incōtinenti securū est legis
presumptione presumitur animū precēssisse. ad qd
optime facit in aut. minoris. C. qui. da. tu. pos. et in
cor. vnde sumitur. possit tamen esse maleficiū cō-
missum taliter qd manifeste appareret aim non pre-
cessisse vt si occidit hoīem in opinata rixa. **¶** **Ser-**
tus et vltimus casus est si fit sub conditione illa sci- h
licet domo si tigent bona mea publicari. l. vltima.
et ibi no. j. de stipul. seruo. et in. l. summa. cū ratione.
¶ **In prin. §. de pecu.** Et predicta vera et in contractib?
inter viuos. si vero fiat donatio causa mortis: tūc se-
cuta sententia condemnatoria indistincte reuocat.
vt. l. eius qui. §. j. §. de testa. et l. res. C. de dona. inter
viri et vxorē. no. j. titu. j. l. si quis. Si vero sapit na-
turam donationis inter viuos et donationis causa
mortis vt donatio facta cōiugi vtrumq. donatio
secuta condemnatione reuocatur: et videtur qd non:
vt. l. res que. C. de dona. inter virum et vxorē. **¶** **In**
contrarium videtur. l. cum hic status. §. si maritus.
ij. §. de dona. inter virum et vxorem. istud dubium
tangit Jaco. de are. et soluit ipse sic aut erat morte
confirmata et tunc secuta sententia reuocatur si sen-
tentia sequitur post mortem in casibus in quib?
potest sequi: sed si non est morte confirmata tunc non
reuocatur. vt. l. res. C. de dona. inter virum et vxorē.
Sed de isto dicto Jaco. de are. miror quid est dice-
re qd postq. est confirmata facilius reuocatur quam
anteq. mors sequatur. cum est in pendenti. ego di-
cerem qd l. res. C. de donatio. inter vir. et vxor. termi-
natur fm. l. cum hic status. §. si maritus. quod re-
gulārter nō reuocat. fallit in his criminibus in quib?
bus potest dānari post mortē ppter immanitatem
criminis cū sequatur sententia post mortem. et hoc
salua meliori deliberatione. Predicta vera de reuo-
catione fienda ipso iure sed in casibus in quibus re-
uocatio non fit ipso iure si subest aliqua suspicio pre-
cedentis delicti propter coniunctionem personarū:
q. vxor. de facili presumerem fraudem. et esset locus f
reuocatoe: vt dixi secundo casu. **¶** **Secundum tē-**
pus est post delictum commissum ante accusatio-
nem. et tunc quedam sunt delicta propter que statim
ipso iure sunt publica bona. l. cōmissa. §. titulo pri-
mo. et quod no. Dy. in. l. imperatores. infra de iure fi g
sci. et. C. de incest. nup. aut. incestas. et in corpore vn-
de sumitur. et. c. cum secundum. extra de hereti. lib.
seruo. et tunc nō valet donatio vel alienatio: quia nō
habet dominium cum statim amiserit. **¶** **Quedā sunt h**

¶ **Probetur. sed. d. io. h. d. q. imo psumitur** ptra em-
ptorē ex quo clādestine emit. per. d. l. si. cum sibi not.
§. de ritu nupt. ad de ver. seq. q. ex breuitate ipsius p-
sumatur fraus pe. de anc. consi. dicit.
¶ **Andre. Pomate. ¶** **De priu. cred. vide in simi-**
li Roma.
cōsi. lxxij.
col. viij. et
barba. xj.
co. xvij. et
se. vol. j. et
xxvij. col.
xxvij. et se.
eo. vo. z. l. j.
in. viij. co.
et feli. in. c.
cōstitutio
nibus. col.
j. de offi. s.
leg. et anc.
cōsi. cclj. et
in simili. a
ret. cōsilio
lxxij. col.
iij. **¶** **Sapit**
naturam.
de hoc la-
tius hic p-
dom. j. fo.
subden. tez
etiam qd
de dona-
tiōe facta
a pte filio
in pte: et
q. d. p. gl.
i. d. l. si res.
¶ **§. si maritus. el. ij. vel qñ post mortē sibi psciētia**
criminis ppter qd poterat dānari mēoria. et sic ha-
bes intellectū ad illū. §. q. intelligit qñ ante crimen
cōmissum fuit facta donatio vt sit speciale i illis cri-
minibus. And. Barb.
¶ **Andre. Pomate. ¶** **§. si maritus. cogita an. §. si**
marit? hēat locū si donatio esset facta nūru p focer-
rū et deinde mortuo focero dānaret et? memoria et
an si esset p focerū et eo mortuo postea etiā mortuo
filio filij memoria dānaret. Nā videt qd nō p. l. si ve-
ro. §. de viro. §. sol. ma. cogita iste casus fuit in psona
ioannis de becaria. et disputatur apud magnificos
extraordi. ducales.
¶ **Ex iudicio. vide plene no. ibi.**
¶ **Fallit i alienatiōe. adde qd gl. in. d. l. reos. et opp.**
et in. d. l. ex iudicio. j. de accu. et vt pbari in. l. fi. C.
ad. l. iul. maie. §. pōt dici qd si fiat alienatio solue dā
creditorib? pcedit dictū Bar. nisi forte minorū pre-
tio vt hic dicit et ita pcedit glo. And. Barb.
¶ **At. l. reos. §. gl. ibi et opp. et in. l. ex iudicio et vt**
pbari. l. fi. C. ad. l. iul. maie. §. dicit vt p do. io. hic. ad qd
de hoc scdo tepore qñ sit alienatio ante li. cōtes. pe.
de anch. consi. cclij.
¶ **At legē qui pene. intellige hoc et limita vt hic p**
pp

do. 3o. ponderantem dictam legem qui pene.
 a Quamvis qd tñ nō plz dno meo. qz pēdētia appella-
 tionis nō impedit fieri id qd poterat fieri ante sen-
 tentiā. l. post qd. §. imperator. s. vt. l. no. ca. nec obst.
 l. chirographis. qz ibi nō fuit facta reuocatio incōte-
 nētī ex eo
 qz facta es-
 set post ap-
 pellationē
 sed qz fuit
 cōfirmata
 prima sen-
 tentia z de-
 mum post
 confirma-
 tionem di-
 citur fieri
 reuocatio
 qd non est
 mirū qz sic
 etiā reuo-
 carent alie
 nata post
 accusatio-
 nem. l. si. in
 fi. de bo. e.
 infra. and.
 Bar.
 b Post se a
 tentiā. cir-
 ca hoc vi-
 de per do.
 3o. hic.
 c Omnia
 obligata.
 an si se ha-
 beat hypo-
 thecam in
 bonis de-
 linquentis
 z Bar. hic
 qz nō ante
 sententiā. l. j.
 c. §. ur. ff.
 li. r. et vide
 per Bald.
 et ibi flo.
 in l. rescri-
 ptū in pū.
 §. de pac. z
 Bald. in l. j.
 C. de reuo.
 his que in
 17 frau. cre.
 adde eun-
 de ale. offi.
 l. r. j. libi.
 d Tangit. et bene adde quod no. in. c. ad. nostram.
 de emptio. et vendi.
 e An aut. no. ad aut. bona dā. sequit Bald. in l. j.
 versū. scias. C. qui test. fa. pos. et vide Bar. in d. l. non
 vtiqz. qui in simili qone videtur aliter loqui.

leat. et Jaco. de are. tangit et bene in l. si aliquis. j.
 titulo primo. et debes scire qz licet bona transferantur
 in fiscum transeunt cum onere: vt. l. si debitor. j.
 de fideiussio. si ergo reus soluit facit quod fideus de-
 buit facere. Sic in herede. vt. l. si patroni. in fine. §. s.
 ad treb. et. l. ita tamen. §. actiones. eodem titu. Hoc
 est verum. nisi rem multo maioris valoris pro par-
 uo debito dederit: qz vsqz ad debitum valet z quod
 est vltra reuocatur. vt. l. j. §. si quis in fraudem. §. de
 his que in frau. pa. Et qz ex modicitate pretij presu-
 mitur frau. vt. l. per diuersas. C. māda. Sed aduer-
 te: quia oportet qz de debito constet: alias si pars p
 cōfessionem fateatur debitum secus. l. prima. §. quod
 si in lite. §. de his que in fraudē. pat. Quid si in frau-
 dem fisci aliquid non quesitū dic vt. l. in fraudem. in
 pūci. de iure fisci. Quero si officialis positus
 super executione possit facere istas reuocaciones re-
 tum. respondeo non spectat ad officium executoris:
 nisi prius facta reuocacione per sententiā. vt. in sti.
 de actio. §. item si quis in fraudem. z. §. si mulier vē.
 no. lege prima. §. j. facit. l. in fraudem. et. l. si cum fi-
 dei cōmissa. §. aristo. infra qz z a qui. C. Sed que-
 ro an ante sententiā iudex possit facere descriptionē
 et sequestrationem omnium bonorum ne dissipetur
 videtur quod non vt lege defensionis facultas. C.
 de iure fisci. sol. quēdā est descriptio vt sciatur quot
 sunt res. et ista pot fieri. arg. supra de ven. in po. mit.
 lege prima. §. penulti. Quedam est descriptio seu in-
 scriptio que significat rem esse principis vel fisci: et
 ista non potest fieri ante sententiā vt dicta lege de-
 fensionis facultas de iure fisci. eodem modo potest
 fieri sequestratio vt ibi potest tamen esse ita vehe-
 mens suspicio quod res deberet apud reum dimitti
 datis fideiussoribus: vt lege fina. C. de ordi. cog. alia
 sequestrantur: vt ibi. facit supra qui satisda. cogan. l.
 si fideiussor. in fi. et. C. quo. ap. nō recipi. ad ex. cu.
 20 simili. C. Quero. quid hodie cum fisco non appli-
 centur bona: sed certis personis: vt in aut. bona dā-
 natorum. C. de bono dāna. an ea que dicta sunt
 habeant locum in personis alijs qz fisco: et credo qz
 non. vt. l. non vsqz. §. si a pa. quis si. ma.
 Secunda opi. glo. qz verba enuntiatua de qui-
 bus hic inducunt fideicommissum vel legatum non
 donationem causa mortis est vera: et etiam sapiunt
 naturam contractus inter viuos.
 Verba enuntiatua incidenter propter aliud. emissā.
 non inducunt dispositionem.
 Verba enuntiatua prolata propter se dispositionem:
 inducunt si natura verborum hoc patitur.
 Verba enuntiatua incidenter propter aliud. per mo-
 dum conditionis. emissā. quando inducant disposi-
 tionem.
 Verba enuntiatua qñ proferuntur per modū cause-
 qñ dispositionem inducant.
 Verba enuntiatua. si. pferunt per modū demonstra-
 tionis qñ dispositionem inducant.
 Verba enuntiatua testatoris emissā propter se in-
 preiudicium tertij dispositionem non inducunt.
 Verba enuntiatua propter se emissā relata ad he-
 redatariū dispositionem non inducunt.
 Verba enuntiatua si non proferuntur sed intelligun-
 tur per dictionem. taratiuam tñ dispositionem nō

- 10 Inducunt. secus si proferuntur.
- 11 Verba enuntiatua ppter se emissā circa ea que per defunctum non sunt disponibilia non disponunt.
- 12 Verba enuntiatua quando iuramentum interuenit inducunt probationem: siue principaliter ppter se siue incidenter: siue propter aliud: siue ad alium directa sunt emissā siue sint subaudita: z ponuntur quatuor effectus iuramenti.
- 13 Iuramentum non reuocatur propter errorem.
- 14 Verba enuntiatua lemissa propter se principaliter ad grauatū directa scienter eozū que per defunctum sunt disponibilia inducunt dispositionem quatenus verborum significatio patitur.
- 15 Fallit fauore libertatis: z ibi est iuratum.
- 16 In scriptura de qua in ista. l. tot testes sunt necessarii quot in codicillis sufficiunt.
- 17 Verba enuntiatua in priuilegijs an disponant: remissiuē.
- 18 Verba enuntiatua in contractibus prolata ad libera- tionem dispositionem inducunt. z quid quādo ad obligationem.
- 19 Verba enuntiatua in iudicijs ante litem contesta- tam non inducunt probationem: post sic.

Hac scriptura. Verba enuntiatua in vltimis voluntatibus dispositio- nem inducunt. h. d. Ibi habuit ad esse habere cōtingit. alias videretur qz lo- queretur post mortem Et pro declaratione gloss. di- uido eam. Primo format vnam questionem ad de- clarationem litere. secundo ibi sed contra videtur. tractat quādo verba enuntiatua proferuntur inci- denter propter aliud per modum conditionis. z in- terferit quando proferuntur per modum cause vsqz ibi. Item cōtra de condi. z demon. zc. Ibi tertio tra- ctat quando verba enuntiatua proferuntur inci- denter propter aliud per modum demonstrationis vsqz ibi. Item contra de lega. ij. l. titia. zc. quarto tractat quando verba enuntiatua proferuntur principaliter propter se vsqz ad finem glo. C. T. Hec de ad pu- mum z quero an ista verba inducāt dispositiones inter viuos. scz fideicommissum vel legatū. z in glo. sunt tres opi. mediā tene. z eam tenet Dy. z Jac. de are. z omnes: scilicet quod faciant fideicommissum vel legatum: z qd donationem causa mortis non in- ducant: quia donatio causa mortis requirit presen- tem partem. l. inter mortis. j. titulo primo. itez sapit naturam contractus inter viuos. l. tam his. j. tit. j. z. l. ij. de dote preleg. in glo. in verbo legatum. Sed hic nō ponitur qz interuenit partem presentia z sic pri- ma opi. nō est vera. C. T. Tertia opi. nō est vera: qz vt patet tex. dicit ex hac scriptura. non ergo et alia agi pot: si dicitur qz est donatio inter viuos: nō bene dicitur: qz in contractibus dñum nō transit sine tra- ditione. l. si quis argentū. §. pe. C. eo. nisi in ecclesia: vt. C. de fac. sanc. ecclie. l. vlti. sed tex. dicit hic dñum ex hac scriptura pertinere. hic non presumentur tradi- tionē interuenisse ergo zc. Præterea absenti nō po- test donare vt. §. eo. l. absenti. sed hic liberti erāt ab- sentes. tene ergo mediam. C. T. Tenio ad secunday partē glo. ibi sed cōtra. z extra glof. primo op. C. de testamē. mili. l. ex his verbis. vbi verba enuntiatua

Andre. Poma. C. Hac scriptura. vide istam. l. z similes Alex. in consi. cxlv. in. ij. vol. z Aldra. consi. cxvj. z Bo. lrv. colum. ij. z Alex. xlv. colum. ij. vol. j. z Capram. x. col. ij. z Alexan. lxxij. colum. v. vo. u. ij. vbi ponit quid in verbis enuntiatuis. l. vel statuti et que dicā tur verba enuntiatua vel nar- ratiua. C. Disposi- omem in ducunt. fal lit hic. l. vbi verba enū- tiatua es- sent: pro- lata ad di- minutio- nē: qz tunc nūqz indu- cunt dispo- sitionem si per talē di- spositionē induceret augmentū probat in l. legata in utiliter. ij. rñ. de leg. f. z de ma- teria huius l. vide ple- ne per oia per domi. Ant. in. c. fin. de suc. ab intest. p Lyn. in. l. j. C. de fal. cau. adtec. leg. aliqd per Ly. in l. nudis. et in. l. nō epi stolis. C. S probatio. aliquid per Bart. in. l. cum proponeretur de leg. ij. z quid in matrimonio vtrum verba enun- tiatua matrimonio in instrumēto dotali probent in preiudicium alterius matrimonij 3m. in. c. illud. extra de presum. qd nō z sequit Bald. in aut. si qz in aliquo. C. de eden. z intelligit illud verū quo ad pū- dicitū tertij. sed bñ probat in preiudicium ipsorū enun- tiantū ad qd facit qd no. Bar. in. l. ij. C. de fi. instru. qd sit nūtiatio. vide per Bald. in. l. si volūtate. C. de fidel. li. vbi alle. l. ferendum. §. dictum. §. de edil. edi. et. l. rale pactum. in pūi. §. de pac. C. Inducant dispositionem. adde Bald. in. l. j. C. de fal. cau. adie. le. adde an verba enuntiatua in vlti- ma voluntate dispositionem inducāt. Abb. cōsi. rj. l. lib. Pau. de ca. consi. c. xxxij.

a Non valent. Ad de glo. in l. emptor. §. ancille. de e rei vendi. z quod ibi dicitur z quod not. Bartol. in d. l. titia. §. titius. z Bal. in l. lex his. in vl. col. de test. mili. b So. qd conditionaliter. limita. vt singu. no. p bar. in l. licet. §. vlt. no. ca. item limita multu not. omnia iura volen...

Per modu cause. z Bar. hic simplr tz q inducat dispositione quo ad actione. sed id e Bar. in l. si fozer. §. lucius. hic allegata. dicit veru quo ad actione personalem no quo ad realem. z sic saluat glo. in d. l. emptor. §. ancille. hoc alle. sed do. Jo. in d. §. lucius tenet contra Bart. videlicet quod etiaz inducat di...

a Hoc non placet. per Bal. in dicta lege ex his. de testamen. mili. in vltima columna. b Preiudicium heredis. vide quod no. dicit Bart. in lege pactis. §. fundum. per illum text. de lega. iij. et istis adde plene Bald. in dicta lege ex his. c Hic ad grauati. not. quod verba enuntiatua qn fit animo diminuendi. hoc no placet q tunc induceret dispositionem: q legarum de. r. non potest valere sine antecedentiposito p modu demonstrationis. ar. l. proculus. de usufruc. et. l. deniq. §. interdum de pe. lega. Sed in d. l. cum tale. §. si. dicit q ex centu que titio legauit heres decem dato: q heres pot aliud soluere q ex dictis centu: ideo non inducit dispositionem. Cetero ad quartu qn verba proferuntur principalr ppter se. et opp. qd imo dispositionem no inducit. l. tina cu testamento. §. catus. §. de le. ij. Sol. i verba enuntiatua dispositione inducunt in quantum natura verboru prolatoz patitur: sed secus si illa verba no patiantur in contrario. Altero opp. de. l. verba. C. de testa. Solu. ibi fuerunt emissa ppter se in preiudicium terij hic vero propter se in preiudicium heredis. C. de l. lucius. §. filia ad reb. sol. ibi verba enuntiatua modificatiue fuerunt prolata. ideo vltra modificatiue dispositione no inducunt. sed opp. de. l. i. C. de fal. ca. adie. fo. ibi erronee verba fuerunt emissa. C. de opp. de. l. generali. in p. s. de usufruc. lega. solu. ibi ad honorarium fuerit directa: et sic videtur verba adulatoria: hic ad grauati. z ista solu. dat glo. in l. pero. in prin. de le. ij. hoc tamen fallit fauore libertatis: vt l. paulus. in fi. j. de fideicommiss. liber. e...

Moder. et firmat Bart. in l. cum quis. §. codicillis. de leg. iij. et oia hic dicta per Barto. circa effectum istius iuramenti sequitur pe. de anchara. in clementina prima. de probationibus. et hic adde Baldum in dicta l. ex his. in ij. col. C. de testamen. mili. vbi vide. Adde an cofessio facta in testamento p sente parte possit reuocari. bald. d. consil. cluij. et. cl. xxx. c. lxxx. et. c. x. ij. lib. et Ro. ma. consil. clxxj. Propf iuramentu inducunt. Ad d. bar. in l. titia cum testamento. §. catus. §. de le. ga. ij. et cu Bart. hic trahit de. de ancha. in d. cle. j. et vnu no. q quoties in instrumeto sunt apposita a liqua verba enuntiatua q sunt d. substantia ad valorem a quo agitur bene probat enuntiatue narratum esse verum quo ad valorem illius actus nisi aduersarius probet contrarium: vnde si instrumentum dicit quod ego promisi centum sticho seruo sempromij illud probat stichum esse seruum sempromij quo ad hoc vt stipulatio valeat. vt est casus in l. optimam. C. de contra. hen. et com. stipul. sed si postea inter sempromium et me disputaretur principaliter de dominio stichi illa confessio plene non probaret. c. illud. de presump. et ibi ho. tenet domi. Anro. quod bene no. ad multa vide in l. scimus. C. de agri. et cens. lib. ij. et Bald. in lege prima. in vltima columna. C. de fal. cau. adie. lega. et in lege non idarco. C. de iur. et fac. igno. et in l. cum aliquis. C. de iur. delib. vbi late. Et si notarius ena in instrumento afferret dicit titus pcurator Martini promittit Laio. illa verba no. pbant illu esse procuratorem Martini: vt not. Bald. in Rub. de fide...

Barto. sup prima parte. ff. noui

instrumentorum. in. vij. colu. allegat. Imo. in. c. quoniam contra. de probatio. et in. c. cum in iure. de officio delega. et ibi etiam Joan. andr. et sequitur Pet. de anchora. in. clem. prima. de probationibus. vide de que scripti post Ang. in. l. ne satisfada. j. rem ratam haberi. de quo p. Ly. 12. obtinet. Quarto operatur qd non potest probari contrarium scilicet errorem: vt est gl. in. l. rationes. C. de proba. tri illud non videtur verum: qd iuramentum erroneum non habet consensum. vt. l. vltima q. satisfada. cog. ff. et. l. fi. C. de non pecu. Sed dic qd hec est ratio: qd iuratio videtur velle qd valeat omni modo quo pot. l. cu. pater. §. filius. de leg. 14. Collige ergo qd verba enuntiatua emissa ppter se principaliter ad grauatam directam scilicet eorum que per defectum sunt disponibilia dispositionem inducunt quatenus verborum significatio patitur. h. d. hec lex. Sal. ut dicitur fauore libertatis: si iuramentum intercesserit: vt ex supradictis apparet. C. de l. nuda. j. eo. Dy. et Ja. de are. soluit qd ibi qd volebat pe-

strum esse illius diocesis remittit tamen se ad notata per Lymum in dicta lege optima. et in lege cu ali quis. C. de iure deliberan. tenet contra no. per glo. secundam in. c. cu olim. de censu. et de istis verbis enuntiatuius tangentiibus tertium absentem. vide in Spe. de senten. prola. §. vt autem. ver. et no. de instru. edi. §. restat. ad. fi. in. summa. Et quid de instrumento dotis an probet matrimonium dixi de adul. l. si vxor. post Barto. refer. etiam p. e. de ancha in dicta clem. j. q. Jo. andr. in dicto. c. cum in iure. circa. fi. dicit quod verba in instrumento prolata presentibus partibus semper faciunt fidem contra eas et standu est eis. et vide Bald. in dicto. c. quoniam contra. Et verba notarij semper videntur de assertione partiu et eis nocerent Bald. in rubr. de pmi. do. ad. fi. et in dicta lege ab exco. circa. ij. colu. C. quo. appel. In contrarium quod no. Bald. in. dicta. l. optimam. sed si dicta verba non emissa principaliter sed incidenter tangerent preiudicium absentis tunc fecus: vt si in sententia dicitur condemnamus talem procuratorem talis: qd non probant mandatum: vt dixi bene faciunt nota per Bald. post Bart. in. aut. si qd in aliquo. C. de eden. et ibi dixi secundum Bald. in. vltibus feudorum et quid si notarius dixit. talis sanus mente. et. vide Bald. in lege prima. in. ij. colu. ver. modo querunt. C. de confes. et quid si instrumentum dicit ego conduco ad te talem rem tuam: an p hoc probetur te dominum: Bald. in lege probatio. nem. C. locati. et quid si caueur in actis publicis qd natus positus fuit in banno eo quod citatus non soluit: nunquid per illa verba enuntiatua probetur interruptio precriptionis per capitulu. rationem. vide Baldum in lege gest. de re iudi. vbi videtur tenere quod non. et ibi similiter. quid si notarius dixerit talis testis iuratus deposuit: quis tunc probatur iura-

mentum. facit quod notat Bartolus. in lege theopompus. de dote ptele. et nota perpetuo quod verba enuntiatua pro dote inducunt plenam probationem per id quod legitur. et nota in lege secunda. C. de dotis. promiss. tenuit consulendo Bartolus. in co filio. inci. factum sic se habet. et feruus et feruus tamen qa gloss. in dicta lege p. ma. et glo. et doct. in lege cu de in rem verso. de vfu. tenent qd non fit fauor dotis. sed ius commune. adde qd in instrumentis antiq. verba enuntiatua probant vt dixi post Baldum. in lege cum ali quis. C. de iure deli. an autem verba testis enuntiatua probent. vide Bartolum. no. in consil. incip. statuto ciuitatis Florentie cauetur quod foris. et. vbi videtur velle quod non quando omissa propter aliud. Adde in quantum Alex. hic in apostilla dicit qd si in instrumento dicit titius procurator sempronij quod illa verba non probant illum fuisse procuratorem quod illud est verum in sui fauorem: sed in sui odium probant etiam quo ad tertium. ita tenuit Roma. consilio. lxxij. qui allega. Spec. ita tenent in titu. de procur. §. recte. ver. illud quoq. notandum. Et an in instrumentis antiq. verba enuntiatua probent. vide Abb. consilio. lxxij. lib. ij. et Baldum consilio. xxvj. libro tertio. et consilio. cccxcix. eodem libro. vbi dicit quod verba enuntiatua de partium voluntate scripta faciunt fidem nisi in personis contrahentibus esset inhabilitas. vt. ff. de lega. ij. cum quis. §. codicillis. et de proba. qui testamentum. Iste predicta limitat nisi de ipsis actibus qui enuntiatue proferuntur esset necessaria scriptura: quia tunc illa verba prolata non facerent fidem. exemplum potest poni in tractatibus qui requiruntur quando ecclesia vult aliquam rem alienare: vt illa precedentibus tractantibus non probet nisi appareat de scriptura ipsorum. concludit tamen ibi quod nulla lex est que dicat quod hoc non possit probari per testes: ideo exemplum aliter poni potest ipse in dictis terminis consuluit. de quo etiam vide per Pe. de anchora. consilio vltimo.

Quot testes. declara. vt hic per Imo. Quid in pmi. vide aliquid hic per do. Joan. et adde que dixi in. l. quidam consulebant. de re iudi. et vide in. l. pe. in. c. nonnulli. de rescrip. vt dixisse qd talia verba pape dispositionem inducunt. d. Anto. ibi dicit illud non est verum nisi sint assertiua: sed domi. Joan. an. ibi in terminis illius gl. videtur ea tenere per cle. literas. de probatio. et fm cum videtur voluisse fede. consi. xxij. alias. xxvij. idem repetunt doc. in. c. ex parte decani. de rescri. et vide Imo. in. c. cum olim. de ce. siri. et tert. xxv. qd. ij. quod autem Joan. an. in titu. de inquisi. §. nuc tractemus. ver. si. hoc autem no. et ver. seq. et quod not. Bald. in. l. neq. i. fin. C. de probatio. dixi in. c. signifi. casti. §. post moder. de homi. quid i literis pape appellatis te clerici cu per Jo. andr. in regu. non licet. quid in verbis legis narra. tuis. §. de. c. filio xxxix. que sequit Lu do. ro. in. vj. colum. et dum alle. cle. literas. Adde quod Paul. de cast. no. eam limitat in consi. clvj. incip. viso et examinato. et vt illa de. que est contra regulas iuris communis solum habeat locum quo ad clericos qui sunt subditi pape: quibus ipse preiudicare potest non inter non laicos subditos ad preiudicandum eis saltem in iure quesito etia si ageretur de feud. ecclesiastico.

Quid si in contractibus. vide d. Jo. hic. et Bald. in d. l. ex his. de test. mi. et Bar. in. l. si forte. j. de castre. pecu. et vide in. l. cu sum. de agri. et censu. l. et. Quid in epistolis vide Bar. et Bald. in. l. non epistolis. C. de proba. adde Bald. in. l. j. de fal. cau. adiec. leg. in penulti. colum. et ibi Ly.

immediate nobis subiecto: an hec verba inducat dispositionem: vt sint sub papa et exempti ab epo. et dic vt. c. si papa. extra de pmi. li. vj. Quero si qd si in contractibus. iste est difficultatis passus sed salua meliori delibera tione debes dicere: aut verba enuntiatua in contractibus proferuntur ad libe ratione. et tunc dispositione faciunt. vt. l. tale pactum. in. pmi. §. de pac. et hoc est verum in inductis principaliter ppter se sed si ob aliud incideter non inducunt dispositionem. l. ubemus. C. de libe. cau. Si vero ad obligatio ne emittant tuc subdistingue. aut emit tuc principaliter ppter se. et inducunt pbatione no dispositione. l. publica. §. de posi. §. si. si propter aliud. et tunc aut in contractu aliquo inter presen tes celebrato et tunc inducunt proba tionem seu presumptione donec pbeet contrariu. vt. l. optima. C. de comit. et corah. stu. z. l. quida. §. de proba. Si simpliciter emissa absenti tuc pbatione no inducunt. l. epistola. in. pmi. §. de pac. et. l. non nudis. z. l. no episto lis. C. de proba. Ad vnu aduertat: qd si illa verba proferuntur sup aliquo iure in quo sit dare quasi possessionum illius iuris constitutum illu ad que verba diriguntur possessione illius iuris. vt. l. non nudis. z. l. no epistolis. C. de

hoc dictu possit intelligi dixi post Bar. in. l. si cui. §. j. et de leg. j. et vide Bald. oino in. l. j. in. r. col. C. de cofes. do. Anto. in. c. fi. in. fi. de cofes. reputat hoc no. et idem Bald. in. l. error. in. vj. col. de iur. et fac. igno. et vide Imo. hic et Bald. in. l. q. familie. fa. erui. et Barto. in. l. certu. §. cu me absente. ff. de cofes. et qd ibi dixi. Adde qd Bar. in. l. admonedi. ver. ite qro qd si instrum publicu et. vt velle qd verba enuntiatua salte iducant semiplena pbatione. ad qd vide qd dixi in. l. si cui. §. si a filio. de leg. j. post Bar. et Bald. in. l. serui electioe in pmi. eo. titu. dicit qd gl. ibi est signanter not. qd in actibus inter viuos verba enuntiatua emissa pncipaliter propter se non disponunt. dum gloss. ibi dicit qd verbum volo eligere non inducit dispositionem. sed Barto. ibi aliter intelligit illam gloss. Adde an verba enuntiatua iudicis arbitratois probent. Ro. consi. clvj.

Ad proba. no. qd p fessio de accepto etia p aquitana stipulatione no probat vera numeratione. et idem no. Bar. in. l. j. que in frau. credi. et vide Bar. in. l. si ex pluribus. j. de sol. Bald. in. l. in rubi. de reuo. his que in frau. credi. et ibi quid si addantur illa verba habuit et recepit. Ro. in. l. predia. de acqui. posses. pp. iij.

falsam. C. de iur. et fac. igno. Imo. et Ro. Probetur contrarium. si tamen scienter proferuntur super eo super quo partes possunt preiudicare non admittitur probatio in contrarium. als sic p no. p Ly. in. l. no nudis. in vlt. q. et p Bald. in. d. l. cu falsam pte bu Bart. hic alleg. l. optima. do. Joa. t. z cu z bene. et etia do. Ludo. Ad hoc breuiter adde spec. in ti. de de posi. §. vj. et ver. xi. et post lit. confes. inducit pbatione licet possit probari contrarium.

Si stipulatu. Per acceptilatione potest fieri donatio. h. d. an ista donatio acceptilationis causa facta egeat insinuatio ne dica. j. eo. l. modestus. Aides ergo qd h. d. ba acceptilationis dicat cofiteor me habere acceptum qd tui qd mihi debes qd ex istis verbis no probat pecunia i veritate a creditore recepta. facti. l. j. in. pmi. §. de iur. do. et h. io qd illa verba videtur magis appositae ad solentiam adu acceptilatione. vt. l. et vno. §. j. de accep. qd vt veritas sit pecunia accepta. Preterea si in stipulatione eest soluta no eest necessaria acceptilatio cu solutio e cesset et sit sub-

hoc dictu possit intelligi dixi post Bar. in. l. si cui. §. j. et de leg. j. et vide Bald. oino in. l. j. in. r. col. C. de cofes. do. Anto. in. c. fi. in. fi. de cofes. reputat hoc no. et idem Bald. in. l. error. in. vj. col. de iur. et fac. igno. et vide Imo. hic et Bald. in. l. q. familie. fa. erui. et Barto. in. l. certu. §. cu me absente. ff. de cofes. et qd ibi dixi. Adde qd Bar. in. l. admonedi. ver. ite qro qd si instrum publicu et. vt velle qd verba enuntiatua salte iducant semiplena pbatione. ad qd vide qd dixi in. l. si cui. §. si a filio. de leg. j. post Bar. et Bald. in. l. serui electioe in pmi. eo. titu. dicit qd gl. ibi est signanter not. qd in actibus inter viuos verba enuntiatua emissa pncipaliter propter se non disponunt. dum gloss. ibi dicit qd verbum volo eligere non inducit dispositionem. sed Barto. ibi aliter intelligit illam gloss. Adde an verba enuntiatua iudicis arbitratois probent. Ro. consi. clvj.

Ad proba. no. qd p fessio de accepto etia p aquitana stipulatione no probat vera numeratione. et idem no. Bar. in. l. j. que in frau. credi. et vide Bar. in. l. si ex pluribus. j. de sol. Bald. in. l. in rubi. de reuo. his que in frau. credi. et ibi quid si addantur illa verba habuit et recepit. Ro. in. l. predia. de acqui. posses. pp. iij.

Et no. de pact. scripsi post imol. hic vide Bal. et Ang. et Bar. in l. siue apud acta. C. de transac. Si quis debet. morte non finitur. ad de Barto. in l. si cum fundum. s. de pac. Si patronus. hanc. l. singulariter limitant. Pe. et Ly. in l. f. C. ad l. fal. q. ita de: i. num tene netur he res pmit tens solve re legatus insolidu si expresse p misit solve re itegru. sec. si sim pliciter p dicta lege a contrario sensu. sed hic late d. Joan. con trarium te stet nisi in vno casu quando he res promi sit solve re id qd debz causa lega ti: q. tunc intelligitur tracta fal cidia. et h per tex. et a ibi nota. in l. si prior. fol. matri. et in l. me nio. s. f. de leg. ij. ad de glo. in l. de cem. de fi deicomis. lib. z Bar. in l. quod nomine. ff. de condic. in debi. Non est b bona. hac distinctio nem ponit Baldus in l. si legati serui. de lega. ibi aliquid per Bar. Erat extraordinaria. do. Jo. h. d. iura allega. per Bar. non probare. Erant in iure. quando error iuris nocet in lu cro recurrere ad Barto. in l. claudius. de acquirenda hereditate.

excep. l. ij. s. circa. Accipere pecuniam ab aliquo vt pio eo intercedam licite possum. Labeo ait. Quod ob causam datur non est do natio. h. d. Ho. quod licite possuz recipere pecuniam: vt sim fideiussoz pio te: vt supra manda. l. si remunerā d. s. fina. Sed quero si non est do natio quid est gl. dicit primo quod fa ciunt contractum innominatū si per sona non est prohibita exercere tale officium: alias nullo modo valeret. Sed contra hoc oppo. imo vide tur facere locationem. vt supra man. lege prima in fi. et in sit. man. s. fi. sol. illud verum si tu hoc promittis mihi facere. ego pio hoc tibi promitto pe cuniam si illius contractus natura sit vt vltro atrozq. nascatur obligatio. sed hic tu nil promittis. sed conditio nalter dicit si tibi affuero centum da bis. Sed contra hoc opp. ergo nō est contractus innominatus per se: vt no. supra de iure iur. l. si quis cum de bitore. sol. illud verum quando ex im plemento conditionis promittentis nil queritur. alias per similitudinem fit contractus innominatus vt hic. z no. de pac. l. si intra.

Non potest. seruus si veteran te. infra de verbo. obliga. et lege etiā. de acqui. re. do. Sol. principaliter nō potest secundario sic. et dic plene per Dy. extra de reg. iur. c. inuitus. lib. vj. Mandatū morte fini tur. sed propter ignorantia eius effe ctus durat quo ad liberationem et quo ad actionem. h. d. C. oppo. s. eo. l. ij. s. si quis donatarus. sol. hic fuit translatum dominium in ipsum man datarium ibi non. C. oppo. z videt f q. istud mandatū morte nō finitur b nā qn in ipso contractu innotat venit mandatū de soluendo aliq. nō pōt re uocari. l. aliud. j. de solu. sed hic in cō

Si quis debet. morte fini tur. sed propter ignorantia eius effe ctus durat quo ad liberationem et quo ad actionem. h. d. C. oppo. s. eo. l. ij. s. si quis donatarus. sol. hic fuit translatum dominium in ipsum man datarium ibi non. C. oppo. z videt f q. istud mandatū morte nō finitur b nā qn in ipso contractu innotat venit mandatū de soluendo aliq. nō pōt re uocari. l. aliud. j. de solu. sed hic in cō

Non est b bona. hac distinctio nem ponit Baldus in l. si legati serui. de lega. ibi aliquid per Bar. Erat extraordinaria. do. Jo. h. d. iura allega. per Bar. non probare. Erant in iure. quando error iuris nocet in lu cro recurrere ad Barto. in l. claudius. de acquirenda hereditate.

tractu ipso venit cū mutua dedit pecuniam soluendā seio qz sic in eadem obligatione venit mandatu m de soluendo. sol. hic constat qz tale mandatum de soluendo seio fuit appositum fauore creditoris in contrario fuit appositum fauore debitoris.

Si quis seruo. Solutio naturalis debiti non est donatio. h. d. cir ca hoc dic vt dixi. s. eodem. l. j. z not. j. de regu. iur. l. donari.

Sed he stipulationes. Ob causam donatio h. d. An illud quod refecatur per falcidiam sit natu raliter debitum quod sic.

Patronus. Promissio fa cta per errorem nō preiudicat patrono in portioe sibi debita. sed heredi bene preiudicat in falcidia. h. d. C. oppo. de l. s. z l. q. s. s. fi. s. si q. cau. fol. ibi sciēt. s. hic p. erroze. C. oppo. de l. si patronus. in prin. s. si quis in frau. patro. fol. Dy. ibi ab agendo excludit. hic aliq. nō obligatur. Item ibi cōsensit alienationi. C. oppo. z videtur qz prin. con tradicat. s. de illo. Sol. dico aliud in portione debi ta patrono aliud in falcidia z tene menti istud. z vt de gl. que incipit patronus errans. C. oppo. de l. qui erat heres. s. si aut. fa. erc. gl. que hic est videt solve re qz hic precedebat aliud debitū. s. debitū bonoz subsidium patrono debitū. z ideo id qd promissit pa tronus nō erat indebitū. sed non inuenio qd releuet vtrū sit indebitum propter aliud qd precedit vel ex alia causa. Unde glo. ponit aliam sol. qz hic patronus promissit liberti viuente. z hoc in sequenti glo. sed ista nō est bona quia idem esset in falcidia qd in debito bonoz subsidio. vt. l. qd de bonis. s. j. s. ad l. fal. que est vera solu. z do. Dy. pro solutione contrarij. z Jac. de are. idem per eadē verba z eadē leges distin guunt. q. q. cautio interponitur super eo qd aliquo iure peti poterat. quādoqz super eo qd peti nō pote rat. primo casu aut erat cautio ordinaria z valet in tantum inquantū peti poterat. l. qui erat. s. si autē. s. fami. erc. Aut erat extraordinaria. z nō valet. l. in edibus. z l. dāni. s. emptor. de dam. infect. si vero interponitur sup eo qz nullo iure poterat peti. z tūc si a sciente valet siue sit ordinaria siue extraordina ria. vt. l. sed z si quis. s. fi. s. si quis cau. z l. fi. C. ad l. fal. z l. dam. infec. s. qdā cū parietē. s. de dam. infec. Aut ab ignorante. z tūc si errauit in facto cautio fa cta nō comittitur cum effectu. vt. l. j. s. vt in pos. leg. z l. si q. post q. j. de fideiuf. z d. l. sed et si q. post q. s. fi. Aut errauit in iure z tūc aut erat indebitū omni iure vel saltem iure naturali indebitū. z tūc cautio non comittitur. vt hac. l. in prin. Aut erat naturaliter debitū z indebitū ciuilitate z tūc interposita va let. vt hac. l. s. fi. z l. vlt. C. ad l. fal. qd est verū quo ad ipsum promittentem. secus quo ad fideiussore etiaz si in iure errauit. vt. l. j. s. vt in pos. leg. z quia quo ad eos erat omnino indebitū. vt ibi glo. dicit. z d. l. qui erat. s. si autē. s. fami. erc. simile dicit Jac. de aret. Quero cui erat relictuū istud fideicommissus. z di cit glo. qz cuidam extraneo. vide gl. q. incipit. scz pa tronus. z nō dicit hoc sine aliqua re: quia cōiunctis

personis olim debebatur. z dic hodie. vt no. in l. iij. a s. de condit. z demon. Quero quid in debita iure nature. z gl. idem qd in debita filio qz patrono. l. si quis le gatum. in fi. j. de fal. Quert gl. alibi an illud qd refecatur per falcidiam sit naturaliter debitū. gl. in l. cū quis. de iur. z fac. igno. C. z l. j. s. de cō di. inde. et l. cum per errorem. j. de reg. iur. dicit qz debet natu raliter. vlt. amon. cōtra per. l. j. s. si quis ex mortis. j. quo. leg. z l. linea. s. j. s. ad l. fal. Item quia lex non permittit disponere nisi vsqz ad vltimū. vt. l. j. s. scdo capite. s. ad l. fal. sed qn lex refecit obligationi nō outur naturalis. vt. l. naturaliter. in prin. s. de cō di. inde. z Ly. tangit in l. cū quis. C. de iur. z fac. ign. sed semper reprobaui z tenui qz est debitū naturaliter. tex. est in l. j. C. ad l. fal. vbi est casus. si em nullo iure debetur: esset donatio. vt. l. donari. j. tit. j. sed qz naturaliter debetur nō est donatio. vt. s. l. pri. s. pe nul. p. ieterea casus videtur hic qz falcidia non facit indebitū ipso iure. vt hic. in fi. z Dy. sic intelligit. sed qz debita filio vel patrono facit ipso iure indebitū le gatum etiam naturaliter.

Mibi donares. Potest quis de bito: delegatus nō habet exceptio nem donationis immodice nisi resas soria sit commentus. h. d. Quero quid vult dicere actio rescissoria. z gl. dicit qz vbi aliqua actio debet sibi ipso iure vel datur officiu iudicis. z vide gl. que incipit. veterem actionē z. que est veritas. vel resas soria. i. vetus vel prima per restitutionē. z doc. dicit qz prima datur per. l. sancimus. C. eo. vbi dicitur qd est pro nō scripta. Scdo probatur ex coniunctioe duarū legum si est verū qz donatio ista debet rescā di per restitutionem in integru tūc ante rescissionē impetratā nō daretur exceptio. vt. l. exceptiones. in fi. j. de excep. Sed nos habem⁹ qz datur debitori. vt l. pure. s. si donauit. de do. excep. pōt etiā pbari p. l. fideiussor. j. eo. cōiuncta. l. excep. z j. de excep. z per ista apparet istā exceptionē magis esse factū qz in tentionis de mō infinuandi dicā. j. eo. l. mōdestinus. Donatio est contractus stricti iuris. Donatio causa mortis habet instar bonafidei.

Omni qui donationis. Donatio est contractus stricti iuris. ideo non veniunt vsure ex mora. h. d. Nos habuistis in l. in edib⁹. s. j. s. eo. qz donatio est cōtractus bonafidei sū quosdā z ma le per istam. l. opp. de l. seia. j. titu. j. Sol. ibi donatio causa mortis hz instar bonafidei sicut legata. in d. l. seia. et. l. in miorum. C. in qui. cau. in integ. resti. non est neces. hic loquitur de donatione inter viuos. Quieratio facta animo donandi qd indigeat infinuatione. Infinuatio est facere redigi donationem in scriptis coram iudice. Iudex in infinuatione donationis nullam adhibet cause cognitionem. Infinuatio potest fieri coram quocūqz iudice etiam non sic.

Et glo. vide ad quid Bar. alleg. istā glo. in l. j. in prin. s. ad l. fal. z Bal. in l. f. s. de pecu. lega. Et mihi donares. singu. est sū Bal. in l. ij. C. de cō di. inde. z vide magnam oppositionem formatā per Bal. in l. f. in prin. per illum tex. in ij. colū. C. de iure dotiū. Magis esse facti. Adde z iō nō obstan te statuto qz nulla ex ceptio pos sit oppō: poterit sp opponi sū Bal. in l. scimus. C. eo. Sine infinuatiōe. in materia infinuatio nis vide q. dixi post gl. z Bar. in l. aq. j. co. z per Joā. an. in r. ti. de instr. ed. in. s. porro. Sz an act⁹ in finuatiōis sit cōtextualis ipsi donationi dic qz imo potest fieri ex interuallo. l. fi. s. simili. C. de iur. do. z plene per Ang. quem omnino vide in cōsi. clxxvij. als. clxxix. si tamen donatio diceretur nulla propter infinuatiōis defectum forte non posset ad infinuatiōem recurri. arg. optimū est in aut. eo de cursum. C. de do. ante nup. z melius in. s. illud. in corpore vnde sumitur. item solus donatarus facit eā infinua ri. vt per Bal. in l. f. C. de dona. ante nup. Idē in so lo donatore. Bal. in l. in hac. C. eo. z an infinuatio fa cta ab vno valeat quo ad omnes. vide Bar. z Bal. in l. f. s. simili. C. de iur. do. Et quid in donatione qz fit inter patrem z filium vide Bal. in l. irritam. C. p dona. z in l. si mortis. C. ad l. falci. z debet coram iudice infinuatiōis narrari vera causa donationis. als non valeret sū Bal. in rubi. C. qui admir. in. ij. col. Et quid si donatur res alia. vide Bal. in l. post mor tem. in fi. C. de fideicom. z j. in pe. apostil. vbi etiam vide quid de donatione causa mortis. et ibi vide in quo loco possit fieri infinuatio. quid si in instrumen to venditiōis est dictum z illud plus qd valet dona uit zc. an requiratur infinuatio. vide singu. per L. do. in l. secunda. in princip. in. v. char. de verborum obligatio. Quid si solus notarius non coram iudice ogetur de infinuatione. et autoritatem interpo sūt sine iudice dixi post Imo. in l. acta. j. de re iudi ca. Quid in donatione tacta presumpra. vide Bar tof. in l. fina. in princip. C. de iure dotium. Quid in donatione ad pias causas. vide Bart. in l. illud. C.

Odestinus. Iure possunt ex cau sa donatiōis remitti sū ne infinuatiōe. h. d.

Si tibi dederim. do. Joa. hic refert se practicasse hanc. l. tempore domini Rugerij de perusio tunc potestatis bononie: vt hic per eum. et vide. l. si is cui. z qd ibi dicit. de fur. z vide in glu. Bald. in l. in rem do mini. C. si cer. peta.

Collit actio. do. Joa. hic qd ad. l. nram hoc no tenet.

Auda ra scriptu ra facta si ne ca no in ducit obli gationez: nec dona tionē. ter. est in ca. si cautio. vbi no. de fide instr. et ibi d materia hui. l. per do. Anto. a fallit nisi sit facta in iudicio vl in instru. guarenti gatio fm Bal. p illu ter. in l. sic cut. C. d. rex pu. hered. Item nisi es set bina co b fessio scd3 Bart. in l. i cu scimus C. de agri. z cesi. li. xj.

Allegauit tibi. s. eo. l. vt mihi. C. op. po. de. l. iij. s. si is s. qd quisqz iuris. solu. ista exceptio est in rem scripta. il la personalis. Queritur quid si de iussor animo donadi intercessit. qd iuris. glossa dicit secus est et male: qz si fuit immodica in principali fuit im modica in fideiussore: z sic ex persona sua h3 exceptionem. Item probatur a contrario sensu. s. eo. l. vt mihi do. nares. vbi loquitur in debitor. q. d. se cus si delegatus no fuisset debitor. p terea in l. sancimus. C. eod. dicitur qd pro no facta habetur. z sic si principa lis non tenetur nec fideiussor.

Actio furti qd tollatur rati habi tione secuta. **S** tibi dede rum. Qui suo nose nu merauit qd alieno debe tur: no facit accipientis pecunia de rigore et furti tenet secus de equitate. h. d. et assumo cotrarium qd est in scda gl. Et oppo. de. l. per seruum. j. de acqui. re. do. sol. vt gl. vel melius ibi fuit data eo animo vt sta tim et efficeretur cui datur hic non. C. An quero tan rati habi tione actio furti tollatur z hic arguit pro z. z ve ra opi. est qz rati habi tione secuta tollit actio. l. si vendidero. s. si titius. infra de furtis.

Scriptura scda absente parte in his que ex sola voluntate mea depen dent facit pbatone voluntatis mee.

et glo. in l. capite quinto. de adul. z qd not. Bal. in l. cum fidei. C. de non numera. pecu. z intellige qd co fessio sine causa facta parte absente extra iudicium non valet ad fidei plene probationis inducit tamen semiplenam probatione: siue sit facta scriptura interueniente siue non. l. instrumeta. de proba. et hec fuit opi. Marti. de fano. z Spe. in tit. de cofes. s. nunc vi dendum. ver. sed que est ratio. z in se. z do. Anto. in d. c. si cautio: pro quibus inducuntur due glo. vna in l. ij. s. eiusdem. in versi. spem. de testamē. alia in l. fi. C. de conue. fil. debi. lib. x. si vero est facta cum causa licet extra iudicium est sufficiens ad condemnatio nem. c. ex parte. de confes. addo tamen qz in reali co fessione: z extra iudicium non requiritur causa scdm Bar. in l. cum falsa. C. de iur. z fac. igno. z vide Bal. in l. illud. C. de sacrosan. eccle. in vlti. col. z dicit Bal. in rub. de fide instru. in xvj. col. ver. sed quero si in li bro zc. qz scriptura sine causa non inducit obligatio nem nisi causa probetur. vide etia in versic. loquitur

videre descripta quorundam officialium. z de con fessione z promissione sine causa vide Bal. in l. gene raliter. in penul. col. C. de non nume. pecu. Istis ad de Bald. in rubi. C. de confes. z qz scriptura priuata requirat causam. tenet Bar. in l. scripturas. qui po. in pig. ha. gl. z Bar. in d. l. in strumeta. z qd no p bet etia se miplenetz Flo. in l. in bonefider. C. de re. cre. qz non dy pl9 opari vox mor tua qz vlt ua p fessio sine ca que no pbat: vt no. in l. cu de inde bito. s. fi. z in l. j. C. de iur. et fact. igno. l. gl. in l. inter chartulas C. de coue. fil. debito. teneat qd facit semiplenam pba tionē. et in l. instra. C. de pba. et male. vide Sali. in l. j. C. de con fes. de ma teria hui9

Stipulatio facta sine causa a sciente: an habeat in se tacitam causam dona tionis. Scriptura priuata qsi est sine ca non inducit probationem. Donatio qz non inducatur: si in libro meo scribo me tibi debere decem te absente ex causa donationis. sed pro pbatio.

Libera scriptura est triplex. Apoca siue apodissa quam probatio nem faciat. Liber rationum priuati quam proba tionem faciat. Liber mercatoris vel camporis ap probati facit semiplenam probatio nem.

Glossa in l. admonendi. s. de iureiu ran. que dicit qd scriptura priuata fa cit semiplenam probationem: intelli gitur de scriptura tertij. et etia de co paratione respectu scripture priuate eius contra quem producit. Liber priuati si dubitetur an sit scri ptus eius manu facta comparatione facit fidem ac si esset confessatum. Epistola quam fidem faciat.

Nuda ratio. Ex ratione sine partis consensu confecta dona tio non perficitur hoc dicit secundum primam lect. C. op po. de. l. si quis ex argentijs. s. ra tionē. s. de eden. z. C. de eden. l. j. Dy. soluit qd hic fuit ratio scripta parte

l. vide d. An. in c. ij. de si istr. vbi nullo addito refert Bar. hic z qd no. Bal. in aut. nouo iure. C. si cer. pe. Adde an cofessio facta absente parte cu iura p bet Bal. p. c. cclij. p au. de ca. p. c. cclij. z qd si non sit iurata p eudē p. l. xxiij. z qd si sit reiterata. cōsil. lxxxiij. z an cofessio facta extra iudiciū corā notario vel vicario pbet p. d. p. l. cccxij. z an i criminalib9 confessio extrajudicialis sufficiat ad condemnatio nem per pau. de cast. consi. cccxij. Bal. consi. cccxij. lib. j. z an cofessio sine causa probet per eundē Bal. consi. cccxij. lib. ij.

C. op. de. l. si qd. Ho. hic qz instrum sine ca no valet. limita tñ hoc fm Bal. in l. sicut. C. de repu. he. z in l. si cam. C. de execu. rei iur. z sul. in l. si. s. in coputatio ne. C. de iur. deli. l. de Bal. mētionē no faciat nisi eēt statutū qz faceret mētionē de instru. vtputa qd ha beat executionem p debitorē: nā tūc esset ei standū. Bal. tenet p. iur. in l. si no fontem. s. j. de codi. inde. de quo vide p. mo. in l. si. j. a qui. ap. non licet.

absente in cotrarijs parte mandante: vt. l. si quis ex a argentijs. s. pertinere. s. de eden. et hoc sentit gl. j. huius. l. h. ec est vera in se: sed non ad ppositū: qz hic qmuis an ista scriptura inducat donationē no si inducat pbatone: et ideo qz absente parte no in ducitur donatio. ad cotrariū videt qz pbatone in ducit: qz hoc scripti in lib. rōnum sed donationē no: qz requirit partis p fentia. vt. l. inter. j. ti. j. C. oppo. de. l. nefarius. s. de neg. gest. So. lbi scriptura non obligat alitū. sed declarat animū expēditis z obli gatio nascit ex quasi cotractu. vt. l. ex maleficijs. s. si quis absentis. de act. et obli. Vel potes soluere scri ptura a me facta absentibus qbusdā in his qz ex vo luntate mei soluis depēdit: pbatone inducit vo luntatis mee. vt. d. l. nefarius. Idē in rati habitioe. vt. l. p. p. s. de neg. geg. Itē in aditione hereditatis b qz ex mea voluntate pcedat tñ: secus vbi requirit vo luntas partis. C. oppo. de. l. publica. s. depo. Dy. sol. qz ibi scriptura fuit posita in epla: et ad partē aliam emissa. et sic mediāte organo alter cōsentit. hic vero in libro rōnum qz penes me remāst. Vel ibi vt pbet. c hic querit an inducat donationē. Et gl. legit aliter legē istā. s. nuda ratione absqz insertioe cause dona tio no perficit. et. h. d. sed fm pcedentem est nuda ppter defectū partis cōsensu. z vide glo. que inci pit ergo no ob. zc. C. oppo. de. l. si qd ex argentijs. s. ratione. s. de eden. sol. dicit glo. illa erat cū causa.

hec vero sine causa. et ista lec. est vera. Ad obf. qz p fuenit dicit qz stipulatio facta sine causa a sciēte h3 in se tacite causam donationis. vt. l. campanus. s. de oper. liber. et not. in l. ij. s. circa. de do. excep. qz illud verū in stipulatione qz de se est apta ad inducendū obligationē hic in scriptura que cōtinet nūdā cofes siones que de se obligationē no inducit. vt. l. publica. s. si. s. depo. et hoc fm primā lec. Item no t inducit pbatone qn est sine causa. vt. l. cū indebito. s. fin. s. de pba. et hoc fm secundā lec. facit qd not. per Lp. de non nu. pe. l. generaliter. in. ij. q. Quid aut iuris sit in stipulatioe sine causa. dic vt. d. s. circa. C. que ro t quid si in libro rōnum scripsi me debere tibi cē tione ex causa donationis et sic no fuit nuda ab inser tione cause: est tñ nuda a presentia ptis. certū est qz no inducit donationē. vt hic fm primā lect. Sed an inducat pbatone videt qz sic. vt in l. publica. in fi. s. de pos. sed forte ad illā possit rīderi. dicit Dy. qz ibi fuit epla qz fuit emissa parti. nisi esset in donatio ne. vt. C. eo. l. si aliqd per epistolā. Et cotra qz no pro bet facit. s. de pecu. l. peculii. s. si vero noia. z de co fes. l. certū. s. si quis absente. Ex aduerso qz sufficiat facit. C. de no. nu. pecu. l. gñaliter. z. l. in p. ctibus. z in aut. de trien. z semis. s. studii. qz not. C. de pba. l. in strumeta. z. s. de eden. l. quedam. s. numularios. Et ista l. intelligitur qn non allegabat precedēs dona tio. sed solū priuata scriptura. ita dicit Dy. qd puto verum per ea que not. in d. s. numularios. z qz tenet glof. C. de conue. fil. debi. l. inter chartulas. d. lib. x. et l. si. C. arbit. tu. z no ob. s. si vero noia. cū si. qz in cor poralibus traditio requiritur vt ibi dicit qz no coti net in lib. rōnum. Ad ob. s. si qd absente. qz ibi fuit simplex confessio. h3 esset redacta in scriptis p aliū: pura per notariū curte. hic no fuit scriptura qz semp loquitur. z ideo hūc qz peruenit ad te tibi loquitur

Andre. poma. C. Scriptura. ergo z confessio si ne causa non inducit obligatone z vide late domi. Alex. consi. iij. vol. ij. z. c. lxxij. col. ij. eo. vol. vbi idem dicit etiam si cotineat cam probet obscura: z an scri ptura priuata: sed etia facta parte absente vide Alex. ran. consi. ccc. vol. ij. vbi dicit z alia de his bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

Alex. consi. xxxvij. col. ij. vol. iij. Andre. poma. C. In libro. vide Alexan. consi. xj. in. iij. volumine. z Are. in eo. versic. ibi sed quod per epistolam vide ad limitationem horum que di cit Card. Alexan. consilio. xxxij. columna. ij. in fin. et seq. volu. iij. Videtur qd sic. An scriptura vel confessio cū cau sa parte absente inducat obligationem vel proba tionem tenetur hic qd sic. domi. Joān. hic tenet cotrarium: vt hic per eum latius maxime per istam legem. sed secundum dominum Ludo. hic concordat vt hic per eum quem vide. et vide que dixi in dicto s. si quis absente. et contra Bartol. tenet Baldus in rubi. de constitu. pecu. in vltima columna. et sub dit dictum Bartoli procedere in libro rationum facto a mercatore. secus in memoriali vel alia scri ptura priuata: quia non facit nisi semiplenam proba tionem. Item procedit dictum Baldi in vltimo adde Baldum in rubi. C. de fide instrum. in. xvij. colum. versic. dubitatur. vtrum ista scriptura facta absente parte et cetera. sed Baldus in l. prima. in secunda colum. de confes. tenet cum Barto. in versi. secundo oppo. per Baldum in l. si quis ex argenta rijs. s. ex hoc. supra de eden. et in l. prima. in decima columna. C. si ex falsa causa. z limitat dominum An tonius in capitulo fina. de confes. in quinta colum na. dictum Bartoli esse verum: si absens ratifica uit viuo scribente. secus si eo mortuo quod est singu lare si est verum. Cum Bartolo etiam transit do minus Antonius in dicto capitulo. si cautio. in pu ma columna. contrarium tenet Baldus in lege ra tiones. in aliquibus lecturis. C. eodem. et in lege ra tiones. C. de pba. et que in sequenti. Ad de huc apo stille Ro. consi. cccvj.

inter chartulas. Adde optimum textum in l. non putauit. s. non queuis. j. de contratabu. et idem not. Bartol. in d. s. numularios. ibiqz scribo post Bartolum. Quod est notandum. doctores hic putant hoc dictum Bartoli mirabile contrarium tenet hic dominus Joannes et forte melius. maxime quia sequeretur secundum Bartolum. quod si libellus non esset scriptus manu producentis non preiudi cat producenti contra legem cum pretium. C. de li berali causa. et contra Bartolum tenet Joannes andreas in titulo. de instrumentorum editione. s. restat. super versiculo priuato. et videtur ca sus in lege diuus paragrafo item senatus. ad fin.

cut epla quā tibi mitto. vt dicit. l. pu blica. in fin. z ideo puto qz si in l. rōnū qd fecerit scribi p aliū hoc mō no p bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

Alex. ran. consi. ccc. vol. ij. vbi dicit z alia de his bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

Alex. ran. consi. ccc. vol. ij. vbi dicit z alia de his bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

Alex. ran. consi. ccc. vol. ij. vbi dicit z alia de his bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

Alex. ran. consi. ccc. vol. ij. vbi dicit z alia de his bas p se sifecit absente pte. sicut i co fessione quā quis facit in iudicio z eā facit scribi per notariū. vt. d. s. si qd absente qz est notandum. Ad ple

ff. de fal. ad hoc facit qd no. Bar. in. l. cu quis. §. codi...

noie doctrina de istis duatis scriptu...

ris aliq pertingam? Sciendum est...

Quedam est apodissa siue apocha q...

Queda est ratio qua sibi quis coficit. Queda est epi...

stola qua quis mittit alteri. De pri...

mo i aut quis ea cofiterur sua esse scri...

ptura. r. pbat. b. s. de proba. l. cu de in...

debito. §. fi. et. C. de fide instr. l. plures...

res. §. fi. et. l. rones. C. de pba. qd intel...

lige si in ea cofinet aliquid per se suffi...

ratione requiritur q quis iuret se no habere aliam...

fuit facta: etia per coparatione fa...

cta legitime: tunc facit plenam fide...

et dummodo tm sint tot testes qd suffi...

cient ad contractum. vt. C. de fide in...

stru. in auten. at si contractus. r. qd ibi...

not. r. qd etia habetur. C. si cer. pe. l. fi...

et auten. ibi posita? si vero approba...

tur? dicta scriptura per testes tantum...

vel coparatione tantu tuc no facit ple...

na fide sed semiplena: vt. d. aut. et si...

Et in aut. ibi posita. Adde et ibi vide...

plene per Bald. et approbatur. vt. de not. per...

bal. in. l. coparationes. in vlti. col. de fi. instr. r. bar. in. d. l. scriptu...

ras. eo. tit. et iniquatu Bar. h. feri...

tit qd coparatio facit plena fide cu testib?...

sed no soli testes qd vltimu vides mirā...

dum: p. l. in exercendis. C. de fi. instr. Sed Jac. bu...

r. Bar. declarat hoc in aut. r. si testus. hic allegata q...

si testes deponit super actu bene pbat. sed hic non...

deponit sup actu sed deponit se fuisse pntes scri...

pture. ideo no probat soli: qd possunt decipi fm eu...

contra se. vt. C. de pba. l. raciones. in fi. et. s. de eden. l. queda. §. numularios...

et ibi no. C. arbi. tu. l. fi. et. s. dixi. si ve...

ro ibi cofinetur aliquid qd no est pro...

se nec cotra se. sed pro alio r. ptra ali...

siquid liber est cofectus ex necessita...

te officij de publico inuicti tunc facit b...

idem. vt. d. §. numularios. r. C. de fide...

instru. l. allate. facit. §. de ad. m. tu. l. lu...

cius. §. tute. si vero non est cofectus...

autoritate publici officij tunc no facit...

fide plena. vt. no. in. d. §. numularios. Areritamen...

ista tantum operatur quantum simplex confessio fa...

cta parte absente coram testibus. facit. laurelius. §. fi. de l. leg. tenet. Bald. in rub. de fi. instr. in. xij. col. et in rub. C. de consti. pecu. et do. Lud. hic. Item fallit dictum Bartoli nisi pars aduersa illi rationi non...

contradixisset sicut dicimus in positioe p Barr. in. l. post legatu. de his qui. vt in dig. Andre. Pomate. Et qd li ber ratio...

num pro bet contra se bene facit in l. et ibi pondera. ita do. a Sint. et ale...

rand. C. de eden. a co trario sen su quia be ne confide ratur si ibi reus per didisset ra...

tiones suas pbaissent contra se r. l. fi. e. titul. frustra enim ibi peteretur a reo nisi probarent. et vi...

de panor. c. sil. vij. col. in. ij. du. vo. ij. et. l. xvij. co. ij. eo. vo. et. cxij. in. ij. du. eo. volu. co. ij. et aliquid p. Fe...

l. in. c. veniens. col. fi. de testi. in versi. limita etiam b. Lepol. consi. xl. col. xij. et Imol. consi. cxvij. col. ij. et are. xliij. et seq. et Alex. ij. volu. ij. et. xiiij. col. ij. volu. ij. vbi ponit de scriptura in libro mercatoris. r. cxlix. eo. volu. et. cliv. col. fi. volu. ij. et. clxxv. eo. volu. ij. co. fi. vbi ponit an credatur alicui asserenti se esse sociu...

aliquorum in libro suo. vide etiam Sosa. consi. clx. col. j. ad fi. et seq. in prin. Puto eorum libus. Adde not. per doc. in. l. j. C. de eden. maxime per Bar. et bal. sed do. Joan. hic di...

cit qd cessante consue. opi. non est vera. et probat op tina ratione: vt hic per eum. et cum barto. hic transi...

Bar. in. d. l. instrumenta. cum seq. et in rub. C. de fi. instr. et idem tenet Joan. and. de instr. ed. §. re stat super ver. puataru. dicens etiam plus videlicz qd si ex legitimis pbatonib? cofat qd mercator de partu volutate scripsit scriptura illa plene probat si cut si esset tabellio facta: sed do. Lud. hic hoc vlti...

ctis ad de q. Bal. in rub. C. de costi. pecu. in pe. co. vo...

luit qd mercatores gerant quasi publicum officiu in cotrariu dicit in. d. l. instrumeta. C. de proba. et in. d. rub. de fi. instr. in. xvj. col. Adde an libus mercatoru sit bada fides. Abb. c. sil. lxxxj. lib. j. et an valeat sta...

tutum vel cofuetudo qd lib? mer catoru de tur fides. vide bald. c. sil. cccc. lxxxv. lib. iij. et qd l. bzo mer...

catous de tur fides qd a tercio aliqd est scriptu de eius volu...

tate cum alijs conu ctijs. vo luit bal. c. sil. clxxij. l. ij. vbi di...

ct dictum Bart. esse elegans et ibi dicit qd stante sta...

tuto qd no credat scri pture fanticelli siue institoris quod tamen credere...

tur quando vtraq pars mandaret. et ita dicit limi tati. que no. in. l. queda. §. numularios. s. de eden. C. esset cofessatum. Adde quod si mercator negat...

scripturam que reperitur in libro rationum suarum esse voluntate sua scriptam quod ei incumbit onus...

probandi. quia contra eum presumitur nisi probet. arg. in simili. in. l. celsus. C. de proba. et in. l. fi. C. arbi. tu. et in. l. me in arbitris. de arbi. ita Joan. andre. de instr. ed. §. restat. ver. sed qd in predictis. in addi. et bald. idem tenet. licet Joan. andre. no alleget eu...

in rub. C. de fi. instr. et dictum bar. in hoc versi seq. tur Bald. in aut. sed nouo iure. C. si cer. peta. et Joa. de imo. in. l. si ita scripsero. de condi. et demon. bart. in aut. et si contractus de fi. instr. Bald. in. l. compa raciones. in fi. eo. tit. et Ange. ibi. Circa eplas. de fide eple melius loquit hic. et in l. admonendi. qd in aut. et si cofrat? de fi. instr. ad de qd. s. dixi. et bar. in. l. non nudis. C. de pba. et qd no. bar. in. l. lucas. j. de fideiussio. Et pbat. hoc fallu si anteq epla puenerit mittes...

a **Quilius** l. lucius. ad l. lucius. hic alleg. vide bal. in l. ij. in. ix. q. c. de ser.

b **Alii** dicit. Joan. hic conatur sustinere istam tertiam solutionem secundum quam reddit hanc. l. sing. h. e. quo hic per eum.

c **Recipiendi** pedagium. de h. p. bar. in l. cotē. s. q. in. i. et. in. colū. s. ti. j.

d **Egeat** infirmatione. Ad de textū. vbi Bart. in l. penulti. s. j. infra eodem. et in donatione ob causam que non fit animo remunerandi. conclude secundū dom. Jo. aliter q̄ dicit Barto. et ideo vide ipsum hic late de hac materia. et ad limitationem traditam hic per dom. Joā. in donatione facta animo remunerandi. vide Bald. in l. illud. C. de sacrosan. ecclesi. et in aut. vnde si parens. C. de inoff. testa. et Joan. andre. in addi. Spe. in rub. de reb. eccle. non alie. et cum Barto. hic concordat. Sui. in dicta lege illud. et quod donatio ob causam non requirit infirmationem probatur in lege fina. in fi. in prin. C. de iure dot. et ibi glō. vbi donatio facta viro ab extraneo pro dote dicitur ob causam. et vide ibi Ang. in l. sancim. C. de do. cū cor. de q̄b. ibi bene facit ad predicta. q̄ no. Jo. andre. in spec. de instr. ed. s. poro. in fi. mag. addi. in questione quā ibi ponit de duobus fratribus. secundum dom. Joan. hic latius et vide de reliqua. supra. in l. modestinus. et quod donatio ob causam non requirit infirmationem. vide Ang. in consilio suo. c. r. r. alias. c. r. r. r. et quod donatio remuneratoria non egeat infirmatione tenet Bald. in lege secunda ad fi. C. ne lit. per. et in l. si cum mihi ff. de dolo. Sed Barto. in lege prima. supra eodē videtur tenere quod donatio remuneratoria sit pprie donatio vide que ibi dixi. quid in donatione peculij dic vt supra eodem in lege modestinus. et quod remuneratoria donatio non indigeat infirmatione letia si fiat a filio patri tenet bald. in lege tertia. C. qui bo. ced. pos. Quid in donatione causa mortis. dic quod requirit infirmationem. l. donatio. et ibi Barto. C. e. et in remuneratoria. ad de bald. in l. et si mortis in fi. C. ad l. fal. et in l. fina. ff. de exerci. in re. por. anti. et ibi an sufficiat mentio meritorum in Specula. et dicit quod sic in donatione ob causam. vide Aldra. in cō silio. c. r. r. Paul. de castro. in l. affectionis supra eodē. Bald. in lege si tibi. si certum petatur. Adde que plene posuit de infirmatione in lege modestinus supra eodem et in quantum Alexā. dicit quod in specie meritorum est fienda mentio. dic quod illud est verum quando donatur ultra debitam summam vlt erat persona cui alias non poterat donare: quia tunc non statur illis verbis nisi merita probentur. et ita voluit Barto. quem refert et sequitur Pau. de ca. Bart. in l. si forte. de castren. pecu.

sa remunerationis.

2 **Facultas habitandi** videtur concessa: quando dicitur concedo tibi habitare.

3 **Donatio remuneratoria** ex causa de p̄terito siue de futuro non indiget infirmatione.

4 **Expulso in casu huius**. l. quo remedio succurratur. hoc dicitur.

Quilius regulus. ab eo cui facultas habitandi ex causa remuneratiōis cōferri nō d̄z reuocari: et sibi expulso iudicis officio subuenitur.

In ter. ibi habitare p hoc facultas habitandi nō ius habitationis videt cōcedi. Jaco. de are. et glo. etiā sentit hoc. **Oppo.** q̄ ista donatio possit reuocari: vt. j. e. l. lucius. quā statim videbitis. soluit glo. pluribus modis: et prima sol. reprehendit gl. Alia est sol. q̄ hic ab extraneo patiebat cōtrouersia. ibi ab heredibus. Sed nihil ad propositum q̄ nō habebat dubium q̄ ab extraneo non potest pati cōtrouersiam. Alii dicunt q̄ hic erat ob causam donatio. ibi simpliciter donatio et sic cum daretur ob causam onitur obligatio. et ideo nō p̄t penitere. Sed ista sol. non multū placet: quia in l. ista regulus iste nō erat obligatus ad hoc: quia ad bene faciendū. Dic ergo q̄ ibi precarij cōcessio: hic remuneratiō: et q̄ ibi in l. lucius. sit precarij p̄batur ex eo q̄ ibi fuit facta cōcessio si ne determinatione vsus: et ideo est precarij. vt. l. j. de preca. et. l. in cōmodato. s. fiat. s. cōmo. secundo probatur: quia dixit te facere ex voluntate mea: sic est precarium: quia quantum voluntas durat tātum durat precarium. vt. l. iij. s. loca. **Item opp.** de l. fundi i l. responso. j. de acquiren. pos. Siof. respondet q̄ ibi fuit mandatum quod reuocari potest: hic vero fuit remuneratio. Item hic dicit quod donauit pretori. **Oppo.** de l. j. s. prouincias. C. de contra. iudi. vbi illi iudices qui sunt in officio non possunt donationes recipere. Sol. gl. quod hic non fuit donatio: sed remuneratio quedam. Aides ergo q̄ quod ei qui est in magistratu potest concedi habitatio. et de hoc p̄ Sui. in l. obseruare supra de offi. proconsul. Et nota hoc circa habitationem officialis siquidem respublica habet palatium deputatum pro officialibus: et tunc officialis non potest emere vel cōducere hospitia nec recipere. vt. l. penulti. C. de officio rectoris prouincie. si vero non habet palatium deputatū tūc ex causa simplicis donationis nō potest recipere. vt. d. s. prouincias. sed ex causa remuneratiōis sic vt hic.

Quero p̄ ista verba concedo tibi habitare: qd videtur concedi. an ius habitandi vel quid. dicit Jaco. de are. quod simplex facultas videtur concedi non ius quod est seruitus: et ita intelligit hic glo. mag. h. d. ibi: quia nec vsuarius nec usufructuarij. et. et istud examino quando dicam de pedagio quā do fiscus videtur concedere an videtur cōcedere facultatem recipiendi pedagium in dubio. **Quero** an egeat infirmatione ista donatio. certe dicit glo. si esset mera donatio tunc indigeret: sed ista nō indiget et vide glo. que incipit. q̄ ob precedentē. et. et sic in remuneratiōe infirmatio non exigitur. sed glo. que incipit siue fuerit permissa. innuit quod ista remuneratio habet fieri de necessitate: sed credo quod si est simplex remuneratio quod infirmat.

tione non egeat: quia differentia est inter donationem et numerationem. vt. l. si vero non remunerandi. supra manda. Et hec remuneratio sapit naturam donationis. Habes ergo dicere quod aut ista remuneratio fit ex causa de p̄terito non eget infirmatione: vt hic. si ex causa de futuro: et idem. vt. l. finali. C. de dona. ante nup. et autem. ibi posita. et l. si in p̄nc. C. de iur. do. secus si esset simplex donatio. vt. C. eo.

1 **si quis argētum.** **Quero** quo remedio huic expulso succurrimus. et quidam dicunt interdictionem de vi: possidebat enim quasi naturaliter: sed dicunt alij quod officio iudicis: et vide istam glossam que incipit scilicet vnde vi vtile et. Si tu intelligis legem nostram quod sit translatus vsu fruct. in eum qui habet naturalem competet interdictionem vnde vi. l. iij. s. j. vnde vi. Sed si non esset translatus: tunc nō haberet actionem quia nudam detentationem habet et sic habet officium iudicis. vt. l. et ideo. s. fin. j. de condi. fur. et. l. non tantum in princip. s. de peti. here. l. si. s. sed cum in secūda. C. de fur. et. j. de acqui. pos. l. rem que nobis. et ibi glo. tangit: sed hec glo. loquitur in rebus immobilib. et aibi de istis facio tibi magnum festum.

1 **Hereditate donata** comoda et incommoda transeunt secus quando donantur bona.

2 **Pater in casu huius**. l. cogitur consentire actiōi prescriptis verbis non cansatue.

3 **Obligatus ad factum** ex l. dispositione precise cōpellitur: secus ex dispositione hominis.

Hereditatem. Pater ad obseruandum p̄missa tempore donationis tacite vel expresse cogitur actione prescriptis verbis. h. d. ista lex est subtilis et alij dubitant: sed facta tibi clarum. **Opp.** de l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. Sol. ibi donauit oia bona. hic hereditatem quandam. **Opp.** de l. mulier bona. s. de iure dotium. glo. fol. Tiet bene q̄ ibi quando venduntur bona seu donantur: hic hereditas donatur: quia tunc comoda et incommoda cōtinentur et hanc differentiam facit text. in l. si quis seruum. s. finali. cum l. sequenti. j. de lega. ij. **Dicitur** hic quod cogitur actione prescriptis verbis. contra. C. de here. vend. l. iij. et. l. ij. C. de pac. Siof. dat ibi plures solutiones. et in prima bene dicit: et in alijs non: et dicit quod nō potest a creditoribus compelli: vt in contrarij sed a patre sic: et ista est vera. et alie solutiones sunt truffe et contra casum. l. cum res. C. eodem. **Quero** an precise potest compelli a patre vel causatue. et glo. ponit opi. et finaliter glo. hic dicit verbum notabile q̄ quando quis agit ad factū vt sibi fiat precise potest compelli: sec. si agit vt alij fiat: et vide istam glossam que incipit hoc est cōtra. et ibi nam tunc. Et illam opinionem reprehendo in l. stipulationes non diuiduntur. s. celsus. j. de verbo. obliga. et per l. in stipulationibus. s. operarij. de verbo. obli. vbi quis et tñ vt aliquid fiat sibi agit nō precise agit. Est alia opinio aut precise agit. aut nō et. et nō est bona: q̄ vbi quis promittit factum precise ad factum non potest compelli. Alia solu. est quia aut est actum vt satisfaciatur creditoribus: et compellitur precise: secus si est actum: vt respōdeat creditoribus q̄

tunc non precise. vt. l. si. C. de heredi. vel acti. ven. et ratio potest esse ex dicta gloss. quia q̄ dicit r̄deat creditōrib. illud est factū. Sed si dico solue. illud est iuris. Sed illud mihi nō placet per l. si ita stipulat. s. possum j. de verbo. obli. p̄terea nō placet per l. liber homo. in fi. j. de verbo. obli. vbi est datio explicanda in personam alteri? et ad illud precise quis nō cōpellitur. Est ergo solutio q̄ cogitur actione prescriptis verbis non precise. vt. l. stipulatio. s. siue. s. de ope. noui. nun. Jaco. de are. j. soluit q̄ factum est in obligatione ex dispositio ne legis tūc quis precise cōpellitur. vt. l. stipulatio ista. s. siue. s. de noui ope. nū. Sed q̄ et dispositione hominis nō cōpellitur ad factū. vt. l. stipulationes nō diuiduntur. Pone q̄ creditores agūt contra donatarium istum vtrū per hoc liberetur pater: et dicit q̄ sic vt. l. ij. C. de pac.

Confessio facta in iudicio aīo donandi non infirmatur sed reuocatur si est facta in fraudem creditorum. Positioni negatiue est respondēdū.

Vidā i iure. Per responsonē factā in iudicio inducitur confessio. h. d. Ibi interrogatus an aliquid debeat ab hereditibus tutous qui soluere erant parati vel fuerit interrogat. si volebat sibi nil debere. Jac. de are. Itē ibi actiones cōpetentes. etiam ad maximam summam. Jaco. de are. ibi transactio nis quia nil detur. Jaco. de are. dicit hic qd quis nō potest infirmare suaz confessionem contra. j. de confes. l. nō fatetur. fol. ibi erronea. hic non. et ple ne dixit Dy. in c. iuris ignorantia. extra de regu. iur. lib. vj. **Quero** an ista donatio egeat infirmatiōe. Jaco. de are. dicere videtur q̄ nō: quia vim habet infirmationis ista confessio facta in iudicio. Predicta vera nisi hoc fiat animo fraudandi creditores et tunc reuocaretur. vt. l. j. s. q̄ si in lite s. si qd in fraud. patro. l. si sponsus. s. si vxor. s. de dona. inter virum et vxor. rem. **Quero** vtrum positioni negatiue debeat responderi gloss. tangit in l. ij. s. sed quia. C. de iura. cal. et dicit Dy. q̄ sic p̄ ista. sed fm apofstilas Jaco. de are. ista. l. nil facit. S. dicit Dy. est ver. vt est de p̄f. c. j. li. vj.

Donationem quidā. Qui donat bona viuentis eius hereditatis est indignus. h. d. **Oppo.**

Expulso succurrimus. adde oino bart. que vide p illū text. in l. de vsu. j. de varijs et extraordi. cogn. et qd ipse not. in l. cotē. s. q̄ maximos. S. tit. j. ver. s. tō. q̄ nota. bart. et qd ibi dixi in l. j. ff. quo. bono. bal. in l. edē. C. loc. in ver. s. qd si do min. de facto et Lyn. l. si de fū. do. C. loca. **Cōmē** tur. L. i. m. i. ta vt dixi i l. princeps bona. j. de ver. signi. **Sec** si esset actū. differentia est inter p̄missiones de satisfaciēdo creditōrib. et de r̄dēdo eis. s. hanc sol. glo. hic sequitur Lp. et Bal. in l. ij. in. ij. op. poni. C. de here. ven. vbi est similitudo glo.

a L. si quis seruus. per Bar. in l. stipulatio. hoc modo concepta. de verbo. obliga. z qd no. Bald. in d. l. nec nos. z ibi Sali.
b Species. Vide Ludo. ro. in cōsi. cccxv. vbi alle. s. species. si detur res ad vsum ad vtendum an videatur da ta proprie tas vide ibi. Andr. Barba.
c Donatur ad vsum. Et add q res date s lie ad suste rationem vite non p sumuntur. date in do tem. l. penulti. z ibi Bal. C. ne vxor. p marito. casus iste est singularis fm Bal. in l. cum vrum. in. ij. col. C. de fideicommiss. q lz mater dicat do tibi in peculium tamen est vera donatio.
d Proprietas plena intelligit. Si dat res ad vsum fructum intelligitur data proprietate. adde Bar. in l. libertus. la. j. de alime. et ciba. leg. z dixit no. Bal. in l. procius. hic allegata per Barto. q si maritus relinquit vsum fructum fundi vxori. cum hoc quod non possit fundum alienare. videtur relicta proprie tas per illum textum. sed dominus Ludouicus hic videtur tenere contrarium: maxime quia hec volun tas potest verificari in vsum fructu. l. arboribus. s. vsum fructuarius. s. de vsum fructu. Et dicit Baldus in l. iij. C. de inofficio. dona. quod quando pater dicit dono fundum in alimenta vel in vsum non videtur proprie tatem donare secus in extraneo alleg. istum tex tum et dicitur. l. cum hi. s. si vni. hic allegatam. et ibi Bartolus quando etiam per habitationem lega tam videtur legatum dominium vsum notat glossa Barto. z docto. in l. cum antiquitas. C. de vsum fructu. et adde quod si res conceditur pleno iure licet poss ea dicatur ad vtendū z fruendū non nocet: vt no. Bald. in l. j. C. de fru. z li. expen. in. ij. colum. Et si dicit vido tibi talem rem in vsum venit proprietate. ita per istum textum dicit Bald. C. de iure emphy. in rubrica. Et si dico concedo talibus religio sic ad vsum tale predium quod veniat proprietate tener gloss. Cynus z Baldus. in l. si mulier. C. de iure do tium. allegant istum textum. z ibi etiam dicit idem: si dico concedo tantum terrenum vt ibi proicias a quam z si testator iussit bona distribui pauperibus videtur eis legare proprietatem secundum Jacob. de are. ibi z refert Bald. in l. epistola. in penultima questione. C. de fideicommiss. z hic vide Zmolam. et quid si dico lego tibi talem rem in gaudimentum. vide per Baldum in l. habitatio. s. sed si sit. s. de vsum et habi. z similem questionem vide per Baldū. in preliudis feudo. in antepe. col.
Adde an legatum factū religiosis de aliqua do mo ad eorum vsum intelligatur legata etiam pro

An vsum appellatione proprietatis plena intel ligatur z qualiter intelligatur pprietas donata vel vsum fructus.
Species extra dotem. Iste est no tabilis. s. si res donatur ad vsum videtur donari proprietate. nec reuocat nisi ex magna offensa. hoc dicit. C. Ro. modum donationis vt vsum videatur tantum concessus. Jacob. de are. C. oppo. de l. si fideiussor. s. fina. de negotijs gestis. z l. die spofaltorum. s. de positi. Sol. hic presentia persone operatur. C. Op. et videtur q possit reuocari. vt. j. de l. proxima. So. hic non fuit concessus vsum sed proprietate: quia tunc si vsum est concessus precario potest fieri reuocatio. j. l. proxima. secus si non precario: q tunc no reuoca tur. vt. l. aquilius. s. eod. Et sic concluditur quod vsum appellatione proprietate plena intelligitur et vide glo. istam que incipit per que verba zc. et sem p inspicias verba: quia si dono rem ad vsum vel fundum ad alimenta: quia tunc videtur proprietate do nata siue in contractu siue in vitimis voluntatibus: vt hic est casus quia precedet datio z probatur p. l. species. s. de aur. et argen. lega. et l. fin. j. de vsum fr. ea. re. que vsum consu. et l. cum hi. s. si vni. s. de trans actio. z l. iij. in p. n. p. i. s. de alimen. z ciba. lega. et l. i. titia. s. qui inuita. s. de legat. ij. si vero dico do no tibi vsum vel vsum fructum vel alimenta ex fun do vel vsum fructu. fundum videtur datus vsum fructu. vt in toto titulo de vsum fructu lega. Sed contra hoc facit l. proculus. s. de vsum fructu. quid dicemus? testa tor dicit ibi si promiseris heredi meo altius non tol lere vsum fructu. earum rerum do et lego. et secundum vnam lecturam ibi positam non dicit quod proprie tas sit relicta secundum aliam sic: sed dicit quod ver ba vsum fructus possint accipi pro proprietate: vt hac glossa. et ideo verba antecedentia proprietatem de notant: quia ista verba possunt istum intellectum pati: alias quando ista verba non paterentur istum in tellectum diuinationem inducerent: sed augmen tum inducerent illa verba si paterentur istum intel lectum: vt argumento. l. nam quod liquide. s. de pecu. lega. z istud fauore vltime voluntatis. secus in cō tractibus. vt. l. et per iussurandum. s. ij. j. de accept. Inducitur in argumen. ad questionem not. in l. mu lier. C. de iure dosum. z glossa no allegat. Dyn. istam l. allegat. z l. titia. s. qui inuita. de lega. iij. vbi dicit quod est notabilis glossa. allegat. l. que non facit pro: sed magis in contrarium. vt. l. qui duo. s. de seruitu. rustico. predio. et glossa in dicta. l. cum hi. s. si vni. s. de transactioni. allegat pro contrario. nec soluit sed dicit quod ex sequenti z precedenti scriptura appa rebit si voluit donare. Querit glossa que offensa sit. z dicit glossa. que incipit alias offensam: qz his tantum causis ex quibus reuocat mater que transit ad secunda vota. d. s. mater positua. C. de reuo. do na. autem. quod mater.
Qualiter in diuisione filius possit consequi li brios precipuos.
Pater qui filie. Dominus Abertus de bobio vt referunt scri pta domini Jacobi de are. Querit an filius. in diui sione debeat habere libros precipuos. Dominus

Abertus dicit quod si faciat si emancipari: a et non fa ciat mentionem de libris quod videtur donare vt hic a et. C. eodem. l. si emancipatis. et quod no. in lege fra tra a fratre. s. fina. supra de conditio. inde. et hoc est b verum si esset deuentum ad traditionem vt lege qua nis. C. si quis alteri vel sibi. et lege prima de castren. peculio.
Eiusmodi. C. opponitur de l. publica. so luto quidam soluunt ibi specia le non est verum. vt. l. stipulatio ista. s. si quis insu lam infra de verborum obligatio. et dicit vt dicam in sequenti contrario. C. opponi. de lege penulti. c. C. de exhiben. solu. ibi vtilis datur vt glossa. dicit et bene.
Si id quod. C. ex causa do nationis obliga tus hz privilegium ne cōdēnet nisi in qua tu facere potest et post pstituta z post rem iudicatam. hoc dicit. C. oppo. de lege. iij. s. sed si filius. in fin. supra de pecu. solu. ibi mutatione tituli actionis mutatur ratio legis vt in contrario. Secus hic. vt dixi in lege tutor. infra de fi deiuss. C. oppo. de lege neseimius. de re iudi. et le ge penulti. infra de noua. solu. hic in vtraq oblig a tione eidem debetur in diuersis. C. sed oppo. in le ge diuortio. supra de neg. gest. post hoc itelligi an actio in loco alterius succedens sapiat naturā ei? zc. dicit alio anno in lege si eum. s. qui iniuriarum. supra si quis cau. C. opponi. de lege perempti. C. senten. rescin. non pos. Solu. ista exceptio non venit ad re scindendam sententiam. vt lege fideiussor. in fin. j. de fideiussor. et l. ex diuerso. s. si. ff. sol. matr.
Ea lege. C. oppo. de lege qui sic. infra de ver e bonum obligatio. Solu. vt glossa. z ra tio equitatis est hic: quia cum mihi restitutus habes obligationem de reddendo tibi: secus si simpliciter.
Mutus et surdus. C. oppo. extra stipulationem secundum illa tempora fiebat donatio. f vt lege si quis argentum. s. penulti. C. eodem. Solu. hic tradendo donabat. C. oppo. de l. discretis. C. q testa. face. pos. Solu. vt in glo.
Si cum primus. C. exceptio mere p sonalis que obstat de leganti non obstat ei cui est facta delegatio. hoc dicit. C. oppo. quod exceptio nec obstat vel obest de leganti et ei cui est facta delegatio ex cā lucratua. vt lege apud celsum. s. si quis aurem. de voli exce ptio. Solutio ibi in exceptio. coheredis hic in per sonali. Sed istud est intelligendum secundum glos sam in lege neseimius. infra de re iudicata. et lege si prior. supra soluto. matrimonio. et quod dixi in lege voli. j. de noua.
Pater. Patre patiente stipula ti filium perficitur dona tio. hoc dicit. C. Quero an in dubio p sumatur ex causa donationis: et alias dicam. Quandoqz pater stipulatur no mine filij: et tunc ipse pater videtur stipulari quod filius habebit in peculio profectitio vt lege fil. supra de pecu. leg. Quandoqz pater non stipulatur ipse: f sed facit filium stipulari. et tunc dicit Jacob. de are.

puetas bald. in consilio. cccxxiij. quarto libro.
Se emancipari. Ad de barro. in lege prima. s. nec castrense. supra de col. bono.
Eiusmodi. ad istum textum. ad de l. etiam. et ibi glo. cum barro. de dona. inter virum et vxor.
C. oppo. de l. penul ti. adde q not. in l. si p latio ista s. si insula. de verbo. obligat. et in l. q dot. s. solu. ma trimo. z a nimaduer te: quia ma teria. l. lu ctus. quaz Barro. no legit hieci distis. s. e. m. l. aquil us. vide gl. et doct. C. nisi in quantum. Ad de ta men quod fallit in ca su huius. l. s. fina.
Mutus et surdus. videno. in l. j. in prin. de verb. obliga. et Bald. C. de test. milit. in l. qui iure militari. Ad de Paul. de castro. hic qui intelligit gloss. vt ha beat locum in contractu donationis in alijs contra ctibus dicit seruanda iura que simpliciter dicitur mu tum et surdum posse contrahere.
Ad stipulat ipse. ad ista addeno. p Bar. in l. que dot. sol. matr. maxime in. ij. colū. et in. iij. per Bal. et docto. in l. ij. C. de iure dot. et bal. aliter dicit in l. filie cuius. C. fami. ercisc. vide que ibi dixi et quando pa ter adhibet filium ad stipulandum an presumat do natio Ludo. in d. l. que dotis tenet distin. Bart. hic licet dicat quod in cōtrarium facit. l. cum quis. s. in p. rura. de lega. ij. et. l. ij. C. de iure dot. sed potes r: s pondere vt per Zmo. in d. l. que dotis. in. iij. colū. z que ibi dixi: sed Lud. postea dicit quod illa iura pro cedunt in matre: sed in patre habet locum hec distin ctio. et vide no. per Bald. in aut. ex testamēto. in. v. col. C. de colla. idem quod hic tenet Barto. in tra ctatu de duobus fratribus. in fi.
Ad de quid si non sit mater sed amita vel ma iertera adhibeat nepotes ad stipulandum dotem reddi dictis nepotibus et eorum heredibus an sit presumendum quod animo donandi fuerunt ad hi biti. vide de. de ancha. consilio. vt. et melius seq.
Non videtur donare. Ad de Barro. in lege secur da per illum text. C. si quis alteri vel sibi. et in l. si fi lie. C. de do. inter vi. et vxor.
Si quis aliquem. per textum vide que not. dixit barro. in l. j. in fine. C. mandati.

Verbu pcedo. verbu ccedo corinet simplex ma datum et ista gl. cu. l. lucius. s. eo. allegat Bal. in. l. t. c. tus filios. si de feu. sue. controuer. inter do. et agna; qd per verbu ccedo precedente titulo trasset ius secus si deficiat titulus exprellus et titulus tacitus. Adde qd in dubio 2 Differentia inter cedere et concedere ipontat do natione. l. prohibere 3 Traditio et missio in possessionem in s. plane. q. vi aut cla. 4 Donans oia bona immobilia an vt deatur donare omnia. remissue. Deum quez. Mandatum rem suam ex causa donatioms mor te finitur fm hec tpora f h. d. C. oppo. de. l. illa. C. e. vbi in ces sione actiois donatio morte no extin guntur: hic rñdit rogerius glo. z vñ di cere q. ibi in cessione. hec sol. est vera q. q. verbum ccedo corinet simplex madatu: et solum exercitium: z scdm ista tpora si no interueniebat tradi tio sola cessione no perficiebatur: sed si essent cesse actioes. q. in incorpora libus cessione hz vim traditionis: et vt de ista glo. que incipit. scilz in oibz. zc. et lege vsq. ibi hodie aut. et ista solu. comunitur tenetur. vel dic aliter dicit glo. q. no finitur morte: et q. dicit hic quasi dicat de rigore: secus de equita te vt in cotrario: sed hodie mittendo epistolā videor: facere pactu de dona do ex quo possem coueniri. C. Et no. ista differentia t inter cedere et con cedere. q. cedendo transfero vtiles: concedendo non. Sed differentia: ut ter mandare et cedere est in glo. in. l. ij. C. de ac. et ob. ideo notari omnia il la verba ponunt dedit cessit: transu lit et mandauit. C. Ultimo no. qua liter fit traditio in nominibz: et tu ha ter. cu. glo. vide bart. in. l. v. s. stipulatio. de verbo. obliga. b Inter cedere et concedere. de differentia inter ce dere mandare et ccedere et de verbo ccedo vide no. ter. cum glo. et ibi Bar. in. l. v. xvi. sic. s. fi. de leg. iij. sed quod verbum ccedo imponit cessionem vi detur tenere Bal. in. l. j. in. ix. col. in. iij. q. C. de act. et obli. vide tamen quod ipse dicit in fi. verbis illius. l. c. Habes gl. in lege. j. vide Bar. in lege is. cui. s. fin. vt in pos. lega. d Jacob. de areti. vide quod notatur in lege a diuo pio paragrafo primo. j. de re iudi. z lege casus. de leg. ij. Andre. barb. e Lucius titius. Isti ter. pzo no. alleg. bar. in. l. j. C. de iure fisci. lib. x. dixi in lege si quis argentum. s. pi mo post bar. C. eo. f Vel dic. vide not. Barto. in lege rem legatam. de ad. lega.

bes tenere menti qd qns vis mittere in possessione nois: et tunc qualiter fit missio habes gl. in. l. j. C. de pretorio pignores: sed quando in aliquem volo trans ferre ius totale tunc cessio habetur pro traditioe: vt hic in glo. et. l. vlti. et ibi glo. C. qñ fite. vel prima Jo. de are. format questione hic. T dono tibi omnia bo na immobilia: an videor: donare noia: dic vt dicā in l. mouentium. j. de verbo. signi. An testamentum in quo est preteritus filius iam natus reconualescat si is moriatur viuo testatore. Per pignozationē nō re uocatur donatio sed res transit cū sua causa. h. d. ibi donauit. l. ex causa obli gationis obligauit vel pmisit. C. oppo. qd p obli gationem reuocatur donatio. vt. l. cū hic stat. s. ma ritus. s. de do. inter vi. et vxo. soluit glo. qd ibi in do natione odiosa. hic in fauorabili. Hoc reprehendit tur per glo. vel dic quod ibi in ea que non valuit ab initio ideo finaliter reuocat. hic est valida a prin. si nule in testō in quo posthumus est preteritus vid. e. gl. que incipit maxime. zc. et sic glo. tua t3 qd si preteri tus est iam natus et moriatur patre viuente nō recon ualescat testm. simile t3 in. l. si hereditas. s. qui filiu. de testa. tu. sed cōtra t3 gl. in. l. si in tertio ex pto. s. s. re. cato. et pro illa gl. est ter. in. l. posthumus. ver. idē et circa. s. de inu. rup. et irri. testa. sed ista glo. est ve ra. et pbat insti. de ex here. lib. in. prin. cū distinctioe tñ: qd debes dicere qui sunt instituti veniētes ab in testato: et testm reconalescit. vt. l. j. s. de re. cato. et. l. posthumus. ver. idē et circa. s. de inu. test. Aut sunt extranei instituti: et nō valent vt hac gl. cum alleg. in ea facit. l. si ex duobz. s. j. s. de bo. pos. cotratab. pie ne in. l. ij. C. de postu. here. instituē. Quia Conuētio per quā absentis queritur actio perficit donationem. sicut traditio. h. d. C. opp. de. l. nuda. s. eo. Sol. dicit nō est nuda q. ha bet vim traditionis. C. Sed op. de. s. alteri. insti. de inu. stipu. q. hic d3 qd recipiēdo instrumēta debito riu fit donatio q. fateor in mutuo: sed recipiēdo in strumenta nō fit traditio. dic qd instrumēta accepit ad pbatioē debitoriu vel ibi dic qd acquirit ex cō tractu auct. Labeo tñ ad. s. alteri. respondit per. l. ij. C. per quas perso. no. acqui. vbi sicut per numeratio nem possum ita ex stipulatione interposita super il la numeratione: sed istud videtur cōtra. l. si ita stipu latus. s. chryfogonus. j. de ver. obli. sed ibi respondet quod propter cōceptionem stipulationis quā seruo fact non valet quia absentis non fuit stipulatus cur noie numerauit: sed quādo stipulor illi cui ex nume ratione quero: tunc sibi acquiritur: vt. l. ij. C. per quas perso. nobis acqui. De donationibus causa mortis. Rubrica. Donatio cā mortis a legato qualr differat. Donatio cā mortis hodie fieri potest pacto nudo. Donatio causa mortis qua actione petatur. Mortis causa. App. de. l. si qd demō. vbi idē in legato z sic donatio t cā mortis nō differt a legato: sed gl. rñ det q. ita differit: q. qns a traditioē

cipit ista donatio qns a promissione vt qñ se obli gat z sic t3 glo. qd obligatur donator causa mortis. idē tenet glo. in. l. legatu est quedā donatio. s. de le ga. ij. z insti. e. s. j. in diuim vt. j. e. l. nō videt pfecta. Itē videt cotrariū per. l. j. C. e. vbi petitur actioe ex testō z sic nō est obligat cū ex quasi pctu ad eundo nascit illa actio ex testō: vt. l. apud iul. s. fin. j. ex qb. cau. in pos. ea. l. ex maleficijs. s. heres. j. de act. z ob. Dicit Dy. quod qns donator per verba obligato ria se obligat quia dicit promitto tibi donare. z tūc est obligatus licet possit reuocare vt. j. e. l. qui mor tis z. l. nō videtur. z ita loquitur hec glo. z similes. Aut non per verba obligatoria vt q. dixit dono et tūc non obligatur: sed heres aditione secuta tenetur vt illi ex testamēto. vt. l. j. C. eo. Sed ista nō sunt vera sed nescio si fuerit error recolligit q. donatio sa ppi natura cotractus vt. l. tā his. j. eo. z not. gl. in. l. ij. de dote preleg. z donatio cā mortis requirit presen tiā partis vt. l. inter mortis. j. eo. z scdm ista tpa non fiebat donatio nisi stipulatioe vel traditioe. vt. j. eo. l. mortis causa donatio sic. z. l. senatus. s. fi. pater ea t hodie fieri pōt pacto nudo mortis causa dona tio vt. l. si quis ar. s. pe. C. eo. z sic glof. intelligit in. l. cū pater. s. meuo. s. de leg. ij. modo si fiat donatio siue olim stipulatioe siue hodie pacto nudo: donās obligatur donatario: sed nō irrevocabilr sed qñ fit tra. ditione nō obligat donās donatario imo magis ecōtrario. vt. l. marcellus. s. paulus. j. eo. nec ob. qd dicitur qd peti vt illi ex testō q. tūc nō est proprie do natio: vt. j. dicit. C. Quero t qua actione petat cau sa mortis donatio z plene glof. dicit. C. eo. l. j. z Dyn. tangit hic. z dicit qd si donatio est facta stipulatioe tūc agit certi cōdictione ex stipulatioe q. cōtra he re dicit hz effectū irrevocabilr vt. l. mortis cā donatio sic. z. l. senatus. j. e. si est facta sine stipulatione vt ex codicillis z tūc vtili actioe ex testamēto. l. vlti. C. de codi. z qd no. in. l. ij. C. oia de leg. z. l. j. C. eo. Si vero in testō tūc petis actione ex testamēto. vt. l. fidei cōmissa. de leg. iij. Sed istud dicit Dy. nō bene dicitū est simpliciter q. si assumeres donationē causa mortis impropuvel large q. legatum est donatio: Dy. verum diceret: si esset verum quod talis dona tio esset facta absentis z per eū qui pōt testari: tūc em nō valeret iure donatiōis cā mortis que requirit p sentiā persone: vt dixi: sed valeret iure fidei cōmissi. secus si fieret a filiofami. vt. l. ij. de leg. j. z fm predi ctum modo loquitur. l. j. C. eo. sed si sumam stricte donationē causa mortis z tūc si interuenit stipula tio petitur certi cōdictione ex stipulatione vt. l. mor tis causa. z. l. senatus. in. l. j. eo. Aut pacto nudo z tūc petitur cōdictione ex. l. si quis argentū. s. pe. cōiun cta glo. in. l. cum pater. s. meuo. s. de legat. iij. et ista tanguntur per doc. in. l. j. C. eo. An donatio que fit sola mortis cogitatione re uocetur. Quero An reuoce tur ista donatio q fit sola cogitatione b mortis: et Pla. dicit q. nō reuocat z vt de gl. q. ma. hoc fm Pla. sed Dy. intel ligit verū si nō fuit facta mēto mortis q. tūc est do natio iter viuos. vt. l. scia. j. e. z. l. scia. s. de do. ple. s. j.

Qua actione petatur. sed an in donatione causa mortis transferatur dñium vtile absq. aliqua tra ditione sicut in legatis. l. a titio de furt. quidam volue runt dicere q. sic z dicunt esse casum singularem in l. ij. coniuncta gloss. secundum vnum intellectum s. de pu. z be ne facit qd habet eo. titulo. iij. l. cum spon sus. s. is cul. z. l. qui cūq. in pñ. sed domi. Joan. in. l. ex hac scri ptura. in pncipi. s. titu. j. dicit q. si nos lo quimur in donatione causa mor tis late sū pra que hz viz vltime voluntatis tūc bñ trās eat sicut in legatis se cum duz gū ibi latius vbi vixi post eum ad quod fa cit quod no. Barto. hic fm eum. adde Bald. in. l. z si nō mor tis. C. ad. l. falci. z in. l. licet. C. de pact. in. l. ij. C. si quis alteri vel sibi. Salic. in. l. j. C. de secundis nuptijs. z quod transeat videtur tenere Barto. in. l. j. de publi. et Baldus. in. l. ij. eodem titul. z Bald. z Paul. de cast. in. l. ij. de leg. j. z ponit Imo. hic z Ange. limitat in auten. de heredi. z fal. in. prin. z qd transeat tener Bald. in. l. cum hi. in. prin. ff. de transacti. z Ang. in. l. a titio. j. de fur. z que actio ouatur et tali donatione. vide Bald. z Imo. in. l. ij. de lega. j. z Salic. in. l. tradi tionibus. in. vj. opp. de pact. z an donatarus causa mortis omnium bonorum teneatur creditoribus vide Bal. z Salic. in. l. ij. C. de pactis. z an per dona tiones causa mortis dari possit hereditas dic que d non. d. l. sed z quid si donantur causa mortis omnia bona z nullus ex testamēto vel ab intestato vult ad i re hereditatem. vide Salic. in. l. i. C. de pac. in. iij. cc. Adde quod dominium vtile transferatur sicut in legatis videtur voluisse Bald. consilio. cccxx. vbi etiam an donatarus teneatur vltra vires heredita rias de quo etiam per Abb. consi. c. ij. lib. ij. C. Julianus libro. Adde casum no. in quo donatio causa mortis per penitentiam non reuocatur quem scripsi post Bar. in. l. in mortis. j. eo. C. Iuste cause. que sunt iste cause dixi in dicta. l. a quilia. qq. iij

at. l. alumne. z ibi vldc Barto. oino z adde Bal. in. si. C. de post. here. instit. z ibi quid in testamento.

Reuocatur. si fieret donatio causa mortis a viro vxori non procederet hec lex. vt est tex. no. in. l. fed si mors in prin. de do. inter virum.

In quo differet. no. differetiaz inter mortis causa donatione et mortis causa capio. ad de. j. e. l. in ter mortis. z dicit bal. in. auten. si a quas rulas in. vj. co. C. de sa crofan. ecc. quod tunc dicit mortis causa capio quado capies in eo qd caput nullum habet titulum nisi generalis pro suo. l. j. §. 3. ite si ita. s. ad. l. falci. et vide no. 4. ta. l. l. si mi hi et titio. de verbo. 5. obliga. et Bald. in. l. 6. pe. ad. fi. C. ad. l. falci.

Quis mortis causa. Ista est bona lex. z ea declarauit in. l. post. i. s. ti. j. z. h. d. Dona. 3. tio. causa mortis reuocatur. condemnacione secuta. secus si inter vivos: qd non reuocatur nisi in fraudem fuerit facta. h. d.

Donatio causa mortis a mortis causa capione in quo differat. Falci. an detrahatur de mortis causa capione.

Ad confirmacione donationis causa mortis an spectetur mors patris z filij an alterius tantum. Donatio causa mortis facta causa alterius quando possit ex penitencia reuocari z quis possit reuocare. Donatio collata in te causa alterius an dicatur causa mortis vel alterius. Donatio causa mortis facta a filio patre permitente confirmatur mortis filij.

De pretio. Quicqd occasione mortis alterius causa capio mortis causa capio nuncupatur. h. d. Quero in quo differet mortis ca capio a mortis ca donacione. Dicit qd mortis ca capio est generalis: mortis ca donatio est spes: vt. l. e. l. mortis ca capio. Itē mortis ca donatio a defuncto: mortis ca capio ab alto qd a defuncto pot. pcedere. Itē mortis ca capio pot. voluntate pot. esse: mortis ca donatio ex voluntate vt h. in prin. Querit ytru de mortis ca capio detrahatur falci. glo. dicit aut pcedit de voluntate defuncti: et tuc detrahatur aut sine voluntate defuncti z tuc no. h. loci falci. Itē pno.

casu qd ex voluntate defuncti: tunc si dat alij heres detrahatur falci. s. si sibi datur. z totu hoc tagit hic in ista glo. si bn aduertat z tagit. j. e. l. si mulier. s. j. Dy. supplet qd dat ab herede qd tuc detrahatur falci. hoc veru est. dicit Dy. si tradit an mortis: secus si post mo. vt. l. j. §. ite si ita. s. ad. l. falci. qd tunc non detrahatur z sic dicit Dy. hic z per. vt refert Lyn. C. ad. l. fal. l. si mortis. Ja. de are. respodit ad illu. §. ite si ita. z dicit ipse qd detrahatur falci. heres si dat. h. est veru nisi prestet heres ad euitada prestacionem alterius legati. vt. d. §. ite si ita. qd sit verus dicitur vel Dy. vel Jac. de are. dic qd dicit Ja. qd falci. refe rat ipso iure. vt. l. j. §. si qd. ex mortis. j. qd. le. z. l. l. l. nea. z. l. plaut. §. ad. l. falci. m. si ipso iure detrahatur: nulla comitit mortis: qd no pot. esse pettio vt. l. si pupill. j. de ver. ob. z. c. vbi nulla. extra. de re. in. lib. vj. Preterea mortis no facit pdere falci. vt. l. cu pater. §. j. s. ad. l. fal. Dic ergo fm Ja. de are. z Oldra. aut mortis causa capio pcedit de defuncti voluntate: aut fm voluntate: z hoc casu aut alius dat heredi et no detrahatur falci. vt. l. acceptus. ad. l. falci. Aut alij dat heres: z tuc aut dat ad euitadu alterius legati prestacione aut no. vt ex p. dictis ptz. Sed circa si ne legis qd ytru spectet mors filij z patris ad confirmatione vel mors alterius tm z gl. tenet qd mors filij sufficiat z vide glo. que incipit quo etiā qd ibi vel hic sufficit. Duo ergo taguntur in ista gl. primo ex cuius morte pfirmetur. z glo. tua tenet qd morte solius filij vel alius cur. ca datur. Idē dicit in. l. nec fratris. C. e. Et ratio est qd vt hoc actū vt si decedit filij vel alij cuius mortis ca datur donatio no reuocatur. vt. l. si aliena. §. marcellus. j. e. Ad contraria glo. dicit vt statim d. ca in fi. Sed ponam? quis pot. reuocare ex penitencia an ego solus vel filij vel frater. z glo. dicit qd donator: solus no potest reuocare vt. d. l. nec fratris. Aduerte qd istud est subtile: quia qd quis donat mortis ca alterius siquidem tunc ille cuius causa donatur est extraneus vel emācipat: z tunc veru dicit glo. qd video: donare illi: z ille tibi: et sic non possum reuocare vt. C. eo. l. nec fratris: qd intellige vt statim d. ca. Sed si ego dona causa mortis filij in p. tere: tuc no vt ipsi donare qd ego donare sibi non possum. vt. l. donatōes. C. de dona. inter vi. et vro. z. l. ij. C. de inoffi. do. Et quis pot. reuocare dicit vt dicit. s. tit. l. ij. circa p. inci. h. illa fuerit alia questio ab ista: h. hic loquitur qd pater donat noie filij ibi ipse filij: pater permitte. Sed ibi sic distin. gunt: aut filius donat rem patris z ipse pater pot. reuocare. aut re ipsi filij: z filij donare vt sic hic: aut donat re patris pater nomine filij z tuc pot. reuocare: aut re ipsius filij z tunc veru dicit gl. Et predicta. quod ego videar donare tibi fratri vel filio emanc. pato cu dono alteri mortis tue causa procederent si tu tuc eras p. fens. vt. s. ti. l. j. l. donatōes. §. species. ve alias madauit vel ratu habuist. vt. s. tit. l. ij. §. j. alias ego videar donare teratū no habere z ego possum reuocare. C. si cer. peta. l. si absentis. Sed quero ista donatio qua ego confero in te qd donatio est an ca mortis an inter viuos. Bnd. possum dicere qd est donatio inter viuos: no simplex: sed resoluenda sub conditione si illa donatio causa mortis quaz tu videris conferre in tertiu fuerit reuocata. vt. j. e. l.

mortis causa capimus in prin. Vel si vis dicere eam esse causa mortis dic qd est causa mortis habens di cta couentione que dicit in. d. l. mortis. et p. ba. ar. l. si aliena. §. j. j. e. Sed pcedens opi. plus plz qd donatio ca mortis est qd qd vult magis se habere qua eū cui donat. zc. vt. s. e. l. j. sed hic vult magis eū habere cui donat. quā se si eū p. mou. cōgerit. ergo. zc. Quero qd si filius donat patre p. mittente ius morte cōfirmatur ista donatio glo. no querit hic dixi. in. l. ij. §. ti. j. et glo. in. l. nec fratris. C. eo. tractat et dicit qd morte ipsius filij et bn. et istud z ibi Lyn. et bene facit. l. si aliena. §. marcellus. j. e. Ad. l. alle. in glo. hic ridet qd in cōtrario loquitur de cōtractu seu donacione ab initio inuvalida: hic de valida. vt. l. pe. s. ti. j. et ibi no. in. §. penul.

Quibus mortis causa. Dppo. de. l. meur. §. de cōdi. z de mon. solue vt gl. et tene vltimā solu. Donatio causa mortis sub qua cō ditione substitui possit.

Qui mortis causa. Donatio causa mortis pot. substitui. h. d. Duo tanguntur hic qualiter pot. substitui donatorio ca mortis et glo. dicit per stipulatione vel aliter vt dixit. C. e. l. j. et ibi nil boni dicit. Dy. hic dicit aut qd vult donator substituire directo et no pot. nisi per stipulationem: vt hic et. l. vt hereditus de leg. ij. aut vult per fideicommissum et tunc aliter pot. quā p stipulationem qd legando vel fideicommissum de. vt. l. cu pater. §. eoz. de le. ij. z. l. seia. de do. p. re. z. C. e. l. j. Sed ista verba no habet saporē qd in relictis p. ticularib. no est d. rā an sint h. ba. directa. vel obliqua. vt. l. joē verbū. C. coia de leg. Sed si voluisset Dy. intellige. vt. j. d. ca bene dixisset. Dy. ergo aut qd vult substituire donatorio ca mortis: et tunc no pot. fieri nisi per stipulatione vt hic et. l. vt hereditus. de leg. ij. Sed si vult substituire vt sit legatarius z fideicommissarius tunc pot. sine stipulatione. vt. l. ab eo. C. de fideicō. z. l. cu pater. §. eoz. de le. ij. z. l. seia. d. do. p. re. Quero qd sub qua cō ditione pot. substitui donata rio ca mortis: si pot. substitui sub cō ditione illa si voluerit: gl. dicit qd no: sed sub alia sic. z ratio est qd vt agnosceret statim: secus in legato. z similis glo. est in l. cum pater. §. mater. s. de leg. ij. z istam glo. no credo veram. vt. l. a. titio. §. si. j. de verb. obli.

Mortis causa filij. Sed mortis sui ipsius no posset. vt. s. de do natio. inter vir. z vro. l. qd mortis sui. in prin. que est contra.

Mulier. Quero qualiter posset excludi institui. Bn. qd interim no pot. audire. vt. l. cu qd dā. §. qd de acq. her. z sic iterum posset mori. Ad qd. l. j. in fi. s. si mulier ve. no. Quero qualiter puniatur si pronuntiat eam facere p calūniā. dic vt glo. Quero an hic detrahatur falci. dixi. s. eo. l. qui pretio zc.

Alienam. Ro. istud p. in. cum cor dant. qd. facit. s. sol. ma.

Quero quid si filius. Adde Ange. hic z Bald. et glo. in. d. l. nec fratris z vide Barto. s. cod. l. quid in donacione inter virum z vxorem in qua interuenit cō sensus patris. vide Bald. z glo. in. l. ij. C. de dona. inter vir. et facit quod not. Bal. in. l. j. in repe. in. viij. col. versic.

si alienam. An donatio causa mortis p penitentiam reuocetur.

Marcellus. In mortis causa donationib. inspicit qd inter ptes de reuocacione agit. h. d. Bbi res no red. daf. i. nullo alio mō reuocet nisi p cōualecētia. Ja. de are. Bbi si voluerit qd intelligit agi si simpliciter donat. vt. j. eo. l. qui mortis. Ja. de are. dicit hic i. p. rō. n. qd no pot. reuocari alio mō nisi illo donatorio pot. decedere. Quero an per penitentiam reuocet. glo. vol. vbi te.

net qd nec valet interueni patris etiā si se obligaret vide qd pulchru cōsiliu vbi t3 qd dona. intervi. vxro. no firmat iuramento: incipit casus viri donauit vxori. Omnibus. ex hac. l. not. qd spuris no capit donacione ca mortis vt est casus in. l. qd cō ditionis. ff. de do. ca. mor. qui fm Dy. no est alibi. And. barba. Quero sub qua ista gl. facit ad id qd dixi in ista materia. in. d. l. cu pater. §. mater. Adde qd pau. de cast. dicit addendū vnum verbū notabile. glo. in. l. j. C. eo. qd si pater donat filio causa mortis et grauet ipsum vt post mortē restituat qd no subintelligitur tū la cō dicio: si sine liberis: qd secus est in fideicō. vni. uersali. l. cum auus. de condi. z demon.

Andre. poma. Mortis causa. z not. qd hec l. loquit in donacione causa mortis. vbi autē simpli donat nurui. vide no. in. l. cu hic status. §. oration non solu. s. de do. inter vi. z vro. z. l. donatio. z. l. si vt. p. p. omis. C. de do. inter vir. z vro.

Andre. poma. Per penitentiam. z pro opini. istius gl. qd licet sit dicitur per donatoiem noluisse posse reuocare donacione causa mortis nisi prius donatarius decesserit quantū hoc no obstāte poterit reuocare si eū penituit etiā no mortuo prius donatorio. facit qd voluit Bal. in. l. cu quis. s. de condi. ob. cau. vbi dicit qd si instrumēta cōtineant titium fecisse donacione causa mortis eūqz affirmasse se predictā donacione causa mortis ppetuo ratā gratam z firmas habiturum ne aliquo tpe aut aliquo modo de iure aut de facto illi cōtrauenturū aut illam reuocaturū qd tū illis non obstātibz poterit per penitētia reuocari hinc inde. ar. neutro ad partes et huic opinioni inheredo cur? sniam licet p. bare per gl. hic z qd donatio causa mortis vbi est inesse deducta equiparatur vltime voluntati. gl. est in. l. ij. s. de do. p. re. z. l. in. l. j. C. de do. causa mortis. sed vltima voluntas licet testator dixerit se nolle reuocare tamen poterit reuocare. l. diuus. §. licet conficiunt. s. de iure codi. l. si quis in p. n. cip. testa. s. de lega. ij. ergo esset donatio cum ei equiparetur. vt. s. et quia talia verba potius censentur apponi in instrumēto de filio et consuetudine notariarum qd qd partes velint quod

matone donationis non requiratur aditio t3 Bal. in l. cum virum. C. de fideicom. in j. col. et dum dicit a s. quod hic donatio non potest reuocari ex penitenti...

C. de cadu. tol. l. j. s. hec autem omnia. circa si l. vbi dicitur qd omnia illa dicata locum habent in donatione causa mortis...

Datum vel donatum fito qualiter cognoscatur quod sit datum patris contemplatione.

Usufructus si relinquatur filio cuius contemplatione videatur relictum.

Filiosa. mor. is cau. Ista est not. lex in donatione facta filiofam. inspicitur cuius contemplatione sit facta donatio. h. d. vbi quid iuris sit. i. an donatio reuocata sit.

Quid dicem? vi de Bal. in l. ff. C. de usufru. vbi de ibi bar to. z in l. si lio. ff. s. co di. z dem o fra. z in l. cu aliquis C. de iure delib. ran.

Tam is qui. qui no potest testari an possit donare causa mortis. quid autem affirmatiue vide qd dicitur in l. cum hi. in prin. de transac. z plenius per Jmo. hic bonus tex. est in l. j. in prin. ff. de tut. et ra. distr.

contemplatione filij. vt. l. vlti. C. de usufruc. Quid dicemus? z do istam doctrinaz. aliquando in institutione legatorum donatione fit mentio patris z patrie potestatis...

Quid dicemus? quare filius no potest testari: potest tamen causa mortis donare. z glo. dicit qd vltima voluntas non potest ex alieno arbitrio pendere...

Quid dicemus? dñs dy. hic dicit et bene qd donatio causa mortis sapit naturam contractus. z naturam vltime voluntatis sed sapit plus de natura contractus...

Modo debitori. Qui est liberatus accepti ratione no potest vti psci. qua vteret si liberatus no esset. h. d. tene m. cti. ar. p. j. de capti. l. in bello. s. si quis seruum.

Am is qui. hanc est notabilis z subtilis. l. mul tum. et ponit duos casus. C. Quero quid de eo qui no facit testamentum: qd no potest testari an possit donare causa mortis...

Ratio quare filiusa. testari non potest donare vero causa mortis sic. Donatio causa mortis plus sapit de contractus natura quam vltime voluntatis.

Donatio causa mortis facta a filiofam. qd non sit codicillus. Donatio causa mortis facta a filiofam. qd non sit codicillus. Donatio causa mortis facta a filiofam. qd non sit codicillus.

testari possit. Permissio specialis presens requiritur. vt. f. filiusa. dari possit. Filius. an possit donare patri suo. remissue.

Donatio facta a filio sine patris consensu an valeat si pater postea consensit. remissue.

Filius. ca mor re patre volente. h. d. z iste est bo. s. z quotidianus z menti tenendus. Et videamus primo ratione diuersitatis...

Quero? an requiratur expressa et specialis permissio patris et dic qd sic. vt. l. filiusa. s. pari ratione. s. ti. j. z dic vt ibi. Quero? vtruz possit filius donare patri suo in sua potestate...

Quero? an ista donatio causa mortis sit codicillus z videtur qd sic. vt. l. fi. C. eo. In contrarium videtur. l. diu. s. pe. s. de iure codi. quia si no potest testari nec codicillari. z gl. dicit qd non est codicillus sed quedam vltima voluntas...

Quero? an ista donatio causa mortis sit codicillus z videtur qd sic. vt. l. fi. C. eo. In contrarium videtur. l. diu. s. pe. s. de iure codi. quia si no potest testari nec codicillari. z gl. dicit qd non est codicillus sed quedam vltima voluntas...

Quero? an ista donatio causa mortis sit codicillus z videtur qd sic. vt. l. fi. C. eo. In contrarium videtur. l. diu. s. pe. s. de iure codi. quia si no potest testari nec codicillari. z gl. dicit qd non est codicillus sed quedam vltima voluntas...

Quero? an ista donatio causa mortis sit codicillus z videtur qd sic. vt. l. fi. C. eo. In contrarium videtur. l. diu. s. pe. s. de iure codi. quia si no potest testari nec codicillari. z gl. dicit qd non est codicillus sed quedam vltima voluntas...

Rationem diuersitatis. cur filiusa. no possit testari consentiente patre. adde Bar. z Bal. in d. l. seniu. Arbitrio pendere. hanc rationem approbat Ly. in l. ij. de lega. j. z ibi Bal. z Ange.

Jaco. but. vide do. Abb. in p. c. xxxv. vbi pntelicie tenent per. l. ij. s. de lega. j. Quero? qua actione petetur: dic vt. s. e. l. j. vbi dicitur...

Quero? an requiratur expressa et specialis permissio patris et dic qd sic. vt. l. filiusa. s. pari ratione. s. ti. j. z dic vt ibi. Quero? vtruz possit filius donare patri suo in sua potestate...

Quero? ista licetia qua pater pcedit filio quando debet interuenire: an ante donationem vel post et do. Ly. format istam. q. in l. seniu. C. qui test. fa. pos. z no soluit sed dicit ritur usufructus filius est integra persona z tamen non testat in d. l. nemo ad hoc responde: vt p Jmo. in l. ij. s. titio. s. titu. j.

Thomine sui iuris. vide Ly. in l. inter mortis. j. e. et glof. in l. j. s. alleg. C. e. Omnes doc. tenent. Jdem Bar. in l. ij. de leg. j. z Ly. in l. ij. C. eo. titu.

Specialis permissio. vide Bald. in l. prima. C. de sacrosan. eccle. in. ix. col. an sufficiat generalis licentia testandi z ibi etiam an per talem generale licentiam testandi filius possit donare causa mortis: vbi etiam habetur quid si filius donat causa mortis vel testatus est sine consensu patris an patre premouente actus validetur non requiritur tamen quod dicatur quod det licentiam pater filio quod possit donare causa mortis: vt per Ly. in l. j. de auto. tuto. Sed quid si filius consentiente patre donat causa mortis absenti vel facit testa. z dicit quod vult ipsum valere etiam iure donatiōis causa mortis an valeat. z Ly. in l. prima. ad finem. C. eodem. videtur tenere qd no: quod sequitur domi. Joannes in l. vt hereditibus. de legatis tertio. et Bald. in dicta. l. senium. et domi. Joannes per illum textum in l. qui in potestate. ff. de testamen. Sed cuius morte confirmetur hec donatio an requiratur mors patris. vide in lege nec fita tris. C. eodem. et Bartol. s. eodem. l. qui pretio: An autem solus pater possit reuocare. vide no. per Baldum. in l. prima. in repe. in nona colum. de sacrosanctis eccle. in versicu. iura hoc queritur. et in dicta. l. senium. Et an sine consensu patris possit filius donare aduentitia in quibus patri non queritur usufructus ponit Roma. in autenti. similiter in vndecima vel in duodecima charta. C. ad legem falcidia. Adde que posui in l. ij. s. de dona.

Quando debeat interuenire. vide Baldum in lege si vxorem. in secunda columna. C. de conditio: ne insert.

a Pater postea cōsensit. An donatio causa mortis confirmetur nouo consensu. vide Lx. in. d. l. senium. in fi. et aliquid per Fulg.
b Abi ita donatur. iste tex. est singu. ad vnus quod no. Imo. in. l. si focer. §. lucius. in. ij. col. s. sol. matri.
c Oppo. de. l. cū pre cario §. qd sub dubio relinquo. et dic ante q̄ do- net potest interuenire patris consensu. si inter se vt. l. filius. §. pari ratione. et ibi est ca cōuenerūt sus si bene aduertitur. §. tit. f. Ad ob. qd liceat reuocari. A. de no. Bal. in. l. si ita stipulatus. C. de iu re do. et tex. uncta glo. in. l. si aliena. in ver. acceperit. in. §. marcellus. §. eo. et adde qd si est facta donatio causa mortis. et in instrumento dicatur promissit oia supra scripta firma habere et in nullo contra facere vel venire qd nihilominus remanet donatio causa mortis et intelligantur dicta verba nisi per penitenti- am. ita intelligatur gl. in. d. l. si alienam. §. marcel- lus. in. prin. et ibi hoc tenet Ray. de fori. licet Jac. de are. vt ibi dicit Bar. impugnaverit illam glo. et hoc consulendo tenet Ange. in. consi. incip. do. Antonia de flo. et do. Salusti. consiluit florentie et etiā Imol. et ita obtinuit de facto. pro quo facit. nam cum do- natio causa mortis equiparetur vltime voluntati et legatis iuxta ea que habētur in. l. marcellus. §. pau- lus. §. eo. et. l. ij. de do. piele. cum si licet dicta verba b apponantur in vltima voluntate semper tamen in- telligantur nisi penituerit. l. si quis. in. prin. de leg. ij. cum simi. Dubito tamen tu vide Bal. in. l. cum quis §. de condi. ob. cau. per Pau. de casti. in. consi. xci. et in aliquibus alijs consilijs precedentibus et sequen- tibus. et Ange. in. consi. cxxxi. Et adde quando va- leat pactum contra naturam vel substantiam contras- ctus ea que no. Bar. in. l. ij. C. de iure emphy. Et an et quando valeat pactum contra diffinitionem con- tractus. vide Bal. per illum tex. in. c. f. §. nullam. in. ti- tu. per quos fiat inuesti. et Bal. in. d. l. ij. ver. oppo. qd non valet. et ista faciunt ad no. q. de qua per Bartol. in. d. l. cum precario. Et faciunt an valeat pactum fa- ctum per mulierem dantem dotem qd bona viri nō sint obligata. de quo per Bald. in. l. etiam. C. ad vel- leia. et ista faciunt ad questio. si aliquis dat gregem pecudum estimatum et apponitur pactū qd omnis vtilitas et periculum sit commune an si pecudes ca- si mouantur quilibet patiatur damnum an ille qui recipit tanquam pactum fuisset contra naturam em- ptionis. et Petrus et Baldus in lege si pascenda. C. de pactis. tenent quod valet pro qua questio. vide- tur casus in lege cum duobus. §. damna fatalia. su- pra pro foc. adde quod licet in donatione causa mor- tis dicatur promissit predicta omnia perpetuo gra- ta rata et firma habere qd per hoc nō est qui possit reuocari. ita consiluit Bald. consilio. cvij. libro pri- mo. incipien. laurentius et idem voluit consil. cccvj. eodem libro.
d Nullum nomen contractus. vide dominum Ab- ba. in capitulo cum venerabilis. de exceptio. Imo. in. l. si in fi. princij. eo.
e Naturalia vel accidentalia. que autem dicantur naturalia et que accidentalia contractus. vide Bal. in. l. j. C. commo.

Lobligari. §. tutor. §. de auto. tut. quia aliud est in cō sensu qui potest interuenire ante. et aliud in autorita- te que debet interuenire in ipsa obligatione. no. gl. in. c. dudum. de reb. ecclie. non alie. li. vj. dixi in. l. sin- autem. §. de aqua plu. arcē. Quero quid si filius fa. donat sine patris cōsensu pater postea cōsensit? quid iuris. et glof. tangit in. l. qui mortis. §. eo. et non sufficit nisi appareat filium in patris voluntate per- sistere vt ibi dixi.

Abi qui inuicem. Ad con- firmam = tionem huius donationis sufficit do- natorum nō superuivere donatario. h. d. C. oppo. de. l. qui duos. §. si marit. et. l. qd de pariter. §. de reb. dub. Gloss. dicit speciale hic alias secus vt in contrario. sed tu dic quandoq̄ lex vel pactum contrahentium requirit qd alter su- peruiuat et tunc non perficitur ille actus si nō super- uiuit vere vel presumptiue. Quandoq̄ requiritur vt non superuiuat et illud impletur pariter mouendo et ita loquitur hic plene appar. et in. l. qui duos. §. si ma- ritus. cum. l. seq. Jac. de are. ponit vnam distinctio- nem de hoc non est nostra materia. An valeat pactū contra substantiam cōtractus. vel naturalia contractus vel accidentalia vel contra naturam rei in conuentionem deducte.

Abi ita donatur. Con- uentio ptra substantiam contractus facit conuen- tionem in alium cōtractum transire si verborū significatio patitur. h. d. facit §. eo. l. si alienam. in fi. et l. senatus. §. mortis. j. eodē. C. oppo. de. l. cū precario. §. de precarij. illud pa- ctum apponitur cōtra substantiam cōtractus nec po- test transire in alium cōtractum: quia verborū signifi- catio hoc nō patitur vt transeat in formā alteri cō- tractus: hic sic: quia verborum significatio patitur. Declaro quid vult dicere concedo precario vt non liceat reuocare: istud est cōtra substantiā precarij: q̄ quicunq̄ volo possum reuocare: nec potest transire in donationem quia nomē donationis est penitus se- paratum a nomine precarij: vnde est diuersitas in no- mine appellatiuo. Sed ista verba dono causa mor- tis qd intelligantur de donatione simplici verborū significatio non repugnat. Nam potest intelligi qd causa mortis hoc est ppter causam mortis moueor ad donandum inter viuos adeo qd non possit reuo- cari: et sic illa verba causa mortis sunt magis signifi- catiua cause cōtractus q̄ quod significet nomen cō- tractus. hoc vult dicere iste tex. si bene inspiciaf fa- cit de leg. ij. l. librorum. §. quod tamen cassius. et qd ibi no. Si vero nullum nomen cōtractus exprime- retur: sed simpliciter narraretur hoc modo. concedo tibi fundum hoc pacto qd nō liceat reuocare: tunc qd non est expensum nomen precarij vel alterius intelli- gitur de eo quod ex verbo colligi potest facit quod dixi in prin. j. de acqui. pos. l. si quis ante. C. oppo. de. l. pacta. §. de contrahen. emp. et. l. pascisci. de pac. Respon. hic loquitur de pac. contra substantiam cō- tractus. contraria loquuntur quando sunt contra na- turalia vel accidentalia contractus. vt. l. pacta. §. de contrahen. emp. et. l. pascisci. §. de pact. C. oppo.

quod quando opponitur cōtra substantiam contra- ctus nullo modo valet vt. l. per seruum. §. j. §. de vsu et habi. sed dic qd ibi non est cōtra substantiā cōtra- ctus vel dispositionem: sed contra nomen rei in dis- positione deducte: et tunc debet distingui vt ibi di- citur. aut hoc fuit ab initio et non valet aut ex post facto et remittit illa ademptio vt ibi patet. C. oppo. de leg. j. §. j. §. si vsufru. pe. Solu. ubi apponitur ab initio. et ex his omnibus collige distinctionem: aut pactum apponitur contra substantiam contractus: aut contra naturalia vel accidentalia cōtractus: aut contra naturam rei in conuentionem deducte: aut cō- tra accidentalialia rei deducte in conuentionem: vt ex predictis patet. et per hoc determinatur. q. que est in glo. in lege secūda. C. de iur. emphy. vbi queritur an valeat pactum. vt non liceat repellere emphyteo- tam. et ibi per Ly.

Abi cōtra volunta- rem defuncti petit: ex- ceptione doli repellitur. h. d. Aides er- go in pacto liberatorio nulla traditio requiritur sed statim perficitur dona- tio sic. §. ti. §. l. in edibus. ij. respō. et qd dixi. §. ti. §. l. si. sic sententia absolutoria statim trahit secum execu- tionē facti: vt in pos. leg. l. j. §. si debitori.

Abi mortis causa. Si do- minus nō est traslatū donator repetit rei ven- di. directa als vtili est vel p ditione. h. d. cū. l. se. Et istū tex. teneatis mēti singu- lariter. C. oppo. qd nō pot trasferrī dominiū sine tra- ditione. vt. l. traditionib. C. de pac. So. hic est specia- le qd sapit naturam cōtractus et vltime voluntatis. C. oppo. qd nō pot trasferrī per hec verba. vt. l. ij. et. ij. C. de pac. inter emp. Sol. eodē modo vt in gloss. qd tene menti. C. oppo. de. l. si. ff. vsufru. que ad modū caue. Nā habeo vtilē in rē. ergo nō possum habere cōditionē sol. glo. dicit respectu dominiū vēdicat: re- spectu possessiōis cōdicat. Alia sol. est qd cōditio si- ne causa cōcurrit cū rei vēdicatione: sed istud nō pro- batur. l. Alia. §. ponit in gl. in fi. qd datur cōditio qd data est quātitas: et vēdicat quādo data est res: sed truffa est. veritas est qd cōcurrit vtilis cū cōditiōe vt. l. j. C. de do. que sub modo. et ibi per doc. sed dire- cta nō cōcurrit et ista ponit etiā glo. quam teneatis. Queritur quid in dubio: an trasferatur dñium et glo. dicit qd sic vt. l. dotis. §. de iur. do.

Si pater capit emphyteosim pro se et filijs post mortē patris a domino rei videntur filij accipere.

Abi mortis causa capitur. Abi in speciale non cadit mortis cau- sa capio nuncupatur. h. d. vsq̄ ad. §. si mortis causa iussit. C. no. illi. §. sed et dos cōtra que oppo. et videtur qd sit donatio causa mortis. vt. l. seia. de do. piele. Sol. illud verum quā- do mulier dedit: alium adhibuit ad stipulandum in casum mortis: sed hic ipse idem qui dedit stipula- tus est. vt. l. neratus. §. quid tñ. de reli. et ideo hic nō potest dici donatio. Et predicta faciunt: imo proba- tur quod quando pater recipit in emphyteosim p se et suis filijs quod cum filij videantur adiecti post

Collige distinctionē. vide imo. in. l. si quis. ita he- res instituitur excepto fundo. de here. insti. Mortis causa capio. et an mortis causa capio sit legatum. vide glof. in. l. in quartam. ff. ad. l. falci. dixi in. l. j. §. item si ita. eo. ti. post Bar.

Abi mortis causa ius- teris. Ex donatiōe causa mortis tñ- qd capir: quantum exegit vel inquan- tum liberatur. h. d. mortem patris. quod a dño rei videā- tur capere causa mortis patris et sic est mortis causa capio: et sic habet lo- cum ius accrescendi: vt dixi in. l. si mi- hi et titio. j. de ver. obli.

Abi mortis causa ius- teris. Ex donatiōe causa mortis tñ- qd capir: quantum exegit vel inquan- tum liberatur. h. d. mortem patris. quod a dño rei videā- tur capere causa mortis patris et sic est mortis causa capio: et sic habet lo- cum ius accrescendi: vt dixi in. l. si mi- hi et titio. j. de ver. obli.

Abi videtur p- fecta. Oppo. §. e. l. ij. et l. mortis. so. perfecta est sed non irrevocabiliter vt hic. C. oppo. de. l. qui sic. de solu. Solu. ubi debebat reddere in contem- ptum: hic erat dubium.

Abi alienam rē. Oppo. de. l. alienationis. j. de verb. signi. glo. tua soluit et bene. dic vt in ea.

Abi enatus cēruit. Et potest causa mortis do- nari cui pot legari. h. d.

Abi quis societatem. A. de rationem quam gloss. assignat. Aliam rationē assignat Dy. quia so- cietas finitur per mortem. vt. l. actio- nes. §. morte. §. pro solu. ergo in id tē- pus quo finitur incipere nō potest. vt l. vsufru. cum moriar. §. de vsufru. leg. licet tamen nō valeat vt societas: valet vt donatio causa mortis: vt no. in. d. l. v. §. si. §. pro so.

Abi duobus. Oppo. de. l. si spō- sus spōse. §. j. §. de do. inter vi. et vro. sol. hic q̄ vterq̄ e capar: ibi q̄ null. et h̄ plene dic: vt dixi. j. de duo. re. l. et duob. in. xliij. q. Stipulatio annua bima trima die ex quo tempora sunt expressa: dicitur plures stipulationes.

Abi qd mortis. Stipula- tio mortis causa annua est vna: legata annua sūt plura. h. d. et hec vidistis in. l. si stichū. §. stipulatio. j. de ver. obli. qm stipula- tio vna legata plura. C. oppo. et vi- detur qd plures sunt stipulatiōes. vt l. pluribus. in. prin. j. de ver. obli. sol. ibi plures res sunt expresse. vt. l. scire debemus. in. prin. j. de verbo. obli. ga.

Abi pre- dicta faci- unt. et vide Baldum et Ludou. i. l. j. C. quā do non pe. part. et bal- dum in au- ten. si qua mulier. C. de sacrosā. eccl. And. Barba. Si qd. et vt est gl. fū. fm do. Jo. in. d. l. v. §. si. sed forte ob. qm sum? in obligādo si nō valet vt dō nec pot. l. j. §. eū qui. de cōstituta. pe. id forte non est ve- ra vel illa- qd hic transit i alia obli- gationem exp̄sas cū hoc sit ex- p̄sa cau- sa donatio- nis. And. Barba.

¶ Filio naturali. per bal. in l. eam qua. C. de fideiuf. in pe. col. bal. in c. naturales. si de seu. fue. p. tro. alle. gat glo. et d. yn. hic quod si instituo te heredem sub conditione si partem hereditatis spurio meo dede ris vel sub alio onere extrinsecum non possum facere. quia esset fraud legi.

¶ Andre. Domate. ¶ Quia licet naturalis. z est glo. sin. se. i. cundum do. Joa. in. s. fi. in. aute. quib. mo. na. effi. sui. et ratio qz non reperitur prohib. binum. et go est sibi permittus.

¶ Et i. aute. qui. mo. ad hoc est sin. secundum bal. et alios in d. l. si is qz ex bonis. de vul. et pup. et no. per bar. in l. j. in pun. ff. de iu. ff.

adde an filius spurij ab auo possit institui et qualiter effectualiter possit fieri quod bona ad eum perueniant. vide Bald. consilio. cxxij. lib. ij.

¶ Quod sic simpliciter. bal. in l. j. C. ad l. fal. allegat istam glo. pro singu. quod sicut spurius vel incapax repellitur a fideicommissio. ita z ab eo qd capit causa conditionis implende. z de ista. q. vide aliquid p. Bal. in l. j. in repe. C. de sacrosan. eccle. in. xvij. colu. z quid si pater post substitutionem eum legitimauit. vide Bald. in l. i. in testamento. in. ix. questio. de testamen. multa.

¶ Oppo. de l. ita. vide latius Barto. in l. fina. s. de his qui. vt indig.

¶ Et hoc. z ista gl. no. sing. fm Ang. in l. p. herede. s. pap. ff. de acqui. here. z vide tex. in l. meuius. s. de condi. z demon. And. barb.

¶ Illud. Et no. casum sing. in l. j. ad fin. C. de cadu. tol. fm do. Jo. qd in donatione causa mortis habet locum ius accrescendi. item no. fm eu qd sicut de legatis reijcitur conditio impossibilis. ita de donatione causa mortis vt est tex. sin. fm eu. in l. que sub conditione. s. de condi. instit. sed fortiter obli. l. si is cui. j. e. vbi patet quod seruus donatus causa mortis potest manumitti. si autem fuisset conditionaliter legatus non. l. seruum. j. nullo primo. videtur ergo qz no

Quod conditionis

¶ Quod conditionis dicitur implende causa datur computatur in portioe qua ds in bonis defuncti capere pot sed in facta dicitur non computat si tpe mortis in bonis defuncti non erat. h. d. z fm primam lectu. ¶ Dicitur certe ponitur aduersatiue: scdm alia dictio certe ponitur correctiue. ¶ Quero q est vera lect. et glo. dicit qd prima lec. est vera: z si esset vera secunda esset tuc dare materia fraudandi lege. vt. s. de leg. l. contra lege. z l. non dubium. C. de leg. extra de reg. iur. c. vlti. lib. vj. z vide ista prima glof. que incipit de casum. ¶ In fi. glof. dic hec secunda lec. non est vera. qz per hoc fieret fraud legi: vt. j. no. in scda glo. ¶ Preterea quod ista prima positio sit vera probatur ex tex. qz in pma parte loquitur de lege que ibi ponit certu modu ad capiendu. secunda pars loquitur de lege que etia ponit moduz legatis. z sic de l. falci. vt ex litera videt z colligitur. Dicitur hic qd datur causa conditionis implende computatur filio naturali. contra l. si is quis. s. de vulg. et pup. Sol. glo. qd hic a nemine capere poterat. ibi sic. sed illud no est veru: qz licet naturalis vel spurius non pot. capere a patre: ab alio pot: vt. l. j. C. de na. li. z in aut. l. qui. mo. na. effi. sui. s. fi. in gl. vlt. ¶ Vel aliter dicit gl. z no. qz illud qd datur causa conditionis implende imputat. secus si capitur iure substitutionis: vt ibi. ¶ Sed istud iocutu est ambiguu z bene aduertendu. pot ne quis substituere filiu suu bastardum filio legitimo. z videt in ista gl. qz sic simpli citer. ¶ Iudic in eo qd capitur ca donationis implende vt hic. ¶ Atqz aut ex substitutione capere pot. dico qz quedam est substitutio pupillarum: er ex illa pot capere de bonis pupillariis id qd fuit de bonis defuncti vt. l. si is qz s. de vul. z pup. ¶ Queda est substitutio vulgaris z ex ista no pot succedere in aliquo qz tunc succederet defuncto: vt insti. de pu. sub. circa prin. et hoc tenet gl. in corpore qui. mo. na. effi. sui. s. fi. in gl. mag. ¶ Queda est fideicommissio. z ex illa no pot capere ultra legitimu modu: vt in corpore qui. mo. na. effi. sui. s. discretie. qz illud qd datur ex fideic. defuncto capit: vt l. coheredi. s. cu filio. s. vul. z pu. de l. ita. s. fidei. in fi. j. de iure fil. Sol. illa lex v3 intelligi qd est impunitu: qz no psscat vt ibi. ¶ Ad m qd relictu v3 vt ipse capere possit vt hic. ¶ Et ex hoc apparet so. q. qua dy. ponit ibi qd si ali qd instituit extraneu sub conditione si filio suo mille dederit vtru valeat relictum vt possit capere. z ille tex. facit qz sic. vt. l. meuius. s. de pdi. z demon. s. veritas est qz no capit nec valet vt hic expse in tex. z glo. z l. ita fidei. no obli. vt dixi. nec. l. meuius. qz no capit cu effectu cu fis? ab eo accipiat. sed dices mihi videris strari? tibi ppi qd dixisti p. l. ita fidei. qz no accipit fis? m. hoc veru est si spurio illud no vult nec illud vult sibi dare: s3 si vult et accipit tuc fatus ab eo auferat. Ad scdam parte oppo. de l. in quarta. ad l. fal. sol. aliud in treb. aliud i fal. vt h in prima gl. ¶ Opp. j. e. l. qd statuliberi. in fi. sol. vt ibi. ¶ Ius accrescendi an habeat locum in donatione causa mortis. remissiu.

¶ Inter mortis. ¶ Inter mortis dicitur idem quod l. mortis ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Mortis causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. mortis causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. mortis causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

Quod generaliter

¶ Quod generaliter dicitur legato assimilaf. h. d. An j in donatione causa mortis sit locus iuri accrescendi alle. istas leges que faciunt coparatione cu legatis: sed casus est in l. j. in fi. de cadu. tol. ¶ Que aut sint differentie inter legatum z mortis causa donationem dic vt insti. e. s. j. C. e. l. fi. per Ly.

ne causa mortis sit locus iuri accrescendi alle. istas leges que faciunt coparatione cu legatis: sed casus est in l. j. in fi. de cadu. tol. ¶ Que aut sint differentie inter legatum z mortis causa donationem dic vt insti. e. s. j. C. e. l. fi. per Ly.

¶ Donatio quando sapit naturam contractus datur et restituendi potest quis eligere vt agat ad rem vel estimationem.

¶ Julianus ait si quis. ¶ Julianus ait si quis donata facta donatarij potest condici vel vtili in rem peti. h. d. ¶ Ho. qz potest agi ad rem vel estimationem. ¶ Et no. j qd qn sapit natura contractus dandi et restituendi pot eligere aut agat ad rem vel ad estimationem. sed qn dandi natura tantu saperet. tunc re ipsam condici. vt. l. pe. s. de condi. ob cau. dixi. s. e. l. si filio. s3 an possit agere p emproze puto qz sic vt. l. fi. s. fi. z. s. pe. coia de leg. coiuncta. l. si mortis. et qd ibi no. s. eo.

¶ Inter mortis. ¶ Inter mortis dicitur idem quod l. mortis ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Mortis causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. mortis causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. mortis causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

¶ Inter mortis causa iter. ¶ Inter mortis causa iter dicitur idem quod l. mortis ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Mortis causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. mortis causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. mortis causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

fit bona equiparatio inter legata et donatione causa mortis. s. quo ad transferendu dominu incertu possit aduocari nec est speciale respectu libertatis quia eadem ratione quando esset legatus sub conditione. Andre. Barba.

¶ Inter mortis. ¶ Inter mortis dicitur idem quod l. mortis ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Mortis causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. mortis causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. mortis causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

Quod statuli

¶ Quod statuli dicitur idem quod l. statuli ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Statuli causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. statuli causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. statuli causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

¶ Inter mortis causa iter. ¶ Inter mortis causa iter dicitur idem quod l. mortis ca capitur. s. e. Et hoc dicit. Mortis causa donatio est qm pntes presentat dat causa mortis. sed causa mortis capio est que i speciale no men no cadit. h. d. ¶ Oppo. s. eo. l. mortis causa donatio. z l. senatus. in fi. Sol. vt in glo. qz siue det siue promittat sufficit. ¶ Opp. C. e. l. j. sol. dicit glo. quocumqz modo quis dimittat vt actione habeat dicit mortis causa donatio: et dixi tibi in l. j. s. e. qd pot di ca mortis causa donatio si improprie accipiat vt tras eat in legatu: sed si ppte accipit: sic sapit naturam contractus: qz per presentem presentat det: vel si sic dimittat vt acqrat ex aliquo contractu gesto cum donatario vel aliquo alio q sibi pot querere vt. j. eod. l. scia. als sibi nullum negotiu fieret inter pntes vel aliam personam interposita ex qua daretur vtilis vel per cessionem tunc esset legatu. ¶ Quero j si est alia differentia glo. dicit qz sic qz pro donatione ca mortis est prodita actio sed non p mortis causa capio: ne. Sed certe hoc non vult simpliciter. vt. s. eo. l. mortis causa capitur. ver. sed et dos. ¶ Ponit glof. alia differentia in prima glof. per l. meuius. de condi. et demon. sed illud non est verum vt dixi in l. quod conditionis. s. e. et l. omnibus. s. e. et ibi no. ¶ Tres est differentia posita in gl. per l. acceptis ad legem falci. q. d. non detrahitur falci dia de mortis causa capione. quod dic vt dixi in l. qui pretio. supra eode. ¶ Tres est alia differentia posita in fi. glo. qz non reuocatur per penitentiam. vt. l. ij. de iure do. ¶ Quod intellige verum si transit in donationem inter viuos vt. l. cum maritus. s. fi. de pac. do. alias possit reuocari. vt. l. scia. de do. preleg. et l. cum quis. s. nuptura de leg. iij. secundum d. yn. quod bene dic vt dixi in l. que dotis sol. matri.

Oppo. ad prin. ad ista glo. f. que incipit prima. vi de sing. bald. in l. f. c. p. do. ad si. in. q. an. pater. zc.
Causa mortis donare. An et qm presumat donatio causa mortis vel inter viuos. vide plene per do. Jo. in l. que dotis. s. sol. mar. qui reprehendit intellectum quem dat ibi Bart. ad l. c. i. ma. ritus. s. fi. de pac. do. ra. cui? res. prehensio ni inquantum se fundat i lege spadonez. s. qui iura. s. de excu. tu. to. posset responde. ri per not. per bar. in l. admonē. di. s. de in. reur. z ad. istu. s. ad. de qd not. Bart. in l. f. s. idem. come. j. de. questio. et. ad iura ale. le. per de. cōtra. com. mune. opt. ni. que. res. fert. ibi. e. mo. mē. de. ri. p. t. pa. 1. tet. ex. not. 2. per. bar. in. l. si. sub. con. 3. ditioe. cur. lege. sequē. ti. supra. de. cōdi. inde. ad. s. tñ. qd. d. Ant. ar. illi? rex. in. c. ij. d. s. sue. no. q. dona. facta. p. firmū. l. du. bio. itelligi. cā. mor. z. ita. ibi. trās. sit. s. do. Jo. ibi. s. p. ea. q. hīc. hītur. z. istis. adde. no. p. bar. in. l. stipulatio. hoc. mō. pcep. de. s. obl. qro. aliq. s. zc. Itē. limita. hoc. vt. p. bal. in. l. p. here. c. de. here. acti. in. fi. late. p. bald. post. l. p. in. l. ij. c. de. in. do. aliqd. p. bald. in. l. ij. q. c. si. q. l. in. frau. patr. dixi. post. tmo. in. d. l. q. d. otis. z. p. bal. i. l. si. mor. c. ad. l. fal. z. aliqd. in. l. m. don. e. n. vbi. qrit. qd. si. dixi. vtere. bōis. meis. post. mortē. meā. an. sit. dona. cā. mor. remittit. se. ad. l. l. c. de. pac. Ad. de. q. d. icat. do. na. cā. mor. qui. vbi. reuocet. z. q. t. testes. requirant. bal. p. l. x. l. r. q. p. de. dicat. z. qui. vbi. fiat. p. cū. dē. p. l. viij. z. p. l. c. r. x. v. v. vbi. ponit. si. aliq. s. dōat. oia. bona. sua. re. tēto. vlti. ita. tñ. q. donatari? post. mortē. teneat. dē.

Si actū bonis. Mortis cā donatio ex. tinguat si donatari? pre.

cedat et viuo donatore nō potest peti nec pro eo cau. tio postulari. post mortē donatoris potest peti: sed. ex. ea. falci. dia. detrahī. hoc. dicit. vsq. ad. s. cū. pater. et. ista. est. lex. difficilis. in. tex. et. diuiditur. in. viij. par. tes. p. mo. ponit. vñ. thēma. scdo. p. ma. questio. et. eius. deter. minatio. tertio. scda. questio. et. eius. deter. minatio. secūdu. glo. et. fm. alios. nō. deter. minatur. quarto. ponitur. tertia. questio. quā. hīc. non. deter. minatur. quinto. quarta. questio. et. eius. deter. minatio. sex. to. ponitur. solutio. duarū. questionū. scilicet. secū. de. et. tertie. quas. solutas. dimisit. septimo. formatur. et. sol. utitur. quinta. questio. scda. pars. ibi. igit. si. res. singu. las. tertia. ibi. bonefidei. quarta. ibi. sed. nūquid. quin. ta. ibi. vtrū. ergo. sexta. ibi. sequitur. ergo. septima. ibi. muliere. deniq. C. de. p. ad. pri. c. de. dona. l. si. quis. Sol. traditio. non. fuit. hīc. de. necessitate. sed. sic. cōtin. git. de. facto. C. ad. fm. dictū. opp. q. heres. nullo. mō. do. possit. agere. q. titius. stipulat? est. liberis. suis. nō. heredibus. Sol. t. heredes. exponē. i. liberi. facit. ad. treb. l. ex. facto. s. fi. C. de. p. q. male. dicat. exceptio. qua. nō. est. nata. actio. vt. l. iij. in. fi. s. e. et. l. senatus. in. fi. sol. dic. exceptio. facti. vel. intentionis. ex. prima. est. que. facta. est. cū. titio. nō. potest. agi. quā. reuocata. ex. secūda. nō. q. non. dū. cessit. dies. C. ad. tertia. partē. op. de. l. i. oibus. s. de. iudi. sol. illud. est. verū. in. cōtra. ctibus. inter. viuos. secus. in. vltimis. voluntatibus. in. quibus. licet. penitere. tūc. cautio. extorqueri. nō. pōt. tene. menti. C. scdo. opp. dicitur. hīc. bonefidei. zc. cōtra. l. eum. qui. s. t. i. sol. ibi. in. donatiōe. iter. viuos. hīc. in. donatiōe. causa. mortis. que. hz. instar. legato. rum. et. sic. est. bonefidei. vt. in. l. in. minorum. C. in. qui. cau. in. integ. restit. non. est. neces. C. ad. quinta. partē. opp. q. sit. inter. viuos. vt. i. p. x. i. s. l. o. ibi. nō. fuit. mē. tio. mortis. habita. nec. apponit. pactū. de. restituēdo. hīc. sic. C. Quero. circa. sexta. partē. hīc. dī. q. p. ior. do. natio. est. resoluta. que. fuit. illa. p. ior. dic. vt. in. gloss. C. scdo. qro. si. mulier. expōat. spōte. cautio. nē. i. filios. an. p. cedēs. donatio. videat. reuocata. gl. q. sic. p. s. sed. et. si. quis. p. ior. e. insti. qui. l. mo. test. in. fi. r. p. re. p. hendit. istā. glo. q. scda. cautio. venit. ad. cōfirmandū. nō. ad. p. m. a. infirmā. dā. et. sic. non. tollit. ar. l. nō. ois. s. si. cer. pe. sed. si. poneres. aliā. donatiōe. nota. non. ad. cōfirmandā. p. m. a. glo. tua. p. s. ter. dicere. verum. C. ultimo. no. f. q. hīc. ponit. vbi. p. t. n. e. an. sit. obli. quū. vel. directū. et. testig. in. l. i. c. de. dona. et. qd. sit. di. rectū. videt. p. bar. in. l. i. c. de. pac. dico. in. l. cenario. de. vulg. et. pup. Itē. nō. dicit. tex. bonis. suis. cessit. zc. quid. sit. dicit. in. corporalibus. cedere. dixi. s. t. i. l. p. e. in. prin. In. i. n. corporalibus. vero. idem. est. dicere. ce. do. quod. dō. vt. hīc. pater. in. prin. Cum pater. Infirmus nō presumit cā mor. tis donare nisi de reddēdo cō. ueniat vel fiat mētio mortis. h. d. z. est. no. cas. C. In. tex. ibi. absolute. donaret. sine. aliq. repetē. d. l. z. nulla. facta. mortis. mē. tione. C. de. p. s. l. p. i. sol. ibi. habita. fuit. l. repetē. d. l. C. de. l. feia. s. de. do. ple. sol. ibi. habita. fuit. mortis. mē. tio. z. sic. vbi. cū. q. sit. facta. mē. tio. mortis. presumit. cā. mortis. als. in. dubio. inter. vi. uos. nō. ob. q. c. q. d. dicit. gl. in. l. q. d. otis. s. sol. mar. Delmīus. Ad donatiōe causa mor. tis inter vi. et vxoem. sul. ficit. mortis. cogitatio.

In seruo mortis. In donatiōe causa mortis a. Si vxo. z. no. d. l. si. vr. q. s. d. meū. ē. sin. An. barb. Computatur de momento. An de momento ad mo. mentum. fiat cōputatio. vide p. bar. in. d. s. minorē. p. 3. mol. post. Bar. z. Bal. in. l. si. cur. ff. de. leg. j. Sicut queri. Tene menti t. istum tex. con. tra fraudes que fuit toto die: dico ti. bi. volo q. emas domum pro me. tu. dixisti da pecuniā. ego non dedi tibi. ita cito. tu emisti p. te. z. tuo nomine. qd. tunc lex presumit de pecuniā mea. emptam esse: postq. a principio inter. te. z. me. fuit. actū. vt. hīc. pro. hoc. facit. j. de. iur. fisci. l. edicto. s. cum. ante. Sin autem. s. z. not. ipsum? e. et. signa. quia. vado. ad. monachum. quod. habetur. in. l. qui. in. alienam. s. fi. quis. putat. de. acquirē. heredita. z. l. q. seruū. s. de. interroga. actioni. z. not. domi. Joan. in. proprijs. terminis. in. l. post. dōtem. in. vj. lectu. Dyn. s. sol. matrimo. licet. nō. alleget. istud. textum. vbi. est. casus. secundum. Bar. tolium. istum. p. mo. limita. nisi. mandatum. fuerit. re. pudiatum. secundum. Bald. in. l. si. literas. c. manda. Item. nisi. ex. intervallo. longi. tē. p. ois. mandataris. egerit. secundum. glo. not. in. s. ope. in. fi. de. obli. q. lex. delic. vel. quasi. delicto. nascunt. quā. tener. 3. m. extra. de. homi. in. c. ad. audientiam. Adde. que. not. in. l. i. de. act. in. s. sequens. in. materia. mandati. contrariū. est. verius. vt. no. per. Barto. in. l. non. solum. s. man. dato. scripsi. post. Barto. in. l. iij. s. j. ff. iud. solu. ad. de. Bal. in. l. si. patruus. in. ij. colum. communia. vtriusq. iu. z. que. dixi. in. l. si. ita. stipulatus. s. ch. y. s. o. gon. de. verborum. obligatio. al. egando. Barto. in. l. post. do. tem. z. hīc. addo. quod. no. Bald. in. l. cum. precibus. in. fine. C. de. probatio. z. Bald. in. l. i. in. xj. q. c. si. ser. uus. extero. pulchre. Bald. in. rubi. C. de. contrahen. emptio. in. xv. questio. vbi. etiam. querit. quid. si. con. sumpsit. procurator. fructus. ex. re. emptar. an. compen. set. cum. pecuniā. z. dixi. post. Barto. in. d. l. iij. s. j. i. tu. di. sol. et. per. Barto. videtur. esse. casus. ibi. per. Ang. et. 3. mo. in. l. pignori. s. fi. j. de. vsu. capio. adde. Alex. consi. lvij. iij. lib. C. Et. no. ipsum. vide. not. per. 3. m. in. c. cum. olim. de. p. uui. idem. in. pupillo. vt. hīc. est. tex. quem. no. ponde. rar. Bald. in. l. i. in. x. questione. C. si. seruus. extero. et. etiam. in. xj. questione.

De manumissionibus. Rubrica.

- 1. In minor. xx. annorum non dicitur nec maior qui f. est in vltima die. xx. annorum.
2. Privilegium inductum ex tempore quando cōpu. tetur de momento ad momentum.
3. In beneficio restitutionis in integrum tempus cō. putatur de momento ad momentum.

Quia est in vltima die. Quia est in vltima die. In minor. xx. annis nec maior. h. d. C. de. p. de. l. iij. s. minorē. ff. de. mino. Ja. de. are. l. so. dicens. quandoq. p. uile. gum. incipit. in. tpe. q. n. q. s. finitur. ex. tpe. p. mo. casu. aut. incipit. cum. iniuria. alterius. aut. non. secūdo. casu. sufficit. peruenisse. ad. vltimā. diem. vt. hīc. z. l. qua. erate. s. de. test. si. vero. cū. iniuria. alte. rius. sufficit. diem. esse. completam. vt. l. in. omnibus. de. actio. z. obliga. z. l. in. vsu. capionibus. j. de. vsuca. Si. finitur. ex. tpe. tunc. cōputatur. de. momento. b. ad. momētū. vt. d. s. minorē. C. no. tex. in. fi. sed. secus. in. b. n. f. i. c. i. o. s. i. t. i. o. s. in. integrum. vbi. de. momēto. ad. momētū. fit. cōputatio. s. de. mino. l. iij. s. minorē. Dicitio. suam. non. semper. denotat. dominiū. C. not. de. dictio. ne. f. suus. in. l. i. s. uos. autem. s. de. leg. iij. z. gl. bona. est. in. l. ij. in. prin. s. de. oug. iur. q. si. uos. nō. semper. denotat. d. n. i. u. m. z. q. n. nō. potest. sumitur. improprie. z. ista. est. bona. lex. Clausula. constituit. apposita. in. instrumento. venditionis. non. est. necesse. q. apponatur. hoc. fuisse. f. actum. in. principio. instrumenti. Si. ab. ignoto. Iste. s. hz. casum. multum. singularem. z. per. istū. tex.

midā dare pauperib? an hec dicat dona. cā mor. Si vxo. z. no. d. l. si. vr. q. s. d. meū. ē. sin. An. barb. Computatur de momento. An de momento ad mo. mentum. fiat cōputatio. vide p. bar. in. d. s. minorē. p. 3. mol. post. Bar. z. Bal. in. l. si. cur. ff. de. leg. j. C. Is qui suus. z. no. de. ista. di. ctione. su. pio. conclu. sione. quaz. sustentauit. contra. do. minū. meū. in. rubi. s. de. ope. no. nuntiatio. Andreas. Barba. C. s. hoc. Aide. qd. not. alleg. Bald. et. Ange. in. l. bene. a. ze. none. i. p. n. h. colum. C. de. quadri. prescript. Contra. fraudes. bene. facit. quod. habetur. in. l. qui. in. alienam. s. fi. quis. putat. de. acquirē. heredita. z. l. q. seruū. s. de. interroga. actioni. z. not. domi. Joan. in. proprijs. terminis. in. l. post. dōtem. in. vj. lectu. Dyn. s. sol. matrimo. licet. nō. alleget. istud. textum. vbi. est. casus. secundum. Bar. tolium. istum. p. mo. limita. nisi. mandatum. fuerit. re. pudiatum. secundum. Bald. in. l. si. literas. c. manda. Item. nisi. ex. intervallo. longi. tē. p. ois. mandataris. egerit. secundum. glo. not. in. s. ope. in. fi. de. obli. q. lex. delic. vel. quasi. delicto. nascunt. quā. tener. 3. m. extra. de. homi. in. c. ad. audientiam. Adde. que. not. in. l. i. de. act. in. s. sequens. in. materia. mandati. contrariū. est. verius. vt. no. per. Barto. in. l. non. solum. s. man. dato. scripsi. post. Barto. in. l. iij. s. j. ff. iud. solu. ad. de. Bal. in. l. si. patruus. in. ij. colum. communia. vtriusq. iu. z. que. dixi. in. l. si. ita. stipulatus. s. ch. y. s. o. gon. de. verborum. obligatio. al. egando. Barto. in. l. post. do. tem. z. hīc. addo. quod. no. Bald. in. l. cum. precibus. in. fine. C. de. probatio. z. Bald. in. l. i. in. xj. q. c. si. ser. uus. extero. pulchre. Bald. in. rubi. C. de. contrahen. emptio. in. xv. questio. vbi. etiam. querit. quid. si. con. sumpsit. procurator. fructus. ex. re. emptar. an. compen. set. cum. pecuniā. z. dixi. post. Barto. in. d. l. iij. s. j. i. tu. di. sol. et. per. Barto. videtur. esse. casus. ibi. per. Ang. et. 3. mo. in. l. pignori. s. fi. j. de. vsu. capio. adde. Alex. consi. lvij. iij. lib. C. Et. no. ipsum. vide. not. per. 3. m. in. c. cum. olim. de. p. uui. idem. in. pupillo. vt. hīc. est. tex. quem. no. ponde. rar. Bald. in. l. i. in. x. questione. C. si. seruus. extero. et. etiam. in. xj. questione.

Si quis dicat. Ange. allegat istum textum mirabilem quod deficiens in probatōe sue cause debet damnari in metallo quod est not. dignum fm cum hic. Item dicit hic bari cautelas si ex statuto data rij debeant facere rationem quolibet mēse: alias incidāt in penā vadant apud iudicem et offerant se paratos redere et dare fideiussores: et dicant se non tenere ali quo dominiis dātā rīs. ita hoc not. dicit and. barb.

vel religiosus vt emat pro me: et emit postea monasteriū non pōt denegare quin mihi reuendat sed potest compelli vt mihi reuendat. hunc tex. allegat Jac. de are. ad hoc.

Pena imponenda a patre filio non potest excedere legalem.

Quis dicat. Ibi vtrius non maiorem no. istum text. per quem potest determinari et non potest pena a parte imponenda vel imposita excedere legalez. vt. C. de pat. potesta. l. iij. r. C. de emenda. c. propin.

Seruus pecuniam. Text. ibi retulit ser si separato habuit animum redendi vt. s. de lega. ij. l. cum pater. s. filia. Jaco.

Ange. alias secus. vide nota. in l. ea. C. de condi. ob cau. Andre. barba.

And. poma. Puella. et facit qd no. i. l. si seruū. j. de ver. ob. et in l. ij. s. de condi. et demō. et no. q. p. uisio hois facit cessare. p. uisionē legis. l. iā hoc iure. ff. de vulg. et pup. in hoc p. uisio hois nō facit cessare re gula. l. qd est no. dignū. et no. ibi inuēctio q. man. inuēctio nō h. locū auctoritate ppua nisi q. factus est notozum: alia secus. l. j. C. de ser. expo. Bart. in l. iij. C. de pig. Andre. barba.

And. poma. Causa. No. istum text. ad id qd dicit Ange. in l. apud celsum. s. in hac. r. s. marcell. q. acceptas contractū tenetur acceptare cū suis offis ballofis et spinellis. j. de excep. dol. et vide Ro. cōsil. cclxij. in si. vbi alle. ad hoc in pulchro casu.

Lege iur. hec est fing. l. quā allegauit tibi. in l. de die. s. qui satisfida. cog.

And. poma. Si pater. et no. qd hic dicit Ange. q. si beneficiū cōceditur ad beneplacitū cōcedētis finitur morte. facit. c. dudū. de p. reb. l. vj. Bart. in l. centesimis. de verb. ob. et Bal. in l. j. C. de postu. lan. Bal. in proe. ff. et an per furore expret. Jo. and. et dubitat. dic si cōceditur ad beneplacitū furore expirat si donec tertius erit prudens tunc non propter fauorem tertij. casus est peregrinus. in l. ambiguita. tem. C. de v. s. r. u.

Libertatis fauore. Idē in his q. respiciunt fauorem anime fm glo. in l. c. si gratiosē. de rescrip. lib. vj. et. xxv. dist. qualis.

Si mādassent. Et legit in. c. ex parte decani. extra de rescrip. et qd no. C. de satisf. l. j. r. Bar. in l. nou. solum. s. morte. in. vj. col. de ope. no. mun.

Si pene serui efficiūtur. Si alienatio est reuocabilis reus criminis capitalis non potest reuocare. hoc dicit.

Seruus hac. Prohibitio testatoris et iudicis equiparantur. No. prohibitionē te statous contrahentis et iudicis equiparari. h. d.

Plianus debitor. Illud qd non est in bonis debitorum simpliciter non transit in obligat. one creditorū simpliciter. hoc dicit.

Mortis. Iste tex. est bonus et notabilis. et tene eum menti.

Aulam. Ibi nisi ita. ratio differentie in eo quod in facto hominis consistit.

Puellam. Sufficit ad euitandā penā si de facto sit factum. h. d.

Seruum. Prohibitio fundi dotalis an porrigatur ad res que seruando seruari possunt. remissive.

Seruum. Facti ad. q. an. phibitio ad res que seruando seruari possunt. de quo in. s. et cū lege. C. de rei vxo. act. et gl. no. in aut. siue a me. C. ad velle. et ibi dicit anno.

Aius. No. in si. tex. facit ad. q. si tractus. emit sub conditione et erit modus. facit ad id quod dixi. s. eo. l. cum queritur. s. nihil.

Lege iulia. No. istum text. quod illa causa demandatur dicere l. possessore.

De manumissis vindicta. Rubrica.

In minor. An qui nō potest per rediri anno in l. si. C. de pact. sed. text. est in l. si fundus. s. j. s. de pigno.

Reuocatio mandati qsi ex reuocacione mandatarius non leditur non debet ad notitiam mandatarij peruenire.

Pater. Voluntas non finitur morte libertatis fauore. Item reuocatio non debet peruenire in notitiam mandatarij si ex reuocacione non leditur. vide gloss. que incipit non ergo et cetera. sed ibi versatur damnum si ignoranti renuntiat. non enim reuocatio nocere debet. vt. l. si mandassent. s. manda. hic per manumissionem donatarij. damnum non versatur. Dym. Jacob. de are. de hoc plene per Lyn. C. mandati. l. mandatum.

Quoties. No. bene istum. s. qui videtur contra id quod dixi in l. multum. s.

de condi. et demon. Sed pro modo dicamus q. est fauore libertatis. tamen cogitabis.

Ista causa. Facit quod pro nerare pro seruitijs habitis quod als nō possit sed habet probare istas causas quas hic ponit: quia iuste sunt. et fact. l. imbemus. C. de sac. san. ecclē.

Collectaneus. Per istum tex. dicit Jac. de are. et. v. d. vt refert Lyn. in lege exigendi. de procur. q. minor. xxv. an. potest esse p. minor. supra de procur. et prealle. lege exigendi. hic intelligitur de procuratore ad iudicia non ad negotia: quia non est sufficiens causa manumittendi: quia etiam seruus potest esse procurator ad negotia: vt lege seruum. de procur. non ergo esset iusta causa manumittendi: quia vult facere eū procuratorem ad negotia. Ad legē minor. et. l. exigendi. dic quod loquitur in defensorie: secus in reo. Sed quicquid dicas habemus hocie casum q. minor non potest esse procurator vt extra de procur. c. qui generaliter. l. vj. Ad legē istam responde quod loquitur ad negotia. et est sufficiens causa quia cit. cōtrahit quis cum libero q. cum seruo. et potest esse iusta causa manumissionis: quia libentius debet negotium gerere et magis fideliter cum beneficiū libertatis acceperit cum se nouerit obsequijs plus debere. et. vt. l. j. in si. C. de offi. p. tois.

Tiam conditionis. No. istum text. num bene.

Ex preterito. No. istum text. num bene.

Ablens. Tene menti istum text. a quem doct. allegant vbi cūq. minor potest esse in iudicio sine tutore: et quādo cūq. potest sine tutore gerere: ad ea pōt pcuratorē cōstituire sine tutoris auctoritate. ar. huius. l. et. s. q. petāt tu. l. diuus. s. j. no. extra de resti. ipo. c. ex parte.

Notarius creatus ab alio q. a principe non pōt extra territorij creatis conficere instrumentum.

Pud proconsulem. Ista est no. lex. ego allego legē istam quod ille qui habet iurisdictionē voluntariam ab alio quesitam q. a principe non potest eam extra territorij exercere. et ideo tabellio factus a rege non potest extra regnū condere instrumentum: nec tabellio factus a populo extra illū populū pōt instrumentū cōdere. simile in l. ij. de offi. proconsul. et le.

Interrogatus. Matrimonij. Istum. s. cum gloss. not. induco ad vnam. q. Quidam fecit testamentum et reliquit filium suum heredem. et dicit q. si filius meus acceperit vxorem sibi indignā p. uetur hereditate et deueniat in talē. ille accepit vnā

ancillā an amittat hereditatē et certe a videt q. nō per istā gl. q. indigna est que phibet duci: sed ista nō phibet duci. In cōtrariū facit qd indigna dicitur cōsiderata qualitate viri et suorum nataliū. vt. l. iij. s. si emancipar. filius supra de bono. pos. contratabi. b. et. C. de epis. audi. l. tam demētis. Jac. de are. tangit hic.

Saciens per alium ipse videt facere in his que iuris sunt: secus in his que sunt facti.

Alter ex pro. iuicia. Qui per aliū facit ipse facere vt. vt. l. j. s. de iuste de vi. et vi. ar. glo. dicit q. per fictionē: sed dico in l. si is qui pro emptore. j. de vsuca. q. illud est verū in his q. facti sunt: q. tunc ficte vt fieri. sed in his que iuris sunt proprie ipse facit: vt hic.

De manumis. q. seruis ad vniuersi. pertinet. impo. Rubrica.

Ciuitas an equiparetur pupillo et restituitur more minorum.

Seruus ciuitatis. Solet esse questio: an ciuitas equiparetur pupillo: an soleat restitui more minorū. est materia. l. res. C. ex q. cau. ma. r. C. de iure reip. l. republica. l. xj. s. an eq. paretur pupillo. vt q. equiparetur cui libet priuato vt hic cōiuncta. l. pupillus. s. tit. j. et ad mace. l. nihil interest. l. iij. s. nihil. s. de manu. glo. tua vide tur dicere q. equiparetur pupillo aliis reperies. in gl. l. j. ff. q. cuiusq. vniuer.

De manumis testamēto. Rub. Si fructuarium de intellectu huius. l. vi de do. Jo. in l. si seruus titij. post Bar. de leg. ij.

Si fructuarium de intellectu huius. l. vi de do. Jo. in l. si seruus titij. post Bar. de leg. ij.

Quis ita. Ibi a testamentaria libertate. et sic nullum videbatur leg. vt. C. de legi. l. seruus. Jaco. de are. et dicit rei. pprie testatoris legatē transit in legatarium recta via: secus in heredis.

Fructuarium. Quando testator legat rem suam transit dominium recta via in legatarium: q. heredis nō transit recta via. vt. l. j. C. cōtra de le. et ibi p. doc. l. ij. glo. dicat aliter et male. sed vbi testat

Do. Ro. vide Bar. 7 que ibi dicitur in l. qui filio. §. i. de he. ed. instituen. adde Bartolum in l. qui testa...

Si is q.

Adde bar. tolum in l. i. in. iij. q. princip. §. de vulga. et pupilla. et nota in l. equum. §. expecta. di. de fecu. dis tabu. lis. 7 Bar. in l. fina. in fin. de sen. pat.

Quod i. iudex pot. cogere.

An iudex possit cogere vniuersitates ad faciendum syn. dicum. facit ad hoc quod not. Bartol. in l. licet. C. de iur. reipublic. libro. ij. et quod dixi post...

Adde de iur. reipublic. libro. ij. et quod dixi post Barto. in l. non potest. §. de regu. iur. ad hoc etiam alleg. Barto. istum tex. in l. solent. in fin. de alime. 7 e. aba. leg. et specu. in loco de quo ibi per eum. contra videtur velle Bartol. in l. prima. C. de iur. reipubli. f. lib. ij. 7 vide Bald. in l. prima. §. quibus. §. quod cu. iusq. vniuers. nomine. per Innoc. in capitulo roma. na. ad finem extra de sententia excommunic. in. vi. not. Bald. in l. ij. §. hoc etiam. C. de iuramen. calum. per Bald. in l. fina. C. de manu. testa. vide Barto. in l. f. §. si autem. collegium. per illum textum. §. ad tre. bellianum. sed intellige illud fm. ista. l. scilicet q. uno iudex potest cogere.

Eadem constitutio. vide de hoc Bal. in rubr. §. de acquiren. here. 7 sic videtur q. no. teneatur fiscus ad legata. contra vide in l. cum fisco. §. ad silleia. et vide ibi. d. Ludo. Andre. barba.

Andre. poma. Imperator. vide Alex. cōfi. xxiij. incipi. oportune ponderatis volu. §. 7 lxxvij. colum. ij. vol. iij. vbi loquitur maxime in prohibito. ne testatous.

Devenire in fisco. Sed ro. in l. si cōstante. §. fin. p. illi ter. §. sol. ma. videtur tenere cōtrariu 7 respōdet q. ad istu. tex. v. ibi per eū. sed ipsemet cōtradicit in l. si finita. §. si de vectig. §. de dam. infec. 7 vide Ang. 2 hic. 7 Joam. and. in addi. specu. in titu. de feu. c. quo. 3 niam. ver. Aldra. contra.

Item no. vide Bar. in l. decernimus. C. de aque. du. lib. ij.

Lucius. Ibi libet ne isto. i. esse tentia denegatiua. per istam. l. vide. 7 tur destrui practica. §. in. c. peccatu. non remittitur de regu. iur. de dictio b. ne nisi. 7 hic ponitur derogatio nega. tua. hic dicit q. non precedit. sed in vno licet in constructum non. sed solutio est q. hic precedit negati. ua potentie no. negatiua actus q. ne. gat. potentia. 7 ideo ponit potentia. i. dictio nisi.

De fideicommissaria libertate. Bu.

Aditio hereditatis ab intestato quod requiratur. vt legata in codicil. lis continentur.

Si is in testa. Ista est bona lex. 7 Hof. fre. ponit vnam questio. in libellis suis contra istam legem. Ad cōfirmationem eo. rum que in codicillis relinquuntur re. quiritur aditio ab intestato. hoc dicit. Bartol. in l. licet. C. de iur. reipublic. libro. ij. et quod dixi post...

Bo. 7 Hoffre. 7 format. q. in titu. de acti. ex testamen. to. 7 dicit q. in codicillis confirmandis non requiritur aditio hereditatis ab intestato ipse dicere vide tur contra istam. l. 7 Jac. de are. bene dicit hic q. req. ritur aditio ab intestato ad confirmanda. relicta in codicillis.

Rgo.

Inspicitur quod euenire potest de iure cōmuni non de iure speciali.

Si is qui. de iure cōmuni inspicitur qd euenire potest de iure speciali.

Si sub conditione. Facultas imple. di conditione ad heredem transfertur.

Iudex potest cogere vniuersitatem ad faciendum syndicum.

Creditoribus. Ibi 7 opz officio iudicis. 7 Jac. de are. inducit istum tex. 7 q. iudex potest cogere vniuersitatem. vt faciat syndicum.

Bona vacantia non sunt hereditas.

Eadem constitutio. Iste text. facit cantia no. sunt hereditas. vt dixi in l. fideiussor. in fi. j. de fideiussor.

Idam in testamento.

No. text. ad doctrinam que dat in l. fi. C. de reb. alie. non alie. No. q. aliqui p. factu. potest impediri alienatio. rei. dicam. §. de acquir. pos. l. j.

Res prohibita alienari non potest in fisco. de. uenire per publicationem.

Imperator. Nota q. res que nari no. potest deuenire in fisco. propter publicationem. vt. l. si in liberum. §. de bonis liber. 7 l. stati. in fi. j. de iur. re fici. 7 quod dixi in l. si finita. §. si de vectigalibus. §. de damno infecto.

Heres institutus heres et fideicommissari. no. est heres nisi sit fideicommissarius. Verbum volo importat liberam voluntatem. Verbum arbitratus fuerit importat boni viri arbitrium.

Verbum placet importat arbitrium boni viri. Consilium vt in fideicommissis apponatur causula prout sibi videbitur. voluerit 7 placebit.

Lucius titius. Iste est not. 7 quis instituitur heres 7 fideicommissarius 7 tunc non est fideicommissarius nisi sit heres. ar. hui. l. vbi modestus. 7c. Et no. arg. pro tabellionibus q. dicunt talis q. ais sic vocat ibi q. 7 phyllus vocat 7c. Et sic not. 7 q. verbum vult significat voluntatem alterius li. beram. Item si quis arbitratus fuerit importat ar. bitrium boni viri. quid de verbo placet. 7 castus hic est q. libertas no. potest committi in voluntatem li. beram. heredis. vt. j. eo. l. fideicommissaria. sed in ar.

bit. tum boni viri. et sic videbitis q. verbu. placet si a. gnificat arbitriu. boni viri. de verbo. videbit habet. tis. j. e. l. fideicommissaria. Et ideo semp. in fideicom. missis sum. solitus. facere. ponit. prout. sibi. videbit. tur. voluerit. et. placebit.

Ceuola. Vide de verbo. vltim. fuerit. Electio si est data duobus. 7 alter atitit sol. q. remaneret. eligit. Officiales qui remanserunt in sacculo possunt officiu. exercere ante q. extrahant. ex quo cer. tum est ad ipsos officium spectare.

Legatario. Nota q. si duo. duobus. b. data est electio. 7 alter latitat nolens eligere sol. q. re. manet pot. eligere. facit. l. j. §. si plures. §. de exer. e. fa. cit. extra. de elec. c. cu. nobis olim. ver. si. ite. cum. post. Iste ver. est no. et facit ad questionem. Officiales sunt missi in sacculo et est incertu. q. extrahuntur a fortuna 7 venio ad vltimos de quibus est certu. eos exire. q. alij no. sunt. exercere officiu. ante q. extrah. tur an valeat. et vt q. no. per statutu. sed dic. q. statu. tum loq. tur q. est incertu. q. no. pot. deueniri magis ad vnum q. ad alium. h. d. Jaco. de are.

Cum is qui. Nota. istu. tex. p. tra iudices q. in alia parte. 7 iudex dicit condēno victu. victori in expen. non dicit bñ. q. illa verba non releuant nisi declaret q. vterq. sit victor.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Fideicommissaria. Iste est no. casus. et est vnus. l. de qua possitis dubitare. De. citur qd q. aliquid mandatur pluribus. 7 per vnu solū pot. expediti illi tm. videt esse mandatu. Jac. de are. cōcordat. extra. de rescri. c. ea. te. 7 sic videtur. l. ista. cōtra. l. si tibi hō. §. pe. §. de leg. j. vbi no. debetur nisi pro hereditaria parte res que erat solius vnus heredis. breuiter hic fuit error. testatous. §. si non erraret. 7 istam sol. dabam. dū. legebā. hoc. 7 fm. hoc. illa concordantia non multum faceret.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Facere poni. Sentit hic Bartol. q. verbum vo. luerit iunctum verbo placuerit. vel videbitur impo. tet liberum voluntatem. contrarium videtur ipse velle 7 melius in extragan. ad repumen. in versi. videtur. in vlti. colū. vide no. p. Bar. in l. centesimis. §. fin. in an. tepe. col. et 3 mol. ibi de verbo. obligā. C. si lega. tario. §. a. duobus. vi. de Bal. in l. j. in. xij. q. C. q. non. pe. par. C. si duo. bus. vide Bald. in. c. §. de mili. vas. q. con. tit. est. et h. est optim. casus q. si pauperes decesserit 7 soli duo remaserit. q. illi duo dicit hre. totum. vbi conuenit. Itē si sint decisi. pa. cū. statu. tū. erit qd habes ofi. ficiū. fropz. illud. tnet.

Subuentum. Nota. q. pre. tor. cogno. scit parte absente. 7 dī fieri cā. cogni. ta. cognosci. de veritate. 7 sic antelit. contest. et pot. examinari testis. vt. di. b. xi. §. de dam. infec. in. l. toties.

Sententia lata parte absente ex falsa causa non est nulla licet rescin. datur.

Decretum interpositum ex falsa cau. sa est nullum ipso iure.

Hoc tenatus. Nota. q. sen. tentia. lata. p. te absente est aliqua. rescindatur. la. ta. ex falsa causa. qd. fecus. t. est. in. de. creto. interposito. ex falsa causa. quia. est. ipso. iure. nullum. vt. l. magis. pto. §. fina. §. de rebus. eorū. 7. j. ne. via. fiat. et. l. j. §. hec. verba.

Ieum seruū. Hec autē her. ba. No. q. is qui contē. nit venire non videtur latitare.

Ex iusta causa. Nota. q. ab. sentes. di. cuntur. ex iusta causa. sed qui non sunt. ex causa absentes iniuste dicunt ab. sentes. Im. dicit q. si dicit abest ab. ecclesia presumit ex iniusta cā. abesse. Idē. in. viro. q. abest. ab. vtro. in. c. fi. de eo qui mit. in. pos. cau. rei. ser.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

Si mandata pluribus aliquid qd per vnu solum expediti potest illi solvi dicitur mandatum.

a Compensatio fieri. Eius qd habetur causa conditiois implende no admittitur compensatio. ad de Bar. in l. iul. de condi. z demon. z qd not. Ange. in l. quoniam. Alex. C. de adul.
b Debet fieri inuentarium. Ad de Bar. in d. l. sancimus. §. i. z in l. i. si in a debiti compensatio fieri: quia no est debitu qd dandum est causa conditiois implende: z compensatio est debiti ad debitu contributio: sed est remediu qd debens interpellat illu: qd sibi det: qd dabit sibi quod debet causa conditiois implende. si vero datur habetur conditio pro impleta vt hic.
c Verbo poterit de verbo poterit. de verbo poterit. vide Bal. in l. i. §. i. q. C. de instit. z substitutu.
d An sufficit. Et de Bar. et ibi in l. i. §. de custo. reo. z facit ad no. per Bart. in l. 2. §. i. de he. re. insti.
e Ad audiendum sententiam. an citatus generaliter ad processum vel ad omnes actus sit necessario citandus specialiter ad sententiam. ad de qd dixi post Bar. in aut. qui semel. z ibi Bal. C. quomodo z quando iud. Inno. in c. consuluit. de offic. deleg. z faciunt no. per Woder. in l. ex consensu. §. eum qui. j. de appel. facit eo no. Bar. in l. iij. §. si ad diem. de re mili. et si fiat citatio generalis qd quis copareat ad oes actus vsqz ad sententiam inclusiu an valeat eo amplius non citato. vide Inno. in d. c. consuluit. z in c. auditis. et in c. constitutus. de procura. Ange. in l. si pretor. in pun. de iudi. per illum ter. ibi ordme iudiciorum peracto. vide etiam Bar. in extranagan. ad repuimen. in verbo super dicto crimine et no. p Ange. in l. qui ante calendas et ibi vide Bar. de verbo. obli. z Ange. in l. de vno quoz de re iudic. et adde an contumacia in vna citatione vel in vno actu vel articulo absorbeat processum. no. per spec. de cita. §. viso et Inno. in d. c. consuluit. z dicit Bal. in l. sancimus. in x. q. C. de iudi. referendo Jaco. butri. in l. ne quit. §. vbi de decretum. de offi. procon. qd citatus ad processum non est citandus ad interlocutoriam super eo. sed ad diffinitiuam sic. de ancha. in cle. f. de foro compe. in x. no. et refert qd Lau. ibi dicit qd si citatio super tota causa emanauit: et citatus fuit contumax non citabitur vterius: secus si ad certum articulum: quia tunc citabitur et citatio requireretur in alijs. et hoc idem tenet Joan. and. in c. ij. de do. z conu. in vi. in nouel. gl. z Bar. in extranagan. ad

repi. in ver. super dicto crimine. dicit qd quando citatio est facta generalis debet quis citari vsqz ad fine cause in ciuitate z tunc ad alios actus per preceones citabitur. z si non comparuerit procedetur ad alios actum et sic successiue: dat tamen consiliu vt reus coparens in prima citatione eu gat certis locu in ciuitate vbi sit citadus.
Si quis sic acceperit. No. istum. §. de verbo poterit: qd requirit actus. sed in gl. habes qd verificatur in potentia licet no in actu: vt. l. f. de iniust. test. Sol. vt dixi in l. sepe. de off. presi. z anno in l. f. C. quomodo et quando iud. qd iudex potest condēnare absentes: qd potest intelligi rebus sic se habentibus: vt. l. qd seruus s. de cōdi. ob cau. z dicam in l. nepos pculo. j. de ver. sig. z parū est qd fui interrogatus i statuto cauet qd quicūqz no potest soluere mille puniatur capite. ille vult dare fideiussores an sufficiat si no numerat: sed videt per verbū potest. non dico modo: dicam alibi. et forte per verbum potest non sufficeret nisi numeraret.
Stichus annua. Nota istū. §. an sit opus noua citatio de qñ qd est citatus ad processum an requirat vt citetur ad audiendū suam vel citef ad causa vsqz ad sententiam inclusiu qd eo non citato sententia ferri poterit illud dictum eius etiam verū est quando citatus talis non comparuit in prima citatione. sed si comparuit et stetit in iudicio vsqz ad finem cause: sed tempore sententie no adest debet citari specialiter ad sententiam: vt in clem. sepe. de verbouum significa. et ita not. Barto. in d. verbo super dicto crimine. et do. per. in dicta cle. f. Adde Innocen. in c. ad petitionem. de accusa. per Ange. et Innoc. in dicta. l. qui ante calendas. et de q. Bar. to. hic habes per Luddui. in l. prima. in. iij. char. s. de arbi. et in l. quarta. §. hoc autem iudicium in fi. in addi. s. de damno infecto. et limita hec nisi semel citatus ascendat equum et ierit vltra mare tūc est non est amplius citandus secundum Baldum singu. in l. secunda. in fine. C. quomodo et quando iud. Et adde ad Barto. hic no. per Bal. in dicta autem. qui semel. in quinta colum. et ibi dixi post Barto. in secunda colum. et hic adde spec. in dicto. §. viso ver. item licet. et versic. sequen. et Innocen. in capi. cum olim. in vltimis verbis de testi. aliquid per Bald. in l. si accusatoribus. C. de accusa. Bal. in l. si quando. versic. iuxta hoc quero. C. de testi. et Bald. in l. prima. in. iij. questio. si quis cautio Adde an sufficiat citatio generalis ad totam causam. et quid si iudici superuenit noua iurisditio: an sit opus noua citatione. Bald. consilio. cclxx. quarto lib. et. cccxxvij. tertio libro. per Paulum de castro. consilio. l. per Federicum de sens. consilio. cxxj. et ibi quid si in pu-

respondendū libello: z est contumax: an potest vltra procedi sine noua citatione. certe non. nisi dicat cito te vt ventas rursus libello: als pcedetur cōtra te: tua absentia no obstate. z hoc dixi anno. in l. cōsentaneum. vbi videtur ter. C. qño z qñ iij. et per Inno. in c. sine litib. extra de do. z cōu. z per spec. in titu. de possiti. §. vii. in fi. z Jac. de are. hic.
Sed si eadem. Nota istum. §.
Quod si seruus. Istis. §. inducitur in ar. 2 ad qñe emphyteotici: an dñs cogat p plurib. annis pensionē recipere si ille vult soluere. z iste. §. facit qd sic. simile videtis. s. de ma. te. l. si ita fuerit. §. si. z p Ly. qd videt dicitur in l. si certis annis. C. de pac. z de iure emphy. l. si breuiter videt ter. de colla. sum. pa. l. placuit. lib. xj. q. p tribus annis cogit accipere: vt ipse alleg.
Umheres.
Annus intelligitur de ccdv. diebus.
Comittens delictum in vigilia natiuitatis z accusatio fuit potestate post natiuitatē z est dictū de anno presenti an sufficiat si testes deponant.
Annus potest intelligi de naturali z artificiali.
Stichus. Isti ter. no. f. ad id qd dicit de an no: qd intelligit de ccdv. dieb. z facit ad. q. f. iij. vñ qd constituit delictū in vigilia natiuitatis z in accusatioe est positū de anno presenti z potest post natiuitatē: z si testes deponūt nō vñ sufficere: qd est probatū delictū de alio anno quā fuit commissum. Sed dic qd annus potest intelligi duob. modis. s. artificialiter. s. a natiuitate vsqz ad alia natiuitatē. Et potest intelligi naturaliter vt hic. z l. ita vulnerratus. s. ad l. aquil. z ideo satis est pbatū. z hoc ponit Jac. bu. in lec. insti. de act. in prin. Sed no p acēt mibi illa verba licet pulchra: qd annus dñs ponit in accusatione vt. l. accusationis. C. de accu. z l. libellorū. j. de accu. hodie no ponit: qd refert ad annum positum per notarium in quatermor. ideo de eo intelligitur qui in prin. quaterm. est.
Non implens conditionem quia non potest consequitur legatum actione ex testamento.
Speculum.
Cuiseruus. Nos habetis in l. ij. C. de institutione: qd no potest extrordinario iure cōsequitur legatum. T dicebā ibi qd licet text. dicat extrordinario iure qd no sit impleta hec lex hñ pro impleta: tamē actione ex testamento petitur vt hic ibi: hoc em ex testamento zc. allegat. l. pe. de condi. z demon.
Qui z a quib. manumif. libe. no fiant. Rubi.
Fraudem. Nota for. et no soluit: z incipit in fraude soluēdo ibi. Lquisquis. Sol. ibi paritrimoniū erat de ppinquo in rebus immobilibus hic secus. et qñ quis psumatur suū patrimonium scire dixi anno in aut. sed cum testator. C. ad l. falci.

mo comparuit an vterius sit citandus z quod citatus generaliter non debeat ampli. citari voluit.
Quod si seruus. Vide abbatem Petri z Joannem de Imola in c. potuit. de loca. z in c. fi. de reuz pmut. vbi loquitur l. decimis. Bart. in l. eñ qui. de annuis legatis. l. qd rome. de verb. obli. And. bar. Si peculiu. Et ad qd allegat istum text. Bar. i l. ampl. ff. re ratat. in prima cōstitutione. C. §. quib. sed cōtra imo per rationem legis: vt. l. vt gradatim. §. z si lege. de mu. et hono. Ly. tangit istas cōtrarietates in l. f. C. que sit lon. cōsue. Sed ego dico qd si hñ no sit restrictio sequit qd amittit lucru: z ideo no curat lex: qd in nullo dānificat lz no lucref. Sed si dānificaretur tūc sit restrictio. Idē ne habeat aliqd indebitū. d. §. z si. j. eo. p. mū pbat in l. cesar. de publicanis. et l. ij. C. de noxa. In contrariū sunt opi. in l. omes populi. de iusti. z iur. in materia testatoris.
Prosperit. Ad intellectū hui. l. vide Bal. in l. f. ij. q. C. qd sit lo. s. iue. vbi dicit. l. ista singularē. z in l. no dubiu. in. ij. z. iij. col. C. de leg. Bal. post Ly. i. l. si qd seruo. C. de fur. z in l. accepta. C. de vfu. in. q. vi. Sal. in l. ij. C. de noxa. Bar. z Bal. in l. fi. de here. insti. p Inno. in l. si. do. §. de viro. s. sol. mat. z in l. vbi pure. in pun. ff. ad treb. z ibi vide qd habes in. iij. col.
Quis commodus. Adde Bald. in proemio. C. And. barb.
Qui comod. an comites possint legitimare no vocatis his quoz interest p Bar. in l. gall. §. et qd

si tati. de libe. z post hu. z Bar. in. l. ij. c. 3. te. po. app.

Ordina ta. vide p Bart. in. l. 2 titia. s. fo. matri.

Testis dicat. qd si testis tabulcat videt mibi z vide. l. ij. s. de ve. in. pi. et l. qd m. s. si arbiter. s. de arbitris.

Evide gl. not. hic p glo. mo. dos a qre di dnum de qbus p Bar. in. l. i. r. s. de rei vendi.

Pone fut. adde quod not. Bart. in. l. p. senti. ad h. pn. c. de his q ad eccle. pn. b

mare an possint spurium legitimize non vocatis his quorum interest.

De liberali causa. Rubrica.

Pronuntiar super incidenti qd debeat. Possessio vitiosa non releuat quem a probatione.

Iberis. Si quis ex seruitute. Iste est bon casus z multu allegatus q sup incidere d pronuntiar. dic vt. C. de ord. in. l. ij. Itre no. q possessio vitiosa no releuat que a probatione vt. C. de pba. l. siue possidatis.

Pariter. Alle ista. l. in fi. ad. q. dicebat quida deponat? ex bantus habet p deponato in mutacione status z no quo ad alia loca: z sic pro parte seruus pro parte non contra istam. l. in fi.

Ronata. Ista e pulchros cas? notabiles. Testis dicet mibi videt: pbat. in ea hic est bon? s. z bonus casus. ibi videri. Ho. de pbo videri. facit in argu. si testis dicat videtur mibi q decem annis possederit q valet eius dictum.

Quibus ad libertatem proclama re non licet. Rubrica.

Incinius ruffi nus. Paria sunt aliqd in esse p sistere vel in eo statu qui de pximo rem p ducit in esse ad hoc allegatur.

De statu defunctor. Rubrica.

Effectus litis contestationis an duret instantia perempta. Qui liti renuntiauit postea repellitur. Renuntians instantie an videatur liti renuntiare. remissive.

On esse. Prescriptio. Not. hic duo vtru lit.

co. effectus duret perempta instantia. z glo. qest in l. ij. c. de fruc. z lit. expen. q non. hic est casus contra fm vna lec. Alia glof. est qua solutus sum tenere in. l. pperandū. s. sed z siquidē. C. de iudi. z ista lect. tene menti ad hoc. Secdo no. q ille qui renuntiauit liti postea repellit. l. postq. C. de pac. Sed an renuntiano instantie videat renuntiare liti. ista gl. videtur dicere q sic. sed eam reprehendit Ly. in. d. l. postq.

Explicit liber quadragesimus primus. Sequitur quadragesimus secundus.

De acquirendo rerum dominio. Rubrica.

Dominium est de iure gentium sed modus acquirendi est de iure civili. Dominium acquiritur per sententiam.

Barundam. Op. q de iure civili acquiritur dnum. So. dnum est de iure gentiu. sed modus acquirendi domini est de iure civili. z vide gl. que modos ponit z incipit romane per excellentiam zc. z adde vnum scilicet per sententiam: vt videbitis in l. pomponius. in. s. qui iustu. j. de acqui. pos.

Si ingredienti capum meū ad venandū prohi beo an capta per ipsum eius fiant. remissive. Carceratus indebite si relaxatur debet taliter relaxari q eius prosecutio sit diff. clis.

Omnia igitur in. l. naturales. C. opp. q homo in nullius bonis est: z tñ non cōceditur occupati. dic vt in gl. z in. s. fere. insti. de re. di. C. op. po. s. ad exhi. l. thesaurus. z j. de glan. le. l. i. Sol. vt in gl. sed quero volo ingredi in campum tuū ad aucupandum: z te prohibere ingredior an mibi aucupati acquiratur. z glo. remittit ad l. diuus. s. de ser. ui. rusti. pie. C. dōtrarium no. in. s. fere. insti. de rer. diui. sed gl. in. l. diuus est vera. z illa tenet Dy. C. pone fut? aliquis captus in ecclesia pronuntiat relatus libertati pprie. dimittis eum ire parum et postea capis eū an videaris satisfacere: certe no. qz dz esse data libertas talis sibi q difficilis sit ei? persecutio: vt in prin. l. naturalem. Ad do tibi. l. qui neqz s. solutum. j. de verb. sig. cum sua glo.

Si incepti molendinum z alius post me incepti et citius perfecti: an possim prohibere.

Naturalium. Illud. Opp. in. l. lōbar. devenato rib? l. pe. sol. aliud de iure illo: aliud de iure isto. s. de p suetudine approbat opt. Rebati: z tene mēti ista gl. quā al legam i trac. s. molē dnis. Ego incepti facere molē d nū ali? pfecti an mē: qñ an possim eū phibere. z fm rōnē iuriscōsulti nō qz vbi incepti? iperfecte edificare nō est nī mvt hic nisi pfecte capiam? Sz gl. dicit q p suetudo obseruat in diu sed de iure hoc teneo. z in. ad iustā. l. z dic vt dixi in materia de molendinis.

Accidentia quando murent naturam: z qñ accidens z quando natura inspicatur.

Scholaris deponens animum studēdi amittit privilegium scholarum.

Apium quoq? ista. l. consuevit allegari q accidens nō mutat naturā quia pavones nō mutant naturā ppter accidens contra. s. de postu. l. ij. s. bestias. et ibi glo. agit. sed dic quedā insunt ex presumptione nature et illa sunt mutabilia: vt. c. semel malus. extra de reg. iur. l. vi. alia que insunt ex necessitate nature: et tunc aut queris an mutabilis sit ipsa dispositio naturalis: et tñ non est mutabilis vt hic. Aut queris vtru effectus seu executio dispositionis pōt mutari: et pōt vt hic in fi. et. d. s. bestias. potest esse vn? scholaris luxuriosus tñ sui bonitate mutat naturā suā et adaptatur ad studiū. qd ergo p dēctōnū inspicimus. dic fm diuersas materias diuersimode inspicimus: vt. d. s. bestias. Altimof statuto cauetur bne scholares soluat gabellā. vn? est scholaris. recedit et stat per rēpus et nō reuertit. deinde reuertit per istā ciuitatē: et dicit se scholarē an vtrā beneficiorum. Certe non. ratio est quia deposuit animum esse scholarē: vt est arg. hic.

Depredātes nō tenent qñ bellū fuit licitum. Rege vsqz ad. s. pimum. l. adeo. Extra glo. opp. j. e. l. in agris. et. l. si captiuus. s. j. de cap. Bñ. istud loquit in rebus mobilibus: sibi in immobilibus. Alterius oppo. C. de dona. l. pe. s. iij. veritas est ista qd illd mobile qd capitur nō efficitur nostrū. sed dz in cōi ponit et assignari duci bellū. et est expresse. xxij. q. v. c. dicat aliquis.

Facio vnam. q. t quidam de quodam castro habuerunt guerram cum. d. duce marchalcalco ibi concurrit et habuit conflicum modo facta pace volebat sibi restitui damnum: an debet repetere. et dico q nō qz de iure gentiu erat effectū suū qd cepit et sic de iure civili non tenentur depredātes cum licitū fuit bellum inter ecclesiam et suos subditos.

Deo quidem.

Cum quis. Ex alieno. in glo. que incipit tritione societatis vel mandati videtur esse vna persona. unde scientia sua videtur sibi nocere non aliena. In ea. glof. ibi. s. si duo zc. sed ibi speciale in odium liberi hominis se vendentis: vt ibi not. z. l. inquisitionum. de iur. z fac. igno. In ea. glo. ibi in fi. zc. eodem modo respōdetur: vt no. in. s. si duo. cū glof. ibi mediā dño zc. Ista approbatur insti. eo. s. cū quis ex aliena. z facit in ar. s. de vñ. l. sed z si quid. s. si operas. als est. l. ad huc. fm Jac. de are.

Bo regione. In vna ciuitate est statutum quod quilibet potest protēdere signū vsqz ad mediā partē vie. modo duo vicini fuerit concordēs facere pontez simul vt vnusquisqz prenderet vsqz ad mediā an potest fieri z videt q nō sed reduci ad rationem hui? q aut pro indiuiso possidee.

De ratione. Ratio quare tabula cedit picture sed nō char

Apium quoq? statuto cauetur vtrum semel scholaris vt reuersus habeat privilegia scholarum vide no. per Bar. z ibi dixi in. l. ex eo de test. mil. z in. l. per hanc. C. de aduo. diuer. iudi. z ita videt hic in rel legendum fm ibi dicta. adde quod Barto. in confi.

Si scribens in charta cadit a charte possessione an possit expensas repetere. remissive. Si dñs habēs directā z pretor cōcurrit ad vendicandam tabulā pictaz quis eorum pferatur. remissive.

Litere. Scriptura cedit charte. re. tabula vero cedit picture quo ad dñm directum secus quo ad vtile. h. d. Iste. s. est subtilis. C. de. l. in rē. s. si rid qd. s. de rei ven. glof. dat plures fol. tene tertiam que pbatut ex ter. ibi. z insti. eo. s. litere. C. sed opp. qz dicit hic q ille q non possidet potest vendicare: cōtra in. l. dolo facis. j. de except. do. Item aliud obstat. quia cui cōpetit actio et exceptio? Mar dicebat qd hic fallūt ille regu. glo. dicit q nō est verum. et dic vt in gl. Quero vtru cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed que est ratio differētie inter literam z picture: vide hic qd vnus ptebat vñ librum z pbauit qd fecit scribi nō pbauit suas fore chartas z tñ non sufficit sibi z gl. dicit rationē. quia scriptura erat vilis charta chara: sed tabula vilis pictura chara. Et id hodie cum scriptura sit chara: charta cedit picture sicut tabula picture vñ gl. qz cōcedatur dño quia vult offerre pretium picture. glo. nō format hic: sed insti. eo. s. litere z determinat q nō. Sed

questio. C. de edicto diui Adriani tollendo. Adde an emphyteosis ecclesiastica transeat cum vniuersitate in aliud monasterium. Petr. de ancharano. consilio. cccxxj. et quid de iure patronatus an possit vendi cum vniuersitate. vide Roman. consilio. cccxxvij.

¶ Si is q. vide An. ge. in lege sed z si q. s. questio. supra si q. cautio. vbi alleg. tres casus singulares in a fra mada. trividelicet in lege si. s. final. supra de contra. henda cm. pnone. in lege q. offi. cii. ad sine. supra eo. dem. titulo. et lege item queri. tur. s. li. ge. ma. supra locati. An. dreas bar. baria.

¶ Si is q. adde lege que officij supra d. co. trahenda. emptione. et quid de b. fonte. vide bonu. tex. tum et ibi Baldum in l. finali. in princip. C. de te. po. 6 appellatio. et in lege prima. C. commoda.

¶ Modo quidam potestas. et vide Ludovic. Roman. in lege si quis in graui. s. iurum. ad filii. Andre. Barba.

¶ Que quisq. vide institutio. de actio. paragra. ppo. sic itaq. in questione an olim dominus presu. matur hodie dominus et Bal. in dicta l. censualis.

¶ Paulus si insula. vide per Bartolum in lege si. munitum. in principio. de damno infecto.

¶ Dicitur est supra. Adde inquam Alexander in hac rubi. de illo biocardo an cognito pro contra. riorum cognoscatur et reliquum remittit f. Baldus in lege finali. C. de fidei commissariis lib. vbi dicit quod si testamentum possit probari per duos testes similiter possit probari reuocatio. Adde videnda q. posuit Bal. cons. cxxxvj. l. vbi ponit quando duos testes probent adempti legari et quando non.

potest legari: vt lege monumenta. C. de legi. quid est dicere. dic quod non transit nisi cum vniuersitate. et iste est singularis tex. Jacob. butri. dicebat q. quod erat dictum hic quod in successorem vniuersalem in reb. sacris trans. sit ius directum in singularem trans. sit ius vtile.

Sic quis.

¶ Si quis. Aliquid si quis recepit suo rilingo et fortuna videat suscipere casus fortuitos de periculo suo. l. op. q. aduersione. s. locati. z non credo: q. fortuna est in bona pte et in mala parte: z quod in bona parte videtur casus hic. sed ver. qui sunt in lege digna vox. C. de legibus. vide tur dicere contra: quia potest accipi in mala parte sed. pprie in bona parte sumitur hic. et lege per diuersas. C. manda. Sed videtur quod in dubio fors et fortuna sit in suspensio et sic potest ad malum et ad bonum declinare. et sic videtur casus fortuitos suscipere: vt. l. si venditas. C. de penis.

Quod si seruus.

¶ Dum p. officialis determinat vna que. stionem per istum. s. cum practica a. liarum legum. Statutum erat p. is quod quicumq. duxerit exbannitum in persona habeat quinquaginta a comunit. modo quidam potestas de comunitatu duxit quendam qui fuerat fu.

ratus vnam bindam parvam sed postea fuerit plura furta reperta in eonle volebat quinquaginta tribas. ego dicebam tu non debes habere: quia tu no principaliter duxisti tanq. exbannitum: sed furem: ideo non debes habere vt hic lege secunda. supra de condi. et demonst. facit quod dixi in lege cum feruus. j. de verb. obli.

Quisquis.

¶ Quisquis. Ista est bona lex acceptasti etiam mihi te volere ex causa donationis mea efficiatur: vt lege censualis. C. de dona.

Sepistolam.

¶ Si qua. Allegauit istam legem in molem in que affra non sunt.

¶ Clusa in flumine publico q. ad vsus est publica: licet quo ad proprietatem sit illius cuius est ager cuius frontem inspicit.

Paulus si insula.

¶ Paulus si insula. Verfic. si id quod in publico. ego habeo istum ver. pro notabili multum: q. nescio ita bene alibi q. quando ex clusa que respicit frontem aliterius agri est illius. cuius est ager quo ad proprietatem: quo ad vsus est publica.

De acquirenda possessione. Rubrica.

¶ Dicitur est. s. de acqui. re. do. de iure gentium sequebat videre de vsucapionibus. veru. q. vsucapio non procedit sine possessione: vt infra eodem lege si ne possessione ideo de acqui. pos. premittitur. Quere vt in glof.

¶ Possessio dicitur a pedum positione.

¶ Dominum cepit a naturali possessione. et etiam hodie incipit in his que in nullius bonis sunt.

¶ Res mobiles etiam possidentur.

¶ Propria significatio vocabuli magis a diffinitione q. ab allusione recipitur vbi est diffinitio.

¶ Ius naturale relatum ad relationem vel ad hominem semper intelligitur pro iure gentium.

¶ Possessio quod sit ius. et eius diffinitio.

¶ Possessio quatuorplex sit vbi post multa ponit tres species videlicet vna naturalis alia ciuilez et alia corporales.

¶ Possessio ciuilis est ius insistendi rei non prohibite possideri aptum producere ciuiles effectus.

¶ Possessio naturalis est ius insistendi rei non prohibite possideri aptum producere ciuiles effectus respectu alicuius iuris a domino separatur respectu naturalium accessionum.

¶ Possessio corporalis est ius insistendi rei non prohibite possideri retentionis et recuperationis produciens effectus.

¶ Possidens corporaliter habet contra extraneum interdicitum vti possidetis: et sic expelleretur interdicitum vnde vi.

¶ Possessio seu quasi iurum incorporeum est ius et dicitur in ciuilem et naturalem.

¶ Detentatio quod sit facti z quod no diuidatur in ciuilem z naturalem.

¶ Possessio simpliciter sumpta quod sit de iure gentiu sed distincta per species: quod sit de iure ciuili.

¶ Quasi possessio incorporeum qd fuerit intro. iucta de iure gentiu: sed distinctio eius de iure ciuili.

¶ Detentatio vt illa quam habet colonus quod sit de iure gentium illa quam habet nullus in possessione de iure ciuili.

¶ Possessio qualiter acquiratur.

¶ Inuenire dicitur proprie qui apprehendit.

¶ Detinens tantum non potest sibi rem tradere nec causam possessionis mutare.

¶ Tutor an possit tutouo nomine sibi vnam rem tradere: remissive.

¶ Quasi possessio incorporeum qualiter acquiratur. remissive.

¶ Detentatio acquirat qd deuentu est in possessione.

¶ Detentatio non acquiratur ex aspectu etiam si pteroris z executoris consensus interueniat.

¶ Tutor z curator: qui non habent speciale mandatu non possunt possessionem fidei tradere.

¶ Possessio qualiter amittatur.

¶ Possessio naturalis. i. corporalis an retineatur animo: quod sic.

¶ Detentatio potest animo retineri quando custodia illius rei per absentem retinetur.

Possessio appellata est.

¶ Possessio a pedum positione dicta est. et ab ea olim incipit dominium. et hodie incipit ab his que in nullius bonis sunt. hoc dicit. Diuiditur i tres partes. primo ponit allusionem possessionis. secundo effectum possessionis qui fuit olim. tertio effectum possessionis qui est hodie. secunda ibi d. omni q. tertia ibi: eiusq. rei. In text. ibi quasi positio. id eo ab actu corporali denominatur: quia naturaliter zc. Jacobus de are.

¶ Nota q. possessio dicitur a pedum positione.

¶ Secundo no. q. dominium cepit a naturali possessione. Item not. q. in his que in nullius bonis sunt etiam dominium hodie a possessione incipit.

¶ Ad l. nostram oppo. diffinitio debet conuerti cu. ito diffinitio. l. j. s. volum. s. de dolo. l. omnis diffinitio. z quod ibi no. j. de regu. iur. z hic dicitur pedum positio. ergo vbi quis ponit pedem acquirat possessionem: contra. l. in. in. princ. j. eo. Solum. non est diffinitio: sed deriuatio vel allusio vocabuli.

¶ Secundo oppo. ex eadem glo. in fi. z sic d. quasi pedu positio: ergo res mobiles no possidentur: quia non calcatur pedibus sed. l. dicit contra q. possidentur: vt. l. rem que nobis. z. l. si rem mobilem. j. eo. glof. dicit q. no proprie possidentur: z vide glof. que incipit alias a sedib. ibi. Item no. ex eo: z sic ista gl. vult quod propria significatio recipiatur a vocabuli deriuatione pro hoc. l. iugurij. j. de verbo. significatio. z. l. ij. s. appellata. s. si certum petatur. z dominus Dyn. reprehendit istam glof. quod imo proprie possidentur. et in eis ciuilibz z naturalibz possessio distinguitur per. l. j. s. per ferum. et. l. iij. s. neratus. et. s. nerua filius. z. l. rem que nobis. et. l. si rem mobilem. cu. similibus. j. eodem. Preterea quod mobilia proprie

possidentur apparet: quia res mobiles vsucapimur: vt. l. prima. C. de vsu. transio. z sine possessione non procedit vsucapio. vt. l. sine possessione. j. titulo primo. Et sic possidentur licet non ita proprie: sicut immobiles secundum Dynum. Tu dic eodem modo proprie q. datur vtrubi. vt. l. j. j. vtrubi. Preterea ista lex dicit in his que terra mari zc. z sic expresse de mobilibz. Preterea in text. statim sequitur quod naturaliter tenetur zc. quod est generale ad omnes actum tenendi. Preterea. j. s. primo. In manu posuerit zc. sufficit ergo quocunq. actu corporeo tenetur. Ad illud quod dicit gl. in allusione. vocabuli. attende verum vbi non est diffinitio sed vbi est diffinitio tunc est diffinitio magis q. allusio attenditur. vt in testamento quod secundum allusionem est testatio mentis. infra. de testamen. in principio. et testamentum diffinitur: vt. l. j. s. de testamen. cui diffinitioni stamus: quia secundum allusionem codicillus esset testamentum contra. l. si idem. C. de codicil. et de ista allusione vocabuli z de propria significacione qualiter assumatur dicam. j. in. l. vt gradatim. s. fin. de muneri. z honori. Dicitur hic quod possessio est naturalis. contra illud est naturale quod commune est omnibus animalibus: vt. l. prima. in fin. s. de iustitia z iure. et sic animalia possident. contra. j. proxi. vbi carentes sensu non possident. dicit glossa intellige naturaliter. i. de iure gentium. et semper cum verbum naturale refertur ad rationem vel ad hominem semper intelligas ius naturale. i. gentium: vt supra de iustitia et iure. l. omnes populi. ibi quod naturalis ratio zc. l. cum amplius. in fine. j. de regu. iur. sic hoc verbum naturale refertur ad homines ergo de iure gentium intelligitur. Opponit ad id quod dicitur de his que in mari capiuntur: vt. l. quarta ratione. s. finali. s. titu. primo. Solum. non efficiuntur nostra capta si dominium habetur ab alio: secus si in nullius bonis sunt. Item oppo. quia illud qd bello capitur restituitur per actionem qd met. cau. Sol. dicit hic bello. s. licito: vt. j. de capt. z possi. reuer. l. hostes. s. titu. j. l. naturalis. in fin. In his contrarijs extirpatis venio ad glo. nostras. Et primo quero quid est possessio. z hoc tractat prima glof. secundo quero quatuorplex est possessio. tractat de hoc gl. que incipit z bene vt patet. tertio quero quo iure introducta est possessio z de hoc tractat scda glof. in sui pnc. quarto quero qualiter acquiratur possessio z tractatur in glo. que incipit secus si alius. quinto quero qualiter perdatur possessio: dicit vt in glof. que incipit corporaliter zc. Item ad pum. z gl. nostre posuerunt tres diffinitiones. z docto. ponunt alia. Prima diffinitio est quod possessio est quoddam ius re detinendi sibi. Et ista diffinitio non videtur bona: q. dicit qd est iuris. contra qd imo facti: vt. j. pri. s. ibi ea re zc. z. s. si vbi q. res facti. zc. et l. deniq. z. l. sciend. s. q. ex cau. ma. z. l. in bello. s. facte. j. de ca. z possi. reuer. scdo dicit Jo. re male dicit: q. rei appellatio generalis est: vt. l. rei. j. de verb. signi. z insti. de re. cor. z incorp. z. l. j. s. cer. pet. z incorporealia non possidentur: vt. l. seruus. s. titu. j. Preterea dicit Jo. detinendi non bene dicit vt. j. eo. l. quod seruus. Sed Jo. discipulus eius dicit quod possessio est ius quoddam quo quis rem corpoream ve-

re vel interpretatiue sibi habeat. Sz non est bona qz peccat in eo qd dicit ius: Item dicitur habere: quod continet etia qui no possidet: vt. l. stipulatio ista: §. habere. f. de ver. obl. z ideo gloss. dat alia z dicit qd possessio est corporalis rei retentio corporis z animi z iuris admniculo concurrēte. Et positione omnium verborū diffinitionis vide in glo. z nos videamus an prima sit bona: z dicit Jo. diffinitur possessionem prout inesse pducta est: z Jo. prout inesse productur. nā verū est cū possessio est in ipso actu producēdi no est ius: sed factū: et requiritur corpus z animus: sed qz melius est diffinire prout in esse producta est: sicut videmus in obligatio ne que est iuris vinculu zc. z sic diffinitur prout est in esse pducta: ideo te neamus diffinitione Jo. z non dicit plus: sed qz adhuc remanēt obiectio nes facte cōtra Jo. ideo nos videamus an possessio sit ius: z Jacob. de are. dicit qd est ius: vt in l. peregre. in princ. f. eo. itē Jac. de ra. dicit posito qd nulla lex diceret qd est ius: qz et factu ius outur z cōtractus sunt facti. in l. p. l. i. in fi. §. de cura. fur. z ex ipso cōtractu resultat obligatio q est ius. ita ex apprehensione q est facti resultat possessio q iuris est: bene dicit allego vna ipm. l. nemo. C. e. et de hoc est text. in l. no ideo minus. C. de lib. cau. z. f. eo. l. si possessio. z sic teo q possessio sit iuris. Qualiter ergo diffinimus. z Jac. de ra. dicit qd possessio est ius quēctū ex corporali rei apprehensione corpore et animo z iuris admniculo cōcurrenter sic diffinitur prout est in esse pducta. Ja. de are. dat sua que omnia comprehendit z dicit qd possessio est ius insistenti rei proueniens ex vera vel ex interpretatiua apprehensione cū effectu possidendi rei no prohibite possideri vacantis: vel a possessore tradite animo possessionis transferēda diffinitur Jacob. de are. et dicit. post eū z tendit ad idē cum Ja. o. de ra. licet. Et recter eum aliquāculū corrupte in l. l. §. C. eo. Ad expositionē istius diffinitionis se queretur epōsitio totius tit. sed non est mee intentionis z verba sunt clara se. Sed videamus an sit bona diffinitio z dicimus a p. p. h. c. qui dicunt homo est animal rationale zc. z non dicunt vide vent. z istud non q ro. z quid est possessio non vide proueniat. quod Jaco. z predicti in diffinitione ponunt. sic enā leges diffiniē

Andreas pomare. Qualiter ergo. vt de alex. cō. si. xv. eo. q. vbi cōcludit qz si aliquid daturā licentia testatū d fructibus q debeat utrius bñficiou q poterit testari de p. sio nibz bñficiou q debeat rōne fructuū q capiuntur ex possessionibz beneficiorū q possessio nes dicuntur iura. Et bñ dicit ad de fm Alex. qd hoc videtur seq oēs doct. excepto roma. qui r. vltimā z p. opi. Bart. alleg. alex. l. si ea res. §. si. verfi. qd ius. §. d. act. emp. z l. liber hō. mo. §. i. §. titu. j.

do obligationem vel actionem vel hereditatem vel testamentū no ponit vnde proueniat: sed quid est in substantia. Qualiter ergo diffinimus possessio pōt diffiniri in gñe z i specie. hic diffinitur in genere. et dic quod possessio est ius insistenti rei non prohibite possideri. quare dico est ius ad differentiam de tentationis asinē que est factū: vt. f. videbitis. item dico ius ad differentiam corpous ipsius rei quod appellatur quandoqz possessio: vt. l. interdum. j. de verbo. significatio. z. l. ij. C. de probatio. item insistenti dico ad differentiam domini quod est ius disponendi vel vendicandi: vt. l. in rem. §. de rei vendica. et. l. si quis vi. §. differentia. f. eodem z ibi dicam. itē insistenti ad differentiam vsufri. vt. l. j. §. de vsufri. rei non prohibite possideri. hoc dico ad differentiam ipsius rei que non potest possideri. vt rei sacre vel religiose: vt. l. inter stipulantem. §. sacrā. z. f. eod. qui vniuersas. §. j. Quero quōtriplex est possessio. istud est pulchrum. z videtur quod vna: quia dicitur hic possessio appellata est zc. sic non dicit nisi de ea que naturaliter insistenti. alia ratio sit ab Jo. per. l. licet. C. eodē. quia animo z corpore acquiritur. z illa naturaliter retinetur animo. z sic vna z eadem est illa que animo z corpore retinet. Jo. dicit cōtrarium qd sunt due. z alleg. duas. ll. z vnam rationē allegat. qz lex dicit qz animo retinetur: z corpore acquiritur: et sic duo: vt. l. iij. in princ. f. eo. Item facit. l. nemo. C. eo. zvi de glo. ista que incipit z bene vt patet zc. z lege vsqz ibi. qd ergo dicitur: z captas ibi: hñ aut me zc. z facit Jo. vna ratione pro se. duo no possunt insolidū possidere: vt. l. iij. §. ex cōtrario. f. eo. modo si vado ad nū dinas possideo. z qui intrat possidet. z si erit naturaliter retinet sicut in fructuario z sic due sunt qz duo eadē possessione possidere no possunt: vt. §. ex cōtrario. z qz vterqz possideat pbat. l. clam possidere. §. q ad mundinas. j. e. z vide gl. ibi. si aut me absente zc. et lege vsqz ad finē glo. z tene mēti. ibi retineri aio sicut in vsufri. z Jo. respondit ad l. l. §. C. eo. sic. quia exiēs de fundo retinet civilem tantū et no naturalē. z vide gl. ibi. qd ergo dicit. C. eo. et sic Jo. dicit qd est vna scz naturalis trā. z illa naturalis dū est i possessio: est naturalis pprie: dū est ex fundū illa eadem pōt dici cuius approbatio: gl. hic. i. ff. nouo assenti. opi. Jo. sed in. C. e. l. licet: videt assenti Jo. Quid dicimus: dicitur disputari ista qz sija disputationem posuit extra de reg. iur. c. sine possessione. lib. vj. z arguit pro z cōtra. z ibi poteris videre motū eorū. et in. fi. determinat p Jo. z allegat pro eo. l. iij. §. nerna filius. f. eo. z. l. ij. §. j. pro herede. fact. l. j. §. detecise j. de vi z vi ar. l. nemo. C. eo. ecce verba dicit. guarda me. Et nescio quid ista verba importent. nam l. ij. §. j. j. pro herede. appellat ibi naturalem. f. det. cōtrario nem. z eodem modo in. §. nerna filius. detentationē facti appellat naturalem. et sic ille leges nihil faciunt: et quōd dicit. se magis fundat. z gloss. videtur dicere quod cuius est que retinetur animo: naturalis que corpore: vt hac glossa in principio tertie gloss. mag. dicitur. Sed illud non mihi placet quia et naturalis retinetur animo: vt in hac glossa quam modo legi. z alia gloss. magna et. l. iij. §. j. de vi z vi ar. alias in. l. j. §. de iur. Aduerte ergo ad me. mihi videtur quod antiqui et moder. doct. multum deua-

uerunt a mente iuris in hac materia. Dicedum est ergo quod cum queritur quōtriplex sit possessio potest dari quedam diuisio secundum accidentia que resultant ex modo acquirendi: vt possessio pro emptore pro donato. zc. sed certe proprie loquēdo ista accidentia non faciunt diuersam speciem: sicut si dicerem hominum quidam sunt albi: quidā nigri: sed differentia in substantia illa facit diuersam speciem. nam hoc quod est rationale facit nos differre a brutis. et hoc quod est mortale facit nos differre ab angelis. pro hoc glo. expressa in verbo nulla. inst. de iur. perso. in fi. et. §. de pub. l. si. §. quōtes. vnde si queris quōt sunt species possessionum. dicendum est quod sunt tot quot sunt differentie substantiales. hoc autē apparēbit ex effectu qui sequitur ex qualibet. z ideo dico quod possessionum species sunt tres. vna est ciuilis. alia naturalis quam habet vsufructuarius z si miles vt. l. naturaliter. in princ. f. eo. ti. j. l. acquirif. in fine. alia corporalis quam habet ingressus domini no absente. de qualibet habetur. f. eo. l. si id quod. §. si inter istas est magna differentia in substantia. Ideo primo quere: quid est possessio ciuilis. Respon. possessio ciuilis est ius insistenti rei non prohibite possideri apum producere ciuiles effectus respectu veri domini. declaro ista verba per ordinem. dixi qd ciuiles possessio est ius insistenti rei non prohibite possideri dictum est. s. et declaratum. itē apum producere ciuiles effectus respectu veri domini. hoc dico quia ipsa producti ciuiles effectus respectu vsucapionis et prescriptiōis. j. e. l. §. per seruum qui in fuga. et pro emp. l. qui fundum. in princ. item producit actum acquisitionis fructuum: vt dicam in l. iij. §. ex cōtrario. f. eo. et per d. in. c. sine possessione. in fin. et quod no. gl. in. l. j. C. de ser. fugi. Sed naturalis tantum vsucapionem non producit: vt. l. acquirif. in fi. §. si. f. sed illud non videtur bene dictum nam malefidei possessio possidet naturaliter z ciuilitur: vt. l. dā in fi. j. eo. et tamen illa ciuilis non inducit vsucapionem. ergo: zc. f. ego dixi in diffinitione apum producere ciuiles effectus non dixi quod producat: sed si dēst mala fides illa eadem pducit ciuiles effectus: vt videbitis in l. non solum. §. j. de vsu. C. de oppo. de dominio: vt. l. sequitur. §. lana. j. de vsu. facteo: quod non vsucapit: quia dominus: sed possessio de se est apta pducere ciuiles effectus: quia potest esse quod puerit domino et remanet possessio vt. l. cum duobus. §. idem respondit. §. pro fo. et. l. si. vbi etiam et. C. de sacrosanc. eccl. et illa eadē pōt pducere vsucapionem. C. de oppo. vltimus de credito: qui ciuilitur et naturaliter possidet. et tamen non acquirat dominium: vt. j. eadem. l. §. per seruum corpore: et. l. cum non sumi. §. j. C. de prescri. xxx. anno. Sol. sibi non acquirat: sed illi cui possidet. C. de oppo. quia prescriptio non queritur verum dominium: sed vtile. ergo male dicit respectu veri domini. Respon. in vsucapione pcedit sine dubio. in prescriptioe dicit quod illud vtile dominium directe videtur ad contractendum domino directo: sed infra proxima cōtra. quia dominiū recognoscit. C. de secundā possessio est naturalis et est ius insistenti rei non prohibite possideri apum ciuiles pducere effectus respectu alicuius iuris a dominio separati et

respectu naturalium accessionū. Et quid volo dicere. vsufructuarius possidet: vt infra eodem lege naturaliter. habet ne effectum ciuilem. certe sic quia prescribo ius vsufructus: vt lege finali. in fine. C. de prescriptio. x. vel. xx. ann. item feudatarius ius feudat: vt lege competit. et. quod ibi not. C. de prescrip. xxx. ann. non autem verum dominium prescribunt. imo verum dominium fatentur et recognoscunt. idem respectu naturalium accessionum: quia faciunt fructus suos vsufructuarius. et naturalis accessio est effectus domini. vt in. autem. nisi. C. de bo. ma. no. in lege in debui. in principio. supra de condi. in debi. vbi dicitur conditio indebiti naturalis est: quia in ea veniunt naturales accessiones. ita hic possessio naturalis dicitur propter naturales accessiones. Dicitur ergo qui dicit quod ciuiles sola est apta ad vsucapionem non naturalis: no bene dicit propter naturalem istam. vt dicam in. §. ex contrario. Sed anteqz vadam ad tertiam possessionem quero quare non facio plures species possessionum: vna que competit feudatario alia que competit vsufructuario: alia emphyteoticario. et non esset peccatum dicere quod vna esset separata ab alia numero sed non differunt specie: quia plus vel minus non faciunt differentiam specificam: vt lege vltima. supra de fund. instructo. et sic quelibet istarum naturalium tendit ad acquirendum ciuiles accessiones et acquisitionem fructuum et alterius iuris id est dominiū l. c. vna plus z alia minus. Quero que est possessio corporalis. z volo quod fecas quod ista corporalis potest dici naturalis propter actum naturalem: vt hic z lege. si id quod. §. finali. infra eodem. Sed gratia euidētioris locutionis eam appello corporalem. Dico ergo corporalis possessio est ius insistenti rei no prohibite possideri: retentionis et recuperationis producens effectum. Et declaro. quidam iur ad mundinas: intrant fundum suum: possideo naturaliter ipse ciuilitur et ego qui habeo naturale ne vsucapio nec prescribo. vt per d. in. c. sine possessione. de reg. iur. lib. vj. et dicam in §. ex contrario. Item non facio fructus meos quia nullus sic possidens corporaliter vel naturaliter hoc modo sumendo facit fructus suos: vt dicam in. §. ex contrario: et sic ista possessio non parat causam vsucapioe nec acquisitionem fructuum. C. Quid

Possessio est ius. Adde qd hec diffinitio reprēditur p Ang. mo. Paul. d. ca. et Ro. hic sed sustinetur p Alexand. C. de ego dixi. z vlt. ter. in. c. cū Bertoldis de re ind. in ver. cor. porale possessionem. Andre. Pomare. C. de oppo. qz. et vide qd not. in aut. nisi tri cenale. C. de bo. ma. et in. l. traditioibz. C. de pact. et ibi plenissime p. sal. And. barba.

ergo inhi tribuet ista possessio... quod ius detinendi... in fin. et si expelleret habeo interdic...

Quero quid iuris d dretati de. Ange. hic dicit q de tetatio est ius quod...

scribit si non hz causam cotinua no pcedit vsuca. in fundo. vt. l. foramen. s. de ser. vi. pre. q: possessio non esset continua...

re. Hic quoddam est genus querendi possessione p apprehensionem vt in omnibus rebus preter quam in thesauro...

sed ista presupponit vnam tantu esse a possessione. Item quod duo possunt eadem re insolidum possidere eodez genere...

Quero an possit. vide Sal. in l. ad probationem. C. loc. An. dre. barb. Quero pone. An do. Ant. in colim. el. f. de restitu. spo. vbi al. legat bar. hic z vide illum text. and. barb. Et adde tu et vide Alex. de mo. in con. si. lxxi. co. v. ver. z ex his. in. v. vol. Et ibi dicta bar. hic exten dit locu ha bere in ab bate seu p lato. Andreas Pomate. Sed sic vsqz ibi s. aut. z Jaco. de ra. alias de aret. dicit quid est dicere quod si est in conspectu retinet si absens non. et cum redijt in conspectu reacquirat qd est absurdum. vt. l. pe. C. de cu. su. pre terea non amittetur sine animo. vt. l. iij. s. in amittenda. sed truffa est per l. cla. s. qui ad nudinas. z id quod dicitur q no perditur sine aio: veru est qn aio pot retineri: scus si no potest retineri animo: sic Jo. veru dicit z recitat fm casum Jo. z sic in ipso dicto Jo. vidistis quod naturalis perdit sine aio de civili nihil dicit. Tre vide glos. ibi si aut per alium z lege vsqz in fi. z alie. pro glo. in eo qd dicitur animus no operat retentione dvaru possessionu l. qd habeo. s. de compen. qz res inducta circa vnu actu no pot operari circa aliu: sed in eo qd Jo. negat naturalis qua hz fructuaru no habere aliquid ciuitatis: no potest bene dicere qz operatur ciuiles effectus. vt. s. dicit. z dicam. j. in. s. ex contrario. Quero extra glo. quid de naturali quam appello coporalcm: an illa retinetur animo tu habes gl. institutio. de interdicti. s. retinende. 68 iij

que videtur velle qd ista possessio naturalis perdit cum ex eo fundum sed glof. in l. j. C. vti possi. in glof. mag. super verfi. clam. non firmat sed inclinatur quod animo retineatur et illud firmat glof. tua hic quod retinetur a fo. vt in gl. que incipit bene ibi illam naturalis. et breuiter teneo ista glo. quod sicut in usufructuario retinetur ita et in isto qui possidet corporaliter. et probo quia si volit agere interdico vti possidetis potest. vt. S. in glof. quam modo legi et semper haberet stare in fundo: tunc haberet ire ad eum. et glof. tangit in l. j. C. eo. istam absurditatem. Preterea colonus exiens de fundo detinet animo. vt. l. si colonus. j. e. qui colonus nullum ius habet multo magis ille qui habet naturalem possessionem quaz corporalis appello. ¶ Queritur an derentatio animo retineatur et videtur qd non quia est meri facti. et ideo animo non retinetur. vt. l. si. C. de prescrip. lon. tempo. et si hoc esset verum si intres in possessionem equi esset necesse quod semper staret in equo vel in boue semper retineres bouem. dico quod derentatio nihil est aliud nisi custodia. vt. l. legatorum. ex qui. cau. in pos. ea. dico ergo absens retinet illam derentationem quando custodia illius rei per absentem retinetur. vt si habes domum et absens tenes clauis ostium. et sic tenes custodiam. vt. l. quinta. §. que ri. vt in pos. leg. z. §. sequen. vbi dicitur qd debet poni res mobiles in aliquo loco: vt sub custodia sint. et sic retinet animo: tamen si desit custodire non retinet. hoc probat. l. si finita. §. penul. §. de dam. infec. z. l. preter. §. in eum. j. de bo. auto. iudi. pos.

1. Possessio non potest queri sine effectu possidendi.
2. Modus acquirendi possessionem per nosipfos est facti: per alium est iuris et possessio ipsa quesita est facti.
3. Pupillus etiam in his que iuris sunt habent in acquirendo legitimam personam.
4. Furiosus vel infans nullum intellectum habens etiam cum autoritate curatoris vel tutoris non potest possessionem acquirere.

Adipiscimur autem possessiones per nos maiores infante et sane mentis secus in furioso et infante sine tutoris autoritate. h. d. Vbi pupillus infans vel infante proxi. In ter. ibi eam rem. i. acquisitionem possessionis quaz quis facit per seipm. Vbi non iuris esse. i. ex aliqua fictione iuris pendente: restat illa que nobis ignorantibus per alium queritur: in qua infans et furiosus sunt pares sapientibus: et re ipsa acquiruntur. vt. j. ea. l. §. item acquirimus. et l. §. ius. §. fin. Jaco. de are. z. Aldra. ¶ No. q. possessio non potest queri sine effectu possidendi. vt. l. quemadmodum. j. e. l. licet. C. eo. ¶ Item no. q. pupillus potest acquirere possessionem. ¶ Opp. j. eo. l. si is qui. Solu. ibi retinetur: hic non potest incipere possidere. ¶ Oppo. j. eo. l. iij. §. ut amittenda. quia qui perdit animum perdit et possessionem. sed furio-

sus perdit animum imo non habet animum possidendi. Solu. licet non habeat animum possidendi: non tamen habet animum non possidendi: et sic videtur tres actus: volo possidere. Item quando non habeo animum possidendi. Item non possidendi. ¶ Opp. j. tui. j. in l. fundi. §. j. vbi perditur per obliuionem. et glof. facit illud contrarium in l. si is qui. Solu. vt. ibi. ¶ Oppo. §. proxi. vbi habuistis q. possessio est in qua quis consistit corpore. et glo. dicit tu debes scire qd est naturalis et civilis possessio et detentatio et de ista loquitur hic. ¶ Opponi. z. videtur qd possessio sit iuris: vt vidistis no. §. pxi. z. j. e. pegre. in princip. Solu. ¶ Modus acquirendi per nosipfos possessionem est facti: si per alium est iuris: sed ipsa possessio quesita est iuris. vt. l. peregre. in principio. j. eodem. z. quod dicit eam rem. dic. f. eam acquisitionem. ¶ Opp. inuuit quod aliud si esset iuris. contra instit. de aucto. tuto. §. j. vbi potest stipulari. Solu. fateor: ¶ quod in acquirendo pupillus habet legitimam personam etiaz in his que sunt iuris. sed tunc instatur. quare ergo dixit eam rem non iuris. et glof. duobus modis respondet. secundum primam responsonem ista verba posita in text. non congruat precedentibus. vera ergo solu. est quod hic separatur pupillus a furioso. ¶ Potest opponi quod eodem modo eis acquiruntur possessio. vt. j. eod. l. j. in §. item acquirimus. Ad hoc respondet text. eam rem enim. et. vt dixi in apostillando text. ad hoc tendit glof. Item not. quod animum est facti. ¶ Ande oppo. de l. donatarum. C. e. dicam. j. de fur. l. inficiado. §. infans. z. l. bonafidei. §. ritu. j. ¶ Ultimo glof. format vna questionem. ¶ Quero vtrum furiosus querit sibi possessionem cum autoritate curatoris. z. videtur qd non vt hic. z. per. l. in negotijs. j. de regul. iur. In contrarium videtur quod infans potest pro hoc facit. l. quauis. §. infans. j. eo. z. vide gl. que incipit vel curatoris. z. ista glo. non determinat dare. z. vide gl. que determinat et incipit idem in furioso. z. tenet qd potest. idem tenet ut infante qui caret intellectu. vt. j. ea. l. §. ceterum. sed in quantum ista glo. loquitur de furioso male loquitur. vt hic qd de furioso non reperitur per. l. in negotijs. j. de regul. iur. Item infans qd omni intellectu caret non potest cum autoritate tutoris: sed tutor et curator eis possunt acquirere. vt. l. prima. §. de bo. posses. infan. z. furio. de la. z. sic aliud est furiosum ingredi possessionem cum autoritate curatoris. et aliud est ipsam curatozem intrare. et facit a. l. hoc. infra eadem. l. §. per procuratozem. Non obstat. infra eodem. l. §. ius. §. infans. quia ibi intelligitur de infante qui habet aliquem intellectum non perfectum: et hoc intelligere habetis quod si omni intellectu caret est videm in furioso: sed si est perfecti intellectus pupillus per se potest pro hoc facit instit. de inuti. stipu. §. furiosus. cum sequenti ver. Ex dictis istis potes colligere distinctionem. ex teipso. sic aut in furioso aut in pupillo. primo casu aut. que ris an possit querere per se solum. cum autoritate curatoris. aut curato: ipse per se. secundo casu aut habet plenum intellectum. aut non plenum. aut omnino nullum: sed isto casu est idem. quod in furioso.

¶ Ad fictionem tunc requiritur qd fictio illa ha-

beret effectum iuris secus si non haberet. ¶ Quis regulariter fingit in his que sunt facti. ¶ Possessio aliquando pro proprietate ponitur. ¶ Possessio ex inutili contractu non transferitur quando persona est talis que non potest perdere possessionem: vt pupillus et ecclesia. ¶ Dominium an transferatur ex inutili contractu. ¶ **Si bit vroz.** Tur possessio. hoc dicit. Diuiditur in tres partes. primo dicitur vsqz ibi quoniam. secundo ibi respondet tacite objectioni. que sic formatur. Nonne donatio iure civili inter virum et vxorem impeditur et infirmatur. Respondetur illud est verum in his que sunt iuris. sed acquisitionem possessionis non potest ius impedire que facti est. unde ius non potest facere vt id quod factum est non sit factum. et hoc vsqz ibi. et quid attinet. ibi respondet alteri objectioni sed potest dici. licet lex factum non potest facere infectum secundum veritatem. tamen potest facere secundum fictionem fingitur non esse traditam. Ad hoc resp. qd ideo non fingitur quia talis fictio non habet effectum. Lege literam ibi facti id est acquisitionis que a facto id est a traditione et apprehensione naturaliter causatur. Et istu. §. in fine in materia quam facio de fictionibus in prima fictione inductua allego qd tunc est recurrendum ad fiet. originem quado fictio illa haberet effectum iuris: secus si non haberet vt hic in fi. ¶ Opp. de. l. si eum qui. §. de donati inter virum et vxorem. glo. dicit. solu. vt ibi et residet quod in veritate possidet vt hic: sed in effectu non: vt ibi: quia potest aduocari. et vide glof. que incipit imo. ¶ Quedam alia glo. dat aliam solutionem et incipit glo. nudam cum forte. et. et quid vult dicere glo. donatio inter virum et vxorem non est prohibita: de re tamē aliena. vt. l. si vir vxori. j. pro dona. et sic glo. soluit quod hic do. nauit rem alienam quod non est prohibendum ibi sua. Sed ista solutio licet vera sit in se tamen est diuina ratio: et ideo tene aliam. Oppo. §. eadem. l. in principio. et. l. peregre. Solu. acquisitio facti est: possessio acquisita est iuris. ¶ Opponi. de fictione possidendi legis cornelie. vt. j. de capti. z. possidendi per totu vbi in facto fingitur. Glo. dicit quod fallit ibi: et videtur istam glo. que incipit non potest. z. in materia fictionis dico ¶ totu contrariu. qd i his qd sunt facti regulariter fingit ius quod est qd fingit: qd qui est vnu pro mortuo habeat: z qui est in ventre pro iam nato. Alio ponit in summa. in principio multa exempla in quibus fingitur super facto. z. rationem plene dico in l. si quis pro emptore. j. titu. j. Ad istam l. respondeo secundum veritatem non potest: secundum fictionem non vult quia nullum haberet effectum. ¶ Opponi. ¶ quod ex inutili contractu non transferat possessio. vt. l. iudicemus. in fine. C. de sacrosanctis ecclesijs. Solu. ibi ponitur possessio improprie pro proprietate. sicut dicimus continue ista est pulchra possessio. vt infra de verborum significationi. l. inter. ¶ Vel aliter ex inutili contractu non transferatur possessio quando persona est talis que non potest perdere possessionem. vt pupillus et ecclesia. vt. l. pupillus. §. titulo primo. sed quado persona est talis que animo potest desinere possidere tunc ex inutili con-

tractu transferatur possessio. ¶ Sed oppo. de. l. quod meo. in principio. j. eodem. vbi sicut dominium non potest queri sine causa. vt. l. in unqz. §. tit. j. ita et in possessione. Sed illa glof. reprobatur vt ibi dicam. ¶ Quero an ex inutili contractu transferatur dominium. Glof. tangit in l. contractus. C. de fide instrumen. z. l. multuz. C. si quis alteri vel sibi. z. l. no dubiu. C. de legi. ideo dic. aut contractus est inutilis quia pendet conditio et non impeditur dominij translatio. vt. l. do. nis fructus. in si. cum l. sequen. de iure do. j. de solutio. l. sub conditione. aut est inutilis ex alia causa: tunc aut preter legem: aut contra. primo casu non impeditur dominij translatio: vt. d. l. multuz. z. l. contractus. in gl. transferatur enim ex dicta causa putatiua dominium. aut est contra legem et dominium non transferatur. vt. l. non dubiu. de le. z. ibi nota. z. hoc veruz nisi vltra procedat: vt lege z. eleganter. in prin. de dolo. ¶ Per seruū ex causa peculiari nobis acquiruntur possessio z. vsucapied conditio ex causa no peculiari. possessio solum si est iusta. Liber homo malafide possideri potest qd possidens putat eum seruū. Seruus putatiuus extra rem et operam acquirens putatiuo domino acquirunt possessionem: vero domino dominium. ¶ Seruus putatiuus si gerit animo acquirere vero domino. eidem acquirunt non tanqz seruus: sed tanqz negotiorum gestor. ¶ Pater non possidet filium: sed dicit esse in quasi possessione filiationis. ¶ Vir non dicitur possidere vxorem: sed l. ex testamento. C. de fideicom. dic qd Aldra. tenet possessionem translatam z. donationem valere eius consil. c. iij. incip. factum tale est. et hanc partem tenuit etiam Dy. No. tamen late hoc examinās. cōsil. dixi tenet primam opp. z. ita refert Dy. mutasse sententiam eius consilio. et. et in quantum Alex. in. iij. colum. querit an ex vendi. facta forensi contra formam statuti transferatur possessio. Adde roma. consilio. ccccx. et in quantum etiam tangit quando iuxta contractum nullum est appositum precariū non transferatur possessio. vide pulchre roma. eius consilio. cclvi.

¶ Transferatur possessio. Aldra. de inqstuz Alexan. l. hanc doc. trina bart. in ver. iuxta. l. in. colum. subdit quod potest decidi. q. quam possidet Bal. in capl. secundo. in titu. de feu. da. in vicem. l. comif. scilicet qd si fecit testamētum et instituit in herede et dicit qd si contigeret me mutare testamētum extunc donabam tibi omnia bona mea et constituebam me tuonore passidere qd ex hoc non est in te translata possessio: cuius donatio sit nulla z. ita decidisse Bartol. in l. ex testamento. C. de fideicom. dic qd Aldra. tenet possessionem translatam z. donationem valere eius consil. c. iij. incip. factum tale est. et hanc partem tenuit etiam Dy. No. tamen late hoc examinās. cōsil. dixi tenet primam opp. z. ita refert Dy. mutasse sententiam eius consilio. et. et in quantum Alex. in. iij. colum. querit an ex vendi. facta forensi contra formam statuti transferatur possessio. Adde roma. consilio. ccccx. et in quantum etiam tangit quando iuxta contractum nullum est appositum precariū non transferatur possessio. vide pulchre roma. eius consilio. cclvi.

Non possidet filium. Adde in qd possessione acquirimus quod fecus est in seruo que non possidemus et tamen non acquirimus pos. rei apprehense per eum et per hoc.

Paul. d. ca. esse in quasi possessione: et ita vxor vxorum.

De monacho florentino qd possidebat a monasterio. Quis illius qui cecidit si primo peruenit ad brauium an brauium habere debeat.

Faciens per alium ipse videtur facere: quando persona faciens est solum capax illius facti licet non iuris.

Constitutio procuratoris inhabilis ad faciendum procuratoris habeat an teneat.

Item acquirimus. Per seruum et filium ex causa peculii acquiruntur nobis ignorantibus possessio et usufructuendi conditio.

Item per seruum et liberum bona fide possessum possessionem acquirimus. Item per seruum communem et usufructuarium si tamen sciens existat.

hoc dicitur vsq ad. s. pupillus. sed lege pariter. Sed per filium verum queritur ut hic: fecus per putatum ut ibi.

Sed op. proxi. s. vbi per putatum seruum queritur. Solutio aliud in putatio seruo ut l. i. i. i. de usufructu. alio in filio putatio.

Oppo. de verb. obli. g. l. stipulatio ista. s. h. quos. Solutio. s. vbi non possunt possidere: nobis sic.

Quero quid ex re non peculiariter acquiratur et glo. a. g. u. p. et contra. r. illud teneatis qd ex causa peculii acquiratur nobis possessio et usufructuendi conditio: ut l. acquiri. s. non solum. s. t. f. ex causa non peculiariter acquiratur nobis possessio solum qd est iusta fecus si iniusta: ut l. qd seruus. j. eodem. r. vide istam glo. que incipit qd ergo: si non peculiariter r. vers. sed r. p. eum.

Oppo. s. tit. l. si seruo. Solutio. intellige illam scdm istam.

Oppo. de libe. cau. l. si cui. s. licet. Solutio. ut glof. r. dicam statim. j. ea. l. s. per seruum qui in sui. Oppo. dicitur hic liber homo mala fide possessus r. contra quia liber homo non potest possideri mala fide: ut j. eod. l. cum heredes. s. item quero. Solutio. verum est si putas eum liberum serui si putas cum esse seruum alienum. ut hic glo. r. l. questum in principio. s. t. f.

Quero quid de causis extra rez r. operam. r. glo. dicit qd idem in qua

tum ad possessionem. sed vero domino dominium acquirunt vel sibi si liber est. ut s. ea. l. liber homo. in fi. s. titulo primo. r. secundum hoc erit casus in quo acquiruntur dominium sine possessione. simile in l. si fundum. s. de fundo do. r. vide istam glo. que incipit ex duabus causis. r. alia que incipit. s. acquiruntur. pone qd i gerit in aio. acquirere r. o dno gl. tua dicit qd sic. sed no tanq seruo: sed tanq negotio gestio: ut l. si ego. s. de nego. gest. r. l. communis seruus. s. j. j. eo. et vide glo. que incipit ex duabus ibi nisi hoc gerat. et plene dixi in l. qui mihi donatum. s. de dona. Heri per cum in quo vlti fructus. Oppo. imo videtur quod usufructuari possideat: ut j. eodem. l. naturaliter. in princ. Solutio. non possidet euiliter: ut hic sed naturaliter.

Uterq. no. f. qd d. hic pariter non possidet filium. sed bene dicitur qd pater est in possessione parte potestatis. et filius in possessione filiationis. non tamen possidet filium sed est in quasi possessione illius iuris. sicut dicitur in l. i. i. de proba. l. circa. r. not. eo. t. i. l. quidam. r. quod no. de rei vendica. l. j. s. j. Et idem de alijs personis in quibus ius habemus vbi dicitur sic in viro r. vxore vnus non possidet alterum: sed quilibet est in possessione illius iuris r. seruitorium hinc inde debitorum. propter hoc prodita sunt interdicta. j. de libe. ex h. l. l. s. cum. l. seq. Facit extra de resti. spo. c. ex conquestione. r. capi. literas. Heri cu. ceterum.

Quero si verum hoc sit verum si pupillus nullum habeat intellectum. r. gl. dicit qd sic r. hoc dicitur prosequendo errorem suum quem ponit. s. eo. l. j. s. adit. p. i. i. i. sed gl. non bene dicit quia ille qui caret intellectu sicut furiosus nobis querere non potest. ut l. in negotijs. j. de regu. iur. r. s. infans loquitur. in eo qui habet intellectum atquealem. hoc modo debet intelligi hic. alias male diceret propter regulam in ris in neg. j. de reg. iur. Quero si an per seruum furiosum acquiratur. r. gl. dicit quod sic si illud gestat tradens quia r. per procuratorem inuiti queritur: ergo r. ut l. i. i. j. s. illud. de fideicom. lib. r. l. qui potest inuitis. de regu. iur. Sed istud non placet. quid enim si aliquis poneret possessionem in lapide animo acquirendi dominium quod diceretur per lapide dominium queri. Item vides qd si pono in manu dormientis licet ita eius manus sit proximum organum tamen sibi non queritur: ut s. eo. l. j. s. j. eadem ratione si do furioso. r. si dicit hic inuito seruo ergo eo ignorante. Concedo qd seruus est habilis vbi licet nesciret me tradere vt dno queratur: dno queritur. sed qd intellectu caret perinde est ac si nulli tradere. Extra gl. Dy. refert qd quidam cecidit de equo cuius primo equus currebat ad brauium an debeat habere brauium. r. videtur qd sic. l. j. s. questu. j. de aqua quoti. et est. et l. qui fundum. s. quemadmodum. serui. amittit in qua. qd determinat Dy. per istum. s. quod non. quia non habet intellectum equus r. sic non potest querere: et iura contraria loquuntur in retentione iuris questu. Sed iste. s. modicum facit: quia

in questione proposita tractatur de implemento conditionis non de acquisitione fienda per equum. Et ideo cum querimus de implemento conditionis: per equum ponitur fieri quia de facto sufficit: ut l. i. j. s. de codi. et demon. r. ideo habemus inspicere verba statuti quod dicit qd ille cuius equus prius venerit habeat brauium tunc si equus prius venerit deberet habere. Sed si statutum diceret quicquid venerit cum equo prius ad brauium. r. tunc implementum conditionis requiritur per personam r. tunc non haberet licet equus tunc. Item induco. l. si is qui pro emp. j. ti. j. qd fictio translatua est quadruplex vna est de persona ad personam: et cum lex dicit qui per alium facit per se ipsum facere videtur modo querere qd habitus requiritur in faciente an illa que requirit in eo qui facere videtur: et dico qd est casus hic qd illa persona que facit oportet qd sit capax solum facti licet non sit iuris. et hic seruus habet animum. r. est facti: ideo habilis est persona licet non possit possidere. Ultimo induco in argu. factio pro aratore in inhabiliem ad constituendum habitum: an valeat r. dicitur per doc. in l. qd quis. C. de proci. r. per Jo. an. melius in. c. religiosus. de proci. in de. et tene menti tex. istu. dico sic in acquirenda possessione seruus r. procurator probent nudum ministerium. ut j. eo. l. qd meo. s. procurator. vide si ego facerem aliam quem ministerium ad constituendum alium procuratorem: in nuntio non requiritur habitus ut hic. sed si facio eum procuratorem ad futurum alium loco sui: et sic no. qd dico loco sui: sic ipse non prebet nudum ministerium: sed officium radicatum in persona sua alteri committit: tunc serua distinctionem quam ponit gl. in d. c. religiosus. ad qd optime facit qd no. per gl. C. de fideicom. l. eam quam. in glo. fi.

Quero de quo pupillo loquatur dicitur in gl. Quero si furiosus b auctoritate violenter occupauit. dicitur in glo.

Dominus quando perdat possessionem serui fugitui et quanto tempore.

Patri r. monasterio per filium r. monachum acquiritur possessio.

Possessio cuius sola: qd sufficiat ad usufructualem.

Per seruum qui in fuga. Solutio. fugituum possidemus usufructualem r. per eum acquirimus h. d. Oppo. j. eo. l. i. j. s. si seruus. Solutio. intellige nisi dicitur r. sic ista determinatur per ista. Alterius op. de l. si rem mobilem. r. l. rem que nobis. j. eo. Solutio. illud in reb? anima carentib? r. alium in seruis ut hic: est ratio ne sit in potestate serui punire nos possessione. Oppo. C. de ser. su. l. j. que dicit qd seruus facit furtum sui. r. sic perditur possessio: ut j. e. l. rem que nobis. Solutio. ibi qd sit furtum ab alio. Extra glo. oppo. r. videtur qd dno statim desinat possidere r. seruus sit in possessione libertatis: ut l. liberis. in fi. s. de lib. cau. r. l. i. g. i. t. u. r. s. pote. l. eo. si. Solutio. loquitur qd bona fide incipit esse in possessione libertatis ex iusta aliqua causa vel in iustitia: ut s. pote. hic in fugituo qui fide mala fugit. et sic expectatur decennium. ita dicit Jmo. de ser. no. ord. c. de seruo. Sed contra hoc videtur. l. si cui. s. licet. de l. ca. sed ibi intelligas qd seruus existens in possessione seruitutis proclamatur in libertatem. vnde pendente iudic

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

cho qd h? r. viij. q. ij. c. abbares. Et gl. pe. i. c. l. de ifan. r. lagui. ex po. Spe. i. tit. de stat. mo. r. r. xij. tu etia ad de. det. de anch. c. offi. cccxxv. et p hoc apparet qd monachus sit equiparand? filio p qua equiparatione. Alex. gl. l. si ioglus. in fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. i. s. ruiq? eqparari deat seruo. alle. Alex. gl. i

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

Capitulo religiosus. adde cum hac opt. Barto. transeunt Ang. Pau. de castro. Rom. r. Alex. licet Jmo. contra.

Respondeo sic. Adde fm Alex. Ang. Jmo. Pau. de ca. idem tenentes r. Ro. qui ad hoc alle. pro mona-

cho dno perdit naturalē possessionem non civilem nā nulla iusta causa superuenit seruo ppter quam deberet se in possessione libertatis constituere: sed ius statuit liberi loco haberi ut iudicium pcedat. Distingue ergo aut seruus incipit se gerere p libero bona fide ex aliqua superueniente iusta causa vel no. r. statim dno perdit possessionem: ut d. l. liberis. in fi. r. d. s. pot. Aut ppter liberale iudicium: tunc dno perdit naturalē r. retinet civile: ut d. s. licet. aut incipit se gerere p libero mala fide et tunc aut dno statim habuit animum per dēdi possessionem et statim perdit sicut in alijs reb? Aut habuit animum retinēdi vel dubitatur. et tunc ita demū perdit si dno r. ut hic et d. s. si seruo. si r. o se no gerit p libero: fonte in puincia gerit negotia dno: tunc per mille annos dno non perderet possessionem: nisi incipiat ab alio possideri ut hic. Querit glo. quid si cepit ab alio possideri vel ptendat se liberum. dicitur in glo. ad. s. licet. r. vide ut ex predictis patet. Quero si an priuatur possessio per filium fugituum vel monasterio per monachum fugituum. Respondeo sic non enim illi querunt

cho qd h? r. viij. q. ij. c. abbares. Et gl. pe. i. c. l. de ifan. r. lagui. ex po. Spe. i. tit. de stat. mo. r. r. xij. tu etia ad de. det. de anch. c. offi. cccxxv. et p hoc apparet qd monachus sit equiparand? filio p qua equiparatione. Alex. gl. l. si ioglus. in fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. i. s. ruiq? eqparari deat seruo. alle. Alex. gl. i

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto. de bonorum possessio. tituli. genera. et in l. cu. hi. s. ea. s. de transactio. in l. is potest. de acqui. here. r. in l. si alienum. in prin. s. de hered. insti. Bal. in lege secunda. C. de bonis que liberis. et in lege r. repudiatione. C. de fideicommiss. et in lege interpositus. C. de transactio. et in lege filio. et ibi Jmo. de condit. r. demonstra. Bigge. in l. paterfamilias. s. de heredi. insti. et in l. prima. de vulga. r. pupil. r. ides facti quia omnia indifferenter acquirunt monasterio sicut seruus omnia domino. de primo est ca. cum ad monasterium de statu. regu. de secundo. l. placet. de acquirend. heredi. sed filius castrensis vel quasi sibi acquirunt pleno iure. l. secunda. et. iij. s. ad macedo. r. aduentitia quo ad proprietatem. lege cum oportet. C. de bonis que liberis. vnde in hoc dubio possit l. num in lege deo nobis. C. de episc. opis et clericis. Baldus in lege prima. C. qui admitti. et Romani. in lege si is qui heres. de acquirenda hereditate vnde ipse Alexand. concludit quod equiparabitur seruo vel filio prout monasterio erit vtilius. Tu adde qd Angelus consilio nonagesimo primo tenet mona-

l. si ioglus. i. fi. de iudici. Spe. in ti. de sta. mo. r. viij. in contrariu qd equiparari debeat seruo. allegat idem gl. in l. ca. heredis. s. fi. j. eo. r. gl. in l. pedius. s. de arbi. Jmo. in c. cum olim. de privilegijs. Bart. in l. si seruus testamento. infra de stipulatione seruorum. r. in lege tuto.

chum seruo equiparandum: et quod abbas cum conuenit ipso monacho presente et recusante non potest adire hereditatem monacho delatam. Sal. tamen consil. cccix. secundo lib. tenet quod abbas inuito monacho possit adire hereditatem delatam monacho. et idem videtur vel...

Quero que est ratio contra hoc videtur tex. fm Ange. in s. proxi. quod ubi hereditas adita erat et tamen non poterat acquiri per ipsum seruum nisi ut per seruum et alia causa questum ideo dicit quod ratio est quia cum hereditas sit causa acquisiti...

Non est hereditarius. Adde quod cum hac ratione transiit imo. et hoc hic quid dicitur ut refert Alex. quod hic dicta per gloss. et docto. inferri possunt ad con. statuti cautentis quod filia femina dotata non succedat in hereditate patris contigit quod pater decessit relicto filio masculino relictaque filia femina masculo defertur hereditas ex forma statuti...

Interit glossa. sed hodie cum videatur data liberata tacita per institutionem factam de seruo in institutione de heredibus instituendis. in principio. in toto versiculo proprius ista glossa non procedit nisi dicat quod quando instituitur seruus per proprietarium...

Et ne putes hoc in seruo tantum idem in fundo. ut j. pro empto. l. qui fundum. in pncipi. plene dicam in l. iij. s. ex contrario. j. eo.

Per seruum. Per seruum a nobis pignori traditum non acquiritur nobis possessio. hoc dicit. Nota quod creditor possidet seruum. et not. plene in l. cum notissim. C. de prescriptio. xxx. annorum. Quid de domino dicitur in glossa.

Seruus a nobis emptus antequam tradatur nobis non acquirat possessionem. Possessio quod nobis non acquiratur per seruos legatos ante apprehensam possessionem. Ratio differetie quo ad acquisitionem inter seruum hereditarium et emptum vel legatum.

Et ceteros putauerunt. Per seruum hereditarium nil nobis hereditatis acquiritur: sed per emptum et donatum alie res empte et donate acquiruntur. hoc dicit. Iste s. est aliquantulum subtilis et istam materiam magis claram quam hic habes in lege heres per seruum. s. de acquir. enda hereditate. C. pro seruum quem nos non possidemus: non acquiritur: ut s. proximo. s. si seruum emptum. antequam tradatur non possidemus: ut lege si ex stipulatione. j. eodem. et l. eum qui. in pncipi. j. de furtis. et l. si ager. s. de rei vindicatione. ergo et gl. fatetur contrarium. Quero quid in seruis legatis an ante apprehensam possessionem nobis acquiratur per eos. et gloss. videtur dicere quod sic: et vide gloss. que incipit non ut possessio uno per cum et cetera sed licet acquiratur dominium non tamen possessio: ut l. cum heredes. infra eodem. et l. cum duobus. s. idem respondit. in gloss. supra pro soc. et sic idem quod in seruo empto. Quero que est ratio diuersitatis et tres rationes videtur poni hic in glo. Et in veritate due sunt. prima est vigenis disputatio secundum Joan. et illa disputatio est ista que ponitur in tertia responsione ibi tu dic supra: quia ante aditam hereditatem non querit. post aditam hereditatem non est hereditarius. secus in empto et legato. non obstat. s. item acquirimus: supra eadem lege. quia ibi improprie ponitur ut in glossa. Alij dicunt quod facit ratio coequalium quod est falsum: ut gloss. dicit. Querit gloss. pone que quod heres habet usufructum in seruo testatoris: an per illum seruum potest acquiri hereditas. Gloss. dicit quod non nisi seruus instituat. et tunc per istum seruum potest queri. sed Dy. dicit quod in seruo pro pro hoc procederet sed in seruo in quo habeo usufructum. herede instituto contemplatione mei non procedit: quia non possum iubere antequam fiam dominus ut lege aditio. s. finali. de acquirenda hereditate: sed dicit quod iustus assumit effectum aditione secuta: ut lege mulier. s. si quis hereditarium. de conditio. institui. secundum Dynam et bene.

Hec que de seruis. Opponi supra de donato. lege qui mihi donati. So. hic anemine tradiur. ibi ab alio

tradebatur. et vide glo. que incipit si titio ibi vel hic a nemine. et tene menti istam foli.

Per procuratorem. Per procuratorem nobis acquiratur possessio si hoc agatur alias secus. hoc dicit. Oppono de l. qui mihi donatum. Solu. ut ibi dicitur quod non dicam hic: quia ibi rectaui.

Si iusserim. Sculis et aspectu acquiratur possessio rei ab alio tradite. hoc dicit. Et de hoc. s. plene videbitis in l. tertia. in principio.

- Res que sunt in usu publico non possidentur.
Vniuersitas consentire potest licet non de facili.
Vniuersitas quod possideat licet sit persona representata sicut hereditas ideo non possidet quod representat personam defuncti.
Possessio collegii secularis quod vacet cum omnes de collegio sint mortui secus in collegio ecclesiastico.
Vniuersitatem possidere probatur eo ipso quod probatur aliquid fieri per syndicum vel administratores vniuersitatis.

Municipes. Vniuersitas potest per se et per alium possidere et possessiones acquirere. hoc dicit. Primo ponit duo dicta. Secundo vnam disputationem circa vnum dictum. Tertio determinationem dicte disputationis. Secunda ibi. sed nerva. Tertia ibi in lege sed hoc iure.

- Not. quod res que sunt in usu publico non possidentur et istud non habet contrarium. Opponitur de lege humanum. C. de leg. 2. quod merus causa l. merum. s. animaduertendum. Solut. vniuersitas non consenti ut hic scilicet de facili. sed bene potest consentire. Opponitur infra titulo primo. lege habeo. Solu. ut glo. Opponitur de lege sed hoc iure. ad pncipi. huius. s. solu. pncipi. huius. s. corrigitur. et hec vera. Alij dicunt quod vniuersitas non possidet proprie ut in pncipi. sed improprie. ut l. sed hoc iure. gloss. non videtur hoc tenere: ut lege tigni. s. item municipales. supra ad exhiben. sed certe hoc dictum potest habere bonum intellectum: ut infra videbitis. Alij vt. A. dicunt ipsam vniuersitatem seu municipales non possidere ut hoc. s. in pncipi. sed illos quibus est administratio commissa possidere. ut argumen. de conditio. et demonstratio. lege municipibus. et hic in lege sed hoc iure. et pro hac opinia. facit quia vniuersitas est persona representata sicut hereditas: ut l. mortuo. j. de fideius. et sic non potest possidere: ut lege prima. s. scruola. si quis te. liber esse ius. sed ipsa veritas est quod vniuersitas possidet hoc est ipsi municipales: ut hac. l. sed hoc iure. et lege tigni. s. item municipales. ad exhiben. non obstat. quod est persona representata: quia verum est quod representat personam videntis: ideo potest possidere sicut usufructum habere: ut lege usufructus infra de stipu. ser. sed hereditas representat personam mortui: ut dicto. s. habeo. et dicta lege mortuo. et istud forte voluerunt dicere qui dicunt vniuersitas possidet improprie: quia non est propria persona sed representata. sed si vera esset opinia. A. sequeretur quod quilibet officialis nouus deberet de nouo accipere possessionem: quod est absurdum. et quod mortuo officiali vacaret possessio: ut infra eodem. l.

Quero quid si moriuntur omnes de collegio an possessio vacet: in collegio seculari. dic quod sic: ut not. s. quod cuiusque vniuersita. l. sicut. s. finalia. sed in collegio ecclesie videtur quod non: quia ipsa ecclesia possidet. C. de sacrosanctis ecclesijs. l. iubeamus. in fine expressus. de episco. et deri. l. raptores. s. sin autem diaconissa. ibi et plenam possessionem et. sed absque esset dicere quod ipsi parietes ecclesie possideant: ut not. in dicta lege sicut. ideo dicit Innoc. quod res ecclesie possidet christus vel vniuersalis ecclesia. hoc est congregatio fidelium: ut extra de restit. spolita. c. super electione. et in hoc stemus eis. facit quod no. in spec. de peri. et pos. s. pumo. ver si. sed pone vacantem. Item no. quod ad probandum vniuersitatem possidere satis est probare hoc fieri per syndicum vel alios per quos vniuersitas regitur ut hic.

Possessio acquiritur corpore et animo et per introitum partis acquiritur totum. Possessionem fundi in quo intraui putans mihi recte traditam quod non acquiri.

Testes deponentes aliquem possedisse fundum vltimis sex mensibus anni probant de toto anno.

Per ingressum vnius fundi non acquiritur possessio aliorum fundorum quando sunt plures ex quibus possessio esset acquirenda.

Emens castrum cum territorio an necesse habeat intrare in quolibet fundo ut acquirat possessionem.

Baptizatus pro parte an sit baptizatus in tota remissione.

Possideri autem possunt.

Corporalia proprie possidentur. et animo et corpore possessio queritur et per ingressum partis acquiritur possessio totius. hoc dicit. primo ponit que res possunt possideri. secundo quid requiratur. tertio qualiter acquiratur possessio. secunda ibi ad ipsamur. tertia ibi: quod autem diximus. Nota quod possessio acquiritur corpore et animo. Item no. quod per introitum partis acquiritur totum. Oppono quod incorporalia possideantur: ut s. de seruitu. l. quoties. et l. si heres. s. libertas. de serui. vba. predio. et si serui. vendit. l. sicut. s. arif. Solu. non possidentur proprie sed quasi sic ut in contrario. C. enio ad secundam partem. Opponitur de l. prima. s. si iusserim. et j. eodem. l. quod meo. s. q. si venditor. Si. dicit fallit ibi et in alijs casibus quos vide in gl. Et est secunda solutio quod in omnibus predictis casibus interuenit actus corporis. aliquem et sensibus corporis qui sunt quinq; ut. l. quod meo. s. si venditorem. j. eo. in glo. Quero que causa prima particula de vna questione intraui possessionem vnius fundi credens mihi eas recte traditam esse: acquiram ne possessionem? Si. dicit quod no: quia non habeo animam querendi: sed questum retinendi. et si hoc esset quid sequeretur pone que quidam toro isto annos ad kalendas february possidet istum fundum: testes probant de sex mensibus vltimis: an per possessionem: certe no: quia intro in istis vltimis temporibus non animo acquirendi: sed continuandi. possessionem in initio questam quam non probant: ista est

¶ Tenet contrarium. Adde q idem tenet Ange. imo. r Alex. hic Bar. r Ang. r Imo. in. d. l. sequitur §. labeo. Bal. in sua disputa. accusatus de vi turbati ua. Imo. in. l. qui fundum. j. pro emptore.

¶ Sol. glo. tamen Jac. de are. sequitur glo. licet cu Bar. tras. eat Ange. singularis gl. multu r no. si esset vera: tamen tenet contrarium: quia illud qd quis facit ad cōseruandum opera tur ad inducendū: vt. l. ij. C. cōmunita vtriusq iudi. r. l. posthumus. §. si. de iunsto testa. r de bono. pos. fm tabu. l. qui ex liberis. §. testamēto. scda ra- tione quia tex. nō requirit q quis ha- beat animum acquirendi sed animum

¶ Non sufficit. Adde spe. idem tenentem in titu. de primo r secundo decre. §. iam de effectu. in prin. vbi dicit nuntios malefacere cum eis data est potestas intrandi possessionem plurium fundorum non inducunt nisi in vnuz qua in altos nō dicitur facta missio idem tenet Bal. in. l. ij. §. de serui. r aqua. Ange. in. l. licet. C. r Alex. hic cu inquantū tangit q per tra- ditionem datus transferatur possessio. adde Old. confi. ccc. r an per inuestituram transferatur posses- sio adde Bald. confi. r. ij. lib. vbi ponit an ecclesia possit inuestire aliquem de feudo ad ipsam ipso iu- re reuerso q tamen per alium possidetur r an per il- la verba donant tradidit pbat p̄sentia. vide ro. p̄si. cccc. r an vendens castrum cum pertinētis exces- pro mero r mixto imperio quid vendere videatur. vide Old. confi. r. incip. videndum an castrum r an vendens ciuitatem videatur vendere territoriu. vi- de pulchre Bal. eius cōsil. cccc. r. xij. lib. r an rex calabrie qui vendidit terram sancti lucidi cū omni- bus angarijs iuribus pascuis aqueductis passagijs et quibuscunq iuribus dicitur vēdidisse exturam pontis lance. vide ro. confi. ccl. xj. r an cum nuntius inducit aliquem in possessionem vnus fundi cū ha- beret cōmissionem inducendi in alium efficiat pos- sesso: illius vide Alex. confi. lxxij. ij. lib. r an tradito castrō videatur traditum foxtilitu in castrō existēs. vide ro. confi. cccc. l. iij.

¶ Quero aliquis emit. dicas di- ctum Bar. procedere quando tradens castrū possi- debat illud r omnes alias res si autem possidebat castrum r domos r p̄dia erant personarum illius castrū r ipse habebat iurisdictionem tunc solū acqui- ritur possessio illi castrū. si autem possidebat castrū et alias res ibi sitas tunc tradens castrum cū perti- nentijs forte non videtur tradere alias res speciales ad ipsū pertinentes sed solum intellexit de iuris- dictione ipsius castrū vt determinatio sit vniformis lege iam hoc iure. supra de vulgari. et pupillari. r vi- de domi. p̄et. in capitu. cum in literis. de restituio. r spoziato.

¶ Acquirō. Adde Bal. confi. cccc. l. lib. f. c

possidendi: non acquirendi de nouo: vt vides hic in fi. ibi dum dicit mente r cogitatione vt totū fundum velit possidere. nō dicit acquirere. r vide in. l. j. §. ad piscinur. ibi quia affectionē tenendi r. non dicit ac- quirere: sed iste qui putabat se possidere etiam ha- bet affectionē tenendi r possidendi: ergo r. Item induco casum. l. qd vulgo. j. pro emp. r sic probatur tum est q rei furtiue non querit nobis possessio per seruū: tamen si seruus tradit mihi rem quam furri puerat: r eam recepi credens me possidere eā prius per seruū: tamen ex die qua receptio incipio posside- re: sic apparet q animum reuēdi operat ad acqui- sitionem: vt. l. qui ob pactionem. et. l. seruus. et. l. quod vulgo. j. pro emptore. de hoc per eundem in. l. sequi- tur. §. de illo. de vsucap. r. §. item labeo. in eadem. l. dicitur hic q intravit in possessionem partis r. C. oppo. j. eo. l. qd meo. §. si. Sol. glo. vno modo et male per. §. et cōtrario. Alia sol. vbi per ingres- sum partis acquiritur possessio totius: nisi impedi- mentū ex parte rei sit. qd tene mēti. Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

¶ Quero r qd in rebus pluribus an per ingressum vnus fundi vi- deat adipisci possessionē aliorum. et gl. dicit qd non sufficit ista glo. videtur cōtraria. l. restituta. in prin. §. ad treb. r dic vt ibi glof. r Dy. melius in. c. j. extra de reg. iur. lib. vj. qd quando sunt plures res: ingressus vnus nō facit acquirere possessionē in alijs. non ob. l. restituta. quia facit ibi acquirere ius hereditariū nō tamen possessionē nisi apprehēdat. Quero r ali- quis emit castrum cum territorio. intravit posses- sionem castrum: an est necesse q in quolibet fundo ca- strū intrat. r ista gl. facit q sic. do. Jac. de bel. disputa- uit istā. q. hic. Et quando emitur vna res r p par- te intrat loquitur tex. quando plures r intrat vnā lo- quitur glo. Sed quando emitur vna res plures sub se continens ista est questio nostra. r videtur tenere qd sufficit intrare possessionem castrū vt. l. cauis. §. j. de leg. ij. r. l. p̄dij. r. l. patronus. §. j. §. de leg. ij. et l. titra cū testamento. §. j. §. de leg. ij. r allegat dicitur Imo. de resti. spolia. c. in literis. mihi videtur q ista questio potest intelligi duobus modis. Primo quan- do ego vendo castrum hoc est locum in quo est edi- ficatum cum illis edificijs et queritur an si accipio possessionem vnus partis videat accipere possessio- nem totius. et dico qd sic: quia castrum est vnum to- tum. et illa diuisio fit causa commodioris habitas- tionis: vt in dicta. l. cauis. r ita loquitur dicta deter- minatio. quando q queritur an ex hoc videat adipi- sci possessionem iurisdictionis: et tunc dico si vendi- tur ab eo qui est in possessione iurisdictionis: agendo vnum actum iurisdictionis illo volente qui ante pos- si debet: totius possessionem acquirō: vt. l. silicidij §. fina. §. quema dmo. ser. amit. alias si ille non trade- ret sed alius vellet occupare. dic vt nota. per Imo. cen. de resti. spolia. c. in literis. et. c. ex parte. de ca- pel. mona. c. dilectus. vide quod dicam de itij. actus p̄ua. l. prima. in prin. et. §. si quis hoc interdicto.

parte in qua eligeret si agit rei vendicatione anteqs a ligat non obtinet.

Incertam partem

Incerta pars ra- tione loci et quo- te non potest possideri. hoc dicit. Ibi rei dic ratione loci et quote. C. oppo. j. eo. l. locus. breuiter aut est potest possideri. iste est casus hic. sed si est certa ra- tione loci et ratione quote est incerta: tunc potest pos- sideri. et de hoc habes glo. parua nō. in. l. emp. j. pro- 1 emp. Et pro hoc dicit quidam emit centum tabu- las terre in p̄dio tuo in illa parte in qua eligeret. il- le emptor egit rei vendicatione anteqs eligeret par- tem. dicit q licet venditor cōstituerit se nomine illius possidere nihil facit: q non obtinuit cum erat incer- ta ratione loci et quote. Siof. facit vnum sophisma quicquid vendicatur possidetur. pars incerta vendi- catur. ergo pars incerta possidetur. Respon. hic est fallacia secundum accidens: q licet incerta vendice- tur. non tamen possidetur incerta: vt in illo sillogis- mo probo q comedisti carnes crudas: quia quicqd emisti comedisti: carnes crudas emisti: ergo. r. 1 Ignorans licet non incipiat possidere tamē re- tinet possessionem. 2 Per aspectū solū qd non possidet nec apprehendit

Heratius proculus

Thesauri pos- sessio non loque- ritur nisi per apprehensionem. hoc dicit. C. oppo. q qui ignorat possidet. vt. j. e. l. si is qui. Solu. non t possidet id est non incipit possidere: sed bene retinet possessionem. C. oppo. hic dicitur q thesaurus est alienus. contra imo nullius: vt. l. numq. §. thesaurus §. titu. j. Sol. hic dicitur alienum. i. non suū. C. oppo. de. l. j. in principio. §. eodem titulo. Solu. fareo: q per solum aspectum quis non videtur possidere nec apprehendere. C. oppo. de. l. clausibus. §. de cōtra- hen. emp. Solu. ibi affectus tradentis concurrebat. secus in thesauro vbi nulla est affectio. 1 Possessio pro domino ponitur. 2 Possidere ex duabus causis vtilibus q quis possit: secus ex inutili et vtili. 3 Titulus ex inutili contractu licet trāfferat possessio- nem non tamen est iustus. 4 Possessio ex duabus causis contrarijs non trans- fertur. 5 Verbum qd pot capi in futuro r in preterito positū in statuto qualiter intelligatur. remissū. 6 Hic rex. loquitur de ciuili possessione. 7 Possessio naturalis potest haberi ex pluribus cau- sis sicut r ciuilis. 8 Possidere ex vna causa r ex alia retinere: an qd pos- sit. remissū. 9 Dominium rei potest haberi ex pluribus causis si- mul circa idem concurrentibus: secus si concurrunt diuersis temporibus. 10 Res mihi legata sub conditione si per heredē sub eadē conditione mihi legetur conditione existente efficitur mea ex vna causa tñ r non ex duabus. 11 Fundum quem mihi sub cōditione debebas: si tra- didisti vt meus efficeretur conditione existente dein- de sub eadem cōditione legata conditione existi- te efficitur meus ex vna causa.

¶ Per apprehensionem. adde q inducantur dicta in hoc. §. per Ange. ad questionem statuti: cauētis quod si quis fuerit inuentus cum armis puniatur in- centum an si quis sit inuentus non apprehensus de- beat puniri. r dicit quod sufficit quod fuerit inuentus

adco q cō uincatur d delatione armorū q p̄bationes per text. in l. j. C. de ra- pto. vir. Barto. ta- men tenet q fuerit in- uentus et deprehē- sus idē te- net Ly. in l. licet. C. c. et Bar. i. l. f. §. eod. et Pau. d. ca. ibi Bar. r Bald. in. l. irē lapilli. §. de re. di- ui. vbi sibi dicit qd si statutū pu- nit multie- rē portan- tē plas d̄s intelligi si fuer inuen- ta r capta r istā opi- t̄ Ang. in l. si fugiti- ui. C. d. ser. fugi. idē t̄ Alex. q p hoc dicit bñ facere l. si barsa- toz. C. de fideius. vbi qui p̄misit inuenire la- tronē non liberat nisi eum exhibeat ca- pti. tu vi- de qd vo- luit Joan. and. in ad- di. ad spe. in ri. de cō-

12 Si conditio sub qua mihi debet res est diuersa a conditione sub qua mi- hi legatur. et conditio legati existit postea conditio debiti. ex qua condi- tione res erit mea. 13 Legatum speciei mihi debite quan- do valeat. 14 Quasi dominium ex quo publicia- na competit potest haberi ex pluri- bus causis.

Ex pluribus causis.

Ponit duas regulas quas vt habea- tis perfecte r solutiones cōtrariōrū summo sic. Possessio pot haberi ex pluribus causis non contrarijs sed di- uersis se inuicem compatientibus. Dominium vero nō potest haberi ex pluribus causis in diuersum tempus acquisitionis concurrentibus vtraqz causa remanente. hoc dicitur. r glo. vsqz ad. §. ex contrario. C. In tex. ibi vsucapit. id est vsucapere inchoauit. Ibi r pro emptore r pro suo subau- di generali. Siof. magna opponit ad omnes regulas. r primo ad secundam et scdo ad primam r capio finē vt op- ponamus ad primam regulas. C. Et oppo. C. de contrahen. emp. l. cū res. Solu. r expone ibi possessio id est do- minium simile in. l. interdum. j. de ver- bo. sig. Sed illud est destruere illum tex. sed ista est vera solutio. r Ex duab- us causis vtilibus bene possim pos- sideri: secus si vna vtilis alia inutilis vt ibi. C. Sed cōtra solu. istā opp. §. eo. l. j. §. si vir. vbi inutilitas nō impe- dit possessiōis translationē. Sol. r fa- teor q transferatur possessio ex inuili- cōtractu non tamen est iustus titulus vt videbitis in. l. si fur. j. de vsucapio- nib. et de tali titulo hic loquit. r facit l. pro herede. r. l. nec vllam. §. de peti. heredi. C. oppo. j. pro emptore. l. ij. in fi. Solu. gl. vt ibi glof. ibi non bene dedarat Dy. sol. qd ibi sunt due cau- se cōtrarie nō bene se ad inuicem cō- patientes. simile. j. eo. l. si quis ante. r ibi videbitis. r nō. in. l. clam posside- re. §. qui ad mundinas. j. eod. r ista est vera solutio. C. Sed ad istud oppo. et assumo gloss. f. super verbo possi-

si vbi ponit de eo inuenitur cum blado contra prohibitionē: n qu

deo: quia si hoc est verum ergo nuq̄
due cause possunt inuicē concurrere
quia poterunt se compati: quia si ex
vsucapione sum dominus. ex alia nō
possum possidere et vsucapere. Sed
fateor contrarium q̄ ante vsucapione
completam possum ex duab⁹ causis
possidere post vsucapione: vt. l. sequit̄
§. lana. de vsucap. Vel vt subtrū lo-
quar. non sunt due vsucapiones sed
vna ex duabus causis. et glo. ponit ex
emplum. et illud habet locū diuersis
temporibus concurrentibus duabus
causis. et probatur per. l. ij. in fi. j. pro
emptore. Et vide istam glo. que inci-
pit. vt. s. de petitione hereditatis. zc.
quā apostilla vt statim dicā. ¶ Oppo.
tu videris dicere cōtra tex. q̄ dicit vsu
cepit: et sic inuit post vsucapione
cōpletā quod possideo ex duab⁹ cau-
sis. et sic illud quod dicit non videtur
procedere. Et glossa parua super ver-
bo vsuceperit. voluit tollere cōtrariū
et incipit futurū vel etiā preteritū. zc.
et vult dicere quod verbum vsucepe-
rit sit futurum intelligendo ex diuer-
sis causis diuersis temporibus cōcur-
rentibus: vt in secundo exemplo tex-
tus. sed si secundum idem tempus cō-
currunt vt in principio. §. sic vsucepe-
rit potest esse preteritum. Sed vt om-
nia cessent dicit Dyn. vsuceperit. id est
vsucapione inchoauerit. et tene mē-
ti ista verba hic in glo. quando appo-
nūt in statuto z in vltimis volunta-
tibus verba que percipiuntur in futu-
ro et preterito. de quo dicā in. l. vt gra-
datum. §. et si lege de mune. et hono.
Vide glo. que incipit de petitiō. here-
di. tibi desino vsucapere. dic vt in. l. ij.
§. fi. j. pro emptore. Item ibi vel subtrū
luis. nō intendit corrigere quod dixe-
rat. s. quod desinit vsucapere. sed qz
in. q. dixit duas esse vsucapiones. mo-
do dicit qz vtraqz est vna z eadem z
ibi due forme hoc fm̄ p̄mum exem-
plum. ¶ Quero de qua possessione
loquitur lex. Respon. de ciuili posses-
sione loquitur. quod ex eo. apparet:
quia facit mentionem de vsucapione
que ex sola ciuili procedit vt. s. eo. l. f.
§. per seruum qui in fuga. z dicam. j.
proxi. §. ¶ Quero quid de natura-
li. z dicidem qz in ciuili qz ex plurib⁹
causis potest haberi et nulla repu-
gnantia est. ¶ Quero vtrum quis
potest ex vna causa possidere et alia
retinere. breuiter textus habetur in. l.
si quis ante. j. eodem. et ibi dicam.

Andrē
Pomate.
Sedaz
regulā. v.
de p̄ limi-
tatione hu-
ius tex. pa-
nor. cōf. iij.
co. ij. In f.
dubio. i. ij.
volu. z de-
clara vt p̄
roma. cōf. i.
ccccxxij.
in vlti. col.

haberi ex pluribus causis. contra: quia possessio po-
test haberi ex pluribus causis: vt. s. sed ex possessio-
ne sequitur dominium: vt. l. i. in p̄ncipi. s. eodem. et. l.
sine possessione. j. de vsucapione. ¶ Glossa. hic in p̄ncipi.
solut z male qz iuriconsultus respicit traditionem:
sed illa non est vera. quam glossa. reprobat. j. in quar-
ta oppo. ¶ Oppo. secundo dominium: queritur ex
vsucapione: vt. j. titulo primo. l. vsucapio. sed ad vsu-
captionem requiruntur scilicet bona fides titulus et
cetera. et sic ad dominium multa requiruntur. Glo.
solut quod omnes iste faciunt vnam causam. sed
ista oppo. non facit: quia dicitur quod dominium nō
potest haberi ex pluribus causis. i. titulis oppositio
autem non vadit ad titulos. ¶ Tertio opponi. j. de
exceptio. rei iudica. l. si mater. §. eadem. vbi dicitur
omne ius vnde cumqz prouenit videtur deduci in
iudiciū: ergo sunt plures cause. Sol. dicit glo. qz ibi
ex vna causa tñ nō ex pluribus dicit habere dñum
vnde debet exponi ex quacūqz causa scilicet ex vna.
¶ Quarto opponi. z videtur qz ex pluribus causis
possum habere dominium: vt. j. de solutioni. l. in nu-
merationibus. z. l. si crediti. §. marcellus s. de le-
ga. l. z. l. cum quis. §. de peculio. j. de solu. ¶ Glossa. dicit
dic vt in primo contrario. vt causam proximam scilicet
traditionem inspicias. z istum tex. exponere: vt gl.
dicit. Sed glossa. dicit qz ista sol. hic non est vera: quia
non de causa proxima sed de remota loquitur: quia
tunc idem esset in possessione quod in dominio. Pre-
terea text. qui hic facit mentionem de causis debet
intelligi de causis que faciunt titulum: vt patet ex tex.
dic ergo fm̄ j. Bu. et bene qz dominium non potest ha-
beri ex pluribus causis diuersis temporibus cōcur-
rentibus: sed simul cōcurrentibus potest res ex plu-
ribus causis effici nostra: z ita est verum. ¶ Quinto
op. z videtur qz in diuersum tempus concurrat:
vt. l. fundo. s. ad. l. fal. Solu. vna causa ibi extinguitur
z alia non. z sic vna causa remanet. ¶ Sexto op-
po. j. ad istam. l. qz si rem mihi legatam sub cōditio-
ne heres legat sub eadem conditione existente con-
ditione res fiet mea ex duabus causis. Glo. respon-
dit qz non fiet nisi ex vna causa. z vide glossa. que inci-
pit nota duas vide z non allegat. l. Dyn. dicit qz ista
glo. videtur male dicere: quia due cause concurrer-
tes in idem tempus possunt interuenire: vt. s. dictū
est. sed hic in idem tempus concurrunt: ergo zc. sed
gl. considerat effectum secūde que nullum effectū
habebit arg. l. meui⁹. in p̄m. s. de leg. ij. sed gl. opti-
me dicit z casum habet glossa. contra Dyn. in. l. si mihi
sempronius. s. de lega. j. ad rationem responde due
cause ad inuicem concurrentes zc. verum est vtile.
sed in oppositis glossa. fm̄ legatum fuit inutile: vt. d. l.
meui⁹. ¶ Oppo. quia si debebas j. mihi fundum
sub conditione: tradidisti mihi eum vt meū efficiat-
tur dominium conditione existente: deinde legasti
sub conditione eadem: tunc existente cōditione fiet
meum ex vtraqz causa. Si. dicit qz fiet ex vna meū.
vt. l. fundo. s. ad legem falcidiam. illud non videtur
bene dictum: quia cum tunc due cause concurrant in
idem tempus videtur quod dominium potest ha-
beri ex pluribus causis: vt supra dictum est. Nec po-
test dici hic quod vna causa erat inutilis: quia spe-
cies potest legari z valet habet enim commodum: quia

qz transfertur dominium sine traditione: vt. l. iij. §. si
rem. de leg. iij. Rūdeo. glo. dicit veritate: qz legatū
non valet: qz nullum habuit cōmodū: quod appa-
ret: qz ex prima causa res erat tradita: vnde ipso iu-
re existente conditione dominium habet. et sic nihil
operatur legatum: sed si non est tradita res tunc va-
leret et haberet dominium ex causa legati. ¶ Querit
glo. j. quid si esset diuersa conditio debiti et condi-
tio legati: et tunc dicit glo. qz si existeret conditio le-
gati et postea conditio debiti: conditio legati extin-
guitur et erit mea ex causa debiti. Sed ad illud op-
po. de. l. i. verbis. in p̄m. s. ad. l. fal. et in. l. de lega. §.
qz si in die. Et glo. dicit et soluit qz nō vitiat legatū
res legata qz nō petat. sed ex causa debiti pe-
tetur: vt. l. debitor. de leg. ij. Sed certe fm̄ Dyn. ista
glo. videtur verū dicere si res erat tradita: ita qz cri-
stante conditione legati est effecta legatarij. et pos-
tea existit cōditio debiti. sed si res nō erat tradita z
ante traditionē extaret cōditio legati et postea con-
ditio debiti. et postea facta traditione esset dñs ex
vtraqz causa: qz concurrunt in idē tēpus acquisitio-
nis iste due cause. ita loquitur dicitus. §. qz si in diem.
et. l. verbis. fm̄ Dyn. sed certe hoc dictum Dyn. debet
intelligi quando erat legata res debita in genere vlt
res alterius ita qz nō transit dominium recta via in le-
gatarium sine traditione: alias dicit verū. gl. ¶ S.
cōtra predicta oppo. nam videtur qz. l. fundo. alle-
gata in glo. nil facit ad p̄positū. nā ibi loq̄tur quā
do postea existit conditio legati: et tollitur oīs effe-
ctus domini. qz ideo est: qz cōditione existente lex
tollit omnē alienationē factā retro: vt. l. si. §. sin autē
sub conditione. C. com. de le. sed existente conditioe
alterius debiti nō reuocatur alienatio ante facta. et
sic videtur qz dominium ex prima causa non tollatur.
Sol. illud qz glo. dicit est verū qz creditor possidet:
vnde ipsomet mutat sibi causam possessionis et de-
sinat possidere ex causa legati: et incipit possidere ex
causa debiti. sed si extraneus possideret non posset
possessionē mutare alteri⁹. sed si exponeres credito-
rem effectū dñm ex cā legati et desisset forte qz vē-
ditur postea sup̄ueniente conditione debiti pōt ex
causa debiti petere. et de primo nullus haberet re-
sponsus. vt. l. existimo. j. de verbo. obli. nisi poneres
primā solutionē esse factā occasione huius debiti: qz
tunc causa debiti tolleret vt. l. sub cōditione. j. de so-
l. ¶ Et ideo circa istā materiā qz legat species de-
bita distingue plene. de quantitate debita que legat.
dic per Dyn. in. l. meui⁹. s. de lega. ij. In specie debi-
ta mihi legata dic. aut qz mihi debet pure legat mi-
hi pure: aut qz mihi debet pure legat sub cōditioe:
aut quod mihi debetur sub cōditione legatur pure:
aut qz mihi debet sub cōditione legat sub cōditioe.
primo casu scz si species que mihi debetur pure
legatur pure valet propter cōmodū qz est in legato
in acquisitione dñi qz fit ipso iure. vt. l. iij. §. p. s. de leg.
ij. Secōdo casu qz illud qz mihi debet pure legatur
sub cōditione: et tunc nō valet: qz nō hz cōmodū. vt. l. 3
si creditor. de leg. j. et lege debitor. in p̄m. et. l. me-
ui⁹. in p̄m. de leg. ij. nisi cōditio existeret vnde re-
stator. qz tunc valeret in legato pure. vt. d. l. iij. §. p.
nūl. s. de leg. ij. Tertio casu qz id qz mihi debetur
sub cōditione legat pure valet legatū. et existit cō

ditione debiti desino habere ex causa legati et ha-
beo ex causa debiti. vt. l. fundo ad. l. fal. et qz nō hic
in quinta oppo. qz intellige vt. j. dicā. Quarto casu
qz id qz mihi debet sub cōditione legat sub condi-
tione mihi. et tunc aut sub eadē aut sub diuersis. si
sub eadē: aut erat mihi debita primo ex testamēto
et solū ex prima causa efficit mea: vt. l. si mihi sem-
pronius. s. de leg. j. z hic in. vj. op. Si nō erat mihi de-
bita pu⁹ ex t̄cū: aut erat mihi tradita aut nō. si tra-
dita solū ex prima causa debita efficitur mea: vt hic
in septima oppo. arg. s. de leg. j. l. si mihi sempronius.
et. d. l. fundo. si vero nō erat mihi tradita tunc valet
legatum: qz habet emolumentū cōsecutionis domi-
ni: vt. d. l. tertia. §. penul. de legatis. iij. Si nō lega-
tur sub diuersis conditionibus: et tunc aut primo ex-
tirit conditio debiti: et haberetur perinde ac si debiti
pure legeretur sub conditione. aut primo extitit condi-
tio legati. et haberetur perinde ac si debitum sub con-
ditione legeretur pure. argumen. l. si a reo. in p̄m. j. de
fideiussio. ¶ Duo casu dic aut ex prima causa legatū ta-
lis creditor rem fuit cōsecutus: aut non. primo casu
aut eam habere desinit. et existente cōditione debi-
ti eam petit. vt. l. existimo. j. de verbo. obli. Aut eam
habet. et tūc pōt si vult desinere possidere ex causa
legati: et tenere ex causa debiti et pōt agere de eui-
ctione et sic hic esset casus in quo in legato deberetur
euictio. arg. huiusmodi. §. qui seruū. s. de leg. primo.
secundo casu quando ex prima causa eam nō fuit cō-
secutus. tunc aut loquitur in speciebus quarū domi-
nium transit a morte testatoris: aut in speciebus qua-
rum dominium non transit sine traditōe. primo casu
si traditione secuta incipit possidere ex causa debi-
ti et extinguitur causa legati. secundo casu quando
vtraqz causa in idem tempus possidet sibi acquirit. vt. l. si creditor. §.
marcellus. s. de legatis primo. et. l. verbis legati. in
p̄m. s. ad. l. falci. ¶ Quero quid in quasi dominio
ex quo competit publiciana. Respondeo tunc habz
locum vsucapio. vt. l. eum qui. in p̄m. s. de publi. sed
vsucapio procedit ex pluribus causis: ergo idem in
publiciana. et rationem vide vt ibi habes. ¶ Quic
quid potest dici: quedam sunt iura que sunt causa ac-
quisitionis alterius iuris perfecti: quedam sunt iura
acquisita per se principaliter: et ea iura que continēt
causam acquisitionis possunt esse plura vt vsuca. pub.
hypo. vt. l. creditor. §. si is qui. s. qui po. in pig. sed il-
la que sunt acquisita per se nō possunt amplius mul-
tiplicari vt dominia vsufu. et similia. ¶ Possessio eadem apud duos in solidum esse nō
potest. Plures possessiones specie et numero differentes pos-
sunt esse apud plures. Diuersitas qualitatis non facit eandē possessiones
esse apud plures. Quod non potest fieri naturaliter non potest fieri ci-
uilit̄. Possessio ciuilit̄ sola causat vsucapionem. et an na-
turalis. quod sic ad vsucapionem iuris infra domi-
nium. in fine. Frustratus quod prescribatur. Emphyteota qz prescribat ius emphyteotium. idē
feudatarus. et superficialis.

quia sequeret quod quilibet faceret fructus suos quod esse non debet. et 7 q naturaliter emphyteota z fenda tarius possideant glo. tenet hic. Itē glo. latius dicit in d. l. si vt certo. §. si duobus vehiculi. z. C. vii. possi. l. i. in glo. mag. z. pro hoc facti. l. male igit. cū sua glo. C. de prescrip. xxx. anno. et pro hoc. l. sciendū. §. §. qui fatid. co gan. quā glo. alleg. in l. iij. C. vbi in re acti. b. euter in superficiario probat per text. in l. obligationū fere. §. placet. j. de actio. z. obli. z. per. l. si duo. §. labeo. j. vii. possi. z. l. §. proponitur. j. de superfi. Ad rationes tex. qui dicit q ratio legis loquitur de naturali. dicit Joannes verum est. sed illa naturalis probat de ciuili: q non potest plus ciuili q naturalis possessio. et vide glo. ibi in enigmate. i. in intellectu. Alij dixerunt peius z dicunt qd duo nō possunt in solidū possidere. verum est naturaliter. sed ciuilitate indi stincte possunt in quolibet casu. qd p bo: q cessat ratio legis: secundo qz ci uilis z naturalis acquirunt p appre henionē. sed ille qui vadit ad nūdi nas possidet ciuilitate z intrans natu raliter z ciuilitate: vt. l. clā. §. qui ad nū dmas. j. eo. Sed Joan. reprehendit istud dictū: q ille qui intrat possidet naturaliter z ciuilitate nisi sit aliquid qd repugnet: vt. l. cū heredes. §. j. j. e. Sed ibi rōne rei. sed Joan. dicit hoc idem: q possessio nō vacat: ideo non pōt possideri per vtrūq: qd pbatur. q impedimētū rei z cause paria sunt vt. l. iij. §. i. §. eo. l. cū vnus. §. fi. z. l. seq. j. de bo. aut. iud. pos. Itē rephehen do Jo. per. l. duo. j. de peca. Est ter tia opin. Mart. q plures naturaliter possunt in solidū possidere ac natura lus habetur per aspectū. vt. l. j. §. si uis serim. §. e. z. l. quod meo. in fin. j. eo. z sic duo aspicientes possident nisi il lud tantum z istud in quo extat. Ita non est bona: q est cōtra tex. q fictio non potest plus q veritas: sed Mar. fatetur q vere nō pōt: ergo nec fictio potest fieri. ideo dixit text. videaris. Itē sequerentur alie incōueniētie q plures efficerentur dñi in solidū vnus et eiusdē rei z in solidū faceret fructus suos. de quibus dicit est. §. Que est tergo vera lectura z dicit q lec. Jo. est vera z verissima quā tene: z vide glo. ibi. dic ergo fm Joā. z. vsqz ibi h. cōtra. C. de l. si duo. j. vii. pos. Sol. ibi vnus ciuilitate: alter naturali. Sumus expedit de glo. C. pro de daratiōe materie: qd dicit. §. q triplex est possessio: vt dicit. §. eo. l. i. in punci.

¶ Quero vtrū duo ciuilitate possunt in solidū possidere: certe nō per istum tex. propter illas incōueniē tias que sequerentur circa vsucapionē z fructuū ac quisitionē. Et facio tibi vnū dubiū. de. l. aliena. §. si pluribus. §. de pig. act. vbi dicit q omnium credito rū par est conditio: z quare creditores nō possideat rem ciuilitate in solidū prout in solidū habent obli gatam nam propter absurditatem vsucapiendi nō impediuntur: quia debitor vsucapit. Respon. propter fructus quos creditor fecit suos licet cōpen sentur in debitum: vt. l. de pig. acti. Itē quia cre ditor: habet potestatem vendendi: sic si omnes vē derent diuersis quilibet transferret ciuile z sic vsuca piendi conditioē vnde deueniretur ad illud incon ueniens q plures efficerentur domini in solidū. ¶ Quero an duo possunt in solidū possidere nat uraliter. z glo. hic dicit q non. sed contra. l. fi. in fin. j. vii. possi. vbi vsuarius habet interdictum vti possi detis z vsufructuari: z sic quilibet naturaliter pos sidet. glo. dicit q non in solidū: q plus iuris habet fructuarius q vsuarius vt no. glo. in d. l. vlti. z. in l. j. C. vii. possi. in vlti. glo. Sed aduerte pars incerta ra tione loci z quote non potest possideri. vt. §. ea. l. §. incertā. z. l. locus. j. e. z. l. emptor. j. titu. iij. sed vsufri ctuarius z vsuarius habet incertam partem ratiōe loci: quia est indiuisum z sic ad oculum non potest demonstrari. vt. l. meuius. §. duobus. de le. ij. z. l. ser uus cōmuni sic omnium. j. de stipu. ser. Itē rōne quote incerta est. vt. l. vsus pars. §. de vsu. z. habi. q incertū est quantū mihi sufficit hoc die z quātū cras. dic ergo q naturalis possessio pōt esse apud duos in solidū. vt. l. fi. j. vii. pos. z neqz ius repugnat q vsu capio vsu: tu vsufructum z ego facio vsu meū tu vsufructum z ego facio fructus meos ratiōe vsus. tu rōne vsufructus. Sed ratio huius tex. in fi. videtur in cōtrarium. Sed respondeo q iste posses siones sunt possessiones differentes numero. qz nat uralis mea est respectu vsus tua respectu vsufructus. z sic nulla est repugnantia q duo possunt in so lidū naturaliter possidere. ¶ Quero an duo pos sunt corporaliter possidere in solidū vt in eo qui iuit ad nudinas duo intrauerūt in possessionē eius: et videtur q possideat in solidū: q nulla vñ repugnan tia: nec quo ad vsu nec quo ad vsufructū q rōne predictā. Sed cōtrariū credo per ratiōē huius tex. Itē ista corporalis est huius nature vt desinente ci uilitate possidere ista corporalis trahit ad se ipsam ciuile. vt. l. clam. qui ad nū dmas. cū. l. seq. z in glo. et j. proximo. §. si quis nuntiet. si ergo duo possiderent corporaliter illa eadem ciuili applicaret istis duo: bus. z sic esset repugnantia illa que est in his que si mul ciuilitate possidentur qd esse nō debet. ¶ Quero: quomodo plures possunt possidere rem eandē diuersis temporibus numero z specie. videtur q ci uilitate z naturaliter secundum glo. Sed ostendo tibi quod quicqz possunt possidere dominus possidet ciuilitate: dominus fecit emphyteota qui natura liter possidet. vt. §. si te emphyteota fecit vnū vsu fructuariū z vnū vsuarius in eadem re quod potest vt. l. j. in punci. §. quibus modis vsufrui. amit. et l. j. i. §. de supfi. z sic habes quatuor possidētes. sed pone q omnes isti iuerunt ad nudinas z retinent

¶ Quare ne. Adde quod z alij docto. cuz Bar. trāsi re vident.

naturalē eorū animo. vt. l. j. in prin. §. eo. in gl. et vnus intrat in possessionē istā iste acquirat naturalem cor poralem. et sic quicqz sunt. ¶ Sed vnā questionē vo lo facere. duo vsuarij possunt in solidū in eadē re cō situi vt. l. vsus pars. §. de vsu. et ha. quomodo possi debunt. Pro parte non qz est incerta in solidum non videtur q possidet naturaliter eodem respectu: scz vsus. Sed dico q qlibz in solidū possidet: et sunt plu res possessiones numero differentes: quia quilibet possidet respectu vsus sui. et quot sunt persone tot sunt vsus et sic non possident respectu eiusdē iuris. Conclūdo ergo quod ciuili nō potest esse nisi vna: quia vnus est dominū. Item naturalis respectu vti kis dominij est vna: quia vnus est vtilē dominium. Item naturalis respectu vsufructus: quia pars do minij est: sed naturales respectu vsus sunt plures si cut in eadem re esse possunt plures vsus. ¶ Quero an vnus possideat. et glo. dicit q non. vt hic in gl. z et lege prima. C. vti possidetis. et supra cōmo. l. si vt certo. §. si duobus. sed ista glo. est contra id quod vi ti. emphyteota dat alij possidet secundus. tu dicit quod etiam primus. verum est: quando dat vsufructum vnū et alij vsu. secus si daret vtilē dominū z quod ipse habet. vt. §. dicit. ¶ Quero vtrum quasi possessio q habetur in quolibet possidet haberi a duo bus in solidum: certe sic. vt. l. ij. §. ex his. j. de verbo. obli. et. l. via cōstitui. in fi. §. de ser. rusti. predio. et il la quasi possessio est datua et in solidum prestatur ciuilibet. vt. l. quortens. §. de serui. ¶ Quero vtrum detentatio potest esse apud plures in solidum. An. quedam est detentatio corporalis et assidua vt insi ftere in re: et ista non potest esse apud plures in soli dum per hunc text. ¶ Quis accipitur detentatio p custodia rei. vt. j. c. l. §. fi. et. l. si quis ante. et. l. cum le ga. j. et qui. cau. in pos. ea. modo ista detentatio quā doqz est apta producere effectū dominij: qz ex ea po test perueniri ad secundū decretū: et tūc non potest esse apud plures in solidum. vt. l. si finita. §. cū autē. supra de damn. infec. sed per concursum partes sibi faciūt vt dicto. §. cum autem. quandoqz non est apta producere effectum dominij vt in possessio. nomine ventris. Item duo cōmodatarij qui habent custo diam: ideo in solidum apud duos potest esse. vt. l. si vt certo. §. si duobus. §. cōmo. ¶ Possessio animo amittit qñ ab animo incipit: secus si a corpore: et tunc corpus requiritur. ¶ Colonus meus tradendo rem meam quādo priuet me possessionē. ¶ In amittenda possessione. Possessio retenta animo z corpore nostro vel aiorā tum nō perditur. secus in ea que animo nostro z alie no corpore retinetur. hoc dicit vsqz ad. §. si seruus que. ¶ Dicitur hic quod possessio solo animo amit titur. Contra. j. eo. l. que admodum. Sol. glo. hic di cit de ciuili ibi de naturali. Sed ista nō est vera. qz et hic de naturali. Alij dicit qz ibi ex parte acquirē tis duo sunt necessarij ex parte perdenis vnū. Sed istud est truffa. sed veritas est in amittenda posses sione solus animus sufficit: si incipias ab animo vt hic. z. l. si quis vt. §. differentia. j. eo. secus si incipias

¶ Cūtile dominū. Adde qz pro hoc facit quod. vo luit Bald. in lege prima. supra qui. mo. vsufruct. a. mit. quod si emphyteota vult constituere alicui: vsu fructum in re emphyteotica potest sine volūtate do mini: quia per hoc non transfert vtile dominium in ipsum: et dicit Ale. § factio. hui buisse. cui adde qd idem vide tur sensisse Bal. cōfil. ccdx. j. lib. vbi dicit qz habuit in aduoca tionibz cū Barto. an epiphyteo sis possit legari sine sensu do mini. ¶ Andre. Pomate. ¶ Solu. gl. h. d. no. q. h. d. gl. fm vñ q. sol. lutionem Ang. qz h. d. dictio po natur p. se recipit tamen li mitationē et in hoc ē multū no tabile licz violet lite rā. fm do minū me um vide glof. singu larē. in l. ij. §. soluto matrimo dio. ¶ Dy. in ducit. et vi de Bald. in l. qui a latronibz. §. j. §. de te sta. in aut. que suppli catio. C. §. pra. im pera. offe. Ang. in l. cū vero. §.

¶ Stante statuto qz bannitus pos sit impune occidi si bannitus peti se de banno eximi dicens se iniuste ban nitum: et iste interim occidatur an de beat puniri occidens. ¶ Si seruus quem pos sidebam. ¶ Seruus fugitiu? priuat me possessione si diu in libertate mo retur. h. d. ¶ C. de lege liberis. in fine. supra de li. ca. ¶ Sol. ibi quā tum ad onus probandi hic quantum ad alia. sed Inno. in. c. primo extra de seruis non ordinar. dicit quod ibi bo na fide. hic quādo mala fide. ¶ C. de supra de li. ca. lege si qui. §. licet. Sol. qñqz serui fugitiu? occupat ab alio z oēm possessionē p do. vt. l. j. §. p serui §. eo. qñqz nō occupat ab alio: et tunc aut est moratus diu in libertate z tūc amitto oēm possessionē vt hic. aut nō est diu moratus et vult se in libertate pclamare et perdo naturalē et nō ci uilem: vt. l. si cui. §. licet. §. de lib. cau. ¶ Quero quid vult dicere diu. z dic per Ly. C. vbi ca. sta. l. j. in. j. q. sed cum dicat lex q negligētia in recuperatio ne naturalis priuat me ciuili. vt. j. co. l. si de eo. §. j. est videre quāto tēpore inducā ista negligētia. z vt q. z. ann. dicit vt in gl. dicit tibi ibi. ¶ Dy. induc it in ar. ad. q. pone statuti est q: qui

de fidei. lib. Bal. in l. eū qui duas. C. de adul. et in l. si quis filio exheredato. §. si quis. ff. de iust. test. d. p. de ancha. in. c. apostolice. de excep. vt in. c. oipotens. de accusa. pondera. q. Barto. nō respondet ad tura Dyn. pondera. q. dicta. l. cū non loquatur vbi ipes erat

certa qnō est in casu Dy. itē in l. si quis. §. si quis. supra alleg. vbi sentētia erat la ta contra tus scriptū Irē in. d. l. debitor e rat excep tio ere cō petens et ppetua q non est sic in casu dy. And. bar.

De ex bānto p pte. adde q dictum Bar. vide tur intelli gi quando iuste iste petebat se eximi a bā no: sec' si iniuste. et p Xapha. hiet Ale

xan. qui dicit quod etiam tunc si non constat eundē ser. de calūnia petentis se eximi q ab illo cū q est in lute non debet posse offendere lite pēdente nil est in nouandum. c. si. vt li. pen. sed Pau. de ca. que Alexā. dicit nihil decidere dicit in mea lectu. q Bal. in aut. que supplicatio. C. de pēci. impe. of. dicit inspiciē dā veritatem. q si fuit offensus et postea apparet q nō debuit rebānti: q iuste erat bāntus non punietur offendens. et pro hoc allegat Pau. facere quod not. Barto. in l. inter omnes. §. recte. j. de furr. quod si of fendens credebat eum nō bāntum cum tamē esset non punietur q inspiciatur veritas multomagis si cre debat vel dicebat. Sed si ex postfacto apparet qd erat iniuste bāntus vel non rite ille punietur q fuit in culpa offendendi si fuit litem motam super iniquitate vel nullitate bānti: secus si ignorauit. et pro hoc dicit facere quod no. Inno. in. c. solet. de senten. excom. in. vj. quod si excomunicatus dicit se iniuste excomunicatum. et petit hoc prouocari interim nō b debet exitari tanq' excomunicatus facit secundum ipsum. Loidinara. C. de lib. causa. et cum hoc transi: refert etiam Alexan. quod idem Pau. de castro. que rit quid si non est latum bāntum sed de proximo serē

occiderit exbāntum non teneatur ad penā. quidā bāntus petit se eximi de banno dicens se non iure bāntū: me dno tempore occidit: nunquid occi dens teneatur. Et idem potest queri si alio modo petit se eximi de banno per viam iustitie. Et hic videt casus q non teneatur quia licet paratus sit suscipere iudicium libertatis: tamen seruus est in possessione seruitutis et sic exbāntus facit. l. si cui. §. licet. §. de libe. cau. In cōtrariū facit q' appella tionē pendente nihil debet innovari. sed Dy. distinguit aut petit se rebāni ri per modū appellatiōis et tunc nō pōt occidi. vt. l. j. nil no. ap. pē. ibi. nec est altā iniuriā. et est ratio: q' appella tio extinguit sententiā bānti: aut per aliū modū et tunc pōt occidi vt hic. In primo puncto verum dicit Dy. et hoc idem ipse dicit in l. qui a latronib. §. de testa. In secundo puncto di co contrarium eius qd dicit Dy. z cō tra eū adduco. l. cū vero. in prin. §. de fidei. cōmis. libe. vbi dicitur q' ille cui debetur libertas fidei. cōmissaria pro pter spem videtur esse in quasi posses sione libertatis. ita iste qui debz rebā niri. Irē videt casus. de iniust. test. l. si quis filio exheredato. §. et' qui. vbi idem est effectus suspēnsionis siue sen tentia sit irritanda per appellatiōē

dum contra aliquem an interim possit impune occi di z dicit videri q sic ficut Bar. voluit in proxima q stio. multomagis in eo qui de proximo est bāntus: duos debet haberi: pro bānto vt liberetur a pena. l. si de interpretatiōe. de penis in mea lectu. hoc non potuit. ta men Alexan. dicit hoc fuit di etum: mira bile si esset verus. sed eum impu gnare. vbi tur. si disti ctio Bal. supra fa cta quam seq' Pau. fit vera eo dem mo do possit distinguī casu isto quod aut iste de pro ximo bā nictus bā niebat ius ste. et tunc offendens penam nō mereatur: aut iniuste. inspecta se per verita te ad qua' Bal. d' ex Pau. ha bēt respectum. et Barto. in dicta lege inter omnes. z pro opi. Pau. mihi videtur quod optime faciat qd voluit Barto. in. §. nihil cōmune. in prima combina tione. et Alexan. ibi. in. xij. colū. scilicet q' si sit cōclu sūm in causa petitorij. et bene speraretur ferri abso lutoria: q' reus probasset se dominum non admittat ur propositio possessorij. obstante regula quod sen tentia lata in petitorio. absolutoria parit exceptio nem rei iudicate in possessorio. et sic partit Bar. sententiam latam conclusioni in causa et sentētie bze ui ferende hoc casu non video quid habeat obstar e decisioni Pau. de castro illud argumentum quod facit Alexander hic facit Angelus ibi contra predi ctam decisionem Barto. tamen Alexan. ibi sustinet Bartolum. et quod iniuste bāntus dummodo notoue non constet de iniustitate bānti possit oc eidi impune. tenet Alexand. eius consilio sexagesi mo quinto. iij. lib.

Saltus hibernos. Animo meo tantum vel aīo meo et corpore alieno: vel etiam animo et corpore alieno possuim possidere. h. d.

Absens licet retineat ciuile pos sessionem naturalem tamen non. Equus dimissus in pascuis quod pos sideatur.

Nerua filius. Cuius possessio rei mobilis excepto homine tandiu ani mo possidetur qd diu per facultatem apprehendendi naturalem eius cus todia coerceatur vel ex consuetudi ne redeundi. hoc dicit. vbi ad. §. la beo. C. Opponi. supra eadem lege §. si seruus. et. l. §. per seruum qui in fuga. Solu. ibi in hōie. hic in alijs re bus. videbitis rationem. j. eadem. l. pōpo. in prin. z. l. rem q nobis. z sicno.

Andre. Pomate. C. Coerceatur nota ex isto text. quod dicimus habere illud quod est in nostra potestate vt puta qā est sub custodia nostra ad qd vide Alexan. vbi pulchre inducit consilio. lxxv. colū. x. volu. ij.

hic q sunt due possessiones. C. Seco no. q qui est a absens h retineat ciuile naturalē non retinet: quod apparet ex eo quod dicit nācisci zc. Dicit text. obz rauerit. z vide glo. q dicit. secus si nō errauerit. facit ad qd. j. de equo dimisso in pascuis an ego possideā. glo. q sic. z glof. format in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. tenebitis menti. z per hoc. perditur possessio sine animo mobilis rei. Inundatio licet non priuet aliquem proprietate: possessione tamen sic. Inundatio q interruptat prescriptionem. Restitutio q non detur aduersus interruptionem prescriptionis factam per inundationem.

Labeo. C. Oppo. §. tit. f. l. adeo §. insula. Sol. tibi in inundatione fluminis qd muta uir alieum: que nō priuat pprietate sed possessione sic vt hic. z illud est multū tenen. tū menti: q' ista in terruptio interrūpit naturaliter: et sic si aliquis vel ler dicere se possidisse tanto tempore et prescripisse et tu probares inundationē esset interrupta prescri ptio. et sic apparet q ex hoc perditur ciuilis et na turalis. nam si ciuilis retineretur prescriptio proce deret vt dicit in. §. ex contrario. circa princ. C. Que rit glo. j. an detur restitutio contra istam interruptio nem. z argu. pro et contra z tenet qd non b datur. et vide glof. que incipit interrumpitur ergo. z pro hoc fact. l. si is. j. de fur. z hoc tenet glossa. in. l. ait pretor §. si ei. §. ex quib. cau. maio. hoc arbitror esse verum. Sed videtur qd cōtra hoc facit id qd not. per Dyn. in. l. qui fundum. §. qui bona. j. pro emp. z ibi dicam. et tene menti.

Si rem apud te. C. Furtum non con tradictone qua dominus priuatur possessione z futu rit queritur. h. d.

Illud quod est sibi mutare causa ex trinfecus non accedente. h. d.

- 1 Possessio est in genere que diuiditur in species. ita et actio.
2 P' ipositar dicerenō est i bona fide quā mala fide.
3 Missus in possessionem in reali ante annum possidet post annum non.
4 Missus in possessionē in reali an statim possideat.
5 Missus in possessionem in personali ex primo decre to an possideat naturaliter.

Genera. Quot sunt modi acquirendi tot sunt differentie possessionis: et oīe possessio aut ex bona fide aut non bona fide. z mis sus ex primo decreto nō possidet. ex secundo sic. h. d. C. Ho. qd possessio est in genere que diuiditur p species. vt dixi. §. eo. l. j. in prin. sic dicit gl. q est actio in gne que diuiditur in species. dixi in. l. si seruus cō munis meij. §. si. §. de stip. fer. C. Secūdo no. tex. ibi aut nō est bona fide: q' plus imponat quā si dice ret mala fide: q' cōtinet ignorantē qui nō habet bo nā fide vel malam. facit. C. eo. l. j. z qd ibi no. z. j. titu. j. l. potest pluribus. z. j. pro solu. l. ij. C. Oppo. q pos sedit non diuidatur sic. sed diuiditur in ciuile z na turalē. vt. §. eo. l. j. in prin. z. §. nerua filius. z. l. ij. §. j. pro herede. So. ista est diuisio que fit p qualitates: sicut si dicere hōim quidā sunt albi quidā nigri. pro

Interrupta prescriptio. ad de fm Alexan. q hoc est verum si hec inundatio est preter mandatum et consuetudinem regionis als si secundum regionem et sine damno possessoris vt in egypto et in priatis q sunt iuxta padum non interrumpitur prescriptio. Quod dicit Bald. notandum pro priaris existētib' iuxta pa dus z si qs allegat se prescripisse possumus intelligere. an prescri ptio sit in terrupta in undatione ita dicit in l. vnica. in xxxij. col. C. de cōfes. C. Tenet quod non. Adde et li mita nisi pauci dies defecissent ad pficien dam p scri ptionē tē pore quo superuenit inundatio. quia tunc ratio ne ta lis tempo

ris potest peti restitutio in integ. contra hoc impedi mentum vt tenet Dy. in. l. qui fundum. §. qui bona. j. pro emp. glo. in. l. j. §. qui autem vt detectus. j. de vi z vi ar. z hanc dicit Alexā. esse communem opinonē quam Ro. cum quo ipse transit limitat non habere locum in prescrip. lon. tempo. xxx. an. vel vltra quo niam cum ista sit plurimum odiosa habentur cōfide ratio tēpōis de momento ad momentū licet aliud in prescri. lon. tempo. vel vsucapione vbi requiritur tr. z bona fides allegat glo. in. l. in vsucapione. in pncip. j. de diuer. z tempo. prescri. z. in. l. ij. §. minorem. §. de minor. C. Bona fide. adde inquantū. Alex. querit in v' timo notabili. si quis cepit vsucapere vel prescribere de mum ante completā vsucapionē vel prescripionez cepit dubitare. an interrumpatur prescriptio z concludit q non. z q magis cōis est opi. q idem tenet Bal. consi. cxxlvij. in fi. ij. li. C. Sed reuocabiliter. Adde post Alexan. qui dicit hanc esse cōmunem opi. legistarum q idē videt vo luisse fedc. consi. dxx. Spec. z Jo. an. in tit. j. z. ij. de cre. §. iam de effectu. verfi. si vero missus. vide etiaz Roma. consi. cl.

ita et actio. P' ipositar dicerenō est i bona fide quā mala fide. Missus in possessionem in reali ante annum possidet post annum non. Missus in possessionē in reali an statim possideat. Missus in possessionem in personali ex primo decre to an possideat naturaliter. Quot sunt modi acquirendi tot sunt differentie possessionis: et oīe possessio aut ex bona fide aut non bona fide. z mis sus ex primo decreto nō possidet. ex secundo sic. h. d. C. Ho. qd possessio est in genere que diuiditur p species. vt dixi. §. eo. l. j. in prin. sic dicit gl. q est actio in gne que diuiditur in species. dixi in. l. si seruus cō munis meij. §. si. §. de stip. fer. C. Secūdo no. tex. ibi aut nō est bona fide: q' plus imponat quā si dice ret mala fide: q' cōtinet ignorantē qui nō habet bo nā fide vel malam. facit. C. eo. l. j. z qd ibi no. z. j. titu. j. l. potest pluribus. z. j. pro solu. l. ij. C. Oppo. q pos sedit non diuidatur sic. sed diuiditur in ciuile z na turalē. vt. §. eo. l. j. in prin. z. §. nerua filius. z. l. ij. §. j. pro herede. So. ista est diuisio que fit p qualitates: sicut si dicere hōim quidā sunt albi quidā nigri. pro

placet. dicit qd idem est in reuē. z in hypotheca. quia text. simpliciter dicit. z si tu dicis mihi qd text. s. sed z si quis. nō habet locum qd post amū audiat de proprietate: quia creditōr semper recognoscit eū dominū. dicit Jaco. qd intra annum audiat de possessione: post annū non audiat de possessione: sed oportet qd doceat debitū nō esse z super eo disputabitur. z illud credo verum et p bo: quia non est solum in simplici reali sed etiam confessoria z negatoria vt dixi in l. si prius. s. de noui ope. nūtia. z l. a quo fundus. s. de dam. infe. et hoc tangitur per Ber. extra vt lit. non cōtest. c. qm̄ frequenter. circa fin.

Ubi placet ad de qd Ale. dicit qd est magis cōmunitis tenendo qd missus in reali possideat ante annū put tenet quā de cu. in l. si qd emp. z Anr. de but. in d. c. qm̄ frequenter. s. alijs. z ibi Inn. Imo. in l. si finita. s. si plures. s. de dam. infe.

Debitū nō esse. ad de fm̄ ale. qd doc. cōter in hoc tenet cum bart. excepto imo. in d. s. si plures. z quod dicit Bar. de hypothecaria pūrat pcedere i alijs realibus actiōibus.

Filius z monachus qd non possideat a patre nec a monasterio licet acquiratur patri z monasterio ratione iuris quod in eo habent.

Dicitur fili? Per filium etiam ab alio possessū nobis possessio querit. hoc dicit.

Ubi placet qd ibi ab ignorante possidebatur secus si a sciēte est missus. dicit quod hic in filio qd qrit nobis ratione iuris quod habemus in eum. non ratione possessionis: quia eum non possidemus. vt l. prima. s. sed et per eum. s. eodem. z idem quod hic dicitur in filio. dicam de monacho. arg. in aut. de mona. s. si monachū. et facit quod dixi. s. eo. l. j. s. per se. uum qui in fuga.

Surripens rem sibi debitam licet actione furti non teneatur tamen pcedo est.

Ex stip. vera cā non queritur nobis possessio iusta sine possessio voluntate. hoc dicit. Cōppo. de reg. iur. nemo. z l. etiam s. si quis sciens. s. de pe. here. Gloss.

comunitur soluit sibi prout hic. qd nemo pcedo est qd pretiū numeravit si possessionē voluntate possidentis accepit. Extra glo. opp. de l. eum qui. in pncipi. j. de fur. breuiter quidam dicunt qd ille. s. debet intelligi qd pretio nō soluto. Sed i veritate est qd si subtrahat tibi rem mihi debitā non teneat tibi actiōe furti ad quadruplum sed pcedo sum. z hoc dicit glo. in l. nec ex vera. C. eo. Cōppo. j. pro lega. l. si. Sol. vt gloss. Cōppo. de l. j. s. si. s. de excep. rei. vendic. Sol. ibi glo. Cōppo. extra de leg. ij. C. eo. Sol. ibi accessit dñi voluntas tacite. secus si nulla voluntas precessisset et sic habes si dominus expresse contradixit sum pcedo. vt l. fundi venditor. in fi. j. eod. Si vero nihil dicit z tacet videtur consentire. vt l. iij. C. eod. Si igno rat videtur contradicere. vt hic.

Lam possidere. Inspecimus in iustā. h. d. Cōppo. dicitur hic furtiue. contra. j. arb. furt. cesa. l. furtim. et l. j. de fur. Sol. ex pone furtiue. l. clam. Cōppo. de peti. heredi. l. sed z si lege. s. sed z si. Sed illa nō cōtradicit: quia nulla fit mutatio. Cōppo. j. pro suo. l. si ancillam. Sol. vt gl.

Possessio naturalis qd aīo nō pōt retineri perditur sine animo: secus in ea que animo retinetur. Possessio iniusta ex causa noua superueniente ex pcessu temporis potest fieri non iniusta iniustior. Ingressus possessionē absentis si dominum reuertētem non admittit et sic dominus perdit ciuilem et dicit ingressus volo ciuilem an teneatur interdicto. vnde vi.

Absenti non admissio ad possessionem per ingressus succurritur ad recuperandā ciuilem per interdictū vnde vi.

Absens non admissus pro recuperanda naturali. habet interdictū m vt possidens.

Interdictū vt possidētis prout datur ad interesse quod nō detur non possidenti.

In interdicto vt possidētis requiritur qd possideat tempore litis contestate.

Absens nō admissus i ingressum quo ordine agat. Interdictum vt possidētis qd habet nō admissus contra ingressum est recuperande possessionis.

Absens non admissus pōt contra ingressum agere rei. vendicatione z etiam interdicto vt possidētis.

Ingressus possessionem naturalem vacantem si suspicatur de alio qd de vero domino qd habeat interdictum vt possidētis.

Suspiciās se posse repellit ex quo amittit possessionē an habeat interdictum contra ingressum. remissive.

Qui ad nūdinas. Difficilis est. z gl. intricata loquuntur z hoc intēdit. Absens qd neminē domi reliqit: retinet possessionē ciuile: naturalem possessionem perdit. z ingrediens clam naturaliter possidet: z si reuertētem non admittat z ipse reuertens suspicatur se posse repellit vt ciuilem possidebit ingrediens. ita dicit iste not. z magistralis text. Diuiditur in quinqs partes primo thema z questio. residens ex themate. Secundo solutio questionis. Tertio illatio quedam. Quarto qdā noua qstio z eius solutio. Quinto alia

questio et eius solutio. scda ibi videri clā. tertia ibi retinere ergo. z quarta ibi vnde si reuertentē. quinta ibi in l. s. z si. Ter. ibi redit. z redire speratur. ibi possessionem subaudi queritur quam possessionem et qualem querit ingressus: et respon. eum possidere et naturaliter: sed gl. hic dicit prima particula nō habet contraria: sed alie sic. Et iste. s. habet tres lec. prima fuit Au. imo quoz undam antiquorum quam glo. attribuit Au. sed non fuit sua. Secunda fuit Pla. et azo. Tertia fuit Joā. s. m quam posuit casum. et est vera lectu. Cōmodo oppo. et assumo glo. mag. primam. opponi. dicitur qd si aliquis est ingressus possessionem qd absens: retinet eam. et sic patet qd duo possident in solidum: contra l. iij. s. ex cōtrario. s. eo. fm̄ opi. Respon. planū est qd plures non possunt possidere eandem possessionem numero. sed hic possident diuersis modis possidendi: vnus ciuilitate et alius naturaliter: sed est vera solu. Alij dicunt vt Au. qd duo in solidū possident ciuilitate. nō obis. s. ex contrario: qd dicit qd non possunt possidere naturaliter in solidum. vt ibi sed Au. hoc non dicit nisi in certis casibus: vt ibi no. de quibus nō est iste: sed fuerunt quidam antiqui: vt ibi no. Sed contra hanc opi. Au. facit multum iste text. qui dicit neminem reliquit. ergo si aliquem reliquisset: ingressus nullam quereret. dicit Au. fateor si aliquem reliquisset dominum non quereret naturalem ingressus: et per consequens ciuilem: et sic text. non ob. Dicit gloss. contra. Ista responsio nō est bona: qd posito qd vnus est in domo: etiam tenendo opi. Au. alius potest ingredi: et sic possiderent et sic Au. non bene diceret. Istud quod glo. dicit non est bene dicitur: quia licet alius posset ingredi: per ingressum non quereretur naturalis: quia alius habet. z per consequens nec ciuilem. lege quod meo. s. fi. j. eo. et not. fm̄ Joan. s. eodem l. iij. in prin. et. s. ex cōtrario. vnde responsio Au. fuit bona. Item exponit glo. alio modo sustinendo z adiuvando Au. ideo dicit neminem reliquit: quia si aliquem reliquisset ille relictus potuisset repelli. et sic p ingressus quereretur ciuilem et naturalis: vt l. peregre. s. quibus. j. eo. et istud dictum glo. est verum in se. Sed ista opi. Aug. qd duo possiderent ciuilitate in solidum: non est vera lectura: vt dixi. s. eo. l. iij. s. ex contrario. tamen quo ad hunc text. non est vera lectu. Au. aliquo modo: quia si ponamus quod ingrediens habeat ciuilem et naturalem non sequeretur: igitur absens retinet ciuilem possessiones: imo esset potius dicitur: ergo absens nullam retinet: quod est contra hunc textū. pterea ingressus possidet ciuilitate z naturaliter fm̄ Aug. z absens possidet ciuilitate. z sic si absens reuertens non admittitur vel suspicatur se posse repellit. acquireretur isti ingressu alia ciuilem. z sic haberet duas ciuiles: quod est falsum. Ideo reprobat Dy. Azo. z Pla. qui dicunt quod nō est nisi vna possessio tantum. Quomodo respondēt ad. s. ex cōtrario. duo nō pnt in solidū possidere. dicitur ipsi: verum est eadem qualitate sed diuersa sic: quia vnus habet naturalem naturaliter: alius naturalem ciuilitate. z ita responderit ad. s. ex contrario. ita dicit glo. qd ista opi. Azo. fir vera qd sit vna tantū species possessionis variata pe. qualitates videtur casus hic. s. ibi vi magis non clā. s. hoc magis po

ntur comparative. z non facit p eo. Item eius opinio est falsa: qd qualitatem diuersitas non facit qd apud plures sit possessio in solidum: vt s. e. l. iij. s. ex cōtrario. vers. quem labeo. et ibi dixi. tene ergo opi. gl. qd absens retinet ciuilem. presens naturalem: dicitur ab actu naturali quaz causa doctrine appello corporalem. Cōuenio ad secundam glo. Et primo op. j. tit. j. l. sequitur. s. item si occupauerit vbi si dominus reuertens non admittitur nulla violentia committitur. So. ibi quando aliquis fuit ingressus omnis possessio vacabat: hic non. qd ciuilem retinetur animo: ideo cum non admittitur patit hic vni: ibi nō. Cōppo. contrarie qualitates non possunt esse in eadem possessione: vt. j. eo. l. i. quis ante. z l. si ancillam. j. pro suo. et l. iij. in fi. j. pro emp. z per Dy. in l. nullus pluribus. de reg. iur. lib. vj. plenū in. s. ex plurib. s. eo. l. iij. sed hic sunt due qualitates diuersae scz vi et clam. ergo zc. fm̄ opi. Jo. est clarum qd naturalem possessionem habet clam sed ciuilem vi. et sic contrarie qualitates nō sunt circa eandem possessionem: sed circa diuersas possessiones. z dū Jo. dicit qd nō habet duas ciuiles reprobat opi. Au. Et dum dicit qd nō hz eandē possessionē clam z vi reprobat opi. Azo. z Pla. Alij vt Au. dicunt qd hz duas ciuiles vnā per ingressum et illam clā. aliā qn non aduenerit dñm: et illam vi. Itāc opi. reproba. quia est absurdum qd habeat duas ciuiles. ratio quia nō reperitur nisi vna ciuilem. z dixi in. s. ex cōtrario. Tertia est opi. Azo. z Pla. qui dicunt qd hz vnā z eandem possessionē clam z vi. z sic qd dicit Jo. qd vna z eadē possessio nō possit habere diuersas qualitates. dicit isti qd hoc est falsum: qd imo potest vt s. eo. l. iij. s. ex pluribus. Solu. Jo. m̄ det qd. s. ex pluribus. loquitur in diuersis qualitatibus se inuicem cōpatiuntur: bus sed clandestinitas z violentia se inuicem non cōpatiuntur: vt l. si ancillā. j. pro suo. Sed cōtra hoc dictum Jo. rridit Azo. z sic iste cause inuicē se nō cōpatiuntur. vers. est eodem tpe sed diuersis tēponibus sic: quia ab initio fuit clandestina: nunc violenta. et hoc reprobat Azo per. l. is qui in puteum. s. hoc interdictum. j. quod vi aut clam. Joan. huic responsioni respondet qd ille. s. hoc interdictum. nihil facit. qd loquitur in re corporali: qd potest fieri pro parte clam. et pro parte vi. sed possessio que est res. incorporalis nō potest fieri pro parte clam z pro parte

Andreas domate. Cōmodo planū est. vide ad istum tex. Lepo. cō. fi. iij. col. iij. z aliqd per Alex. lxxix. colū. ij. vol. iij. s

te vi: qz intium inspicimus vt hac l. in prin. et sic si ab initio fuit violenta vel clandestina: semper violenta crit vel clandestina. vide gl. ibi. illud etiā absurdū. zc. dimitte ibi vel nisi. zc. as. sume ibi: item pro eis. zc. Quare hzo soluit ibi. et alio modo dico qz eadez possessio hz contrarias qualitates diuersis respectibus. Nam naturalis possessio naturaliter retenta est clandestina. et eadem est naturalis ciuilitate retenta est violenta vel econtrario. vide glo. ibi vel nisi dicas naturaliter. Hec fo. est falsa: qz diuersitas qualitatum nō facit vt eadē possessio possit esse apud plures. nec duo cōtraria possunt esse in eodem subiecto: vt dicitur in §. ex contrario. Quare teneatis opi. Joā. qz naturalis est clandestina sed ciuilitas est violenta. Cōp. extra glo. dicitur hic qz ille qui vadit ad nūcunas perdit naturalē et retinet ciuilitatem. cōtra naturalis nō perditur sine aīo: vt l. iij. §. in amittēda. §. e. gl. in l. que admōdū. j. e. soluit et male. foluet ergo naturalis non perditur sine aīo. verū est in ea que aīo pōt retineri. secus in ea que non pōt retineri: qz pūdit etiā ab ignōrāte ita habuistis. §. e. et l. iij. §. labeo. Cōp. tu dicit qz ex diuersitate tēporū non diuersificatur qualitas possessionis. cōtra. j. ti. j. l. nō solū. §. j. Respondeo t̄ primo de nō ista possessione in processu tēporis noua superueniente causa potest fieri iusta vel iniusta iniustior nō pōt esse. p̄batur. §. e. l. iij. in prin. et modo dicitur. Cōp. Quero pone qz ingressus dñm reuertētem non admittit et sic dñs perdit ciuilem. sed iste ingressus dicit nō locuilem an teneat interdico vnde vi. Glo. dicit qz non: vt. j. tit. j. l. nō solum. §. si dñs. sed ista glo. reprehēdit per Dy. z Jac. de are. z Aldr. qz licet ingresso nō acquiratur vi perdo propter violentiā adhibitam a te: vt. l. sequitur. §. si tuvi aīme. j. tit. j. Ad ob. §. dominus. qz ibi nulla fuit violentia et hoc not. j. de vi z vi arma. l. iij. §. si quis aut. no. j. eo. l. qd seruus. in prin. Sed queritur an ingresso siue velit siue nolit ciuilitas acquiratur: vt. j. dicitur. Cōp. Quero t̄ an succurratur ad recuperandū ciuilem per interdico vnde vi. z glo. dicit sic per. l. j. §. si aut. j. de vi z vi ar. Cōp. Quero t̄ an habeat iudiciū aliud pro: recuperandō naturales. Glof. dicit qz sic: qz habet interdico vnde vi possit. vt. l. j. z. ij. j. vti possit. Cōp. Sed op. ad illud qz non habeo clā: z reperi possessionem naturalē vacuā. z sic

nō clā: sed dicit glo. qz intravit timens vel timere debens sibi fieri cōtrouersia: si. Cōp. Sed oppo. interdico vti possidetis tueretur possidentē. sed nō possidet ergo zc. qd nō possideat pater: qz naturalē perdidit p̄ absentia: ciuilem perdidit cum non fuit admittus vel suspicatus fuit per posse repellit. Glo. respondit qz ante qz amittat ciuilem habet interdico vti possidetis. Item possit amittit z recuperat per interdico vnde vi. Item z post amittam. sed in amittione cepit interesse amittentis. argu. vti pos. l. si duo. in fin. Istud est notabile i verbum. tenet glo. qz etiam ille qui nō possidet habet interdico vti pos. prout datur ad interesse. quod non puto verum: quia in hoc interdico: requiritur quod possideat tempore l. cō testa. vt institui. de interdico. §. hodie. Cōp. Quero qz ordo agendi erit: Respon. primo agā vnde vi p̄ recuperanda ciuili. postea qz per retentionem naturalis: turbor in ciuili agā vti pos. quod iudicium licet sit retinēde possessionis. tamen in isto casu est recuperanda quia non potest aliter a turbatione dēfiste nisi dimittat naturalem. Cōp. Quero t̄ an hoc casu possim agere rei vendi. cōtra te: qz naturaliter possides z interdico vti pos. qz ciuilitate possideo. gl. dicit qz sic: vt dicam in l. naturaliter. §. nihil cōe. j. eo. Cōp. Quero pone qz ingressus est naturalē vacante: suspicaris de alio qz de meo dño an illi alij dabitur vti pos. gl. rādet qd non sed Dy. dicit qd dabitur et ad que vere spectabat: vt. l. aut qui aliter. §. si qd dñi putat. j. qd vi aut clam. licet gl. aliter teneat et male in l. j. §. interdico. j. vti pos. z Dy. z idem L. in. l. j. in. iij. q. c. vti pos. Cōp. Quero suspicans t̄ posse repellit amittit possessionē an habeat interdico: cum cōtra ingressum: dicit vt. l. j. §. si autem. j. de vi z vi arma. et ibi glof. Cōp. Animus alicuius adhibitus vno tempore qd operetur effectum alio tempore. Ingressus qui corporaliter possidet an trahat ad se eam possessionē quam hz fructuarius vel vsuarius. Possessio naturalis quā hz emphyteota vel fructuarius qd non trahat ad se ciuilem dñi vacantem. Sed si nolit. Cōp. Quero: suspicans posse repellit perdit ciuilem an hoc queratur illi in ingresso clandestino ignoranti. Gl. qz sic fm Jo. Et si dicitis quō sine animo: vt l. iij. in prin. §. eo. Rñ. ex quo habet naturalem: z tūc videtur voluisse habere ciuilem. Unde ille animus hic operatur. non autē intelligas qd hoc sit iure accrescendi: quia possessio non queritur sine animo. Cōp. Not. istam gl. ex qua not. t̄ qz animus adhibitus vno tempore operatur effectum suum alio tēpore. Cōp. Sed cōtra predicta oppo. sic nā animus alicuius adhibitus tempore incōgruo nō potest effectum suum ad tēpore congruum: vt. l. qui superstitis. §. de acqui. here. breuiter istam positionem factā per gl. oportet qz teneamus esse veram. Ad cōtrarium inde qz ibi animus non cōgruo tēpore adhibitus nō potest effectum ad tēpore congruum: verum est nisi delictum interueniat. ar. l. quidam in iure. in fi. §. de dona. z qd no. in l. qui superstitis. §. de acqui. heredi. Ex hoc sequit qz si primo ipse intravit animo querēdi totum qd potuit ex postfacto nolit sibi vacantem

2. qz su perstitis. Ad de fm Alexan. qz doc. cōter transeit cū Bar. ecce pro raph. aug.

ciuilem queri vt non teneatur vnde vi: nihilominus a teneatur: cū scire potuit illam ciuilem posse sibi accrescere: vt. l. si duo. §. de acqui. heredi. Cōp. Quero vnum iuste ingressus qui corporaliter possidet an trahat ad se eam possessionem quā habet fructuarius vel vsuarius vel similes. Rñ. si ingressus est possessionem tanqz fructuarius: z tunc trahat ad se illam naturalem quam hz vsuarius. ar. l. iij. §. vnde vi l. de vi z vi arma. Cōp. Quero qz vtrū possessio naturalis quā hz emphyteota vel vsuarius z similes trahat ad se ciuilem dñi vacantem. certe nō quia nō habuit animum illam acquirendi: z sine animo non potest acquiri: vt. l. iij. in prin. §. eo.

De modo admodum. Cōp. de amittēda. §. eo. Sol. ibi dicit. Cōp. Quero op. §. e. l. clam. §. si ibi loquit de ea que non potest retineri animo vt ibi dicitur: sed sol. quam glo. hic ponit nihil concludit generaliter prosequere: vt in glo. dicam. j. e. l. qui iure. 1. Locatio facta vno numo quando teneat. 2. Idem ius est de principio numeri quod est de ipso numero. 3. Instrumentum si continet cōduxit z precario rogauit qd intelligitur rogare ne possideat. 4. Dictio vero: potest assumi vt cōiunctio z vt nomen. 5. Pretij appellatio non solum ad venditionē sed etiā ad locationem refertur. 6. Creditor qui habebat rem debitoris pignoratā quā possidebat: si agit contra debitorem z fati se immittit in possessionem illi rei ex primo decreto an amittat possessionem quam habebat.

Quis ante. Due cāe ex quarum altera possidetur altera detinetur nō cōcurrunt in idē: sed vltima preualet nisi esset iniusta. secus si ex vtraqz possideatur vel neurra. h. d. Cōp. qz due cause possunt concurrere in. l. iij. §. ex pluribz. Glof. sol. qz due cōtrarie se non compatientes non possunt concurrere: vt hic secus si se cōpatiuntur vt ibi. Cōp. Quero t̄ videtur qz conductio vno numo facta valeat: vt. §. de iure dot. l. si vsu fruct. Glo. ponit duas solu. vna est qz hic ex voluntate ibi ex necessitate. Alia sol. est qd ibi res erat digna tanto pretio. z sic vide ex p̄na gl. habes materiaz perfectā: qz aut loquimur in re ex necessitate locata. et valet vno numo aut ex voluntate: z tūc aut res est digna tāto pretio z valet: aut pluri: nō valet: vt hic. Pe. inducit sol. de istis verbis in l. vsu fruct. §. sol. mat. Cōp. qz locatio fit p̄tio numerato: vt. l. j. §. si qd seruum. §. de posi. sed vnus nūmus nō est numerus: sed principū numeri. vñ gl. huius cōtrariū timore recessit a dicta solutione. sed male dicit qz idē ius de principio numeri qd de ipso numero. arg. l. non ideo minus. C. de here. insti. z ibi per Dy. Cōp. z videtur qz ista locatio valeat saltem vt contractus imominatus sicut qz aliud datur nō consistens in pecunia numerata: vt. §. de posi. l. j. §. si quis seruū. et sic precarium sit rescissum. Sol. Rñ. fatetur cōtrarium. et qd hic dicitur locationem nullam intellige quando precarium est secutum: vt in glo. patet. sed gl. resp̄ndit: quia non est contractus imominatus nisi

Glo. bene dicere. Adde quod cum opi. Bar. tamdem transit Alex. z quādo valeat locatio facta vno numo. vide consi. vltimum in vol. pe. de ancha. subscriptum a Bar. Salt. flo. z ful.

Pretij appellatio. adde an emētes gabellas vel datia dicātur potius conductores quam emptores. Pet. de ancha. consi. ccccij. et ccccvi.

Ultimo. Adde qd ppter hoc Abb. consi. xcij. ij. li. §. si quis ita. et eodem modo dicitur ligi. l. si quis condixerit. §. ioca. quia talis locatio habet instar donatiōis: quia verum est si hoc apparet actus. quod autem opin. Rñ. non possit esse vera. apparet ex isto text. in quo dicitur qd illa distinctio quid pcedat debet adhiberi solum quando venditio est facta iusto pretio. Et circa predicta vide que dixi in lege vbi supra de donatio. causa mor. Cōp. Quero t̄ quid si eodem instrumento continetur conductio et precario rogauit. Respondeo intelligitur rogare ne possideat: vt. j. titulo primo. l. non solum. §. fina. vbi est expressum. Item not. qd hec dictio vero potest assumi vt conuinctio et vt nomen. quod dicit vt in gl. Cōp. Quero t̄ ex hac lege quod pretij appellatio refertur non solum ad venditionem: sed etiam ad locationem quod plene dicit de publicanis lege cotem. §. qui maximos in questio. disputata. Cōp. Quero t̄ quidam creditor habuit rem pignoratam cuiusdam debitoris et possidebat: agit cōtra debitorem: fecit se mitti in possessionem ex primo decreto: an per primum decretum videatur amittisse possessionem quā primo habebat et allegat pro casu istam. l. qd videtur recessum. Respondebat Rñ. quod hoc est verum in duabz causis

to. et per eundem in l. lecta. §. si certum petatur per nou. li. Andreas Pomate. Cōp. Quero t̄ quidam creditor habuit rem pignoratam cuiusdam debitoris et possidebat: agit cōtra debitorem: fecit se mitti in possessionem ex primo decreto: an per primum decretum videatur amittisse possessionem quā primo habebat et allegat pro casu istam. l. qd videtur recessum. Respondebat Rñ. quod hoc est verum in duabz causis

* Pro concordia aduerte qd motu liti sup re actor renu-
tias ipso iure p dit dnuum rei quasi illa videat hie p
derelicta. ita Bar. in l. no solui. s. si liberationis ver
ba. ff. de lib. lega. Sui tñ tenet alle. p Lud. ro. ibide
in hoc. s. nihil eoe in scda lec. l. post qd liti. C. d. pac.
q. vi. col. fi.
Ludic aut 14 Petitorium et possessio an possint
expisse re- eode tpe intentari qd sic excepto pos-
nuntiant et sessorio retinende.
tuc proce- Opinio petri in hoc est falsa sicut in
dat prima das scartoth z opi. Marti. est vera.
opi. aliqn 15 Tres sunt regule impediendes cumu-
latoe actionu. Et addit alias tres.
vo aliqd 16 Concursus petitorij cu possessio an
facit ex q admittatur qñ quis primo agit peti-
vñ tacite torio secundo possessio.
renuntiare Petitorium z possessio adipsen-
tuc si est ta de eodem iudicio cumulari possunt.
le factu ex Possessorium adipiscende cum peti-
q videat torio non pot cumulari quando reus
hfe rem p post conclusum in causa plene de do-
derelicto z minto probauit.
idem facit qd hñ in l.
qd hñ in l. Ex conclusione cause cu plena proba-
falsus. s. si tione resultat decisio verisimilis que
factu. ff. de speratur posse incontinenti product ac-
fur. si vero si esset lata sententia.
factu non L. pasto alis de ca pos. z pprie. q. p.
fit tale ex cedat solui. de equitate canonica nelit-
q no presu tes litibus intricentur.
mat q no 17 Possessorium recuperade. q possit cu
velit rem mulari cu petitorio.
hfe p de- Qui pmo agit petitorio pot ipsemet
relicta tuc intentado possessio recuperatoris
pcedat a- suspendere petitorium.
lia opini. 18 Possessorium retinende de pro iuribz in-
bar. nega- corporalibus potest cum petitorio cu-
tina quavi mulari si actor spote vult in quolibet
sus fuit te onus probationis subire sec? si actor
nere Bal. propter e? possessione vellet ab oner-
in. l. j. C. co re probandi releuari.
mu. d leg. 19 Possessorium retinende ratione rei cor-
q et vñ sibi poralis quando possit cum petitorio
ziari i. d. cumulari.
l. post qd li 20 Possessorium qd pponit vbiunqz hz
ti. ite pos- causam domini. id est qñ est possessio-
set alr sol- rium q no potest iustificari nisi ex p-
ui fm disti- batione domini tunc non cõcurrit cu
ctione qua petitorio.
facit Bar. 21 Possessorium an possit cum petitorio
i. l. si qs vt cumulari qñ vnus z idẽ pmo propo-
s. dñia. hic nit possessio scdo petitorium.
eo. si. q re 22 Possessorium z petitorium si pponu-
nuntians z tur ab vno simul et femel: An possunt
no retinẽs cumulari.
possessoris 23 Concursus petitorij et possessio an
videt per- admittatur qñ vnus pmo petitoriu
dere dnu alius scdo possessio pponit: z pmo
z ita pce- circa possessio recuperande.
dat opt. af 24 Exceptio q pu? cognoscat de ca spo-
firmatua. lationis est dilatoria ideo no potest
sec? si reti- opponi post lit. contestata.
near pot 25 Possessorium adipiscende intentatum

per reum post intentatu petitorij per actorem: an
cõcurrere possit cum petitorio z quando.
26 Si petitorio intentato per actorem reus intetrat pos-
sessorium retinende an admittatur concursus.
27 Possessorium si pmo proponitur per vnus postea
alius pponit petitorium: an cõkursus admittatur.
28 Petitoriu cu possessio an cõcurrat simul z eodem
tpe vnus pponit petitorium z alius possessio.
29 Petitorium et possessio an si ab vtraqz parte simul
et eodem tempore proponitur prius super possessio-
rio cognoscitur.
30 In casibus in quib? cumulatio petitorij et possessio-
rij non admittitur: an sit necesse q exceptio oppona-
tur. vel si non opponatur iudicia sint nulla: vel saltẽ
reus absoluat: z distinguẽdo: facit quattuor mēbra.
31 Proponēs plura remedia que electione tolluntur: co-
guntur parte instante eligere.
32 Acta facta in vno iudicio non probāt in alio iudicio
etiam inter easdem personas: nisi pars producat.
33 Iudex libellum contrarium reijcit.
34 Litis contestatio quod acquiratur in iudicij posses-
sionis: quando agitur contra certam personam. sec?
si contra incertam.
35 In bonorum possessione carbonia. non requiritur li-
tis contestatio.
36 Petitorium et possessio in his casibus: in quib?
concurrere possunt: si ab eodem proponuntur: debet
de iure canonico eadem sententia terminari: secus
de iure civili.
37 Petitoriu si ab vno proponitur: possessio ab alio
in casib? in quibus concursus admittitur: debent eadẽ
sententia terminari etiam de iure civili.
38 Reuentio q non admittatur in causa spoli: quã-
do super eo proceditur summariẽ.
39 Effectus iudicij petitorij et possessio: quid sit. re-
missiue.
40 Interdicta exhibitio an debeant precedere iudi-
cia petitoria.
Interdictum de liberis exhibendis cõtinet in se cas?
proprietatis: et non precedit petitorium.
* Nihil comune. Hic. s. diuidit in partes
tres. pmo ponit dictu in
gñe. scdo refert ad speciem. tertio rñdet tacite obie-
ctiẽ i. scda ibi. z ideo. tertia ibi no em. Breuiter. h. d.
Post intentatu petitoriu no phibetur quis intetare
possessoriu retinende. h. d. Casus in terminis ptz et
dumfione. notabilia patet. Op. pmo ad primaz
partẽ: z videt qd aliquid sit cõe inter ppueratem et
possessione. nã vtrunqz est incorporeale. qd sic pbat.
ea q sunt iuris sunt incorporealia vt. s. de re. diu. l. j.
in fi. z in fi. de reb. cor. z in cor. s. si. sed dominium est
iuris: vt. l. ex hoc iure. Itẽ possessio est iuris. est em
ius in fi. de rei. vt. s. e. l. j. in prin. z ibi no. et no. p
Ly. C. e. licet z est tex. j. e. l. peregre. in princip. ergo
vtrunqz incorporeale. z sic hz aliqd cõe. Glo. soluit tri-
bus modis. pmo vt exponam? hic nihil: id est non
omne. nã lz in hoc cõueniãt. in alijs discoueniunt. vt
ecce istud ius non est dñum qd cadit in reb? corpo-
ralib? z incorporealib?: patet. s. si vñ sit. pe. l. q vñ sit.
Dicit em quis habere dominium per vñmstrucuz:
sed ius possessionis non cadit in incorporealibus vt
s. tit. pmo. l. si seruus. s. incorporeales. L. ete lz ista

sint vera in se. tñ illatio sequens non bene sequitur si
hoc modo intelligatur: id eo gl. soluit scdo modo si-
cut in ea habetis et bene er fm hoc bene sequit illa-
tio. Tertia solu. etiã potest esse bona: sed precedens.
malior: ergo. C. Secundo opponit glossa. certum
est quod dominium cepit a possessione. vt supra eos:
dem. l. prima. in princip. ex possessione enim habe-
tur dñu: et sic possessio est antecedens. dñu est pñs
nũc sic arguo. Ad positione cõsequẽtis sequit pos-
sio antecedentis. vt. s. de acquir. her. l. illud. s. de
peu. l. ad rē. z l. ad legatũ. ergo ad positione dñi se-
quitur positio possessiois tãqz sui antecedẽtis. et sic
aliqd hz cõe. glo. inculcat istud cõtrariũ cu primo tñ
sol. q dantur ad pñm non bene adaptant ad istud.
C. Sol. ergo sic illud qd dñum causet a possessione
fuit de iure pñmẽ? hodie aut fm nostra iura pot
queri dñum sine possessione vt in legato et in here-
ditate. vt in l. fi. C. de sacrosan. ecc. et qd no. de fun-
do do. l. si fundũ. Unde no est vñ hodie q possessio
de necessitate sit antecedẽs: dñu sit pñs. vel aliter
ar. pcedat in actu acqñitiois. s. no in actu retentiõis.
nã posito qd esset verũ qd no pot queri dñum sine pos-
sessione: certum est tñ qd pot retineri. C. Tertio ad
idẽ op. gl. q. ppueris no separat a possessione. vt. l. g.
pcuratorẽ. C. eo. glo. hic immiser istud cõtrariũ cu
pñmo: tñ sol. no bene adaptant ad istud. cõtrariũ. vñ
de dic q sunt separata quantum in se est vt hic. sed ex
voluntate cõcedẽtis q volebat vtrunqz cedere no se-
parat vñ ab alio. ita loquit ibi. ita sentit ibi glos. et
Ly. C. Quarto ad idẽ opp. extra. glo. j. de ver. sig.
l. interdũ ppueritate. z. C. Sol. fateor q aliqn verbum
possessionis accipit p ppueritate z cõtra. vt. l. cõtra
ria. et hoc accidit ppter mentẽ pferentis fm impro-
pua significacione. sed pprie loquẽdo aliud est pos-
sessorio: aliud ppueritas: nec aliqd habet cõe: vt hic cu
fi. C. Venio ad scdam partẽ vt cõter psequar secũ-
dam et tertiã particula. C. App. hic d. q petitoriu
et possessio retinẽde cõcurrunt. cõtra de rei ven. l.
ordinarij. de interdi. l. incerti. determinat. s. de iudi.
l. si de vi. l. huius timore legitur particula ista in glo.
nostra quinqz modis si bene inspicit. Pmo qd egi
rei ven. et succubui. Scdo qd nũc cu agro possessio-
riõ: et petitorio renũtio expresse. Tertio q saltẽ ta-
cite videatur renuntiare. Quarto q ago possessio
ratione possessionis post questite. Quinto quod ago
petitorio z possessio diuersis respectib? vt hic in
fin. gloss. C. Modo examinemus istas lectu. vñm
sunt in se vere. z qualiter cõgruant huic legi. et sic de
vna. l. habetis quinqz. Venio ergo ad primam z pio
solutione contrarij predicti hcc. l. intelligitur: quod
pmo egi rei vendi. z succubui z sic petitorium est fi-
nitum: nũc volo agere possessio: possum: nec ob-
stant contraria: quia illa iura prohibent concursum
petitorij z possessio: sed hic non concurrunt. sed vñm
post aliud intentatur. Secundo contra istã lec. in sta-
tur. ista lectu. supponit quod absolutioia lata in pe-
titorio non pte iudicat in possessione. contra imo ve-
deru quod causa proprietatis absõ: bear sibi cau-
sam possessionis. cum ea sint a totum finatur. vt no.
j. de interdi. l. secunda. s. quedam. ita etiam expref-
se tenet Dy. in possessio retinende in. c. quãd agẽ-
dam. de reg. iur. lib. vj. Sol. quantum ad propõitu

qñqz reus absoluit: q actor non pro-
bavit: tunc procedit iste intellectus si-
ne dubio: nam per hoc reus non pre-
sumitur dominus. s. de iure iur. l. j.
et si possessio in princip. Quandoqz
reus absoluitur quia probavit se do-
minum. z tunc loquitur l. contraria. z
dicitur Dy. quod preiudicat in posses-
sio. Quod autem Dy. sic intellexit
apparet ex verbis suis: dñz dicit aut
loquitur in possessio z excluditur p
exceptionem domini aut non. z. lo-
quitur ergo eo casu quo exceptio rei
iudi sapit exceptione domini: qd est
si est absolutus reus: qd domini? als
no: vñm aut hoc strverum patebit ex
sequenti contrariõ. C. Tertio contra
predicta opp. nam fm hoc licebit do-
mino turbare possessorem fundi: nec
ille possessor poterit se tueri per inter-
dictum vt possi. cuz dominus statim
excipit de dominio. qd videtur cõtra
l. vim facit. j. de vi. z vi ar. z cõtra j. gl.
que hoc expresse dicit scz q exceptio
domini no prodest si opponatur con-
tra agentem vñ possidetis. j. eod. l. si
de eo. s. fi. in fi. gl. solutio. propter pre-
dicta cõtraria do. Ray. dicebat Dy.
male loqui in possessio retinẽde. nã
ei non ob. exceptio domini. et credo
hoc esse verum. In vno tñ casu posset
procedere dictum Dy. i. quando in-
terdicto vñ possidetis vterqz habe-
ret de possessione pares probatiões
tuc enim obtinet qui de suo dominio
doceret. nam apparet possessio sua iu-
stior. ita tenet Ly. C. vñ possi. l. j. in pe-
nil. q. et scdm hoc glos. que est. s. de
iudi. l. si de vi. in fi. gloss. mag. que di-
cit qd exceptio domini ob. agẽti pos-
sessorio si de dominio quis est para-
tus docere incontinenti debet intelli-
gi agẽti in possessio adipiscende
possessionis non retinende. z quod sic
intellegerit illa glos. patet ex eo quod
ibi dicit exceptionem domini oppo-
ni secũdum regulam dolo facis: quia
petis z. per quod patet quod loquitur
de eo qui agit vt possessionem ac-
quirat: non de eo qui agit vt iam ac-
quisitam teneat. sic etiam debet intel-
ligi qd no. Ly. C. de edi. dñi ad i. toly-
len. l. secunda. C. Et igitur ista mate-
ria vñm absolutoia lata in petito-
rio pariat exceptione rei iud. in pos-
sessorio sit clara. sic distingue aut pos-
sessorium quod secundo proponitur
habet causam proprietatis aut non.
pmo casu sententia lata in petitorio
parit exceptionem rei iudica. in pos-
sessorio. vt infra de interdi. l. j. s. qui-
dam. z quod ibi not. C. Secundo casu

sessionem per casum illud. s.

De re pñmẽ. adde fm Alex. q ce teri trans euit cu hac sol. Bart.

A si quis a se fundum adde qd contrarium tenet Jo. de imo. hic Baph. cu. pau. de cast. hic in lec. paduana. et in lege permisceri. j. eodem referētis ita tenere Joan. and. et Host. in. c. ij. de causa pos. et proprie. Jaco. bu. in. l. incerti. C. de interdi. Anto. de bu. in. c. cu. de lectus. de causa pos. et proprie. et in. c. literis. de re. spo. Jo. an. andre. i. addi. spe. in. titu. de pe. apof. s. j. ver. sed quid si pro vno. apau. b. de cast. in. l. ij. C. de edi. diui a dri. tol. et cu. hac op. tanq. magis comū. transit Alexā. cui adde vidē dūz. d. d. p. c. cxxiij. in. pe. co. et cōsi. cccxj. circa fin. 4. hāc tamē comūnem opinio. l. imitat. secū dum Bal. ipse Alex. p. fer. z. de cem. fallē. tias quas per teipm. c. videre potes. Sed dum alleg. fede. consilio. c. lxxij. est mihi c. lxxij. z. dum ponit octauam fallentiam de prelato agente possessio recuperande vt non obrineat nisi constet de canonica institutione vide Paul. de castro consi. cccrv.

B si de eo. Alex. dicit qd minus in hoc potest sumeri Barto. qd in precedenti membro vt hic latet per eum.

C In petitorio. Adde quod in cōtrarium tenet Jo. cal. Anto. de but. in. c. cum dilectus. de causa pos. l. si ante. j. de excep. z. eorum opinio. dicit de iure veriorē Alex. ran.

D Contrariū credo. Ad se qd idē tenet Bar. in. d. l. si pro fundo. z. ibi etiam tenet idem Bald. z. in. l. j. C. comūnia de leg. Ant. de but. in. c. cu. dilectus. de causa pos. ymol. z. Bapha. cu. hic cum quibus concol. Alex. licet Ang. z. Ro. contra.

interdi. aut nō hz causam domini; z. tūc secus. vt. d. l. z. an eādē. s. si. Sumus expediti de puma lec. que licet sit vera tñ quantum ad hanc. l. continet diuinationem. nulla enim hic fit mentio de snia absolutoria. videamus aliam lec. C. de ca. lec. est qd ego nemo egi petitorio z. nunc ago possessio: sed petitorio renuntio expresse. dicitur hic qd possum. C. ad hanc lect. opp. pumo. de. l. ordinarj. z. l. incerti. C. de rei ven. Sol. ibi prohibetur cōcurfus petitorij z. possessio; sed hic non cōcurrunt; qd petitorio renuntiat. C. de ca. oppo. z. videtur quod nō possit renuntian petitorio. imo in eo cogitur p̄sistere. vt. C. qd et quando iudex autem. qui semel. Solu. aut vult desistere hoc est in causa non procedere z. nō potest in cōtrario. aut vult lit. in toto renuntiare z. potest: vt C. de pact. l. postq. liti. ita loquitur hic fm istā lectu. C. pro declaratione huius lect. pumo. quero vtrū et tali renuntiatione queratur reo dñmz quod erat penes actorem renuntiantem: ista qd est necessaria vt sciamus vtrum agentis postea possessio possit obijci exceptio domini; et videtur qd sic. vt dicta. l. postq. z. qd ibi no. in puma gl. quia in dubio videt renuntiare instantie z. liti iuris qd habet. z. sic videtur renuntiare domino. et per consequens queritur reo. Contrariū credo. per. l. si pro fundo. C. de tras. act. certum est enim qd per transactionem quis renuntiat iudicio. z. tamen per hoc non transit in reum dominium fundi penes eum relicti. vt no. C. de vscap. pro emp. l. pe. pro hoc. j. de exce. rei iudi. l. exceptio. et qd ibi no. ob. gloss. l. postq. quia debetis scire qd ius duplex est scilicet dominium. item rei vendi. que causatur a domino. modo per renuntiationem videtur renuntiare instantie z. iuri hoc est actioni seu vendicationi: vt per hoc cōtra me agentem ad rem habeas exceptionem pacti vel doli. vt. d. l. postq. z. l. nō solum. s. liberationis verba. z. qd ibi no. de lib. lega. iuri autem domini nō videt renuntiare. vt dicitis iuribus probatur. C. de ca. quero vtrum cum transio de petitorio ad possessionem debeam condemnari in expensis. Istam. q. tangit Spec. in. titu. de expen. s. iura. abs. s. si autem. ver. quid si suspensio petitorio. z. fm eum videtur licet dicitur: qd eo casu quo petitorio renuntiet expresse vel tacite. qd est quando ista iudicia non compatiuntur: tunc fit cōdemmandus in expensis. quasi temere vocauerit ad iudicium. a. s. de iud. l. eum quez. temere. si vero nō renuntiat. sed post petitorium proponit possessionem in casibus in quibus admittitur cōcurfus corū. vt. j. patebit. tūc ex eo qd possessionem pponit non cōdē natur in expensis: sed expectabit finis vtriusq. cause: cū enim legitime faciat penam nō meretur. et in hoc vltimo membro consonat Ly. C. de interdic. l. incerti. in. ij. q. qd satis est p̄babile. hoc etiam videtur tenere Jo. an. extra de causa pos. z. proprietate. ca. cum super. in. penul. gl. Et debetis istam lec. in se esse veram: quia tamen aliquid continet diuinationis: quia hic nulla fit mentio de renuntiatione. ideo videamus aliam lecturam. Tertia lectu. est quod hic proponendo possessionem retinende videatur tate renuntiare petitorio iam proposito. z. ideo possum agere. C. opponitur de. l. incerti. z. lege ordinarij. cum similibus. Solutio in illis prohibetur cōcurfus

curfus petitorij et possessio; hic vero non concurrunt. sed videtur renuntiatum petitorio. quod autē videatur renuntiatum probat glo. sic. Et qd possidet non datur rei vendi. vt in sti. de actio. s. et vero qd est. et infra vti possi. l. j. s. interdictum autem. sed ille qui agit interdicto retinende dicit se possidere. vt. d. s. interdictum. ergo per consequens videtur dicere se vendicationē non habere et ei renuntiare. ar. s. de le. cōmis. l. post diē. C. Audendū est qd vtrū hoc sit verum. ad quod dic. aut reus constitatur agentem vti possidetis possidere. et ista lectu. est vera tum p rationem glo. tum etiam quia constat me habere il lud quod a parte peto. ergo debet sequi absolutio ab instantia. vt in sti. de perpe. et temp. act. s. fina. et infra de solu. l. quoties. Si vero reus negat tunc nō potest actor: ab eo repellit exceptione. quasi videatur renuntiare. nam assertio actoris negata. z. per reum potest reo. nec ex ea potest iuari quam nititur impugnare. vt in. c. ex eo. de regu. iur. lib. vj. pro hoc videtur casus supra de probatio. lege cum de indebito. vbi ille qui negauit solutionem amittit presumptiones que pro eo resultabat ex actis partis aduerse. pro hoc facit quod solet dici quod quis nō potest niti ex positione negata. vt in Specu. de positio. s. viij. ver. sed secundum premissa. et isto casu ista lect. non procederet sed isto casu differretur petitorium in euentum possessio; vt ille qui succumbit in possessio; petitoris partibus fungatur vt in lege ordinarij. et lege incerti. C. Quero pro declaratione huius lectu. et glo. vtrum ille qui agit petitorio videatur renuntiare possessio quod habet et per consequens possessio iudicio: text. hic videtur dicere qd non. in contrarium facit: quia agendo petitorio dico aduersarium possidere et per consequens non me. per ea que dicta sunt: gloss. videtur tenere aut quis scit se possidere: et videt renuntiare possessioni: aut quis ignorat. et tunc non videtur possessioni renuntiare: vt not. infra vti possi. l. si duo. in prin. quod credo verum. nam cum simplex nuntiatio noui operis faciat nuntiantem perdere possessiones. vt supra de ope. no. nuntia. l. de pupillo. s. meminisse. et lege prima. s. in operis. multo magis proposito petitorij. vbi expresse dico aduersarium possidere. et per consequens me non. predicta vera in eo qui se scit possidere per seipsum: si vero possidet per seruum vel colonum tunc agendo rei vendicatio. non perdit possessionem. quam solo animo non potest perdere nisi alius ingrediatu. vt. j. eo. l. peregre. s. quibus. Itē predicta vera si agit respectu possessionis eiusdem quam scit se habere. secus si respectu alterius vel de tentationis. vt hic secundum vltimā lec. et istis duobus casibus potest procedere opi. lectu. de qua glo. hic facit mentionem. potes ergo ex predictis distinguere. aut ignorat se possidere et non videt renuntiare. aut scit se possidere: z. tunc per alium et idem: aut per se. et tunc aut agit respectu possessionis quam habet: et videtur renuntiare: vt supra dictum est. aut respectu alterius possessionis vel dubitatur. tunc dic vt. j. in vltima lectu. et sic debet intelligi gl. in sti. de actio. s. equē. in gl. q. incipit hec verba. zc. C. Sed quero quomodo potest contingere quod quis ignoret se possidere. dicit glo. hoc accidit in duobus ca-

A negata. adde eundē Bal. in. l. nō vtiq. de exce. z. Zinge. consi. mihi. civ. cautela tñ qd ex positione negata quis possit se iurare. vide per Bar. in. l. post legatum. s. de his qui. vt in di. et idē dicit Alex. esse de mente Bal. in. l. sunt. C. de repu. here. de eo qd respondere recusat. hoc est probabile. qd est tolerabilis ignorantia. vt infra pro suo. l. si secundo dicit glo. qd dicitur aduersarium possidere qui non possidebat. Istud dictum potest esse verum in re mobili quādo ego credo aduersarium possidere et ego possidebam: qd habita diligenti inquisitione cito recuperassem. vt. s. ea. l. iij. s. nerua. et j. e. l. peregre. in prin. Alias ex quo credo aduersarium possidere ostenditur me oblitum esse mee possessionis: et b qua obliuione perditur possessio. vt j. eo. l. si id qd in pri. et ibi no. j. de vscapio. l. furtū. s. fundo. sed precedens exemplum est magis aptum in hac. l. qd loquitur de re immobili: quod patet qd facit mentionem de interdicto vti possidetis. vide ergo istam lect. ita declaratam et in se veram esse et vtilem valde. tamen qd in se continet aliquid diuinationis cū non dicat hic in si. quod ignorauit se possidere. ideo videamus aliam lec. C. Quarta lect. est qd hic agit. vti possi. nomine possessionis que sita postq. cepit rem vendicare. C. oppo. de. l. ordinarj. et. l. incerti. sol. ibi non possunt cōcurrere petitorium et possessio; retinēde ratione cōtrarietatis. qd agendo petitorio dicebat aduersariū possidere. agendo possessio dicebat se possidere: quod eodē tempore non potest esse: sed hic cessat contrarietas ista ratione diuersitatis tēporis et ideo admittitur cōcurfus petitorij et possessio; . C. Secundo oppo. qd si reus cōtra quē agebat rei vendi. desijt possidere et possessio peruenit ad actore reus est absoluendus. vt. s. de rei ven. l. finautē. s. j. et. j. de solu. l. quoties. et in sti. de p. pe. et temp. act. s. ij. Solu. j. ego intel ligo qd hic secundum lec. istā: l. cōte. super petitorio: possessio deuenit ad actorem. et licet reus sit absoluendus de re ipsa: tamen durat iudicium vt feratur sententia propter fructus z. paratus et stip. de euic. et. l. vtiq. et ibi no. s. de rei ven. et. l. si a bonafidei. circa prin. et infra in. sol. si seruus. et secundum hoc concurrat hoc casu petitorij et possessio; retinēde. Sed qd hoc etiam continet aliquid diuinationis. licet in se vera sit. ideo videamus aliam lect. C. Quinta lect. est quod egi pe-

sauit possessioni vt ea nō possunt niti. et idē dicit voluisse pau. de castro. in. l. ij. eo. ti. Tu adde de. de ancha. cō. si. cccx.

De oblitū. Bapha. cu. dicit qd bar. pet. loquitur in rep. qd alibi id in hoc est reprehendit et qd melius loquitur in. l. si id qd. j. e. vbi dicit qd sola obliuio nō causat amissionem possessionis nisi in reueniat curfus tēporis abs seque qd dormiens amitteret possessio nē cōtra. l. is qd aīo. j. eod.

In se vera. add fm Alex. qd doc. cōmunit vident trāsi re cū gl. et Bar. exce pro uno. z. Ro. qd contrariū tenent.

titio. nunc ago possessio diuersis respectib9. vt clare ex plicat gl. fm 12. ista lec. tex. pcedit plane qd petito- riu no vr renuatiu possessio. Opp. de. l. incerti. et. l. ordinarij. sol. petito- riu et possessio retinende no cocur- runt qn respectu eiusde possessiois agi- tur: qd tuc actor est sibi ipsi su sed qn diuersis respectib9 pponunt cessat puetas r pcedit simul. hic est casus in. l. nra. C. s. hoc op. p rei ve. qd cosequr possessioe q est apd aduer- sariu. vt. s. de rei ve. l. officiu. Itē p in- terdictu vti pos. q turbor in cuius pte quoz naturalē q est penes aduersariu vt no. i. hac gl. r. s. e. l. clā possidere. s. q ad nudmas. et sic p vtriusq iudiciu idē cosequor r pntogor alterz eli- gere. nec admittit pcurfus. vt. j. de re. iu. l. nemo. ex his. s. quones. Timore hui9 iij. d. d. d. dicit fateor q no im- pedir cocursus rone puetatis. sed bñ impedir rone duplicat. qz p vtriusq iudiciu coseqret. ar. s. de le. j. l. hmoi. s. si istud est p mēte gl. nroru. pte rea ista lex esset iposita p bis et non reb9 tenēdo huc intellectū. Ad solutioē dñj dico q pendet ex opi. nrorz doct. aut em teneo illā opi. qd actio ad eā- dem rē cōpetēs ex diuersa causa pos- sit cumulari. quātz gl. in. l. edita. C. de 13. edē. et dñj. in. l. null9 plurib9. extra d. re. iur. lib. vj. et tuc opi. Aldr. est falsa opinio. Ad l. nemo. s. quones rideo qd ibi loquit qn cōpetūt plures actio- nes ad idē ex eadē cā: sed hic est di- uersa. ad. l. hmoi. s. si. dico qd si rone a legis inspicias nil facit. Hel rñ. vt dē- cit dñj. in. c. null9. in rñsione in. vj. ar. C. Si pō teneas aliā opi. q actiones cōpetentes ad idē ex diuersis causis nō possunt cumulari. quātz dē. r. l. y. vt no. in. d. l. edita. et tuc rideo p in- tentionē: qz nō est verū q rei ve. et in- terdictu hoc casu cōpetant ad idē. nā p rei vēdicationē psequor principālī vt pñtiet rē meā esse. vt. s. de p. cu. l. pōp. s. sed et his. de rei ve. l. ex di- uersis. s. j. et rei restō non venit iure a- ctiois: sed officio iudicis. vt. l. offm. s. de rei vēdi. qd offm hoc casu iudex si vult pōt nō exhibere cum videat me aliud remediū pposuisse. pterea p sñiam latā sup possessio declaratur me esse possessioē cuius r p hoc debe- re mihi restitui naturalē. Istud autē mihi pderit qz p hoc pbat meā vsu- cationē non esse interruptā: quā sola cuius possessio inducit vt no. dñj. ple- ne in. c. sine possessioe. extra de re. in. li. vj. Istud aut nō declarat in sñia la- ta in petitoia: et sic ista duo iudicia

ad diuersa cōpetūt. et sic ratio duplicitatis non ob- 12. Quero p declaratioē istius lec. qd si qd propo- suit petitoiu simplr et postea possessioiu simplr an videat pponere respectu eiusde possessionis an di- uersis respectib9 r vt q eodē respectu. nā possessio simplr plata intelligit de ciuili et naturali. vt. j. pro herede. l. ij. s. qd vulgo. et de vi et vi ar. l. j. s. de iur. c. l. tra videt q diuersis respectibus. l. primum iudi- cū rōne naturalis possessionis. fm rōne ciuilis. nā possessio simplr prolata a vulgarib9 intelligit de na- turali detetatioē: vt no. j. de ver. obl. l. stipulatio ista s. hic quoqz. Si igr in primo iudicio intelligit de na- turali. ergo in scdo de ciuili possessione. Et eitem p- uetate debem9 hac distinctioē adiuuari. vt in pri- ma ostōne. C. s. qbus. qd no. in. l. scripturas. C. de fi. instr. Itē ecōtra vr q primū iudiciū rōne ciuilis fm rōne naturalis. nā verbū simplr plati d3 itelligi in eū casum qd h3 iuris effectū. vt. j. de sol. l. si is cui. s. j. et similibus. sed ciuilis possessio est illa q h3 ciuile effectū. nā parat vsucationē et fructus acqstionē. vt no. s. e. l. ij. s. ex pno. et per dñj. in. d. c. sine posses- sione. extra de re. iu. in. vj. Si ergo pmiū iudiciū fuit ratione ciuilis scdm erit rōne naturalis. Quid dice- mus: dicerē esse inspiciendū cōiecturas si ex eis po- test apparere. vt puta si agit dñs cōtra eū quē dicit fructuariū vel emphyteorā petitoio et possessio. et intelligā petitoiu intentatū esse rōne naturalis q est penes aduersariū. possessioiu rōne ciuilis q est penes actorē. ar. s. loca. l. si vno. s. d. iure iu. l. sed et si posses- sou. s. itē si iurauero. j. de ver. obl. l. stipulatio ista s. hi qui. d3 si ex cōiecturis nō apparet t tuc dicit am- biguitatē fm actorē interpretandā arbitroz. et ei9 de- clarationi standū. vt. s. de iud. l. si qd intētiōne. r ibi no. j. de ver. obl. l. inter stipulantē. s. si stichū. qz a- ctor esset mortu9 dicta declaratio hmoi nō ptinget. vt no. in. d. s. si stichū. et de rei ve. l. pōp. scri. si frumē- tum. s. si. C. l. is igr lec. sic extruncatis ad materiā nrī. s. accedam9. t qro et reuoco i dubiū vtrū petito- riu et possessioiu possint eodē tēpore itētari. In hoc sunt tres opi. vna est Jo. r Alzo. q dicit nullū posses- souū cocurrere cū petitoio. vt. s. de iud. l. si de vi. C. de interd. l. incerti. de rei ven. lege ordinarij. C. quo. bo. lege fina. de edi. di. Adria. toll. l. ij. Scda fuit opi. Mar. qui dicit petitoiu et possessioiu retinende nō cocurrere rōne cōtrarietatis. cetera possessioia occu- rere: cū i eis nō sit cōtrarietas. vt. j. de vi et vi ar. l. cā- fundus. in. fi. et hanc opi. approbat decretalis. extra de causa pos. et proprie. c. pastoralis. et glo. sequitur eam. in. d. l. si de vi. Ad l. in cōtrariū alle. respōde vt ibi no. Tertia fuit opi. Pet. de bel. perti. qui dicit q nunq potuit cadere in capite suo quod petitoium non concurreret cum possessio vnde tenet quod omne possessioium possit cum petitoio intentari. hoc probat legibus et rationibus. Primo quia tunc cogitur quis vnam actionem eligere quando agitur ad idem: vt lege nemo ex his. paragraffo quoties infra de regulis iuris. sed possessio et pro- puetas sunt diuersa: vt infra vti pos. lege si duo in fine: ergo. r. Secundo quia tunc non admittitur concursus duarum actionum quando absolutioia lata in vna parit exceptionem rei iudi. in alia infra de exceptio. lege fundi. et lege fundus. sed hoc non

est hic: vt lege r an eandem. in. fi. infra de excep. rei a iudi. ergo r. c. pterea p hoc inducit. l. nulli. C. de iudi. Ad l. incerti. r ad l. ordinarij. r. l. exitus. j. respō- deo q nulla necessitas impedit cum cessat omnis re- gula impediens: vt. s. probatum est. sed ordo iuris bene impedit. qz si vult vt cōmodo possessiois opz q ppius declaratur quis sit possessor ex quo appare- bit persona petitois r rei. r istam opi. dicit Lyrus esse verā: sicut euangelium. vt ipse refert in. l. ordina- rij. vbi istam opi. latius ponit. Mihi autem videtur istam opin. pē. esse falsam sicut iudas scharioth. nā non solum ordo sed etiam omnis regula impediēs cumulationem seu concursum duarum actionū erit reperire inter petitoium r possessioium. Tres tēn- su ut regule impediētes. prima si sunt contrarie. se- cunda si electione tolluntur. tertia si absolutioia in 16. prima lata parit excep. rei iudi. in secunda. vt plene no. per dñj. in. c. nullus pluribus r per Lyr. in. l. edita. Prima cōtrarietas adest cum proponit petitoium et possessioium retinende eodem respectu: vt. s. di- ctum est pluries. Secunda potest esse. s. q electione tollantur vt nor. per glo. C. de codicil. l. si in ver. mo- re. qd pōt esse. pone exemplū si propono rei vendi. scien me possidere videor renuntiare possessioni. r sic per cosequens possessio retinendē si mihi com- petit pzo ea. vt plene dicitur est supra in tertia lect. et sic electione tolluntur. Tertia regula potest ha- bere locum. nam absolutioia lata in petitoio parit exceptionem rei iudi. in possessio in multis casib9 vt plene dicitur est. s. in prima lec. Item potest ad- di regula quarta impediens. s. quando per positio- nem secū de actionis videtur actor se afferere habe- re qd petebat in primo: tunc videtur primo iudicio renuntiatum: nec admittitur concursus. vt ar. instrit. de perpe. r tem. act. in. fi. qd potest accidere in posses- sou r petitoio. casus est hic in hoc. s. fm tertia lec. Item pōt esse quinta regula impediens. s. ratio du- plicitatis. quia per vtramq actionē idem consequi- tur vt dictum est. s. circa quintam lec. huius. s. Itē est sexta regula impediens. s. ratio ordinis. s. quod pet. faterur. apparet ergo q non solū ordo iudicij: sed etiam vigens necessitas propter iuris regulas impedit concursum petitoij r possessioij. dico ergo opi. Mar. r nostrorum glof. r illam decretalem pa- storalis. esse fundatam super veritate. tamen quia istud non est sic indistincte intelligendum. istud exa- minandum putau per. vj. combinationes. Prima quando vnus r idem primo proponit petitoium. se- cundo possessioium. Secunda quando vnus r idem proponit primo possessioium. secundo petitoium. Tertia quando idem simul r semel proponit vtrum qz. Quarta quando vnus primo petitoium. alius secundo possessioium. Quinta quando vnus propo- nit possessioium. alius secundo petitoium. Sexta quod simul r eodem tempore vnus proponit petito- rium alius proponit possessioium. Septima quādo proponit vtrqz petitoium r possessioiu. Et aduer- te q intelligo de possessioioz petitoio respectu eius- dem. si enim respectu diuersarum rerum tunc sine dubio admittitur concursus qz cessarent omnes re- gule impediētes: r hoc de iure nostro. h3 de iure ca- nonico si quis proponeret interdictum recuperāde a

Obstare regula. adde q ang. dicit videri qd hoc dicitur Bar. nō pōt pcedere qz Bart. eqparat casum in quo qd de pnti h3 ius ad casum i quos sperat ha- bere de futuro q nō debet eqparari: r h3 finia sit la- ta absolutioia in petitoio pariat ius de pnti po- test oppo- ni exceptio dñj: s3 qd nondū est lata: s3 spe- ratur ferri est ius de futuro. qe poterit ap- pellari et si ferri abso- lutoia p- quā decla- ratur dñj reū r p ap- pellationē d3 suspen- sum vel ex- tinctū pro- nuntiatū. l. j. ad tur. c. venies. de iure iu. ergo nō pōt ar- gui iure p- senti in id qd est in fu- turo. Alex. tñ conatur respōdere huc funda- mento qd ipse tñ se- cur9 est in l. ij. s. si ser- uis. s. eo. impugnan- do pau. d. cast. de eo qd ibi di- cit qz occi- dens de p- rimo ban- niendū nō d3 pñiri si iuste ban- niēdus ve- niēbat.

C. s. fina. Adde ale- xā. q cum hac doctri- na Barto. nā seū an- ge. hic do. Ant. in. c. cū dilect9. d. cau. pos. et Bal. in d. l. ordina- rij. inquan- tū autem Bar. dicit standū de clarationi libellant: Raph. pu- tat pñitariū qd absqz dclaratio- ne debeat posse pro- cedere. de quo hic p Alexan.

tim speraretur absolutoria: que statim parit exceptione rei iudicate. et illo casu dicta decretalis pcederet secundum iuris rigoris: alio procedit de equitate canonica. Item videtur obviare combinationi huic regula duplications. quia per vtriusq. iudicium videtur admitti idem petitio. **S** 19 respondeo: vt dixi supra circa quinta lecturam: alias regula non obstarit vt euidenter apparet. **S** 20 **S**ecundo videmus quando proponitur possessio recuperande possessionis: et dic quod admittitur concursus secundum opti. glo. veram vt dicta. l. cum fundus. in fi. j. de vi et vi arma. Nam cessant omnes regule impediens: nisi sit conclusum in petitio de iure canonico: vt. d. c. pastoralis. Sed huic videtur obstaratio ordinis: nam videtur incertum quod quis debeat obprobationis subire in petitio: aut est verum est quod reus contra quem agitur possessio recuperande possidet vitiose: q. spoliatur: tunc talis possessio eum non releuat ab onere probandi: et incumbit onus probandi: vt C. de probatio. l. vis eius. Aut non est verum: et tunc eum releuat et onus probandi incumbit actori: vt. C. de re iud. l. fin. et sic videtur q. ratione ordinandi iudicij debeat primo cognosci super possessio. Respon. aut actor qui proponit petitio et possessio: rium sponte vult vtriusq. probare et procedunt dicta iudicia sine dubio: aut dicit se non debere probare in petitio cum reus possidebat violenter. et tunc sine dubio suspensio petitio procederet super possessio: vt apparet cur onus probandi incumbit casus est in dicta. l. vis eius. et melius d. de lib. causa. l. liberis. §. si. alie autem regule non obstant. **S** 21 **T**ertio videmus quando proponitur possessio retinende possessionis. et dic aut ista iudicia proponuntur ratione iuris incorporalis: vt seruitus pro qua potest competere interd. retinende: vt. l. si cui. §. aristo. §. si serui. vendi. et not. j. vt. pos. l. j. post. p. inci. Tertio non est impedimento regula contrarietatis. Item confessio datur ei qui est in quasi possessione seruitutis: vt §. si serui. vendi. l. et si forte. §. sciendi. et §. si vult. pe. l. vult. §. si. als. pen. vnde non est sibi contrarius. Hoc igitur casu siquidem actor sponte vult in quolibet iudicio onus probationis subire certum est quod dicta iudicia

procederent: cum nulla regula sit impedimento. sed si actor propter possessionem quam habere se asserit vellet ab onere probandi releuari fin ea que not. §. si ser. vendi. l. si cui. §. sed si queratur. tunc necesse habes dicere debere prius iudicium super possessio agitari ratione ordinis: vt ex hoc appareat quis debeat onus probandi subire: vt. j. vt. posside. l. prima §. hoc autem. Si vero iudicia proponuntur ratione rei corporalis. tunc aut proponuntur diuersis respectibus puta egi rei vendica. ratione naturalis possessionis que est apud te postea agovi possid. ratione ciuili turbate que est apud me: vel eoduerso egi rei vendi. ratione derentationis: ago vt possidens ratione ciuili et naturalis possessionis que est apud me: tunc ista duo iudicia concurrent. cum nulla regula sit impedimento: vt hic secundum quintam lecturam et nota. in. §. qui ad nudinas. et hoc tenet Dyn. et omnes. Si vero ista iudicia eodem respectu proponuntur: tunc dico possessionem cuius respectu intendo possessionum mihi quesitam postquam proposui petitio: in ista iudicia concurrent. casus est hic secundum quartam lecturam. quod intelligi: vt ibi dixi. Aut ago ratione possessionis quam dico me habuisse tempore intentati petitio: et tunc aut possidebam per meipsum et sciebam me possidere: non potero postea intentare possessionem retinende: quia intentando in eligendo petitio: video: renuntiare possessioni quam habebam: et per consequens possessio quod mihi pro ea competit: vt nota. j. vt. pos. l. si duo. in principio. et hac glof. et dixi supra circa tertiam lecturam et sic est impedimento regula quod electione tolluntur. Aut possidebam per alium vel ignorabam me possidere. ita quod proponendo petitio: non video: renuntiare possessioni secundum ea que dicta sunt. et tunc si modo propono possessionem retinende asserens me possidere bene possem proponere. sed non procedetur simul super vtroq. iudicio. Aut enim reus confitetur me possidere. et tunc video: tacite renuntiare petitio iam proposito. casus est hic secundum tertiam lecturam. procedetur ergo solum super possessio: et iudicis ad quid cum reus confiteatur me possidere: et tunc dico ad hoc quod fiat condemnatio in interesse quantum interest mea me non esse turbatum. vt. l. si duo. in fine. j. vt. pos. Si vero reus negat me possidere. et tunc non videtur renuntiatum petitio: secundum ea que dicta sunt in tertia lectu. non tamen poterit procedere super vtroq. obstante regula contrarietatis. sed suspensio petitio procedetur solum super possessio. et ita potest intelligi. l. incerti. et. l. ordinarij. et. l. si de vi. secundum intellectum glo. Tu dices istud vltimum videtur male dictum. nam. l. ordinarij. et. l. incerti. impedit concursum petitio: et possessio: ratione ordinis non ratione contrarietatis. et ideo dicitur. ordinarij iuris est. et. in. l. incerti. dicitur ex hoc ordine. et. Respondeo regula contrarietatis facit ne possint simul intentari vel simul procedi: ratio seu regula ordinis facit vt possessio: precedat et sequatur petitio: vt loquuntur dicte **S** 22 **I**tem vnum volo te scire in hac combinatione et in omnibus alijs quod vbiunq. possessionum quod proponitur haberet causam dominij: tunc non

concurrat cum petitio obstante illa regula q. absoluto rra lata in vna parit exceptione rei iudicate in alia. vt. j. de interd. l. ij. §. quida. Nunc vtr per quot trames deriuatur ista subtilis et obscura materia. **S** 23 **S**ecunda combinatio q. vna et idem primo ponit possessio: scdo petitio: et sic e conuerso ad p. muer dic aut possessio: primo. postitum fuit adipsicende possessionis. et procedit nisi electione tollat. vt. §. proxime dictu est. multo magis cu absolutoria lata in primo. s. possessio non pariat exceptione rei iudicate in scdo scz petitio. vt. j. de exceptio. rei iudicate. l. et an eandem. §. si. si vero fuit possessio: recu perande: et tunc idem q. s. q. concurrunt: nisi actor vellet releuari ab onere probandi. vt. l. vis eius. et. §. dicitur est. Si vero fuerit possessio: retinende. tunc aut ista duo iudicia sunt respectu iuris incorporalis. et idem q. s. Aut respectu rei corporalis. et tunc aut agit diuersis respectibus. et concurrunt: aut eode et tunc aut petitio riu secundo loco intentat rone possessionis qua dicit se post intentatu possessionum perdidisse aut dicit se ea perdidisse ante intentatu possessionum. primo casu aut dicit se perdidisse ante lite contestata sup possessio. et vt renuntiare possessio: aut post lit. contest. et tunc procedit vtriusq. iudicij ratio q. possessio: retinende datur ei qui lit. contesta. tempore possidebat. vt in sti. de interd. §. sed hodie. et. j. vtrubi. l. j. Secundo casu proponendo petitio: videtur possessio: renuntiare per ea que dicta sunt circa tertia lect. **S** 24 **T**ertia combinatio est q. vna simul et semel proponit vtriusq. et in hac dic aut proponit petitio: et possessio: foui adipiscende vel recuperande et idem q. s. per omnia aut petitio: et possessio: retinende. et tunc aut ratione iuris incorporalis et idem q. s. aut rei corporalis. et tunc aut diuersis respectibus et procedunt aut eode respectu. et tunc per regula contrarietatis impeditur concursus et propter regula ordinis procedit possessio: vt dicitur est. **S** 25 **Q**uarta combinatio est quando vnus primo petitio: alius scdo possessio: proponit. et si quide pponit possessio: recuperande vt ago contra te rei vendicatio. tu secudo contra me interdico vnde vt vel alio possessio recuperande et si quide agis tu ratione violentie qua dicit post susceptu iudicij super petitio tibi illata et potest hoc fieri. vt. C. si. regundo. l. si cofiterit: et pcedet vtriusq. iudicij. aut proponitur iudicij recuperande rone violentie illate ante petitio: propositu. et tunc aut proponitur diuersis respectibus vt vendico: q. derines vel ciuilitate possides. tu possessio: foui intentas: q. dicit te spoliatu esse possessio: saltem naturali. tunc illa iudicia procedunt ar. huius. l. secundum quintam lect. aut proponitur eodem respectu. et tunc aut ante lit. contest. aut post. primo casu potest proponi et solum super possessio procedi tur suspensio petitio: ratio quia causa spoliationis est privilegiata vt de ea ante recognoscatur q. de pro puetate cum spoliatus ante omnia sit restituendus. vt. C. ad. l. iuliam de vi. l. si quis ad se fundum. et si p vim vel alio modo. lege prima. et no. infra de vi et vi ar. lege prima. in princ. et hoc intelligo verum etiam si reus in initio petitio: fuisse confessio: se possidere cum ante litem contestatam liceat penitere. vt supra de rei vendi. lege is qui se obtulit. Secundo ca-

tu quando proponitur post lit. contest. super petitio. aut in petitio respodit se possidere: et non poterit agere possessio: recuperande: quia esset sibi contrarius. ergo. et. C. de fur. lege prima. Aut non respondit: quia non fuit interrogatus. et tunc potuit proponere possessio: recuperande: nec per hoc super se debetur in petitio. **S** 26 **N**am illa exceptio q. prius cognoscatur de causa spoliationis est dilatoria et sic non potest opponi post lite contestata. vt. C. de excep. l. si. de pbatto. l. excep. et quis sit effectus huius iudicij quado ille q. conuenit non possidisset nec fuit interrogatus. habes glo. notabilem. infra de excep. rei iud. l. si a te. §. j. **S** 27 **E**st modo videndum qd si scdo proponitur interdico adipiscende possessionis: et dic aut ista iudicia proponuntur diuersis respectibus: et non est dubium q. pcederet. aut eode respectu. et tunc aut reus illud pponit ante lit. pre. sup petitio: et potest in petitio non pcedere. ro q. reus proponendo tale interdico negat se possidere. ergo. et. §. si rei ve. l. si. aut re. pponit post lit. contest. et tunc aut reus ante rudit se possidere aut no. vt. §. proxi. dictu est. **S** 28 **R**estat q. pponit interdico retinende. dic aut pponit diuersis respectibus et pcedit vtriusq. iudicij. **S** 29 **I**tem si reus agit interdico vti pos. et q. actor eu turbat: et in q. etat: non tamen se possidere contendit actor. constat enim q. p hoc potest intentari vti pos. vt. l. si duo. §. ite videam. j. vt. pos. et no. p. glof. C. vti pos. l. j. **N**o em video qd repugnet qn ista iudicia pcedat. aut agit reus vti pos. respectu eiusde possessionis. p qua conuenit q. actor asserit se possidere. s. nunc cu ipse actor conuenit vti pos. et tunc aut actor asserit se possidere ea possessione qua habebat ante intentatu petitio: et tunc suspensio petitio: solum sup possessione pcedit q. actor est sibi contrarius. ite rone ordinis. ite q. si veru est actoris possidere vt esse renuntiatu petitio: vt h. §. iij. le. Aut asserit se possidere possessione sibi postea q. sita et tunc poterit vtriusq. iudicij pcedere. ar. huius. §. fm. quartam lect. **S** 30 **Q**uinta combinatio est q. vna primo proponit possessio: alio scdo petitio: et sic e conuerso ad pcedentem. et dic si possessio: primo propositum fuit possessio: recuperande. et tunc aut petitio: secudo proponitur per modum agendi et non potest: quia ille intentando possessionem talene gat se possidere. ergo non conuenitur petitio. vt supra de rei veni.

Obsta te illa regula. ad q. op. opt. bar. trasti Bal. in. l. edita. C. de ede. et do. abb. in. c. pastoralis l. de Bar. metionez no faciat. Sz Lald. et Ant. de but. i. c. ch dilect. de ca pos. de cat hoc pcedere qn pu est m tentatu petitio: et se cudo possessio: et tuc no admittit amulatio. sz ibi primo est interatu possessio: rium. scdo petitio: dicunt ipsi no vt veru quod dicit bar. vnde Ale. pcor. opt. videp te ipsum.

C. l. vis eius. adde q. imo. dicit q. hoc dicitur bar. est contra. c. significauerunt. de testi. vbi litera videtur innuere q. actor non obtinebit in petitio nisi alr pber q. non pot iudex declarare illu esse domum nisi alr cōster. l. de qua re. de i. c. euz ecclesia. de causa pos. pterea sibi imputare dz actor q. no est secutus iuris scd sulti psiliu in. l. is q. de testi. et euz hac opini. quam dicit Alex. fuisse host. in. c. b pastoralis. de ca poss. ipse trasti. **C** contra rietatis. ad de Bal. co sil. c. c. l. j. libro.

l. si. Itē qd cā spoliationis est priuilegiata vt ante de ea cognoscat. vt. C. si per vim vel alio mō. l. i. ad. l. i. i. de vt. l. si quis ad se fundū. et. C. loca. l. si qd cōductionis. Aut pponit per modū excipiēdi. et tūc aut ille q agit possessio- fono vult ante de illa causa spoliatio- nis cognosci: et non cognoscat de do- minio: eadā rōne: aut assentit qd sup illa exceptione dñij cognoscat et co- gnoscatur simul de vtroq; vt extra d resti. spo. c. f. l. i. em suo iuri renuntiare. vt. C. de pac. l. si qd in p̄scribēdo. Aut possessorū primo intentatū est posses- sionū adipiscēde. et tūc aut petitorū. scōo intentat diuerso respectu et pōr: aut eodē modo et non pōr: qz ille qui pponit tale interdictū negat se possi- dere: ergo vt. d. l. si. nisi forte cōue- niretur rōne possessōis postea q̄site. si vero primo ppositū fuit possessōiū retinēde. tūc aut iste qui scōo ppo- nit petitorū agit diuerso respectu: et procedunt iudicia: aut eodē respectu et tūc prius cognoscatur de possessio- ne. nō enim simul cōcurrūt rōne cō- trarietatis et rōne ordinis. et sic etiā potest intelligi. l. incertū. tamē hoc ca- su cognitio sup possessōe facilis erit nam iste qui scōo pponit petitorū vt renuntiare sue possessōi quā pmo se habere assererat. vt. s. dictum est. ideo iudex illum qui possessōe agit pronuntiabit in possessōe potiorē: nisi possideret vi clam vel precario.

a Cā a- cta. adde- tu z aduer- te hic de- ctū Bart. qd allegat pro no. ma- thesil. suo no. clj. z se- quitur etiā Alexā. de imo. m. l. ij. circa ff. C. de eden. z in p̄. lxxij co. pe. in. j. volu.

tem. et. s. de iudi. l. inter litigantes: et. C. de rei ven. l. ordinarij. et ibi glo. j. z fi. tangit hanc cōbinationē. tangitur etiam in. l. incertū. per glo. expressus p̄ Ja. de are. ex his remanet declarata ista materia et pa- tet qz opti. p̄e. nō est vera. et p̄s in gl. in. l. incertū. que tāgit istas cōbinationē qz nō dicit ex toto perfecte. ¶ Scōo quero vtrū in casib; in quib; dicta iudi- cia dixi non cōcurrere: sit necesse qz opponatur exce- ptio vel an si non opponat iudicia sint nulla: vel sal- tem reus veniat absoluendus. Ad qd dico qz dicta iudicia nō concurrunt qñs rōne ordinis vel prela- tionis. et isto casu si nō opponatur iudicia procedūt et valent. vt. s. de euc. l. si mancipium. §. j. et ibi not. et etiā no. C. cōmuni diu. l. ij. et est rex. extra de ordi. cog. c. cū dilect; dz ergo isto casu opponi exceptio. Quādoq; non cōcurrunt: qz absolutio lata in vno parit exceptionē rei iudi. in alio. et isto casu etiā dz opponi exceptio alias pcedit iudicia. vt. l. si dicit. z. l. fundū. j. de excep. expressus eo. ti. generaliter fm se- cundam lectū. Quādoq; impeditur concursus: qz electione tolluntur. et tūc aut ista duo iudicia pro- ponunt simul aut successiue vnum post aliud. primo casu debet opponi: als procederet iudicium: tamen vna perceptione debet esse cōtensus. arg. j. quorum leg. l. j. §. quia autē. si enim ex aduersarij contuma- cia admittitur concursus: multo magis ex ipsius cō- sensu qui ex taciturnitate p̄sumitur. pro hoc. C. de anna. excep. l. si. et qd ibi no. sic videtur intelligere l. yn. C. cōia de leg. l. fina. in p̄nci. in p̄mo contra- rio. vbi dicit quem debere cogi ad eligendum par- te instante non alias. Secundo casu quando succe- dit siue tunc non est necesse quod opponatur exceptio: nam cum primum iudicium fuit p̄positum: ad se- cundum aditus iure ipso p̄clusus. vt. C. de coa- dical. lege finali. ideo in secundo sine actione p̄per- tur. possit tamen opponere exceptionem facti seu intentionis. Sit tamen cautus reus vt acta p̄iudi- cii in secundo producat. nam acta etiam inter eaf- dem personas non p̄bāt in alio iudicio: nisi quis- eis vtatur. vt lege cum antea. paragrapho finali. C. de arbit. pro hoc dicta lege generaliter. infra de ex- cep. secundum secundam lectū. Si aliud diceret se- quere quod iudex de facto suppleret quod est fal- sum. Quādoq; impeditur concursus rōne cō- trarietatis. et dic aut; contrarietas apparet in vno z eodem iudicio aut in diuersis iudicijs seu instātijs. primo casu potest iudex ex officio suo respicere li- bellum: vt lege prima. supra de offi. assēs. item etiam pars potest opponere et repellitur actor. vt lege pu- ma. codice de fur. et si seruus extero. lege prima. vel si pars vel iudex nihil dixerit fed processum est su- per libello dicta continentē contraria. tūc aut in- processu etiam continentur conaria et sequitur ab- solutio etiam parte non opponente: ipse enim se ex- cludit: vt lege secunda. §. sed si alius. infra quādo- do appel. sit. argu. C. de fid. instru. lege scripture. z in- fra de regulis iuris. lege vbi repugnantia. Si vero processus non continet contraria. sed in eo vnā par- tem contrarium. elegit tūc valet processus et su- per eo erit iudicandum. argu. dicta lege prima. §. qz autem. j. quorum leg. i. inducendo. vt. s. nā ibi loquit- in actis cōtrarijs: vt no. glo. in. l. j. C. de fur. arg. d. l. s.

C. de anna. excep. z imputet sibi reus qui non oppo- nit. Secundo casu quando contrarietas apparet ex diuersis iudicijs seu instātijs: tūc aut ista iudicia in- tentantur diuersis temporibus: aut simul z eodem tempore. primo casu dic qz quādoq; sunt contraria que electione tolluntur: tūc est intrare in illam. q. difficilem an tollantur ipso iure: vel ope exceptiois de quo per l. yn. C. de fur. l. j. in. v. qd. Si dicas tolli ope exceptionis est necesse quod opponatur exce- ptio: si vero ipso iure tūc est idem quod supra dixi in his que electione tolluntur vt patet in. d. l. j. C. de fur. Et potest poni exemplum in hac materia eo ca- su quando eligendo petitorum p̄cluditur via ad possessōem retinēde: vt. s. dictum est. Quādoq; contraria sic se habent quod non tolluntur ele- ctione simpliciter sed inētando secundum iudiciū renuntiatum primo. exemplum. s. de mino. l. si filius. j. responso. z hac. l. fm tertiam lect. tūc in primo iudicio cui videtur renuntiatum debet opponi exce- ptio que ex tacita renuntiatione queritur. vt. C. de pact. l. postq; lit. s. de libe. lega. l. non solum. §. libe- rationis verba. z ibi notatur. Si vero intentatur si- mul z eodem tempore tūc est intrare in aliam que- stionem: an in cōtrarijs impediatur natiuitas actio- nis an solum exercitium: si impeditur natiuitas qd tenet. per. C. de fur. l. j. in. iij. q. non est necesse quod opponatur exceptio: quia non comperit actio: factū tamen debet in iudicio p̄bari fm ea que dicta sunt. Si vero non impeditur natiuitas sed solum exerci- tium quod videtur tenere glo. in. d. l. j. C. de fur. tūc debet opponi exceptio que a rōnem elideret. als imputet sibi qui eam non opponit. C. sen. ref. nō pos. l. peremptorias. de proba. l. excep. Lutus est ergo hoc casu excep. opponere. ¶ Tertio quero in unqd in possessōe p̄quiratur lit. contest. vel non: z sic an reo absente ante lit. contest. possit perueniri ad dif- finitiuam sententiam. Glo. tenet qz requiritur li. cō- testa. C. si per vim vel alio modo. l. fina. in vlti. glof. Suiel. de cug. disputauit hoc multum late. s. de in- integ. resti. l. omnes. z tenet contrarium per suas ra- tiones quas infra subiiciam. Ad hī videtur Suiel. male dicere. z contra text. z glof. quas ipse allegat. Dic ergo sic. aut iudiciū possessōum dirigitur con- tra incertam personam. z non requiritur lit. contest. vt. C. de edict. diui adriani tollen. l. fina. Aut dirigit- tur contra certam personam: z tūc regula est qz re- quiritur lit. contesta. hoc probatur in iudicio retinē- de possessōis per tex. in lit. de interd. §. hō dicit. et j. de tri. actus p̄ ma. l. j. §. annus. z ibi no. z. j. vtrōbi. l. j. in fi. z ibi no. in prima glo. Et idem in iudicio adi- piscēde: vt. j. quorum leg. l. fina. in fine. z ibi not. in vlti. glo. in. d. l. fina. idem in inte- dicto recuperāde: vt in vltima glo. in. d. l. fin. C. si per vim vel alio mo- do: z ibi nota. z hoc argu. videtur sententia alibi glof. j. de vi z vi arma. l. si de fundo. Item in interd. ex- hibitoijs no. j. de tabu. ex p̄. l. locum. §. si tabule. in glof. que est super verbo detinet. Infra regula f̄sa lit in possessōe que datur ex interdico carboniano: ibi em licet missus cōstituat possessor: vt no. s. ad carbonia. l. ij. §. missus. in illud iudiciū tractat sum- marum. vt. l. ij. §. cause. eo. ti. Ratio pōt esse duplex. prima ratio: pupilli. vt. l. j. §. z generaliter. s. de v̄-

tre in pos. mit. Secundo quia dicte possessio is cō- modum sine aliquo iudicio perdit adueniente pu- bertate nisi caueat: vt. s. ad carbonia. l. de bonis. §. fina. Item illud quod dicit Suiel. qz reo contumace deuenitur ad diffinitiuam lite nō contest. est primo p̄. l. ij. §. pen. j. de lib. ho. ex p̄. S; ipse r̄idit qz ibi iō: qz nō poterat haberi possessōe i penite. qz liber hō exhiberi petebat: s; illud nihil est. qz ibi poterat ha- beri illud qd per interdictū petebatur scz liber hō mo exhibeat z dimittatur. nisi diceret liberrū hō- minem ibi non apparere. sed istud est diuinare. Itē eēt contra gl. l. fi. C. si per vim vel alio modo. Item cōtra id qd no. s. de ope. no. mun. l. si prius. in vi. glo. que est additio. z qd not. l. i. in summa vti possi. in fi. z l. y. C. vti poss. l. j. in fi. qui dicitur qz reo contuma- ce transferretur in eū onus probandi: non autem per- uenitur ad diffinitiuam. Teneamus ergo glof. nō- stram. Ad rationes Suiel. respōdeo primo dicit ipse: qd cā possessōis est momentanea z sicilis. ergo zc. vt. C. de sen. ex peri. reci. autem. nisi breuior. respon- deo factum est qz sit vilis: vt no. C. si de momē. pos. l. j. in fi. p̄me glo. Secundo probat. possessio perditur negligentia: vt. j. de vsuca. l. furtum. §. j. z ibi no. et in lit. de vsuca. §. quod aut. multo fortius ex cōtu- macia que p̄ponderat culpe: vt. s. ad. l. aquil. l. itez si obstrit. Respon. illud magis contingit ex obli- uione que inducit depositionem animi quam ex ne- gligentia vt ibi no. que ratio hic cessat. Tertio pro- bat. sententia lata super possessōe equiparatur sen- tentie late sup scōa appellatiōe: qz sicut nō h; tertio prouocare tra nō licet pro iocare a f̄na possessōi: z f̄na appellatiōis pōt dari lit. nō cōtest. vt. l. fina. §. illud. C. de tempo. app. r̄ideo illud ideo qz lis con- testata fuit in causa principalitad quā cōtestatiōe omnia reducuntur per appellatiōe: vt. C. de pur. l. ita deum. Præterea ibi dicit text. z glof. ergo in contrarium ius cōmune: z sic facit pro nobis. Quarto probat quia proceditur cū non legitima persona: vt. C. qui le. per- so. l. momentanee. ergo defectus vnus persone nō vitiat: z sic nec lit. cōtest. R̄ideo qz istud argu. nō cō- cludit non enim sequitur. ista causa h; vnū speciale: ergo aliud imo magis cōcludit cōtrariū ne duo spe- cialia habeat: vt. C. de do. p̄missi. l. j. Quinto pbat in petitorio cōtra reū cōtumace fit missio in posses- sione z trāsfertur possessio: h; ad hoc p̄ncipaliter nō agatur: multo magis in possessōe vbi ad hoc p̄nci- paliter agitur. Respōdeo illa possessio de factū res- cuperatur infra annū vt. l. si quis emp. §. penul. C. de p̄scri. rec. an. sicut dictum est in possessōe carbo- nis. Et si dicit post annū parat p̄iudiciū in agnum vi- co illud propter nimiam cōtumaciam vt statim di- ca. Sexto quia cōtumacia p̄is proceditur ad dñij trāsfatione: vt. s. de dā. l. si finita. §. iul. z. l. prous offm. in p̄nc. multo magis ad trāsfationē possessō- nis. r̄id. illud p̄pter nimiam cōtumacia: qz patet qz se interponi primum z secundū decretū. nā z hoc idē fa- teor: qz ex secūdo decreto trāsfert possessio. Septi- mo probat in possessōe adipiscēde per casum. l. C. de edic. diui ad r̄a. tol. l. fi. Respōdeo illud possessō- rii non intentatur cōtra certā personā: nisi sit legi- mus cōtradictor: vt. s. dictū est. ¶ Ratio pōt in

fiam cum ab isto possessore liber vel dominus non habeat causam no potest uti accessione successoris. h. d. C. oppo. et videtur qd etiam possessionem non questiuu possessou extra rem vel operam suam. vt. l. j. §. per eu. supra eodem. solu. questiuu qd animo gessit sicut cuilibet extraneo. vt lege si me in vacuam. infra eod. C. opp. j. e. l. si iusta. sol. vt ibi.

Questiuu non cotinua non datur accessio hoc dicit. C. opp. 3 alta causa est emptoris qua heredis. vt. l. an vitium. j. de diuer. 2 temp. p. scrip. coniuucta. l. cum heres. eo. titu. So. quo ad alia loquitur ibi. C. Que ro si heres fuit malefidei: defunctus bone an noceat. Glo. hic quod no. se cus in emptore. vt hic in glo. proba tur. j. titu. j. l. heres. in pun. Sed con tra. s. titu. j. l. questiuu. §. j. sed ibi lo quitur quo ad acquisitionem fructuu hic quo ad prescriptionem.

Non autem Legit in glo. 1 puma lectura non applaudeo litere: 2 nisi dicas ecomerfo illa dicitur iun cta moui quam habuit per se. illa no dicatur iun. ta que fuit autous sui. se cunda lectu. non procedit: quia no di uersificat possessionem: sed qualitate possessionis. Tertiam lect. quidam te nent: sed certe leges quas allegat lo quuntur quando quis desinit posside re per morte tunc utilitatis causa. 2c. vt. j. t. j. l. ceptam. Glo. dicit qd de sijn possidere in vita. et ideo licet non daretur accessio defuncto sic nec he redi. vt. j. titu. j. l. naturaliter. nisi dice res quod desijt possidere eo modo qd dicitur in §. si is qui precario. vel qd dedit pignori. 2c. C. Querit glo. quid in venditore qui possessionem no per dit. cum ad alium no peruenit 2 post ea habuit ea emptor: an prodest em ptoz. 2 glo. dicit qd sic. 2 male 2 cotra l. naturaliter. j. titu. j. l. dic vt dixi. §. pro xime.

Vir possidet rem dotalem 2 no vroz. C. Vir possidet rem dotalem 2 no vroz. C. Vir quod sit dominus rerum dota lium 2 no vroz. C. Vir quando possit prescribere re do ta lem 2 quando vtatur accessio e au toris.

In dote quoqz C. Quero b dotelem possideat maritus vel vroz. glo. dicit qd hic est argu. qd vir possi deat no mulier: proba. naturaliter vir

possidet: qd insitit corpore. ciuilitate: quia vsucapit: 2 sibi datur accessio: vt hic. 2 vsucapio ex sola ciuili p cedit. vt. l. j. §. per seruum. §. eo. dixi plene in. §. ex co trario. 2 ita tenet glo. 2 idem tenet in l. sciendum. §. si fundus. §. qui satisfada. cog. C. Secido inducit in argu. qd vir est dominus 2 non mulier: 2 inducit hoc modo. eo casu quo traditio facta a no domino ope ratur vsucapienti con ditionem: eo casu facta a do mino operatur dominij translationem. vt. l. clauib. §. de contrahen. emp. 2 j. ea. l. §. si iusti. sed hic trans fertur a muliere non domina vsu capiendi conditio. ergo si domina: transfert in virum dominij. C. Que rit glo. j. quid si malam fidem habebat: Et dicit gl. fm ista tempora: qd vir potest vsucapere spatio lon gi tempous cum no vtitur adminiculo sui. autois. vt dixi in §. cum quis. §. ea. l. licet se. us hodie vt ibi dixi: quia prescriptione completa tenetur vir resti tuere rem mulier: 2 sic ei prodest: vt. §. de don. cau. mox. l. si alienam. §. sol. ma. r. l. si alienam. 2 ibi est ca sus expressus: sed si res rediret ad mulier ante pre scriptionem copleret 2 duraret mala fides non daretur ei accessio ad prescriptionem longi tempo ris: sed ad pscruptionem longissimi tps sic. vt. j. eo. §. si. 2 ibi no. 2 dixi in §. cum quis.

Possessio precaria donec voluntate durat non est vitiosa sed ea cessante sic. Possidens precario ciuilitate 2 naturaliter equipara tur creditori possidenti.

Possessio precario tradita emptori habetur pro ve ra traditione. Cui concessit precario omnem possessionem an pos sit rei vendicatione conueniri: remissiu. Possidens tantum ciuilitate potest rei vendicatione conueniri. Rei vendicatio qd datur contra detentatoz. adde ad Bar. hic Alex. in l. officium. §. de reuendi. 2 are ti. in c. exalata. de iudi. Sententia lata cotra ciuilitate tantum possidentem non nocet naturaliter possidenti. Sententia lata cotra colonum an noceat domino: remissiu.

Si is qui precario C. Eius qui a nobis precario possidet datur nobis accessio relicto precario. h. d. C. opp. qd non sit accessio sed continua possessio cuz ille qui cocedit precario retinet ciuilem: vt. j. de pca. l. 2 ha bet. §. eum. Sol. hic fuit actum qd vnaqz transferre tur. C. oppo. qd ex precaria possessione non fiat ac cessio: quia est vitiosa. vt. §. ea. l. §. cu quis. Sol. no est vitiosa donec durat voluntas: sed ea finita sic vt ibi dixi. C. opp. 2 videt qd hic cesset accessio quasi sit facta interruptio: 2 forma. opp. vt in glo. que dat tres solu puma no placet quia si cessaret no daretur accessio. vt. d. l. sicut. Secda solu. est vera quam tene menti j. qd ille qui possidet precario ciuilitate 2 natu raliter equiparatur creditori possidenti: qd facit ad id qd dixi. §. e. l. §. cu quis. Tertia solu. dicit vt oem euites oppositione 2c. sed certe per hoc no video qd euitetur oppositio nisi dicas qd ille emptor medio tempore copleuit vsucapionem: 2 tunc bene sequun tur allegata in glo. §. de pdi. in debi. l. in debiti. §. sed et si possessione. et de dona. cau. mox. l. si aliena. sed

hec non videtur bona: quia precario possidens non potest coplere vsucapionem: vt hic. nisi dicas qd co plet eam ei a quo habet precario: sic est idem cum pcedenti. Vel dic qd in emptore hoc est speciale qd licet sibi sit tradita precario habetur pro vera tradi tione. vt de act. emp. l. iulianus. §. possessione. 2 ideo tunc prescribit 2 datur accessio. tene secudam. et qd hic dicit tex. qd no vtitur accessione: vt. §. dic. f. quo ad sui comodum. C. Quero an durante pcario 2c. dic vt in glo. C. Quero vtrū ille qui cocessit pre ca rione. 2 dic vt in glo. qd no. 2 est casus. j. titu. j. l. serui nomine. C. Quero an ille qui tantum ciuilitate pos sidet conueniri possit rei vendi. 2 glo. dicit qd sic. casum habes in l. ciuilitate. §. j. §. de vsu fructu. 2 ad ephi. l. iij. §. si. 2 glo. super rubi. §. de rei ven. 2 glo. in l. ij. C. vbi in rem actio. 2 ibi per glo. 2 l. p. per istam glo. habes qd ille qd possidet ciuilitate vel naturaliter vel detinet potest conueniri rei vendi. quero j. an senten tia lata contra eu qui ciuilitate possidet pcedit ei qui naturaliter possidet. Glo. qd non vt dicitur legi bus probatur. Sed an sententia 2 executio facta co tra colonū noceat dno vt eum possessione priuet di cam in l. peregre. §. quibus. j. eo.

Et facto queritur Ex vitiosa posses sione no datur ac cessio. hoc dicit.

- 1 Auctoritas iudicis in faciendo restituere rem quid operetur.
- 2 A gens publiciana si obtinuit an efficiatur dñs.
- 3 A gens triticaria et obtinens an efficiatur dñs: vel habeat vsucapienti conditionem.
- 4 A gens rei vendicatione 2 succumbens. an trāsferat in conuentum dominium: remissiu.

Si iustus iudicis Iste. §. est valde so lennis 2 subtilis: lit cet in tex. facit. 2 breuiter. h. d. fm vera lec. Auctori tas iudicantis facit vt eius rei que mihi restituitur vt mea transferatur vsucapienti conditio. hoc dicit. C. opp. 2 videtur qd si res mihi restituitur non dat ur accessio ex persona restituētis. vt. §. ea. l. §. si li ber homo. Glo. hic 2 ibi dat plures solu. ex quibus colligitur variatio lecturarum. Prima solu. que ibi ponitur est quod hic in actione personali: et restituo tio facta ibi ex reali: fm hoc no haberet scrupulus per l. non solum. §. si mihi. j. t. j. Et ratio est quia no datur accessio ei qui non habet causam a restituētis: vt per totam istam legem: 2 sic cum hic egit per sonali habet causam a restituēte. C. Alia lectura est qd agitur personali triticaria vel publiciana. de qui bus. j. dicitur. vel dic qd hic reali egit et hoc operaf hec auctoritas iudicis restituere iubet: ista est ve ra. C. Et ad istam oppo. quia si egit reali 2 obtinuit ergo erat dñs vt. §. de rei ven. l. iij. rem. 2 sic no pre scribit. infra ergo queritur de accessione. Sol. dic qd non erat dñs in veritate ipse agens licet obtineret nec etiam restituētis. vt. j. videbitis. C. Item opp. quod in quibus casibus dñs non transferat dominij: in illis non dñs non transfert vsucapienti conditio nem. di. l. clauibus. §. de contrahen. emp. sed hic do minus non trāsferat dominium. vt. l. iij. §. subtilius. §. de condi. ob. cay. ergo non dñs non trāsferat

capiendi condictione. Responder gl. quod illa regula fallit in pupillo et in alijs: eodem modo fallit hic. Sed il lud no est verū quia illa ratio que est in trāslatione dominij quare illud p hibetur transferri est ne pauperiores efficiantur vt in viro 2 vroz. not. in d. l. si vir. j. pro donato. Illa ratio no ha bet locū in re aliena vendita. et ideo eadem ratio no est in translatione co dictionis vsucapienti. 2 ideo ibi fal lit: sed hic in vtroqz eadem ratio est. Dic ergo qd illud operat auctoritas rei iudicantis: vt probatur in l. iij. §. idē queri potest. §. de reb. eorum. 2 l. iij. in fi. §. de publiciana. 2 ista est no. re sponso. no obstat. l. iij. §. subtilius. qd ibi trāsferatur sine auctoritate iudicis. Dicit ne verū ista glo. per. de terminauit contra istam glo. vt refert l. y. in l. j. C. comunita vtriusqz iud. sed ista glo. dicit verum quicquid dicat per. est casus. §. de statulibe. l. statu liberi a ceteris. i. fi. r. l. si statulibera §. non solum. 2 no. glo. in l. iud. de of. fi. iud. in fi. 2 l. sunt 2 alie. in fi. §. de pu bli. Hoc etiam probatur per l. si per errorem. infra titulo primo. vbi est ca sus et ibi dicam. C. Videamus er go quid operatur auctoritas iudicis. Respondeo pmo operatur quod licet res mihi restituatur vt mea: tran sferatur in me dominus: vt supra pro batum est: licet secus esset alias. Se cundo operatur vt eadem ratione si restituētis non est dominus tran sferat vsucapienti condictionem vt hic. Tertio operatur quod licet ille cui fa cta est restitutio non sit beneficiarius: men eius possessio dicitur iusta. vt l. b ge generaliter. supra de noxalib. di: ni supra de damno infecto. lege si finit ta. §. si de vectigalibus. Quarto ope ratur quod licet ille cui restituatur no habeat causam a restituente sed ab alio: tamen potest vt accessione ex persona restituētis: vt hic: secus es set alias. vt supra eadem lege. §. si li ber homo. C. Quanto operatur qd licet possessio restituētis fuerit vitio sa: 2 sic ex eadem non fieret accessio: tamen propter iudicis auctoritate fiet. vt hic. 2 §. proxi. §. continuando istos §. simul. 2 quod hic sit magis verfic. quam §. Sed certe iste quintus pce dens casus no placet: quia §. casum. j. pro emp. l. qui fundum. §. qui bona fi. de. Remanet ergo specialitas in tri bus premisis: scz qd trāsferes domi nium si es dominus et vsucapienti condictionem si non es dominus et vtat accessione tua si tñ tu ea benefi.

a C. ad con tinuata. a Adde fm pau. d. ca. in lect. pa duana mo tus ex isto tex. qd ma trimoniū medio tē pore con tractuz in ter natu ralem ille gitur pro lis. et ma trimoniuz postea cō tractū cuz ipsa cōcu bina impe dit legit marionez filiozū per subsequez matrimo niū 2 an h sit. verum hodie re mittit se ad no. per Joā. an. in regula si ne culpa in mercu. b C. In do te quoqz. adde vt p pau. de ca. cōsil. c. l. ij. 2 Bal. p. c. l. ij. incip. exactis fa ctis. lib. ij.

a C. Dic er go qd illud. vide Bar. in l. ex hoc iure. §. de iusti. 2 iur. 2 Ange. q valde cle gāter loq tur in l. h si. possesso ri. §. de iur. reuiz. vbi vide. oino 2 no. qd. d. Bal. l. l. j. ad fi. C. cō munita v rūsque iud. hic limi taut verū: nisi est sen tētia iter locutoria p casuz in l. a diuo pio. §. si si per. j. de re iudi. And. Barb. C. L. sta tuliber a ceteris: Ad de fm ale. xā. qd idē tenēt ang. imol. 2 ro. hic l. y. et Joā. d. ra. et. Bal. j. l. j. C. cōia vtri. iudi. C. Sulei. de sug. 2 bar. l. l. ex hoc iure. de iur. ft. et iure. Card. et Innoc. l. e. pposit. d. cocesi. pre ben.

dei et etiam ego et sic in hoc, §. est.

Quero quid si egi publiciana et obtinui contra te. Respondeo si es dominus transiit in me dominium: et si non: transiit usufructuendi condictione: et illud tenet gl.

Sed quia dixi dominium transferri quomodo est cum ille qui agit publiciana non dicat se dominum. vt. §. alie. in fit. de actio. l. §. de publi. et hic dicit quod et transiit dominium si agit publiciana et ei restituitur. Sed sustineamus gl. per dicta. l. statuliberi. §. quintus. ubi agit petitione hereditatis et non dicit se dominum. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. et si restituitur mihi et es dominus transiit in me dominium. vt. d. l. statuliberi. in fi. Sed ad contrarium respondeo quod qui agit publiciana non dicit se dominum: nec tamen dicit se non dominum: quia si diceret se non dominum: non haberet bonam fidem: quia tunc non prescriberet: et per consequens non haberet locum publiciana. vt. l. eum qui. §. de publi. Quero ergo triticaria an si es dominus transiit in me dominium si non es dominus usufructuendi condictionem. Et glo. videtur dicere hic quod sic. sed scias quod triticaria est generalis actio. vt. l. §. de triti. et primo casu bene dicit glo. quod si egi generali ad dominium si haberes: et possessionem tanquam contra obligatum. secus si ea triticaria quod nudam possessionem aduocat. vt. l. §. de tritica. quia tunc non preiudicaret sibi in petitorio. vt. l. et an eandem. in fi. §. de excep. rei iudi. nec transferret usufructu: sed possessio restituenda si esset bonafidei et habilis ad usufructum accederet ei cui facta esset restitutio si ille aliunde habebat titulum et causam usufructuendi. et hoc modo intelligitur hic. Quero quid si egi rei venditione et res fuit mihi restituta. Et habet locum quod dixi. Quid si agens succubuit: quia reus conuenus obtinuit: an si agens erat dominus dominium transferat in conuenitum: non dico hic tex. et gl. est in l. exceptio. §. de excep. rei iudi.

Quero quid si egi publiciana et obtinui contra te. Respondeo si es dominus transiit in me dominium: et si non: transiit usufructuendi condictione: et illud tenet gl.

Sed quia dixi dominium transferri quomodo est cum ille qui agit publiciana non dicat se dominum. vt. §. alie. in fit. de actio. l. §. de publi. et hic dicit quod et transiit dominium si agit publiciana et ei restituitur. Sed sustineamus gl. per dicta. l. statuliberi. §. quintus. ubi agit petitione hereditatis et non dicit se dominum. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. et si restituitur mihi et es dominus transiit in me dominium. vt. d. l. statuliberi. in fi. Sed ad contrarium respondeo quod qui agit publiciana non dicit se dominum: nec tamen dicit se non dominum: quia si diceret se non dominum: non haberet bonam fidem: quia tunc non prescriberet: et per consequens non haberet locum publiciana. vt. l. eum qui. §. de publi. Quero ergo triticaria an si es dominus transiit in me dominium si non es dominus usufructuendi condictionem. Et glo. videtur dicere hic quod sic. sed scias quod triticaria est generalis actio. vt. l. §. de triti. et primo casu bene dicit glo. quod si egi generali ad dominium si haberes: et possessionem tanquam contra obligatum. secus si ea triticaria quod nudam possessionem aduocat. vt. l. §. de tritica. quia tunc non preiudicaret sibi in petitorio. vt. l. et an eandem. in fi. §. de excep. rei iudi. nec transferret usufructu: sed possessio restituenda si esset bonafidei et habilis ad usufructum accederet ei cui facta esset restitutio si ille aliunde habebat titulum et causam usufructuendi. et hoc modo intelligitur hic. Quero quid si egi rei venditione et res fuit mihi restituta. Et habet locum quod dixi. Quid si agens succubuit: quia reus conuenus obtinuit: an si agens erat dominus dominium transferat in conuenitum: non dico hic tex. et gl. est in l. exceptio. §. de excep. rei iudi.

Quero quid si egi publiciana et obtinui contra te. Respondeo si es dominus transiit in me dominium: et si non: transiit usufructuendi condictione: et illud tenet gl.

Sed quia dixi dominium transferri quomodo est cum ille qui agit publiciana non dicat se dominum. vt. §. alie. in fit. de actio. l. §. de publi. et hic dicit quod et transiit dominium si agit publiciana et ei restituitur. Sed sustineamus gl. per dicta. l. statuliberi. §. quintus. ubi agit petitione hereditatis et non dicit se dominum. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. et si restituitur mihi et es dominus transiit in me dominium. vt. d. l. statuliberi. in fi. Sed ad contrarium respondeo quod qui agit publiciana non dicit se dominum: nec tamen dicit se non dominum: quia si diceret se non dominum: non haberet bonam fidem: quia tunc non prescriberet: et per consequens non haberet locum publiciana. vt. l. eum qui. §. de publi. Quero ergo triticaria an si es dominus transiit in me dominium si non es dominus usufructuendi condictionem. Et glo. videtur dicere hic quod sic. sed scias quod triticaria est generalis actio. vt. l. §. de triti. et primo casu bene dicit glo. quod si egi generali ad dominium si haberes: et possessionem tanquam contra obligatum. secus si ea triticaria quod nudam possessionem aduocat. vt. l. §. de tritica. quia tunc non preiudicaret sibi in petitorio. vt. l. et an eandem. in fi. §. de excep. rei iudi. nec transferret usufructu: sed possessio restituenda si esset bonafidei et habilis ad usufructum accederet ei cui facta esset restitutio si ille aliunde habebat titulum et causam usufructuendi. et hoc modo intelligitur hic. Quero quid si egi rei venditione et res fuit mihi restituta. Et habet locum quod dixi. Quid si agens succubuit: quia reus conuenus obtinuit: an si agens erat dominus dominium transferat in conuenitum: non dico hic tex. et gl. est in l. exceptio. §. de excep. rei iudi.

Quero quid si egi publiciana et obtinui contra te. Respondeo si es dominus transiit in me dominium: et si non: transiit usufructuendi condictione: et illud tenet gl.

Sed quia dixi dominium transferri quomodo est cum ille qui agit publiciana non dicat se dominum. vt. §. alie. in fit. de actio. l. §. de publi. et hic dicit quod et transiit dominium si agit publiciana et ei restituitur. Sed sustineamus gl. per dicta. l. statuliberi. §. quintus. ubi agit petitione hereditatis et non dicit se dominum. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. et si restituitur mihi et es dominus transiit in me dominium. vt. d. l. statuliberi. in fi. Sed ad contrarium respondeo quod qui agit publiciana non dicit se dominum: nec tamen dicit se non dominum: quia si diceret se non dominum: non haberet bonam fidem: quia tunc non prescriberet: et per consequens non haberet locum publiciana. vt. l. eum qui. §. de publi. Quero ergo triticaria an si es dominus transiit in me dominium si non es dominus usufructuendi condictionem. Et glo. videtur dicere hic quod sic. sed scias quod triticaria est generalis actio. vt. l. §. de triti. et primo casu bene dicit glo. quod si egi generali ad dominium si haberes: et possessionem tanquam contra obligatum. secus si ea triticaria quod nudam possessionem aduocat. vt. l. §. de tritica. quia tunc non preiudicaret sibi in petitorio. vt. l. et an eandem. in fi. §. de excep. rei iudi. nec transferret usufructu: sed possessio restituenda si esset bonafidei et habilis ad usufructum accederet ei cui facta esset restitutio si ille aliunde habebat titulum et causam usufructuendi. et hoc modo intelligitur hic. Quero quid si egi rei venditione et res fuit mihi restituta. Et habet locum quod dixi. Quid si agens succubuit: quia reus conuenus obtinuit: an si agens erat dominus dominium transferat in conuenitum: non dico hic tex. et gl. est in l. exceptio. §. de excep. rei iudi.

Quero quid si egi publiciana et obtinui contra te. Respondeo si es dominus transiit in me dominium: et si non: transiit usufructuendi condictione: et illud tenet gl.

Sed quia dixi dominium transferri quomodo est cum ille qui agit publiciana non dicat se dominum. vt. §. alie. in fit. de actio. l. §. de publi. et hic dicit quod et transiit dominium si agit publiciana et ei restituitur. Sed sustineamus gl. per dicta. l. statuliberi. §. quintus. ubi agit petitione hereditatis et non dicit se dominum. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. et si restituitur mihi et es dominus transiit in me dominium. vt. d. l. statuliberi. in fi. Sed ad contrarium respondeo quod qui agit publiciana non dicit se dominum: nec tamen dicit se non dominum: quia si diceret se non dominum: non haberet bonam fidem: quia tunc non prescriberet: et per consequens non haberet locum publiciana. vt. l. eum qui. §. de publi. Quero ergo triticaria an si es dominus transiit in me dominium si non es dominus usufructuendi condictionem. Et glo. videtur dicere hic quod sic. sed scias quod triticaria est generalis actio. vt. l. §. de triti. et primo casu bene dicit glo. quod si egi generali ad dominium si haberes: et possessionem tanquam contra obligatum. secus si ea triticaria quod nudam possessionem aduocat. vt. l. §. de tritica. quia tunc non preiudicaret sibi in petitorio. vt. l. et an eandem. in fi. §. de excep. rei iudi. nec transferret usufructu: sed possessio restituenda si esset bonafidei et habilis ad usufructum accederet ei cui facta esset restitutio si ille aliunde habebat titulum et causam usufructuendi. et hoc modo intelligitur hic. Quero quid si egi rei venditione et res fuit mihi restituta. Et habet locum quod dixi. Quid si agens succubuit: quia reus conuenus obtinuit: an si agens erat dominus dominium transferat in conuenitum: non dico hic tex. et gl. est in l. exceptio. §. de excep. rei iudi.

Accessio de possessione vitiosa ad aliam prescriptionem longi temporis quod fiat de iure civili. micro. 3.

Accessio qualiter datur. Accessio in dubio presumitur continuata si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum.

Preterea nec vitiose. Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Quero vitiosam longissimi temporis fiat accessio de possessione vitiosa ad aliam. et glo. tenet quod sic. et idem tenet. §. eadem. l. §. cum quis. ex predictis collige distinctionem qualiter datur accessio sic aut qui vult accessionem nullo modo possidet: nec per se aut per alium: et tunc non habet accessionem. vt. §. proximo §. aut possidet in totum per alium: et tunc habet accessionem sicut si possideret per se: vt. §. ea. l. §. si quis precario. et ibi nota. Aut possidet per se. et tunc aut eius possessio est iniusta et nullam habet accessionem: vt hic. nisi forte ad prescriptionem triginta annorum. vt dictum est. Aut est iniusta: et tunc aut vult vt accessione eius a quo causam non habuit: et non potest nisi cum iudicis autoritate fuerit facta restitutio. vt. §. si liber. et §. si iusta. Aut a quo causam habet tunc aut possessio medio tempore fuit possessa per alium et non potest. vt. §. questum. fallit in herede. vt. §. sed et legatario. Aut fuit possessio continua: et tunc aut possessio autoris erat vitiosa aut non: primo casu quo ad prescriptionem triginta annorum. Sit accessio non quo ad aliam. secundo casu procedit sine dubio per totam istam legem. Sed ea que supra dixi quod potest allegari ad prescriptionem triginta annorum. intelligas de iure civili secundum quod etiam malefidei possessio: prescribit illo tempore. secus de iure canonico secundum quod nullo modo prescribit malefidei possessio. vt extra de prescript. capitulo fina. et de regulis iuris capitulo possessio. libro sexto. ideo non datur accessio et tali vitiosa possessione. Item quero si possessio est continuata vt habeat locum predicta quid si probatur possessio autoris octo annorum et mea duorum vel trium annorum: nec dicitur aliquid an sit continuata vel non. Respondeo in dubio presumitur continuata: vt dicitur infra titulo primo. l. celsus.

Meruus vel filiusfamili. Possumus vt accessione ficti autoris. hoc dicit. quia pater dominus pupillus sunt auctores ficti: quia ipsi vere non vendunt. Bar.

Pro re mobili subtracta vi: vel furto. an aliquod remedium competat: et quod. Pro re mea que ad te peruenit sine vitio an detur mihi aliquod remedium possessorium ad dictam rem meam mobilem.

Practica probandi dominium rerum mobilium vel etiam immobilium. Qualiter probetur rem in nullius bonis esse. Res tributaria eo ipso quod vacauit biennio censetur habita pro derelicta. Perusini habent omnia predia tributaria.

Rem que nobis. Rei subtrahite pdimus possessiones: nisi is qui est in nostra potestate subripuit. h. d. hic equiparat rem esse subtracta furto et vi subrepta.

Quero vitrum habeam pro re mobili subtracta vi aliquid inter dictum possessorium vel pro re subtracta furto. Et glo. dicit quod non. puto glof. bene dicere quod aliquid inter dictum pro recuperanda re mobilis non habemus. et sic voluit intelligere glo. Alia tamen remedia habemus vt habes tex. et gl. in l. et ideo. §. neratus. §. de codi. fur. Alia gl. est que videtur concedere actionem in factum vel officium iudicis. vt. l. et non tantum. §. de peti. here. glo. immiseret ista remedia in l. manifestissimi. §. sed cu in secundam. C. de fur.

Quare dic quadoq; priuatur possessione rei mobilis ille qui huius in re vt creditor: tunc habet locum conductio incerti. vt. l. et ideo. §. neratus. §. de codi. fur. Aliq; nullus ius huius in re: tunc aut ille priuatus possidebat et huius condictione triticaria: vt. §. de triti. l. ij. vel condictione ex lege si coloni. C. de agri. et censi. Aliq; condictione in debiti. vt. l. in debiti. §. sed si nudi. de codi. inde. Aliq; ille qui cadit a possessione solui derelictione huius vt modatar: et depositari: et isti hnt actione in factum vel officium iudicis. vt. l. et non tm. §. de pe. he. l. manifestissimi. §. sed cu in secundam. C. de fur.

Pro hoc facit quod habuisti in l. aquila. in fi. §. de dona. et ista sunt quotidiana: quia perdidisti librum tuum: et ego habeo: et probare dominium est tibi difficile: habes qualiter ages contra me: et dixi tibi. Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bonis erat ille liber. et etiam ante apprehensionem meam: et sic probando proba dominium per regulam que est: quod in nullius bonis est occupanti conceditur de iure gentium. vt. §. eo. l. ij. in prin. et idem potes dicere de rebus immobilibus: vt ibi patet. Sed dices tu quod potest probari rem in nullius bonis esse. Respondeo quedam sunt in quibus ex rei qualitate probatur: vt quia lapilli inueniunt in litore maris vel insula in marina: bestie fere. et similia. vt. §. eo. l. ij. in prin. et §. titu. l. ij. et l. adeo. §. insula. Quedam sunt in quibus repugnat rei natura: vt ecce domus fuit saltem edificata: fundi qui sunt in territoriis ciuitatis que fue-

Andre. Poma. Recuperandum. vide Alex. consi. cxviii. col. j. vol. ij. et que post ad Bar. in l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. et aret. consi. xv. col. iij. et Alex. cxvij. col. j. ad fi. volu. ij. vbi tenet contra Bar. licet in consi. j. alleg. cxviii. teneat contra Bar. hic quod imo. c. re-

integranda non defertur tu. possidete et. lxxij. colum. seculi. d. avolu. ij. vbi etiam videtur tenere cu imo. Bart. dicitur quod agere ti remedio c. reintegranda. et si lib. non ob. exceptio de minimis sicut nec agere iter dicto. vide in consi. fi. et So-

zi. consilio. cclxxj. columna sexta. et duabus sequentibus. Mihi videtur adde fm Alex. quod cum opti. Bart. relidere videtur Anr. et Imo. hic Ang. in l. siue auti. §. si duobus. §. de publi. et andr. de baru. ibi Jo. de pla. in l. coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. Pau. de ca. in l. et id. §. si. §. de condi. fur. Ang. consi. cluij. inci. in Christi nomine. in q. predicta de quo latius per ipm Alex. cui adde quod Ang. consi. als est. clviij. et an. c. reintegranda. habeat locum in rebus prophanis ibi vide Alex. consi. vj. lib. iij.

In nullius bonis. Adde fm Alexan. quod hinc opti. ipsemet Bar. inherere videtur in l. res alt. §. de pig. actio. et Bal. in. c. cum causam. de proba. vbi dicit quod illa que sunt in nullius bonis occupanti conceduntur: sed paria sunt non esse et esse et non apparere. arg. l. in lege. et l. rutilia polla. de cotrahen. emp. sed contrarium tenent ro. Imo. raph. cu. et Alex. nisi seruata forma per exploratores. de qua per Bar. in l. in illa. de verbo. obliga. opti. tamen Bar. secutus est Pau. de castr. consi. mihi. cxv. et de alijs modis probandi dominium vide per glof. et docto. in l. cu res C. de proba. per Barto. et Ange. in l. cum super. C. de rei vendi. per Ange. in l. proban. in suo. de codi. in situ. vbi tangitur an per famam probetur dominium. Innocen. in. c. ventens. et in. c. quod per nouale. de verbo. significa. et archi. xvj. q. iij. c. inter. Bal. in autem. quas ac. de sacrosan. eccle. et in l. conuenti culam. de episco. et cleri. per eundem consil. lxxij. et cccxvij. et. cccxliij. tertio libro. et quod probato quod cum incepti possidere res in nullius bonis erat proba dominium Bald. consilio tertio. secundo volumine. dicit quod Bartolus idem vult in lege. nam et si fur. supra si certum pet. sed quod res est dubia in re immobili nec aliter decidit.

Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bonis erat ille liber. et etiam ante apprehensionem meam: et sic probando proba dominium per regulam que est: quod in nullius bonis est occupanti conceditur de iure gentium. vt. §. eo. l. ij. in prin. et idem potes dicere de rebus immobilibus: vt ibi patet. Sed dices tu quod potest probari rem in nullius bonis esse. Respondeo quedam sunt in quibus ex rei qualitate probatur: vt quia lapilli inueniunt in litore maris vel insula in marina: bestie fere. et similia. vt. §. eo. l. ij. in prin. et §. titu. l. ij. et l. adeo. §. insula. Quedam sunt in quibus repugnat rei natura: vt ecce domus fuit saltem edificata: fundi qui sunt in territoriis ciuitatis que fue-

Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bonis erat ille liber. et etiam ante apprehensionem meam: et sic probando proba dominium per regulam que est: quod in nullius bonis est occupanti conceditur de iure gentium. vt. §. eo. l. ij. in prin. et idem potes dicere de rebus immobilibus: vt ibi patet. Sed dices tu quod potest probari rem in nullius bonis esse. Respondeo quedam sunt in quibus ex rei qualitate probatur: vt quia lapilli inueniunt in litore maris vel insula in marina: bestie fere. et similia. vt. §. eo. l. ij. in prin. et §. titu. l. ij. et l. adeo. §. insula. Quedam sunt in quibus repugnat rei natura: vt ecce domus fuit saltem edificata: fundi qui sunt in territoriis ciuitatis que fue-

Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bonis erat ille liber. et etiam ante apprehensionem meam: et sic probando proba dominium per regulam que est: quod in nullius bonis est occupanti conceditur de iure gentium. vt. §. eo. l. ij. in prin. et idem potes dicere de rebus immobilibus: vt ibi patet. Sed dices tu quod potest probari rem in nullius bonis esse. Respondeo quedam sunt in quibus ex rei qualitate probatur: vt quia lapilli inueniunt in litore maris vel insula in marina: bestie fere. et similia. vt. §. eo. l. ij. in prin. et §. titu. l. ij. et l. adeo. §. insula. Quedam sunt in quibus repugnat rei natura: vt ecce domus fuit saltem edificata: fundi qui sunt in territoriis ciuitatis que fue-

Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bonis erat ille liber. et etiam ante apprehensionem meam: et sic probando proba dominium per regulam que est: quod in nullius bonis est occupanti conceditur de iure gentium. vt. §. eo. l. ij. in prin. et idem potes dicere de rebus immobilibus: vt ibi patet. Sed dices tu quod potest probari rem in nullius bonis esse. Respondeo quedam sunt in quibus ex rei qualitate probatur: vt quia lapilli inueniunt in litore maris vel insula in marina: bestie fere. et similia. vt. §. eo. l. ij. in prin. et §. titu. l. ij. et l. adeo. §. insula. Quedam sunt in quibus repugnat rei natura: vt ecce domus fuit saltem edificata: fundi qui sunt in territoriis ciuitatis que fue-

Quere ro quia predicta sunt vera quado possessio rei peruenit ad alium cum vitio: sed pone quod sine vitio peruenit vt quia emi an habeas aliquid remedium possessorium contra me. et glo. format hanc questione in lunctuile. C. de fur. et videtur tenere quod sic per. l. si coloni. C. de agri. et censi. lib. ij. sed illa nihil facit: quia loquitur de possessione vitiosa. quid ergo si non est vitiosa. Immo. in. c. sepe. extra de restitu. spo. et glo. ibi tenet quod condictionem ex canone reintegranda. habet ad recuperandum: mihi videtur quod contra glo. et Innoc. habes casum. in lege siue autem. §. si duobus de publi. Sed volendo sustinere glo. et Innoc. dico quod loquitur quando habet possessionem et titulum ab auctore vitioso et res erat vitiosa. et pro hoc facit in arg. aut. malefidei. C. de prescrip. long. temp. quia sicut non prescribit nec publicianam habet: et ideo possessor presertur do istam practican. possedi istu libru semel: agam contra te rei vendicatione et facta sic possessionem. Dico quod possedi tali tempore talem librum: et quod tunc cu incepti possidere in nullius bon

Andre. Poma. Et d. Ray. vide Alex. consi. cr. volu. f. ubi inducit ad pulchrum casum in verbo preterea.
Andr. Poma. Et vide glo. Jaco. de ra. tenet opi. glo. pro qua facit iste tex. sed do. Jo. concordat opiniones aut dñs in ffitit fundo: tñc nō perdit do. minium et ita procedat gl. aut nō insistit fundo tñc perdit do. minium et tñc pcedit opi. Dy. et Bar.
C. Al. ali. iur. adde hñc diffinitōi bal. pcedē in l. femie. C. de ri. nup. Sal. in l. traditōes C. dpenis. 1. z in repeti tōe. l. ex h iure. d iur. 2. z iure. imo. l. l. circa. S. eod. z qñō 3. diffinat p pñetas v de p eūdē 4. Bal. in. d. l. femie. 5. Quero dñplex. 6. Ange. 7. rep hēdit bar. dñuz 8. vtile est qd aduersat directo vt illud qd qñ ex pre. 1. scriptibe il lud qd rez cognoscit dñctū vt est illd qd hz emphy teota. An dre. barb. 2. C. S. duo sunt. adde qd Alex. dicit doct. communiter transire hic nullo addito.

dico z pstituo in animo qd nolo esse dñs an perdam possessionē: z gl. tenet hic qd nō. quia nō tenet pñcipale nec accessoriū: z cōtrariū tenet Dy. z do. Ray. 2. per. l. illud. s. de acqui. here. nō ob. ista. l. q. hic cōsta bat ipsum velle tenere possessionē. nō ob. ista. alia cō traria: q. ibi nullo modo poterat valere pñcipale. hic sic. Quero vt rñ qd hic dñ: sit verū in offiū pos sessione: vt in illa quā retineo animo meo et corpore alieno: videt q. illa nō possum pdere solo animo: vt l. peregre. s. qd. j. e. qd dicit dñ. j. l. pxi. in pñci. Quero qd sit dñium z pōt appellari largissime p omni iure incorporeali vt habeo dñium obligatio nis: vt puta vsufructu z vide gl. in l. natura. s. n. hyl. cōe. s. eo. z de hoc videt tex. in l. qui vsufructu. in fi. s. si vsufr. perat. z no. in l. iij. s. de vsufr. in fi. mag. gl. z isto mō nō assumo hic. Sed put dñuz ca dit in rebz corporalibz: z hoc mō loquit ti. de acqui. re. do. z insti. primo ponit de rerū di. postea ponit de feru: z de vsufr. z de vsu z habi. vt offēdat qd aliud sit dñium in rebz corporalibus quā incorporealibus. Quid ergo est dñium? Bñdeo dñium est ius de re corporeali perfecte disponēdi nisi. l. phibeatur. Jus hoc dico ad differentiā ipsi rei corporalis q est fa cti z ideo dñ. s. de acqui. re. do. in rubrica qd aliud sit dñium quā rez: hoc pbat per. l. z an eandē. s. actio nes. j. de excep. rei iud. z de re corporeali. dixi ad dif ferentiā incorporealiū in qbz nō cadit dñium p pñe: vt l. iij. z q. ibi no. s. de vsufr. quare dico pfecte dis ponēdi. ppter. l. in re mādara. C. mā. z ad differentiā possessionis q est insitēdi rei. vt dñ. s. e. l. j. qua re dico nisi. l. phibeatur ppter rez pupilli. z ppter ea que ponuntur in l. ij. s. de his q sunt sui vel alie. iur. Quero quortplex est dñium? quidā doc. de au relianis vt retulit ille doctor theutonicus qui pridie hoc repetit dicit qd vñ solū est dñium. s. duo sunt et pbo per. l. possessores. in fi. C. de fun. pa. lib. xj. vbi dicit qd emphy. est dñs. z tñ alius remanet dñs. s. cō cedēs. vt. l. j. z. ij. C. de iure emphy. z si sunt duo dñi diuersa dñia sunt quia nō pōt idē dñium esse apud duos: vt. l. i. vt certo. s. si duobz vehiculū. s. cōmo. Et de hoc est tex. in. r. col. de inuesti. fac. de re. alie. c. j. itē pbo per. l. j. in fi. s. de aqua plu. ar. vbi p vsu ca pñiōē acquiri vtilis seruitus. eadē rōne sicut ponimus seruitutē directā z vtilē. eadē rōne dñium dire ctū z vtilē. Et idē videmus in petitiōe hereditatis que est in re: vt. l. sed z si lege. s. petitiō. s. de peri. he re. Sed video qd ius hereditarium diuiditur in di rectum et vtilē: vt. s. qd cum eo. l. si filius. s. j. vbi dicitur in effectu heres est qd tantum est quantū vtilē. vt in glof. in auten. nisi. C. de bo. ma. p. hoc. j. de excep. rei iudic. l. si mater. s. eandem. in fi. facit. l. j. in fi. s. si ager vecti. vel emphy. pe. l. j. in pñci. j. de sta perficie. s. titul. j. l. qua ratione. s. litere. et. s. de do na. cau. mor. l. qui mortis. et. C. de dona. que sub mo. l. j. sed ipsi respondent qd vtilem in rem habent non vtile dominium sed nihil est. Quero vtrum vtile dominium sit vnicum vel plura. Respondeo plura. vñ qd opponitur z cōtradiat vero dño et est illud vtile qd queritur ex pñci. dicam. j. fit. j. l. vsu captio. et no. C. de bo. mater. auten. nisi. aliud quod verum directum dominium recognoscit: et est illud quod competit emphyteote et superficiario et similibus.

Quod broz biro.

Quis bi.

Differentia.

Et si alius poneret sequeretur qd ille q est dñs per prescriptionē cōstituēdo emphyteotā vel feudata rñ nullū ius sibi retineret. qd esset absurdum. pñete rea hic esse verū apparet ex diueritate possessionis quā possit. s. e. l. j. in. ij. q. pñcipal. Quero: vtrum ista dñia vtilia perdant eodē modo quo directum. Bñdeo in eo dñio vtili qd qñt per prescriptionē idē qd i h directo eadē rōe. Alia difficultatē pdunt: q. illa sapit nātūrā cuiusdā obligatiōis psonalis: vt dñ. s. de aqua plu. ar. l. is cū quo. Quero aliqz nō po test renūtiare nisi in manu? superiors: vt ab eo ab dicetur iurisdicō: vt. l. pe. s. de offi. pñci. An possit il li quasi possessioni quā hz renūtiare etiā sine superio re: puto q. sic per hanc. l. qd videt tenere Inno. ex tra de renun. c. quod in dubij s. Bar.
1. Possessio quod possit queri sine causa.
2. Possessio quod per datur sola voluntate.
3. Possidens naturaliter z ciuilitate si cōstituit se nomi ne tuo possidere facit se possessorem.
4. Possidens naturaliter per alium vel animo z corpo re alieno si cōstituit se nomine alicuius possidere an transferat possessionem.
5. Locedēs vsufructū fundi alicui si cōstituit se eius noie possidere vt tradidisse z naturalis illi acqñt.
6. Locedēs alicui seruitutē itineris vel actz si cōstituit se noie illi? possidere an ex hoc vt ius constitutum: qd nō nisi pbetur cōstituentē postea iuissē p fundū nomine ipsius ad fundum dominantem.
7. Habens iurisdictionem quam alteri concessit z cō stituit se eius nomine possidere videtur in illū quasi possessionem transferre.
8. Rustici si cōcedūt iurisdictionē alicui quam alius in eos exercebat et cōstituant se ei? noie possidere nō transferuntur quasi possessio iurisdictionis.
9. Colon? vel alius q detinet si cōstituit se alieno noie possidere an ex hoc qñt alteri aliqua possessio.
10. Possidens tñ ciuilitate si cōstituit se nomine alterius possidere an transferat possessionem remissiuē.
11. Que differentia sit dicere constituit se precario no mine possidere vel simpliciter constituit se posside re. remissiuē.

Quod meo.

Quod possidem? possim? aliu facere possessore cōstituēdo ei? noie posside re. h. d. Subtilis est text. z vt intelli gas pone casum. Pñio ponit dictū cla rūs: sed posset opponi: q. nemo posset sibi eam posses sionē mutare. Ad hoc rñdet vt ibi nec em. zc. Pre posset opponi q possessio nō pōt qñi sine actu corpo reo. Ad hoc rñdet ibi z aliu possessorez ministerio meo zc. q. d. p me z meo facto qñt possessio. Pre posset opponi ad primam rñsionem dñi q dñino possidere. Contra ille qui alieno noie possideret: re manet possessore: hz alieno noie qz primo possidebat suo nūc alieno: z sic cā z qualitas sola mutat. ad hoc rñdet ibi nec idē est possidere zc. q. d. nego eum pos sessorē. Sed contra hoc instatur imo possidet sicut ille q alieno noie stipulat ipe stipulat z sibi queritur actio hz alieno noie: quā cedere tenet. Ad hoc rñdet qd pociu. aliene possessionis pñstat ministeriū hoc est immediate dño acqñt nō qd procura. possideat

et eius possessio queratur dño. h. d. Etides ergo subtilē tex. C. p. j. t. l. l. nunqz sol. intellige qñ hic se consti tuit alieno noie possidere ex causa in sta: vt dicit glo. Jac. de are. q. p possessio sine cā nō qñtur sicut dñiū vt. l. nunqz nuda. s. tit. j. z p hoc tex. z gl. hic. Sed ipse male dicit. z Dy. 2. meli? p. l. j. s. si vir. s. e. z. l. q bona. in fi. als. l. interdū. s. fi. z. l. si rē aliquā z quasi. p totū tñ. istum. Bñdeo ergo qd gl. dicit nō est verū: q. sine cā pōt acquiri. Ad. s. si vir. rñdet Jac. de are. qd ibi pcessit cā habilis de iure gētū hz a iure ciuili sit reprobata. Ad non a plz. qz talis donatio ē adeo reprobata qd neqz naturalē obligatiōē q iu regētū est pducit: vt dñ. s. de act. z ob. l. ij. circa pñ. als. in l. si spōsus. s. si vxo. vbi ter. s. de do. inter vi. z vxo. Alij volētes sustinere Ja. de are. rñ: b dēt ad. s. si vir. z ad als oppositiones qd hic loqñt i ficta possessiōe vbi reqñt cā: fec. in rñba vt ibi. S. nō est verū p. l. si rē aliquā. j. e. z ibi dñca z p Dy. i l. ad pbatōē. C. loc. Et sustinendo Ja. de are. dicit qd qñ ille q cōstituit se alieno noie possidere est dñs: tñ nō fa cit aliu possessore: nisi pcedat cā habi lis: rñta loqñt h gl. pbat p text. l. ei a q. j. r. j. dñca. j. e. l. si rē aliquā. C. p. s. e. l. que admodū. sol. hic sciēte z vo lēte. C. p. C. de iur. z fac. ign. l. cū fal sa. Gl. dñt aliū dñio vt ibi: aliud i pos sessiōe. vt h. S. dñc qd i. l. cū falsa. sine rñt hz ba enūtiatiua q nec dñium nec possessionē iducit hz pbat: vt. l. pu blica. i. fi. s. depositi. h fuerūt hz ba dis positua: hz gl. ibi alr itelligat z male. C. p. j. e. l. peregre. s. qd. j. vbi solo aio nō pdo possessionē nisi ali? ingre diaf. h. d. hz timore dñt Ja. de aret. qd noie meo possideo si p meipsum. Sec? si p aliu vt. l. peregre. s. qd. j. eo. c dicit ne ipse verū. Et si esset verū ista lex hñret modicū de effectu: qz cōiter qlibet possidet p aliu. s. p colonū. Tu habes vñā gl. valde singularē i. l. j. s. nō alij aut. j. de vi z vi ar. q vt dice re q alio qñ dñs reicqñt de possessiōe z rñtet p colonū q nō pdit. sec? si spō tanea voluntate tradat: nil alr. z p hoc appet rñsio ad. s. qd. j. qz ds solo aio nō pdit possessionē: nisi ali? igrediaf. Verū ē nō pdit voluntate coacta. sec? si spōtanea voluntate alij tradat qd vt facer? pstituēdo se alteri? noie posside re: vt h. C. Alis hñs? examiem? ma terā hñs? pncipij. pōe q possideo na turalit? ciuilit? p meipm: tñc pstituēdo me tuo nomine possidere te facio pos sessorem sine dubio vt hic. Secdo po-

Sine au periore. ad de que vo luit Paul. de ca. cōsi. cccxij. Quod meo. alex. Paul. s. ca. z nihil ad dunt huic lect. Bart. an aut tu do? vendē et cōsti tuēdo se p cario noie emptoris possidere transferat poss. vide Bal. cōsi. cccxij. vbi dicit hic esse casum a pñio senz su qd non. Andreas Pomate. C. Tu ha bes vñam glof. Aude do. pe. de anch. in. c. fi. de pca. et ibi dñt.

ne q̄ fundū aliquē tm̄ possideo ciuilit̄ et tūc cōstituēdo me tuo noie posside re transfero in te ciuilem vel si condu co q̄ idē est. vt. l. quedā mulier. s. de rei v̄. ibi expresse loquitur in ea que tm̄ ciuilit̄ possidebat: apparet q̄ nō erat in fundo. Sed contra hoc v̄ q̄ hic requiritur actus: vt hac glo. sup̄ ver bo ministerio: i casu aut̄ p̄dicto nō re quiritur actus sed solus anim⁹. dicas q̄ ille act⁹ q̄ interuenit ab initio in ac quirenda possessiōe mihi: ille act⁹ est sufficiēs ibi. vt vides in negotioz ge store q̄ gerit in aio p̄ me ego nō pos sideo: nisi ratū habea⁹ et ratū habēdo acq̄ro possessiōē ex illo actu anterio ri. p̄bat hoc in l. cōis seruus. s. j. j. eo. 9

4 Quedā est possessiō q̄ possideo p̄ aliū natural̄ vel aio meo et corpore alieno. et in hoc est dubiū fm̄ glossa torū nostrorū opinionēs. q̄ quērit ex volūtate volo in aliū trāsferre et co lon⁹ noluit vel ignozet trāsfero posses siōē: vt. l. j. s. nō alij aut̄. j. d. vi. vi. ar. Sed dices et ibi tradidit hic nō: sed uno tradidit ficre. vt. l. quisquis. C. de do. et q̄ nō. s. de pac. lab. emptione. Sed dices tu nō curo q̄ nihil alle. l. la glo. s. non alij aut̄. sed do tibi legē pro ea. j. e. l. q̄ vniuersas. s. fi. vbi si cō stituo me tuo noie possidere: cōstitutio me tuū colonū: et sic colonus meus q̄ est tertius p̄ te possidet: vñ per eū et me possidebit: ignozet ille colon⁹: vt. l. q̄ vniuersas. s. fi. nō ob. l. pegre. s. q̄bus. q̄ ibi q̄ dñs de iur̄ nō cōcur rit voluntas dñi. Alius casus q̄ dñs sponte renūtiat. Sed aliū est in totū extingui possessiōē aliud est posses siōē in aliū trāsferri: et hoc p̄bo q̄ si per simile in nouatione. q̄ cōtractus iurigen. magis de facili transfertur quam perimatur. ita illam quam ha beo possessionem magis trāsfero cō stituendo me alteri⁹ noie possidere quā possum extinguere renūtiādo.

5 Quid si alicui cōcedo vsum fru ctū fundi et cōstitutio me et⁹ noie possi dere an videat tradidisse ita q̄ v̄sif fruct⁹ sit cōstitutus et habeat ille ius in re: vt. l. iij. s. dare. s. de v̄sifru. v̄ q̄ nō: q̄ naturalis q̄ d̄z eē penes v̄sifru ctuariū nunq̄ fuit apud dñm. vt dixi s. e. l. j. in princ. in. v. q̄ principali. Tñ zūū credo: q̄ p̄ talē cōstitutiōē in troducta illa naturalis q̄ an non erat vt statim dicā in simili. et p̄bat. C. de dona. l. q̄sqs. Sed qd̄ si concedo tibi seruitutē itineris vel act⁹ qd̄ ius cōstitutio me tuo noie possidere: an ex hoc videat cōstitutū ita q̄ habeas us reale cū sōlū p̄sonale habeas

vt supra quemadmo. ser. amitt. l. si partem in princip. Rñdeo cū in his seruitutib⁹ vsus et patiētia sit pro possessiōe: vt. l. pe. s. de ferui. nō aut̄ possessio ipsi⁹ rei seruiētis: p̄ talē cōstitutiōē nō v̄ cōstitutus: q̄ hic nō est vsus nisi p̄betur hic cōstitutū rem postea iusse p̄ fundū ad locū dominātē noie ipsius tūc q̄ possessio ista iuris p̄ eū dñō eēt q̄ sita. Et q̄ si idē dico: si ille qui est in quasi possessiōe iurisdictionis in castro eā cōcedit alteri et cōstitutit se et⁹ noie posside re trāsferri in alterū possessiōē ministerio suo. quia vsus est pro alio: vt hic. Sed si iusticiā qui nulla iurisdictione vtebantur: sed alius exercebat in eos: et cōcedit alteri iurisdictionē in loco: et submittit se: tūc cōstituendo se ipsos illius noie possidere nō n̄as fertur quasi possessio iurisdictionis. cū apud eos nul lus esset eis vsus: et p̄ hac cōstitutiōē vsus nō indu citur. Sed iuxta predicta q̄ro aliq̄s nullo modo possidet: sed detinet: vt colon⁹: cōstitutit se alieno no mine possidere an ex hoc q̄rat alteri aliq̄ possessiōe Rñdeo siquidē ille fund⁹ a nemine possidebat: sed erat vacans tūc cōstitutur ois possessiō: vt. j. eo. l. q̄ vniuersas. s. qd̄ p̄ colonū: vt ibi not. Corpus em̄ co loni et animus alterius sunt sufficientia ad inducen dum possessiōē: sed in precedētibus questionibus nō inducebatur vsus ex quo inducitur quasi possessio. Si vero res erat ab alio possessa per hoc nulla posses siō querit: vt. l. qui vniuersas. s. j. j. eo. als in l. q̄ v̄ uis. s. j. j. eo. C. dē puto si ab alio possidebat ciuilit̄ ter tantū: tūc per illā cōstitutiōē factam a colono inducitur naturalis: si ab alio naturaliter tantū per illā inducitur ciuilit̄: sic semper inducitur illa possessio que reperit vacare. Quid si ille qui tantū natu raliter possidet cōstitutit se alterius noie possidere. Dic vt in l. interdū. in fi. j. eo. C. tē que est ioffere tia si dico cōstitutio me a te p̄cario possidere vel non adijciatur p̄cario dicā in l. interdū. in prin. item no. ter. hic qui dicit ille possidet et. et sic nō possidet qd̄ est contra Sui. de cu. in his que dico. j. tit. j. l. si is q̄ pro emptore. in prin. in vlti. q.

¶ Dominium non perditur nisi alteri acquirat. Possessio an et q̄ p̄datur: licet alteri non q̄ratur. Tradens amittit possessiōē: licet illi tu tradit non quera. h. d. Ille ergo amittit possessiōē: licet alt⁹ nō quera. rat. facit. l. j. s. per p̄curatores. et. s. si vir. s. e. C. p̄. de eo qd̄ habem⁹ in l. nec v̄t. s. ex qui. ca. ma. et in l. v̄t v̄p̄oi. s. sed et si p̄missor. s. de do. intervi. et v̄ro. et. l. cū quis. s. si debitor. j. de so. So. ibi in dñō hic in possessiōe et illud est clarū. C. p̄. de. l. si me in va cuum. j. e. ibi als nō perditur possessio: nisi alteri acquiratur. Glof. dicit so. vt ibi et dicit ibi q̄ errabat in corpore rei. hic in p̄sona. Sed qd̄ ad factū cū ita ibi haberet animū perdēdi sicut hic. Rñde in traditiōe possessiōis inest tacite illa cōditio si accipiēs nō dissentit. et ideo si dissentit: quia errat i corpore nō perditur possessio: ita loquitur ibi: sed hic furiosus non dissentit neq̄ consentit. Illa autem cōditio si ei cui traditur acquiratur non inest hic. C. p̄. de l. cum fundum. j. de vt et vi arma. dicit glof. ibi per sona cui tradebatur erat habilis. et vide istam glo. que incipit. secus in dominio et. et soluit glof. qd̄ ibi persona erat habilis ad acquirendum: certe siue sit habilis

habilis siue non si volo amitto. Jacob. de are. soluit et bene qd̄ aliud est possessiōē tradere. vt hic aliud iubere tradit: vt ibi: q̄ tunc non video: perdere: nisi capias possessiōē. habes ergo qd̄ dominium nō perditur nisi acquiratur. vt. l. nec v̄t. s. ex qui. cau. ma. In possessiōe dic aut traditur: tunc aut ille q̄ recipit nō contradicit vel vult acquirere: et tunc per do: vt hic. aut cōtradicit et non vult acquirere: et tūc non perdo. vt. l. si me in vacuū. j. eo. Aut non trado sed iubeo te capere: et non perdo nisi captas. vt. l. cū fundum. j. de vt et vi ar.

Si venditorum. p̄ si sine corpore: vt lege possidere. s. e. So. hic interuenit actus corporeus: et vide istā glo. que incipit interpretatiue et nota.

Si dum in alia. Per ingressum nō que ritur possessio rei nō va cantis. h. d. C. p̄. de. l. j. s. j. So. vt in glo. duas. ll. sequentes p̄sequere. vt in glo.

1 ¶ Possidens ciuilit̄ et naturaliter si a te recipit p̄cario trāsferre ciuilem et retinet naturalem.

2 Differentia inter clausulā q̄ p̄cario constituo me possidere: et quando simpliciter me constituo nomi ne possidere est. quia primo modo retineo naturalē. secundo nullo modo possideo.

3 Idem si conduco.

4 Clausula constituens se emptoris vel creditoris no mine p̄cario possidere: posita in instrumēto quid operetur: et qualiter intelligatur.

Interdum. Potest quis trans ferre possessionem quam ante actum traditionis non ha buit: sed in ipso a tu tradendi questuit h. d. fm̄ verā lect. C. p̄. nemo dat qd̄ non h̄: vt. s. t. j. l. traditio. sol. nō trāsferitur possessio: sed quedā qualitas possidendi. ita t̄ h̄ p̄ prima glo. qd̄ est notabile si est verū. nā ex hoc t̄ seditur q̄ si re quā ego possideo ciuilit̄ et naturaliter a te recipio p̄cario: in te nulla possessio transfertur: sed ois pos sessio remanet apud me sub alia tm̄ qualitate q̄ p̄cario. et sic forte nō esset trāsferatū dñum. Sed istd̄ non p̄t. imo possessio desinit ex prima eā possidere et nouam possessiōē incipit habere: vt. l. si poss. p̄. j. de p̄cario. Dico ergo q̄ ciuilem transfert in eum a quo rogauit p̄cario. Ipse nō naturaliter tenet et possidet. vt. j. de p̄ca. l. et h̄z. s. eū. non obstat qd̄ dicit nemo dat qd̄ non h̄: quia verū est quod ante illum actum non habuit: sed in illo actu quo ille p̄cario rogauit a me querit mihi ois possessio. Natu ralem tm̄ transfero in eū p̄cario. et hoc dicit hec gl. mag. circa fi. ibi vel dic et. que lec. p̄bat per casuz l. qui cū herede: in prin. j. pro emp. et. d. l. fin. de p̄. a. C. p̄. ille q̄ nō est heres nō p̄t v̄sucapere p̄ herede. vt. j. p̄ herede. l. iij. So. gl. quatuor modis tene que vis. Quero quare dicit anteq̄ dñs fieret. dic vt in glo. Quero q̄ est differentia si constituo me a te p̄cario possidere vel tuo nomine possidere fm̄. l. qd̄ meo s. eo. Rñdeo q̄n dico p̄cario: possideo na turaliter ego constituo: vt dixi: sed q̄ conduco nullo modo possideo. Idē si simpliciter constituo me tuo nomine possidere: vt. s. e. l. qui bona. in prin. et. l. quod meo. in prin. et. j. e. l. qui pigno. et. l. rē pigno.

Quero quid si in eodē instrumen to eadē hora cōfecto vtrūq̄ reperit. s. p̄carij rogatio vel cōductio vel sim plex constitutiō. Rñdeo nullam posses siōem retinet qui p̄cario rogat vt j. t. j. l. non solum. s. fina. facit qd̄ dixi supra eo. l. si quis ante. Quid si ille q̄ p̄cario rogabat possidebat ciuilit̄ ter: vel naturaliter tm̄ dicā. j. eo. l. fin. Quid si in instrumento cōtineat sic constituens se dicti emptoris vel creditoris nomine p̄cario possidere. qd̄ importent ista verba. Rñdeo ista verba possunt habere duplicem intel lectū. Primo q̄ ego constituo me em ptoris nomine possidere p̄cario qua si ipse emptor p̄cario habeat a me et illam p̄cario retineat per me. ar. ad hoc infra de p̄ca. l. certe. s. j. et se cundum hoc venditor: haberet ciuilem emptor: naturalem. Secūdo possunt intelligi dicta verba cōstitutit se dicti emptoris nomine p̄cario possidere q. d. constituit se possidere nomine p̄ cario dicti emptoris. hoc est a dicto emptore vel dicti emptoris noie hoc est ad vtilitatem dicti emptoris. Si milis expositio est. C. de his qui. vt in dig. l. polla. et. s. de his q̄. vt indignis l. tutoiem. et fm̄ hoc emptor vel credi tor possidebit ciuilit̄ ter venditor: natu raliter et p̄cario. et sic vltimus sensus plus p̄t et v̄ esse de mente cōtra hentium: et multa verba cōsueuerūt apponi in instrumentis ex quib⁹ hoc perpenditur: sed verba magis apta sunt q̄ dicat constituit se dictus vendi tor vel debitor a dicto emptore vel cre ditore noie p̄cario possidere.

¶ An emphyteota teneatur soluere pensionem cū propter guerrā non p̄t: percipere fructus qd̄ nō.

Quod ex naufragio. Quod ex naufragio capis nō p̄t v̄sica: p̄: q̄ cadit in vitium furti. h. d. C. p̄. de. l. qua rōne. s. fi. s. t. j. solu. vt ibi. qd̄ ibi fuerūt proiecte tali modo qd̄ non haberet aim habendi pro derelicto. iste. s. facit in ar. j. ad. q. aliqua posses siō est que p̄pter guerram nō p̄t la borari: nec fructus percipi an emphy teota teneatur soluere pensionē. Jac. de are. dicit q̄ nō: vt. l. j. in fi. C. de iure emphyte. quia quando est perempta res non debet solui: sed quando ex re fructus non potest percipi. nec iri ad rem videtur esse perdita. vt. l. j. in fi. C. de iure emphy. et ibi per Lym. fa cit. l. cum v̄m̄. in fine. supra de bon. aut̄. iud. pos. facit. l. forma censualis. s. j. j. de censu.

Andre Pomate. P̄cario. v̄s ad d̄claratiō nem alex. in. iij. als iij. i aspe. col. vol. iij. et colū. pe. vbi dicit q̄ in constituto p̄carij regulatur fm̄ princī pale. cui ac cedit et. C. esse p̄ dita. Ad d̄ fm̄ alex. quod cum opi. Bart. concordat ang. et Sal. in l. j. C. de iure em phy. Joā. and. in ad di. spec. in tit. de loc. s. nūc ali qua vers. cxxxiij. p̄. de an cha. car. flo. Jmol. l. c. p̄mit. de loc. et Alexand. dicit se p̄ r̄ies p̄ hac parte cō sultuisse de quo et cō silio. cxiij. h. vide sed rapha. cu. hic dicit q̄ albe de ro fa. in dicta lege p̄ma tenet cōtra r̄ium et quod idē tenet qui. de liza. sci licet quod debeatur integrā p̄ flo p̄ text. in dicta lege prima.

3 do tibi. et vi de do. ant. in. c. cū ve nissent. de restit. spol. aud. barb.

qui considerat solum an res perierit in totum vel p parte et pro hac parte dicit se consiluisse referens qd collegium Mediolani distinguebat aut pensio esset parua vel magna tu dic quod opin. ra. habuit pet. de ancha consilio. ccl. in fin. quid autem in condu- ctoe an ei

debeat sic
ri remissio
ppf. guar-
ram et an
teneat per
sistere in
conducto
ne. vide ro
man. con-
silio. ccc-
xxij.

Andre.
Somate.
Flomiz-
ne. vide p
limitatioe
d. p. p. po.
in titu. qui
succes. te-
ne. in prin-
ci. columna

prima ad finem.
Continuata adde qd ex text. habes notare quod statuta que dicunt post mortem defuncti fingatur possessio continuatur in heredem dicuntur correctoria iuris comunis ideo stricte intelligenda. l. p. p. m. ad fi. c. de app. et dixit rapha. cu. in l. pomponius. §. questum. supra. e. quod dicta statuta dispo- nentia quod possessio videatur de defuncto in he- redem continuare debent intelligi nisi in continenti mortuo defuncto possessio fuisse per alium appre- hensio quod dicitur dicit Alexan. fore notabile ver- bum si verum est nec plus dicit. tu vide Bald. consi. cly. iij. lib. vbi voluit quod stante statuto quod pos- sessio bonorum hereditarium transeat ipso iure in heredem sine alia apprehensione si pater habens duos filios vnum instituat in legitima alterum he- redem vniuersalem quod si hic heres vniuersalis petierit se mitti in possessionem a iudice ad caute- lam abundantem et ad eptus fuerit possessionem qd alter frater institutus in legitima debet citari: qd in ipsum continuata est possessio. alle. no. hic dicens et si non vis dicere possessio: dicas effectus possessiois: vt nota. in lege cu miles. ex qui. cau. ma. r. C. de vsuc. pro herede. lege nihil. et an stante statuto quod pos- sessio defuncti transeat in heredem et alio statuto qd cessonarius in omnibus et per omnia sit in locum cedentis si cessonarius habens causam ab herede creditous quod habeat bona debitor obligata cu precario ingrediarur propria auto. itate bona p de- bitorum alienaria incurrat aliquam penam. vide Bald. consilio. cruy. v. lib. inquantum etiam Alexan. post pau. de castro. tangit an princeps possit tolle- re dominium iure ciuili acquisitum sine causa cum clausula non obstante. vide de hoc eundem pau. co sil. cccxxvij. r. que posui post Alexan. in l. gallus. §. qd si tantum. de lib. et posthu.

Sed quero: aliquis naturaliter possidet: se constituit alterius nomine possidere: transfert illam natura- lem. ar. huius. §. idem dico de eo qui possidebat ci- uiliter tantum. Sed quero: aliquis possidet ciu- litem tantum concessit in emphyteosim et constituit se emphyteote nomine possidere. an ex hoc emphy- teote queratur aliqua possessor dicitur quod sic: vt di- xi in simili. supra eodem lege quod meo circa punc. sed posito quod nulla naturalis gratatur emphyteo- te. tamen puto quod ius domini est sibi questum. nam ego video quod per solum corporalem ingres- sum queritur: licet nulla queratur possessio. vt. l. si su- dum. §. de fun. do. multo magis per ista ciuilem que erat apud istum tradentem quam voluit in eu trans- ferre donec acquireret sibi naturalem que sibi com- petitura est pro iure emphyteotico.

An nouus prelatatus possideat sine noua appre- hensione.

In heredes. App. §. ex qui. cau. ma. l. cum miles. solu. hic in extraneo: ibi in sed tuo vt appareat hic quia dicit addita: sed trif- fa est: qd cum corpus r. animus requira- tur non potest dici continuata nisi apprehendatur. Ad contrarium respondeo qd quantum ad vsucapio- nem possessio defuncti dicitur esse continuata: bnd- an nouus prelat' possideat sine noua apprehensioe. dic quod sic. quia ecclesia non desistit possidere. vt di- xi. §. e. l. j. in fi. et. l. sequen. et facit quod not. p. Anno. extra de testa. c. cum in officijs.

Que est ratio qd in his que sunt facti fingi non potest.

In his. Sictio possitiminij circa recuperanda possessionem non fingit. h. d. App. infra titu. j. l. si is qui pro emptore. Solum ibi in posses- sione que retinetur per alium animo et corpore vt p filium vel seruum in re peculiari: hic in ea que aio suo retinetur. Sed sic que est ratio. et commune dictu est quod in his que facti sunt fingi non potest. vt videt- dici in l. sciendum. §. ex qui. cau. ma. Sed tu dic qd si- crio possum: inij fuit introducta ex equitate: vt. l. post- limi. in prin. j. de cap. et postli. re. sed si reuertens re- cuperet possessionem tunc locupletaretur cum alie- na iactura: quod ius interdicit: qd cessat equitas. Est alia ratio: qd hic sictio requirit: duo extrema habilia vt. l. necessario. §. quod si pendente. §. de peri. et co- mo. rei vendi. vt. l. huc scrip. §. ad. l. aquil. et. l. bono- rum. j. rem ra. ha. modo si reuertor statim sum liber: ergo retro possum fingi esse liber. et idem in omni iu- re quod m. h. reuerso acquiritur absq. animo ex cor- pore retro fingitur fuisse in eum. et ideo in possessioe que habetur per filium et seruum procedit sictio: qd statim m. h. reuerso querit absq. aliquo meo facto: et sic istud extremum est habile. secus in possessioe quam per me retinco: quia non queritur absq. nouo facto: et sic statim cum redeo non possideo. et sic ex- tremum non est habi. ideo non fingitur retro me possedisse: et illud est quod vult dicere. l. sciendum. §. ex qui. cau. ma. plene tibi dicam in l. si is qui pro emptore. infra de vsucap.

Liber homo non potest a sciente possideri.
Ecclesia quod no possideat conuersum est tamē in

quasi possessione illius conuersionis.
Conuersus est liber homo.
Monachus r conuersus quicquid acquirat: acquirat ecclesie sine noua apprehensione.
Conuersus querit ecclesie etiam ignoranti. et ideo non requiritur eius rati habitio.

Item quero. Liber homo non potest pos- sideri a sciente. h. d. No. ter. ibi neq. enim. na. co. co. cu. hac. l. §. de ma. test. l. seru? testō. Appo. §. tit. j. l. liber homo. r. l. acquirif. §. pe. so. r. liber homo nō pōt. possideri a sciente eum li- ber: sed ab ignorate sciz: dicit plene. vt. §. eo. l. j. §. si. p. eū. Quero vtrū ecclesia possideat conuersum. gl. dicit qd nō: qd sciz: seū liberū: qd Dyn. probare nititur. tu dic illud qd dicitur an ecclesia possideat non in- telligas an possideat paries: vt. l. sicut municipium in fine. §. quod cuiusq. vniuersi. sed ecclesia ideo col- legum vel fidelium vniuersitas: vt dixi. §. cod. l. j. in fine. Sed an est verum quod conuersus sit liber homo. r. d. sic: qd succedit ex testō ab intestato. vt. l. b. deo nobis. C. de episc. r. clert. ergo non est seruus. C. coia de suc. l. seruus. si non seruus: ergo ecclesia euz nō possidet: sed l. nō possideat eū tñ est in quasi pos- sessione illius iuris conuersionis r. monachatiois si- cut in patre dicimus qd est in quasi possessioe patrie pratis vt habuistis. §. e. l. j. §. sed p. eū. r. ideo qd ec- clesia est in quasi possessioe illi? iuris. qd quid mona- chus r. conuersus acquirat ecclesie acquirat sine no- ua apprehensione. p. hoc facit optime. j. de preca. l. si adoptauero. App. §. qd qñ conuersus querit eccle- sie. an est necessaria rati habitio ecclesie. r. nō: imo acquirat ecclesie ignorati sicut acquirat patri vel do- mino ignoranti filius vel seruus.

Naturalis possessio an sit de iure ciuili vel naturalis. remissioe.
Filius qui acquirat vsuras et pecunia profectitia pa- tris illas non communicat cum fratribus.

Quod seruus. Possessio ques- ta per seruū qñ dñs nō est iusta. ala secus. h. d. Ista l. est notabilis. Et no. ter. ibi qd ex ma- leficijs. hic inuit qd seru? non acquirat dño nisi ex cā. e. uliari. cōtra. §. e. l. j. §. itē acquirimus. so. dic peculiariter. l. qd qd iuste acqrit. App. §. hoc quoq. j. de verbo. ob. dic qd possidet. i. de- tinet. App. §. qd vtrū naturalis possessio sit de iu- re naturali vel ciuili. glo. dicit qd de ciuili. r. ratiū r. no. §. e. l. j. in prin. sed dicit vt in glo. qd incipit §. §. r. c. ibi finatē. imo. j. ti. j. l. sequitur. §. si tu vi me. nā ille §. dñs. de. l. non solum. j. titulo. j. non facit vt ibi not.

Ultimo per hanc. l. dico si filius acquirat vsuras et pecunia patris pfectitia inuito patre an comū- cabit cū fratribus. Nō. non querit patri quod filius ex maleficijs qrit nec comunicabit cū fratribus. dixi alio anno hic. r. dixi. C. de bo. que liber. l. cum op. in prin. vbi glo. tangit Bar.

Oblitio an sola sufficiat ad perdendam posses- sionem. r. vide etiam. j. in l. si is qui.

Id quod. App. de l. peregre. in prin. eo. so. hic ignoramus in quo loco sit: r. in quo fundo vel in quo hor-

non. Ad de fin Alexā. hic qd idem sequantur docto. r. Barto. in l. cum oportet. C. de bo. que liber. sed Bal. in l. §. de his qui sunt sui vel alie. iur. vide tur in dominio contrariuz tenuisse. f. qd ista pecunia ex vsura propter peculium profectitum patris dica- tur acquiri sita patri. qd constat qd dominū recessit a sponte vsu- raris r. filio queri non potest. ergo necesse est qd patri sit. acquisi- tum qd do- minia non possunt vo- lare per ae- ra. l. si spō- sus. de do. inter vir. r. vxo. r. pro hoc dicit Alexā. fal- uari glo. in dicta. l. cū oportet. qd tenet quod solum filio nomine vsurarum pro pec- ulio profectitio acquiratur patri. tu vide que posui in d. l. cum oportet.

Oblitio adde qd de ancha. cōsi. cccxiiij. dicit qd similiter si tabellio esset in quasi possessione offi- cij: morarius negligendo per. r. annos perdit illam quasi possessionem r. dicit Spe. in tit. de pe. r. pōf. §. l. ver. no. tamen Koffre. r. Albertum de bona cur. re- ferre quod rogerius dedit per hanc. l. cautelam qd qñ proba. sunt equalis super possessione qd aduoca- tus debet dicere clientulo suo quod armata manu ingrediatur possessionem de qua est differē. r. qd de nuntiet aduersario vt veniat ad possessionem si au- det qd si nō veniet. qd suspicatur se posse repelli sta- tim amittit possessionem quā se dicebat habere r. si aduersarius petat ipsum puniri per. l. si quis in tan- tam ille excipiet qd imo pro ipso sententia est feren- da qd ipse eque probauit possidere: sua possessione est ingressus. aduersarius autem suam amittit aliaz etiam cautelam vide ibi cum vis quod aliquis ami- cus tuus apprehendat possessionem alicuius rei si- ne vitio quam asserit ad se pertinere. r. an sufficiat tē- pus decem annorum ad inducendum obliuionem: vi- de Jo. an. in addi. in fi. d. §. vbi tenet qd illud sit arbi- trarium si alique circūstantie eēt per quas min? vel plus tempus considerandum esset allegat. c. si. de trans. cum concor. r. infert. quod eo casu quo quis tenuit ciuilem veniens r. occupantem expellens non dicitur vim facere sed suam possessionem defende- re. facit fin ipsum. l. j. C. vnde vi. r. ff. de vi. r. vi arma. l. quod possessionem.

Et per colonos. Per co- lonos et inquilinos sicut per seruos posside- mus nec pdim? lz moriantur vel fu- riosi efficiantur. h. d. App. d. hic et si moriantur possessionem retinemus

tenet quod solum filio nomine vsurarum pro pec- ulio profectitio acquiratur patri. tu vide que posui in d. l. cum oportet.

Oblitio adde qd de ancha. cōsi. cccxiiij. dicit qd similiter si tabellio esset in quasi possessione offi- cij: morarius negligendo per. r. annos perdit illam quasi possessionem r. dicit Spe. in tit. de pe. r. pōf. §. l. ver. no. tamen Koffre. r. Albertum de bona cur. re- ferre quod rogerius dedit per hanc. l. cautelam qd qñ proba. sunt equalis super possessione qd aduoca- tus debet dicere clientulo suo quod armata manu ingrediatur possessionem de qua est differē. r. qd de nuntiet aduersario vt veniat ad possessionem si au- det qd si nō veniet. qd suspicatur se posse repelli sta- tim amittit possessionem quā se dicebat habere r. si aduersarius petat ipsum puniri per. l. si quis in tan- tam ille excipiet qd imo pro ipso sententia est feren- da qd ipse eque probauit possidere: sua possessione est ingressus. aduersarius autem suam amittit aliaz etiam cautelam vide ibi cum vis quod aliquis ami- cus tuus apprehendat possessionem alicuius rei si- ne vitio quam asserit ad se pertinere. r. an sufficiat tē- pus decem annorum ad inducendum obliuionem: vi- de Jo. an. in addi. in fi. d. §. vbi tenet qd illud sit arbi- trarium si alique circūstantie eēt per quas min? vel plus tempus considerandum esset allegat. c. si. de trans. cum concor. r. infert. quod eo casu quo quis tenuit ciuilem veniens r. occupantem expellens non dicitur vim facere sed suam possessionem defende- re. facit fin ipsum. l. j. C. vnde vi. r. ff. de vi. r. vi arma. l. quod possessionem.

contra imo naturale amittimus. vt. j. e. l. si de eo. §. j. In glo. sunt opin. vna est opi. Jo. qd retinemus scilicet non uerimode: qd retinemus naturalem si efficitur furiosus vel alij locat: sed naturale perdimus si mouitur: sed uilem nullo modo perdimus. h. d. cō trarium. f. qd vtrāq; retineamus etiā qm mouitur per. d. l. si de eo. §. j. opi. Jo. est vera. vt probatur in. d. l. si de eo. §. j. nā per hereditatē coloni non pōt retineri naturalis: vt. l. j. §. scuo. la. j. si quis testa. h. esse in. su. Et alia ratio est in furioso. j. ead. l. si is qui. C. Itē opp. qd differentia sit inter feruum et coloni. in rebus peculiariter possessis possumus possidere per animū et corpus ferui nō coloni: vt in. §. 9. itē acquirimus in. l. j. §. eod. Sol. quo ad acquirendam possessionem vel pendendam non est differentia: sed quo ad alia sic.

Quod autē Qui possidet cuiuslibet per ingressum alterius eam nō perdit: nisi reuerfus nō admittatur vel suspicetur se posse repelli. h. d. Bar.

De Ocus Locum tenentis rōne loci vel quote pōt possidere. si est vtrāq; rōne incert. h. d. no. §. vi. d. h. s. e. l. in. §. j. et habetis. j. r. h. l. emptor. ibi capi pōt etiā si ignoretur quōtra sit pars. i. pro indmō et sic est incerta rōne loci certa rāone quote ibi incerta autem pars dicitur rāone loci et quote.

Furiosus solo animo non potest desinere possidere.
1. **Possessio ex sola obliuione sine cursu temporis non perditur.**

Si quis Furiosus non pōt desinere possidere. h. d. C. No. tex. ibi qd furiosus. C. Op. qd furiosus pōt ptere possessionē vt. j. e. l. q. vniuersas. §. j. gl. dicit qd nō pōt furiosus desinere possidere solo aīo: s; alijs modis qbus hoies desinūt possidere: vt. l. j. §. si furioso. j. p. emp. et hoc pbatur ex rōe posita in. l. q. si mat dictū h. d. C. Itē op. furiosus pōt animū sicut ille q obliuiscit: ergo pōt possessionē vt not. s. e. l. si id. qd. in pun. In gl. sunt opi. Tu dic qd ex sola obliuione sine tps cursu nō pōt possessionē: vt si furiosus scaret per longū tps. qd nō possideret vel alius eius nomine perderet possessionem. C. Itē meā quā alius possidet re-

spectu possessionis possū stipulari: pducere et emere. Dñs et possessor ignorans si conduit a non possessor an perdat dñum et possessionem: quod non. Qualiter potest esse: qd quis ignoret se possidere. Conductio facta de re sua ab eo qui est dominus et possessor ignorans non tenet. Conducens rem suam quā sicut se possidere et se esse dñum quasi non suam non amittit dominium: nec etiā perdit possessionem. nu. 6. Tradens vere rem suam tanq; non suam sed tanq; rem tuam non transfert in te dominium. Contractus locationis et conductionis de re sua facti a scienter possidente: et se dñum quasi non sua nō tenet. Qualiter cognoscatur an quis conducat rem suam vel vt non suam. Dominus et possessor conducens rem suā quasi suam an perdat dominium et possessionem. Accipiens bona ppria in emphyteosim a monasterio an in monasterio transfulerit dñum et bona illa alienare possit monasterio irrequisito. qd sic. et quod dñum non sit translatum: et quod ita consiliunt.

10. Si conduco rem meam a me possessam a non possessore quod contractus valeat ratione possessionis: et quomodo valere possit.
11. An nō apparet an respectu possessionis vel proprietatis sit facta pductio rei sue. cur? respectu videat scā. Quid sit hoc querere.
12. Clausula: vado tibi talē rem iure emphyteosis appositā in instrumento quid operetur: vbi quod non teneor prestare nisi qd sim emphyteota. et si inquietaris respectu domini directi non teneor.
13. Possessor non dominus si conduit rē ab alio quando perdat possessionem.
14. Si conduco rem putans esse meam cum mea non sit valet conductio.
15. Veritas quod potius inspicatur quam opinio. Item que pro parte est mea. et pro parte nō. an possim conducere et emere. rem siue.

Aliqua rē C. Na. l. est ita difficilis sicut ali qua rē q sit in mūdo. et ratio difficultatis est: qd hic ponitur quinq; casus et nō determinatur nisi unus. et prima pa loquitur qd dñs et possessor conduit eandē rē a non possessore: secunda quando dñs nō possessor eā conduit a possessore: secunda ibi et si sciens. ibi possideri. et eandē dñm habebat vt inuunt sequētia. C. No. in. j. qd possim rē meā quā alius possidet respectu possessionis stipulari: conducere et emere. vt hic in fin. et qd hec l. nō determinat oēs casus. ideo qd rā in quolibet mē bno de tribus. Primo vtrū pdat possessio. Secōdo vtrū pdat dñum. Tertio an valeat contractus. C. Tenor et assimo primū mē bno qd dñs et possessor conduit a nō possessore. et de hoc vidēdū si ignorē. C. Quero qd esse pōt qd ignorē me possidere: cū ignorās pdat possessionē per obliuionē: vt. s. e. l. si id. qd. solū. intellige qd possidebatur per seruum vel filiu ex causa peculiarari: vel p par hoc casu possidet ignorans. vide glo. qd incipit ignorās. ibi ignorare et. Itē pōt esse etiā quando per seipsum possidebat: qd tunc sola obliuio sine cursu tps nō facit p dere possessionē. vt dicit. s. e. l. pr. C. Quero an pot

essio perdatur isto casu per conducentē. Gl. dicit qd a non vt. j. e. l. si me in vacuā. bene dicit qd non est animus per dende possessionis quā quis ignorat se habere. C. Itē quero an perdatur dominium. An. nō qd non potest perdit dominium. vt. d. §. differētia. C. Itē quero iurum isto casu valeat locatio et conductio. An. cū non perdit dominium nō valet conductio. vt. j. e. l. in. si. et de reg. iur. l. neq; pignus. et. l. non solet. s. loca. et. l. sue rei. de cor. rāp. emp. Itē ex eo qd dicit qd non perdit possessio nō valet conductio. nā possidere et ex conducto habere sunt repugnantia. vt. s. e. l. si quis ante. C. Scdm t membra est qd scio me possidere et me dñm et eandē conduco quasi nō meam. quero vtrū isto casu perdatur dominium. et determinat glo. qd non sufficit animus conducentis tantū ad perdendū dominium. vt. l. si quis vt. §. differentia. s. e. l. pterea qd trado tibi veie rem meā tāq; nō meā sed tanq; tuā non transfero in te dominium. vt dicit in l. dedit. in. §. subtilius. s. de condi. ob. cau. multominus perdo dominium tradendo ficta. l. conducendo. C. Sed qd iurū perdatur possessio. dicit gl. sic: vt l. qd meo. s. e. l. et ita dicit ista glo. nō videt verū dicere: qd illa causa q nō est habilis ad translationē dominij non est habilis ad translationē possessionis. vt b no. s. e. l. qd meo. sed fm hanc glo. ista nō est habilis ad trāsferendū dñm: ergo. et. ppter hoc Ja. d. are. c. ad trāsferendū dñm: ergo. et. ppter hoc Ja. d. are. c. reprehendit hanc glo. que nō puto bene dicere: qd qdam sunt cause inhabiles ad trāsferendū dominium: et tñ sunt habiles ad trāsferendū possessionē. vt dicit in. l. qd meo. sed hanc glo. nō puto vere qd perdat possessio alia rōne: qd qd dñs nō possessor conduit rem suā a possessore ista est causa qrende possessionis. vt. l. si a quo. j. r. h. l. si causa querēde possessionis vt ibi multo magis erit causa possessionis retinēde qd dñs possessor conduit a nō possessore: vñ cum non perdat dñum ergo conducendo possessionē nō perdit sed retinet. C. Tertio qd iurū an valeat contractus locatiōis et conductionis. An. ex eo qd non pdat dñum nec possessio conducat qd nō valet: qd conduit rē suā et a se possessam et sic non pōt. vt. s. e. l. pri. dicit. C. Itē sequit qd aliud mē bno qd dñs et possessor conduit rē suā quasi suā: anteq; vadā v. ter? qd quō cognosca an qd conduit rem suā vt suā vel quasi nō suā. Nō ideo conduit quasi nō suā si in instrumēto cōtinetur talis ecessit et locauit mibi talē fundum: et tunc locauit tanq; suū nō tāq; meū et ego quasi alie scies me dñm et possessore talis fundi volens recognoscere a tali conduco ab eotunc conduit tāq; suū. et ille locat vt meū. Itē possit pbari extrinsecus: l. j. in instrumēto nō cōtineat quō conduit. Et hoc casu qd conduit rem meā tāq; meā: an perdat dñum vel possessio. glo. dicit qd sic vide glo. qd incipit. et erat. et idē tenet gl. mag. hic posita. Contractus tenet. j. r. h. l. si a quo. et ibi vt pbari in ter. et nō illa. pbat sic. nō est dubiū qd ista glo. dicit verū. et nō illa. pbat sic. nō est dubiū qd qd precedit titulus per solā conductionē trāsferit in aliu dñm et possessio. vt. l. quedā. s. de rei ven. sed hec est causa habilis. s. ficta donatio si trado ficter indebitū. vt. l. cuius per erroē. j. de reg. iur. cū ergo sit donatio per illā conductionē trāsferitur dominium. Itē et Ja. et oēs tenet gl. corrariā per. l. si a quo. j. r. h.

C. Sed retinet. Adde secundum Alexan. quod glo. in. l. qui rem. C. loca. et ibi de. Lyn. Faro. bu. Bald. Ange. et Salt. concordant cum hac glo. quando cōducens amittat possessionem. et idem dicit tenere Ly. in. l. ad. pba. C. loc. Imo. raph. cu. et Pau. sca. h. et hanc dicit esse cōmune opi. cum qua tpe trāsferit respon. cōtrarijs. Andre. Pomate. C. Hac ciuitate. vt. de Alexā. cōsilio. ix. colum. pe. ad fi. vol. v. et Pau. consili. iij. col. xxi. q. xxiij. et col. iij. du. volu. ij. et Seli. in. c. cum Berthold. col. iij. de re. in. v. dicit etiaz Bald. et Alexand. in lege prima. §. si vir. col. iij. supra eos dē. z barb. col. xj. co. vj. vo. ij. et colū. xiiij. in fi. et alexand. consil. cxxvij. in fin. vol. j. et aret. cōsilio. xiiij. colū. v. in fi. et seq. et Alex. consil. xxi. colū. fi. volu. ij. vbi loquitur etiam in emente rem suam. et consilio cxxvij. in pe. col. in versi. quimino. eo. volu. vbi loquitur in recognoscēte rem quam prescriperat. et col. xxiij. col. fi. volu. v. et consil. lxx. eo. volu. C. Quidam nobilis. Adde Ange. ita tenentem in. l. qui rem. C. loca. Bald. in. l. ad. proba. C. loca. et in. l. cum falsa. et ibi etiam Bar. de iuris et fa. ti. igno. Bald. in. ad. di. Spcc. in. ti. de loc. §. nunc aliqua. ver. an quis soluens. Ang. in. §. emphyteosim. in. aut. de non alie. Paulus de castro. consilio. c. ij. et vide Alexandrū de Imola. in consilio. lxx. columna quarta. in. pun. in. v. volu.

* Aduerte qd Bar. in uoluntate vitio contractus hz quod dā i hac. l. si aliquam rē. Sed p saluando Bar. vide concordia quā possit ad. l. sub cō de solu.

Widetur locare. Adde quod cum hac opi. transeunt Ange. et Pau. de castro. approbantes gl. sed Imo. et Ro. transeunt cu Bar. cu quo etiam transit Alex.

Posse

tionis. Adde nisi possessio capiatur pro ppuetate. ut fit i. l. in terdii. de ver. signifi. vide in lege prima. C. si pig. datu. Bald. dicit quod si quis dicit pignori tibi possessionem talis rei videtur pignoriaste proprietatem fundi non solum possessionem et pro eo quod hic dicit Bar. quod dicitur conducere respectu pos. Alex. dicit facere text. et Pau. d. ca. b. ibi ad hoc ponderatum in .i. non pignori. j. eo.

Perditur

Adde quod cum hac distinctio transeunt Angel. et Imo. hic.

Aut si

is qui. l. j. §. scienola. infra si qd. rest. l. i. u. l. cum heredes. supra eod. l. neo. j. de act. r. ob. z.

ego dico qd si ille dñs recepisset in emphyteosim illas res taq̄ suas tñc cōcedere cōtrariū q̄ in ecclesiā transferretur dominiū q̄ nō sunt due fictiōes. sed in q̄stione pposita iste dñs recipit in emphyteosim tanq̄ prius esset ecclesie quo casu indistincte dñiū non perdit. vt. s. dicit in scdo mēbro supra posito: ergo. zc. ¶ Venio ad scdam partē. Istā scda pars legit duobus modis. primo modo psequit suam materiā qñ dñs r possessor cōducit a nō possessore et tñc qd dñs in tex. nam r 13 sc. inducit in exemplū tunc retenta ista lec. q̄ rē meā a me possessor cōduco a nō possessore cōtractus valet rōne possessionis. ¶ Quero quō pōt valere rōne possessionis cū possessionē habet. glo. mag. m. det. h. ego posside rem tñ poterās a me auocare aliquo interdicio vñ perinde est acti nō possiderē. Alia so. est. Ego eo ipso qd cōduco a te respectu possessionis videor eam transferre in te et tu eā mihi locare. ¶ Alia mō legit qd hic mutet casum qñ dñs nō possessor pducit a possessore r dicit lura qd valet respectu 15 possessionis secus respectu ppuetatis. ¶ Ad h. op. j. ti. l. i. si a quo. Solu. illā dñ intelligi fm distinctionem huius. ¶ Alterius ego quero quid in dubio si non apparet vtrum respectu possessionis vel ppuetatis conducā. Jac. de are. dicit lic. aut ego dico sic: cōduco possessionē hui? rei et videor cōducere respectu possessionis. vñ l. si mulier. §. qui possessionem. s. qd met. cau. j. vñ pos. l. si duo. in fine. Aut de cōduco rē. et tñc in dubio psumit rōne ppuetatis. vt. d. l. si duo in fi. p. bat hic tex. ibi si specialiter. zc. ¶ Sc. qd est hoc dicit. cōduco respectu possessionis vel ppuetatis: nā cōductor nūq̄ hz ppuetate vel possessionem. arg. l. non so. 3. s. loca. et. l. si quis ante. s. eo. ¶ Quid est hoc dicere aut cōduco respectu possessionis vel ppuetatis: aduertē. no. habem? tex. qd hoc declarat. vt. l. si quis domū. §. j. s. loc. vbi dñs aut qd locauit respectu ppuetatis aut respectu vsufrui. ¶ An ego loco respectu ppuetatis ego teneor: tibi vñ liceat tibi vñ re. vt. l. ex cōducto. in prin. s. loca. et ideo siue inquieteris respectu ppuetatis siue possessionis vel quocūq̄ mō teneor: tibi. Sc. si ego loco tibi tāq̄ fruct? et tu es impeditus a ppuetario tñc nō teneor: p̄stare

plus nisi qd sim vsufruct. et respectu vsufrui. nō impeditis. vt. l. si quis domū. §. j. s. loca. Modo ad ppositū qñ cōduco rem meā respectu ppuetatis non valet qd statim mihi ipsi videor emere. vt. l. fūdo. ad l. fal. et. l. cui res. s. de act. emp. et iō nō vñ. Sed qñ cōduco respectu possessionis a te tu nō teneris mihi p̄stare nisi qd sis possessor. de ppuetate nō curatur si possessionē p̄stas. Et ideo t̄ valet decisio ista ad. q. vtilis. qd releuat dicere in instrumēto ego vēdo tibi talē rem iure emphyteosim talis ecclesie. tu vides qd hic equibant emptio et locatio et stipulatio et precariū vñ qñ appono illa verba vendo iure emphy. zc. z nō teneor: p̄stare nisi qd sim emphyteota. nec teneor: si inq̄retaris respectu dñiij directi hz bene teneor: si nō essem emphyteota. vt. l. si qd domū. §. j. s. loc. et. l. q̄ tabernas. s. de cōtrahē. emp. et. C. credi. euic. pic. p. r. nō de. l. i. ¶ Iuxta hoc q̄ro t̄ nos habuimus in prima parte qñ dñs et possessor cōducit a nō possessore. qd si possessor nō dñs cōducit ab alio rē hāc. q. nō habem? hic. debes dicere aut ignorabat se possidere et tunc possessionē nō perdit: vt. hic. z. l. naturaliter. §. nihil. s. eo. fm vñ lect. et per cōsequē nō valet cōtractus locationis. vt. l. si quis ante. s. eo. si vero sciebat se possidere tunc valet p̄ctus et possessio perdit. vt. s. e. l. qd meo. in pñ. z. l. q. bo. in pñ. z. l. interdū. in dñ. ¶ Scdo q̄ro t̄ qd si ego cōduco rē putās esse meā cū nō sit mea. An. gl. d. inspicit veritas potit? qd opti. alleg. s. de nego. gest. l. itē si eum. Ego dico qd de hoc est casus duarū legū simul coniunctarū. j. qd vi aut clam. l. aut qui aliter. §. si qd dñ putat. cōiuncta. l. si de eo. in fi. j. eo. ¶ Ultimo q̄ro si res est mea p parte: p parte nō. an possim illā rem cōducere r emere. De hoc est casus. s. de in dñe ad iec. l. qd si vno. in fi. dicit vñ ibi. ¶ Ultimo Cy. d. hac materia tangit tractando distinctionem Jac. de are. in. l. ad probationē. C. loca. tene menti ista.

Possessionē. Pupillus non possidere. hoc dicit. C. de l. pupillus s. ti. j. Sol. dicit quidam loquitur de detentatione. ibi de naturali possessione. Vel melius naturalem possessionē potest perdere sicut quilibet alius. ¶ Ultimo opp. de. l. ij. §. si a pupillo. j. pro emp. dicit vt ibi.

Qui vniuersas. Qui possidet vniū totū integrale nō possidet singulares partes et? h. d. Istā. l. z. c. materia videbitis. j. ti. j. l. rerū mixtura. z. ibi videbitis magnas vtilitates. z. ibi dicit. nō habet hic alia. ¶ Factū iudicis vñ factū partis representare.

Possessionē. Possessio perdit ab ignorāte r inuito superueniente defectu ex parte rei vel persone. h. d. Ibi possessione. ex scdo. decreto. Rō huius. §. est. qd factū iudicis dñ representare factū partis. vt. l. si ob cām. C. de eu. z. l. i. C. si in cau. in d. pig. ver. itē qd in mari. tene mēti hanc ver. dicit. s. eo. l. ij. §. labeo. Bar.

Aut si is qui. An cū qd ingreditur monasteriū cū bonis: an illa monasteriū possideat sine noua apprehensione. ¶ Circa hūc. §. aliq̄s est i. gref. tus monasteriū. certe de-

finit possidere vt hic. sed quero vtrū monasteriū possideat t̄ qui quid possidet ipse sine noua apprehensione. Dy. arguit r videtur qd nō: siue dicam? monasteriū haberi loco filij sui: siue extranei. p̄batur in. l. cū heredes. in pun. z. qd ibi nō. s. e. Et finaliter t̄ qd monasteriū possideat sine noua apprehensione et nil boni allegat. sed text. est in. l. si adoptauero. j. de p̄ca. z. doc. alleg. istū tex. in aut. si qua mulier. in vlti. q. C. de fac. sanc. ec. sed gl. iuris canonici alle. l. ij. et autem. si qua mulier. que est canonizata sed nescio vbi est. xx. q. vlti. c. si qua. Bar.

1. Possessio probatur ex solutione mercedis nisi alius possideat.

2. Hereditas retinet naturalem possessionem per colonum.

Quod per colonum. Heres uo acquirit apprehendat vere vel ficte. h. d. Iste finis videtur contradicere principio. Dicitur enim in pun. §. quod nisi nanciat: apur possessionem non prodest possessio coloni etia si nō nanciscatur. Sed dicit qd colonus soluebat mercedē heredi vel cōduxerat ab herede. tene menti inquantū dicit qd colonus soluebat mercedem. Ex qua solutione habes qd ex solutione mercedis p̄batur possessio qd tene menti. pro quo facit optime. C. de agri. z. censu. l. i. lib. ij. Et hoc intelligo verū nō si alius possideat q̄ tñc nō probaret qd tu possides licet tibi soluat merces. vt. l. q̄suis.

1. §. j. j. eo. qd tene menti. ¶ Quero: tan hereditas retinet naturalem possessionem per colonum. glo. dicit qd non. s. si quis testa. li. esse ius. l. j. §. sceuola.

2. An per animum p̄mi vel secūdi retineat possessio si contingat illā ambulare per mille manus.

Per colonum commodatarium z deponat possessionem retinemus. hoc dicit. Et est pulcher casus. Glof. op. de. l. nō solum. §. qui pignori. j. titu. j. Sol. tene illā veram solu. ibi enim colonus qui commodatarius tradidit alteri alienanda. hic vero tradidit non alienando. sed commodādo vel deponendo. z sic noluit a se abdicare dominiū.

3. Item opp. qd hoc non procedat contra l. q̄suis. in pun. j. de p̄ca. glof. nō sol. sed dicit qd ibi loquitur de actione personali que tantum cōtra p̄mum conceditur. hic de retinenda possessione que etiam per secūdam r vltiorē em retinetur. ¶ Querit t̄ glof. ego retineo possessionem: etiam si per mille manus iuit. quero per quem retineatur possessio: an per p̄mum cui locauit. an per animum eius cui p̄mum locauit. Respon. per animum p̄mi. contrarium nō. in l. non solum. §. qui pig. j. titu. j. Reuertit istam glof. intellige que dicit qd per tertium retinetur. dicit id est per p̄mum locantem tertio: vel per p̄mum facto tertij: alis non bene diceret: vt hac glo. Bar.

1. An dominus perdat aliqua cum colonus defert possessionem.

2. Per colonum etia absentem animo retinemus possessionem naturalem. h. d.

Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

ista est optima limitatio. vide casum in. l. fina. C. de fac. sanc. eccle. z quodlibet no. Bald. z vide quod not. l. pe. C. ad treb. ad illud an transferantur actiones si ne restitutione. facit quod not. in. l. traditionibus. C. de pactis. facit. l. j. §. cum vniuerse. j. de vsuca. p. do. et ibi vna glo. singu. secundum domi. m. z. um. r. vide Bartolus in. l. cu. he. redes. §. fina. supra eodem spe. cu. in titu. de pac. do. §. primo. vericulo liij. Innoc. in capitulo in presen. tia. de p̄barionib. l. hostien. domi. de. Joannes de Imola in capitulo secūdo. de test. et ibi dicit Bar. in dicta. l. si adoptauero. j. de p̄ca. Bald. in autenti. ingressi. C. de fac. sanc. eccle. Andre. barb. C. si colonus. adde quod scdm Angel. iste tex. iuncta expositiōe glof. alleg. per Jaco. de aret. qd licet mulier ex forma statuti non possit obligari sine cōsensu mariti poterit tñ officium procuratoris extrajudicialis suscipere z tenebit gesta per eam z ita dicit se obtinuisse sententia.

1. Ficta tractio colonus non priuat dominium possessione. h. d. §. istum nota. vt dicit. s. eodem. l. ij. §. quod si seruus. ¶ Opponi. tractio coloni priuat dominium possessione. vt. l. ij. §. quod si seruus. sed colonus conducendo videtur tradere alteri. vt. l. quedam. s. de rei ven. z. s. a eo. l. quod meo. in princ. l. qui bonaf. de. in prin. s. eo. z sic p̄mum dominus possessionem perdit. Quidam dicit quod hic cōtingit propter mercedis solutionem. quod non est verum. Alij dicunt quod hic non habuit animum tradendi. Sed tu t̄ dic quod contraria loquuntur quando possessio fuit tradita per colonū vere: hic quā do ficte. tene menti. ¶ Item oppo. et videt qd mercedis p̄ceptio indu-

2. Si conductor. Sicta tractio colonus non priuat dominium possessione. h. d. §. istum nota. vt dicit. s. eodem. l. ij. §. quod si seruus. ¶ Opponi. tractio coloni priuat dominium possessione. vt. l. ij. §. quod si seruus. sed colonus conducendo videtur tradere alteri. vt. l. quedam. s. de rei ven. z. s. a eo. l. quod meo. in princ. l. qui bonaf. de. in prin. s. eo. z sic p̄mum dominus possessionem perdit. Quidam dicit quod hic cōtingit propter mercedis solutionem. quod non est verum. Alij dicunt quod hic non habuit animum tradendi. Sed tu t̄ dic quod contraria loquuntur quando possessio fuit tradita per colonū vere: hic quā do ficte. tene menti. ¶ Item oppo. et videt qd mercedis p̄ceptio indu-

3. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

1. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

2. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

3. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

4. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

5. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

6. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

7. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

8. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

9. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

10. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

11. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

12. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

13. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

14. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

15. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

16. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

17. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

18. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

19. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

20. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

21. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

22. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

23. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

24. Si colonus. Si colonus hic reuocat in dubium vtrum meo tempore anteq̄ colonus reue: ta in fundū dñs naturaliter possideat. Jo. q. sic r bene ponamus qd exiit de fundo animo deferendi pos-

a Non finitur, adde fm pau. de cast. q. hic tex. non est alibi de iure ciuili. sed de iure canonico. est text. in c. super gratia. de rescrip. in. vj. limitat tamen ro. text. istum nisi mouens decessisset sine herede quia tunc etiam in terminis huius. l. mandatum extingue retur. alle. l. j. fm intel lectu Bar. ibi de act. 2 et obliga. **b** Ego dixi adde q. cum Bar. concordat 3 ro. 2 pau. de castro. et fm Ange. idem esse in licentia concessa de capie do debito rem p. ter. 1 in autem. vt nul. iud. s. hoc vero iubemus. quod limitat verum causa co-gnita per d. c. super gratia. se. eus si sine cause cog. esset data licentia vt dicitur sic 1 in iusticia 2 vigore in- 3 strumeti guarantigia 3 ti: quia tunc 3 Si executor scit dnm defunctu hoc finitio officio finitur etiam virtus dicte licentie. l. si. cum glof. f. de pe. z no. in. l. f. de postulando z predictam opin. Bar. ipsemet tenet in l. more. de iurisd. om. iudic. z Bald. in. l. si de interpretatione. s. de legi. nisi scdm eum consuetudo esset in contrarium per illum. text. idem tenet 3 mo. in. c. quoniam Abb. de offi. del. eg. Spe. in tit. de leg. s. finitur. vers. hic pone de facto Alex. tu adde Bald. cons. c. cr. in. 1. visis statutis. li. iij. quid autem si executor est mortu? an succedens in officio poterit exequi sine noua commissione. vid. Ange. in. d. s. hic vero. z Bald. in. l. consentaneum. C. quomodo z quando uidet. **c** And. poma. C. de possessione. vide alex. of. l. r. in. col. ij. volu. in. vbi per hoc dicit q. si data est licentia titio de inducendo me in possessionem alicuius fundi z ille inducit me in possessionem alteri? quod non possideo z tibi etiam querit an teneatur de tur. batione.

non sufficit ad extinguendum mandatum. Executor cui sit commissum per iudicem vt aliquem mitteret in possessionem iudice defuncto poterit ipse in possessionem mittere.

Eundem. Qui datus est executori non potest ingredi sua autoritate. Item mandatum eius quod quis habet necesse facere non finitur morte. h. d. Notabilis lex est. z legam ipsam aliter q. anno z melius. prima pars inducta potest. imo est casus q. si alicui est datus executor per iudicem vt in tres possessione reuocanda debet intrare possessionem sua autoritate: sed debet intrare executoris autoritate: vt hic. z habes casum cu glof. de re iud. l. miles. s. qui iudicari. C. de iur. ad secunda parte. et primo oppo. de. l. si ego. in. punci. s. de iure dot. dicit glo. alto casu loquitur. z bene quia ibi loquitur in contractibus innotumatis in quibus penitentie erat locus. hic vero tenebatur de necessitate facere z ideo non habet loci penitentie. C. de oppo. de. l. si pater s. de manu. vin. sol. ibi erat talis acrus in quo penitentie admittebatur. C. de oppo. de. l. ij. s. sed si. s. de dona. z. s. si cert. pe. l. eus qui. s. quas vero. solu. hoc mandatu consistit etiam in id quod habebat de necessitate facere. ideo non reuocatur morte: plenissime dixi in. d. l. ij. s. sed si quid. C. de iur. vltimus. quid si executor scit dnm defunctum vtum hoc factu sufficiat ad extinguendum mandatu: videtur q. no. q. cu hic loquatur alternative alteru adesse sufficit vti si ab herede no prohibetur. posito q. sciat executor mortuu mandatorum executor potest exequi. In contrarium facit tex. q. sequitur ibi s. si fecerit vbi si alteru deficit executio impedit. quid dicem? tene pma parte q. h. eum mortuu sciat si in no phibetur p heredes pot. exeq. p. ter. huius. s. z est tex. in. c. si sup gratia. extra de offi. dele. li. vj. ad hic tex. in. si. ibi s. si fecerit cu sciret dnm mortuu. subaudio z heredes phibebat. Item ibi cu dicit facere nolle dic alio modo q. per phibitione heredis. Et p hoc dicitur hoc an no in. q. de facto. Iudex commisit cuida vt mitteret aliquem in possessione sed executor intro iurit illu in possessione post finitu officium. ego dixi q. potuit mittere licet sit finitum officium iudicis. vel iudex sit mortuus vt. d. c. si super gratia. quod tene menti.

Si me in vacua. Error: no- minis acq- sitione possessione no impedit: s. error in corpore sic. Item dissensus recipiens impedit pditione possessionis. h. d. hec lex. C. No. ter. ad te. f. tradetem. C. No. ter. ibi quod ammodo recessit de possessione. C. Ad hac. l. opp. de. l. q. meo. s. si a furioso. s. e. vbi si alteri non acquiritur: ego in pdo. dicitur tñ q. da hic tradidit conditione expressa si a. teri que. est. dicit gl. q. no est veru per text. istu ibi quod a modo. z sic in p. p. i. e. tatem denotat: vt hac gl. z ipsam allegauit in. l. si is qui pro empto. j. de vfuca. alij dicunt q. hic habuit animum ibi no: diuinitio est. Ultima soluit gl. o. q. hic fuit error in re. ibi in qualitate persone: hac tenet Jac. de aret. z o. s. Sed eade est no in errore in re que est in errore in persona: q. ad est animus perdendi re. sed hic quando trado tibi re trado tibi sub conditione.

si tu non contradixeris vel no dissenseris et hoc pro a bar. tex. z ideo q. hic est dissensus ex parte tua: ideo non perdo: nec tu aquiris vt hic sed in. s. si a furioso: furiosus non dissentit nec consentit: ideo no est ista conditio. ideo possessionem perdo: licet. ei no acquiratur. simile in legatario: q. ei acquiratur si consentit: sed si dissentit non queritur. Item si non consentit nec dissentit ei queritur. Bald. l. doc.

Sed si non mihi.

Not. text. ibi cum plz ignoranti. z. non habetis alia. **Seruus.** Ibi nam seruus alienus. hoc intel- ligitur rati habitatione secuta vel mandato precedente. vt. j. eo. l. c. is seruus. **D**iscussio qm sit an sufficiat relatio vel debet sup relatione pronuntiarum. remissive.

Discussio. Possessorum reuocanda debet prius terminari vt per hoc petitionu terminetur. h. d. C. No. ter. q. hic dicit pronuntiet. q. facti ad. q. j. vtru qm sit discussio sufficiat relatio: vel dz super relatione pronuntiarum: hic tex. vult q. pronuntietur. **Si** vt dixi in. l. stipulatio. s. habet autem. s. de ope. noui nun. C. Quero quomodo sit ista cofrouer- sia. dicit glo. altero vt vtrq. agente vti pos. ego in repetitione. s. nihil comunc. pono bene. vij. modos quibus pot fieri ista cofrouerfia et gl. ponit aliquos modos. C. de interdic. l. incerti.

- 1 Si debitor qui obligauit creditor oia sua bona: et constituit se eius nomie possidere: si postea vendidit et constituit se noie emptoris possidere q. dominium in emptore non transfert.
- 2 Debitor liberato pignore an statim recipiat suo nomine possidere. remissive.

De pignoris. Debitor pte- b litoris possidentem vel sibi pccario con- cedente. h. d. C. No. ter. ibi cu plus iur- is. C. Quero in oib? pccib? appo- nitur ista clausula obligauit oia bona et constituit se noie creditoris pccario possidere. no in iustro f. debi- ti obligauit oia bona z constituit me possidere nomine creditoris. Demum vendo vnam possessione z consti- tuito me possidere nomine emptoris transiero ne dnum in e. re videtur q. no nec possessionem cu pos- sideam nomine alterius: vt. l. quis. s. j. s. eod. ergo nec dnum. an hoc impediatur translatione dnm. dicit in. l. celsus. j. de vfuca. C. Quero an liberato pigno- re statim debitor incipiat suo nomine possidere abf- q. alia concessione: dic vt. j. de pcca. l. si debitor.

- 1 Beneficium collarum absentis sibi non queritur donec ad eus peruenit notitiam.

De absentis. Absentis donec ad eu litere libertatis perueniant. h. d. C. No. ter. hoc pncipi- o: q. beneficium collarum absentis sibi no queritur donec peruenit ad eus notitiam. dixi plenissime. s. de dona. l. absentis. dic vt ibi dixi. **D**ictio vt: quod inducat modum. **D**ictio ne: q. in dubio inducat modum z conditione inducat qm apponit aliquid q. sit exp. icandū anteq.

Pronuntietur. adde post Alex. qui transire vide tur cum opt. illoz qui tenent non e. necesse super relatione nuntij referetis se nihil inuenisse in bonis debitoris pronuntiare. quod ro. c. c. c. tenet neces- sariam sententiam super excussione facta per nuntiu similiter z esse neces- sariam sen- tentiam de claratoua cum nota: quis consequatur et molumentum. Lautela qm veditur vel donatur res q. no possit alienari z si alienetur do- minium reuertatur ad primum.

rum sit debitorem non esse soluendo anteq. possit perueniri ad fideiussores tenendo illam opin. q. no sit necessaria illo casu excussio quod tamen ipse negat z ibi tener contrarium tamen presupposito q. no sit necessaria excussio omnino vult esse necessariam sententiam declaratoriam inhabilitatis z mouetur. nam certum fore debitorem non esse soluendo fm sententias glossatorum surrogatur loco excussiois: ergo est vt sapiat eiusdem naturam iuxta. l. eu qui. s. iniuriarum. s. si quis cau. z sequitur q. quod admo- dum super excussione requiritur sententia. ergo z eo modo sic super: hec. s. debitorum non esse soluendo: sed mouetur per text. in. c. cum fm. de hereti. li. vj. vbi habetur q. vbi ipso iure deuenerit ppter aliqd. preexistens ad certum actum semper requiritur ista declaratoria super preexistenti. z illam tex. dicit esse ad hoc ponderatum per Bar. in. l. eus qui. j. de iur. fisci. z Bald. in. l. iubemus. s. sane. de sa. san. occl. Sed in casu proposito propter hoc preexistens debitor non esse soluendo deuenitur ad conventionem fideiuf- sours absq. alia discussione. ergo requiritur sententia super illo preexistenti. et hanc dicit esse nouam do- ctrinam.

Absenti. adde no. in. c. si tibi absentis. de prebe. in. vj. z in. c. j. de cocef. preben. per Jac. de bel. in ei? dispu. inci. perusini elegerut qua ponit in aut. de col. la. in. s. hec p. o. phibemus per Bar. in. l. si. de cofitu. pun. vbi dicit q. priuilegium non requiritur absentis nisi a die scientie. alleg. l. si. cum gl. in vers. prestat. de consu. li. xij. et pro hoc dicit Alex. sibi videri q. non bene dixerit Bar. in. l. si. C. de sen. pass. vbi dicit se putare q. si princeps restituit deponatū ad pusti- num statum talis restituitio acquiratur etiam absenti vigore titu. alleg. l. eus qui. s. si cer. pe. facit. l. pa- ter. s. furdo. de lega. ij. nam hic videtur cofra. istum tex. fm ipsum. q. ibi si gratiose. de prescri. z. d. c. sic a b- senti. z contra no. per Bar. in. d. l. si. de consui. pun. z per hanc. l. dicit Ang. mercatores debere esse cau- tos vt literas eis transmissas et fauorabiles custo- dian. cum fauor eis no acquiratur nisi post presenta- tionem. facit. l. labeo. s. de iureiur. vbi dicit Bar. q. dilatio statuta absentis no currit nisi primo fuerit no- tificata q. est notandum z vide tex. z Bald. in. l. i. C. vbi in rem acti. z per hanc. l. dicit etiam ro. q. ipse et q. plures alij consulerunt q. priuilegium ciuitatis non acquiratur ignoranti. z hanc. l. multu no. Bald. in. rub. C. de do. promif. et q. priuilegium ciuitatis non acquiratur ignoranti: tenet per. de ancha. eius consi. cl. vj. vbi etiam dicit q. no acquiratur licet sit descriptus z non subeat onera ciuitatis de quo vide etiam Bald. consi. c. c. c. r. ij. lib.

Bartolus super prima parte. ff. noui

Pulcher modus. Adde Jaco. de Bre. et Lyn. in d. l. si de reb. alie. non alie. Paul. de castro. m. l. si ita quis. §. ea. l. de ver. obli. et ibi posui an iuramentum impediatur translationem dominij. vide hic per Alex. cui adde Bald. consi. cccxc. mci. inter tres marchio- nes. lib. ij. Si licita. Adde qd not. ca. no. in. c. ij. de seque. pos. et fru. arch. l. ij. q. l. quia res. Joan. an. in regula locupletari. in mer. cu. p. Bal. et Ange. in l. si fide iussor. §. si. supra q. fa. tis. d. cog. p. Imola. et Bart. in l. imperato res. j. de ap. an. au. tes ille ad cuius peti tionem fa ctum fuit sequestrus post annu efficiatur possessoris cut in rea. li. vide in c. quoniam frequenter. vt lit. non. 2. contest. p. glo. in l. ij. §. finali. §. eod. Imo. in. c. ex lite ris. de do. z. conu. et an si reus aufragat iu dicium de beatres af signari actou. vide Ang. z. Imol. hic. Sui. de eug. z. Bald. in l. si oleu. §. de dolo. z. qn teneatur ille apud que factu est sequestru. vide Bal. consi. clxxv. lib. ij. et an pretiu fundi possit sequestrari per credito rem veditoris. vide ro. consi. cccclxxvij. z. an sequestrum possit fieri in fructibus coherentib' solo. vide Pau. de ca. in consi. cccxxix. Et an si ordinarius facit seque strum iura cle. ad copendendas. possit ppua volun tate mutare. vide Aldra. consi. clxxvj.

secutu. et inducit modum. In dubio autem an indu car modum vel conditionem: videtur qd faciat mo dum: vt. d. §. titius. Et ideo Dyn. bene reprehendit glo. istam: quia inter vt z. nemon est differentia. quia semper inducitur modus cum apponitur circa id qd post emolumentum consecutum est explicandu. Est ergo mod' qd tu vedas vel dones hoc modo dono tibi rem sub hac conditione si no alienabis tunc te alienante no trāfferetur dñum in te. z. per dñs ne ca te in aliu. Sed certe per hoc no est pmissum qd volo qd interim dominium sit emptoris zc. vnde dic ven do tibi talem rem si no alienaueris z. si alienaueris volo qd dñum reuertatur ad me. hoc no valet: quia istud pactu cō.ertur in tempus quo res no erat sua sed aliena. vt. l. Stichus seruus. §. de manumif. testa. Quare dicas t sic. dono vel vndo hoc pacto vt non liceat alienare. z. si ad aliq' actum alienationis peruenit: tunc dñu ad me reuertat: z. in eu casum ex nunc cōstitutus te meo noie possidere. hic est no. z. pulcher mod' q. statim cum incipis alienare: ego dñs efficio: cōstitutus te meo nomine possidere. Si autē ego dixi si vendideris pcedunt predicta: quia verbu alienaueris denotat rem perfectā: sed si dicam alienabis vel alienares tūc etiā si no dicatur ad quecumq' actū zc. sufficit z. dñum reuertit in me statim cū incipi. alienare. vt. l. quidā in testō. §. de fi deico. liber. Item est aliud remediū vt dicam' pro mittis hanc rē specialiter mihi tūc si obligas mihi eam rem tunc impedit alienatio. vt. l. si creditor. in fi. §. de distr. pig. fm vnam lecturam. Si is qui titio. Per seruus hereditariū ex alia causa habitū res hereditarie possunt qucri. h. d. Glo. oppo. duob' modis z. soluit vt in ea non habetis hic alia. Possessio rei sequestrate de partium voluntate perditur nisi causa custodie. Sequestratio quibus casibus sit licita. Quando sequestrant res tempore periture res ipse venduntur: z. pretium deponitur. Possessio rei sequestrate per iudicem non perditur: quia videtur facta causa custodie: nisi de voluntate iudicis aliter constet. Sequester si perdit rem penes eū sequestratā vel in ea sit damnum datum an habeat aliquam actionē. Rei sequestrate t de tur possessio nisi causa custodie seque stratur. h. d. Quero quis est seque ster. Glof. dicit vt. l. sequester. j. de ver. sig. z. l. §. de po. Quero in quibus casib' seque stratio sit licita. An. quedam est sequestratio volu taria que fit de partium voluntate: z. ista semper est licita. vt. l. si solutus. j. de sol. z. l. §. de po. Quedā est que fit parte inuira z. ista no fit regulariter. fallit in casib' no. in. l. j. C. de probi. seque. z. l. fideius. §. si. §. qui satisf. cog. Quero t iudex facit sequestrari res et sunt res tpe periture quid debet fieri. An deo. debent vendi et pecunia in sequestro poni. vt. l. litibus. C. de agrico. z. censu. z. §. vt in pos. leg. l. is cui. §. queri potest cū seq. z. j. de requiren. reis. l. fi. Item quero: tu dicas qd perditur possessio rei sequestrate si hoc est actum quero t quid in dubio. dicit glof. qd

in dubio presumitur actū qd perdatur possessio. qd tene mēti Jac. de are. intelligit hanc. l. qn sequestra tio est facta de partium voluntate: sed si est facta per iudicem videtur facta causa custodie: z. ideo posses sio no perditur. arg. l. ij. §. si. §. eo. qd puto verū nisi de voluntate iudicis alio appareat. ter. habetis in c. j. extra de sequestra. posses. et fruc. Ultimo que ro t vtrum sequester si perdit rem sequestratā apud se vel in ea damnu datū sit an habeat aliquā actio nem. ter. habuistis. in. l. posses. §. imperato. in fi. §. vt le. no. ca. ibi quiq' vtilis. zc. qui ver. est circa fi. §. als. Jac. de are. hic alle. l. is cui. §. qui legatorū sen uandum. in. fi. ibi quod si ex constitutione. j. vt in posses. leg. 1. Credito. ciuilitet z. naturaliter possidet. Adco. possessione no priuat. h. d. C. ap. §. eo. l. qd seruus. in fi. vbi il lud qd seruus querit volēter no que rit dño. Sol. illud est verum qd acci pit per vim possessionem alterius. Secus qd dñi sui. Ex hac. l. j. habes qd creditor ciuilitet possidet et na turaliter. qd patet: quia nulla possessio perditur: tūc enim si debitor possideret perderet ad hoc facit qd habuistis. §. eo. l. §. per seruū. z. l. ij. §. ex cōtrario. z. l. qui pignoris. §. ed. non habetis hic alia. Bar. Possessio ciuilit et naturalis retinetur per co lonum exentem de possessione. si non animo dese rendi. Possessio naturalis perditur colono mortuo vel eo exeunte animo deserendi. Qui negligit ad ipse naturalem possessionē perdit etiam ciuilem. Quanta negligentia requiratur vt perdatur ciuilit possessio. Possessio ciuilit z. naturalis prediorum tributario rum quod perdatur negligentia per bienniu z. quid de dominio. Peruini habent predia tributaria. Si forte. Si colonus recedit non animo dese rendi possessionem nulla possessio perditur. sed si animo deserē di vel moritur natura lis perditur z. etiā ciuilit si naturalem negligat ad ipse. h. d. Difficilis. §. z. habet quatuor dicta per or dinem. Ibi de cessisset. id est de fundo cessisset no ani mo deserendi possessionē sedm veram lec. positā in glo. In ver. quo mortuo. et dic sez colono. Item ibi eam sez ciuilem. ibi tunc demū perditur ciuilit. Ibi possessionem sez naturalem vacantem per mortem coloni. in versi. aliud die ibi discessit sez animo dese rendi possessionē. z. hoc inducit illud verbū sponte. Primo no. t qd per colonom exeuntem de posses sione vtraq' retinetur si animo non deserendi posses sionem. Cetero nota t quod colono mortuo per ditur naturalis. idem colono decedente animo dese rendi. Item no. t qd qui negligit ad ipse natura lem possessionē perdit etiā ciuilem. Quero qua litem intelligatur p. amū responsum. due sunt lecture. Prima vt verbum decessisset intelligat. id est mor tuus esset z. qd sequitur propter vtilitatem. zc. fit in terpositio. Secunda lect. est quod intelligatur id est de possessione cessisset. z. tunc intelligatur animo non

deserēde possessiois. z. hec vera alias si diceremus animo deserēde posses sionis non pcederet istud principuz per. l. si colonus. §. eo. z. hic. ij. respon so. Item dicitur hic qd colono mor tuo no statim perditur possessio: sed cum negligitur. Quero qd est illa posses sio que perditur naturalis: quia iam perditā est. Unde dic qd perditur ciuilit per negligentiam naturalis. Sed quero t quanta negligentia requiratur vt perdat ciuilit. dicit gl. tanta qd obliuionē inducat. Aduertis per obliuionē solam. ista glo. dicit qd perditur ciuilit si hoc est verū: ergo requiritur cursus longi temporis: vt no. §. eo. l. si id qd. in prin. z. j. titi. j. l. furtum. §. fundi. z. no. C. vnde vt. l. cū querebatur. in. j. glo. Contrarium videtur qd sufficiat sola negligentia sine obliuione: vt hic pro hoc. l. qd meo. in fi. §. eo. ibi simul atq' sciuro. et. §. eo. l. quis. prout ibi dicit ab alio occupa tam zc. Quid dicemus breuiter qn ego scio naturalem possessionē meaz vacante occupatā ab alio: si negligo per modicu tempus perdo ciuile: qd video: suspicari me posse repelli. ar. d. l. quod meo. in fi. z. l. §. vtilis. §. eo. p hoc. j. de vi z. vi. ar. l. ij. §. cum igitur. et quod no. in. l. qui possessionē. eo. ti. Si vero ignoro eam ab alio occupa tam: vel scio vacantem: tunc aduerte. qn quis negligit naturalem tanta negligentia qd res quasi perit ex hac negligentia et tūc perdit etiā ciuilem ex sola negligentia vt hic. qnq' non adhibet tantā negligentiam qd tota res pereat sed solum no vadit: z. tunc no perditur ciuilit nisi ex cursu longi temporis et quo obliuio inducit. vt l. si id qd. in prin. z. quod ibi no. §. e. l. furtū. §. fundi. j. tit. j. z. qd ex qualitate negligentie presumatur velle ciuilem perdere iam probatur in. l. qua ratio ne. in fi. cum sua gl. §. ti. j. z. l. falsus. §. si iactum. j. de fur. Sciatis vnum t vos peruini habetis hic omnia pre dia tributaria ex forma statuti sed in pcedijs tributarijs eo ipso qd quis ne gligit per bienniu perdit naturalez et ciuilem possessionem: etiam domi nium: vt. l. qui agros. C. de omni agro deser. libro. ij. quod tene menti. In contrarium facit fortiter. C. de vsu. transformā. vbi dicit sublata est disse rentia tributariorum prediorum et non tributariorum. Cetero ad ter tium responsum dicitur hic aliud ad estimandum. quero qualiter intelli gatur. Respondeo prout habetis aliud refertur ad principum prout

Quid di cem? Ad de hoc p Alexā. q refert per hunc text. ibi heredi tate fuisse pstitū pe rusij qd hez res conficiēs iuēta rñōz i ipso pōere res depositas z comoda tatestato ri reptas i domo te statous qd dicit eē no tandū fm Jimo. z sez quif vt re fert Paul. de ca. z. ro. hic z. bart. in l. idēz dēdū. §. si. de pe. her. z. l. si. §. j. §. iur. delib. Sz tu dic qd puz z. Bal. et cō si. ccccl. in ci. ad euide nā pre mitto. l. ij. z. qd igno rāsiatura lē occupa tā si negli gat pcedē nuz pdat ciuilem. v. tra Alexā. h. z. Paul. de ca. pñ. cccvj. de. de ancha. consi. vlt.

habetis idē refertur ad. pxi. Sed tūc op. de. l. fi. C. eo. vbi per exitū colo ni non statim perdo naturalē. sol. illa lex per istā intelligitur. quia per exitū perditur naturalis vt hic non ciuili: vt ibi. C. Itē opp. hic inuit q statim 2 eū aliū est ingressus quis perdat ci uilē. cōtrayt. l. clam. in fi. s. eo. r. l. fi id qd. s. fi. j. eo. r. l. seruus. j. eo. solu. hec fm illā intelligitur hoc modo vt per datur ciuili: qñ dñs reuersus nō est admissus vl' suspicāt se posse repelli.

Ad vxo re. add qd si vxo et vir domus pariter habitauerunt nec appet ad que ipz s ox dñus spectet an ge. vt nisi per dictu ras appa reat q iudicādū est p dimidia all. bar. i. l. si duo. j. vti possid. sed imo. et ro. hic dicunt q i dubio psumē dū est p mari to cū vxo nō psumat hre pxiū l. qñ. s. d. do. iter vi. et vxo. l. et C. e. tit. de cit nō bal. l. vxo. C. d. p. d. i. ser. q q ad pos sessorū nō hz locū. l. qñ. item nō hz locū qñ contro uerfiaverit iter mu herē z ex tranēum z h casu pos sit saluari dictū An ge. f. z Ale xā. cū ad de ad ma ter. l. qñ tus quod

Seruum tuum. sio iusta vel iniusta absqz noua causa extrinse cus nō mutatur. h. d. pulcher casus: et habuisti. s. e. l. clam. in pun. z per hunc. s. ponitur hic casus.

Si seruum. si quis in rātam. C. vnde vi. requirit violentiam. Exceptio domini q nō repellat agē tem interdico vti possidetis. In causa interdici vti possidetis ad mittuntur positiones articuli z pba tiones de dominio. Cautea pro aduocato. qñ suspicatur aduersarium probare de proprietate q faciat positiones z articulos q ipse possidet clā a te respectu possessionis.

Si seruum. dit locatio z pre carij rogatio in eand cadit clā desti nitas. h. d. multū difficilis. s. et subti lis. C. opp. de. l. ita. s. j. j. de fur. vbi dñs facit furtū rei sue. rñ. dicunt qui dam. veritas est q furti tenetur vt ibi: nō tñ possidet clā. z est vera sol. Alij dicit q hoc fecit credēs sibi hēre. z ideo incidit in constitutionē. l. si quis in tantā. nō autem tenet furti. Nec so lu. nō est vera: quia f cōstitutio. l. si qe in tantā. requirit violentiā sed hic nō p supponitur violētia sed clandestinus tas bene. ergo tene pxiā. C. Itē op/ po. z intro glo. ma. z oppo. j. qd vi aut clam. l. j. s. ij. r. l. is qui in puteum. s. fi. eo. ti. vbi in re propia pōt fieri vt aut clam. Dicit gl. aliud est op/ vi aut clā esse factū: aliud possidere vi aut clā. et est vera sol. Tertio oppo. p carij rogatio z pductio cōstitit in re ppxia rōne possessionis. vt. l. si rem aliquam. in fi. s. e. ergo z h qd destinitas respec tu possessionis cōstitit. Dicit quidā hcti qñ cōduat rem suā ignorans esse suā. ibi sciebat. Itāc sol. reprehendit Ja. de are. q sequeret qd melioris cō ditōnis esset ille q delinquit qñ ille q nō delinquit: cōtra. l. nō solū. s. de no xa. Quare vera sol. est q nō dñ possi dere clam respectu ppxietatis sed res pectu possessionis sicut in. l. contra a

ria. vide gloss. que incipit vt supra depo. et eam te ne menti quia est not. Item opponi. q si ista. l. procedit q statim sequitur q exceptio domini sta tim repelleret agentem interdico vti possid. quia si possideo clam a te tu vincis cōtra me interdico vti pos. vt. l. j. in pun. z. s. fi. j. vti possi. si ego pponam tibi exceptionē domini: nō possideo clā a te. vt hic et sic te repellam. Itāc autē est falsus: quia exceptio domini nō repellit quem agentem vti pos. ita dicit glo. z nihil allegat. vide glo. ibi. Item oppo. si ergo est verū vt dixi in. l. naturaliter. s. nihil cōc. fm pxi mam lec. z est text. in. l. j. C. si per vim vel alio modo fm intellectū gl. licet dy. teneat cōtrariū in. c. q ad agendū. extra de re. in. lib. vi. constat tibi limitatum d. s. nihil cōmune. Ad cōtrariū tñde licet nō sit clā destinitas respectu ppxietatis tamē possideo clam respectu possessionis. Itud nō videtur bene dictū quia ille dicitur possidere clam qui suspicāt sibi cō trouerhiā fieri de iure vel de facto: vt. s. e. l. clam. in pun. Item possessio est illa que dñ clandestina non res: vt no. s. e. l. pomp. s. cū quis. r. l. vitia. C. eo. qñ ergo hic dicitur possidere clam respectu possessionis non ppxietatis. pxi declaratione f i forū tu debes scire. doc. tenent q in causa interdici vti pos. admit tūtur positiones z articuli z pbatōnes de dominio. Ita tenet Jaco. de aret. z Ly. refert in. l. j. in fi. C. vti pos. z est text. z gl. in. c. licet causam. extra de pba. rā rō est: vt si pbemus equaliter de possessione tūc ap parebit iustio: possessio illius qui est dominus z sic debet vincere. Tu ergo f aduocatus contra quem fiunt articuli si suspicaris aduersarium probare de proprietate: sis cautus quod facias positiones z ar ticulos quod ipse possidet clam a te respectu posses sionis. Si enim diceres quod possideret clam sim pliciter nihil probares. quia sicuti simplex condu ctio in dubio intelligitur respectu proprietatis: vt lege si rem aliquam. in fine. supra eodem: sic in du bio ille qui possidet clam intelligitur respectu pro pxi etatis: nisi dicas expresse quod possidet clam res pectu possessionis: alias perdes et quod sic de beat dicit: habuisti tex. in. l. si rem aliquā. in fi. s. eo. Si uis stans cum matre presumitur possidere fundum matris iure familiaritatis et similiter fra tres z sorores simul habitantes presumuntur iure fa miliaritatis possidere.

Di in iure. Qui ingreditur fundum ratione amicitie vel familiaritatis non dicitur possidere. concord. supra eodem lege generaliter. et tota die occurrit casus huius. l. nam mater et filius stant simul j et filius vadit ad fundum matris post modum cū diuideretur dicit filius ego possedi tam to tempore talem fundus. ego credo quod in dubio videtur ire causa familiaritatis et amicitie: non vt possideat. idem dico in fratre et sorore simul habi tantibus et habentibus patrimonium indiuisum z frater vadit solus ad possessiones locadas et fructus solus recolligit certe cōmuniter videt facere ex cau sa familiaritatis per hāc. l. z. l. gñaliter. s. allegatā. z facit optime. j. e. l. pxi. expressius. s. qui mo. vsuffr. amit. z. l. si mulieri. qd bene not. Si ergo ad vxoē a

pertinet res ipsa dicitur possidere licet nunqz vadat a et possideat per virum.

Communis seruus. In tex. ibi possideat qd in dubio pxi mitur. ar. l. merito. s. pro fo. fm Ja. de are. Oldr. no. hic qd dixi. s. eo. l. pxi. et tene menti.

Procurator. De hoc habuisti. s. e. l. j. s. per procuratorem. z ple. in. l. qui mihi donatum. s. de dona.

Quis fundum. Qui scit certā partē diuisam vel indiuisam esse alienam vel ius aliqd eatenus nō pxi scribit. h. d. C. No. ver. Julianus ait. zc. ad primā particulā op. j. r. j. l. emptor. sol. hic sciebat alienā p parte certa z diuisa z determinata. Ad scōbz par tē opp. in eo qd dicit p indiuiso z ignozat loc. imo scit loc. q in qualiter gleba habeo dimidiā gl. sol ut tribus modis. s. tene illā sol. q est in gl. q incipit h b i d d i c e r e i b i v e l e t i a. Itē op. dicit hic si sciorē esse obligatā pxi scribo: s. an p creditore pxi scribo. dicit gl. q nō q ad eū malā fidē habeo. Idē no. i. l. sicut. C. de pxi. r. r. an. in gl. q incipit mala fide zc. z est ca sus in. l. q balneū. in fi. s. q po. in pig. ha. tene mēti.

Memoria hominis labilis est. Per obliuionē partis lo

Regre. ci in qua res mobilis cu stodie cā reponit possessio non perdit nisi p aliu occupet. h. d. hec lex. C. No. rex. ibi ius possessionis est quo habes q possessio huius. C. No. q memoria hois est la bilis vt hic z. l. ij. s. si qd aut. C. de ve. iur. enu. Et in telligas q infirmitas memorie nō facit pdere pos sessionē z intellige nō adhibita diligēti inquisitōe. secus si esset adhibita diligēs inquisitio z nō recor dare q tūc perderet. C. Itē no. q possessio est ius et hunc tex. doc. allegat. ego allegauit plures. s. e. l. j. habetis. j. eo. l. possessio. s. j.

Questum. Ex causa peculiari querit vsu mino ignozanti ex alia possessione sed vsucapio tan tum scienti. h. d. glo. nisi id qd dicitur in. l. j. s. itē ac quimus. s. eodem.

- 1 Colonus si reicitur de possessione vel de ea exijt quando preiudicat domino.
- 2 Ratio differētie quo ad missionem possessionis in ter possessionem quam retineo per me: z illaz quam retineo per colonum.
- 3 Usufructuarius si deicitur dominus: non pxiatur sua possessione ciuili.
- 4 Colonus conuentus si respondet non nominando dominum si fuit condemnatus z facta executio nō preiudicat domino.

Quibus explicitis. Possidens suo re demū sciens possessionē amittit: sed in eo q suo animo z corpore alieno possidet. h. d. Dicitur hic q possessionē quā retineo p colonū demū colono ex pulso amitto. C. opp. j. de. l. fi. C. eo. vbi factū serui

vel coloni non preiudicat dño. solu. quatuor sunt vt ibi not. qñqz colonus exijt animo deserēde possessionis: tūc dñs nō pxiat ciuili: vt. l. si de eo. s. j. s. e. qñqz colonus perdit: tūc idem quia dño non preiudicat vt ibi. qñqz colonus deicit vel alij traditur vere tūc dñs possessione pxiat ita dz intel ligi hic vbi dñ: q ignozates perdimus: vt. s. eo. l. ij. s. qd si seruus. C. Quero j que est ratio differētie inter posses sionem quam retineo per me: z illam quam retineo per colonum? glo. dicit ratio est ista quia qñ possideo corpo re coloni z animo meo possideo: tūc mea ciuili sequitur naturalē quā re tineo p colonū. ideo colono expulso vtraz perdit vt h. r. l. j. s. nō alij aut. de vi z vi ar. l. in. s. vñ vi. C. Que ro qd si alius nō ingredit vere fide cte q dñs cōstituit se alteri nōie pos sidere: dicit vt dixi. s. e. l. qd meo. in pn.

Quero si vsufructuarius deicit an dñs sua ciuili pxiat. Andeo nō. gl. habetis. s. vsuf. que ad. ca. l. j. in fi. z. j. de vi z vi ar. l. in. s. vñ vi. Ratio quia vsufructuarius nō possidet naturaliter p dño sed p se ipso. Quid si t colonus fuit cōuentus z ipse rñdet nō no minado dñm in iudicio z fuit cōdena tus z facta est executio an noceat dño. Immo. qñ. extra vt lit. nō cōtesta. c. qñ frequenter. circa fi. sed contra euz videtur. s. ad exhi. l. cessus. s. j. z. s. e. l. qui vniuersas. s. item cū pxiator. sed als dicam.

Rem mobi lem. Possessio rei mobi lis pxiate furadi gratis perdit ab ignozate. idē si rei custodia amittatur. sed in aiali rationabili statuitur. h. d. C. No. ter. ibi illa rō zc. C. opp. s. d. le. in. s. si rē. s. e. Cera sol. est q hic in animo cōsti tuit z cepit pxiare. C. Itē opp. hic vt q solo aio querat s. intelligo qd non aio solo sed interueniente pxiatore. C. Itē op. q murauit sibi cām posses sionis: cōtra. l. nō solū. s. j. j. r. j. hic tu tenent causa extrinseca. l. furtum. C. Instrū nō pbat traditionē posses sionis nisi fiat in cōspectu fundi. Clausula apposta in instrū dotali cō fessus est se habuisse z recepisse pbat traditionem eius qd tūc tempore ce lebriari potuit. Instrū in quo dicitur q pretiū ei de dit z numerauit nō redarguit de fal so licet testes qui interfuerunt instrū dicant q nulla numeratio interuenit quia verba verificātur ex actu ficto.

pulchre cō stulit An ge. et pxi. cxi. et qd mulier pos sidēdo do mūcū ma rito dicat possidere iure fami liaritatis z p aut. de castr. con si. c. vj.

Coloni. adde de h pulchre Bal. cōfil. cxi. et cclxxx. iij. libro.

Qua per pactum. Adde Bart. in d. l. nemo potest. Adde quod Bal. in c. j. §. preterea. de cap. coradi. dicit quod si contrahentes vel testator iusserit soluere. nulla prescriptione obstante videtur qd in infinitum extendatur. d. l. quod si nolit. §. si quid ita. §. de edili no edicto.

Bal. in l. j. in vltima colum. de sentent. que pro eo. tenet contra bar. hic. et in d. l. nemo potest. et subdit Baldus in dicta. l. j. quid si ista verba ponentur in rescripto vel privilegio de quo dicitur ut not. in aut. quas actiones. de sacrosan. eccle. quesuit etiam si ista verba proferantur a statuto civitatis verbi gratia dicit statum quod instrumentum publicum mandetur executioni non obstante aliqua exceptione quid iuris. Vide omnino per Ludov. in rub. de arb. in r. char. et quod valeat statutum tollens prescrip. tenet Bal. in l. receptitia. in l. ij. col. de constitu. pecu. et ibi etiam de pacto. vide gl. no. in c. j. §. preterea. et quod no. Bar. hic in fi. et no. quod nisi intelligitur statutum excludere prescriptio. in cuius contrarium memoria non existat fm Bal. in l. j. C. de prescript. xxx. an. et in l. j. C. ne rei dominice vel teplo. adde an statutum dicitur quod instrumenta mittantur execu. nulla prescrip. obstante tollant prescrip. longissimi temporis. Abba. consil. xiiij. ij. lib. et an statutum tollens excep. prescrip. extendatur ad prescrip. iam completam. vide Pau. §. cast. consil. cccxj. et de qua prescrip. intelligitur p. bal. consil. cccxix. iij. lib. io.

Inducta mala fide. et vide Bal. in l. ij. in f. col. in versu. et no. de edi. act. adde quod no. Bal. in aut. quas actiones. de sacrosan. eccle. et in l. j. in fi. de re. ap. ale. fi. in §. fina. sed an sit dare cautelam. qd ipsa prescriptio cui renuntiar non potest saltem tollatur in effectu. Ang. hic vnam dedit contra quam tenet Baldus in l. quod si nolit. hic alleg. et ita refert fuisse iudicatum per usij ipso existente aduocato. licet Bartolus et vnus alius esset pro parte contraria et sequitur hic dominus Ludouicus. aliam ponit An. a. ge. licet illam non firmet in l. cum stipulatus sim mihi a proculo de verbo. obligationi. quam impugnat hic dominus Ludouicus. sed vera potest dari que colligitur ex his que voluit Baldus in l. sicut in annos. quibus modis vsufruc. amitt. quam approbat Bald. in l. secunda. C. ut in pos. lega. et in l. prima. in puncti. de cadu. tollen. et sequitur domi. Ludouic. hic Bartol. etiam in dicta l. nemo potest. et istis adde Baldum in l. j. C. de sentent. que pro eo quod interest. in vj. columna circa materiam infinitatis. et Bald. in l. centurio in fine. de vulga. et pupilla. et in l. item illa. §. de costi. pecu. adde an prescrip. possit renuntiar. Roma. consil. ccl.

Nemo potest. vide quod predicti in principi. huius l. et Bar. in d. l. nemo potest.

Secundo modo. f. qd iubeat restituere dato exequatore vt. l. is cui. §. missus. vt in pos. leg. tunc enim non potest ingredi sua autoritate vt. l. fundi in pun. §. ti. j. quarto secundum Jac. de are. qd duobus modis pretor potest mittere in possessionem et iubere possidere ex secundo decreto. quo casu inhibet possidentem fieri: et si contra faceret teneretur vt. l. damni. §. pe. §. de dam. infec. Alius est qm pretor codemnat que ad rei restitutionem. tunc facta restitutione si postea molester non tenetur ex sententia nec iudex ex vigore illius iudicij se intromittit: vt hic fm Jac. de are. quod puto verum: qd sola facti traditione liberatur et no. §. de p. cu. l. pompo. §. sed et si is. in fi. glo. ma. et predicta tene menti.

Aduersus. Vera lec. est vt intel dicto vt. l. pos. et gl. ponit exempla: pro interdicto vt. l. pos. et verij est et plu. Item ponit interdicto vt. l. vi. et c. §. illa lec. no congruit littere: qd talis vitiosa possessio. pdest aduersus eum qui vitiose possidet: vt. l. cu ante de vi et vi. an.

De vsucapionibus et vsurpationibus. Rubrica.

Dictum est. §. de acqui. pos. verum quia vsucapio est ca acquirende pos. vt. l. sine possessione. j. eo. ideo de vsucapionibus ponit. verum quia vsucapio interruptitur. ideo ponit de vsurpationibus: et quid est vsurpatione idem est qd interruptio.

Equitas scripta qm preferatur rigori scripto. Iuri prescribendi qm renuntiar possit per pactum. Statuto qd si debitor steterit p decem qd debitor non petierit no audiat non potest renuntiar.

Bono publico. Et p. et vide tur qd pua lec. no pcedat: qd equitas scripta pferat rigori: vt. l. j. C. de legib. et. l. placuit. C. de iudi. Sed h ista regula habent equitate scripta. vt. l. nam hoc natura. §. de codi. inde. et l. iure natu re. j. de reg. iur. Sol. dy. et qd qm ambo sunt scripta in specie: tunc vnu preferatur alteri: scilicet qm vnu est in genere aliud in specie. Ita sol. ponit dy. in c. possessor. extra de reg. iur. li. vj. et l. j. C. de leg. l. j. C. de l. cu in fundo. §. qd si mulieri. §. de iure do. sol. vt ibi. Quero an per pactum possit renuntiar iuri prescrip. et videtur qd non: qd cu sint inducte ad publicam vtilitate: vt hic ergo et. vt. l. ius publicu. §. de pac. sed dicit qd vsucapio et prescrip. x. anno. pacto tollitur no directo: sed quia inducit mala fidem. et sic facit cessare ea que sunt de substantia prescriptiois. et hoc tenet dy. §. de leg. l. nemo potest. Queda est prescriptio. xxx. anno. et ista currit odio negligentis no fauore prescribentis. vt. l. fi. in fi. C. de edic. diu. adri. tol. et no. per dy. in c. possessor. extra de reg. iur. li. vj. ideo no potest renuntiar: vt. §. ad maced. l. tamen. et qd ibi no. et qd pro bono publico et. facit qd no. C. de iudi. l. properandiu. §. sed et si quid. Nec obst. qd pacto remittitur et interruptitur. ergo multo magis impedit inchoate: vt. l. cu notissimi. §. sed et si qs. C. de prescrip. xxx. an. qd tunc per pactum cessat negligentia. Quedam est prescriptio inducta principaliter fauore

fauore partis: et illi potest renuntiar: vt. l. qd si nolit. §. a si quid ita. §. de edil. edic. Et ex predictis videtur qd statutum quod dicit qd si creditor steterit p annos b et q non petierit: quod non audiat non possit renuntiar: qd odio negligentis.

- 1 vsucapio large sumedo cadit etiam in re immobili: stricte in mobili: et in immobili prescriptio.
- 2 Directum domini queritur per vsucapione. vtile per prescriptionem.
- 3 Statutum qd prescriptione acquiratur domini intelligitur de directo.
- 4 Dans in emphyteosim qualiter probabit se dominum vtile dominium queritur.

Vsucapio. Ex pluribus procedit causis: id est ex titulo et bonafide et sic dicitur ex pluribus causis §. l. ij. §. ex pluribus. §. situ. j. Solu. vt in glo.

- 1 Quero vtrum vsucapio cadat in re mobili vel immobili. Et gl. dicit large sumedo cadit in qualibet restricte vero et proprie vsucapio cadit in re mobili: prescriptio in immobili. allegat glo. l. ij. C. de prescrip. ong. temp. sed illa no dicit sed est. l. ij. C. in qb. ro tan per prescriptionem acquiratur dominium vtile vel directu. habetis per glo. et doc. in aut. nisi. C. de bo ma. et dicit qd in vsucapione queritur directum: in prescriptioe vtile fm glo. et dicit vt no. per dy. in c. possessor. de reg. iur. lib. vj. et casum vidistis in l. j. in fi. §. de aqua plu. arcen. qd per prescriptionem vtile do minium queritur. Quid si in statuto dicatur qd prescriptioe qratu domini: vel qd quis efficiatur dñs: certe in dubio intelligitur de directo: vt. l. j. in fi. §. si ager vect. vel emphy. pe. et hoc vt aliquid ad dat iuri coi et aliquid operetur. C. fomo vnu dubium. si hoc est verum qd per prescriptionem qratu domini vtile. tunc qui dedit in emphyteosim no potest ostendere se habere aliqd dñum. nam no potest probare dñum vtile qd emphyteoticarius habet: directum non potest probare nisi probaret de se et de autoubus suis vsq ad illud tepus quo locus ille fuit occupatus ab hostibus. vel vsq ad illud tempus quo fuit statutum quod quicquid calcauerit pes tuus tuu sit et. vt lege puma. in p. supra titulo primo. nec ex eo qd est emphyteoticarius probat quia non potest opponere exceptionem domini: vt. l. litibus. C. de agr. et censu. et. l. si quis conductionis. C. loca. et coduc. S. contra extraneum. dixi vobis qd si pono rem in nullius bonis fuisse tunc cum apprehendo: directe effector domini: vt dixi in l. rem que nobis in fi. §. ti. j. vel dicit qd probet de vtili vt cum emphyteota habet vtile tñ sunt duo dñi: vt dixi. §. ti. j. l. i. qñs. §. differetia. Sed prout dixi satis puto qd si nullus alius appareat dñs directo ille qui probat tñ qd sufficit ad prescriptionem presumitur dñs.

Equitur. Continuat se iurisconsultus: et primo videtur dñi est quare inducta sit vsucapio. vt. l. j. §. eo. Seco qd sit vsucapio. vt. §. e. l. ij. Tertio qd pto. et. vt. h. qd sequitur p te.

Titulus pro herede quare non cadat in seruo remissive.

vsucapio. quomodo autem diffiniatur prescriptio: vide Jo. and. in regula possessor. in mercu. Quid si in statuto. facit quod not. in lege tertia. §. si rem de leg. iij. in simili aliud dicitur ad hoc no. Bald. in lege secunda. C. de prescript. longi tempo que pro li. videlicet qd tunc no re quirat tñ: tulus in prescribendo. contra quod facit quod ipse not. in lege. in co tractibus de non nu. pe. Intelligitur d directo. et p hanc rationem dicit Bald. in rub. qui acc. quod verbum q libet: pro latu in statuto no restringitur de habilitate. et dicit Bald. in lege finali. C. de tempo. in integ. res. sti. pe. qd prescriptio decem in ducta per statutu sapit natura prescriptio. xxx. an. dicit tamen Bald. in lege secunda. per illum tex. C. de noxali. quod ibi statutum disponit super eo quod disponit ius comune interpretatur secundum ius comune. et vide qd no. Bald. in l. ij. §. pretor: ait de dam. infec. sed Bal. in l. j. C. arbi. fute. dicit qd statutum dicens id quod ius comune: no alterat ius comune. adde qd si ante statuto q nullus possit allegare nullitate iudicij q istud statutum recipit restrictionem de habilitate ita qd filius. statuto non obstante poterit opponere nullitatem iudicij agita tura voluit Bal. consil. cccxij. i. lib.

Seruus pro herede.

Op. §. ti. j. l. possessio. §. j. gl. datu solu. plures. et dico qd no potest possidere: nec p herede vel alio titulo. Sed quare dicitur pro herede: qd nullo momento est penes eum: vt. l. placet. §. de acqui. herede. Sed alij tituli cadunt in seruo vt potest dici donatarius. et. Sed quare no pro herede cadit in seruo: vt sic feruus dicitur heres sicut donatarius. plene dico in l. cu filio. §. de le. j. et gl. plures sunt. C. de here. insti. l. cu ppo. nas. tangitur per doc. ibi sed ego plenus. qd ergo dicitur hic p herede. dicit nec alio titulo.

- 1 Malefidei possessor: fructus p se percipiendo facit furtu. scilicet si eos pcepit per aliu qui sit bonefidei.
- 2 Malefidei possessor a principio si nuc est bonefidei facit fructus suos vsucapione iusta causa superueniente: no perceptione.
- 3 Bonefidei possessor q faciat fructus industriales suos no naturales. Fetus pecorum quod sit in fructibus industrialibus.
- 4 Bonefidei possessor non tenetur restituere fructus existentes si per triennium possederit.

fructus et partus.

Aduerte ad ista glo. qd declarat optime oem possum huius. §. Et iste. §. legitur pluribus modis. vno modo qd tempore defuncti: erat in reru natura licet non in dominio defuncti. Et ad istam lect. oppo. aut defunctus erat malefidei possessor: et tunc nec ipse nec heres vsucapit. vt. l. cum heres. j. de diuer. et temp. prescrip. et quia efficitur res furtiua: si erat bonefidei: et tunc facit fructus suos: vt. l. qui scit. §.

lum tex. C. de noxali. quod ibi statutum disponit super eo quod disponit ius comune interpretatur secundum ius comune. et vide qd no. Bald. in l. ij. §. pretor: ait de dam. infec. sed Bal. in l. j. C. arbi. fute. dicit qd statutum dicens id quod ius comune: no alterat ius comune. adde qd si ante statuto q nullus possit allegare nullitate iudicij q istud statutum recipit restrictionem de habilitate ita qd filius. statuto non obstante poterit opponere nullitatem iudicij agita tura voluit Bal. consil. cccxij. i. lib.

Et dixi in l. vide ad hoc Bart. in lege. ex asse. ad finem. ff. ad trebel.

Per se percipiēdo. sec si percipit p aliu q sit in bona fide: vt p Bal. in l. ij. in j. col. de fru. et lit. expen.
No facit fructus. ad de Bar. in l. ex diuerso. s rei ven z Inno. in. c. cōsultationib? de iur. patr. Bal. in l. ij. in pe. col. v. C. de fer. et Bald. post gloss. in lege prima. C.
Vscapit. in alieno. s. de vsur. ergo nō vscapit sol. Mar. in l. j. C. de prescrip. longi tē. et in l. pompo. s. cū quis. s. ti. sed est casus expressus contra Mar. in. s. he res. j. e. l. preterea si huiusmodi fruct? sint furtiuū istud vitū sine dubio tran sit ad heredem. alia opi. est Sto. que similiter loquitur quando defunctus erat malefidei sed illos fructus non percipit per se sed per aliū bonefidei z sic prescribi potest ab alio nō ab herede defuncti. Ex hac lec. no. q m. a. les fidei possessor per se percipiēdo fru ctus: facit furū. secus si eos percipit per alium qui sit bonefidei. qd̄ intelli ge dūmodo ipsi malefidei possessor: non restituatur quia forte eos vendi dit vel locauit fundū ad pecuniā: als cum contractaret cōmitteret furtum. Predicta puto vera in se: et tamē qa multum hanc. l. restringit: adeo est ter tia lectu. qd̄ loquitur in eo qui prius erat malefidei z nunc bonefidei erat. Et p̄m istam glo. q̄ habes q̄ ille q̄ ab initio fuit malefidei nūc est bonefidei percipiēdo nō facit fructus: suos sed vscapione. Est ne vera ista lect. z cer te si iusta causa superuenit pōt vscapere et fructus suos facere: vt. l. nō solum. s. j. j. eod. sed si non superuenit iusta causa: tunc initium spectaretur quod ad acquisitionem fructuum: vt d. l. qui scit. s. si. de vsur. licet cōtra sit s. titu. ij. l. qui bona. s. j. sed dic vt ibi. Item quoad vscapionem: vt. j. eo. l. iusto. s. et si possessionis. z. l. si de eo. s. per seruum tuum. s. ti. j. et. C. de vscap. transfor. l. j. In hoc tamen possit hec lect. esse vera: q̄ percipiēdo non facit furtum. et sic possunt vscapit ab alio: vt. j. e. l. si aliena. s. si. Est ergo a lia lect. q̄ dicit q̄ bonefidei possessor fa cit fructus industriales suos: natura les non: vt supra de acquirere. re. do. l. cū in malefidei possessore. de iure cano. procederet etiam si magno tempore tenuisset: sed in bonefidei posses sōre sic secū dūm. d. Ant. in. c. grauis. in. vj. col. de resti. spol. ad de quando quis prescribendo faciat fructus suos Alex. consi. xxi. in. vol.
Alio modo legitur. no. z singulariter ad qd̄ bene facit quod no. Bar. in. l. fi. C. in qui. cau. in. iteg. rest. et expressē Barto. in. l. iij. C. q̄ mer. causa. vide Bal. dare. in. l. j. in. ij. col. C. de vsu. et fruc. leg. vbi refert di cum Barto. hic et Bar. in. l. ancille. in. ver. itery du bitatur cum bonefidei. C. de furtis.

bonefidei. et. l. fructus. s. de vsuris. sed hic vscapit fructus naturales quos nō facit suos: vt fetus z par tus. sed videtur text. quod fetus pecorum sint in fru ctibus industrialibus: vt. s. si quis ex aliena. in. l. i. de re. diu. et in. s. lana. j. ea. l. et sic in fetu pecorum ista solu. non potest procedere. dic ergo q̄ fetus pecorū ab extraneo vscapuntur. et heres facit suos et ho nefidei possessor. Et sic dic et nor. quod rem meam irreuocabiliter: non possum vscapere: sed si non est mea irreuocabiliter: quia teneor restituere: tunc con tra illam actionem p quam cogor restituere p̄scribē do rem? et hoc probō per. l. in bello. s. si quis seruū. infra de capti. et possi. re. quod no. q̄ omēs leges que dicit quod bonefidei possessor teneatur restituere fructus existentes. intelliguntur nisi per triennū possederit. et hoc videtur tenere Syn. in. l. ancille. C. de fur. Alio modo legitur vt in fructu et partu. zc. vt glo. C. enio ad secundam lectu. principalem et non loquitur in defuncto sed in herede. et vide glo. ibi sin autem ceperunt esse predictae.

Quod autem. Et sic dicitur ille cui res surripitur ppue nō attento apud quem sit res quando surripitur. Et ponit verba le. attille. le cui res surripitur propue non attento apud quē sit res quando surripitur. C. opp. j. pro soluto. l. si. Sol. vt dicā. in. l. si rem. C. opp. j. de preca. l. certe. s. iul. Solu. ibi in vi possessa hic in furtiua. Rationē dicam. j. ea. l. s. si dominus.

Labeo. Sufficit quod res furtiua reuertat ad eum per quem dominus possidebat: vel quod reponatur in loco vbi stabat domino ignoran te alias dominus noua scientia et voluntas requiritur. hoc dicit. Jste. s. est difficultis in tex. et omnes gloss. sunt ad declarationem litere secundum veram lect. Syn. diuidit in quinqs partes istum. s. primo loquitur in re peculiari surrepta ab extraneo domio igno rante. secūdo in re peculiari surrepta a domino sciēte. tertio in re donatica surrepta ab extraneo. quarto in re donatica surrepta a seruo quam non tenuit in peculio. quinto in re donatica surrepta a seruo z eā tenuit in peculio. secūda ibi: cōmodius. tertia ibi: nec enim. quarta ibi: deo q̄ si seruus. quinta ibi: itē si eam rem zc. Slos. que incipit furtum factum. ponit duas lect. in ver. cōmodius. tene primam. Item ponit duas lect. in ver. nec enim. tene secundam. z di. lingue vt in aua glo. Quero que est ratio diffē rentie quod quando scit furtum esse factum requiritur eius scientia. Responde quando ignorauit ha bet animū possidendi per eum apud quē prius erat. sed q̄ scit furtū factum deposuit animum: ideo re quiritur noua voluntas. Sed dices: hic animus in seruo non requiritur specialiter in re peculiari. sed dic quod hoc casu requiritur specialis voluntas: vt infra eo. l. si rem mihi surrepta. Quero quid si ex transeus surripiat et eodem loco reponat. Hū. nō suf ficit quia non reuertitur in potestate: vt in. s. tūc sed in seruo nūq̄ dominus fuit priuatus possessōe vt supra titu. j. l. rem que nobis. ideo sufficit quod repo natur in loco. Si emphyteota vendidit rem irrequisito dñs et postea redemit an careat re: quod sit.

Item labeo. Sufficit re redisse ad eum p quem quis possidebat. hoc d. C. oppo. s. de deposi. l. j. s. si rem. Solu. hic vendidit sed nō tradidit: quod non placet. dixit gloss. et bene quis solouerbo non fuisse factum furtum. vt. l. si q̄s vxori. s. neq̄ verbo. j. de furt. z. s. titu. j. l. iij. s. si rem. dic ergo vt ibi: quia verum est quod sufficit quā antū ad purgandum vitium rei. secus quantum ad pur gandum vitū persone: q̄ nihilominus tenetur de ca su. Similiter respondet ad. l. qui ea mente. j. de fur. q̄ talis presentia purgat rei vitium: non tollit penā persone. z hoc ponitur hic in vlti. glo. C. opp. dicit hic siue sciente siue ignorante contra. s. proxi. s. solu. s. m. Al. hic ignorauit re venditū: sic furtū factū: et ideo nō curatur vtrū scierit vel ignorauerit redē prionem: sed si sciuisset venditionem factā tūc requi reretur q̄ sciret redemptionē factā: ideo text. dicit eā gesta sunt in plurali qui requirit q̄ vtrūq̄ sit dñs igno:ate gestū. vel si sciuisset p̄mū: est necesse q̄ sciat aliud. eodē modo rñde. j. de fur. l. si ad dñs. C. op. dominus etiam ignorans possessionē amittit: vt. s. tit. j. l. iij. s. quod si vitium purgarum furtiuitatis cū non redierit ad dñi potestate. Gloss. istud cōtra rium signat que incipit sed qualiter zc. nō sol. Syn. dicit q̄ dñs ignorauit re surreptā: etiā eo ignorante redisse sufficit. argu. s. proxi. s. nā hic erat in custo dia depositarij sicut. s. in custodia serui. s. m. Dy. sed hoc nō videtur procedere: q̄ per seruū acquirat pos sessio etiā ignorante dño. q̄ nō fit per depositariū. Si ergo nō reuertitur in possessionē: ergo nō videt purgatū vitū: vt in. s. tunc. ideo quidā antiqui dicit runt q̄ imo per depositariū querit possessio. qd̄ tenet Jac. de are. z tangitur hic in prin. vlt. glo. z. s. ti. j. l. q̄suis. s. j. sed glo. hic z ibi tenet p̄rartum. Ad. s. tunc. respondet q̄ nō requiritur semp q̄ reuertatur in possessionē. vt ibi patet. sed certe imo requirit q̄ reuertatur in possessionē verā vel fictā: vt ibi p̄r. hic aut nulla est possessio. teneo ergo q̄ reuertat in pos sessionē. Ratio q̄ animus que quis h̄z retinēdi per depositariū operat etiā acquisitionē: vt dicā statim in. s. de illo. l. j. glo. dicat cōtra. s. tit. j. l. iij. in prin. sed ibi reprobauit. z hic est casus cōtra eā. C. Inducit ad. q. emphyteota vendidit rem irrequisito dño. et postea redemit: an careat re: z hic videtur q̄ nō: sed nō facit: q̄ verū est q̄ purgatur quo ad vitium rei: non quo ad penam persone. vnde veritas est q̄ res perditur: vt. d. l. j. s. si rem. z. s. de fideicō. li. l. quidā. et. l. rōgo. z est casus. x. coll. quid iuris sit si post alie. feu. vafal. feu. quod van. recupera. c. j.

Si pupilli. Sufficit rem redire in potesta tem legitimi administratois. hoc dicit.

Tunc autem. Ad hoc vt purgetur vitium furtiuitatis requiritur quod res redeat irreuocabiliter in domini potestatem ve re vel interpretatine. hoc intelligit q̄n̄ recepit rei esse mattonem vel iussit alij tradi.

Heres. Per hunc. s. cōfunditur opt. Mar. qui dixit q̄ heres potest incipere vscapere a se z ei non obstat mala fides defuncti. dixi. s. e. l. s. fructus.

Inducatur ad. q. si emphyteota vendidit rem z postea redimit an euetur penam adde bar. in. l. j. si quis li bellos. C. de appel. z quod not. d. omi. Anto. in. c. po tuit. de loca. circa p̄nci. z in l. si a me. s. a. l. l. sal. per Inno. in. d. c. potuit. z limita nisi in p̄ma alienatiōe actum esset quod incō tinenti de beret resti tuti emphy teote litiē nanti. facit l. pleriq̄. s. r̄tu nup. et hic no. per Ang. in si mult in. l. vo luntas. C. de fideicō. et vide Bar. in. l. si in su lam. in. vj. q. de verb. ob. ad de eo qui ven didit. f. e. dum: Bal. cōsil. cccix. lib. ij.

De illo. Partus ancille furti ue editus penes bone fidei possessorem non pōt vscapit si fur in ei? potestate fuerit: als potest vscapit si ante natiuitatem rei aliene scientiā nō habuit. h. d. vsq̄ ad. s. la na. p̄mo loquit q̄ fur est in nostra p̄tate. Scō q̄n̄ al? est fur. scōa ibi: sed z si. C. opp. ad p̄ncipiū de scō rñso. Sol. dicit glo. q̄ in prin. d̄z intel ligi q̄ ante cōceptionē sciuit rē alie nā: sed male dicit cōtra istū tex. ideo dic z melius vt dixi in sumario. dic vt ibi. z dicitur per gloss. z docto. et per nos. j. pro empt. l. seruus. Ad scōm oppo. q̄ etiā si sciuit alienā non impedit vscapio: vt. j. eo. l. iusto. s. z si possessori. Sol. intelligo qd̄ hic sciuit alienā z furtiua: secus si simpliciter alienā: vt ibi. C. de l. tunc opp. q̄ tūc etiā post vscap. inchoatā z non perfectā impedit vscapio: vt. j. pro suo. l. si ancilla. sed hic in fi. s. vt cōtra rñs: ergo ista lec. nō pcedit. Sol. h̄ic b ver. expone sic. q̄ si cū tam vscapere rit. i. vscapere inchoauerit. z qd̄ seq̄ tur ignorauerit alienā. dic simpliciter nō furtiua z sic alio casu loq̄tur q̄ pcedens rñsum: vel si vis q̄ eodē casu loquatur dic cū sciuit furtiua dño des nuntiauit: vel nō potuit denūtiare: vt c. d. l. si ancilla. C. ultimo per h̄ic. s. re probatur glo. q̄ est in. l. iij. in p̄nci. s. tit. j. q̄ si recipio traditionem a seruo meo nō recipio vt quasi de nouo mi hi querat possessio: tñ ipso seruo pos sidente ego credebā me possidere: s̄ hic non fuit mihi quesita possessio q̄ furtiua vt. l. quod seruus. s. tit. j. z tam en hoc operatur animus quem ha bet retinendi vt adpiscatur. z proba tur. s. ea. l. s. item labeo.

Uscapit non pōt qd̄ meum est. In lana inspicitur apud quē tonda tur: non apud quem nascatur. Lana nō censetur contractata ex cō tractatione pecudis.

Domus si possessa tignū postea disso lutum non dicitur vi possessum. Nota q̄ quod meum est hoc quod gas textum transponendo ibi si ve uocabiliter meū secus si reuocabilr ita are. p̄sil. cū. in. j. dubio. C. vscapit nō pōt. nota q̄ dñs nō pōt prescribere. qd̄ limia verū in habēte dñiū pieno iure z incōmu s. r̄ r̄

actum esset quod incō tinenti de beret resti tuti emphy teote litiē nanti. facit l. pleriq̄. s. r̄tu nup. et hic no. per Ang. in si mult in. l. vo luntas. C. de fideicō. et vide Bar. in. l. si in su lam. in. vj. q. de verb. ob. ad de eo qui ven didit. f. e. dum: Bal. cōsil. cccix. lib. ij. C. de illo. vide in. l. si alienā. j. p suo z Bar. plene in. l. ancille. C. d fur. C. s̄ tūc op. fallit ta men in par tu vt oia ista decla rat Bald. et ibi est glof. in ver. scientia. in l. j. C. de vsu cap. trans for. z Bar. late in. l. an cille. C. de furtis. Andreas Pomate. C. Lana. itellige aut hoc quod meum zc. si erat irre uocabiliter meū fecus si reuocabilr ita are. p̄sil. cū. in. j. dubio. C. vscapit nō pōt. nota q̄ dñs nō pōt prescribere. qd̄ limia verū in habēte dñiū pieno iure z incōmu s. r̄ r̄

tabili: afr secus scdm Bar. z bal. clarus in l. iij. C. qd me. causa. z bar. in l. in libello. §. si quis seruus. de capt. §. ea. l. §. fructus. z limita vt per Bar. z doctor. in l. j. C. §. ser. fu. z ibi Bal. z ad istum §. vide no. Bald. in l. ancille. C. de fur. ad. de q. papa p. scribit rā q. quilibz p. uat. vt voluit sab. cōsil. r. iij. lib. ij.

¶ Si fundū. l. si qd in tantam. vide ibi gl. z Bart. in ver. q. ro si credens. ¶ Genera lter vi pos festum. res qn dicatur vi possessa. z an requiratur dolo. z an possit scribi. vide Bart. in l. iij. C. quod me. causa.

ro apud bonafidei emptorem cōtra zc. assume ibi sed statim emptoris fit zc. z reuertere quoniam in fructu est zc. z est plana. ¶ No. qd in lana inspicitur apud quē tōdatur. §. imo d3 inspicitur apud quē lana nascatur: sicut in partu. §. p. ior. §. z. j. de fur. l. q. vas. §. q. ancilla. Solu. partus nō est pars rei sed p se censet. vt. j. de verb. sig. l. partu. z p. tatiōe matris tpe p. tatur. vt. l. penul. §. de sta. homi. z. j. de fur. l. qui facci. sed lana nō cēset p se nec dicit esse in rerū natura ante qd tōdatur. vt. j. de his q. in frau. credi. l. si. §. fructus. z pecudis cōtractatione lana nō p. tatur vt hic. z qd no. §. de p. di. fur. l. si seruus. §. boue. fm. Ia. de are. Sed hic videt potius rō in d. iij. q. si lana est ps. rei sicut fructus. p. d. e. tes. vt. §. de rei ven. l. fructus. ergo et p. tatur toto p. tatur pars. vt. l. si alienā. in fi. j. e. sed illā. l. intelligo in his q. partes sunt ita q. q. libet res p se durer vt gēma in anulo. vt. j. e. l. rez. mixtura. 3 ver. qd ergo zc. ideo dicerē. j. si domus esset vi possessa qd tignū postea distolutū nō esset vi possessum vt. j. e. l. eū q. edes. qd aut hic dicit de agnus intelligo aliter qd de lana: quidē qd in partu ancille vt. j. de fur. l. qui vas. 4 §. si ancillam.

¶ Res respectu hypothecae q. nō p. scribat nisi i potestate creditoris reuertatur: sed rōne proprietatis sic. ¶ Violentia compulsiua non facit rem vitiosam. Actio furtiua q. qnq. habeat locum et non sit furtum nec res est furtiua. Qnq. furtum fit z actio furti non h3 locum nec res efficitur furtiua. Res si est surrepta fructuario qd nō sufficit reuerti in potestatem dñi quo ad vsucapionem respectu vsufructus sed respectu proprietatis sic. Res si est subrepta bonafidei emptori quo ad vsucapionem necesse est qd reuertatur in potestatem domini.

¶ Si rem pignori. est subtilis z utilis. ¶ Opp. de. l. si. j. pro soluto. vbi d3 i creditoris potestate reuerti. Glo. que est hic dicit q. hic do minus pignoraui re suā ibi alienaz. sed hoc est ver. qd hic suā obligauit. q. alienā nō pōt obligare vt. l. alienā. §. de pig. ac. ideo nō bñ dicit qd in l. si. pignoraui re alienā. ¶ Era sol. ¶ Test q. pōt vsucapi res ratione pprie tatis nec furtiua est: illo respectu. respectu vero hypothecae nō pōt p. scribi nisi in potestate creditoris reuertatur: hoc t3 Jac. de are. z Bald. qd

est verū. tunc enim illa verba. l. attlie. que requirunt q. reuertatur in potestate ei? cui subrepta est: vt. §. §. tunc. cōprehendunt creditore: cū sibi furtū factū est nō pōt. ¶ Opp. si res erat debitoris subrahentis ergo ille qui emit ab illo est: effectus domini. z sic non vsucapit. vt. §. in §. lana. ¶ Huius timore dicit gl. dic hic alio tradente qd domino. vnde illa verba gl. respiciunt coctarium signatum in glof. scilicet contrarium de. §. lana. intelligas alio tradente non ex voluntate debitoris nec eius causa. z sic quod dicit ter. vsucapi posse. dicit id est vsucapibilem esse. z ista est vera. Alia solu. est ad dictum. §. lana. quod huic erat administratio interdicta. sed hec non est vera per. l. si ab eo. j. eo. z per. l. alienationis. j. de verbo. sig. Alia solu. est q. potest vsucapi contra hypothecam. hoc est verum cōtra hypothecam alterius creditoris qd eius cui subrepta est. nam in eius potestate debet redire: vel dicit glo. quod p. scribitur p. tra vitalem in rem que datur metum passo. hoc potest esse verum si alteri q. ipsi vendenti res fuit sublata violentia z compulsiua que non facit rem vitiosam. vt no. §. tunc. j. in l. pompo. §. cum quis. ¶ Ultimo not. summarū ad qd glof. remittunt. z vide glof. que incipit hic no. ibi in fi. glo. ¶ q. quandoq. habet locum actio furti: z non fit furtum: nec est res furtiua. vt. C. de furt. l. si quis seruo. quandoq. fit furtum: nec efficitur res furtiua: nec habet locum actio furti: vt si si lussamiliam surripiat rem aduentitij peculij: vt not. per Lyn. C. de ser. fugi. l. j. in. viij. oppo. Sed quero ¶ Quid si res surrepta est fructuario an sufficiat reuerti in potestate dñi. ¶ Resideo quo ad vsucapionem respectu proprietatis sufficit: quo ad vsucapionem respectu vsufructus debet redire in potestatem vsu fructuarij. argu. eorum que dicta sunt. j. pro soluto. l. fina. z de fur. l. inter omnes. §. hec actio. ¶ Quero qd si res est surrepta bonafidei emptori an debeat reuerti in potestatem domini. ¶ Res. sic nec sufficit reuerti in potestatem dñi bonafidei emptoris. hic est text. in l. cum sit. C. de vsucap. pro emp. intelligendo quod ibi debitor obligauit re alienam: vt hic: et ibi dicit glof. z Bal. in summa illius tituli. tunc de necessitate debet intelligi q. ipse habebat ti. z bonam fidem: ita qd poterat obligare: vt. §. de pign. l. si ab eo. al3 nullo modo potuisset obligare: tamen ibi apparet q. debent reuerti in potestatem domini. ¶ Ali possessum qualiter dicatur. Remedium. l. extat. §. quod metus causa. q. concurrat cum interdicto. l. si quis in tantam. z non requirit dolum.

¶ Si fundum. ¶ Continetur in precedenti summario. ¶ Querit glof. hic dicitur si sciens zc. quid si credebatur suam inuafor. dicit gl. nō fit vitiosa: h3 habeat locū cōstitutio. l. si qd in tantā. ista glo. nō placet mihi: q. videt cōtra. §. p. cedente. vbi heres qui scit re hereditariā si expulit eum qui pro herede possidebat dicit re vi possessa. ¶ P. terea dñā pōt vi possidere: vt. l. cū a te. j. de vi et vi. ar. z. j. p. §. dico ¶ Est gñaliter vi possessum esse q. nō q. cōtra p. hibitionē possessoris quis ingreditur: vt. j. quod vi aut clam. l. j. §. quid si vi. hoc etiam patet in l. extat. §. quod met. cau. vbi vis vide tur fieri etiam si creditor non est in dolo. quod patet

quia glo. dicit ibi quod cōcurrit cum constitutiōe. l. a si quis in tantā. et hoc expresse dicit Ro. in libel. in ti. de edic. diu. ad r. f. q. illud edictū non requirit dolum: et tñ vis facta dicit. pro hoc quasi exp. sum. est. j. vi bo. rap. l. ij. §. hac actione de dñi. et. C. vii. vi. l. inuafor. ¶ Et idē p. turo si quis occupauerit possessionē contra. l. meminerunt. decreto iudicis non rite interposito vt dixi. §. t. j. i. iuste. quia si hoc fecit parte p. hibente dicitur res vi possessa. pro hoc extra de restit. spo. c. conquerente. loquitur enim ibi in spoliato per iudicem. sed si intrauerit parte non prohibente: tamen quia suspicatus est se posse repelli. vel reuerus non est admittis similiter erit vi possessa: vt l. clam. §. si. cum. l. se. §. r. j. §. secus si esset possessio vacans: vt dicam statim in. §. itē si occupaueris. Idē in constitutione. l. vitime. C. de acqui. pos. si seruus de linquit vel perdit: dñs non perdit civilem nisi deiciatur vel suspicet. zc. tunc erit res vi possessa. Idē si colonus deiciatur. sed si tradidit sponte tunc non video quod possit dici res vi possessa. Sed ratione differentie idem dicerem quod in possessione vacante. Sed p. scrip. xxx. an. haberet locū in oibus dicitis casibus: vt not. per Bal. in summa de p. scrip. xxx. anno. in principio.

¶ Vitium violentie vt purgetur qn sit necesse qd reuertatur in possessionē dñi: et quid in furto.

¶ Si dominus fundi. ¶ Hic est bonus casus. ¶ Inuit hec lex ad hoc vt purgetur vitium violentie oportet q. reuertatur in potestatem domini. Contra. de. l. certe. §. iulia. j. de pieca. vbi requiritur vt reuertatur in potestatem eius cui fit violentia. Jaco. de aret. soluit z bene vt glo. ibi. quod aut expulsi dominus: et oportet q. reuertatur in potestatem dñi et tunc op3 q. a. l. ius: si vero in potestate expulsi. et sic aliud in furto: quia oportet q. in potestate domini reuertat. vt. §. ca. l. §. quod autem. nec inspicitur cui res fuit surrepta. Ratio p. tefi esse: quia cum diuersis legibus sint facte uite prohibitiones: vt in l. eo. §. furtiue ex verbis. l. sic debere esse collige batur. vel dic q. in furto res tantum afficitur: ideo domino rei dicitur res subtrahi. Sed in violentia afficitur persona cui inferitur. ideo ab eo dicitur vi possessa. et sic si in eius potestatem reuertitur verificantur verba legis. ¶ P. redicta probantur ex his que noan. l. itaq. fullo. j. de turris. sed videtur q. semper in potestatem domini debeat reuerti: vt. l. pe. j. vi bonorum r. p. r. o. u. m. Solu. ibi fuit talis violentia que cadit in vitium forte: quia res mobilis fuit ablata: ideo oportet q. in potestate domini reuertatur: sed si est violentia ita quod non furtiua: tunc sufficit q. reuertatur in potestate expulsi vt. l. certe. §. iulianus. j. de p. e. a.

- 1 ¶ Bona fides quando requiratur in p. scrip. tione longi temporis.
- 2 La. p. possessio: de reg. iur. an corrigat leges dicētes actionem tolli spatio. xxx. an. r. o. q. non.
- 3 Si ignoro me tibi debe. e. et casus petere non sum nec bone nec male fidi: tamen p. scribo.
- 4 Statutum quod si creditor non petierit debitoris ca dat a iure suo iocatur effectus obligationis civilis et naturalis. Statutum q. si creditor non petierit debitor infra cer

¶ Ratio ter. est. Et qualiter intelligatur hec litera dum dicitur quod de seruitute vie dominus nō expellit vicinum. vide Bald. in. c. si quis per. xxx. si de feu. sue. contro. inter do. et agna. ¶ Et per hoc consueui. contra Barto. tenet p. t. de ancha. consulen. do in consilio. v. qd inapit in chulū no mine vfo themate. z zadd bar. in. l. i. sicut ad si. de p. scrip. xxx. an. et bal. et ibi late do. Jo. in l. qd diebus. §. do minus. de cōdi. z de mon. contra Bart. tenet etiā Fran. de saba. in. c. vigilanti. de p. scri. et do. An. in. c. q. ple r. o. v. im. eccle. Bald. in q. incipienti statuto cauetur q. fenerator. in. xij. col. tenet contra Bart. Adde qd idē Bald. consil. ccl. ij. volu. tenet etiam cōtrarius. tamen vt de oimno ¶ Pau. de ca. hic qui dicit vidisse cōsultum Florentie p. valeres viros p. opt. Bar. quā etiā ipse sequit in terminis in quibus loquitur Bar. cū verba duntant ad creditore et ipsum fouat de eo quod dixit Bart. in l. oēs populi. et oimno vide Bald. cōsi. clix. in. c. in xpi noie que. tur an sciens. et pondera eius verba l. iij. simpliciter tñ Pau. de ca. cōtra opt. Bar. 13 e. cōsi. ccc. z vide etiā Bald. cōsi. ccc. xxx. l. j. et pe. de ancha. qui etiā resp. h. d. r. u. s. cōsi. v. et p. scrip. vbi dicit se plene scripsisse in. d. c. p. o. s. s. e. i. o. r. idem facit Alexand. consil. r. x. iij. u. o. ij.

¶ Si viam habeam. ¶ Si bene inspicis rō ter. est. qua via nō possidet: ideo de ea nō deicitur et sic non curatur de bona fide. ¶ Sed cōtra. §. de ser. viba. p. di. l. hec autē iura. et. l. si edes. Sou. ratio hic posita in ter. non est generalis sed illa est vera ratio. ¶ quodam est p. scrip. tione q. causatur ex possessione p. scribentis: et tunc requiritur bona fides in p. scrip. tione longi temporis. qdā est p. scrip. tione que causatur ex negligentia alterius sine aliqua possessione p. scribentis: vt in seruitute vie que perdit non vtendo: tunc non requiritur bona fides p. scribentis: vt hic: sed in legibus cōtrarijs ad p. scribendū libertatē requiritur factū p. scribentis. §. q. edificij habeat: ideo ibi requirit bona fides. tangunt doc. C. de seru. et aqua. l. j. in iij. q. Ia. de are. hic. et est glof. §. que admo. ser. amir. l. fi. ¶ Et p. hoc consueui. ¶ multū dubitare. nos habemus decretalē q. dicit q. malefidei posses-

¶ Pau. de ca. hic qui dicit vidisse cōsultum Florentie p. valeres viros p. opt. Bar. quā etiā ipse sequit in terminis in quibus loquitur Bar. cū verba duntant ad creditore et ipsum fouat de eo quod dixit Bart. in l. oēs populi. et oimno vide Bald. cōsi. clix. in. c. in xpi noie que. tur an sciens. et pondera eius verba l. iij. simpliciter tñ Pau. de ca. cōtra opt. Bar. 13 e. cōsi. ccc. z vide etiā Bald. cōsi. ccc. xxx. l. j. et pe. de ancha. qui etiā resp. h. d. r. u. s. cōsi. v. et p. scrip. vbi dicit se plene scripsisse in. d. c. p. o. s. s. e. i. o. r. idem facit Alexand. consil. r. x. iij. u. o. ij.

a Non corriguntur. vide Bald. in c. si quis per triginta. si de feu. fue. contro. inter do. et agna. pulchre: et reliqua per eundem Bald. in d. c. si de prescrip. Vide per Bar. j. l. priori. et istis adde Bald. in aut. ad hoc. C. de vsu. et in l. j. C. de ser. et aqua. et Ange. in repetitio. l. j. C. de in. vbi contra bar. tenet. Ad de Bart. in dicta. l. hec. autem iura. hic al legata in a princip. et in l. fin. ff. que admodum ser. amit. bal. in l. j. C. de prescrip. xxx. annorum. rbar. i. l. ait prior. §. plane. q. b. ex cau. maio.

b Cadat a iure suo. idem vide tur tenere Barto. in l. ait prior. §. plane. ver. sed cum dies. §. ex quib. cau. ma. r. in l. si is cui. §. flauus. §. fo. et in l. legauit. de libe. lega. contrarium tenet Bartol. in l. omnino in lege cum notissim. in princip. C. de prescrip. xxx. annorum. et in lege nemo potest. de legatis primo. circa vlt. colu. sed Bald. in c. si quis per xxx. si de feu. fue. contro. inter do. et agna. in hac questione an statutum possit tollere naturalem obligationem creditore negligente agere. refert Bartol. hic et quia elegantissime loquitur. vide ibi per eum. Item ibi querit Bald. si statutum abbreviet prescriptio. xxx. annorum an habeat in alijs prescrip. tibus locum distinctio. lege si quis emptio. de prescrip. xxx. annorum. vel. xl. annorum. r. putat quod sic. ar. l. si eum. §. qui inturatus. supra si quis cau. io. in contrarium facit quod ipsemet not. in l. j. C. de prescrip. lon. tempo. que pro liber. Deinde querit si est prescrip. contra sententiam iudicis vtrum hoc casu habeatur recursus ad ecclesiam. r. ibi vide per eum qui ponit doctrinam: an et quando possit haberi recursus ad forum ecclesiasticum. et ad istud adde

no. per Baldum. in lege prima. §. si initium. ff. de posu. et Bald. in lege. in contractibus. §. finali. de non numerata pecunia. plene Innocen. in c. licet. de foro compe. Barto. in extrauagan. ad repri. in verbo denuntiationem. Bald. in aut. clericus. in prima columna. cui obligatione naturali et sic ad iudicium ecclesie spectaret. ¶ Uero huic expulso de quasi possessione vie qualiter succurrat. Video p. vtile interdictum vñ vt. l. si plures. §. deiecti. j. de vi et vi arma. facit etiam. l. ij. §. vñ vt. c. t. hoc no. ad illos q. aliqui expellunt de quasi possessione alicuius iurisdictionis vt habeat interdictum vtile vñ vt. ¶ S. q. ro pone q. aliq. nobilis habens in iurisdictione i. castro meo p. vim deiecit: et id ea no. vñ: an ea p. dat r. expulso ea vt. et q. ad q. dico si q. d. iurisdictio cohererebat territorio. tunc q. q. vñ: utat iurisdictione retinet. vt. l. q. fudi. c. que ad mo. ser. amit. Aut iurisdictione cohererebat p. sone in loco. r. tunc ille q. non vñ: l. deiectus p. dit. vt. hic. r. l. si plures. §. deiecti. tñ. hic iurisdictione no. q. r. tur et q. p. vim vel sine vi. e. a. vñ: sed reuertit ad eum cui coheret de iure coi: ad p. sone vel p. fecti. vt. l. illicitas. §. q. vñ: vñ: vñ: s. d. offi. p. si. Ille tñ. q. deiecit tenebit de iure: et ad interesse tanq. re perēpta. casus est hic q. probat ista j. de vi et vi arma. l. si de fundo.

Itē si occupaueris.
No. huc casum: sed dicit gl. hec possessio afficit vito quasi violentia: non intelligas q. hoc sit vitiū reale: vt no. in d. l. fin. C. vñ. vi. vñ. dic. q. possessio est quasi violentia no. res. vt dicitur in possessioe clandestina: vt. S. n. j. l. p. p. o. n. u. s. §. cum quis. sed contrarium vtmu. eccle. vbi etiam not. an possint prescrip. retineri salua conscientia et per Bartolum. in extrauagan. ad repri. in verbo videatur. et omnino dominum Joann. post Baldum. in lege quibus diebus. paragrapho dominus. de condi. et demon. et que not. dominus Ludouicus. in rub. de arbi. in prima questione et istis adde Bald. in disputatione sua que incipit statuto cauetur quod generator. et istis adde q. Baldus in lege fina. C. de temp. in integrum resti. per. dicit quod prescriptio decennij inducta per statum sapit naturam prescriptio. xxx. annorum. facit quod idem not. in lege in contractibus. in principi. C. de non nume. pecc. an valeat statutum quod debitor prescribat debitum spatio. xx. annorum. remissive per Rom. consilio. c. et per. de ancha. tenentem q. non eius consil. c. l. r.

¶ S. item si occupaueris. an possessio vacans ab aliquo occupata dicatur vitiosa not. per Barto. plenus in dicta lege finali. C. vñ. de vi. et in lege pomponius. §. j. de acqui. posses.

- 1. Prescriptio fauorabilis dicitur vsucapio.
- 2. Prescriptio mixta dicitur possessio. x. vel. xx. annorum causata a titulo et bona fide prescribentis.
- 3. Prescriptio. xxx. vel. xl. annorum que causatur solum a negligentia petentis dicitur odiosa.
- 4. Prescriptio fauorabilis et mixta qualiter interruptatur.
- 5. Ad prescriptionem vel vsucapionem requiritur titulus verus vel putatiuus.
- 6. Superueniens defectus in titulo an interrumpat vsucapionem in titulo.
- 7. Bona fides vltra titulum verum vel putatiuum in prescrip. tibus fauorabili et mixta requiritur.
- 8. Defectus bone fidei superueniens an interrumpat prescriptionem vel vsucapionem. quod sic de iure canonico.
- 9. Iuri canonico in concernentibus peccatum standum est. Quando quis cepit dubitare an ad eum pertineat res vel non: licet ab initio non vsucapiat: tamen talis defectus superueniens non impedit vsucapionem.
- 10. Denuntiatio facta ab initio licet faciat quem male fidei denuntiam facta post ceptam vsucapionem non facit quem male fidei possessorem.
- 11. Malafides superueniens ad hoc vt interrumpat prescriptionem requiritur quod superueniat irrevocabiliter.
- 12. Malafides superueniens aduersus vnum tantum non interrumpit prescriptionem quo ad omnes sed quo ad illud solum tantum.
- 13. Possessio vltra titulum et bonam fidem in prescrip. tibus fauorabili et mixta requiritur: et defectus illius possessionis superueniens impedit prescriptionem. Et ponit casus in quibus hoc fallit.
- 14. Usucapio quod interruptatur etiam si aliquis dolo velle desit possidere: hoc aduersus omnes.
- 15. Ratio differentie quod interruptio que fit ex defectu tituli vel bone fidei non est aduersus omnes sed ex defectu possessionis sic.
- 16. Defectus rei vsucapionem interrumpit. Si res transfertur in aliud corpus an interrumpat vsucapionem. remissive.
- 17. Defectus superueniens in persona an interrumpat vsucapionem.
- 18. Stante statuto q. forensis non possit aliquam rem immobilem acquirere si successit prescribenti aliquam rem prescriptio interruptitur: si impeditur acquirere ex omni causa: secus si ex certa: quia ex alijs poterit acquirere.
- 19. Defectus superueniens circa personam contra quam prescribitur an extinguat prescriptionem. q. non regulariter. Prescriptio. xxx. annorum contra pupillum non currit sed dormit. Ratio quare defectus superueniens circa personam contra quam prescribitur non extinguat prescriptionem.

Prescriptio qualiter interruptatur cuiuslibet vbi quod vsucapio non interruptitur a litis contestatione sed prescriptio sic.

20. Litis contestatio inualida an interrumpat prescriptionem. remissive.

21. Alij modi per quos prescriptio cuiuslibet interruptitur et cui prescriptio conueniant.

22. Prescriptio et vsucapio quando et quibus casibus dormiat. vbi quod tempore hostilitatis et exercitus quando iura in ciuitate non redduntur.

23. Item tempore maxime mortalitatis si iura in ciuitate non redduntur.

24. Prescriptio dormit contra ecclesiam vacantem.

25. Vacante imperio contra eum non currit prescriptio.

26. Prescriptio q. non currat tempore schismatis.

27. Prescriptio iurium incoportaliu qualiter interrumpatur.

28. Prescriptio libertatis quod interrumpat per quemcumq. actum quo quis vitur seruitute seu iure seruitutis.

29. Prescriptio. xxx. vel. xl. an. qualiter interruptatur.

30. Prescriptio longissima. xxx. vel. xl. an. no. dormit tpe pupillaris etatis et in omnibus alijs casibus quibus r vsucapio et prescriptio longi temporis.

31. Prescriptio que currit contra actiones criminales interruptitur p. sola libelli oblationem.

Naturaliter.
Lex nostra diuiditur in partes tres. Primo ponit qualiter interruptatur prescriptio. Secundo ponit effectus interruptionis. Tertio remouet circa predicta duo dubia vnum ex parte deficientis. aliud ex parte possidentis. secunda ibi. quo casu. tertia ibi: nec eo. ¶ Venio ad materias nostre legis. r op. r videtur quod sine detectio ne interrumpatur prescriptio: vt. C. de prescri. xxx. anno. l. cum notissim. §. imo. Solu. ibi loquitur de interruptione ciuili: hic de interruptione naturali. ¶ Item opponi. quod naturaliter interrumpatur prescriptio etiam sine vi quocumq. modo quis possessionem amittat: vt. l. ei a quo. j. eod. dem. Solu. concedo quod hic dicitur quod quis perdit possessionem p. vim. sed hoc exprimitur hic gratia exempli. vnde idem si quocumq. modo quis possessionem perdat: vt in contrarijs. ¶ Contra hoc opponitur quia et si possessio perdat: non

Natura liter due p me prescrip. tiones. vide materia interruptio. p. scri. et q. in un datio aq interruptum pat p. scri. no. in l. ij. §. labeo et nerua. §. ti. f. d. hac materia habetur etiam p Bald. i. l. cu notissim. §. imo. C. d. p. scri. xxx. ann. r dicit Bald. in l. ij. C. de rei ven. q. sicut p allu uionem inter uertit possessio ita qñ q. s. editificat in solo alieno interuertit possessionem vñ quod not.

Interrumpatur ciuilitate ad de quod pro testis non interrumpit nisi in casibus in iure expressis: vt no. 311. in c. olim causam de cens. et vide l. pe. j. pro empti. et vide no. in l. ij. de fer. vbi hf qd prohibito facti in terris. secus si verbi vide in materia q not. spe. de locato. §. fi. §. xxxij. et Ang. in cons. xxxij. z circa ista interrup. z vide Bal. et Ang. in l. j. in. ij. col. de an. na exce. et vtrum per op. excep. interrupatur prescriptio Bal. in d. l. cum r. otissim. §. imo. in fi. r. no. qd in casibus in quibus sola citatio interrumpit idem interrumpit denuntiatio facta per quemlibet licet non sit nuntius dimodo fiat cum licentia iudicis secundum Bal. post glo. in l. ij. in pe. co. c. vbi in rem act. facit qd hf in l. si fundum. C. de rei vendi. et vide in materia q dixi in l. si in prin. de eo per que fac. erit. z Immo. et cano. in c. illud de prescri. no aut reperitur q interpellatio extraiudicialis interrumpat vt not. Innocen. in l. si b feruum. §. sequitur. de ver. obli. et per eum in. c. fi. de prescri. ad de an per cita. interrumpatur etiam si sit facta in alio loco qd domicilij debitoris: vide Bal. consi. cl. xvij. l. lib. z an p legatum factum in testamto interrumpatur prescriptio per eundem consi. cl. xv. l. ij. lib. b. Quero qd de hoc p bar. plene in l. cu. qd. §. si qd pro reo de sol. ibi hoc veru de iure ciuili sed Bal. in l. ij. in. ij. col. de fer. z oem psumptione interrumpi p sola missionem curatois. Dormiat An vsucapio z prescriptio dormiat tpe hostilitatis exercitus z mortalitatis Itē an incurrat prescri. tpe tyrannidis Barto. in tract. de tyrannid. de. in. vij. q. videz velle q no p. c. j. de schisma. in. vj. z melius extra de prescri. c. coram nobis. z ad hoc vide xvij. q. j. c. prima actioe. z adde q no currit prescriptio vbi ius non reddatur propter defectum iudicis vel rei. d. c. prima actione. p Inn. in. d. c. ex transmissa. z istis arde Bal. z Ange. in l. cu. notissim. §. imo de prescri. xxx. an. ad de huic apofitil. pau. de cast. consil. ccc. vbi plene z a tempore mortalitatis z hostilitatis dormiat prescriptio. vide per Abba. consi. xcij. l. ij. lib.

vt. j. p herede. l. vlti. z pro donato. l. i. §. fi. Et per hoc possemus dicere in. q. de facto. statutum est hic quod forensis non possit acquirere sibi aliquam rem immobilem. contigit quod forensis successit ciui prescribenti aliquam rem vtrum ex defectu persone prescribentis interrumpatur prescriptio. Respondeo aut forensis ille impedit hic acquirere ex omni causa: z prescriptio extinguetur. aut ex certa causa tantum ex alijs potest acquirere dominium: et non impeditur: vt et predictis patet. Item requiritur in prescriptione z vsucapione persona contra quam prescribitur: querovtrum defectus superueniens circa personam contra quam prescribitur vsucapione extinguat: vt puta curreat prescriptio contra aliquem maiore cui successit pupillus minor vel ecclesia. Respondeo licet vsucapio non possit inchoari inchoata tamen non extinguitur: vt hic not. C. si aduer. vsuca. l. prima. z. l. fina. C. in quibus causis in integ. restit. non est necess. Fallit in prescriptioe. xxx. annorum. que contra pupillum no currit sed dormit. non tamē extinguitur: vt. l. sicut. C. de prescri. xxx. annorum. z. j. tangam. Ratio quare vsucapione cepta no extinguitur: quia persona contra quam prescribitur no requiritur proprie ad substantiam prescriptiois: quia illa persona contra quam prescribitur magis est contra prescriptioem quam pro prescriptioe: pro tanto si requiritur: quia non potest manifestare vires suas prescriptio nisi sit contra quem prescribitur. scilicet homo no potest ostendere vires suas nisi esset aliquid cum quo pugnaret: tamen ille alius no est de substantia fortitudinis. Restat videre qualiter prescriptio interrumpatur ciuilitate circa qd est sciendum qd vsucapio triennij non interrumpitur lit. cōtest. vt l. si post acceptu. §. de rei vendi. prescriptio vero. x. vel. xx. annorum interrumpitur lit. cōtest. vt plenius dicam. j. tit. j. l. ij. in fi. dic vt ibi. z ista interruptio no prodest nisi interrumpenti vt no. in d. l. cum norissim. §. sed z si quis. Quero quid si ista lit. contestata non valet dici: dixi. j. de adul. l. accusaturus. facit qd no. in aut. offerat. C. delit. cōtesta. Sunt etiam alij modi per quos fit interruptio ciuilitatis: scilicet per debiti agnitionem partis: vel vsurarum solutionem: vel per donationem fideiussois: vt not. in d. l. cum notissim. §. sed z si quis. qui modi no cogruunt vsucapioni vel prescriptioni longi temporis: sed prescriptio longissimi tēporis: que currit ex mera negligentia no potestis: vt hic patet z hoc veru de iure ciuili. De iure vero canonico dictis modis possit interrupti prescriptio: quatenus per illos modos probaretur mala fides possidentis: vt dixi. §. Quero an ista vsucapio vel prescriptio aliquo casu dormiat: certe de prescriptione dormientis no habemus bene expressum de iure ciuili: nisi in prescriptione. xxx. an. vt. d. l. sicut. tñ de iure canonico videtur qd talis prescriptio dormiat tpe hostilitatis z exercitus si tantus esset exercitus q iura in ciuitate no reddantur. vt extra eo. c. ex transmissa. verūtamen Inn. ibi dicit q illud est veru etiā de iure ciuili. nihil tñ allegat. qd potest esse veru z videtur p bart. C. de sum. limitro. l. si lib. xj. habemus hodie casum expressum in illa cōstitutione extravaagari Federici imperatoris de pace cōstantie. §. possidentes. z aduerte q licet in alijs

casibus quibus quis impediatur agere prescriptio currit contra eum: sed restituitur: vt in tit. ex qui. cau. ma. per totu. ti. z maxime in l. sed et si per ptozem. in prin. z. §. si ferie. tamen isto casu ipso iure non currit: sed dormit qd est no. 310. dem forte t dicendū esset in eadem equitate q tempore mortalitatis inflatis de anno dñi. Mccc. vij. prout scitis erat tanta pestilentia q iura no reddebantur in ciuitatibus: moriebatur infiniti homines qd tempore illo vsucapio dormiebat. argu. d. c. ex transmissa. z fuit illa hostilitas dei fortior q hostilitas hominum. Item repetio qd dormit prescriptio contra ecclesiam vacantem: vt extra eo. tit. c. j. z. ij. licet z ecclesia habeat eod nonnumquam tamen vacare dicitur: vt hic. z ideo possimus forte dicere q vacante imperio no currit contra imperium: licet ecclesia in administratione succedat: q tempus vacationis debet subduci de medio: et sic ciuitatis no prescriperunt mixtum z meru impetu. Item no currit prescriptio tēporis schismatis: vt. c. j. extra eo. qd est ar. pro imperio schismatice. q contra ipsum no currat prescriptio. Predicta oia que dixi respiciunt prescriptioem tam inceptam: que autem impediunt prescriptioem inchoari hoc no ex animo. Quertur qualiter interrumpatur prescriptio iurum incorporalium: circa quod sciendum est q quedam sunt iura incorporalia debita fundo: et sic interrumpitur perdita possessione fundi domnantis. vt. l. si edes. §. j. §. de ser. vrb. predi. Item interrumpitur qñ ille contra que prescribitur impedit eum seruitute vt. vt. §. l. p. oxi. §. si viam. cū enim in incorporalibus quasi possessio nihil est aliud q aduersarij patientia: vt. l. quoties. §. de seruit. statim q quis definit pati interrumpitur quasi possessio seruitutis. Item dico in iuribus incorporalibus non coherentibus prediorum in iurisdictionibus z si. nā statim cum fit vnus actus per que quis prohibetur vti illo iure videtur interrupta quasi possessio. de hoc text. optimū habetis extra eo. c. auditis. z ibi plenius p Innocentium in vltima gl. Quero qualiter interrumpatur prescriptio libertatis. Respondeo per quemcumqz actum quo quis vtrius seruitute seu iure seruitutis interrumpitur prescriptio libertatis. vt. l. arboribus. §. idem constat. §. de usufruc. z. §. que ad. ser. admit. l. qui fundum. Sequitur videre qualiter interrumpatur prescriptio. xxx. vel. xl. ann. circa qd sciendum est vt dixi in prin. huius lect. q illa currit tantum negligentia non potestis nec requiritur vera possessio prescribentis in prescriptione contra iura seu actiones vt si aliquis est debitor tuus licet de tuo nihil possideat prescribit contra te spatio. xxx. an. z ideo cum ex mera negligentia non potestis currat: statim cum cessat negligentia interrumpitur prescriptio: qd fit per executoris missionem: vt. l. cu. notissim. §. sed z si quis. C. de prescri. xxx. an. q omnes modi hic solum respiciunt qd cessat negligentia non potestis quando quis vult vti illa prescriptione ad prescribendum contra dominium alterius: seu contra actionem in rem: tunc requiritur possessio prescribentis: deo quia actione reali aliter teneri non potest nisi possideat: tunc si desinit possidere desinit teneri: et si sine culpa possessionem amisit in dubio interrumpitur prescriptio: quia non est contra quem prescribat.

Sed si aliquo modo remaneret obligatus vel posset conueniri: tunc prescrip. no interrumpetur: vt. d. l. cum notissim. et. l. si quis emp. z. l. sicut. et l. omnes. C. de prescri. xxx. anno. facit qd habuistis not. §. l. proxima. §. fructus. Item ista prescriptio dormit tēporis pupillaris etatis: vt. l. sicut. C. de prescri. xxx. anno. Dormit etiā in omnibus casibus in quibus dixi prescriptioem longi temporis z vsucapioem dormire per eadē iura. Alti mo circa leges istam: quero qualiter interrumpatur prescriptio que currit contra actiones criminales: vt. l. querela C. de fal. respon. per solā libelli oblatione: vt de adul. l. mariti. §. quinquennium. z. l. quinquennium. eo. titu. non ergo requiritur citatio: nec requiritur lit. contestata. sed sola libelli portectio. vt dictis legibus.

Ab eo neratus.

Sed eum qui. Oppo. j. eo prore. vid Bal. i. l. fi. C. de prescri. lon. tēpo. Vacante imperio. ad de qd not. Jo. and. et Inno. de eudi. c. l. 3. §. si scilicet. z Bal. no. in. d. l. cu. notissim. §. imo. z no. bal. i. l. fi. C. de tē. in neg. re. si. peren. Iurium incorporalium. vide Bart. in. l. ij. C. de fer. z ibi Bal. in. ij. col. z Bal. z Ange. i. l. cum notissim. §. imo. ad fi. de prescri. xxx. anno. Circa legē ista: adde bal. z Ange. in d. l. cu. notissim. §. imo. in fi. z Bart. i. d. §. quinquennium. et qd ibi dixi. et Bal. i. l. ij. C. de tēp. i. integ. rest. p. om.

Vsucapione. Dic vt in glossa z dicas in. l. in omnibus. infra de diuer. et tempore prescriptio.

Aliena.

Hoc iure. Nota prescriptio currit pro prescribitur iurisdictione que illi territorio coheret: scilicet si coheret persone. facit quod dixi supra eodem. l. sequitur. §. si quis viam. Scruola. Partus conceptus et editus penes furtis heredē est vsucapibilis ab extraneo. h. d. Oppo. j. de fur. l. qui vac

a Neq seruus. Adde qd no. in d. l. possessio. §. qui alienam. §. titu. j.
b Curi offerendi. adde qd dum dicitur iuri offerendi prescribi posse: hoc est verum nisi in pignous cōtractu sit appositum pactum. l. cōmissio. quia tunc creditoris odio tali iuri p̄scribi nō pōt vt dicitur in a. gult. littera fm Bal. i. c. j. de seu. da. iurice. l. cōmissio. ubi circa p̄in. dum dicit quocumq. s. Lud. v̄ tenere contra istud l. si finita. §. p̄itea aut. de dā. iurict. z no. p. d. Ant. i. c. qñ freque. ad si. v. l. nō p̄tes. adde an p̄scrip̄tione curat iure offerēdi Bal. pl. cccij. ij. li bro.

§. qui ancillaz. Sol. vt ibi. z. C. de fur. lancille. z. ibi plene. C. opp. de. §. ex hoc rescripto. tene secundam solu.

Eq̄s seruus. Opp. z. vide qd seruus possideat ex cā peculia: vt. l. iusto. §. fin. j. eo. Dio. ratetur qd nō possidet nisi ex causa peculiari sed illud est falsum: qd ex nulla causa possidet seruus. vt. l. possessio. §. j. s. ti. j. l. j. §. sed z. per. eū. z. l. liberū. in. fi. s. de acqui. re. domi. ad q̄ r̄ide qd nō possidet sed tenet et sufficit ad vsucapionem z. incipit vsucapere. z. meliorem ten. habes in. l. qui seruus. j. de act. z. doli.

Ab eo. Querit gl. Interdicit alicui t̄q̄ p̄digo qui nō erat p̄digus: an possit alienare. z. glo. dicit qd nō propter auctoritatem rei iudicate. vos habetis alias cōtrarias glo. dixi in. l. is cui bonis. j. de verbo. obli. no. istam glo.

Ignori rem. Oppo. d. hic qd nō non possidemus p. suo. cōtra de. l. cū notissimi. §. j. C. de p̄scrip. xxx. an. z. l. j. §. p. seruū corporaliter. §. tit. j. Sol. possidet cre-

c Dale dicitur. vide bar. z. doc. in. l. j. ff. de p̄di. et. l. s. z. ang. z. d. b. So. seq. gl. in. d. l. si finita. §. post ea autē. te nuerit ibi q̄ opt. bar. hic z. r̄ide ad cōtra: r̄a vt ibi p. do. Joan.

ditō: rē sibi obligatā nō sibi sed debitor: vt. l. re pignous. et. l. q̄ pignous. §. tit. j. C. opp. de. l. cū notissimi. §. sed cū illud. z. qd ibi no. vbi dicitur qd prescribit iuri offerēdi. z. glo. dicit qd nō prescribitur dominus sed actio pignoratitia z. ius offerēdi: vide istā glo. que incipit. i. sciente z. z. idē vide glo. que tenere gl. in. l. si rem. §. omis. §. de pigno. act. z. l. cū notissimi. §. sed cum illud. vers. eodem iure. C. de p̄scrip. xxx. anno. Dicunt ne glo. bi veritate Jaco. de are. z. Ly. reprehendunt gl. vt no. in. d. §. sed cū illud. z. Qui. de cu. reprehendit in. l. si rem. §. omis. §. de pigno. actio. z. dic quādoq. ius offerēdi est sequela actionis iam competen- tis z. tūc potest prescribi iuri offerēdi vt. l. cū notissimi. §. eodem iure. C. de p̄scrip. xxx. anno. vt quia offero alicui creditōi p̄pter hypo. quā habeo. qñq. est sequela excep. z. nō prescribitur aliquo tpe. vt. l. paulus. §. j. s. qui. mod. pig. vel hypo. sol. cōiuncta. l. pu-

re. in. fi. j. de doli excep. et. licet. C. de excep. Quādoq. ius offerēdi est sequela actionis cōpetitū vt in casu proposito: quia pignoratitia nō cōpetit nisi soluat: z. tunc solum iuri offerēdi nō prescribitur: sic gl. male dicitur: quia p̄scriptio est introducta ad extinguendum aliquod ius forma: um vt in omnib. tit. p̄scriptio. ff. z. C. modo ius qd habet debitor nō est ius offerēdi: sicut vt per viam publicā: quia non p̄scribitur illi facultati: vt in. l. via. j. de via publi. ca z. ista sunt vera. Itē ego probo tibi posito quod istud ius offerēdi sit ius implende conditionis vt cōpetat pignoratitia: z. conditioni potestatiue adimplende vilo tempore nō p̄scribitur: vt. l. suis quoq. §. si. s. de here. ist. z. s. de p̄di. in. fi. l. h. Et inducunt ille leges: quia cōditio potestatiua semper pōt impleri etiā in vltimo spiritu vite. si ergo prescriberet reperitur qd filius viueret z. nō impleset: sic esset p̄teritus: qd idem est qd in alijs cōditionib. facit. j. de verbo. obli. l. stipulatio.

Etiam qui a furioso. Opp. furiosus nō potest alienare ergo nō potest vsucapere: vt. l. vbi. j. eod. cōiuncta. l. alienationis. vbo. j. de ver. sig. So. p̄cedit vsucapio in re alterius alienata a furioso. secus si suā alienaret. istud videbitis in. l. ij. §. si a furioso. j. pro empr. dic vt ibi.

Si mandauero tibi. C. iste. §. ē pulcher casus qui hoc dicit. Qui scit se actione personali teneri nō est possessor: male fidei. h. d. z. no. bene.

Casus in terminis posito. Fictio postlimini. l. come. et omnis alia fictio fundata est super equitate naturali et ea cessante cessat fictio.

Prescriptio per quam quis possidendo rem alteri in ea acquirit dominium dicitur esse contra naturalem equitatem. Fictio translatiua non procedit nisi ambo extrema sint habilia.

Donatio facta a viro vxori vel econtra licet confirmetur secuta morte donantis: non tamen hec confirmatio trahitur retro ad tempus. facte donatiōis respectu domini: licet respectu fructuum perceptorum sic.

Verba que important fictionem. Ratio quare per postliminium nō recuperetur possessio que fuit amissa captiuitate.

Ratio quare hereditas non incipit vsucapere. Fictio translatiua licet requirat duo extrema habilia tamen sufficit qd extremum ad quod sit habile in potentia licet non in essentia. z. numero. 28. et numero. 52.

Vsucapio qd fingatur processisse quando illud quod impedit vsucapionem est modicum.

Possessio quod sit triplex: quia quedam habet multum iuris et multum facti. quedam multum facti et parum iuris. quedam multum iuris et parum facti.

Possessio procedens ex causa non peculiari nobis etiam ignorantibus acquiritur per seruum et procuratorem et in ea non habet locum fictio postlimini.

12 Fictio postlimini qd non habeat locum in possessioe que habet multum facti z parum iuris: vt est illa per quam er nosmetipsos possidemus.

13 Fictio postlimini qd habeat locū in possessioe que habet multū iuris z parum facti vt est illa quā habemus per filios z seruos nostros.

14 Quomodo possibile sit qd in peculiaribus pendens recaptiuitate domini cadat possessio.

15 Fictio postlimini et. l. comelie. an habeat locum in possessis per seruū filium aut colonū ante captiuitatem dñi ex causa non peculiari qd non.

16 Possessa per seruū vel per colonū ex causa nō peculiari: vel per seruū ex causa peculiari in quibus conueniant z in quibus disconueniant.

17 Fictio legis comelie an p̄cedat in possessis per seruū aut filium post captiuitatem domini ex causa peculiari qd non.

18 Hereditas iacens an vere vel fice vsucapionē iam ceptam compleat.

19 Fictio postlimini vel. l. comel. qñ operez circa possessionem vel vsucapionem ponit plena distinctio.

20 Hereditas quando sustineat vicem persone.

21 Fictio quid sit. vbi quod est in rem certam eius qd est possibile contra veritatem pro veritate a iure facta assumptio.

22 Fingi qd non possit super eo qd est impossibile. Impossibile scdm naturā quod est impossibile fm artem.

23 Fictio est introducta a iure gentiū. Itē a iure civili introducitur. z etiā per statuta z consuetudines.

24 Fictio ab homine induci non potest.

25 Fictiois species est triplex: scz inductiua p̄riuatua et translatiua siue extensiua.

26 Fictio inductiua est in re certa non existenti possibili pro existenti a iure facta assumptio.

27 Fictio inductiua quod habeat locum in his q̄ sunt meri facti. Intellectus ad. l. j. §. si vir. §. de acqui. pos.

28 Fictio inductiua z fictio p̄riuatua non requirit duo extrema habilia sicut fictio translatiua.

29 Fictio inductiua quod regulariter non fingat circa ea que sunt meri iuris. Spurius naturalis vel bastardus legitimatus qd sit vere legitimus.

30 Fictio inductiua qd sit inducenda in subsidium. Ea que possunt fieri scdm veritatem qd non possunt fieri secundum fictionem.

31 Seruitutes qd sint iuris z non facti.

32 Fictio inductiua qd fingat super his que sunt iuris et facti.

33 Statutum simpliciter loquēs qd debet intelligi de his que vera sunt scdm veritatem non de his que vera sunt secundum fictionem.

34 Ciuitates possunt statuere qd ille qui non est ciuis sit ciuis.

36 Verba ista habeatur pro cite apposita in. l. iurta id qd potest esse verum fm veritatem quod impotent veritatem magis q̄ fictionem.

37 Fictio p̄riuatua est in re existenti possibili non existere pro non existente a iure facta assumptio.

38 Fictio p̄riuatua quod fingat ea que sunt meri facti. Quod factū est a lege potest fieri fice quod nō sit factum.

40 Delinquentes ex equitate puniuntur.

41 Fictio p̄riuatua circa ea que sunt meri iuris vel iuris z facti regulariter non fingit.

42 Ratio differentie quare fictio inductiua fingit in his que sunt iuris z facti z fictio p̄riuatua non.

43 Fictio translatiua seu extensiua est in re certa vno modo existenti pro existenti: alio modo possibili a iure facta assumptio.

44 Fictio translatiua fingens de tempore ad tempus potest super his que sunt meri facti fingere equitate suadente.

45 Hec fictio quod etiam fingat circa ea que sunt meri iuris.

46 Item fingit in his que sunt iuris z facti. In contractibus celebratis sub conditione casuali vel mixta conditione eueniente trahitur cōditio retro: secus in conditione potestatiua.

47 In legatis relictis sub cōditione ea purificata dies legati non trahitur retro ad tempus mortis vel ad iure hereditatis.

48 Ratio quare in legatis cōditio nō trahatur retro: et in contractibus sic.

49 Aditio hereditatis quod semper nō retrotrahitur ad tempus mortis.

50 Si condemnatus pro maleficio in centum que si nō soluerit infra decem dies postq̄ fuit captus amputetur sibi lingua. fuit captus infra decem dies et eo existente capto fit statutū qd bāniti retro soluta certa quantitate rebāniantur an iste captus si soluat quantitatem debeat rebāniri.

51 Beneficium concessum delinquentibus an extē datur ad carceratos. remissive.

52 Fictio translatiua qd non habeat locū: super re perempta z quando requirat rem extare.

53 Testamentum conditum a filiofam. patre existente in captiuitate qd patre reuerfo ab hostibus rumpatur.

54 Si testator legat titio fundum sub cōditione z adiecit si talis cōditio extiterit et nunc lego titio fundum z pendente cōditione post testatorem mortur demum cōditio extiterit heres titij petijt legarum an sibi debeat: qd non.

55 Spes in contractibus cōditionalibus qd transit ad heredes in legatis secus.

56 Fictio translatiua cum fingit de vna p̄sona ad aliā fingendo super his que sunt meri facti fingit ex necessitate.

Idem de consistentibus de iure & de facto prout refertur ad factum.

57 Hesta per nuntium in his que referuntur ad ius dicuntur vere & proprie fieri & non ficti: secus in gestis per procuratorem.

58 In his que acquiruntur per actum naturalem prout est dominium & possessio: acquiruntur que fit mediante persona procuratoris vere fit & non ficte: et in hoc procurator non differt a nuntio.

Hesta per procuratorem in his que acquiruntur per actum civilem censentur gesta per dominum ex quadam fictione seu interpretatione. & nu. 60.

59 Constitutum de possidendo licet sit ficta traditio ex hac in ficta traditio: ne causatur vera possessio.

* Pro procuratore aduer re nunciat ut effectus p statutus curat: sit vere et proprie citus & sic in consil.

61 Faciens per alium an dicatur vere facere: ita ut puniatur statuto puniente facientem.

62 Extremum a quo in fictione translata sufficit quod sit in eo habitus facti licet non sit habitus vel capacitas iuris.

63 Inhabilis an possit esse procurator ad substituendum habilem. remissive.

64 Extremum ad quod requiritur habitus iuris & facti.

65 Fictio translata quando fingitur de una re ad aliam quod inducat fictionem prout ad factum refertur: si ad ius veritatem.

66 Hec fictio quando fingitur de loco ad locum quid operetur.

67 Equitas sicut causa introducende fictionis.

68 Aditio hereditatis quando habeat loco solutionis.

69 Plures fictiones an & quae circa idem currere possint. & nu. 71.

70 Dominium & possessio queritur dno per procuratorem.

71 Constitutum factum in persona procuratoris mei an in meum transferat dominium: ubi quod in dno transferat possessionem & dominium non in procuratorem.

72 Servitus licet servitute non recipiat nisi cadere recipit plures servitutes.

neque oia requisita qd recipi non fuerunt pntes. & tunc non habeantur p ciuib? tunc vere si pnt dicitur: et pcedat fca opt.

Is qui pro emptore. Hec. l. posita est in volumine. ff. noui sub titulo de vsuca. que lex difficilis est in tex. difficilior in gl. et difficillima in materia extra glo. in cuius legis repetitione duce dno. tenebim? ordine consuetum. primo enim diuidat legem vsq; ad. §. si seruus. scdo ponat summariu intellectui. tertio casum in terminis p particulas ponam. quarto opponat. quinto & ultimo ma-

teriam nostre. l. per. q. tractabo et erimus expedit. Ad primum dico quod nostre legis principium diuiditur principaliter in partes quatuor: scilicet in si. est litera negatiua. primo ponit dictum de his que captus? possidebat per se vel per alium suo nomine extra causam peculiarem: & hoc vsq; ibi quod si seruus. ibi scda in qua ponit opt. iul. in his rebus quas seruus captiuus post captiuitatem cepit peculiari noie possidere vsq; ibi marcellus. ibi ponitur dictum marcelli contradicentis iulia. vsq; ibi quemadmodum. ibi ponitur dictus iul. reprehendentis marcellum. vsq; ad. §. si seruus. predicta diuisio pcedit fm lect. eodem qua tenere intendo prout in si. est litera negatiua. Ad scdm dico quod hoc prin. breuiter hoc intendit. vsucapionem rerum quas quis per se vel per alium extra peculiarem causam suo noie possidet superueniens captiuitas interrumpt: nec per fictionem postliminii vel l. comelie restituitur. scdm in his que peculiari noie per alium possident vel post captiuitatem cepta sunt possideri. h. d. quasi cu tota materia. Venio ad tertium. primo dic ad euidenciam quid sit postliminium. qd lex comelia. vt. l. retro. & l. in omnib? j. de cap. & j. dicitur. quo dicto casum in terminis pone hoc modo. Quidam possidebat quadam rem tit. p emptore: per se vel per colonu vel seruum extra causam peculiarem non iure. & sic vsucapiebatur: hic homo captus est ab hostib? & in captiuitate stetit. demum ibi decessit: heres defuncti dicit vsucapionem dicto tpe processisse ppter fictionem comelie: & continuatam esse: queritur quid iuris. respondetur taceat: vt in gl. q subaudit quod vsucapio non continuatur. & hoc duplici ratione. prima colligitur ex his verbis. nam interruptitur vsucapio: ex quibus sic forma ratione naturalis interruptio facit vsucapionem non continuari: vt. §. e. l. naturaliter. sed hic fuit interruptio naturalis. nam eo ipso quod quis captus definit possidere: vt. §. tit. l. cum heredes. §. j. ergo & c. secunda ratio incipit ibi: & si ipsi. vsq; ibi: sed verum. quam rationem sic forma. Que non profuit defuncto ad vsucapionem non profuit eius heredi. sed defuncto si rediisset: rebus antequam captiuitatem non prodesse iure postliminii. ergo nec eius heredi potest prodesse iure comelie. dices tu fateor maiorem. proba minorem. hac probat ibi: sed verum. certu est quod defunctus in vita sua desijt possidere: vt iam dictu est nec ius postliminii potest facere vt non desinat possidere. vt in l. in bello. §. facte. j. de capti. & post. re. Ex quo concluditur quod defuncto si fuisset reuersus: postliminium non prodesse: vt videatur vsucapisse: habes ergo probatam minorem premissam. Sequitur quod si seruus. hec est secunda pars. sed pone quod seruus captiuus emit ex causa peculiari: vt rumpi procedat vsucapio. Ad hoc respondit iul. et dicit quod hoc est in pendentibus: quod intellige esse in pendentibus scilicet quo iure vel iure postliminii vel iure comelie. nam certum est vsucapionem pcedere alio quo predictorum iurum: aut ergo dominus reuertitur et intelligitur vsucapitum iure postliminii. aut dominus ibi decessit. & tunc dicit iul. se dubitare an ad heredes vsucapio per comelie. procedat subaudi. sed in. §. facte. infra de cap. lege in bello. non dubitatur ibi: ergo tollitur hic dubitatio. pone ergo pro constanti vsucapionem iure comelie. heredi prodesse.

Sequitur marcellus. Iste ver. legitur multis modis: tamen scdm diuisionem premissam lego fm secundam lec. posita hic in gl. que incipit vt etiam: vt bene apud sequentia dicas marcellu contradicere solum. primo dicto iul. quod postliminii et comelie locum habent in his que se ui post captiuitate gesserunt in causa peculiari. marcellus dicit quod fictio com. pot accipi plenu? vt sic porrigatur ad ea que serui gesserunt post captiuitate etiam non peculiari nomine. Sequitur quod admodum. hic ponunt verba iul. reprehendentis marcellu qui dixerat idem in possessione que illa per: seruu ex causa peculiari vel non peculiari: et eum reprehendit per talem rationem. Absurdum esset vt si ipse reuerteretur haberet plus iuris in possessionibus que sitis per seruu non peculiariter qui in his que ipse per se vel per seruu non peculiariter possidebat: reuere captiuitate. subaudi si ergo reuersus non haberet plus iuris iure postliminii. ergo nec per comelie. Sequitur. nam & c. hic rñdit iul. ad rationem que posset fieri. p marcello. ratio enim quod mouit marcellum est talis. lex comelie. fingit que mortuum prima hora captiuitatis. et per consequens hereditatem iacuisse ab illo reuere. sed hereditas re-presentat vice persone. sicut ergo si persona fuisset possedisset que sita per seruu non peculiariter. ita et hereditas dicitur possidere et sic vsucapere. & sic fictio ad hec porrigetur. Ad hoc respondet iul. quod verum est quod hereditas sustinet vicem persone in qui buldam. q. d. non in omnibus. nec in isto casu quo ad possessionem. vt probatur. j. si quis testa. l. iul. est fue. l. j. §. sceuola. Concludit ergo iul. in predicto casu in persona heredu vsucapionem locum non habere. et hoc prout habemus literam negatiua. Alij habent literam affirmatiua. l. locu habere. et tunc iste veru. marcellus. legitur alio modo vt dicitur in glo. pcedentia vero non mutantur hic. ergo fm hanc litera pone sic casum. dixerat. §. iul. esse differentia in comelie. et postliminio: vt seruus possidebat peculiari nomine vel non. Marcellus dicit fictionem legis plenu? accipi vt ad ea que quis possidet per se vel per aliu pura seruum ex causa peculiari vel non habet locum postliminii et comelie. hoc probat duobus rationib? prima ibi quemadmodum. & ista probat de fictione postliminii hoc modo non est dubium secundum iul. quod in his que seruus gerit peculiariter habent locum dicte fictiones. sed absurdum est dicit marcellus quod quis habet plus iuris in peculiaribus quam in his que gerit per seipsum vel per seruum non peculiariter. ergo idem iuris erat in alijs quod in peculiaribus. Secunda ratio est ibi nam in hereditate. et ibi probat de comelie. quod hereditas fingitur vice persone: ergo & c. hanc rationem declaro vt dixi in alia casus positione. Concludit ergo marcellus vsucapionem habere locum in persona successorum: sed licet hic neutra opinio approbetur tamen debemus stare opt. iul. reprobata opt. marcelli. vt habent. j. de cap. l. in libello. §. facte. & l. deo qua alia litera est communior & alia opinio verior ipsaz prosequamur opponendo. & quia dicitur marcelli in hac materia pluribus alijs modis intelligitur iure declarabo. j. in contrarijs lege literam & eam interuina vt ex predictis & infra dice dis patebit. notabilia collige per

te. Venio ad op. et opp. hic dicit quod iure postliminii non fingitur quis vsucapisse. Contra nam per ius postliminii quis omnia recuperat & in pristinum statum reponitur vt. j. de cap. l. postliminii in princip. & sic ergo in pristinum vsucapionem. & sic videat vsucapisse. Solum istud contrarium soluitur in text. §. lex ex quib. cau. maio. l. deniq. quia verum est quod reponitur in pristinum statum perinde ac si non fuisset captus in his que iuris sunt: sed ad ea que sunt facti non porrigitur fictio postliminii vt dicta. l. deniq. & in dicto. §. facte hic ergo loquitur de vsucapioe que licet sit iuris vt. §. titulo. ij. l. bonafidei. §. primo. tamen requiritur possessio que habet multum facti vt not. in. d. l. deniq. & infra dicitur: et ideo fictio non procedit. Et quia ista solutio est multum ambigua. ideo prius ea declaranda in isto: & opp. ij. ad ea: quod fictio fingit circa facta. nam aliquem esse in ciuitate vel non est facti & tamen fictio postliminii fingit reuersum semper in ciuitate fuisse vt. j. de capt. l. retro. Idem in fictione comelie. nam aliquem decessisse vel viuere est facti et tamen fictio comelie fingit quem decessisse prima hora captiuitatis. vt. l. in omnibus. j. de capt. dicit an. zapht. quod iste fictiones postliminii & comelie non fingunt factum immo ius. fingunt enim statum alicuius non mutari: & sic semper fuisse liberu eum qui reuersus est. & eum qui mortuus est fingit esse mortuu liberu: status autem alicuius est iuris. nam seruitus & libertas est iuris gentium. vt. §. de sta. ho. l. libertas. Ite quod quis sit sui iuris vel in patris potestate similiter est iuris ciuilit vt isti. de pa. po. §. j. §. de his qui sunt sui vel alie. iur. l. iij. et. iij. Iste dictum dno an. non placet mihi. iur. d. l. retro. et. l. in omnibus expresse dicit fingi super facto. s. esse in ciuitate vel non esse viuum vel mortuu: bene tamen fateor quod istud factum fingitur propter iuris effectum: propter statum quem dicimus esse mutati vel non quod ius resultat ex positione facti vt. l. si ex plagis. §. in diu. §. ad. l. aquil. pterea hic ego video alibi in possessione que fingitur tradita que est facti vt. C. de dona. l. quisquis. no. §. de pig. act. l. soluti. §. soluti. in glo. mag. Sic video quod solutio fingitur vt. §. ad. l. velle. l. quis. §. interdum. & ibi glo. & solutio. tamen est facti vt. §. de cura. fur. l. consilio. in fi. & not. j. de sol. l. super rubrica. et in pluribus alijs casibus reperitur quod ius fingit circa facta: de quibus infra in questionibus latius dicat: fictio tamen super facto semper est propter iuris effectum vt in qualibet earum patet. Ad solutionem igitur contrarij dico quod fictio postliminii et comelie et omnis alia de quibus infra dicitur est introducta ex quadam naturali equitate vt lege postliminii. circa princip. infra de capti. vbi unus ergo cessat dicta naturalis equitas cessat fictio. §. in casu legis nostre. et legis deniq. cessat ista equitas. nam quod fingatur istud factus: scilicet quem possedisse est aliquem locupletari cu alterius iactura: quod est contra naturam equitatem vt. l. naz hoc natura. §. de conditio. indebit. et. l. iure nature. j. de regulis iuris. et ideo super isto facto non fingitur. secus si equitas adesset. et hec sol. videtur probari in tex. l. sciendum. ex qui. cau. maio. in. d. l. deniq. et ibi hoc tangit vltima gl. Tertio contra istud op. ty dicit quod vbi est equitas fingitur & super facto.

¶ Pro solutione huius contrarij. Ad de bonum tex. num. ad fin. et ibi not. Bartolum. in lege quoties. ff. de noua.

¶ Glo. in l. gallus. et ad de quod licet glo. nota. in l. gallus. §. eius. et ibi not. de lib. et posth. dicat quod fictio non trahit ad ea que non sunt possibilia secundum naturam ut non trahatur ad ea que de a iure sunt impossibilia ita videtur expressisse glo. in l. talis scriptura i gloss. fina. ad fi. de le ga. j. quod not. et vide de q. dixi post Bar. 4 in lege sub condicione. infra s. solu. et illam glo. in dicta lege talis. ad h. alle. Bal. in lege siue possidetis in. iij. colu. C. de probato. et Bart. j. e. l. in. xvij. colu. in fi. et Bal. in l. fi. C. s. do.

¶ Dicitio b ne quodam modo. dicitio quodammodo significat fictiones et etiam verbum videtur. et dicitio perinde. et verbum credit. idem in verbo intelligitur. vt no. Barto. j. e. l. in. xij. col. vide Bar. in l. ab eo quo quando iudex. et quod habetur in. l. naturaliter. §. titu. j. in pua. et verbum videtur quod significet fictio ne ex ter. et ibi doct. in l. iij. §. ex contrario. in fi. s. tit. j. sed fm Aug. est expressum veritatis in l. seruū filij §. j. et ibi glo. et doc. de leg. j.

ille actus qui ratificatur non potuisset geri trahetur ne tunc retro certens ratio quod extremum a quo est inabile vt. j. re. ra. habe. l. bono. ff. de appel. recti. l. j. habes aliud exemplum. s. de peri. et commo. rei ve. l. necessario. §. q. si pendente. vbi si conditio venditionis existit re perempta non trahitur retro quia deficit extremum a quo. facit ad hoc. j. de verb. ob. l. eum qui. §. fi. et de nouatio. l. quoties. Ista verba licet non sic lata fuerunt primo Jaco. de aret. et per. vt no. Ly. C. de sen. pas. l. fi. que ponit Ant. de zaphi. et dñs meus dñs Ray. Modo ad propositum licet verum sit quod captus possedit ante captiuitatem: tamen cum ipse redit ab hostibus non inuenit se possidere nisi de nouo reassumeret. vt. d. l. cum heredes. §. j. sic ergo quia tempore quo reuertitur non possidet. istud extremum a quo est inabile vt fingatur retro possedisse. Respondeo ergo ad contrarium factum de. l. cu heredes. §. j. quod illud contingit propter inhabilitatem ultimi extremi a quo magis quam per defectum equitatis. Dices tu licet ista alia videantur multum irridica ostendo quod nil valenti. Ius postluminij habet duo capita. primum est quod statim cum quis reuertitur hoc est fines nostros ingredi statim recuperet omnia iura sua. Scdm caput est quod restituitur in pristinum statum omnino vt perinde habeatur ac si nunquam captus fuisset. et sic fingitur illo medio tpe habuisse illa iura. Ista duo capita ponuntur in l. postluminum. in prin. de captiuis. probatur in l. postluminij ius. et l. retro. eo. ti. Ite primum postluminij ius diuiditur in duas species que ponuntur in l. cu due. eo. ti. Licet ergo per verba dicta appareat ratio quare illud fm caput per quod retro fingitur fuisse in ciuitate non habeat locum in possessione capti. tm non apparet ratio quare primum caput non habeat locum: vt ipso reuertente recuperet statim possessionem cum equitas subsistat sicut in dominio et in alijs iuribus. et si istud esset: iaz extremum vltimum esset habile. vt retroraheretur nec pba predicta locum haberent. Ad hoc respondeo quod primum caput postluminij et ambe species dicti primi capituli non procedunt. nec de mente iuris est quod procedant fm fictionem imo fm veritate: nam cum quis reuertitur statim recuperat libertatem et hoc fm veritate. nam si diceret hoc fm fictionem que fictio est contra veritatem vt. j. diu cam sequeretur quod in veritate esset seruus et fm fictionem liber. quod est falsum. In alijs iuribus est idem vt in dominio patria potestate et similibus et hoc perpenditur ex verbis. l. nam semper cum de hoc primo capite loquitur hic dicitur per vocabula significatia veritate. dicit enim quod statim ius suum recipit vt. d. l. postluminij. in fi. ij. mso. et d. l. cu due. si enim hic sentiret quod esset fm fictionem non diceret recipit: sed recipere videtur: quod significat fictionem. vt. d. l. j. §. de iuste. j. de vi et vi et apponeret istam dictionem quodammodo: nam diceret quodammodo recipit que dicitio etiam significat fictionem. vt. s. tit. j. l. si me in vacua. in glo. super verbo amitteret. et de libe. et posth. l. in suis. vel vteretur vocabulo quo vtitur. s. de relig. l. ossa. §. fi. vel diceret perinde haberetur et vt. l. iure ciuili. s. de conditio. et demonstrata. et j. de regu. iuris. l. iure ciuili. vel vocabulo creditur. vt. j. de capti. l. retro vel aliud per quod significaretur fictio. sed secudum caput quod illo medio tempore dicitur fuisse in ciuitate:

ciuitate. procedit fm fictionem: que perpenditur ta ex verbis. l. retro. vbi vtitur verbo credit quam etiam ex hac. l. et ex. d. l. deniqs quod etiam p. q. cu in veritate fuisset captus: lex non potest facere veritatem mutari. vt in §. facte. nisi per fictionem. potest enim fingere vt habeatur perinde ac si non esset captus. ar. optimu. ad hoc §. de vfur. ea. re. q. vsu colu. l. ij. Modo ad propositum cu primum caput non intendat fingere aliquid sed veritatem tm introducere. istud primum caput non potest porrigi ad possessionem. nam cu requirit actum corporeum. vt. s. l. j. l. j. in prin. et. l. ij. in prin. et. §. in admittenda. et l. que ad. fm veritate possessio per ius non potest restitui. arg. d. l. ij. §. de vsu. ea. re. que vsu confu. et no. s. pro fo. l. cum duobus. §. idem respondit. et. C. de sac. sac. ec. l. fi. in antep. glo. fm fictionem possessio non restituitur: quod primum caput hoc non vult nec hoc intendit. si ergo ex primo capite nec vere nec fice restituitur possessio: apparet vltimum extremum a quo est inabile. et sic fm caput quod procedit fm fictionem ibi non potest habere locum: vt dictum est: hoc est quod vult dicere. l. deniqs. q. fictio postluminij non porrigitur in ea que sunt facti. nam cu regulariter per primum caput postluminij non recuperentur que sunt facti sine noua apprehensione. vt. d. l. cu heredes. §. j. ergo fictio non potest ea trahere retro cum reperat extremum inabile. sed si reperiret aliquid factum quod copereret reuero statim cum est reuersus vt est ipsum esse in ciuitate et quedam alia de quibus infra dicam. tunc bene haberet locum fictio quod reperiret extrema habilita. et sic in l. deniqs. fictio non habet locum circa ea que sunt facta tm ppter defectum equitatis qua etiam ppter inhabilitatem extremi. modo habes intellecta. l. deniqs. tu qui ea nunquam intellexisti. Et hec eadem est ratio. quare hereditas non incipit vfucapere. nam oia que heredi ad additionem accipiunt fm veritatem ea videntur sibi quesita retro a die mortis fm fictionem: vt. l. oia fere. et. l. ois hereditas. j. de re. iur. et de acquir. her. l. heres quo. §. j. de sti. ser. l. si ex re. §. fi. sed possessio non que. ite sibi in cotinente sine noua apprehensione. vt. s. tit. j. l. cu heredes. in prin. et l. j. §. seuola. j. si quod test. lib. esse ius. sue. et ibi melior: ter. et ideo non fingit fuisse sua a die mortis: sed eo casu quo quis sibi quereret adita hereditatem ipso iure. tunc fingeret retro fuisse sua a die mortis: vt. j. dicta. ¶ Expediti de postluminio veniam? ad fictionem legis come. et quatuor modis opp. quod scdm predicta fictio come. non potest habere locum. hec fictio fingit eum quod mortuus est in captiuitate decessisse: tunc cu captus est. vt. l. in oibus. j. de ca. et. l. lege come. §. de sta. l. i. et de vul. et pu. l. lex come. sed hic non reperunt duo extrema habilita. nam modo verum est quod est mortuus sed tunc cu captus fuit vivebat. ergo deficit extremum vltimum ad quod et sic fictio non procedit. ¶ An opp. C. de inoffi. dona. l. ij. et quod ibi no. et. l. gallus. §. si eius. §. de li. et posth. quod. §. dixi. sol. dicit an. q. uno hz duo extrema habilita. nam tunc cu captus efficit seruus? et sic mouit. vt. l. seruitute. j. de reg. u. nuc cu mouit vere mouit. et sic hz extrema habilita. Et aduerte ne erres non enim fingit retro mortuus? cui erat tunc pfecte seruus. quod tunc moueret seruus? et non valeret testis? et non haberet heredes? quod esset contra iura predicta. sed sicut quis viuens mouit ciuilitate. vt. s. de ma. te. l. qui duos. §. j. sic et quod cu caput liber. est: et liber seruus efficit: et sic viuens

moritur ciuilitate. et sic lex comelia fingit eum mortuum illo tempore quo capiebatur. et sic liber erat. et ideo. d. lex in oibus dicit decessisse vt cu captus est: non dicit fuit. ponit enim participium quod est pntis quasi significet tempus pteritum: non perfectum: quod adhuc sapit de pnti: hz ppter locutio esset si diceret cu capiebatur. et sic vteret verbo pteriti in pfecti tempore. Scdm modo potest solui vt colligitur ex dictis dñi meo do. Ray. sic fateor quod requirunt duo extrema habilita. sed sufficit quod alterum extremum sit i potetia: quod vere quod tunc poterat moui ergo procedit fictio. sed primum extremum ad quod fuit habile in potentia: quod tunc vere quis poterat moueri. ergo procedit fictio. Et ista sol. placet. pbat in. d. l. gallus. §. si eius. cum glo. sua si quis bene inspiciat. Dices tu istud dictum tollit quicquid. §. dixi. nam ille qui est a captiuitate reuersus fm potentiam est aptus ad possessionem habendam: quod liber homo. ergo extremum sufficiens. ergo fingit possessisse retro vbi est equitas. sed ego dixi contra quare male. Respondeo fm quod. §. dixi duo sunt extrema: extremum a quo aliquid extenditur et extremum ad quod aliquid procedit. Si loqueris in isto extremo ad quod est illud sufficit esse habile in potentia hz non in essentia. vt. d. §. si ei. cu gl. hoc etiam p in fictioe que est que hec redede ante non fingit retro a die mortis fuisse dñs. et istud extremum ad quod erat habile solum in potentia. hoc etiam p in fictione que est in l. portio. et. l. qui balnei. §. qui po. in pig. ha. sed in extremo a quo: non sufficit esse habile in potentia: nisi sit habile in essentia: hoc probat ex his que supra dixi circa possessionem. Sile videtur in iurisdictione que progat de vna ad aliam. nam iurisdictione que progatur opz que sit in essentia. iurisdictione ad quam fit progatio opz que sit in potetia. vt. s. de iud. in. l. i. cōiuncto tex. cu gl. vl. eiusdem. hoc etiam vt naturaliter si vna chondula velles extendere de vno loco ad alium opz chondula essentialiter primo esse in loco a quo: et locum ad quem opz esse potetialiter aptum ad illam extensionem recipiendam: hoc quod ad primam partem sufficit. quod de hoc dicit lan. j. in qonibus. ¶ De mo ad ver. q. si seruus. et opp. fm vt quod in peculiaribus non hz locum fictio vt videat vfucapisse: quod cessat equitas propter quam introducta est fictio: nam petit lucrum cu aliena iactura ergo. vt. d. l. sciendum. et l. deniqs. §. ex qui. cau. ma. et quod cessante ratione legis: cessat lex. et Solu. quando modicum est illud quod

¶ Mere ditas non incipit vsu capere. q est ro q he reditas non incipit vsu capere. vt de q dixi l. l. etia. ff. de mi. vi s. Bart. j. in xvj. col.

impedit vsucapionē, tunc est equum
 q̄ in restitutione ventat id qd̄ vsu
 capturus est. ar. j. ea. l. rerū mixtura. b
 §. labeo. qd̄ no. glo. j. de vi et vi ar. l. j.
 §. qui aut vi delectus. et no. per Dy. j.
 ti. ij. l. qui fundū. §. qui bona. sup. glo.
 que incipit secus si incontinenti q̄ gl.
 cōtradictore v̄ gl. illius. §. qui aut vi.
 que sic cōcordantur. aut modicū tps
 supererat et venit in restitutione qd̄
 eram vsucapturus: alias non. ita in p
 posito in his rebus que serui peculia
 riter ceperunt possidere: parū deficit
 ad vsucapionē: nā seruus quodāmo
 do possidet h̄ nō proprie. vt. j. de act.
 et ob. l. seruo. in fi. et scientia vel factū
 dñi nō requirit. vt. s. e. l. labeo. in pn. z
 j. ti. ij. l. ij. §. celsus. ideo equū est qd̄ ve
 niat in postliminio. Sed qñ dñs pos
 sidebat per aliū extra cām peculiare
 multū deest ad vsucapionem. nā tūc
 res a nullo possidentur vel quasi possi
 dentur. Itē sciētia dñi erat necessaria.
 vt. d. §. celsus. que deficit nā cap̄ ab
 hostibus etiā nō reuert. vt. j. de ver.
 sig. l. absentē. in fi. et qd̄ ibi no. ¶ Se
 cundo op. ad idē et v̄ qd̄ in his reb̄
 fictio nō procedat. p̄mo qñ deficit ha
 bilitas vltimi extremi a quo. nā vt. s.
 determinatū est captiuus nō recupe
 rat vel acq̄rit ipso iure possessionem.
 ergo non procedit fictio postliminij
 r̄ideo per interruptionē. nā uno sta
 tim cū est reuersus ipso iure absq̄ aliq̄
 facto possessionē in peculiarib̄ recu
 perat et acq̄rit. Ad cuius rei no. etiā
 debent scire verba 2 q̄ magistratiter
 tradunt per glo. nostras. C. de acqui.
 pos. l. j. et. s. ti. j. l. j. possessio. in pn. et ex
 qui. cau. ma. l. deniq. q̄ verba nō reci
 to: qñ in quibusdā nō bene dicūt. Nā
 qdā est possessio q̄ h̄ multū iuris z
 parū facti. quedā multū iuris z parū
 facti. ¶ Ad primā multum iuris et
 multū facti h̄ possessio que querit no
 bis per p̄curatōrē et seruū ex cā non
 peculiari. et in hoc glo. nō bene dicūt
 h̄z em̄ multū facti q̄ eoz app̄hēfio
 corporalis req̄rit. vt. s. tu. j. l. que ad
 modū. cū si. Itē h̄z multū iuris: q̄ ac
 quirif nobis etiā ignoratib̄. vt. C. de
 acqui. pos. l. j. et. s. ti. j. l. j. §. ut acq̄rit.
 et ibi no. et. l. seruus. z l. peregre. §. qñ
 tum. et ibi no. Non autē dicat̄ habere
 p̄us iuris qd̄ facti: q̄ ibi nō op̄era
 tur tñ q̄ effectus possessōis q̄ est vsu
 capio multū q̄ nō ignorantū scilicet vt
 d. l. j. C. de acqui. pos. et ad hanc pos
 sessionē se nō extendit fictio postlimi
 nij: q̄ ipso iure cū qd̄ reuertit nō q̄ rē
 sibi possessio et vsucapit̄ cōdicio

sine alio facto. l. scientia: et ideo vltimū extremū est
 inhabile. ergo. zc. ¶ Ad scdm̄ venio et dico qd̄ est
 quedā possessio q̄ habz multū facti et parū iuris vt
 ea q̄ per nos in scriptis querit. nā illa multū facti ha
 bet quia requirit app̄hēfio corporalis: et animi:
 sed parū iuris: q̄ nō ibi nū aliud facit nisi q̄ assistit
 vel nō resistit: vt solet dici circa diffinitionē possessio
 nis. s. ti. j. l. j. in pn. et per doc. C. de acqui. pos. l. licet.
 et in hac similit̄ nō h̄z locū fictio postliminij. eadē
 rōne qua. s. dicit̄. est. et in hoc gl. bene dicūt. ¶ S̄z
 circa hoc glo. ponūt vnū dubiū. dicunt em̄ q̄ hec ea
 dem h̄z multū iuris in retinēdo. quia solo animo re
 tinet̄. hoc impugnat And. dicit ipse propter hoc qd̄
 retinetur animo nō p̄o dicit̄ habere pl̄ iuris: q̄ ani
 mus magis cōstitit in facto q̄ in iure. allega. ipse. s.
 de cura. furi. l. cōsilio. §. si. Itē si esset verum q̄ habe
 ret multū iuris. ergo postliminij z concluda fingeret
 circa eadē dicit ipse: qd̄ est falsū. vt hic. et. d. l. deniq.
 ¶ Concludit ergo q̄ in hoc glo. nō bene dicat. quid di
 cenus: p̄o glo. vt casus. j. eo. l. iusto. §. z si possessio
 nis. in fi. et ibi no. nā ibi fingitur circa bonā et malā
 fidē que cōstitit in animo. et sic v̄ q̄ sit iuris. p̄te
 rea q̄ animus non sit facti videt̄ casus. s. de acqui.
 here. l. p̄o herede. §. j. et ibi not. ibi nō tam facti quā
 animi. zc. Credo and. bene dicere: p̄o q̄ est tex. z gl.
 s. ti. ij. l. bonefidei. §. in cōtrariū. vbi exp̄essē dicitur
 q̄ ea que cōstitunt in animo sunt facti. l. z glo. se ibi
 inuoluat. Ad §. et si possessōis. r̄ide q̄ speciale est
 ibi in seruo et eius peculio. vt ibi dicit gl. et rō specia
 litatis p̄t sumi. et. l. p̄o. in pn. s. ti. j. vel aliter et
 melius dico q̄ illa bona fides ibi dicitur durare
 non est ex fictione postliminij. nam fictio postliminij
 ad ea pot̄rigitur que per captiuitatem sunt amissa
 vel non acquisita vt perinde habeatur ac si nunq̄ in
 captiuitate fuisset. vt lege postliminij ius. j. de cap.
 sed ibi bona fides non fuit interrupta per captiuita
 tem. ergo zc. hoc ostendo. differētia est an capiat̄
 dñs siue possessor. z q̄ tunc per captiuitatē efficitur
 seruus amittit voluntatē. et per: p̄ns fidē vt iam di
 ctum est: et iste nō est casus istius. §. dñs non capi
 tur dñs vel possessor: sed res statim per captiuita
 tem interrumpitur ipsius rei possessio. sed q̄ est facti
 non cadit in postliminio vt dicit̄ est: sed bona fides
 cōsistit in aio dñi. que l̄ sit facti per captiuitatē rei
 nō mutat̄: cū dñs remaneat in ciuitate: vt statim di
 cā in alio casu: ergo ibi nō loquit̄ de aliqua fictione.
 in hoc tñ ibi: bñ est sp̄ale: q̄ in tñ scd̄ possessōis nō
 inspicitur. quod alias debet fieri. vt ibi not. et hac. l.
 §. p̄. non ob. l. p̄o herede. §. j. q̄: erpone non tam fa
 cti s̄z alterius. q̄ ea que cōstant in animo sunt facti.
 ¶ Ad tertiā venio et dico q̄ quedā est possessio q̄
 h̄z multū iuris et parū facti. vt ea quā habemus per
 filios z seruos nostros ex causa peculiari. nam in ea
 plurimū ve: s̄z dispositio iuris cū nobis ignoratib̄
 acquiratur nobis possessio et possessōis effectus.
 s̄z vsu. capio. vt. s. e. l. labeo. s. tu. j. l. peregre. §. que
 stium. et. j. ti. j. l. ij. verfat̄ in factū ex parte conu
 ni: q̄ op̄z q̄ ad p̄s̄at̄ eorum com̄pōze et animo. vt. l.
 que ad. et in hac bene p̄cedit fictio postliminij nam
 eq̄tas nō repugnat vt dixi p̄cedenti cōtrario. Itē
 sunt habilia extrema qd̄ sic ostendo: cū dñs capit̄ q̄
 captiuitatē ipse p̄dit solū ius quod erat apud eum

a Debet scire p̄ba. qñ possessio h̄z pl̄ iuris quas facti z ecōtra. an aut possessio sit iuris. vt de bart. in l. j. i. p̄. s. tit. j. in. ij. et p̄le. ne no. in. c. cūno. iuris. de concef. p̄ben.
 b Est que dā possessio. de pos sessione q̄ b̄ cōtine. re id quod est iuris z facti. vide j. in se. col. et hic ad de bart. in possessio. §. j. s. ti. j. z imo. in ea. in pn.

sine aliquo suo facto s̄z vsucapionis z possessio. fa
 ctum aut̄ qd̄ residebat in persona serui vel filij p̄ ca
 piuitatē nō mutatur: cū ipsi remaneant in ciuitate:
 cū ergo dñs reuertitur illud ius qd̄ ipse amittit recu
 perat ipso iure sine aliquo facto. nā non requirit̄ qd̄
 ipse possidebat corporaliter nec requirit̄ eius scia q̄
 s̄r̄ est facti vt dixi. factū aut̄ qd̄ est apud seruū ipso
 iure recuperat z regitur istud extremū habile: meri
 to ergo h̄z locū fictio. z ista est ratio quā vult pone
 re tex. j. e. l. iusto. §. si. dū dicit̄ q̄ eius scia in ciuitate
 nō est necessaria. Et aduertē ad id qd̄ predicti: qd̄ id
 qd̄ est facti qd̄ cōstitit apud filium vel apud seruū nō
 est mutatur: q̄ si illo tpe s̄z tpe captiuitatis perdi
 disse illud tñ facti qd̄ habebat elideret̄ ius fictio
 nis postliminij: q̄ si nō recuperaret̄ nullo mō habe
 re locū fictio. vel si recuperasset p̄cederet fictio
 ad ea tpa q̄ post recuperationē cesserūt. vt colligit̄
 ex hoc ver. z ex. l. in bello. §. facte. j. de cap. ibi rema
 nentibus his p̄sonis in possessione. ¶ Tertio op.
 et videtur q̄ in casu huius. l. fictio nō procedat. nam
 extremū ad qd̄ est inhabile. nā hic seruus cepit pos
 sidere dño existente in ciuitate. z illud tps̄ iutij pos
 sessionis est extremū ad qd̄ vis extendere ius posses
 sionis z vsucapionis. sed illud extremū est inhabile
 s̄m essentia: q̄ tpe captiuitatis dñs non possidebat
 nec vsucapiebat. itē est inhabile s̄m potentia: q̄ cū
 est captus nō pot̄ possidere nec vsucapere. vt. s. ti. j.
 l. cū heredes. §. j. Solu. ad istud dñi pot̄ r̄ideri ex
 glo. q̄ est. j. e. l. iusto. §. si. q̄ est super verbo inchoari.
 illa glo. in scd̄a opi. quā format̄ t̄z q̄ dño existēte in
 captiuitate seruus ex causa peculiari incipiens pos
 sidere interim vere incipit vsucapere. q̄ opi. si est ve
 ra tā apparet q̄ illud extremū est habile. z qd̄ plus
 est s̄m illā opi. in hoc ver. nō tractat̄ de effectu post
 liminij cū vere p̄scribat̄. s̄z bñ tractat̄ de iure post
 liminij ex primo capite s̄m qd̄ dñs reuersus recupe
 rat sua iura sine fictione vt. s. dixi. sed illa opin. non
 placet. nā interim in veritate non vsucapit̄. sed dñs
 reuerso s̄m fictionē intelligit̄ retro vsucapita. hoc
 p̄bat̄ text. iste ad literā ibi nā si dñs reuersus fuerit
 intelligit̄ vsucapit̄ zc. nā verbū intelligitur denotat
 fictionē teneo ergo primā opi. posita in gl. d. l. iusto
 §. si. z ea p̄sequit̄ Jaco. de are. z s̄m illā opi. p̄cedit.
 Ad quā sc̄r̄ndē qd̄ cū per fictionē postliminij fin
 gat̄ medio tpe fuisse liberū qualibet parte medij tē
 poris dico cadere extremū habile saltem potētia. et
 ita hic loquit̄. vel dic clar̄ qd̄ extrema circa ipsum
 principale hoc est p̄sonā dñi sunt habilia. Alia ve
 ro q̄ veniūt p̄ quantā p̄iam nō requirit̄ tantā habi
 litatē extremi ad qd̄: sufficit em̄ in eo esse habile s̄m
 fictionē. vt. C. de cap. l. j. z qd̄ no. s. et quib. cau. ma. l.
 ab hostibus. §. nō mm̄. ¶ Quarto opp. t̄z v̄ q̄ ea
 que dicit̄ tpe. s. in fi. p̄tmi cōtrariū destruat̄ pn. l.
 nostre. nā ibi dicit̄ est q̄ qñ ad possessionē z vsuca
 pionē factū z scia dñi nō est necessaria: q̄ tūc h̄z lo
 cū fictio: sed in his q̄ dñs possidebat an̄ captiuitatē
 p̄ colonū vel p̄ seruū ex cā non peculiari: z ea vsuca
 picant̄ nō requirit̄ factū vel scia dñi vt p̄babo: in his
 ergo fictio p̄cedit: sed in pn. l. iure. ego dixi dñm
 ponēdo casum ergo zc. q̄ dico factū dñi nō req̄r̄t̄
 sic ostēdit̄. si p̄ aliū possideo z vsucapio est inchoata
 vt dicit̄ est: hoc fuit q̄ ab initio scuit z bonā fidē ha

bit: amodo p̄cedet vsucapio etiā me
 ignozāte: nā ad cōtinuationē vsuca
 pionis factū meū nō est necessariū:
 sicut vbi vsucapionē inchoauit bona
 fide: nō attendit̄ qd̄ superuenit. vt. l. j.
 §. hoc tantūmodo. C. de vsuca. trans
 for. Si ergo capio: z reuerto cū nul
 lū factū meū sit necessariū fictio p̄
 cedet. Aduertatis dñi p̄ istā rationē
 Ja. de are. z do. Ant. sequēdo eū re
 prehēdit̄ gl. nostrā q̄ dicit̄ idē esse
 in possessis per se z p̄ colonū vel per
 seruū ex causa nō peculiari. z p̄nca
 piū nostre. l. intelligit̄ solū de eo qui
 possidebat per se: sic s̄m eos ibi fuit
 male positus casus. z hoc p̄ dictā rō
 nē. p̄ hoc etiā adducit̄ §. facte. sim
 pliciter intelligit̄ do. certe istoz opi.
 approbat̄ in. d. §. facte. in pe. gl. q̄ est
 sup verbo p̄sona. sed in gl. mag. dicit̄ a
 §. facte. z in. d. l. deniq. in. ij. glo. dicit̄
 dñi z scdm̄ eas posui casum. Quid
 ergo dicem̄? q̄ Jac. z gl. q̄ cū eo con
 cordat male dicit̄ z cōtra tex. hui. §. l.
 in vers. quē admodū em̄ intelligit̄ do
 qd̄ ibi sunt verba iuriscōsulti iul. quā
 lec. sequit̄ idē Ja. z An. z Aldra. ibi
 em̄ est text. qd̄ idē iuris est in posses
 sione tpe captiōis per se vel p̄ seruū
 et cā nō peculiari z in neutro p̄cedit
 fictio come. vel postliminij. ¶ Ad rō
 nē eoz z sic ad dñi r̄i. qd̄ fateor q̄
 ad cōtinuationē nō requirit̄. tñ nō se
 quit̄: ergo p̄cedit fictio. nā extremū
 vltimū a quo est inhabile. vt. s. dixi.
 Extremū em̄ q̄ d̄ esse habile essen
 tiat̄. Itē d̄ esse tale q̄ act̄ q̄ retrō
 trahitur possit tunc inchoari vt dixi
 per. l. bonozum. j. rem. ra. hab. Et pa
 tet per exempla vbiq̄. s. dixi. fictio
 nē istam p̄cedere: sed hoc facti
 reuersus ab hostibus sine sciētia nō
 possit inchoare vsucapionem: ergo
 sine ea non erit extremum sufficiens:
 sed scientia est facti: sed ex primo ca
 pite postliminij non restatutur ipso
 iure: ergo scdm̄ caput per quod retro
 fingitur non habebit ibi locum. Ad
 uerte tamen nam possessa per colo
 num vel procuratorem et seruū ex
 causa non peculiari vel per seruū ex
 causa peculiari conueniunt in vno:
 quia ad acquisitionem possessionis in
 neutro requirit̄ dñi sciētia vel factū.
 disconueniunt in alio: quia in peculia
 ribus nō requirit̄ scientia dñi vel fa
 ctum quo ad vsucapionē: sed in alijs
 requiritur. vt. s. probatum est. Item
 etiam circa fictionē conueniunt z dis
 conueniunt. nam vtroq̄ casu domi
 nus fingitur retro possidisse cū dñi
 sciētia vel factū non requiratur. z sic

Denotat fictio. d̄ ali quib̄ alijs vide. s. ea. l. in. vi. col. adde. l. si ti bi homo. §. cū seru. de leg. j.

Bartholus super prima parte. ff. noui

reperiunt extrema habilia: et de hoc non loquitur hec lex. In vsucapionibus discoueniunt. nam in peculiaribus...

17 Quinto ad hanc ver. ob. dicitur hic quod in possessionibus quesitis per seruum ex causa peculiari...

Septa copleret. queadmodum hereditas iacens coplet vsucapiones...

ut patet ex predictis. et hoc si emit seruus: sed si non emerit seruus tunc seruus iustus. si in fi. j. eo. C. Venio ad tertia parte...

ut. j. e. l. cepra. et l. nunq. s. vacua. et l. iusto. s. nondum. ergo et sic per fictionem cornelie pcedit vsucapio retro...

non est bona. primo quia non ouertit cum suo diffinito: ergo. et. ut. l. i. s. doli. s. de dolo. hoc sic proba. Nos tractamus hic de fictione...

Ponit etiam Bal. in l. ea qde. in ij. col. v. ac causa. Non potest fingi. dicitur in ver. circa hanc. q. cu seq.

non introducatur aliqua fictio. nam cu fictio pcedat et causetur ex equitate seu ratione: vt. d. l. postliminiij. et. j. di ca cu querat q sit causa fictionis. Jus vero naturale est coe oibus animalibus etia sensu carentibus. patet q fm illud ius ex quo no consideratur ratio vel equitas non pot introduci fictio. a iure vero gentiu fictio introducitur: vt. d. l. postliminium. et ibi no. ite a iure ciuili vt in fictione. l. comel. et in. l. j. C. de rei vro. act. et alijs de quibus j. fiet mentio. Sic ergo statuta et consuetudines cum sint iuris ciuili. vt. l. omnes populi. et in. s. ex no scripto. in sti. de iure natu. possunt introducere fictioes: et tota die videmus quod faciunt: et ista iura qncq fingunt super eo quod est iuris naturalis vt aliquo viuere aliqne esse natu vel mortui: vt j. patebit tamen tunc ipsum ius ciuile vel gentium est q fingit non ius naturale. Item dubitatur nam videtur q homo possit introducere fictionem nam acceptilatio est imaginaria et ficta solutio. vt in sti. qui. mo. toll. obli. s. est autem. et tamen acceptilatioes inducunt homines contra hentes. Sol. licet acceptilatio fiat ab hominibus tamen a iure est introducta ab aquilio. et dicitur actus legitimus vt in regula iuris act legitimi. vnde ius est quod ibi fingit solutio: item: tamen huius causa est factu contractentium. Sed si homo ex se vellet fingere iure hoc non concedente non possit. vt ecce vult testator cu dicit equus q fingatur ipsum dixisse multu no potest. vt. l. si qs in fundi vocabulo. s. de le. j. et ibi not. pro hoc est expressum. j. de castren. pe. l. si forte. Si autem homini hoc permissum inuenies a iure: tuc ius fingit no homo: vt l. lege obuenire. j. de verb. sig. Se cundo j principalr qritur quotuplex sit fictio vel quot sunt fictionum species dic triplex. est enim fictio inductiua. ite fictio priuatiua. item fictio translatiua siue extensiua. hoc sic declaro sicut enim secundu veritatem ho triplici modo agit: pone in contractibus quadoq contractu de nouo facit emendo: vendendo: locado: stipulando. et quandoq destruitur per pactu vel acceptilatione per ti. de rescin. ve. et qn lic. ab emp. disc. et de accepti. qncq id qd est factum transfert et immutat in alia forma: et in aliud esse. puta nouado vel delegando. vt in tit. de nonat. sic etia in alijs actibus triplici modo agitur. vel quid de nouo inducendo. puta specificando vel edificando. vt. s.

a. Quid est possibile, qd possit fingere. l. vel fictio inducere. et an fingat sup iposibili. adde imo. in. l. gall. s. si cius. deli. et possit. et vide. s. ca. l. et bar. in. l. eadē in pn. id duo. reis et ibi Zn. rimo. limitat. et baro. in. l. sub conditione d. fo.

25

ti. ij. l. adeo. s. cu quis. et. l. si is qui quadringeta. s. q dam ad. l. fal. vel quod factum est destruitur occidendo comburendo et alias destruyendo. vt in titu. ad. l. aquil. et in alijs. vel quod factu est vno modo in alia forma mutando. vt. ff. ad exhibe. l. iul. s. sed et si qs. et. j. de ver. sig. l. mulieris. s. j. ita fictio q naturā et veritatem imitatur qncq fingit esse id qd non est. et illa appello fictione inductiua. qncq fingit id qd est. et illa appello fictione priuatiua. qncq id qd est vno modo fingit esse alio modo. et ista appello translatiuam seu extensiua. et sic cuiuslibet illarum impono nomen ab effectu. Baptizo ergo eas fictioes. et ista tria nomina impono cu careant noie. quaru oim ex pla et naturas singulariter est videndu. Tertio principaliter qro quid sit fictio inductiua. Respo. fictio inductiua est in re certa non existenti possibili pro existente a iure facta assumptio. Id qd dicit no existente. ideo dixi quia si res existeret esset veritas non fictio. idem dixi ad differentiam fictionis priuatiue et translatiue q requirit rem esse. vt videbitur alia verba diffinitionis exponere. vt. s. circa hac qritur vtru ista fingat super his q sunt meri facti. An. sic vbi equitas q est causa fictionis: vt dicitur hoc suadet. fingit enim natum qd non est. vt in. l. qui in vtero. et. l. si. s. de sta. ho. et in hoc est meri facti vt. l. aret. h. sa. in. fi. e. ti. Fingit viuere eum qui no est sed est mortuus vt in sti. de excu. tu. s. sed qui in libello. et. s. de excu. tut. l. bello. et. j. de va. mu. l. si. quod viuere constat esse facti. fingit conditiones potestatiuas no impletas esse impletas vt ascendere capitoliu agere negotium et similia. vt. l. iure ciuili. s. de codi. et demō. et. l. meua in prin. s. de annu. legat. et. l. iure ciuili. de re. iur. et in costar. has conditiones esse facti. vt. l. q heredi. in prin. et. l. inuenius. de codi. et demō. Sed istud op. de. l. deniq. et de. s. facte. sed eas intellige: vt. s. dixi. et no obstant. Item opp. s. tu. l. j. s. si vir. ad hoc rudo us pot fingere super factu qn talis fictio induceret iuris effectū vt in oib? predictis exemplis: sed qn talis fictio sup factu non hz iuris effectū tunc no pot fingi. hic est casus. s. si vir. si bene inspicatur. na fm veritate no potest fieri qd conditio put est factu no sit facta scdm fictione hoc fieri non releuaret: q posito qd vxor no acqretet maritus amitteret possessione vt ibi dicit tex. et sic ius non haberet suu effectū qui est qd donans non efficiatur pau perior: et iste credo quod sit illi legis intellectus de qua licet posset congruentius opponi ad id quod dicam de fictione priuatiua: tamen hic posui: q eadem est ratio. Item oppo. ad predicta et videtur quod dicte fictiones fingat impossibile cum impossibile sit non natum esse natum. et mortuum esse viuuum. et non factu esse factu. ar. j. de reg. iur. l. verum. et. l. si ita quis. s. de euc. et de ve. bo. obli. l. si homo mortuus. ergo. et. Souu. glo. j. de soui. l. sub conditione circa fin. p. me glo. hoc fatetur quod fingitur impossibile: sed hoc est falsum vt dixi diffiniedo. dic ergo quod fictio fingit hoc qd est possibile a secundu naturam extra hos terminos de quibus loquimur. In simili tamen vide exemplum in adoptione que est fictio inductiua: cum per eam inducatur fictus filius illa imitat naturā. de beo em adoptare eu q sit ei? etatis cui? etatis possibile esset me habere que:

dam alium naturalem filium. fm enim naturam im possibile est quod ille qui est filius alteri sit meus. tamen est possibile m e habere simile filiu. et ideo pcedit adoptio. sic intelligo de eo qui fingitur viuere. na possibile esset in reum natura qd hodie viuere. sed si homo similis sibi et eiusde etatis hodie viuere: sed si esset impossibile ipsum viuere vel alium similem: q ex quo est mortuus transferunt ducenti anni. tunc per fictione no posset fingi. sic intellige dicitur l. Bello. et. s. sed qui in bello. Et q ita loquant ille l. patet q ibi p mortui fugiuebat: ergo filius et iunior viuere possit fm naturā. idē in similib? Et ad 28 uerte q predicta pcedunt in hac fictione inductiua que no requirit duo extrema. Idē in fictione priuatiua. Sed in fictione translatiua seu extensiua que duo extrema requirit: extremū a quo debet esse verum in essentia. extremū ad qd sufficit esse verū fm possibilitate: de q in hac fictione diximus vt. s. declaratum est et sic p. gl. in. l. sub conditione que loquit de fictione translatiua et dicit extremū ad qd impossibile est male dicere: imo est possibile eo mo quo 29 s. dixi. Item querit circa predicta vtru ista fictio 2 fingat circa ea que sunt meri iuris. Respondeo. qd ista fictio regulariter no fingit circa ea que sunt iuris. fallit ratione contrarietatis vel repugnantie iuris. no mireris de ista responsione que est iuridica. hoc sic proba aliquem esse su iuris vel in patria potestate est iuris. vt in sti. de pa. po. s. j. Aliquē esse legitimum vel no. est iuris. no enim ab ipsa natura hoc introducebatur: vt in aut. qui. mo. na. effi. legi. s. licet ar. col. vj. Item esse seruus vel liber est iuris: vt. s. de sta. ho. l. j. pone ergo lex ex certa causa vult filium in potestate facere sui iuris filiu no legitimum vult facere legitimum: seruū liberum potest ne hoc facere: certe sic tamen no fm fictionem. sed fm ipsam puram. veritate. qd vere erit sui iuris vel legitimus vel liber. sic loquitur in autem. constit. q de digni. per to. col. vj. posita. C. de epi. z de sup. l. sacro san. sic in autem. qui. mo. na. effi. le. col. vj. z qui. mod. na. effi. sui. col. vii. de seruo qui efficit liber patet qn per. l. representatur libertas. C. si manci. ita fue. ali. l. j. cum ibi no. hoc autē esse verum ostenditur na ad ea que per rationem ex equitate: et in subdidium sunt introducta vt est fictio inductiua: tunc demū recurritur cu alia remedia cessant: vt. s. de mino. l. in cause. de prescri. vel. l. quoties. de ope. no. nun. l. in puu. ciali cum. ff. Idcirco in his q facti sunt et no sunt iuris: fm veritatem no possunt facere q sunt: ideo vbi est equitas ad fictione recurritur: sed in his q sunt iuris ius multū pot circa ea q scdm veritate pot inducere. ideo no recurritur ad fictione. na cessat eqtas. pro hoc etiaz optime facit. l. si vnus. s. pactus. ff. de pac. inducendo prout dicit infra circa fictione priuatiua. ad hoc etia q ea q pnt fieri fm veritate no possunt fieri fm fictione. facit optime. s. de codi. in sti. l. q ratio. et si fore dubitas in aio tuo q lex fingit stipulatione que est iuris collige responsonem ex his que dixi. s. proxima questione. Dixi q hoc fallit ratione contrarietatis. ecce lex vult q filius in castre sibus illud possit quod potest homo sui iuris. certe lex facit q habeatur loco patris. et sic fm fictione. vt. j. de castren. pe. l. pater militi. s. si seruus peculij.

melius facit. s. ad mace. l. ij. et hoc id: qd cu quo ad alia sit in potestate non pot facere qd vere sit sui iuris quo ad alia propter repugnantia: vt. j. de re. iur. l. vbi repugnantia z ne eade rem sora code respectu diuerso iure censetur: vt. l. eu qui edes. j. e. et tuc exēplum pot pon. C. de iure aure. an. l. ij. l. illud limitef p aut. ibi posita. Item dixi fallit ppter repugnantiam iuris. hic casus p. s. de vsuf. ea. re. q vsu consu. l. ij. et in sti. de vsuf. s. constituitur. vsufructus em est iuris. vt. l. j. s. de vsuf. r. s. de re. di. l. j. in fi. z in sti. de re. cor. z in cor. s. j. l. glo. j. de ver. obli. l. ij. in glo. que incipit qui via stipulaf et dicit seruitutes esse facti z male vt ibi dixi. qd examino. C. de vsuf. r. l. corruptione. circa prin. et licet sit iuris: in casu dicte. l. ij. ius no pot constituiere verū vsufructu propter iuris repugnantia. constituit ergo factum. Querendū etia est nunquid ista fictio fingat super his q sunt similia iuris z facti. Rūdeo ad hoc. q l. in his que sunt mere iuris regulariter non fingat: tñ in his que habent mixtura facti sua dete equitate succedit fictio predicta cu illud tm facti qd hz a iure vere no possit induci. hoc probat exēpla ista. Ecce stipulatio iuris vt in. l. si vnus. s. pactus. s. de pac. tñ habet aliquid facti. qd oportet qd pcedat interrogatio z sequatur responso: vt j. de ac. z obli. obligamur. s. verbis. et de verb. obli. l. j. z fictio ex equitate stipulatione inducit. vt. d. l. j. in pn. et. C. de rei vro. act. l. j. z s. de adopt. l. his verbis cum similibus. Item ista est iuris. tñ habet quasda solemnitates in quibus requiritur factu: vt. C. de sen. et peri. reci. l. j. z eas ex equitate lex fingit. vt. s. de fideicom. l. l. cu quasi. s. si plures. ius fingit venditione z quasi ven ditione facta dat actionem ad pretium. vt. l. alieno. s. fin. de fideico. libe. z venditio est factu: vt. l. consilio. s. si. s. de cura. furio. z etia iuris: vt. l. ex hoc iure gen. ff. de iust. et iur. z ibi glo. tangit z docto. plenus. Item ius fingit possessione. vt. C. de do. na. l. quisquis. Et no. s. de pign. act. l. solutu. s. solutam. z omnis possessio est iuris licet habeat aliqd facti quā doq plis: quandoq minus vt dictū est. Et quod pariter fingat circa possessionem z contractum habes glof. j. eo. l. celsus. ante fi. mag. glof. plura alia exempla possent dari que inuenire laboriosum est potius quam subtile prout dicit glof. s. solu. l. j. Et predicta vera quando illud tantū

Meri iuris. vtrum aut fictio fingat super his q sunt facti vel iuris vide bal. in. l. ne posside. in. l. ij. et q legit et not. in. l. deniq. s. ex qui. cau. ma. d. cui? l. intellectu h? p Bar. s. e. l. circa v. col. cum seq. Purave ritate. Et t3 bart. hic q legitimitio sit veritas non fictio adde bal. in. l. eā quā in. xij. co. C. de fideico. plene p bñdictū d plūb. in ista disputatio incipiente cū staturo.

a Statuta loquentia. an appellatione ciuim ueniant illi qui ex dispositione statuti habentur pro ciuibus vide B. in l. si non sicut ali. C. de test. in l. quod uero. ff. de leg. Bald. in l. omnes populi. de iustitia r iure in l. in uibe. post L. in de sta. ho. r uide q. not. bal. in l. cum ex ratione. ff. de excu. tu. r in l. ij. C. de iu. aure. an. r Sal. in l. ciues. C. de app. D. in l. i. f. s. lex fal. 33 ad. l. fal. r quod no. Bal. in l. si ue posside ris. C. de p. ba. r ibi fa. l. r q. not. Bartol. in l. in v. co. lu. ad mu. nici. r in l. ciues. C. d. inco. r hic adde bal. in l. ij. s. hec uerba. 34 de neg. ge. per Ange. in l. ad opti. uum. s. j. r quod ibi dixi. ff. de in ius vo. r ibi no. Pau. de ca. r Lu. r per Bal. in l. filius. ff. si cer. pe.

b Andre. poma. C. haberi p. ciue. not uerbu habere impositare fictione qd intellige uerū per Bal. in l. conlitu. C. in. iij. colum. nisi esset geminatu ut puta quod diceret haberentur r possent ciues. quia tunc comprehenderentur statuto faciente mentio nem de ciuibus quod est notandum quia alibi non reperiunt tali uerba r uide barb. in rub. extra de fi. instru. in. viij. col. ad fin. r se. et Bart. consilio. c. iij. r Barba. consilio. xij. colum. viij. r sequen. volu. f. r l. colum. xvij. eo. volu. r colum. xxv. r ij. colum. iij. vol. iij. r xxxiij. colum. vj. r seq. volumi. ij. r xxxvij. col. ij. xvj. r volumi. ij. r xlviij. colum. xj. eo. volu. ij. r xlviij. colum. xj. eo. volu. ij. r liij. colum. xvij. eo. vol. ij. r seq. volu. iij. r lxx. colum. xj. volu. ij. r Roma. lxxij. r uide de Bas. in l. f. colum. viij. s. de offi. eius cui man. r in l. si ruffinus. C. de testa. mil. col. ij.

c Argu. dicta. l. ij. r bene probatur. in l. secunda in principio. in cta glo. C. de iure aure. an. adde tamen quod si statutum disponeret talem ciuitatem tra hū retro quo ad illud non posset esse ueritas. sed fic tio per ea que hic et supra nota. sunt et adde Bal. dum in l. si non speciali. in penultima columna. C. de testamen.

sta. homi. l. in uibe. r hoc etiam dico extra modos qui ponunt in l. ciues. C. de inco. pone ergo statuit ciuitas q nullus possit effici ciuis nisi de uoluntate maioris consilij ipse presens in consilio recipiatur ut alij ciues. Modo factum est postea ibi statutum qd florentini habeantur pro ciuibus. nunquid ergo sta tuta loquentia de ciuibus habebunt locum in flore ntinis. dicunt quidam quod non quia cū non sint ef fecti ciues non comprehenduntur in uerbis statuti. Preterea aliud est esse ciue: aliud est haberi pro ci ue: uel loco ciuis. pro hoc inducebat Jaco. de aret. j. de adul. l. si maritus in magistratu. s. j. ver. q. si qs. pro hoc uideur glo. j. de uerb. sig. l. mercas. in uero ex predictis latius dicas. nā licet constitutio ciuim iuris sit: nisi aliquid facti hz taz de iure communi: ut d. l. ciues. de incol. quā etiam de forma dicti statuti. aut ergo illud factum quod requiritur non interces sit. puta q non fuerunt presentes recepti. r tunc ha bez necesse dicere. eos ciues fm fictione nō ueri tatem. aut illud factum quod requiritur interces sit tamē in reformatione cōtinetur q habeatur pro ci ue talis qui erat presens in consilio: r tunc aut dicit q habeatur p. ciue quo ad quedā tñ. r est ciuis fm fic tionem. arg. d. l. ij. s. ad mace. aut dixit q habeatur pro ciue quo ad oia. r tunc erit ciuis fm ueritatē. ar gu. eorū q supra dicta sunt. Et si opponis mihi q ista oratio habeatur pro ciue r denotat fictionē ut laure ciuili. s. de cōdi. r demon. r s. dixi. r q deno tantia fictionē r improprietatē si apponantur in l. iuxta id quod potest esse uerum fm ueritatem r p. puetatē magis dicant uerba proprietatis r ueri tatis expressiua quā improprietatis uel fictionis si gnificatiua ut dicimus de uerbo quasi. s. sol. mar. l. fructus. j. de inuirs. l. fed r si vnus. s. p. etor. ait. fa. 37 cit. s. de transac. l. i. Quarto p. principaliter querit quid sit fictio p. uatua. rñd. est in re certa existenti possibili non existere pro non existente a iure facta assumptio. Existenti dixi ad differentiam fictionis in ductiue que requirit rem non existere ut uisistis. Itē qui ponit p. uationem ponit habitū ut l. decē. j. de uerb. ob. r l. nam r si. ver. post defectum. s. de inuirs. te. Item si uere res nō esset tunc esset ueritas non fictio pro non existente r. istud dixi ad diffe rentiam fictionis translatiue que fingit rem que est alio modo esse quam sit de qua. j. uidebimus. Cete ra expone. ut. s. in diffinitione generali. C. modo q ritur circa hanc fictionem utrum fingat ea que sunt meri facti. Rñdeo q sic sua dēte equitate. fingit em eum mortuum qui est in monasterio licet uere uiuat ut. C. de epif. r de l. deo nobis. r hoc ne a diuinis p. pter secularia aduocetur. fingit damnatū in metal lum et deportatum esse mortuus licet uere uiuant. ut. s. de bon. pos. contrab. l. j. s. penul. s. pro factio. l. acti. s. publicatione. cum similibus. et in qualibet parte iuris quoties uere uiuentem habet pro mor tuo. ut. j. de regu. iur. l. antepe. Itē cum qui est conce ptus r natus fingit non natum neq. conceptum ut s. de libe. r posthu. l. p. tius. s. lucas. et ibi no. Item de eo qui nascitur mortuus ut. j. de uerbo. signific. l. qui mo. rui. de regulis iuris. l. si quis pregnantem. et ibi not. r. s. qd di. lega. ce. l. is cui r. C. Sed p. tra 39 predicta uisatur. Itā qd factū est nulla cōstitutione

iuris pot fieri infectum: ut. s. facte. et in aut. de equa. do. s. j. col. vij. Sol. non pot fieri infectū uere: sed po test fieri q habeatur pro non facto: et sic ficte. et ita no. glo. j. de reg. iur. l. uerum est. C. scdo instatur qd fm hoc fingit impossibile. nā impossibile est factum non esse factū ut. d. l. uerū. sol. accipe possibile eo mō quo. s. dixi et non obstat. Tertio instatur q in exem plis p. dictis nō fingatur ex equitate. sed ex odio de lecti ut p. in de portato et dānato in metallū. Solu. 40 certe in delinquentibus est equitas eos sic puniri: r ex equitate puniuntur. casus est. j. de inuirs. l. nō solū. s. j. et ibi no. de sepul. vi. l. questum r. C. Restat vi 41 dere qd de his que sunt meri iuris uel sunt iuris et facti utrum hec fictio circa ea fingit. Respon. re gula est q non. fallit ratione contrarietatis r repu gnantie iuris. istam exceptionem declarabo ponen do regulā. probo per casum in l. si vnus. s. pactus in pun. s. de pact. Aduerte qualiter induco. uos debe tis scire qd ius qñq. tollit aliquid ipso iure: et tūc est uerum tollere fm ueritatē. qñq. tollit aliqd ope ex ceptionis. r tunc est tollere nō uere: sed fm fictionē: nā uere hz ius sed habere nō uere. ut. j. de reg. iur. l. nō uideur cepisse. Hanc enim est sicut omnis fictio ni tur equitate ut supra dixi et dicam: sic omnis exce ptio nititur equitate ut. s. de doli excep. l. qui equita te. et ibi no. modo sic dico pactum liberatorum de non petendo est meri facti. nec enim ibi requirit iu ris solēntas ut inde aliqua obligatio nascat ut no. in. d. s. pact. nec uero si dicis imo dicitur obligatio: quia pars tenetur naturaliter non petere ut. j. dicā. Quia ergo p. uatū pactū est meri facti: per aliud pa ctum ius non poterit facere qd tolleret fm ueritatē: q facta tollere nō pot ut in. s. facte. r in aut. de equa. do. s. j. sed q equū est tollit: tollit eo modo quo pot. s. per replicationē: et sic per fictionem. Sed stipulatio nes sunt iuris et habent aliquid facti ut supra dixi. Item pacta de non petēdo sunt facti r etiam iuris: nam iuris adminiculum requiritur ut obligatio inde nascatur: que est iuris. ut institui. de obl. in principio. ideo per aliud pactū et per aliam stipulationē tolli tur. non fm fictionem. sed ipso iure r fm ueritatem. et hoc uult dicere text. in. s. pactus. si bene aduer ta tur quicquid glo. r docto. ibi dicant. Pro istorum 42 declaratiōe p. primo quero supra p. uatū dixi circa fictionem inductiuam quod in his que sunt iuris et facti p. ocedit fictio: sed in his que sunt iuris tantum nō: que est ratio Respon. quando ad aliquem actū duo copulatiue requiruntur affirmatiue loquendo ad eius ueritatem requiritur utrumq. sed negatiue loquendo ad eius falsitatem sufficit alterum abesse ut. l. si is qui ducēta. s. circa. r. s. vtrum. s. de re. du. Ecce exemplum titius r seius currunt ad ueritatē istius requirunt quod uterq. currat. ad falsitatem sufficit alterum non currere. Modo ad propositum in his que consistunt in facto r iure ad eius uerita tem r potestatem requiritur r factum r ius. Id qd est iuris intro ducit sine fictiōe. id qd est facti nō pot itroduci. Ne p. ius sine eo fieri nō potest: ideo recur rum? ad fictionē: r hec inductiua. Sed ad e? actus remouens seu p. uationē sufficit alterū abesse nā si remouet ius qd a iure pot fieri fm ueritatem: et to tus actus est remouens: r tunc non est necesse postea

recurrere ad fictionem per quaz remouetur facti. Ex his patet quod loquor de eo actu qui consistit in facto r iure adeo quod vnum sine altero non posset consistere: r ideo si opponis de pacto de non peten do quod obligat quem naturaliter non petere: r sic habet aliquid iuris. Respon. de hoc non curo. quia et sine illo effectu pactum consistit r operatur secū dum suos alios effectus. loquor enim de pacto. put est facti separato r segregato ab illo iure obligatio nis. C. Sed contra predicta instatur. quia accepti latio est iuris r tamen acceptilatio non tollit acce ptilationem ipso iure ut dicto. s. pactus. r nota. ibi in fine. n. gloss. mag. Respod. illud est propter iuris repugnantiam: nam acceptilatio inducta est ut obli gationem extinguat nō ut eam resuscitet. esset ergo contra ius si operaretur contrarium effectum ut. l. cum tale. s. falsam. s. de conditio. et demon. r de le ga. f. l. legata. ut ibi dicitur. eadem est responsio in obliga. dolo uel metu factis que non tolluntur ipso iure: sed ope exceptionis propter iuris repugnantia. Nam cum cōtractus inspecta sui forma habeat oia essentialia. puta interrogatiōem precedentem: res pōtionem subsequenterem rem habilem ad p. mit tendum. r etiam cōtrahentes habiles: esset contra ius si inde actio non oriretur: sed quia considerata qualitate extrinseca. f. dolo r metu. hoc esset iniquū et inconueniens: ius per quandam fictionem subue nit ut habeatur perinde acti non esset. et ideo parat exceptionē doli r metus et similes fm pet. ut tāgit L. in d. l. non dubium. in. vj. oppo. C. de legi. et ple nius per eundem. C. ut ac. ab here. et contra here. l. f. ante fi. r de rescin. ven. l. ij. in pe. q. licet glo. aliter di cat in d. l. non dubium. r Dy. in. c. que contra ius. ex tra de regu. iur. lib. vj. Eadem est responsio ad l. an inutilis. s. acceptum fieri. et. l. si acceptilatum. j. de accep. nam ibi acceptilatio non tollit ipso iure alios contractus qui sunt iuris et facti propter repugnan tiam iuris: qd non patitur ut id qd non est uerbis cō tractum uerbis tollatur nisi facta productione que fit per nouationem ut insti. qui. mo. tol. ob. in p. uici. s. est autem. r ibi no. eadem rationem reperies ubi cunq. actio per exceptionem eliditur. Item contra illud instatur nam circa contractum ius fingit p. uatū do habendo contractum factum pro nō facto: ut. d. l. no. et de pactis. l. pacta que contra. Sol. ibi nō est fictio sed ueritas. nam in ueritate cōtractus nullus est ut ibi patet. licet ius non possit facere qd illa uer ba inter contrahentes non intercesserint. facit tamē quod illa uerba uel illi actus uere non sunt contra ctus. et hoc quia iuris adminiculum quod in eis re quiritur deficit ut ibi patet. Fateor tamen qd d. 30 in p. uici. siue summe super rubrica incipit materiaz ad. C. uidetur dicere quod illud in dicta. l. procedit per fictionem legis quod non est uerum ut ex predi ctis patet. et uide quod d. 30 ibi not. nam infinita exempla ibi ponit in materia fictionis que hic apta re poteris ubi expedire uidebis. C. Quinto p. uatū queritur quid sit fictio translatiua siue exten siua. respon. quod est in re certa vno modo existenti pro existenti alio modo possibili a iure facta assum ptio. ista uerba non egent expositione. patet enim ex predictis. Et istam fictionem reperio ut plurimū

circa quatuor. quadoq; rem seu actū
transfert seu extendit secundum fictio-
nem de vno tempore ad aliud tēp.
quadoq; de vna persona ad aliā per-
sonam. quandoq; de vna re ad aliam
rem. quandoq; de vno loco ad alium
locum. de quibus omnibus singulari-
ter est videntum super quib; fingat.
Item cum hec species fictionis req̄-
rat duo extrema habilia vt dictū est
super qualibet habemus videre ma-
44 teriam extremorū. ¶ Ad primū cū
fingit de tempore ad temp; dico qd
potest fingere super his que sunt me-
ri facti. semper intelligas equitate sua-
dente et propter iuris ministeriū vel
effectum vt dictum est. ¶ Exempla. vt
aliquē retro mortuū vt in fictione cor-
nel. Retro fuisse in ciuitate iure post-
luminij. Retro pecuniam esse solutam
vt. l. solutio. j. de sol. Retro occisum
qui hodie moritur: vt. s. ad. l. aquil. l.
huic scripture. s. pe. et. l. ait lex. Retro
dammum datum quod hodie patitur
vt. s. de dam. infec. l. damm. s. fabini.
plura alia exempla possent inueniri.
45 Itē fingit circa ea que sunt meri iu-
ris vt retro in potestate fuisse vt insti.
qui. mo. ius pa. po. fo. s. si ab hostib;
item retro infamem esse vt. s. de his
qui no. infra. l. furti. s. j. et hoc ideo qd
ius non potest facere fm veritatē vt
fuerit q non fuit. Idem in omnibus
iuribus hereditarijs que competunt
heredi adita hereditate. vt. s. ti. j. l. cū
heredes in prin. et fingitur cōperisse
a die mortis vt. s. de acqui. here. l. he-
res quoq; et de sti. seruo. l. si ex re. s.
fi. et. j. de reg. iur. l. omnis hereditas.
et. l. omnia fere. Idē in dñio rei pure
legate qd de est legatarij a die adite
hereditatis fite fingitur retro fuisse
a die mortis. vt. l. a titio. in fine. j. de
fur. z ibi no. de leg. j. l. si tibi homo. s.
cū seruus. z ibi no. facit qd no. de con-
46 di. insti. l. si ita heres. item fingit in
his que sunt iuris z facti vt in cōtra-
ctibus celebratis sub conditione: vt
s. de per. z cō. rei ven. l. necessario. s.
q si pēdente alias est. l. qui po. in pi.
ha. l. potior. s. j. z. l. qui balneū. plura
alta exempla potes colligere. ex. l. q
res. s. j. in fin. s. z quod ibi no. j. de fo.
p̄dicta vera sunt in conditione ca-
47 suali. secus in cōditione potestatiua
quia tunc existente conditione non
trahitur retro: maz deficit equitas cū
in sua potestate fuerit ante implere.
hoc probat. d. l. potior in prin. z. s. j.
Item hoc est verum in contractibus
47 cōditionalibus. secus in legatis cō-
ditionalibus. nam adueniente con-

ditione legati nō trahitur retro ad tempus mortis
vel adite hereditatis. casus est. s. de excep. rei iudi.
l. si mater. s. eandem. z. s. ad fille. l. j. s. serui appella-
tione. In contractibus enim retrahitur quo ad
omnia que habuisset si contractus fuisset pure cele-
bratus: z sic quo ad commoda z incommoda: vt. d.
l. necessario. s. si pēdente. Quo ad dñum vero retro
nō trahitur in cōtractib;: q; si p̄ctus fuisset celebrat;
pure: ex hoc solo contractu non habuisset dominium
sine traditione possessionis corporalis fm p̄e. in. d.
s. eandem. sed in legatis habuisset dominium stat;
a die mortis vel adite hereditatis: z tamen adueniē-
te conditione non trahitur retro quo ad dominium
vt. d. s. eandem. probatur. s. de vsufu. leg. l. se mpro-
nuius attalus. Item nec quo ad vsufructū trahitur
retro vt. s. ad trebel. l. mulier. s. alia. plene not. in. l.
in fideicommissariam. eo. tit. p̄atet ergo q; in lega-
tis retro non trahitur. ratio differentie est propter
voluntatem testatoris. h. d. s. alia. sed hoc fallit fa-
uore heredis quo ad falcidiam vt. l. in ratione. s. j.
ad. l. fal. Nec huic dicto cōtradicit. C. communia. de
le. l. si. s. si autem sub conditione. quia ibi nil retro
fingitur circa legatum si bene inspiciatur. Sed huic
dicto cōtradicit qd no. Dy. extra de reg. iur. c. j. in
ultima questio. lib. vj. Sed dico quod in quātum ibi
loquitur de legato conditionali male loquitur pro-
pter iura p̄dicta. et iura per eum allegata ibi loquū-
tur in contractibus vel institutionibus heredū vbi
adueniente cōditione retrahitur ne pro parte tē-
poris videatur decedere intestatus. Item huic dic-
to videtur cōtradidit qd no. gloss. de cadu. tol. l. j.
s. cum igitur vbi dicit quod legatum in diem adue-
niente die retrahitur. Sol. illa gl. loquitur quan-
tum ad obligationem que retrahitur per fictio-
nem. sed in hoc male dicit quia ibi nulla est fictio cū
in veritate sit contracta obligatio a die conditionis
cum certum sit debitum ut. vt ibi no. per Ly. Si ve-
ro vellet gloss. dicere quod quantum ad dominium
retraheretur diceret contra casum. l. sempronius
attalus. s. de vsufu. leg. teneo ergo qd in legato cō-
48 ditionali retro non trahitur ad hoc facit qd not. j.
de verborum obligatio. l. si filius. Et ex dictis ver-
bis reddunt multe rationes aliter non reddite per-
fecte per gloss. ecce. l. si filius. in princ. infra de ver-
borum obligatio. dicit quod quo ad acquisitionem
inspicitur tempus interposite stipulationis illi legi
cōtradidit. l. quidam cum filium. s. fina. eodem ti-
tulo. et. j. de fideiussu. l. si debitori de portato. s. pri-
mo. et. s. mand. l. si vero non remunerandi. s. si filio.
que leges dicunt quod quo ad acquisitionem inspi-
citur tempus existentis conditionis glo. in dicto. s.
si filio. dicit qd in lege hic secundo allega. inspicitur
ideo tempus existentis conditionis quia etiam nul-
lo precedente contractu ipse filius ageret. sed ista
ratio non est forte bona. nam tunc procederet cum
ageretur actione descendente ex numeratione. sed
in illis casibus descendit ex primo contractu vt le-
ge si stipulatus. s. primo. et lege cum enim. infra de
nouationibus. et ideo videtur debere queri patri
qui habebat filium in potestate tempore contract;
Melior ergo est ratio qd in lege si filius. fuit condi-
tio casualis que trahitur retro et sic queritur patri.

In contrarijs fuit conditio potestatiua q non facit
obligationem retrahit: et ideo queritur ipsi filio
vt patet ex p̄dictis. Ecce alia in cōtractibus sub cō-
ditione casuali inspicit tempus contractus quo ad
acquisitionē vt dixi: sed in legatis inspicitur tēpus
existentis cōditionis vt. j. de reg. iur. in. l. que lega-
ta. z. s. qd di. le. ce. l. si vsufu. in fi. C. de condi. infer. l.
si vxor. cū si. que est ratio dicit gl. in. d. l. si vxor. quia
in cōtractibus versatur opera filij. secus in legatis.
hec ratio nō est generalis pone q; promissum est fi-
lio ex causa donationis vel p̄missum est notario no-
mine suo: ita q; nullū eius officij interuenit: acquire-
tur ne filio si cōditio existat eo emancipato durum
esset dicere: sine lege. dic ergo q; ratio est quia in
legatis nō trahitur retro. secus in cōtractibus vt di-
ctum est de his dicam. j. de stip. seruo. l. si. et de reg.
49 iur. l. q; legata. vbi de hoc per gl. Sed dicitur t; vos
iste sunt truisse. nā hereditatis aditio retrahitur
ad tēpus mortis vt dictū est: z tñ quo ad acquisitionē
inspicitur tēpus adite hereditatis vt. C. de iure de-
li. l. non est dubium: z insti. de here. insti. s. alienus.
Sed nā. ista regula q; retrahitur non est semper
vera. vt in regula iuris oīa fere z ibi nota. et. d. l. he-
res quoq; de acqui. her. p̄terea ratio que fuit in-
troducenda dicte fictionis in hereditate hic cessat
50 vt. j. dicitur. ¶ Ex his t; cū asiderem in hac ciuita-
te dicebam z respōdebam ad. q. mihi occurrentem.
Quidam propter maleficiū fuit cōdenatus in cen-
tum q; si dictam cōdenationem nō soluerit infra. x.
dies postq; venerit in fornam cōmunis q; amputet
sibi lingua. iste fuit captus z infra. x. dies non soluit
cōdenationem: accidit q; tūc fuit statutum hic qd
omnes exbannti retro per omnia iura in re siue in
persona possent rebanniri soluta certa quantitate:
iste existens in carceribus soluit illam quantitatem:
et petebat se rebanniri. dubium erat quia inspecto
tempore cōdenationis z bannu poterat rebanniri
inspecto tempore conditionis existentis nō pote-
rat rebanniri. dubitatur quid iuris: z quia nos loqui-
mur de sententia dubitatur vtrum equiparetur con-
tractui: sic retrahitur vel legato vt retro nō tra-
hatur: lex videtur equiparare vtriq; vt. s. de manu.
l. seruus hac lege. Dicebam si esset cōditio casualis
equiparetur cōtractui. sic retrahitur. arg. l. j. s. bi-
duum. j. quando app. sit. et quia erat hoc casu ben-
gnu: interpetratio. tamen in proposito cū esset con-
ditio potestatiua dicebā non debere retrahit; p̄-
pter p̄dicta. z sic ipsum nō posse rebanniri tanq; post
51 istud tale beneficium quodammodo abolitionis non
videtur porrigi ad eos qui sunt in carcerib; tempo-
re facti statuti. argu. j. de custo. reo. l. ij. post prin. z. j.
ad turp. l. domitianus. vbi hoc cōsuevit dici p̄ doct.
hoc tamen vltimum non examino sed relinquo sub
dubio quia nō est sub nostra materia retro. ¶ Sed
52 cundo t; restat videre de natura extremorū z de hoc
est dictum satis circa contraria nam requirunt duo
extrema habilia. nam extremū a quo debet esse ha-
bile essentialiter: extremum ad qd debet esse habile
potentialiter. z si quod deficit ista fictio non proce-
53 dit. exempla pone vt dictū est. ¶ Non t; aliud exē-
plum vt examinem quedam subtilia ecce secuta adi-

tionem res fingitur retro fuisse legatarij vt dictum est
pono q; seruus legatus est occisus ante aditam he-
reditatem vtrum tunc secuta aditione retro finget
fuisse legatarij vt sic sibi cedatur actio certe nō. nam
vltimum extremum a quo deficit. secus si seruo esset
vulneratus: quia tunc extremum nō deficeret. casus
est in. l. huic scripture. in prin. s. ad. l. aquil. et hec est
ratio illius lec. quam ponit Ly. in. d. l. vltima in. ij. q.
C. de sen. pas. Alides ergo secundum predictū exem-
plum quod super re preempta non cadit ista fictio.
¶ Sed cōtra istud op. de casu. l. s. de re. dub. l. que-
dam sunt. in fi. vbi super pecunia cōsumpta retro fin-
gitur et. s. ad. l. falci. l. in ratione. s. j. vbi super seruo
mortuo fingitur retro. Solu. istud non tangit doct.
ego sic dico aut fictio ista fingit retro aliquid esse. et
tunc requiritur rem extare vt ibi dixi: aut aliquid re-
tro non esse. z tunc non requiritur ipsum extare. ita lo-
quantur contraria. nam in veritate res est legatarij
a die adite hereditatis vt dixi. aut ergo legatarius
agnouit legatum: z tunc nō loquitur de fictione. aut
repudiavit. z tunc fingit retro res fuisse heredis. ita
loquitur. l. quedam. in fi. z. l. in ratione. s. j. ad. l. falci.
nam pendente conditione res legata est vere here-
dis. aut ergo conditio deficit z nō egemus fictione.
aut conditio extitit z tunc fingitur retro nō fuisse he-
redis. Ratio autē huius sol. est ista quia ad fingē-
dum non esse retro: habile z equale conueniens ex-
tremum est non esse. secus ad fingendum esse sicut
videt in fictione come. que fingit retro nō esse cum
fingit mortuum: et habile extremum est non esse id
est mortuum esse. Solu. ista videtur esse contra ca-
sum. l. penul. s. de fuis et legi. solu. primus casus ill;
l. non obstat. quia filius patre capto interim vere est
sui iuris. vt no. insti. qui. mo. ius pa. po. fo. s. si ab ho-
stibus et quod tenet Ly. in dicta. l. fin. C. de sen. pas.
in secunda opp. Si ergo pater mortū apud hostes.
tam mortuo filio in ciuitate non fingitur super statu
filij quia secundum veritatem erat sui iuris. secun-
dus vero casus obstat fortius. nam patre reuerso fi-
lio mortuo fingitur retro filius fuisse in potestate fi-
ctione postluminij: non possum dicere qd istud con-
tingat propter bona quia eadem ratione seruo occi-
so posset fingi retro fuisse legatarij propter cessionē
actionis: quod est contra dictam. l. huic scripture. s.
ad legem aquiliaz. Edicendū est ergo sic. fictio post-
luminij principaliter fingit reuersum semper fuisse
in ciuitate et liberum. Illud vero quod fingit fuisse
filium in potestate est ex quadam consequentia vt
patet expresse in dicto. s. si ab hostibus. et. C. de ca-
pti. lege prima. cum ergo pater reuertitur quantum
ad suum principale fictio habet sua extrema habi-
lia. cum ergo principale sit fundatum et validatum:
non est mirum si extenditur ad filium licet mortuus
propter bona. argumen. pro hoc supra de rei vendi-
catio. lege vtiq; et quod ibi not. facit infra iudica.
solui. lege si seruus. Item predicta solutio videtur
describi per nota. infra de captiui. lege quod si filius.
vbi dicit gl. qd filio mortuo non fingitur retro fuisse
vel non fuisse sui iuris. Illa gloss. turbat spiritum
meum et in ista materia credo eam male loqui z cō-
tra rationem legis vt ex p̄dictis patet. Aut ergo in
d. l. est litera affirmatiua: et tūc dicit qd illa ratio est

In aditione pote-
statua. qñ
aditio tra-
hat retro
in vltimis
voluntati-
bus z p̄cti-
b; et quan-
tum ad le-
gatū vide-
bal. in. l. fi.
s. q; q. C.
cōia de le.
et p̄ Ang.
et p̄mo. in
l. qñtis. s.
si mihi ser-
uus de le-
ga. l. scrip-
si. p̄mo.
hic.
Andre.
Domate.
¶ Aide a
lex. s. xv.
col. vl. vol.
ij. vbi de-
cit per hoc
q; si dono
bona mea
alicui si mi-
tauero tē-
stamentum
et deinde
illa dono
pure alteri
q; v; scda
dōatio nec
infringit p̄
primā dato
q; testame-
tū mutau-
rim et sic
euenit cō-
ditio p̄na. a

remotiva vt in fine glo. ponitur. aut est litera ibi ne-
gatiua: et tunc dic q non creditur retro fuisse sui iu-
ris licet in veritate fuerit: et hoc quantum ad substi-
tutionem pupillarem vt ibi: secus quo ad alia vt de-
54 cta. l. penultima. in principio. s. de suisz legi. z ratio
notabiliter ponit. in d. l. pe. in. ij. gl. z p dicta sunt no-
tabilia ad multa. primo ad questionem glo. in dicta
l. fina. C. de senten. pas. si filius capri testatur z dece-
dat deum pater reuertitur: an rumpatur testamē-
tum filii: et glof. dicit qd sic. quia fingitur retro fuisse
se in potestate. Pet. rephendit glo. quasi fictio nō
fingat filio mortuo vt ibi per Ly. Tu dic gl. bene di-
cere quia fictio super se ibi procedit ex quadam con-
55 sequentia vt. s. dicit. ¶ Secundo ad aliud de facto
nunc mihi contingens testator: legauit tutto fundus
sub conditione: et adiecit ista verba. qd si talis con-
ditio extiterit ex nunc lego tutto fundum talem ille
titulus pendente conditione mortuus est: postea con-
ditio extitit: heres titij petijt legatum. si in testamē-
to non essent illa verba ex nunc zc. non esset dubius:
sed ppter illa verba videtur qd retrorahatur: et
habetur perinde ac si cessisset dies a tempore mor-
tis. et sic legatario viuo et per consequens debea-
tur hereditus. argumentum bonum pro hoc. supra
si certum petatur. l. lecta. s. finali. et. j. de verborum
obligatio. l. huiusmodi stipulatio interposita. dice-
bam qd testator possit facere talem fictionem lege
permittere: per dictas. l. tamen hic quod tempore
mortis cesserit non potest fieri secundum veritatez.
cum ergo nunc legatarius sit mortuus: et sic vltimū
extremum sit inhabile. nec fictio procedet vt ex pre-
dictis patet. Dices in istud est verum si res ipsa ef-
56 fet perempta. secus si persona: quia tunc transit ad
heredes hic est casus expressus in dicta. l. necessa-
rio. s. qd si pendente. Solutio illud procedit in con-
tractibus in quibus spes transit ad heredes. sed in
legatis secus vt insit. de verborum obligatio. s. ex
57 condicionali. ¶ Venio ad secundum cum fingit de
vna persona ad aliam personam: z dico quod super
his que sunt meri facti fingit ex necessitate. nam im-
possibile est qd factum vnius sit factum alterius.
imo quod plus est factum vnius hominis diuerso
tempore non est idem: vt. s. de conditio. in debi. lege
si non fortem. s. libertus. et in autenti. de instrumen.
cau. s. primo. et ideo qui per alium facit ipse facere
videtur iuris interpretatione seu fictioe. vt infra de
vt et vi armata. l. prima. s. deiecit. z quod dicitur
infra de duobus reis. l. nemo. et per Dynum in capi.
qui per alium: extra de regulis iuris. libro sexto.
not. etiam. infra de his que in fraudem credi. l. si pa-
ter in gloss. super verbo fecisse. Idem de his que cō-
sistunt in iure et facto prout te refers ad factum sed
57 prout te refers ad ius secus vt declarabo. In illis
vero que consistunt in mero iure vel in iure et facto
prout te refers ad ius: vtrum fingat ista fictio est dif-
ferentia inter nūtiū: et procuratorem. nam ille qui
facit per nuntium seu per ministrum ipse proprie fa-
cit. casus est. C. de vete. iu. enu. l. prima. s. omnia z. s.
de manu. v. in. l. pater. in fine: licet enim ipse act? ma-
numittendi prout facti est qui sit a filio nō possit es-
se factum patris. tamē ipsa manumissio prout est iu-
ris id est ipsa datio libertatis proprie fit a patre. sic

in eo qui vendit vel aliter contrahit per nuntium vt
lege qui autem. s. fina. supra de consti. pecu. z de cō-
trahenda emptione. l. prima. in fine. not. plene. C. si
quis alteri vel sibi. l. multum. ¶ Et si opponi. mihi
de. d. l. si pater. j. de his que in frau. credi. vbi loquitur
in venditione que sapit aliquid iuris. et tamē ibi
est fictio. respon. quod ibi loquitur prout est facti.
quod patet ex eo qd talem alienationē punit vt de-
58 lictum. Vel dic quod ibi non erat nuntius. Sed si
de procuratore loqueris hic est differentia inter ea
que consistunt et acquiruntur per actum naturalem:
vt dominium et possessio: et ea que per actum ciuilem.
primo casu idem est in procuratore et nuntio.
semper enim procurator prestat iudum ministerij
casus est. supra titulo primo. l. qd meo. s. pcurator.
quicquid pet. dicat. C. de acquirend. possessio. l. i. fa-
cit ad hoc. s. titulo fecido. l. ea que ciuilitur. Et ideo
dixi et dico qd si procurator vel alius nomine meo
mihi acquirit possessionem ego per eum et proprie
et vere possideo non secundum fictionem: z ideo di-
cit. d. l. quod meo. in princip. is possidet cuius nomi-
ne possidetur. nō dicit possidere videtur. Et de hoc
59 est text. rotundus. j. de peca. l. certe. s. primo. ¶ Act?
obst. s. de pac. lab emptione. et qd ibi not. vbi dicitur
quod vbi quis constituit se meo nomine posside-
re. quod tunc non est vera traditio: quia fateor qd
vera traditio que est meri facti ibi nō interuenit nec
alterius pedum positio potest dici mea pedum po-
silio secundum veritatem: ita loquitur ibi: sed pos-
sessio prout est ius insistendi rei vt no. in. l. prima. s.
titulo primo. illa est apud me vere. Si vero loque-
60 ris? de his que per actum ciuilem querunt et fiunt:
tunc quia in persona procuratoris principaliter fun-
datur: cum verba in sua persona concipiatur: et de ea
in dominum transeat vel per cessionem vel vtiliter:
et equitate oportet hic dici quod dominus facere vi-
detur ex fictione seu interpretatione: vt plene not. in
dicta. l. multum. quod plene probat dicta. l. si pater.
de his que in fraud. credito. ¶ Et ista sunt notabi-
lia ad multa. primo ad questio. vulgarem vtrum il-
le qui fieri fecit per alium puniatur ex verbis statu-
ti sicut si ipse fecisset de hoc pro et contra per Ly.
C. de accusat. l. non ideo minus in questione quinta.
Tu vero dic breuiter. aut verba statuti sunt scripta
in rem. vt quia dicit pro homicidio pro tali vulnere
pro tali facto quis sic puniatur. et mandans etiam
ex verbis tenetur. casus est infra de adulterijs. lege
hec verba. et supra de acquirenda hereditate. lege
si seruum. s. pretor ait. Aut verba sunt scripta in per-
sonam puta si quis occiderit vel si quis tale quid fe-
cert vel homicidia et similia tunc ille qui fieri fecit
non est ille qui facit proprie nec ille qui fieri fecit ho-
micidium est proprie homicida vt supra ad legem
aquiliam. ita vulneratus. in principio. sed secundum
fictionem et interpretationem dicitur fecisse. vt ex
predictis patet: et sic secundum verba non compre-
henditur in statuto pro hoc quod vi aut clam. lege
aut qui aliter. s. penultimum et fin. vbi text. probat di-
functionem hanc. et secundum Jaco. de areti. in di-
cta lege si seruus. s. pretor ait. sequebatur dominus
meus in dicta. l. hec verba. z in. l. non solum. in prin-
cipio. infra de iniurijs. vbi de hoc. z ad multas alias

questiones posset induci quas omitto causa breui-
tatis. ¶ Nunc videamus materiam extremorum. z
certe hic sunt duo extrema: extremū a quo dicitur per-
ona que facit. extremum ad qd extenditur seu trans-
62 fertur dicitur persona que facere videtur. Dico ergo qd
in persona q facit z sic in extremo a quo sufficit ha-
bilitas facti licet non sit habilitas vel capacitas iu-
ris. hoc probatur. s. ritu. l. i. s. ceterū. ¶ Et hoc fa-
63 cit ad q. vtrum inhabilis possit esse pcurator: ad sub-
a stitutum habilem procuratorem de quo per Ly. a
C. de procu. l. qd quis. z per Jo. and. extra de procu.
64 c. religiosus. in clemē. dic vt ibi. De extremo ad qd
id est de persona que facere videtur dico qd requiri-
tur habilitas iuris facti. oportet enim qd ipse per se
possit facere illud qd alio faciente ipse facere vide-
tur. scdm regulam in. l. lab eo. s. j. s. eo. z. C. de hered.
insti. neqz per se. hoc autem videtur verū regulari-
ter. Fallit in casibus qd dic vt not. j. de furt. l. is cui.
vel aliter. vt no. s. eod. l. lab eo. qd sequitur Dy. in. c.
qd alicui non licet. extra de reg. iur. lib. vj. dic vt ibi.
¶ Sed contra istud oppo. de. l. vtrū. s. fi. j. ad. l. pom-
pe. de pari. vbi ille qui fieri fecit puniatur ac si fecisset.
et sic videtur fecisse. licet ipse facere nō posset: et sic
est inhabile extremum ad qd nec impeditur fictio.
Solutio si ibi bene aduertatur extremum a quo est
habile essentialiter. extremum ad qd est habile se-
cundum possibilitatem extra terminos de quibus
agitur in similibus tñ z sic est habile scdm extremū
65 fm iam dicta. ¶ Venio ad tertium scilicet qñ fingi-
tur de re vna ad aliam rem. ecce exempla si traduntur
clausas: aliter que sunt intus vel inducte finguntur
tradite: z hoc prout ad traditione que facti est te re-
fers: ipsa autem possessio prout est iuris insistēdi rei
vere acquiruntur. probatur in tex. in. l. damb? s. de cō-
trahen. empri. facit. C. de per. z cōmo. rei vendi. l. ij.
idem potest dici traditio instrumento. argu. C. de do-
na. l. j. s. de pac. l. ij. z de lega. j. l. seruū filij. s. eum qui
66 chirographum. ¶ De quarto z vltimo. scz de loco
ad locum habes exempla. in. l. questū. in prin. de leg.
ga. ij. z questioes ibi positas per Dy. z Jac. de are.
hic posses recitare. z de fundo instruc. l. questum. s.
idem respondit predictis. z. l. seie. s. pamphile. eo. tit.
er. j. de cap. l. in. hil. Et ex his exemplis circa p dicta
sum cōtentus ex quibus si precedentia intellexisti fa-
tis liquet circa ea que fingit z patet habilitas extre-
67 morum. ¶ Sexto principaliter querit q fuerit cau-
sa introducēde fictionis. rñ. causa fictionis est equi-
tas. cum enim quandoqz equum esset vt illud quod
est habeatur perinde ac si esset: z illud qd vno mo-
do est habeat perinde ac si alio modo esset. et hoc
nō poterat fieri per ius fm veritatez introduxit ius
ex equitate fictione: vt quantum ad iuris effectum sit
idē ac si esset in veritate: vt patet ex omnib? exem-
plis supradictis. de qua equitate expresse habet in
ter. dicte. l. possumus. in fin. j. de cap. p. terea hoc
69 probatur ab effectu. video enim qd cessante equita-
te fictio cessat. vt. l. qui in vtero. s. de sta. ho. vbi si fa-
uor est ventris habet locū fictio vt. d. l. qui in vtero.
cum ventris fauore hoc sit introductū. Pono aliud
exemplū vt soluiam nodositatem quarundā legum.
ecce qñ vnus succedit alteri ne talis succedēs ex tali
vniōe patitur damnum qd esset iniuquū ex equi-

De quo per Ly. vtrū procurator inhabilis possit
esse habilis ad substituendum procuratorem habi-
lem per Bar. z alios in. l. j. s. item acquirimus. s. tit.
j. per Bal. in. l. j. ff. de pcur. per cano. in. c. post cessio-
nem. de proba. ad finem. per Bald. in. l. institutio ta-
lis. ff. d. cō-
di. insit. et
ibi Ang. z
Jo. an. i. c.
qd alicui
suo. l. reg.
tur. l. vj. in
mercu. vbi
qrit an esse-
ctur ordi-
noie suo si
h3 vocē in
caplo pos-
sit vt pcur-
ator? noie
alteri? ha-
bere vocē.
¶ Atrium
plures fi-
ctioes. vrb
p bal. in. l.
sueticula
i. viij. co. d
epi. z cler.
Bal. i. l. j.
C. d. dotis
pmi. bart.
p illū ter. i
l. fi. ex qb.
cau. ma.
Bal. no. in
l. ij. in fi. C.
de hinc. et
lit. exp. et
in. l. j. C. qñ
h3 ab emp.
distede.

¶ Vendebam procurator. si procurator meo emittit fundum et tu constituis te eius nomine precario possidere an mihi domino queratur possessio. adde Bart. in d. l. ab emp. in fi. de pac. no. d. Jo. in l. qui mihi donatum. in fi. et ibi dixi. s. de do. adde Bald. in l. j. in pun. C. de dona. ante nup. ubi voluit quod si ista constitutio fieret in fraudem a tunc nunquam constitudo se alterius nomine possidere transferat possessione et vide quod no. Bar. i. pri. char. ¶ Et an ista civilis dicat vera possessio que transferret ex precario vide vltra hanc dixi in l. ij. ex co. trario. de acq. pos. et Bart. in l. titia. in. iij. col. de pb. ob. ubi vult tenere quod non est sit vera possessio tenet expresse Bald. in l. j. C. de suffra. et no. Barto. in l. post contractu. de dona. in l. emptor. de aqua plu. ar. semper enim ubi non interuenit vera traditio sed facta videtur fide quis possideret non vere. et factam eam vocat Bald. in l. j. C. de dona. ubi vide sed in q. Bar. hic adde Bald. cum eo tenentem in l. j. C. quando liceat ab emp. discede. et ibi dicit quod traditio est facta sed quod possessio est vera sicut dicit hic Barto. et vide que no. Bald. in l. prima. in puni. in ver. quero pone quod tutor. s. titu. primo. et quod sit vera est text. in l. qd meo. in puni. et ibi ponderat Barto. s. titu. primo. et de hac q. etiam habetur p. Sui. de cu. in l. licet in. xj. colum. de acq. ret. poss. et quod transferatur possessio vera et dominium directu tenet do. Anto. in c. cum venissent. de restitutio. spoli. circa tertiam colum. ubi refert Joan. andr. aliter dixisse. et cum op. Barto. videtur transire Bald. in l. prima. s. ne autem. in quarta columna. de caducis tollen. adde quod transferatur possessio vera et directe. Bald. consilio. cccxxij. quarto libro. et consilio cccxxij. quarto libro. et eo. lib. consil. cccxxvij. in fi. ij. columna.

batur per no. C. loca. l. qui rem tibi per. Cy. solet dici per dy. contrarium argu. s. tit. l. si rem aliquam. ¶ In contrarium sic arguo. quod due fictiones concurrant primo videtur casus. s. si cert. per. l. singularia. in fi. Preterea acceptilatio que est facta solutio: et posthinc in persona eiusdem concurrunt: vt. l. species. s. si. de accepti. Preterea per. l. consi. introducta facta hereditas: vt. l. in. in fi. j. de verb. sig. et heres ad eundem illam hereditate fingitur fuisse heres: cum hic non sit de casibus exceptuatis vt. l. omnia fere. j. de reg. iur. Preterea si ego mado tibi vt facias maleficiu tu madas alij: et ille fecit ille tenet quia fecit. tu qui fecisse videris et eadem fictione ego fecisse videror. vt. j. qd vi aut clam. l. aut q. aliter. s. similiter. et ibi gl. q. incipit. l. j. prima pro hoc. l. si ego. co. tit. ad quod facit. s. de dam. infect. l. summu. s. quia. ibi vel eius pro quo. pmissum est. Preterea videntur casus. j. de cap. l. cu. due. in prin. facit insti. qui. mo. ius pa. po. fo. s. si ab hostib. Preterea hoc videt tenere glo. j. de stip. ser. l. seruus cois meij. in prin. in gl. q. incipit interim. in fi. gl. j. de sol. sub conditione. ubi simul et semel fingit obligatus et per omnes retro liberatus. ¶ Iudicemus in titulo questionis. credo omnino Sui. male dicere. na licet traditio sit facta: possessio tamen est vera et propria. vt. l. certe. s. j. j. de pca. et dixi. s. circa fictione translata de persona ad personam. non est ergo hic dicitur quod hic currant due fictiones: nec enim debemus inspicere traditione que facta est: sed possessione que est vera. nam licet traditio inspicatur que per traditionem acquiritur possessio: vt. s. de fun. do. l. si fundum: et ibi no. tamen ubi acquisita est possessio de traditione non curamus. vt. s. tit. ij. l. qua ratione. s. interdum. et insti. de re. diu. s. interdum. acquisita enim possessione acquiritur dominium quod ab ea separari non potest. vt. C. de acq. pos. l. per procuratores. Dicendum ergo in hac q. dno quelitam esse veram possessione. et veru dominium: procurator vero non. Circa id vero quod hic principaliter queritur vtriusque fictiones possunt simul currere. dico Sui. bene dicere sed non indistincte. Distingue ergo sic. aut sunt plures fictiones quarum vna venit per consequentiam ad aliam: et tunc plures possunt concurrere vt insti. qui. mo. ius pa. po. fo. s. si ab hostibus. j. de sol. l. sub conditione. sic potest loqui. l. cu. due. j. de cap. l. loquitur enim. de iure posthinc minij ex primo capite. quod procedit in veritate. Aut queris de pluribus fictionibus pariter principalibus. et tunc subdistingue. aut procedunt ex eodem fonte equitatis aut ex diuersis. primo casu non concurrunt ita loquuntur iura Sui. nam in l. j. C. de do. promiss. quod presumatur solenitas et quod incerta promissio valeat ista duo procedebant ex eodem fonte equitatis. s. fauore dotis quod non potest esse. Idem in l. cu. post. s. gener. s. de iure do. in d. l. si quis rem. s. j. de polli. coniuicta. l. fi. C. de sacrosan. eccle. sic loquitur glo. l. qui rem. C. loca. et verba dy. et Cy. circa ea. Na solu propter scientiam inducebatur fictus titulus et facta traditio possessionis et sic ex eodem fonte: et ideo ille due fictiones non procedunt. Secundo casu procedunt plures fictiones: ita loquuntur iura per me contra Sui. alleg. vnde in l. si in p. a. videtur pecunia mihi data: et hoc fauore tui debitoris: vt

sis a me liberatus a prima. et vna a me a te. perfecta. et hoc fauore mei creditoris vt habeat te ex mutuo in tanto obligatum: ideo procedit dicte fictiones. idem in oibus alijs casibus si bene inspicias. Ratione istius distinctionis tibi proba p. similia. sicut vna pecunia non potest parere plures compensationes vt. s. de copen. l. q. labeo. sic vna equas non potest parere plures fisiones. Preterea animus non potest operari retentione duarum possessionum vt no. s. tit. l. j. i. gl. mag. q. incipit. l. cor. postaliter. ita vna equas non potest operari duarum fictionum productione. Preterea hinc aliqui doc. dicunt vos scitis quod actio prescriptis verbis competit ubi alia non competit vt. l. quoties. s. de prescrip. verb. fed. C. de pac. inter emp. et ven. l. ij. dicitur. de act. prescrip. verbis non concurrat cu aliqua que ex eodem fonte procedat vt. d. legeliquos. secus si ex diuersis fontibus vt. d. l. ij. ubi enim actio ex vendito outur ex contractu nominato. actio prescrip. verbis outur ex quodam actu in nominato qui resultat habita relatione pacti ad contrarium s. m. Jo. de are. et pe. et hoc ponitur per Ly. C. de pac. l. in bonedei. in tertia que. Restat respondere ad aliquas rationes Sui. que non sunt solute per distinctionem. dicit ipse fictio non recipit fictionem sicut nec seruus seruitutem. Resp. q. licet seruus non recipiat seruitutem: tamen eadem res recipit plures seruitutes: vt. s. coia. p. di. l. qui per certum. j. de aqua quo. et est. in l. lucio. ita in proposito non est fictio fictionis: sed super eadem concurrunt plures fictiones. Ad. l. si vero non remunerandi. s. j. resp. sed primo induco qualiter facit. ubi dicitur quod si quis donaturus fiduciarum soluit creditorem quod fiduciarum habet vna actione. et est ratio in eum: quod hic est vna tamen factio quod fiduciarum vt tunc donatum: et hic est primus casus illius. s. si vero quis soluerit pro filio vel seruo qui essent fiduciarum volens ei donare: parer vel dno non agit mandatum: eis non est donatum. Et est ratio in eum: quod ibi concurrerent due fictiones vna quod dando creditorem videatur donatum seruo: alia quod qui donat seruo videtur donare domino. et ideo non procedit. Et propter hoc subicitur ibi in text. quod si seruus ipse vere soluerit dominum habere actionem mandatum quod tunc non esset nisi vna fictio. Certe iste intellectus non potest: quod ratio illius text. non est propter fictionem: nec ibi fuit aliqua fictio. Aut enim tu dicit quod ibi fuit fictio inducta inducens donatio ne ubi non est. et hoc est falsum: quod fictio sit veritate ibi apparet quod in veritate volebat donare ille qui soluit et donauit. ergo non est fictio. Aut dicit quod ibi fuit fictio translata: quod in veritate fuit facta donatio vni psona: et fingit facta alteri. et tunc etiam falsum est: quod cu donario sapiat quod iuris de psona ad psonam transferret in veritate non in fictione vt supra dixi: quod potest ex eo quod ibi ei pro soluit directa mandati dat. Quis est ergo intellectus huius? s. certe vna gl. ibi ponit quod in ipse ipsemet. illa ponit duos intellectus. primus applaudet opi. Sui. quia supra reprobaui: ne: et ver. s. c. d. ubi ponit? est ver. s. qd ver. pla ne si seruus. corrigat quod primo dicta sunt de seruo: in filio vero non corrigat. ite ergo seruus ipse soluat vel alius pro eo quod dno agit mandati. Si vero alius soluat pro filio tunc pater non agit mandati suo nomine: sed bene agit filij nomine vt ibi not. in aia glossella parua. Et ratio est:

quod cu seruus esset ibi obligatus ex causa peculiari: et sic dno erat obligatus de pecunio. nec est donationis capax a deo quod in eu residere poterit transibit directo in dno. Sed filius. cu esset obligatus et eius obligatio concernebat personam ipsius: qui soluit pro eo volens sibi donare eu liberauit ab obligatione. nec ista donatio transit in patrem: quod ipse non erat obligatus agere ergo pater nomine filij non nomine suo. ista est ratio illius. s. fm Jac. bu. me audiere qua puto vera l. 3. in summa eius de ti. intelligat illi. s. simpliciter et non bene. ¶ Erat ergo ibi vna casus: ubi filio suo nomine competit actio qua ipse potest in l. filius. et l. in factu. j. de act. et ob. et de iud. l. si iogius. l. hac. l. repetij. primo anno quo in generali pisano studio legere incepi et ea mihi p. lectione a vltima reseruauit. et fuit prima lex qua meis auditoribus in scriptis tradidi. et eam prout tunc coposui nullo addito hic transcribi feci: vt eius quod gram tempore mee iuuentutis habeset notitia. Sui enim hec materia in. xxxj. anno etatis mee coposita vna si a stilo quo nunc vtor deuaret iuuenili etati b mee imputetur. ¶ Interruptio possessionis licet interruptat vsucapionem non tamen interruptit effectum edentis tituli. ¶ Si quis bona fide. ¶ Hic est bonus. s. aduertatis ad eum inspicitur iurium scde possessionis. ¶ Ad. l. nostram oppo. duobus modis. primo de. l. iusto. s. et si possessio nis. j. eod. Solu. ubi fallit. ¶ Quero vtrum prima possessio interrupta iungatur alteri possessioni. certe no. vt. l. pponimus. s. quesitu. s. tit. j. ¶ Secundo quero et istud est singulare et habendum menti. et glo. declarat hoc hic. quod forte non alibi interruptio possessionis interruptit vsucapionem: sed an effectum precedentis tituli interruptat et gl. dicit quod no. adco quod si bona fide incipio possidere postea prescribo: et pro hoc al legat Jac. de are. j. e. l. eum qui edes. s. sin autem demolita. et idem allegat Bald. ego allego. j. l. iusto. s. et si possessionis. in fi. et de hoc tagit ibi et in l. cu sol. j. e. et teneas eam et ad istu. s. et ad publiciana quod si interruptit prescriptio. et reacquirat possessio ex eodem tit. precedenti. et possessione recuperata publiciana agi potest vt hic in vsucapione. ¶ Si ex testamento. ¶ Dicitur hic quod possit stipulari re aliey na. sed an possit emere rem alienam

¶ Si quis bona fide. allega. no. gl. in l. j. C. de vsucap. tranfo. l. duobus locis. ¶ Interrumpat. adde Bar. j. e. l. cu sol. et no. Bald. in l. cu no. tissimi. C. de prescrip. xxx. an. in s. imo. ij. colu. vide no. p. bar. i. l. naturaliter. in. iij. col. s. co.

a Non conuenitur de hoc dixi post Barto. in l. offi- ciam. De rei vendi. b Oppo. de l. sciendum. adde Barto. in l. si constan- te in viij. q. prime partis sol. mat. et de significatioe dictionis taxatiue tantum no. plene Bal. in l. cu mi- 2 hier. in vlt. col. fo. ma. et glo. dicit q. sic. sed dicitur est q. in em- ptione si vterq. sit re esse aliena non 3 v3. Ita gl. intellige si contrahit furtu- in ipsa emptione no v3 tuc conditio. se- cius si no comitteretur furtu: q. tuc v3 c no. in l. emptioe. s. fed si emptio. s. de contrahen. empt. c Sed si 1 Debitor licet possit luere pignus r re- alia lex. stituere tamen ad exhibendum cogi 4 Idem dic in disposi- 2 Debitor quod possideat quo ad vsu- in disposi- 2 Debitor quod possideat quo ad vsu- ti per. lita 3 Dicitio taxatiua quod autoitate. l. ex d pudor. et notatur. C. 4 Possidens ciuilitate tantum pot coue- de adulte. niri ad exhibendum. per Bart. in l. i. s. f. quod vi aut clam. and. barb. d Si per a conuenitur rei venditione vel errorem. r preparatiua. Item debitor accedit est notabi- possessio creditoris et e conuerso. h. d. lis limita- C. ubi dicitur dicitur et. r. gl. ponit duas lect. et quilibet est bona et notabilis. tio. ad. s. C. Item in principio no. qd debitor est vni- effectus sententie est alius vt etiam transcat vsuca- piendi conditio etiam cum mala fide: vt. l. generali- ter. s. de vsu. glo. in c. contingit. de do. et contu. et. c. pastoralis. de offi. ordi. et. c. si diligenti. de prescrip. et ibi do. And. bar. in l. si finita. s. si de vectigalibus. s. de dam. in fec. facit. l. qui autoze. j. de regu. iur. in co- tra. est veritas in. c. si. de pferi. vñ dicit spe. in. ti. de se- cundo decreto. s. nunc videndū ver. q. si sciens q. il- la. l. h3 locū tñ in casu suo. vide Bal. i. l. generaliter picallega. fm modernozes hic And. Barba. e C. fisci. adde vt per Bal. cōsi. cccvii. iij. lib. f So. quedā. fed quedā gl. an. s. q. si mnr. in aut. de no alie. quā alle. ang. in. l. h. C. de an. ex. in. s. nec mul- tū differūt. dicit q. hodie res inco. porate fisco impe- riali gaudēt pūilegio ecclēsie romane: q. ecclia ro- mana r impū. eqparant in aut. vt ecclē. ro. gau. spa. c. anno. in. pn. als in. s. j. ergo no bñ dicit Barto. hic nec in. d. l. in oibus. r illa gl. loquit spāliter dū alle. l. si. C. de sac. fan. ec. regula tñ tradita i. d. l. oēs. fallit il. cōpetit. C. de pferi. xxx. an. r. l. i. C. ne re. do. vñ tēp. i post alios vt de p. Bar. l. d. l. in oib3. q. in reb3 alia rū ciuitatū gl. dicit idē l. i. j. C. eo. de vsuc. r hoc ius fm Ly. sibi vsurparūt ciuitates italie hic est casus fm Ang. q. phabet cām a fisco currit pscriptio. l. cū spōsus. s. in vectigalibus. s. de publi. sed hoc nil fa- cit q. hic res fuit emptā a tertio no a fisco. r vide qd notatur in l. vsucapione. s. c. Andre. Barb.

licet possit luere pignus r restituere tamen no pot coueniri ad exhibendum. r sic casus est eius qd not. per gloss. s. de acquirend. possess. l. pomponius. s. is qui precario. Sed contra hoc videtur casus. s. de noxa. l. si seruus depositus. s. j. C. Itē no. tēp. debitor possidet quo ad vsucapione. Oppo. de l. sciendum. s. creditor. s. qui satisda. cogan. Solu. q. quo ad ralia duo possideret: qd verū est. r sic no. tēp. h3 hic sit dicitio taxatiua. tamen autoitate alterius. l. extenditur. vt l. ob es. C. de pre. mi. r. j. de regu. iur. l. contractus. s. si alia lex: hoc non dicitur tunc propter rationem le- gis extenderetur in materia favorabili r parat. l. il- lud. r ibi no. C. de sac. fan. ecc. secus in materia odio- sa. vt. l. ij. C. de pa. qui si. distra. dicit. j. de reg. iur. l. que propter necessitatem. C. An is qui possidet ciuilitate tantum possit conueniri ad exhibendum: certe sic. vt. s. a. d. exhibend. l. iij. r vidistis in dicto. s. si is qui precario.

per errorem. Auctoritas iudicis facit vt etiam eo quod nobis traditur tāq. nostrū transferat vsucapiedū conditio. C. oppo. certū est q. in diuisione rei q. mihi obuenit parte habeo iure meo r vt meā: et pte vt alienam vt. C. fa. eras. l. si familie. r. no. j. de verb. obli. l. qui rome. s. duo fratres. sed in eo qd mihi tra- ditur vt meū no trāsfertur dominiū: vt. l. iij. s. subtr- lius. s. de cōdi. ob cau. ergo nec vsucapiedū conditio vt. l. clauib3. s. de cōtrahen. emp. Sol. p. fatef qd solū in parte quā habeo vt alienā vt not. s. fa. eras. l. cū putarem. in vlt. gl. r. j. e. l. cū solus. vbi de hoc dicitur. Itē si diuisio fieret in iudicio tñ anteq. ad iudicium veniret partes cōter possidebāt tūc em adiu- dicatione no incipit possidere nisi parte focij vt hic ergo r. r sic possessor vincens in rei vēdi. no acqui- rit sibi. vt dicā. j. de excep. rei iudi. l. excep. ita hic in parte quā possidebat. sed si ante diuisione nil possi- debat. r iudicio cōi diuinitato tota res fuerit sibi ad iudicata: totā pferibet. ppter autoitate rei iudi. quia totā incipit possidere ex ad iudicatione vt hic. et qd plene dixi in l. pōponius. s. si iussu. s. titu. j. Quanto tempore prescribatur cōtra fiscum.

Dānis. sic prescribitur p fisci spa- tio. xx. an. vt. l. in oib3. j. de diuer. r tēp. pscip. Sol. quedam sunt bona fisci in patrimonio fisci inco. porata: r tūc non prescribunt nisi spatio lōgissimi tēp. vt. l. oēs. C. de p- scri. xxx. an. Aut no sic sunt in patrimonio fisci inco. porata: r tūc aut sunt nūtiata fisco: r tunc spatio quatuor- annoz prescribūt. vt. l. intra quatuor. j. de diuer. r et tēp. pscip. Aut no sunt nūtiata fisco: r tunc aut h3 titulum r bonam fidem r prescribitur spatio quo r res puiati r ista. l. q. ius. Aut possidētur sine titulo tunc spatio. xx. an. l. in omnibus. j. de diuer. r tēp. prescri. r ibi glo. per Ly. plene in l. i. C. de quadrien. prescri. plenius dicam in l. in omnibus. Redhibitio tribuit titulum.

Si hominem

Si hominem. Si res redijt aceptor datur sibi accessiois et tēpo- ris quo fuit apd emproze. h. d. C. ubi retro acta venditio. l. rescissa. et resolu- ta: Dm. vel dic vt iacet q. tale pactū inducit quandā veditioe retro actā ab emproze suo autoze: h3 ipso- prie dicat veditio. et ideo ibi. vbi dicit qm. r. c. expo- ne. i. quāuis. et est magis clara quam expositio glo. C. opp. de l. q. fundū. s. qui bona fide. j. p. emp. dic vt ibi. C. Quero vtrū ex hoc transferat dñiū ipso iure. vt q. sic: q. verba directa sunt vt no. s. de dona. l. j. Sol. dic q. vt hic p3 q. dicit redhibitioni similes 3 et. C. de edi. ac. l. pe. et id qd not. in. d. l. j. de dona. est f speciale in pacto. l. cōmis. et adiectionis in die vt ibi dixi. C. Quero qd si interim emproze pignoraui an resoluat pignus. dicit. s. de aqua plu. ar. in. l. in diez. C. Itē not. tēp. hec redhibitio tribuit titulū q. retro acta venditio. r. c. quod no. ad multa. Quando conductor possit opponere exceptio- nem domini locatozi.

In aquo. Conduccio rei sue non locator non retinet possessione: sed per- dit idē emproze. h. d. Quero an ista lex h3 locū in eo qui fuit scies siue igno- rans. et opp. sunt hic et in l. si rem aliquā. s. ti. j. r gl. d. term. nat. hic qd idem. sit in sciente et ignoate qd est verū. s. si cōduxit simp. vel respectu ppietatis secus si respectu possessionis: vt. d. l. si rem aliquā. et ibi plene dixi. C. Quero hic d. q. no retinet posses- sio. q. no v3 cōduccio. quid si ob aliā cām conductio est inualida quā ob istā: dic q. tunc retinebitur pos- sessio: vt. s. tit. j. l. quāuis. in prin. vbi cōduccio no v3 in persona pupilli. et sic hic est casus spālis et not. C. Quero vtrū iste locator perdat possessionem na- turale vel ciuile. et quidā q. naturale tantū perdit: sed illud non est verū: q. si ciuile retineret sufficeret ad prescriptionē vt. l. qui fundū. in prin. s. ti. j. et. l. j. s. per seruū. s. ti. j. sed hic text. dicit q. non vsucapit: ergo. r. C. Quero an possit recuperare certe sic per huius l. q. tu cōduccēs no potes opponere exceptio- nem domini contra me locantem: hoc est verum si agitur per conditionē vt. l. si quis conductionis. C. loca. sed si agatur actione ex locato bene potest op- poni exceptio quod locatio non valuit q. conductor est dñs. et glo. hic melius quam in l. si quis con- ditionis. declarat istud. Anuertas lic3 possideat r si singula possideri f no possunt dñiū singularū rerū tñ habet. nu. 4. Eadem res non debet diuerso iure censerī. Interruptio prescriptionis quod non interrumpat g effectum precedentis tituli.

Qui edes. Corpus inte- tur no res singule ex quibus cōstruit. Itē cū ceperit p se possideri poterit ex anteriori r pferibit. h. d. Diuidit r duas ptes dncipales. Scda ibi finautē demolita. Itē pi- ma. subdiuidit in quatuor. Primo ponit dicitū. secū- do probatio per rōnem naturale. tertio probatio p

Si hominem. vide Bar. ad qd alle. istā. l. in. l. na- turaliter. s. eo. l3 Ang. impugnet And. barba. Si hominem. hunc tex. no. Bal. in l. i. C. de vsuca. transfor. Alex. de Imol. Si a quo. ad hanc. l. vide Bald. in l. ad proba. in v. vj. r. vij. opp. C. lo- ca. Alex. d. Imo. Andre. Pomate. In em- ptioe. vi- de panoz. cōsilio. iij. colū. xxij. q. xv. col. ij. Alexā. cōsilio. ix. volu. v. co. iij. vbi lo- quitur de eo qui in- uestiuit de re ad ipsū solum. spe- ctante se nomie suo et alteri: p iuncti an per hoc si- bi p iudi- cat ita qd illi alteri acqrat a- liquid. Decla- rat istud. vide late Bartol. in lege si alie- nam. solu. mari. et quod dixi post Bar- tol. in lege cōmodare. cum se. supra commo. Diuerso iure censerī. hoc est verū corporali cōsi- deratione: sed intellectuāli sic vt no. Bal. in l. i. in. iij. oppo. ver. ibi no. C. de ser. fugi. Andre. Pomate. Itē no. an. limita nisi subit rō ita Arct. cōsi. d. xxxv. altas. d. v. col. iij. et vide etiā cōsi. d. x. col. xij. et Raph. cōsi. cvj. C. ubi lex inhihet. sed qd non procedat talis argu- mētatio tenet Bar. in l. si. C. in qui. cau. in integ. rest. no est necessaria. vide Bar. j. e. l. celsus. jin. iij. cōtra- rio. et. l. ij. s. si a pupillo. j. pio empro. ang. alias Bal. in l. j. de prescrip. lon. tēp. post glo. ibi et quod di- xi in l. si fundus. de fund. do. vide Bal. in l. i. in. ix. co. C. de ser. fugi. et contra hic dicta tenet ipse bar. in l. filius. s. diu. ad si. de lega. j. et ibi imol. in antepe. col. ad de qd Alex. consi. j. iij. lib. in. vj. col. v. tritū ta- li argumen. et sequitur illud.

ba. et in l. pe. de prescrip. lon. tempo. z domi. Ant. in. c. si diligenti. extra eodem. Adde de pe. de ancha. consi. vlti. z Abb. consilio. xcvij. lib. j. Bald. consilio. iij. lib. ij.

Consuluit. Adde Bald. idem dicentem. C. de rei ven. in l. i. l. i. dicitur. sed quid si per testes probo. sed ne sciant dice re p. quam re an suffi cienter sit probatus. titu. ad pre scriptione. a. Bal. q. sic in l. j. C. de reb. ecc. no. alie. no. tamen ius sus error. semper ha berur pro vero tit. vt no. Bar. in l. j. s. quom. bonorum. et ibi vide in fi.

Andreas Pomate.

Quero vtrum debea. Et p ista glo. vi de Ang. in l. cu. res. C. de proba. tam esse. z vnum mo. du. vide in l. quedam mulier. de rei vendi. per Bart. z hic adde Bal. in l. nullo. C. de rei ven. z in l. sup. lo. in pe. col. de prescri. lon. tempo.

Sed vtrum vide Bal. in l. nullo. in ver. sed vlti. oppo. C. de rei ve. Bal. in l. si. circa dn. C. p. dona. la. tius p. eu. in l. sup. lo. C. de prescri. lon. tep. in vl. col. et ibi z contra Bar. q. putatus titulus cocurret cum putatua traditione secus si verus titulus.

Tempore venditionis. in contractu venditionis requiritur bona fides duobus temporibus de ratio ne. vide in l. ij. in prin. j. pro empto.

Hoc tenet glo. vide Bal. in l. cum. res. s. alleg. et ibi habetur quomodo probetur possessio vacua. ad q. etia vide no. per Bar. in l. ij. C. de act. emp. s. j.

te traditis hic de errore ex parte recipientis q. nuq. est causa translationis dñi. habes ergo probare te habere titu. vel iustam causam errois. z vsucepisse.

Quero vtrum debea probare possessionem mihi tradita esse. glo. que est hic valde signanter z singulariter dicit q. in casibus in quibus dñum no. acquirat sine traditione tunc traditio d. pbari: sed vbi sine traditione transfertur dñi. tunc oportet pbare apprehensionem possessionis. z vide gl. ibi z erit hoc veru. z. vsq. ibi sed cur. z ista glo. est no. Et aduer te ad ea vt intelligamus. Circa ista glo. declarada formabo duas opp. Et ponā postea aliquas. q. Et videt q. no. requirat traditio. vt. l. no. foli. s. j. i. e. et l. qua. ratione. s. interdu. s. de acqui. re. do. z in fi. de re. diu. s. interdu. Solu. t. oportet q. probet tradi tionem vel aliquid quod loco traditionis habeatur: vt q. sciebat tempore venditionis rem esse apud em ptore. tenet glo. in l. eius rei vendi. dicam statim in l. cum solus. j. eod. C. oppo. de l. non dub. um. C. de leg. quia requiritur traditio in legatis. fol. vt ibi. et intelligas istam glo. fm illa glo. hic q. sufficit appre hensio sine vitio in re legata vt q. possessio est va cans. Sed vtrum sicuti sufficit iust. error in titulo: ita sufficiat in traditione. gloss. hic per multa verba dicit q. in venditione requiritur iustissimus titulus: q. tpe contractus z traditiois requiritur bona fides: sed in quolibet alio titulo requiritur bona fides te pore venditionis: z sic in traditione requirit iustis mus error. z vide glo. ibi sed cur. z. vsq. ibi: no. autē z. z. ibi forte sic. adde vt. j. eo. l. iusto errore. s. sius. in fi. illi. tex. allegat. D. z. Suid. de suza. z oes. l. ha bes ergo ex prima glo. q. habes pbare titulu. ve. u. vel putatiu. iusto vel iustissimo errore. z pbare ha bes traditionem vel aliquid q. habetur loco traditio nis vel iustissimu errore. Sed quero san habeaz probare traditionem facta ab illo a quo habeaz titulu vel sufficiat si ab alio. dica. j. e. m. l. cu. fol. de ista q. vbi est tex. z. gloss. Procedo z quero debeo em probare traditionem possessionis. sed an sit ne esse q. sit possessio vacua vel sufficiat si no. sit vacua istam. q. format. Ly. in l. cu. res. C. de pba. Jac. but. format in. s. alie. in fi. de act. z. cocordant oes q. h. quo ad dñum sufficiat traditio no. vacua. vt. l. si fundum. s. de fun. do. tñ in vsucapione no. sufficit. vt. l. naturaliter. s. eo. z. l. sine possessione. z tñ dicunt q. possit te facere errare: z intelligunt quando possessio non est vacua sed plena: quia ab alio possidetur naturaliter et ciuilitur vel ciuilitur tantum. Et ideo licet ille cui tradita est possessio possideat naturaliter tantum: tamen non incipiet prescribere donec alius desinat possidere ciuilitur. vel t. quia animo dimittit vel ex negligentia longi temporis vel minoris secundu que dixi in l. si de eo. s. j. s. titu. j. z hoc tenet gloss. C. de seruis fugiti. l. j. in fi. z. D. p. ur. c. sine possessione. circa fin. Sit ergo cautus aduocatus rei: si potest alium possidet naturaliter: sed tradens possidet ciuilitur: vel tradens possidet ciuilitur z naturaliter. alius est in possessione causa rei seruande non est vacua pos sessio. vt. l. ij. s. fi. s. de act. emp. z. l. ratio. eo. titu. suf ficit ne ad vsucapionem traditio non vacua eo mo do vltimo quo dixit: certe sic vt. s. titu. ij. l. acquiri.

possidere ciuilitur. vel t. quia animo dimittit vel ex negligentia longi temporis vel minoris secundu que dixi in l. si de eo. s. j. s. titu. j. z hoc tenet gloss. C. de seruis fugiti. l. j. in fi. z. D. p. ur. c. sine possessione. circa fin. Sit ergo cautus aduocatus rei: si potest alium possidet naturaliter: sed tradens possidet ciuilitur: vel tradens possidet ciuilitur z naturaliter. alius est in possessione causa rei seruande non est vacua pos sessio. vt. l. ij. s. fi. s. de act. emp. z. l. ratio. eo. titu. suf ficit ne ad vsucapionem traditio non vacua eo mo do vltimo quo dixit: certe sic vt. s. titu. ij. l. acquiri.

probat. Sed pone q. aliquis possidet naturaliter: sed tradens possidet ciuilitur: vel tradens possidet ciuilitur z naturaliter. alius est in possessione causa rei seruande non est vacua pos sessio. vt. l. ij. s. fi. s. de act. emp. z. l. ratio. eo. titu. suf ficit ne ad vsucapionem traditio non vacua eo mo do vltimo quo dixit: certe sic vt. s. titu. ij. l. acquiri.

Tu dic. contrarium tenet Barto. in lege credito res. C. de pigno. x. col. et male. et hanc. q. etiam for maut Bar. in l. qui pignori. s. titu. j. per Joan. and. in addi. spe. in ti. de empt. et ven. s. bene est. et Bal. in rub. C. de contrah. emp. et in l. nullo. C. de rei ve. et vide qd no. Bald. in l. j. C. p. dona. z no. ta. Bald. per illum tex. in lege finali. C. d. acqui. pos. et in l. j. C. q. in frau. credi. per dom. An. to. in. c. cu. venisset d. restit. spo. vide quod habetur p. Suid. de su. in l. i. vt inter de sa. crosan. ec. de. Et qd si mihi se. cunda] fa. cta est tra. ditio vera. vide Bal. i. lege quo. ties. de rei ven. in ad. di. vbi di. cit idē alle. ga. Joan. and. in spe. cu. de em. pti. et ven. di. s. j. z cu. Jaco. but. et Barto. hic transit Paul. de cast. in l. q. uis. s. j. s. ti. j. ad de bal. p. si. cccc. xij. l. i. iij.

Qualiter probabitur. et an in dubio presumatur bona vel mala. adde glo. in fi. eo. in prin. et glo. in l. si diligenti. et in c. si extra eo. et Inno. in d. c. si diligen ti. per Archi. in c. j. de prescrip. in. vl. et Bald. et Ly. in l. sup. lon. C. de prescrip. lon. temp. adde bart. per illum text. in l. ff. C. vnde vi. z pro eo fa. cit qd nor. Inno. in. e. ij. de resti. in integ. Inno. in. c. vigilanti. extra eod. vide D. yn. in regula. possessor. de reg. iu. in. vl. et gl. in. c. factoz. rum. et in d. c. vigilā. ti. de pre. scrip. et in c. fi. e. ti. et xvj. q. iij. c. dilecto. z quod nor. in l. ar. qui natura. s. cu. me ab. sere. d. neg. gest. vbi dicunt qd bda fides pbat per iuramentu. z dicit bal. no. i. l. j. C. vbi causa status. qd bda fides p. causari ex iniustis et temera.

Quero quomodo probetur possessio vacua. adde glo. in l. si. de rei ven. et ibi dicam. Sed pone q. debitor obligauit oia. bona sua: et constituit se creditoris nomine pos sidere: postea vnam rem vendidit: et ea constituit se emptoris nomine pos sidere: an in emptorem transeat domi num: vel vsucapienti conditio. vide tur q. non: q. possessio erat plena. tu dic. aut debitor constituit se a credito re possidere precario: et tunc constituē do se precario possidere ab emptore transfert in eu omne possessionem: z cre ditorem possessione priuat. vt. l. inter dum. s. fi. et ibi dixi. s. tit. j. nec est res vitiosa: si de col. transit dominiu et vsuca piendi conditio: si vero constituit se eius nomine possidere simpliciter vl a creditore conduxit. tunc ipse credi tor omnino possidet. et ideo tunc no. gasso precario ab emptore nulla pos sessionem transfert in eum: vt. l. q. uis. s. j. s. eo. tamen quia illa possessio que est apud creditore est ad comodū de bitoris respectu domini et conditioe nis vsucapienti: vt. s. eo. l. serui noie. z s. ritu. j. l. qui pignoris. et l. j. s. per ser uum copozaliter dicebat. Jaco. but. in fi. de ac. s. sed iste. quod transibit dominiu vel vsucapienti conditio in emptore sicut erat apud ipsum debi.

Quero pone qd. vide Bar. in l. ij. C. de acq. pos. z q. ibi dixi. et bal. in l. super lon. de prescri. lon. temp.

Quando autem ex cursu temporis probetur titulus. vide Barto. in lege prima. s. deniq. de aqua plu. ar. z no. quod si proba me ius habere nunq. pre sumitur prescriptum: nisi probetur. gl. est et ibi Bal. e in l. si tibi. C. de serui.

Andre. Pomate. Presumitur. dicit verum si allegaret. ita Alex. consilio. lxx. col. iij. volu. ij. vbi multa adducit et vide omnino que posui ad d. glof. et vide Alex. consilio. xc. col. ij. vol. ij. et consil. xciiij. co. fi. e. vol. vbi intelligit si allegat alias non. et vide Alex. consil. lxxvj. co. ij. ad fi. vo. ij. et vide aret. consil. cii. col. vj. et Alex. col. xxxij. vol. ij.

Qualiter probabitur. et an in dubio presumatur bona vel mala. adde glo. in fi. eo. in prin. et glo. in l. si diligenti. et in c. si extra eo. et Inno. in d. c. si diligen ti. per Archi. in c. j. de prescrip. in. vl. et Bald. et Ly. in l. sup. lon. C. de prescrip. lon. temp. adde bart. per illum text. in l. ff. C. vnde vi. z pro eo fa. cit qd nor. Inno. in. e. ij. de resti. in integ. Inno. in. c. vigilanti. extra eod. vide D. yn. in regula. possessor. de reg. iu. in. vl. et gl. in. c. factoz. rum. et in d. c. vigilā. ti. de pre. scrip. et in c. fi. e. ti. et xvj. q. iij. c. dilecto. z quod nor. in l. ar. qui natura. s. cu. me ab. sere. d. neg. gest. vbi dicunt qd bda fides pbat per iuramentu. z dicit bal. no. i. l. j. C. vbi causa status. qd bda fides p. causari ex iniustis et temera.

Qualiter probabitur. et an in dubio presumatur bona vel mala. adde glo. in fi. eo. in prin. et glo. in l. si diligenti. et in c. si extra eo. et Inno. in d. c. si diligen ti. per Archi. in c. j. de prescrip. in. vl. et Bald. et Ly. in l. sup. lon. C. de prescrip. lon. temp. adde bart. per illum text. in l. ff. C. vnde vi. z pro eo fa. cit qd nor. Inno. in. e. ij. de resti. in integ. Inno. in. c. vigilanti. extra eod. vide D. yn. in regula. possessor. de reg. iu. in. vl. et gl. in. c. factoz. rum. et in d. c. vigilā. ti. de pre. scrip. et in c. fi. e. ti. et xvj. q. iij. c. dilecto. z quod nor. in l. ar. qui natura. s. cu. me ab. sere. d. neg. gest. vbi dicunt qd bda fides pbat per iuramentu. z dicit bal. no. i. l. j. C. vbi causa status. qd bda fides p. causari ex iniustis et temera.

a Mala fides adde quod no. Bar. in l. alienam. in fi. j. pro emp. et spe. in titu. de empt. et ven. §. antepe. in fi. ad de plura per Ang. in l. eum qui. §. fi. §. de pu blic. et eo ipso quod quis non contrahit cum solen nitatibus requisitis a iure ciuili vel municipali pres umit ma lesidel. ita 18

b Sed qualiter p pbabitur mala fi des possessoris cum titu. respon. si et Bald. in l. a qui a quo liber de co fundum. Item si coram aliquib ipse dixerit se scuisse rem esse aliena quia illud psumitur in mente habuisse. vt. l. labeo. §. de supelle. Item quod de hoc erat fama in vicinia. z ipse erat vicin psumitur scire. vt extra de presump. c. quato ex his z alijs indicijs hoc put facti qualitas dictauerit poterit probari vt. d. l. pe. C. de euctio. Suffi ciunt iure predicta: certe non. q. opoz. Bar. in l. c ter te probare continuatione possessio nis. vt supra eo. l. vsuca. et. C. de pseri. long. temp. l. ij. Quando dicitur t continuata possessio. docto. dicunt in spec. de proba. §. primo. ver. queritur qualiter. et dicit quod probet se omni anno recollegisse fruct. vt lege tertia. infra de solu. induco. l. litibus. C. de agri. et censi. l. xj. nec enim debet sta re quolibet momento in fundo vt lege si quis ita legauerit i prima char. supra de condi. et demon. dixi supra sol. matri. lege prima. Alio modo p batur extremitates scilicet traditio et initium decemij. z qd in fi. possideo

c Adde etia quod gl. sing. xvj. q. iij. volumus. z Bal. in l. testium. in vltima colu. C. de testi. dicebat aliter. videlicet quod quo ad probandum quem decennio possedisse requiritur quod probetur de possessione duorum primorum annorum et duorum vltimorum et quod aliquando in medio possederit quod tamen non videtur necessarium nisi quando tractaretur ad fundandum se ex prescriptioe longissima. xxx. vel xl. annorum: quia tunc oportet probare de possessione primorum. x. xx. xxx. et xl. annorum vbi tractaretur de prescrip. xl. annorum. ratio: quia possessio ci uilis que retinetur que sola sufficit ad prescriptioes presumitur durare vsqz ad decem annos. et non vltra nisi appareat de naturali possessione et ciuili. l. furtum. §. fundum. infra eodem. et ibino. per docto. et hoc reperio fuisse de mente. mathefilani in dicto suo notabili. cv. Ad quod adde Bald. in lege fina. C. de edic. diu. Adria. in ver. xv. oppo. et adde etia quod not. Barto. post gl. in lege tertia. in princip. de acqui. posses. et predicam. glof. in c. volumus. ad hoc alleg. do. Joan. in proe. decre. de quo etiam per eundem et per do. Anr. in c. cum ad sedem. post gl. ibi. et Joan. andre. eodem titulo et per Lym. in l. su per lon. de prescrip. lon. tempo. Bald. et domi. Jo. in l. si quis ita. de condi. et demon. et quod no. Bal. in l. si minore. ad fi. C. de testi. integ. et in lege iudic. C. de rei ven. et vide not. in dicta lege sine possi deris. C. de proba.

d Qualiter saluent testes deponentes de co tinua pos. si possessor aliquo tempore fuerit absens de de ancha. consil. cxxxvij. et an si capitulatum sit quod titus procedit per plures et plures annos. et testis dicat quod possedit modis et forma et tepori bus. in. c. annotatis. et probetur q titus non possed it nisi per quatuor menses. an possint saluari vide pulchre Ro. consil. cccf. et an possessio probetur per ex tremitate teporis vide Bal. in addi. ad spe. in xi. de pbationib. et qualiter pberur possessio per eundem Bal. consil. cxxxv. iij. l. Et an qui possedit hodie pre sumatur possidere per eundem Bald. consil. cxxxij. v. l. et Pau. de cast. consil. c. lxx.

a et sic videor continue possedisse. arg. l. pe. C. de apo. a pub. Sed fm nostros docto. modernos istud non est necessarium: qz qui semel possidet cum de suo co modo tractatur si se asserit possidere semper presu mitur possidere nisi probetur contrarium. vt. l. siue possidetur. C. de proba. Lym. in l. super lon. C. de prescrip. long. tem. qd satis verum videtur. Sed cir ca huiusmodi p batione videndu est quid iuris sit in articulo dicitur q talis possedit a. x. ann. citra. et idem testis testificatur. respd. no est probata posses sio longi temporis: quia potuit vna die possidere. z verificara est illa propositio fm l. ostien. nihil alle gat. ter. est. j. de aqua quoti. z est. l. j. §. quod autem fed si diceret qd possedit a. x. annus z citra. tuc ista copula z multum operatur: z sensus est qz initia pos sessionis fuit iam sunt. x. anni. z postea hucusqz pos sedit. vt extra. eod. c. veniens. de proba. b. c. licet cam z bi l. hosti. z Joan. an. in nouella super verbo cura.

b Idem si diceret q possedit istis. x. ann. proxime nam ista propositio verificatur etiam si vna die de cti teporis possederit vt. d. §. quod aut. vt ergo artu culus z per consequens dicitur testis bene conclu dat dicat sic quod talis possedit a. x. ann. citra. z per ipsum tps. vel sic possedit per tepus. x. an. proxime preteritum. hec enim dictio per perfectionem toti? tempous significat vt. l. vrbana. §. pmoctare. j. de verbo. sig. Item si diceret q talis possedit iam sunt x. anni. istud dictum non concludit q modo possi deat de necessitate sed consequenter eo mo quo. s. dixi qz ipso allegante presumitur continuata posses sio ciuilis. vt. s. dixi. Item aduertat reus qui in ducit prescriptionem ad sui defensionem qz fomet articulum quod ipse possedit per decem annos pro xime elapsos finitos in tali mense. vel dic ita quod includatur tempus elaplum ante lit. confest. vel an te litem motam. na si aliter formaretur z testis post lit. contesta. diceret q talis possedit per. x. ann. pro xime elapsos intelligeret a die red. titi testimonij et sic includeret tps qd post lit. contesta. fluxerit nec esset probata prescriptio. dicebat tamen Sof. qz si dicit q possedit p. x. ann. z vltra: qz illud z vltra im portet illud tps iudicij. ar. j. de verb. sig. l. l. hec adie ctio. z in hoc residet Joa. an. in. d. c. l. sed no. plz qz hec adiectio vltra vel plus cu sit incerta in teste ni hil operatur. vt. s. de in lite iuran. l. cu furti. dica in d. l. l. hec adiectio. vnde sit cautus a quocatus in for mando articulum: aduertat etia actor: q allegat sua prescriptione ad fundanda sua intentione: quod ar ticulatur se possedisse per decem annos finitos tali tpe vel inchoatos tali tpe vt sic se ad certu? emp? referat. als si testis diceret vidi euz possidere p tps x. ann. z non constaret qui essent illi decem anni. po tuit enim esse qd testes senserunt de decem annis qui ante fuerunt per plures annos non de proximis vide b vnus testis de aliqz bus decem annis alius de alijs z sic pbatio dubia nil releuaret. vt extra de pba. c. in presentia. z j. de verb. ob. l. inter stipulante. §. j. z qd e ibi dixi. Item an est necesse qd dica per annos decem z huiusmodi. n. presumitur esse continuatus. vt dixi. §. cetera vide per te vsqz ad l. cum solus.

c Traditio facta a non domino iudicis autorita te inducit vsucapionem.

a Argu. l. pe. facit qd dixi post Bart. in l. non solli. §. sed z probari. de ope. noui nuntiatio. Et Bar. no. in l. pomponius. §. fi. in fi. §. ti. §. vbi vide.

b Et de proba. et vide specu. in titu. de probatio. z dicit domi. Anto. in. d. c. licet causam. qz debet fieri articulo ad probandu continuatam possessione l. verifed putatui sic.

c An sufficiat habere titulum ab vno possessionem ab alio ad vsucapie di conditionem. Intertuptio prescriptiois q non in terrumpat effectum precedentis titu li verifed putatui sic.

d An sufficiat habere titulum ab vno possessionem ab alio ad vsucapie di conditionem. Autela pro aduocato in faciedo p batione quando titulus precessit pos sessionem. Bona fides an reqrat in transigete. Ita lex est singularis. Cuius qz ex ca diuificis mihi tradit tanqz meu vsucapie di condi tionem no habeo. h. d. fm coem modu allegadi. Vel aliter z subtilius. Qui hz titulu ab vno possessione ab alio no vsucapit si titulus est falsus scien tervel putatui? etia errore iusto. h. d. Diuidit in quinqz ptes. primo ponit dictu scdo vna ratione. tertio vna alia rone. qto vna limitatione. qnto ex tensionem ad aliud dictum. In pma parte casus est clarus. In secun da ibi quia neqz sic format casus. l. he res putari? habet titulum a defun cto: possessionem vero habet a vero herede qui prius incepit possidere. z sic no pcedit prescriptio. qd not. In tertia ibi nec aliam format sic casum ceptiue. z cum Bar. hic co cordat. bal. in l. falsus. in iij. col. C. de furt. z ibi plene not. de dictione citra. et etia in. iij. col. quid si testis dicat qz titus possedit ia sunt decem anni. Bal. in proemio. foru in punic. vide velle qd probet tps continuum z completum. et ibi etiam Ang. Bar. hic contra.

c Nam sunt. x. an. qd dixi hic. dicit etia idem Bar. in l. post acceptu. §. de rei ven. z Bart. z doc. in l. moze. C. de rei ven. z ibi dicit esse melioze text. de mundo. sed Bal. in l. iudicia. C. de rei ven. t3 contra Bart. p concordia hic vide. d. Lud. ad cuius concordiam vi de que dixi in l. ij. §. fi. §. si cer. pe.

d Andre. poma. Et de Alex. consil. lxxx. col. ij. v. o. ij. et ibi dicit q ista verba iam sunt. x. anni. intelligunt de proximis preferitis.

e Finitos in tali mense. Adde Bar. per illum text. in l. nec bona. C. de prescrip. lon. tempo. z Bal. in l. su per lon. ad fi. eo. ti. z ibi Ang.

f Quod testes senserunt. Adde Bal. in l. fi. in ver. xv. op. de edic. di. adr. in dnu vide bal. in l. iudicia. in fi. de rei ve. que sequitur. d. Anto. in. c. l3 cam. de pba. C. de rei ve. in l. super lon. in. iij. col. vbi declarat subti liter z mirabiliter hac. l. C. de prescri. lon. tempo.

a et sic videor continue possedisse. arg. l. pe. C. de apo. a pub. Sed fm nostros docto. modernos istud non est necessarium: qz qui semel possidet cum de suo co modo tractatur si se asserit possidere semper presu mitur possidere nisi probetur contrarium. vt. l. siue possidetur. C. de proba. Lym. in l. super lon. C. de prescrip. long. tem. qd satis verum videtur. Sed cir ca huiusmodi p batione videndu est quid iuris sit in articulo dicitur q talis possedit a. x. ann. citra. et idem testis testificatur. respd. no est probata posses sio longi temporis: quia potuit vna die possidere. z verificara est illa propositio fm l. ostien. nihil alle gat. ter. est. j. de aqua quoti. z est. l. j. §. quod autem fed si diceret qd possedit a. x. annus z citra. tuc ista copula z multum operatur: z sensus est qz initia pos sessionis fuit iam sunt. x. anni. z postea hucusqz pos sedit. vt extra. eod. c. veniens. de proba. b. c. licet cam z bi l. hosti. z Joan. an. in nouella super verbo cura.

b Idem si diceret q possedit istis. x. ann. proxime nam ista propositio verificatur etiam si vna die de cti teporis possederit vt. d. §. quod aut. vt ergo artu culus z per consequens dicitur testis bene conclu dat dicat sic quod talis possedit a. x. ann. citra. z per ipsum tps. vel sic possedit per tepus. x. an. proxime preteritum. hec enim dictio per perfectionem toti? tempous significat vt. l. vrbana. §. pmoctare. j. de verbo. sig. Item si diceret q talis possedit iam sunt x. anni. istud dictum non concludit q modo possi deat de necessitate sed consequenter eo mo quo. s. dixi qz ipso allegante presumitur continuata posses sio ciuilis. vt. s. dixi. Item aduertat reus qui in ducit prescriptionem ad sui defensionem qz fomet articulum quod ipse possedit per decem annos pro xime elapsos finitos in tali mense. vel dic ita quod includatur tempus elaplum ante lit. confest. vel an te litem motam. na si aliter formaretur z testis post lit. contesta. diceret q talis possedit per. x. ann. pro xime elapsos intelligeret a die red. titi testimonij et sic includeret tps qd post lit. contesta. fluxerit nec esset probata prescriptio. dicebat tamen Sof. qz si dicit q possedit p. x. ann. z vltra: qz illud z vltra im portet illud tps iudicij. ar. j. de verb. sig. l. l. hec adie ctio. z in hoc residet Joa. an. in. d. c. l. sed no. plz qz hec adiectio vltra vel plus cu sit incerta in teste ni hil operatur. vt. s. de in lite iuran. l. cu furti. dica in d. l. l. hec adiectio. vnde sit cautus a quocatus in for mando articulum: aduertat etia actor: q allegat sua prescriptione ad fundanda sua intentione: quod ar ticulatur se possedisse per decem annos finitos tali tpe vel inchoatos tali tpe vt sic se ad certu? emp? referat. als si testis diceret vidi euz possidere p tps x. ann. z non constaret qui essent illi decem anni. po tuit enim esse qd testes senserunt de decem annis qui ante fuerunt per plures annos non de proximis vide b vnus testis de aliqz bus decem annis alius de alijs z sic pbatio dubia nil releuaret. vt extra de pba. c. in presentia. z j. de verb. ob. l. inter stipulante. §. j. z qd e ibi dixi. Item an est necesse qd dica per annos decem z huiusmodi. n. presumitur esse continuatus. vt dixi. §. cetera vide per te vsqz ad l. cum solus.

c Traditio facta a non domino iudicis autorita te inducit vsucapionem.

Si per errorem. no. qsi ex dicitur...

posset tu dicere qd no vsucapit titulo pro herede...

vno: possessione ab alio. no pcedit prescriptio: si titulus est falsus...

date ab herede. na legatari? hz titulum a defuncto licet possessio tradatur...

Qua dubitatur. adde Bal. z Ang. in. d. l. sup lon. vbi multu late not. z dicit Bald. in. l. pe. in. yf. colum. de execu. rei iudi. q si possessio pcedit...

sed quo ad vsucapionē est malefidei. et signa ista glo. et glo. in d. §. scire. di- cit qd restituitur in ver. qri pot. dicit ut ista glo. Quid dicimus quantum ad istu. §. dico. quod hic error iuris faciebat eū credere se non esse bonefidei. Sed in cōtrarijs. ecouerfo error iuris faciebat eū cre- dere se esse bonefidei. ideo sufficeret talis error ad bonā fidē inducendā. Credo glo. et dy. bene dicere. et di- co q ille glo. non discordant qz ibi te- netur restituere. eo casu quo est locu- plentior et bonefidei redderet. facit. j. e. l. pot. in fi. Sed istud vī cōtra. l. quē admodū. c. de agri. et cens. glo. intel- ligit ibi qd scienter facit et mercatur. et sic habet malam fidem.

Incertam. Quero qd de ri- gore. dicit quidā quod datur possessio a cōtrario sensu huius litere qd glo. nō placet qz licet hoc sit de equitate: tñ eius cōtrarium est equū. vt. l. si ego. §. j. de iure do. et not. s. de iust. et iure. l. j. in pñci. Qualiter autem incerta pars pos- sit possidere. s. ti. l. iij. §. j. z. l. locus.

Non solum.

Quilibet bonefidei pos- sessor cū ti. vsucapit par- tum ancille. furtive apd se conceptū et editū. h. d. Sed an- ti. pro emptore habeat locū hic text. videtur dicere qz sic. dic vt dicā. j. pro suo. lege pñma.

Lausam sue possessionis nemo mutat nisi superueniat cā extrinsecus iusta vera vel putatua.

Possessio quādo procedit titulū etiā 2 putatiuum potest ab vno haberi ab alio titulus.

Colonus nullo modo possidet.

Quod bulgo. Nemo potest 4 possessionis mutare nisi superueniat cā extrinsecus iusta vba vel puata. h. d.

Flot. qñ possessio pcedit tit. h. sit a ti. putatur pot hre ti. ab vno posses- sione ab alio. Itē no. j. qz colonus nul- lo modo possidet. quod dic vt in g'o.

Possessum vi lege iulia prohibe- tur prescribi.

Res furtiua phibetur vsucapi etiā b l. xij. tab. z latina.

Si dominus nō sufficit nisi prediū sit vi possessum. hoc dicit. Cōp. s. qd meus causa. l. metūm pñi. Sol. distingue vt ibi. z. j. de vi z vi ar. l. iij. §. si qd aut visis. Itē not. qz alia lege fuit prohibitū prescribi qd

est vi possessum. l. i. iulia. z. l. plautia. Alia lege fuit prohibitū vsucapi res furtiuas. l. xij. tab. z latina. vt hac. l. in pñi. z. s. eo. l. sequitur. §. quod autē z in- sti. e. §. quod autem.

Simili. Tractio facta ab eo qui conuenit vsucapiendi. h. d. opp. qd eius qd mihi tradit tāqz meū nō transfert vsucapiendi cōdictio vt. s. e. l. cuius solus. Sol. hic volebā petere tāqz mihi debitum actione personali. ibi tāqz meū: z sic sine iudice nō transfertur dñium vel vsucapiendi cōdictio. vt ibi. et hic glo. pbat. Sed cōtra fm hoc hic ter. repe- tit bis idē. sol. in pñi. loquitur in genere. secundo in specie. istam tene bene ment.

Qui pignori. Per creditorem cui res tra- ditur debitor vsucapit que- ratur. h. d. Cōp. de. l. qui vniuersas. §. j. s. tit. j. Sol. vt glo. Cōppo. s. de acqui. pos. l. si. in fi. Sol. aliud est tradere: vt hic. aliud perdere: vt in contra- rijs. Item gl. signat tria contraria. vnde in fi. dic qd hic de possessione ibi de alio iure. qd nō sic de facili perditur vt. l. si quis vi. §. differētia. s. tit. j. Quero si pñm? creditor alij pignori tradidit realiter gl. dicit qd vsucapio nō interpellatur vt hic in. j. gl. qd placet. ad qd facit quod dixi. s. eo. l. celsus.

Sirentuam. Pignus et si tali creditori traditur vsucapio interruptitur. siue sit tradita ve- re siue fide. h. d. Item habuistis in simili. s. eo. l. ei a quo. dic vt ibi.

Sirent pignori. Si seru? creditoris vel debitoris surripiat rē pignori traditas vsucapio non interpellatur siue sit tradita vere siue fide. h. d. Cō. istum si. qñ simul conducitur z precario rogatur intelligitur ne possideatur facit. s. ti. j. si quis ante. z quod ibi dixi.

Crimen expilate hereditatis nō facit rē inusu- capibilem.

Ati fuit quis potest hereditate adita et satisfactio- ne prestita.

Usufructuarius ante cautionem prestitam qñ faciat fructus suos.

Heres an incipiat possidere ciuilitur per fructuariū eo ipso qz fructuarius incipit possidere qz non.

Proprietarius qz nō acquirat ciuilem possessionem fructuario querenti naturalē.

Thomo cuius crimē ex- pilate here- ditatis inuicapibilem rem non facit. secus in furto commissio aduei sus fru- ctuariū vel heredem. h. d. et ista est singularis lex. Cō. j. qd crimē expilate heredita- tis nō facit rem inuicapibilem. Cō. Itē no. distin- ctionem huius. l. s. hic qd ad hoc vt res sit furtiua est necessē: vt possit agi furti. Cōtra. l. si quis vro- ri. in pñi. j. de fur. z. l. serui z filij. in pñi. eo. tit. Sol. oportet qd possit agi furti extraneo subtrahere. sea- cus in dño. Sed oppo. pone qz dominus subtrahat rem et extraneus prestet opem. tñ qz dñs subtrahit nō est res furtiua zc. Solu. vt gl. intelligo extraneo surripiente et rem non restituente. Vemo ad que-

Si ho- mo cuius. ista est sin- gulari lex fm Bart. et Bal. in l. vitia. i. fi. C. de acq. pos. et ipe- lectū hui? l. pot bal. in. l. si ab- ducta. C. d. fur. in. iij. opp. in fi. **Flot.** ad- uerte tñ qz est maius crimen ex- pilare he- reditatem quā furari z statutum 2 loquēs de fure h3 lo- cū in expi- latore ita 1 no. Bal. in l. de pign. C. de fur.

stones. z prima est. **Quero** quando quis potest vi frui. z dicit quidam hereditate adita. truffa est. dic quod hereditate adita et satisfactioe prestita. vt. l. vron. s. de vsufruct. lega. et ratio est quia habet custodiam. **Quero** quid si ante satisfactioem percipiat fructus an faciat eos suos. hic videt qd non. idem no. s. de vsufruct. leg. l. vron. in pñi. et. C. de secun. nup. l. hac edictali. §. illud. Contrarium di- xerunt quidam vt no. in d. l. vron. s. de vsufruct. leg. quod tenet C. de vsufruct. l. j. dic quandoqz cau- tio non prestatur propter contumaciam fructuarij quia ab eo fuit petitū: tñ non facit fructus suos: quandoqz non prestatur quia nō petitur. sed ille cui debet prestari dixit non curo tunc fructuarius fru- ctus facit suos. casus est. C. de secun. nup. l. hac edi- ctali. §. sin autem vtraqz. **Quero** vtrum coipso qd fructuarius incipit possidere. heres incipiat pos- sidere ciuilitur per eum. potest duobus modis intel- ligi. primo an per vsufructuariū dominus retineat possessionem ciuilem z certe non: quia vsufructum possidet per se z dominus retinet suam ciuilem suo animo: quod patet: quia fructuario detecto domini? non perdit possessionem. vt no. s. vsufruct. quem ad. ca. l. j. in fi. z. j. de vi z vi ar. l. j. §. vnde vi. C. de Secun- do an ppuetarius acquirat ciuilem fructuario que- rente naturalē. z dico qd non nisi in casu. C. de do- na. l. qui quis. z ita intelligitur hic glo. et nota. C. vti possid. l. j. in glo. super verbo vi.

Scientia rei alienę defuncti licet noceat heredi ad vsucapionem. non tamen nocet ei qui habet ab herede.

Actum personale qd non transit ad singularem suc- cessorem.

Error iuris licet non prodest erranti. alij tñ pdest.

Error iuris excusat a furto.

Collegium vel ciuitas si occupauit aliquā rem ma- lade illa mala fides purgatur mortuis his qui ab initio scuerunt.

Test pluribus.

hic qd licet defunctus scuerit rē alie- nam: iste alienans non comittit furtū.

Contra quia scientia defuncti no- cet heredi adeo qd non potest vsucapere vt. l. cum- heres. j. de iur. z temp. prescrip. sol. heres ipse nō potest vsucapere. sed qui habet ab herede sic. quia vitium personale nō transit ad singularem successo- rem. vt. l. pomponius. §. cū quis. s. de acqui. pos. et l. vitia. C. de acqui. pos. Item opp. quia possessio per ipsum deponentem retinetur. licet per deposita- rium apud alium deponatur. vt. l. qui vniuersas. §. si. s. tit. j. Solu. verū est qz retinetur nisi alienetur.

Opp. qd error iuris nō parit vsucapionē. vt. l. nūqz. in pñi. s. eo. sol. nō prodest erranti. sed alij sic. quia ille error excusat qz nō sit res furtiua z sic sit vsu- capibilis z sic error iuris excusat a furto. Itē quan- tum ad bonam fidem. vt. l. si fur. §. j. s. eo. vides hic qz in persona heredis purgat mala fides defuncti.

Sed quid si collegium vel ciuitas occupauit ali- quam rem mala fide: quādo hec mala fides purgatur? Rñdeo mortuis hominib? his qui ab initio scue- runt. ar. huius. l. z no. per Anno. extra de iurepa. ca.

cura pastoralis. **Possessio** clandestina an dicatur vitiosa quo ad quemcūqz vadat qd non.

Possessio perditur ex obliuione indu- cta ex cursu longi temporis. z dicitur longum tempus iudicis arbitrio.

Utrum.

fundi quoqz. Continuas- tur cū. l. seq. a **habes** quis dicatur habere malam fi- dem: quia ille qui scit rē ad se nō perti- nere vt hic. z. l. cū querebatur. C. vnde vi. vnde bonam fidem h3 qui cogita- tione dñi possidet. vt. C. de fur. l. mani- festissimi. §. cū igitur. Itē est mediū vt ignorans qui non habet bonam fi- dem: nec malam. vt. l. j. C. de acqui. pos. §. si scio rem meam sed alteri obligatā tunc quo ad creditore sum malefidei. vt. l. si fundum. §. si. s. tit. j. j. **Habetis** an possessio clandestina dicatur vitio- sa quo ad quemcūqz transeat. z certe habuistis glo. s. titu. j. l. pōponius. §. cum quis. z. l. vitia. C. de acqui. pos. et hic est tex. qz licet sit clandestina et vendatur alij prescribitur. sic non est vitium reale. C. de iof. querit dicitur hic in. l. furtū. §. fundi. qz possessio va- eat quia longo tempore non venit. an ex cursu tēporis perdatur possessio. glo. dicit qz ex obliuione ex cursu tem- poris inducta perdatur possessio. si- mile in. l. si id. in pñi. s. ti. j. Sed quan- tum longum tempus requiritur. z gl. dicit qz arbitrio iudicis. Fac. de aret. dicit in. l. si id. qd. in pñi. z. l. peregre. in pñi. s. titu. j. qz ambo requirunt. s. obliuio z longum tempus. vt probat- ur ex. l. peregre. in pñi. dic vt. d. l. si id. z. l. si de eo. §. j.

Possessio qd acquiratur nobis p procuratorem generalem.

Rem. casus. q. que- fuit inter nostros glossa- tores. qz per procurato- rem generalem acquiri- tur possessio. qd Boge. negabat z di- stinguebat. sed certe hoc de speciali non potest intelligi cū nulla esset cau- tio dñi scientis z cōstituentis cura- torem ad hoc. oportet ergo qz intelli- gamus de generali procuratore. diri- plene in. l. qui mihi donatum. s. de do- nationibus.

Emptio fundi dotalis facta siue a sciente siue ignorante qd sit nulla in preiudicium vxoris. in preiudicium vi- ri bene valet.

Perci- piat fruct? p Bar. i. l. vron vsuf. s. de vsufr. leg. p bal. in. d. l. hac edictali. be- ne faciunt no. p bart. z doc. i. l. j. C. de vsufr. et ibi oīno vidē p bal. i. d. l. vsufr. post Bar. **Hocet** heredi. h3 sciētia de- functi no- ceat here- di quo ad vsucapio- nē non tñ nocet em- ptori vide plene p gl. z Bar. i. d. l. pompo- nius. §. cū quis.

¶ Cū vir. extende hāc. l. ad mulierem alienantem fundum dotalem quia soluto matrimonio per mortem viri nō cōualidatur alienatio. gl. est no. in l. pstante C. de dona. no. l. 7. z Bal. in l. si p dū. C. de iure dot. etymo. in c. cū contingat. de iure i. in pe. col. in fi.

* Pro pcor: dia. Ad. 2. Emptio rei furtiue facta a sciēte quare ueste qd venditio facta de re vi possessa scienti q valeat.

4. Venditio rei aliene qn eptor est sciēs an teneatur de euictione. 5. Et debet intelligi scdm materias in qua est sititata.

6. Obligatus remi alienam scienti q nō teneat pignoratitia p traria et quare. 7. Quod non valuit ab initio confirmatur tractu temporis si alia causa superuenit.

8. Libertas data seruo alieno q nō cōfirmetur ex iure superuenienti et ma 2. nūmittenti z quare.

9. Venditio rei aliene ex iure superuenienti autoi q pfirmetur quo ad publicianam z vsucapionē non qd empro: sit statim dominus.

10. Ius superueniens autoi meo qn confirmet ius meum.

11. Dominium vile rei aliene veditē ecclēie quando venditor succedit domino qd statim transeat in ecclēia.

12. Contractus factus a barnito qui ex forma statuti non poterat contrahere nisi soluat ante solutionē si postea soluit quod reconualidetur.

13. Vir qui vendidit fundum dotalem si succedit vxori q non possit illum vendicare.

14. Dominus rei vendite si succedit venditori an venditio confirmetur. et sic an dñs succedens autoi meo confirmet ius meum.

15. Vendens rem alienaz respectu quasi domini si succedit quasi dño quādo purgetur vitium.

16. Si aliquis veditit rem titij domini tanq negotiorum gestorij cui dñs successit anteq ratum dñs haberet an ius emptoris confirmetur.

17. Vendens rem procuratorio nomine domini si succedit dño quando venditio confirmetur.

¶ Om bit. ista ē subtilis lex z male declarata in sua materia: nisi quod parsim in aliquibus locis tangitur. z habet tres particulas. primo ponit vñ dictum in re dotali vendita scdo determinat vñā. q. descendentem ex illo dicto. tertio ponit aliud dictū in re furtiua. scda ibi quā

defuncta. tertia ibi. idem iuris est. et breuiter. h. d. Si venditor succedit domino rei furtiue vel dotalis vitium reale purgatur. hoc dicit. Tu habes hic in ter. tria notabilia. sed supplenda sunt: alias simpliciter intellecta non essent vera. Tu habes primo si p sciens siue ignorans quis emat fundum dotales qd non valet venditio. Item habes qd si domus no succedat venditor: quod confirmatur venditio. Item habes quod paria sunt rem esse furtiuam et rem esse dotalem. Opponi. C. de predi. mino. l. et si is. et infra de fideius. l. cum lex. et quod ibi no. Dpñ. soluit sic venditio non valet. verum est in p iudicium mulieris. sed in p iudicium viri venditio bene valet. vt no. in dicta. l. cum lex. infra de fideius. dictum Dpñ. verum est. Sed opponitur quia hic ter. equiparat rem dotalem et furtiuam. Item ter. dicit siue scienti siue ignorant. sed rei furtiue scienti facta venditio non obligat venditorē. vt lege si in emptio. §. si emptor. supra de contrahen. emptio. et sic in eo quod dicit scienter. videtur Dpñ. male dicere. Solu. ratio quare venditio rei furtiue non valet est: quia illa venditio non potest perfici sine furto quando scienti. sed in re dotali in perfectione venditionis quantumcumq scienti valet venditio: quia non committitur furum cum venditio perficitur. plus dicit qd in re vi possessa scienti vendita nō impeditur venditio: quia non committitur vis in venditione. hoc dicit Alzo. in summa. de contrahen. emptio. ver. quid in re vi possessa. Opp. quod istud dictum Dpñ. non sit verum. rei dotalis commercium dicitur esse prohibitum. vt. l. dotalem. §. de testa. mi. l. et. C. de iure do. l. si predium. sed veditio inter scientes non valet rei cuius commercium non est. vt. l. si in emptio. §. liberum hominem. et. l. liberi hominis. de contrahen. emp. ergo zc. Solu. quantum ad mulierem peruide est ac si esset prohibitum commercium sed respectu alterius non. vt dicit in l. cum lex. §. de fideius. et glo. l. dotalem. non est simpliciter vera. Opp. dicit q quādo venditio est facta scienti de re dotali vel vi possessa valet venditio z venditor obligatur siue scienti siue ignorant. sed contra hoc est: quia nō tenetur de euictione venditor: si emptor est sciens rem alienam. vt. l. si fundū. C. de euic. et. l. si fratres. C. communia vtriusq iudi. ergo non p iudicat vendenti. sed solu. in venditione rei aliene: vterq obligatur ad faciendum illud quod in emptio et venditione fieri debet: et de euictione debet cauere ab initio vt. l. rem alienam. et. l. si in emptio. §. item si emptor. §. de contrahen. emp. modo si emptor est stultus sciens rem alienam non petit cauere de euictione a principio videtur remittere. ita sentiunt doct. in. d. l. si fundum. C. de euic. vel possit dici quantum ad legem nostram qd non est ipfius vxoris: sed viri res dotalis. vt not. C. de iur. dot. l. in rebus et in l. diuortio. §. si fundum. §. soluto mar. Opp. dicit fm Dpñ. q ab ipfo principio valet quo ad virū. sed istud est contra text. hic. quia dicit qd si succedit venditor confirmatur venditio qno confirmat si valet. Dic qd lex dicit intelligi fm materia in qua est sititata. vt. l. iperatores. §. de in die adie. z qd no. in. l. si. §. de cōdi. inde. mō cū hec lex sit posita in materia. de vsuca. veditio rei dotalis nō vs quā

tum ad vsucap. siue scienti siue ignorant. sed succedendo vxori cōfirmatur quantum ad vsucapionem. sed ab ipfo initio valet quo ad alias obligationes. ¶ Venio ad secundam partem vbi dicitur q confirmatur venditio. cōtra de. l. j. in prin. §. de pig. vbi si aliquis obligat rem alienam scienti dño succedens: postea non cōfirmatur pignus. ¶ Solu. ibi qui obligat rem scienti non tenetur contraria pignoratitia. vt. l. tutor. §. j. §. de pi. act. vnde eius non interest pignus cōfirmari. sed ille qui vendidit rem scienti obligatur. vnde interest cōfirmari venditionem. vt. l. si quis alienam. §. de actio. emp. ¶ Opp. qd ab initio non valet zc. vt. l. qd ab initio. j. de reg. iur. ¶ Sol. dat plures solutio. illa est vera q non cōfirmat tractu temporis solo: sed alia causa superueniente sic. z hanc sol. tangit hic glo. z Dpñ. tener eam in. c. non cōfirmatur. extra de reg. iur. in. vj. ¶ Opp. C. de capt. l. nec nos. Sol. vt in gl. ¶ Opp. §. qui et a quibus. l. si seruo. Sol. illud contrarium est valde difficile et reperio in glo. diuersimode solutum. z vno modo in l. si seruo. qd non confirmatur ipso iure: sed ope exceptionis sic. Alia solu. ponitur in. l. rem alienaz. §. de pig. act. qd aliud in libertatibus: quia difficilius datur. z ita difficultus reuocatur. ¶ Alia sol. est hic z vera q libertas data seruo non cōfirmatur ex iure superuenienti isti manumittenti: quia sua nō interest cū ad aliquid nō teneatur. z ista est vera solu. q est fundamentum. z probatur. §. de act. empt. l. si quis rem alienam. Sed opp. z videtur q in libertate ex iure superuenienti autoi meo cōfirmatur libertas. vt. l. pen. §. si. j. de castren. pecu. rñdeo ibi superuenit ius autoi: ex causa que retrotrahitur ad tempus facte cōcessionis. ¶ Opp. de. l. si ab eo. C. de libe. causa. Solu. z ista est vera solu. ille leges loquitur in casu cōuerto ad istum. quia hic in casu in quo autoi meo succedit dño. ibi in casu in quo autoi dñs succedit. ad hoc quid iuris sit dicam infra. ¶ Opp. §. hic qd ex iure superuenienti autoi meo validatur veditio. Contra de. l. si a titio. §. de rei vedit. z. l. si a titio. §. de excep. rei ven. z tra. z. l. apud cellsum. §. si a titio. j. de doli excep. glo. dicit q cōfirmatur venditio quia cōpetit publiciana z vsucapiedī cōdictione: quia definit res esse vitiosa nō q statim sit dñs emptor. et vide istā gl. que incipit vt cōfirmetur zc. bene dicit quia in dictis. l. est casus. ¶ Sed cōtra id opp. de. l. rem alienā. §. de pig. act. ¶ Sol. ibi cōfirmatur quantum ad ius vile quo ad publicianā. vel melius aliud in pignore iuris qd sicut nudo cōsensu cōstituitur sine traditione. ita ex superuenienti casu cōfirmatur quia cōsensu cōtrahitur. vt. l. j. §. de pig. act. sed dominiū difficilius cōstituitur. quia traditionē requirit. vt. l. traditionibz. C. de pac. z ista solu. in simili tangit in l. si morale. §. de noxa. Sed oppo. quia qui est dñs transfert dominiū z non dñs vsucapiedī cōdictionē cum ista sint paria. vt. l. clauibz. §. de cōtrahē. emp. Solu. illa causa que est habilis ad translationem domini: si est dñs est habilis ad prestandā vsucapiedī cōdictionem si non est dñs. vt hic. sed non ita de facti vñ trāffertur vt aliud: quia dominiū qd est apud autoi: meū quod est vñ. vt. l. si vt certo. §. si duobus vehiculū. §. como. illud dominiū est illud qd ad me trāffertur. qd fieri nō potest sine noua traditio

ne. sed in publiciana nō est sic: q no: lo vti dñio illius mei autois. sed vo: lo vti iure meo. f. publiciana. z vsucapione que ex titulo z traditione mea cōpetit iure meo. vt no. j. de reg. iur. l. nemo plus iuris. qd est subtile. et no. ¶ Opp. §. de rebus eozū. l. illicite. rñdeo ibi loquitur in iure excipiendo qd transit sine aliqua iuris cessione. h in iure agendi. ¶ Et ergo liqueat ista materia dic aut superuenit autoi meo ius ex causa q retrotrahitur. z ius meū cōfirmatur. vt. l. pen. in fi. de castren. pecu. Aut ex causa que retro nō trahitur. z tūc aut queris an cōfirmetur quo ad exceptionē z confirmatur. vt. l. illicite. §. de reb. eo. aut quo ad actionē z tūc aut actiois mei non intererat quia nō erat obligat? et nō cōfirmatur. vt. l. si seruo. §. qui z a quibus. z. l. j. in prin. §. de pig. Aut et intererat qd erat obligatus. et tūc aut ius meū erat tale qd nudo pñsu cōtrahitur: z cōfirmatur. vt. l. rem alienam. §. de pigno. act. Aut requirebat traditionē. z tūc aut queris an confirmetur vt sic ius autois mei transeat ad me z non cōfirmatur. Aut queris an ex me possim icipere vti iure meo et possim. vt hic. z. l. si a titio. cū si. §. de rei ven. ¶ Ex his dicerem qd si aliquis vendidit ecclēie rem alienaz et veditor succedit dño q statim trāffeat vtile dominiū in ecclēia ratio qz a nō requirit traditio. vt. l. si. C. de sacro fan. ecclē. ¶ Sed pone? statutū est in ciuitate fauore creditorū q debitor exbānitus vel condēnatus p debito nullum contractū possit facere donec soluat. contigit q talis debitor contraxit. postea soluit an cōtractus confirmetur. dico q sic. siue sua interfuit siue nō: quia hic nō superuenit ius. et sic cessat p dicitā distinctio: sed obstatulum remouetur. vt. l. pignori. §. qui et a quibz. z. C. ne tur. vel cura. vectig. cōdu. l. j. facit. C. de cri. stel. l. j. ¶ Venio ad tertiaz particulā que dicit id ē iuris zc. Contra quia rei furtiue veditio facta inter scientes nō valet. sed in re dotali sic. vt. §. tetigi. Sol. dico verum est. esse idē quo ad vsucapionē. sed in hoc est differētia: quia si venditio rei furtiue fit inter scientes et vendens succedat dño non cōfirmatur veditio: quia venditor in nihilo est obligatus ementi: deo non cōfirmatur. vt §. dixi. quantum vero ad vsucapionem idē iuris est vt dixi. ¶ Opp. i. eo. l. iusto. §. z si possessiones. An illud est verum in vitio personali vbi initium inspicimus. secus in vitio reali vbi nō in-

¶ Sed pone. Adde Bal. cōsil. x. lib. ij. i. ca. q. cecus.

Distin. 13 que. ad q vide q no. dicit gl. et ibi bar. i. l. lucr. solu. mat. Bal. videt ipu gnare bar to. i. d. l. cu a mfe. i. pe nul. colu. z adde quia fallit in ca su. d. l. rem aliena. i. fi. fm intellex ctus quem ponit ibi Bar. in fi. C. ad no. cet. qm ma lasides sic cessor no. ceat. Et de Bal. l. i. su per lon. de psci. lon. temp. C. s. et si possessio nis. Adde l. si de eo. s. si seruus. s. ti. l. z no. p Bal. in. l. j. C. d. vsuca. transfor. et Bart. in. l. sequit. s. l. i. m. p. scriptioe pti z fru ct. quo ca su superue niens scien tia ipedit. vno. bar. in. l. ancille C. de sur. z late Bar. i. l. naturaliter. s. eo. 16

ipicimus initium. vt. l. vbi. s. eodem. Quero vtru vir anteq succedat vxori que vendidit fundum dotalem ipsem et possit vdicare. Bal. hic dicit q non. z vide ea q incipit maxime zc. Sed contra ista glo. videtur gl. in l. j. s. z cum lex. C. de rei vro. act. Sol. ista glo. male dicit. illa bene. z hoc ibi tenet Ly. vel aliter hic loquitur defuncta muliere. sec. si vna vt ibi. sed pma plus placet. Quero qd econ uerso. hic loquitur qm vendens succedit dno. quid si dñs succedit vendito ri. videtur q non confirmetur. vt. l. rez aliena. in fi. s. de pig. ac. In cotrarius videtur in. l. cu a matre. C. de rei vendi. z. l. v. dicitrici. C. de reb. alie. no. alie. et. l. j. s. de excep. rei ven. z tra. sed vt scias distingue qm autoz meo succedit dñs an confirmetur ius meum dic aut quens vtru confirmetur ius meus quo ad ius agendi z non confirmatur. vt. l. rem aliena. s. de pig. act. aut qua tum ad ius excipiendi et tunc dñs qui succedit autoz meo tenet de euicid e tanqz heres. aut no. z si tenetur vt he res. z tuc aut inuentariu no fecit z in distiacte in totu copellatur stare. vt. l. cu a mfe. de rei v. di. C. et. l. v. dicitrici. C. de reb. alie. no. alie. z. l. j. in pn. s. de excep. rei ven. z tra. sed si fecit inuen tarium exceptione repellitur vsqz ad quantitate q sibi remansit. vt. l. sancti mus. s. in coputatione. z in glo. mag. C. de iure delib. Si vero de euicidione no poterat coueniri. tunc eatenus ex ceptione repellit quatenus ex illa he reditate lucratus est z no plus. vt. l. si ab eo. C. de libe. cau. et. l. filium. s. de libe. cau. z. l. si cu dotem. s. si pater. s. sol. mat. Quero ista. l. loquitur qm quis succedit dno. sed quid si no suc cedit dno sed quasi dno vt vir succe dit mulieri q no est domina sed quasi quia habet publicianam. videte dñi intelligo istam. l. in primo casu qd vir succedit mulieri siue sit domina : siue quasi: quia purgatur vitium cum res desit esse dotalis. vt. l. dotale. s. de fun. dota. Sed in casu qm res est furti ua requiritur q succedat dno vt pur gatur vitium furti. als nisi reuertat in potestatem dñi no purgatur. vt. l. seq tur. s. qd autez. z. s. quod labeo. s. eo. C. Sed quero quid si aliquis vendi dit rem nomine titij dñi tanqz nego z tioruz gestoz: qui dno successit anteq ratum dñs haberet: an ius emptoris confirmetur. An. si talis gestoz pmisit dñm rem ratam habituru tunc succe dit dno et ipse videtur ratu habere. vt. l. si in pun. j. rem ratam ha. vbi dñi qd

stipulatio de rato non potest comitti quia ipse non posset ratum no habere. Itē rati habitio retrotra hitur. vt. l. si. s. ad mace. z. j. de solu. l. raturum. ergo zc. vt. l. si. z. l. pe. s. si. j. de castren. pecu. z. l. proinde. s. si cer. pe. z qd no. in. l. si quis aliena. s. de act. empr. Si vero non tenebatur ex promissione vel alio modo dñm rem ratam habituru tuc non confirmatur per ea que dicta sunt. s. in solutione contrarij de. l. si ab eo. pterea hic no potest dici q confirmetur quo ad publicianā z vsucapiendi conditionem cu ab initio talis emens a negotioruz gestore fuerit male fidei. vt. j. pro emp. l. si. sed quo ad pdicta requiritur bona fides ab initio. ergo zc. sed si ab initio vedens obligatur tuc ius superueniens actori sufficit licet ab initio emptor no fuerit bone fidei. vt hac. l. C. Sed qd si dñs succedit negotio: um gestori. dic vt dixi. s. eo. in. q. illa qm dñs succedit venditori per eadem iura. Sed quid si aliquis vendidit procuratorio nomine dñi qui postea successit dno. dic siquidem ab initio fuit verus procurator: cu sufficienti mandato ab ipso initio valuit nec eget confirmatione. als siquide procurator: promittit de rato pro dno dic idē qd dixi in gestore. si vero de rato no promisit: tunc in illis casibus in quibus tenetur procurator: de euicidione dicerem confirmari. als secus per ea que dicta sunt vbi dixi confirmari. siquidem ex causa que retrotra hitur confirmatur quo ad perfectum dominium. als quo ad publicianam z vsucapiendi conditiones. vt ex predictis patet.

Exes. Duobus modis legitur. primo qm pater. filius emittit suo nomine in peculio. Ad quod opponi. quia tunc patris scientia non nocet. vt. l. ij. s. celsus. j. titulo secundo. Sol. hic eme rat patre mandante scdm gl. vel patre presente fm Jac. de are. C. Oppo. qd superueniens scientia no nocet. vt. l. secunda. s. celsus. Sol. hic de ea que tempore contractus. C. Opponitur de. l. iniquissimum. s. de iur. et fac. igno. sol. hic in patre et filio: ubi in ex traneo. secunda lec. est quando nomine patris emittit et tunc oppo. z videtur qd scientia filij no noceat. vt. l. ij. s. celsus. j. titulo. ij. huius timore quidam repro bant secundam lectu. ru dic qd procedit quia pater mandauit de incerto emendo. et ideo scientia filij inspicitur. et sic distinguitur in. l. mancipium. s. de edili. edic.

Esto errore. Per filium putati um nobis non que ritur. secus per seruum putatum. hoc dicit. quod dic vt dixi. s. titulo primo. l. j. s. per eum. Initium possessionis inspicimus quantum ad bonam fidem quo ad ipsam rem z ea que procedunt ex ea. Interruptio prescriptionis quod no tollat effectus precedentis tituli.

Et si possessionis. Iste est bonus. s. satis singularis. Quā tum ad j bonam fidem initium possessionis inspi cimus. quo ad ipsam rem et ea que procedunt ex ea. hoc dicit. In verbo idem in seruo est contra les.

ge si is. s. si quis bona. s. eodem. glo. sol. q hic p ciale. Et habes claru ter. q interruptio prescriptio nis non aufert effectū pcedētis tituli. vt dixi in. l. cu sol. s. eo. sed op. nā bonā fidē vel malā fidē hre facti est. vt. l. bone fidei. s. de acquir. re. do. sed fictio possi minij non cadit in his q facti sunt. hic vero dñi cotra rum. Sed debes inspicere duos casus. qa qñs qd prescribens capitur ab hostibus. et tuc interrumpitur bonafides eius merito tractatur de fictione sed hic fuit captus no p scribens: sed seruus qui p scribebat. ideo bonafides remasit. et sic no interrumpitur. ideo in ea non cadit fictio. qd plene dic vt. s. eo. l. si is qui pro emp. ver. qd si seruus in scda oppo.

filius. Item circa traditionē sufficit error ius ssumus. h. d. C. Oppo. de. l. si fur. s. j. s. eod. Solu. hic errauit in facto. ibi in iure. istam tene cu qua un ge vltimam solu. C. Altimo no. materiam huius. s. vt dixi in. l. celsus. s. eo.

- 1 Jus vsufructus q possit prescribi longo tpe.
- 2 vsufructus inter mobilia coputatur.
- 3 Distinctio an seruitus habeat causam continuā vel non: habet locum in seruitutibus realibus no in personalibus.
- 4 Quasi possessio iurisdictionis que competit perso ne quod retineat animo: et dicitur habere causam continuam.

Non mutat. vsucapio triēnij non perimit hoc dicit. C. Op. C. si aduer. cred. l. j. Sol. vt glo. ibi in prescripione logi tēpous. vt in gl. et dic rationē vt ibi. C. Opp. de. l. ij. s. de vsufr. leg. Sol. ibi in ope ris. hic in vsufruc. et que sit ratio. vide qd no. in. l. lo cum. s. pro pueri. ius. de vsufr. C. Quero vt. i. m. ius vsufructus possit prescribi. hic ter. videtur dice re q no nisi tanto tēpore cuius memoria non existit fm glo. hic posita. in contrarium videtur ter. in. l. fi. C. de prescrip. lon. temp. glo. sol. ibi q libertas vsufructus prescribat vt ibi. vsufructus non. vt hic. et Ly. et ibi. in. l. corruptionē. C. de vsufruc. tenet cotra fm p. et in huius allegat. dixi vobis in. l. ij. s. ex cotra ri. s. de acqui. pos. qd potest prescribi et allegauit. l. si ego. in pncip. s. de publi. vbi est ter. quia si datur publiciana ergo vsucapitur. vt. l. eum qui. in pncip. s. de publi. si enim non posset prescribi non daretur publiciana. hoc patet ex text. in. l. de act. s. alie. Ad obit. hic. s. qd verum est q non vsucapitur. s. triēnio. sed longo tempore sic sicut res immobilis. Cum vsufructus inter mobilia computetur. vt not. C. de vsufruc. l. corruptionem. Non ob. si dicatur quod vsufruc. habet causam discontinuam quia requiritur factum hominis. vt. l. foramē. s. de ser. vba. p. dio. z sic videtur q non possit prescribi. vt. l. seruitutes. s. de seruit. j. quia ista distinctio an habeat causam continuam vel non habet locum in seruitutibus realibus: que cum debeantur fundo fundus non ha bet animum per quem retineatur possessio. ideo no potest dici continuata nisi vsus sit continuus. vt dixi in. l. s. de acquire. possess. l. j. in pncip. sed hic loquitur in mobilibus personalibus cuius quasi possessio retinetur animo. vt. l. ij. s. vnde vi. j. de vi z vi arma. z sic continuatur z prescribitur. Idem dico in quasi

possessione iurisdictionis que compe tit persone vel iuri exigendi vectigal q talis possessio retinetur animo et dicitur habere causam cōtinuam. fa cit quod no. per Inno. extra de prescrip. c. de quarta.

Eum qui. Suro superueniens non extinguit vsu capionem ceptam. h. d.

Si cum apud. captiuitatis ex causa peculiari emittit prescribitur. secus si ex causa dñica. sed tuc patre defuncto filius per fictionem prescriberet. h. d. Quero vtru interim inchoetur vsucapio fm verita tem vel fm fictionē. due sunt opin. in glo. tene primam qd perfecte dixi. s. eo. l. si is q p emptore. ver. quod si ser uus. in. l. iij. o. p. dic vt ibi.

Si molendino meo destructo alius vult facere molendinum qd no ceret meo si reficerem an possem p hiberē.

Rescriptio. Op. de. l. si quis. j. de diuer. z temp. psci. sol. q ibi erat in possessione piscadi. h. no. hac sol. dat p. z ea seq tur dñs Ray. Quero habui molendinu i isto flumine: abudantia aquaz in totu destruxit molendinum: no refic io: alit? ventur vel supra vel infra z vult facere molendinu tali modo qd meo noceret si vellem reedificare. an possim p hiberē. Ista qstio fuit in mar chya. aduocati dicebat. aut stetit p. x. an. z no potest p hiberē: qd dicitur us ducēdi aquā. aut no stetit per. x. an. et tunc pot p hiberē. vt. l. sciat. C. de serui. z aqua. sed ipsi nihil intelligunt de ista. q. qd psci. long. tēp. quo ad vsum fluminis q est cōs de iuregentiu non pdest. vt hic. Et ista. q. posui i tractatuz. l. quominus. j. de flu. z considerauit tria. qz vnu est aquā ducere. scdm per talē locū ducere. z tertiu impedire vi cinu meū ducere aquā. C. p. mū po test cōpetere duob? modis ex cōces sione pncipis vel senatus vel popu li. vt. l. finauit plures. s. fin. s. de aqua plu. ar. q modi hac p suctudinē faciūt cōpetere iure meo. vt. l. sane si maris j. de iur. z in isto fateor q no vtrē do spatio logi tēp. caderet ab illa pces sioe. vt. l. j. dñi di. qñs cōpetit ex iure qd de iuregentiu ppetit. z ista facultas nullo mō p scribitur. vt h. z. l. viā. j. de via pub. Ad scdm. f. p talē locū ducere. si duco p fundū tuū aquā: z tunc non vtrē do constituto tpe ius seruatur.

vsufructus. vide no. per bar to. z Ang. in. d. l. si. de prescri. l. 6. tempo. an ge. z Bal. in. d. l. cum nemo. C. d acqui. pos. per docto. in. c. de qrtā. de prescrip. z ibi per domi. Anto. C. iurisdic tionis. ad de Barto. in. l. si ego s. j. de publi. sed an dica ser uitus. vtr bal. i rubr. C. de vsufr. Bal. i. l. fi. C. ne d sta. defun. di cit q iurisdic tiones di cant serui tutes reaz les z ideo no p scribitur sine ti tulo qz sa piūt nanu raz dñij. et ad Bar. h adde bal. z Ang. i. l. fi. C. de psci. long. temp.

cozitatione dominij no possidet. vt. l. a pud antiquos. C. de fur. So. f. puto q in materia vsucapionis licet quis no putet se dominum tamen est benefidei sic redidit dnm esse tradente vt no dicit. s. e. l. j. in dn. et. s. ti. l. ij. tbi sufficit enim. zc. C. enio ad tertius rsum: tbi est tñ no nulla zc. et opp. hic videtur q ille qui accipit rem a vendi to: que no putat veru dnm est dñs zc. Sed cõtra est. l. qm. s. de cõdi. fur. et. l. falsus. in pun. j. de fur. Glo. so. p elegantia fverba et dicit qd qñqz accipit in debitu scienter: et tunc no hz pio se veritate. qñqz errat et hz pio se veritate. et vide glo. q incipit emptoris: et ideo transit zc. sed ista glof. no est necessaria prout dixi tibi in l. falsus. j. de fur. et qñ dicit glo. q ille. l. lo quitur qñ error labitur in personã. iõ no trãsit dñm. z sic errat in substantia persone hec no. C. Quero pimum rsum dicit sub conditione zc. quero qd si deficiat cõditio an coniungant tẽpora prescripionis et vsucapionis. ij glof. dicit q sic. et allegat. l. põponi. s. si is qui. s. de acqui. pos. C. Quero dicit q apertius zc. sed in quo est apertius dic vt glo. vel dic apertius i. aperte. C. Quero heres rem veditã defuncto accipit tãqz non venditã an vsucapiat: rñdeo fm glof. non sol ut in ter. et glo. tenet q non vsucapit fm Jo. Alia opt. est in glof. q vsucapiat. et ista vera vt inspicat veritas potius q opt. Et sic cõgruit precedẽtibz. sic. s. ti. ij. l. iusto. s. filius. quã tãz Ja. de are. et glo. s. tit. ij. l. nunqz. s. fi. Dicite g aut res est tradita defuncto et error heredis non nocet. vt. l. nũqz s. fi. s. ti. ij. Aut tradita heredi errã zc. dicit vt hic. Aut no fuit tradita heredi nec defuncto: sed heres repit eã in hereditate. z idẽ si iuste putet sibi traditã. vt. l. iusto. s. filius. s. ti. ij. Ex his cõcluditur q sufficit si apparet titulum me habuisse et possidisse hz no appareat me sciuisse de ti. i initio possessionis qd est notandũ. Ex venditione pura resolucãda sub conditione interim procedit prescriptio titulo pro emptore. h. d. cum duobus. s. sequentibus. C. Oppo. q dicitio si. facit conditionem. So. vt in glo. C. Oppo. de. l. si legatum pure. ij. a rñ. de admic. leg. Sol illa loquitur in vltimis voluntatibus. hec in contractibus. vt no. supra de in diem adicc. lege secunda. in fi. Fundi appellatione continetur quicqd addit fundo vendito.

Curatores. pcurator. intellige i pcuratore gñali. vt not. in l. ij. C. de vro. s. mili. et sic ti. min? legitime p. cu. tribuit cam pscr. bẽdi vide bal. in d. l. ij. facit. l. 6 qd vulgo. j. eodem.

Actio finium regundorum quia personalis no prescribitur nisi spatio. xxx. annorum. in rei vindicatione secus. Cum stichum. Opp. infra eo. l. quod vulgo. solu. vt glo. C. Oppo. de pun. s. ad seq. ver. Glof. dat plures solu. dic illud q non est emptum nec ex re empra rei empre accedit: quod est aliter separatum no potest prescribi titulo pro emptore. vt in puni. s. secus si aliquod predictorum interuenit. vt in sequentibus ver. Nam in versi. sed si fundus. rei empre accedit. nam videtur talis venditus qualis fuit designatus et traditus. cum talis venditor fines dem strare teneatur. vt. l. titius. ij. supra de actio. empt. et quicquid f additur fundo vendito fundi appellatione continetur. vt lege si ex toto. in pun. s. de le. j. et. l. quod in reru. s. pe. eo. rñ. fm Ja. de are. C. Oppo. de eo qui emit quod grege et de eo qui emit ancilla. Sol. vt glo. circa qd dic vt dicã. j. pro suo. l. ij. C. Oppo. j. eod. l. emptor fundi. Sol. vt glo. C. Oppo. C. fi. regun. l. fi. f. Sol. actio finium regundorum quia personalis non prescribitur nisi spatio. xxx. anno. in rei vindicatione secus. Mala fides autors nocet emptori vniuersitatis seu omnium bonorum. Mala fides autors nocet emptori vniuersitatis seu omnium bonorum. h. d. C. Oppo. s. ti. ij. l. quare. sol. ibi in emptore rei particularis. hic in emptore vniuersitatis vel omnium bonorum in quo est idem qd in herede. hoc sentit hic glof. in fi. facit. s. de peti. here. l. nec vllam. s. si qs. als. l. etiã. s. qd si qs. C. Oppo. q iste res vsucapiantur tanqz accedentes rei vendite. vt. s. proxime. Quidam dicunt imo non accedit. certe hoc qd non accedit est propter presumpam malam fidem emptoris. vel posset dici accedere quia sub eodem nomine continetur. vt. s. proximo. s. dixi. C. Oppo. j. eodẽ. l. quod vulgo. Solu. hic non fuit iustus error. C. Oppo. s. de peti. here. l. non tantũ. Solu. ibi in petitione hereditatis in qua veniunt no hereditaria. hic in vsucapione in qua requiritur bona fides et ti. que hic cessant. C. Quero an iste res vsucapiantur pro suo. quidam quod sic: quod est falsus per ea que no. in. l. celsus. supra de vsucapio. et propter presumpam malam fidem. vt. s. dixi. Tutor. Emptione facta soleniter per tutorem a pupillo transfertur in tutorem dominũ si est dominus. alias vsucapiendi cõdictio. h. d. C. Oppo. quod tutor statim sit dominus effectus eo q soleniter emit vt. l. j. s. de reb. eorum. Sol. hic pupillus non erat dominus. C. Oppo. res pupilli vsucapit non potest. vt. l. bonefidei. s. de acq. re. do. sol. hic no erat pupilli. plene dicã. j. e. l. si a pupillo. C. Oppo. q tutor non potest emere se autore vt. l. j. s. de autor. tutorũ. Solu. hic emit autoutate cõtutoris. alias non prescriberet in glo. Procurator emens a compocuratore pscr. bit. hoc dicit. Si seruus. In rebus peculiaribus scientiam sciẽtiã dñi. z illa scientia inspicit q fuit ab initio possessionis no que postea supuenit. h. d. v. s. qz s. q.

si a pupillo. de euo dic vt. s. ti. j. l. si heres. s. j. de edi. a edic. l. cum mancipium. Error iustissim? q prestat cam vsucapiendi in b titulo p emptore secus si sit error iniustus vel iuris. Res mobilis pupilli non potest sine decreto alienari nec vsucapi. adulti sic. Iste s. debet intelligi fm iura. C. i re mobili que seruando seruari non potest. Emens a pupillo quando vsucapiat. Quis probetqz pupillus vendens ex aspectu apparebat adultus. Assertioni eius qui dicit sic se credidisse statur. Si pupillo. Difficilis est. Error iustissim? q prestat cam vsucapiendi in titulo p emptore. secus si sit error iniustus. vt error iuris. h. d. C. Oppo. de. l. bonefidei. s. de acq. re. do. s. o. hic ponit duas sol. prima q res no erat pupilli: sed alter? vel hic in re mobilis in re immobili. tene ergo menti istã gl. q res pupilli mobilis pot vsucapit. s. licet s. e. l. s. tutor. Ite vt tenere in l. bonefidei. s. de acq. re. do. z. j. e. l. q fundũ. s. si tutor. sed si hoc est verũ idẽ est in rebus adultis que no pnt alienari per ti. de re. eorũ. ego nec vsuca. vt. l. vbi lex. s. de vsuc. ergo illa. l. bonefidei null? est valoris que voluit aliqd spõlitalitatis inducere in pupillo. qd dicem? dico q. l. bonefidei loquitur in re mobili. z q sic debeat intelligi no. gl. clar? z apert? in l. ij. C. de aut. prestã. z sic illa. l. importat aliqd. q fm ista tpa ppterat res mobilis sine decreto alienari. sed in pupillo no pot vsucapi in adulto sic. Qualiter rñdemus ad hãc. l. dic q vendidit rẽ alienã no suã. q siue est mobilis siue immobilis res pupilli no pot alienari. Sed tũc instat q eadẽ rone no v3 venditio rei adult? put pupilli. vt. l. j. z p totũ tit. de reb. eorũ. Sol. d3 intelligi hic q erat res alterius etiã mobilis. z ideo pot vsucapi z si erat adulti. als iste. s. no pot pcedere. C. Oppo. de. l. lex q tutores. C. de adm. tu. f. solu. ista lex put intelligitur fm ista iura pcedit in omni re mobili sed fm iura. C. opz q intelligat in re mobili q seruando seruari no pot. vt. l. lex que tutores. C. Oppo. extra glo. q iste pupillus aut no possidebat et possessionẽ no potuit trãsferre. vt. l. traditio. s. de acquir. rerr. do. aut possidebat z tunc etiã possessionẽ no potuit transferre. vt in glof. Quis cõtrarij timore glo. dicit fateor q hic no possidebat pupillus sed emptor. z sic pupillus possessionẽ non transtulit. sed titulu pupill? dedit. vt. l. no solu. s. j. de vsuc. vel dic q tradidit cũ tutore: sed ista cõrmet diuinarionẽ. vel dic. et hec vera qd possessionẽ rei mobilis p dicit z transfert pupillus. q facilius amittitur. vt. l. rẽ que nobis. s. de acquir. pos. C. Quid habeo ergo colligere ex isto s. difficili. Intelligo istã materiam hoc modo quando quis emit a pupillo: aut scit euz esse pupillum: tunc aut emit non soleniter et non acquirit dominium nec vsucapiendi conditionem. vi hoc secundo responso. Aut emit soleniter cum decreto. z si pupillus est dominus transfert dñum. sed si non est dominus transfert vsucapiendi conditionẽ. vt. s. e. l. s. tutor. z. s. de reb. eorũ. per totum. Si vero putauit ipsum esse adultũ: tunc aut emit

si a pupillo. difficilis. vide no. per glo. no. in. l. euz qui. C. de auto. prestã. Ista tempora. concludit hic Angel. q iure antiquo fforum. z etiam hodie adultus z pupillus paribus passibus ambulant z immobilia vel que succedunt loco immobilit vt annui redditus alienare no possit. vt. l. magis pu to. s. ne pas sim de reb. eorum. z. l. lex que tutores. C. de adm. tu. z per totum. C. de pcedi. mi. in reb? im mobilibus erat hoc iure differẽtia. dic vt hic per eũ. z vide ea q habentur. s. ead. l. s. tur. z. j. eo. l. qui fundum. s. si inter. et. l. cau. ces. in integ. rest. Andreas annis adito preside ex aspectu. s. de mino. quo probato apparebit q no fuit iustissimus error. z idem dico in furioso z curatore eius. vt. j. s. prox. vbi omnia que hic possunt dici et ibi repeti possunt per. l. ij. C. de curato. furio. Bonafides autors non prodest singulari successori habenti scientiam rei aliene. secus in successore vniuersali. hoc dicit cum duobus s. sequentibus. Prescriptio fauorabilis vsucapio trienij no interruptitur lit. cõtest. alie. insti. de actio. idem videtur velle Bart. in l. inter omnes. s. recte. de fur. Presumatur. an quis presumatur sciuisse aliquem esse minorẽ vel furiosum. adde que dixi in l. si titius. j. de fideiussio. C. s. si eã rẽ. successori qñ malafides successoris sibi nocet. vide bal. no. in l. sup lõgi. de prescri. lon. tem po. z an hec procedãt de iure canonico vide Ludo. in l. pöp. s. questitũ. cũ seq. s. de acq. pos. z qd ibi scripsi. z per Dp. in regula possessor. de reg. iur. in. vj.

C §. si rem alienam. a statutis. z vide aliam questione ne per Barto. in l. is qui rei. s. ex quibus causis ma lo. z quod ipse not. in l. cum notissimi. C. de prescrip. xxx. anno. z hic adde Bald. in l. fina. in principio. de de eo per quem factum erit. z Bart. in l. in omnib. 3 C. de act. z obliga. et Bartol. et Bal. z Angel. in l. si cut. C. de p script. xxx. 2 anno rum. Adde quo 3 modo in terponat pscriptio. Abb. con sil. xxiij. et lviij. lib. i. z cõsilio. iij. questione. xiiij. lib. ij. **C** Si eet pscriptio. no. de sta tuto episco pivei comi tis vide Bartol. in l. fina. ff. de pe. l. stipu lationum. §. satis ac ceptio. de verbo. ob. l. ff. de bo. pos. tit. ge nerali. bal. in l. omnes populi. de 2 iust. z iur. a et l. id qd pauperi bus. C. de episc. z cle. z in rub. qui admit. et in l. certu. C. vnde cog. z Jo. de imol. in cle. j. de in integ. restit. z dixi in d. c. illud. z ibi ponit. d. Abb. sed contra tener Bal. in l. ij. C. de cõst. pecu. z vide Ludo. ro. in rub. C. qui admur. alle. istud dictu Bar. Lud. ro. in cõs. xxxvij. in c. in casu proposito. z alleg. Bal. in c. j. quo tempo. miles. Andre. barb. **C** Emptioni. an lit. estimatio. sit. similis emptioni quo ad evidentiã adde quod dicit Bal. in l. libera. 2 C. de sen. q. ibi est melior litera vel tex. de iure q. re ci piens in solutum ita tenetur denun tian re licet sicut emptor. ppter euict. z dicit q. nõ alibi. z dicit q. qñ datur in solutum species pro specie non est similis emptioni secus si pro pecunia. adde quod statutum loquens in venditione non habet locum. in ad iud. ca. secundum. Specu. et Joan. andre. in ti. de empt.

bentis. z ideo per solã citationẽ interrumpit. **C** Sed hoc videtur cõtra. l. j. z ij. C. qñ libel. prin. da. So. ibi in acionibus pzetoris et penalibus que sui natura sunt annales. ideo requiritur lit. contesta. vel quasi. ideo si fesset pscriptio annalis inducta constitu tione episcopi vel comitis dicerem idem. **C** Ra tio predictio nũ est. quia in pscriptio mere odio fa currit ex sola negligentia nõ petentis. ideo cum mittit executorẽ cessat negligentia. z si interrumpi tur pscriptio. Alia que est mere fauore possidẽtis nõ interrumpitur litis cõtestatione: q. per hoc non tollitur titulu z possessio pscriptibẽtis; ex quo causat fauor: sed expectat snia. In illavero pscriptio q. est mixta eligitur media via. f. vt litis cõtest. interrumpatur. Idem in ea que sui natura currit: vt quã p re toua z annalis. z hec sunt de mente Jaco. de aret. et Jac. but. in l. sicut. C. de prescri. xxx. an. z l. fi. s. de eo per quem factum erit. **C** Quod autem pscriptioes quedã sint fauorabiles qdã odiose. quedã mixte. p bal. C. de edic. di. adr. rol. l. fi. in fi. z p Dy. in c. posses for. extra de reg. iu. l. vj. **C** Op. q. ex plurib. causis pos sum possidere. vt. l. iij. §. ex pluribus. §. de acquiren. pos. Glo. dicit cõtra: sed desinit vsucapere. z dicit q. aut sunt cause cõcurrẽtes z se cõpatiẽtes admittẽ: aut nõ. si se cõpatiunt tũc ex plurib. causis põr pos sideri. als fecit vt. d. §. ex plurib. z l. si q. ante. z glo. in §. q. ad nũdinas. l. clã posside. s. titu. iij. sed hec cã ex qua dñs est cũ illa et qua nõ est dñs se nõ cõpati tur. Sicut em quis nõ põr emere rã suã: sic non põr qd suum est possidere titulo pro emptore ab alio. **C** Receptio facta pro litis estimatione in quo su similis emptioni. Receptiens litis estimationem an z qñ tenetur de euictione. Receptiens litis estimationẽ tenet cauere de euictio ne in illis casibus in quibus de euictione tenetur. **C** Itis estimatio. Scipiam sum. quo est similis. dicit glo. sicut per emptionẽ quis efficitur dñs si res traditur vel transfertur pub liciana z vsucapiedĩ cõditio. ita soluendo litis esti mationẽ. vt in glo. qd intellige si actor scit soluẽtẽ possidere. vt no. s. de rei ve. l. eius rei. finaũt ignora bat. tũc q. re? est in dolo fallẽ do actorẽ posset actor cũ cognouerit rã vendicare si esset parat? restituere estimationẽ. vt. l. ei qui in fi. j. de fur. Sed si verere? nõ possidebat tũc in dubio videt sibi cõcedi licẽtia vt rem adipiscatur a quocũq. possidẽtore. vt no. s. de de rei vend. l. hec si res. qua adeptã habebit dñum vel publicianã vt dictu est. Predicta vera nisi in iustitã possessionis rei esset cũ dolo q. surripuit tunc nõ vñ cõcedi licẽtia adipiscẽdi nisi expresse esset dictu. et ideo cũ ad eũ peruenit dñs possit vendicare. vt. d. l. ei qui in fi. j. de fur. Predicta vera si est litis estima tio. secus si esset transactio. vt. s. e. l. j. dixi. **C** Se cũ do quero an ille qui recipit litis estimationem te neatur de euictione. Glo. ff. hic q. sic. contrarium te net. j. quib. ex cau. in posses. eatur. l. fina. Dy. in c. pro possessore. in ij. q. de re. iur. in. vj. tenet indistincte qd de euictione tenetur quia similis est emptioni. vt l. si propter res. s. re. amota. z ibi domi. Jacob. but. dicit quod h. c. licet equipararetur venditio. tamen

in l. eius rei. s. de rei vend. equiparatur transactio i ni qua non venit euictio. vt. l. si pro fundo. C. de trãf. actio. z ideo dicit ipse. aut ille qui soluit litis estima tionem possidebat actorẽ scienter et videtur veditio q. sua sponte dimittit rem. vt. l. si ppter res et qd. s. dixi. Aut non possidet vel possidet actorẽ ignorantẽ tunc tenetur de euictione quasi trãfactio: cũ inui tus dimiserit. vt. d. l. hec si res. nisi re? habuerit cau sam ab actorẽ. vt. l. si donate. s. de dona. inter vir. et vro. ita audiui eum dicentem licet nõ per omnia sic scripsi in l. si culpa. de rei vend. sed predicta nõ pla cẽt: q. in d. l. hec si res. ponit transactio impropue et large. vt dixi. s. e. l. j. et ibi not. pterea si tenetur de euictione ergo tenetur si possessor ageret et vincere tur. vt. l. euicta. §. j. s. de euic. sed ego video q. ille qui recipit litis estimationem nõ teneatur cedere actio nem soluẽti. et sic potest pati ipsum vendicantẽ suc cumbere. vt dixi. j. de re iudi. l. in depositi. ergo pa tet q. de euictione nõ tenetur simpliciter. Quare sic dico aut res erat dubia vtrũ ad actorẽ pertineret. s. ideo recipit litis estimationẽ vt cedat si quid iuris competeret in re. vt dixi. s. eod. l. j. tunc de euictione non tenetur quia venditio sic facta non tenetur. vt. l. quod si in venditione. s. de herẽ. vendi. si vero certum erat rem ad actorẽ pertinere: vel q. iudi catum. vel q. reus non poterat questione domini ei referre q. res erat ei deposita vel cõmodata: tunc fa cit emptionem vt hic. et. l. si vt certo. ij. responso. s. cõmo. cum simi. et tunc in omnibus casibus in qui bus in soluẽtem transit ius sine cessione. quod dixi s. e. l. j. Item in omnibus casibus in quibus tenetur cedere actionẽ. quos dicam in l. in depositi. j. de re iudi. in illis tenetur de euictione. als secus per ratio nem predictam. **C** Tertio quero an teneat de eu ictione cauere. Glo. hic q. non. Dy. in c. pro possessore. in. ij. q. distinguit. aut possessor habuit causam ab actorẽ: aut non vt. l. si donate. s. de donationibus in ter virũ et vro. tu dic q. tenetur cauere in illis casibus in quibus de euictione tenetur. alias fecit. vt. s. de euictio. l. si res. z l. in creditore. z de iudic. l. in om nibus bonẽfidei. tangam in d. l. in depositi. **C** Altẽ mo gl. oppo. de l. mancipia. in fi. C. de ser. fugi. Sol. ibi soluit penam. hic litis estimationem. **C** Emptor qui emit rem alienã ignoãter a vẽdẽ te: quicquid iuris habebat qñ possit vsucapere. **C** Emptor fundi. Ista. l. habz tres casus in glo. et hoc sit pro summario. **C** Oppo. de l. si ita scriptu. s. de leg. j. glo nõ sol uit. Sol. hic non potest apparere quid sit exiguũ ibi sic. Dicit Dy. hic requirit bona fides q. propter sciẽtã partis esset in toto fundo. ibi bona fides nõ requiritur. sed ponere vedito: sciẽs vendidit ignoãt. et dicit vẽdo quicquid iuris ha beo: an procedat vsucapio. vñ q. non per l. locus. s. de acqui. pos. sed venditio vñ procedit. per l. q. si nulla. s. de herẽ. vendi. imo est. l. quod si in venditio ne. Alij dicunt q. procedit vsucapio per l. qui cum. §. j. j. eo. sed nil facit q. ibi erat certum quid erat alie num. hic vero incertum. et resposio quam facit ad l. locus. non est bona. q. est contra illum tex. sed mihi

et ven. §. nunc dicendum el. ij. ver. sed pone statutu. Item adde casum singularem in quo estimatio nõ habet vim venditionis in l. si creditor qui rem in pñ cipio. ff. de pigno. act. z ibi vide Bal. in lec. antiqua. et Pau. de castr. ibi et ad de dom. Anto. in c. consti. de in inte. resti. vbi idem ste ner. adde quod sta tutum lo quens in venditioe non habet locum in adiudi. fa cit quod voluit Ro manj. cõsi. cõij. quod si ex for ma statu ti vicinus volens vẽdere tenea tur denun tiare cons orti. quod si vigore laudi vici nus fuerit condẽna tus vende re qd non teneat de nuntiare. **C** Sum mario. si quis est in bonafide partim: et partim in malafide an vsuca piat et ita habetur in hoc textu cum alle. not. Bald. in l. super longi. in. iij. col. C. de prescri. lon. tempo. facit quod no. Bar. in l. si fundum. §. si s. de acqui. pos. **C** Alij dicunt. Adde que not. Barto. in lege. ij. §. j. de acqui. pos. **C** Non est bona. et vide no. per Bart. in l. si sic. §. si mihi de lega. j. et per hec dicta limitantur no. p. Dy. et Bart. ibi et dicit Pau. de castr. in d. l. si sic. quod licet vendam quicquid iuris habeo. in re si tamen tu possidisti totã rem licet nõ vendiderim nisi qd ha bebam. et sic in toto fundo non habeat titulum si to tus non erat venditus. z sic non possit longo tempo re totã possidere. tamen pscriptibere posse debet non gissimo tẽpore cũ in illa non requiratur tu. tu notabi lius colligeveritatem ex his dicitis per Bar. de que p. au. mentionem non facit ad de tu notabilissime q. voluit p. de ancha. cõsi. cõij. **C** Item. Surtum fa ctu a domi no in usucapibile re non facit. h. d. quod plene dic vt. l. seq. §. si rem. s. ti. ij. **C** Si cu pro he rede. Aut ab alio ro gat precario qd possidet incipit possidere ex noua causa et desistit ex antiqua. h. d. Ratio quia ille cause nõ cõpatiuntur. cetera dic vt dixi. s. de acqui. pos. l. in terdum in pun. et quod hic sequitur. vide per te. **C** Si fundum. Ad vsucapionẽ sufficit sola ciuilis. h. d. p.icipiu a dixi in §. ex contrario. l. iij. de acquiren. pos. **C** In parte addita fundo noua em ptione noua pscriptio op? est. h. d. Oppo. s. eo. l. ij. §. sed si fundum. So. ibi fuit vna acquisitio. hic plures.

Ca. fi. adde qd no. Bal. in. l. ij. C. ne de statu defu.
En distingue. adde qd no. Bar. in. l. non solu.
not. maxime per glo. in. l. si rem quam mihi.
de euc. r. quod not. Barto. in. l. aut qui aliter in fine
p. i. qd vt aut clam: r. qd not. Bart. in. l. celsus. in. v. colu. s. de vsuc. et Bal. in l. super lon gi. in. fin. ij. colum. de 2 prescri. lo. temp. et Bart. in. l. naturalit. s. de vsuc. in. ij. colu. per 3mo. an. in. c. fin. de prescri. Quero. Aude bal. in. l. here ditatis. C. in. quibus causis lon gi tempo. prescri. ces. Quod vulgo. dy. dicebat istum tex. no esse ali- bi vt refert Bald. in. l. licet. C. de acqui. pos. ipse alle- gat alium.

hoc titulo
Uscapere p herede qd qd possit remissive ad gl.
Uscapiant pro herede extranei r non sui.
Pro herede vsucapitit singulares res iure seruitu-
tis r prescribunt no hereditas nec res incorporales.
Roberede
Quero qualr sumat in hoc tit.
p hf de. r dicit gl. q sumit vno mo.
quos qd est heres vere r tuc loquitur
iste ti. quos putatur r hoc mo sumit
l. p hf de. s. de pe. he. ita dicit gl. rubice.
dicit gl. q putatur pot sumi duobus modis vno mo
q iusto errore sit duct: r tuc quo ad istu tit. sufficit.
vt. l. no solu. s. j. s. tit. iij. sed in. l. p herede. s. de per.
her. siue iusto errore siue iniusto assumit.
Quero quid si putat eu viuū q est mortuus. dic vt in glossa.
Quero qd est ille q vsucapit p herede. r Mar.
dicebat q heres re qua defuncti no pot vsucapere
ppter mala fide ex sua psona pot. sed gl. repheh-
dit eu in. l. i. C. eo. r. l. pponius. s. cu qd s. de acquir.
pos. r. l. an vituū. j. de diuer. r tempo. prescri. r breuiter
in glo. enumeratur casus in quib: p herede qd pot
vsucapere. r dic vt in glo.
Quero qd prescribat ti. p herede an here
ditas tota vel res pncularis. r gl. dicit q hereditas
no. qd est ius vt. l. i. in. l. i. sed de verb. sig. r incorporales.
res non prescribuntur. vt. l. seruus. s. incorporales. s.
de acqui. rer. do. sed singule res vsucapuntur. Item
iura r seruittutes etiā prescribuntur. r vide istā glof.
que optime loquitur r tene menti.
Di legatorum.
Quo bulgo. Per huc. s. dicit.
quidā colonū pos-
sideret sed dicit contra. l. non solu. s. j.
de vsuca. r hoc qd dicit naturalis intellige de deten-
tatione.
Itē ibi civilis r. per hoc dicit dy. duas
possessiones esse. sed dic vt dicit. s. de acquir. pos. l. j.
in. ij. questione principali.
Quando existētia sui heredis operatur cum
is habeat coheredem.
filium quoqz. Prmo quero de ratiōe
huius. s. Et ratio est col-
ligenda ex isto tex. r ex continuatione precedentiu.
dictum est supra q nemo potest sibi mutare causāz
domini. subicit filiu quoqz. r sic exemplificat. ideo
adde ad text. ibi vno patre sūbaudi. nec sibi potest
mutare cam possessōis dicendo se de nouo herede
patris. hoc est diuū r possessorem. qz ante erat. vt. l.
in suis. de liber. r posthu. fm Jac. de aret.
Quero. j.
pro suo. l. pe. s. pe. Bñ. vt ibi videbitis qz ibi. sicut ab
herede confirmata.
Seco oppo. j. tit. l. j. in. ij. glof.
que est hic ponit multa verba p solu. r ibi. in. l. j. s. j.
examinabo. j. tit. p. r. C. Aeno r oppo. extra glo. dr
hic q estimabat naturalem possessionē peres eum
fuisse. Contra quia filius fm ista tpa nec civiliter nec
naturaliter possidet. vt. l. possessio. s. j. s. de acquirē.
pos. solu. quodāmodo b possidere filius r quodam
modo b filius dicit. vt. l. in suis. ff. de lib. r posthu. no
tū proprie possidet. vt. l. possessio. s. j. C. Aeno ad

ver. cui sequens est vt filio r. Contra q existētia sui a
heredis nihil operat qñ sibi datus est coheres. vt. l.
apud iulia. s. j. s. ad tre. si ergo cū dar? est sibi cohe b
res habeat vt extraneus vt q possit pro herede vsu-
capere. Huius contrarij timore dicit quidam q pro
parte coheredis no pot vsucapere. p suo sic: et vide
istā gl. q incipit coheredu. sed p suo sic. r. q dicit q
nec etiā pro sua vsucapit per herede. in. l. i. in. l. i. C. e. Sed
quasi r idem? ad opi. q existētia sui heredis nihil
operat cū qd habeat coherede. Bñ. tuc non operat
existētia sui heredis in his q ex testō depēdet. sed
in his q extra testm veniūt sic. vt. C. de iure delib. l. si
fratris. et dixi. s. de vul. et pupil. l. si filio q patri. Vel
dic q existētia sui heredis nil opat si no adit vel no
imiscet s; si imiscet opat nec pcedit vsucapio cū alie
na iactura vt vsucapit per herede. in. l. i. in. l. i. s. j. s. fur.
Quid si fuit filio emancipatus. quidā dicit idē et
sic faciūt hic loqui. r assignat rōnē vt in gl. que vera
non est. vt. l. no solum. s. j. s. de vsucapio. et. l. cū he-
res. quam glo. alle. nil facit.
Veriqz putatio iusto errore. vt
l. no solu. s. j. s. de vsuca. alias secus. fa-
cit quod not. s. de acqui. pos. l. interdu.
s. j. in. prin.
Heres indignus quod vsucapit.
Onstat. Glo. dicit q qui est he-
res tñ si est indign? no
vsucapit p herede. sed no credo istam
glo. verū dicere q heres est nec pot ei
pnuatus opponere q sit indign?. vt. l.
is cosequenter. s. j. s. fa. er. et ibi no. glo. Pone ergo
in eo qui nullo modo est capax. vt in dānato in me-
tallū et heretico. de quibus dicitur. in. s. legari. inst.
delega. Sed quid si iusto errore credit se capace.
dic vt. j. pro lega. l. nemo.
Pro donato. Rubrica.
Pro donato.
So. non sufficit falsa opi. friuola:
sed iusta sic vt. l. ij. supra de solu.
C. opp. de. l. in edibus. s. de do.
Solu. vt in glo.
Donatio facta a patre fi-
lio in potestate confirmatur morte patris. tamē qz
proprie non est donatio sed magis legatum vsuca-
pitar quasi pro legato r non pro donato.
Donatio facta filio ob benemerita q statim valet si
merita precesserint fm ius aut.
Uscapio in re donata se quando procedat.
Assertio pris asserētis se donare filio ppter bñme-
rita no pbat. sed q merita precesserint debet pbari.
Sipater filio. C. iste est difficilis. s. op-
po. q vsucapitur pro do-
nato q donatio facta a patre filio morte pfirmat.
vt. l. ij. C. de inoffi. dona. r. l. dona. C. de dona. intervi-
rū r vrore. Huius contrarij timore hic. s. habet duas
lectu. principales vna q no donauit simpliciter sed
cōcessit in peculiu: tuc non confirmatur morte. vt. C.
fa. erci. l. certū. r ista est clara r vera. Sed qm ad

dicunt idem adde Bart. in repetitione. l. in suis
in. vij. oppo. de libe. r posthumis.
Morte confirmatur. vide hic late quando dona-
tur filio quomodo. confirmatur donatio morte pa-
tris donantis. r vide quia nec donatio causa mortis
per talem
confirmatio-
nem no
est vera do-
natio. ideo
no eget in-
firmatioe.
nec etiam
requiritur
aditio he-
reditatis
fm Ange.
et glof. ibi
in. l. pen. s.
final. s. tit.
j. r Barro.
j. prior. et
vide Bal.
in. l. filio. C.
fam. erci.
r in. l. ij. de
inoffi. do-
natio. et
Bal. etiaz
C. eod. l. r-
ritam vbi
omnino vi-
de r an pos-
sit reuoca-
ri. vide q
dixi post
Bartol. in
l. frater a
fratre. in
vit. colum.
de condit.
indebi. et
de insinua-
tione ad de
Baldū. in
autenti. ex
testamen-
to. in. ij. co-
lum. C. de
colla. text.
in. l. antepe. C. de dona. inter vi. vtrum autem dona-
tio facta per patrem filio de re aliena confirmetur
morte. Bald. quod sic in. l. fina. C. eodem. r ibi Bal.
refert Bar. hic tenere quod ista donatio confirma-
ta morte non trahetur retro etiam quo ad fruct? in
re aliena cuius contrarium tenet ibi Bald. sed ego
non reperio Bar. hoc tenere hic nec alibi.
Sed magis legatum. vide que dixi. s. eadem. l.
in. prin. post Bar. r Bal. in. l. i. C. eo. r Bar. in. l. i. se-
quens questio. de leg. in. r Bal. in. auten. ex testamē-
to. in. ij. columna. de colla. r. l. filie. in. ij. colum. C. fa-
milie ericiunde.

Quobus temporibus. in usufructu pro emptore requiritur bona fides duobus temporalibus. adde l. si existimas. s. pro socio. z Bal. in l. super longi. in prima col. de prescri. lon. temp.

Pro suo possidetur. z vide Baldi in l. ij. in. vlt. questio. C. de ser. vbi dicit quod possidens in dubio presumitur possidere pro suo in corporalibus. i. in incorporalibus. i. in incorporeis. i. in incorporeis. i. in incorporeis.

De ser. vbi dicit quod possidens in dubio presumitur possidere pro suo in corporalibus. i. in incorporalibus. i. in incorporeis. i. in incorporeis. i. in incorporeis. i. in incorporeis.

Actio communi diuidendo non prescribitur minori tempore. xxx. an. etiam in consequentiam. Diuisio pro usufructu per possessiones fundorum diuisim longo tempore facta. Statutum quod diuisio peti possit non obstante cursu alicuius temporis intelligitur durante communi.

De filio. Etiam rescripta vel usufructa in iudicium diuisorium non veniunt. h. d. Et sic no. quod per quadam consequentiam prescribitur eadem diuisio minori tempore. xxx. an. ut gl. dicit. Quero quid si accipiens sciebat res esse coes. Bideo si vellet aliter legare esse prescriptum rei non posset propter scientiam rei aliene. sed si vellet aliter legare diuisionem z pbare per prescriptionem: quia vnus fundus possidisti pro solido: ego alius longo tempore tunc diuisio presumitur. ut no. C. coi. diu. l. pe. Id est si idem fundus esset pro diuiso possessus. quod satis placet. Ultimo ex hac l. no. quod si statutum dicit quod diuisio possit peti non obstante cursu alicuius temporis quod debet intelligi durante

Et testis probat. No. de teste dicente quod possedit pro suo z tanquam suo sed quid si diceret tenuit z possedit pro suo z tanquam suo. vide gl. in l. si quis intentione. de iud. z ista adde no. in l. quidam in suo. de condi. insti. z Bar. hic sequitur Ange. dicens quod requiritur quod ipsi deducant aliquem titulum verum vel putatum z ego addo Imo. in. c. illud. in. fi. de presumptionibus. z idem tenet hic raphael. z dominus de rot. sua decis. cccxxv. et Bal. in additi. spec. in titu. de deposito. s. primo. in versicu. pone in rei vendi. et quod not. Ange. et Imo. in l. filiofam. s. diu. de legatis primo. et dominus Antonius in capitulo cum ad sedem. de restitutione spoliatorum dum querit an ex possessione presumatur dominus.

communione. secus si prescriptum est dominus alicuius rei.

Pro suo. Rubrica.

Circa hanc rubricam glossa dicit aliqua que ex mutabo infra l. prima.

Partus ancille conceptus tempore emptionis prescribitur titulo pro emptore. alio pro suo. Titulus pro suo qualiter intelligatur z quot modis accipiatur. Practica articulandi z probandi in hoc titulo.

De suo. Pro suo possidet qui quibus de iure gentium dnum querit. Item quocumque titulo possidet. Item quibus bet dms. h. d. cu. l. seq. C. p. q. ver. sed si res sit superflua. Sol. repetit idem ut aliqd addat. C. p. ad. l. ij. hic dicit quod nata ex reb. alieno noie possessio. Contra quia tunc habeo scientiam rei aliene. ergo. ut. l. iust. s. z si possessio. nis. s. de vsuca. Sol. huius contrarij timore gl. exponit ut habes in ea et bene tñ plenius dic alieno noie. i. aliena appellatione hoc est titulo speciali non titulo pro suo gñali. fm Jac. de are. C. p. q. partus z fructus vsucapiant titulo speciali quo habetur ancilla vel fundus. ut. l. i. s. fructus. j. de his q in frau. cre. z s. de leg. ij. l. si qd ex paphila. z l. non quocumq. s. iul. de leg. s. z de act. emp. l. iul. s. si fructus. Sol. si partus erat conceptus tempore emptionis eo. ti. prescribet in contrarijs si post tit. pro suo. ut hic. C. s. d. hoc op. s. de euc. l. si pregnans. vbi z tunc partus conceptus non est emptus. Sol. non est vere emptus z ideo actio ex stipulatu denegat. sed rei empte accedit. id actio ex empto hz locu. ut. l. vedito. eo. ti. et titulo. pro emptore et vsucapit. ut. l. eu. q. edes. s. de vsuca. C. ite opp. q. partus postea editur eo. ti. vsucapit. ut. l. no. solu. in prin. s. de vsuca. z de publi. l. si ego. s. partus. Solu. quod ibi dicitur ex eadem causa: intelligo remota: quia emptio fuit causa quare partus post editum vsucapit pro suo non autem eadem causa. i. eo. ti. s. put. refertur ad partum tunc conceptum stat. ppue. C. ite op. q. actio ex empto hz locum etiam euicto partu post conceptu. ut d. l. vedito. ergo eadem ratione titulus pro emptore. Sol. actio ex empto datur quod interest mea rei venditam alienam non fuisse. Interest autem propter partum: z sic interesse de partu venit consequenter. non quia partus emptus nec tanquam accedens rei empte: sed quia res empti fuit aliena. sed vsucapit. tit. pro emptore non possumus dicere: quia non est emptus: sed tit. pro suo occasione emptionis. C. Quero qualiter intelligatur tit. pro suo z quot modis accipiatur. tit. pro suo. Hndet gloss. tribus modis. sed tertio modo non est tit. vsucapionem parans. ut in gloss. quod no. sic ergo qui libet dominus z etiam malefidei possessor qui possidet ut dms conuertendo fructus in utilitatem suam possidet pro suo z sic aduocatus facit positionem quod talis possedit pro se et pro suo tempore tanto. et testis pbat z assignat rationes quod vidit eum possidere ut dms z fructus recolligere pro p dicit non est tit. pbatus vsucapionem parans. sed est pbatum quod non possidet pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Pro suo possidet qui quibus de iure gentium dnum querit. Item quocumque titulo possidet. Item quibus bet dms. h. d. cu. l. seq. C. p. q. ver. sed si res sit superflua. Sol. repetit idem ut aliqd addat. C. p. ad. l. ij. hic dicit quod nata ex reb. alieno noie possessio. Contra quia tunc habeo scientiam rei aliene. ergo. ut. l. iust. s. z si possessio. nis. s. de vsuca. Sol. huius contrarij timore gl. exponit ut habes in ea et bene tñ plenius dic alieno noie. i. aliena appellatione hoc est titulo speciali non titulo pro suo gñali. fm Jac. de are. C. p. q. partus z fructus vsucapiant titulo speciali quo habetur ancilla vel fundus. ut. l. i. s. fructus. j. de his q in frau. cre. z s. de leg. ij. l. si qd ex paphila. z l. non quocumq. s. iul. de leg. s. z de act. emp. l. iul. s. si fructus. Sol. si partus erat conceptus tempore emptionis eo. ti. prescribet in contrarijs si post tit. pro suo. ut hic. C. s. d. hoc op. s. de euc. l. si pregnans. vbi z tunc partus conceptus non est emptus. Sol. non est vere emptus z ideo actio ex stipulatu denegat. sed rei empte accedit. id actio ex empto hz locu. ut. l. vedito. eo. ti. et titulo. pro emptore et vsucapit. ut. l. eu. q. edes. s. de vsuca. C. ite opp. q. partus postea editur eo. ti. vsucapit. ut. l. no. solu. in prin. s. de vsuca. z de publi. l. si ego. s. partus. Solu. quod ibi dicitur ex eadem causa: intelligo remota: quia emptio fuit causa quare partus post editum vsucapit pro suo non autem eadem causa. i. eo. ti. s. put. refertur ad partum tunc conceptum stat. ppue. C. ite op. q. actio ex empto hz locum etiam euicto partu post conceptu. ut d. l. vedito. ergo eadem ratione titulus pro emptore. Sol. actio ex empto datur quod interest mea rei venditam alienam non fuisse. Interest autem propter partum: z sic interesse de partu venit consequenter. non quia partus emptus nec tanquam accedens rei empte: sed quia res empti fuit aliena. sed vsucapit. tit. pro emptore non possumus dicere: quia non est emptus: sed tit. pro suo occasione emptionis. C. Quero qualiter intelligatur tit. pro suo z quot modis accipiatur. tit. pro suo. Hndet gloss. tribus modis. sed tertio modo non est tit. vsucapionem parans. ut in gloss. quod no. sic ergo qui libet dominus z etiam malefidei possessor qui possidet ut dms conuertendo fructus in utilitatem suam possidet pro suo z sic aduocatus facit positionem quod talis possedit pro se et pro suo tempore tanto. et testis pbat z assignat rationes quod vidit eum possidere ut dms z fructus recolligere pro p dicit non est tit. pbatus vsucapionem parans. sed est pbatum quod non possidet pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Pro suo possidet qui quibus de iure gentium dnum querit. Item quocumque titulo possidet. Item quibus bet dms. h. d. cu. l. seq. C. p. q. ver. sed si res sit superflua. Sol. repetit idem ut aliqd addat. C. p. ad. l. ij. hic dicit quod nata ex reb. alieno noie possessio. Contra quia tunc habeo scientiam rei aliene. ergo. ut. l. iust. s. z si possessio. nis. s. de vsuca. Sol. huius contrarij timore gl. exponit ut habes in ea et bene tñ plenius dic alieno noie. i. aliena appellatione hoc est titulo speciali non titulo pro suo gñali. fm Jac. de are. C. p. q. partus z fructus vsucapiant titulo speciali quo habetur ancilla vel fundus. ut. l. i. s. fructus. j. de his q in frau. cre. z s. de leg. ij. l. si qd ex paphila. z l. non quocumq. s. iul. de leg. s. z de act. emp. l. iul. s. si fructus. Sol. si partus erat conceptus tempore emptionis eo. ti. prescribet in contrarijs si post tit. pro suo. ut hic. C. s. d. hoc op. s. de euc. l. si pregnans. vbi z tunc partus conceptus non est emptus. Sol. non est vere emptus z ideo actio ex stipulatu denegat. sed rei empte accedit. id actio ex empto hz locu. ut. l. vedito. eo. ti. et titulo. pro emptore et vsucapit. ut. l. eu. q. edes. s. de vsuca. C. ite opp. q. partus postea editur eo. ti. vsucapit. ut. l. no. solu. in prin. s. de vsuca. z de publi. l. si ego. s. partus. Solu. quod ibi dicitur ex eadem causa: intelligo remota: quia emptio fuit causa quare partus post editum vsucapit pro suo non autem eadem causa. i. eo. ti. s. put. refertur ad partum tunc conceptum stat. ppue. C. ite op. q. actio ex empto hz locum etiam euicto partu post conceptu. ut d. l. vedito. ergo eadem ratione titulus pro emptore. Sol. actio ex empto datur quod interest mea rei venditam alienam non fuisse. Interest autem propter partum: z sic interesse de partu venit consequenter. non quia partus emptus nec tanquam accedens rei empte: sed quia res empti fuit aliena. sed vsucapit. tit. pro emptore non possumus dicere: quia non est emptus: sed tit. pro suo occasione emptionis. C. Quero qualiter intelligatur tit. pro suo z quot modis accipiatur. tit. pro suo. Hndet gloss. tribus modis. sed tertio modo non est tit. vsucapionem parans. ut in gloss. quod no. sic ergo qui libet dominus z etiam malefidei possessor qui possidet ut dms conuertendo fructus in utilitatem suam possidet pro suo z sic aduocatus facit positionem quod talis possedit pro se et pro suo tempore tanto. et testis pbat z assignat rationes quod vidit eum possidere ut dms z fructus recolligere pro p dicit non est tit. pbatus vsucapionem parans. sed est pbatum quod non possidet pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Pro suo possidet qui quibus de iure gentium dnum querit. Item quocumque titulo possidet. Item quibus bet dms. h. d. cu. l. seq. C. p. q. ver. sed si res sit superflua. Sol. repetit idem ut aliqd addat. C. p. ad. l. ij. hic dicit quod nata ex reb. alieno noie possessio. Contra quia tunc habeo scientiam rei aliene. ergo. ut. l. iust. s. z si possessio. nis. s. de vsuca. Sol. huius contrarij timore gl. exponit ut habes in ea et bene tñ plenius dic alieno noie. i. aliena appellatione hoc est titulo speciali non titulo pro suo gñali. fm Jac. de are. C. p. q. partus z fructus vsucapiant titulo speciali quo habetur ancilla vel fundus. ut. l. i. s. fructus. j. de his q in frau. cre. z s. de leg. ij. l. si qd ex paphila. z l. non quocumq. s. iul. de leg. s. z de act. emp. l. iul. s. si fructus. Sol. si partus erat conceptus tempore emptionis eo. ti. prescribet in contrarijs si post tit. pro suo. ut hic. C. s. d. hoc op. s. de euc. l. si pregnans. vbi z tunc partus conceptus non est emptus. Sol. non est vere emptus z ideo actio ex stipulatu denegat. sed rei empte accedit. id actio ex empto hz locu. ut. l. vedito. eo. ti. et titulo. pro emptore et vsucapit. ut. l. eu. q. edes. s. de vsuca. C. ite opp. q. partus postea editur eo. ti. vsucapit. ut. l. no. solu. in prin. s. de vsuca. z de publi. l. si ego. s. partus. Solu. quod ibi dicitur ex eadem causa: intelligo remota: quia emptio fuit causa quare partus post editum vsucapit pro suo non autem eadem causa. i. eo. ti. s. put. refertur ad partum tunc conceptum stat. ppue. C. ite op. q. actio ex empto hz locum etiam euicto partu post conceptu. ut d. l. vedito. ergo eadem ratione titulus pro emptore. Sol. actio ex empto datur quod interest mea rei venditam alienam non fuisse. Interest autem propter partum: z sic interesse de partu venit consequenter. non quia partus emptus nec tanquam accedens rei empte: sed quia res empti fuit aliena. sed vsucapit. tit. pro emptore non possumus dicere: quia non est emptus: sed tit. pro suo occasione emptionis. C. Quero qualiter intelligatur tit. pro suo z quot modis accipiatur. tit. pro suo. Hndet gloss. tribus modis. sed tertio modo non est tit. vsucapionem parans. ut in gloss. quod no. sic ergo qui libet dominus z etiam malefidei possessor qui possidet ut dms conuertendo fructus in utilitatem suam possidet pro suo z sic aduocatus facit positionem quod talis possedit pro se et pro suo tempore tanto. et testis pbat z assignat rationes quod vidit eum possidere ut dms z fructus recolligere pro p dicit non est tit. pbatus vsucapionem parans. sed est pbatum quod non possidet pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Pro suo possidet qui quibus de iure gentium dnum querit. Item quocumque titulo possidet. Item quibus bet dms. h. d. cu. l. seq. C. p. q. ver. sed si res sit superflua. Sol. repetit idem ut aliqd addat. C. p. ad. l. ij. hic dicit quod nata ex reb. alieno noie possessio. Contra quia tunc habeo scientiam rei aliene. ergo. ut. l. iust. s. z si possessio. nis. s. de vsuca. Sol. huius contrarij timore gl. exponit ut habes in ea et bene tñ plenius dic alieno noie. i. aliena appellatione hoc est titulo speciali non titulo pro suo gñali. fm Jac. de are. C. p. q. partus z fructus vsucapiant titulo speciali quo habetur ancilla vel fundus. ut. l. i. s. fructus. j. de his q in frau. cre. z s. de leg. ij. l. si qd ex paphila. z l. non quocumq. s. iul. de leg. s. z de act. emp. l. iul. s. si fructus. Sol. si partus erat conceptus tempore emptionis eo. ti. prescribet in contrarijs si post tit. pro suo. ut hic. C. s. d. hoc op. s. de euc. l. si pregnans. vbi z tunc partus conceptus non est emptus. Sol. non est vere emptus z ideo actio ex stipulatu denegat. sed rei empte accedit. id actio ex empto hz locu. ut. l. vedito. eo. ti. et titulo. pro emptore et vsucapit. ut. l. eu. q. edes. s. de vsuca. C. ite opp. q. partus postea editur eo. ti. vsucapit. ut. l. no. solu. in prin. s. de vsuca. z de publi. l. si ego. s. partus. Solu. quod ibi dicitur ex eadem causa: intelligo remota: quia emptio fuit causa quare partus post editum vsucapit pro suo non autem eadem causa. i. eo. ti. s. put. refertur ad partum tunc conceptum stat. ppue. C. ite op. q. actio ex empto hz locum etiam euicto partu post conceptu. ut d. l. vedito. ergo eadem ratione titulus pro emptore. Sol. actio ex empto datur quod interest mea rei venditam alienam non fuisse. Interest autem propter partum: z sic interesse de partu venit consequenter. non quia partus emptus nec tanquam accedens rei empte: sed quia res empti fuit aliena. sed vsucapit. tit. pro emptore non possumus dicere: quia non est emptus: sed tit. pro suo occasione emptionis. C. Quero qualiter intelligatur tit. pro suo z quot modis accipiatur. tit. pro suo. Hndet gloss. tribus modis. sed tertio modo non est tit. vsucapionem parans. ut in gloss. quod no. sic ergo qui libet dominus z etiam malefidei possessor qui possidet ut dms conuertendo fructus in utilitatem suam possidet pro suo z sic aduocatus facit positionem quod talis possedit pro se et pro suo tempore tanto. et testis pbat z assignat rationes quod vidit eum possidere ut dms z fructus recolligere pro p dicit non est tit. pbatus vsucapionem parans. sed est pbatum quod non possidet pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Pro alieno seu alteri nomine. ut conductor vel a similes. et. l. seq. vide per te.

Due qualitates contrarie quod non possint esse in eodem subiecto.

Usucapio fructuum perceptorum ex re immobili an impediatur si superuenit scientia rei aliene quod non.

Denuntiatio fienda alicui dicitur posse fieri quando est in eodem territorio.

ancillam. Ista est bona lex nem quam in multis gl. habetis non tñ in ter. alibi. C. No. q. due qualitates contrarie non possunt esse in eodem subiecto.

ibi dicitur neque idem pro suo. et clā possidere potest. C. p. de. l. iust. s. z si possessio. s. de vsuca. Sol. ibi superuenit scientia rei aliene simpliciter que non nocet. hic superuenit rei aliene. i. furtive. z sic cũ illo modo habes plenā distinctionē. C. p. de. l. clā possidere. in prin. s. de acqui. pos. z. l. si de eo. s. ferui. e. ti. So. illud est verū nisi superueniat scientia rei aliene in initio furtiuitatis. C. p. de vsuca. trāfor. l. i. Sol. respicitur initium possessionis ut ibi: nisi superueniat scientia rei aliene z furtiue: hic hoc aut intel lige si superueniat rei furtive z eius a quo sit surrepta. si em ignoro dñm rei non interpellatur vsucapio. ut hic expresse dicitur in ter. C. Quero quid si superueniat scientia rei aliene z vi possessio loquor de re immobilis an impediatur vsucapio fructuum. Credo quod non quia res immobilis non potest celari. Unde est quod impuretur dño cur possessione non perquirat z ab eo non vendicat. ut. C. qñ z qui. quar. pars. de. l. i. L. i. ergo non sit eadem ratio que in re mobili ista lex non habet ne locū. ergo remanet regula ut initium spectetur. z sic potest intelligi. l. clam. in prin. s. de acqui. pos. et fm hoc quod dixi in vitio furtiuitatis. Item si superueniat scientia alterius vitij realis circa rem mobilē eadē ratione secus si circa rem immobilem. C. Quero dicitur hic si non potuit denuntiare: qualiter hoc constabit. Respondeo hic denuntiare intelligo si est in eodem territorio ita quod de facili fieri possit. naz cum querere extra territorium absurdum est. ut in autē. de fideiuf. s. j. col. vj.

Si pater. C. p. herede. l. nihil. z. l. ij. i. fi. pro herede non habet locū ut in contrarijs. sed pro suo sic ut hic. z sic vbiq. non procedit titulus pro herede hz locum titulus pro suo. Glo. istud reprehendit quia esset imponere legem verbis. Alij dicunt ut gloss. z bene quod titulus pro suo procedit tanquam ex diuisione inter eos approbata postea ratihabitione secuta. ut dicitur in ter. C. p. pro dona. l. i. Sol. eodē modo. scz quod non habet locum pro donato: sed pro suo diuisione ne postea approbata. C. p. q. ex diuisione non queratur titulus. ut. l. cum solus. s. de vsuca. Sol. fa teorū solum in parte que habetur ut aliena habet titulus pro suo ex diuisione: in alia parte erit quasi pro donato vel quasi pro legato. ut dixi. s. p. dona. l. i. s. j. quod pcederet alio instituto herede vniuersali. alias a seipso non possit haberi quasi pro legato. z diuidentur a videri institueri. ut. C. fami. ercif. l. quonies. z. s. de heredi. insti. l. ex facto. z de leg. j. l. quid ergo. la. ij.

Quero quid per Bar. in l. ancille. C. de furtis. Pro herede an titulus pro herede habeat locum in filio. per Bal. in. d. s. si pater. z vide ad istum text. Bal. in. l. fi. C. pro dona. in. j. col. z etiam in. ij. col. ad fi. in. ling. q. qñ pater diuisisset stipulantes pro se z suis heredibus an valeat talis diuisio in vita patris quo ad nepotes. z vide etiā ad istum text. z Bal. in. l. fi. C. p. dona. et in l. sup. l. gi. in. j. col. C. de prescri. lon. et vbi cessat titulus pro here de an locū habeat titulus pro suo Bald. in. l. iudicia. C. de rei ven. dica. C. p. qd ad ista vide de Bald. in. l. in. vlti. col. C. pro dona. C. Ignorā

Ignorantia in facto alieno est tolerabilis: in proprio non. Exceptio prescriptionis quod impediatur ingressum. Qui dicit rem non esse contestandam preterea alicuius exceptionis quod requirit probationem debet offerre se paratum probare incontinenti. Exceptio opposita contra personam iudicis vel actoris ante omnia in initio est examinanda. Dicitur serui vel procuratoris mei vel eius cui successi mihi tribuit iustam causam erroris.

Usucapio. Ista lex in prin. ponit vnā rōnē bonam multū. In scdo rōnē ponit aliā quā habuit in multis locis. Nota quod vsucapio est introducta ut sit litium si. C. ite no. q. in facto alieno est tolerabilis ignorantia. secus in facto proprio. ut. l. qñ. s. ad velle. C. Quero vtrū exceptio prescriptionis impediatur lit. contest. ter. videtur quod non in l. emptor. C. de prescri. long. temp. in

Facto proprio. vide Imo. cōsil. x. z. xxxj. in facto alieno tamen non tolerabilis ignorantia quando factū est in se illicitum ita p̄ano. in. c. si vero. ij. in. iij. notabili. de sentē. excom. z ibi etiam Feli. item fallit nisi factum alienum esset prius discussum. ita Bal. in. l. cum alienam. C. de legi. et imo. in. l. si domus. s. de euictio. s. de lega. j. et vide p̄ano. in. c. ab excom. municato. col. v. de rescrip. et are. consi. cxij. de facto proprio vide exemplum per Alexan. consil. cxvij. et cxvij. volu. ij. vbi dicit de eo qui afferuit quod recepit possessionem suam esse antiquiorem et. iij. col. ij. vol. iij. et vide etiam in facto alieno: Alexan. consil. xvj. colum. iij. volumi. iij. vbi sentit limitationem ad hanc regulam. s. quando factum alienum consisteret in aliquo ad quod de iure ille tenebatur quia tunc est tolerabilis ignorantia.

Quero vtrum et quia in hac questio. sunt varie opi. vide quod dixi in. l. vir bonus. post Barto. in. d. so. et adde Barto. per illum text. in. l. prima. s. fina. s. ad tertul. et in. l. fratris. s. de transac. et Bal. per illu

Quero quid per Bar. in l. ancille. C. de furtis. Pro herede an titulus pro herede habeat locum in filio. per Bal. in. d. s. si pater. z vide ad istum text. Bal. in. l. fi. C. pro dona. in. j. col. z etiam in. ij. col. ad fi. in. ling. q. qñ pater diuisisset stipulantes pro se z suis heredibus an valeat talis diuisio in vita patris quo ad nepotes. z vide etiā ad istum text. z Bal. in. l. fi. C. p. dona. et in l. sup. l. gi. in. j. col. C. de prescri. lon. et vbi cessat titulus pro here de an locū habeat titulus pro suo Bald. in. l. iudicia. C. de rei ven. dica. C. p. qd ad ista vide de Bald. in. l. in. vlti. col. C. pro dona. C. Ignorā

Ignorantia in facto alieno est tolerabilis: in proprio non. Exceptio prescriptionis quod impediatur ingressum. Qui dicit rem non esse contestandam preterea alicuius exceptionis quod requirit probationem debet offerre se paratum probare incontinenti. Exceptio opposita contra personam iudicis vel actoris ante omnia in initio est examinanda. Dicitur serui vel procuratoris mei vel eius cui successi mihi tribuit iustam causam erroris.

Usucapio. Ista lex in prin. ponit vnā rōnē bonam multū. In scdo rōnē ponit aliā quā habuit in multis locis. Nota quod vsucapio est introducta ut sit litium si. C. ite no. q. in facto alieno est tolerabilis ignorantia. secus in facto proprio. ut. l. qñ. s. ad velle. C. Quero vtrū exceptio prescriptionis impediatur lit. contest. ter. videtur quod non in l. emptor. C. de prescri. long. temp. in

Facto proprio. vide Imo. cōsil. x. z. xxxj. in facto alieno tamen non tolerabilis ignorantia quando factū est in se illicitum ita p̄ano. in. c. si vero. ij. in. iij. notabili. de sentē. excom. z ibi etiam Feli. item fallit nisi factum alienum esset prius discussum. ita Bal. in. l. cum alienam. C. de legi. et imo. in. l. si domus. s. de euictio. s. de lega. j. et vide p̄ano. in. c. ab excom. municato. col. v. de rescrip. et are. consi. cxij. de facto proprio vide exemplum per Alexan. consil. cxvij. et cxvij. volu. ij. vbi dicit de eo qui afferuit quod recepit possessionem suam esse antiquiorem et. iij. col. ij. vol. iij. et vide etiam in facto alieno: Alexan. consil. xvj. colum. iij. volumi. iij. vbi sentit limitationem ad hanc regulam. s. quando factum alienum consisteret in aliquo ad quod de iure ille tenebatur quia tunc est tolerabilis ignorantia.

Quero vtrum et quia in hac questio. sunt varie opi. vide quod dixi in. l. vir bonus. post Barto. in. d. so. et adde Barto. per illum text. in. l. prima. s. fina. s. ad tertul. et in. l. fratris. s. de transac. et Bal. per illu

Quero quid per Bar. in l. ancille. C. de furtis. Pro herede an titulus pro herede habeat locum in filio. per Bal. in. d. s. si pater. z vide ad istum text. Bal. in. l. fi. C. pro dona. in. j. col. z etiam in. ij. col. ad fi. in. ling. q. qñ pater diuisisset stipulantes pro se z suis heredibus an valeat talis diuisio in vita patris quo ad nepotes. z vide etiā ad istum text. z Bal. in. l. fi. C. p. dona. et in l. sup. l. gi. in. j. col. C. de prescri. lon. et vbi cessat titulus pro here de an locū habeat titulus pro suo Bald. in. l. iudicia. C. de rei ven. dica. C. p. qd ad ista vide de Bald. in. l. in. vlti. col. C. pro dona. C. Ignorā

Ignorantia in facto alieno est tolerabilis: in proprio non. Exceptio prescriptionis quod impediatur ingressum. Qui dicit rem non esse contestandam preterea alicuius exceptionis quod requirit probationem debet offerre se paratum probare incontinenti. Exceptio opposita contra personam iudicis vel actoris ante omnia in initio est examinanda. Dicitur serui vel procuratoris mei vel eius cui successi mihi tribuit iustam causam erroris.

Usucapio. Ista lex in prin. ponit vnā rōnē bonam multū. In scdo rōnē ponit aliā quā habuit in multis locis. Nota quod vsucapio est introducta ut sit litium si. C. ite no. q. in facto alieno est tolerabilis ignorantia. secus in facto proprio. ut. l. qñ. s. ad velle. C. Quero vtrū exceptio prescriptionis impediatur lit. contest. ter. videtur quod non in l. emptor. C. de prescri. long. temp. in

Facto proprio. vide Imo. cōsil. x. z. xxxj. in facto alieno tamen non tolerabilis ignorantia quando factū est in se illicitum ita p̄ano. in. c. si vero. ij. in. iij. notabili. de sentē. excom. z ibi etiam Feli. item fallit nisi factum alienum esset prius discussum. ita Bal. in. l. cum alienam. C. de legi. et imo. in. l. si domus. s. de euictio. s. de lega. j. et vide p̄ano. in. c. ab excom. municato. col. v. de rescrip. et are. consi. cxij. de facto proprio vide exemplum per Alexan. consil. cxvij. et cxvij. volu. ij. vbi dicit de eo qui afferuit quod recepit possessionem suam esse antiquiorem et. iij. col. ij. vol. iij. et vide etiam in facto alieno: Alexan. consil. xvj. colum. iij. volumi. iij. vbi sentit limitationem ad hanc regulam. s. quando factum alienum consisteret in aliquo ad quod de iure ille tenebatur quia tunc est tolerabilis ignorantia.

Quero vtrum et quia in hac questio. sunt varie opi. vide quod dixi in. l. vir bonus. post Barto. in. d. so. et adde Barto. per illum text. in. l. prima. s. fina. s. ad tertul. et in. l. fratris. s. de transac. et Bal. per illu

Quero quid per Bar. in l. ancille. C. de furtis. Pro herede an titulus pro herede habeat locum in filio. per Bal. in. d. s. si pater. z vide ad istum text. Bal. in. l. fi. C. pro dona. in. j. col. z etiam in. ij. col. ad fi. in. ling. q. qñ pater diuisisset stipulantes pro se z suis heredibus an valeat talis diuisio in vita patris quo ad nepotes. z vide etiā ad istum text. z Bal. in. l. fi. C. p. dona. et in l. sup. l. gi. in. j. col. C. de prescri. lon. et vbi cessat titulus pro here de an locū habeat titulus pro suo Bald. in. l. iudicia. C. de rei ven. dica. C. p. qd ad ista vide de Bald. in. l. in. vlti. col. C. pro dona. C. Ignorā

Ignorantia in facto alieno est tolerabilis: in proprio non. Exceptio prescriptionis quod impediatur ingressum. Qui dicit rem non esse contestandam preterea alicuius exceptionis quod requirit probationem debet offerre se paratum probare incontinenti. Exceptio opposita contra personam iudicis vel actoris ante omnia in initio est examinanda. Dicitur serui vel procuratoris mei vel eius cui successi mihi tribuit iustam causam erroris.

Usucapio. Ista lex in prin. ponit vnā rōnē bonam multū. In scdo rōnē ponit aliā quā habuit in multis locis. Nota quod vsucapio est introducta ut sit litium si. C. ite no. q. in facto alieno est tolerabilis ignorantia. secus in facto proprio. ut. l. qñ. s. ad velle. C. Quero vtrū exceptio prescriptionis impediatur lit. contest. ter. videtur quod non in l. emptor. C. de prescri. long. temp. in

Facto proprio. vide Imo. cōsil. x. z. xxxj. in facto alieno tamen non tolerabilis ignorantia quando factū est in se illicitum ita p̄ano. in. c. si vero. ij. in. iij. notabili. de sentē. excom. z ibi etiam Feli. item fallit nisi factum alienum esset prius discussum. ita Bal. in. l. cum alienam. C. de legi. et imo. in. l. si domus. s. de euictio. s. de lega. j. et vide p̄ano. in. c. ab excom. municato. col. v. de rescrip. et are. consi. cxij. de facto proprio vide exemplum per Alexan. consil. cxvij. et cxvij. volu. ij. vbi dicit de eo qui afferuit quod recepit possessionem suam esse antiquiorem et. iij. col. ij. vol. iij. et vide etiam in facto alieno: Alexan. consil. xvj. colum. iij. volumi. iij. vbi sentit limitationem ad hanc regulam. s. quando factum alienum consisteret in aliquo ad quod de iure ille tenebatur quia tunc est tolerabilis ignorantia.

Quero vtrum et quia in hac questio. sunt varie opi. vide quod dixi in. l. vir bonus. post Barto. in. d. so. et adde Barto. per illum text. in. l. prima. s. fina. s. ad tertul. et in. l. fratris. s. de transac. et Bal. per illu

Quero quid per Bar. in l. ancille. C. de furtis. Pro herede an titulus pro herede habeat locum in filio. per Bal. in. d. s. si pater. z vide ad istum text. Bal. in. l. fi. C. pro dona. in. j. col. z etiam in. ij. col. ad fi. in. ling. q. qñ pater diuisisset stipulantes pro se z suis heredibus an valeat talis diuisio in vita patris quo ad nepotes. z vide etiā ad istum text. z Bal. in. l. fi. C. p. dona. et in l. sup. l. gi. in. j. col. C. de prescri. lon. et vbi cessat titulus pro here de an locū habeat titulus pro suo Bald. in. l. iudicia. C. de rei ven. dica. C. p. qd ad ista vide de Bald. in. l. in. vlti. col. C. pro dona. C. Ignorā

Ignorantia in facto alieno est tolerabilis: in proprio non. Exceptio prescriptionis quod impediatur ingressum. Qui dicit rem non esse contestandam preterea alicuius exceptionis quod requirit probationem debet offerre se paratum probare incontinenti. Exceptio opposita contra personam iudicis vel actoris ante omnia in initio est examinanda. Dicitur serui vel procuratoris mei vel eius cui successi mihi tribuit iustam causam erroris.

Usucapio. Ista lex in prin. ponit vnā rōnē bonam multū. In scdo rōnē ponit aliā quā habuit in multis locis. Nota quod vsucapio est introducta ut sit litium si. C. ite no. q. in facto alieno est tolerabilis ignorantia. secus in facto proprio. ut. l. qñ. s. ad velle. C. Quero vtrū exceptio prescriptionis impediatur lit. contest. ter. videtur quod non in l. emptor. C. de prescri. long. temp. in

Facto proprio. vide Imo. cōsil. x. z. xxxj. in facto alieno tamen non tolerabilis ignorantia quando factū est in se illicitum ita p̄ano. in. c. si vero. ij. in. iij. notabili. de sentē. excom. z ibi etiam Feli. item fallit nisi factum alienum esset prius discussum. ita Bal. in

tex. in l. addictos. C. ne de statu defun. qui est. l. i. z in l. si is qui. eo. tit. Bald. in l. si. C. de edi. diu. in x. col. no. Bald. in l. postq. liti. C. de pact. z possit limitari hec doctrina in quantum diceremus hanc exceptio nem prescriptionis impedire lit. ingressum hoc esse

veru in casu sibi in quibus acquiritur per prescriptionem directum do minus de q dixi post Bar. in autem nisi trinalis. C. s. bo. mat. cu tuc agens ius agendi no habeat post perditio directu et vnde do minus. secus vbi solum esset prescriptio vtile. z hoc videtur tenere. Au do. l. i. si finita. s. iul. in pnc. de dano ifec. q tene me ti si est verus. Adde quod exceptio prescriptio nis in criminali impedit processu si opponat finem. Bal. in l. querelam. ad fi. C. de falsis z istud adde Barto. in l. omnes. C. de prescrip. xxx. anno. z Bald. in l. si is qui. C. ne de statu defun. vtrum autem prescriptio excludat ipso iure vel ope exceptio nis. vide Baldum et Angelum in l. puma. C. si aduer. cred. et Barto. hic. z per eundem in lege omnes. per illum textum. C. de prescriptio. triginta annoru. quid in criminalibus. vide Baldum in lege quere lam. in fine. C. de falsis. et hic adde Baldum autenti. nisi. C. de bonis maternis. et in lege fina. in decima materia oppositio. C. de edicto diu. adde an exceptio prescriptio nis impediatur ingressum Alexanderi consilio. ducentesimo sexagesimo quinto. l. i. b. secundo.

ultimo nota. per Barto. in l. celsus. in vlti. col. s. de vsucapio.

di. indebi. Ex propositione ergo ipsius excep. apparetur hic. Item predicta vera si ille qui tale exceptionem opponit eam paratus est incotinenti probare: alias si habebit altiozem indagare fieret cōtest. reseruata exceptio. z hic est tex. expressus z gl. s. de iur. reu. l. nā z postea. in pnc. sic etiā pōt intelligi. d. l. emptor. Quidā tñ nituntur. d. l. nam z postea. aliter intelligere. s. qd interim non cōtestetur lis. qd nullo modo potest facere. vt ex tex. z gl. euidēter colligit. pro quo facit. l. ille a quo. s. si de testamēto. ad treb. et. l. iij. s. ibidē. s. ad exhi. z ideo dico qd ille qui dicit lit. cōtestandam non esse p̄textu alicuius exceptionis que requirit probationē dz offerre se paratum pbare incotinenti. alias licite iudex p̄nitabit lit. cōtest. eo ipso q actor negat illā exceptionē esse verā. vt. l. nā z postea. z predicta dico in exceptionibus q causam respiciūt. scilicet si opponitur exceptio cōtra personam iudicis actōis z similitū quia istud ante omnia est examinādum in initio. vt. l. vlti. C. de excep. z. s. de testa. l. si queram. z qd plene dicam. j. ti. j. l. quidā cōsulebāt. Et intelligas incotinenti vt dicitur. in l. si is a quo. in dñ. s. vt in pos. leg. C. l. vlti. mo no. z ex hac. l. qd dicitur ferui vel pcuratoris mer. vel ei. cui successi mihi tribuit iustā causam erroris. qd est no. ad ea que dixi tibi. s. de vsuca. l. celsus.

De re iudicata: z effectu sententiarū: z de interlocutionibus iudicium. Subuica.

Res iudicans est ipsa sententia seu actus sententiandi. Res iudicata est causa que finem cōtrouersie a sententia accipit. Res iudicata quando dicitur statim: z quādo post decem dies. Si iudex appellationis confirmat sententiam: quia pars non est prosecuta appellationē actio outur ex prima: ex secūda vero outur quādo pars fuit prosecuta z fuit iudicatum bene appellatum. In sententia iudex debet dicere cōdemnouel absoluo: vel equipollens. Iudex appellandis qd hēat p̄nitare. remissive. Sntia arbitri emologata q trāseat in rem iudicatā. Sententia interlocutoria an trāseat in rem iudicatā. remissive. Sentētia per quem iudicem exequatur. remissive. Sententia ab obseruatione iudicij an dicatur diffinitua. remissive. Sntia diffinitua fertur verbis recitādo in scriptis.

Res iudicata. Res iudicata non accipit finē. imo imponit finē cōtrouersie. sol. dicit gl. accipit finem: q in ea est finis. z Tu dic qd tex. stat. pprie. z intelligo qd aliud sit res iudicās. aliud res iudicata. Res iudicās est ipsa sententia seu actus iudicandi: z hic imponit finē cōtrouersie: sed res iudicata est causa q finē cōtrouersie a sententia accipit. z h. d. iste tex. sic sentētia est res iudicās. res iudicata est causa decisa. et ideo habemus in. C. tit. de senten. et tit. de re iudi. q nisi essent diuersa non essent diuersi

tit. vt. C. de codicil. l. si idē. et ibi no. licet tex. et gl. a quandoq. vnum pro alio ponant. C. l. Quero an res iudicata dicatur infra decem dies infra quos potest appellari. Quidam q non. vt. l. eleganter. s. si quis post. s. de conditione indebiti. Glossa hic dicit contrarium. probatur per dictum. s. si quis post. si respiciat ibi tex. totum et probatur per tex. in l. litigatoibus. C. de appel. et gl. ibi tangit. Canonisse dicit contrariū q no dicatur res iudicata nisi post decem dies. vt extra de senten. z re iudi. c. qd ad cōsultatio nem. et habes textum de iure nostro qui vitur illis verbis. in l. si fundus. s. si plures. s. de pig. C. l. Quid dicemus. rñ. credeo q inter nos z canonistas sit di scordia in equiuocatione. si enī assumitur res iudicata pro ipsa sententia seu pro causa decisa. tunc dicit glo. nostra verū. q statim est sententia vel res iudicata. si vero assumeres rem iudicatā perfecte et irreuocabiliter adeo q non possit transigi. tunc verū dicerent canoniste et nos idem sentimus. si vero accipitur res iudicata pro effectu executionis sententie. tunc qdā est effectus iuris in quo a iure sit executio. vt in infamia. et tunc q statim infamat incotinenti dicitur res iudicata simpliciter. Item dānatus ad mortē incotinenti est seruus pene. vt. l. qui vltimo. j. de pen. et. l. si quis filio exheredato. s. irritum. s. de iur. testa. z. l. furti. in prin. s. de his qui no. iura. Quidam est effectus facti vbi requiritur hois executio. tunc quo ad id no dicatur res iudicata q interim no pot. exequi. vt. l. j. in prin. j. nil nouari ap. pen. cū glo. sua. C. l. Querit glo. quid si iudex appellationis confirmat sententia: ex qua datur actio. et gl. remittit ad no. in l. furti. in prin. s. de his qui no. iura. melius per glo. et doc. in l. eos. C. de appel. dic breuiter quā doq. iudex cōfirmat sententia q pars no est prosecuta appellationē. tunc outur actio ex prima sententia. Qnq. cōfirmat sententia cā cognita: q reperit bene iudicatū esse. tūc outur actio ex scda. vt dicitur. l. qd probo q sicut qd no pot. decedere duobus testamentis factis. ita super eadē causa due sententie valide ferri no possunt. vt. l. j. C. qn prouo. no est nec. sed si per scdm testamentū cōfirmatur primū: cōstat q actio outur ex confirmante non ex confirmato. vt. s. ad tre. l. si qd priore. insti. qui. mo test. in firma. s. si huius priore. idē ergo est in sententia. C. l. Quero q verba debēt poni in sententia an illa que hic z certe ista. s. cōdemno vel absoluo vel equipollentia. vt. l. quid tñ. s. si arbiter. s. de arbi. z. l. si p̄tor. in prin. s. de iud. z de edi. edic. l. quero. j. e. l. in summa. C. l. Quero quid hz pronuntiare iudex appellationis. dic vt in glo. dixi plene in l. cū apud semp. oniu. j. iudi. solu. z in l. creditor. s. cum de sorte. j. de solu. tangitur p gl. j. e. l. in summa in prin. C. l. Querit dñ. quid in sententia arbitri. z dic q idem si est emologata finem formam l. cum antea. z. l. ne in arbitris. C. de arbi. z dicam i. l. ait p̄tor. in prin. j. e. C. l. Quero an sententia interlocutoria trāseat in rem iudicatam. dicam. j. eod. l. quod iussit. C. l. Quero quis mandabit sententiam executioni. dicā. j. eo. l. quod iussit. z. l. a diuo in prin. C. l. Quero an sententia absolutoria ab obseruatione iudicij dicatur diffinitua. dicam. j. de accusa. l. titia. C. l. Quero quare dicatur diffinitua. z tibi dicaz in d. l. titia. C. l. Quero qualiter debet hec sententia

Andre. Roma. Si vero assumeres. z an p appellacionē extinguatur pronuntiatum. fm do. Jo. hic dic quod respectu temporis presentis sic sed respectu temporis futuri non. quod perpetuo tene mē ti. et vide Ange. in d. l. furti. et. d. s. qui procurauerit

z eundem do. meum in l. j. aīs in rubi. de app. z vide c. qto. de transla. pre la. vbi sententia fertur per verbum p̄cedi pio. z vide ibi. d. Lar. quid autē si dicat cōdemno vel absoluo vel si dicat cōdemnouel absoluo vide gl. in l. j. q. iij. ca. is q p̄est. Ang. autem non tenet rationem Bar. quia imo pos sunt ferri plures super eadē re dummodo quilibet habeat suam instantiam. l. si antea. j. de execu. rei iudi. melius facit. l. duobus. cum ibi no. eo. titu. z allegat glo. in l. j. C. si plures vna sentētia. ideo ipse assignat aliam rationem. videlicet cum appellatur statim postea sententia infirmatur etiā deuoluitur ad iudicem appellationis. l. ad fi. ad turpi. ideo requiritur confirmatio. Sed si vis saluare Barto. dic qd duc sententia valide non possunt ferri super eadem re etiam in diuersis instantijs facit quod no. in l. ita demum. C. de procu. sed allegata per Ange. loquuntur in diuersis instantijs non subordinatis. C. l. perfecte. Adde qd pro hoc facit quod consuevit Bo. consi. cccxiiij. si in rescripto dicatur. Si tibi de sententia cardinalis legitime constituerit partem dicit Joan. non audias nisi prius parito iudicato qd si per appellationem sentētia est suspensa rescriptū non habet vires in hoc debet intelligi de sentētia que transiuit in rem iudicatam. et si dicas quid operabitur rescriptum. dicit ipse qd appellationi deserte non poterit opponi exceptio nullitatis. z q in statutis appellatione sentētie veniat diffinitua. voluit Card. consi. lxxij. C. l. Quandoq. cōfirmat. et an procedat si prima sententia fuit absolutoria. vide gloss. singul. secundum domi. Joan. in l. offitius. de legatis tertio. et intellige qd iudex confirmat primam secundum iustam instantiam appellationis non autem post terminū. vide casum not. secundum dominum Joannem in clemens. si appellationem. de appellatio. Andreas Barbatia. C. l. Ab obseruatione. Adde Paulum de castro. consi. lio. cclxxvij.

Andre. Roma. Si vero assumeres. z an p appellacionē extinguatur pronuntiatum. fm do. Jo. hic dic quod respectu temporis presentis sic sed respectu temporis futuri non. quod perpetuo tene mē ti. et vide Ange. in d. l. furti. et. d. s. qui procurauerit

z eundem do. meum in l. j. aīs in rubi. de app. z vide c. qto. de transla. pre la. vbi sententia fertur per verbum p̄cedi pio. z vide ibi. d. Lar. quid autē si dicat cōdemno vel absoluo vel si dicat cōdemnouel absoluo vide gl. in l. j. q. iij. ca. is q p̄est. Ang. autem non tenet rationem Bar. quia imo pos sunt ferri plures super eadē re dummodo quilibet habeat suam instantiam. l. si antea. j. de execu. rei iudi. melius facit. l. duobus. cum ibi no. eo. titu. z allegat glo. in l. j. C. si plures vna sentētia. ideo ipse assignat aliam rationem. videlicet cum appellatur statim postea sententia infirmatur etiā deuoluitur ad iudicem appellationis. l. ad fi. ad turpi. ideo requiritur confirmatio. Sed si vis saluare Barto. dic qd duc sententia valide non possunt ferri super eadem re etiam in diuersis instantijs facit quod no. in l. ita demum. C. de procu. sed allegata per Ange. loquuntur in diuersis instantijs non subordinatis. C. l. perfecte. Adde qd pro hoc facit quod consuevit Bo. consi. cccxiiij. si in rescripto dicatur. Si tibi de sententia cardinalis legitime constituerit partem dicit Joan. non audias nisi prius parito iudicato qd si per appellationem sentētia est suspensa rescriptū non habet vires in hoc debet intelligi de sentētia que transiuit in rem iudicatam. et si dicas quid operabitur rescriptum. dicit ipse qd appellationi deserte non poterit opponi exceptio nullitatis. z q in statutis appellatione sentētie veniat diffinitua. voluit Card. consi. lxxij. C. l. Quandoq. cōfirmat. et an procedat si prima sententia fuit absolutoria. vide gloss. singul. secundum domi. Joan. in l. offitius. de legatis tertio. et intellige qd iudex confirmat primam secundum iustam instantiam appellationis non autem post terminū. vide casum not. secundum dominum Joannem in clemens. si appellationem. de appellatio. Andreas Barbatia. C. l. Ab obseruatione. Adde Paulum de castro. consi. lio. cclxxvij.

a Facit. ad de vt per fede. consilio. xxvii.
b Quero an requiratur. ad de Innoc. in. c. ex rone.
c Cause cognitio. ad de secundu Pau. de ca. Spe...

iudex executor pot tempus augere et minuire etc. In
scda parte ponit qd dictu est q iudex exequens pot
tps augere et minuire sed perraro in hoc facit etc.

De pro tribu
nali. Hoc dicit in sum-
ma. Iudex potest in sen-
tentia causa cognita te-
pus executionis prorogare vel minue-
re. idem si in sententia nihil est dictu

iudex qui de executione cognoscit fa-
cere potest. h. d. Diuidit in duas par-
tes. prima loquitur qn iudex in senten-
tia diffinitua vult tps augere vl mi-
nuere. scdo an iudex qui de executione
cognoscit ide possit facere si in snia
nihil sit dictu. scda ibi: perraro. sup
pbo coarctat dic in ipsa snia vel post
eadem die. Tribi sed perraro. dic q
hic loquit qn in snia nihil fuit dictus.
Alio modo legit glos. hanc. l. videli-
cet q tota. l. loquit in iudice exequen-
te: tuc in pma parte ponit casum q

dicta quod potest prorogari tempus. hoc tenet Dy.
in. c. indultum. extra de regn. lib. vi. et l. yn. in. l.
iudices. C. de iud. et text. est in. c. passio. extra de ex-
cep. Itē in tēpore qd datur ad agēdū causa cog-
nita limitatur. vt. l. titia. j. de accusa. et. l. l. i. ca. q. accu.
nō pos. et. l. diffamari. C. de inge. man. et. l. si eorē
pore. C. de remis. pig. Itē in tēpore dato ad peten-
dum et diffiniendū in integ. restitū. vt. l. intra vtilē.
fm vnā lect. s. de mino. et. l. j. petende. C. de tempo. in
integ. restitū. Itē in tēpore dato ad aduendū
hereditatē vt. l. si quis instituat. §. j. et seq. s. de he-
re. insti. et. l. quādiu. s. de acqui. heredi. et. l. j. in si. cū
l. seq. s. de iure delib. et. l. j. s. de succes. edic. et. l. si. §.
pe. C. de iure deli. Itē hic. quia tēpore datur iu-
dicatis a lege et nō supplet. imo dat lex siue ipse iu-
dex det siue non. vt. j. e. l. i. i. §. si quis cōdenatus. et
sic indistincte pōt vt dicit. Itē quid si cōdenat. et
ministerio iudicis. exemplū in aut. qu. semel. p. alle. in
ver. vt nō minus. xxx. diebus. detur. et. Jaco. de are.
dicit q poterit iudex minuire cā cognita. vt hac. l.
z bene dicit. Itē Itē quero quid si causa ppter q
potest dilaciones minuire. Respon. cōsuetudo fori.
vt no. in. d. aut. qui semel. facit. l. in. in. si. de testi. Itē
si iurisditio erat modico tēpore duratura. i. causis
officialiū que debent finire intra quinquaginta dies
vt. l. j. C. vt oēs taz ciuiles q militares iudices post
administraciones etc. nā si daretur maior dilatio ab-
surdū esset ar. ad hoc. l. cui iurisditio. s. de iuris. om-
nitū iudi. hoc no. expresse per Jm. in. c. de causis. ex-
tra de offi. de. Itē ē causa iusta si cā est modice q-
titatis. vt in aut. nisi breuiore. C. de sen. ex. peric. rec.
Itē pro qualitate cause. vt si est cōtētio de aliqua
re que accelerationem requirit. vt ecce si est cōtētio
inter te z me quis nostrum debet esse rector futu-
rus proximis duobus mensibus quando tēpore la-
bitur non debet dari longa dilatio. imo arctari. arg.
ad hoc. l. j. de glan. legem. Itē pro qualitate cause.
vt si est causa cum ciuitate que facit consilium an
tequaz deliberet aliquid. casus est extra de dila. ca.
expoluit. Itē sit pro cause qualitate. vt si est causa
de equo qui intra dilationē magnā comederet plus
quā causa valeret. z ideo potest dilatio arctari z tol-
li in totum. ad hoc in simili. l. mediterrance. C. de an-
no. z tribu. lib. x. Itē est aliud exemplū de alimē-
tis. quia si expectaretur periret quis interim fame.
Itē est aliud exemplū in peremptorio dato ad
audiendum sententiam statuitur terminus secun-
dum formam. l. peremptorium cum. l. sequenti supra
de iudicis. Itē Sed quid si omnia sunt expedita et
iudex presentibus partibus plures audivit allega-
tiones. certe ad audiendum sententiam poterit sta-
tuere vnam dilationem z breuem. z iusta erit causa
quia omnia sunt presentibus partibus examinanda
sic intelligo dictam. l. nonnunquam. in fine supra de
iudi. Itē ex qualitate persone. nam dilatio maior
debet dari seni quam iuueni. vt. l. continuus. §. cum
ita. infra de verborum obligatio. z. l. ad perempto-
um. z. l. sequenti. z. l. nonnunquam supra de iudi. Itē
est causa vt hic in textu in eo qui fecit quicquid po-
tuit. Itē propter contumaciam eius qui possit ve-
nire z non vult. vt hic. Itē Itē quero quid si iudex
arctatur dilationē que datur a lege ministerio iudi-

Item in tempore quod datur. z adde quod licet
iudex non poterit alterare tēpus ad appellandum
consuetudo tamen vel statutum potest. glo. est no. se-
cundum Angelum. in. l. prescrip. C. si contra ius vel
vili. pub. And. barba.
And. Po-
mate.
Item si
iurisditio.
Imo etiā
dic quod
potest fer-
ri sentētia
iudicis of-
ficio. vide
bar. singu-
larit loquē-
tem in l. se-
tus et au-
gerius. ff.
ad. l. falci.
item pōt
ferri deno-
uo. vide
bar. in. l.
more ro-
mano. de
seruitu. rē
potest fieri
ad iudi-
cem non
suum. vñ
angel. in. l.
cum hi. §.
transactio-
nis. ff. de
transactio.
Itē p
qualitate.
z vide bar-
to. in. l. si
p
us. ff. de
operis. noui
nuntiatio.
z. l. prima.
ff. de glan.
leg. domi.
Antonius
in capitu-
lo finali d
iudi. et ibi
modernio-
res. z ibi
dicit. moderni in capitulo primo de dilacionibus. et
ibi dixi. And. barba.
Appellare. ad de Ro. cōsi. ccccxviii.
Item quod si lex. Ad de ad illud quando iudex
non debet minuire si minuat appellatur. Innocen.
in. c. ad petitionē dixit alternatiue vel est nulla vl
faltē iusta. in. l. i. vñ dicere nullā pōt dici ad. c. j. s. ar-
pel. q. etiaz ab actu nullo pōt app si qd d. pbare q
fuit cū cā de appel. s. Jm. i. d. c. ad peti. And. barb.
z. z

Sit nouata. plures alij casus ponuntur in spec. in titu. de executio. sententia. §. postremo. vnde paul. de cast. dicit not. cautelam qd postqz aliquis est tibi condemnatus non recipias amplius ab eo promissionem de soluendo condemnationem: quia si promissio sit presumat animo non nandi: qd ex quibusdam colligitur et tollitur sententia et ois via oriens ex ea tam actio in factum qd iudicis officium et id si minor talem promissionem recipiat tãqz lesus potest in integrum restitui: vt. l. minor. xv. an. cui fidei commissus. r. ibi not. s. de mino.

Andreas Pomate.
Non meretur executione. ergo dispositu loquens de aliquo intelligitur scz de bono et valido hinc est gl. in l. ij. C. de denariis falsis non est denarius et videtur alexan. in l. eleganter. §. qd reprobos. s. de pign. acti. vide etia tex. r. ibi doc. in l. quarum. s. qd fatida. cog. r. bal. in l. ij. C. de episc. audi. r. c. iter corporalia. de transfatio. epi. r. Bal. i. l. ij. aks. j. C. de cofes. in viij. col. r. in l. inuitus. C. de pcur. r. in autenti. decernum. C. de arbi. r. in l. fin. ff. quod fal. tuto. auto. r. in l. domus. C. de fal. salic. in auten. cofra qd propiam. C. de no. in. pe. r. in l. fundu eius. ff. de euc. r. paul. de ca. cofilio. c. l. ix. incipiente si quis falsauerit. r. Bal. in l. ij. C. de euc. r. Bar. in l. no. putauit. §. quamuis. ff. de cofrata. r. qd ibi addidi r. in l. j. §. r. parui. ff. qd vi aut elã. facit quod vult Bar. in l. fideiussor. §. p. r. r. ff. qui satisda. cog. r. in l. diuus. ff. de testa. mili. facit gl. in de. j. in fine de seque. pos. r. fruc. r. Bal. in l. no. du. bitu. C. de legi. r. Roma. p. l. lxxvij. facit qd dicit Bal. in l. abfens. C. si cer. peta. r. in l. etiam. C. de offi. delega. r. edic. in l. si debitor. ff. qui potio. in pig. habeat. §. Bald. in l. euacuatis. C. de decurio. lib. r. in l. p. r. ff. C. quomodo r. quando iudex r. vide et Alexan. consi. lxxvij. colum. in. volu. iij. vbi dicit qd statutum dispones qd qd possit se inuestiri facere de re de qua alius esset inuestitus intelligitur si ille erat valde inuestitus. r. Bal. extra. in rubica de cau. posses. r. p. pie. in fine.

Citatus. Adde secundum paul. de cast. qd si non est seruata forma a statuto tradita r. aliud statutum diceret qd sententia mittatur executioni non obstante quociqz statuto. nihilominus impedit executionem: quia non cõfessio p. hec verba istud statutum correctu. r. sic illa verba debet intelligi dummodo sit seruata forma statuto: in sententia proferenda. r. ita notabiliter dicit tenere Jo. an. in additi. one ad Spe. in titu. de sententia executione. §. postremo. in additione que incipit dic. vt in contrario dixi. r. facit qd not. in l. ita pudor. C. de adul. per glo. r. Barto. in l. j. qd. vi. aut. clã.

Stipulatio penalis q non nouet precedentem obligationem ex causa onerosa.

Si ex conuentione. Sententia habet executionem paratam nisi sit nouata. h. d. Quero ratione dic. ad hoc vt possit fieri executio requiritur qd debitum sit liquidum. r. qd iudicis officiu se extendat ad hoc. sic in sua r. cofessione facta in iudicio r. iururando: qd qñ sententia est nouata: tunc licet debitum sit liquidum tñ iudicis officiu se ad hoc non extendit: qd extra iudiciu ab ipse partibus est liquidatu. facit. C. de execu. rei iud. l. ij. §. de mino. l. minor. annis. xv. cui fidei commissum. C. de l. f. C. de pac. cofuen. cū simi. Glo. no. soluit. dic. ibi. p. uisio legis est de iure speciali. hic de iure comuni. dic. in l. et habet. §. cū quis. j. de preca. Sed an in dubio presumat nouatio. glof. dicit qd no. hodie. olim sic. qd est veru qñ fiebat stipulatio coequalis que cofineret illud quod prima r. no. plus. vt. l. qui vsufu. j. de verb. obli. r. sed qñ aliquid additur vt de prima sit magis cautu vt si datur fideiussor vel pignus etiam olim no. presumebatur nouatio. vt hic. Et idem dico de stipulatione penal. vt no. nouet precedentem ex causa onerosa. vt plene dic. j. de verb. ob. l. ita stipulatus. in vltima parte contrariorum.

Pars dicitur habere tempus a lege: licet iudex illud exprimat.

Si quis condemnatus. Dic. vt dixi. s. eo. l. ij. r. no. gl. r. si iudex exprimet tempus legale pars dicitur habere a lege. facit pro eo quod no. in l. cellus. s. de arbi. r. dixi. s. de leg. l. iij.

Soluisse. Not. hunc. §. vtrū verbū solutiōis proprie cõprehendat omne liberationem ex forma statuti dicam in l. solutio. j. de sol. Exceptio nullitatis qd impediatur executionem sine quando ab apponente nihil est probandum. Exceptio nullitatis impedit executionem sine pbandum qd si est posset incontinenti probari. als secus. Restitutio in integrum aduersus sententia si petatur quando impediatur eius executionem. Incontinenti dicitur posse probari exceptio si exprimitur in tanto tempore in quo executio fieret. Statutum disponens quod contumaces condemnati non possunt appellare intelligitur de rite contumacibus.

Decidens non rite bannitu qñ bannitus licite pot occidi an puniatur remissio.

Condemnatum. Vides ergo qd sententia que est nulla non meref executione. Quero vtrum exceptio nullitatis impediatur executionem sine. r. aduerte. r. videf casus qd sic. vt hic. r. j. e. l. sine nulla. r. s. de execu. rei iudic. et l. j. r. s. de iud. l. si p. r. §. marcell. r. l. iudicati. C. si ex fall. instru. In cofratu videf casus in l. fi. C. de ordi. cog. Quid dicemus. Istam. q. videtur ponere Spe. de lit. cõfess. §. qñ autē. vbi videtur distingui re an liqueat vel non. Inno. tractat de hoc extra de offi. deleg. c. cū in iure. r. extra de ap. c. ex rone. Breuiter dic. qñqz ex parte eius qui opponit exceptionem nullitatis nil est probandum. vt quia dicit: non fuit citatus. vel non fuit procurator qui egit. et tunc ex-

Ego addo quod idem tenet pet. de anchar. consil. mibi. lxxij. et idem firmat Paul. consi. xv.

Incontinenti. Adde secundum Paulum de cast. hoc verum nisi actor haberet pro se tres sententias conformes. licet omnes dicantur nulle et velit inco-

tinenti possit probare. tunc impedit executionem. vt. l. iudicati. C. si ex fal. instru. et de iud. l. si p. r. §. marcellus. qui expresse hoc probat referendo ad primu casum illius legis. vt glof. ibi dicit. r. sic intelligitur dictu Spe. in ti. de sen. §. qui autem. et probop rationem: quia in executione sententie debet adhiberi cognitio summa: vt lege a diuo pio. §. si super. infra eodem. sed in cognitione summa in. c. l. l. r. de resti. spol. et in l. ij. de edic. diui adri. tol. cum glof. ibi an statim velit probare filius relinquitur quod talis exceptio poterit opponi ad impediam execu. r. pro hoc dicit facere etiam qd quãdo proba. sunt in promptu et offeruntur non videtur esse iudicatum imo negari potest esse iudicatu. alleg. l. post rem. cum glo. in verbo subesse. s. de trãfac. hoc idem sequitur Alexã. consilio. lxxvij. ij. lib. r. de ancha. tamen cofilio. cccxxij. simpliciter tenet qd opponens nullitatē cofra tres sententias no. audiat nisi facta executione. Et qui non potest excipere possit peruenire in agendo. vide Bald. cofilio. cccxxij. ij. lib. et qd contra tres sententias no. pos sit opponi exceptio nullitatis nisi nullitas proueniret ex defectu iurisdictionis contra vnam. sic tenuit Paul. de castro. consilio. cccxx. et quod post tres sententias possit opponi exceptio nullitatis notoria. videtur voluisse abb. consilio. xcvij. ij. lib. et adde qd voluit Joan. and. in ti. de sen. in addi. ad spe. in. §. vt autem. ver. hoc aut qd preceptu nullum non dicitur preceptu. et qd stante statuto qd nulla possit opponi exceptio nisi soluti et falsi. tamen poterit opponi exceptio nullitatis. facit etiã quod voluit idē Bald. consi. cccxxv. ij. lib. qd si statutum prohibet in executione iudicem cognoscere de nullitate sententie no. debet intelligi de illa que prouenit ex recitatioe sententie: qd illud non est cognoscere sed cognitum no. esse retractandum cum non habeat esse sententia. r. facit qd voluit Roma. consi. lxxvij. scilicet qd stãte statuto qd semper in obseruantia laudi debeat pronuntari super laudo nullo. et qd si statutu dicat qd obligatus ex sententia vel instrumeto debeat dari fideiussorem de iudicato soluendo als no. audiatu debeat intelligi de obligato ex sententia valida vel instrumeto valido. facit etiã qd voluit Bald. cf. cccxxix. j. l. quod statutum loquens de arbitris debet intelligi de veris non pretensis et quod voluit idē Bald. consilio. r. lib. v. quod stante statuto qd causa nullitas debeat intra certum tempus terminari alias sententia remaneat in plenaria firmitate quod non firmabitur si est error qui extrinseca probatione no. potest tolerari. et vide Ange. etiam ad predicta cofi. cccxxij. et Rom. consi. lxxvij. ibi an vitiatu instrumeto vitietur gaurentigia.

ceptio nullitatis impedit executionem. vt hic. et. l. licet. C. de procurato. et. l. ij. C. de sen. que sine cer. quã. et sic intelligatur qd no. Inno. in. c. cõ in iure. extra de offi. dele. et. j. e. l. si cū nulla. r. l. j. C. de exe. rei iud. qñqz est aliquid probandū in causa nullitatis. et tunc aut ista cognitio hz altiorē in daginē. et tunc non impedit executio nem. vt. l. fi. in. fi. C. de ord. cog. et. l. ij. C. ad. l. come. de falsis. Si vero inco-

ria exceptiones que requirunt altio- rem indagine respiciuntur. ut l. iij. §. ibi dem. s. ad exhi. sed ille que possunt in continenti expediri admittuntur. ut l. i. ille a quo. §. si de testamento. s. ad treb. et ide t si petat restitutio in integrum aduersus sententiam. ut d. l. iudicari. et d. §. marcellus. et. C. de fal. l. ij. z. C. de prec. impe. offer. auf. que supplicatio. z extra. de in integrum rest. c. suscitata. dic vt ibi. ¶ Alterius pcedo z que

ro qualiter intelligatur incontinenti. Respondeo tu scis q in executione debet adhiberi cognitio vt fiat prima missio in bonis mobilibus. scdo in immobilibus. tertio in nominibus et actionibus. vnde si infra tantu temp⁹ possit expediri ista exceptio infra qd ista executio expediretur si nulla exceptio fuisset appositā dicitur fieri in continenti. vt l. i. is a quo. in princ. s. vt in pos. leg. ¶ Per hoc dixi. in. q. Lauebatur statuto q per contumaciam condēnari non audiatu appellantes modo quidā fuit exbānitus: et condēnatus contumax appellauit dicens se non fuisse contumacem: q no fuit legitime citatus an admittetur eius appellatio: q verū est ipsum condēnatum vt contumacē dicebā q poterat appellare q statutus q loquit de contumace loquitur de eo qui rite est contumax: vnde si dicit se esse non citatum et sic nō esse contumacē debet de hoc cognoscere. fact. l. nō putauit. §. non queuis. s. de contrarabū. et ideo ante oia debet cōstare ipsum esse contumacē vt repellatur ab appellādo. fact. C. de adu. l. quoniam Alexandrū. et. C. qui accus. non pos. l. non ignorat. Dy. inducit t hanc. l. ad. q. licitum est occidere exbānitum quid si nō est exbānitus rite qui fuit occisus: dicam. j. de adu. l. pe. non habetis hic alia.

Celsus. Qui seruū noxe traditū non facit perfecte accipientis potest ex prima sententia cōueniri. h. d. ¶ Oppo. de. l. locū. §. pro puetarius. s. de usufr. vbi dicit nō reneri pro puetariū. Glo. dat tres solu. pma hic cōstituit usufr. post dānū datū vel post ceptā litem. et bona est in se. Sed inquantū mutū q si usufructuarium ante dānū datum constituit non teneret dñe: non dicit veū q contra tex. j. de solu. l. si hominem. glo. dat alā solu. dicit em qd licet ille dñs teneatur iudicari. n̄ usufructuaris adhuc pōt repelli exceptioe per illum cui datus est seruus pro noxa. nisi p̄stet estimationem. hec est in se vera. alia solu. est quod is cui datus

est seru⁹ agit iudicati ad expēsas litis nō ad seruū. Quid dicemus ille qui dat seruū pro noxa: dādo seruū in quo est usufructus alterius non liberat. vt hic. et. l. si hominem. j. de solu. aut ergo cōstitutus est sibi usufructus post dānū datum et procedit prima solu. si vero est constitutus ante dānū datum: si quidē usufructuaris p̄uenit in petendo usufructum ab eo cui est datus seruus pro noxa. tūc ille potest contra fructuariū opponere: tamen debz iterato probare de seruū delicto: et hoc probato repellitur fructuaris. si quidē non probaret tunc iudicari posset agi contra dominū: q hominē perfecte accipientis non fecit: vt hic fm secundā solu. si vero probauit de delicto contra fructuariū: tunc potest agere contra primū ad expēsas quas fecit in litigādo contra fructuariū: vt hic fm tertiā solu. si vero usufructuaris in agēdo nō p̄uenit: sed ille cui est traditus seruus pro noxa vult agere vt perfecte seru⁹ sit suus: tunc potest agere iudicati contra dominū. vt l. si hominem. j. de sol. que. l. cōiuncta cum ista declarat hoc. ¶ Ultimo glof. oppo. de. l. si oleum. §. et si tu. s. de dolo. sol. vt ibi quille qui dedit seruū pro noxa fuit absolutus ab instātia iudicij. et ppter hoc agitur de dolo: vt ibi: hic vero fuit secuta sententia condemnatoria.

Differentia inter notionem et iurisdictionem. Iudex delegatus q nullā dicitur habere iurisdictionem. sed eius exercitium sic. Arbitr copromissarius qd dicitur habere notionem. Sententia arbitri electi cū pena an possit emolugari et ex ea oriatur actio. Clausula rato manente pacto in compromisso quid operetur.

A It pretor. Ho. Differentia inter notionem et iurisdictionem. nā notio est verbū generale et cōprehendit etiā arbitriū qui non habet iurisdictionem: sed notionem. ¶ Quero qui sunt isti qui habent notionem: et quidam dicit de iudice delegato qui nō habet iurisdictionem. Sed istd glo. reprehendit: quia salte iurisdictionē delegatam habet per. l. §. fin. s. de offi. eius cui manda. est iurisd. et per. l. more. s. de iurisd. om. iud. Jacob. de are. contra. scilicet quod delegatus nullam habz iurisdictionem. vt l. j. in fi. s. de offi. eius cui manda. est iurisd. Preterea dicit ipse minus iuris habet in causa delegatus q procurator: quod apparet q procurator post lit. cōtesta. non potest reuocari nisi ex causa: sed iudex delegatus potest reuocari quādo cōp̄ ad voluntatem delegatis. vt l. iudicium soluitur. s. de iudi. et tamen procu. nullam habet actionem sed nudum exercitium ergo idem in iudice: vt habeat exercitium non iurisdictionem: sed credo Jacob. de are. non multum deuiare a glo. nostra. quia glof. dicit q iurisdictionem delegatam habet. quod non est dicere aliud nisi qd solū exercitium habeat ordinarie iurisdictionis: sed timore horum glof. transit ad aliam solu. quod intelligatur de arbitro cōpromissario qui non habet iurisdictionem sed notionem. ¶ Sed contra hoc oppo. sententia arbitri non meretur executionem: ergo male videtur dicere glof. qd habeat locū in arbitros: sed dic q loquit de arbitro

tro qui est electus cum pena z sine pena: idē fm iura a hodierna fm que eius sententia mā datur executio: b
4 n̄ ad q hec lex habuit respectum videre meo. ¶ Ad glof. dicit cum pena: tene menti: q videtur velle q si arbitri electi cū pena possit emolugari. Idē nota. in l. si duo. s. de arbi. Cōtrariū t̄z glof. in l. a dñe no pio. in prin. j. e. z. l. cū antea. C. de arbi. z dicitur: vt ibi pbat text. Et nos possumus sustinere gl. q si est dictū rato manente pacto ex sententia arbitri oriatur actio z exceptio siue sit cū pena: siue sine pena: si inquantū diceret cum pena z nō diceret rato manē te pacto secus est. vt l. ij. cū gl. quā tene. s. de arbit. ¶ Sentia lata sine certa quantitate valet si referat ad acta z in actis apparet de quantitate alias non. 2 Sentia in qua iudex cōdēnauit aliquē ad restituendū aduersario possessionē talem qualē habebat an lit. contest. quando valet. 3 Sententia in qua iudex dicit cōdēnno te si est probatum quod valet. 4 Sententia lata si est probatum: z apparet probatum p̄ parte nō valet z vt valet debet dicere in id qd est probatum te cōdēnno: z absoluo in eo quod nō est probatum. 5 Sententia in qua dicitur condemnio si est probatū et si non est probatum absoluo valet. Iudex qui habet exequi hanc sententiam cognoscet an sit probatum. 6 Sententia si est lata est approbata z reperitur p̄ batum per vnum testem reus absoluitur: nec deferatur iuramentum. 7 Sententia incerta quibus casibus valet et in quibus iudicij.

Si iudex. Paria sunt in sententia certā quā ad acta certam quantitatem continentia referre. h. d. ¶ Nota quod paria sunt zc. vt hic. z. l. a. s. de here. instituti. ¶ Oppo. quod sententia lata sine certa quantitate nō valet. vt l. ij. z. iij. C. de senten. que sine certa quantitate. Solu. dic qd si in aliqua parte actorū apparet de quantitate: tūc valet. als secus: z istam tene. Et ratio est quia si non apparet de certa quantitate: tunc videtur iudex pronuntiare se de eo quod sibi non liqueret. z sic sine cause cognitione. cuius sententia non valeret. vt l. prolatam. et ibi no. C. de senten. alij dicunt qd hic in vniuersalibus iudicij: quod est verum in se. z no. in prima glo. magna. z potest procedere si petebatur restitutio fidei commissi vniuersalis. quod mihi placet vt. j. dicam. glo. vero intelligit de particulari. tu tene precedentem solu. veram in se. ¶ Oppo. de. l. vbi autem. §. il lud. j. de verbo. obli. Sol. ibi refertur ad aliquod futurum. hic ad p̄teritum quod est certum. ¶ Que ro iudex: ¶ dicit condemnio te ad id quod debes. nō referendo se ad acta: z in aliqua parte actorū continetur certa quantitas an sententia valet. Glof. que est in l. iij. C. de senten. que sine certa quantitate. tene q nō valet. Contrariū videtur tenere glof. in l. quid tamē. §. pomponius. s. de arbit. Ego sustineo vtrāqz glof. quia quādoqz sententia datur faciēdo relationem ad certam partem actorum. et tunc valet si in certa parte actorum continetur certa quantitas siue in actis probatorijs siue assertorijs: vt hic z

¶ Rato manente. Adde Bal. consi. cxxij. lib. iij. ¶ Parte actorum. Adde secundum Paul. de cast. quod glo. hic intelligit quando scriptura testamenti vel codicillorum fuit in iudicio producta als non valeret siua lata fm formā hic traditam. ad q vide Bal. in l. j. C. de sentē. ex peri. re. ci.

hoc modo loquitur. l. iij. C. de senten. que sine certa quantitate. z. j. eodem l. in summa. secundo responso. si vero non refert se ad acta. sed dicit condē no te in eo quod debes. et tunc si in actis probatorijs continetur quantitas vt in dictis testium z in instrumentis publicis. et tunc talis sententia valet. ita intelligatur glof. in l. quid tamē. §. pomp. s. de arbi. Si vero nō continetur in actis probatorijs: sed in actis assertorijs. vt in libello vel i positionibus non in probationibus vel confessionibus. et non valet. vt est glof. in l. iij. C. de senten. que sine certa quantitate. ¶ Querit glof. quid si iudex condemnauit aliquem vt restitueret possessionem aduersario talem qualem habebat ante litem: contestata an valet talis sententia: glof. dicit quod sic. sicut enim potest pronuntiare in interdico retinēde possessionis vt possit detrahere: ita potest pronuntiare per modum supra scriptum in interdico recuperande possessionis: et istud vult dicere glo. ibi: sed quare. quā lege interrogari ue vsqz ad finem. et bene dicit: si in aliqua parte actorū apparebat qualem possessionem habebat ante litem contestatam. z tunc erit casus de hac questione de restitutione spoliatorum. capitulo fina. z si non apparet in aliqua parte actorum tunc sententia esset nulla quia incerta. vt l. secundā z tertia. de senten. que sine certa quantitate. z ista sufficiat pio declaratione glof. ¶ Extra glo. insurgunt dubia. primo rex. dicit quod iudex hic condemnauit quod restituat quicquid habet ex testamento vel codicillis meū. et postea dicit quod videtur expressa quantitas comprehensa in testamento: nā istud non videtur verum: tamen potest esse quod quantitas est in testamento comprehensa: et tamen eam non habet ille cui est relicta. vt l. imperator. in principio. de legatis secundo. et sic non sequitur reddere quod habes: z reddere quod in testamento comprehensum est: sunt idem. respondeo quod hic erat relicta: fideicommissum vniuersale: et sic vniuersale petebatur: et postea cedit quia habet

¶ Andreas Pomate. ¶ Quero iudex. vrb Aph. cu. cōsil. vij. in ij. dubio et Felin. in c. cū venerabilis. colū. iij. ad fi. et se. de exce. z car. xxi. z Alex. ij. col. fi. vol. j. et Alex. lxxv. co. ij. z Alexan. cir. vol. v. vbi ponit multa exēpla z maxime qd eēt iudicatum ita possideatis vt possidens vel qd foret cōdēnari? ad res que sibi aduenierūt a tali vel cōdēnato re ad facte quantitate de qua apparet in tali instrumento. ¶ Certa quantitas. adde bal. cōsil. cxxij. l. iij. Sed de leg. i.

¶ Andreas Pomate. ¶ Lauebatur statuto. Statutu repellens cōdēnatos per contumaciā ab appellatione intelligit de rite cōtumacib⁹ et vide in simili Ro. cōsil. xlij. et Lepo. vj. co. z Bar. diij. colū. pe. Barb. xliij. colū. ir. vol. j. et lxx. col. ir. vol. j. z col. seq. z imo. cxx. co. ij. et vide qd posuit i. d. §. nō quis. et Ro. con. fil. cccxiiij. z Alex. cōsil. iij. co. ij. vol. ij.

Extrinfeca. adde an valeat sententia lata sub conditione alleg. consil. lxxiiij. lib. iij. vbi ponit an valeat sententia de transla. pos. in aliquem sub condi. si fuerit repertum qd talis possedit & indebite negat se possedisse in penam sui mendacij. ab. consil. lxxiiij. vbi ponit an valeat sententia cond. salvo si reus pbauerit de iure suo pau. de ca. consil. xv. vbi ponit an si sit vnum statutu qd iudex teneatur sequi consilium sapientis et sit aliud statutum posterius qd iudex non debeat ferre sententiam sub a condi. sed pure sub pena & an consulat consulerit sententiam ferendam sub condi. & iudex ita pronuntiauerit an valeat: & an sit punie dus. Bald. consil. cccxxv. lib. iij. vbi ponit de syndicatoze qui iudice in syndicato couentiu absoluit saluo si actor pbauerit qd tunc sit condennatus an valeat talis sententia & concludit qd no. de qua materia et vide. in d. l. c. iudex. p. spe. in ti. de exec. fer. s. spes. 3. ver. sed si iudex. & ibi Jo. an. & in. s. sequitur. ver. sed ecce. & ibi Jo. an. qui ponit an valeat sententia absolutoria iudicis dicentis absoluo reu si nrat se nihil debere: & an valeat sententia condennato te ad resti. pecudiu & si non extant ad earu estu. & qd si fuerit appellatu ab ista sententia an iudex possit illam in parte confirmare. vide Ro. consil. cclxxxj.

peritia qd ex actis nesciunt colligere vtrum sit pbatum vel non. Sed pone qd sententia sit lata: scz si probatum est: vt supra dicitur: et ex actis apparet pro parte probatum pro parte non. Respondeo: talis sententia non valeret: quia non esset super toto iudicatum. vt. l. in hoc. s. famil. erciscun. et. j. de do. exceptio. l. apud cesium. s. item queritur. et not. C. si aduer. rem iudica. l. j. dicit ergo condemno te in id quod est probatum: in eo quod non est probatum te absoluo. Sed quid si dicit condemno te si est probatum: si non est probatum te absoluo: & apparet pro parte probatum: pro parte non. respondeo: valet sententia: quia ista verba si est vel non est probatum: intelliguntur eatenus quatenus est vel non est probatum. vt. l. stichum qui uelus erit. de lega. j. de hoc autem an sit probatum vel non: cognosce iudex qui habet exequi sententiam: vt hic & quod dicitur de actionibus vniuersalibus. dic. vt. s. de ede. l. j. in gloss. magn. Sed quid si sententia sit lata. vt. s. et solum apparet probatum per vnum testem: ita quod locus est delationi iuramenti. Respondeo: reum tunc esse absolutum. nam ad iuramentum deuenitur propter inopiam probationum: et sic apparet non esse probatum & sic deficit illa conditio si est probatum. Preterea in illa conditione intelligitur si probatum est scilicet legitime. vt. l. hec conditio. de conditio. & demonstratio. Ultimo de hac sententia incerta distingue aut loquitur in iudicibus vniuersalibus & generalibus et valet. vt. l. nor. in dicta. l. prima. de edendo. Aut in alternatiuis et tunc distingue. vt. j. de verbo. obligacioni. l. vbi autem. s. qui il lud. Aut in simplicibus: & tunc aut petitur incertum per iudicem certificandum & valet. vt. l. j. de senten. que sine certa quantita. Aut petitur certum: et tunc sententia incerta non valet nisi certificetur ex actis: vt dictum est.

Miles quonon contraxit in castris non habet priuilegium. Aduocati & patroni causarum habent beneficiu ne conueniantur nisi in quantum facere possunt. Miles armate militie legalis & celestis habent beneficium ne conueniantur nisi in quantum facere possunt. Donatio facta a clerico concubine non valet. Idem in donatione facta ab aduocato. concubine et in legato.

Hanc glof. alle. dñs Ricar. mal. in quadam sua questione clericus donat meretrici siue sue pucine an valeat: et dicit qd non per hanc glo. coniuncta. l. ij. C. de dona. inter vi. et vro. et. l. miles. s. mulier. de test. milita. dixi de dona. l. affectionis. Et ex hoc queretur quod si aduocatus donaret vel relinqueret concubine non valeret relictu. et donatio eade ratio ne. quia non valet sicut nec in aliquo milite. In obligatione alternatiua quando electio est debitoris vtriusq. peti potest secus quando electio est creditoris. Condennatoria facta ad decem vel ad noxe deditio nem deditio noxe est in solutione. Verba sententie qm intelligantur fm legis dispositionem et qm fm propriam significatione. Facultas offerendi seruu pro noxa qua habet code natus vsq. ad quantu tempus ei detur. Decem noxe. Si vnum est in obligatiõe petetur qd est in obligatiõe. In obligatiõe vero alternatiua vtriusq. peti pot. h. d. C. ppo. & vide qd in obligatiõe alternatiua vnum tantum peti de beat. vt. l. vbi autem. s. qui illud. j. de ver. obli. Sol. quando est electio debitoris: tunc vtriusq. peti: sed quando est electio creditoris: ad vnu tantu agitur: vt in contrario. Quero quid si in condennatione continetur condenno te ad decem vel ad noxe deditio nem. respõde noxe deditio intelligitur in solutione. et est ratio inter stipulatione et sententia: quia non possum agere separatim ad. r. vel ad noxe deditio nem per se. et ideo iudex intelligitur pronuntiare fm quod de iure debebat: sed in stipulatione vtriusq. pos sum per se stipulari: ideo vtriusq. stipulando potest esse vtriusq. in obligatiõe alternatiua. et hoc vult dicere iste tex. Sed contra hoc videtur. j. e. l. paulus responderet eos. vbi verba sententie non limitantur fm natura obligacionis deducte in iudiciu: sed fm significatione verboru. Respon. quandoq. lex disponit circa iudicis sententiantis officiu. et tunc intelligitur sententia fm legis dispositione: vt hic. cõ iuncto tex. in si. de offi. iudi. in prin. quadoq. lex disponit circa ipsam obligatiõe concedendo parti aliquod beneficium: vel ipsemet partes disponunt: et tunc verba intelliguntur fm propriam significationem: vt. d. l. paulus. & hoc tene menti. Quero vsq. ad quantum tempus habeat istam facultate offerendi seruum pro noxa. & tex. dicit in litem veniunt. s. idem recte. s. de peti. heredi. quod vsq. ad litem contesta. super actione iudicati. & hoc est veru qm facultas est ex dispositione legis: secus si ex dispositione hominis: quia tunc permutat illa facultas per lit. cõ test. facta super principali: vt. j. de sol. l. si stipulatus fuero. x. in melle. No. quedã hic posita dicit nisi ex delicto vicarij: qui dicitur dicere. de clara per. l. si in re. s. si. s. de noxa. Executio sententie debet fieri per executores & potest tamen iudex dare licentiam parti vt per se exequatur. Sententia absolutoria nõ exequitur: & per se habet executionem & reo absoluto paratur exceptio. Sentia lata super usufructu qualiter exequatur. Executio siue late super feruitibus realibus qua

ricus potest cedere bonis que. q. nõ esset necessaria si haberent priuilegium & incõm. Bartol. concludit quod non valeat donatio clerici facta concubine dicit illud verum nisi ob bene merita facta sit & de illis constat: vt consilium p. de anch. cõ sil. cclxviij. et an milites nostros temporis gaudeant priuilegijs antiquoz. vide Bald. p. cccxxij. & cccxxv. lib. iij. Angel. consil. cxxxij. & roma. consil. xliij. vbi tenet qd donatio facta a milite qd hz priuilegium mul. concubine valet at si sit firmata iuramento. Decem in prin. rno. in qu. istu ter. s. Jo. qd est limitatio ad iura qd dicunt qd stipulatio intelligit fm materia pcedens: vt p. in l. dani in feci. qdã. s. de d. i. fec. et in l. si stipulatus. j. de vsu. nam intelligitur qd est factualiter non poterit exigi vltra qd debeat ex pcedenti nõ autem omni alio respectu. & hic patet qd si ista stipulatio intelligitur fm naturam pcedentis vtriusq. alternatiuum non esset in obligatiõe. Andre. Barba. Noxe. Adde spe. in titu. de sen. s. iuxta. ver. item certa. Qui iudicati. & vide qd not. Bart. in l. iuste. s. de acqui. posses. Andre. barba. Plene dixi. Adde vt ibi per Alexan. et Paul. de cast. in l. p. eodem titulo. domi. de sancto. Semini. plene in capitu. cum nostris. de concessio. prebend. Specu. in titu. de aduo. s. primo. Bald. in c. primo. s. primo. de pace iur. fir. gloss. ordina. in dicto. c. ius naturale. Pau. de cast. consil. xxxv. Alexan. consil. cccxxv. j. libro.

Quod no adde Bal. in l. si accusatoribus. C. de ac-
cu. Anto. de bu. in c. causam. de iudi. Bar. et Ang. in
l. pperandū. §. sin autē reus. de iud. Ang. in l. §. de
lon. tēp. prescri. vbi dicit qd snia interlocutoria tenet
p absente. et qd snia lata p absente no valeat. tenet
de. de an-
cha. consi. 6
rvj.
b Ad pla-
cet. Adde
Bal. consi.
clvij. li. j.
et vide ple-
ne p Ang.
psi. xvij.
inci. p. i
iudicio. et
ibi qd de
iure cano-
nico. et qd
ius sit ser-
uandū. per
Pet. de an-
cha. consi.
ccxij. et vi-
de do. ma-
ria. fozi. in
rubrica de
dila. artic.
v. q. iij.
c Quero
qd si spon-
te. s. vides
q no valeat
at cū p-
curator inui-
toreuoca-
ri no pote-
rit post li.
2
pte. vid. c. a
n. de p. cu.
li. vj. cū gl. 3
q decidit
p bar. An-
dre. barb.
adde tu q
illū ter. iij.
cta gl. all.
p bar. do.
maria. i ru-
bi. de de-
la. artic. v.
q. iij.

Snia lata dno pſente an teneat licet
non appareat q fuerit pſens: et qñ
eius pſentia pſumatur.
Declaratio iudicis an requiratur ad
hoc vt actus per eum contra pſen-
tem non citatum fiendus ipſi pſen-
ti pſeudicet.
Adde et vide circa hoc Are. i. c. j. col.
vj. de iudi.

Furioso opp. de
i. non eo
min. C. de pcura. Sol.
no valet ptra eū vt hic
sed pro eo sic. qd no pla-
cet glo. per. l. diē. §. coram. s. de arbi.
dic. ergo fm glo. q pro eo etiā no va-
let cū habeatur loco absentis. et hoc
innuit litera hic dum dicit furioso qd
est casus datus qui denotat acqui-
sitionē. Ad. l. no eo minus. dic q aliud
in minore qui hz intellectū: et sic est ca-
par hur? quasi ptractus qui celebraf
in snia: secus in furioso: licet quidā di-
cant aliter vt tangā. j. de exceptio. rei
iudi. l. si mater. §. hoc iure. scz qd snia
lata pro minore no valet: sed pro eius
pcuratore sic trussa est. C. oppo. de
l. pperandū. §. sin autē reus. C. de iu-
di. vbi snia lata cōtra reum absentes
valet. ita gl. dicit aliud in cōmumace
qui habet pro pſente cū dei pſentia
repleatur. furiosus semp est absens.
Quero tan snia lata p absente no
citato valeat. et gl. dicit q no. per istā
l. et no. in l. queſtū. j. eo. et. Lea que. C.
quō et qñ iud. Querit gl. tan in cō-
tractib? acquirat furioso: dic vt in gl.
et ita in illis in quib? no requiritur cō-
ſensus: sed re contrahitur. Quero
extra gl. j. vides hic q snia lata p reo
absente no valet nisi sit cōtumar: vt
hic. et l. de vnoquoq. sed qd si ab in-
ticio dñs litigauit per pcuratorē post-
ea dū est in calculo ferēde snie citaf
dñs tantū et non comparet an valeat
snia. Et idē quero si post lit. confest.
dñs citetur vt veniat ad videndū te-
ſtium iuramēta vel aliqd aliud. hanc
q. disputauit dñs Lāber. de rāpo. do
1
ctor? aduocatus egregi. et dixit p-
mo vides q sufficiat dñm citari: quia
2
poteſt liti adesse: vt. l. paul. §. de p-
cur. Itē quia ipſi? est causa: vt. l. §. in
3
ppua. j. qñ ap. sit. et. C. de pcur. l. qui
supē dia. Itē q dñs est ille cui daf et
4
in quē datur actio iudicati: vt. l. paul.

tius. s. de pcura. et s. eo. l. iij. Ecōtra q post lit. con-
testa. pcurator est dñs litis: et ipse pcuratorē pſti-
tuit: vt. l. qd quis. et l. nulla. et l. pcuratoribus. C. de p-
cura. ergo ipse dicitur citari no dñs. Itē in psona p-
curatoris est ferēda snia: vt. C. de sentē. l. j. ergo ipse est
citādus. Itē ipse dñs no pot post litē contesta. et
iudicium ad se transferre pcuratore inuito: ergo et
propter q ipse determinauit q snia vel testium rece-
prio no valuerit. Ad obstant cōtraria: quia hz possit
adesse: tñ no pot instantiā in se suscipere inuito. p-
curatorē. Non ob. q eius est pcura causa: quia pcura-
tor est dñs instantie de qua loquimur. ita dicit ipse.
qd placet: q no cogit qd cōparere inuit? psonali-
ter nisi ex causa: vt. l. fi. C. de pcura. et ab ipso inuito
dū misit pcuratorem elegit no litigare per se: vt. s.
de pcura. l. j. §. vsus. et sic dñs no debuit citari: et sic
no fuit cōtumar. ptererea si hoc esset: sequeretur q
frustra esset cōsiliū. l. furti. §. qui alieno. s. de his qui
no. infra. q dñs cogeref inuitus pſtiam. Quero
j quid si sponte ad hoc dñs cōparuerit an valeat
qd agitur. Mar. vides dicere q no. C. de sen. l. j. fo.
et Bul. cōtra: qd pto verus. nam licet pcurator
sit dñs instantie directo: dñs tamen est dñs vt iliter
quo iure instantie vt iliter potest vt sine cessione: vt. l. in
cause. in fi. s. de pcura. et sufficit pcuratorem non
cōtradiceret: vt. l. que omnia. in pun. eo. ritu. Sed qd
j si apparet q sententia fuit lata pſente dño no ta-
men apparet q fuerit pſens et pposito. Ad hoc
rñdeo: si quidem fuerit ipse dñs ad hoc citatus: p-
sumitur ad hoc fuisse pſens: sicut simplex responsio
refertur ad interrogata. pro hoc facit: quia testis rō
gatus ad testamentum si ibi est pſens pſumitur
pſens ad hoc. vt. l. heredes. §. in testamētis. de te-
sta. si vero no fuit citatus: sed alias erat ibi pſens:
tūc si appet certiorat? pmo a iudice q ibi stet tpe
ad audiēdū sniam. idē vt in. d. §. in testamētis. Si
ho de tali monitōe no apparet: si quidē snia fuit la-
ta p eo pſumo eū ad hoc fuisse pſentē. vt. l. qui parti-
tur. māda. Si cōtra eum secus: vt. d. §. in testa. et de
procu. l. filius. §. inuitus. l. seq. vide per te.

Qui cum se. Propter doli quis pdit
beneficiū ne cōueniatur:
nisi in quantum facere potest. h. d.

Kalendas. Glo. hic intellū
gigit: q estimatio
interesse crescat a tpe mox vsq ad sen-
tentia. idem dicit. s. de tritica. l. in hac.
in distinctione ibi posita: q no placet:
q illud verū in interesse qd venit officio iudicis: sec?
in eo quod venit iure obligationis. vt. l. fundum cor-
nelia. j. de noua. ptererea cum stipulatio committit
tur ad totale interesse amplius non potest commit-
ti. vt. l. cum querebatur. j. iudi. fol. et dicam in dicta
l. in hac.

Actio in rem licet sit stricti iuris tamen est an-
bitraria: et officū iudicis ea multum potest.
Depositaris qui dolo desijt possidere si cōuenitur
quando sibi actio cedatur.
Si ille qui possidet soluit litis estimationē: an actio
tunc cedatur.
De euictione qd quis non tenetur: vbi actio no de-
bet cedi.

Depositi. Si qui cōuenitur
ex contractu licet
dolo desierit possidere ceduntur actio-
nes. h. d. C. oppo. s. de rei vendi. l. is
qui dolo. Si oī. fol. qd ibi in actione in
rem que est stricti iuris: hic in personali que est bo-
nesidi. Sed ista sol. j non placet: quia licet in rem
actio sit stricti iuris: tamen est arbitraria. et in ea mul-
tum potest officium iudicis: sicut in actione bonessi-
dei. vt. l. ei qui. §. j. de fur. et l. in actionibus. s. de in-
lit. iuran. et inſti. de actioni. §. ptererea quāsdā. Alia
1
solu. ponitur in l. contraria. qd hic possessor habuit
2
causam ab actore: tñ secus: et hanc tenet Dy. et fun-
3
dat seipsum per. l. si donate. s. de dona. inter vtrū et
vxo. Sed illa loquitur in causa que ad propositū ve-
4
ra fuit: vt dominium et omne ius transferretur: sed
hic in depositario et cōmodatario: qui licet habeat
5
causam a me: non tamen dominium: imo plus debe-
6
ret puniri furti. vt. l. j. de fur. et. l. qui iumenta: quia
7
contra meam voluntatem: et plus in actione deposti-
8
infamatur: vt. l. l. et. l. furti. §. si. s. de his qui no. in-
9
fa. Quid dicemus glo. in. d. l. is qui dolo. dat tertiā
10
solu. quam teneatis? q aliud in actione in rem: aliud
11
in actione depositi. et ratio est: quia ille qui cōuenit
12
tur rei vendica. perit cōsensionem ratione possessionis
13
quam habuit: sed ipse circa possessionem deliquit:
14
quia dolo desijt possidere: merito punitur commo-
15
do quod ex possessione procedit. sic in deposito deli-
16
quit in possessione depositi: sed ipse non peti cōsio-
17
nem ex possessione depositi: circa quam deliquit: sed
18
ex contractu depositi: circa quem non deliquit: aut er-
19
go desijt possidere culpa et cedetur actio. vt. l. si cul-
20
pa. s. de rei vendicatione: aut dolo. et tunc dicitur aut cō-
21
uenitur actione ex contractu: aut actione in rem.

Quis ab alio. Qui pmit-
tit satisfare
tenetur ad interesse quod est quaten?
reus principalis no potest facere. h. d.
C. No. tex. ibi: neq enim vani timoris
et. vide glo. que incipit: respondet tacite et. hoc est
verum quando vani timoris est estimatio: nisi res
1
debitoris ad hoc tēdant que sunt posite in loco per-
2
riculoso vt sunt res que vadūt per mare quia est in-
3
stans periculum: vt. l. ij. et. l. ij. s. de dona. cau. mortis.
et not. in l. ij. s. soluto: matrimo. C. opponitur de. l.
4
duo. s. de nego. gestis. et. l. cum qui. §. papinia.

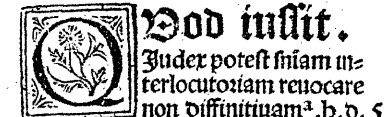
de fur. Sol. illud ratione precedentis doli vel culpe.
Interesse an sit in obligatione quando in obli-
gationibus facti post mortem succedit.

Si quis. In obligationib? faciendi post mo-
ram succedit obligatio ad interesse.
h. d. C. No. tex. ibi: sicut euenit et. j. quero an inter-
esse sit in obligatione. glossa multum se inuoluit hic
nihil dico ex glossa ista: et j. glossam in. l. stipulatio-
nes non diuiduntur. vers. celsus. j. de verbo. oblig.
quod dicit vt ibi plenissime dicam.
Pretor reuocat sententiam interlocutoriam.
Pretor non pot sententiam diffinitiuam reuocare.
Exempla legis nostre.

- 1 Si sunt duo qui habent guerram iudex potest pre-
cipere quod vnus non transeat ante domum alte-
rius.
- 2 siue pars. C. de dila. intelligitur fm istam.
- 3 Decretum ex quo transit in formam contractus non
potest reuocari.
- 4 Iudex ideo interlocutoriam reuocat: quia non desijt
nit esse iudex. diffinitiuam non quia desinit. et nume-
ro. 10.
- 5 Quilibet iudex etiam delegatus et arbiter reuocat
sententiam interlocutoriam.
- 6 Illa sententia interlocutoria qua lata iudicis officij
non finitur illa potest reuocari: no tamen reuocatur
ill a qua officium iudicis finitur.
- 7 Litis contestatio quod requiratur in iudicij posses-
sionis.
- 8 Sententia interlocutoria vsq ad quod tempus re-
uocari possit.
- 9 Iudex quod possit interuocari reuocari post in-
terpositam appellationem quando ab interlocuto-
ria appellari possit.
- 10 Iudex non potest cogi reuocare interlocutoria nisi
in casu speciali. nu. 15.
- 11 Quacūq; interlocutoria et ab omni grauamine de
iure canonico appellari potest.
- 12 Illa sententia interlocutoria que reparari non potest
per appellationem a diffinitiuam de iure ciuili appel-
lari potest: at non.
- 13 Sententia interlocutoria partibus inuitis reuoca-
ri potest ante executionem: secus post executionē.
- 14 Iudex sententiam interlocutoriam bis reuocare
potest.
- 15 Verbum potest: est extensiuum.
- 16 Sententia interlocutoria non potest reuocari parti-
bus absentibus si requirit cause cognitionem: secus
si non requirit.
- 17 Cause cognitio in reuocatione interlocutorie requi-
ritur: quando requiritur in eius prolatione.
- 18 Sententia interlocutoria non reuocatur per alium
q per iudicem quando cause cognitio requiritur in
eius reuocatione.
- 19 Sententia interlocutoria que non separat aliā diffi-
nitiuam post se quando reuocari possit.
- 20 Cause cognitio et probatio quando requiraf in re-
uocatione interlocutorie.
- 21 Si appareant due sententie interlocutorie cōtrarie
prima non censetur per secūdam reuocata: si in eius
reuocatione requiratur cause cognitio.
- 22 Ignorantia in dubio qd pſumatur in iudice ordi.

Non diffinitiva. Adde et intellige de valida: als secus. l. si vt proponis. C. quomodo et quando iudex. Item intellige nisi ex causa resti. in inf. et ti. de mi no. vel ex qui. cau. ma. z. C. si aduer. rem iudi. per to tum. an autem appellatione sententie in dubio intel ligatur de diffinitiva. r. de qd sic: p hanc l. de quovi de gl. in. c. cu ois. de a testi. in di. cit. pau. d. 1. ca. q etia intelligitur de interlocutoria: vbi non re sultat absurditas: p gl. i. de. i. in versicu. 3. sias. d. re iud. Ideo dicit qd si cut vnus ex duobus delegatis non potest simpliciter ferre sententiam diffinitiuam. ita et eodem modo non poterit ferre interlocutoriam. vt not. Bar. j. eo. b. si vai. z. Lano. in. c. quoniam ab. de offi. deleg. et qd c. appel. sententie in dubio intelligatur de diffinitiva: voluit. d. d. consi. vj. Ro. ma. consi. cccxxv. iij.

nario propter multiplicatam factorem.

Quod iussit. Iudex potest suam interlocutoriam reuocare non diffinitiuam. h. d. 5. No. q. p. reor. sententiam interlocutoriam reuocat. concordat. l. j. in fi. et. l. penul. j. de p. reo. stipu. z. l. dicere. in fine. s. de arbi. z. l. post sententiam. C. de fen. z. extra de appel. c. cum cessante. Secundo no. q. non potest reuocare sententiam diffinitiuam. vt. l. j. c. sententiam rescin. non pos. cu mul tis concor. allegatis in glo. videbitis j. eo. l. iudex. Quero exempli leg. no. stre. z. de verbo. iussit. pone exem plam q. primo iussit adesse kalendis: 7. postea idibus. vt. l. dicere. in fi. s. de arbi. pone cre plum de verbo. vetuit. quidam habent gl. super isto ver. vetuit. quia vetuit venire per talem locum: sed quidam habent super ver. iussit. Et prout est ista gl. super ver. vetuit. potest iudex precipere si sunt duo qui habent guerram simul q. vnus non taseat ante domum alterius. vt. l. j. in fi. s. de offi. p. fe. v. b. Sed licet ista sit veritas tamen tu pone exemplum indistin cte in eo quod dicit iussit quando p. reo. vel iudex in terloquendo aliquid iubet. Vetuit quando interlo quendo aliquid vetat. puta pronuntiat exceptiones non esse admittendas vel dilationem non esse dan dam z. similia. Veniamus ad contraria. et pri mo oppo. C. de vila. l. siue pars. gl. hic in fi. dicit. fol ue vt ibi et bene. quod debet intelligi illa fm istam: quia illud verum: nisi iudex reuocat dilationem. Opponi. de. l. quod semel. j. de decre. ab ordi. fa. Sol. ibi. in decreto qd transit in formam contractus vel quasi: vt ibi. aliud in sententia: vt hic. facit quod no. dy. in. c. quod semel. extra de regu. iur. lib. vj. de materia illius. l. quod semel. dixi in. l. omnes popu li. s. de iust. z. iur. Opp. ad secundam partem de l. si vt proponis. z. l. si preses. C. quo z. quando iudex. Sol. vt ibi pater. q. ibi loquitur quando sententia dif finitua est nulla: vt dicam. j. eo. l. iudex. Quero que est ratio differentie inter sententiam interlocu toriam et diffinitiuam. Respondeo: quia in diffinitiu a eo ipso quod dedit iudex sententiam statim desit iudex esse: ideo non potuit reuocari. sed lata inter locutoria: ad huc remanet iudex in eadem causa pro pter sequentia. h. d. l. iudex. s. eod. Quero secun do. vt. r. quilibet iudex possit tollere suam interlocu toriam: z. videtur q. non: vt hic: quia hic loquitur in p. reo. z. sic in iudice ordinario. Contrarium te net glo. q. etiam delegatus potest: vt hic not. et hoc puto verum: quia etiam arbiter potest. vt. l. dicere. s. de arbitris. ergo multo magis iudex. Quero de qua sententia interlocutoria debet intelligi. Et nos reperimus tres opi. Azo dicit: qd omnis sententia interlocutoria que non continet aliquid dari vel fieri potest reuocari. pone exemplum in sententia mo mentanee possessionis que continet aliquid dari vel fieri: z. non potest reuocari. vt. l. j. c. si de mom. pos. sue. appel. z. fm hoc omnis interlocutoria per quam deciditur incidens vel emergens potest reuocari: vide glof. ibi. idem in qualibet. Alia est opi. Hug. q. concordat cum Azo. in p. nci. quando dicit: continet aliquid dari vel fieri. sed in eo qd dicit in alijs senten tijs potest reuocari. dicit ipse aut continet decisio nem questionis emergentis vel incidentis. z. iste no possunt reuocari: sed in alijs: vt quod assit idibus vel kalendis que possunt reuocari. alleg. Hug. l. qd in idem. s. fina. s. de compen. et. l. p. ma. C. si ex fal. instru. et. l. dicere. in fi. de arbi. vide glof. ibi. alijs di cunt zc. Tertia est opi. gloss. in. l. p. ma. C. senten. rescind. non pos. que dicit in sententijs interlocutorijs secus que indistincte possunt reuocari. pro hoc facit textus in. l. p. ma. in fine. et lege penulti. infra de p. reo. stipulatio. et lege si opus. sup. a. q. siue. noui nuntia. Canoniste tenent istam opi. vlti. q. siue. cent neat aliquid dari vel fieri vel sit decisiva emergentis vel incidentis potest reuocari: vt extra de app. c.

postea idibus. vt. l. dicere. in fi. s. de arbi. pone cre plum de verbo. vetuit. quidam habent gl. super isto ver. vetuit. quia vetuit venire per talem locum: sed quidam habent super ver. iussit. Et prout est ista gl. super ver. vetuit. potest iudex precipere si sunt duo qui habent guerram simul q. vnus non taseat ante domum alterius. vt. l. j. in fi. s. de offi. p. fe. v. b. Sed licet ista sit veritas tamen tu pone exemplum indistin cte in eo quod dicit iussit quando p. reo. vel iudex in terloquendo aliquid iubet. Vetuit quando interlo quendo aliquid vetat. puta pronuntiat exceptiones non esse admittendas vel dilationem non esse dan dam z. similia. Veniamus ad contraria. et pri mo oppo. C. de vila. l. siue pars. gl. hic in fi. dicit. fol ue vt ibi et bene. quod debet intelligi illa fm istam: quia illud verum: nisi iudex reuocat dilationem. Opponi. de. l. quod semel. j. de decre. ab ordi. fa. Sol. ibi. in decreto qd transit in formam contractus vel quasi: vt ibi. aliud in sententia: vt hic. facit quod no. dy. in. c. quod semel. extra de regu. iur. lib. vj. de materia illius. l. quod semel. dixi in. l. omnes popu li. s. de iust. z. iur. Opp. ad secundam partem de l. si vt proponis. z. l. si preses. C. quo z. quando iudex. Sol. vt ibi pater. q. ibi loquitur quando sententia dif finitua est nulla: vt dicam. j. eo. l. iudex. Quero que est ratio differentie inter sententiam interlocu toriam et diffinitiuam. Respondeo: quia in diffinitiu a eo ipso quod dedit iudex sententiam statim desit iudex esse: ideo non potuit reuocari. sed lata inter locutoria: ad huc remanet iudex in eadem causa pro pter sequentia. h. d. l. iudex. s. eod. Quero secun do. vt. r. quilibet iudex possit tollere suam interlocu toriam: z. videtur q. non: vt hic: quia hic loquitur in p. reo. z. sic in iudice ordinario. Contrarium te net glo. q. etiam delegatus potest: vt hic not. et hoc puto verum: quia etiam arbiter potest. vt. l. dicere. s. de arbitris. ergo multo magis iudex. Quero de qua sententia interlocutoria debet intelligi. Et nos reperimus tres opi. Azo dicit: qd omnis sententia interlocutoria que non continet aliquid dari vel fieri potest reuocari. pone exemplum in sententia mo mentanee possessionis que continet aliquid dari vel fieri: z. non potest reuocari. vt. l. j. c. si de mom. pos. sue. appel. z. fm hoc omnis interlocutoria per quam deciditur incidens vel emergens potest reuocari: vide glof. ibi. idem in qualibet. Alia est opi. Hug. q. concordat cum Azo. in p. nci. quando dicit: continet aliquid dari vel fieri. sed in eo qd dicit in alijs senten tijs potest reuocari. dicit ipse aut continet decisio nem questionis emergentis vel incidentis. z. iste no possunt reuocari: sed in alijs: vt quod assit idibus vel kalendis que possunt reuocari. alleg. Hug. l. qd in idem. s. fina. s. de compen. et. l. p. ma. C. si ex fal. instru. et. l. dicere. in fi. de arbi. vide glof. ibi. alijs di cunt zc. Tertia est opi. gloss. in. l. p. ma. C. senten. rescind. non pos. que dicit in sententijs interlocutorijs secus que indistincte possunt reuocari. pro hoc facit textus in. l. p. ma. in fine. et lege penulti. infra de p. reo. stipulatio. et lege si opus. sup. a. q. siue. noui nuntia. Canoniste tenent istam opi. vlti. q. siue. cent neat aliquid dari vel fieri vel sit decisiva emergentis vel incidentis potest reuocari: vt extra de app. c.

cu cessante. et de re iud. c. quod ad consultationem. a et ibi per Inno. et dy. id. alle. l. j. in fi. de p. reo. stip. b et. l. si opus. de ope. no nun. que hoc p. bant: als tibi allegat. l. vlti. qui et a qui. app. non l. j. Sed certe ego puto q. debent aliud dicere q. Antiqui vel Mo dem. et si quedam est interlocutoria qua lata iudicis officiu no finitur: sed ad huc durat. et ista indistincte potest reuocari per hanc. l. et similes. Queda est interlocutoria qua lata iudicis officiu finit. vt si pronuntiat no esse procedendu. vel se no esse iudice co petentem: tunc non potest reuocari. et hanc diffin ctionem facit tex. in. d. l. dicere. s. primo. d. arbi. si be ne inspiciatur. vbi tex. dicit illa sententia. per qua iudex functus est officio suo non potest reuocari: als si non est functus sic. et hoc probat ratio qua dixi in p. n. quia qsi est interlocutoria: que ponit fine cause non potest reuocari. vt. l. post sententiam. C. eo. Pre terea hec est ratio: quare diffinitiva no pot reuoca ri: quia finitum est iudicis officiu in illa causa. vt. l. iudex. j. eo. sed eadem ratio est in illa interlocutoria. ergo. zc. Non ob. qd allegatur p. Azo. in. l. j. si de mo men. possit. quia sententia lata in momentanea pos sessione est diffinitiva non interlocutoria: qd quidam hoc dixerunt quod pater. quia i. l. i. c. i. requirit iudicium possess. vt. in. l. de interdi. s. retinende. vt examinaui in. l. naturaliter. s. nihil comune de acq. possess. sed interlocutoria possit ferri lite no contestata. Non ob. l. quod in diem. s. si rationem. s. de co pen. et. l. j. c. si ex fal. instru. quia ante diffinitiuam potest reuocari: sed post sententiam diffinitiuam no potest reuocari etiam interlocutoria quia functus est officio suo. Quero vsq. ad qd tempus p. reo reuocare sententia sua interlocutoria. Ista q. no vt bene intelligat potest intelligi p. n. b. v. m. o. d. i. s. v. no modo vsq. ad quor. dies. alio modo vsq. ad sententia diffinitiuam vel post. alio modo an post sententia interlocutoria vsq. ad executione ipsius interlocuto ric: an post. ad p. n. b. v. m. o. d. i. s. v. no m. e. s. Azo dicit vsq. ad quatuor m. e. s. et vide glo. ibi. et fm cu vsq. ad quatuor m. e. s. zc. Alij dicit vsq. ad decem dies. et in aut. hodie. C. de app. et per aut. que supplicatio. C. de p. reo. imp. e. do. dy. dicit consi dero duo. vno modo ius petendi a iudice q. reuo cet interlocutoria. Ista facultas petendi q. reuocet: durat vsq. ad decem dies. z. sic de cetero pars no pot petere. Alio modo quo ad iudice: z. no currit tem pus: quia etiam postea potest reuocare. vt. c. cu cessante. extra de appel. z. c. ij. extra de p. cu. z. ibi Ber. sed possemus nos p. bare p. rone: z. dico q. est casus l. arbitro. s. qui satisd. cog. fm vna lect. que est ibi q. ex officio iudicis petitur q. illam approbatione re uocet que est interlocutoria. z. illa lect. approbatur p. l. in. j. a qui. appel. no li. z. dicit: ibi q. eodem modo petitur reuocari fm q. appellatur. z. sic apparet q. pars nisi a decem dies potest petere fm q. potest in fra decem dies appellare. sed quo ad iudicem nunq. transit in rem iudicatam. si vero questio intelligatur secundo modo: dico q. vsq. ad suam diffinitiuam pot est am interlocutoria reuocare no post: vt. l. j. c. si ex fal. instru. z. l. fin autem. s. si. s. de nego. gest. z. l. quod in diem. s. si rat. onem. s. de compen. z. l. dicere. s. de arbitris. ratio quia post diffinitiuam functus est ofi

Quo ad iudice. adde Inno. z. pau. i. d. c. cu cessante. Cum cessante. adde et intellige nisi citatio esset emanata in causa appellationis: quia res non est in tegra. vt in. c. romana. s. vero. de appel. lib. vj. z. in. c. interposite. extra de appella. z. de offi. delega. ralis. imo. in. c. cu cessante. Spe cula. in tit. de except. s. vfo. ver ficulo sed pone. Et dicit. Tene ment. qd dicit domi. meus per not. p. bar. q. fm dire ctu qd est interlocu toria: vt e gl. fm eu z. C. de his q. ad eccl. co fu. l. presen ti. fm potest rit murari p. hac. l. ge nerali lo quentem qd est sing. no. fm eum. tu vide Bal. contra tenentem in. l. arbitrio. s. qui satisd. cog. an et sit interlocutoria vel habes vim diffinitive. vide Bal. singu. loquentem in. l. iuste. in addi. siue. s. de acquir. pos. z. tex. valde no. in. l. si minor. j. de bo. auto. iudi. possi. z. Alico. de neapo. ff. de re. eorum. z. qd not. in. l. eleganter. s. de dam. inf. Andre. barba. Quert dy. Adde q. cu decisione huius. q. trasit Ainge. consi. cc. qui alle. 30. an. in. c. romana. in ver. interlocutoria. de fo. compe. z. que sit interlocutoria sententia. vide Sede. consi. xxvij. pau. de ca. consi. xxvij. z. ibi que sit interlocutoria tacita per Ang. co si. crv. z. an assignatio termin sit sententia interlocu toria. vide Sede. consi. lxxj. z. an interlocutoria pos sit iustificari vel impugari ex nouis actis. vide Dra. consi. cxxx. z. an interlocutoria pars sit citanda. vide Abb. consi. xxxij. ij. lib. z. que dicatur sententia interlocutoria: vide Bal. consi. cccxij. ij. lib. z. an sen tentia lata super appella. ab interlocutoria sit diffi nitua vel interlocutoria: vide pau. de ca. p. si. xxvij. et an sententia lata in causa appel. facte ab excessu expensarum sit diffinitiva vel interlocutoria. vide Ro ma. consilio. cclvij. Et an sententia lata super taxa tione expensarum dicatur mera interlocutoria: per eundem consi. cclvij. et que requirantur in appella. ab interlocutoria. vide per eundem consi. ccccc. et an sententia ab obseruatione iudicij sit diffinitiu a vel interlocutoria. vide Angelum consilio. crx. z. an sententia interlocutoria possit reuocari per suc cessorum. vide Angelum consilio. ducentesimo quinquagesimo nono et an sententia lata sup. hypothe ca

fit interlocutoria vel diffinitiva. et quid de sententia lata super appellatione a dicta sententia lata super hypotheca: sicut an sit interlocutoria vel diffinitiva: vide de Bal. cōsi. cccxiiij. l. l. Aduerte tamen qd in cōsi. Ange. s. per me alle. cxxv. et precedenti. etiam tenet qd sententia qd pronuntia tur instrumētū exequenduz sit interlocutoria. et hoc etiam seq̄r Alex. cōsi. l. ij. l. i. sed Boim. p. clxxiij. incip. amplissime docet. dicit qd Ang. in d. cōsi. 2 in l. imperiū. s. de iurisd. di. oim iu. male locutus est per text. in l. i. in ver. contentiosa litigatiū instantiū. C. de iur. calū. per quem dicit pba r: qd vbi ē traditio ibi est instantia. secundo per text. in cle. sepe. de h. sig. vrb. d. p. Ho. qd ibi t3 qd petitio exec. istr. h3 istātia: an snia tacita qd puenit ex snia iudicis qd pūniat instrū in sinuandū sit interlocutoria vel diffinitiva. vide bal. cōsi. clxxix. l. ij. qd a grauamine facti illati p interlocutoria de iure civili possit appellari: et an stante statuto qd p rās teneat committere appel. a sententijs diffinitiujs teneat committere appel. interpositas a grauaminibus illatis p interlocutorias. vide Pau. de ca. cōsi. lxxij. qd a pronuntiatione exequēda appelletur voluit Spe. in ti. de appel. s. ij. ver. r. scias. et an sententia ab obseruatione iudicij sit diffinitiva. vide p̄e. de Ancha. cōsi. xvj.

a Quero quid in snia. et no perpetuo qd ex interlocutoria no oritur actio in factū: vt est glo. in fm. do minicū in c. fi. de ap. in cle. cōtra tenet gl. in l. fi. s. ne cessitate. C. de bo. q. li. 2 ibi Bar. vide que notau ad Bal. in l. in minoribus. C. de his q. t. ind. 2 in l. san cimus. C. de adm. tut. Andre. Barb.

b Andre. p̄o. C. s3 qro quid. vide p̄anoz. cōsi.

vt in aut. vt differē. iudi. s. j. coll. ix. ¶ Quero an inuitis partibus iudex possit reuocare. Dy. dicit qd sic vt. l. j. in fin. de p̄eto. istr. Sed dic vt dicit aut est mandata executioni. et hoc non pōt nisi partib9 volē tibus vel causa cognita. aut ante executionē et pōt vt dicā. j. de absentib9 partibus. ¶ Quero an iudex possit pluries eandem sniam reuocare et quoties possit. et dy. dicit quod bis sicut bis pōt a diffinitiva appellari. vt. l. j. C. ne lice. tertio prono. et facit p dy. l. fideic. s. si qd decē. s. de le. iij. l. j. s. si cui. j. vt le. no. ca. quidam dicit p̄tra p istū tex. qd dicit pōt. qd ver bū est extensiuum. vt. l. si ira quis. s. de leg. ij. 2 opi. Dy. est equa quā teneo propter dicta iura. ¶ Quero an partibus absentib9 possit reuocari. et Dy. d. stringit aut requirit cause cog nitionē: vt illa. vtrum sit danda dilatio: vel nō: vel vtrū sit apponenda ex ceptio vel non. vt. l. a procedente. C. de dila. 2 nō potest. aut non requirit cause cognitionem. vt si iudex p̄cepit quod veniret tali die et pōt. vt. l. omnia que cumq. j. de reg. iur. 2 l. sed interpellatur. s. j. 2 l. diem proferre. s. de arbi. 2 l. nec quicq. s. vbi decretus. s. de offi. proconfu. 2 leg. intelligi autē qd requiratur cause cognitio vel partium volūtas in reuocatione vbi cumq. requiritur in prolatione. qd qñ sit apparet qñ partem ledit. vt. C. de dila. l. a procedente. als fecus. vt no. in dicta. l. sed interpellatur. s. j. de arbi. ¶ Quero an per alium possit reuocari snia quam iudex dat. et dic vt. l. diem proferre. in prin. 2 l. sed in terpellatur. s. j. s. de arbi. vtrū in ea danda vel reuo cāda requiratur cause cognitio. et nō potest dari vel reuocari per alium: als sic: vt hic. ¶ Quero qd in sententia interlocutoria in qua nō speratur diffinitiu a: vt iubeo qd soluas pronūto nō esse procedendū super libello: vel me nō esse iudicem cōpetentē et similia. an possit reuocari cū nulla alia speret diffinitiu: dic aut iudex actione p̄posita. et ipse sic p̄o nuntiat tunc talis pronuntatio fit officio iudicis mer cenario. ideo per talem pronuntiationem functus est officio suo: nec amplius poterit se intromittere. arg. d. l. dicere. s. de arbi. et est eadem ratio que in diffini tiua. ergo r. c. j. eo. l. iudex. videtur casus. de off. dele. c. iudex. in fi. lib. vj. 2 extra. de offi. dele. c. significan tibus. Si vero iudex aditur implorato officio iudicis nobili. vt qd detur tutor qd interponatur decretū super alienatione rei minoris: tunc licet iudex interponat decretum non finitur officij iudicis nobile: adhuc super illo poterit dari et poterit causa cog nita reuocare. vt. l. quis. de re. eorū. de procur. l. si qd cum proci. in fi. 2 ibi no. In predictis tamen casib9 puto qd requiratur cause cognitio et probatio. vt ibi patet. in alijs autem casibus vbi reuocatur officio iudicis mercenario puto sufficere si fiat parte p̄sen te: licet nulla causa reuocandi subsit. sicut est ab ipso initio posset sic interlocutoriam proferre et partem granare: ita modo potest sine iusta causa reuocare. licet parti teneatur ad interesse. vt. l. si quando. in fi. C. de test. et hoc est quod dicit hic tex. contrario im p̄erio. ¶ Sed quero quid si super eodem appa rent due sententię interlocutorie contrarie: nec appa ret qd iudex tulerat secundam animo reuocandi primam. Dices: tu videtur qd primam reuocauerit: quia sic dominus constituendo secundam procura videtur

videtur reuocare primū. itē faciendo secundū testa mentum videtur reuocare primū etiā si nil dicatur: vt in iuribus vulgaribus p̄z. rñ. prima nō videt reuocata: qd ipsam esse latam debet liquere iudici. vt. l. hec aut. s. j. qui. ex cau. in pos. ea. et sicut quis nō videtur renuntiare iuri qd ignorat. vt. l. mater. de in offi. test. nec miles videt exheredare filiū quē igno rat habere. vt. C. de test. mil. l. sicut certi. pro hoc vt tex. extra. e. ti. c. cū olim. et. l. siue pars. C. de dila. vbi pendente dilatioe iudi. officij cōquiescit. et sic in iu dice ordinario propter multiplicatam factorū pre sumo ignorantia in dubio. vt. d. c. cū olim. vbi secun da sententia videt surreptitia: nisi faciat mentionē de prima. dic siquidem est talis interlocutoria que non potest reuocari sine causē cognitione: tunc non valet reuocatio cū non fuerit cognitū de ea. si vero posset reuocari sine causē cognitione vt est dilatio: tunc dādo secundā videtur recessisse a prima. vt. l. dicere. s. de arbi. et hoc est verū. facit. j. tit. j. l. cū fi deicōmissum. et quod ibi dicam.

1. Hec lex loquitur etiam in alijs magistratibus qd populi romani.

2. Delegatus principis exequitur suam sententiam et potest cogere ordinariū vt eā exequatur: et illa po testas durat anno.

3. Executioe cōmissa an videat esse p̄missa cognitio.

4. Mandata executione p̄ superiorē nulla precedente cause cognitione: videtur mādāta cognitio p̄cum. Cōmissa executione videtur cōmissum p̄eam bulum ipsius.

5. Quando prius est cognitū de causa et in defectum iurisdictionis lex cōmittit alii cui executionē talis ex ecutor sine dubio habet omnem cognitionem que requiritur in executione.

6. Executio si cōmittitur in auxiliū iurisdictionis post latam sententiam videtur cōmissa cognitio circa res in quibus fieri debet.

7. Executor sup exceptionib9 oppositis post sniam si respiciūt merit a principalis cause nō cognoscit.

8. Executor sup exceptionib9 solū respiciētib9 execu tionē et que nō infringunt sniam cognoscit.

9. Executor sup exceptionib9 directo impugnantib9 sniam vt nullitatis et falsoū instrumentorū cogno scit nō vt p̄nuntiet: sed ad superiorē referat.

10. Executio cōmissa post latam sententiam et cog nitione habita super exceptione non dicitur cōmissa 2 cognitio sed mera executio.

11. Cognitione simpliciter cōmissa vt puta tibi talē causam committimus: videtur cōmissa diffinitio et facta cōmissio quo ad omnia.

12. Causa si est cōmissa per hec verba in causā vententi inter tales tibi cognitionem committimus videtur solum cognitio cōmissa.

13. Causa diffinitio si est cōmissa videt et executio cō missa in delegato principis et eius subdelegato.

14. Delegat9 inferioris a principe etiam si sibi sit cō missa cause diffinitio qd nō possit exequi suā sniam.

15. Si a p̄ma snia est appellatū et p iudicē appellatiōis est cōfirmata qd sniam ipsam mādabit executioni.

16. Si appellat a snia interlocutoria in qua fuit facta cōdemnatio expensarū quis exequatur. remissive.

17. Executio an possit demādari ab alio qd a principe

vel eius delegato: qd missio de facto non: sed cognitio et pronuntiatio de erequendo sic. Ille cui vniuersitas causarū est com missa an suam sententiā exequatur. re missive ad glo. Sententiā interlocutoria an possit ex ecutiōi mādari p̄ delegatū. qd sic. Snia illa mandat executioni ex qua oritur actio in factum. Actio in factum quod oritur ex sen tentia interlocutoria.

Aduo pio dicit per quos mandatur sen tentia executioni vsq; ad s. in vendi. ibi qualiter snia mandatur executioni. ¶ App. in aut. de exhi. reis. s. si vero. Glo. so. quod ibi non apparet an loquatur in iudice delegato an in ordinario. et ideo de ordinario intelligitur ibi. sed ista nō est vera: qd certe ibi dicta de legatio exprimitur. alia sol. qd ibi in delegato a p̄cipe. hic a iudice alio. et an delegatus a p̄ncipe possit dila cam statim: sed in p̄trario datur alia solutio qd ibi exequit pronuntia do. et ista pōt esse bona. vt dicā. j. ¶ App. de. l. j. C. de arbi. Solum. quidā dicunt arbitrorū id est executorū. sed idem bis repeteret. alij qd intelligit de de legato de partiū volūtate: vel de ar bitro sine pena assumpto vel cū pe na si est dictū rato manente pacto. vt l. ij. s. de arbi. et dicit in. l. ait p̄tor. in prin. s. eo. vbi glo. videt cōtraria: qd si tunc est emologatū a partibus po test. vt. l. cū antea. C. de arbitris. in p̄ nicipio glo. magne. ¶ Et primo que ro hic loquitur in magistratibus populi Romani: quid in alijs glo. dicit idem. qd placet quia licet rescriptum sit illis missum: tñ rescriptum dicit ge neraliter vt illi exequatur: qui eos de derunt. ¶ Secdo quero si an delegat9 a principe possit sententiā executioni mandare. et videtur qd sic: quia habz vim ordinariū. vt. l. a iudice. C. de iud. Itē citat vt ordinariū. vt in aut. qui semel. C. qñ et qñ iudex. Idē in aut. de litigio. s. oem. pro hoc. l. et si nō co gnitio. C. si contra ius vel vtilitatem publicam. sed contrarium dicit glof. quia licet ista sint specialia in p̄nci pis delegato: non tamen reperto in delegato executionē esse permissam que est mixti iperij. vt lege iubere ca uere. supra de iurisdictione omniū iu dicum. et. l. iij. s. j. s. de dam. in fec. et sic non videtur sibi permissa. ad. l. et si non cognitio. respondet glof. et de

xx. colli. h. vo. ij. 2 xij. co. s. e. vo. 2 alex. c. xv. in. ij. vo. et Fel. in. c. inter mo nasterium col. xv. h. limita. xij extra eod. p̄anoz. in d. c. cuz o. lim. co. iij. et seq.

iudex primus exequi: vt. l. fi. C. de te po. ap. ad. l. tale. §. qui puocauit. rñ- deo q. ibi primus iudex erat delegatus rñt fuit appellati ad delegantem ad que executio etiã appellatiõe nõ interposita pñnet vt hic. sed hoc diuinarare est. vñ puto q. iudex primus hoc casu possit exequi cum eius snia sit illa q. mādatur executiõ: ex qua orit actio. Puto etiã q. iudex appellatiõis possit exeq: vt. d. §. q. puocauit. nõ q. i casu illi. §. l. quer iudici ap- pellatiõis ex forma transactionis q. snia mere executione: qñ ad hoc se ps obligauit. sed qñ p cursum tps appellatiõis deserit hoc iudici nõ lqñ: q. forte ex alia cã executione nõ me- ref: vt. q. nulla vel aliqua: sed elidef exceptiõe. vñ si ponem q. ps sua spõre ab appellatiõe recederet nec diceret se satisfacturũ iudicatis verũ diceret. Ita. bu. idẽ si alio mō appel- latio est deserta vt q. non sunt petiti apostoli rñ pñt tñ iudex appellatiõis si vult reqñere iudicẽ pñmum: vt exequat: q. forte pñm iudex est ma- gis potes in militibz rñ familia. vt. C. de epis. rñ de. l. epale. Sed qd si ap- pellatur ab interlocutoria in q. fuit fa- cta pñnatio expẽfaz. dic vt no. spe. de execu. sen. §. ij. qd ergo. ¶ Que- ro si an executio possit demandari ex- pñsse ab alio q. a pñcipe vel eius dele. Rñdeo cognitio rñ pñnatiõ de exequendo expeditur summarie: vt. l. ea. l. §. si sup rebus. Et sic potest delegari: vt. l. cognitio. §. vt possessio honorũ. §. de officio ei. cui mand. est iurisdic. Sed missio de facto nõ po- test delegari: vt. l. iubere cauere. §. de iurisdic. om. iudi. rñ plene dixi. §. de vñ. in. l. iij. §. duas. ¶ Quero quid de eo cui commissa est vniuersitas causariũ. dic vt in gl. ¶ Quero extra gl. quid de snia interlocutoria: q. lex nostra loquit de diffinitua. ¶ Ita q. stio hz duas. q. in se. pñma vtrũ pos- sit snia interlocutoria mandari exe- cutioni. scõa an p iudicẽ delegatum. ¶ Circa pñmũ dic q. snia illa mādatur executiõ: ex qua actio in factũ orit: vt. l. cũ antea. C. de arbit. rñ dixi. §. e. l. intra. ¶ Sed nõ quero an ex inter- locutoria nascat actio in factũ. Spe. rñ q. sic in tr. de execu. sen. §. breuiter. ver. sed cũ ex snia. sed ego cõstuen. at- legare. l. si ostulauerit. §. si liber ho- mo. cũ glof. j. de la dul. vbi ex interlo- cutoria oritur actio in factũ. p hoc. l. si q. missus. §. pe. j. ne vis fiat ei. qui- h. p. rñ l. si q. ex argẽtarijs. §. ex hoc edicto. cũ glo. sua. §. de eden. rñ l. cum

non solũ. §. necessitate. C. de bo. que lib. cũ glof. sua. pro hoc facit. l. j. §. si quis ius dicẽ. nõ ob. circa fin. rñ ibi not. ¶ Circa scõm vtrũ iudex delegatus possit mandare executioni sniam interlocutoriã. isto casu putarẽ verũ dictum Innoc. q. que dã est executio q. fit precipiendo: excommunicando: seu multando. et ista pñt fieri. Est etiã quedã executio per delegatio- nem iurisdic. rñ ista non pñt fieri per delegatum: vt. l. iij. §. j. §. de dam. in fec. ¶ Sententia lata honorie quãdo possit executio- ni mādari per iudicem florentie. rñ sic. ¶ Quãdo sententia lata ab vno iudice possit per aliũ exequi. ¶ Pro snia lata ab vno iudice potest corã alio agi a- ctione in factum descendente ex sententia: nõ tamẽ officio iudicis licet sit nobile. ¶ Officium iudicis quod cõperit pro executione snie quod comperat ex equitate vt sit litium finis. ¶ Si sunt duo iudices in ciuitate habentes equalem iurisdictionem: snia lata ab vno in pecuniarijs non pñt per aliũ exequi secus est in sententia banni la- ta in contumacem. ¶ Sententia lata a iudice non habente clientes: potest per ipsum exequi: vel implorare auxilium al- terius. ¶ Omnis iudex pñt brachiũ alterius iudicis pro exe- cutione faciendã implorare. ¶ Iudex qui nõ vult scribere alteri iudici pro executio- ne faciendã: vel auxilium prestare potest per superio- rem cogi rñ tenetur parti ad interesse. ¶ Si iudex ad que pro executione scribitur in exequẽ do excedit modum ad eius superiorem appellabi- tur: si vero prestat familiam pñmo iudici ad supe- riorem pñmi appellatur. ¶ Sententia arbitri quilibet iudex cui condemnatõ subest exequitur nec requiritur requisitio arbitri vel alterius iudicis. ¶ Instrumenta guarentigiata si ex forma statuti ha- bent executionem: possunt per quẽcumq. iudicẽ exe- cutioni mandari. ¶ Potest vnus iu- dex alterius iurisdic- tio iudicẽ reqñere vt ei sniaz exequat. h. d. ¶ Op- er videtur qd nõ executio sed cognitio remittatur ad locũ. vt in aut. vt nulli iudicũ. §. si q. cõprehensõ- rñ. posita. C. de adul. aut. si vero. fo. ibi loquitur in de- lictis. ¶ Quero quid in paribus iudicibus. rñ idem fm glo. rñ bene. ¶ Quero habeo te rñ cõdenatũ in ci- uitate ista. vado Florentiam ad iudicem terre tue an possit sententiã hic latam executioni mandare. Et videt q. sic fm glo. hic. Sed istud est verũ ad le- teras iudicis proferẽtis sniam. rñ ratio est: q. sine le- tens nõ pñt: vt. C. de iud. l. properandũ. §. sinantem reus. rñ est expressum extra de foro cõpe. c. romana. §. cõtrahentes. li. vj. rñ in spe. de execu. sen. §. nũc dicen- dũ. ver. sed pone iudex perusinus. rñ allegat p rñ con- tra. ita bene prout in aliqua alia qõne quã ipse tan- git in illo lib. rñ L. y. fomar in l. j. in x. q. C. de confes- sionibz. ¶ Distingue qñq. sententia lata per vñ iudicẽ pe- titur executioni mandari per aliũ iudicẽ rñ eundẽ tribunalis: q. successit alius iudex: vel primus est re- motus: rñ tunc pñt: q. videtur idem iudex: vt. l. ppo-

ne vt dictum est. Respondetur illud quod glof. dicit in executione rationem habendam. est verũ si ratio sit habita in sententia: alias secus. Preterea possit primus creditor agere reuocatoria. eo qd debitor in eius fraudem exceptiones omisit: vt. l. j. in fi. cũ simi- libus. j. de hys que in frau. cre. rñ ideo vt cesset circui- tus isto in prima responsione quam feci. ¶ **N**on tantum. ¶ Socer vxoris non habet hoc beneficium: sed socer viri non habet si conuenitur solu. matr. fe. 3. ¶ **S**icut autem. ¶ Socer vxoris non habet hoc beneficium: sed socer viri non habet si conuenitur solu. matr. fe. 3. ¶ **E**d hoc ita. ¶ Quod autem. ¶ Exceptionem mere competentem dño oppo- nit procurator: defensor. ¶ Ratio differẽtie inter procuratorem rñ fideiussorem quo ad opponendam exceptionẽ mere personalem dño competentem. ¶ Exceptio competens marito ne cõueniatur vltra q. facere possit cõpetur eius hereditibus si sunt filij eius dem matrimonij. ¶ **S**icut procuratore. ¶ Exceptionem mere personalem cõpe- tentem dño opponit procurator rñ de- fensor. h. d. ¶ **S**ed que est ratio differẽ- tie dicit glo. q. procurator rñ defensor est recuperatu- rus a dño. sed hoc non placet: quia defensor nõ sem- per recuperat. Preterea etiam fideiussor recuperat: et tamen sibi non datur beneficium. Est ergo ratio alia que ponitur. §. solu. matr. l. alia. in pñm. quia p- curator rñ defensor conuenitur nõ nomine domini et ex- tra obligatione: sed fideiussor suo nomine rñ ex pro- pria obligatione cõuenitur. ¶ Quero dicit tex. mo- tuo marito est ne verum q. heredes conueniantur in solidum. glof. dicit q. sic nisi sint filij eiusdem ma- trimonij. rñ sic gl. ista non dat beneficium filio qui nõ est ex eodem matrimonio. Contrariam glo. habes 3. m. l. etiam. sol. ma. rñ pro illa glof. facti in aut. si quid C. qui po. in pig. habe. vbi porrigitur ad omnem so-

bolem. Doc. pñtri tenent istam glof. reprobata illa que est in l. etiã. et hoc dicunt per l. assiduis. §. except. C. qui po. in pig. ha. Et glo. similes huic ha- bes. j. eo. l. sciendum. rñ in stit. de act. §. item si de dote. alia gloffa est in l. ve- rum. §. j. pro soc. in glo. super ver. cete- rorum. ad autem. si quid. C. qui pot. in pig. ha. Respondeo dum dicit si qua- sit soboles siue sint filij vñ nepotes ex eodem matrimonio descendentes. se- a. ¶ **S**icut autẽ. dño me? hic q. rit an ha- beat locuz qd habeat rñ qñ repe- rit dos per l. vbi ad- huc. C. de iur. do. rñ vñ ibi gl. rñ bal. An- dre. Bar. ¶ **S**ed au- tẽ. et vide- si. dictum Bar. in l. iij. de fide- iuss. qñ rñ nego nar rñ rata prout narrant q. nõ incidit in penã. et istũ. §. qñ pñuerat vñ ad l. te pñt. fm Ang. in c. cũ elect. §. neq. §. de nora. An- dre. Bar. ¶ **S**ed fide- iussores. Adde qñ rñ qño pos- sint dari fi- deiussores de dote re- sti. Pau. §. ca. pñl. h. et. c. lxx.

Andreas Pomate. ¶ **S**nam rome. istũ §. et si res. vide ang. cõsil. cxxij. vbi per eũ dicit quod snia lata ab ordina- rio penes que nõ res- perit pñas exequendi pñt alit q. hz pñtem executioni mandare.

¶ **S**icut autẽ. dño me? hic q. rit an ha- beat locuz qd habeat rñ qñ repe- rit dos per l. vbi ad- huc. C. de iur. do. rñ vñ ibi gl. rñ bal. An- dre. Bar. ¶ **S**ed au- tẽ. et vide- si. dictum Bar. in l. iij. de fide- iuss. qñ rñ nego nar rñ rata prout narrant q. nõ incidit in penã. et istũ. §. qñ pñuerat vñ ad l. te pñt. fm Ang. in c. cũ elect. §. neq. §. de nora. An- dre. Bar. ¶ **S**ed fide- iussores. Adde qñ rñ qño pos- sint dari fi- deiussores de dote re- sti. Pau. §. ca. pñl. h. et. c. lxx.

¶ Vel dic hic iam lite. Nota qd lite no cote. no pot ferri snia etiam de consensu partium. c. j. de lite cote. sta. c. de causis. de offi. dele. c. j. de lib. ob. z in auf. of feratur. de lite contest. spec. de sen. §. iuxta. ver. qd si b partium consensu. And. barb.

¶ Consi- lur. Adde qd Ange. 4 qd si nisi ptimeat ma nifesta ini quitate qd iustam hz cam sequit 5 di psum marie qn partes co- senerunt in psona con sulitoris. cui add hz pau. 3 ca. 1 qd Bald. no. in. l. ma- cipia. C. d ser. fug. an aut iudex qd ex forma statuti te- netur cam comittere pfuleda te neas sequi consiliu. vi de Ange. c. si. d. r. viij. et qd qn ptesco senerunt te neas stare consilio: vt def voluit se Bar. co si. c. iij. m- cip. com- sus fuit ar- ticular. j. li.

netur ipse iudex in syndicato. Cautela qd quando causa commit- tatur consilio sapientis vt iudex qui postea iudicauit non teneatur in syn- dicatu. Gloss. in. l. qualem. ff. de ar. loz quitur in eo qui renuntiauit priu- legio. Appellari quando possit a sententia lata de consilio sapientis electo de partium consensu.

S couenerit.

Sp. s. de arbi. l. quales. Sol. ibi in arbitrio. hic in iudicio. hoc mihi pla- cet. Ratio qd post qd inter partes con- uenit sententia arbitri nil operat. cur ex ea non ouatur actio fm ista tēpo- ra: sed sententia iudicis operat. quia ex ea ouitur actio. hoc etiaz apparet: quia confessum iudex condemnat. fa- cit. j. tit. j. l. certum. in fi. z quod ibi no. licet glo. dicat contra etiam in iudice C. de iurisd. om. iudi. l. j. z male. hodie in arbitro cuius sententia potest em- logari: puto idēz quod in iudice. Vel aliter dicit glo. dic quid. id est de quo: cum plura petere possem: conueni vt vnum tantum peterem. sed certe hic tex. loquitur quando fuit conuentum quid sententietur. n. si dicas couenit do de vno videtur conuenire de alio. vel dic hic iam lite. contestata. ibi ab initio vt hic glossa dicit. Sed hoc in arbitro non placet per rationē quam dixi in iudice placet. Ex quo no. qd licet iudex debeat iudicare de toto: vt. l. in hoc iudicio. fami. eras. et. C. si aduer. rem in di. l. j. z j. de do. except. l. apud celsum. §. item queritur. tamē hoc verum nisi ex partium couentio- ne lite pendente aliud actū sit. ¶ Al- timo glo. solu. quia fuit conuentum vt condemnetur inquantū facere potest qui in solidū tenebatur. quod placet.

¶ Quero vt glo. z dic vt ipsa dicit z bene. z sic debet intelligi gl. in. l. qua- lem. que intelligit in eo qui renuntia- uit priuilegio. Quero quidam iudex vt de voluntate partium commisit. q. 3 consulendam. cuidam z dedit senten- tiam secundum consilium: contractū tempore eo contra quem lata est: demuz tempore syndicatus couenebatur iu- dex quia per imperitiam male iudica- uit. certe potest conueniri: quia no te-

nebatur stare consilio: vt. l. quidam decedens. §. pa- ter. z. l. titium z meuium. in prin. de admi. tuto. Et li- cet partes consenserint vt committatur: non tamen consentiunt qd sententia sic feratur si male cōsuluit. vnde consilio assessoribus qd in cōmissione faciāt po- ni qd partes ex nunc consentiunt: vt scdm cōsiliū ta- lis feratur sententia: tunc iudex non poterit conueni- ri per hanc legem. Item puto qd sufficeret si statutu diceret qd iudex teneatur sequi cōsiliū. ¶ Sed ian- tunc partes poterunt appellare. Respondeo si solū consenserunt in cōmittendo causam non impeditur appellatio: vt. j. de appel. lege ex consensu. Idem si consenserunt in cōmittendo cōsiliū: tunc vel ferendum si consilium est apertum: quia po- test esse quod consentiunt. vt tunc detur sententia et bene detur: sed putant obtinere in causa appellatio- nis ex nouis probationibz quas in prima facere nō potuerunt. Item licet approbent sententiam tanqz latam: non tamen tanqz sic latam. vt no. §. de nego. gest. l. pompomus scribit in gl. magna. Item qd lex ante sententiam requirit expressam renuntiationē: vt. l. si. in fi. de tempozibus appel. Post sententiā au- tem sufficeret etiam tacite acquirere sententia per aliquem actum: vt. l. ad solu. C. eo.

D Retes. Appellatio nō rite interpo- sita non retardat executio- nem. h. d. ¶ Opponitur. C. quando p- uoca. non est necesse. l. ij. Solutio vt in glo. ¶ Opponitur infra de appellatio- nibus: recipien. l. sciendum. Solu. hic erat certum z euidens non esse rite appellatum: ibi erat dubium ideo retardatur executio donec de hoc cognoscat per superiorē.

¶ Hec lex intelligēdo qd loquatur de duobus or- dinarijs notabilis est z non est alibi. Tempus appellacionis interposita a duabus sentē- tijs latis per duos iudices incipit currere a die con- firmationis.

Si ordinarijs z delegatus ei adiunctus ferunt di- uersas sententias recurritur ad superiorē. Causa si est cōmissa duobus cōsulenda z vnus ab- soluit alter condemnauit z iudex pronuntiauit scdm quod in consilijs continetur sententia est nulla.

D Do iudices. Opponitur. j. e. lege iter pares. Sol. hic in delegatis ibi in ordinarijs. hec vera. z approbatur in textu extra eo. c. fi. ¶ Vel dicit qd hic loquitur in ordi- narijs tamen non apparebat quis esset actor: et qd reus ideo nō potest habere locum. l. inter pares. sed recurritur ad superiorē. Tene menti hanc lect. qd notabilis. z hic casus nō est alibi. ¶ Quero vt quā- do incipiat currere tempus appellacionis. respōdit glo. a tempore confirmationis. z distinguit vt glo. hic. et in. d. c. fii. Duas leges sequentes vide per te. ¶ Sed quid si iudicauit vnus iudex ordinarijs z alius delegatus sibi ex causa adiunctus per punci- pem z tulerunt diuersas sententias. Respōde qd rei- curretur ad superiorē sicut si essent duo delegati. Nam cū delegatus vtatur iurisdictione delegatis: vt. l. j. §. penul. de offi. eius cui manda. est iurisd. que i- risdictione est potentior. vincit effectum iurisdictione:

nebas. §. de iud. Si vero nō successit eis: sed sunt duo a iudices eiusdē tribunalis: tunc alius non pot se in- b tromittere sine voluntate primi iudicis: vt. l. j. §. de c offi. cōsu. aut petatur per iudicē alterius tribunalis: et tunc siquidē est talis iudex ad quē executio per- tinet de iure cōi vel municipali. et potest exequi: vt hac. l. punci. Aut est iudex alius et tunc aut petit ex- ecutionem ad literas et pceses primi iudicis senten- tiantis. et pot. aut sine literis et tunc nō potest: vt. l. j. §. de offi. consu. et. d. l. properandū. §. sicut reus. C. de iudi. et. d. c. romana. §. cōtrahētes et hoc vult di- cere hic tex. dū dicit si hoc visum fuerit. l. iudici sen- tentiantis. et hoc est qd tenet Cyn. in. l. j. in. x. q. C. de cōfes. si vero actione in factū vel iudicati vellet age- re: pot. qd actionē quā habz vbiqz pot. exercere: vt. l. si. in fi. C. de prescrip. lō. temp. Ex hoc apparet veri- tas eius qd dixi. §. eo d. l. intra qd ex sententia ouitur actio in factū vel iudicati et etiā officiu iudicis: sed oppones. istō officiu iudicis quo fit executio est no- bile. qd patet qd mercenariū finitur lata snia: vt. j. e. l. iudex. quare ergo ita non intetur corā alio sicut actio cum loco actionis habeatur: vt. j. de mino. l. in cause. in prin. et extra de offi. in. c. fi. An istud officiu licet sit nobile tñ venit in cōsequentiā pume condē nationis. ideo debet ab eodez iudice expediti: vt. l. nulli. C. de iudi. vel melius istud officium cōpetit ex equitate vt sit finis litū: vt. l. terminato. C. de fru. et lit. expen. que equitas cessat in alio iudice qui nō iu- dicauit. et in hac actione solū habebit necesse. pba- re. l. iudicati esse: vt. l. nam et postea. §. j. de iureiur. et de iudi. l. si pretor. in prin. ¶ Quero in vna ciui- tate sunt duo magistratus habentes equalē iurisdic- tionē vt pās et capitaneus in hac ciuitate an vn⁹ possit exequi sententiā alterius. An. non: per ea que dicta sunt. vt. d. l. j. de offi. consu. qd est verū in sentē- tijs pecuniarijs. sed qn aliquis esset cōmuni et ex- bānitus in personā: quicūqz eum pumo caperet ille possit facere executionē. nam in hōis et exbanitus alterius ciuitatis animaduertimus. multoma- gis in istos. vt. j. de cap. l. nō dubito. et h facit fauor publice vindicte. ar. qn li. se sine m. vin. l. j. et. ij. C. et l. licitatio. §. quod illicitē. §. de pub. pot. tñ vnus sem per inuocare auxiliū alterius: vt. j. dicas. ¶ Quero pone qd rector scholariū vel doctor: vel alius iudex qui non habet clientes et milites: fert sententiam: quis eā mada bit executioni? n. ipsemet denegādo iurisdictionē: putando ab vniuersitate. et si. vel fa- cit eam exequi per potestātē vel altū habentē pote- statē. C. de epi. aud. l. epale. et ibi no. in gl. z in spec. b de exe. sen. §. nunc dicendum. ver. quid de snia doct. Et indistincte dico qd ois iudex pot. implorare au- xilium alterius: vt iudex secularis brachiū spirita- le: et e contrario: vt. d. l. epale. et extra de offi. or. c. j. z ibi per Imo. ¶ Sed quero quid si iudex qui tulit cōsentia nō vult scribere alteri? vt alterius auxiliū imploret: vel pone qd iudex cui scribitur vel cui⁹ au- xilium imploratur nō vult exequi vel auxiliū prebe- re. An. poterit per superiorē vel epm cogi et puniri: de hoc ar. in auf. vt disse. iudi. §. j. Tenebitur etiam parti actione in factū ad interesse: vt. l. si iudex. de vari. et extra ordi. cog. et qd ibi dicitur. ¶ Quero qd si in exequēdo excedit et ita pot. appellari: vtru

¶ Consequentiam. Ad de pet. de ancha. consi. x. ¶ Spe. Adde Joan. andre. ibi in addi. ¶ Alteri. Adde vt per Bald. consilio. c. c. xvij. §. libi. de. de ancha. consilio. c. dx. Pau. de castro. consilio c. c. xxv. Ro. consilio. l. j. Pau. de ca. consi. xli.

¶ Abiqz: Adde qd Pau. de ca- stro intelli- git hic ve- rū si etiam ibi vbi fie- ri dz execu- tio sit statu- tū qd infra- gualitigita- ta habeant executionē paratā fm Bal. in. l. j. C. ne filij p- patre. l. iij. q. als si nō eēt tale sta- tutū nō pu- tat verū: qd de iure cōi nō hnt execu- tionē pa- ratā. et idē dicit de cō- fessione fa- cra coram vno iudice nō qd mitta- tur execu- tionū per- aliū iudicē: vt not. Ly. in. l. j. C. de cōfes. in. x. q. et qd p- fessio factā co- rā vno iudi- ce nō mitta- tur execu- tio coram alio iudice voluit Jo. and. in ad- di. ad spec. in tit. de cō- fes. §. nunc videndus. ver. qd de cōfes.

Executio qm sit seruari dz ordo qz pu mo capi dz qd minus no et debitori et ta in mobilibz qz immobilibus. Persona codenati si capit p executione z sit coactus soluere remissive. Mobilia no costare pbatur ex relatione nutoz: vel assignado terminu parti ad ostendedu mobilia. Laurela qz in comisside et relatione executiois ponatur incipiedo primo a minus damnosis. In comissione de exequendo pot appellari si in ea non dicatur incipiedo primo a minus damnosis. Executio facta in immobilibz non respertis mobilibz lz pars sit parata ostendere qz mobilia repiant executio no erit nulla nisi creditor fuerit idolo. Quato tēpore debeat expectari debitor anteqz pignora vendant vbi qz arbitrio iudicis si executio fit ex interlocutoria: si ex diffinitiva expectatur per duos menses. In venditione In executione pu mo debent capi mobilia. scdo imobilia. tertio noia. h. d. Op. hic dicit qz fert sniaista sub coditione. l. i. §. b. duu. j. qm ap. sit. gl. hic dar plures sol. vna est qz hec no sunt yba snie. alia qz hic in interlocutoria ibi in diffinitiva: et tene meti hanc sol. qz da est: z notabilis. Alia sol. est hic in coditione de pterito vel de presenti. et ista est etia bona qua tene menti. et lz pdicte sunt vere tn quantu in pposito. dic qz non pot ferri sub coditione nisi sit conditio qz ipsum negotiu respicit: vt. l. cum iudex. cu glo. sua. C. de sen. fecus si ip sum negotiu no respicit. hoc no. doct. in. l. no dubiu. in. v. op. C. d. leg. p. l. p. sic intelligit ista glo. Op. hic dicit qz primo mobilia. scdo immobilium. tertio nominu. zc. cora. l. magis puto. §. querere ergo debet. s. de reb. e. vbi dicit iuriscōsultus quod prius venitur ad nomina qz ad venditionem prediorum. non posses dicere quod ibi est speciale in minore: qz esset contra. l. ciuitates. §. qd cuiusqz vniuersi. no. dic qz hec. l. loquitur in executioe sentētie que statim debet fieri: nec debet eligi via qua retardaret: vt. j. ea. l. §. sed si emptor. sed loquitur contraria. l. quando sit venditio ad pentionem ipsius pupilli: et tunc prius ad nomina. qz sic fieri eius interest. et hoc ponunt doct. in aut. hoc ius pōrectu. C. de sacrosan. eccle. Quero t tu eris iudex veniet ad te vnus et dicit. mitte istam sententiam executioni. tu iudex visa sententia debes mittere;

Andreas Romate. In venditione ad istu. §. vis etia aliqd p seli. in c. qd ad cōsultatione col. viij. in fi. extra. e. et alex. cō. fil. v. col. ij. vol. ij. vbi dicit qz iste §. hz locu etia in executioe sentētie inter locutorie missioe ex primo decreto z olino pau. d. cast. consil. cccxvi. in ij. col. in. ij. dubio. Persona na capta. Adde an dbitore ca pro possit fieri remissio in bonis alex. p. l. cccxij. iij. l. r. ro. p. l. cccxij.

quo anqz iudex picipiat executione fieri: an debeat pars citari. dicitur doc. nostri qd dz citari pars et sibi terminus cōperes assignari ad ostendendum quare non debeat execu. mandari. Et probant sic. hic dicitur qz iudex interloquitur: ergo pars citatur: vt infra eo. l. de vno quoqz. quia possit ledi: vt. l. nā ita dicitur supra de adoptio. z probatur per. l. j. C. de tur. et fac. igno. vbi plures exceptiones possunt opponi post sententiam. ideo oportet partem citari. et hoc tenet Lyn. C. quorum ap. non reci. l. ab execute. in. j. q. et Hof. idem super. l. in memoriam. C. vnde vi. vbi dicit quod est casus: quando quis inuaderet autontate iudicis parte no citata teneretur pena codenatio: sed si executorem mitteret habent locum remedia que infra dicam. sed contrarium tenet Innoc. extra de ap. c. ex ratione. vbi dicit quod non debet iterum citari. Ego dico siquidem est facta codenatio in ciuitate vel genere. ita qd executio requirit qz capiantur alie res fm ordinem nostri. §. tunc debet citari pars vt hic. et per rationes predictas. si vero est facta codenatio in specie siquidem illa species non reperitur. et sic faciendum esset executio in alia re: tunc esset idē quod supra sed si executio fieret in illa specie: tunc puto qz non sit opus quod pars de nouo citetur. sed poterit ab eo auferri manu militari: vt. l. q. restituere. de rei vendi. et sic intelligo dictum Inno. quod intelligo verum in personalibus post quadrimestre tempus: vt. l. fina. C. de vsu. rei iudi. et. l. in fidei commiss. in pinct. de vsu. In actione vero in re ante qz fiat talis executio facti debz precedere quoddam preceptum post sententiam de restituenda re infra certum tempus. z post illud fiat talis executio vt instu. de offi. iud. §. j. et dicta lege qui restituere. Sed quero t quid si facta fuit executio parte no citata. vbi citari debet: vel alias est erratum. Resp. potest appellari quasi excedatur modus: sed si non appellauit tunc in personalibus non constituitur pignus et ante venditionem reuocaretur ex officio iudicis adhibita summaria cognitio. vt. j. e. l. §. si super rebus. post venditionem haberet necesse vendicare: vt. j. §. si post aditum. C. de prescrip. xxx. ann. l. j. et si de ven. pi. aga. l. pe. Sed in reali idem. nam infra annum haberet officium iudicis exequētis: in quo summarie debet dicere executionem fieri non debere. post annu no no haberet necesse agere ordinarie: vt lege si quis emptionis. §. sed et si quis. de prescrip. xxx. annorum. Quero hic dicitur t quod in executione prius debet capi mobilia. que ro an inter mobilia sit aliquis ordo. gloss. hic quod sic. quia primo debet capi quod minus debitori nocet. quod bene not. idem puto circa immobilia: ne pro modica quantitate vendantur magne res cum modica possit vendi. vt not. co. dice de dist. pig. lege quamdiu. et si contrarium fieret potest appellari quasi excedatur modus: vt lege ab execute. re. quorum appella. non reci. Quero t quid si res non sunt capte sed fuit persona capta b condemnatitē coactus soluere. Resp. text. habes notabilem in lege finali. paragrapho finali. supra quod met. cau. dic vt ibi. Quero qualiter t constabit quod mobilia non reperuntur. Resp. gloss. quod statuetur certus terminus parti ad ostendendum

mobilia. alias capientur immobilia: quod not. quia a nouus est modus discussionis z bonus. Vel dic qz de hoc creditur nūtijs. seu apparitoribus: vt. l. ma b gis puto. §. non tantum. de reb. eo. et hoc obseruat consuetudo. z Jacob. de aret. ponit in quodam suo tractatu de discussione. quod hic non profequor. Et no. quod hec pronuntiatio de qua hic loquitur text. potest fieri in ipso actu qui apparitoribus committitur scilicet vt capiantur primo mobilia. secundo zc. et tunc apparitores referunt se solentem discussione fecisse. z quia mobilia non reperiebant: ideo zc. Lo sulo t quod in commissione z relatione ponatur incipiendo a minus damnosis. per ea que. s. dicta sunt. Sed si hoc omittatur non tamen puto quod agitur ipso iure nullum esse: quia hic talis ordo non ponitur: vt sit necessitas: sed quia pars grauatur reuocatur per appellacionem. vt. s. dixi. Quero t quid si post predicta pars sit parata ostendere quod mobilia reperiantur: tamen capta sunt immobilia: licet munitus hoc retulisset. Respondeo propter hoc non erit irritum quod factu est nisi creditor vel emptor fuerit in dolo: vt. C. si de ven. pig. aga. l. j. z. l. vltima. Quero o hic dicitur mor. t quanto tempore debet expectari. gloss. remittit ad not. in. l. cum proponas. de bo. auto. iudi. pos. C. Dyn. dicit aut venditio fit ex interlocutoria: z tunc tale tempus est iudicis arbitrio: vt. l. si finita. §. non autem statim. de dā. inf. Aut ex diffinitiuar: tunc expectatur quod tempus quadrimestre. sit transactum: vt. j. eo. l. debitoribus. z not. in. d. l. cum proponas. ego dico de duobus mētibz: vt. d. l. debitoribus. que in hoc no mutatur. vt ibi dico. Executio non impeditur per priuilegium ciuitatis minoritatis nec rerum ecclesie: z qn per priuilegium fundi dotalis. Quero vtrum exequuntur itaqz aliquod priuilegium faciat cessare hanc executionem. glossa dicit quod no priuilegium ciuitatis: vt. l. ciuitates. quod cuiusqz vniuersita. not. Item non priuilegium fundi dotalis: vt. l. j. de fun. do. sed hoc est verum quando fertur sententia in actione reali vel mixta: ita qz de directo respicit ipsum fundu: sed in personali non procederet magno condemnato nisi in causa priuilegii. vt. C. de priuileg. fil. l. j. Item non procederet vrotre codemnata nisi ex quinqz. l. vt. l. quinqz. j. de bo. dam. Item no impeditur priuilegium minoris etatis. vt. l. j. C. de predi. mi. quod est verum siue reali siue personali sit actum vt ibi. z. s. de re. eo. l. j. si pecunia. §. ite queri potest et. l. si pupillorum. §. j. Quid de rebz ecclesiasticis. dicit glo. idem quod est verum ecclesia vel capitulo condemnato: vt. l. iud. cm? nullam. C. de sacrosan. ecc. secus si sit o noie condemnaretur rector ecclesie: vt. j. eodem. l. comodis. z ibi dicam. Datio insolutum simpliciter facta a parte qua tate non expressa non valet sicut nec emptio. Datio insolutum facta a pnapie simpliciter valet. facta pro toto debito. Quod duplex remedium datur in executione rei iudicate.

Quantijs. adde Bar. in. l. si cōstate. fo. ma. Alexā. in. l. x. de ver. ob. Bal. cōsi. ccdriij. z. cccxxij. j. lib. Reuocaretur. Adde tu z vide Alexā. de imol. in consil. v. col. ij. in prin. in. ij. vo. z ibi intelligit Barto. hic in iudice exequente.

Si pignora Si pignus datur creditori i solutum simpliciter presumitur datu pro toto debito. hoc dicit. Op. de. l. fina. C. de iur. do. impe. Solu. ibi in pignore conuentionali: hic in pignore: vel hic quando datur insolutum: ibi quando impetratur dominium a pnapie: sed pnam tenet gloss. z sic aliud esset si datio insolutum fieret a parte simpliciter: aliud si a iudice. Ego tamen puto sic dicendum t aut datio insolutum sit a parte simpliciter: z non valet in aliquo. sic nec emptio. insitu. de emp. z vendi. §. pretium. cōiuncta. l. iij. §. pro empto. aut fit a pnapie z valet. prout dicitur in d. l. i. C. de iur. do. impe. aut fit a iudice: z tunc aut fit a iudice exequente diffinitiuam: z tunc in dubio videtur facta pro toto debito: vt hic. z. j. dicaz. Ratio potest esse: quia cum officium iudicis exequētis sit totaliter sinez imponere litibus: si deberet iteru fieri estimatio rei fm formam. d. l. vlti. in fin. iam finis non esset impositus. et ideo est presumptio iuris: z de iure quod fiat pro toto debito. aut dat in solutum ex interlocutoria: et tunc in dubio dicerem idē qz quando dat pnapie: vt. d. l. i. qz est eadem ratio. et sic debet intelligi hodie cum interponitur secundu decretu. Op. C. de except. l. si ex matore. Solu. ibi partem debiti recepit. hic simpliciter in solutu accepit. Op. de cōsue tudine. nā nos videmus tota die cotrariu fieri. f. dari pign? p parte debiti: z no pro toto debito: z sic cōsuetudo est cora istum rex. Sol. quidā intelligit: z male vt ponitur in glo. qz incip. alias. Et ideo glo. aliter intelligit z facit duas alias glos. z debes t scire qz in executioe rei iudicate ha

Executio tur. quid si vniuersitas ville vlt castri habet bona qualis fiet executio. vide Joā. and. in ad. di. ad spe. in titul. de execu. sentētie. §. bre uiter. ver. item vniuersitas. Ego tamen ista ratio non videtur bona p l. si fundus. §. finali. ff. de pignori. vbi no apponitur ex hoc capite no vitiat: qz no ē appositu certum pretiu similiter si datur pro debito intelligitur pro toto debito. l. si defensor. §. interro gatus. de interroga. act. z. l. qz ut. de sol. l. z ibi bar

to. potest dici qd fuit qd si non soluitur datur res in solutu tunc no valet non ratione incertitudinis: sed quia est pactum. l. comissioe. C. de pac. p. g. l. j. si ex interuallo valeret quo ad excep. l. titus. de pig. act. §. si autem d: pro isto pretio valet: vt. l. si fundus. §. si pallez. Et idē vt in eadē rōne si detur insoludu p iusto pro cu videat qd emptio: vt. s. And. barba. Emptio. Adde qd pau. de ca. 13. qz imo censet facta datio pro summa debita qz ad illam referret: et sic satis videt datu pretiu post relationē ad debitū: vt. s. eod. l. ait pro. §. j. z si minus vs imputet sibi

tur. Item si mouetur questio de iure pignori non retardatur executio: sed pignus venditur et priori creditori satisfiat residuum in causam iudicari conuertitur. h. d. C. Quero qd si victor vult super re capta summaria cognitionem precedere: mouens cotrouersias petit eam dimitti cum sint alia bona sine cotrouersia. Bideo. si esset clarum aliam rem sine cotrouersia esse: tunc hoc debet fieri: vt hic inuuit verbum debere. al. quo tamen faciente pro eo qui cotrouersia mouet: vt sic eius interesse appareat. Si vero hoc scilicet an alia sint sine cotrouersia sit dubium tunc erit in arbitrio iudicis illa dimittere: vel super illa summarie agnoscesse: vt sic faciat quod ei facilius videatur. vt. j. e. l. j. sic quoque. verfi. item quid dicemus. T. Scdo quero scholaris huiusmodi pignorum penes feneratorum. vult cogere eum ad vendendum vt sibi de pretio satisfiat. ille dicit nemini ostendenda nisi mihi prius satisfacias: an creditur cogatur. hic est textus. q non nisi in causa iudicari: sed puto creditore cogi. vt. C. de pigno. aut. hoc ita. ibi: qd vt fiat. q. expressi in corpore venditur. et. l. q. uis. s. de pigno. act. nec obstat. hec littera: quia verum est q non cogitur vendere: sed cogitur ostendere satisfactione oblata. vt lege quamuis. Summa cognitio de qua in. s. si super rebus. cessat post secundum decretum. Euctio quando venit in limine contractus ante pretium solutum quis non cogitur soluere pretium. Si post aditum. Post re venditum datam cessat summaria cognitio iudicium exequentium. h. d. C. Ho. q post interpositum sum decretum cessat summaria cognitio: de qua loquitur. s. si sup reb. s. ea. l. C. Opp. de. s. si sup reb. s. ea. l. Sol. ibi an venditione vel dationem insolum. hic post. C. Opp. de. s. sed si emptor. j. ea. l. Sol. ibi pretium non erat solutum: hic sic. ratione hic nititur ponere gl. sed melius ponit text. in. s. sed si emptor. ibi videbim. C. Op. j. de sol. l. si qd alia. huiusmodi timore dicit qd q non cessat officium eorum de iudicium: et illi hinc sic in text. non cessabit. Sed hoc est contra pun. s. Dic ergo q licet actio prima duret sum distinctione q dicitur in. d. l. si qd alia. tunc officium iudicis exequentis cessat. ratio: quia fecit executor quod voluit et re perfectam dimisit. C. Op. et vide q non versetur periculum eius qui comparuit. vt. C. de euc. l. si ob cau

* Pro condia. ad uerte q er ecutor vlti maru voluntati cu libera pra te vededi pot vede re no habi to prio: s; habita fide de eo bo na fide p satisfaci do legat. ita Bar. in l. alto. col. ff. s. ad. leg. Contra allegat re nere i hoc: sed si emptor. Joa. d. uno. que sequit do. C. h. p. de nice. et do. Alex. in hoc. s. d. vna so. Sed magis ap. q ad conco. Bar. sic dici potest q aut executor vult vendere p legatis ad pias causas: et non potest nisi vere prius recipiat: aut vult ex equi alia legata q ad pias causas: et procedat p ma opt. et ista videt magis ee a fm ipz

sam. et de euc. l. si plus. s. j. Solu. dicit glos. versatur eius periculum quo ad hoc vt teneat pretium soluere. hoc est falsum q vbi venit euictio in limine contractus ante pretii solutionem non cogitur quis soluere. vt. l. si post perfectam. C. de euc. z. l. penul. s. si. s. de peri. z. comino. re. ven. fm Jac. de are. Preterea hic. s. torus loquitur quando iam pretium erat solutum: vt s. dixi. Unde dicit glo. aliter q periculum est in hoc q executor vel victor non tenetur de euictione: sed ille condemnatus sic: vt in contrariis. tunc in ver. certe habes litteram: nonne cessabunt zc. quasi dicat vt q cessabunt. z ista littera bona z clara. alij habent non cessabunt que littera plena est infra captionibus: et ideo de ea non curo. C. Alt. illud quod hic dicit quod cessant partes eorundem iudicium. intellige si alius erat iudex ad quem pertinebat executio alij iudex ordinarius. Si vero vnus z idem erat executor z ordinarius: tunc cessabunt partes iudicium in cognoscendo summarie: sed poterit iudex ordinarie cognoscere. z hic est sensus huius. C. Exe. d. iud. scilicet p executorum nlla hz victor actio z tendens rem alienam an transferat dominium habita fide de pretio. Procurator ecclesie fisci vel minoris non potest vendere rem nisi pecunia presentem. Procurator alterius q minoris vel ecclesie qn possit vendere: em pecunia non presentem. Executor vitmaru voluntati cui data est potestas vendendi non transfert dominium nisi presentem pecunia. Procurator consistendo se pretium recepisse non transfert dominium nisi in instrumento dicatur habuit z recepit: vel nisi apparet pretium conuersum in illam causam in quam habebat potestatem vendendi. Si in instrumento venditionis facta a procuratore dicitur q pecuniam in veritate recepit qua confessus fuit se in talem causam conuertisse: nec per hoc apparet in illa causam esse versum: an sufficiat ad translationem dominij: z ibi quid. In procuratore ecclesie vel ciuitatis. Si per iudicem exequentem res est vendita: pretio non soluto cessat officium iudicis in pretio exigendo: vñ res d; vdi pñte pecunia: als pot res vendita reuocari. h. d. Diu. de pamo ponit dicitu z rationem. scdo officium ratione esse vera. tertio approbat dicitu suu addendo aliam ratione. quarto docet qd sit factu re integraveditioe no facta. quinto docet qd sit faciendū re vendita no pñte pecunia. Scda ibi: qd em. tertia ibi: melius igitur. quarta ibi: oportet em. quinta ibi: certe si. pone casuz in terminis. primo dicit q executores no debent se intromittere: ratio q numis longe res abirent. Scdo pbat q loge numis res abirent: aut enim dicit quod iudices condemnabunt emptorem: et esset numis longum: vt statim pareret in apostillando litteram: aut dices quod executio fiet de facto et hoc esset iniqum. Expone litteram. ibi: aduersus eum sententiam. nam in hac instantia esset longitudo. Preterea in executione que fieret contra illum emptorem deberent bona vendi. et interim forte emptor faceret cotrouersiam de pretio: et sic esset necesse quod iterum condemnaretur: et sic numis longe res abirent. Item ibi:

* Sed i emptor. Si per iudicem exequentem res est vendita: pretio non soluto cessat officium iudicis in pretio exigendo: vñ res d; vdi pñte pecunia: als pot res vendita reuocari. h. d. Diu. de pamo ponit dicitu z rationem. scdo officium ratione esse vera. tertio approbat dicitu suu addendo aliam ratione. quarto docet qd sit factu re integraveditioe no facta. quinto docet qd sit faciendū re vendita no pñte pecunia. Scda ibi: qd em. tertia ibi: melius igitur. quarta ibi: oportet em. quinta ibi: certe si. pone casuz in terminis. primo dicit q executores no debent se intromittere: ratio q numis longe res abirent. Scdo pbat q loge numis res abirent: aut enim dicit quod iudices condemnabunt emptorem: et esset numis longum: vt statim pareret in apostillando litteram: aut dices quod executio fiet de facto et hoc esset iniqum. Expone litteram. ibi: aduersus eum sententiam. nam in hac instantia esset longitudo. Preterea in executione que fieret contra illum emptorem deberent bona vendi. et interim forte emptor faceret cotrouersiam de pretio: et sic esset necesse quod iterum condemnaretur: et sic numis longe res abirent. Item ibi:

exoluisse contendat. dic tunc esset iniqum exactio: nem fieri eo non conuictio vel non condemnatio. et sic concluditur q nimis longe res abirent. Tertio ibi melius ostenditur dictu esse veru hoc modo cu certu sit q nimis longe res abirent: ideo est melius q se non intromittant dicti iudices cu victor contra emptorem nulla habeat actionem: z sic sibi actori fit nulla iniuria h. d. C. Ho. hic q ex venditione facta per executores nulla habeat victor actione. Quarto ibi oportet igitur. conuictio q res vendantur presente pecunia. Quinto ibi certe dicit q si res non est vendita presente pecunia q iudices possunt se intromittere non faciedo executionem de pretio: sed tranffere rem. z sic plane z recte legitur fm glo. z bene. C. Oppo. s. prior. s. Sol. ibi erat pretium solutum. hic non erat pretium solutum. C. Opp. ad fi. huius. s. quid enim si emptor dicit se soluisse none est iniqum sibi rem auferri. dicit glos. q hoc hic non dicebatur: vel dic qd etiam si hoc dicit se soluisse: quia tñ hoc est notum iudici exequenti. scum no soluisset. vt. l. cuz falsum. de acqui. here. q poterit facere executionem sicut cu est sibi notum per sententiam z hoc. text. vult. C. Quero an ille qui vendit rem alienam possit trasfere dñum habita fide de pretio. z videtur q no vt hic z. l. si pcurator. in fi. j. de iure f. In cotrarium videtur. l. cuiuscuz. s. fi. s. de insti. do. L. y. format ista q. in. l. incuile. C. de rei ven. z dicit L. y. antiqua lect. q potest transferre dominium si madatum non habebat expresse q non haberet fidem de pretio: tunc em dominium no transferet. Sui. de eu. in. l. cuiuscuz. s. si ei. dicit q illud est veru in pcuratore generali: sed secus in pcuratore speciali: quia no potest habere fidem de pretio: vt hic de quo L. y. fecit postea additione ad. d. l. incuile. Sed istud no bene pbat hic. na hic datur potestas executori ob certam causam limitatam scz vt couertatur in causam iudicari. que causa no impletur habedo fidem de pretio: sed recipiendo sic. pterea est ratio ne pcedatur in infinituz et ne retardetur executio: que rationes cessant in alio procuratore speciali. Et ideo in pcuratore generali tene cu eis: vt. d. l. cuiuscuz. In speciali procuratore considero aut facio pcuratorem vt vendat fundu p c. z sic limitatur pretio: tunc iste pcurator d; vendere presenti pecunia nec potest trasfere dñum habita fide de pretio: qd probat. Vendere rem no pñte pecunia sed soluenda ad tempus est rem vendere pretio minor: vt. l. eu qui. in fi. s. de in diez adiec. et dies est summa pars obligationis zc. vt. l. j. de ede. sed si pcurator vendit minus q hz in madatis no valet: vt l. diliget. s. ma. Si no esset pcurator ad vendendu: pretio non limitato: aut erat adiecta ca ob qua posset vendere: z tunc si illa ca hido fide de pretio no implet: vputa si satisfiat creditoribus: tunc no pot hfe fidem de pretio. vt hic. Aut habebat madatum simplex et indeterminatu de vendendo z tunc regulariter potest vendere habita fide de pretio: vt. l. qui fundu. s. pcurator tuus. s. pro emp. z. l. j. s. de excep. rei ven. et tra. Et p dicta vera nisi in pcuratore fisci minoris et ecclesie: vt. j. de iure f. l. si pcurator. in fi. qui nisi presenti pecunia vendere no possit. z potest esse in istis ratio: quia no possunt vendere nisi ex causa vt creditoribus satisfiat. quam causam no implet habere

do fidem de pretio vt hic. Distingue ergo aut est pcura. fisci vel minoris vel ecclesie. z no potest nisi presenti pecunia: Aut in alio pcuratore q in minoris: tunc aut est specialis: tunc si hz limitatu madatum no potest excedere. si no habet limitatu. tunc aut est limitatu ratione cause: aut no. vt ex pcedis patet. Si vero est gnalis pcurator. z tunc no potest facere z habere fidem de pretio. ad hoc facit. l. q. rome. a. s. callimachus. in fi. s. j. de verb. obli. C. Quero qd de executoribus vlti maru voluntati quibus est data potestas alienandi an possint transferre dñum non possunt pecunia: z dicere aut est executor ad pias causas: z no potest nisi presenti pecunia. arg. d. l. si pcurator. de iure f. z qd ibi no. si no est executor: ad alia tunc quia regulariter talis executio est limitata vt potest vendere pro satisfaciendis lega. et tunc similiter no potest: quia talis causa habendo fide de pretio: non implet: ideo no transfert dominium vt hoc. s. C. Quero quid si consistetur pretium se recepisse puto q no sufficit: sed d; dicere instrum q in veritate habuit z recepit aliud est enim consistere. aliud est recipere: vt. C. de no nu. pecu. si ex cautione z j. si qd in frau. pa. l. j. qd si in lit. z. s. si mutuum. in fi. s. et facit. j. de noua. l. si debitorem. z. s. si cer. pe. l. ij. s. fi. z qd ibi no. p dicta vera nisi appareat conuersum in illam causam in qua habet potestatem vendendi: tunc ex illo apparebit illam confessionem esse vera: vt. l. sed iul. s. proinde. s. ad macedo. C. Quid si instrum dicit qd pecuniam in veritate recepit qua confessus fuit se in talem causam couertisse: nec per hoc apparet in illam causam esse versam: an sufficiat puto q si madatum erat factu ob illam causam expresse sufficit: id em si tacite si causa in veritate suberat: vt. l. j. s. no autes. de exerci. z. l. fi. eo. tnu. In ecclesia vero dic vt in aut. hoc ius porrectus. C. de fac. san. eccle. in ciuitatibus z in alijs collegijs. dic vt in. l. ciuitas. s. si certum petatur. Ratio differentie inter nomina debitorum et inter res corporales in executione scienda. Si in bonis debitoris no est alio nisi noia debitoru qualiter fiat executio. Practica capiendi nomen debitoris in pignore pro executione. Sic quoque. Vbi alie res non possunt eorum qui consentunt: que exigentur vel vendent vt iudici vide

Bar. si vi deatur verba sua. ad de ad do. Ang. are. in trac. de testa. i gl. executores aut relinquit. C. Quero. Ado Ange. in. l. cui iurisd. s. d. iurisd. om. iud. z ab. in. c. j. de p. ca. z. p. d. ancha. con. fi. l. j. De executoribus. Ad e. al. p. clxxxv. iij. lib. et. p. de ancha. consi. xlij.

bitur. h. d. C. p. j. proxi. s. sol. vt ibi dicam. Quero qd est ratio differētie inter nomina debitorū z inter res corporales. dicit glo. qd facilius adhibetur ista cognitio in rebus corporalibus qm in nominibus: quia in nomine oportet qd detur libellus cōtra debitorē z procedatur cōtra eū. Sed in rebus corporalibus secus est: quia siue res sunt certe debitoris: sit executio siue non: si possideantur ab eorū sit executio: vt. s. si sup rebz. Quero ro f quid fiet qm nō est aliud in bonis debitoris: nisi nomina debitorū. gl. remittit ad no. et bene in. l. ij. C. qm sit. vel pri. Quero qualiter capiat nomen debitoris. z glo. dicit si dicat ha beat illud nomen loco pignoris. Bl. que est in. l. j. C. de pto. pig. dat melior rem practicam qm hic. quia dicitur vocato debitorē z ipso confitente dicit iudex verba que sunt in hac gl. z huius traditionis. dicit. s. de dona. l. pen. in prin. z glo. ista non est super isto. s. sed super se. h. ic recitant: qd melius cadit hic qd ibi.

Res debitoris deposita penes aliquem ita demū in causā pignoris capitur ille qui eam detinet cōfiteatur esse debitoris.

Sed si pecunia. Si credi pecuniam debitoris vel debitori destinatam: ipsa pecunia capitur non debitoris nomen. h. d. vsq ad finem. C. p. s. proxi. s. Sol. ibi nō erat parata pecunia hic sic. Quero quid hic pignori capietur? glo. rñdit ipsum nomen sed certe hoc est falsum: vt patet hic in ver. preterea. z. j. eo. l. cōmodis. Dic ergo qd ipsa pecunia et ista gl. debuit esse super precedentiē. s. itez aduerte ex eo qd hic dicitur eque capi solet: quia licet quis hz rem debitoris depositā: vel alio modo qd illa res ita demū pōt capi in causā iudicati si hoc cōfiteatur ille qui eaz tenet: sicut in debitorē vt patet ex eo qd dicit eque: z sic est casus. q. vltime qisaz facit. s. in. s. si super rebz.

Exceptio ne quis erigatur nisi inq̄tum facere possit an sit dilatoria vel peremptoria. remissive.

Hec exceptio an opponatur in executione sententię. q. sic.

In libello an debeat peti vt condemnatur reus in quantum facere potest. qd non.

Reus si primo agentī cōdēnatus est insoluidum secundo similiter insoluidū quis eorum erit melioris conditionis in executione.

Quero an in libello. Adde Bart. in. l. verū. s. p. soc. And. Barba.

Vnt qui persone hic enumerantur te conueniuntur z eriguntur in quantum possunt facere et ere alieno nō deducto: fallit in donatario. h. d. vsq ad l. non tantū. C. p. s. p socio. l. verū. Sol. hic subaudi dū dicit omnium bonorum. s. maxime. C. p. in. de ac. s. itē si de do te. Sol. cōco. C. p. dicitur hic qd occupantis conditio est melior: vt. l. si vero. s. de pec. sed contra. l. si pluribus. s. de leg. j. Sol. vt ibi per dy. tractatur: qd aut tractatur de iure querendo. et tūc potior est qui venit prius ad lit. cōtest. aut de iure iam quesito seruando z tunc est potior qui venit ad sententiā: vt ibi plenius dixi. C. p. de. l. et facto. s. de pec. Solu. ibi de vno priuilegiato vel de priuilegiatis paribus priuilegijs. C. p. ad istud de. l. assiduis. s. exceptis. C. qui po. in pig. ha. sol. fallit ibi. vel verius dicit vt ibi plures priuilegiati priuilegio reali. hic in pluribus priuilegiatis priuilegio personali. z no. dy. in c. possessor. extra de reg. iu. lib. vj. z l. priuilegia. j. de priuilegijs cre. C. p. p. j. eo. l. iudicati. z gl. dicit qd primo debet fieri condemnatio totius debiti: sed in vltima sententia debet fieri condemnatio deducto eo qd primo debetur: vt plenius dicitur in glo. z sic debemus considerare duo tempora. primo tempus sententię: et tunc in prima non habetur respectus sequentium. in sequentibus: habetur respectus precedentium. Secundo tempus executionis: in secunda non habetur respectus ad primam. nam aut concurrunt vtroq; tempore. z quilibet admittit pro rata. aut diuersis z primo venienti satisficit secundū dy. Quero quare dixit feres glossa rñdit duobz modis. primo vt denotet alias personas quam que hic enumerantur. z istud ponitur in medio glo. Vel vt denotet qd etiam persone hic enumerate quādoq; non habent beneficium ex causa. et hoc ponitur in principio et fin. gloss. Quero an hec exceptio sit peremptoria vel dilatoria. et gl. hic disputat. finaliter Joan. dixit eam dilatoriā: sed aliter dixit infra de excepti. l. ij. dic vt ibi. Quero qualiter accipiantur parentes. dic vt in gloss. Quero an hec exceptio possit opponi in executione. et si istum textum bene respicit videtur in omnibus ponere quod opponatur prime conuentioni: sed in milite opponatur post sententiā executioni. z hoc etiam innuit glossa hic posita super verfi. inter eos. dum dicit quandoq; post sententiā quasi dicat non semper. sed credo qd semper: vt. j. eo. l. nefemius. s. fina. z. l. ex diuerso. s. si. s. solu. mari. cum simili. Et propter regulam que est qd omnis exceptio que nō impugnat sententiā potest opponi post sententiā: vt. d. ll. et. l. si fideiussores. s. idem respondit. infra de fideiuf. z quod no. per docto. C. de iur. z fac. igno. l. j. Quero an in libello debeat peti eum condemnari inq̄tum potest facere. dico qd non: imo libellus potest proponi simpliciter. illud autem beneficium venit in exceptione proponenda ante sententiā vel post: vt supra quod cum eo. lege penultima. Quero pone qd primo agentī quis est insoluidum condemnatus. secundo similiter insoluidū quia non fuit opposita exceptio: ergo non erit melior conditio occupantis sententiā. nam nec in executio-

nis ordinari: vt infra de duobus reis. l. si reus. et si pia de acquiren. rerum domi. l. quicquid. s. cum in partes. Preterea quod recurratur ad superiorē habet in se minus captionis. ergo. zc. vt. l. quoties nihil. de regulis iuris. pro hoc facit optime extra de offic. deleg. capiti. si duo ex tribus. in. vj. et quod ibi nota. Vel posset dici qd preualeat sententia ordinaris quasi dignioris. Sed non placet per id quod dicitur infra eodē si vni in tertia q̄stione. Quero quid si vnus et idē iudex iudicat cōtraria eodē instanti: vt ecce iudex ex lege municipalit tenebat sententiam secundum consilium sapientis contigit causam cōmitti consilio duorū quorum vnus cōdemnauit et alius absoluit et iudex pronuntiauit secundum quod in dictis consilijs continetur. Certe talis sententia est nulla: quia in se continet repugnantiam: ergo. zc. vt. l. scripture. C. de fide instrumento. z infra de regulis iuris. l. vbi repugnantia. male facit tamen iudex: quia consulto: iudex discordantibus ipse debebat eligere. argumento huius legis. et. l. in venditione. s. finali. j. de bo. anto. in. pos. et quod ibi dicitur.

- 1 Hec lex quod loquatur in confesso: et etiam in condemnato.
- 2 Confessus in iudicio an condemnatur diffinitive. remissive.

Confessio in iudicio de consuetudine datur terminus decem dierum.

Debitibus. Condenatis et confessis datur terminus ad soluendū z ex causa prorogatur quo elapso pignora capiuntur. z post duos menses distrahuntur hoc dicit. primo ponit duo dicta. secundo probat p̄ duo rescripta. C. p. ponitur quod post sententiā non possit addere nisi eodē die. vt infra eodē. lege pau lus. solu. dicit glo. quod hoc fit in ipsa sententia vel precepto quod fit in confessum. quod dicit vt dixi supra eodem. l. ij. C. p. ponitur quod frustra lex dicit de tempore quadrimestri cum hoc datur pro facultate. zc. et sic frustra fuit facta. l. ij. C. de executio. rei iudica. Solu. vt in glo. C. p. ponitur hic dicit duo bus mensibus contra dictam. l. ij. Solu. hic de tempore quod est post lapsum primi termini et pignora capta. et ibi de primo termino. et sic hec lex nō mutatur in hoc. Quero an hic loquatur in condemnato vel in confesso. glossa prima et glossa super verbo ex re. vacillant. Tu dic quod loquitur de vtroq; quia confessio habet paratam executionem. textus est hic. et lege post rem. infra eodem dicam infra titulo primo lege prima. Quero an confitens in iudicio damnatur diffinitive. Dic vt in gloss. dicam infra titulo primo lege prima. Tamen aduerte qd de consuetudine. confitenti datur terminus decem dierum ad soluendum: vt in. l. debitor. de iudi.

- 1 Sententia lata contra legem. non inferam in corpore iuris non est nulla.
- 2 Sententia iudicis qui tenetur seruare statuta lata contra reformationem nō inferam in volumine statutorum non est ipso iure nulla.
- 3 Iudex qui eligit opin. non bonam quā multi tenuerunt mitius punitur.

vbi habetur qd si causa fuit commissa duobus quoz vnus sit ecclesiasticus qd appellari debeat ad superiorē ecclesiastici tanq; digniores. hoc idem voluit Roma. consi. cclxxv. vbi tenet quod si factum sit compromissum in laicum z clericum petatur reductio ad arbitriū boni viri qd debet pericorā iudice ecclesiastico et sic attendi persona arbitratoris. sed in hoc Federi. de se. consilio cclxxxv. tenet quod debet attendi persona rei e. ibi ponit qd quidam florētinus habebat strouersia

De prolatis. Opponitur. C. quando pronoca. non est necesse l. secunda. solu. hic non est expressus error. Alij dicunt quod hic fuerunt prolatae cognitiones principis. quia imperator sic iudicauit quibus iudex non adhibuit fidem et aliter iudicauit. Et sic habes quod sententia lata contra legem nō valet: verum esset quando illa lex est in corpore iuris inclusa. secus si est extrauagans: qd sententia principis est lex extrauagans. Et tene t̄ menti istam lectionem z facit qd si sunt data statuta iudici et pronuntiat scdm illa. z est quedā reformatio ex volumē: qd quā est lata statuta nō est ipso iure nulla: qd nō est in volumine statutorū posita.

cum contonenti de quibusdam bonis sitis iuderti z in ciuitate perusij fecerunt compromissum in hominem de fulgineo lata fuit sententia perebatur reducti ad arbitrium boni viri. z quia poterant concurrere quatuor iudices sed. ad omnes partes arguitur deinde concludit qd coram iudice conuenti debeat peti reductio late ibi vide.

Andreas Pomate. Inclusa. z vide Alex. consi. lvi. in. iij. col. vol. iij. z do. prepo. in. c. j. ad fi. dist. xix. z Lepo. cōsil. viij. col. iij. et Fel. in. c. j. colum. ij. de re iudi. z per totum vbi plene prosequitur istam materiam z barba. consi. j. col. iij. z sequenti vol. ij. z ro. cclx. et Card. xl. et. lxxj. ad fi. et ancha. in. c. canonum statuta. col. lv. ad fi. de consi. z. xvj. z in. c. cum cōtingat. col. v. de offi. dele. et aret. consi. cxxxij. colum. prima. et Alexā. lxxvij. volumine tertio. columna secunda. vbi ponit quando esset lata contra ius commune et etiam ius statutarum.

Posita. adde quod pau. de cast. dicit qd licet reformatio esset extravolumen statutorum tamē pro ducta cum testificatione officialis qd de ea idem esset iudicandum quemadmodum esset clausa in volumine statutorum quia non potest ignorantiā pretendere cum habeat illi credere: vt. C. de fide instru. men. auten. ad hec. et. j. de iure fisci. l. in fraudem. s. quamuis. in verbo manu. comentariensis. vbi autem produceret tenorem reformationis a seipsa et sine testificatione officialis deputati super reformatione. quia iustam causam habet iudex ad non dandum fidem procedat quod hic dicitur. cui adde quod eodem modo intelligit ro. hanc in consi. cclx. vbi voluit quod vbi iudici sit fides de aliqua extrauaganti: yputa qd sit extracta ab archiuo publico

quod si contra illam extrauagantem pronuntiat sententia ita sit nulla quemadmodum si esset lata contra. l. si autem iudici non liqueat quod sit extrauagans quod tunc sententia valeat. alleg. hanc. l. et. c. pastoralis de fide instr. ibi vide.

Andreas

Pomate.

Lectura

q. no

ta in exem

plis Bar.

hic vt inqt

d. Alex. in

l. qui rom.

§. duo fra

tres. m. vj.

op. Bar. j.

de ver. ob.

colligit q

est falsa q

dam limi

tatio ang.

et Bal. ad

hoc Bar.

ibi q quo

rum in ali

quo passu

opi. doc. q

licet iudex

vnā elige

ret que sit

mala q ta

mē p hoc

sententiā

erit nulla

vt nō pro

cedat quo

nam con

tra comu

nem iudi

castet quia

tunc esset

mala quod

tamen est

falsum vt

ibi et hic

per dōmī.

Alexan. et

in contrarium

est casus communis

opin. vt Imo. ē

et isto casu valeat

vt hic inquit besur.

z vide vnum

verbū Feli. in. c. nā

cōcupiscētiā in. ij. col. ver. v. l. uni

ta. de cōsti. z in. c. nē

imitaris col. j. e. ti. z m. c. iij. col. viij. ad fi. de prescrip. z vide Barb. cōsi. xij. col. ij. vo. j. z cōsi. xlvij. col. xij. eo. vol. z Feli. m. c. j. col. x. de re iudi. z Imo. de but. cōsi. xvij. z Feli. in. c. humanū genus. col. ij. distinc. z Pe. de Anch. in. c. canonum itarua col. ix. de cōsti. z Alex. cōsi. j. col. iij. m. ij. vol. et Bar. m. c. fi. in. ij. notabil. de cōsti. z. c. cum cōtin gar. col. v. de offi. deleg. z Alex. xij. col. fi. vo. j. z So. l. c. xxxiij. col. ij.

Sed quero. adde Pet. de ancha. consi. cccxj.

b

Quis adrianus.

Qrtu falsoru testiu p restitutionē in inte. reuocatur z delictū punif. h. d. C. Op. qd snia sit ipso iure nulla: vt. l. cū vero. §. subuentū. de fideicō. li. So. aliud in decreto: aliud in snia fm distinctionē quā feci in. l. iuste. §. de acq. pos. C. Op. z vt qd snia lata p falsas allegatiōes sit ipso iure nulla: vt. l. si pretor. §. marcell. §. de iudic. Sol. f. illa lex cū glo. declarat istā materiam: q: aut snia lata est p falsos testes vel allegatiōes falsas z cōtra presentē restituūt vt hic. Aut cōtra absentē z tūc aut dolo aduersarij p falsas allegatiōes: tūc est nulla ipso iure: aut sine aduersarij dolo z est alia: q: restituūt. vt. d. l. si ptoz. §. marcellus. C. Op. qd indistincte sit nulla: vt. l. j. C. si tur. vel cur. fal. alle. Sol. speciale est ibi fauore minoris. C. Op. de. l. j. z ij. C. si ex fal. instru. z. l. fi. C. de fi. instru. solu. intelligo hanc fm illā qd hic ante sniam nō fuit cognitum de falsitate. fecus si erat cognitū. C. Op. qd idē sit si fuerit cognitū: vt. j. de excep. l. qui agnitis. Solu. vt ibi. C. Op. de quadā gl. que est in. l. seruo inuito. §. cum ptoz. §. ad treb. tybi si ex imperitia est iudicatū pars petit restituū in integ. Sol. ibi intelligo qn pars habuit iustam causam quare nō appellauit: q: forte fuerunt alique allegatiōes falsē circa factū facte a parte. als si ex ipsis actis appareret qd iudex male iudicauerit: pars nō habet iustam causam erroris: quia errat in iure. z sic non daretur sibi restitutio ex clausula generali q datur ex iusta causa. C. Quero hic dicit testibus corruptis. quero quid si testes nō fuerūt corrupti. z videtur idē per tit. si ex fal. instru. Pla. aliter dicit si nō sunt corrupti. z aliud dicit in mstrumētis aliud in testibz: vt hic patet in gl. Sed qd Pla. dicat verū videtur hic pbari ex tex. qui requirit duo copulatiue. Ego dico qd in casu hui. l. pla. dicit verū: quia ibi vtrūqz debet pbare: quia ad hoc se astrinxit. dum dedit libellū vt appareret ex punc. l. sed si in libello dixisset sniam latam per dicta falsoz testium seu per falsas attestatiōes: de corruptione autē nō dixisset. tūc sufficeret illud. z glo. verū dice. ret. ita hodie determinatū est. extra de pba. c. licet causam. facit. §. de insti. l. habebat. in prin. Sed aduerte. differētia est: an quis in eadē oratiōe hoc ponat. vt dico qd testes falsum dixerūt corrupti: z tunc videtur quis se astringere: vt hic. z. c. licet causaz. ratio quia istud adiectū corrupti: qualificat totā orationem: z sic si hoc nō probatur nō est probatuz qd intēditur. z hoc est de mēte iuriscōsul. j. ti. iij. in. l. fulcinius. §. ij. exponēdo verba edicti. Aduerte qz tūc debeo probare ipsos corruptos: vt ferāt testimoniū contra me: fecus si probarem eos simpliciter corruptos vt nō ferant testimoniū cōtra me. vt. d. l. fulcinius. §. qd si aduersus. tamen satis putarem sufficere si probatur quod fuit corruptus: vt diceret testimoniū in tali causa si illa causa est mea. Aut quis hoc dicit in diuersis orationibz: vt quia dicit dictos testes falsum dixisse z eos fuisse corruptos. z sic copulatiue vel per dictionem item: vt si dicerem eos falsum dixisse. Item dico eos fuisse corruptos tunc non videtur se astringere: sed sufficit si probet vnū. Tunc enim videtur duas causas cumulare scdm materiam. l.

Smia lata prete

ta prete

reuoatur z delictū punif. h. d. C. Op.

qd snia sit ipso iure nulla: vt. l. cū vero.

§. subuentū. de fideicō. li. So. aliud in decreto: aliud

in snia fm distinctionē quā feci in. l. iuste. §. de acq.

pos. C. Op. z vt qd snia lata p falsas allegatiōes sit

ipso iure nulla: vt. l. si pretor. §. marcell. §. de iudic.

Sol. f. illa lex cū glo. declarat istā materiam: q: aut

snia lata est p falsos testes vel allegatiōes falsas z

cōtra presentē restituūt vt hic. Aut cōtra absentē z

tūc aut dolo aduersarij p falsas allegatiōes: tūc

est nulla ipso iure: aut sine aduersarij dolo z est alia:

q: restituūt. vt. d. l. si ptoz. §. marcellus. C. Op.

qd indistincte sit nulla: vt. l. j. C. si tur. vel cur. fal. alle.

Sol. speciale est ibi fauore minoris. C. Op. de. l. j. z

ij. C. si ex fal. instru. z. l. fi. C. de fi. instru. solu. intelligo

hanc fm illā qd hic ante sniam nō fuit cognitum de

falsitate. fecus si erat cognitū. C. Op. qd idē sit si

fuerit cognitū: vt. j. de excep. l. qui agnitis. Solu. vt

ibi. C. Op. de quadā gl. que est in. l. seruo inuito. §.

cum ptoz. §. ad treb. tybi si ex imperitia est iudicatū

pars petit restituū in integ. Sol. ibi intelligo qn pars

habuit iustam causam quare nō appellauit: q: forte

fuerunt alique allegatiōes falsē circa factū facte a

parte. als si ex ipsis actis appareret qd iudex male

iudicauerit: pars nō habet iustam causam erroris:

quia errat in iure. z sic non daretur sibi restitutio ex

clausula generali q datur ex iusta causa. C. Quero

hic dicit testibus corruptis. quero quid si testes nō

fuerūt corrupti. z videtur idē per tit. si ex fal. instru.

Pla. aliter dicit si nō sunt corrupti. z aliud dicit in m

strumētis aliud in testibz: vt hic patet in gl. Sed qd

Pla. dicat verū videtur hic pbari ex tex. qui requi

rit duo copulatiue. Ego dico qd in casu hui. l. pla.

dicit verū: quia ibi vtrūqz debet pbare: quia ad hoc

se astrinxit. dum dedit libellū vt appareret ex punc. l.

sed si in libello dixisset sniam latam per dicta falsoz

testium seu per falsas attestatiōes: de corruptione

autē nō dixisset. tūc sufficeret illud. z glo. verū dice.

ret. ita hodie determinatū est. extra de pba. c. licet

causam. facit. §. de insti. l. habebat. in prin. Sed ad

uerte. differētia est: an quis in eadē oratiōe hoc po

nat. vt dico qd testes falsum dixerūt corrupti: z tunc

videtur quis se astringere: vt hic. z. c. licet causaz. ra

tio quia istud adiectū corrupti: qualificat totā ora

tionem: z sic si hoc nō probatur nō est probatuz qd

intēditur. z hoc est de mēte iuriscōsul. j. ti. iij. in. l. ful

cinus. §. ij. exponēdo verba edicti. Aduerte qz tūc

debeo probare ipsos corruptos: vt ferāt testimoniū

contra me: fecus si probarem eos simpliciter corrup

tos vt nō ferant testimoniū cōtra me. vt. d. l. ful

cinus. §. qd si aduersus. tamen satis putarem suffi

cere si probatur quod fuit corruptus: vt diceret testi

moniū in tali causa si illa causa est mea. Aut quis

hoc dicit in diuersis orationibz: vt quia dicit dictos

testes falsum dixisse z eos fuisse corruptos. z sic

copulatiue vel per dictionem item: vt si dicerem eos

falsum dixisse. Item dico eos fuisse corruptos tunc

non videtur se astringere: sed sufficit si probet vnū.

Tunc enim videtur duas causas cumulare scdm

materia. l. edita actio. C. de eden. z per Dy. in. c. nul. l. us pluribus. extra de regu. iur. in. vj. et sic probatur vnu lz nō aliud. Simile in eo qd qui pponit plures ex

cusationes non hz necesse probare oēs. §. de excu. tuto. l. scire. §. scire. et. l. propter litē. §. j. z facit qd nō. de excep. rei iudi. l. si quis ad exhibendū Idē si poneretur in eadē ratione dūtām vnu nō qualificaret alterum: vt dico testes fore falsos et corruptos, tūc alterū sufficit pbare. vt. j. de ver. sig. l. sepe. §. cū vero dicimus. Facit ad pdicta qd nō. Ber. extra de testi. c. ij. Et aduocati p recipiēb in si. positionū con

sueuerunt apponere nō astringens se ad oia probā dā: sed ad ea tm q sufficiāt ad victoriā cause sue: qd etiam si fieret in si. libellū esset vtile ppter predicta. Et predicta vera in actoris qui se astringit. Idē in reo si actoris intentio esset probata: sed si non esset probata actoris intentio: tunc reo non nocet: nisi se ad probandū astringeret. vt. §. de pba. l. circa. z ibi not. in si. glo. C. Quero quid si ppeno testes pecu

nia corruptos. de falsitate nil dico nec pbo. Respō deo sufficit arg. §. de testi. l. iij. ibi neqz lucri. zc. et. c. d qñ prouo. nō est necel. l. venales. Nam eo ipso quod accipit quis pecuniā: vt testimoniū dicat statim cōmittit falsum: etiā si verū dixerit vt. j. de fal. l. j. §. j. in glo. super verbo aduocationē. licet Imo. dixerit cōtrariū in. d. c. licet. Sed male nisi diceret qd loquitur nisi testes fuerunt corrupti non pecunia. et de hoc in

specu. de teste. §. j. vers. fed qd si testes. C. Quero quō ageret iste reus oppressus. rñd. potest accusare infra. xx. an. vt. l. querela. C. de fal. Item agere ciuilitate ad interesse actione in factum perpetuo. hoc est vsqz ad. xxx. annos. Item pōt petere restitutionem: vt hic. et hoc. j. quadrienniū: vt hic nō. Itē potest ex

cipere cōtra petentem executionē sententiē vel agē tem iudicari: vt. C. si ex fal. instr. l. iudicati. et hoc per petuo vt. l. pure. in. fi. j. de do. excep. et extra de exce. c. cū venerabilis. sed contra hoc videtur quod exce

ptio non cōpetat nisi impetrata restitutione: vt. l. excep. in. fi. j. de excep. l. qui agni. et. d. c. cum venerabilis. Et hoc si volo victorem solū ab effectu sententiē exclu dere. Sed si volo restituī vt absoluat non obstanti bus falsis probatiōibus: tūc ad hoc est necessaria

restitutio: vt hic. Effectus est magnus. quia nō pe

nitata restitutione posset actor iterū agere et debitum probare forte per veras probationes: fecus si esset absolutus petita restitutione: q: tunc non posset qd obstarer exceptio rei iudicate. C. Alt. not. quod hic erit duplex iudicium. vnum criminale ad vindictā. aliud restitutorū: vt hic inuit.

1. Depoertatus retinet ea q sunt iurisgentū et sic sibi cōpetit actio descendens ex contractu.

2. Damnatu in metallum retinet ea que sunt iuris na

Andreas Pomate. C. Probare oēs nō. gloss. q vbi in petitione vel libello plura deducunt q suffi at q ex vno possit sustineri et sic sufficit q libellus pro parte pcedat qd est etiam verum si vnu ex illis pluribus fuisset deductum in aliquo iudicio vt per

Alexā co. col. fi. vol. iij. et fozi. consi. ix. C. Et aduocati pre cipue. z de ista clausu la nō astringens se. vt de pleje fo. d. imo. in consilio cij. et p eo quod hic dicit Bar. et ponde

ra. quia Bald. in. l. pma. C. de condi. inde. reprobat Bar. hic et pondera etiam iudex tenetur reserua: e us probandi. solam falsitatez per id qd habet in. l. bebius. ff. de pac. dota. et in. c. cum dilecti. de empr. et vē. et in. c. cū olim. z in. c. fi. de causa. in. c. olim de restitū. spo. Andre. Barba. Et ad de tu de vtili tate dicte clausule plura q ponit. d. Maria. fozi. in. c. dilecti. de li. obla. arti. xij. ver. iij. quero et in. c. signi ficantibus. articulo. xij. ver. v. quero et q notauit als ad practicā papientem in hac ea. clau.

C. Quero quid si propono. Et aduerte qz Innoc. in c. licet causam. voluit q ante sententiam poterit op poni de corruptela vt testi nō credatur sed post sententiam requiritur qd probetur de corruptela z falsi tate. facit text. in. d. l. licet. sed op. sua videtur melior qz non inuenitur iure cautū qd post sententiā sola al legatio corruptele admittat sed domū qñ allegatur corruptela cū falsitate vt in. d. c. licet causam. ideo imputatur parti. ar. l. ab eod. C. quō et qñ. de re iu. c. quo ad consultationē ita dicit do. Joan. in. c. h. cau sam. in glo. ij. et pōdera pro. l. fulcinius. §. cum hic ex qui cau. in. pos. ea. ego adduco. l. j. §. fin. quod vi aut clam. vbi non sufficit actus nisi tuo facto. c. qz presu latu. in. q. iij. l. ait pretor. §. docere. ff. vi bo. rap. l. be bi. ff. de pac. do. z an ista snia pōt certificari ex testi bus veris vide tex. qd sic. in. l. titianus. §. qd cū eo. q tex. est peregrinus. tene menti et in cōtra. est glo. nō est alibi. §. in. l. si ad quē. §. de acquir. herē. nec ob. d. l. titianus. qz ibi erat causa incōgrua. vide Bal. in l. j. C. de condi. inde. Andr. bar.

C. Nam eo ipso. Not. testis corruptus non pecunia non dicitur falsus ar. a contrario per hunc text. z ita tenet Innocen. sed Joan. andr. in dicto capitulo licet causam. tenet quod indistincte testi corrupto nō credatur. facit quod not. glo. in. c. fraternitatis de te sti. et in. c. testimoniū. e. ti. And. barb.

C. Statim cōmittit falsum. Adde Joan. an. ibi post spe. idem dicentem si promissio. vel iuramento reci piat vel dat fideiussu. vel pignora recipiat secundū Rost. in lege puma. ad senatuscon. li.

col. fi. vol. iij. et fozi. consi. ix. C. Et aduocati pre cipue. z de ista clausu la nō astringens se. vt de pleje fo. d. imo. in consilio cij. et p eo quod hic dicit Bar. et ponde

ra. quia Bald. in. l. pma. C. de condi. inde. reprobat Bar. hic et pondera etiam iudex tenetur reserua: e us probandi. solam falsitatez per id qd habet in. l. bebius. ff. de pac. dota. et in. c. cum dilecti. de empr. et vē. et in. c. cū olim. z in. c. fi. de causa. in. c. olim de restitū. spo. Andre. Barba. Et ad de tu de vtili tate dicte clausule plura q ponit. d. Maria. fozi. in. c. dilecti. de li. obla. arti. xij. ver. iij. quero et in. c. signi ficantibus. articulo. xij. ver. v. quero et q notauit als ad practicā papientem in hac ea. clau.

C. Quero quid si propono. Et aduerte qz Innoc. in c. licet causam. voluit q ante sententiam poterit op poni de corruptela vt testi nō credatur sed post sententiam requiritur qd probetur de corruptela z falsi tate. facit text. in. d. l. licet. sed op. sua videtur melior qz non inuenitur iure cautū qd post sententiā sola al legatio corruptele admittat sed domū qñ allegatur corruptela cū falsitate vt in. d. c. licet causam. ideo imputatur parti. ar. l. ab eod. C. quō et qñ. de re iu. c. quo ad consultationē ita dicit do. Joan. in. c. h. cau sam. in glo. ij. et pōdera pro. l. fulcinius. §. cum hic ex qui cau. in. pos. ea. ego adduco. l. j. §. fin. quod vi aut clam. vbi non sufficit actus nisi tuo facto. c. qz presu latu. in. q. iij. l. ait pretor. §. docere. ff. vi bo. rap. l. be bi. ff. de pac. do. z an ista snia pōt certificari ex testi bus veris vide tex. qd sic. in. l. titianus. §. qd cū eo. q tex. est peregrinus. tene menti et in cōtra. est glo. nō est alibi. §. in. l. si ad quē. §. de acquir. herē. nec ob. d. l. titianus. qz ibi erat causa incōgrua. vide Bal. in l. j. C. de condi. inde. Andr. bar.

C. Nam eo ipso. Not. testis corruptus non pecunia non dicitur falsus ar. a contrario per hunc text. z ita tenet Innocen. sed Joan. andr. in dicto capitulo licet causam. tenet quod indistincte testi corrupto nō credatur. facit quod not. glo. in. c. fraternitatis de te sti. et in. c. testimoniū. e. ti. And. barb.

C. Statim cōmittit falsum. Adde Joan. an. ibi post spe. idem dicentem si promissio. vel iuramento reci piat vel dat fideiussu. vel pignora recipiat secundū Rost. in lege puma. ad senatuscon. li.

col. fi. vol. iij. et fozi. consi. ix. C. Et aduocati pre cipue. z de ista clausu la nō astringens se. vt de pleje fo. d. imo. in consilio cij. et p eo quod hic dicit Bar. et ponde

ra. quia Bald. in. l. pma. C. de condi. inde. reprobat Bar. hic et pondera etiam iudex tenetur reserua: e us probandi. solam falsitatez per id qd habet in. l. bebius. ff. de pac. dota. et in. c. cum dilecti. de empr. et vē. et in. c. cū olim. z in. c. fi. de causa. in. c. olim de restitū. spo. Andre. Barba. Et ad de tu de vtili tate dicte clausule plura q ponit. d. Maria. fozi. in. c. dilecti. de li. obla. arti. xij. ver. iij. quero et in. c. signi ficantibus. articulo. xij. ver. v. quero et q notauit als ad practicā papientem in hac ea. clau.

C. Quero quid si propono. Et aduerte qz Innoc. in c. licet causam. voluit q ante sententiam poterit op poni de corruptela vt testi nō credatur sed post sententiam requiritur qd probetur de corruptela z falsi tate. facit text. in. d. l. licet. sed op. sua videtur melior qz non inuenitur iure cautū qd post sententiā sola al legatio corruptele admittat sed domū qñ allegatur corruptela cū falsitate vt in. d. c. licet causam. ideo imputatur parti. ar. l. ab eod. C. quō et qñ. de re iu. c. quo ad consultationē ita dicit do. Joan. in. c. h. cau sam. in glo. ij. et pōdera pro. l. fulcinius. §. cum hic ex qui cau. in. pos. ea. ego adduco. l. j. §. fin. quod vi aut clam. vbi non sufficit actus nisi tuo facto. c. qz presu latu. in. q. iij. l. ait pretor. §. docere. ff. vi bo. rap. l. be bi. ff. de pac. do. z an ista snia pōt certificari ex testi bus veris vide tex. qd sic. in. l. titianus. §. qd cū eo. q tex. est peregrinus. tene menti et in cōtra. est glo. nō est alibi. §. in. l. si ad quē. §. de acquir. herē. nec ob. d. l. titianus. qz ibi erat causa incōgrua. vide Bal. in l. j. C. de condi. inde. Andr. bar.

C. Nam eo ipso. Not. testis corruptus non pecunia non dicitur falsus ar. a contrario per hunc text. z ita tenet Innocen. sed Joan. andr. in dicto capitulo licet causam. tenet quod indistincte testi corrupto nō credatur. facit quod not. glo. in. c. fraternitatis de te sti. et in. c. testimoniū. e. ti. And. barb.

C. Statim cōmittit falsum. Adde Joan. an. ibi post spe. idem dicentem si promissio. vel iuramento reci piat vel dat fideiussu. vel pignora recipiat secundū Rost. in lege puma. ad senatuscon. li.

col. fi. vol. iij. et fozi. consi. ix. C. Et aduocati pre cipue. z de ista clausu la nō astringens se. vt de pleje fo. d. imo. in consilio cij. et p eo quod hic dicit Bar. et ponde

ra. quia Bald. in. l. pma. C. de condi. inde. reprobat Bar. hic et pondera etiam iudex tenetur reserua: e us probandi. solam falsitatez per id qd habet in. l. bebius. ff. de pac. dota. et in. c. cum dilecti. de empr. et vē. et in. c. cū olim. z in. c. fi. de causa. in. c. olim de restitū. spo. Andre. Barba. Et ad de tu de vtili tate dicte clausule plura q ponit. d. Maria. fozi. in. c. dilecti. de li. obla. arti. xij. ver. iij. quero et in. c. signi ficantibus. articulo. xij. ver. v. quero et q notauit als ad practicā papientem in hac ea. clau.

C. Quero quid si propono. Et aduerte qz Innoc. in c. licet causam. voluit q ante sententiam poterit op poni de corruptela vt testi nō credatur sed post sententiam requiritur qd probetur de corruptela z falsi tate. facit text. in. d. l. licet. sed op. sua videtur melior qz non inuenitur iure cautū qd post sententiā sola al legatio corruptele admittat sed domū qñ allegatur corruptela cū falsitate vt in. d. c. licet causam. ideo imputatur parti. ar. l. ab eod. C. quō et qñ. de re iu. c. quo ad consultationē ita dicit do. Joan. in. c. h. cau sam. in glo. ij. et pōdera pro. l. fulcinius. §. cum hic ex qui cau. in. pos. ea. ego adduco. l. j. §. fin. quod vi aut clam. vbi non sufficit actus nisi tuo facto. c. qz presu latu. in. q. iij. l. ait pretor. §. docere. ff. vi bo. rap. l. be bi. ff. de pac. do. z an ista snia

Andreas Pomate. Minors. dec. in l. sub pre...

Alex. con. traxit ibi p eu. in j. col. in fi. z seq. et certe vi detur me...

causa. vt. l. si vendicari. C. de pe. et j. de penis. l. pregnantis. Item contra...

Myatores.

In causis publicis ex causa retractatur sententia propter instrumenta...

liberali. Ad de etiam in muliere secundu pau. Bald. consilio. ccccvi. iij. lib.

Plures iudices ordinarij quando debeant simul iudicare.

Plures iudices delegati debent omnes simul iudicare nisi vnus iurauerit sibi de causa no liquere.

Anus ex pluribus ordinarijs vel delegatis ad vniuersitatem causarum potest sententiam interlocutoriam ferre dummodo non sit talis per quam officiu iudicis finiatur.

Maio: pars iudicium quando iurisdictione competit pluribus vt singulis intelligitur numero: secus quando competit pluribus vt vniuersis.

Plures iudices delegati licet in solidum iurisdictionem exercere non possint: tamen illam in solidum habent.

Anus ex pluribus heredibus vnus comitis habet iurisdictionem potest solus inter subditos et in his in quibus ad ipsos iudices commodum no spectat iudicare.

Clausula apposita in delegatione facta duobus q si duo vel alter ipsorum qualiter intelligatur.

Quando sunt duo delegati dati cum dicta clausula si in exercitio illius iurisdictionis ad eos spectat aliquid quod comodum vnus solus non poterit nisi constet alium nolle vel non posse.

Anus ex pluribus heredibus vnus comitis habet iurisdictionem de maleficijs non potest solus iudicare nisi constet alteru nolle vel non posse.

Plures iudices quando habent simul iudicare omnes debent loqui et sedere pro tribunali: alias sententia non tenet.

Plures iudices simul iudicantes debent omnes consentire.

Consentire persone facienti actum: idem est quod consentire actui.

Cautela vt dicatur consentiunt tali iudici iudicanti et eius sententie.

Anus ex pluribus iudicibus ordinarijs vel delegatis principis potest per intervallum temporis alteri committere ante latam sententia: secus in pluribus arbitris vel delegatis ab inferiore.

Anus ex pluribus iudicare debentibus qui non interfuit no potest ex postfacto iudicatu ratu habere.

Vni ex pluribus. non expec. sacras iussio. s. ij. et j. e. l. duo et. s. de arbi. l. sicur. C. qn prouo. no est ne. l. cu magistrat. fol. ille leges debet intelligi nisi alter ex iudicibus iuret sibi de causa non liquere: vt hic.

Opponi. quomodo potest de causa non liquere: quia aut actor non probauit. z liquet quod debet succumbere. aut probauit: et tunc debet condemnari reus: sed dic. vt no. s. de arbi. l. si de meis. s. prouide et illa est vera.

Opp. de. l. muneru. s. iudicandi. j. de mu. et ho. Solu. vt hic glo. et bene. Oppo. et videtur quod vnus possit expedire alijs non vocatis: vt. l. j. s. de offi. consul. fol. hys cotrarij timore variat lect. legis nostre. Quia est

quod hic intelligat in ordinario vbi omnes debent a iudicare simul: si omnes incipiunt cognoscere vt. hic. sed ab initio vnusquisqz pot p se vt in cotrario. Aides ergo quod vbi sunt duo iudices ordinarij potest quilibet per se iudicare. qd sic intellige. Nam si qd de iurisdictione ordinaria copetit pluribus vt vniuersis. vt capitulor: tuc ocs canonici debet adesse z iudicare. Idem in officio prioratus vel decurionu. vt. l. vbi. s. de tut. z cu. da. ab his. Sed si copetit pluribus vt singulis: tunc vnusquisqz hz in solidu sicut ordinarius. Sed si velles intelligere in iurisdictione delegata: tuc est solu. plana: qz tunc omnes debet interesse z iudicare nisi alter iurauerit sibi no liquere de causa: vt hic: de quo per glo. de arbi. c. fi. lib. vj. Nec ob. hic tex. qui loquitur de causa liberali: vt in glo. Oppo. j. eo. l. duo. Solu. vt in glo. Venio ad q. primo quero quid in delegatis ad vniuersitates causarum. An. glo. idem quod in ordinarijs: quia ab initio quilibet per se pot incipere: z se si essent delegati ab vnam vel certas causas. Quod placet exemplo plurium exercitorum seu iustorum qbus vniuersitas quedam committitur. z in dubio intelligitur in solidum: vt. l. j. s. si plures. de exerci. secus in procurator: vt. l. pluribus. de procu. Secundo que ro i quid in sententia interlocutoria. Dicit glo. q in illa secus quia quilibet potest eam ferre: arg. l. fi. de aut. prestan. qui bene facit. Nam quilibet tutor per se potest actum gerere ex quo non finitur tutela. secus in actu per que finitur tutela: ita in pposito per suam diffinitiuam iudicis officiu finitur in illa causa: vt. j. e. l. iudex. secus in interlocutoria. vt. l. qd iussit. s. eo. sed si esset interlocutoria qua iudicis officiu finiret. vt dixi. s. eo. l. qd iussit. tuc idem esset qd in diffinitua. Im predicta distinctione dz intelligi glo. q est. j. ad muni. l. magistratus. Et pdicta q dixi quod vnus pot ferre interlocutoria est vt in ordinarijs vel delegatis ad vniuersitate caru. Sz si essent delegati simplr ad vna cam: tuc et no possit vnus sine alio ferre. ar. l. pluribus. s. de. pc. z est tex. extra de of. deleg. c. pudentia. Tertio qritur qualr intelligit maior pars glo. dicit no pot vel dignitate. Hoc pu to veru qn iurisdictione copeteret pluribus vt vniuersis: vt capitulo: vel ordi decurionu: vel prioru: vt. l. vbi s. de tut. z cu. da. ab his. z ibi no. Si vero pluribus vt singulis: tuc maior pars intelligit numero: vt. j. eo. l. inter pares ibi numero z vbi est expressum. Si em haberetur respectus ad dignitates. par illud inspicceretur qua fauor cause: sed ibi dicit qd inspicat prio numerus scdo fauor cause. Expediti de glo. q rto quero extra glo. plures iudices delegati no possunt in solidu exercere: sed an iurisdictione habeant in solidu: Inno. qd sic exeplo seruitutu z alioiu iuru f indiuiduoru. vt. j. de verb. obl. l. ij. s. ex his quod factis placet p ter. l. inter tutores. s. de admi. tu. z predicta procedit secundu eos qui dicunt qd delegati habent iurisdictionem: scdm alios qui dicunt qd nullam habent: sed solu exercituu: hoc no procederet: vt dixi. s. eo. l. ait prior. circa prin. Quanto qro pone qd sunt plures heredes vnus comitis vel alterius nobilis habentis iurisdictione qui in illa iurisdictione succedit an quilibet solus poterit iudicare puto qd sicut. j. de verb. obl. l. ij. s. ex his. z. s. ex quo quide. z

quod hic intelligat in ordinario vbi omnes debent a iudicare simul: si omnes incipiunt cognoscere vt. hic. sed ab initio vnusquisqz pot p se vt in cotrario. Aides ergo quod vbi sunt duo iudices ordinarij potest quilibet per se iudicare. qd sic intellige. Nam si qd de iurisdictione ordinaria copetit pluribus vt vniuersis. vt capitulor: tuc ocs canonici debet adesse z iudicare. Idem in officio prioratus vel decurionu. vt. l. vbi. s. de tut. z cu. da. ab his. Sed si copetit pluribus vt singulis: tunc vnusquisqz hz in solidu sicut ordinarius. Sed si velles intelligere in iurisdictione delegata: tuc est solu. plana: qz tunc omnes debet interesse z iudicare nisi alter iurauerit sibi no liquere de causa: vt hic: de quo per glo. de arbi. c. fi. lib. vj. Nec ob. hic tex. qui loquitur de causa liberali: vt in glo. Oppo. j. eo. l. duo. Solu. vt in glo. Venio ad q. primo quero quid in delegatis ad vniuersitates causarum. An. glo. idem quod in ordinarijs: quia ab initio quilibet per se pot incipere: z se si essent delegati ab vnam vel certas causas. Quod placet exemplo plurium exercitorum seu iustorum qbus vniuersitas quedam committitur. z in dubio intelligitur in solidum: vt. l. j. s. si plures. de exerci. secus in procurator: vt. l. pluribus. de procu. Secundo que ro i quid in sententia interlocutoria. Dicit glo. q in illa secus quia quilibet potest eam ferre: arg. l. fi. de aut. prestan. qui bene facit. Nam quilibet tutor per se potest actum gerere ex quo non finitur tutela. secus in actu per que finitur tutela: ita in pposito per suam diffinitiuam iudicis officiu finitur in illa causa: vt. j. e. l. iudex. secus in interlocutoria. vt. l. qd iussit. s. eo. sed si esset interlocutoria qua iudicis officiu finiret. vt dixi. s. eo. l. qd iussit. tuc idem esset qd in diffinitua. Im predicta distinctione dz intelligi glo. q est. j. ad muni. l. magistratus. Et pdicta q dixi quod vnus pot ferre interlocutoria est vt in ordinarijs vel delegatis ad vniuersitate caru. Sz si essent delegati simplr ad vna cam: tuc et no possit vnus sine alio ferre. ar. l. pluribus. s. de. pc. z est tex. extra de of. deleg. c. pudentia. Tertio qritur qualr intelligit maior pars glo. dicit no pot vel dignitate. Hoc pu to veru qn iurisdictione copeteret pluribus vt vniuersis: vt capitulo: vel ordi decurionu: vel prioru: vt. l. vbi s. de tut. z cu. da. ab his. z ibi no. Si vero pluribus vt singulis: tuc maior pars intelligit numero: vt. j. eo. l. inter pares ibi numero z vbi est expressum. Si em haberetur respectus ad dignitates. par illud inspicceretur qua fauor cause: sed ibi dicit qd inspicat prio numerus scdo fauor cause. Expediti de glo. q rto quero extra glo. plures iudices delegati no possunt in solidu exercere: sed an iurisdictione habeant in solidu: Inno. qd sic exeplo seruitutu z alioiu iuru f indiuiduoru. vt. j. de verb. obl. l. ij. s. ex his quod factis placet p ter. l. inter tutores. s. de admi. tu. z predicta procedit secundu eos qui dicunt qd delegati habent iurisdictionem: scdm alios qui dicunt qd nullam habent: sed solu exercituu: hoc no procederet: vt dixi. s. eo. l. ait prior. circa prin. Quanto qro pone qd sunt plures heredes vnus comitis vel alterius nobilis habentis iurisdictione qui in illa iurisdictione succedit an quilibet solus poterit iudicare puto qd sicut. j. de verb. obl. l. ij. s. ex his. z. s. ex quo quide. z

jurauerit. Adde Abb. in. c. cam. el. j. de offi. de leg. Inno. in. c. Raynal. de test. Quod placet. Adde qd Abb. in. d. c. causam prior. alleg. dicit qd nunqs audiunt hoc dictu Bar. reprobari: et quod aliqui ipse fuit fecutus: sed qd dicit contra rum veru p ter. sing. iuncta gl. in ver. se paratum. i c. vt offm. de here. in vj. arguen do per locum a spec. cali. nam inqutores huc: e pra uitatis de putati in aliqua pro uincia vel ciuitate: vlt castro discuntur delegati ad vniuersita tem causam. z dicit no. Jo. an. in. c. p hoc. eo. ti. z in eis spale est fauore fidere vt possint procedere separatim. ergo regulariter debet ocs conuenire sicut delegati ad certam causam z dicit qd iura alle. p Bart. loquitur in alia materia. z ex hoc inferitur q si eps constituit plures officiales in aliqua parte diocesis. nisi dederit eis potatem in solidu no pnt separatim pcedere na hnt isti iurisdictione delegata ad vniuersitate caru: Im ipm p gl. no. in. c. roma. de app. z c. pnt. de offic. or. in. vj. z vide qd no. in. cle. z si pncipalis. de rescript. Tutor. adde q si sint dati plures executores ad restituendas vsuras quod. altero negligente quilibet dicitur habere mandatum in solidum fin. Bal. consi. c. c. l. vj. ij. lib. C. Anus pot ferre. Adde Abb. in. d. c. causam. Vel dignitate. Adde q Abb. in. c. pudentiam. de offi. deleg. dicit quod illa duo copulatiue requirunt quod sit maior pars respectu numeri: z etia dignior respectu meriti: quia iura dicunt illud validum qd fit a maiori z saniori parte. c. quia propter. de elec. et in. c. ccclesia. eo. tit. Duobus. Adde quid autem si dati fuerunt tres cum Alexand. quod si non omnes z sunt omnes presentes z duo concordant z sic valet sententia dnoiu an in executione sit requirendus ille tertius qui discordauit Paul. de castro dicit quod sic per glo. ordi. z notabilem in. c. pe. de do. z contuma. l. vj. quid autem. eo casu quo non valet sententia duorum lata tertio absente an possit validari per rari habitatione. illius. vide hic per Pau. z quid de finia interlocutoria an possit per vnum vel duos sine alijs ferri vide etiam per ipsum.

Tres arbitri, adde Bald. confi. ccccviij. iij. lib. ubi ponit si sunt tres arbitri & duo concordant in summa...

si sunt duo. & ver. seq. Confirmatio superioris in duobus delegatis... non habent iurisdictione suo iure sicut ordinarij.

Inter pares numero.

Ho. q. dicit numero ppter id qd dicit. s. e. l. si vni. C. de l. duo. j. e. So. ibi iudicibus delegatis hic i ordinarijs: qd est ratio quare in sententia iudicis delegati expectat confirmatio superioris...

Si diuersis.

Si diuersis. C. de l. duo. s. eo. Solu. ubi in omnibus discordat hic in aliquo concordant: & de eius materia habetis in l. de. s. si plures s. de arbit. dic. vt ibi. & de questionibus ibi positis habetis tex. extra de arbit. c. j. lib. vj. et ibi vide.

vult ventre alij de iure civili non poterunt iudicare a illo absente. An ex pluribus arbitris absente et citato alij de iure cano. poterunt pronuntiare. licet si habeat iustam causam absentie illum expectare debeant.

Do ex tribus.

Do ex tribus. Non valet sententia plurium altero absente licet valeat eo presente et contradicente. h. d. C. Quero: quid vno mortuo: Et breuiter in iudicibus delegatis vno mortuo est adeudus superior qui dabit alij. vt. l. placuit. C. de ped. iudi. Quid si excusatur aliquo iusto impedimento: Respondeo si quidem ad modicum tempus expectabitur: alias a superiore alij iudex dabitur. tex. est no. j. de va. mu. l. penul. s. si. quid de arbitris: dic. quod vno mortuo finitur compromissum. vt. l. pedi. z. l. no. distinguem. s. ij. s. de arbit. C. Quero: si vnus iudex delegatus vel arbiter citatur et non vult venire poterit ne ferre sententiam illi que sunt presentes: et de iure nostro altero absente nullo modo potest ferri sententia: vt hic. et. l. item si vnus. in fi. cum. l. sequen. et seq. s. de arbit. sed de iure canonico videtur correctam in arbitris. vt debeamus distinguere: aut maior pars est pensens et potest absentem citare: et siquidem ille habet iustam causam absentie debent eum expectare: alias possunt pronuntiare. Si vero sunt pares numero non valet sententia. In iudicibus delegatis nil inmutatur: vt extra de arbit. c. si. lib. vj. et predicta distinctio seruetur in terris ecclesie. vt ibi dicitur. C. Quero quid si tempore examinationis oes fuerint presentes et cum unice allegarent vnus non potuit alios trahere in suam sententiam: an propter eius absentiam sententia lata postea vitabit? Inno. videtur dicere quod no. extra de testa. c. Raynaldus. quia cessat ratio. l. item si vnus. in fin. s. de arbit. pro hoc facit supra de fideic. l. iij. s. j. Contrarium credo quia non est illa sola ratio: quia non potest alios trahere. zc. sed illa: quia omnes iudicare debent: vt hic dicitur et de arbitris. l. sicuti. adeo quod si vnus committeret alteri quod certo modo iudicaret no. valeret. vt. d. l. ite si vnus. in fi. et ibi no. z hoc puto verissimum. Preterea licet tunc no. potuerit: potuit tamen tempore sententie.

fundum.

fundum. Donator conuenit rei vendicatione non sententia ferenda et vnus declarauit intentionem suam. l. adigere. s. quamuis. de iur. patro. sed Joan. andr. contra tenet in d. c. ij. de arbit. in. vj. q. non cessat illa ratio: quia omnes non fuerunt presentes. et tangit hic d. Joan. andr. arbitrator poterit ferre sententiam absente parte. vide Bar. in l. si quis arbitrari. et ibi moderniores. j. de ver. obli. z Bal. in l. si. C. de contrah. emp. et Bar. de sal. in. d. s. arbitrorum. et vide abb. in c. causam matrimonij. de offi. deleg. vbi tenet contra Inno. et vide Jo. de imo. in. c. vno. de offi. dele. vbi tenet contra Inno. Andre. barba.

Ommodis.

Ommodis. Comoda pmo. in causam iudicati in subsidium tantum hoc dicit. C. opponitur de l. stipedia C. de excep. rei iudi. Solu. debes intellegere quod in omnibus excussionibus peruenit ad istam vltimam. hoc dicit glossa hic. C. Quero: quid in prebenda: an possit fieri executio in fructibus: et dixi. s. eod. dem. l. a diuo pio. s. exequuntur. et quando conuenitur ecclesia: tunc fructus et redditus in exe...

Duo ex tribus. et an pcedat ista. l. in arbitris no. datus cum aliqua clausula. l. item si vnus. s. si in pluribus. s. de arbit. sed de iure canonico nil est imitatorie in iudicibus: sed in arbitris secus. vt est text. hodie in. c. ij. de arb. lib. vj. et procedit de iure canonico. secus s. iure civili i terris imperij vt voluit gloss. not. in dicto. c. ij. et vide Ang. in aut. vt iudices no. expe. fac. And. bar. C. Quero si vnus iudex aduerse: quia in arbitris no. videtur pcedere dictum. Bar. toli. cum in illis no. requiratur necessaria pronuntia tio vt est glo. sing. se cundum do. Joan. in l. item si vnus. s. in pluribus de arbit. Andre. Bar. C. Sed quid si tempore. z videtur le qua opin. Innoc. ex quo conueniunt pro...

Esennius a.

Esennius a. pollinaris. Exceptio in re personalis no. obstat ei cui facta est delegatio ex causa lucratua vel onerosa: licet obstat deleganti. hoc dicit ista lex. et est not. tota. C. opponitur de l. si extraneus. s. de iur. doti. glo. q. est hic soluit quod istud est verum cum agit constante in inonimo. z tunc viro no. pot. opponi exceptio: qa ad suu. comodum agit: vt hic. secus si solut. matri. agit. qd dixi p. dy. in l. doli exceptio. j. de noua. C. oppo. de. l. si prior. s. solut. matri. glo. hic et ibi soluit et bñ. aut dicit p. mittere qd debeo mulieri: z tunc intelligunt pmissa que effectu debentur. secus si dicat p. mittere decem: qa tunc perdit exceptionem: vt. l. eu. qui. s. si mulier. de iure iur. C. Ho. ista sol. ad multa: multas em. pot. dirimere qstiones ta. circa contractus qua. circa vltimas voluntates et statuta. C. An cum vir conuenitur per heredes mulieris ad fundum datum in dotem possit opponere ne conueniatur: nisi in quantum facere possit.

Donator conuenit rei vendicatione non sententia ferenda et vnus declarauit intentionem suam. l. adigere. s. quamuis. de iur. patro. sed Joan. andr. contra tenet in d. c. ij. de arbit. in. vj. q. non cessat illa ratio: quia omnes non fuerunt presentes. et tangit hic d. Joan. andr. arbitrator poterit ferre sententiam absente parte. vide Bar. in l. si quis arbitrari. et ibi moderniores. j. de ver. obli. z Bal. in l. si. C. de contrah. emp. et Bar. de sal. in. d. s. arbitrorum. et vide abb. in c. causam matrimonij. de offi. deleg. vbi tenet contra Inno. et vide Jo. de imo. in. c. vno. de offi. dele. vbi tenet contra Inno. Andre. barba. C. Contrarium. Adde quod idem tenet abb. in. c. causam. el. j. extra de of. deleg. Pro concordia. aduerte qd do. Jas. in l. j. colu. ff. so. mar. alleg. Bar. contrariari ibid. du. voluit Bar. in bbb ij

ducendo ut ipse inducit. s. q. privilegium dotis trahit ad quemcumque heredem. c. contrarium alle. in hoc. s. fundum. in si. Soluit ipsemet do. Jas. in. d. l. j. ideo dicitur ut ibi per eum. et per. d. chu. de Nicol. qui facit differentiam ibidem inter privilegia que concernant personam mulieris et illa non trahantur ad alium nisi si esset partem interveniente filia: q. tunc est communis patri et filie. Item etiam trahit ad filios et uisum matrimonii privilegium. Alia autem privilegia communis trahuntur et ita potest saluari Bar. Adde ad Bar. in lege post dotem. ver. ergo autem. et eodem titulo sol. matri.

a Andreas Pomate. Potest opponi. vide etiam Ro. consil. ccc. lxxij. ubi etiam per hoc dicitur quod si ante statum quo contra perentem executionem in statu nulla possit opponi exceptio tamen poterit opponi exceptio cedendi: q. non infringit executionem sed modificatur.

b Inuentarij. adde pulchre per. de ancha. consil. vj. ubi etiam dicitur quod omnis exceptio que potest opponi post sententiam potest opponi post bannum: et quod exceptio inuentarij. et per. et consilij possit opponi in executione sententie tener. Pau. de ca. consil. cxxij.

c Andreas Pomate. Paulus. Quid in arbitrio vel delegato. an poterit eadem die in expensis condemnare. vide glos. in. fm. d. Joan. in. l. q. arbitri. ff. de arbit. sed tu potes dicere quod delegatus potest condemnare in expensis lata sententia super scripto annullando illud potest condemnare actorem in expensis: ut est gl. no. in. c. si. de rescri. q. quo ad illud incidens est iudex. et sic habes quod sententia lata ab incompetenti est lata. ut est hodie casus in de. j. de rescrip. quod est sui. notandum. sed spec. in. ti. de expen. s. iuxta. ver. it. no. limitant quando iudex prius condemnat in expensis et postea fert sententiam super nullitate rescripti. et sic non poterit eadem die super expen. condemnare sed contra cum. vide tex. in. c. cu appellacionibus. de appel. lib. vj. ubi iudex potest pronuntiare sententiam nullam et postea eadem die condemnare in expensis cogita. et an habeat locum in interlocutoria: q. iudex pronuntiat exceptionem exceptionis fore fructuaria et non condemnat in expensis et postea an poterit videatur quod non. q. eadem die dicitur hic contra dicit Jo. an. in. novel. c. pia. de excepti. in. vj. et dicit hanc. l. no. habere locum in interlocutoria quod est no. in. domi. de. de ancha. ubi.

vide gl. que incipit consumpsit. nam eis. et. vlt. ibi tertij. et. Et dicitur quod quilibet opinio est vera. nam opinio Augusti. est vera quando fructus sunt consumpti ex seipsis: secus si ex dolo aduersarij sunt consumpti quia tunc est vera opinio. Hic. facit dicitur versi. non tamen. et quod ibi no. in glo. allegatus. Alie due opin. sunt in bonafidei possessore et sunt clare. tu dedisti in dotem unum fundum: contingit quod solum est matrimonium morte mulieris. et heredes mulieris petunt. vir opponit exceptionem ne conveniatur: nisi in quantum facere potest an possunt. Hic. formati questionem in. l. si filio. la. picola. supra soluto matrimonio. et teneat quod idem sit in specie debita quod in quantitate. Sed illud dictum dicitur. debet limitari illud esse verum quando conveniatur actione personalis pro specie illa: secus si actione in rem: tunc enim conveniatur ut quilibet possessor. et ita tenet Guil. de cur. in. l. quod nomine. supra de conditio. indubi. pro hoc facit. l. etiam. s. licet. supra soluto matrimonio. ubi si dolo desistat possidere conveniatur in solidum: sed possidere et dolo desinere possidere sunt paria. ut. l. parum. infra de regulis iuris. ergo. et. Sed adverte ne erres si vir conveniatur rei ven. pro alio re quam dotali: tunc est verum: ut hic. idem si pro re dotali semel reddita heredibus mulieris si postea eius possessio rediret ad virum: ut hic. Sed si apud virum semper mansit non puto heredes uxoris posse vindicare. nam de iure antiquo non redibat dominium ad mulierem. solu. matri. sed transibat ad heredes viri: vel remanebat apud ipsum virum. ut. s. de acquiren. re. domi. l. quedam. de fin. do. l. j. C. de in. do. l. sed et si donis. no. s. sol. matri. l. si filio. s. j. in. gl. super verbo nostras. Sed per. l. in rebus. est immutatum solum in persona mulieris. ergo eius privilegium non transibit ad eius heredes: et sic ipsi non habent vindicare. Præterea si ipsa mulier ageret deberet agere tanquam uxor non ut quilibet extranea. et ideo hoc casu dicitur verum.

Exceptio inuentarij et omnis que non infringit sententiam potest opponi post sententiam.

Insolidum condemnatus Hic. de. l. s. C. si ex fal. instru. et lege finali. C. de si. instru. et lege quod in diem. s. si rationem. supra de compen. Solu. dic quod in primo iudicio non fuit disputatum de hac exceptione: et ratio est quia quando per exceptionem venit contra sententiam: tunc non potest opponi post sententiam: sed quando non venit ad infringendam et impugnandam sententiam: tunc potest opponi: idem tenet Speculator. in. ti. de instru. ed. versi. sed nunquid heres. sic heres potest opponere de beneficio inuentarij post sententiam: q. non infringit sententiam: et hoc tenent doc. in. l. sancimus. s. in computatione. C. de iure delib. et hoc tenuit et disputavit Mar. ill.

An iudex possit reservare taxationem expensarum.

Paulus respondit. Ista est lex singulari. circa accessoria potest iudex sup. plere eodem die. h. d. Dices tu: video quod post mensem taxat iudex expensas quo h.

- nam est gl. in. l. terminato. C. de fruct. et lit. expen. q. dicit quod condemnatio fit statim: et taxatio reservata: sed si iudex reservaret condemnationem non posset ut ibi dicit. et ibi per Ly. Sed adverte: q. hanc legem intelligo quando per talem adfectionem nil derogat et quod iam est sententiarum: unde si vellet detrahere non posset: ut patet in tex.
- Verba sententie limitantur secundum ipsam sententiam non secundum verba precedentis obligationis.
- Plures condemnati in solidum ita quod unica solutio sufficiat possunt opponere beneficium divisionis.
- Renuntiatio facta in principali obligatione non potest rigetur ab obligationem causatam. ex finia.

Paulus respondit eos

qui. Hic. de. l. evidenter. j. de excep. rei iudi. glo. respondit. dicit ut in. l. j. C. si plures una finia. S. veritas est ista quod ex finia conveniatur quilibet pro parte. et ita loquitur hic. sed prima actione potest agi contra quemlibet in solidum. et ex hac. l. colligitur: quod ubi plures sunt rei debendi in solidum: a quolibet in solidum peto: quia una solutio sufficit: et sic debet intelligi hic formatum esse libellum in solidum: q. si quilibet pro parte esset conveniendus nullam habet dubitationem: sic loquitur gl. tex. in. l. si mandato. tit. s. paulus respondit. tit. s. mand. et hoc dicit. j. de duo. reis. l. ij. Ex hoc habes quod verba sententie non limitantur secundum naturam obligationis precedentis: sed secundum verba ipsius sententie: quod condemnati simpliciter intelliguntur pro viribus licet obligatio et libellus precedant in solidum.
- de hoc dicit. vt. s. eo. l. miles. s. de dec. Sed in hoc quod ro quid si sunt condemnati in solidum: ita quod una solutio sufficiat: an poterit opponere beneficium divisionis. Respon. sic. q. outur in ipsa sententia seu post sententiam. ergo et. vt. l. post rem. de transac. et. l. iij. s. si ex conventionem. s. eo. C. sed an renuntiatio facta in principali obligatione porrigatur ad hanc: dico quod non: ut hic cum. si. et ideo exceptio divisionis possit opponi in executione.

- Hæstia cum minore herede non retractantur licet in integrum restituantur.
- Substitutio non evanescit hereditate adita quando qui adiuit restituitur.
- Jus accrescendi hereditate adita non cessat quando qui adiuit restituitur.
- Sequens in gradu et sic substitutus admittitur quod primus heres qui adiuit restituitur.
- Substitutus quod potest venire de iure civili quod primus heres remanet de iure civili.
- Jus exequendi sententiam an transeat contra singularem successorem. remissive.
- Si pupillus heres condemnatus fuit culpa tutorum actio quibus dabitur.
- Hæstia per minorem heredem qui postea abstinit an rata remaneant.

De contractu Jus exequendi sententiam transit contra eum qui in locum condemnati succedit. hoc dicit. vt. aliter. Hæstia cum minore herede non retractantur licet in

integrum restituantur. h. d. C. Hic. de. l. evidenter. j. de excep. rei iudi. glo. respondit. dicit ut in. l. j. C. si plures una finia. S. veritas est ista quod ex finia conveniatur quilibet pro parte. et ita loquitur hic. sed prima actione potest agi contra quemlibet in solidum. et ex hac. l. colligitur: quod ubi plures sunt rei debendi in solidum: a quolibet in solidum peto: quia una solutio sufficit: et sic debet intelligi hic formatum esse libellum in solidum: q. si quilibet pro parte esset conveniendus nullam habet dubitationem: sic loquitur gl. tex. in. l. si mandato. tit. s. paulus respondit. tit. s. mand. et hoc dicit. j. de duo. reis. l. ij. Ex hoc habes quod verba sententie non limitantur secundum naturam obligationis precedentis: sed secundum verba ipsius sententie: quod condemnati simpliciter intelliguntur pro viribus licet obligatio et libellus precedant in solidum.
- de hoc dicit. vt. s. eo. l. miles. s. de dec. Sed in hoc quod ro quid si sunt condemnati in solidum: ita quod una solutio sufficiat: an poterit opponere beneficium divisionis. Respon. sic. q. outur in ipsa sententia seu post sententiam. ergo et. vt. l. post rem. de transac. et. l. iij. s. si ex conventionem. s. eo. C. sed an renuntiatio facta in principali obligatione porrigatur ad hanc: dico quod non: ut hic cum. si. et ideo exceptio divisionis possit opponi in executione.

Et ibi g Ly. Adde quod ibi et cōtrarij. et vide de Bal. in l. iij. de sen. q. sine cert. quati. et in d. l. terminato. In. in. c. finem. de do. et cōtra. Alie. cōsil. cxxij. ubi an. cōf. cxxij. ubi cōf. statuto quod accusator quod deficiat in probando pūdicē deat cōdenari i expensis et si iudex non fecerit habeat pōdenato quod si iudex pmo absoluit deinde statim condēnet quod vj pūa nō secunda. Dico quod no. Adde Alex. cōf. cxxij. ij. lib.

Partibus presentibus. Adde. d. An. 7 cano. in. c. quoniam contra falsam. de proba. Suid. de eug. in. l. ij. s. de in ius voc. videtur casus in. c. bone. el. f. de leg. Innocen. in. c. f. de confir. vtili vel inuti. Bal. in. l. j. c. de execu. rei iudi. Imol. in. l. sciendum. de verb. obi. Bal. 7 Ly. in. l. si quis in aliquo. C. de eden do imo si lata est sen tentia con tra absen tes 7 lapsu sit bienniu post sente tiam quia tunc presu mitur pro sententia et sine actis fm hosti. in. c. cu in ter de re iu di. 7 in. c. in presentia. de renu. qd sequit Jo. an. 7 Lar. in. d. c. qm. et Bal. in. c. j. de mi. vasa. Jo. d. imo. in. l. hac scriptu ra. s. d. do. et sequitur Alex. c. si. 1. ex. xv. ij. lib. et vide per do. de ro. concl. cccxv. se der. consil. dxv. et pulchrum consilium dominoru bal. 7 petri 5 fratru. cr. iij. li. 7 ibi an tempus xvij. an. di catur anti quum. Vi de etiam Abb. consil. lxxij. f. lib. pau. de cast. consil. l. vbi ponit pulchram limitationem. 7 vide etia pe. de anchara. consil. xxxix. Joan. andr. in. additio. ad fe. in ritu. de sententia. s. fi. ver. in summa. Ang. c. sil. cccvii. vbi dicit qd si iura partibus presentibus 7 et non contradicentibus presumitur lata ab eo qui alias habet iurisdictionem.

Acta apud se habita. Acta non possunt destrui sine consen su partium 7 iudicis. h. d. **O**pponitur quod requiritur frustra consensus iudicis. vt. l. j. s. inde queritur. de ope. no. nun. Sol. hoc ideo quia iudicis interest: quia nisi appareat quod scribi fecerit tenetur: vt extra de probatomb. capitulo quoniam contra falsam. Item nisi appa reat quod perenti reddiderit iustitiam tenetur: vt in autent. vt disse. iudi. in principio. 7 s. j. ideo eius consensus requiritur. **Q**uero dicitur hic nisi vel negotium 7c. quid iuris tunc sunt in gloss. tres opi. Prima quod finito negotio potest iudex sine parti bus. quod non placet: quia partium interest: vt pos sint acta probari alias non valet sententia. vt. l. pro latam. C. de senten. Item interest quia in alio iudi cio faciunt fidem. vt. C. de edendo. l. is apud quem. Secunda opin. similiter non placet: quia iudicis in terest vt acta appareant p q probari possit bene vel male iudicatum: alias tenetur ex quasi maleficio: vt in l. i. de obli. que ex quasi male. in princip. Ter tiam opi. tenet Jacob. de are. quod partibus 7 iudi ce volentibus lata sententia non possit rescindi: qd sententia lata consensu partium no potest rescindi. vt per gloss. in. l. si diuersa. C. de transactio. et sic no possunt acta destrui quia deventretur ad illud qd recederetur a sententia eorum consensu. Sed domi ni credo quod acta de consensu partium possunt co buri 7 remaneret sententia: quia si snia test lata par tibus presentibus 7 et no contradicentibus. et in ea conti netur lite contestata libello dato 7c. probat acta et litis contestationem precessisse: vt dicit Innocen. in. c. cum in iure. extra de offic. et pote. iudi. deleg. et hoc tenet Specu. in titu. de instru. ed. s. restat. ver: sicu. in sententia. allegat pro casu. l. vlti. C. de rela. et sic ista tertia opinio no videtur vera. quid dicem? dico quod tertia opi. est bona. nam post sententia non potest iudex nec partes circumducere acta in distincte: si per hoc fieret augmentatio vel minutio. pere iam imposita: vt probatur. j. proximo. s. idem si contineret infamiam sic facit ius apud omnes. vt not. l. ex ea causa. s. de postulan. **Q**uero quid si partes expresse recedunt a sententia? Gloss. vide tur dicere quod possunt quod est verum deducen do in nouatione. vt. l. iij. s. fi. ex conuentione. s. eod. alias secus. vt dictum est. Sed si causa finita esset transactio tunc procederet sine dubio. **Q**uero si sententia reperitur cancellata an probet. Respo de sic: nisi cancellatio sit facta ea solenitate quo hic dicitur: et hoc si constat sententia latam fuisse. alias secus. Item quero quid si est ideo cancellata: quia soluit an probet infamiam. Respondeo sic. quia can cellatio restringitur ad causam propter quam facta est cancellatio: vt. l. cancellauerat. s. de has que in te sta. de len. **L**icitas que no recognoscit superiorem pot pe nam pecuniariam minuire. **C**onites 7 barones qui habent regalia possunt pe nam pecuniariam minuire non penam infamie vel aliam non pecuniariam.

De amplianda. **O**pp. de. l. illicitas. in a. ibi propter paupertatem imoibi in multra hic in pe na. 7 quod hic dicit sine iusu principis. idem puto hodie in ciuitatibus que non recognoscunt superio rem. nam populus huius ciuitatis et consiliu pot mi nuere pena. Idem puto in quolibet alio ad cuius bursum pena imposta respicit: vt comites et baro nes qui habent regalia in aliquo loco: sed penam in fame: vel aliam non pecuniariam non potest. vt. l. j. s. de qua. s. de postulan. **C**asus in qd minor no hns curatore no obligat iudicio. **C**ontra indefensos. **D**ominus Dpn. ponit distincio nem qua facit glo. l. cii et minores. et ibi no. C. si ad uer. rem iudi. et dic vt hic. et ibi plenius dicam. j. e. b. l. contra pupillu. **N**ota qd valet ad sententia lata pro minore: vt in gl. **I**tem no. hic casum qd minor non habens curatorem non obligatur iudicio: licet glo. dicat qd non reperitur in. l. cum minores. C. si ad uer. rem iudi. **A**n actus qui celebratur in scriptis possint eme dari postq sint scripti: et an appellatione actoru co tineatur sententia. **A**ctorum verba. **O**ppo. j. huius timore lex legitur duobus mo dis. prima lect. est notabilis ad id qd dicitur. s. e. l. duo. Scda est vera in emen datione que non immutat sententia: sed declaratio nem facit. na verbu obscuru an possit declarare. dic vt. j. de appellatio. l. ab execu. **E**t ex hac. l. no. 7 qd etiam illi actus qui celebrantur in scriptis: etiam postq sunt scripti possunt emendari quod est no. qa prima facie diceretur contrariu per. l. contractus. C. de si instru. Item puro qd etia notarius possit hoc facere. circa quod dic vt. l. libarius. de reg. iur. **E**t dic quod alia acta qd sententia possunt emendari p feuerate sententia in effectu. quod placet fm prima lect. iste ter. fact qd appellatione actoru continet sen tentia. **D**icam. j. de iure fil. l. in fraude. s. neq. **I**tem legem in palatio scit. **O**ppo. j. e. l. sepe. So. vt in glo. 7 no. ter. ibi aliter enim iudi caru. **O**ppo. s. de iudi. l. ad perempto riu. 7. C. de iudi. l. properandus. s. in autu reus. Sol. ibi fuit lata contra contumacem: hic secus. **O**ppo. s. fami. erasc. l. in hoc iudicio. Sol. ibi inter easdem personas: hic inter diuersas. vel aliud in iudicis di uisionis: vt ibi no. facit ad questionem. quero phures accusantur vna accusatione vel inquisitione. an pos sit ferri snia contraynum saluo processu contra alios: et dico qd casus est hic qd sic. l. no idcirco. s. de iudi. l. ij. C. de cofor. eiusdem li. 7 de hoc dixi. s. eo. l. fu rioso. sequentem. s. vide per te. **A**n iudex debeat proferre sniam vulgariter vel literaliter. **S**ecreta a pretoribus. **Q**ues rit gl. quid in grecia 7 alemania. 7 glof. dicit qd per verba greca. vel expone latinis verbis id est p bis

De amplianda. 7 no. hic in glo. que dicit non ob stante tali 7c. qd requiritur clausula sed mitru est fm do. Jo. q. Bar. 7 Ang. transeant cu ea que contra ca sum in. l. prescripta. C. de p. cl. impe. offe. vbi no est ne cessaria clausula tn no. gl. qd sufficit pncipe scribere contra lege intelligibilib. 7 sic eque exponit di dra. 7 bene. 7 dixi vobis in. l. j. in fine. j. de verb. obli. 7 sic videtur qd iudex inter vulgares debeat loqui vulgari ter: inter literatos literaliter. sed in hoc puto seruandam consuetudinez for: vt. l. iij. in fin. de testi. 7. C. que ad. testa. ape. l. ij. **H**eredatus bel eum. **O**ppo. de. l. iij. in fi. s. quod cu eo. Sol. vt in gloss. et tene pnam solu. **S**i quis dolo. **O**ppo. de. l. etiā. s. licet. s. solu. mar. Sol. ista in tellige fm illius. l. deter minationem. alij aliter intelligunt et male. in fi. gl. dic. Sol. hic fecit vt alij noceret: ibi non. **P**rimum decretum quod suffi cia vt ex eo perueniri possit ad ven ditione qn creditor no fuit admissus. **D**ebitum si fuit in specie vtriusq peti potest ab eo qui no est habiturus re gressum ad debitorem. **S**i quis creditorem. **L**egitur duobus modis fm duas pri mas stat. ter. pprie fm duas vltimas exponit venditor. l. emptor. p. una le cti. est plana. Scda est bona ex qua b no. qd licet creditor no sit admissus tn sufficit primu decretu vt ex eo pos sit perueniri ad venditione. fact. j. de bo. auto. iudi. pos. l. cum vnu. s. fi. cum l. seq. et qd ibi dicam. alie sunt clare. **A**d istas vltimas lecturas oppo. de peti. here. l. etiā. s. pe. Sol. vt in glof. quia hic petit id: ibi aliud. **E**t hoc sequitur qd si debitor fuisset in specie vtriusq posset petere ab eo qui no es set habiturus regressum ad debito rem. **O**ppo. de. l. locum. s. conde no. 7 tu vide ibi Ange. Andr. Barba. **A**ctoum. an snia lata sine citatione valeat. vide Bar. in p. l. xxvii. qd icp. accusam tres. 7 vide Bal. in. c. f. als. in rub. qui seu. dare pos. Andr. barba. **C**ontractus. **A**bb. Pau. de ca. in. l. actor. s. e. Anno. in. c. quali ter. el. j. de accu. 7 qd no. in. l. lecta. s. si cer. per. 7 in. l. in boni fidei. 7 in. l. petens. C. de pac. **S**ententia. **A**bb. Bal. consil. cclxxij. lib.

ij. volu. j. z. Aret. xviii. col. ij. z. in. c. qualiter z. quan- do. el. j. de accusa. z. in. l. si ita scriptu. ff. de leg. j. z. Pa- nor. in. c. in literis. de offi. deleg. contra vero Barto- tenet Ange. consil. xliij. z. Fulgo. consil. xliij. limita opt. Bar. in laudo arbitratois quia illud valebit taliter actum ita

Ancha. co- sic aut dicta verba ponuntur post ver- bum. a. codenamus. z. tunc nil operat: quia post illud verbu emissu no- pos- sunt corrigere vt hic. z. s. eo. l. actor. 1. preterea no- faciunt sententia- coditio- nalem sed. resoluendam sub coditio- ne. vt. l. ij. de m. diem adiec. sed ista res- solutio no- potest fieri per iudicem: 3. vt hic. ergo. zc. C. de sen. que sine cer- quanti. l. ij. et. l. iij. r. per han. vltimam. rationem hoc tenet Jaco. de bel. Si 4. vero ista verba pferuntur coditio- nali in ipsa sententia: vt quia dicit qd- constat nobis delictu per te esse co- nullum: adeo si ex tali delicto rata pe- na tibi debet imponi fm formam statu- ti in tantum te condemnato: als in plus 5. vel minus fm formam statuti. Dico q- hec sententia valet sicut si nulla pena 6. imponeretur. vt. l. prima. s. primo. ad- turpil. sufficit enim delictum declara- tum esse: et in executione declarabi- 7. tur pena. hoc tamen non est faciendu nisi ex magna causa. Hoc enim turpi- tudinem et ignoziam assessoris de- monstrat.

Post verbum. adde Abb. in. c. in literis. extra de offi. deleg. Bar. in. l. moitis. s. iste fere. de pe. Bart. in. l. j. ad turpil. Jaco. de bel. in sua dispu. incipit. in christi nomine. l. municipal. Ange. in. l. no quem ad- modum. de iud. Bal. in. l. j. z. in. l. si seuerior. s. de his 9. qui no. infa. z. in. l. quid ergo. s. pena grauior. eo. ti. z. in. l. si quis filio exheredato. s. fi. de iust. testa. z. in 10. l. no dubium. C. de lega. z. in autentica interdicitus. de ept. z. de. facit quod voluit Sui. de cu. in. l. qui ar- biter. s. de arbitris. vbi dicit q- iudex recitata senten- 11. tia statim desinit esse iudex pter q- in accessozis no- quo ad expensas: vt. l. paulus. la. j. s. eo. item alleg. 12. quia cum incontinenti ius sit quesitum parti iudex non potest sibi istud auferre. alle. in argu. l. huiusmo 13. di. s. qui stichum. de lega. j. et. l. statulib. in fi. de leg. ij. et. l. apud consilium. de op. le. de. de ancha. consil. d. xxij. Alex. consil. c. xij. lib. Si autem iudex sen- tentiauit z. post adijt causam an dicatur noua sen- tentia: vide Ro. consil. xlv. et an iudex post verbum condemnno sit functus officio suo. vide Petr. de an- cha. consil. c. xij.

Andreas Pomate. Sed ista resolutio. et Abba. in capitu. ex literis. c. de offic. deleg. alleg. istud dictum pro sing. vide ibi per eum. Andr. Poma. Quidam. et de certa scientia pape cocedentis incapaci. vide Ludo. ro. in consil.

Off rem. Sententia iurandū executionē paratam. h. d. Nota de sententia est vulgare. de iureiurando habes hic z. s. de iureiur. l. fed z. si post festou. s. pe. De confessione habuit s. eo. l. debito- ribus. et. C. de confes. l. j. ibi nam z. soluere cogit. sed an hec confessio possit reuocari: dicemus. j. ti. l. no- faretur.

Imperator olim eligebat magistrat in vber- hodie papa. princeps eligendo scienter indignum videtur cum- eo dispensare. z. nu. 12. remissive.

De exceptione opposita iudici qd non possit esse iudex propter aliquod impedimentum nature cogno- scit superior.

Judici si opponitur quod non potest esse iudex ex natura cause vel conditione persone litigantis ipse de hac exceptione cognoscit.

fallit si habet sentire aliquod commodum iudex. Item fallit de iure cano. si opponitur incopetentia quia clericus.

Exceptio opposita iudici si concernit delegationes de ea iudex ipse cognoscit.

Processus factus per iudicē incopetentē vel ratio- ne persone sue vel cause vel litigantium vel delega- tionis si non opponatur valet preter q- in clerico.

Exceptio opposita iudici que sigillat eius famā vel honorem: si opponatur superior de ea cognoscit vel arbiter eligitur.

Ubi superior de exceptione opposita cōtra iudices habet cognoscere poterunt z. arbitri eligi qui de ea cognoscant.

Processus factus ab infame si no- opponitur valet. Exceptio minoritatis si opponitur iudici ipse de ea cognoscit.

Exceptio minoritatis in iudice si no- opponitur pos- test opponi post sententiam z. reddit iudicium retro nullum.

Exceptio incopetentie debet opponi in initio te litem contestatam.

Reus qui actori petenti vt summarie in causa proce- datur responder non debere procedi sine libello vi- detur in iudicem consentire.

Exceptio incopetentie videtur primo opposita qn- cum ea opponuntur simul plures exceptiones.

Lautela quod imo exceptio incompetentie primo opponatur.

Pupillus qui successit regi vel comiti habenti iuris- dictionem illam exercet vsq- ad pubertatē per tuto- rem post pubertatem que sunt simplicis iurisdic- tionis per se: que vero administrationis cū curatore.

Si ciuitas vult bare iurisdictionē pupillo vel mi- nori vt eam exerceat per tutorem vel curatorem qd- potest faciendum primo super hoc statutum.

Pupillo posito in dignitate datur tutor: cuz maior dignitate.

Vidam consulebat. Maior. xvij. annozū. potest esse iudex delegatus. Sed ordinarius iudex me- nor decimo octauo anno. maior tamen

iii. potest esse si ex consensu partū delegat vel ex cer- ta scientia imperator eū iudicē dederit. h. d. Nota.

1. q- princeps eligit hmoi magistratus in vber. z. hoc die papa. vt extra de elec. c. fundamēta. li. vj. Et

2. no. q- princeps eligēdo scienter indignū videtur cū eo dispensare vt hic. de hoc. j. dicit. Op. s. de arb. l. cū lege. Sol. gl. vel dic melius. vt. l. cū pretor. de iu- di. Op. j. de decur. l. spuri. s. j. Sol. ibi loquit in eo cū cōceditur simplex iurisdic- tio. hēc vera. Vel dic qd- il- li no- eliguntur a principe. hoc etiā placet. vnde dic- aut eligitur a principe: loquitur hic. aut ab alijs: et tunc aut pceditur simplex iurisdic- tio aut iurisdic- tio cū administratione zc. Quero cum hic exceptio minoris etatis opponitur quis de ea cognoscet: dic- 3. latius q- q- opponitur exceptio qd- quis no- potest esse iudex impediēto nature: q- caret iudicio men- tis: vt furiosus impubes z. similes. z. tūc ipsi no- pos- sunt cognoscere. quia eadē est ratio impediēs in cog- noscēdo de hac exceptione que de principali. vt. l. 9. cuz p. s. fi. de iudi. Cognoscet ergo superior imo etiā si no- opponatur iudicium est nullū. vt colligitur 4. hac. l. in pun. Anq- opponitur qd- no- potest esse iudex ppter alium defectum: et tunc q- defectus non causatur a persona iudicis: sed ex natura cause: vel cōditionis psonę litigātis: z. tūc ipse cui opponitur cognoscit z. pronūtiat: vt. l. si quis ex aliena. de iudi. et si quis in ius voca. non i. l. ij. z. ibi no. Fallit si iudex inde deberet aliquod cōmodum sentire: vt. l. i. iure. ad muni. z. ibi no. Et fallit de iure canonico q- quis dicit no- suū iudicem quia est clericus: vt in. c. si iudex laicus. de sen. excō. lib. vj. Anq- exceptio cō- 5. cernit ipsam delegationē: vt quia dicit rescriptū im- petratum tacita veritate: tunc de hoc ipse iudex cog- noscet: vt. l. prescrip. C. si cōtra ius vel vti. pub. z. ex- tra de rescrip. c. super literis: z. ibi no. per Innoc. Ex- 6. istis casibus preter q- in clerico si exceptio omitte- retur valet. pcessus. vt. l. fi. C. de excep. z. no. p. ber. z. Inno. de rescrip. c. sciscitatus: z. ideo si opponeretur qd- rescriptū est falsum: dic vt. d. c. super literis. per 7. Inno. q- q- exceptio concernit personam iudicis: et tunc q- sigillat famam seu honorem ipsi iudi- cis. vt quia opponit qd- est infamis vel seruus. ideo no- potest esse iudex. tunc Inno. dicit qd- ipsemet cog- noscet. non em- pnuuntat se infamē vel seruū: sed se esse iudicem vel non esse: vt ipse no. de offi. dele. c. cū 8. super. qd- no- placet per. l. absentē. C. de accu. z. dixi s. e. l. iudex. Preterea ego video qd- si ad eū spectat cōmodum pecuniariū qd- no- potest ipse cognoscere vt. s. prior. dicit. ergo multominus cuz hic tractatur de fama iudicis: que excedit omne cōmodum pecu- niarium. Cognoscet ergo superior: vel eligetur arbi- ter. vt infra dicit: sed si hec exceptio no- pponit pro- cedit et valet iudicium: vt. l. ij. C. de sen. z. not. in. d. c. sciscitatus. z. in spec. de iudi. dele. s. fi. ver. sed nunq- infamis. Cognoscet autē diri superiorē cognos- cere dico qd- tunc poterunt arbitros eligere qui de hoc cognoscāt: vt. C. de iudi. l. cum specialis: et extra de app. c. cū speciali. Ad p dicta facit z. cōtra Inno.

ccij. z. in consil. ccxij. qn- superio: rescripsit pro inha- bilit no- videt dispesare z. quid firmitum ignozat z. ibi loquitur de elegantia persone.

Non placet. adde qd- opi. Bar. tenet imo. in. d. c. super literis. z. do. Ant. ibi z. l. off. Archi. no. iij. q. v.

circa id qd- dicit qn- exceptio excōica- tionis opponit iudici vt no. in Spec. de excep. s. nūc videndū versic. sed si hec exceptio. Anq- oppo. exceptio que statum z. famam iudicis non con- tingit: vt quia est minor. xvij. annoz. et tunc puto qd- ipse idē cognoscer et pronūtiabit: z. in hoc iudex est z. iudi- cium hz: quia est maior. xiiij. an. ar. d. l. si quis ex aliena. z. l. p. scriptione. In hoc tñ est hic plus: quia etiam si talis exceptio omittatur pōt opponi post finiam et reddit iudicium retro nul- lum: vt d. expresse in hac. l. in pncipi. z. cōsensu partium no- facit euz iudicē: nisi tēpore delega- sentiant vt hic di- cit ter. Quero q- quādo d- z. oppo- ni hec exceptio. tu non potes esse iudex: quidam dicit vsq- ad lit. cōtes. vt no. C. de excep. l. fi. Alij vsq- ad. xx. dies. vt in aut. offeratur. C. de lit. contesta. Tu dic vt dicit ter. in. d. l. fi. quod hec exceptio debet opponi ab initio: hoc est anteq- cōa iudice aliqd- pponat: per qd- videat approbare eū in iudicē vel iudicium suscipere: vt. s. de iudi. q- suspecti dicit qd- in solo casta suspiciōis itur ad ar- bitros re- cedit a iudice nec re- perit iure cautuz qd- eligant ar- bitri si op- ponit exce- ptio iudicem si- gnans pso- nā ei: ideo dicit tri ad iudicē si- perio: emz cū hac opi. quā ēt d- cit tenere Pan. post Jo. an. i. c. pia. de ex- ces. lib. vj. trāsit eps

Alex. in. c. ij. requiris. extra de appel. reiecta opinio. imol. ibi: sed contra eundem epim facit q- ipse voluit in. c. cum speciali. in. vj. no. post pau. vbi tenet qd- ex idē tate rationis itur ad arbitros in casu simili ex- ppresso per gl. in. c. statutu. in. versi. copia. de rescri. in. vj. sed pro cōmodo pecuniario no- potest cognosce- re ergo nec vbi fama agitur quia crudelis qui negli- git famam z. voluit spec. in. ti. de recu. s. effect. ver. sed nunquid excōicatio. quia no- est verisimile q- q- pronūtiat quid in quo eius turpitudine versatur vt de diuoz. ex literis.

Judicium. adde qd- si partes sciuerint illū excōi- catum qd- retractatur quatenus actum est in earum fauorem. ita dicit Abba. post cal. in. c. sciscitata. ex- tra de rescrip.

Ab initio. adde spec. in. ti. de recu. s. qualiter. ver. j. Bald. in. s. quibus in. l. consil. C. fede. consil. xliij. Et adde tu q- hanc opi. dicit cōmunem Anifrā. in. c. qm- contra falsam. in. verbo recusationes. de pba. Et adde qd- talis exceptio etiam post lit. conte. opo- ponitur quando suspicio post lit. contesta. est orta. l. non distinguemus. s. cū quidam. s. de arb. et dicit Ange. in. l. fi. C. de iurif. om. iudi. z. no. in. c. insinuan- te. de offi. deleg. Item adde qd- talis exceptio non poterit opponi a suspecto de fuga. ita Pe. de anch. in consil. c. xliij. incipit. in. huius nomine premittē- dum sequitur Ro. z. Alex. in. l. ij. s. de iurif. om. iudi. et Jo. an. bapri. de sancto seue. in. trac. de debito. l. iij. spe. et sugi. q. iij.

a Contra iudicem adde qd hic sequitur Abb. in c. ecce. extra de exceptio. r Bar. in l. no videtur. ff. de iudi. r in l. fi. C. de excep. glo. in c. cu inter monasterium. de re iudi.

b Ultimo. vide plene per Oldr. consi. cccxxv. vsq. d. cccxxv. ij. idus iue. r 10. consi. cccv. et cccvij.

c Quero pone. ibi. r vide dom. Abb. in c. cu vigesimū. de off. dele. An dre. Bar.

d An regi. vide ol dra. consi. liij.

e Andreas Pomate. r vide bal. in c. cu vigesimū. de off. dele.

f Si cur nulla. r vide de. d. Ant. r Bar. i. c. examina ta. d. iud. r ibi dixi Bart. i. l. j. C. de exec. rei iudi. et ibi Bald. a Bar. i. l. q. dā. ff. de pe cu. lega. Bal. in l. j. C. de execu. rei iud. r in c. causam que. de resc. in proe. C. r in d. l. cōuentulam. in x. col. C. de epil. r de. r in l. edita. i repetitio de paduana in. xxiiij. col. C. de edē. r in aut. dos data. C. de don. ante nup. d. pet. in d. c. causam q. et vide q. ibi dixi. And. bar.

g Andr. Poma. r Item per hac. l. vide etiā Fe li. in c. j. col. iij. de lite cōte. r in c. ij. de offi. dele. r pul chre Alex. in rub. C. qui admit. r consi. xxxiiij. vo. iij. vbi limitat nisi adesset clausula super quibus omni bus et singulis.

h Condemnatio. sequit. Panoz. in c. j. in pe. col. de lit. cōte. r do. Ant. in c. examinata. extra de iud. ad de. ter. r ibi Bar. in l. qdā ita. s. de pecu. leg. et vide are. in c. examinata. col. ij. alle. r ibi in colū. v. tener r Bar. in precedenti mēbio. r vide do. Maria. fo. j. in c. ij. de libel. ob. arti. xij. vers. quartus effectus. vbi q. talis libellus procedit maxime quando est appo sita clausula omni meliori modo allegat Joan. de ano. hic.

to. arg. s. de here. insti. l. talem. in prin. r de vulga. et pupil. substi. l. ij. s. sed r si ita. tutius tñ est qd primo exceptio cōtra iudicē pri^o opponat. r alie pponant sub cōditione. Ultimo est videndū an cū pūp ceptis cōcedit alicui nō capaci aliqdian videatur cū eo dispētare. Logitaur dicere omitto nūc. ppter la bozem. de hoc per Anno. de filiis pbyte. c. veniens. facit qd no. per gl. r doc. C. si cōtra us vel vti. publ. l. fi. Quero r pone qd vni regis vel comiti q. trā mittunt iurisdictionē ad heredes succedit pupillus vel adultus vsq. exercebit iurisdictionem. Rñideo tutores ei⁹ vsq. ad pubertatē ad quos spectat vni uersalis administratio. vt. l. consi. o. de cur. furio. sit pia. Pro hoc quia si est p dīgus exercebit ipse curay tor. ter. est expiessus de supplen. negli. pla. c. ij. li. vj. cōiuncta. l. fulcarius. s. adeo. in fi. j. r. it. iij. Post puber tatē vero ea q. sunt simplicis iurisdictionis p se quasi sit datus a sciente pncipe qui sic dedit regnum vel comitatū. vt trāstret ad heredes. vt hic. Ea vero q. sunt administrationis nō poterit dare vel facere si ne curatore. ar. l. iij. s. j. de decur. r q. supra dixi in scdo cōtrario. Sed quid r si vna ciuitas velit dare iurisdictionē vni pupillo. vel infanti. vt eā exer ceat per curatorem vel tutorē. An. faciat de hoc pū mo statutu. arg. l. iij. s. plane. qd vi aut dam. facit. l. vt gradatim. s. sed si lege. de mune. r hono. vbi sta tutū restringitur ad habiles in dubio. Si em̄ ciui tas nō posset dispensare illa lex non hz dubium. qd sine dubio obtinet in ciuitatib⁹ que nō recognoscūt dñm in tēporalibus. quia tunc populus liberest et vtitur omni iurisdictionē imperiali. vt no. j. de cap. l. hostes. Item no. qd predictis personis in dignitate positis datur tutor. cū maior dignitate. vt. C. de tu to. illustri. per. l. j.

Emens rem ab executeore sententie dz habere sententiam r acta per que probare possit sententias valere.

Exceptio nullitatis qd impedit executionem.

Libellus in quo quis petit reum cogi r compelli et non condemnari non procedit.

Libellus in quo dicitur peto cogi r cōpelli r ad pē dicta condemnari valet.

Sic cum nulla. Not. qd ille q. emittit ab execu toze sine dz habere sniam et acta suffi ciētia per q. possit pbare valere sniam. Als secus vt hic dz in ter. r glo. Itē fa cit hec lex r qd exceptio nullitatis impedit executio nē. de quo dixi. s. e. l. iij. s. cōdenatū. Itē p hanc le gē r reprobat libellus in quo cōcludit sic quare pe to eū cogi r cōpelli r. quia hoc modū petitur execu tio que non pōt fieri ante sniam cōdenatouā. vt. l. j. C. de execu. rei iudi. vnde dz cōcludi sic quare peto eū cōdenari r. Et ad pēdicta cogi r cōpelli r. Sz quid r si p. posteretur. vt si dicat peto cogi r compels li r ad pēdicta cōdenari. rñ. pcedit r prius videtur petita cōdenatio. ar. s. de here. insti. l. talem. de vul ga. r pupil. substi. l. ij. s. sed si ita.

Summa. Sufficit si in senten tia expumatur ver bum condemnatio vel equipollens vel quod expumatur certa quantitas expresse ve

a per relationem ad acta. hoc dicit. Opponitur a de lege quid tamen. s. pōponus. s. de arbi. gl. dicit qd ibi non erat certa quantitas in aliqua parte acto rñ dicit vt dixi in l. ait p. in fi. s. eo. C. de l. eos b C. de ap. An. iudex appellanonis pōt pnuuntiare sim formā illius legis vel equipollens. vt hic et plene di xi. iudica. sol. cū apud femponium.

b Qui sortis. Sententia incerta non valet. h. d. Dixi in lege. ait pretor. s. j. s. eodem.

c Si quis ex edicto. Sententia lata cō tra mortuū est ipso iure nulla. h. d. C. oppo. de l. cū quasi. in prin. de si de dē. li. glo. in l. neratus. j. de re. iur. dicit quod va let pro defuncto. secus contra. qd nō p. vt dicam. j. l. proxi. et. s. e. l. furioso. Dic ergo qd ibi spāle fauoze libertatis. cetera dicam in l. j. in fi. j. que sen. sine ap. re. Item an si necesse quod pmo pronuntietur. di cam. j. eo. l. cum querebatur.

1. Citatus debet licentiatu recedere.
2. Sententia lata cōtra febricitatē si iudex hoc sciebat non valet si ignorabat valet sed restituitur. Sententia lata contra eum qui comparere non po terat non valet si iudex hoc scuit. Consiliū quod infirmus citatus mittat ad iudicē et petat quod terminus prorogetur.
3. Sententia lata pro infirmo non valet.
4. Infirmus citatus an necesse habeat mittere procu ratorem. remissive.
5. Si iudex excusatoū pro absente vel infirmo non cre dit sed pronuntiauit non tener sententia si excusa toū obtulit se incōtinenti probaturū absentia. Lautela quod iudex pronuntiat citatum contuma cem nisi infirmitas vel absentia probetur per excu satozem.
6. Citatū fuisse infirmū qualiter p. b. vbi per medi cos et etiā per familiares et ex aspectu.

d Delictum. Febricitans febre grauiori non leui nō tenetur expectare vel in peremptorio cōparere. h. d. Facit. s. si quis cautio. l. ij. s. si quis in iudicio vbi differtur iudi cū propter morbum. C. No. ergo r qd alias tenetur expectare r ideo debet quis licentiatu recedere. vt dixi de damno infecto. l. si finita. s. iulij. C. oppo. et videtur q. sententia r valet sed restituitur. vt in ab sente causa reipublice vt. l. fina. de in integ. resti. fo. hic iudex sciebat. r ideo non valet. sed si iudex igno raut valet. sed restituitur quod tene menti. et sic est vera opinio Pla. posita. s. eodem. l. contra pupillū. in principio. Et idem dico in alijs casibus vbi quis comparere non tenetur. vt dixi in. l. contra pupillū. s. final. s. eodem. nam non valet sententia si iudex scit. als secus. Ande cōsilium est quod quis mittat ad iudicem r ei notificet. potest etiam peti quod ter minus prorogetur. vt. l. ij. s. si quis in iud. s. si quis cau. vbi ter. dicit diffusum. i. differendus. Quero r quid si fertur sententia pro persona febricitate. an valet. Et glof. dicit quod non. r hoc dixi esse verum in l. furioso. s. e. r habetis in l. ea que. C. quomodo r quando iudex. Quero r an talis febricitans ha beat necesse mittere procuratorem. r glof. dicit qd

Andreas Pomate. Per relationē ad acta v de per limitationem Feli. in c. quoniam contra. col. xij. ad fi. de proba.

Incerta. vide Barto. in l. iij. s. armenta. s. de rel vendi. r Pau. de cast. hic concordantem Bart. cum Anno. c. cū dilect⁹. de ordi. cogn. in quibus casibus v3 snia lata cō tra mortuum. Questum. r vis scribe. bal. et abb. i. c. ij. de testi. vbi alleg. istam. l. Andre. Pomate. C. oppo. r videtur. et no. qd si iudex p. cepit ipso sibile ē ipso iure nul lū illud rā le pceptus etiā si igno rater p. cedat: est ca sus in l. si decesserit. s. qui satis. cog. si autem est dis ficile si sciēter p. cepit est nullū si ignorāter tenet r hz locū restitutio r vide Ang. in d. l. si decesserit. dic ses cus si esset mādatū. c. in memoria. xij. dist. c. sacerdo tes. ij. q. vij. r vide qd dixi in c. accipimus. de fi. instru. Quero an talis. r vide gl. sing. fm Ang. in l. si qd ita heres in iuuuē in diem r ibi allegant casum sin gu. fm Bar. ita refert se viua voce audisse qd qñ nō reperit idoneum non tenetur mittere. l. idem q. s. p factio. q. bene no. Andr. barba.

Non valet. ad de qd pro hoc facit. c. si duobus. extra de app. r an quis teneatur mittere. pcuratorē. vide per Abb. c. ij. de p. an r an carceratus teneatur mittere procuratorem si peremptorie fuit citatus ad sententiam audiendam. vide Ang. cōsi. lxxv. conclu dentem qd sic r qd febricitans nō teneatur mittere pcuratorē. voluit Jo. an. ti. de procu. s. ratione cōsti tuentis. in fi. vbi dicit q. nulla immunitas infirmita tis esset cū sanis id sufficiat si febricitans teneretur mittere procuratorem.

Andr. Poma. Sed si ille nō obtulit. ad hoū declarationē vide Alex. in rub. s. de in ius voc. r po nitur aliqd per Feli. in c. literis. col. ij. vers. sed hō non obstantibus. de presump.

ar. de ven. inspic. l. f. s. C. de si. instru. l. cōparationes. et poterit ipse q̄ fuit infirmus docere pp̄ iuramento cū alijs iudicijs: puta q̄ factes eius est extenuata quasi hoīs surgētis ab infirmitate. ar. l. minor. xv. ann. ex aspe. cru. s. de minor. poterit etiā probare per alios astātes sibi etiam familiāres hoc casu. ar. C. de repu. l. consensu: et de naufra. l. de submer. li. xj.

- 1. **Iudex** qui secūdo iudicat an ex eisdem actis iudicet.
- 2. **Quādo** quis scō iudicat an debeat p̄. mo examinare nullitatē prime sententie q̄ sic si de nullitate non liquet nisi aliquid probetur.
- 3. **Si** non apparet q̄ reus fuerit. p̄sens vel citat⁹ an cognosci debeat de nullitate.
- 4. **Pronuntiare** q̄ snia sit nulla q̄ debeat iudex secūdo iudicans.

Andreas Pomate. **Lata** z vide lu. ro. in consilio cccvij. vbi disputat si acta faciāt fidē cōtra illū contra quē preiudicat snia vide Lu. ro. in consilio cccxvj. in snia lata z cōmunitate preiudicat tercio.

Quomodo quis scō iudicat an debeat p̄. mo examinare nullitatē prime sententie q̄ sic si de nullitate non liquet nisi aliquid probetur. Si non apparet q̄ reus fuerit. p̄sens vel citat⁹ an cognosci debeat de nullitate. Pronuntiare q̄ snia sit nulla q̄ debeat iudex secūdo iudicans.

sententia nō exprimitur certa quantitas. vel nō con demnatur procurator q̄ fuit p̄sens dño absente: vt l. i. C. de sen. z l. iij. C. de senten. que sine certa quanti. Si vero de nullitate non liquet nisi aliquo probato extrinsecus: vt si dicatur eū contra quē fuit lata snia tunc fuisse mortuū vel fuisse minoie indefensū: tūc de hoc prius d̄ cognosci. vt hic: quia forte fuit ratio quare eodē die nō pōt pronuntiare. p̄terea oportet q̄ iudex qui iudicat sit certus de meritis cause: vt. s. eo. l. pomponius. z. j. ff. l. hoc autem. s. j. sed anteq̄ de nullitate cognoscatur non pōt esse certus vtrū sit iudex vel non ergo zc. Facit ad quod dicimus de herede qui nō potest adire hereditatē nisi sit certus de viribus testamenti. vt. l. sed z si de snia. de acqui. here. **Quero** si pone q̄ in snia nō apparet q̄ reus fuerat p̄ns vel citat⁹ an deat rō nullitate cognosci. Rōd. si est idē iudex. i. eadē persona iudicis: pōt pronuntiare: q̄ ipse pōt esse certus q̄ illum non fecit citari z q̄ non fuit p̄sens. Si vero esset alius iudex tunc non posset iudicari iterū nisi prius cognoscatur de hoc: q̄ lz in snia non continetur: pōt tñ aliter probari argumētū ad p̄dicta. de acqui. here. l. cū falsum. Sed an sit necesse q̄ nulla pronuntietur. r̄ideo si libellus super hoc p̄ncipaliter porrigatur: vt snia nulla declaratur prius d̄ pronuntiare: vt. C. de interdic. l. incerti. z. s. de acqui. pos. l. ex. r̄. z j. de exceptio. l. fundi. z. l. fundus. z q̄ ibi dicam. Si vero p̄ncipaliter quis petit vt sententietur sup̄ tali causa cum talis sententia nō valuerit ip̄so iure: quia tunc hoc venit incidenter non est necesse pronuntiare: vt. C. de ordi. iud. l. j.

- 1. **Patientia** q̄ non preiudicat ei qui prohibere non potest.
- 2. **Sententia lata** contra presentem z defendentē preiudicat alteri scienti secus si contra absentem contumacem.
- 3. **Sententia lata** contra creditorem quando preiudicat debitori.
- 4. **Uenditor** vel mulier agens quando preiudicat emptori vel viro.
- 5. **Sententia lata** contra libertum an preiudicat dño scienti ipsum litigare.
- 6. **Fructuaris agens** q̄ preiudicat proprietario.
- 7. **Sententia lata** contra fructuarium conuentum q̄ preiudicat proprietario.
- 8. **Sententia lata** contra dñm quando noceat creditori vel fructuario.
- 9. **Sententia** vt nō noceat creditori vel fructuario: sc̄ti sufficit quod creditor protestetur.
- 10. **Sententia lata** contra dñm quando noceat habenti seruitutem constitutam a domino.
- 11. **Emptor** vel vir q̄ possit prohibere venditorem vel uxorem agentem vbi q̄ ante litem contestatam et ibi quando possit.
- 12. **Defessio** autouis mei an mihi preiudicat. remissive. Probatio preiudicat alteri vbi cumq̄ preiudicat sententiam.

Sper constitutum. Sententia lata contra vnum non preiudicat alteri qui eum prohibere non poterat ab eo causam nō habebat. secus si poterat

terat prohibere: et ab eo cām habebat: et sciens erat hō. **Quo** si patientia nō preiudicat ei qui prohibere nō pōt. als secus. **Hec** est solū. brocardica quā ponit glo. in l. caius. de pigno. acti. et. l. titia. cū testamēto. s. lucia. s. de leg. ij. ego plene dico in l. que dotis. s. solu. matri. **Oppo.** hic in p̄m. dicitur q̄ res inter alios acta aliū nō preiudicat cōtra de. l. pap. s. si ex causa. de inf. testa. So. fallit ibi z in alijs casibus ibi no. per glo. et. l. q̄ hic nō dico. tangam em solū materiā huius. l. **Opp.** dicit hic q̄ factū vnius coheredis non preiudicat alteri. cōtra. s. de euic. l. qdā. So. ibi pretiū recipit. et sic ibi plus quā hic. s. pretiū interuenit. **Opp.** s. hic si pōt prohibere nocet. alias cōtra. sed ista rō nō v̄ cōcludere. nā debitor: nō pōt prohibere creditore quin agat h̄y pothecaria. q̄ p̄ q̄ etiā p̄ ipm debitorē agit: vt. l. cū notissimi. de p̄sci. r̄r. an. s. lo. ista fateb̄. r̄tū dicit q̄ in alijs p̄cludit rō ista p̄ter q̄ in creditore: q̄ est q̄ rō in creditore: dic q̄ eo ipso q̄ debitor: sibi obligat rem videt permittere q̄ agat h̄y pothecaria in quo d̄ probare domino debitoris. ideo ipsi debitori scienti preiudicat. et istud tangit in glo. super verbo de p̄prietate: et in gl. super verbo prohibere. **Hoc** autē declarabo melius statim in q̄stionibus. **Opp.** C. de pig. l. p̄fes. sol. i. snia cōtra presentem et defendentē preiudicat alteri scienti: vt in casu huius legis. secus si contra absentē cōtumacē: tunc non preiudicat alteri et iā scienti vt. d. l. p̄fes. fm vnā verā lect. et notabilem. quod tene menti. facti. s. de inoffi. testi. l. qui repudiatis. s. fi. z. l. papinia nus. s. meminisse. et. l. si perusorio. in fi. j. de appel. et. l. si seruus pluriū. s. j. de leg. j. **Quero** si q̄ hic q̄ sententia lata contra creditore preiudicat debitori. an hoc sit verū. **Respon.** creditore agente vel defendente siquidē absolutus sit possessor quia obligatio non valuit vel alia causa que non respicit dominū nō preiudicat debitori. Itē si succubuit q̄ creditore: nō p̄bauit de dominio debitoris. nā debitor poterit postea agere rei ven. Cū enim ad alium finē fuerit questum in primo iudicio quā in isto nō obstat exceptio rei iudi. vt. s. de euic. l. v̄dicantem cum. l. seq. et facit quod hō. de condi. inde. l. iul. in gl. magna. z quod dicit. de acqui. pos. l. naturaliter. s. ni h̄l cōmune in prima lec. Si vero succubuit ideo q̄ reus assumpsit in se onus probandi: et probauit se dñm: tunc preiudicat debitori scienti. ita loquitur hic: et hec omnia probat hic textus. dum dicit de p̄prietate pignoris. zc. facit ad predicta. s. de proba. l. circa. facit. l. si inter te et me. in fin. j. de excep. rei iudi. **Predicta** vera si de dominio fuit plene cognitum: alias secus. vt. s. e. l. a. duo. s. si super rebus. z quod no. in. l. ij. C. de ordi. cog. et quod dicam in. l. sed si ante. j. de excep. sed hoc nō puto sufficere debitorē simpliciter scire creditorem litigare super hypotheca: sed debet scire reum assumpsisse in se onus probandi se dominium. In creditore vero conuenio procedit plane. nam eo ipso quod debitor: sibi tradidit pignus videtur sibi promississe defensionem. arg. in. l. si in fi. cum. l. seq. s. v̄sufu. quem admodum. ca. **Secundo** quero: si quid si venditor agit vel mulier: an preiudicat emptori vel viro? **Slo.** hic quod non: quia illi non habent actionem qua possint agere. Non

ob. hec lex: q̄ hic loquitur in defendente. et tex. qui dicit experiri intelligitur defendendo: vt glo. dicit idem **Suil.** de cu. in. l. de die. s. quidam. supra qui satis. cogan. **Adducit** rationem: quia si venditor vel vxor ageret: et succumbere regulariter succumbit: q̄ non probat se dominum ideo non preiudicatur emptori nec viro. facit. l. si inter te et me. infra de excep. rei iudi. et facit hec lex. in ver. nam z si libertus. sed Innocen. extra. e. c. quamuis. vbi habemus istum tex. tenet contrarium quod habeat locum in agente et defendente: pro hoc facit iste tex. in ver. veluti: vbi ponit exemplum de actorē et reo succumbente. **Item** in ver. sed scientibus. ibi actio vel defensio. **Item** in ver. cur autem. ibi agere vel conueniri et ibi propria actione vel defensione. et ibi quod ex persona agētis habuit. zc. et sic h̄z locū in agente. **Quid** ergo dicemus? dico quādoq̄ venditor meus agit vel defendit meo nomine. et tunc sententia lata contra eum mihi non preiudicat: si ue fuerim sciens siue ignoas siue ratum habeam. vt. l. j. C. qui. res iud. non noc. et. l. sed z he. de procur. ratio est. q̄ ille persone agunt de iure q̄ meū est: non de eo quod ab eo habebam. et sic ratio polita hic non habet locū. **Prohiberi** enim v̄ eo q̄ inutiliter gerit negotium meum inutiliter. q̄ apparet ex eo quod victus est. **Iam** tamen. s. in hac. ij. j. iud. solui. et no. C. manda. l. etiam. et sic non habet locū ratio prima. scilicet. quod prohibere potest. zc. nō prohibere videtur. **P̄terea** illa ratio non concludit de necessitate. vt. s. dixi in creditore. sed secunda ratio. s. q̄ de iure quod ex persona agentis. zc. concludit de necessitate. **Quādo** q̄ auctor meus agit suo noie non exprimendo quod vendidit vel in doie dederit et tūc aduerte q̄a in rei ven. format libellus de dominio q̄ est tpe quo agit et sic de p̄fenti. vt. s. de rei ven. l. in rem. et. j. tit. j. l. certum. s. sed si fundum. et ibi not. **Et** ideo siquidē pronuntiat contra actorē. l. fundū suum nō esse simpliciter: tunc emptor vel maritus poterit agere neq̄ sibi preiudicat talis snia: q̄ ipse non venit cōtra sententiā imo approbat eaz. s. quod fundus nō erat actoris tēpore quo agebat: et ita loquitur hic opt. gloss. **Si** vero pronuntiat rem non esse actoris adiecta causa: quia ille a quo actor habuit causam prius alteri alienauit vel q̄ reus probauit esse suam. tunc preiudicaret

Sciēti. Adde ad hoc vi depulchre Bal cōsi. ccl. lib. j. et pe. de anc. consi. x.

Non fatetur generaliter. vide ad hanc legem Bar. in l. ex quibusdā. §. si. de iure ficti. ubi hec lex limitat et glo. xxv. q. vii. §. j. p. Jo. et Archi. q. confessionē pōt quis incontinenti mutare anteq̄ redigatur in scriptis etiam nō pbato errore. Jo. xxxij. q. i. c. apud. itē et scdo qd cōfessio vsq̄ ad sententiam possit reuocari ē verū in cōfessione facta uia p̄p̄o ce. secus si sit per p̄ductionē i strumēti qd est delibērata de cōfessionibus. cū olim. et no. Innoc. de excep. cap. venerabilis. et adde qd post cōfessionem in causa nō reuocatur cōfessio p̄p̄o. Errans in iure nō reuocat cōfessionē facti. Jo. mo. de resti. in integ. c. si. lib. vj. p. glo. si. in nouella et hoc est verū in iudicio ordinario secus in summano p̄m do. de sancto. Se. in. c. j. de resti. in integ. in. vj. p. ter. et glo. in de. sepe in verbo interrogabit de ver. sig. et adde qd dixi in l. ij. §. qd obseruari. C. de iur. cal. istis adde Bal. in l. error. C. e. et tene ment qd semp cōfessio pcuratoris pōt reuocari: et si errauerit in iure licet sit secus in cōfessionē dñi p̄m p̄e. et doc. in. c. j. vt lit. nō cōte. adde qd habet in l. certū. §. p̄m ip̄os. j. e. et ad id qd dixi cōfessionē p̄tis posse in continēti absq̄ pbatioe erroris reuocari. adde bal. in l. edita. in. xxxij. col. C. de edē. et vide oino. Bal. in l. cū p̄tū. C. de li. cā. adde plene. qualr et qñ. cōfessio iudicialr facta in actis vlt p̄tūib⁹ possit p̄tēxtu erroris corrigi vlt reuocari siue sit iurata siue nō. ro. cōf. cccclxxv. et cccclxxj. et ibi qñ cōfessio p̄ualeat in strumēto et testib⁹ p̄m dictatibus et qñ cōfessio erronea possit reuocari. p̄ Ang. cōf. cxxxvj. et an cōfessio facta in rescripto surreptitio noceat. p̄ Ab. cōf. fil. xxxij. lib. ij. et an quis possit reuocare suā cōfessionē ad finē euitandi mendaciū. per eūdē. eo. li. cōf. fil. xvij. et an contra cōfessionē iudicialē possit cōtrariū probari. per eundem. cōf. l. x. eo. volu.

Ad ordinationē. sed quid si esset casus mixt⁹. vide quod dixi post bar. in l. ex hac scriptura. §. de dona.

idem si errat in facto proprio. Errans in facto proprio tali errore qui cadit in leuē culpam excusatur. Errans in facto proprio excusatur: si erat multū implicitum: vel illud factum esset de longinquo. Cōfessio erronea: facta extra iudiciū qñ quis certat de damno vitādo presumitur facta per ignorantia. Error facti vt presumatur: an sufficiat probare rem aliter se habere. Error iuris nō excusat post litem contestata. ante sic. Iuris ignorantia qd presumat ex qualitate facti et ex qualitate personarum. Positioni iuris non est respondendum: et responsio facta est nulla nisi esset facta de iure consuetudina r̄io non scripto. Positioni de iure municipalī scripto alterius ciuitatis quam ubi lis agitur: est respondendum. Idem si continet ius cōmune extrauagans. Cōfessio erronea facta coram arbitro vel arbitrate qñ possit reuocari. Cōfessio erronea facta in p̄cepto guarantigato facto per notarium qd vigore statuti habet executionē pōt reuocari sicut cōfessio facta in iudicio.

Non fatetur. Ista lex h̄z mate r̄iam longuaz n̄z nostrē. Lex nostra loquitur multū generaliter et nec exprimit in iudicio: vel extrasēd vt lex nostra cōgruat p̄cedētib⁹ intelligimus nostrā legē de errore facti et iuris adhibiti in iudicio. de eo qui adhibet extra iudiciū tractat in l. cū falsa: et l. error. C. de iur. et fac. igno. l. gñaliter. C. de nō nu. pecu. et de illo nō tangā. sed de errore adhibito in iudicio. et ista. l. possit intelligi de errore adhibito circa p̄paratoria: iudiciorū. Item possit intelligi in confessione erronea circa decisoria l̄is. et istud vltimum magis placet p̄pter naturam iur. de confessis. Venio ad primum. imo videtur qd si ex certa scientia cōfiteatur factum non p̄iudicet sibi. vt. l. is qui se obtulit. cū. l. seq. §. de rei ven. Sol. ibi loquit in confessione adhibita in his que p̄tinent ad l̄is ordinationē. hic ad l̄is decisionem: sed si velles intelligere hic de his que p̄tinent ad l̄is ordinationem. dic qd hic loquitur in errante non tamen negat quia etiam sciens possit reuocare. Dices tu imo negat: quia errans in iure non reuocat: vt hic. ergo multominus sciens. Sed respondeo potest reuocare vsq̄ ad litem contestatam: vt in cōtrario non post vt hic. Sed contra hoc opponi. de l. de etate. §. qui iusto. de interro. acti. ibi etiam post l̄is contestatio. potest reuocare. Solum illud verum quando iuste errauit: al̄s secus. Unde qd ista materia est implicita. in confessione adhibita circa p̄paratoria distingue. Quandoq̄ quis cōfiteatur falsum scienter. et tunc aut aduersario sciētē: et potest reuocare. l. is qui se obtulit. aut aduersario ignorante: et tunc ante litem contestatam potest reuocare si nulla captio sit actoris seu aduersarij: vt l. de etate. §. fina. de interro. actio. et intelligi captio aduersarij: etiam in hoc si esset p̄turus a certa p̄sona: et ille solutionē obtulit: vt. l. si autem. in p̄ncip. de rei vendi. Aut post litem contestatā et non est lo.

cus penitentie: vt. l. is qui se obtulit. Quandoq̄ qd confitetur falsum per errorem. et tunc in oibus casibus in quibus potest reuocari si ex certa scientia esset cōfessus: multo magis si per errorem per easdem leges. In alijs vero casibus distingue: aut non habuit istam causam erroris: aut habuit: primo casu aut fuit p̄pter latam culpā: et non potest reuocare: vt. l. de etate. §. qui iusto. in. §. de interro. act. et ideo si in iure errasset nō possit reuocare: qd est lata culpa: vt d. l. de etate. §. qui iusto. et de his qui no. in. fa. l. libe. roij. §. no. abitur. Si vero fuit culpa leuis: tūc vsq̄ ad sententiā pōt reuocare probādo cōtrariū vt hic. et. C. de iur. et fac. igno. l. error. Aut habuit iustā causam erroris ita qd in nullā culpā cadit: et tūc vsq̄ ad sententiā pōt reuocare probādo cōtrariū: vt. d. l. error. et hoc iure cō. Itē potest reuocari post sententiā per in integ. resti. ex clausula generali: vt. l. de etate. §. ex causa. §. de in integ. resti. et. j. eod. l. cū fideicom. et ibi dicam. Quod aut dixi qd non potest reuocari post sententiā nisi per restitutionē. fallit in l. si mulier. ad velle. Secundo fallit si est talis error qui reddat iudiciū nullū: vt. l. si per errorem. §. de iur. iur. om. in. di. sic dicitur in exceptione falsi procura toris: vt. l. licet. C. de procura. et ar. C. si a nō cōpe. in di. per totum. Expedit de primo veniamus ad secundum scilicet prout ista lex intelligitur de errore adhibito in his que p̄tinent ad l̄is decisionem. et videtur quod error facti noceat. Unde oppo. de. l. error. C. de iur. et fac. igno. hanc intellige p̄m illam qd vsq̄ ad sententiā reuocari potest: post sententiā non. Circa hoc possit moueri vnum dubium qd mouetur in l. post rem. §. tit. proxi. et videtur qd non sit vera ista determinatio: quia si post sententiā non potest reuocare errorem. ergo nunq̄ post confessionē potest reuocare cum statim cōfessus habeatur p̄m dicato: et sic habet vum sententiē. Ibius cōtrarij timore quidā intelligunt legē istā: et similes qd loquuntur in confessione que est decisiua partis post l̄is contestationē: vt super aliqua positione: non in illa que est decisiua totius l̄is. vt si p̄tetur oia petra: et tunc videtur qd talis cōfessio non possit reuocari. pro quo facit optime lex post rem. §. tit. j. Et vltimius dicit potest qd hic loquitur in his que sunt decisiua totius: et quod sunt datus libellus: et sic debet sequi sententiā: vt. j. l. proxi. secus si nulla sperat sententiā: vt. l. proxi. Quid dicemus? dico qd siue sit cōfessio decisiua totius siue partis: possit reuocari ante sententiā: vel si non speratur sententiā: ante executionem. Nec obstat. l. post rem. §. tit. j. quia illud est verum quod confessus habeatur pro iudicato in confessione non erronea: secus si esset erronea: que potest reuocari: vt probatur ex continuatione legis p̄cedentis ad istam. et de hoc est casus. j. e. l. pen. Sed an isto casu potest reuocari post p̄ceptum factum a iudice de soluendo p̄m formam. l. si debitor. de. iudi. et videtur qd non quasi illud sit sententiā diffinitiuā: sed dico quod talis iustus non est sententiā diffinitiuā: sed tenet ad executionē cōfessionis. simile. j. de dol. exceptio. l. apud celsus. §. labco. et dicit. §. l. proxi. unde potest pbare errorem: nisi forte anteq̄ fieret dictū p̄ceptū esset datus termin⁹ ad ostendendū quare nō fieri debeat et cōfessio nō d̄z

Oppo. de l. error. de hac materia vide plene per Pau. de clea. in. c. ex parte maxime in vl. co. extra. e. Andreas pomate. Quid dicem⁹? et vide do. abb. in. c. si de cōfess. ubi refert dicta bar. hic.

Reuocari. no. sing. an et quando p̄ceptū factū in cōfessionibus p̄m formā l. si debitor. de iud. sit finitua: et an illa confessione post p̄ceptū possit reuocari. tu addo quod not. Bart. in. l. fina. in p̄ncip. et in fi. et ibi dicit. §. eo. et vide gloss. ij. q. j. in summa. que dicit qd p̄ceptum factum in cōfessionibus iudicio nō p̄cedente libello nec lite contestata non est p̄p̄ie diffinitiuā sed tertia species. et no. de elect. c. dudus. et ij. facit qd not. in glo. et etiā per doc. in. l. si. §. necessita. C. de bo. que li. per Bar. hic. et §. ter. in. c. ex parte. et. j. de verbo. signi. vide Bar. et Bal. in. l. error. in. vj. colū. C. de iur. et fac. igno. et in ma. reuocari erroris. vide bonum dictum quod posui in. l. ij. §. quod obseruari. de iuramento calū. post Bar. ibi. Adde an p̄ceptum in cōfessionibus possit reuocari. Bal. cōf. cccxxvij. lib. ij.

Exemplū. puta in positionibus: vt dicit Bart. in. l. error. in. fi. p̄me co. C. de iur. et fac. igno. adde quod no. bar. in. l. j. in. fi. p̄. de eo qd factū erit et qd late et eleganter no. bar. in. l. post legatū. in p̄ncip. de his qd bus vt indig. et no. bar. in. l. celsus. §. de vscap. et iō dicit bal. in. l. j. C. ne filij p̄ patre. qd simplices hoies inducti p̄uasiōe seu dolo malo ad soluedū reperit p̄ cōd. inde. ac si ignorāter soluisent qd not. limita p̄ bal. in. l. sup. lō. in. j. co. C. de p̄cri. lō. tēp. et ibi late no. qd sit iust⁹ error. Adde an cōfessio facta r̄ndendo positioni cui de iure non erat respondendum an p̄iudicet abbat. consilio. cxxvij.

Andreas Domate. ¶ Penulti. ubi vide q̄ pro confirmatione posui vide etiā ad hęc Fel. in. c. quosdam. colum. ij. de presump. et vide in simili Alex. in l. qui recusare. in prin. C. de eden. hoc tñ limitare nisi factum hoc esset multum graue et notabile per ea que ponit panoz. con silio. ij. co. 7 xvj. questi. xvj. vol. ij. z vide Le a pol. cōf. ij. colum. x. z barba. con silio. xxx. col. x. vo. j. 8 col. xiiij. et sequē. z xxxij. colū. xxi. eo. vo. j. et. xij. col. 9 xvij. e. vo. b et vide ad hęc vnum verbum fe li. in. c. cum olim. colū. v. de re iudi. di. et vnus dñi barb. consilio. v. col. vj. vol. ij. z co. vij. et Roma. chxiiij. et alex. lxxxiij. colū. ij. volum. j. et cxxxiij. colū. h. e. vo. k. et vide arc. hic aliqua not. non ab re per panoz. l. c. p̄ dñer sitate. col. ij. de p̄ces. p̄eb. et tex. in. c. eā. te. de rescri. in dño bñi meminim⁹. et panoz. in. c. ad aures. col. ij. de rescri. ad confirmationem eius q̄ ponit in. d. cō sil. ij. et tex. in. c. cum illozum. ad fi. de sen. excō. z tex. in. c. ex parte primo. et ibi Barb. z panoz. col. j. in. vj. notabili. de of. dele.

Adde cū dicitur in instrumento ex certa scientia. zc. Bal. consi. cxxxiij. lib. viij. ¶ Tolerabilis ignorantia. fallit nisi quis debuert inuestigare. c. innotuit. et ibi no. de elec. et Bal. in. l. j. C. ad mace. Item fallit vbi esset publice factum in loco vbi quis moraz traxit: vt in. c. j. § postu. p̄elatorū. als secus. ter. est no. in. c. fi. qui ma. accu. pos. et facit q̄ voluit gl. not. in. l. si tutor peti tus. C. de peri. tu. et quod not. in fi. de de cre. ab or di. fac. Itē fallit nisi esset factū iudicialit̄ indagatū. c. ab excōi cato. z ibi de mate ria extra de rescrip. Itē limita fm̄ Bal. in l. cū alienā C. de lega. nisi tale fa ctum alie nuz fuisset sepius de scussum p̄ illum qui ignorantiaz alleg. per l. p̄cula. de p̄ba. z sequitur do. Jo. in. l. si dom⁹. §. de euictio. et de leg. j. et adde q̄ quoties est datus ter min⁹ ad deliberate cōfite. nūq̄ pōt reuocari cōfesiō p̄textu error: q̄ impossibile v̄ p̄bare errorē fm̄ Archi. in. c. si. de iurei. in. vj. in d. excuset. et est glo. in. c. ex literis. de diuoz. pro qua est tex. in. c. j. § accu. in. vj. et no. singularit̄ Bal. in. l. cū p̄nū. C. de lib. cau. et hoc limitat et in. l. j. in. xiiij. col. C. de cōfes. vide flo. in. l. error. in. fi. C. de iur. et fac. igno. et bar. ibi l. vj. col. vbi etiā ponit quid si sit iurata. et q̄ ipse no. in. l. de tutela. C. de in integ. ressi. per do. Anto. in. c. si. de cō fes. et vide tex. in. c. j. vt eccle. bene.

¶ Se hēre. vide bar. in. l. cū d̄ in debito. ff. § p̄ba. z no. q̄ error excusat a penis puatiois fm̄ bal. in. auf. z oino i. fi. C. ne vxoz. p̄ mari. p̄ bal. in. auf. habita. C. ne fi. p̄ pa. et q̄ no. gl. z bar. in. l. si q̄s i. t̄a. C. vii. vi. p̄ressi. in integrū ex clausula genera li si qua mihi iusta causa. zc. vt. l. de e tate. §. si ex causa §. de interro. act. et j. e. l. cū fideicō. ¶ S̄ q̄ro c̄ qualiter p̄ probabit error: facti: sufficit ne p̄bare rē aliter se habere. vt error: p̄sumaf. ¶ No. hic q̄ sic. melior: glo. q̄ est in. l. de etate. §. q̄ iusto. §. de interro. act. vide tur d̄icere q̄ sic. alia glo. est in. l. cū de in debito. in prin. §. de proba. tex. h̄a bes expressum. C. de iuris z fac. igno. l. si post diuisionē. vbi dicitur q̄ suffi cit p̄bare testin non valere. quasi d̄i gl. §. de leg. j. l. si res obligata. z D̄y. in c. p̄sumit̄. de reg. iur. li. vj. z gl. j. de no ua. l. si q̄s delegauerit. vbi distinguit error: in facto suo: vel in facto alieno. dic aut volo reuocare cōfessionē alte rius vt mei p̄curatoris: et tunc suffi cit rem aliter se habere vt p̄sumaf error: vt. l. certū. §. sed an ipsos. j. eo. z ibi glo. aut volo reuocare errorē pro p̄nū: et tunc aut fuit circa factū alie num: et probando rem aliter se habe re satis est: q̄ in facto alieno est tole rabilis ignorantia. vt. l. fi. §. p̄ suo. z q̄ no. in. l. si quis delegauerit. j. de noua tio. Si vero in facto p̄prio et tūc ad uerte: aut q̄s dicit se errasse extra iudicium: aut in iudicio. si extra iudiciū et tunc aut ille qui dicit se errasse. cer tat de damno vitando: alius de lucro: et tunc probando rem aliter se habere p̄sumitur error. vt lege si post. C. de iur. et fac. igno. et l. sed et si me pu tem. supra de condi. inde. et glo. j. l. cū de in debito. in prin. §. de p̄ba. vbi gra tia: soluo aliqd̄ tibi tanq̄s. debitū: re: loco vbi quis moraz traxit: vt in. c. j. § postu. p̄elatorū. als secus. ter. est no. in. c. fi. qui ma. accu. pos. et facit q̄ voluit gl. not. in. l. si tutor peti tus. C. de peri. tu. et quod not. in fi. de de cre. ab or di. fac. Itē fallit nisi esset factū iudicialit̄ indagatū. c. ab excōi cato. z ibi de mate ria extra de rescrip. Itē limita fm̄ Bal. in l. cū alienā C. de lega. nisi tale fa ctum alie nuz fuisset sepius de scussum p̄ illum qui ignorantiaz alleg. per l. p̄cula. de p̄ba. z sequitur do. Jo. in. l. si dom⁹. §. de euictio. et de leg. j. et adde q̄ quoties est datus ter min⁹ ad deliberate cōfite. nūq̄ pōt reuocari cōfesiō p̄textu error: q̄ impossibile v̄ p̄bare errorē fm̄ Archi. in. c. si. de iurei. in. vj. in d. excuset. et est glo. in. c. ex literis. de diuoz. pro qua est tex. in. c. j. § accu. in. vj. et no. singularit̄ Bal. in. l. cū p̄nū. C. de lib. cau. et hoc limitat et in. l. j. in. xiiij. col. C. de cōfes. vide flo. in. l. error. in. fi. C. de iur. et fac. igno. et bar. ibi l. vj. col. vbi etiā ponit quid si sit iurata. et q̄ ipse no. in. l. de tutela. C. de in integ. ressi. per do. Anto. in. c. si. de cō fes. et vide tex. in. c. j. vt eccle. bene.

¶ Qui iusto. adde Barto. per illum tex. in. l. ij. §. si d̄ na. si quis cau. ¶ Longinquitas. de longinquo iusta est ignoran tia. fallit tamen fm̄ Bal. in. l. j. in. xiiij. col. de confes. f quando factum esset obligatorum. quod no. Item fallit in fa cto notabi li z graui c. cum illo rum. de sen tē. excom. et not. do. Anto. et Jmo. in. c. ab excom munito. de rescrip. z hic adde Bart. in. l. si quis de legauerit. a de noua. et in. l. si res obligata. de leg. j. et istud singu lariter limi ta vt per Bart. in. l. q̄ fundū. §. b seru⁹ me⁹. §. pro em. ¶ Error iuris. Adde q̄ probabi lis error iuris equiva c let errori fa facti. ita no ta. colligit do. Ant. per illū tex. cū ibi no. in. c. cū dile ctus. de cōfite. quasi licitū fuisset ignorare illā inter pretationē sic Debere fieri aq̄s esset declarata z se quunt̄ doc. ibi. z voluit etiā Jo. an. l. c. j. de postu. pla. in. vj. z dicit Bal. in. l. iubemus. in. auf. de sa. fan. ec q̄ iuris ignorā. de equitate canonica tolerat. et ibi no. doc. z vide no. in. l. q̄ nerua. ff. de posi. z ad Bar. hic adde bal. in. l. cū faifa. circa prin. de iur. z fac. ig. h et ibi Bar. i. prin. z de materia piene Bal. in. l. error. eo. ti. in q̄nibus. z adde q̄ lz error iuris vbi tractat de dāno vitādo nō noceat: it̄ fallit vbi vterq̄ retr a ctaret de damno quo casu melior est conditio rei v̄ illius de cui⁹ maior dāno tractat. ita dicit no. Bal. in. l. iuris. in. ij. col. C. de rei ven. vbi etiā dicit q̄ error iuris nō nocet vbi destrueretur causa fi. z tot⁹ act⁹: et q̄i noceat. vide no. Bar. in. l. clodius. de acq. her. et dicit Bal. in. l. sicur. C. de p̄ferti. xxx. ann. q̄ iuris ignorantia excusat a penis rōne doji nō late culpe q̄ no. Itē dicit Jo. in regula ignorantia. in mercu. q̄ ignorantia iuris nō frequentiari excusat. z ibi ponit etiā dist. D̄y. in materia. Adde qualiter error in fa cto alieno excuset. Bal. consi. xvj. lib. j. z vlti. verbis apostille. adde Bar. consi. ccccxcj.

¶ De etate. adde gl. in. l. si p̄ errorē. de iur. om. iur. ¶ Quero. Et vide. d. Ant. in. d. c. ad fallarozū. vbi allegat Bar. hinc And. Barba. ¶ Qualiter probabitur. vide Bal. in. l. mater. in. ij. col. C. de rei ven. z Bal. in. l. venditionē. C. p̄ emp. z in. l. ij. C. si q̄s rē mino ris igno rās sine de creto adde Ly. in. l. fi. C. de his q̄ se ascri. et dicit Bal. in. l. pe. eo. tit. q̄ vbi est error: to lerabilis vt in milite. z si pon⁹ p̄e sulariter. vt. l. si heres ab eo. in. fin. §. ad trebellia. nisi probetur qualiter fiat nescio dare meliorem doctrinam quam sit illa quam dat iurisconsult⁹ in. l. si adulteriū cum incestu. §. j. j. de adul. q̄ ex qualitate facti z ex qualitate personarū: vt si desposauit con sanguineā publice z palā: z tūc statz g cū fuit dictū penituit eū. ¶ Et etiā hoc anno. quidam altam subarravit et erravit in iure: eo die cū mihi p̄pter aliquod loqueretur incidenter. audi uit a me verba p̄pter q̄ cognouit se errasse. z erat homo grossius⁹ z illite rat⁹. Dixi q̄ p̄stare t̄ ibidē q̄d erra uit z corā testibus. z postq̄ fuit a pe ritis doct⁹ incōtinēti postea p̄sumi tur error iuris Quero: facio t̄ tibi

¶ Andr. po. ¶ Et etiā hoc anno. vide Fel. in. c. de q̄r ta. colū. vj. ad fi. de p̄ scrip. z are. consi. xvij. colum. vij. et Alexan. in. l. j. §. si quis tra. co lum. ij. j. de verbo. obli. z consi. xlvj. col. ij. in. fi. vo. iij. vbi dicit quod regulariter non presumitur ignorantia iuris etiam in muliere licet in ea facilius probet q̄ in alia. z Alexan. etiam consi. xij. colum. fina. vo lum. j. vbi dicit quod tolerabilis est ignorantia iuris intricati z infra que sint opi. eorum doctorum et eius error. ¶ Homo grossius. rapha. in. l. an inutilis. in prin. de accusa. dicit q̄d in dubio presumitur error iuris p̄e terq̄s in perito iuris. facit. l. ij. §. si seruus. de ori. iur. et illud quod dicitur quod quis d̄ scire iura est ver q̄ debet ea scire per se vel a penis. l. bonozum. de bo. pos. z ibi Bar. hoc placet Rapha. qui dicit q̄d p̄ sumitur pot⁹ error: q̄s donatio. l. titia. §. qui iurita. de leg. j. l. cū de in debito. z ibi glo. de proba. z pot⁹ quā dol⁹ vel malafides. l. ij. §. si a pupillo. z §. si a fit rioso. §. pro emptore. facit ad predicta quod no. gl. et Bart. in. l. generali. C. de ra. lib. x. z vide Ang. in. l. plagia. C. de plagia. vbi videtur dicere q̄ instrumentum sufficiat ad probandum iustum errorem. ¶ Quero facio. z in omnibus positionibus: vide de remedio Bart. in. l. si duo patroni. §. idem iulianus. de iureiuran. circa fin. et differt posito ab articulo: ccc iij

quia ponens videtur fateri sed non articulans fm gloss. r. ibi Joan. andr. de iureiur. c. fi. in. vj. in nouella. et ibi Archid. r. Joan. mo. r. per Bal. in. l. genera liter. C. de reb. credi.

Item differunt quia non requiritur quod positio concludat necessario fm Bald. i. l. siue pos fideris. C. de proba. secus in art. culo. in. l. neq. nata les. godes. titulo. Ad de an pon nes videa tur consi teri. Alex. consil. lxxj. lib. iij.

Andreas Pomate.

Quero quid de errore nota hic de confessione facta coram arbitro: qd si est emologata operatur idem quod in iudicio. Lp. in. l. j. C. de confes. tenet quod confessio coram arbitro valet vt confessio extraiudicialis et sic transit do. Ant. in. c. Quintavali. de iure iurando. r. sic transit ibi domi. Joan.

Qui stichum. tertio modo. r. hanc gloss. sic alleg. Bal. in. c. j. sinuria. de pace iura. fir. qd si percussor viuente percussio confessio est se occidisse morte se. uta por ex ista confessione damnari de homicidio. r. vide quod no. Bal. in. l. quicumq. C. de fer. fugi.

Toleratur incertitudo. in quibus casibus toleratur incertitudo in estimacione. sed de hoc r. qualiter foimetur libellus. dic vt dixi in. l. i. seru. s. fi. de ver. ob. Idē puto si peteretur executio confessionis: qd re perēpta fieret executio in estimacione. vt no. in. l. i. j. que sen. sine app. re. r. hoc est vtile propter instrumenta quarentigie: vt re promissa perēpta fiat executio in estimacione. r. vide quod dicam. j. eo. l. fi.

Ulian' ait. Opp. i. eo. l. i. pe. breuiter hic confessus scient. r. fides iā re perisse.

Ulian' ait. Opp. i. eo. l. i. pe. breuiter hic confessus scient. r. fides iā re perisse.

Ulian' ait. Opp. i. eo. l. i. pe. breuiter hic confessus scient. r. fides iā re perisse.

Sic. crescat per infirmitatem. secus in alia vt dixi. s. eo. l. ij.

Distichum. Ista lex h3 multas lectu. C. de p. j. eo. l. vlt. Huius contrarij timore variatur lectura huius legis vna lectura est in pun. glos. ex qua colligitur qd hic de obligat. one constabat per confessione: r. de mo. ra. constabat per alias probationes. r. sic no. ob. l. fi. qd ibi no. constabat de mo. ra. Erat autē ratio dubitandi: qd videt sibi mo. ra. no. debere nocere cū releuauerit a probatione obligationis per suam confessionem. vt. l. eum qui. de iureiur. Itē not. qd sufficit vnum articulum probari per testes: alij per confessio. nec est necess. eo modo probari. hec vera est in se. sed qd in ter. non fit mentio mo. re. ideo. gloss. legit se. do. modo. qd fuit confessus simpliciter intellige euz effectum. no. ob. l. i. fi. j. eo. qd hoc intelligi debet quando sciens eū mortuū confessus est. ibi ignorat. Ista est vera in hoie mortuo ante confessione: sed in mortuo postea no. procederet qd in eo qd non est: no. potest scientia cadere. Ideo. gloss. legit tertio modo in hoie mortifere vulnerato. r. sic siue ante confessione siue post decedat: sufficit illa scientia vulneris. sed qd hoc est diuinare. Ideo. Joā. legit quarto modo: qd de obligatione constabat per alias probationes de mo. ra. constabat per confessione: r. sic e. du. r. ad. p. m. a. r. idē no. qd in prima. Gloss. vero legit vno modo. qd de mo. ra. r. obligatione constabat legitimis probationibus: sed circa confessione erat ratio dubitandi vt in glo. Dic ergo aut constabat de obligatione per confessionem. de mo. ra. per testes vel alias probationes: vt in prima: aut econuerso. vt in quarta aut constabat per pbationes de vtraq. vt in vltima: aut de vtraq. per confessione vt in tertia. aut est sola simplex confessio sine alia probatione. vt in secūda lec. cetera dic. vt dixi. s. eo. l. i. iul.

Incertitudo que toleratur in sententia tolerat et in confessione. Sententia sicut in alternatiua potest ferri certa ita in confessione. Certum cogitur quis respondere officio iudicis pignioribus captis r. multa iudicia. Certum est super verbo copos: et videtur qd valet confessio: qd etiam stipulatio p alternationem r. v. l. vbi autē. s. qui illud. j. de ver. obi. Joā. n. dicit bene qd hic fuit confessus se debere stichū vel pā r. hūū no. alternatiue: sed vñ ex his. Sed oppo. de. l. ij. r. iij. C. de fen. que sine cer. quanti. Solu. in illis j. callibus in quibus toleratur incertitudo: in sententia. in illis toleratur in confessione incerta. gloss.

Incertitudo que toleratur in sententia tolerat et in confessione. Sententia sicut in alternatiua potest ferri certa ita in confessione. Certum cogitur quis respondere officio iudicis pignioribus captis r. multa iudicia.

Certum est super verbo copos: et videtur qd valet confessio: qd etiam stipulatio p alternationem r. v. l. vbi autē. s. qui illud. j. de ver. obi. Joā. n. dicit bene qd hic fuit confessus se debere stichū vel pā r. hūū no. alternatiue: sed vñ ex his. Sed oppo. de. l. ij. r. iij. C. de fen. que sine cer. quanti. Solu. in illis j. callibus in quibus toleratur incertitudo: in sententia. in illis toleratur in confessione incerta. gloss.

Incertitudo que toleratur in sententia tolerat et in confessione. Sententia sicut in alternatiua potest ferri certa ita in confessione. Certum cogitur quis respondere officio iudicis pignioribus captis r. multa iudicia.

vult hic: qd sicut potest ferri sententia certa in alternatiua et in confessione potest. vt. l. eum qui certarum. in fi. j. de ver. obi. Quero qualiter dicere cogitur certū. et dicit glo. pignioribus captis et multa indicta. vt. l. j. s. quid ergo. s. de vent. in p. i. alia opi. est quod habeat eum pro confessore: et ille bonus intellectus est et no. et tene mentit: et vide glo. et ista glo. non probat hoc in tacente: sed in obscure respondente per. l. de etate. s. qui tacuit. et. s. si cum esset. et. s. nihil. de interro. act. et idem tenet Azo in summa. C. de confes. idem docto. in. l. ij. s. quod si actor. C. de iura. calū. et ibi per Ly. et hodie habemus extra de confes. c. ij. lib. vj. vbi dicitur quod oportet quod sit presens. et iussus a iudice absq. probabili causa recuset. Quero vltimo quo iure facit: et gloss. dicit quod officio iudicis et ista est vera.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega re. vt. l. statuliberū. s. j. s. de leg. ij. s. si no. haberet f vum alicuius negationis: tunc sufficeret. vt dico qd mutuauit tibi centum r. sic sufficit quod non habet aueram negationem circa obligationē. secus si haberet vt si dicerem peto centum que tibi mutuauit: et fuisi obligatus. tūc includitur negatio: nec sufficeret. quia non concluditur nūc es obligatus. istud dicunt docto. per. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. no. per Ly. in. l. edita.

Verbum meum significat dominium. Libellus peto fundū que tenes et possides qui fuit meus iure domini vel quasi an procedat: quod no. Libellus satis est si presumptiue concludat. Libellus peto centū que tibi mutuauit et fuisi obligatus quod non procedat. Ad de are. in. c. ij. col. ij. e. de libel. obla. et ibi domi. maria. in. viij. q. r. q. principalis.

Sed et si fundum vendicem. Not. qd verbum meum significat dominium. vt. l. quintus. s. argēto. s. de aur. et arg. leg. item sumitur meū qd conuenitib. oculis. vt. l. is qui suis. s. de manum. r. acit. l. ij. s. de ou. iur. et pro hoc vide Ly. super aut. sacramenta puberū. ibi super contractib. rerū suarū. r. facit tex. in. l. lex. comelia. j. de iur. et j. de ver. sign. l. meo. et. l. ij. s. de cod. inst. et. l. seru. uos. s. de leg. ij. et dixi plene in. d. l. quintus. s. argēto. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse fundū qui fuit meus iure dñi vel quasi: an procedit iste libellus. et videtur quod non quia no. videtur dicere quod nūc sit meus. per istam gl. que dicit qd si aliquis cōfiteatur tuū fuisse dominū nō cōfiteat nūc esse. Et istud videtur esse contra cōmunem opi. doc. qui dicunt sufficere concludere libellum presumptiue. vt. l. omnes. s. lucius. j. de his que in frau. credi. r. do. to. in. l. edita. C. de eden. sed presumitur nūc esse meū dominium quod fuit. vt. l. siue. C. de prob. Ly. respondit ad istam glo. licet de ea no. faciat mentio. nē. r. dicit qd oportet in rei vindicatione asserā dominium esse meum: nec sufficit ponere fuisse meū: qd tūc illa verba haberent vim cuiusdā negatiōis: per quā induceretur fuisse meū dominū: r. tunc no. esse. qd qd de vno tēpore pono de alio video: nega

¶ Si quis absente. Item, §. limita et intellige, vt no. Ange. in aut. de here. et fassi, §. si vero absunt, cū sequen. z que fuerit ratio huius, §. vide omnino per 3 Barto. in l. nuda ratio. in ij. colū. de dona. et not. qđ quando pcedit iuramentum confessio facta absente parte pbat secun- no valet: secus si ex voluntate vnus. dum An- 4 Confessio facta in libello sine exce- ge. in lege ptionaliter. in. vj. colum. de episco. et cum quis consenti.

¶ Si quis absente. ^a Sa- cias

¶ Quero ¶ que est ratio quod senten- res inter a- lio acta. et Bal. in l. si creditor. C. de fideicom. et vide Bald. in l. generaliter. C. de non nume. pecu. p Bald. in aut. generaliter. in. vj. colum. de episco. et cleri. ad de quod Petrus z Ly. in l. j. C. de confessis. tenent quod hodie in confessione iudiciali nō requiratur partis acceptatio. Sali. vero quod sic in lege prima. C. eodem. post Ly. in. vj. q. et Salice. in l. m- bemus. C. de libera. cau. z Bald. in l. iij. C. de repud. b heredi. Ad de quod gl. in l. j. C. eodem. tenent quod in confessione iudiciali requiratur partis presentia. varie fuerunt opiniones vt refert Joan. andre. de i confessi. §. sequitur. versic. vj. finaliter vbi concludit 2 quod confessio facta ante litem contest. in pertinē- tibus ad preparationem iudicij tenet parte absen- 3 te secus in pertinentibus ad decisionem. Sed Ange. in lege prima. C. eodem. dicit quod hec opin. de consuetudine non obseruatur et quod videtur con- 4 tra tex. in lege finali. supra de interroga. act. vbi con- fessio emanauit ad iudicium ordinarium. Lyn. et Pet. in dicta lege prima. C. eodem tenent qđ in con- 5 fessione iudiciali non requiritur partis presentia.

¶ An confessio iurata absente parte probet. Pau. de castro. consilio. cxxij. et vide que posui in l. nuda. §. do. et qđ confessio facta in iudicio p sēte par- te valeat. videtur voluisse Bal. consi. cxxvij. in fi.

¶ Aliquid cōfiteatur. Confessio facta in libello nocet etno. per Bar. in dicta. l. cum precum. intellige vt di- xi secundum Jo. in l. ex hac scriptura. in fi. post Bar. §. de donatio. z quod no. Barto. in l. si magnum. C. qui accu. non pos. z Bal. in l. error. C. de iuris z facti ignorantia. in sexta. columna. z quod not. in situ. de actio. §. si minus. in materia correcti erroris. z quod not. Bal. in l. post qđ liti. in fi. iij. colum. C. de pactis. Et ibi etiam in fi. l. addo tex. z ibi Bal. in transactio- ne. C. de transactio. Bald. in l. ij. C. de erro. aduo. ad de an cōfessio in rescripto subreptitio noceat. Abb. consi. xxxvij. lib. ij.

¶ Detur parti. addo qđ no. d. Joā. in l. nuda ratio. de dona. Bart. in l. ij. in fi. j. de iure fit. z in terminis Bal. in l. j. in penultima colum. de confes. z que dixi in dicta. l. nuda.

¶ Libellus conuentionalis. pro hoc facit gl. in l. si quis. C. de excep. z qđ no. in c. except. obijciens. de reg. iur. per Inn. de puuile. c. cum olim. z de except. c. cum venerabilis z Bar. in d. l. j.

¶ Sed an ipsos. Rogo adde Bert. z doct. in l. q. §. quod obseruari. in prin. C. de iura. calum.

lata in dñm nō v3 nisi sit cōcepta in psonā pcura- tois p sēntis. An. qđ absens nō obligat. dixi in l. isti pulatio ista. §. alteri. j. de ver. obl. ¶ Op. de l. non solū. §. liberationis verba. §. de liber. leg. gl. dicit qđ quo ad liberationē p exceptionē doli prodest. vt ibi Semp reprobauit illā gl. per gl. q est in l. idē in duo bus. §. de pac. z est gl. z text. in l. heredi. §. nos aut. §. de pac. z hoc debes intelligere in his que depen- dent ex voluntate duorū. secus si ex voluntate vnus vt ratiō habitio: hereditatis aditio. z similia: tūc non requiritur presentia partis: vt gl. que est in l. pōpo. scribit. §. de nego. gest. z plene dixi in d. §. liberat: o- nis verba. Itē predicta ¶ que dixi qđ nō valet cōfes- sio facta parte absente. intelligo in confessione facta simpliciter. secus si in libello aliqđ aliquid cōfiteb- licet enim libellū det iudici absente parte: preiudi- cat sibi. vt. C. de lib. cau. l. cū precū. cū si. ideo em da- tur iudici: vt per eū detur parti. vt. C. de li. cōfess. auten. offeratur. z qđo z qñ iudex. autē. q semel. z sic quodāmodo per quādam epistolā seu iudicem me- dium videtur factū presente parte: z idē dico in his que quis ponit in exceptionibus suis. nam sicut ex parte actoris dicitur libellus conuentionalis: ita ex parte rei dicitur libellus contradictorius. vt. C. de his qui poten. no. l. j. facit. j. de excep. l. j.

¶ Confessio z snia paribus passibus ambulat. Confessio defensoris procuratoris tutoris vel curas- tous quando noceat domino pupillo vel adulto. Tutor iurat de calumnia non pupillus sed in iura- mentum veritatis iurat pupillus si iudicium fuit ce- ptum cum eo tutore auctore.

¶ Confessio prelati qñ noceat ecclesie remissive. z Confessio patris eodem modo nocet filio sicut tu- toris pupillo.

¶ Sed an ipsos. ¶ Op. de l. si defensor. §. de interrog. act. An. illa concordat. nam z responsio defensoris sufficit ad obligandū ipsum defensorē. non autē dñm nisi se- queretur ratiō habitio: vt ibi no. ¶ Eodē modo op- po. z sol. §. ad. l. aquil. l. proinde. §. si. Item opp. §. de procur. l. non solū. in punc. vbi v3 qđ cōfessio et rillio procura. nocet dño: z eodem modo op. de eo qđ de- citur de tutore z curatore. ¶ quia cōfessio: z res iudi- cata parib⁹ passibus ambulat. vt. §. tit. j. post rem. sed sentētia lata cōtra tutorem preiudicat pu- pillo. vt. l. iij. §. j. §. tit. j. ergo z eodem modo confes- sio. ¶ Huius cōtrarij timore sunt hic opi. dicit quid- dam qđ hic dicitur nō sufficit. verū est dño proban- te cōtrarium. Cōtra hoc oppo. qđ idem in quolibet probante cōtrarium. vt. l. error. C. de iur. z fac. igno. z §. eo. l. nō fatetur. z sic nihil esset speciale in pupillo. ¶ Qui volunt sustinere istā opi. dicunt rā. ibi oportet qđ quis probet contrariū z probet errorem vere vel psumptiue. sed in casu. l. nostre si quis probet cōtra- rium nō est necesse qđ pbet error. Sio. dat aliam solu. quantū ad. l. vltimā in cōtrarium allegatam qđ ibi quis errauit ex iusta causa: z ideo potest post cō- fessionē reuocare. Itē autē sufficit in pcuratore qđ fuerit error. licet nō ex iusta causa. et bene dicit. Alij vt Hugo. soluant contrarium de l. non solum. §. de procura. qđ hic loquitur quando tutor cōfiteatur ab- sente pupillo. secus si eo p sēntē: et intelligente. Sed

hec solu. non tollit contrarium: quia dixi vobis. §. qđ a sententia et confessio paribus passibus ambulat. Alij dicunt qđ hic loquitur quādo iudicium inchoa- tum fuit cuz minore auctore tutore: merito ipse tutor non debet respondere: ideo non preiudicat. sed ibi fuit agitatum iudicij cum ipso tutore z ideo zc. fol. hanc ponit glo. in l. ij. §. quod obseruari. C. de iura. calum. z ista solu. potest esse vera in se: sed non quan- tum ad. l. istam: quia ista lex loquitur in confessione facta simpliciter: prout intelligit glo. j. ca. l. §. si. ¶ Dū- cunt alij quod hic tutor vel curator vel pcurator des- sūt esse post litem contesta. ideo zc. l. hec solu. cōtinet diuinationem adeo quod est contra tex. ¶ Quinta so- lu. fateor quod confessio non preiudicat: sed senten- tia que sequitur post confessionem sic: vt. d. l. iij. §. j. §. tit. j. proxi. sed fm hoc non est responsum ad argu- men. in contrarium quod ego feci. §. quod cōfessio et sententia paribus passibus ambulat. Alij doct. dicunt verum: et sic. quando qđ tutor et curator: et si- miles administratores consentunt sponte: vt quia interrogo te tutorem tutorio nomine: et dico qđ pu- pillus tuus tenetur mihi dare centum tu consiteris: et hoc non preiudicat ei. casus est hic. ¶ Quædam est confessio que emanat ex contentiosa iurisdictione: et tunc ista confessio bene preiudicat domino: vt dicta l. non solum. et eodem modo pupillo et adulto per d. l. iij. §. primo. §. tit. j. primo. de ista questione ha- bes per Lynum. §. eodem. l. prima. in. iij. questio.

¶ Reassime ergo ex his que dicta sunt aut confi- tetur defensor siue mandator: aut procurator: aut tu- tor vel curator. ¶ primo casu non preiudicat domi- no nisi sequatur ratiō habitio: vt. l. si defensor. §. de inter- roga. act. Secundo casu dicitur loqui in procura- tore habente generale mandatū aut speciale. si ha- bet speciale. et tunc preiudicat domino eius confes- sio. vt. l. qui ferunt. supra de interroga. act. l. proin- de. §. primo. §. ad legem aquil. et ibi gloss. z. l. si pro- curator. in punc. §. de conditio. indeb. et. l. j. §. si pro- curator §. si quis ius dicit. non obtempe. Aut ha- bet mandatū generale et hic equiparo tutori cura- torem z procuratorem: quo casu distingue aut tales administratores consentunt per modum voluntas- ric iurisdictionis: et non preiudicat eorum confessio: vt hic secundum opi. vlti. z glo. in l. proinde. §. pri- mo. §. ad. l. aquilam aut consentunt per modū con- tentiose iurisdictionis: z preiudicat domino pupillo z adulto: vt. l. non solum. in princip. supra de procura. z l. quoties. §. sicut. supra de administratio. tuto. pre- dicta vera quando iudicium esset ceptum cum tuto- re. secus si cum pupillo auctoritate tutoris: quia tunc non tenetur tutor respondere: vt hic. et. l. secunda. §. quod obseruari. C. de iuramē. calum. Que est ratio quod per modum voluntarie iurisdictionis non pre- iudicat: sed per modum contentiose sic. Respondeo quia quando per modum voluntarie iurisdictionis tunc videtur donatio: que non potest sic rē: sed quan- do per modū contentiose non videtur donatio: imo iudicium. quia iudicium redditur in inuitū. ideo va- let. ¶ Opponitur hic dicitur quod tutor non preiudicat pupillo. scdm hoc frustra iurant de calumnia tutor et curator. argumen. l. ij. §. quod obseruari. C. de iuramē. calumnie. ¶ Solū dico quod hoc debet

¶ Non preiudicat: vide plene Bald. in ma. in l. j. in xvij. col. cum seq. C. e. ¶ Et qñ confessio procur. tutorū. et similitum preiudicat principalibus quid autem si procurator fuit contumax in non respondendo posi- tionibus an noceat dño vt ipse habeatur pro cōfes- fo. Bar. vi detur velle qđ nō in l. §. si pcurator. si qđ per verbum credit vel non credit: et sic non cadit nisi in legitimam perso- nā obtem. ad qđ vide do. Anto. in d. c. j. vt lite non contest. vide Sali. in l. ij. C. de procur. et do. Joan. in c. j. vt lit. non cōfess. z ibi do. Joan. and. Item ad de quod licet cōfessatio procuratoris noceat domino tamen potest reuoca- ri etiam si sit erratum in iure. secus in confessione fa- cta per dominum. l. ij. §. eo. Item confessio procura- toris in vna causa non nocet in alia: secus in cōfessio- ne domini. ista duo dicta dixit cōpostel. in c. per in- quisitionem. de elec. et ibi per Joan. an. item in casu- bus in quibus confessus nō auditur appellans pro- cedit si dominus est confessus secus si procu. vt tan- git dominus Anto. in c. j. vt lit. non contesta. ad qđ bene facit quod no. Bar. in l. j. §. j. quando appel- lan. sit z in l. j. §. si procura. si quis ius dicit. nō obtē- pera. et ita bene no. istas tres vltimas differentias inter confessionem procuratoris et domini. et addo quod circa ea que dicit hic Bar. licet doc. de eo men- tionem non faciant in dicto. c. j. tamen ibi dominus Anto. vult qđ si confessio per procuratorem fiat per modum voluntarie iurisdictionis non nocet nisi ha- beret speciale mandatū: vt si procurator confite- tur respondendo libello qđ est voluntarie iurisdic- tionis secundum ipsum: secus si respondendo positio- nibus. et idem videtur velle Lyn. in l. prima. C. de confes. sed domi. Joan. ibi dicit qđ non credit hanc differentiam veram: vide per eum. sed vide Imol. aliter loquentem in lege qui bona. §. si alieno. in pe- nultima columna. supra de damno infect. Item ad intellectum dicti. c. secundi. de confes. in. vj. vide Imo. in l. quarta. in principio. §. de iurisd. omnium iudicium. et de confes. procuratoris. ad de secundum Imo. in c. fina. extra eodem. dixi posse qđ si procura- tor non habeat speciale mandatū ad sic confi- tendum et confiteaturposito quod preiudicat do- mino: tamen si fiat domino absente cum ad eius no- titiam peruenit poterit illam reuocare absqđ alia probatione erroris: z idem si fuerit p sēntē: et statim illam reuocat. facit secundum eum de offic. delega. capi. cum olim. z illud tenent secundum eum domi- ni de ro. conclusionē. l. vj. et conclusionē. c. l. iij. et de confessione procuratoris vide etiā aliqua per Imo- lam in l. si debitorem. ff. de noua. et de dicta reuoca- tione erroris procuratoris. vide aliqua per dominū Antonium in capitu. fina. in penultima columna. et ibi per Paulum de lesza. in commen. d. capi. adde an confessio prelati noceat ecclesie. Paulum de cas. consilio. j. per ro. consilio. c. cclxxxvij. et ibi quid de tutore. et an confessio procura. noceat domino: vide Bald. consi. cxxvj.

a **C**on pupillo. quando confessio tutoris preiudicet pupillo vide gl. z Bar. in l. lucus. §. tutele. de tute. et qd no. Bal. in l. in contractibus. §. i. c. de non nu. pecu. z. §. proxi. z de intellectu huius. §. in per. mino rem. videlate Bal. in l. j. in xiiij. col. C. eo.

b **C**on valet. que co. fessioesmi nois tene ant sine au toritate tu toris vt cu ratoris vi de Bar. in l. ij. §. quod obseruari. C. de iura. me. calu. z qd not. §. §. proxi. et quid de co fessioe fa cta p tor mentaz er tra iudicium. vide Lynam in lege darum. de auto ri. prestan. z Ly. z Bald. in l. j. c. de confes. in. x. col. er Bal. in aut. sacra mēta z ibi dixi post Bar. in apo stil. ma. z ibi etiam Bar. in vlti. col. c. si aduer. ven di. z dicit falice. in l. ij. c. qui accu. in versic. quero an in casibus quod curato etiaz generalis ad lites est sufficiens prestare autoitatem confessioni in crimi nalibus qd non sit specialiter constitutus ad illuz actum alleg. d. l. clarum Bart. tamen z Imol. in l. j. fuit questum. §. ad trebellianum. videntur indistin cte veile qd confessio minoris carentis vel nō care ntis curatore teneat per istum tex. indistincte loquen tem. sed Barto. hic post p etrum tenet qd confessio adulti curatoziam habentis nō teneat sine autoita te curatois quia equiparatur pupillo et idem dicit Bald. in l. j. in xv. colij. C. eo. z de materia plene per pau. de lea. in commento. c. ex parte de confes. z no. qd licet hic dicatur minorem aduersus cōfessionem restitui qd tamen est verū cum hoc qd de errore do ceat. argu. l. nam z postea. §. si minor. de iure iuran. z ita tenet Spe. in tit. de testi. in integ. §. j. ver. sed nūz quid ecclesia vel minor potest aduersus confessionē suam restitui super quo vide no. Bald. in l. j. in. xiiij. col. C. eo. ver. queritur quid de adulto. cuz seq. adde an valeat minoris confessio sine curatore Bal. con si. de lib. iij. itij.

c **C**onfessi vtiqz. vide de hoc per pau. de leaza. in commento. c. ex parte. in pe. col. de co. et aduerte et dicas qd aut nos loquimur in confessione extraiudi ciali z tunc ista operatur probationē non autē actio nem nec obligationem. l. publica. in fi. §. depo. qd li mita vt per Bal. in l. triticum. de verbo. obli. itē fal lit in confessione iudiciali vt per glo. hic et per glos. in lege puma. C. eodem. et not. gloss. et Barto. in le ge sed et si possessor. §. si cum de hereditate. et Bartol. in lege nam et postea. §. fina. supra de iure iuran. sed qualiter appellatur hec actio dic quod ap pellatur vtilis confessio. et de hoc est text. cui non

C. eo. l. j. in xv. q. **C**uid in patre dic idem qd in tutore. vt dicit glo.

C Tutoris autoitas quod etiam requiratur in his in quibus pupillus habet personam legitima m.

2 Confessio facta a minore sine curatore qm valeat.

In pupillo **C**oppo. c. si tutor vel cura tor. l. etiam. gloss. fatetur con trarium quod restituetur. **C** Oppom. et videtur quod in minore tutoris autoitas non requiratur: quia habet personam legitimam pupillus in causa momentanee possessionis. vt. C. qui legi. perso. l. mo metanee. Sol. in casibus illis in quibus habet per sonam legitimam non requiritur tutoris autoitas: ne decipiatur legis autoitate. **O**pponitur de. l. cuz et minores. C. si aduer. rem iudica. Gloss. solu. quod aliud in confessione: aliud in sententia vt ibi. Et ra tio est secundum Dymum quia in confessione est cō sensus: sed in sententia nō nisi fictus vt. l. inter stupu lantem. §. primo. infra de verborum signifi. **C**on tra hoc oppo. de lege si curatozem. C. de in integ. res titui. solu. intellige hanc secundum illam: quod hic in minore non habente curatozem: quia tunc quādo habet equiparatur pupillo: et sic intelligit Per. sed **R**ico. de mat. dicebat aut est confessio que pertinet ad solemnizandum iudicium: vt interrogaciones: cō fessioes: et responsones: que fiunt ad lit. confessa. et non valent sine autoitate curatois: vt lege cla rum. C. de autozi. prestan. cum enim respiciant solen nitatem iudicij requirunt solennitas persone que prius debet requiri: vt lege quidam. de iure codicil. Aut est confessio que fit ad veritatis indaginem. et valet sed restituitur vt hic in versic. minorem. ita re fert Lym. in dicta. l. clarum. et. C. eodem. l. prima. cir ca punci. **M**ibi videtur qd in istis interrogacionibz et responsonibus que fiunt per credit z nō cre dit: non statur eius dicto sine curatois autoitate: quia non habet sufficiens iudicium ad discernendū quid habeat credere: ita not. in l. secunda. §. quod obseruari. de iuramen. calum. In illis vero in quibz respondetur de veritate. dico quod debet precede re quedam cognitio an sit interrogandus vel non. et in hoc debet interesse autoitas curatois. argu men. j. de public. iudi. l. custodias. et qd ibi dixi de adulte. l. si postulauerit. §. questio. et sic sufficit cu ratozem esse presentem et autorantem quādo iudex pronuntiat esse respondendum. vel ei precipit vt res pondeat. et etiam quando intrat de respondendove ritatez. pro hoc faci. quod dicimus in teste: quia suffi cit partem esse presentem cum iurat. C. de test. lege si quando. nam responso que fit tali a minore: dicto testis equiparatur. vt not. per glossam in dicto. §. quod obser.

C Sententia quod debeat ferri in confessum qm precedit libellus: secus si non precedit.

Actio in factum quod ouatur ex cōfessione et ex sen tentia que sequitur.

Actio vtilis quod ouatur ex contractu quando con fessio est facta vniiformiter.

Quero an in confessum debeat formari sententia

diffinitua. Et quidam dicunt qd non debet condē nari per hanc. l. Glof. intelligit hoc quando con fessio emanat non precedente libello vel lit. confest. alias debet sequi sententia: vt dixi supra eodem. l. j.

2 **C**uid an ex confessione ouatur actio in factuz et etiam nascatur actio ex sententia que sequit post confessionem: glo. z doc. dicunt qd sic: hoc gl. z Ly. tenet. C. eo. l. j. in. viij. q. **C**uid an ouatur vtilis actio ex eo cōtractu quando cōfessio est facta cū for ma. Glo. qd sic vt. l. si duo patroni. §. marcellus. z. §. si quis iurauerit. §. de iure iur. quia confessio z iura mentum equiparantur: vt. l. post rem. §. ti. j.

1 **E**xceptio inuentarij: z ne quis conueniatur vl tra quam facere possit qd possit opponi post senten tiam. et ita etiam omnis exceptio que non venit ad rescissionem sententie.

2 Errans in facto proprio excusatur propter factum implicitum.

3 Cognitio executionis potest delegari: non ipsa exe cutio.

4 Restitutio in integrum quod non detur aduersus errorem iuris.

5 Iudex delegat? an possit restituere in integrū ad uersus sententiam interlocutoriam.

6 Error in computatione est iusta causa erroris. Iudex qui cognoscit de executione potest cognosce re de errore qui potest in executione opponi.

7 Error post causam decisam non restauratur ipso iu re. sed per restitutionem in integ. et est limitatio ad errorem. C. de iur. et fac. igno.

8 Iudex qui habet cognitionem de executione non potest pronuntiare contra sententiam. et de exce ptione nullitatis non cognoscit sed remittit ad su periozem.

9 Error circa ea que sunt decisua totius potest re uocari.

In fideicommissum. **I**sta est difficilis z subtilis lex. z doct. nihil scribunt. Ad euidenciam premitt to qd quandoqz exceptio que nō venit ad rescissionem sententie potest opponi post senten tiam: vt. l. neseimus. in fi. §. ti. j. z. l. si fideiussores. §. j. j. de fideiuf. **C**uid de dixi qd exceptio inuentarij potest post sententiam opponi: vt dixi in l. neseimi. et de iure isto heres non tenetur nisi vsqz. ad vires hereditarias: vt. l. j. in fi. §. ad treb. z. l. si vniuersa. C. dele. z ista exceptio potest opponi post sententiam: prout illa ne quis conueniatur nisi in quantum face re potest: z breuiter. h. d. Iudex delegatus ad cogni tionem executionis nō potest se intrromittere de er rore circa confessionem que principale negotiū tan git: nisi sit error circa idem de quo post sententiam potest opponi. h. d. z pono casum. Iudex fuit datus ad executionem faciendam: z tunc si est erratum su per eo quod non venit examinandum in executione se non intrromittit: sed ad iudicem maiorem remit tit. secus si in executione venit examinandum: quia ipse cognoscit. z nota istam. l. ad id. quod dixi. §. eo dem. l. non fatetur. quod quando quis errat in fa cto proprio excusatur propter factum implicitum. **C**oppo. §. de iudi. l. vbi. **S**olutio vt glo. quia suc

habes cōsimilem in. l. perinde. §. si procurator. §. ad l. aquil. z videntur notabi. glo. supradicte que viden tur appellare ipsam actionem in factum nō autem dicunt confessioniam sed tu no. adde qd ex confessio ne facta per verbum. credo respondendo positioni bus nō ou tur actio. fm bal. no. in. l. ij. §. qd obseruari. in. ij. colij. C. de iu. ca lū. sub du bio forte.

Cum si fideicommissum. intel lectu hui? lege ponit bal. plene in. l. prima. in. xij. col. C. eodem.

Exceptio inue ntarj. vide de ista ma teria post Barto. qd scripsi i. l. j. de iur. z fac. igno. z ibi Bal. et in. l. ab exe cutioe. l. ij. col. quoz. ap. z Bar. in. l. ex di uerso. §. si. fol. mat. et ibi dixi nō tū inuenio tem. pbanoz ter in ter minus de exceptioe inuentarij.

qd possit opponi post sententiam: sed bene inuentarij tur iura de exceptionibus modificatois in quibus habetur qd quis conueniatur in quantum facere po test. adde pau. de castr. in. d. l. neseimus. et per. de ancha. consi. vj. vbi de exceptione inuentarij z dicit qd omnis exceptio que post sententiam potest oppo ni post bannum.

Quod quando quis. et facit quod not. Bart. in. l. non facere eo. titu. et in. l. error. C. de iur. z fac. igno. et Ly. in. l. j. c. de condi. in debi. Joan. and. in Spez. cu. de execu. sententie. §. fina. versic. illud. Joan. de imo. in lege imperatores. de re iudicata sed quid si est lata in fauorem istius ita contentis vide legē si feruus plurium. §. primo. de legatis primo. **A**ndre. **B**arbatia.

Quero an adde in l. j. z ibi Bar. j. de separa.
Is qui bonis. tene menti qd promissio huius tituli non est necessaria in obligato ad speciem: vt no. pro: bar Bar. in l. continuus. §. illud. de ver. obli. qd bene no. z per Azo. in ti. de his qui in pti. cred. loco suc.

Patrimonij fructus. not. qd inspicit quantum ex fructibus patrimonij redigi potest. bñ facit. l. si fundu p fidei commissus. in pinc. et qd ibi bar tol. no. de leg. i. et qd no. Bar. i. l. ij. ff. de rescin. vñ. adde text. et ibi not. Bart. in l. impator. i. ff. ad treb. et p hunc tex. Bald. vt refert imo. in l. si marit? in id. §. solu. matr. dicit qd si maritus q pde nat? est in qstiu face: a qd p hunc possessio h nem maio riu alous et modici reddit? ex quo reddi tu vir viue re pot non cogit illaz vedere p illu text. s. imo. ibi qd rariu tenet an autē qñ maritus cōdem natur in qstiu facere potest sufficiat sibi relinquere tantu q sibi pro victu sufficiat fm qualitatez p sone sue: an hō sufficiat relinquere tantu ex quo sine necessitate viuere possit. vide bal. i. l. maritū. §. so. ma. et Ba. de are. z doc. in. d. l. si marit? in pe. q. vide sim gu. Bal. in ru. qd bo. ce. pos. z in l. ij. circa prin. C. qd cū eo. adde qd cōsultat ro. consi. ccccix. ad si per hanc. l. quam ibi dicit singularem ad id.

de hoc in l. minor aut magistratus. §. j. s. de minor. et per Ly. q allegat ista. l. in l. a duersus. C. si aduer. rem iudi. ¶ No. ergo ex l. ista de errore cōputatio nis. qd iusta causa est erroris. Itē nota qd iudex qui cognoscit de executione pot cognoscere de errore q potest in executioe opponi. ¶ Itē no. limitationē d. l. error. C. de iur. z fac. ign. qd post causam decisaz nō restauratur error. vnde est ipso iure: sed per resti tutionem in integrum. sic vt hac. l. ¶ Item no. hic casum eius qd dixi fm Anno. §. tit. j. l. ij. q iudex qui habet cognitionē de executione nil potest pronun tiare cōtra sententiā: vnde est exceptione nullitatis istenō potest cognoscere. sed deberet ad primū iudicem remittere. secus in alijs exceptionib? q possunt opponi post sententiā. ¶ Itē no. q error circa ea que sunt decisiua totius potest renouari.

On omnimodo. Quero quare dicitur nō om nimodo dic. vt. §. l. iij. z. l. stichum.

De cessione bonorum. Rubrica.

Dicitur est. §. de cōfess. z cōdēna. verū qd cōfessi z cō dēnati detrudunt in carcerē si non soluant. vt. §. tit. j. l. j. ideo est adiumenta bonozū cēssio ex qua succur ritur condemnato ne in carcerem detrudatur.

Squi bonis. Concordat. j. eo. l. qui bonis.

Cēssio bonorum an impediat litis contestatio nem. Cēssio bonorum nō habet locum in debitore fisci. Cēssio bonorum quod nō habeat locū qñ quis pre cise tenetur ad factum. Quis nō potest precise compelli ad factū etiam vbi est electa industria persone.

Sabinus. Hic tex. j. ibi inquietari: videtur dicere qd cēssio bonorum impe diat lit. contest. In contrariū videtur text. j. eo. l. pe. et ibi dicit. ¶ Sed opp. C. de erac. tri. l. nemo. lib. r. z l. sacrilegij capite. circa finē. j. de sacrilegij. ¶ Sol. qd hic dicunt est verum preter qd si esset debitor rei publice: vt legibus contrarijs. item predicta ¶ vera sunt preter qd si teneretur ad factū ad qd quis tene retur precise. ex hoc enim quod lex dicit precise tene ri patet quod cēssio bonorum non admittitur et qd possit quis compelli precise dicunt vltiamontani est verum vbi cūqz est electa industria persone: ita no. Ly. C. eo. l. j. in. ij. q. Sed puto verum qd ipsi dicunt qd cēssio bonorum non admittatur vbi quis precise tenetur ad factum: sed non puto verum qd dicunt qd compellatur precise vbi cūqz est electa industria. qd plene scribo in l. stipulationes non diuiduntur. j. de verbo. obli.

Cedens bonis non videtur habere rem pro dei relicto. Cedens bonis potest penitere.

Squi bonis. Not. hic licet do bonis: non videtur habere bona pro derelicto: sed ex hoc datur crediti toribus quedam potestas alienandi.

et ratio est. quia quando habet pro derelicto qd cui a libet o cupanti videtur donare. vt. l. qd seruus. j. de stip. ser. sed ille qui cedit bonis non cedit nisi credi toibus. ¶ Itē no. qd hic habet locū penitētia cō tra. l. sicut. C. de act. et obli. vbi penitētia nō. admit titur. Dicit Dy. hic speciatē: vel aliter: cēssio bonozū fuit actus obligatorius inductus in debitoris fauo rem. ideo potest penitere si vult.

An ille qui cedit bonis liberetur a ciuili obliga tione bonorum: quod non.

Si bonis. In exigēdo aliquē in quantum facere pot inspicitur quantum ex eius patrimonij fructibus pot redigi nō quantum ex vē ditone rerū redigeretur. h. d. singula ris et mirabilis casus. ¶ In text. ibi ex quantitate eius. z. idem ex quantitate fructuū qui redigunt ex eo qd acquisitum est. ¶ No. ergo quod dixi in casu et glo. colligit hic vtrum per cessionem bonorum quis liberetur ab obligatione bonozū ciuili: et hic est tex. quod non quia post cessionem potest cōueniri: et sic ciuilis obligatio non est sublata: et ista est veritas. licet contrarium not. in l. vbi cūqz. j. de fideiuss. vbi dicit qd ciuilis obligatio tollit. qd est cōtra hanc. l. z glo. que est hic tenent doc. C. c. l. j. in. ix. qd ne.

- 1 Agnoscere debitum quod debeat primo ille q vult cedere bonis: et qualiter fiat ista cognitio.
2 Cēssio bonorum an impediat litis contestationem.
3 Cedens bonis cogitur indicare bona.
4 Post cessionem factam locus est penitentie.
5 Cedens non debet exulare nudus. nam panni saltē debent sibi remanere.

Si cedit. Hic videtur casus qd cēssio bonozū cōtesta tionem non impediat. Dicit hic q agnoscat debitum. quero quater: vnde debz agnoscere. dicit glo. vno modo dicitur agnoscere extra iudiciū: confitendo vel fideiussore dando. vel pignus. vel interponendo cautionē. l. cū notissimi. §. sed z si quis. C. de psci. xxx. an. z. h. d. gl. sup hō bo agnoscat. Ali? mod? agnoscedi est in iudi cio v? pntēdo in iudicio vel patiēdo se cōdēna ri factis probationibus legitimis: hoc totum est fa uore creditous: quia dicit creditor. post cessionem bonorum non possem ita bene agere cum alio sicut tecum: ideo nolo quod testes examinentur contra te ante qd cedas: z fiant probationes. z hec est veritas. vt not. gloss. super verb. debet. ¶ Sed contra hoc oppo. quia secundum hoc videtur quod cēssio bonorum non impedit lit. contestat. qd est contra. l. iij. §. eo. z. l. ex cōtractu. C. de bo. aut. iud. pos. z. l. itē si vnus. in pinc. §. de arbi. Respon. alle. leges scdm istam debēt intelligi: qd cēssio bonozū impedit conte stationem: si debitum est liquidum vel est paratus agnoscere extra iudiciū: alias nō impedit cōtesta tionem: vt hic. Alij dicūt quod cēssio indistincte lit. contesta. impedit. Non ob. hec lex. quia totum hoc d est in fauorem debitoris vt si pretor eū viderit suffi cientem non patietur eum cedere bonis. Hec opi. nō placet mihi per. l. illud. §. j. s. de trib. quia posito quod quis non sit debitor: potest dicere nolo ista bo na ad hoc vt implicationes effugiat. Veritas est et e.

Qui bonis. z istum text. tene menti perpetuo: qd Angel. in l. diuus. §. de peti. heredi. facit magnum festum dicens se vna cum Bald. cōsultasse apud ari minum. l. imperator. §. ad trebellia. z ibi domi. Jo. fatis concordat. casus valde notabi. est fm eum. in l. j. §. muli.

go quod hec lex est inducta in fauore creditous. si est creditor: nō curaret qd debitum liquidaret vel ipse agnosceret cēssio. pcederet. als coget liq dare: z debitū agnoscere. ¶ Quero vtrū ille qui cedit bonis cogatur in dicare bona. dicit glo. qd sic. idē not. C. eo. l. j. z sentit gl. §. eo. l. iij. §. fabri nus. arg. l. si. §. licētā. C. de iure deli. idē z Spe. in debitore cōtumace in titulo de primo z scdo decreto. §. nūc videamus. versi. fi. ¶ Quero vtrū post cessionem factam sic solenniter sit locus penitētie. quidam dicūt qd nō quasi due cōfessiones impediunt. prima qñ debitū fuit confessus: secun da qñ cessit. glo. dicit contrarium vt etiam tunc habet locū penitētia. qd l. legis. C. eo. z circa hoc vide Ly. in l. j. C. eo. in. vj. q. ¶ Quero qñ aliqz cedit bonis an d? sibi remanere ali quid: dicit glo. qd nō: imo nudus exu lat. Dy. z Pe. rep. obant istam glo. qd debet ire ita nudus: amo saltē panni? debent sibi remanere z probant hoc: quia etiam dānatis ad mortem relin quuntur panni: vt. l. diuus. j. de bo. dā. circa hoc vide Ly. C. eo. l. j. in. iij. qd. qualiter autem quis cedat bonis. vt debitis statim. j. l. proxi. ¶ Cēssio bonorum fit etiam extra ius z per nuntium z per epistolam. ¶ Cēssio bonorum an possit renūcia ri. remissive.

Onis. Nota quod cēssio bonorum fit etiam extra ius et per nūtiū et per epistolā: sed hodie in partibus

ad. l. ista qualiter negatio vel pcessio requiratur ad hoc vt habeat locū cēssio. vide Bal. in l. j. in pinc. C. eo. per doc. in. c. odoardus. de sol. post glo. ¶ Impedit contestationem. an executio cessionis bonorum impedit lit. contest. Adde Bart. per illū text. in l. iij. C. de bo. auto. iudi. pos. et qd ibi dixi. an autem cedens teneatur satisfare si ad pinguozem fortunam peruenerit. vide Baldum in l. secunda. C. qd cū eo. in versi. quero vt post cessionem. vide. l. pri mā. §. eo. et Barto. et Bald. in l. fina. C. eo. in duo bus locis. ¶ Saltem panni. adde qd retinet bona prohibita alienari vt feudum et emphyteusim vsum fructum et similia fm Baldum in l. prima. C. eo. et quid si res seruauit sibi vnum denarum. vide Baldum in l. fi na. C. eodem. ¶ Bonis. ista est singu. l. fm Baldum in l. j. in. xx.

col. als. viij. de confes. q. confessio pot fieri per nuntium quod fiat cessio. adde Bal. in l. i. in iij. col. C. eo. z dum dicitur hic q. fit per nuntium. vide Bal. in d. l. i. z in d. l. i. in vlti. col. e. ti. adde an cessione possit renuntari. Sede. consilio. cclxij.

Andreas

Pomate.

Posit

renuntari.

vide Fe-

der. col. lx.

an ante ex

comunica-

tus possit

cedere bo-

nis et ali-

qua in ma-

teria vide

per eundem

psi. cccxij.

et aliquid

p. panoz.

consi. xliij.

vol. ij. z Fe-

li. in. c. cum

ex officij.

colu. ij. de

prescrip. et

Alexan. et

et doct. in

d. s. eleganter. colu. iij. in ver. v. infertur. et panoz. in

c. cum contingat. col. fi. et ibi addit de iurcur. et in

clator. de pignozibus. et do. de Ro. in decis. antiqs.

xxxij. in ti. de re iudi. et vide ancha. in c. canonu. fia. z

tura. col. lxxj. de consti. quem sequitur Alex. consi. lxxij.

vo. ij. vbi dicit q. nante statuto qd instrumenta qua

rentigiata mandentur executioni per carceratione

et quemlibet modum qui creditoz placuerit tamen

hoc non obsta. poterit bonis cedere. et vide Feli.

in. c. ex refcripto. co. iij. de iurcur. et do. de Nota.

deci. ij. in anti. in tit. de iurcur. et etiam Feli. in d. 4.

c. fi. diligenti. col. ij. in ver. iij. in cordilla.

b. Rei seruande. vide Bal. in l. cum archimedoza.

in fine. c. vt in pos. leg. z ibi no. de pluribus similibus.

5 adde Bald. in l. si prius. in. r. op. prime partis. s. de

ope. no. mun. qui aliter loquitur.

c. Item an in causa. adde tu aliam. cum petitur ex-

hibito liberi hominis nec per ius nouum est aliqd

immutatum. l. iij. s. fi. deli. ho. exhi. spec. ponit in tit.

de contumacia. s. sequitur. verfic. poro. sed an post

cessionem poterit reus mulctari dic vt in d. s. fi. sed

nunqs facta. vide Bar. in l. i. s. quid ergo de ventre

inspic. Andre. Barb.

d. Fel. si actor. adde Barto. per illum text. in l. i. s.

quod si nemo. s. quod cuiusq. vniuersi. no. z Bal. in

l. contra maiores. de inoffi. testamen. z Bald. in l. si

finita. s. iul. ff. de da. infe. z Bal. in aut. et qui. C. de re

po. appel. z in l. i. C. quo tpe app. in. c. constitutus. de

procu. adde Ange. consi. lxxj.

e. Tali libello. ad de Bar. in l. i. si finita. s. iul. in prin.

v. col. z Bal. in l. fi. in prin. C. de procu. z Bar. in l. no

solu. in prin. in. s. colum. de procu.

in qb. fit cessio est costuetudo qd fiat cessio modo vitupali. et dicit Ly. qd Fran. Accur. modu. ostendebat in cathedra dum in hac materia legebat. b. Quero vtru cessione bonozu possit renuntari. vide Lym. C. e. l. vlti. la. c. tius vide qd dixi anno in l. alia. s. ele gater. s. sol. matri. vide vt ibi dixi.

Quibus ex causis in possessionem eatur. Rubi.

Dicitur est. s. qn fit executio sine vel confessionis. veru q. qns quis no est confessus neq. codenatus sed contumax ex quo puenitur ad primu z scd3 decretu: ideo ponitur hec Rubrica.

Res fere. Oppo. qui ad ecclie. cofu. l. fi. s. sed si hec. Sol. illa dz in telligi scdm ista. Itē cō-

Oppo. c. s. his qui ad ecclie. cofu. l. fi. s. sed si hec. Sol. illa dz in telligi scdm ista. Itē cō-

Itē an in causa. adde tu aliam. cum petitur ex-

hibito liberi hominis nec per ius nouum est aliqd

immutatum. l. iij. s. fi. deli. ho. exhi. spec. ponit in tit.

de contumacia. s. sequitur. verfic. poro. sed an post

tra in aut. de exhi. re. s. si vero posita. C. de bo. aut. iudi. pos. auten. et qui iurat. So. hec per illa corrigi q. licet olim fiebat missio in omnibus bonis. in ho die fit missio pro mēfura debiti declarati. d. aut. et qui. Quero quare dicit fere. respon. propter missio ne carbo. in qua fit in omnib. bonis missio. vt. s. ad carbo. l. i. Quero vtru in possessione que dat noie ventris immutet aliquid p illa aut. de exhi. re. s. si vero. An. non q. illa non datur ratione contumacie. sed in possessione que datur causa rei seruande vel legatoru seruandou est immutatum. Itē an in cau sa dāni infecti sit immutatu aliquid. An. non. q. sic cut olim fiebat missio in re ex qua damnu timebat ita z hodie. vide gl. que incipit cu agitur. in fi. Idē si pro specie agat personali ex testamēto. vt. d. l. q. uis. de da. infe. secus forte si reali. vt. j. eo. l. fulcinius. s. item videamus. z. l. celsus.

Retor ait. Dicitur hic sistēdi. qro qd si fideiussor res no dedit. gl. dicit qd idē z bñ vide bitis. j. eo. l. fulcinius. in prin. Quere rit gl. an hoc casu debeat citari amici. dicit gl. qd non est necesse qd citentur ex quo semel fuit reus in iudicio. sed dic qd est tutius qd citentur. de quo dicam. j. eo. l. hoc autem. s. j.

Potestatem. edicti. vide glo. que incipit z certe non videntur. Iudex potest citatum absentem reputare contumacem licet mittat procuratorem qui est minus legalis z minus sufficiens. Idem quando procurator comparet et dicit se non instructum.

Lautela pro iudice quādo procurator comparet qd dicat qd vult quod compareat dominus ad respon dēdum: quia melius instructus vel legalior: z est cō munitis practica.

Lautela vt absens qui vult respondere per procura torem vt respōdeat tali libello vel inquisitioni sic et hec cautela reprobat.

Procurator: qui requirit terminus ad conferendum cum domino an debeat ei dari vel dñs dicatur con tumax. remissive.

Si nuntius mittitur absenti ad iurādum de calum nia vel ad respondendum debet mitti expensis ab sentis.

Copia mandati est danda expensis dñi absentis. Not. ver. ibi qui per suam absentia defendi. Quero quid si aliquis mittit p curatorem et minus legalem quam sit ipse principa lis. certe facit deteriozem conditionem aduersarij: ideo non videtur defendi. vt. l. vlti. C. de procura. et l. si actor. supra de procura. videtur ergo qd eo ipso quod comparet procurator: minus sufficiens vel minus legalis quam dominus possit iudex absentē reputare contumacem: quia non defenditur. Item videtur aliud qd si procurator dicit non possum re spondere: quia non sum instructus: qd iudex possit absentem reputare contumacem: vt hic videtur gl. dicere. Doctō. nostri dicunt quod si quidem est ci tatus aliquis ad aliquid certum: vt ad responden dum tali libello sic dicenti. tūc si mittit procurator

rem non

rem non instructus: et procurator dicit volo terminu ad respondendū: q. volo cōferre cū dño tunc iudex pot absentē reputare cōtumacē. arg. huius legis cū sua glo. Aut est citatus generaliter vt veniat ad res pondendū de iure fallit tunc sufficit mittere procu a ratorem generalē. item no. doc. C. eo. l. fina. Cōmu nis est practica assessorū quā ponit Alber. de gan. qd si aliquis cōparet ad respōdendū accusationi vel inquisitioni et negare: qd non admittit procurator. q. dicit volo q. cōpareat dñs qui melius scit factū q. tu procurator: et est magis legalis et etiā in cau sa pecuniaria non admittunt procuratorem per. l. si actor. s. de pcur. et. l. fi. C. de procura. Quare caute la est qd absens constituat procuratorē vt respōdeat tali libello vel inquisitioni in hunc modū: tunc enim iudex nō pot dicere cōpareat dñs: q. melius scit ve ritatem: q. procurator scit veritatē vt dñs cū ab eo sit instructus. pro hoc facit gloss. Sed puto hoc non sufficere: quia ad sciendū veritatē facti multū facit vor. rei: hoc est qua trepidatione qua voce respon deat vt. l. de minore. s. tormēta. j. de questioib. sed per vocē pcuratoris hoc non pot apparere: et ideo cum per hoc fiat deterioz cōditio accusatois vel iu dicis inquerentis potest iudex dicere cōpareat dñs.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

De hoc si procurator dicit volo terminu ad confe redum cum domino. vide Immo. in c. dilectus. extra de procura. Ultimo glo. v. dicit per istū. s. quod si debet mitti nuntius absenti ad iurādū de calum nia vel ad respondendū. tunc debet mitti expensis absentis. per hoc dicemus q. si peto copia instrumē ti procuratoris certe debet fieri copia expensis dñi absentis q. per absentiam absentis non debet fieri deterioz cōditio presentis vt hic.

Itē ad istū tex. quero quid si pmitto pro aliquo respondere dic quod videoz promittere comparere et soluere secundum Baldum. per illum text. cū glo. in l. eum qui res. C. de procur.

Dicunt volo. sed forte Barto. videtur contrarius tenere i lege qui bona. s. si alieno. s. in pra de da. infec. z facit qd idē no. in l. nō solum. de procur. et Bar. in d. s. qui alie no. vide tur hic itel ligere ve rum in cri minalibus tantum p s. tormen ta. vid bar. in lege ser uum. s. pu blice et qd ibi dixi de procura.

Ultimo glo. facit ad hoc qd no. Immo. in. c. in per tractadis. extra de iu ra. calu. et per Guil. de suz. in aut. pūci paliter. C. d. iuramē. cal. et bal. post Bar. per illum text. in lege generaliter. s. his. de re. cre adde Barto. in lege prima. in fi. C. de procura.

Apud iulianum. an pupillus patitur primum z secundum decretum not. per Bald. in l. sub pteru. C. de he. ac. et facit quod no. in lege cum z minores. C. si aduer. rem iudi. et vide que dixi in lege si minor. infra titulo primo. et adde quod pupillus patitur secundum decre. um in causa damni infecti. secundum Bar. in l. quāuis. in vlti. col. s. de dam. infec. et in cau sa liberali fm eū. ad de qñ pupillus patitur secundū decretū et quomodo ad illud possit deueniri abb. consilio. xxxix. Ro. consi. cccclij.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Quaeritur puenit. quaeritur interponat primum et scdm decretū in iudicio. fami. er. not. per Bald. in aut. et qui. in. xliij. col. de bo. aut. in. pos.

Si pupillus ad de quo no. Bar. per illum text. in l. furti. §. si alieno. ff. de infra. et in l. alia. in p. i. fol. ma. tri. et ibi Jmol. et aduerte quia Bar. in l. de eo. §. d. iudi. videtur velle qd heres ad eundo non dicat qua si cōtrahere cum creditoribus sed cum legatarijs. et sic ex ta li quasi cō tractu obli gatur: sed idē Bar. hic. videt velle cōtra riu3 quod a verius cre do p istuz text. et per l. minor. §. de acq. he re. et hoc se quitur hic An. An at heres v. le gatarij vi deat qua si cōtrahere cum testatore. vide Bald. in lege pu ma. C. vbi fideicommissum peti op. quid in petente bo. pos. et fideicom. Bal. in rub. C. q. admitt. in. vij. q. **C**ppo. quod. Ald. de Barto. in lege minor. supra de acq. here. per Bald. Ant. et Jmol. in lege mu tum. supra de acq. here. **D**icit statutum. sed quid si statutum dicit qd non possit cōtrahere sine volūrate proximorum an sus ficit ipsoz esse presentes: et non cōtradicentes. bal. per illum text. tenet qd non in l. ij. §. voluntate. solu. ma. quam ibi videtur sequi Jmo. et Bal. in l. si. C. ad velle. et vide legē primā. §. si. de auto. tuto. et p hoc facit quia videt sufficere tacitus consensus per no. per Bar. in lege cum pater. §. libertis. de leg. ij. et. l. si. §. vbi autem. secundum vnum intellectū. C. de bo. que libe. et quod habetur in l. si filius. C. de peti. he re. et ibi Bald. vtrum autem hoc statutum habeat locum ad pias causas. vbi in l. cunctos populos. C. de sum. trinit. et an sufficiat qd talis consensus inter ponatur in vltima voluntate: vide Bald. in l. si pater. in fi. de spō. et adde qd tale statutum debet intelli gi de cōtractu qui fieret cōtrahere matrimonium sine cōsensu aliquorū. l. in copulādis. et ibi hoc no. Bal. C. de nup. et de materia similis consensus: vide per Canon. in c. cum consuetudinis. de consue. et Bal. in l. vidue. C. de nup. per Bal. in rub. alias in l. j. C. q. admitt. et facit qd no. Bal. in l. ij. C. de leg. here. et in l. qui alienā. in p. i. ff. de acq. here. quid si statutum dicat mulierem non posse remittere sine consensu p pinquorum an si remittat patri necessaria sit hec so lennitās. Bald. quod non in l. pactū. C. de col. in. xxi. q. quia cessat ratio fraudis in patre: an cōtrariū facit ratio. l. data. C. de dona. cogita. et circa. q. Bar. hic de statuto tudertino. addo qd sententiam Bar. seq. tur Bal. Ang. et Jmol. et Luma. in d. l. mutum. §. p rōnē Bar. sed bar. in d. l. more. tenet cōtrariū: qd opti. forte verior est qd vbi cōtrahitur in statuto vna sola ratio

reddi pot. ex illa arguimus etiā extensiuē in statu to non sit expressa. l. milites agrū. in fi. p. in. de re mi li. et est glo. no. et ibi bal. in l. q. uis. C. de fideicō. sed cum statuti ratio de consanguineis adhibēdis illa sola fuerit ne mulieres fraude dānificentur. l. trans. actione. et ibi Bal. C. de trasac. eadem ra tio etiam nunc locū habz in he redita. a. d. itio. et pro hoc facit quod not. bar. et post eū Bal. in l. si vii. §. pactus. ff. de pac. vbi dixerūt qd statutū lo quens in si mili casu de contractu locum habet in liberatiōe ac etiam in renuntiatione: vide bal. in l. tres fratres. e. ti. et in l. cōtractus. de fi. instru. et tamen hic duo non sunt propue contractus. l. labeo. §. contractus. j. de ver. signi. tamen ex quo est indēntas rationis ipsi hoc statutum extendunt. itaqz omnia intelligenda sunt cū tractatur de hereditate dānosa: secus si de lucrosa: quia tunc etiam si consensus consanguineo rum non interuenit: valet tamen eius aditio: vt in simili dicimus de iudicio. C. de procura. l. non ideo minus idem in contractu. l. si. §. pupillus. de ver. ob. l. ij. C. de cōtrahen. et commit. stipu. et idem tenet Ange. in l. mutum. §. j. de acq. here. et istud est ve rum si statutum dicat qd mulier non possit cōtrahere: secus si dicat qd non possit obligari: qd tūc nec etiā possit adire fm predictos doct. ita forte intelligitur opti. Bar. in d. l. more. in d. §. pactus. sed an stāte di cto statuto quod minores obligari non possint sine consensu propinquorum: an sine dicto consensu pote runt constitui procuratores ad negotia. Ange. in l. q. uis. in p. in. ff. de acq. pos. qd sic quia debet intelli gi proprio nomine non alieno ad vilitatem et dam num alterius argu. l. quesitum. §. de in ius voc. et fa cit. l. lis nulla. vbi glo. i. not. de iudi. item si fieret lo cupletior dictus consensus nō requireretur. bene fa cit. l. iij. supra cōmo. et doc. in dicta lege q. uis. et pro opi. Bar. in dicta lege more. videlicet quod quando statutum loqueretur de obligatione quod tunc nō posset cōtrahere videtur tex. in lege omnem. de iu di. et in l. de obliga. §. finali. aduerte tamen qd tūc dictum statutum non haberet locum in obligatione ex delicto vel quasi ne delicta sint impunita vt lege prima. C. ad. l. cornel. de sic. sicut videm? quod pro hibitio legis facta minori vel prodigo non refertur ad delictum vel quasi. vt not. gloss. et docto. in lege si quis in tantam. C. vnde vi. et Bartol. in lege si is cui bonis. de verbo. oblig. facit. l. si ex parte. §. q. q. §. quod cū eo. et ibi dixi in tex. et an appellatiōe ce

tractus veniat quasi contractus et delictum vel qua si. dicit quod sic. c. fin. de foro competenti. sed intelli gas quo ad fortitendum forum: quia tunc omnis ob ligatio habetur pro contractu: secus si statutum di ceret de cōtractu vltro citroqz obligatorio. l. labeo ff. de ver. bouum si gnificatio. et ita ibi tenet Ab. sicut iuris ad de Bal. not. in l. j. et in rubrica. C. de pact. videt qd si statutū quod si sta tutum ve tat mulie rem cōtra here sine certa solen nitate an possit libe rationem 2 Juxta dat pupillo tutozem nemine petente. Curatorē non dat pupillo nec adul 3 to nisi petenti. Juxta quod non cogatur dare cura 4 torem furioso vel prodigo. **E**c autē. C. p. imo sem per videtur defendi cū ei indefenso detur cura toz. vt. j. eo. l. fulcimi. §. adeo. Dicit glo. in cōtrario loquitur in furioso et prodigo vbi est speciale vt iudex posset curatorē dare aliquo nō petente: secus in alijs: vide glo. q. incipit imo semper. ibi sed forte 2 ac. quā glo. no. et tene mēn. Aderte in pu pillo nō est dubiū qd iudex pot. dare tutozē ei etiā nemine petente. vt. l. il. 2 lud. §. de tur. et cur. da. ab his. sed cu b prohibens minorem alienare videatur ipsum prohibere cōsen tire alienationi. vide Bal. in l. j. C. si aduer. dona. et quod habetur in l. si fundus. §. j. de pigno. et Bald. a singulariter in l. si. C. de pac. ad de huic apostille in quantū primo tangit an sufficiat presentia cū ta citurnitate propinquorum qui requiruntur ex forma statuti in contractibus mulierum et minorum quod Abb. consil. xl. in vo. consuluit super statuto Senēsi quo cauetur qd nulla mulier maritara possit aliquem contractū vel obligationem facere de votibus suis cū patre. fratre: et quacunqz persona: sine consensu et ratificatione viri sui: et quēdā mulier fecisset dona tionem causa mortis fratri presente marito et tacete b quod nō valuit donatio: et an si statutū dicat qd mu lier nō possit cōtrahere sine consensu patris an ad suū commodū pater poterit autorari. vide Bal. cō

si. iij. lib. j. Et in quantum Alex. circa mediū apostu le tenet qd stante statuto qd mulier nō possit se obli gare sine consensu consanguineorum quod nec hoc casu poterit hereditatem adire. add. qd contrarius cōsultuit ang. consil. vlti. vbi dicit nō esse bonam cō sequentias non potest obligare: ergo nec adire finge enim nul los credi tores esse quibus he res obliga ri possit: certe non obligatur: ergo adire potest. itē dicit ipse statutū de bet intelli gi cum mu lier se obli gar. p. inci paliter: nō autem cūz principali ter sibi que ritur: licet i cōsequentiā obliget la tus aliquā tulū ibi vt de. et iquā tū rāgr an stāte pōi cto statuto mulier po terit libera re. adde qd Bo. consil. cclxxx. et cccclij. cō suluit qd possit liberare maritum de fructibus bonorū para phernalium absqz presentia consanguineorum. **C**bi sed forte. add. et. in l. sancim. §. j. C. de ad mi. tu. et no. Bar. in l. iij. §. hoc aut iudiciū. de dam. infec. maxime in. iij. col. et vide Bar. in d. §. adeo. et in d. §. si qd pupil. latus per Ba. in c. j. de mil. vas. qui conti. est. bene facit quod not. gl. in l. si ex legat. de verb. obl. vbi vide. et dicit Bal. in l. is cui bonis. co. ti. quod hęc est glo. sing. qd furioso et prodigo da. f. rator: etiāz nemine petēte. sed quando isto casu res minoris venditur an requiratur auctoritas tutoris. Bal. quod non in fi. C. si propter pu. pen. ff. **N**ō defendi. per hoc dixi. hoc expresse tenet de. de Anchara. in cle. ij. vt lit. pen. post Lap. ibi qui al leg. de. appellanti. de appellatio. et quod not. Joan. and. in c. cum qui certus. de regulis iuris in mercu. **D**bd ij

Adde quod voluit Bal. consi. ceteroq. lib. f.
 a **P**onit Inno. idem tenet dominus Antonius in dicto capitulo cum dilecti. de dolo et contuma. aduerte tamen quod talis relatio potest fieri etiam iudice non sedere pro tribunali. et die ferata fm Bartol. in tractatu ad reprimendum. in versicu. de plana. et ad Barto. hic adde Bald. idem tenentem in l. iij. C. de p. cura. et in l. ij. C. de spozul. ad de Barto. in l. si finit. a nus. et ibi que posui s. de dam. infec. 3
 b **R**equiri cognati. et an debeant requiri cognati et consanguinei quando peruenitur ad secundum decretum an precobizatio debeat requiri vicini vel consanguinei vel generaliter quive
 lunt venire ad defensionem: hoc Barto. hic non dicit nec etiam in dicto. s. iulianus. in p. i. vij. col. et opinio Lp. placet Joan. an. in addi. Spe. in titu. de primo decreto. s. seq. circa p. i. et ipsam t. 3 mol. in dicto. s. iulia. videlicet qd non sit necessaria ibi tamen subdit quod cautius est ante factus quod fiat. sed si non fiat non infringitur processus. facit quod no. in simili Joan. an. in cle. j. de p. i. et in c. nihil. de electio. et dicitur ut per do. Jo. in dicto. s. iulianus. adde spe. in titu. de cita. s. sequitur. versicu. sed nunquid consanguinei. et glo. z Ang. s. eo. l. p. i. et glo. hic. et istis adde quod no. Barto. in l. scire. s. cum reliquis. s. de tuto. da. ab his. Pau. de leaza. indifferenter refert in cle. causam. de elect. qd primo citatur dominus. secundo procurator. tertio sit citatio. ad domum consanguinei et amici. licet omissionis. istorum non vitiet processum secundum eum qui allega. not. per Lp. in dicta. l. cum propoztas. et sic etiam simpliciter ibi transit de. de auct.

in. d. cle. causam recitando reperio Innoc. in. c. si ad uersarius. de eo qui mit. in pos. cau. rei feruan. tenetur quod requiratur citatio agnatorum: cognatorum: et affinium. et sentit etiam Bald. et Ange. in. l. ij. in. ij. colu. de anna. excep. quod contra quemlibet absentem videtur hoc requiri. vt not. Bart. in auten. qd semel. in. ij. colum. C. quomodo et quando iudex. s. Bal. in. ij. colum. dicit eos non citando nisi in casibus expressis a iure: et ibi etiam ponit quod in criminalibus: et de ista citatione coniunctorum et amicorum vide Bal. in. l. j. in penulti. colu. na. C. qui admittit. Et quod non requiratur nisi in casibus expressis tenet Bal. etiam in rubrica. C. si success. edic. ad finem. et Bal. in. l. ij. in. iij. colum. ff. si ex nuzali causa agatur. per gloss. et doctores in. c. causam. de dolo et contumacia. Et dicit aliqua post 3 molaz in. l. si finita. s. non autem statim. cum. s. sequit. ff. de dam. infecto. Et communis opinio est vt non requiratur nisi in casibus expressis. et ita etiam tenet Bal. in auten. sed cum testator. in vltima columna. ad legem falci. hec tamen citatio habet locum nedum quando precedit contra aduultum fm Joan. and. in additio. Specu. in tit. de primo et secundo decreto. s. restat. ver. sed pone quod pupilli. et ver. qui d. si maior. et 3 mo. in. l. si finita. s. non autem statim. cum. s. sequen. in fi. de damno infecto. Sali. in. l. iij. de procur. per illum text. generaliter loquentem. iuncta glossa. Sed illa reprehenditur per. l. j. in. fi. z per. l. ergo. qd. ex cau. maio. tenet etiam qd requiratur in maiore citatione de qua hic. adde quod Bald. in duobus consiliis tenet necessariam amicorum et propinquorum requisitionem: vide quo numero in. d. s. iulianus. vbi

Recte defendi. imo indistincte necessaria est satisfactio. etiam si se defendat. vt. l. si pupillus. s. j. j. de p. i. credi. z auten. ei qui iurat. C. de bo. auto. iudi. pos. Sol. satisfactio de iudicato soluendo non requiritur. vt hic: sed satisfactio de iudicio sibi sic etiam si possideat immobilia ppter precedentem contumacia: cetera dicit vt in glo. vide glo. que incipit predicta. ibi. l. si pupillus. s. j. dicit etiam si possideat immobilia. vt in Spec. de primo et secundo decreto. versic. iam vltimo nota. et de hoc est glo. ordi. in auten. de exp. re. s. igitur. in glo. sup verbo fidelit. col. v.
 Lex in omnibus s. de iud. quod habeat locum in omni creditore siue benefidei siue conditionali.

Non possessio. Dicit hic qd creditores conditionales mittuntur in possessionem. Contra i. eodem. l. penulti. s. fina. gloss. ponit

multas sibi. sed dic quod aut creditor conditionalis vult mitti in possessionem: quia non cauetur sibi fm formam. l. in omnibus. s. de iudi. tunc potest vt hic. Si vero vt sibi solvatur tunc non potest vt ibi. et sic no. ex ista glo. Tunc lex in omnibus. habet locum in omni creditore siue benefidei siue conditionalis. Sed contrarium no. in. l. in omnibus. s. de iudi. et. l. ij. in prin. s. solu. mat. et ibi dicit. sed hoc quod hic dicitur: puto verius per. l. creditores. j. de p. i. uille. credi. Cetera q sunt in gl. sunt falsissima et veniunt reficanda in lege falcinus. infra eodem.

Placuit. No. ergo hic qd gl. dicit quod iste non lucratur fructus. simile. j. ti. j. l. p. i. et. z. l. si. j. de p. i. uille. credi. Op. j. eo. l. fi. Sol. specialis casus est ibi propter nimiam contumacia. Itē op. s. vt in pos. lega. l. que legator. Dic vt in glo. Op. Addit duo alia specialia. vt. s. ad carbo. l. sed et si is qui. s. an autē vefcendi. Itē immissio in possessionem nomine ventris. vt. s. de ven. in pos. mit. l. j. s. mulier autem. et. l. s. interesse. s. si mulier ve. no. Tū aduerte: qd omnes alij casus. s. alle. non sunt proprie speciales contra hanc regulam: qd hec regula loquitur in creditore: sed alie leges loquuntur in legatario et in ventre: et in carbo. sed quantum ad hanc. l. est proprie speciale. j. eo. in fi.

Defendi boni viri arbitrari quid sit dicere: remissive.
 2. Missio ex secundo decreto hodie fit pro mensura debiti: et sic omnia bona non venduntur.
 3. Latitans post aliter mulctari qd per missionem in possessionem.

Pretor ait. Pro declaratione principij gloss. format aliquas. q. primo qd est dictum boni viri arbitrari defendi. glo. remittit ad l. pe. in fi. s. de procura. Tu vidisti. s. eo. l. ij. s. defendi. et. l. hec aut. s. recte defendi. videbitis. j. iudi. fo. 4
 2. l. vir bonus. C. Secundo quero vtrum omnia bona vendantur. dicit gl. licet missio olim fieret in omnibus bonis. vt. s. eo. l. j. hodie tū fit pro mensura debiti declarari. j. eadē. l. s. ad eo. C. Quero quot sunt necessaria vt fiat ven. videbitis. j. p. i. et. s. C. Que rit glo. vtrum latitans possit aliter mulctari. glo. dicit quod sic. vt. l. j. s. si quis ius dicen. no. obtem. Ad habetis hic alia.

Lex quando requirit actum cum aliqua qualitate non sufficit actus sine qualitate: nec qualitas sine actu.
 2. Si dico quod testes dixerunt falsum corrupti debeo probare corruptelam cum falsitate: et non sufficit aliterum tantum probare.
 3. Si dico me oppressum per falsas attestaciones talium testium: et dico testes corruptos sufficit alterum probare.
 4. Quatuor requiruntur ad hoc vt possit perueniri ad venditionem bonorum latitantis.
 5. An sit missio in possessionem bonorum latitantis ex scdo decreto: debitu debet plene pbari licet summam id est sine litis contestatione et similia.
 6. Venditio bonorum latitantis seu missio in possessionem ex scdo decreto: si est facta oibus requisitis et facta pro debito: cut exceptio obstabat est nulla.

Cum hoc. Quando lex requirit actum cum limitatione: non sufficit actus sine limitatione: nec limitatio sine actu. h. d. l. v. aliter. Tū lex requirit actum cum aliqua qualitate non sufficit actus sine qualitate nec qualitas sine actu. h. d. C. Et hoc dicitur in l. diu. s. de re. i. q. qd qd dicit se superatum ex dictis falsari attestacionum testibus corruptis: et sic limito dictum me q testes dixerunt falsis corrupti: tunc non sufficit pbare corruptelas sine falsitate nec falsitate sine corruptela. Ratio qd me astrinxit loquendo limitatiue. hic est casus quez fene ment: et vide. j. ea. l. s. quid aut. sed si aliquis loqueret non qualificado sed ponedo duas res copulatiue: vel pretor in eadē lege diceret qui latitauerit et qui fraudē comiserit tunc non loquitur limitatiue: sed vnū verbū non venit ad qualificationem alterius: sed vtrūq. principaliter venit: et in vtroq. verificat per se: vt pbatur. j. de his q no. in fa. l. j. et. j. ad. l. p. o. de par. l. j. et. l. de fal. 3 dē iudico in libello si aliquis poneret in libello duas causas copulatiue hoc mō. dico me esse oppressum p falsas attestaciones talium testium: et dico dictos testes corruptos: no dico. vt prius dixi. f. me oppressum per falsas attestaciones testibus corruptis: pono duo per se principaliter non vnū ad qualificadū aliud. tunc vnū probado sufficit: vt est text. iurif. j. de ver. sig. l. sepe. s. curvero dicimus. tene menti. C. Quero quot requirantur vt possit perueniri ad venditionem. ter. vt velle q duo. possumus dicere q quatuor. primo q missio pcedat. vt. j. ti. j. l. cum vnus scdo q latret fraudationis causa: vt hic tertio q post missionem labatur repus qd no. C. de bo. auto. iudi. pos. l. j. et. l. vlt. C. de execu. rei iu. et l. si finita. s. iul. s. de da. infec. et. l. a diuo. s. in venditione. s. de re. iudi. quarto requiritur q costet de debito saltē summam. vt. l. cum pponas. C. de bo. auto. iudi. pos. et si qd istorum defuerit venditio non v3 ita dicit gloss. C. Sed i aduerte id qd dicit q in venditioe sufficit q de debito costet summam non intelligas per iuramentū de cal. vel q vnū teste sed intelligas per publicum iustitiam vel p duos testes: et hoc sentit glo. in l. hereditarij. j. ti. j. vbi dicit q ad hoc vt fiat venditio d3 vere debito costare. vt. l. vlt. s. vt aut. C. de bo. aut. in. pos. Ad igitur hic dicit summam. dic. i. absente parte. et sic no fit lit. costet. et similia ar. l. recusare. in p. i. c. s. ad treb. sed bene requiritur plena pro

in lect. hec formalia sba alex. refert. Et adde qd opt. Lp. sequido ab ba. in. c. cu. causam. s. do. et cotu. maria. so. si. in rubri. de dila. ar. v. q. xliij.

Summaria cognitio. et ad de qz etiā sufficit sum maria probatio. s. per iuramentū: vt not. Bald. in l. iij. C. de bo. auto. et no. Bar. in l. cū proponas. hic alleg. z Barto. per illum text. in l. i. §. final. C. de bo. auto. iud. pos. per Bar. in l. i. §. in pe. col. C. vbi in rem ac. et in l. j. C. q.

app. et in aut. ei qui. C. de bo. aut. iud. a pos. et ibi de scdo de 6 cre. plene per Bald. in l. iij. C. si ex nora. cā ag. vbi ex amiat ma teriam pul mi et secū di decreti et qd suffi ciat iura mentuz z etiam glo. et Inn. in c. qm. in §. si in ver. sū matim. vt li. nō cōte. vbi hoc t3 indistincte per Bald. in l. iij. i. pe. col. lex no ra. cā ag. Sali. in d. l. cū ppo nas. et in aut. ei qui. eo. tit. ad de qd suf ficiat pro batio per iuramentū. Bal. cōsi. l. iij. lib. ij. vbi ponit que requirantur ad pimum decretum.

Si quis possederit. vide Imo. in c. dilecti. de n. sig. spe. in ti. de pumo et scdo decre. §. nūc dicemus. vt illud aut. per Imo. in l. cōtra pupillū. de re in. et in c. cōsultationibus. de offi. deleg. Bal. z Sali. in d. l. ignozare. et limita vt per Bald. in aut. et qui. de bo. au. iud. pos. in ver. itē op. et est tex. in ver. qd si ad uersus et glo. in l. cū proponas. Andreas Pomare. Querit gloss. qualiter idē dicit in omni casu in quo moza esset periculū allaru ra qz tūc cōtra eos pōt fieri immissio ex scdo decre to etiā si non litigant. ita Rom. singulari suo. cccc. lxxvij. colū. lxxij. et ibi vide que posui et aliquos

deliber. zc. dicentur per se solū sufficiens est se cundum verba edicti. ibi si ab aīo incipias per se so lum sufficit secundum verba aliarum legum. An venditio sit nulla ipso iure vel per restitutio nem in integrum cum deficit aliquid de substan tialibus.

Si quis bona possederit. No. q. def. cit aliquid ex substantialibus non valet venditio vel venditionis decretum. Quero vtrum talis venditio sit nulla ipso iure vel per restitutionem in integrum. Glo. ponit vtrāqz opi. vide gloss. que inci pit ipso iure. Sed qro q est vtrius opinio. Sui. de cu. in l. penult. s. de iust. et iure. tener qd sit nulla ipso iure: et idē no. glo. in §. seq. que incipit. nā et vo luntas. sed veritas est qd debes distinguere. Quā doqz aliquis cōuenitur actiōe personali vel officio iudicis trahente originem ab a. tu persone: tūc ipso iure est nulla venditio: vt hic. Quādoqz quis cō uenitur actione personali vel iudicis officio trahen te originem a rei vitio: vt de dāno infecto vel actio ne moralit: tunc procedit secunda opi. per l. allega. in gloss. in lege si finita. §. si forte. supra de dam. in fec. probatur in lege imperatores. in pncip. de pri uil. credi. ponit Lynus in lege ignozare. codice de rest. mil.

Remedium de quo in hoc titulo vt habeat lo cum requiritur latitatio cum fraude. Probans testes falsum dixisse etiam corruptos nō obtinet nisi probet esse corruptos vt contra eum di cant. Testes in testamento vt dicantur rogati debet po ni in instrumento testibus rogatis ad hoc. Animus alicuius quod presumatur ex his que quis dixit extra iudicium parte absente. Animus alicuius quod latitauerit causa fraudatio nis qualiter probetur. Latitatio iuxta terminos huius edicti qd requirat temporibus pimi et secundi decreti secundum alia edicta tempore secundi decreti. Ad secundum decretum qz perueniri nō pōt quan do quis est presens et nō vult defendere nec respon dere: sed vigore aliorum sic.

Quid sit autem. Not. qz non sufficit quem latitare nisi cau sa fraudationis fiat: et requiritur quod fraus adhi beatur ad hoc vt creditores fraudentur vt habes hic. Item habes simile dicunt verba edicti. infra vi bono. rap. si quis rapuerit hominibus coactis: intel ligitur coactis. scilicet ad hoc. ita videbitis in l. ij. §. homines. j. vi bo. rap. Item est simile. s. vt in pos. leg. l. is cui. §. si heres. et quod ibi not. Ex hoc dico si aliquis dicit se oppressum falsis attestatio nibus: quia corruptos pecunia: et ille probat testes fal sum dixisse et esse corruptos: sed nō probat esse cor ruptos vt contra eum dicant: certe non sufficit: ca sus est hic. quod tene menti. Simile dixi j. anno. lex requirit testes in testamento esse rogatos. certe debent esse rogati ad hoc. ideo facias quod in testa mento apponatur testibus rogatis ad hoc. Sed quid si non apponatur verbum ad hoc certe forte presumitur: vt dixi anno. Querit gloss. qualiter

casus quibus pōt fieri immissio ex scdo decreto et nō contra litigantem vide Ro. consil. cccclxij. co. iij. Dicit glo. Bal. in l. pe. C. de bo. auto. iud. pos. t3 in omnibus contra istā glo. z qualiter probetur iste animus adde glo. in l. si margaritam. s. pro soc. z qz voluit glo.

in §. sunt z a alie. instit. de ac. que voluit ani mum pro bari per iur amentum et idē glo. in l. si cui. §. iisdem. s. act. p. qua est text. in c. si vero. s. senten. ex cōmuni. c. et not. in c. significasti de hoc vi de gl. quā multū no. Bartol. in l. apud cel sum. in pnc. ap. de do. excep. que vult qz ad probandū animū an quis esset aliter fa cturus vel nō sufficiat probare iudicia z preparamenta: z qualiter probet animus: vide gl. Bal. in l. cum proponas. C. de bo. auto. iud. pos. z Barto. in l. demonstra. §. j. de cōdi. et demon. z Bal. omnino in l. pro herede. de acqui. here. z a d. probandum animū iudicis: vide Bar. in l. de pupilio. §. si quis ipsi. de ope. no. num. z vide gl. in l. si pteor. §. marcellus. super versi. appobati. ff. de iud. que vult animū iudicis probari per testes. et ibi Ang. clarus z idē Ang. in l. eū que temere in pun. de iud. z an animus alicuius possit pbari p in strumētum vide Bal. in auten. habita in qōne qua liter probatur qz pater z mater venerunt ad ciuitate vbi filius stat in studio z qualiter pbctur animus qz quis scruerit aliquid vel ignorauerit. C. ne fil. pro pa. z vide Bal. in l. is pōt. de acqui. here. z Bal. in l. ea quidē. in j. col. C. quo z quando iud. z istis adde qd no. Bar. glo. in l. si veniri. §. j. de puni. cred. Bal. in l. pe. C. de bo. aut. iud. pos. in omnibus tener istā glo. Adde qualiter probetur animus. Bald. consil. cccxxij. lib. ij.

Andr. Poma. Et dicit glo. vide Alex. cōsi. j. col. vj. volū. ij. cccxxij. z col. pe. vol. iij. z cccxx. ad fi. eo. volū. z Barba. xj. colum. iij. ad fi. z seq. volū. j. e Angel. puma colum. ij. vbi dicit qz hoc casu non re

quiritur partis presentia quod sentit Barto. ibi par te non presente. Presumitur causa. adde Bar. in l. iij. §. pteor. et etiā in q. mag. z quod ibi dixi z in l. si finita. §. uul. in viij. col. de dā. infe. sed imo. i3 pteor. in d. §. pteor. et ibi dixi sed Bald. in l. cū pro ponas. de bo. aut. iud. pos. in oī bus t3 istā glo. adde Bart. in l. qz restituere. de res ven. quan do quis di carur hic latitare. ha bes gloss. nota. alios duos ca sus. no. In no. in c. fin. de eo qui mit. in pos. causa ref fer. Ange. in l. iij. §. pteor. de dam. infe. post Bar. et ibi dixi vbi vide ad hoc oī no etiā vi de que. j.

latitet tempore pimi z secundi decre ti: ita t3 Jaco. de are. Sed hoc videt cōtra l. ignozare. C. de rest. mil. si tē pore pimi decreti nō latitet: tū post latitet peruenitur ad secundū decre tum: sed puto sic dicendū qd ex hoc edicto requiritur latitatio vtroqz tē pore. sed si respicit alia edi. tū tunc sufficit latitatio tempore secundi de creti. licet nō latitet tē pore pimi de creti. vt l. ij. §. eo. z l. apud iud. vbi pu pillus patitur missioe ex pumo de creto z tamen nō latitat sed veditio fiet tē pore pubertatis. z pbat. s. e. l. in possessione. Sed quid si non latitat t3 presens nō vult defendere nec vult respondere. certe puto qz nō poterit perueniri ad secundū decre tum ex vigore huius edicti. sed ex vi gore aliorū edictorū sic. vt. s. eo. l. p. tor. s. de nora. z de re. in l. nemo. z s. de fideicom. liber. l. non tantum. §. j. sed non poterit procedi ad venditio nem.

Quid ergo si duas. De duabus causis quarū vna pdest: alia nocet inspicimus que nocet: et hunc passum examina: vt dixi. s. pro dona. l. si vir.

dicā in fi. huius. §. sed qōo ciuitas z ecclesia dicatur latitare vide Bal. in l. pe. C. de bo. auto. iud. pos. Sic dicendū adde Bar. in l. si finita. §. uul. in viij. col. de dā. infe. post Jac. bu. p illū tex. in l. cū propo nas. in pnc. de bo. aut. iud. pos. vbi vt tenere qz etiam latitatio reqrat i pumo decreto. in ver. not. de tē po re: sed contrarium videtur tenere ibi in j. col. Nō vult defendere zc. qn aliqs est cōmuni: t3 nō latitat an possit perueniri ad fm decreti vide Bar. in l. si finita. §. uul. in pnc. ff. de dā. infe. z vt dicendū qz nō p hūc. §. qd sit latitare dū sentit Imoc. in c. dilecto ad fi. de ver. sig. vbi dicit qz oēs dicuntur lati tare qz nō obediūt vocatiōi: seu iustōi iudicis z alle gat. l. si creditores de puni. cre. z bene facit. l. eū q. e. ri in. cōtrariū dicit bal. in d. auf. ei qz in antepe. col. cō clude fm do. Jo. in d. §. uul. in fine. quem vide z vi de Bald. in d. l. cum proponas. in pun. vide Barto. in l. si finita. §. si forte. de dam. infect. z cū Bart. hic concordat Bal. in d. l. ij. in v. col. si ex noz. cau. aga. et que no. Bar. in d. §. uul. z spe. in ti. de pumo z scdo decreto. §. nunc dicamus. ver. illud autem. z Jo. an. et alios plene z ibi Imol. in l. c. consultationibus. de offic. deleg. z Imo. in l. contra. de re iud. z vide An ge. in d. l. cum proponas.

Est ver. hac opi. q. hic firmatur tenet et sequitur Jaco. but. post gloss in l. heres absens. s. fi. de in. et fin. in. c. j. de mu. pe. l. 2. ling. per illu. ter. in. d. s. fi. te. near. trui sequedo. gl. in. l. eu. q. hic alle. sed cois opi. vt verior p. illu. ter. et ibi bal. l. h. s. abses. s. siqs tu tela. in. ver. proinde. s. tu. et vide Bar. et qd dixi in. l. q. ro. j. de so.

Si seruus. r. vide Joan. de ymo. in. l. si quis tra h. s. insti. tuat in die ff. de here. insti. And. Barba. Si mi. noz. ad in. tellectu hu. us. l. vide que no. ha. bent p. gl. et Bar. in. l. pen. C. si aduer. rez. in. z adde no. p. bar. l. si finita. s. si forte. s. de dam. in. fec. qua. liter aut co. tra. muno. rem. possit. r. pueniri ad p. mu. z fm. decretu. et qualis citatio requiraf et an. audiatur minor. aliquo remedio contra talem inter. positione. vide not. p. imo. post bar. l. l. si finita. s. no. at. z. s. si forte. s. da. ite. post Jo. an. i. tit. de prio. decr. s. restat. s. pone qd pupilli. z. qd si minor. z. ad d. q. bal. in. l. no. io. mu. C. de. p. cu. alle. gl. hic qd pupil. lus. citat. r. intelligit. citat. vt legitime copareat. z. ide. dicit ipsemet. Bal. in. l. si. in. p. uic. de. p. cu. z. ad id qd dixi. de. primo. z. scdo. decre. vide no. in. l. apud iul. in. p. un. s. ti. j. de. muno. re. z. de. eccl. fia. vide p. Bal. i. auf. et. q. in. antepe. col. C. eo. z. de. materia. per. ymo. in. c. dilecto. de. verb. sig. z. doc. in. d. c. c. o. s. u. l. t. a. t. i. o. n. i. b. u. s. z. Spe. in. tit. de. primo. z. scdo. decre. s. nu. dicam. ad. de. post. hanc. capo. Ab. c. o. s. i. p. l. i. i. j. lib. ij. Ro. c. o. s. i. c. c. c. l. i. i. j. vbi. dicit. qd. contra. maio. re. non. latitatem. pot. interponi. scdm. decretu. si. periculu. est. in. mora. all. Jo. an. in. c. c. o. n. s. u. l. t. a. t. i. o. n. i. b. u. s. de. offi. dele. in. nouel. et. Bal. in. c. j. de. mili. v. a. s. a. l. qui. con. tra. est.

Quis credi. toze. Quero an. esti. metur. totu. vel. dubius. euentus. glo. disputat. sed. dic. q. co. tra. dolosum. totu. estima. tur. non. dubius. euentus. vt. l. locu. s. cod. enatio. j. de. tab. ex. hb. et. ibi. dicit. ad. credito. no. mit. ta. i. possessione. i. re. l. i. ge. vt. dixi. s. eo. l. in. possessionem.

Quis rem. glo. querit. de. duab. q. b. prima. quid. facit. hec. l. ad. titulu. dic. vt. in. gl. Se. cundo. quero. an. ille. qui. recipit. litis. estimatio. ne. teneatur. de. euic. tione. et. videtur. tenere. glo. qd. no. cuius. con. tractum. no. s. pro. cmpr. l. i. i. j. dic. vt. ibi. dixi. et. per. ymo. in. c. p. io. possessore. in. ij. q. de. reg. iur. lib. vj.

De bo. auto. iudi. possi. Rubri. Quero in. quo. differt. hic. titulus. a. superiori. dic. vt. in. glo. que. respondet. not. et. bene. Petitio. et. pronu. tiatio. de. ved. e. pueniri. ad. p. mu. z. fm. decretu. et. qualis. citatio. requiraf. et. an. audiatur. minor. aliquo. remedio. contra. talem. inter. positione. vide. not. p. imo. post. bar. l. l. si. finita. s. no. at. z. s. si. forte. s. da. ite. post. Jo. an. i. tit. de. prio. decr. s. restat. s. pone. qd. pupilli. z. qd. si. minor. z. ad. d. q. bal. in. l. no. io. mu. C. de. p. cu. alle. gl. hic. qd. pupil. lus. citat. r. intelligit. citat. vt. legitime. copareat. z. ide. dicit. ipsemet. Bal. in. l. si. in. p. uic. de. p. cu. z. ad. id. qd. dixi. de. primo. z. scdo. decre. vide. no. in. l. apud. iul. in. p. un. s. ti. j. de. muno. re. z. de. eccl. fia. vide. p. Bal. i. auf. et. q. in. antepe. col. C. eo. z. de. materia. per. ymo. in. c. dilecto. de. verb. sig. z. doc. in. d. c. c. o. s. u. l. t. a. t. i. o. n. i. b. u. s. z. Spe. in. tit. de. primo. z. scdo. decre. s. nu. dicam. ad. de. post. hanc. capo. Ab. c. o. s. i. p. l. i. i. j. lib. ij. Ro. c. o. s. i. c. c. c. l. i. i. j. vbi. dicit. qd. contra. maio. re. non. latitatem. pot. interponi. scdm. decretu. si. periculu. est. in. mora. all. Jo. an. in. c. c. o. n. s. u. l. t. a. t. i. o. n. i. b. u. s. de. offi. dele. in. nouel. et. Bal. in. c. j. de. mili. v. a. s. a. l. qui. con. tra. est.

Itē z. fm. formam. Et. vide. casum. sing. fm. lectu. pia. z. fm. lec. Jo. de. imo. in. l. j. pupilli. s. de. re. iu. sed. pot. fieri. vt. ipse. ibi. refert. fm. glo. fm. in. d. l. cum. qui. de. p. uic. credi. Andre. Barba.

do. fit. a. iudice. in. cui. territorio. quis. dz. defendi. ve. ditio. a. iudice. in. cuius. territorio. bona. sunt. Conueniri. quis. no. pot. in. loco. celebrati. cotract. quando. solutio. alibi. fieri. debet.

Enire. Ho. ter. ibi. cotracti. zc. oppo. s. hic. qd. bona. de. bet. vdi. per. iudice. loci. vbi. quis. dz. de. fendi. Sed. cotra. imo. per. iudice. in. cui. us. territorio. bona. sunt. vt. l. cu. vn. s. pe. j. eo. dicit. glo. t. venire. id. est. peti. vt. fiat. veditio. na. pn. u. tiatio. z. petitio. de. ve. dēdo. dz. fieri. a. iudice. qui. est. in. territorio. in. quo. qs. dz. defendi. sed. vendi. tio. dz. fieri. a. iudice. in. cuius. territorio. bona. sunt. vt. ibi. Et. itē. dicit. hic. cotracti. zc. qro. vtrū. rōne. con. tractus. qs. possit. cōueniri. ibi. vbi. celebratus. est. con. tract. s. solutio. debeat. alibi. fieri. z. hic. sunt. opi. qui. dā. dicūt. q. sic. aliq. qd. no. tñ. gl. z. qd. ibi. no. pot. cōue. niri. itē. opi. ponunt. hic. z. in. l. eu. q. s. j. s. de. cōst. pe. et. ibi. glo. no. dēterminat. z. C. vbi. cōue. q. cer. lo. l. j. et. qd. hic. dicitur. est. verum. z. pe. tenet. per. illam. l. que. ro. j. de. sol. vbi. videtur. ter. recte. intelligendo.

Lum. venduntur. bona. defuncti. debet. fieri. cita. tio. nominatim.

Heruus. In.stituto. sub. cōdi. tione. potest. statua. po. rest. statui. tps. intra. qd. conditione. im. pleat. z. adeat. als. hereditate. p. u. u. ab. it. sed. libertati. p. iudicium. no. fiet. h. d. Al. duerte. s. hic. q. no. pot. esse. heres. vel. bo. poss. tñ. erit. liber. Cotra. ex. testō. ex. quo. non. adit. here. ditatē. no. pot. cōpetere. libertas. vt. l. ea. quā. C. de. fi. de. i. c. d. z. l. testō. s. de. ma. test. Sol. qd. dicit. q. no. est. heres. vel. bonoz. pos. intellige. s. in. effectu. tñ. heres. est. ideo. p. dest. ad. libertatē. Itē. op. s. hic. q. elas. p. so. tpe. no. erit. heres. cotra. imo. elapso. tpe. dz. decer. ni. q. habeatur. pro. herede. vt. l. si. s. sed. q. quidā. C. de. iure. delib. dicit. quidam. vt. Ray. q. hec. l. hodie. corrigi. vt. elapso. tpe. sit. heres. si. nihil. dicit. S. ad. uerte. si. aliq. est. heres. institutus. pure. z. statuit. sibi. certū. tps. ad. ad. eundū. hereditatē. tūc. post. tps. erit. heres. si. tacer. z. tps. sit. statutu. ad. petitionē. credito. ris. vt. l. si. s. sed. quia. quidā. s. alle. vel. etiam. ad. peti. tionē. ipsius. heredis. z. hic. est. pp. ue. casus. dicti. s. s. quia. quidā. sed. si. statuit. ad. petitionē. substituit. sic. post. tēpus. no. erit. heres. sed. habeatur. p. repudian. te. ita. no. s. de. acq. here. l. q. diu. sed. hic. est. sub. cōdi. tione. institutus. vñ. hereditatē. no. potest. adire. vt. l. is. qui. heres. s. de. acqui. her. z. ideo. post. tps. no. erit. heres. cū. nō. dum. extiterit. et. conditio. Al. timo. no. qd. qñ. venduntur. bona. defuncti. dz. fieri. citatio. z. preconu. no. iatim. vt. dixi. s. ti. l. si. diu. z. dz. fieri. p. i. con. iū. quicūq. vult. esse. heres. z. quicūq. vult. defende. re. quod. tene. menti.

Minor. in. quo. scdm. vnā. opm. minor. est. deterioris. pditionis. quā. ma. ior. q. fit. ve. ditio. s. eū. etiā. si. no. latitet. Ad. hoc. op. s. ti. j. l. fulcini. s. j. et. n. Sol. qdā. dicit. fallit. i. minore. rō. q. esset. nimis. lōgū. expectare. Alij. dicit. q. hic. fit. ve. ditio. no. ex. edicto. s. fm. formā. positā. s. ti. j. l. fulcini. s. adeo. z. hec. opi. pl. s. Itē. z. fm. formā. s. adeo. fit. ve. ditio. qñ. cotra.

absentem. causa. reipublice. vt. no. j. de. p. uic. credi. a. l. cum. qui. in. possessione. in. fi. z. pro. hoc. vide. qd. not. j. l. p. i. o. r. i.

Non expedierit. Pro. de. claratio. b. S. ne. quero. quo. iure. restituitur. residuū. pu. p. illo. rñ. due. sunt. opi. prima. qd. restitua. f. pupillo. iterum. petenti. restitutionem. vt. a. adeat. Alia. opi. a. est. qd. hic. fuit. facta. venditio. con. tra. pupillū. heredem. quia. sibi. expediebat. tenet. et. go. ista. glo. q. etiam. qñ. expedit. pupillo. fit. venditio. cotra. pupillū. Simile. habuistis. s. ti. j. l. fulcimus. s. adeo. z. ibi. allego. hāc. gl. qd. tene. mēti. sed. quātū. est. in. l. nostra. non. est. mirum. q. fiat. venditio. cotra. pu. pillum. cum. ex. contractu. defuncti. perueniat. ad. ven. ditio. nem. tamen. glo. tene. menti.

Qua. actione. cogatur. communicare. creditor. q. totum. recepit. altero. negligente.

Si pupillus. Seta. per. pupillum. obser. neat. Itē. solutio. facta. vni. creditori. altero. negligē. te. no. reuocatur. sed. vtroq. instante. in. subsidium. cō. municatur. qd. solutu. est. vel. pupillo. restituitur. si. de. suo. soluit. h. d. Opp. dicitur. hic. qd. cogitur. ad. cō. municandū. Cotra. s. p. i. o. s. o. c. i. o. l. v. e. r. i. s. s. i. cū. tres. Sol. ibi. inter. socios. qñ. societas. ius. fraternitatis. obtinet. Et. Quero. qua. actione. cogitur. ad. cō. mu. nicandū. rñ. id. quod. per. cō. dictionem. in. debiti. ar. l. tuto. res. in. fi. s. de. cō. di. in. de. quā. do. q. coguntur. per. cō. dictionem. ex. lege. vt. l. si. s. si. vero. C. de. iur. deli. materia. huius. l. videbitis. in. l. pupillus. j. q. in. frau. cred. Quero. q. est. practica. huius. l. tam. in. primo. casu. huius. l. qñ. agitur. ad. cō. municandū. q. in. vlti. mo. rñ. id. iuris. cō. sultus. hic. q. prius. dz. fieri. discussio. qd. non. fit. tantū. in. bonis. q. sufficiat. alijs. vñ. de. agi. tur. ad. cō. municandū. per. conditionem. in. debiti. 6. vel. per. conditionem. ex. lege.

Malum. consilium. Dy. per. quod. filij. possunt. a. patribus. fraudari. legitima.

Venditio. bonorum. latitantis. vt. fiat. debet. de. debi. to. consistere.

Creditarium. Eodē. modo. sum. debitū. ab. aliquo. post. mortē. suaz. est. es. alienum. hereditariū. vt. l. irritū. et. l. in. imponēda. C. ad. l. falci. z. l. cum. pater. s. arto. s. de. leg. ij. z. per. hāc. l. docet. Dy. frau. dare. filios. legitima. qd. aliquis. p. mittat. alteri. bo. na. sua. post. mortē. suā. vñ. quia. legitima. debet. post. es. alienū. vt. l. papinianus. s. quarta. s. de. inoff. test. sed. istud. est. es. alienum. ergo. zc. Istud. dictum. Dy. esset. verū. nisi. fieret. promissio. ex. causa. donationis. quia. tūc. reuocaretur. donatio. per. tit. de. inoff. dona. vñ. de. oportet. qd. fiat. ex. cā. non. lucratiua. z. sic. oportet. qd. fiat. quedam. fraus. vñ. de. cō. sulo. qd. no. facias. hoc. fieri. quia. per. hoc. aufers. es. alienum. scilz. debi. tum. filio. qd. esset. per. catum. mortale. Et. vide. glo. q. incipit. cuius. nomine. ibi. cū. vere. constet. ex. hac. glo. no. qd. ad. hoc. vt. fiat. venditio. debet. vere. de. debi. to. consistere. z. ita. dixi. in. l. fulcimus. s. cū. hoc. s. gl. ibi. z. l. cū. p. p. o. n. a. s. dicit. q. sufficit. qd. esset. summatis. s. An. appellatio. domum. comp. hē. datur. vsu.

Alia. opi. z. idem. dicas. si. est. res. tempore. petiti. ra. facit. ter. valde. no. fm. Ang. in. l. diuus. s. de. peti. here. z. ter. in. l. pro. herede. s. ij. de. acqui. here. ibi. te. pore. periture. Andre. barb.

Promittat. alteri. Sed. an. talis. promissio. valeat. vide. gl. et. Bal. in. l. fi. C. s. pac. Legiti. ma. debet. Adde. qd. no. Bar. z. Dy. i. l. c. u. z. emacipati. s. illud. in. similit. de. colla. bo. z. Bar. in. l. no. vsq. s. si. qd. a. pa. re. sue. ma. Bal. in. l. j. C. s. inoff. fi. do. Bal. in. l. j. C. q. i. frau. cre. i. fin. et. ibi. Bar. post. host. in. c. raynuti. de. testam. et. Bal. i. l. papi. s. iij. s. de. inoff. testa. vide. qd. habet. in. c. d. his. q. s. sepul. et. qd. not. doct. in. c. dudum. s. verus. sup. ver. deces. sent. de. fe. pult. et. qd. no. i. l. j. C. de. iof. test.

Appellatio. dñi. p. tme. fructua. rus. quoad. hūc. casum. s. i. alijs. sec. vt. isti. de. h. i. s. t. i. s. alien. z. s. fur. l. fal. sus. in. fi. de. h. s. i. lege. recte. vel. magis. pp. ue. loque. do. appellatio. dñi. cotri. net. vsu. fructuari. qd. est. verū. q. vsu. fructuari. tēst. dñs. vsu. fruct. sed. no. est. dñs. rei. vñ. appellatio. dñi. rei. non. p. tme. vsu. fructuari. s. appellatio. dñi. largo. mō. sūpti. bñ. p. tme. cū. vsu. fructuari. sit. dñs. vsu. fruct. vt. no. i. l. naturalr. de. acq. pos. z. h. sentit. gl. q. i. ci. pit. q. tū. ad. ius. possessionis. Item. op. qd. vsu. fruct. no. possit. vdi. vt. l. si. vsu. fru. s. de. iu. do. z. insti. de. vsu. fru. s. fi. n. tur. Sol. intellige. qd. vendatur. cō. moditas. non. ius. vsu. fructus.

Creditor. missus. in. possessionem. ex. primo. decreto. qd. locat. z. vedit. fru. ctus. percipiendi. ex. re. z. vide. nu. s. Creditor. missus. in. possessionem. ex. scdo. decreto. qd. teneat. stare. colono. Tēpus. semper. intelligit. arbitrio. ius. dicis. qñ. lex. de. ipso. nihil. statuit. Creditor. immisus. no. tenetur. de. les. ui. culpa. sed. de. lata. sic. Culpe. appellatio. refert. ad. leuē.

Si. qs. fruct. Ho. bonū. ca. sus. i. s. s. tpe. locatio. s. Ho. ex. nro. s. qd. locatio. z. veditio. fructuū. p. tme. ad. credito. z. imissum. ex. primo. decreto. qd. no. Itē. no. qd. creditor. imissus. p. iudice. ex. scdo. decreto. teneat. stare. colono. Et. Ter. tio. no. qd. vbi. lex. de. tpe. nihil. statuit. tūc. intelligit. arbitrio. iudicis. vt. hic. z. l. j. in. fi. de. iure. delib. Et. Itē. not. qd. creditores. immissi. tenentur. de.

In. vendi. tione. vide. etiā. Bar. in. rubri. C. de. vsu. fru. in. prin. Si. qs. fructus. Cotrarium. t. z. gl. in. c. cōtingit. de. do. z. cotraria. z. vide. ibi. Bal. Andre. barba. Si. qs. fruct. vide. no. p. bar. i. auf. et. q. s. bo. auf. tu. pos. z. p. bar. h. in. ij. col. z. in. l. p. i. o. r. in. prin. j. eo. And. po. Ho. q. creditor. de. isto. dicto. bar. l. j. dubitauerit. d. alex. i. l. si. filio. s. si. vir. i. qn. quē. nū. co. iij. s. fo. ma. Adde. tñ. q. ē. mera. vritas. q. ois. q. succe. dit. p. sniaz. iudicē. s. necessari. s. successor. vt. in. q. bal. j. c. qm. frequē. s. fi. i. fi. vt. l. n. pte. s. necessari. s. successor. teneat. stare. colono. vt. c. gl. i. l. diuortio. i. p. attēta. s. fo. ma. s. zc. ita. fuit. iudicatu. papie. i. p. rigētia. sc. i. i. ij. an. studij. mei. dñ. p. cep. me. alleg. p. dicti. dñi. bal. a. q. videt. z. l. d. l. diuortio. qd. no. vñ. are. p. d. co. vij.

a **Lata culpa.** de qua culpa teneat creditor in possessionem missus. ad de etiam Bar. in l. si cui. §. que-ri potest. §. vt in pos. le.

b **Aliquod tempus.** vide Bal. in aut. et qui. de bo. auto. iudi. pos.

c **Aliud i** creditore. **a** lata culpa^a nō de leui vt hic z videbi-
tis. j. l. pri. quasi per totū. **¶** **Op. d.** hic qd est in potestate creditoris loca-
re vel videri. quero quid est qd ven-
dit dicit glo. qd pcedium ex quo per-
cipitur fructus. vide glo. q̄ incipit scz
fructum p̄out ista glossa refert ad lo-
cationē ista gl. dicit optime: quia p̄e-
dium est id qd locatur. sed p̄out re-
fertur ad v̄ditionem non dicit bene
quia venditio non d̄z fieri a creditore
sed a iudice. ita habuistis in l. miles.
§. pe. s. de re iudi. z. l. a diuo. §. sed z si
emptor. de re iudi. vbi creditor nullā
habet actionē contra emptorem. sed
ter. hic dicit creditorem p̄o. v̄dere
re. et sic nō loquitur de p̄edio. sed de
fructibz. z sic potest vel locare p̄dium
vel v̄dere fructus. z intelligo locare
p̄dium pro annua pensione certa sibi
p̄estando. Item intelligo v̄dere fru-
ctus. scz vsqz ad aliquod tempus^b p̄
successor
nimiruz si
compellitur stare colono. d. l. si filio. §. si. z ibi Bar. z
vide per Pau. de cast. in l. si filius. de do. vide Bal.
in rubi. C. de pe. iud. fact. l. prima. et ibi Bartol. in-
fra de solu.

d **Ultimo.** ad de Bar. in l. pignus. in. ix. col. ver. sed
dubatur. C. de pig. act. z in l. acceptam. in. vi. col. C.
de vsur. z in aut. qd locum. in. ij. q. C. de col.

e **Esset recurrēdum.** Si sunt plures executores an
possit vni committi per Bal. in l. cū magistratus. C.
quando prouo. z in l. nulli. in. ij. col. de episcop. z cle-
ri. l. y. in. l. id quod pauperibus in. ij. questio. de epi-
sco. et deri.

f **Electio deuoluatur.** vide Bald. no. in l. vidue. C. f
de nup.

g **Qd iudex.** vide Jo. an. in addi. spe. in titu. de ho-
mi. §. j. pone. vbi idē tenet qd habet. in fi. de satis-
f. §. sin autem. z in l. hmōi. §. si. s. de leg. j. z tex. in l.
hac edictali. §. his illud. C. de secū. nup. z an cōtradi-
ctio partis impediāt hāc immiſsionē si iudex vult vi-
de in. c. statutu. §. assessorē. de rescri. in. vj. z vide no.
spe. in ti. de requi. cōsili. z in ti. de rela. Bal. in hac l.
C. de sen. ex peri. recitā. z ad de Bart. in. d. l. j. §. pe. s.
de ven. inspi. z in l. si. C. de rela. z in l. ius iuran. §. si de
qualitate. j. alle. z. z ad de q̄ iudex etiam nō tenetur
sequi partes in eligendo cōsultozem sed ipse suo cō-
sensu eligere p̄t fm Jmo. in. c. super questionibz. de
offi. dele. z vide tex. in l. si. C. de iudi. per istū tex. z si
cōsulares discordant iudex eligit fm Bar. no. in l. si
duo. in fi. s. de re iud. p̄ istū tex. z ad hoc ad de Bal.
in l. de die. in fi. prin. s. qui satis. cog.

b **Dicit glof.** vide Bald. in aut. et qui. in. xvj. col. de
bo. auto. iudi. pos.

de. de hoc tangit gl. in l. j. C. de iur. emphy. z de hoc
disputauit vnam. q. vel dic nō venditur p̄dium vel
fructus sed fructuū perceptio. vt. l. in edibus. de dot.
na. **¶** **Itē dicitur** hic qd cogitur creditor stare co-
lono. **¶** **Lōtra.** C. de loc. l. emptorem. Sol. aliud in em-
ptore qui in pleni ius succedit. aliud in creditore q̄
nudam detentionē hz. **¶** **In fi.** ibi ex culpa autē zc.
per hūc. §. r̄idit do. **¶** **Sui.** de susa. cū questū esset ab
eo quid operatur si datum est arbitriuz potestati: z
ipse dicit ex culpa autem reus nō fit. **¶** **Idr.** **¶** **Alti-**
mo hīc vide glo. que incipit. l. leui. ibi. l. si seruus. §.
cū quid. Sol. culpe appellatio fm naturā rei et con-
tractus aliter z aliter accipit. z sic habes qd appel-
latio culpe refertur ad leuē.

¶ **Plures executores vltimarum voluntatum** qui
debent aliquid facere et volunt cōmittere vni ex eis
qd ipsi facere tenentur an possunt remissive.
Procurator qui nō habet mandatum ad substituē-
dum quando possit alium substituere. remissive.
Canonici si discordant in eligendo: electio deuolui-
tur ad superiorem.
Iudex eligit superiorem quādo partes in eligendo
discordant.
Iudex format punctum si partes discordant in for-
mando.

Si vnus. **¶** **Iste.** §. inducit p̄ Dy. ad aliquas
qd. prima plures sunt executores
vltimarū voluntatū qui debent aliquid facere. z vo-
lūt cōmittere vni ex eis. vt torū facere possit an pos-
sunt. hic videtur tex. q̄ sic: sed istud est verū in credi-
toribz qui habēt potestātē a lege. sicut videm⁹ in tu-
toribus quoz quilibet p̄t autorari: z alij contutor
cōmittere. vt. l. ij. §. de admi. tu. sed in his qui ab ho-
mine habēt administrationē vt in pluribz p̄curato-
ribz. z tūc esset recurrēdū ad illam distinctionē
vtrū p̄curator possit alium substituere qn̄ nō hz mā-
datū ad substituēdū: quia si p̄t substituere potest
alij cōmittere vices suas. alias nō. z hoc qn̄ sit dicaz
j. de iur. z tēpo. p̄scrip. l. de accessionibus. Sed in
istis executoribz vltimarū voluntatum. dicit vt in. c. vl-
ti. de testam. lib. vj. **¶** **Scdo** facit iste §. si canonici
discordant in eligēdo. tunc videtur q̄ electio deu-
oluatur ad superiorem: vt hic z ar. l. ij. §. si. s. de ad-
mi. tu. itē facit q̄ si partes in eligēdo superiorem dis-
cordant q̄ iudex eligit: vt hic. z ar. l. j. §. z notandū.
§. de ven. inspi. z no. in spe. de requi. cōs. §. j. §. scias
igitur. Item facit q̄ si partes nō cōcordant in for-
mando punctū questionis. q̄ iudex d̄z formare. p̄
quo videtur tex. in l. ius iurādum z ad pecunias. §. si
de qualitate. §. de iure iur.

¶ **Quis** debeat colere fundum in quem creditor
est missus.

Retor ait. **¶** **Ho.** q̄ creditor frus-
tratus p̄cipit et resti-
tuit. **¶** **Lōtra.** s. ti. j. l. fulcinius. in fi. **¶** **Dic-**
it gl. q̄ ibi p̄pter numā cōsumaciā
rei. **¶** **Quero** q̄ s̄ dz colere fundū in
quē creditor est missus dicit gl. q̄ debitor. z si des-
bitor nō vult colere tūc creditor. ita dicit gl. Jac. de
are. distinguit aliter: et bene. et sic in legato aut sit
missio ex cōstitutione: quia legatū non soluit: z tunc
legatarius percipit: vt. l. is cui. §. qui legatorū. in fi.

aut sit missio ex edicto z obtinet. §. qui legator. qui a
hic alleg. in glo. Si vero loquimur in creditore tunc
ipse locat z colit: vt. s. l. pri. §. j. **¶** **Rec ob.** de dā. infec.
l. si finita. §. si quis autē: quia ibi dicit de possessione
quam nō perdit debitor per missionē creditoris vel
legatarij. sed in iure colendū fructus percipiēdi dic-
vt dicit. s. ita dicit Jaco. de are.

¶ **Pena** que peruenit ad te occasiōe rei mee vna
cum re mihi restitues: qualiter hoc intelligatur.
nume. z.

¶ **Dictio** ex: non semper denotat causam proximam.
Dictio de: valet tantum quantum dictio ex.

Quod de fructibus. **¶** **Ibi** ex compo-
sitione: secus si a se. ar. s. de peti. here. l. vtrū. §. si. cuj
l. seq. Jac. de are. **¶** **Itē** arg. ibi vel alio casu. vt penam
occasione serui: vt. s. de peti. here. l. euicta. fm Jac.
de are. z est iste no. §. Si peruenit ad te pena occa-
sione rei mee restitues rem z penā. h. d. concordat. l.
quoties. §. de iure doti. simile in l. vtrum. §. si. z. l. sed
et si lege. in prin. s. de peti. here. **¶** **Op.** de. l. at vbi.
s. de peti. here. **¶** **Huius** contrarij timore inclinā Jaco.
de are. q̄ hic intelligatur in pena cōmissa ex pro-
missione facta a debitore: z potest esse q̄ fuisset mis-
sus in possessionem creditor. **¶** **Op.** de. l. si pigno-
re. scdo respōso. §. de pig. actio. **¶** **An.** hic in pena quā
ab alio cōsequitur: ibi in pena quam cōsequitur a
debitore. **¶** **Sed** opp. de. d. l. quoties. §. de iure do.
Timore huius contrarij z aliorum contrariorū bre-
uiter distingue⁹ vtrum pena quam quis cōsequitur
ratione rei mee quam debet mihi restituere veniat
restituenda cum ipsa re. sic distingue. **¶** **Aut** ipse con-
sequitur penam a me aut ab alio. si a me: tūc aut il-
la pena succedit loco rei amisse z debet restituere: vt
l. quoties. §. de iure dot. aut nō succedit loco rei mee
z in furto: z tunc nō debet restituere: vt. l. si pignore
ij. r̄i. §. de pig. actio. idem in pena conuentionali si
est dictū rato manente pacto: vt. l. id qd pene nomi-
ne. cū sua gl. j. de so. aut istam penam cōsequitur ab
alio. z tunc aut ex prouisione mea z dz mihi restitui:
vt casus est hic fm Jaco. de are. aut eam cōsequitur
ex prouisione sua. z tunc aut ista pena succedit loco
amisse rei. z dz mihi restitui: vt. l. vtrum. in fi. z. l. sed
et si. in prin. s. de peti. here. aut nō succedit loco rei. z
tunc nō debet restituere: vt. l. at vbi. s. de peti. here. aut
illam penam cōsequitur ex dispositione legis: z tūc
aut cōsequitur istam penam propter delictum com-
missum in ipsam rem vt in damno dato. z tūc debet
mihi illa pena restituere: vt. l. euicta. s. de peti. heredi.
aut propter delictum cōmissum in personam suā oc-
casione rei: vt si iniuriatus p̄pter rem: z tūc illa nō
debet mihi restituere: vt. l. bouem. §. sed si per eum ser-
uum. §. de edi. edic. z. l. at vbi. de peti. here. aut pro-
pter delictum qd respicit vsum rei. vt in furto in quo
solo vfu delinquitur: z tūc tenetur restituere rem: nō
autem penam cōsequitam. vt. l. is qui rem. loca. z. l.
manifestissimi. §. sed cum in fecudam. C. de fur. aut
ad eum nō pertinebat vsum illius rei: z debet totum
mihi restituere vt. l. si pignore. in prin. s. de pig. acti.
et ibi no. **¶** **Item** no. q̄ dictio ex: non denotat sem-
per causam proximam: vt ibi. ex re. et occasiōe rei.
Simile habuistis in l. si finita. circa prin. s. de dam.

Breuiter distingue. ad de Bal. no. in l. j. in versio.
quero. C. de peri. z cōmo. rei vendi. ad de tex. in l. v̄
ditor ex hereditate z ibi Bar. de here. ven. et vide
tex. in l. bouem. §. si quis seruum. ff. de edi. edic. z qd
no. Bal. in l. p̄dium. in. iij. col. C. de edil. actio.

¶ **Qd ait** p̄tor. **¶** **Istū**
§. ait p̄tor. limita non p̄cedere s̄
eqtate cas
nonica: q̄
fm eā nū
expensas
vilesz rei
expedien-
tes fecerit
creditor si
recuperat
eas h̄z ho-
stie. z Jo.
an. in vlti.
no. in. c. cū
venissent.
de eo qui
mit. in pos.
cā rei ser-
uande.

¶ **Quero**
creditor
an effect⁹
p̄mi de-
creti p̄p̄
negligen-
tiā in app̄
hendendo
p̄dat: ad-
de Bal. et
Ang. in l.
si finita. §.
si qd me-
tu. de dā.
infec. z ibi
hmo. q̄ dis-
crepare co-
nat a com-
muni opi-
nionē al-
legat. l. si.
C. de boi.
auto. iudi.
possi. vide
etiā qd di-
xi in. d. §. si
qd metu. z

¶ **Quero** qn̄
quem defendere nō expediebat: vtrū
saltem repetat vsqz ad estimationem
serui. **¶** **Ho.** responderz non bene. vide
gl. que incipit: hoc ita. ibi vnde donas
re videtur. tu dic fm Jaco. de are. qd
debitor vel serui dabit vel prestabit
quod soluit. argu. s. de dam. infec. l. si
p̄p̄tarius: sed si seruus decessit ad
p̄terium serui cōpetit. ar. s. cō. diu. l. z
si omnes. §. si. fm Jaco. de are.

Generaliter. **¶** **Not.** text. in fi.
ibi cōmune nō
alienum negotiū z feci te notare hūc
tex. §. de damno infect. l. si finita. §. si
iam ruerint.
¶ **Curator** bonoz tenetur tantū
de dolo z lata culpa.

Est preterea. **¶** **Nota** text.
ibi eritqz me-
lior zc. **¶** **Et** no. tex. optimum ibi. eadez
causa est cum tutore zc. ex quo habet
q̄ curator bonoz tenetur tantum
de dolo z lata culpa.
¶ **An** creditor iussus ire i possessio-
nem si non intret perdat ius p̄mi
decreti.

In eum. **¶** **Habeo** hunc p̄ no-
tabili. §. **¶** **Nota** tei
xtus ibi. neqz imputatur zc. z ibi. neqz
illud zc. **¶** **Quero** q̄ creditor iussus
ire in possessionē non intravit. an per-
dit ius p̄mi decreti. hic videt tex. q̄
non: in contrarium videtur textus. §.
de damno infecto. l. si finita. §. penul.
videte in damno infecto non perdit

ibi latius per doc. et ibi per Bart. in fi. sed quantum
tempus habeat quis ad missionē ex secundo decre-
to post interpositionem p̄mi decreti vide que dixi
post Bar. in. d. l. si finita. §. iuli. in. vij. z. x. col. z vide
imo. in. d. l. si finita. §. si quis metu. z facit dubiū qd
no. glof. in l. j. de seru. fugi. z in l. cum querebatur
in glof. C. vnde vt. z qd no. Bar. in l. si duo. §. p̄mō

de acqui. posses. z hic adde qd no. Bar. in. l. do. in ver. quero nunquid. de execu. rei iud. aliquid per ro. i. n. l. si finita. §. iulianus. in pe. char. §. de dam. infe. §. Andreas Pomate.

¶ Cum ergo. z no. Bar. velle qd potestas intrandi tenetur du rat biennio vidi sepe de hoc du bitari et istud. vo luit idem a Bart. in. l. si finita. §. si qd iusta ff. de dam. infec. z voluit ibi bal dus in ad di. idē vo luit domi. Per. de an cha. in ca. ptingit. de 1 do. z cotu. §. do. Jo. de imo. tey 2 net 3 per istum tex. Et ad. l. fi. 3 rnder vide ibi. d. Ab. in. c. cū ali quibus. de re iudi. transit cum dicto Bar. hic.

¶ Pro concordia. aduerse qz in carcerat? indebite non potest in carceribus recommendari pro alio debito. ita Bar. in. l. ij. §. si. de custo. z exhi. reo. et in. l. si. ff. ad. l. iuli. repeti. z in. l. ij. §. si. ff. de contrarab. et in hac. l. cum vnus in punc. contrarium allegatur tene re in. l. fi. §. fina. ff. qd met. causa tu dic Bart. non fir mat pedem in. d. §. si. quia dicit videtur. Imo. aperi te se remittit ad. q. per eum disputatam inci. lapus. ergo non videtur refidere in illa opi. ad quam que sionem similiter se refert Barto. in alle. que incipit an positus. nu. ccc. xj. quia ibi loquitur alio casu quā do captio fuit iusta. Adde ad dicta per do. Alexan. in. l. j. C. de carb. edi. in. l. creditores. in quinta questi. C. de pign.

¶ Hunc ver. facit etiam. l. legata inutiliter. secun do responso. supra de legatis primo. vide que ibi dixi. et not. etiam Bald. in auten. et qui in. iij. colu. C. eodem titu. ¶ Opp. dicitur. per Bal. plene in autē. et qui. in. iij. colum. C. eodem. z ibi etiam no. querit in carceratio facta per vnum alijs pro fit creditoribus et per eum dem in lege finali. eodem titulo. et ista lex non ha bet locum in misso pro execu. sententie secundum Angelum in dicta. l. a diuo. §. pignora. vbi vide de re iudica.

¶ Non est bona. Adde Bald. in. l. fina. in. iij. colum. 3 C. eodem titu.

processus facti a notario ad petitionem vnus cre ditoris. Ista lex hodie non est mutata: per autem. ei qui. C. eodem.

¶ Quando sunt alia bona sufficientia: an alij credito res concurrant cum primo misso: non decedit. Misso in possessionē facta pro vno ex pluribus cre ditoribus quando alijs pro fit. z nu. 9.

¶ Misso facta nomine vnus ex legatarijs qd pro fit omnibus. Regula qui prior est tempore potior sit in iure fallit quando plures pretendunt officiu iudicis in pigno re pretorio. secus quando ius obligationis.

¶ Regula qui prior est tempore qz habeat locum in pi gnore iudiciali. Dicta regula qd etiam habeat locū in pignorbuz captis vigore instrumenti guarentigati. Instrumentum guarentigie quod habeat vim sen tentie.

¶ In vnus. Ista. l. est multum solennis. Et no. in hac. l. habeo quandam opi. separatam ab opi. antiquorum doc. et modernorum z breuiter. hoc dicit. Pimum de cretum interpositum ad petitionem veri creditoris prodest omnibus alijs creditoribus: secus si primus creditor fuerit putatiuus. Item primo dimisso ius ceterorum non leditur. h. d. Et diuiditur in tres par tes. primo ponit dictum. secundo respondet tacite obiectioni. tertio soluit duas. q. que possunt oiri cir ca predicta. secunda ibi: nec videbitur. tertia ibi: pla ne. ¶ Hunc v. ver. plane allego fortiter in. l. q. de la po qui fuit in carceribus missus indebite et iniuste: an possit per alium creditorem ibi recommendari: hic videtur tex. qz non. qd qualiter intelligat in dis putatione illius. q. dixi. ¶ Opp. dicitur: hic qz de cretum interpositum ad petitionem vnus prodest omnibus. Contra in. l. vlti. C. eo. So. ¶ Decretum in terpositum ad petitionem vnus prodest omnibus verum est si alij veniant infra biennium. z sic ista erit practica si decretum est interpositum ad petitionem primi: tunc potest venire alius creditor z facere fidē de debito suo: et debet citari debitor: vt veniat ad vi dendum fieri fidem de debito: et tunc statim potest ingredi in possessionem sicut primus. non autem est necesse qd de nouo fiat processus. z reus sit in noua contumacia: z hic est tex. in. l. vlti. C. eo. et. l. is cui. §. si plures. ij. responso. et qd ibi no. in glo. in primo res ponso. §. vt in pos. leg. z hec est practica quantū ad primum decretum. ¶ Alterius oppo. dicitur hic in fi. qz ex vir. ute primi decreti ad petitionem vnus in terpositi peruenitur ad venditionem etiam p alijs. ¶ Sed contra opp. §. tit. j. l. fulcinius. §. illud. in fi. vbi non potest fieri venditio nisi ad petitionē illius contra quem latitabat. Dicit glo. ibi in secundo de creto: hic in primo. h. ec col. no est bona: quia hic lo quitur in secundo diu. dicit peragere venditiones. Quare gl. dat aliam sol. ibi: cōtra latitantē: hic ptra nō latitantē. hoc nō est verum: qz si hic non esset lati tans nō pueniret ad venditionē vt hic dicitur. quare dicit qz latitabat hic aduersus oēs: ibi nō. v. aut latitabat aduersus oēs. et oēs poterunt impetrare

venditionē: vt hic in fin. Aut nō latitabat aduersus a oēs: et tunc siquidē vēditio iam est facta ad petiti oem illius aduersus quem latitabat. et ex prima ven ditio rem sit aliqua residua pecunia. tūc etiā z alij creditores aduersus quos nō latitabat pnt venire z c petere sibi satisfieri de illa residua pecunia: facta si de de debito etiā sine nouo pcessu: vt. l. vt. C. e. si ve ro nihil fuit residuū vēditioe facta tunc noui credi tores ita demū vēditioe poterūt ipetrare si aduer sus eos latitabat. vt. l. fulcinius. §. illud. in fi. §. titu. §. sed pignus ptonū bñ poterunt hēre: vt. l. dicit. et hoc tene mēt. Et ex hoc etiā habes notare qz etiā alij creditores poterūt petere copia. pcessus facti a no tario ad petitionē vnus creditoris: qz sua interest z sibi prodest: vt hic et. l. fi. C. eo. et. l. qui aut. §. sciendū

¶ qz in frau. cre. Contra hoc vt qz hec lex sit hodie correcta p aut. et qui. C. e. vbi sit misso p mētura de biti declarati ergo et soli d. pdesse qui est miss? nō alij. Dicit glo. hic no. qz nihil est immutatū qd est si nil aliud debitor habebat in bonis tūc misso vni? pderit alij. qd tene menti. et sic ista lex in nihilū est immutata. ¶ Sed pro declaratione glo. qz qro quid si sunt alia bona sufficientia: vtrū alij poterunt con currere cū primo misso. ter. facit qz nō. §. e. l. si nō ex pderit. §. j. dubito i hoc sed p nūc omitto. ¶ Hic expedit venio ad materiā legis tu habes hic duo. primo qz vno misso ceteri vident immitti. scdm qd nō pōr preuenire in tpe. vide glo. que colligit nota bilita que incipit scz oibus. ¶ Oppo. de. l. is cui. §. si plures primo misso. §. vt in pos. leg. vbi dē qz im misso vni? nō prodest alijs. Glo. dicit ibi erant plu res ex causa lucratua: qd onerosa. ¶ Istud dicitū t. Dy. in. c. qui prior. de reg. iur. l. v. et oēs doc. hoc v. cōtra tex. qui loquitur indistincte cum dicit vnus ex creditorib? nec distinguit ex causa lucratua vel nō.

¶ Preterea hoc pz ex. l. vlt. C. eo. vbi indistincte dicit: vnus ex creditoribus et neminem creditorem exci pit. Preterea legatarius respectu heredis habetur vt creditor: et sicut alij creditores: vocat cōtra here dem: vt. l. j. C. eod. quare dicit qz vno ex creditorib? misso in ius obligatiōis pte dēntib? oibus alijs: omnes alij immitti videntur zc. vt. C. e. l. vi. circa pn. ibi dū dicit qbus erat obnoxius? z sic eis iure obli gationis debebat. Nō ob. l. cōtraria: qz ibi legatarij nō pte dēnt ius obligatiōis. sed pte dēnt cau tionē p officiu iudicis: z qz eis nō cauebat: petebat se mitti in possessionē. z qz hoc sit verū pbabo. j. p. ri. cōtrario: z probat etiā p rationē huius legis. vt statim dicam: sed si vellemus examinare z sustinere Dy. habem? dicere speciale in legatarijs. ideo qz le gatarij veniunt post dimissos creditores: vt. j. de sey pa. l. creditoribus. z. l. quoties. sed tutius credo c? re nere pcedentē opinionē vt legatarij videant mis si in eo qd apparet eis debere: qd est id qd est resi duum ex bonis. vel hōdie pro toto legato inuenta rio nō cōfecto. vide puratē qz vbi legatarij agerēt actione ex testamēto petendo legato tūc immisso facta vnus de legatarijs prodest omnibus sicut in alijs creditoribus. ¶ Itē opp. qz vno misso illa immisio nō pōsit alijs imo sit opus nouo processu: vt. l. si finita. §. si plures. §. de dam. infec. Dicit glo. ibi est speciale. ¶ Dy. in. d. §. si plures. z. l. d. c. qz prior.

¶ Petere copiam. Adde Bald. in. l. fi. in ver. pone debitor. C. eo. titu. ¶ Quare dico. Contrarium tenet Bal. in. l. fina. in pe. col. C. eo.

¶ Tutius credo. quid in pluribus heredibus testa mentarijs vn? est im missus vidē Bald. in. l. fina. C. eo. titu. et ibi dicit qz ista materia nō habet lo cu in reali.

¶ Cetero ad secūdu notat illud brocarduz qui prior ē in tempore potior est in iure. et vide Bal. i. l. hac est ctali. §. h. it lud. C. de secū. nupt. vbi p illuz text. dixit sing. qz nes dū in acq/ sitis. §. et in acquirē dis vide oino. An dre. Bar. ¶ Scdm notabile. Adde tex. gl. Bar. et doc. in. l. si secreto. C. qui pot. in pign. ha. z Bal. in au ten. et qui. in. ij. col. C. de bo. aut. iudi. pos. z gl. z Bar. hic z qz ex creditoribus vnus fuit diligē tior: altero in exigē do z debi tor postea cedit foro

an primo erigēs. teneatur cōmunicare vide plene in l. pupillus. quem frau. credi.

Causa iudicati, vide *Imo. in l. si finita. §. si plures. de dam. infec. vbi conatur defendere opt. glo. et contra Bar. hic etiam videtur Bal. in l. si. in. §. co. C. e. sed si quida est missus in pignus pretorij quidam in causam iudicati, dic quod prior in tēpore est potior in iure*

L. si decreto. C. q. po. in pi. ha. §. bal. z ang. in. d. l. ij. q. incipit cū republi- cam. vide *10*

Tur tenere opi. *Bart. hic. et ad de Bar. in l. a diuo pio. §. si super reb. z Ange. in l. a diuo pio §. si super rebus. z. §. si pignora. §. de re iu. idem tenz Ang. in l. a. C. eo. et quid sūm?*

Habet pignus pretorij aliud iudiciale *Angel. et Pau. de castro. in dicta lege si plures.*

Instrumenta confessionata. *Bal. tamen in l. non solum. §. necessitatem. C. de bo. que lib. videtur tenere q. habeant vim interlocutorie cum Bart. videt transire Angel. in aut. de here. et fal. §. si quis. aut. als. §. illud quoq. dicens q. non poterit reuocari. l. 3. §. ite interlocutoria. l. qd. iussit. §. de re iudi. Item nor. q. hz vim precepti iudicis ordinarij fm Bar. in cō. si. incip. ziliolus zc. Adde q. Ro. consil. lxxvj. sequit dicta Barto.*

Et qd. capitur. adde q. capt? ex instrumēto guarantigie pot. carcerari fm *Imo. in. c. ex rescripto. de iureiu. de quo habetur p. Dy. z Bar. in l. titio cētuz. §. ij. de cōdi. z demon. z hic adde Bart. in d. l. si. z iure. qui po. in pig. ha. z cōtra bar. hic t3 bal. in l. fin. in l. col. C. eo. aliter tenet in l. iij. C. qui po. Adde etiā q. licet creditor fecerit statuere terminū ad soluendū nō per hoc si vult. pphibetur facere ipsum carcerare. vt consiluit Ro. consil. cxxiiij.*

Si ppter naturā. z istā. etiā pro singulari not. *Bal. in l. ob maritorū. C. ne vxor pro ma. z videt mibi q. concordat tex. in. c. cōtingit. de dolo z contu. de intellectu illius. c. z istus. §. vide etiam no. Ange. z Imo. in l. iij. §. si. §. de acq. pos. vbi eū pro singulari etiā alleg. Bald. in l. ij. C. vt in pos. leg. vbi ponit de materia huius legis.*

omnes dicunt contra casum leg. secunde qui potio. l. pig. ha. vbi habes q. i pignoz iudiciali est idē qd. in conuentionali: vt qui prior est tempore potior sit in iure. z hoc puto verū z hoc etiam dicit. l. 3. z iure. §. qui po. in pig. ha. nisi gl. illam legē destrueret, et sic aliud in pignoz iudiciali: aliud in pretorio. et ideo sunt facti diuersi tituli. vnus de pretorio pignoz re. alius si in causam iudicati. z ideo f cum hodie instrumenta confessionata seu guarantigie habeant vim sentētie diffinitive si pignora capiunt sicut causam iudicati. ideo putare salua melior deliberatione q. idē esset in illis pignozibus captis vigore illorum instrumentorū qd. esset in pignoz iudiciali. et quod capitur? in causam iudicati. quod tene menti.

Qualiter prouidetur actori si reus in territorio iudicis nihil possidet vbi quod iudex pronuntiat actorem mittendum in bona etiam que sunt in alterius territorio et iudex in cuius territorio sunt exequitur.

Statutū simpliciter disponens non hz locum in crimine commissio extra territorium.

Statutum potest disponere in persona ciuim pro delicto commissio extra territorium.

Is qui possidere. *Simplex iudicis pceptum vltra eius territorium nō extenditur. h. d. C. Ho. §. circa hāc leges.*

Queritur qualiter prouidetur actori: si reus in territorio iudicis nihil possidet: plures sunt opi. prima q. iudex pronuntiet expresse creditores mittendū in bona etiā que sunt in alteri? territorio: z ille iudex in cui? territorio res sunt exequatur. p hoc. §. de re iudi. l. a diuo pio. §. j. Alij dicūt ibi in diffinitua hic in interlocutoria: §. prima opi. est verior. de qua opi. habetis in l. heres absens. §. de iudi. z est casus de foro cōpe. c. j. §. cōtrahentes. lib. vi. Nec ob. §. de rebus eorū. l. magis puto. §. illud. vbi qd. potest interponere decretū de reb? que nō sunt in suo territorio: q. fateor: q. potest interponere decretū rōne psonē sibi subiecte: sed executionē facti facere non potest.

Per hāc. l. dicebā in l. cūctos populos. de sum. tri. q. statutū ciuitatis simplr loquēs non hz locū in crimine commissio extra territorij: sed si statutū vellet disponere de delicto extra commissio tūc potest in persona ciuim. sed in persona forensium nō potest. z ideo si statutū diceret q. si forēsis occideret perussimum puniat vbi cūq. occiderit nō valet: quia delicti istius cognitio nec rōne loci nec rōne psonē spectat ad iudicē perussinū. de hoc per Imo. in. c. postū. de foro cōpe. z pono plene in l. cunctos populos.

Bona non possessa ex primo decreto ad qd. habeantur pro possessa.

Custodia qn. queratur per solum aspectum.

Lex fingit circa acquisitionem possessionis que est meri facti.

Statutū pot. disponere qd. possessio sicut et dñijm videat cōtinuata in herede a die mortis testatoris.

Missio in possessionem ex primo decreto in vna re: an possit alia vendi ex secundo decreto.

Si propter naturam. *Paria sunt rem nō posse reperiri vel non posse possideri. Item ad secundū decretū potest perueniri: licet quis nō sit ingressus ex primo.*

ex primo. h. d. cū. l. seq. et. l. sequens est valde singularis et forte non habet concordantia. Pro declaratione glo. dicitur hic q. si bona nō sunt possessa ex primo decreto: perinde est ac si possessa sint. Querit gl. ad quid habentur pro possessa dicit glo. q. si aliqd. debitor obuenerit: potest possideri sine noua iudicis voluntate sicut poterat tunc. ita dicit gloss. sed hoc procedit olim scdm iura hec: scdm que in omnia bona fiebat missio. vt. s. t. i. l. j. et puto q. hodie pro cedat qn. est facta missio et non erant tot bona q. ad debitū sufficiebant. item dicit glo. q. habetur p. possessis. l. vt sit cōtractū pretorij pignus in his bonis que tūc possideri nō poterat ita dicit no. glo. Tet hoc dixi in l. j. §. de acquir. pos. videlicet vtrum custodia possit acquiri per aspectū: dic vt ibi dixi. Aut pot. q. ingredi: et tunc nō queritur per aspectū. vt. l. nō mirum. §. de pigno. actio. Aut nō potest ingredi. z tūc per solum aspectū qntur custodia et pretorij pign? vt hic pio. hoc. l. si finita. §. illud. et. §. pe. §. de dā. infec. Itē perinde habetur ac si bona essent possessa. dicit glo. quo ad hoc vt perinde extunc currat biēniū alijs creditoribus ac si bona essent possessa. de quo biēnio loquit. l. si. C. e. et sic habes tres not. lec. in gl.

Ex quo no. q. lex fingit circa acquisitionem possessionis: que est meri facti. et sic facit q. per statutū possit disponi q. possessio sicut et dominiū videatur cōtinuata in herede a die mortis testatoris. de qua per Imo. extra de cōsue. c. iij. Item perinde habet ac si bona fuissent possessa. dicit q. quo ad hoc vt extunc currat biēniū alijs creditoribus.

Modo querō aliquis est missus in possessionē ex primo decreto in vna re an possit ex scdo decreto vendi alia res. Ja. bu. disputauit hāc. q. et determinauit q. sic. per istam. l. nam decretū de mittendo est illud quod est de ordine vt perueniatur ad venditionē: nō ipse introitus: vt est casus hic. Domi. Ray. dicebat ego intelligo hoc quando non poterant bona possideri. als. missio facta in vna re prodest in alia re. Ego dicebam? quandoq. fit missio ex causa que tñi vna re respicit: vt in causa dāni infecti et noxali. et tunc debet procedere missio vt perueniatur ad secundū decretum. vel vt nō stet per eum quominus mittatur. pro hoc. l. pretor. §. eius. et. l. si finita. §. eleganter. et §. illud queritur. de dā. infec. Quandoq. fit missio ex causa que totū matrimonij respicit: vt est i omnib? actionibus personalibus. vt. l. si fideicō. §. tractatū. §. de iud. et. l. ex facto. de here. inst. et. l. j. §. si heres. §. ad trebel. tunc missio nō requiritur vt hic. Non ob. si dicis q. hic non poterant bona possideri: quia hic denotat facti accidentiam: quod patet ex eo qd. dicit forte. et sic nō ponitur limitatiue sed exemplificatiue. predicta vera nisi steterit per tantum tēpus quo non ingrediendo videatur renuntiasse beneficio pretoris. vt dixi supra eodem. l. pretor. §. in eum. non habetis hic alia.

An curator dat? bonis possit exercere actiōes.

Curatore? vtrū cura sit actionem exercere. hic in gl. est dubium. nam hoc videtur permittere in actionibus tēpore perituris. alij dicūt q. in omnibus possunt exercere. et hanc opi. videtur

Non potest. Adde que no. *Bar. in l. i. in prin. i. pe. col. de acqui. pos. et quod ibi dixi. zc.*

Ego dicebā. et vide do. *Abb. in. c. contingit. de dolo et contu. And. barba.*

Ego dicebam. *Sed imo. in d. l. si finita. §. iul. in. prin. col. C. d. dā. ifec. tenet ptra Barto. hic pter q. in duob? casibus de q. bus ibi p eum. ad de Bal. in l. si. i. pe. col. C. e. t. z qd. no. Bal. in l. odo. in ver. et nor. q. pignus de erecu. rei. iij. Sz an res pro re possit p iudicē dari insoluitū vide Bal. in l. j. C. de re. permu. d. ant. in. c. contingit. de po. z cōtu. z op. Barto.*

Creditoribus missis in possessionē. *vide ro. i. l. j. col. C. de car. edic. dic vt ibi add. p do. alex. in. c. iij. colū. in. circa mediū in ij. vo. z etiā q. talis curator potest intertāre actiones etiam tempore non perituras pro facie do creditoribus.*

Supra eo. pro opi. *Bar. adde tex. in l. j. in ver. sed in bonis cū glo. q. incipit absentis. de mu. et ho. z in spec. in ti. de cur. §. et scias. in prin. z. §. si. ver. itē curatoz ad lit. z ang. in l. ij. j. de cura. bo. dā. Itē istis ad de Ang. z Imo. in l. si qd. instituat. ff. de here. instit.*

Cum plures istam. l. allega. not. *Angel. in l. ij. §. penul. ff. si quis cau.*

Scdo no. vide *Bar. in l. si quis ex argentarijs. §. pertinere. §. de eden. z Bar. in l. cōtrouersia. in. fi. §. de transac. et in l. aristo. §. de iud. del.*

Alterius no. Et tene bñ menti. et hic Ad de ang. in l. veluti. in ff. de eden. 2c. Sed quod fiat. vide quod no. in l. fidei. c. s. si qs r decē. de leg. iij. et in l. veluti et Ange. in l. si finita. in pun. de dā. infec. et spe. in ti. de pig. 2 Jo. in rubi. de arb. et in l. admonē. = di. de iure iur. Andr. barba. Cū bona et vide qd pulchre dixit Bar. per istum tex. in cōf. a cccv. qñ a 3 hēnt res hereditārie qd preferatur et quid si venduntur minus qd valeant. and. b barb. Cū bona. concordat cū ista l. text. in l. imperator secundum secundam lecti. ff. de pac. b Hic loquit. Si plures creditores sunt q bona de bitous emere volunt pferuntur cognati creditores alijs creditoribus. Adde Lynuz et Bald. vbi idem tenet in l. impator. s. de pac. sed pone q creditores eñei volūt accipere rē p maiori pñio q valeat res cognatus vero pro pñio solū qd valeat: quis pferat? vide Bal. l. ij. in vlti. q. m. ff. de rescin. ven. Si e argumentū huius text. dicit Bal. in l. ij. C. de cō. re. ali. q fiscus vendēs rem quam mecū habet cōm debz me prius requirere et ista not. ad limitationem. l. du dum. C. de contrahen. empr. Adde de hoc vlti. vidē dum Bal. consi. cccclxij. l. iij. Andre. poma. Cū no. q pro maiori hui⁹ de cis. declaratione vide ro. in l. pñio. s. ff. de oper. noui. num. et in rub. s. de arb. col. xix. quē refert et sequitur Jaf. in l. petēs. in. iij. col. C. de pac. et aliqd per Bar. consi. xvij. et Barb. xxiij. co. v. vo. j. * Pro cōcordia. Aduerte q opti. cōis est. quā sequitur Bar. q spōsa in bonis spōsi habeat tacitā hypothecam in l. si cū dote. s. ff. sol. ma. contrarius allega. in hoc. s. si spōsa. Tu dic Bar. vbiq; arguit ad par tes nec firmare vñ pedē. vel meli⁹ vñ ipse sentit in l. si. C. q po. in pig. ha. 2 illā dicit esse veritatē q hz pñi legū a tēpore dōtis pmissē 2 sic est pmissa tēpore desponsatiōis vt cōter fit. pcedat pma opti. affirmatiua. aut nō est pmissa qñ tūc impossibīle sit verificari hypothecā 2 pcedat op. s. mēre expōsi. Bar. i. d. l. si.

De privilegijs creditoum. Rubrica. Si emphyteosis est finita per tertiam generationem: cognati qui sunt in quarto gradu debet preferri extraneis et si prelati non facit: cognati possunt appellare. Omnia bona. Pluribus volentibus emere preferatur ille qui est creditor: et cognatus debitoris. Item creditor tantum preferatur cognato: vnde inter plures creditores tantum ille preferatur qui est creditor maioris summe. h. d. fm Jaco. de are. licet glo. aliter intelligat. Ibi debetur iure sit extraneus siue cognatus. Dy. C. oppo. q creditor non admittatur ad emptionem nisi emptioe noui in uento. vt lege secunda. C. si in cau. iud. huius timore variatur hec lectu. huius legis. et intelligo hanc legem. dixit. Rog. alio emptioe non inuento. vnde creditorum alij volunt sibi adijci et alij sibi. et sic illa lex concordat. et intellige quod sint pares in cumulo debiti et in dignitate et tunc procedit ordo huius legis hanc lectu. tenebat Ray. sed veritas est quod ista lectu. non est vera quia hec. l. loquitur etiam de cognato qui non est creditor: vnde et adijci non potest. Preterea est cōtra casum. l. pro debito. C. de bo. auto. iud. pos. vbi creditoribus pro rata adijciuntur. ad idem facit. l. si. qui bo. ced. pos. Alij ergo legunt quod quidam volunt vendere quidam non. et erant pares in cumulo debiti et in numero personarum: sed illa non est bona lec. qz tūc illa est humanior sententia que vult non vendi. vnde illam deberet amplexi. vt. l. vlti. C. qui bo. ced. pos. sed illi qui volūt hanc lectu. sustinere dicunt qz ibi in cessione admittenda vel non: sed hic in venditiōe: sed certe ista lec. non est bona: quia loquitur hic in cognato: qui non est creditor: sed legenda hoc modo: nō procederet: sed alij qui volunt sustinere hanc lect. dicit qz humanior est sententia q bona vendantur qz erat debitū vsurariū: sed non plz eadē ratione: qz etiā hic loquit in nō creditore. Quare dic fm Jaco. de are. qz hic loquitur in pluribus volentibus emere qui equale pretiū offerebant: vnde creditor et cognatus preferē creditori tantū. itē creditor tantū. preferatur cognato tñi. Nec ob. l. ij. C. si in cau. iud. qz ibi subaudi maxime. vel dic qz creditor admittitur vt quilibet extraneus. et preferatur creditor: qz iudex admittendo ipsum statim facit executionem. vnde facta executione tollit circuitus. Item no. qz quādo res dē reddi in cām emphyteoticā: qz est finita emphyteosis vsq; in tertiam generationem. et veniunt extranei et veniunt cognati qui sunt in quarto gradu: preferuntur cognati: vt hic et videbitis in l. s. permittitur. j. de aqua quoti. et est. et dico qz si prelati hoc nō faciūt pōt appellari ab eis ad superiorē fm iura canonica: scdm que ab interlocutoria potest appellari. vt. l. s. permittitur de aqua quoti. et est. Testamentum. Funeraria actio est privilegiata: siue fuerit funeraria: siue defunctus siue alius cuius onus funeraria dicitur ad eum spectabat.

Sponsa est privilegiata et habet tacitam hypothecam. Pater si dotauit filiā nupturā et bona nō sunt sufficientia alijs legatis. talis dos deducit vt es alienū. Res subiecte restitutioni possunt p dote alienari. Pater dotat filiam in eius testamēto de bonis subiectis restitutioni. Privilegium personale quod datur in actiōe de dote datur ipsi mulieri. Si sponsa. No. q sponsa est privilegiata. Item not. rationem que est in l. interest. que facit ad questionem si pater dotauit filiam nupturam. et bona non sunt sufficientia alijs legatis. qz dos filie debet deduci vt es alienū. vt pos sit nubere. et quia hoc est onus patris. vt. l. qui liberos de ritu nup. Item facit ad illud quod vos habetis in auren. res que. C. comunia de leg. 2. l. a filia. in prin. 2. l. mulier. s. cum proponeretur. ad treb. qz res subiacentes restōni possunt p dote alienari. Modo querō an pater qui in vita non dotauit filiam possit dotare in testamento filiam ex rebus subiacentibus restitutioni. Ego in. d. s. cum propoz neretur. tenui qz sic per hanc. l. Item not. qz privilegium personale quod datur in actione p dote datur ipsi mulieri: vt hic. 2. l. dabitur. 2. ideo. s. soluto. mari. l. j. exponunt quidam dōtis causa. id est mulier in actione pro dote per hanc. l. sed hoc est verum in privilegio personali. et istud datur mulieri vt hic. als. secus vt ibi plene dixi. Alterius glo. querit vtrum sponsa sit privilegiata vt habeat tacitam hypothecam et privilegiatam. tenet qz sic. et idem tenet Lyn. C. qui potio. in pigno. habe. l. assiduis. in vij. q. glo. no. s. de iure do. l. si sponsa. 2. vide quod nota. in l. si cum dōtem. s. fina. s. solu. matrimo. Contrarium qz non habeat tacitam hypothecam. not. C. qui po. in pigno. ha. l. eos. et idem tenet Dy. 2. Jacob. de are. 2. omnes. Abimus qz. An in actione protutele qd habeat tacitam hypothecam: et an privilegium quod habet pupillus transeat ad suos qz sic. nu. 2. Si quis cum tutor. Quero quid si tutor in actione protutele quis habeat tacitam hypothecam dicit gloss. qz sic. Item not. C. de admnistrat. tut. l. pro officio. Contrarium not. C. qui potio. in pig. ha. l. eos. quod nota. Item not. hic qz pupillus habet privilegium. sed non successor. sed an transit ad suos gloss. dicit qz sic hoc est falsum et contra. l. pe. s. si puella. s. deriu nup. et per Ja. de aret. in. d. l. ex plurib⁹. alle. in gl. Sventri. nascatur. l. s. obo. tuus glo. tenet qz tunc habet locum privilegium et tacita hypotheca. Ratio qz datur huius curatoris tenuit. Concessum ex duplici causa finaliterna cessante alia remanet. Quis vendicat rem quam possidet ciuilitate et naturaliter respectu detentationis que est apud alium. In bonis. Dicit hic qz ille q depositum post privilegium admittit. Contra imo h

Sponsa. Et adde qz pro debito patris nō potest fieri missio in dote data filie a patre. l. rem quam. et ibi Bal. C. de iure do. Dos filie. Non tamen est es alienum quo ad finem. l. penul. C. de puuile. ff. nec quo ad debitores l. finali. s. j. j. qz in frau. cred. 2. ff. de bonis publicans tenetur dotare filia fm Bald. in l. finali. C. de do. pro mi. et not. hic ter. qz etiā actio dote est priuilegiata. licet matrimonii sui rit nullum ides tenet gloss. 2. ibi Bald. in l. finali. et in l. j. C. de cōditione. ob causam qd facit ad statutu vt ibi. Alterius glo. querit. Sed qz habeat tacitū text. in l. mul. s. de fund. do. se fund. do. fa. cido fa. cit qz in dubio capite via q fauet dōti. l. in ambiguo. s. de iuris. om. u. 2. sic ista opti. videtur melior et ita 2. do. Jo. in. c. ex literis. de pig. And. Barb. Alterius glo. querit. Bar. vt tenere gl. in. d. l. si cū dote. 2. in. d. l. si. C. qui po. in pig. ha. 2. adde quod no. in. s. fuerat. insti. de ac. in ver. qz vtrū spōsa. p pba de futuro habeat tacitā 2c. Adde Bar. post gl. in l. puuilegia. j. e. ro. in. l. ff. sol. ma. 2. qz preter puuilegiū psonaliū actōnū 2 alienatiōis fundi. l. lege iul. ff. de fun. dot. nō habeat alia puuilegia p. d. l. assiduis ibi quis em non misereatur. C. qui po. in pig. ha. C. s. si quis cū tutor. qd habeat. facit qd no. Barto. de actōe in l. actor. circa medium. j. rem ra. ha. Item no. adde Bar. in l. qz tale. s. fo. ma. In bonis. istū. s. no. extēdit bal. in l. qñus. in prin. C. si cer. pe. vide bal. in l. cēditū. co. n. 2. in l. eū q. C. de act. 2. ob. 2. in. l. si in fi. C. cō. 2. qd no. Bar. in l. si cū dote. s. ff. so. mat. 2. bal. omnino in. l. pro debito. C. de bo. auto. iud. pos. 2. in l. si in fin. C. de positi. Item oppo. addo. l. ij. cum ibi no. C. de iu. do. in. pe. 2. no. in. d. s. quoties. Alterius no. vide in l. officium. de rei ven. ecc ij

Andre. Roma. Accusabatur. ad hec vide q ponit domi. Alex. in l. si cum dorem. s. si mulier in vij. notabili. s. solu. matrimo. z vide notata p. Bal. in l. i. col. iij. ad fi. C. de edil. acti. z Alex. cōsi. crv. col. i. vol. iij. z Feli. in c. afferte. colum. v. in fi. de prescri. z roma. cō si. xij. colū. z a. ana. xxiij. z alex. ran. xliij. i volumi. j. z a addi. ad panor. in b e. sinantes. c in addi. in cip. probatur in ver. adde hic ad moder. de rescrip. et istud dicit Bart. tenet etiā hic Ange. et Feli. in c. de offi. delega. et in c. sicut dignū. de homicidi. d. colum. iij. in fine. fed et vide Baldum declarantem. consilio. cclxxx. als cclxxxij. similiter non habeat locum dictum Bart. quando inter offensentem z offensum erant inimicitie z inter offensum z loquentem nulle. quod confirmata ex his que ponit Bal. in l. i. colum. vj. z seq. C. de ser. fugiti. z Alexan. consi. xxv. colum. iij. volumi. 2. ij. z liij. eod. volumi. in fin. z lix. colum. j. ad fin. eod. vol. in fi. z vide Alex. consi. xv. in fi. vo. iij. z xc. colū. iij. eo. vol. iij. z consi. xxvij. ad fi. eo. vo. z xxxij. in fi. z ne vol. v. z Ange. cxiij.

Itē probatur. z vide Bald. in l. i. C. de ser. fugiti. Innocen. in c. ad audientiam. extra de homi. quod intellige verum quando precesserunt inimicitie capitales alias fecus. vide Bald. in l. papinianus. s. si mādauero. de acquirenda hereditate z vide Baldum in capitulo contingit. de dolo et contuma. Andre. Barba.

quis accepit pecuniā mutuā z facit aliquā expēsam in sui vel suozū utilitatē presumpit fecisse de mutua pecunia: fecit si fecit expēsam inutilitatē extraneoꝝ: tūc em̄ nō presumpitur accipere pecuniā mutuo pio extraneis. z pio hoc est casus in l. vlti. C. de pignori.

Ait ptoꝝ. Hic ponit vñū edictum qd nō hz expositionem. ibi sc̄m̄ erit: ab eo cōparādo vel ei mutuo. Jac. de are. ibi eo noie datur vt isto casu cū alijs minorē portione recipiat Ja. de are. C. de p. d. hic qd cōtractū erat sciēte eo. contra imo etiā ignorante: vt. l. qui aut. s. similitudo. i. que in frau. cre. Dicit glo. intellige qd hic ille qui cōtraxit: cōtraxit ex titulo oneroso nō lucratiuo. propter hoc Jac. de are. dedit aditionē ab eo cōparando vel mutuo. Vel aliter possumus dicere z satis bene hic loquitur. quia per edictum pretoris iste contrahens sciens nō audietur ipso iure vte ope exceptionis: sed in cōtrarijs ad hoc vt nōn audiatuꝝ requiritur qd reuocatoꝝ prius intētare dato libello. vt. s. item si quis in frau. cred. in fi. de actio. Itē dicitur hic ne actio eo noie datur. cōtra imo licet deteriorē cōditionem pūmi creditoris facere. vt. l. i. s. iij. i. j. sol. iij. conditionem primozum creditorū facere deteriorē sine fraude: sed hic ad dicitur secundus creditor: cum fraude.

Res que sunt tempore periture venduntur z p̄tium in sequestro ponitur.

Magistrat. C. no. ter. ibi arbitriū dare. et sic not. qd ea q̄ sunt tpe peritura venduntur: z p̄tium in sequestro ponit: vt dicitur in l. in l. interesse. s. de acq. pos. z p̄batur hic. z l. vlt. j. de requi. reis. z l. litibus. C. de agri. z cē si. z l. is cui. s. qui legatorum. s. vt in pos. leg.

Existētia sui heredis q̄ operatur cōfirmationem tabularum pupillarum. Substitutus seu heres minoris: hz possit petere restitutionem in integrum sicut minor: non tñ petit in contractu qui per eum approbatur. Substitutus pupillo qñ teneatur creditoribus.

Alter familias. Si impubes ab hereditate paterna se abstinet ipso iure vel per restitutionē paternis creditoribus nō tenetur ipse: nec sibi pupillariter substitutus. ppter bona postea quesita: hereditate vero adita z retēta vterqz cū effectu creditorū tenetur. h. d. Et diuidit in tres partes p̄io loq̄tur qñ filius a paterna hereditate se abstinit. sc̄do qñ hereditate paterna se immiscuit z eam retinuit. tertio reddit ad p̄imum casum qñ filius pupillus ab hereditate paterna se abstinit ipso iure: vel per restitutionē: sc̄da ibi: at cum substitutus. tertia ibi: qñ si substitutus. vel possumus dicere qd sc̄da incipit ibi idē in substituto. Si haberetis literā negatiuā ibi cuꝝ et bonis. p̄na rō quare substitutus nō teneat. Itē ibi: et cū creditores. sc̄da rō: ibi: eozumqz. tertia rō: ibi: me mouet illud. rō p̄ creditoribus cōtra substitutū. ibi est testm̄ patris z filij. z sic vna hereditas esse v̄t: vt i. ver. at cum substitutus. sed certe ibi nullo modo abstinuit sibi Jacob. de are. C. dicitur hic qd pupillus

ab hereditate paterna se abstinit. Cōtra pupillaris substitutio nō pot̄ valere: si ex testō paterno non adeatur hereditas. vt. l. i. j. s. adeo. s. de vulg. et pupill. huius timore sunt in glo. tres sol. vna. qd hic habuit coheredē cuius aditione est testm̄ confirmatū. hz ista glo. sit vera in se. tñ hoc nō est verum hic. qz si haberet coheredē tunc pupillo abstinente accresceret portio pupilli coheredi. ideo non fieret veditio bonozū defuncti tāqz vacatū: sed ageret cōtra heredem et eius bona venderet. Alia sol. qd hic pupillus adiuu et per restitutionē se abstinit. ista absentio nō rūpit tabulas pupillares iam confirmatas. est vera in se. vt. l. i. i. i. fm̄ vna lec. z vera. s. de acq. here. et. l. i. si filius qui patri. de vul. et pup. fm̄ vna lec. et. l. et si sine. s. sed qd papinianus. s. de mino. et est satis bona. Tertia sol. est et ista verior. qd hic nō immiscuit se: et hz abstinebat se. tamen remanet heres de iure ciuili. et existētia sui heredis cōfirmat tabulas pupillares. vt. l. i. si filius qd patri. s. de vul. et pu. z no. C. de iur. deli. l. quidā eulogio. in fi. glof. magne. z sic est ista glo. no. i. qd existētia sui heredis operat cōfirmationē tabularū pupillarū. Itē dicitur hic qd substitutus nō tenetur sicut nō tenet pupillus fm̄ vnam lec. sed fm̄ aliā dicit qd in substituto nō est idē qd in pupillo fm̄ aliā literā. C. de op. de diuersitate literarū. sol. si habetis nō est dicitis qd ibi mutat casus et loquit qñ pupillus adiuu et se non abstinit. tunc substitutus tenet creditoribus. C. Sed tūc op. qd etiā si pupillus adiuu et se nō abstinit: substitutus nō teneat: qd pupillus si vueret posset petere restitutionem ergo et substitutus eius: vt. l. non solum. s. de in integ. resti. Dicit glo. qd illud qd dicit qd substitutus seu heres pot̄ petere restitutionem: sicut minor: est verū nisi in actu qd per eū approbat z confirmatur. sed hic ad eundē pupillare hereditatē in qua inuenit paternā hereditatē: ipsam paternā hereditatē agnouisse videt et est optima solu. et not. declaratione ad. l. non solū. Alij dicūt qd hic substitutus erat heres necessarius. ista est diuinitio z nō est vera. Itē est alia opi. qd p̄tuit hic est litera negatiua. dicit nō est seruandū. idē quia minor ipso iure poterat abstinere: sed substitutus eius non potest nisi impetrata restitutione. Ista opi. qd nō est vera. quia per hoc non respōdet questionē p̄posite. nā questio est an in substitutum sit danda actio cū effectu. sed hic nō r̄ndetur an sit danda actio. sed dicit qd minor: pot̄ abstinere ipso iure: substitutus per restitutionem. sed si substitutus abstineat per restitutionem non daretur actio cū effectu. Alij vt Jac. et Ro. aliter dicunt. vide in glo. et eozū lect. est contra ter. in l. si pupillus. alias incipit iulian. s. de acq. here. quare tene p̄mā solu. quā. s. dedit. et hoc put habes literā negatiuā. C. de p. de. l. si quis filius famul. s. si filius. s. de acq. here. here. Sol. ibi institutus non adiuu: nec ibi dicit qd nepos fuerit substitutus. C. Itē op. et per hanc lect. videt qd superfluat ver. qd si substitutus: qd dicit idē qd dicitur in p̄inci. Dicit glof. ego fateor. et ideo iste finis et ista tertia pars debent iungi cum fine p̄ime partis. Sed possumus aliter dicere et sic habebimus quatuor casus. quando qd adiuu pupillū et retinuit: tunc sine dubio substitutus tenetur creditoribus omnibz: vt hic

In l. paterfa. ibi. sed tunc opp. Et not. quod si institutus est suus et eidem pupillariter substitutus est aliquis quod substitutus poterit acceptare pupil. et petere restitutionem in integ. aduersus paternā ita tenet Barto. in lege finali. ff. de acquir. heredi. per l. non solum. s. de in integ. resti. hic aut tenet contra ideo notāda est gl. hec ad sing. limitatio. l. nō solum hic allegatam quod p̄cedit i successione ab intesta. ipu pillos facta. non autē ex substitutioe pupillari vide glo. circa medius ibi vel tu dicās me: laus. And. barba. C. l. non solum. contrarium videtur tenere Barto. in lege. s. si plures. s. filio. de vul. et pupil. et. l. fin. supra s. acqui. here. C. s. possumus. Et no. in quantum qd sedit quod non potest substitutus: quādo pupillus se immiscuit sine tutore habes casum mirabilem quod licet immiscio teneat ipso iure quātum ad obligandum pupillum tamen tenet quantum ad obligandum substitutum licet ipse substitutus petat restituī in integ. And. barba. C. Aufidius. no. cautelam ad fraudandos creditores. facit id quod not. Barto. in lege si mercedem. s. j. de ac. emp. C. Imperatores. vide Bar. et docto. in l. ignorare. C. de testa. mili. et hic est quedam glo. de qua p ang. e e e ij

Si aliquis facit fieri capellā z de inde vendatur eius bona propter debita: capella non venditur.

Aufidius. qd iste statue nō trāseunt cum vniuersitate. Quero aliquis fecit fieri capellam in loco fratrum minorū vel p̄dicatorū. et postmodū bona eius vendunt ppter debita: an in veditioe bonozū veniat capella illa. et hic est casus qd non: qd aut efficitur sacra et non venit aut nō. et tūc qd est facta in honore illius nō venit in veditioe. Contra hoc op. de. l. in modicis. s. de p̄trahē. empt. l. qdā. s. de acq. re. do. Sol. ibi erat aliqd sacrum in quo erat aliqd tepozale vt in patronatus: qd ius transit cū vniuersitate vt ibi dicā: sed hic nō erat ius tepozale: sed erat qdā bonozū tñ nō aliqd ius: sed in sepulchris est ius inferēdi mortuū. et ideo esset aliud vt dicā in d. l. quedam.

Imperatores. C. no. ter. ibi et frustra. et cōcordat

quādo pupillus se immiscuit sine tutore habes casum mirabilem quod licet immiscio teneat ipso iure quātum ad obligandum pupillum tamen tenet quantum ad obligandum substitutum licet ipse substitutus petat restituī in integ. And. barba. C. Aufidius. no. cautelam ad fraudandos creditores. facit id quod not. Barto. in lege si mercedem. s. j. de ac. emp. C. Imperatores. vide Bar. et docto. in l. ignorare. C. de testa. mili. et hic est quedam glo. de qua p ang. e e e ij

in repe. l. sciendū. in vij. col. j. de ver. obli. a. l. quā vi- de Bald. in aut. ei qui. in antepe. col. de bo. aut. iud. pos. et in glo. in verb. sinistra.
C. Scdo quero. quid aut si cotrarit cum peregrino. Bal. in rubu. C. de reuo. hys que in frau. credi. refert Bart. non posse peti cautionez. q. imputet sibi. ipse at tens cotra. et vide lu. Ro. in l. ij. s. sol. ma. and. barb.
C. Scdo qro. adde tert. et ibi Bart. in l. i. creditou- bus. j. t. j. et not. hic ter. in fi. q. rone pau- perat. he redis cre- ditores fa- cilit inter- dici aliena- tionem he redi. et in hoc esting. fm ro. in l. is cui bo- nis. in. iij. colū. ff. de verb. obli. circa fi. dū allega. l. is a quo. vt i. pos. le. vi- de que di- xi p. bart. ibi zc.
b. C. Fit mis- sio. p. bart. in dicta le- ge in l. in xij. et. xij. colū.
c. C. Priuilegia. circa materā istorū priuilegiouz. de qua per gl. hic vide gl. et Cy. in l. j. C. de priu. do. et Dy. in regula qui prior. de reg. iu. in. vij.
d. C. Eiusdem tituli. Sed quando dicantur plures. credi- tores esse eiusdem tituli. vide no. Bal. in aut. ei qui. in. iij. col. C. de bo. auto. iudi. pos.
e. C. Tacitā hypotheca. vide gl. l. eos. C. q. po. z. bar. in l. i. ff. sol. ma. z. in opis loca. z. codu. an. prior. in tpe sit prior. in iure vide in l. in ope. hic alle. in glo.
f. C. Defendere. vide Barto. in l. hoc autem. s. fin. su- pra ex quib. cau. maio.
g. C. Quero vtrum. vide de hoc in l. quidam consule- bar. supra de re. iudi. in fi. vtrū per cautionē de stan-

an aliquid de nouo accidit in eum propter quod ha- beatur suspectus. als si nihil noui obuenerit tunc im- putet sibi: quia a principio eum approbavit vt hic. ibi ceterum si probetur. Idem in l. si is a quo. in fin. supra vt in pos. lega. et habuistis supra de dam. in- sect. l. qui bona. s. de illo. Item contra nō cauentem fit missio in possessionem: an ex illa missione possit perueniri ad secundū decretū glo. in lege si finita. s. iulia. supra de damno infecto. dicit quod non: alibi dicitur quod sic. ita no. in l. is cui. in prin. supra. vt in pos. leg. en pro ista vltima est casus hic in ver. quod si quasi suspectus.
C. Creditores eiusdem tituli an semper concurrunt. Dos q. habeat priuilegium in personalibus. Creditores diuersorum titulorum q. concurrant.
P. Priuilegia. C. de priu. le. ff. l. i. j. sol. ibi loquitur in priuilegijs realibus. hoc dicit gloss. parua. et per istam solu. apparet responsum ad l. si fundum. C. qui portio. in pign. habe. z. ad l. rescriptū. de pac. et. l. eos. C. qui portio. in pign. habeant. nā in eis loquitur in priuilegijs realibus. vel quando vtrū ha- beat priuilegium reale aliud personale. C. Quero que sint iste cause priuilegiare. dic vt in l. ij. vlt. ad l. ait pretor. supra eodem. C. Alteri q. quero an hoc sit verum: vt qui sunt eiusdem tituli semper concu- rant: dicit gl. quod sic fallit in duabus dotibus: vt l. affiduis. s. excep. C. qui portio. in pign. habe. Sed ad- uerte. glo. dicit hic etiā si personale tantum priuile- gium pretendatur. ideo dicit quia dos habet etiam tacitam hypothecam: et quod habeat dos priuile- gium in personalibus. expumitur melius quam ali- bi in aut. vt exac. instan. dot. s. si quedam. colū. vij.
C. Quero q. quid si sint diuersorum titulorum. dicit glo. quod concurrunt. vide glo. ibi quod dicit quā- do sunt. zc. primum exemplum gloss. non est bonum. q. conditio competens pro dote habet tacitam hy- potheca. vt not. s. e. l. ij. in fi. et. l. affiduis. C. qui po. in pign. ha. nisi dicas quod vtebatur tantum priuilegio personali: vt. s. dixi. ita secundum exemplum: nō est bonum quia tutela habet tacitam hypotheca. et re- probatur hoc exemplum per glo. l. j. C. de priu. do. nisi dicas quod hypotheca non faciebant mentio- nem. quare pone exemplum per. l. si negotium. et. l. si vctri. s. in bonis. s. eo. ti. vnde quia paria priuilegia sunt licet sint diuersi tituli: tamen concurrunt. et hoc verum nisi vnus sit priuilegiator altero. quod est in quatuor casibus hic no. vide gl. ibi nisi nominatur probetur zc. Dic per Dy. in. c. qui prior. de reg. iur. lib. vj. in quantum fagit hic de pignore pretorio. dic vt. l. cum vnus. s. ti. j.
P. Pupillus. C. Perens renouare primū decretū: oblata satisfactione: an post satisfactio- nem possit opponere declinationē.
Defendere. C. oppo. quod non debeat satis- dari: vt. l. hoc autem. s. fi. supra ex qui cau. in possess. eatur. Solu. non debet satisfac- re de iudicato soluendo: vt ibi dicam. C. Quero vtrum s. ille qui vult quod reuocetur primum de-

cretum oblata satisfactione: an post oblata satisf- dationem possit opponere exceptionem declinato- riam fori cogitabit.
C. Que est ratio quod vendens rem habita fide- de pretio non hz priuilegium in pretio sed mutuas vt nauis ematur habet priuilegium.
D. Dicit hic ob nauē ven- dita: qro exēpluz dicit glo. q. vē didi tibi nauē z peto ptiū na- uis: vel nauis fuit ab executoribus vē- dita. istud primum exēplū nō est veruz: q. vē didi rei si tradit rē habita fide de pretio non hz priuilegiū: vt. l. p. c. s. plane. z. s. de trib. qua- re glo. dicit q. mutuauit emptori pecuniā vt emeret nauem. z hoc est exemplum bonū. Sed opp. de. d. l. procur. s. plane. Dicit glo. ibi simpliciter mutuauit pecuniā. hic autem mutuauit pecuniā speciali- ter ad hunc actum vnde habet priuilegium perso- nale. Item habet tacitam hypothecam si hoc esset actū: vt. l. licet. C. qui po. in pign. habeantur. C. Sed quero. si vendo tibi rem habita fide de pretio non habeo priuilegium in pretio sed mutuas vt nauis ematur hz priuilegium. Ratio est q. ille pecuniā mu- tuauit gratis. nā si sub vfuris nō haberet priuilegiū vt. l. si ventri. s. an bonis. s. eo. sed ille qui habet fide- de pretio non facit ex mera liberalitate sed propter lucrum qd hz ex venditione: sed possemus dicere qd hec lex. z. l. qui in nauē. s. eo. loquitur in nauē in qua est semper priuilegiatus mutuas sed leges cotra- rie loquantur in alijs rebus.
C. An missus in possessionem ex secundo decreto debeat recedere donec et soluatur.
E. Qui. Flor. ter. ibi donec ei d- contra. s. e. l. si pupillus. in fi. vbi est in possessione donec et caueat: vt in aut. ei qui. C. de bo. auto. iudi. pos. ppter qd d- cit Jac. de are. aut fuit facta missio q. latitante: z nō d- recedere donec sibi soluat. vt hic. aut cotra nō la- titante z tūc statim oblata cautione d- recedere: vt ibi. z hoc posset esse verū vno casum debes scire q. in personalibus post secundū decretū interpositū se ad iudicata creditorū soluit: si vero fuit da- ta insolutum creditorū ex secundo decreto cotra non latitante. tunc est nullū decretū ipso iure. z hoc vult dicere glo. super verb. oportet. Sed si loqueris an secundū decretū diceret verū q. statim oblata satis- datione de resti. expēsas audiret: vt. l. si pupillus. s. fi. s. eo. z in aut. ei qui. C. de bo. au. iudi. pos. Sed tu- dic sicur dicit. iurisconsultus: q. aut est facta missio cotra aliquē q. est iustus soluit z non soluit. z tunc nō recedit de possessioe donec soluantur. Aut est ius- sus venire ad defendendū z nō defendit z tunc pos- sessionem recuperat statim cum venit ad defenden- dum. Idem si fuit facta missio q. iustus fuit satisfada re z non satisfadit: tunc statim cum satisfadit posses- sionem recuperat vt. l. si finita. s. si quis damnu. z. s.

do iuri per datur declinatoria fori licet Bart. hic nō dicitur tamen in l. quidam consulebat. in fi. ij. colū. hic expresse firmavit Barto. q. no. s. de re iud. quia est casus in auten. offeratur. C. de lit. conte. z no. Cy. in l. fina. C. de spon. z no. Barto. in l. si conuenerit. ff. de iurisd. s. de damno infecto. et. l. si omnium iudicium. vide de Barto. l. in l. vir bonus. infra iudi. solu. imo. in. d. l. qui- dam consulebat z vi- de omnino Bart. post glo. et que ibi dixi in l. si finita. s. item vide deamus. s. dam. infec. C. Glo. di- cit. not. qd si ex pecunia mea ad hoc mutuata re- ematur habeo inter personas priuilegium adde gl. et Bar. in l. licet. C. qui po. z Barto. in. s. plane. z ibi Guil. z Bal. in l. in rebus. in. ij. col. C. de iure dot. C. Specialiter pro hoc. l. si. cum autem. qd obti. C. de pignozibus.
C. Sed quero. vide Bal. in l. si. C. commo. C. Sum qui. hic est vna gloss. quam Imol. reputat singularem in l. contra. ff. de re iudi. z no. Bart. in l. fulcimus. s. adeo. qui. ex cau. in pos. ea. z not. plene quando audiat reus veniens post interpositionē primi decre. no. Bar. in l. si finita. s. iul. in. tr. colū. et. x. s. de dam. infec. z sequitur Joan. an. in ti. de pri- mo decre. s. restat. ver. sed pone. vbi dicit hanc fuit se sniam Jac. de are. z subdit ibi Joan. an. quod fm hoc videtur qd si quis fuerit presens coram iudice: et iustus cauere vel soluere si postea propter contumaciam in non cōparendo vel non soluendo sit fa- cta immissio nō auditur volēs refundere expēsas. nisi etiam caueat vel soluat secus quādo processum est contra absentem q. tunc sufficit refundere expen- sas z offerre se defensionē sed aduerte q. fm hūc in- tellectum debet restringi. l. si finita. s. itē vide eam. s. de dam. infect. z vide ibi de hoc latius per Imol. adde qd spe. in tit. de cotu. s. sequitur. ver. s. pone vbi dixi qd vbi missus in pos. paratus est de iure suo do- cere data tenuta reuocari nō d- z idē dicit in tit. de primo decre. s. restat. ver. qd si ego volēs. alle. l. iij. s. idē. ff. ad ebi. z. l. si is a quo. vt in pos. lega. bene facit qd no. Ang. imo. z doct. p. illā gl. in l. si finita. in prin. z ibi dixi. in l. minor. s. de euct. Et de hoc vltimo habet p. Bar. z doc. in l. iij. s. fi. de acq. pos. z l. limita hic dicta per Bar. z Ange. singulariter z alios in l. si finita. s. item videamus. s. de dam. infec. C. Sed si loqueris. z hic not. glo. singulararem. vide- licet an fiat venditio contra istum ad instar furiosi. vide eundē in l. j. pupillū. s. de rei vē. And. Barb. eee iij

Quero utrum. adde Bartol. in l. si constat. de ap- pellato. r. ibi late per moder. idem tenet Bald. in l. q. cingis. in vlti. col. C. de fer. fugiti. r. Bart. in l. si ven- ditio. r. in l. tottes in fi. r. in l. fin. circa prin. ff. de ap- pellatio. recipien. r. quando statutum dicatur vtile vel singu- lare vide Bald. in l. iudicibus. C. quorum appella. a Sed fa- ciendo. ad de tu. r. vide de Are. in c. at si cleri- ci. §. d. adul- terijs. ex- b qui tenet i- hoc cōtra Bartol. et alleg. text. in l. vt gra- datim. §. quoties. j. de mune. r. hono. c Eius. In casu isto datur curatoz bo- nis vt not. Bartol. in l. quod dicit. nota pulchram limita. ad l. generaliter. j. de fideiussoribus. et ibi vide de ma- teria et late scripsi in l. si debitor. C. de pactis. post Baldum. e Itē no. hic. no. hanc. l. singularē qd de iure fforū. legatarij habent tacitā hypothecā qd alibi nō repe- ritur fm Ang. s. de iudic. l. quid legatur. Bald. in l. postq. C. vt in pos. le. bart. in l. is cui. §. postq. vt in pos. leg. Andre. barb. f Quid habes gl. de his oibus not. per Bald. in d. l. is cui. §. postq. r. l. p. in l. j. C. de le. m. in. oppo. quo ad primū dictū hic positū dicit idem qd Bart. hic p. istā. l. sed cōtrariū t. Jac. de bel. in l. de leg. in prin. per l. j. C. de leg. r. hoc idē t. Bald. in d. l. j. p. illum ter. ibi nos i. p. n. i. causā hypothecariā dare. r. sic im- perator dicit se de nouo inducere. ad de. l. fi. §. sed q. f. nostra. C. de le. vbi idē pbat ad istū tex. r. r. idē sa- li. qd loquitur de hypo. expressa data in testamento huic opt. Bart. consonat r. glof. in l. lucius. ff. de ali. le. cum si. etiā glo. r. Bar. in l. causus. ff. de an. le. imo. in l. si quis seruum. §. pe. in fi. de leg. ij. tenet simpli- ceter opt. Bar. per istū tex. Pau. de ca. in d. l. j. C. cō- mu. de leg. tenet contra Bar. per illam. l. j. r. ita dicit tenere Dy. r. Aapha. hic.

lab hostibus. in prin. fm Ja. de are.

De bonorum separationibus. Rubrica.

Sciendum. Nota text. ibi nam licet alicui adicien- do r. cetera.

Quinquennium dicitur multū tēpus. Errans in iure nō restituit. nisi ex iustissima causa.

Edictū. Nota. text. in ver. sciendū. r. in ver. si eius. r. no. text. ibi iustissima r. c. Nota. t. q. errans in iure nō pōt impetrare restitutionē nisi sit iustissima causa: vt hic r. dicit. s. de cōf. l. cū fideiō. Itē in prin. huius. l. habetis vnam glof. mag. que summat totam istam legem quam vide per te q. plana est.

Fideiussor qm succedit principali extinguitur ac cessoria. nisi cedat ad incommōdum creditoris.

Debitor. Cū fideiussor principalis succedit: extinguitur obligatio fideiussoria si ad incommōdū creditōris nō cedit: als sec. Itē post amissos creditores hōdis. creditores defūcti ad eius hōdis bona pnt habere regressum. h. d. no. l. Nota. text. ibi neq. em. rō iuris. Nota. t. q. dicit in sumario: q. qd dicit lex qd cū fideiussor succedit principalis extinguitur accessoria: vt. l. g. aliter. de fideiuss. j. eo. est verū nisi cedat ad incommōdū creditōris: vt hic. Qd facit ad. q. fideiussor succedit pncipali. r. fecit inuētariū. r. cū conuenitur a creditore opponit qd nō tenetur ex persona defuncti nisi inq. tum facultates defuncti patiūt. Itē si cōuenit ex persona sua opponit qd fideiussoria obligatio est extincta: certe determinat qd nō sit extincta: q. hoc esset ad incommōdū creditoris vt hic: hanc. q. habet quidā per Dy. in d. l. generaliter. dicam plenius in l. stichum aut pamphilū. §. qd vulgo. j. de so. Itē oppo. qd quis nō habeat regressum ad bona heredis vt. j. eo. l. si creditores. Sol. vt ibi dicam.

Legatarij etiā iure isto habent tacitā hypothecaz. Legatarij nō pferunt creditōribz chirographarijs nisi in eo qd remanet prius satisfactis creditōribz.

Creditoribus. Et in diem r. etiā legatarij pnt impetra- re separationē. h. d. Nota. text. ibi pi- gnoris causa. no. hanc. l. ad id qd dicit s. tit. l. i. creditores. quod quilibet creditor etiā stric- ti iuris pōt petere cautionē: vt hic. r. d. l. si credito- res. r. l. in pos. §. et qui. ca. in pos. ea. Itē no. hanc. l. q. j. habes glo. q. dicit qd fm iura digestorū legatarij nō habebāt tacitam hypothecam: vt not. s. vt in pos. leg. l. is cui. §. postq. r. l. si postq. C. vt in pos. leg. quod est contra hunc tex. Item illa glof. j. dicit q. si sunt legatarij r. chirographarij creditores qd preferuntur legatarij qui habent tacitam hypothe- cam: quod est falsum. imo nō preferuntur nec habēt hypothecam: tacitam nisi in eo quod remanet pri- uis factio creditoribus vt hic: ibi legatarios autem r. quod tene menti.

- 1 Creditores defuncti quando concurrant cum credi- toribus heredis.
2 Bona defuncti augmentum recipiunt ex quesitis ex ipsa hereditate non per quesita aliunde.
3 Persona vsq ad mortem acquirere potest. Exceptio ne quis conueniatur nisi inquantū facere potest est dilatoria.
4 Hereditate adita licet sit effectum vnum patrimo- nium tamen separatione perita nō venduntur bona tanq heredis sed tanq defuncti.

Creditoribus. Qui separatio- nem impetraue- runt nō possunt cū creditoribus here- dis concurrere: sed ad bona postea ex hereditate q̄sita aliunde nullo mō. h. d. Et diuiditur in tres partes. In prima loquitur vtrū illi q̄ separationem impetrauerūt possint reuerti vt cōcurrant cū creditoribz heredis tunc habitis. Secdo vtrū pnt cōcurrere in bonis po- stea in hereditate q̄sitis. Tertio vtrū possunt cōcur- rere in bonis aliunde q̄sitis. scda ibi: sed si post. tertia ibi: at si. C. Text. ibi reuerti ad herede ppter bona tunc ab eo possessa. vt cōcurrāt cū creditoribus he- redis: s. in supfluū sic. vt. l. debitor. in fi. s. e. C. Text. ibi hereditarij creditores. nec vt cōcurrāt cū credi- toribus heredis nisi in superfluo. Ibi putāt. r. male. Nota. text. ibi et quali bona defuncti viderūt r. c. Et no. text. ibi pprii aut heredis. C. oppo. ad prin. s. e. l. debitor. in fi. Sol. multe sunt hic: sed veritas est qd istud principiū scdm illā. l. intelligitur. qd nō pos- sit reuerti ad bona heredis ex iustissima cā. vt ibi no. als nō: vt hic. C. l. extra hoc op. j. e. ver. idē qd existimo. Bn. ea. q. s. dixi locū hnt in bonis ab hōde habitis tēpore impetrare separationis. sed ver. idē qd et tota hec lex. et ver. at si. vsq in fi. loquit in bonis postea ab herede q̄sitis. Reassume igit sic: aut r. cre- ditores defuncti volunt reuerti ad bona tunc habi- ta per herede: aut ad bona postea q̄sita. Prio casu aut volūt reuerti vt cōcurrant cū creditoribus here- dis r. nō pnt vt hic in prin. nisi ex iustissima causa: vt. l. j. §. penul. s. eod. aut volunt reuerti in superfluo post creditores heredis dimissos: r. pnt. vt. l. debi- tor. in fi. s. eo. Secdo casu qm ad bona postea quesita volūt reuerti: aut sunt q̄sita ex hereditate r. pnt re- uerti: vt hic in verfic. sed si post. Aut volunt reuerti ad bona aliunde quesita. r. nunq possunt: vt hic in ver. si. at si. vsq ad fin. Itē dicitur hic quod bona defuncti non augentur. contra in l. item veniunt. §. fructus. s. de peti. here. Dicit glof. t. q. uō recipiunt augmentum per q̄sita aliunde per herede: sed bene recipiunt augmentum ex quesitis ex ipsa hereditate: te seu bonis hereditarijs: vt ibi r. hoc vult iste text.

Ad ultimum in fi. legis no. t. quod psona vsq ad mor- tem potest acquirere. quod facit ad. q. qd exceptio ne quis condēnetur nisi inq̄stum facere potest: si sit dilatoria: q. licet hodie non queratur cras poterit acquirere: vt hic. r. l. si defunctus. C. de arbit. r. tute. et est tex. j. de m. r. ho. l. cura. §. deficiunt. dicam. j. de excep. l. excep. C. ultimo no. t. q. licet hereditate

te adita totum est patrimoniū here- dis: vt. l. j. §. pe. tamē separatione im- petrata nō venduntur tanq bona he- redis. sed tanq bona defuncti. vt hic. ibi r. quasi defuncti bona.

Noties. Libertas. Nota casum in quo separatio est necessaria.

Alienationē ex secdo decreto ef- fe in iuste vel iuste factam probat ille contra quem est presumpcio.

De iudicijs. Vide glof. positā. s. eo. l. j. in prin. que incip. no. vij. casibus. Reassumo hic glof. in l. imperatores. s. tit. j. que glo. t. querit quis habet probare alie- nationē iniuste factā an actor: iniustā vel reus iustā. in glo. sunt opt. dico qd ei incumbit onus. pbādū qd sit pre- sumptio. Qm est presumptio q̄ actor rem. r. actorē appello reū q̄ que facta est veditio. qui mō est actor r. repetit- rē: r. est presumptio q̄ eū q. sicut citat b- psonaliter: vel semel fuit in iudicio et tacuit: vel fuit sibi dat. libell. r. vt no. s. ex qui. cau. in pos. ea. l. ij. in prin. et l. fulcini. §. qd sit latitare. eo. ti. r. tūc ipse hz pbare p̄trariū qd nō latitauit: vt q. sicut impedit. iusta cā vt quia egrotauit: vt. l. q̄siti. s. de re iudi. vel q̄ vocat ad maius tribunal: vt. l. j. pu- pillū. §. fi. e. ti. vel si est impeditus ex aliqua illarū causarū q̄ ponunt. s. si qs cau. l. ij. Qm est presumptio q̄ reū: r. reū appello eū q̄ nūc uenit rei ven- dicatio: vt q. ex actis nō apparet eū q̄ que est facta veditio latitasse: tunc sibi incumbit onus. pbādū: qd veditio sit recte facta. p hoc vide text. l. l. j. C. de iu. fil. l. r. r. q. ibi no. C. de distr. pi. l. iij. r. l. j. r. l. iij. C. si ven. pig. aga.

Impe- trauerunt. An autem fiat separa- tio credito- rum patris r. filij quo ad peculū p̄fectiū. Vide bal. in l. pe. C. qui bo. ce. pos. r. i ma- teria sepa- rationū. vt de. l. j. r. ij. r. quod ibi Bald. in fi. C. de bofi. auto. iudi. possi.

Sunt ct- tatus. Ai- de Ange. in repeti. l. sciendū. in vij. col. de ver. obli.

De curatore bonis dādo. Rubri.

Curator datus bonis vendit bona p satisfaciendo creditoribus. Curator bonis anteq̄ def̄ req̄runt il- li quoz prima causa est in successioe. Curator datur bonis qm cōditio est casualis: ad bona conferuanda. et ad vendenda peritura tempore et nō pe- ritura si res viget. Curator dat. bonis vniuersaliter te- netur facere inuentarium. nō curator datus liti.

- 1 Curator datus bonis vendit bona p satisfaciendo creditoribus.
2 Curator bonis anteq̄ def̄ req̄runt il- li quoz prima causa est in successioe.
3 Curator datur bonis qm cōditio est casualis: ad bona conferuanda. et ad vendenda peritura tempore et nō pe- ritura si res viget.
4 Curator dat. bonis vniuersaliter te- netur facere inuentarium. nō curator datus liti.

Quero an concordat. text. in l. debitor. C. de nego. gest. p. Bal. in l. ij. in ij. col. C. qn. fil. vel. p. uia. Si plures. et facit hec. l. et precedens q. cum hereditate iacente non videatur posse agitari iudicium et si sit agitarum sit nullum. ad hoc. l. iij. §. p. tor. de d. a. mife. et ibi hoc apte tenent An a gel. vñ d. 3. dari curatoz bonisz cū illo iudicū agita. r. ut hic z s. l. p. r. ad de qd no. i. l. si seru. j. de diuer. z tep. p. scri. videtur tñ qd. d. §. p. tor. non faciat pro Ang. sic simpliciter imo ibi videtur p. bari q. cōtra hereditatē iacentem possit deueniri ad primū decretū si nemo defendat iuncto. §. p. cedenti illius. l. fm. imo. ibi vbi etiam p. batur q. possit fieri missio in insulam hereditariam etiā si ibi nō sint inquilini. z etiā si citatio seu libellus nō affigat ad ipsam insulam per id q. no. Jo. and. in sim. in. c. cordi. de appell. in. vj. Tunc est tñ hic q. hoc fiat vt probatur ibi ex ver. tutius fm. imo. ibi vtrū autē hereditas patitur scdm decretū tex. in. d. §. p. tor. videtur p. bare q. non. vide tñ Bal. per illum tex. in. l. cū debitor. C. de iudi. z pro p. dictis facit. q. in hac materia equiparatur pupillus z hereditas iacēs: vt est tex. no. z q. ibi no. Bar. in. l. is cui. §. cessatū. vt in pos. leg. vnde sicut cōtra pupillū p. dicitur vel non scdm id qd legitur z no. in. l. hec autē ex qui. cau. in pos. eatur. ita cōtra hereditatē iacentem. adde que dixi post Bar. in. l. ad diem. de verb. obl. z ibi Ang. in. l. si seruus hereditarius. de stipu. ser. z q. no. ro. in d. §. p. tor. vnde Bal. vbi aliquid per eū in. c. j. de mil. i. v. sal. qui cōtu. est in pe. col. z qd no. in. l. si qd insti. tuatur. in. fi. de here. insti. z ibi no. Bar. z qd ibi dixi. et hec z similia semper intelligas nisi extaret sui heredes. qm tunc nihil procedi potest cōtra hereditatem iacentem quia nō est dare tunc hereditatem iacentem beneficio sicutatis fm. gl. valde no. in. l. cum hereditas. C. de po. quem multū exclamat ibi Bar. et facit ad no. per Bar. in. l. ff. de cōdi. insti. Item ad predicta adde tex. no. z qd ibi Bar. in. l. si cū hominem. in. fi. de fideiul. z predicta etiā faciunt vtrum hereditati iacenti curat p. scriptio vel nō: sicut minor. vide Bal. in. l. fi. in vlti. col. C. in qui. cau. in integr. resti. z no. in. l. etiaz. ff. de mino. z in. l. si in ea. C. de tē. in integ. resti. pe. z in. l. si seruus hered. de stipu. ser. adde qd hereditati iacenti si est suus heres nō datur curato: Bald. consi. c. lviij. iij. lib. 2. et an p. scri. p. r. curat hereditate iacente per eūdem cōsi. xlvj. tertio libro.

Andreas Pomate. Sed quando plures. et vide Bar. in. l. j. §. si duo. ff. de positi.

indistincte. ideo gl. voluit querere an habeat beneficium diuisionis vt tutores z curatores alij. Itē male soluit: q. z illi q. sunt in dolo z lata culpa habet beneficium diuisionis: z nō habeat beneficium cessionis. vt. l. si plures. §. de admi. tut. z. §. nūc tractem. alle. in gl. Itē dicitur hic in hac. l. qd quilibet pot. cōueniri in solidū: nec est inter eos ordo. hoc intellige verū nisi ille qui nō gessit sit paratus qd gerens prius cōueniatur suo periculo tex. est in simili in. l. vñ queritur in pun. §. cōmo. prout est ibi in litera defendi et hoc pono in materia de duobus reis.

Si duo procuratores constituuntur simpliciter vnus non potest agere sine alio. Plures. No. qd sicut possunt solidū cōueniri. insolidū agere ita inuimē isti curatores. ideo vbi a creditozibus hereditariis vel ab eo cuius bonis fuerūt dāt curatores. modo p. hanc. l. dico in materia de duobus reis qd duo pcuratores p. stituitur simplr. vñ nō pot. aliqd facere sine alio. vt. l. pluribus. §. de pecu. z ideo sicut insolidū quibet nō potest agere: ita quibet insolidū nō pot. cōueniri: sed qd plures pcuratores dant insolidū an teneant actioe mā dāt insolidū vel nō. certe videt. dicentū qd quibet insolidū teneatur. casus est hic z ita intelligo. l. creditoz. §. duobus. §. man. licet glo. ibi aliter dicat.

Imperatores. Hec lex habz est bona z clara. scdm eā pono casum. Quero exēp. a ist. l. gl. ponit p. r. exēpla in eo q. cessit bonis in fraudem credi. hec lex. nō est bona. Ratio. q. ille q. cedit bonis nō d. in hoc cōmittere fraudē q. vtrū suo iure: vt no. j. de reg. iur. l. nihil dolo. Scdm lect. est qd vocetur fraudator: q. d. cū debitor fraudādū cā cōtra: xit: vt. l. ait p. r. §. de pun. cre. Itā lex. nō videt. vera: q. debitor nō pot. hoc opponere: vt. l. i. creditozibus. C. de ser. pig. da. manu. Sustinēdo hoc dico q. debitor: nō opponere sed creditores: vel dic qd debitor: pot. opponere si fraud est ab alijs detectat in l. alias autē. §. de iureiurā. Tertia lex. est vera et plana. Et quarta etiā est vera z faciat violentiā lre. Itē op. d. hic q. bona vendūtur auctoritate senatus. imo auctoritate p. sidis vel p. rous: vt. §. eo. l. ij. Dic qd loquitur in bonis alterius senatoris: vt. l. curator: de cura. fur. vel dic qd loquitur in bonis alterius nō senatoris. z qd dicitur qd d. fieri p. rous vel p. sidis auctoritate: nō negat quin possint vendi auctoritate senatoris con.

Debitor. Oppo. d. hic qd fuit datus curato: creditozibus. Contra imo a p. r. tore. Solu. p. r. tor potest dare et etiam ipsi creditozes.

Que in fraudem creditorum facta sunt vt restituantur. Rubrica.

Clausula: cōfiteatur se habuisse z recepisse centum a debitore quem liberauit per acceptilationem appositā instrumēto non probat numerationem.

Dicta testium qn pereant instantia perempta.

It p. r. tor. P. r. tor ponit edicta materialiter. scdm illud edictum exponit. scdm ibi: ait ergo p. r. tor et hic incipit exponere illa vba gesta sunt. No. ter. tibi hec verba generalia sunt. reduco vobis ad memoriaz qd alias dixi vobis. quidā cōfiteatur se habuisse z recepisse centū sibi debita ex tali cā: liberans debitorem suū per acceptilationē z aquil. stipula. an illa verba habuisse z recepisse numerationem probent: ego. dixi qd non: cū enim de natura z substantia acceptilationis sit q. quis debeat cōfiteri accepisse: dicitur magis appositā ad substantiā acceptilationis quā vt probent numerationem: vt. l. si acceptilatū. j. de accep. z hoc p. batur hic in fi. ibi siue accep. nā si p. baretur numeratio nō videtur factū in fraudem. P. r. terea ex eo qd dicitur liberans debitorem p. accep. zc. apparet qd nō intercessit numeratio quia tūc nō esset liberatus per acceptilationem sed per numerationem: vt insti. qui. mo. sol. ob. in pun. z hanc. q. de facto habuit. Item dicitur hic si litem moueri patitur. quero exempla. vide gl. que incipit cum potuit z c. ibi dic ergo zc. No. hanc gloss. q. dicit qd dicta testium pereunt perempta instantia. sed text. est in cōtrarium in. l. vlti. C. de testibus. z glo. in. l. prope randum. §. sū. C. de iudi. quare habemus dicere qd ista gl. male dicat. z hic ponamus exemplū qd quis patitur perire instantiā in causa appellationis partiendo labi annū vel biennū quo casu perit instantia et totū ius. in aut. ei qui. C. de tempo. appel. Vel dic. z melius qd hic gl. loquitur qd instantia perit ante publicationem testium quo casu dicta testium pereunt ar. l. gesta. C. de re iudi. fm. Jac. de are. et Ly. refert in. l. propterandum. in. fi. C. de iudi. qd tene me ti perpetuo.

Si autem. Verba edicti sunt que fraudādū cā repudiavit. Aduerte in oibus precedētibus exēplis siue sit factū siue neglectū: videtur gestū vere vel p. sumptiue. nā si patio te p. scribere video: in te transferre quia p. scriptio est quedam alienatio: vt. l. alienatio. j. de ver. sig. Sed qd aliqd nō acquirit alteri nihil est gestū: vt si nō impleo cōditionē. naz ex hoc nihil alicui querit: sed non admittit: nec ego aliquid facio. vñ verbū gesta nō verificatur fraudatio nis cā: q. nō fraudant creditores: q. si nō repudiastet creditores nihil de illa hereditate potuissent facere cū ad eum nō spectaret. Itē op. q. quis teneat lucrari: vt. l. in frau. in p. nūp. j. de iur. iur. Sol. vt ibi. Itē opp. de. l. ij. §. de here. ven. z ad. l. aql. si seruus seruū. Dicit gl. qd ille leges loquitur in suis tractatibus z bene. nā ille leges loquitur in casibus in quibus de natura cōtractus tenebat querere: hic vero nō. Itē opp. legatū a tpe mortis d. esse nostrum ergo repudiādo d. diminiui patrimoniū: vt. l. j. C. cō. b. fingitur nunq. fuisse nostrum.

Si seruum. Vide gl. que incip. sed nunqd. et nō soluit quidā dicūt qd re-

Aut p. r. tor. pro intellectu huius ti. z etiam ti. que in frau. patro. vide not. in. l. a diuo pio. §. si super. §. de re iudi. et in materia huius titu. vide Bal. in rub. C. eodem.

Incipit. de isto verbo gesta sunt vide Bar. in. l. j. §. de offic. p. cu. cesa. Ergo dicitur vñ bar. in. l. i. stipulati. §. de dona. z qd ibi dixi. In frau dem. vide vñ casus p. r. Bar. in. l. postq. in fi. §. de re iudi. C. de gl. Vide ad istam glo. bal. i. rub. C. eo. z ad do Bar. i. l. ij. C. de edē. l. ij. j. iudi. sol. et bal. in. l. gesta. in. j. col. C. de re iud. z bar. in. l. cū ante tea. C. de arbi. C. de op. vide bart. in. l. si cum pater. j. eo. tuz. zc. Sciens dū. idē dicitur in. l. a diuo pio. §. si sup rebus. §. de re iud.

Apud labeonem. qd ille qui facit id ad qd tenetur nō videtur facere fraudem. Regula qui prior est tpe non hz locum in pignore p. r. torio.

Sciendum. No. ter. ibi cū par omniū. z sic illud qd dicitur. q. in pignore p. r. torio non hz locū regula qui prior est tpe: est potior in iure. est verū: q. nullus est prior: sed vno immisso oēs immittunt videntur: vt hic z l. cū vnus. §. de bo. auto. iij. pos. z ibi dixi.

Si quid cum pupillo. Dicit hic qd gesta cū pupillo reuocatur licet pupillus ignorauerit: an sit verū indistincte. dicit gl. q. sic. z sic est casus hic qd est deterior conditio pupilli quā maioris. z hoc tenet gl. §. e. l. j. in pun. in gl. que incip. sed z si igno rauerit. Azō tenet cōtrariū z dicit qd hic dicit in pupillo est verū cui est donatū. vnde tenetur quatenus ad eum peruenit. z sic totus vnus casus et q. sequitur. simili modo ponit exemplū magis generalez hoc placet per. l. ait p. r. tor. §. ait p. r. tor. j. eo. Quando pretium emptori sit restitutum: cū bona reuocant. Et an si hereticus vendit bona inquisitor debeat restituere pretium nūme. z. vbi quod sit.

Debitor. Res h. vedita reuocat pretium emptori nō restituitur nisi in vtilitate debito ris appeat esse cōuersus. h. d. C. hic d. qd p. r. tor nō restituit qd res reuocatur. p. imo restituit: vt. l. j. C. de p. r. tor.

em emptoribus per reuocantes. et vide per Ly. in l. pe. in fi. C. ad. l. iul. maie. que sequitur imo. in l. post contractum. s. de dona. ubi aliquantulum videtur danda...

xxx. an. Sol. dic. ut refert Ly. in d. l. j. Ista materia habet tres passus. quos queritur an pretium sit restituendum ab eo qui vendidit...

Et istis duobus. et an si res tenet refundere pro tanto tangit Ly. in l. pe. in l. fin. C. ad. l. iul. maie. et Ly. in l. fi. C. ad. l. iul. maie. si palle. dixit quod cum si scus hcat...

Et ista pars videtur verior quod tenet do. Jo. de imol. in l. post contractum. s. de do. ubi vide. And. Barb. Aliquis hereticus. Adde Barto. in l. chirographis. s. fi. s. de adm. tuto. et vide. c. ad audientiam...

Ad de iure. et vide Bal. l. i. fi. s. fi. C. de le. bar. in l. chirographis. s. fina. ff. de administratio. tuto. Andre. barba. Sed in iudicijs. et vide Ange. in l. si rem et pretium...

Quero vtrum per Bal. C. e. in ver. quero cum concessit. et quod ibi dixi. potestatem alienandi debet distinguere. aut pretium est conuersum in utilitatem creditoris...

Et pretium succedit loco rei in vniuersalibus: in particularibus in subsidium: in personalibus quando quis conuenitur ratione doli. Pretium in hypothecaria succedit loco rei sicut in personalibus.

Et sic habes quod denuntiatio inducit malam fidem. Contra. C. de rescin. vend. l. si maior. Responder glo. ibi ille qui denuntiavit non habebat ius denuntiandi...

Si debitorum. Qui peccatiam si debitorum a debitoze fugiente abstulit communicare non cogitur alijs creditoribus...

Illud certe. Dicitur hic quod si vnus superpter illum omnes creditores habent reuocatoriã. Sed contra s. quibus et cau. in pos. ea. l. fulc. s. quod si aduersus...

Si fraudator. Ex hoc. s. cum. s. seq. habes intellectum. l. si creditores. s. de separa. Si cum in diem. Vide gl. que incip. vt quid. et hanc glo. adde ad id quod dixi. s. de puul. credi. l. si creditores...

Si cui solutum. Oppo. glof. de. s. illud ab initio obligauit: ibi ex postfacto et sic fuit in fraudem creditorum.

Debitorem fugientem quod liceat capere: et auferre id quod portat: quando expectare sententiam iudicis esset periculosum.

Debitorem fugientem possum capere per personam non vt eum detineam sed ad iudicem adducam.

Debitor suspectus quod possit capti dei ferriata etiam in honorem dei: vt ducatur ad iudicem.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

Et nota. s. quem docto. et amant in. s. item si quis in fraudem. in l. i. de actio. in l. i. de actio. in l. i. de actio.

A Item sufficit. sed Barto. in l. cum quid. ff. si certu para. dicit qd non sufficit libellum presumptiue concludere si esset factum ipsius libellantis nisi proponeretur et allegaretur per text. in l. si adulterium cu incestu. §. idem pollioni. de adulte. et ibi not. et ita eum sequitur Anto. de but. in c. si cautio de fid. in strumē. cō trarium tenet Bart. in dicitō. §. idem pollioni. per istum text.

B Not. ergo. et vide quod singularit no. Bartol. in lege cum qd. supra si certu pe tatur. et. l. ne pūata. les. C. de proba. et quod ibi remisi. et vide Bartol. qui egregie loquitur in lege prima. infra de excep. quem ibi omnino vide et vide Bald. in lege gallus. ff. de lib. et posthu. et vide Ludo. Roman. in consilio. xlii. quomodo allegat istum textum hic. And. barba.

C Sed quid. an valeat donatio omnium bonorum facta filio naturali. vide hic vbi est text. no. adde bal. in rub. C. e. Ad de an valeat donatio omnium bonorum facta filio naturali. Ro. consil. ccc. lxxii.

D Fraus presumitur item ad de quod etiam presu mitur si scit se habere creditores et se non esse soluē do. vt dicit Bart. in lege si quis cum heres. supra. e. alios modos presumendi alienationem fraudulen tam. vide in lege summa cum ratione. et ibi dixi de peculio. et quod Bald. not. in lege puma. in vltima colū. C. qui bo. cede. pos. et vide supra lege prior. sed quid si vendidit particulariter vide Barto. in lege nomen. §. filio. supra de le. iij. et qd ibi dixi post bar. in lege post contractū in j. col. §. de dona. quod verū intellige vt ibi dixi post bar. et imo. et hz locum iste §. etiā si minore pte vendidit vt donauit. no. bar. in d. l. nome. §. filio. vbi doc. in §. itē si qd in fraudē i. fi. in fr. de ac. adde huic apostille Bald. consil. cxx. iij. lib.

E Patre qui. ad ista. l. patre. vide que no. dicit Bal. in l. marum. vltimū. C. de libe. pte. vbi dicit quod pa ter rogatus ab vxo. vt restituat filijs post mortē. potest ante mortē restituere si creditores velint oc cupare illa bona. Itē si statutu dicit qd statibus ma sculis femina nō succedat pōt masculus renuntiare isti statuto et femina amittitur et p̄iudicabitur cre ditonibus filij. faciunt no. in l. qui aut. in prin. §. e. ti. et Bald. in l. j. C. de his qui ante aper. ta. in pe. co.

sufficeret. tunc videtur fraudem facere. vt hac. l. et quod sciat se habere creditorem probabitur de faci li. vt si habet creditores suo factory vt lege qd. supra ad velleia. Sed qualiter probabitur quod sciat bo na sua non sufficere creditonibus. doctrinam habe tis ex dictis per me. supra qui et a quibus. l. iulii. vi de quod ibi dixi.

Libellus quod presumptiue cōcludat satis est. Fraus presumitur in donatione omnium bonorum. Fraus presumitur ex venditione omnium bonoru.

Quibus. In donatōe omniū bonorū presumit̄ fraus. Item sufficit libellum concludere pre sumptiue. hoc dicit nota. §. Nota. Tergo quod sufficit libellū cōcludere presumptiue. Circa hoc vidē Lyn. C. de eden. l. edita actio. in. iij. q. ver. ex premis sis. dixi in lege certū. §. primo. supra de cōf. C. Se cundo not. fraudem presuim in donatione omniū bonorum. Et Dyn. ponit aliquos alios modos hic plenus dixi in lege post cōtractum. supra de dona. C. dicitur hic filijs naturalibus. sed quid si nō sūt filij naturales tantum. sed legitimi. Responde. in filijs legitimis in patria potestate constitutis nō procedit. quia non valet donatio inter patrem et fi lium. nisi essent filij emancipati. Itē in filijs spurij non procederet. quia non valet donatio vt lege pu ma. C. de natu. lib. C. Quero. quid si aliquis vendit omnia bona sua. glos. dicit quod fraus presumitur. vt no. in l. qui testamētum. §. de proba. et Lyn. C. si quid in frau. pa. l. j. in distū. magna.

Dicitur. Dicitur quod pater poterat differre non erat ex voluntate desinuit. sed ex necessitate. quia fi lio in potestate constituto non poterat restitu. vnde obligatio illa non videtur habere diem: ideo credi tores non videntur fraudari. sed ibi loquitur quan do obligatio de sui natura habet diem: ideo credi tores videntur fraudari.

Primo gradu. Factum fa ctum inter cre ditores et heredes non nocet liber tatibus et legatis.

Quando sit comunicandum quod per extortio nem aliquis creditor consequitur.

Pillus. Quod vni ex credito ribus est solum per gratificationē vel per extortione venit comunicandū ceteris: hoc dicit et est bona lex. Dicit hic qd nō debz comuni care nisi in duob⁹ casib⁹. Cōtra. §. pro socio. l. verū. §. si cū tres. vbi indistincte comunicatur. sed dic qd ibi ex eadem causa erat debitum pluribus socijs. sed hic erant non socij et non debent ex eadem cā.

quare hic fm Jac. de are. distingue sic. aut solum a fuit indebitum aut debitum: primo casu reuocatur per creditores: vt. l. tutores. §. de condi. indebi. secū do casu subdistingue. aut alij creditores pretendunt hypothecam aut privilegium aut simplicem equalitatem et dicunt se equaliter creditores. primo casu aut possidet creditor: vel dolo desijt possidere: alij creditores reuocare poterunt per hypothecariam: vt. l. si fundus. §. in vendicatione. §. de pignori. Aut sine dolo desijt possidere et conuenit conditione ex lege vt. l. sancimus. §. si vero creditores. C. de iure delib. Ego dixi qd quādo creditor sine dolo desijt possidere: nullo modo potest conueniri nisi in substi dum in eo quod sibi remansisset ex debito vltra suū debitum: vt. l. prima. §. de distr. pig. vel nisi ipse fuit in dolo accipiēdo: vt. l. qui a debitore. §. eodē. Aut pretendunt privilegium: et tunc possunt reuocare: vt. l. pecunia. C. de pūile. fi. z. l. sed an hic. §. quod cum eo. z. l. ex fact. ne pecunia dicit ipse. Sed ego dico adhibendam predictam distinctionem. aut possi det vel dolo desijt possidere: aut sine dolo: vt. §. de zi. et hoc cum soluitur species: si vero genus: predicta distinctio non habet locum. quia genus perire non potest: vt. l. in ratione. §. incerto. §. ad. l. falcidia. si vero pretendunt simplicem equalitatem. et tunc aut erant bona possessa. et possunt reuocare. vt. l. qui autem. §. sciendum. §. eodem. aut non erant bona posses sa: tunc aut creditor exigit iudicis autoritate et non possunt reuocare: vt. l. qui autem. §. apud labeo nem. §. eodem. aut sine iudicis autoritate. et tunc aut per gratificationem. et tunc cogitur communicare vt hic z. l. si non expedierit. §. j. §. de bo. autori. iudic. possi. aut sine gratificatione: et tunc aut per extortio nem. et idem vt hic in fin. aut sine extortione: et tunc aut erat idem debitum diuisum inter socios et debet communicari: vt. l. verum. §. si cum tres. z. §. pro soc. aut erat idem debitum diuisum inter coheredes: et tunc aut erat corpus hereditarium. et debet comuni carī: vt. l. idem labeo. §. fami. erciscum. alias secus: vt. l. lucius. eodem titulo. si vero erant diuersa debi ta pluribus personis debita: et non cogitur commu nicare: vt hic z. dicta. l. si non expedierit. §. primo. fm Jaco. de are.

Procurator constitutus ad fideiubendum an possit renuntiare beneficio de duobus reis et benefi cio de fideiussio.

Fraudator. Not. textum ibi quoniam magis de duobus reis. C. Not. qd ille qui frau dem vel dolum fugit non dicitur ca pere lucrum. habui questionem de facto. quidam se cit procuratorem ad fideiubendum pro tyro. et pro curator renuntiauit beneficio de duob⁹ reis. et bene ficio de fideiussio: itibus. dominus dicebat quod non f poterat renuntiare quia nō erat constitutus ad hoc specialiter: nec veniebat in generali mandato: quia renuntiare est donare: et tunc allegabatur in con trarium ista lex. sed dic quādo quis renuntiat ex ceptioni peremptorie. et tunc est donatio vt. l. si qd delegauerit. j. de no. quādoqz remittitur exceptio dilatoria temporis. et tunc idem. vt. l. omnes. §. fi. §.

Gratificationem. et sic ex ista doctrina Bart. hic habes quod id quod exigit vn⁹ creditor: debeat cō municare cum alijs. vide plene etiam per Joan. an. in titu. de oblig. z. fo. in rub. in principio. in. colum. z. Bald. in l. fina. in. ij. q. §. de po. z. habes bonum text. in. l. i. ait preor. §. si cum in diem. §. in. l. cu3 ibi nota. C. de puul. fisci. z. ibi Salt. in fine.

Habui questionem an sit exceptio dilatoria vel declinatoria. Sed die quod si fideiussor renuntiat beneficio ordinis. tunc ex hoc nihil acquirit creditor: sed effugit magis detrimentum quā lucratur: amo nullum lucrum acquirit. et donatio non est nisi aliquod aliquid acquiratur: vt. l. in edibus. §. fina. su pra de donatio. z. sic. est magis remis sio detrimenti quam donatio vt hic: est est text. quod non sit donatio in l. j. §. si fideiussor. §. si quid in frau. pa tro. cum ergo non sit donatio tunc istud venit in generali mandato. Pre terea in generali mandato venit id qd est de p̄suetudine: vt. l. si pūus. §. fons. C. de pac. vide que dixi post Bar. in l. solum. §. fi. de pig. act. z. adde qd prelatu pōt remittere ex ceptionē cōpetentem ecclesie fm Innoc. z. do. Ant. in. c. j. de deposito. z. Joan. an. in. c. ij. de do. An autē procurator et prelatu possit renuntiare appellatio ni. vide Bald. qd nō. in l. si. in fi. C. de temp. app. z. his adde Bald. in l. j. in fi. C. de bo. mater. Adde Bart. in ver. preterea. q. cōsultu ro. consil. cuij. q. si quis fa cit mandatū alicui ad accipiendū pecunias mutuo qd si mos loci vbi pecunie accipiuntur est vt accipiē tes se obligēt ad cābia si in tempore non soluantur qui procurator etiam ad id censetur habere manda tum. sed obligandum se ad cambia vt iuras. z. vide Pau. de ca. consil. ccc. xxij.

Andre. Poma. Peremptorie. vide Alex. con sil. cxy. vol. v. vbi sequitur z. idem dicit esse in prelato et infert ex hoc etiam qd talis non poterat renuntia re appellatiōni.

Sed quid dicemus et vide moderniores in. c. j. vt lit. nō cōfesta. qui sequunt Bar. hic z. vide Inno. in. c. cum olim. Albb. de offi. deleg. z. vide do. Ant. q alle. Bar. hic. z. vide ibi Jo. de imo. And. barba.

Renuntiat. et vide omnino Bald. in rub. C. co. in vl ti. colum. z. ibi an per hoc fideiussor videatur frau dare creditores suos.

Istud venit. vide Bald. in rub. C. co. vbi alle. bart. hic sed corrupte. z. Bartol. in l. solum. §. fina. et ibi dixi. §. de pigno. actio. z. in l. si pignoris. §. fina. eod. titu. z. ibi per moder.

Proterea. Bald. in rubrica. C. de reno. his que in frau. credi tenet contra. z. vide que ibi notant. z. alle ga. istud dictum Bartol. Ludo. Roman. in consilio cxx. Andre. Barba.

Si a socero. ad istum textum. vide. l. secundā. C. eodem. z not. Bartolus. in l. que situm. §. primo. de p. uir. credi. z quod sit titulus lucratiu? ex parte mulieris. est etiam tex. cum glo. z ibi docto. in l. meua. §. ff. solu. matrimo. z not. hunc tex. quod titulus dotis est? one rosus ex p te viri qd est no. etiā si ex possa cto conse- cuturus sit lucrum. gloss. est menti tenenda in l. si donaturus. in penultima glossa. s. de conditione ob cau. z est tex. in l. §. si vero. C. de impo. luer. descri. libro decimo. et ibi no. vbi etiam vide Ange. quod no. quia procedit etiam in dote z matrimonio putatio: vt est gl. not. in l. proculus. alias incipit ancilla. s. de iure dotium. in gloss. fina. z adde quod no. Bart. in l. §. s. de vscapi. Item est onerosus non tantum ex parte viri vt hic sed etiam ex parte filiorum dotem petentium vt nota. Bartol. in l. si constante. in. r. questio. secunde questio. princip. s. soluto matrimonio. et vide omnino quod not. per Barto. in l. meuius. §. duo bus. de leg. ij. in. ij. colum. sed quo ad patrem est titulus onerosus ita Bald. in l. ij. C. eodem. vide ibi et idem ibi dicit in legitima z alimentis z in omni obligatione legali z si lucrum dotis conceditur marito propter expēsas nō dicitur ti. lucratiuus: vt not. bal. in l. hac edictali in prin. in. ij. colum. in vers. pone qz oppositum. C. de secun. nup. z qz titulu? dotis quo ad virum sit onerosus. est tex. quem ibi ad hoc no. bar. in l. pro oneribus. C. de iure do. z in l. ex promissioe. de acti. z obli. z in l. §. si. z ibi Barto. C. de iure do. vbi probatur qz quo ad mulierem est lucratiuus. et ibi etiam vide Bald. in princ. qui ponit quid potest donare filio spurio vide latius Barto. in d. §. Duo- bus. in. ij. q. z ad predicta vide Bald. in auten. ex cō- plexu. de incest. nup. z Bar. in cōsi. incip. dñs amat? et Ang. in l. ignoti. C. eo. titu. Adde qz titulus dotis sit onerosus ex pte viri. voluit bal. cōsi. lxxij. ij. libi. vbi consuluit cum pater nuplisset filiam et promisit fet dotem genero qui mortuo socero possidebat bona vigore promissionis sibi facte deinde focer quon- dam declaratus esset vfurarius post mortem quod illi qui soluerunt vsturas ante promissionem factam genero nō poterant illum molestare: quia habet ex titulo oneroso. et ad questionem formatam per bar- to. de spuria dotata. Adde quod Abb. etiam consi. cxy. consuluit quod filia viuente dos nō sit auferē- da: qz hz loco alimentorum. sed ipsa mortua sic quia alimenta extinguuntur.

pectu mulieris non respectu viri. Dos dara filie spurie non potest per dotantis con- sanguineos a viro reuocari sed postqz fuit reuersa ad filiam sic deductis quantum ad alimenta suffi- ciant.

Si a socero. Not. tex. ibi intelligit. aliquid ex donatione habuisse. C. No. Tq titu. dotis respectu mulieris est titulus lucrati- uus: sed respectu viri est onerosus. C. hic in text. fit questio quedam. z non soluitur. ideo vide gloss. que incipit relinquatur. in fin. prima placet Sui. de suz. quia videtur indebitum soluisse scienter. C. No. tex. Tu scis quia? pater non potest donare filio spurio. modo presbyter maritauit quandam suam spuriam: modo consanguinei volebant reuocare post mortē: ego dixi qz a viro non poterat reuocari: qz habet ex titulo oneroso: sed postqz ad mulierem est reuer- sa potest reuocari: quia ipsa habet ex titulo dona- tionis: sed pater filio spurio non potest donare: vt l. §. C. de na. libe. ergo zc. z hoc nisi quatenus de iure canonico filius vel filia debet habere pro alimen- tis: vt in c. ciz haberet. extra de eo quid dur. in mat. quam pol. per adul.

De fructus. Dicitur hic qz non veniunt in restitutione nisi fructus qz erūt tempore venditionis. Contra in l. §. per hanc. s. e. Solu. ibi loquitur de extantibus tempore venditio- nis: sic ille. §. intelligitur fm istum. C. No. text. ibi nam cum fundus zc.

Hec actio. Iste. §. legitur in glo. nostra tri- bus vel quatuor modis prima le- ctu. est bona z not. z eam sequitur Dyn. in situ. de act. §. item si quis in fraudem. z fm ipsam pono ca- sum: qz qñ quis alienat in fraudem z res nō reperit: potest agi contra eum vt ponatur in carcerem z mō nō poterit cedere bonis. Scda lec. loquitur qñ quis cessit bonis: quo casu non tenetur nisi in qstū facere potest. verum est nisi alienauerit in fraudem: vt hic quo casu tenetur in solidum. sed alij dicunt aliter. et ponitur in glo. iij. z. iij. lect. sed pone primam tanqz magis notabilem.

Finis libu Quarti. Sequitur Quintus.

De interdictis. Rubrica.

Posseio aduocatur per interdicta z per actio- nes civiles.

Interdicta quasi inter duos edicta.

Interdictū z actionē in factū qz sit differentia. Dicitio seu: est augmentatiua.

Continuat glo. sic dictū est. s. qualiter agitur de iure civili: nūc qualiter agit de iure pretorio. verum qz hoc fit cōiter per interdicta. ideo ponitur hic ista rubrica. C. Quero t primo an posseio aduocetur alijs iurib? qz per interdicta. gl. qz sic vt p actiones civiles: vt p conditionē triticaria z per officium iudi- cis: vt in glo. per ordinē habes. C. Scdo quero que sint iste extraordinarie actiones que cōpetūt p in- terdictis. gl. qz est hic dicit qz actioes pponerantur olim extra antiquā solēnitatē sed interdicta cum so- lenitate. C. Itē querit glo. qz erat olim differentia cū

etiā actiones pponerant cū solēnitatē. dicit glo. actiones pponerant cū solēnitatē vniuersaliter sed interdicta inter duos et t ideo dicuntur interdicta quasi inter duos edicta. Alia vero edicta vniuersa- liter pponuntur. C. Itē quero t que sit differentia inter interdictū et actionē in factū qz loco eius cōpe- tit. dicit glo. nulla est differentia. Dy. reprehēdit istā glo. nā dicit qz imo differentia est inter interdictum et actionē: pbat per dictionē seu: positā in rubrica. qz dicitio est augmentatiua: vt l. si quis ita. de aur. et ar. leg. vel aliter differentia est inter hanc actionē z interdictū: sicut est differentia inter materā z mate- riatū seu sicut inter matrē et filiā. nā ex interdicto oritur actio in factū vt isti. e. in fi. C. Quero vtrū sit differentia qz istouū pponet. dicit gl. qz nō est diffe- rentia. breuiter nō est necesse qz pponat in libello: s; bñ pōt pponi vt l. ptoz. §. nōnulli. de ope. noui nū- tia. hoc etiā apparet ex eo qz videbitis. j. vij. possi- detis. l. §. restituende. facit. l. pe. j. ne vis fiat ei. de hoc etiam tangitur in l. incerti. C. eo.

Interdictū vnde vi nō d: scriptum in rem.

Actio personalis in rem scripta ideo d: qz datur cō- tra aliquem obligatum ex possessione.

Interdicta que continent merā penā sunt annalia: qz rei persecutionem: perpetua.

Interdictū ex duob? an faciat tertiā speciē: de per se.

Idemius. Jurisconsultus hac. l. et se. pro sequitur diuisionē interdictorum. z primo ponit diuisionem res- pectu rerū pro quibus cōpetūt inter- dicta. secundo respectu effect? in- terdicti. tertio ponit aliā diuisionem respectu temporis pro quo dantur. quarto po- nit vnam diuisionem respectu temporis infra quod dantur. secunda ibi: interdictorum. tertia ibi: interdi- ctorum quedam. quarta ibi: interdicta. quinta ibi: in- terdictorum. C. Pponitur t quod quedam interdi- cta non sunt scripta in rem: vt l. cum a te. j. de vi et vi- arma. Solu. hec regula fallit in interdicto vnde vi. C. Quero vtrum sint alia interdicta mixta. gloss. di- cit quod sic vt in glo. habes. C. Quero quid est dicitum actio psonalis in rem scripta. actio in rem me- ra datur contra possidentem non tamen tanqz obli- gatum: sed qz possidet: vt in situ. de acti. §. j. sed actio personalis scripta in rem datur contra aliquem: non ideo quia possidet sed quia est obligat? ex posseio- ne: ideo dicitur personalis: pbat in l. de eo. §. si. s. ad exhiben. C. Item dicitur hic qz quedā sunt annalia: quedam perpetua: quero que sint ista. certe ve- ritas est vt dicit glo. que cōtinent merā penam sunt annalia: sed que continent rei persecutionē sunt per- petua. videbitis in l. in honorarijs. de actio. et ob.

Ultimo? ex hac. l. habes t qz mixtum ex duobus? non facit tertiā speciē per se. vt hic in ver. interdicto- rum aut species zc. nam ponit tres species interdi- ctorum tantum: z tamen sunt quedam mixta ex duo- bus: et de ipsis non ponit tanqz de specie separata per se. In contrarium facit. l. adeo. §. j. de acqui. re. do. non dico nunc.

Interdictum de exhibendo libero homine con- petit etiam pro vasallo: monacho: ciue: pupillo: vel

alia persona in qua ius habeo. Interdicta habere rei persecutione z causam proprietatis dicitur: qz actor probare debet proprietatem. Sententia lata in possessio quando faciat preiudiciū in petitorio. remis- siue.

Interdictorum. Hic ponit aliā diuisionē interdictorum. prima est diuisio respectu persona- rum quibus competunt scda respectu rerū pro quibus cōpetūt. tertia res- pectu effectus. quarta similiter respectu effectus. secunda ibi: interdicta autē. tertia ibi: quedā interdicta. quarta ibi: hec autē. C. Iste ver. quedam est nor. in tex. ibi non possessionis. C. Not. qz dicitur de interdicto de libero homi- ne exhibendo. quod facit vt possim si militer habere interdictum de vasal- lo: exhibendo: seu ciue vel monacho ex- hibendo: vel pupillo exhibendo: vel alia persona in qua ius habeo. simile de vxoze exhibenda: vt lege prima. in fi. et l. seq. j. de lib. exhi. hoc tene men- ti. Quero? quid est hoc dictū. quedā interdicta habent rei persecutionem et causam proprietatis. dicit gloss. qz actor debet probare proprietatē: als non vincit: secundo quia absolutoria lata in vno parit exceptionē rei iudi- cate in alio. et idem in condēnatoria: quia condēnatoria lata in vno pe- rit exceptionem in alio. cuius occasio ne Dyn. tractat? hic? an sententia lata in possessio pariat preiudiciū in pe- titorio: quod Dyn. plene tractat hic. z in c. qui ad agendum. de reg. iur. libi. c. vj. z ego plenissime in l. naturaliter. §. nihil cōmune. de acqui. posses.

Interdictis. Hic ponitur vna regula interdictoz. Contra uno a die expulsiois habetur ratio fructuū: vt l. §. ex. die. j. de vi z vi ar. z l. is qui in puteum. §. quod ait pretor. Soluio dicit glo. fallit in his. tu dic quod hec regula habet locū in bonifidei possessore. contra quem est interpositum interdictum. in quo ex die interpositi interdicti habetur ratio fructuum. secus in possessioibus malefidei vt in contrarijs. C. Quero que sint alie regule interdictorum. gl. dicit quedam sunt affirmatiue: quedā negatiue. vide eas hic in glo. et l. in- certi. C. eo. titu.

Quorum bonorum. Rubrica. fff iij

Ultimo. sed in con- trariū for- tissime ob. qd dicit an- ge. in l. im- perium. s. de iurisd. om. iu. in qd. facti vi de omnino. and. barb. C. Dixit ex duob? et sic vide per docto. plene in l. §. ff. de v. ob. l. con- trariū no- tetur in l. imperiū. s. iurif. om. iu. et ibi p doc. et que interdicta sint duplicia vide Bart. in l. generalit. §. j. in. iij. q. s. de acq. pos. C. Dy. tra- ctat. et vi- de text. no- tabile in l. si de ppue- tate. C. si a nō compe- ud. And. Barba.

Qui habetur. Justus error habetur p titulo no ad omnia vt hic. quo d tene menti licet glo. tenuerit contrarium in l. pe. et fi. s. pro legato. vtz q hoc etia sit verum quo ad excludendum agentem petitione hereditatis. et vide qd h' in l. de actio. s. sed iste. et Bal. in l. nullo. de rei ve. qui tenet contra Bart. hic alleg. gl. in l. pe. s. pro leg. erglo. in l. hereditatis. C. in q. cau. cessat. 2. lon. temp. prescrip. 7. 4. ibi Bald. ad doctri. nam glof. et Barto. hic adde glof. et ibi Barto. in rub. C. eo. et cu' Bar. coeo. Jaco. co. bu. in l. f. C. quoru bo. ista lan re quo ad publica. nam locu non habz quia in ea indistincte titulus putatur? habetur pro vero. l. sed si res. s. eu a que. cu' se. 2. supra s pu bli.

Dictum est de interdictis in genere. remunc sequitur de interdictis in specie. et premitur de interdicto quoz bonozum quod est generale. et denominatur a prima parte bonozu. zc. Justus error habetur pro titulo quo ad vsucapionem z prescriptione non quantum ad repellendum qui agit petitione hereditatis vel interdicto quozu bonozu. et nunc. 3. Prescriptio. xxx. annoz requiritur in eo qui possidet pro possessore. Interdictum quozum bonozu in quo differat a petitione hereditatis. Verbum restituo adaptatur ad id qd nunq quis habuit. Interdictum quozum bonozu est ad piscende.

A It pretor. Sp. si bonoz possessionem ex edicto prout. ad qd petis possessione ab alio.

Andeo ille qui petit habebat possessionem iuris: ideo petit possessionem que est facti. Idem dico in eo qui est heres de iure ciuili nam potest agere hoc interdicto vili ad recuperandum possessionem. Dicitur hic si non est vsucapru. Contra vsucapio no potest esse sine titu. sed possidere pro herede vel pro possessore no est titulus: ergo. cc. vt. l. pro herede. s. de pet. here. ergo vsucapio non procedit. Huius timore dicit glo. q hoc dz intelligi q hic habuit iustu erroze qui habet pro titulo: vt. l. non solum. s. j. de vsuc. z l. ce. ius. e. n. ¶ No. ergo ex hoc in eo qui possidet pro herede. sed in eo q possidet pro possessore requiritur prescriptio. xxx. annoz. habes ergo f et hac sol. q lz iustus error habeat pro titulo quantum ad vsucapionem et prescriptionem: non tm habetur pro titulo quantum ad repellendum eu qui agit petitione hereditatis vel interdicto quozu bonozu. que iudicia non dantur.

Contra hoc. et videludo: Roma. in consil. ccc. viij. vbi qrit vsufructuar? ac cepit vsufructum propria auctoritate an illum perdat. vide ibi. Andre. barba.

Ultimo not. vide Bald. in l. ij. C. quorum bo. z in l. cum etiam. de rebus cre. et l. mancipia. in fin. C. de feru. su. et vide Barto. in lege si olei. C. loca. vbi i debitis rationem huius dicit licet Innocen. contra rium teneat in l. clam possidere. s. qui ad nudinas. de acquiren. possel.

contra titulo possidente. qd tene menti. Tenedo ista sol. ergo post vsucapione tenetur hoc interdicto qd est contra l. hereditatis. C. de peti. here. huius timore dicit glof. dicas quod est vsucapru ab alio no ab ipso qui possidet pro herede vel possessore. Sed contra hoc oppo. q ille qui non vsucapit non tenet. quia vsucapione interpellare no potuit: vt. l. sed et si lege. s. sed et culpa. de peti. here. Glo. dicit q ille q alienauit dolo desist possidere licet no haberet malam fide ille qui emur: ideo q dolo desist possidere tenetur. Hec solu. no videtur posse. pcedere. q fm hoc qd sequitur in ter. ibi qd dolo malo zc. effecti de cu eo qd dicitur est prius. ideo dy. et Ja. de are. exponunt huc ter. aliter vt dicit q pro herede aut pro possessore possides. scz tepore inchoati iudicij. z qd sequit possideres. i. inciperes possidere post inchoatum iudicij. ¶ It sequit si nihil vsucaprum est. et pone igitur si est vsucaprum no tenetur. et sic est superflua glo. magna fm. Ja. de ra. et etia Ja. de are. sentit hoc. vel si volumus sustinere glof. possumus hunc ter. exponere qd possides. scz nunc possideres ne si nihil vsucapru est. intelligitur de eo: quia desist possidere culpa. vt. l. si culpa. supra de rei vendi.

Et quod sequitur quod dolo. zc. intelligatur de eo qui desist possidere dolo. sed pcedens lec. est magis clara. ¶ Quero i quo istud interdictu differat a petitione hereditatis. Glo. ponit istas differentias. C. eo. super rubrica dic vt ibi. Duas tamen differentias principaliter nota. Prima in modo proponendi libellum et per consequens in modo sentendi. na in petitione hereditatis peto me declarari heredem: et per officiu iudicis fit restitutio reru: vt. l. licet. supra de peti. heredi. in hac autem peto rerum restitutionem principaliter. vt hoc illi restituas. z per co sequens ostendit diuersitas in modo sentendi: quia in petitione hereditatis declaratur quis heres. sed in hoc interdicto quis simpliciter condemnatur ad restitutionem rerum. Secunda differentia est in modo probationis. nam in petitione hereditatis de beo probare me filium et heredem et bona fuisse in hereditate. hic autem sufficit si de istis que pertinent ad hoc doceo summam. hoc tangitur in prima vt secunda glof. parua. C. eodem. et tangit Hof. in hoc tit. circa finem. ¶ Ultimo no. ex hac lege f quod licite peto mihi restitui id quod nunq habui. et sic verbum restituo adaptatur ad id quod nunq habui. nam istud interdictum est adipiscende possessionis. vt infra proximo. s. tamen quis codemnatur vt restituat: vt hic dicitur.

Hoc interdictum. Opp. q imo detur ad singulas res: vt lege hoc amplius. et lege sequit. infra de furtis. Solu non pertinet ad res singulas. subaudi tantum. qd mihi placet. Et hoc apparet quod in isto titulo petitione restitutio rerum non designatis rebus: sicut in petitione hereditatis. vt not. glof. in lege prima. circa prin. s. de eden.

An mihi competat iterdictu. si habeo aliquem obligatu ad mihi dandū vnu par caponu. Sp. de l. etia. s. fi. s. Interdicto. de pet. here. Solu. q hoc iterdictu differt multu ab illo in hoc.

Interdicto. de pet. here. Solu. q hoc iterdictu differt multu ab illo in hoc.

Quero aliquis teneatur mihi dare omni anovnu a par caponu. an competat interdictu. z dicit Jaco. de are. q no: qd contra debitoros obligatos personaliter nullu est interdictu. ppositu. casus est hic dicit Ja. de are. contra hoc dicitu vt casus in. c. qrela. extra de elec. sed dicit ipse qrela op? est qrela. z sic dicit q illud. cuo bene dicit. z ita refert Ly. C. de pacis. si certis annis. circa fi. videre ista lex no probat hoc: q ead e ratione nec contra possessores alicuius turis realis competere interdictum: hic dicit tantum componum possessores. Sed contra hoc. j. titu. j. l. s. quod autem ait. z. j. de aqua quoti. z est. z de iti. actu. qd prima. per to. Ego no video q dicitur possessoru nisi respectu pterioz. z videbitis per totu huc libru. Modo si aliquis debet mihi dare aliqz annuū propter qd habeo aliquod ius in eius persona: quia est meus vasallus vel ascriptitius: ita qd habeo aliqz ius reale in eius persona: z tunc possum agere interdicto etia possessore: vt in. c. querelam. sed si habeo ipsum obligatu tantu personaliter nec habeo in ei? persona ius reale tunc dico q no datur possessoru contra eum. arg. huius. l. z quia non reperitur in aliqua parte iuris cautum.

Quorum legatorum. Rubrica.

- 1. Equum non est quod quis sibi ius dicat.
- 2. Legatarius licet rem legatam occupet et heredem restituat actio tamen sibi contra heredem durat.
- 3. Exceptio dolo factis non habet locu in possessorijs.
- 4. nisi quis statuit velle docere.

Hoc interdictu. No. f. q no b vt qd ius sibi dicat. habetis. C. ne qd in sua ca. l. j. ¶ It no. f. q lz legatarius occupauerit re legata z heredi restituat. actio tm durat sibi contra heredem. Sed contra imo amittit ius suu: vt in no dubiu. C. de leg. Sol. ibi hereditas erat adita z possessio apprehesa p heredem. hic no erat possessio vacans qn legatarius occupauit. ¶ It opp. s. qd metus causa. l. extat. z l. pe. j. ad. l. iul. de vi pu. So. ibi res qua quis abstulit erat alicui? hic vero res occupata nullu? erat an adita hereditate: vel si hereditas erat adita: erat plene legatarij. ¶ Item oppo. C. vnde vi. l. cu querebat. sol. vt in glo. ¶ It oppo. e de cri. expi. here. l. ij. Sol. glo. ibi extraneus occupauit no legatarius. ¶ It oppo. f. de regula dolo factis. j. de doli. excep. z de reg. iur. l. dolo. sol. illa regula in possessorijs no hz locu nisi qd statim vellet docere de iure suo: vt. l. ij. z ibi not. C. de edi. di. adri. tol. l. ¶ Sed contra hoc opp. nonne statim legatarius docet? de iure suo dicens si restitui tibi re legatam debes mihi restituere. so. istud interdictu no hz locu nisi quado heres vult vti falcidia z iure falcidie vult vti retentione in re legata et istud tenetur. s. co de m. l. j.

Libellus incertus admittitur qn incertitudo d causatur facto rei.

Quero aliquis z vide Ang. in repe. l. si certis annis. C. de pac. z vide Lud. ro. in consil. cccvij. vbi disputat q potest dari possessoru i hic interdicto creditore spoliato. vide ibi. And. Barb.

Quero aliquis. vtrum interdictum competat p annuo reditu. adde Bald. in. c. f. de feu. co. facit que dixi post Bartol. in l. mouen. de iure. s. de tribu. Si ibi soluit plurib? modis. sed vera solu. est q hic incertitudo causatur a facto rei: ideo libellus incertus admittitur? sed ais qn

Quia aut. Abicuz? incerti rudo? causatur ex facto rei admittit libellus incert? h. d. ¶ Oppo. de l. qd in heredem. s. eligere. s. de tribu. Si ibi soluit plurib? modis. sed vera solu. est q hic incertitudo causatur a facto rei: ideo libellus incertus admittitur? sed ais qn

tr o. inter vasal. z epm. qd licet debito? p solutionem annuatim no facta non recognoscat debitum non tamen intelligitur dnm expoliare: nisi in animo suo disponat in futuru no soluere fm Inno. in. c. querelam. de elec. fm eu. z ad Bar. hic adde Bald. idem tenentem in l. iubemus. in prin. C. de sacrosan. eccle. z vide Bald. in l. certis. in pe. col. C. de pac. z in l. ij. in l. colu. C. de seru. z Inno. in. d. e. querela. in prin. in glof. super ver. subtractis. z qd remediū detur pro iuribus subtractis vide Bald. in. d. l. ij. in. vj. col. in. vj. q. an etiam detur interdictu adipiscende vide ibi in. xij. col. ver. sed iuxta hoc queritur. z qd no. Bar. in l. aquilus. in. fi. s. de dona. z istis adde Bald. in l. ij. in. c. de fideicom. de hoc plene per Pan. de leaza. in cometo. c. ex literis. de resti. spol. plene p Ang. in repe. dicte l. si certis annis. z ibi per Ray. in additio.

Legatari? docet. vtru regula dolo factis habeat locu in possessorijs. adde Bar. in. l. si focer. s. lucius. ff. fo. mar. z qd no. Bar. in. l. naturaliter. s. nil comune. s. de acqui. pos. z istud intelligitur in possessore adipiscende si sit liquidu ius excip. entis quo casu bene obstat exceptio dolo factis etc. vt not. in. l. ij. C. de edic. diu. adria. tollen. z in fi. C. eo. z est glof. in. d. s. lucius. secus in possessore recuperande odio spoliantis. quo casu non obstat. l. si quis a se fundum. C. ad. l. iul. de vi. de quo etiam per Ly. in. c. qui ad agendum. de regulis iuris. in. vj. z sequitur Inno. in di. to. s. lucius. Adde an sit dare possessorum absqz petitione Bald. consil. xcvj. z pcedenti quod est Joan. de lig. v. lib.

Andreas Pomate. Abicuz? incertitudo. Nota quod dispositio huius legis non solum procedit quando sum incertus que actio competat facto rei sed etiam si essem incertus propter varias opinionones doctorum vel gloss. ita extendit istum text. domi. Tho. docto. sed. in. l. edita in secundo genere cumulationis. C. de edendo. per docto. z Bartolus in l. gallus. s. si eius. in fine summarij. de liberts et possibumis. et ita retulit z tenuit Dymus. in. l. edita. C. de edendo. me audiente z an procedat libellus alternatiuus vide Alexan. consilio. dxxij. solum. s. volumine. ij.

Incertus admittitur. Adde Bartol. in. l. edita C. de eden. in materia cumulationis. addo etiam q

incertitudo esset quod non releuaret non cogitur actor exprimere nec dicere actionem. ita dicit Bar. in l. gallus. §. si eius. de liberis et posthumis. ad fin. et vide ad ea que hic habentur per Barto. in l. vbi autem. §. illud. et in l. stipulationes. de verbis obligatio.

et ibi imo. et omnes docto. in c. 2. de libell. oblatio. ne. et non omittas videre Bal. in l. prima. in ii. opp. C. de furt. et Imola post Aug. in dicta. l. stipulationes non dicitur in vltima colum. Innocen. in c. consti tutus. de resti. in integrum.

Si quis ex mortis. hic est duplex litera qda habet vti qd cessabit. alij habent vtiqz necesse habebit. Quero vtiqz p donatio ne ca mortis habeat locu hoc interdicitur gl. distinguit. Ita de aret. fatef hoc esse vtiqz si p defunctu tradita no fuit possessio: qz si p defunctu tradita fuit no haberet locu: qz donatarij vel legatarij non occupauit: sed heres deberent vendicare iure falcidie p te contingente. Item not. hic in fin. qd falcidia refecat ipso iure. et coor dat in l. linea margaritarij. et l. plau tuis. ad legem falcid. et sic facit an id qd refecat per falcidia sit debitu naturaliter. qd dixi in l. si patronus. §. de dona. et l. in prin. ad l. fal.

Quod autem. hoc interdicitur qd differat ab interdico quoru bono: qz illud pro re incorporeali locum no habet. istud sic.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

autem ius usufructus possideatur vel non dixi in l. naturaliter. in prin. §. de acquiren. pos. Item opp. §. tit. l. i. fi. Sol. in hoc istud interdicitum differt ab illo: quia illud pro re incorporeali locum non habet. istud sic.

Questiu. Opponit glo. s. comuni dicitur. l. co. non possidet sed custodit. et sic concordat cum ista. Item oppo. de l. hoc autem. §. si. s. ex quib. cau. in posses. eatur. Solu. ibi loquitur qm fuit missus in possessionem rei per heredem possesse: ideo heredi satisfaciendum datur interdicitum vti possidetis. hic vero heres nuqz possedit. ideo de necessitate datur ei interdicitum quorum legatorum.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

Quod si ante. hoc opponitur quod ipse debeat offerre vt in l. c. de iure emphyteo. et de contrahen. et com. stip.

l. magna. So. ibi certa dies erat apposita ad aliqd faciendum. que dies interpellat pro hoie. hic vero nulla dies erat apposita in qua heres ds satisficare.

Ne vis fiat ei.

Rubrica.

- 1. hic titulus habet locum in quolibet misso in possessionem iudicis autoritate.
2. hoc interdicitum quod non sit retinende nec adipiscende nec recuperande possessionis.

It pretor. Hoc quod oia alia interdicitur loquitur in prima persona. est enim interdicitu quasi redditu inter duas personas. Istud vero videtur factu proprio motu pretoris non inter duos. vel dic qd pmozialiter fuit redditu iter duos:

licet pretor sic generaliter sit locutus. hic dicitur qd titulus iste est generalis ad omnia posteriora. qd hoc est dicere: Respon. Dy. hic titulus habet locum in omni eo qui missus est in possessionem iudicis autoritate. Querit Dyn. vtrum istud interdicitu sit adipiscende vel recuperande vel retinende possessionis. et videtur quod sit retinende: quia prohibet vni fieri possidenti. sed veritas est qd non est adipiscende nec recuperande nec retinende possessionis: quia hic titulus habet locum in misso ex primo decreto: quia non admittitur. et constat qd missus ex primo decreto non possidet: vt. l. iij. in fi. §. de acqui. pos.

Stante statuto quod quicunqz fecerit quominus possessiones alterius locentur: puniatur certa pena. Si aliquis prohibeat ne laborantes conducant puniti debet. Hoc actio. Ho. text. ibi: nec erigitur: vide gl. que incipit. sufficit enim dolo malo. et. pone statum est in ciuitate qd quicunqz fecerit quominus possessiones alterius locentur puniatur in certa quantitate. probatur contra aliquem qd ipse prohibuit laboratoribus ne ipsi conducerent: an ex hoc est probata intentio accusatoris. hic est casus qd sic: qd eo ipso quod prohibuit ne laboratores conducerent. videtur factum quo minus per eum locentur. Querit gloss. posito quod sit facta vis: an habet locum. l. si quis in tantam. C. vide vi. dicit glossa quod non: quia. l. si quis in tantam. habet locum in possidente detecto. hic vero non possidet. ergo et.

Si ideo. Oppo. videtur qd ille qui dicit ad se pertinere non sit legitimus contra dicto: nec possit missionem in possessionem impedire nisi prius de suo dominio doceat: vt. l. a diuo. §. si su per rebus. §. de re iudica. et l. iij. C. de edi. diui adria. tollen. Suido de suz. intelligit legem nostram sic vt quod dicit de suz. putabat. ita quod possidebat. vel iuste credebat se possidere. Item quod sequitur vel sibi obnoxiam. intellige ita qd corporalis possessio erat penes eum: alias deberet permittere rem cum sua causa transire: vt. l. i. C. de communi. re. ali. Item quod sequitur vel forte non esse debitum. intelligat qd credebat pertinere ad se pertinentes ratione iuris vel officij: qd erat tutor vel curator.

Decretum de mittendo in possessionem quando deficit ex defectu iuris quod est ex parte petentis. tunc non habet effectum. Missio in possessionem facta pro debito quod solutum non poterat repeti qd non valeat. Generalis potestas data a lege vel ab homine de soluendo intelligitur de debito exigibili.

Hec verba. Nota qd quando decretus de mittendo in possessionem deficit ex defectu iuris qd ex parte petentis decretum non habet effectum. casus est hic et in l. cum vero. §. subuentum. de fideicom. lib. dixi in l. iuste. de acqui. poss. rationem assignat Inno. talem si creditur mittitur in possessionem ppter contumaciam mea. et ego eum illa possessione vti prohibeo: non potest creditur excipere contra me de contumacia mea: quia ego replicabo contra eum de dolo eius. qm ob falsum creditum ipse ingressus est possessiones vt ipse notat extra de dila. c. pte rea. Querit gl. vnam notabilem. q. ponam? qd erat debitum tale. qd solutu no poterat repeti. glo. dicit qd tunc valet missio. allegat rationem: quia qd facit iudex illud videtur facere pars. vt. l. si ob causas. C. de euic. sed pars ipsa soluendo vel dando pignus approbaret debitum: ergo et. Vide glo. que incipit: forte nisi et. qd tene menti. dicit Dy. hoc videtur valde duru et absurdum. Idem dicit Ly. in d. l. si ob causam. C. de euic. Ego puto hoc verissimu qd non sit verum qd hic gloss. dicit. nam istud quod dicit. qd solutum non potest repeti. est verum in ipso principa li soluente: secus si solut. alius. nisi habeat speciale mandatum ad hoc: quia generalis potestas data a lege vel ab homine de soluendo intelligitur de debito quod erigi potest. vt. l. si is cui. §. si. j. de solu. tene menti.

Pupillus quando teneatur ex delicto vel facto tutoris. remissiu. Oppo. qd ex facto tutoris non teneatur pupillus: vt legeneqz inter dicto. de re. iur. et. j. titu. primo. l. pe. conditio. indebi. Secus si soluit. et vide Bald. in l. si per ignoran. C. de condi. inde. And. barb.

operis noui nuntiatione. et gloss. que istum tex. allegat in c. cupientes. §. si vero. in verbo contempserint. que incipit sed an teneatur. de electio. in. vj. et eam allegat etiam Bald. in effectu in l. prima. in. iij. colli. C. ne lic. ter. prouo.

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Quasi redditum. Principiu huius text. facit ad titulu. si quis ius di. non obtempe. maxime in §. j. vide Bartol. in l. j. §. j. de operis no. nuntia. Querit gloss. nota gl. ampliat illa regulam debiti naturalis non potest repeti nisi si ipse soluit: sed etiam si iudex h. bar. hic non tenet. et vide de Bart. i. rubri. C. de costi. pec. vbi transit cum dicto Bart. hic Andreas Barba. Qd dicit. Et sic habes qd procura. tor. no potest bonaz fide agnoscere. et ita sequit bal. in rubri. C. de constit. pec. in. iij. colum. et vt de Bald. in. l. si per ignoran. C. de

Mo. soluit. Et vide Bal. in l. i. §. si procurator. §. si quis ius di. non ob. vbi alle. gl. sing. in l. si dolo. §. si quis omif. cau. testa. And. Barb.
Docto. ponunt. Barto. in l. i. §. si procurator. §. si quis ius dicen. non obtent.
Si quis misit. hanc a l. alle. bar. in lege vt vim. §. de iust. z iur. et i lege p ma. §. primo. supra si quis ius b di. non ob temp. z facit pro de cisione qua ponit bar. in lege sed et si possessor. supra de iureur.
Uidef tenere. tu vide An. ge. in lege q restitue re. supra d rei ve. vbi alleg. In nocē. in. c. olim de p ni. qd etiā legat? bncipis non i potest. vnde eundez in lege iuste. supra d acquirēda possessioe. vbi limitat vno casu z vide eundem in l. prima. supra si quis ius di. non c obtē. z not. hanc gl. q dominus me? in l. iuste. nō allegauit hodie. vide moder. in d. l. iuste. z istā gl. allegauit tene eā menti. And. barb.
Alij reprehendunt. z p hac opinio. sustentāda vi de id quod dicit Bar. in l. i. §. ex ea ad. q. an. l. cor. de fal. habeat locū in testamēto nūcupatio: vt ibi in glo. j. ad. l. cor. de fal. And. barba.
Dicitio penes. Idē in dictione apud. vt no. p glo. et Bar. in l. si quis in tantam. C. vide vi.
Hoc interdicitū. vide bar. ad istū. §. i. l. i. C. de eden.

militari hz locū in quolibet indice. vt teneres q habeat locū i iudice ordinario. in delegato sec. nisi sit delegat? a papa vel a pncipe. Cōtra hanc gl. habes altam in l. a duo pio. in prin. §. de re iudi. dic vt ibi.
De hoc habetis in l. si quis missum. Pretor. de dam. infec. z. l. si finito. §. elegāter. et. §. illud queritur. z. §. seq. eo. tit.

De tabulis exhibendis. Ambica.

Materiam huius tituli tractabo. j. eo. l. si. Differentia inter istud interdicitum et edictum quemadmodum testamenta aperiantur. remissive. Hoc interdicitū qd habeat locū i testō nūcupatio. Hoc interdicitū an cesset qm quis dolo fecit ab initio quominus res ad aliequū perueniret. Dicitio penes. hic largi? accipitur.

Retor ait. Dicitur hic aut p te dolo malo factū cēt vt desinerēt esse. Quero q sit differentia inter istud interdicitū et edictum. quemadmodū testamēta aperiantur. dic vt no. in l. in si. §. ad exhi. et. C. e. l. §. p. gl. dicit ibi. Cōdo quero qd vtrū pro testō nūcupatio locū habeat istud edictū. dicit gl. q nō directū: qd ter. dicit tabulas: sic loquit de testō in scriptis. sed habebit locū vtile. argu. C. de bo. pos. scdm tab. l. i. z de edic. vni adri. tol. l. vltima. Alij reprehēdunt hanc gl. z dicit q uno directū hz locū quia hic loquit in libello: z quacūq; alia scriptura ad testamētū pertinent: tergo merito ad testamētū nūcupatioz directū pertinet. z hoc placet. C. dicit hic dolo fecisti quominus possideres. quero qd si ab initio fecisti dolo quominus ad te perueniret. dicit gl. cessare interdicitum: vt. §. de his que in fian. cre. l. qui autē. in princ. In contrarium facit. l. sed z si lege. §. perinde. §. de pe. here. Mo. nō soluit. Dicit sic aut quis est mihi obligatus ex cōtractu vel quasi ex quo tenet acquirere: z tūc habent locū omnes leges que dicūt q ille qui nō apprehendit tenetur tanq; possessor. aut nō est obligatus. ad hoc ex cōtractu vel quasi. z habent locū leges que dicūt eū nō cōdemnari. C. ultimo nota q dicitio penes? ponitur hic largius q in l. penes. j. de verb. sig. vt glo. dicit.

Officio iudicis cogitur quis exhibere tabulas quando hoc confitetur. Interrogationes ante hoc interdicitum fiunt sicut quando agitur petitione hereditatis.

Si quis forte exhibere quādo cōfiteretur. Quero q qualiter fiet iste iussus. dicit gl. per edictū quemadmo. testa. ape. Jac. de are. dicit q imo fiet officio iudicis quod exercetur contra. consistentem: vt. l. si debitor. §. de iudi. Cōdo quero q quō potero scire ante vtrum possem proponere hoc interdicitum vel edictum de tabulis exhibendis. dicit Jaco. de are. qd sicut interrogationes super hoc sicut in petitione hereditatis per. l. vbi cūq; de interroga. act. idem tenet Roffr. in libellis suis super hoc titū.

Hoc interdicitum. Not. hic qd videt velle iuriconsultus

q titulus iste habeat locū siue opponatur de nullitate siue de falsitate. Itē siue sit nullitas ex psona te stantis vel ex defectu solēnitatis siue sit ruptū siue quocūq; modo. cōtra hoc videt. j. eo. l. vlti. et ibi dicit cam. Itē contra hoc videtur. l. si quis legatus. §. j. j. de fal. sol. vt ibi dicam. z. j. eo. l. vlti.

Quomodo habet.

Instrumenta alicuius notarij si sunt deposita apud aliquem contra illum potest agi vt exhibeat z inde instrumenta extrahantur. Depositarius cōuenit potest dominum in iudicio nominare. z ponit practicam.

Si tabule. Not. ex. l. ista q si instrumenta deposita q etiam cōtra illū depositarium pōt agi. vidi de facto cū bona cuiusdā notarij essent publica b ta propter delictū: et omnes res que erant in domo essent sequestrate querebatur vtrū sequestratū possit cōueniri vt exhibeat libros notarij vt possunt extrahi infra. z hic est tex. q sic. Querit gl. q vtrū depositarius cōuenit possit dñm nominare in iudicio. et dicit q sic per. l. i. q. vbi in rem actio z in aut. vt oēs obe. in. puin. §. si igitur. duas leges allegat gl. vt videtis. tñ diuersus est modus practicādi illas leges. nam per. l. i. q. vbi in rem actio datur terminus alicui ad denuntiandum dño vt veniat ad defendendum per aut. vt oēs obe. iudi. prouu. q est posita. C. vbi de cri. agi opor. aut. qua in puin. datur terminus vt dño denuntiet vt ab eo possit defensioes suas ex plozare z iura z pbatones inquirere qualiter ergo dabitur terminus huic depositario in l. ista. rñ deo magis putarem dari debere pñm formā dicte aut. qd hinc agitur reali sed personal. l. vero. ij. vbi in rez i act. loquitur vbi agitur reali.

Agitur contra monasterium apud qd est liber alicuius notarij vel monachi qui fuit notarij vt exhibeat. Omnia que dicuntur de seruis quo ad dñm possunt dici de monacho quo ad monasterium. Notarius factus monach? pōt perficere instrumenta de quibus ante monachatum fuerat rogatus. Religiosus qui erat notarius nō potest officium notariatus exercere nisi in causa heresis.

Si penes. Hic. §. facit q si apud monachū ius notarij. vel supstitutus. qui forte fuit notarij in seculo. debet agi cōtra monasteriū: vt hic videtis. nā ista regula est q oia quasi que dicuntur de seruis quo ad dñm possunt dici de monachis quo ad monasterium: vt extra de priu. c. cū olim. z ibi p Inno. Notarius factus monachus bene potest perficere infra de quibus ante monachatum fuerat rogatus. vt no. in spec. de sta. mona. §. j. ver. xvij. sed de nouo nō potest exercere officiū tabellionatus aliq; religiosus. nisi in causa inquisitionis heresis: vt extra de hereti. c. inquisitionis. lib. vj.

Si ipse. Oppo. de. l. i. §. quemadmo. testa. ape. vbi heres qui dicit instrumenta esse sua: tñ etiā hz hoc interdicitū. Sl. dat duas sol. tene quam vis. Alterius nota legem istam. Probationes facte in civili faciūt fidem in cri-

Sequester. vtrum sequester teneatur ad exhibendum. vide qd nota. in l. si oleum. in princ. de dolo. et bene facit. l. qd quis. de pign. act. et no. Bald. in l. si. in vlti. col. C. de eden. et vide. j. ea. l. §. si penes. et. j. eo. in si. vlti. colum.

Si quis dolo.

Primo pōit vñū dictum. scdo ponit vnam dubitationem circa istud z illā declarat. tertio ponit aliud dictum et illud determinat. scda ibi: nec preiudicatur. tertio ibi: et posse. Cōdo. primo q per hoc interdicitum non preiudicat actioni criminali. Secundo not. q probationes facte in civili faciūt fidem in criminali vt hic: ibi magis manifestetur ita dicit Jac. de are. qd tene menti. et circa hoc vt de Lp. C. quādo civilis act. cri. prei. l. j. in vlti. qd dicam in l. i. §. j. vbi de no. rpto. Subtrahens vel amouens testamentum alicui incidit in legē comel. de falsis. Celans testamentum vt nemo possit habere tenetur. l. comel. de fal. secus si quo ad vnum.

Et possit. Notaversi. z pone casum. querovtrum ille qui desit possidere testamentū incidat in l. comeliam de fal. Ad hoc cri. iuriconsultus q non vt patet ex litera. Not. hunc casum quem nescio aibi. videntur velle hic iuriconsultus q quis incidat in l. comeliam si subtrahit vel amouet testamentum alicui. scd cūdo si quis testamentum celat tantummodo. tamen in hoc est aduertendum: quia non sufficit vniuel duabus personis celare: sed ille punitur q celat testamentum quo ad omnes vt nemo possit habere. iste incidit in l. comel. de fal. sed ille qui respectu vni? celat non punitur. l. comelia de falsis. In hoc interdicitō fit condemnatio ad interesse.

Libellus in hoc interdicitō qualiter fometur. Probare de suo interesse quā pars probat quando quis non vult exhibere tabulas vbi per iuramentum in litem cōtra illum qui dolo nō exhibet.

hec verba esse multū no. z adde qd legitur z no. in l. in fraudē. §. quonies. j. de iure fisci. z no. q si pbo qd tu subtraxisti mihi iustitiam veditiois facte p te i me. ista pbatio facit pienā fidē p te. p me. l. si de possessione. vbi vide de materia. C. de pba. Quid de lacerate instrū vide Bal. sing. in l. i. C. de fi. instrū. adde de lacerante instrū pōt. de archa. cōsi. dxxij.

batones. Idem voluit Inno. i c. qual? et qñ. circa ff. de accu. et Bar. l. i. §. ff. vi. bofi. rap. z vide Bal. l. i. §. C. de eden. hz cōtrariū tenet gl. i l. si qd ad se fundum. C. ad. l. iul. de vi pub. vide p do. Abb. z mo der. in. c. ar si clerici. et Bal. in d. l. si qd ad se fundū. i fi. ij. col. et Bar. z qd ibi dixi in l. i. §. j. vbi de no. rap. Cōdo pbatones. Scdo no. alle. hic dicitur do. Abb. in. c. ar si clerici. de iudi. z vide ibi. And. barb. Quero vtrum. Et adde bar. in l. pauli. j. de sol. et cū bar. hic trāsīt bal. in l. fi. i. vlt. colū. C. de edē. dicēs

Condemnatio. Et istum tex. sing. limita quado erat futurum debitum ex dispositione hominis. scilicet si erat futurum debitum ex dispositione legis cum qua mitius agitur. l. celsus. de arbi. et. l. si finita. §. si. et ibi Bart. expressius Imol. §. de damno infect. et hanc limita. fore ali
 4 **Condemnatio ad interesse ex hoc edicto** quando differatur in euentu conditionis.
 5 **Bona fides patitur ut bis ide ab eo dem exigatur ex diuersis causis.**
Condenatio primo potest fieri in iudicio. scilicet quando ponitur una dubitatio circa predicta et illas declarat scilicet ibi: inde querit. **Contra hoc oppo.** extra glof. de. l. si finita. §. si. cu. l. seq. §. de dam. infect. rideo ibi quis speratur conueniri in futuro ex legis dispositione: cuius qua mitius agitur cum homine. hic vero speratur que teneri ex hominis dispositione. **Contra hoc oppo.** de. l. si seruus. in pn. §. de condi. furti. vbi licet condemnatio representet in estimatur futurus euentus. hic secus. Sol. ibi est casus econuerso ad istum. nam ibi ius actoris erat de presenti: sed sperabatur recedere sub conditione: hic econuerso ius non erat de presenti: sed sperabatur adesse sub conditione. Ratio differentie potest esse quia hoc delictum aduersarij directo tendit ad excludendum mea spem: et ideo in ea punitur ut habeat ac si esset pure relictus. sed in. l. contraria fuit delictum commissum circa rem et in nullo fuit lesus aduersarij: circa spem: ideo spes estimatur prout est: quia in ea non fuit delictum. **Ex predictis ergo reassumebatur** per te ipsum tria verba aut ius est de presenti sed speratur recedere in futuro aut ius non est de presenti sed speratur adesse in futuro. **Et hoc scdo casu distinguitur.** aut quis conuenitur propter culpam: aut propter dolum. et si propter dolum: aut speratur obligari ex dispositione legis aut ex dispositione hominis: ut ex predictis apparet. habes scdm passum. **Ad hunc ad tertiu.** dicitur hic quod vtrunq; potest consequi. **Contra.** de reg. iur. l. bona fides. dicunt quidam hic speciale. l. vel dicit gl. f. bona fides non patitur ut bis idem exigatur ab eodem ex eade causa. sed ex diuersis sic casus est hic. et istam tenet Dy. in. c. bona fides. de reg. iur. lib. vi. **Item oppo.** de. l. si quis dolo. §. si. de re iudic. dicit glo. hoc speciale contra eum qui probationes occultat: sed in. l. contraria dicit aliter. quia hic agit ex causa superueniente de nouo. ibi ex causa que supererat tempore solutionis. **Hec sol.** non placet quia licet hic ius superueniat de nouo: superuenit tamen ex causa de preterito. et ideo Dy. videtur dicere quod. l. contraria debeat intelligi quando soluit ille qui modo conuenitur. vel alius qui est habiturus regressum contra eum qui modo conuenitur. vel ille qui modo conuenitur est habiturus regressum contra primu soluentem. et ista teneatis. **Item oppo.** de. l. fundu come. §. j. de noua. Sol. ibi ex diuersis causis nil se contingit petitur res et pretiu et potest fieri. hic vero cum vna habeat dependantiam ab alia. **Circa hoc dic plene per Dy.** in. d. c. bona fides vbi declarat hanc glo.

Interesse per iuramentum in litem contra alios qui desissent possidere culpa debent pbare fm formas dicti. §. cu. autem. ut probatur in. l. in actionibus. in prin. §. de in litem iuran. et j. qd vi aut clam. l. semper §. in hoc interdicto. et §. penul. **Item oppo.** et videtur quod debet differri condemnatio vsq; in conditionis euentum: vt. l. in. l. aquil. §. ad. l. aquil. dicit glof. hoc est speciale. vide gl. Lu. dic. et melius quod hic conuenitur quis propter dolum: ad eo condemnatio reperitur sentatur. ibi. propter culpam. ideo differtur. **Contra hoc oppo.** extra glof. de. l. si finita. §. si. cu. l. seq. §. de dam. infect. rideo ibi quis speratur conueniri in futuro ex legis dispositione: cuius qua mitius agitur cum homine. hic vero speratur que teneri ex hominis dispositione. **Contra hoc oppo.** de. l. si seruus. in pn. §. de condi. furti. vbi licet condemnatio representet in estimatur futurus euentus. hic secus. Sol. ibi est casus econuerso ad istum. nam ibi ius actoris erat de presenti: sed sperabatur recedere sub conditione: hic econuerso ius non erat de presenti: sed sperabatur adesse sub conditione. Ratio differentie potest esse quia hoc delictum aduersarij directo tendit ad excludendum mea spem: et ideo in ea punitur ut habeat ac si esset pure relictus. sed in. l. contraria fuit delictum commissum circa rem et in nullo fuit lesus aduersarij: circa spem: ideo spes estimatur prout est: quia in ea non fuit delictum. **Ex predictis ergo reassumebatur** per te ipsum tria verba aut ius est de presenti sed speratur recedere in futuro aut ius non est de presenti sed speratur adesse in futuro. **Et hoc scdo casu distinguitur.** aut quis conuenitur propter culpam: aut propter dolum. et si propter dolum: aut speratur obligari ex dispositione legis aut ex dispositione hominis: ut ex predictis apparet. habes scdm passum. **Ad hunc ad tertiu.** dicitur hic quod vtrunq; potest consequi. **Contra.** de reg. iur. l. bona fides. dicunt quidam hic speciale. l. vel dicit gl. f. bona fides non patitur ut bis idem exigatur ab eodem ex eade causa. sed ex diuersis sic casus est hic. et istam tenet Dy. in. c. bona fides. de reg. iur. lib. vi. **Item oppo.** de. l. si quis dolo. §. si. de re iudic. dicit glo. hoc speciale contra eum qui probationes occultat: sed in. l. contraria dicit aliter. quia hic agit ex causa superueniente de nouo. ibi ex causa que supererat tempore solutionis. **Hec sol.** non placet quia licet hic ius superueniat de nouo: superuenit tamen ex causa de preterito. et ideo Dy. videtur dicere quod. l. contraria debeat intelligi quando soluit ille qui modo conuenitur. vel alius qui est habiturus regressum contra eum qui modo conuenitur. vel ille qui modo conuenitur est habiturus regressum contra primu soluentem. et ista teneatis. **Item oppo.** de. l. fundu come. §. j. de noua. Sol. ibi ex diuersis causis nil se contingit petitur res et pretiu et potest fieri. hic vero cum vna habeat dependantiam ab alia. **Circa hoc dic plene per Dy.** in. d. c. bona fides vbi declarat hanc glo.

Sunt tabule Ho. q. si pupillus successit notario q. potest conueniri tutor: vt ostendat libros vt in depositis extrahi instrumentum. **Secundo not.** tutorum ex suo delicto teneri non pupillum. terigi. §. titu. j. l. j. §. hoc edicto.

Petitio hereditatis est huius privilegij vt no fiat ei preiudicium per aliam actionem siue sit mota siue speretur moueri.
 2 **Hoc edictum qm habeat locu pro testamento falso.**
 3 **Contra petentem exhibitionem tabularum ex hoc edicto potest opponi q. sua non interest a tabellione et ab alia qui sua dicit interesse.**
 4 **Contra tabellione rogatu de instrumento agit officio iudicis ex edicto de edendo vt illud exhibeat.**
 5 **Pro testamento agit hoc interdicto vel interdicto 2 quemadmo. testa. ape.**
 6 **Contra notarium reddentem instrumentu no perfectum agit vel vt corrigat vel vt perfectum det ex edicto de edendo.**
 7 **Notarius quando possit petere quod sibi permittatur addere vel detrachere instrumento vel vt testes examinentur qualiter factum fuerit.**
 8 **Notarius qm reddit instrumentum ei ad cuius petitionem consecit aduersarius citari debeat.**
 9 **Cognitio plenaria requiritur qm outur contentio inter notarium et partem super confectione instrumenti vel particule eius aliter summaria.**
De tabulis. Hec est difficilis lex. Circa hanc. l. primo quero exemplum prime particule. gl. ponit q. in vno testis scripti? erat hereditatis. et duo eramus titij eiusdem nois. ita dicit glof. et pcedebat. q. de hereditate: tunc neutri d. exhiberi. **Et rationem assignat.** q. interdictum est preparatoriu ad petitionem hereditatis. unde prius d. agere interdicto q. petere hereditate. ita ponit casus glo. f. Ratio istius gl. no videt mihi vera. **Item nam petitio hereditatis est huius privilegij.** vt non fiat ei preiudicium per aliam actionem siue sit mota petitio hereditatis siue speretur moueri: vt. l. si q. libertate. §. de peti. here. et. l. si q. a bono fidei. eo. ti. et. l. vii. C. de peti. here. et. l. si post lit. et qd ibi no. **de excep.** quid ergo vult dicere lex ista. declarabo statim in primo contrario. **Item oppo.** et videtur qd tabule debeat exhiberi et ostendi omnibus qui iurant sua interesse: vt. l. j. in prin. quemadmo. test. ape. et ibi no. **Sol.** quedam est exhibitio corporis tabularu. i. q. per eu cui exhibetur tabularu corpus habeat. et de illis tabulis possit facere ad suu libitum: et tunc hoc no potest fieri si de his pendet questio hereditatis. ita loquitur hic qd est siue contendat duo instituti eiusdem nominis. siue contendant veniens ab intestato cu scripto in illo testamento: tunc si ille institutus peteret tabulas tanq; heres: quia per hoc posset fieri preiudicium petitioni hereditatis: non posset agitari hoc interdictu: vt dixi. **Queda est exhibitio q. fit vt quis posset describere: et ex illis tabulis ius suu fundare no in habere corpus tabularu. et illud fit. ita loquitur. l. contraria. et. eo. ti. l. j. §. inspectio. vbi dico qd in casu legis nostre. licet iste tabule in edem publicam deponantur: tamen quilibet de illis tabulis poterit vti put sua interest. et dabit copia exempli illi cui interest. et ad petitionem cuiuscunq; interest. producent ne ius suu percat. ita debetis intelligere. **Ad hunc ad se quida particula hic dicitur aut si ad publicam et c. quero****

De tabulis pro huius declaratione vide etiam Bar. in. l. mulier. §. j. in finalibus verbis. de acq. pos.
Tertia lec. qd limita nisi ascriberet sibi sub geminata conditione: quia tunc no incidit in pena. casus est sing. in. l. diuus. §. si. j. de fal. And. Barb.
Habes in hac. l. c. trarium et Bal. in. l. j. C. de ede. f. q. no potest dicere notarius: tua no interest et c. et vide Bal. l. j. C. de leg. et late l. l. f. i. viii. col. cu sequet. C. d. sed no tri potest dicere notari? credito? no: lo tibi cedere istam solutionem vel refutationem. et ibi Bar. et Bal. C. de fi. in stru. **Etan singularis successor possit petere sicut autor. bal. qd sic. in. l. m. stru. C. d. si deico. vbi ibi Bart. an credito ri debeat reddi instrumentu liberatio: nis et de matia plene p. doc. i. l. peto. §. huius. §. de eden.**
Quero quo iure. et quo r. quo iure et an tertius cuius no interest possit hic petere. vide spe. in ti. de instr. edi. §. postremo. vel. sed breuiter et late Bal. in. l. fi. C. de eden. in. viii. col. et Innoc. in. c. j. de proba. Et ad Bar. hic adde Bald. in. l. j. C. de eden.

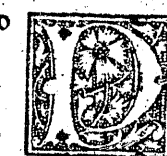
in. ij. col. z ibi Ba. bu. z Bal. in. l. qda. in. fn. s. de ede.
Dico q sic. z p hoc dici posset q pars agere pos-
set contra notarium vt apponat clausulas consuetas
apponi. quia si instrumentu illas no hz videtur de-
fectuū fm gl. no. z ibi Bar. in. l. gnali. C. de tab. lib.
r. r qd no.
Bar. i pe
mo forū.
bene fa-
cit qd not.
Bar. i. l. si
pu. §. re-
cte d aqua
plu. arc. et
ita vidi cō
sultuz per
duos sin-
gulares vt a
ros lz istō
dictū non
allegaref
qd not. et
ad id qd 6
vult h bar
to. adde et
Bar. mul-
tū pulchre b
in. l. admo
nēdi. in. h.
qro qd si i
instr. repe-
rit defectū
s. de iure-
iu. z vide Bar. no. in. l. imperator. s. de sta. ho. z cuz
Bar. hic p cordat Bal. in. l. fi. in. r. col. C. de ede. ad-
de qn notariū psumat rogatus apponere clausulas
cōsuetas Alex. cōsi. cv. ij. vol. z p. l. rrvij. in. lib.
Bñdeo vide Bal. in. l. fi. C. de fidei cō. z spe. in. tit.
de instr. edit. §. instrum. ver. sed nūquid. et an possit
sua autoritate corrigere errorem an vero cū autori-
tate iudicis z cit. partis vide per do. Ant. in. c. ex. l. i.
teris. de fide instr. z Ang. in. l. error. de testa. et ad
Bar. hic adde Bal. in. l. fi. in. pe. z vlt. col. de eden. et
Ang. in. l. i. qd. §. phibet. ff. de eden. Adde an nota-
rius possit errorem suū corrigere Alex. cōsi. lxxv.
ij. lib. Bal. cōsi. cxxvij. v. lib. z ibi querebā scriptu-
ram bonam z suspectam.
Quero si ppter. z vide Bal. in. rub. C. de. pe. iud.
q male iudi. z lz dicat casum in. l. fi. de mag. que. esse
fm. i. addi. simile in. fi. mē. fal. mo. dire. And. Bar.
Quero quando. facit ad no. per doct. in. aut. si qd 3
in aliquo. C. de eden. z ad Bar. hic adde Bal. in. l. fi.
C. de eden. et no. Barto. in. l. si quis ex argen. §. fin.
de eden.
Non tenetur. Notarius non tenetur edere instru-
mentum nisi semel. Adde tex. z ibi Bar. in. l. fi. in. fi.
de bo. auto. iud. pos. nisi ipsum casu amiserit vt no.
Bald. in. l. dissolute. ad. fi. ff. de condi. ex. l. et adde. l.
si quis ex argenti rijo. in. fin. supra de eden. et ibi
Barto. et vide Bald. in. rubi. C. de fide instrumen.
in. r. ij. colum. in. versicu. quero si instrumentum pu-
blicum zc.

propter partium festinantiam. vel si protocollū pu-
bicum perdidit casu. als cū ipse notariū debeat alios
certificare nō posset perere se certificari ab alijs : vt
l. si quis ex argenti rijo. §. pe. z fina. s. de eden. sed qn
notarius nō vult certificari sed asserit pro certo se er-
rasse: vtrū sit ei credēdum. dicam in. l. si libarius. j.
de reg. iu. facit. l. actōū verba. s. de re iud. Quero
si propter id qd notarius omisit: quis est dāni-
ficatus in aliquo: vtrum teneatur notarius: Bñdeo
sic. vt. d. l. argentiarius. per totam. l. z habetis tex. no.
in. l. vlti. C. de magi. couen. facit. C. de suce. z arca. l.
j. lib. x. Quero qn notarius reddit instrumentū
et ad cuius petitionem cōficit: vtrum debeat citari
pars aduersa que lederetur: Bñdeo quandoq; an
debeat reddi: nulla est cōtentio: nec requirit aliqua
causa cognitio: quia notarius cōfitef: z pars ad quā
spectat est certa. vnde nō est dubium. sed si emanat
ret aliqua contentio: vt quia notarius diceret se als
reddidisse. z sic nō tenetur iterum reddere vel dicit
ad petentem non pertinere. vel diceret istud instrū
esse inualidū. z sic nō debet publicari: sic debet cita-
ri pars que lederetur cū hoc fiat causa cognitā: vt. l.
si quis ex argenti rijo. §. fi. de edē. z. l. j. §. siue autē. s.
eo. z hac. l. Quero qn iste cōtentiones emanant:
vtrū debeat adhiberi plena causa cognitio: an vero
summaria: Bñ. qnq; emanat aliqua cōtentio cuius
decisio parat plenū p̄iudiciū. vt si notarius ne-
gat se fuisse rogatū. vel negat aliqd capitulū fuisse
expressum: tunc quia ista cognitio parat plenū p̄iud-
iciū quia tractatur an cōtractus fuerit celebratū
vel nō. tunc debet adhiberi plena cognitio: vt. l. iudi-
ces. C. de iud. ita intelligo. l. j. §. j. s. e. ibi sed si neget.
hoc etiā probatur extra de confir. vti. vel inuti. c. cū
dilecta. vbi petetur renouatio p̄iudiciorum a sum-
mo pontifice. que renouatio per se inciperet re habe-
re vires: ideo requiritur plena causa cognitio. qnq;
emanant cōtentiones que nō parant plenū p̄iudici-
um vt si dicat ad te nō pertinere. vel dicit tibi als
reddidit esse. z sic de tenore instrumenti nō conten-
ditur magis. puto q̄ ista examinentur summarie: et
qnq; sufficiet iuramentū p̄fatio vt not. in. l. j. circa
p̄inci. s. quemadmo. testamen. ap. facit. l. ij. §. ibi
dem. s. ad exhibendum.

De quid in loco sacro fiat. Rubrica.
Hoc interdictum datur etiam vt tollatur quod
factum est.
Faciens de pingi crucifixum in ecclesia non potest
prohiberi.
Hoc interdictum potest agere quilibet de populo.
It p̄ctor. Quero hic vel
fiat: quid si fuerit factum an pos-
sit agi qd tollatur: Bñ. sic p̄ ali-
quod interdictum positum. j. tit.
secundo. l. secunda. §. locorum. et
ideo debet hic addi dū dicit hie-
ri veto subaudi. et vid quod est factum tollatur. et
ita intelligit Rosfr. in libellis suis super hoc titu. et
Joan. in arbore. Sed quero si volo facere de-
pingi crucifixum vel aliquid in ecclesia vtrum pos-

sum prohiberi. certe non: quia illud pertinet ad or-
natum nō ad deformitatē vt hic. Quero quis pos-
set agere hoc interdicto. videtur quod tñ ille qui hz
curā edūi sacrarū vt hic i. fi. sed certe lz ille. posset in b
ide est in quolibet de populo: quilibet de populo
potest agere. arg. l. si qd in hoc. C. d. epi. et cie. et facit
l. j. §. pub. de iusti. er iur. facit. j. a. j. l. j. z. l. ij. hoc inter-
dictū. et. §. ij. et. l. seq.
An liceat edificare supra muros ciuitatū qd sic
dno permittente.
In muris. Hic due leges sunt
contra hoies huius
ciuitatis qui habent domos suas si-
pra muros ciuitatis: quod non licet
sine permisso p̄ncipis. vt hie videtur
tamen ipsi habeant permissionem a populo et cōmu-
ni huius ciuitatis. et dicunt quod est populus liber
nemini subditus. ideo hic populū est p̄iceps in hac
ciuitate. ideo potest permittere.
De locis et itineribus publicis. Rubrica.
Vicinales habentur loco viarum publica-
rum si memoria non extat qd sint facte ex collatione
p̄ncipatorū: als si extat memoria sunt p̄uate.
Statutū qd quilibet possit facere pontem supra viā
publicā poterit fieri supra viam vicinalem si nō ex-
tat memoria qd fuerit emptā a vicinis.
Edificiū iuxta plateā si destruatut vt platea amplie-
tur via iuxta illud edificū efficitur platea.
Silbet. Hic dicitur scilicet ciuitatis. Quero
de qua ciuitate loquatur. Quidā di-
cunt ciuitatis. s. ciuiscūq;. quod facit
pro eo qd dicit. s. p̄ci. qd lex ciuitatis
potest de hoc disponere. Bñ dicitur ci-
uitatis. s. romane nō p̄nto qd iste opti-
mūcem repugnent. nā si dicitur ius
re ciuitatis ciuiscūq; istud ius. est ci-
uitatis romane. qd quilibet ciuitas hz
ex permisso de ciuitatis romane. vt. s.
in p̄nc. huius. l. fm. glo. que dicit lege
s. municipalit. vt. l. prohibere. §. plane.
qd vi aut dā. Quero quid est hoc
dictū tantū iuris habem⁹ ad obtinē-
dum quantū quilibet de populo ad
prohibendū. Bñ. que est hic dat mul-
tas expositiones. tene p̄ncipam tanq̄
magis claram licet quilibet possit su-
stineri. Quero ponamus qd duo
plaustra in aliqua arta via se inuicem
obuiant. quero vtrū vnus possit dice-
re alteri retrocede. videtur qd nō per
hunc tex. quia quilibet hz tantū iuris
per hūc tex. z sic est locus gratificatio-
ni. z tūc si vnus poterit sibi p̄uidere
ne poneret se in illam necessitatē cum e-
videret alium occupasse. tunc ille v-
z retrocedere. ita dicit gl. magna. istā
gloss. allegauit in lege quomunus. j. de
flu. in materia molendinorū quod si
Cum commune vult aliquid vendere quod sit
consuetum.

In muris. idem dicit Barto. in. l. acta. §. de am-
planda. s. de re iudica. z Bald. in. l. nec si volens. C.
de libera. causa.
Quilibet. No. qd ad probandum viam esse publi-
cam non sufficit probare per testes quod itum erat
per omnes
per illum
locum per
longū tps
l. p̄cia. §. j.
ff. de his q
deiecerūt.
vel effu-
Qualiter
autem di-
catur via
publica. vi
de tex. in. l.
j. §. viarius.
j. ne quid
in lo. pub.
Adde ad
pbādum
viā publicū
cā z quan-
to tpe p̄e-
scribitur
Bal. cōsi.
cxxxvj. iij.
libro.
Facere
pontē. ad-
de q not.
Barto. ad
hoc i. l. om-
nes popu-
li. s. de ius-
su. et iure.
et Bar. in
l. p̄ regio.
de acq̄.
re. do.
P̄ctor
ait. vide
Moder. i
l. apud in.
§. p̄stat. de
lega. j. et
Bal. in. rubi.
C. de cōtra-
hen. empti. in
ij. col.
Debet
retrocede
re. sed An-
ge. in. l. fm
minū. in
illū tex. in
p̄nc. s. de dam. in fec. dicit qd illi deferendum est qui
primo in via incepit venire. adde Bal. post glo. in. l.
agram. C. de ser. z aqua.

Notor ait. Nota gl. q dicit lege.
s. municipalit. alio
anno erat de facto q-
dam platea quam cō-
mune vendere volebat: vj. possit ed-
ficari. videtur q nō possit vendi nisi
per p̄ncipem. vt probatur in. l. conti-
nuus. §. cum quis. in. tex. z glo. de ver-
bo. obliga. facit. l. celsus in p̄nc. de cō-
trahen. empt. Sedimus cōsiliū tale
qd de hoc fieret p̄mo lex municipa-
lis qd possit vendi. z postea vendaf.
hoc probatur per hunc tex. cū sua gl.
et. l. prohibere. §. plane. infra quod vi
aut clam. et. j. de via publi. l. viam pu-
blicam. z. j. ea. l. §. viam publicam.
Si duo plaustra se obuiant in
via quis debet retrocedere.

Hoc interdictum.

Hic dicitur scilicet ciuitatis. Quero
de qua ciuitate loquatur. Quidā di-
cunt ciuitatis. s. ciuiscūq;. quod facit
pro eo qd dicit. s. p̄ci. qd lex ciuitatis
potest de hoc disponere. Bñ dicitur ci-
uitatis. s. romane nō p̄nto qd iste opti-
mūcem repugnent. nā si dicitur ius
re ciuitatis ciuiscūq; istud ius. est ci-
uitatis romane. qd quilibet ciuitas hz
ex permisso de ciuitatis romane. vt. s.
in p̄nc. huius. l. fm. glo. que dicit lege
s. municipalit. vt. l. prohibere. §. plane.
qd vi aut dā. Quero quid est hoc
dictū tantū iuris habem⁹ ad obtinē-
dum quantū quilibet de populo ad
prohibendū. Bñ. que est hic dat mul-
tas expositiones. tene p̄ncipam tanq̄
magis claram licet quilibet possit su-
stineri. Quero ponamus qd duo
plaustra in aliqua arta via se inuicem
obuiant. quero vtrū vnus possit dice-
re alteri retrocede. videtur qd nō per
hunc tex. quia quilibet hz tantū iuris
per hūc tex. z sic est locus gratificatio-
ni. z tūc si vnus poterit sibi p̄uidere
ne poneret se in illam necessitatē cum e-
videret alium occupasse. tunc ille v-
z retrocedere. ita dicit gl. magna. istā
gloss. allegauit in lege quomunus. j. de
flu. in materia molendinorū quod si

Ex hoc. §. in isto. §. et sequenti habes q. quando edificatur in solo publico solum cedit superficie: vt lege prima. in veri. quod si in mari. §. de ope. noui mut. post tamen imponi aliquod vectigal vel pensio pro illo solo: vt. j. e. l. §. si quis nomine. Item ista fortasse in ta intelliguntur si licite edificasset i pu blico per id qd habetur hic. et in. l. si deicomis. fa. §. si qd illicite. su. a. pra. de le. ij. r. ibi no. vbi autem quis edificat in solo priuato regula est qd edificiu cedit solo sal lit tamen in ecclesia vt est glo. xij. q. ij. apo. stolicas. quid autē si quis edificat in solo ecclesie. vide Bal. in. c. j. §. si quis. d. cō. rrouer. iue sti. Quid autem si quis facit edificium sine calce et sine ceme to. die q. cedit solo. ter. est no. iuncta glo. in. l. si precario. ff. com. predi. r. ibi no. Bal. ad ista videro. in. d. §. qd si in mari. i. addi. nouis. r. ibi dixi q. illud quod dictū est de pensione nō habet locū qn quis edificat in mari vel in litore maris vt ibi. r. l. rparum. §. si. §. de re. diu.

vnus preoccupat aquam fluminis: alter non potest eum impedire. dic vt ibi dico. Illicite edificatū in publico non potest refici.

Si quis quod in pu blico. Tene menti hunc casum quan do aliquis habet aliquid edificatum illicite etiam si vult reficere t potest phiberi. Ex hoc. §. a habes quod sufficit quod ad interdictum quod edifi ces in loco publico: licet a te possidea tur locus publicus. nam nihilominus habeo cōtra te hoc interdictū vt hic.

Si quis in mari. Nota dicitur in loco publico id quod fit in ipso solo: vt. l. j. §. hoc autē. §. de no. op. mun. sed si prohibeo te piscari licet ista phibitio fiat in mari: nō est opus factū in mari tanq̄ in illa mate ria: sed prohibito illa est facta in per sonam existentē in mari: ideo non ha bet locum hoc interdictum.

Beneficium principis debet intelli gi sine alterius iniuria. Damnum dicitur pati ille cui aufer tur comodum quod sentiebat ex pu blico.

Merito. Nota duo ex isto. §. p mo q. beneficium prin cipis debet intelligi sine alterius inu

Andr. poma. Merito. vide Alex. cōsi. cxxv. in. j. col. in. ij. vol. r. cōsi. lxxvij. col. ij. vol. iij. vbi loq tur quando adesset clausula non obsta. r. lxxxiij. col. pe. vol. iij. vbi loquitur qn adesset clausula ex ple nitudine potestatis r. cyij. eo. vol. col. j. r. ij. col. j. vo lu. v. vbi pulchre circa hec dicit r maxime qn adesset clausula non ob. concessione alteri facta r clausu la q. aliquis preferatur r. v. col. iij. r. seq. eo. vol. v. vbi dicit q. princeps concedendo aliquam rē alicui non videtur reuocare cōcessione factā alteri de ipsa de qua non est facta mētio et ibi ponit qd si esset di cum non obstante concessione vniuersali collation. alteri facta r. xxx. colum. pen. in fin. vol. vt vbi ponit pulchrum exemplum r. Sozi. cclxxj. colum. penult. in fine et sequen.

ria vt hic. r. in. §. si quis a principe. j. ead. l. Secun do nor. q. damnum videtur quis pati cum aufer tur sibi commodum quod sentiebat ex publico: se c si ex priuato. quod dic vt. l. proculus. §. de dam. in. secto. r. ibi dixi.

Habens molendinū illicite constructū non potest prohibere alium edificantem licet sibi noceat.

Idem ait. Nota q. si habes molendinū t con structum illicite r ego edifico alit per quod tibi noceatur non potes me prohibere. vt hic dicitur.

Dapa si concedit q. fiat ecclesia intelligitur si ne alterius ecclesie iniuria nisi aliter exprimatur. Edificium factū in publico permissu principis cui erit remissive.

Si quis a principe. Nota q. quando pa. va cōcedit q. fiat aliqua ecclesia. intelligitur q. fiat sine alterius eccle sie iniuria: nisi aliud in rescripto exprimat. Que ro qn princeps cōcedit alicui q. edificent in publico. cui erit edificiu. dic vt. l. i. fluminis. in. d. de dā. in. fe. Edificium factū in publico non debet destrui: sed vectigal imponi.

Si quis nemine. Nota q. si edificium est factū in publico non d. destrui: sed d. sibi imponi vectigal. i. aliqua pē sio pro illo solo in anno. tene menti.

Ciuitas sicut potest viam publicam facere ita potest publicam in locum priuatum reducere.

Viam publicam. Vide gl. que incipit glo. habes t. q. quelibet ciuitas videtur habere iurisdictionem faciendi viam publicam. r eadē ratio ne reducere viam publicam in locum priuatum. dixi §. ea. l. in prin.

Sufficit qd edificiu noceat vie publice vt ha beat locum interdictum licet in tuo edifices.

Si quis in suo. Hic est no. §. r menti te nēdus. Et quo not. q. licet nō edificem in via sed edificē in meo. dūta men edificium factū in meo noceat in via sufficit vt habeat locum hoc interdictum.

Si teneris mihi ad agendum cōtra alium libe raris cedendo mihi actionem.

Idem nerua. Tu habes qd potest agi cū vicino ne agat ptra alium vū cinum. similis modus agēdr est in. l. cū in plures. §. messes. §. loca. Sed nor. t. gl. hic q. dicit q. qn te neris mihi ad hoc vt agas p alium: liberaris a me cedendo actionem contra illum. q. tene menti.

Si fetor ex domo tua exit in via h. locum hoc interdictum.

Idē ait. Nota q. si facis aliqd i loco tuo ex quo fetor: vel i putredo: t in via potest agi hoc interdicto. quod tene menti.

Pontes de iure non possunt fieri per viam.

Tractatū. Nota q. isti pōtes q. sunt p vias de iure nō possunt fieri: t in Italia in quibusdam terris est statutum q. possunt fieri: et in quibusdam est consuetudo.

Prescriptio. xxx. annorum an sit cognita de iure digestorum. remissive.

Hoc interdictum

- 2 Hoc interdictū non cōpetit nisi quando aliquis ce pit edificare ita quod habeat instar operis. 3 Libellus in hoc interdicto qualiter formetur.

Hoc interdictum. Nota q. hoc inter dictū dicitur sit annuale: vt j. de popu. acti. l. i. Solu. fallit in hoc interdicto fa uore publice vtilitatis. Item oppo. C. de prescri. xxx. anno. l. omnes. et. l. licet. Solu. quod dicit per peūo. intellige. xxx. annis hodie. vtrum t autem pre scrip. xxx. annorum esset cognita de iure digestorū. dicam in. l. in omnibus. de diuer. et temp. prescript. Dicit hic q. sit cōdenatio ad interesse. contra ad interesse nō pōt fieri. cū em nil sit factū sed agat ne fiat: nullū interesse est hic. videte dñi. Ego t credo q. istud interdictū nō possit pponi nisi qn aliqs incipit edificare. ita q. habeat aliquod instar operis: vt. l. si ipulatio. §. operis. §. no. oper. nū. ideo pōt agi ne fiat. ad interesse pro eo qd est factū. ita d. j. intelli gi iste. §. et puto q. debes libellum formare isto mo do. Dico t. q. talis incepit edificare in tali loco publi co seu via publica per quod iter vel via deterius sit: quāre peto ipsum prohiberi istud opus facere. r co gi ad cauendum ne fiat. et ipsum condemnari ad in teresse meum pro eo quod est factum. hoc probatur hic et. §. ca. l. §. si quis nemine. in. fi. §. de hoc etiam videbitis. j. ea. l. §. pe.

Uerbū habere q. refert etiā ad conductorem.

Hoc interdicto. Nota in isto. §. ibi habere et. r. qd t habere d. qui cumq. fruitur vsu possessionis. et q. habere refertur etiam ad conductorem tantum. de cuius significa tione habetis in. l. stipulatio. ista. §. habere licere. j. de verb. obli.

Idem labeo. Ab isto. §. inclusiue vsq. ad hoc interdictum. nihil dicit super eis.

Interdictum hoc est populare: licz quilibz pot sit agere pro interesse suo.

Libellus in hoc interdicto qualiter formetur tā con tra edificantem in publico q. contra tenentē opus in publicum.

Hoc interdictum. Hic est gl. fortis. d. q. hoc interdictū cōtinet interesse actoris et rei. idē d. §. e. l. §. hoc in terdictū. Et d. hic q. hoc interdictū pertinet ad publicā vtilitatē. in. d. §. hoc interdictū. d. q. est po pulare: ergo nō interest actoris: sed reipublice. ergo male dixit tex. cū dicat refertur ad interesse agentis. huius timore prima gl. ponit hic tres opi. prima t. q. hoc interdictū est populare: q. cōtinet publicam vtilitatē principaliter: sed vtilitatē priuatā continet secundario: et ideo h. m. de p. p. ego et obtinuit p interesse suo: tñ alius pōt p suo interesse. agere hec lec. plz mihi. et pbat. j. e. l. pe. vbi dicit q. in inter dicto pōt cōstitui procurator: ergo quis psequit pro priū interesse. et hoc plz multū. Tu dices si p. prium interesse. psequit ergo nō est populare. rñ. vt dixi vo bis principaliter inspicitur publica vtilitas. secūda rio interesse priuatū. Et hoc interesse. vel esset de fu ro: vel esset de preterito q. iam sum damnificatus. et hec alia opū. pro quolibet istorum poterit. agi. r. m.

hilominus petam opus tolli: et hoc est qd cōtinet publicū: q. opus tollatur. Erat ergo libellus sic formandus. di co cōtra talem q. ipse h. et tenet tale edificiu: qd est factum in via publica: propter qd edificiu dicta via sit dete rior: ex quo edificio sum damnificat. in tantū: et est verisimile me dānificari in futurū: quare peto ipsum cōdenari ad tollendū dictū opus. et restituendā ipsam viā i p. p. statū. ipm q. mihi. cōdenari ad quantitātē predi ctam in qua dānificatus sum: cū tantū inter sit mea dictū opus factū nō esse. et quatenus mea interesset pendente iudicio. predicta vera si is tenet edifi ciū factū in via publica qui fecit sed si tenet alius tunc debet cōcludi aliter. videlicet quod ipse prestet patientiā destruendi opus. et q. condemnatur quatenus actoris interest pendēte iu dicio. ex eo q. denegat prestare dictā patientiā. vt vidistis. §. priori. §. Alij dicit q. hoc operatur interesse totius populi qd nō placet: q. fin hoc nō pos set cōstitui pcurator ab actore. quod est cōtra. l. pe. j. e. sed pro interesse pu blico deberet intentari actio a syndi co cōis. et hoc est qd dicit tex. quanti actoris inter sit. et ideo refert se ad in teresse actoris non populi.

Cautio vt qd opus in publico fa ctū tollat quo iure vt p. stetur agatur.

Idem labeo. ad istum. §. vt de. no. in. l. p. uincia li. §. si. §. ope. no. n. j. tia.

Ip publicus. Quero a quo d. cauert. An. a re publica si ab ea factū est opus: vel a pri uato. Quero quo iure petatur ista cautio. hic videt dicere q. ex leg. xij. tabu. Tu dic aut quis vult petere cau tionē: vt caueatur de dā. in. fe. et fiet iu dicis officio. vt. l. in quā. mo. §. de dā. in. fe. et. l. v. de ver. ob. Aut volo age re q. dānum mihi emendet: vel opus mihi destruat: et tunc agā cōditione ex. l. que erat ex quadā lege antiqua. ante legē aquiliam: vt. l. j. §. ad. l. aquil. hodie agetur t. actione in factum sub sidiaria legis aquilię. h. d. glo.

Sicut is. Sic po. ne casus. §. eo. l. ij. §. si quis nemi ne. dictū est qd id qd fit in loco publico non d. destrui ne vibs d. forme tur ruinis. in. d. l. ij. §. pretor. ait. dicit quod debet: sed quomodo soluntur iste contrarierates. Solut. illud dicit generaliter. scilicet in loco publico. hic particulariter. scilicet in via publica. Quero de q. edicto loquitur hic. dic

Idem labeo. ad istum. §. vt de. no. in. l. p. uincia li. §. si. §. ope. no. n. j. tia.

3 **¶** Aut pretor. quid si probatur per longum tempus a populum iusse per talem viam. an sit probatum via esse publicam dic q non r no. in lege prima. §. i. s. de his qui dete. vel effu. r.

b **¶** Dictum strata. quid est strata. pbat etia iste text. q appella tione ter reni no ve nit terreni lapideum ad de text. in lege pu ma. §. fina li de ruis. et per hac differetia inter via r strata. vi de id qd not. infert Bartol. in l. pe. c. de puiij. do mus aug. lib. xj.

c **¶** Debere purgare. Et qmo do debet fieri ista purgatio viarum vi de plene i l. ij. c. b. im mu. ne co ce. l. x.

d **¶** Tertio no. Adde Bald. i le ge tertia. C. de act. r obli. et in lege pma. in secuda colum. C. de her. vel act. v. e. fac qd no. bal. in lege. j. in 2. §. iur. emp.

e **¶** Quarto. not. qd videtur nimis durum sed potest forte dici hoc verum si domus domus fuisse vsus committere talia vel esset male vite per glof. an. l. inci. uile. C. de fur. An autem presumatur occisus ab mi mico adeo quod poterit torqueri vide spec. in titu. de prescri. §. j. Andre. barba.

f **¶** Interfectus. quod intelligit verum Rom. in le ge prima. §. hoc scriptum. ad fil. si illo consuetus erat talia facere. arg. l. in cur. le. C. de fur. vide que dixi in lege finali. infra de questio. et Bald. in l. ij. §. cognos. §. de offi. prese. vig.

de eo ne quid in loco publico: vt. l. ij. §. pretor. vel aliter vt dicit glo. sed pu ma magis placet.

De loco publico fruendo. Rub.

Conducens a puato non habz 2 actionem nisi conducat ad longum b tempus.

Ductor ait.

Optima est. et totus 2 titulus. ¶ Not. q con ductor et focus licet non conduxerit habz 4 hoc interdictum. quod est vile scire. 5 ¶ Not. quod conducens a puato non habet actionem. nisi coducat ad logum tempus: vt infra de superficie. lege prima. §. quod autem ait. sed qui r con ducit a republica habet etiam in continentiam etiam si con ducit ad modu 2 cum temp. et intellige et habet actio nem. scilicet ad retinendam suam pos sessionem ex hoc interdicto. An aut 3 haberet ad retinendu in rem vile. hic videtur glo. q sic. sed in l. ij. in fi. §. si a ger. vec. vel emp. pe. videtur dicere e contrariu. sed tamen istud plus mili plz. dica plenus in dicta lege prima. §. quod autem. de superfi.

Interdictu ait.

Ro. ibi ma gis est vt ipse coductor. quod directa prefertur vili. de qua diti plene in l. qua ratio ne. §. litere. de acqui. re. domi.

De via publica et itinere publico fruendo. Rubica.

Via ampla quod quandoq sit de terioz stricta. et ibi rationem. Strata proprie dicitur via matonata ij. colli. C. lapidibus viuis vel coctis.

Quarto. not. qd videtur nimis durum sed potest forte dici hoc verum si domus domus fuisse vsus committere talia vel esset male vite per glof. an. l. inci. uile. C. de fur. An autem presumatur occisus ab mi mico adeo quod poterit torqueri vide spec. in titu. de prescri. §. j. Andre. barba.

Interfectus. quod intelligit verum Rom. in le ge prima. §. hoc scriptum. ad fil. si illo consuetus erat talia facere. arg. l. in cur. le. C. de fur. vide que dixi in lege finali. infra de questio. et Bald. in l. ij. §. cognos. §. de offi. prese. vig.

It pretor.

Not. hic duo. pte est deterius viam esse multu ampla. ita vides hic dum dicit latiore. in quo autem ista deterioratio sit si est magis ampla cogitabitis. tamen dico vobis quod ego vidi in quadam ciuitate cu ibi essent multe vie ample. posita fuit necessitas ho minibus circuhabitantibus occupandi et restringe di eas. ratio q quado tumultus erat in ciuitate pro pter viarum latitudinem ciuitas reddebatur debi lior ad defendendum. et hoc fuit in ciuitate Calij.

Secundo no. ¶ quod est dictum strata certe pro prie dicitur strata via matonata lapidibus viuis vel coctis: vt hic vides tamen in ciuitate ista appellatur via regalis seu via consularis.

Officiali creditur in maleficijs minimis. Purgare via qd debeat quilibet iuxta sua domum. Conductores tenentur purgare viam expensis pen sionis. et quid in gratis habitante. Projicere morticina in via non licet. Interfectus ante domum alicuius: an ibi presumat interfectus quod sic. r quod sit presumpcio cōtra do minum domus.

Diles.

Not. ibi vbi dicit obuiate ¶ quod in maleficijs mini mis creditur officiali. Dixi in l. diu. de cust. reo. Seco no. ¶ quemlibet debere purgare via iuxta sua domu. ¶ Ter tio no. ¶ conductores coguntur ad via purganda. si expens pensionis. Sed quid si gratis habitant. de co idē si purgatio est talis que pertinet ad vilitate tem momentanea: sed si ad perpetua secus. vt. l. ij. §. §. de unpensis. ¶ Quarto no. ¶ hic q no lz prouicere morticina in via. quod facit qd reperitur quidam de nocte interfecti ante domu sua. vtrū presu matur interfectus ibi: vt vicinia teneatur. q non cepit malefactores. et an sit presumpcio aliqua contra dnm domus. et hoc facit qd sic. q ois ista purgatio pertinet ad eu prope qui habet domum prope. Si aliter constaret alium proiecisse non pertineret ad eum. dicam in l. ne quis. de incen. rui. nau.

Facultati eundi per viam publicam non prescri bitur.

Iam publicam.

Opp. de t. oes. C. de prescri. xxx. anno. gl. dicit qd est spe ciale. tu dic q no est speciale: q illa lex dicit qd quilibet iuri prescribitur. xl. an nis. sed posse iure per via publicam non est ius: sed qda facultas: vt. l. ij. §. vi. §. ne quid in lo co pub. ideo hinc facultati nunq prescribit ita tenet Guil. in l. si rem. §. omnes de pig. act. r Ly. in l. cum nonissim. §. illud de prescrip. xxx. anno.

Actio vie recte est in factum ex hoc edicto. Vicini tenentur pro via destructa quando destrues non est soluendo.

In agrum.

Qui bñ. ¶ Que sit actio vie re: cte dic vt glof. puto m qd no sit actio p se. §. est actio in factu

2 **¶** ex hoc edicto vel per legē aquil. ¶ Quid si ille q a destruxit viam publicam no est soluendo. dic qd te nentur vicini. vt. §. eo. l. ediles.

De fluminibus. Rubica.

It pretor.

Ro. de optio vicinie et cōtra te. de quo di xi in l. de minore. §. plurimū. de qstio. 6 ¶ Item not. quid dicitur flumen.

Ripa. ¶ quid est ripa. de quo. j. eo. l. penulti. et finali.

Fossa molendini alicuius quod sit publica.

Sifossa. ¶ Est argumentum qd fossa mei mo lendini sit publica ¶ est em fossa ma nu facta per qua currit aqua: q qualiter intelligat dixi in repetitione quam feci de l. quominus. j. eod.

De dictione in r an percussus in limine dicatur percussus in domo.

In flumine. ¶ Ro. q dicitio in denotat in latuo casu. de cuius dictionis natura dixi plene in l. gallus. §. ille casus. §. de liberis et posthumis.

Facit ad questionē aliquis percussus fuit in limi ne domus. vtrū dicatur percussus in domo. dicam j. de doacis. l. j. §. hoc interdictum.

Non debet aliquid fieri in flumine publico per quod noceatur alteri.

Non aut. ¶ Ro. no debere aliquid fieri in flu mine publico per qd noceat aliq. qd facit ad materiā molendinorū. de quo dixi plene in repetitione. l. quominus. j. eo.

Excipies inepte ita succubit sicut q agit inepte.

Habeo. ¶ Tu habes ex hoc. §. notabili. qd sicut ter. no. hic. p hoc facit qd mo. in spe. de excep. §. viso. circa pun. r l. plane. §. de peti. here. r not. Ly. de rei ven. l. domum. dicam plene. j. de except. l. j.

Domini.

Ista lex est vna de re peti. ideo hic nil dico. videatis in repeti. vide gl. q incip. non in p via r. r in fi. gl. hac qdne tagit gl. in l. si qs ex argē tarijs. §. si initium. de edē. r i. l. si manifeste. C. §. fer. r aq. r ibi p Ly. r bar.

Sequitur repetitio eiusdem legis.

1 **¶** Aqua de flumine publico non navigabili licet postea intret flumen navigabile licite ducitur. Bononienses licite ducunt aquam de flumine reni cum post intrat padum.

2 **¶** Habens molendinu in flumine infra qd possit aliuz facientem molendinum supra impedire.

3 **¶** Habere edificium in flumine publico quis licite dicitur si habet ex punctis vel senatus rescripto vel quando licite habeat. nu. 5.

Rescriptum tale an debeat habere clausulam non obstantem tali lege. remissive.

4 **¶** Si ille hz licite si lege municipali pmittitur r con dita a ciuitatibus que habet ex puuilegio prescri ptione vel consuetudine merum imperium.

¶ In flumine. an autem villa teneatur si ignoraret malefactorem vi de plene de hoc per domi. Ludo. in l. j. §. hoc rescriptum. §. ad fil. Andr. barb.

b **¶** Labeo. r vide quod no. in l. scire oportet. §. scire. §. de excu. tuto. Bartol. in l. titie textores. de lega. j. r latius in

Item si habuit tanto tempore quod memoria non extat. Damnu non patit lucrum non cape re non procedunt a parti.

l. j. de excep. t. And. Barba. Andreas pomate.

¶ Vide Feli. in rubr. extra de except. col. ij. versici. sufficit omne. r Card. Alexan. in pioe. decre. colum. ij. r Aldra. consi. cxx. r Alexan. in l. patroni. §. qui fideicommissa. colum. ij. §. ad treb. r Barba. in c. ros dulphus. de rescrip. post domi. Anto. ibi r in termi nis illius text. dicit esse opt. non posse conueniri vi gore talium literaru no aut illas no valere q ita ine pte exciperetur cu valeant litere licet non possit per literas ciuitatē. conueniri r ibi dicitur r Alex. con sil. xliij. colum. ij. volumine. ij. vbi loquitur in exce ptione obscura.

¶ Labeo. vide aliquid p Bar. r mo. in l. titie textores. §. de leg. j. Circa istu. §. in quo habes q sicut ine pte agens ita inepte excipiens succumbit. Adde qd idem esset si obscurare exciperet. quia perinde est ac si non exciperet. dixit not. Barto. r docto. in l. titie. Et dicitur obscura exceptio quando bene non pot intel ligi. l. ij. de his que pro non scrip. ha. Et facit secun dum Bald. in d. l. titie. cōtra cōmunē practicam ad uocatozum qui subdit quod omnes alias exceptiones cōpetentes obijciunt nam dicta clausula nil vi detur operari ex quo specificie non apparet de qua exceptione sit sensum. pro quo bñ facit lex scire oportet. §. scire autem. §. de excu. tuto. Et quod excipies non possit aliquid declarare vigore dicte clausule fa cit quod not. glo. in c. pastoralis. de exceptionibus.

¶ potest tamen esse secundum Bald. quod operatur vt no videatur se restringere ad exceptiones propo sitas: quia poterit als proponere in termino facit quod habetur insitu. de excu. tuto. §. qui autem. et in l. propter litem. §. j. de excu. tuto. r q no. in l. diu. §. de re iudicata. Et fm hoc videtur quod si aliquis excipiat cōtra testes quod corrupti falsum dixerūt licet itunc videatur se restringere ad probandum vtrū qd dicta. l. diuus. tamen hoc erit verum nisi sit additum quod proponit omnes als exceptiones si bi competentes. r vide Imolam. in dicta. l. titie. ad hoc nota. facit. l. aut qui aliter. §. primo. quod vi aut clam. r ad istum textum. vide Bald. not. in l. j. ad fi. C. vnde vi. r in l. edita. in antepe. col. C. de eden. et in l. j. circa pūcip. C. de condi. ob turp. cau. sed nūquid sicut quis potest redire ad viam aptram in actione c. examinata. de iur. r l. §. si men fal. mo. di. r l. libel lozum. §. quod si libelli. de accu. ita sit in exceptioe. cle. constitutionem. facit quod non. quod intellige verum cum post terminum peremptorium voluerit corrigere et supplere. nam etiam accusans inepte no possit. l. accusaturus. de adult. secus est credendum si hoc facere vellet infra terminum et apte concipe re quod inepte deduxit. argumen. d. §. quod si libel li. ita dixit pet. de ancha. in d. cle. constitutionem. r

Bald. in l. 7 edita. i. an tepe. co. C. de ede. et quid si ex ceptio est inepta sed pbatio est apta vide Bald. in l. j. in vl. co. de iur. om. iu. 7 Faciens illicite respectu iuris publici potest a quolibet privato impediri se quis si respectu privati: quia ille solus impedit. 8 Qui facit edificium in flumine infra per quod aqua restagnatur et impedit meum molendinum quod est superius potest a me prohiberi. 9 Quo iure agatur contra illum qui edificat supra vel infra ita quod meum molendinum impedit. 10 Si vnus hodie incepit laborare in flumine et ducere aquam alius cras: primo incipiens potest scdm prohibere si opus presens est et aqua non sit sufficiens vtriusque ad eum usum ad quem ducitur. nu. 12. 11 Opus ceptum quando quis dicatur prosequi. 13 Si duo inceperunt eodem tempore fabricare vel vnus primo alter post eum de primo ignoraret: vsus aque communis natus vel forte dirimitur: temporibus et mensuris prout potest. 14 Lautela pro illo qui primo incepit fabricare in flumine publico pro occupando aquam. 15 Faciens molendinum in flumine publico quod non possit immittere tigna in ripa vicini pro faciendo clusam eo inuito. Riparum proprietates est ipsorum quorum predijs adheret vsus sit publicus. 16 Non possum in ripa que est contra me ab alia parte fluminis aliquid immutare licet inter predium vicini et ripam sit via medea. 17 Si ripa fluminis que adheret proprio tuo ita est naturaliter ordinata quod aqua ad me pellit ita quod possum ducere ad meum molendinum sine clusa: non potes formam dicte ripe mutare. 18 Edificans in flumine publico si facit clausuram que protendat ultra medium fluminis et contra vicini agri frontem quando possit prohibere. 19 Consilium pro domino proprietatis ripe fluminis iuxta suum agrum posite: vt acquirat possessionem. Edificatum vel natum in flumine publico quod sit eorum qui prope ripam predia possident. nu. 18. 20 Clausura que fit in flumine publico appellatur in iure specus: vel septa siue linea lapidea. Super clausuram factam in flumine publico quam possum edificare. 21 Vicini superiores vel inferiores quam pro possit facientem clausuram in flumine publico impedire. 22 Formula seu locus cauus qui sit ad latus fluminis ad aquam ducendam: an sit publicus vel privatus et sit priuatus. Formula appellatur in iure incile et

quandoque etiam in vulgari appellatur vallum. 23 Quis non potest aquam molem in alium ad eius molem ducere nisi illa aqua remeet alium publicum. 24 Formula per quam aqua ducitur non potest fieri in via publica de iure. 25 Vicini molendini superioris an licite possit tempore siccitatis facere recolectas aque inuito domino molendini inferioris. 26 Jus preoccupationis aque molendino destructo quanto tempore perdatur vbi quod ius ducendi aequam ex flumine nauigabili perditur spatio. x. vel xx. an. et vide nu. 29. 27 Jus ducendi aquam quod competit per modum cuiusdam facultatis puta de flumine non nauigabili non perditur per mille annos. Iuris eundi per viam publicam non prescribitur. 28 Jus ducendi aquam per fundum vicini perditur spatio. x. vel xx. annorum per fundum meum fundo amisso. 30 Existens in quibus possessione piscandi solus in flumine publico quam possit iure preoccupationis alium prohibere. 31 Alleganti iustam causam quare edificium non reparauit subuenitur per resti. in integ. 32 Si flumen mutat alueum an quis amittat ius suum aquam ducendi et feruitur ducendi per fundum vicini. 33 Molendinum vel edificium quod ad plures pertinebat si impetu aque destruitur et vnus vult reparare alter differat vel non vult: qualiter consulatur edificanti. 34 Molendina que sunt in nauicula vt ea que sunt in pado quod sunt edificantium.

Dominus. Hecler tria facit. primo ponit dictum vsus ibi si modo. secundo dicit suum limitat vsus ibi: sed si tertio ponit sue limitatio nis exemplum vsus in fi. Et primo op pono. hic dicit quod aqua potest ducimur veteri imperator aut senatus. Sed contra nam etiam vicini possunt vtare autoritate edicti preteritis positi. j. ti. j. l. j. m. pnc. Solutio. satis videtur vtare imperator quando verat edictum preteritis sua autoritate. vt. l. j. §. omnia. C. de veteri. in. enucle. Preterea illud edictum habet locum quod aqua ducit cum vicinorum iniuria. vt. j. tit. l. j. §. j. et §. sunt autem quod putat. Illud autem etiam est de mente expressa imperatoris. vt. l. ij. §. merito. et §. si quis a principe. Sane quid in loco publici. C. Secundo oppo. hic dicitur quod aqua non potest duci si est in vsu publico: sed oia flumina et ripe ipsorum sunt in vsu publico: vt in sit. de re. diu. §. flumina. et §. riparum. et §. de re. diu. l. riparum. ergo ex nullo flumine poterit duci. Huiusmodi contrarij timore glo. hic intelligit quod hic restringitur per sequentem literam. vt intelligatur de vsu publico nauigandi. et hoc sentit illa glo. parua. que dicit quod quod sit eundi et c. fm hunc intellectum diuisi literam. Posses alio modo legere. s. quod primo regulam ponat. deinde ponat tres exceptioes prima ibi nisi imperator. secunda ibi si modo non sit in vsu publico. s. fisci vel ciuitatis vel alieius. municipij: puta quod illa aqua vtatur ad molendinum: vel ad aliud edificium. et tunc non permittitur alij aquam ducere. vt hic et c. de aqueduc. l. j. lib. xj. et per totum. non autem intelligas quod hic loquatur de illo vsu publico que est iurisdictionum. de quo loquitur. d. l. riparum. cum concol. Tertia exceptio est ibi. sed si. hoc est quando

aqua non est in vsu publico dicto modo. sed flumen est nauigabile. vel ex eo aliud sit. Tertio oppo. ad si. omne flumen aut intrat aliud flumen aut mare. quod constat esse nauigabile. vt. §. e. l. j. §. non autem omne. et ibi not. ergo ex nullo flumine poterit aqua duci. Sol. in quantum opponis de flumine quod mare intrat: non ob. quod propter aquarum abundantiam ex vnico flumine non debet recipere incrementum vel diminutionem. et sic non est eadem ratio que in flumine nauigabili. Item in eo flumine quod intrat aliud flumen nauigabile: intelligas quod non liceat aquam ducere. si per hoc aueritur a dicto flumine nauigabile: sed si aqua ducit et nihilominus in flumine nauigabile intrat. istud non est prohibitorium: si bene consideras rationem istarum legum. et sic bononienses ideo legitime ducunt aquam de flumine renicui possit intrare padum. et sic debet intelligi quod est. §. e. l. j. §. non autem. quod ibi no. C. hinc expeditis ponam. circa ista. l. aliquas quidam has quones circa molendina et alia edificia que in flumine sunt. C. primo quod ubi habeo molendinum. j. et alij faciunt molendinum. s. ita quod me spectant. an hoc facere possunt. gl. hoc tangit necesse firmit. alibi etiam tangit necesse firmit. de eden. l. si quis ex argentarijs. §. si initium. et ena tangit. C. de serui. et aqua. l. si manifeste. et ibi glo. firmat. se. quod faciens supra molendinum potest me impedire. sed ista quod fuit antiqua et sabbarina et fuit per dominum Fran. accurrij disputata. et alios doc. bononienses. et oes inclinatur ad illam suam vt distinguamus. Aut flumen erit priuatum illius qui primo habuit et illius qui secundo fecit. et tunc ille qui secundo facit potest licite facere. si hoc principaliter facit vt sibi profit. vt. §. de dam. in fec. l. fluminum. §. si. et. l. proculus. secus si facit vt alij noceat. l. j. §. de vitis. §. de aqua plu. arc. et ita debet intelligi. glo. dicit. l. si manifeste. Si vero flumen erit publicum prout est omne flumen quod perpetuo currit. vt. §. eo. l. j. §. fluminum. tunc aut primus habuit molendinum licite aut non si habuit licite non potest secudus facere nec auferre sibi lucrum quod licite cepit ex publico. vt. l. ij. §. merito. ne quid in lo. pu. Si vero non habet licite. tunc secudus potest eum impedire. vt. d. l. ij. §. idem ait. in pncip. et ita tenet Ly. in d. l. si manifeste. quod potest verum. C. Secundo quero quod primus dicatur habere licite. et quod non. et hoc quero in edificio quod est in flumine publico. Rn. habetur licite si fiat ex principis rescripto vel senatus. vt. §. de aqua plu. arc. l. quod principis. et j. de aqua quoti. et est. l. j. §. permittitur. Altru autem in rescripto habeat necesse dices non obstante tali lege glo. hic tangit. sed tu melius examines fm ea que no. in. l. fi. C. si contra us vel vti l. publici. per Ly. Item si permittitur a lege municipali ciuitatis. vt. j. quod vti aut cl. l. ij. §. plane. no. §. ne quid in lo. publici. l. ij. in pncip. sed hoc intellige verum in ciuitatibus Italicis: que sibi de consuetudine prescripserunt merum imperium. et ita potius flumen et similia: de iure comuni predicta sunt principis. vt in collatione que sunt rega. c. j. et sic non potest a lege municipalis permitti. ad quod facit quod no. in corpore. §. defen. cui. §. iusturan. in fi. mag. glof. Item hinc licite si tanto tempore habuit cuius non extat memoria in contrarij. vt. l. hoc iure. §. ducit. §. de aqua quo. et est. Si vero nulli istorum interueniat: tunc aut flumen est nauigabile. et tunc ille qui ducit primo facit

Tertio oppo. et vide Barto. in consi. xxxiij. in. v. vso processu. vbi consuluit in primo dubio quod non vs libellus in quo quis asserit flumen spectare ad se si flumen mutauit alueum et est effectum publicum vide ibi omnino. Andre. Barba. b. C. primo quo. Hinc applicatur questio pone quod debeat territorium cuius caput est molendinum quod procedit in fenestram in fenestram domini. Et tiam in inferiori parte vult facere aliud molendinum me inuito. querit an possit de quo dicitur per Bald. in. c. primo §. si quis manso. de contro. in. uel. et vi de aliam questione. de molendino. per Bartol. in lege per agrum. de ser. et istis adde bal. in rubi. §. re. di. et l. la pilli. et. et quid si duobus molendinis ius aque concessum est et aqua non sufficit pro ambobus quis preferatur vide Bald. in lege si plures. in prima colum. C. de condi. infer. et vide bal. post Ly. in lege si manifeste. C. de ser. et de hac. q. vide Bald. in lege prima. in. viij. et. xij. op. C. de sen. que pro eo quod inter. profe. quod tamen intellige vt infra. in. v. q. et vide Paul. de castro. in lege quod autem. ff. de ser. vrb. predio. Bald. de pul. q. Bal. consilio. lxxvj. lib. et ibi quomodo flumen cognoscat publicum. Andreas Pomate. Non patitur iniur. vide in fili. ale. c. si. cxiij. vo. l. ij. vbi dicit inter cetera in. ij. co. q. qui aliquid facit principali vt sibi profit non aut vti alteri noceat non videtur iniuriam facere.

Barto, super prima parte. ff. noui

l.ij. §. penul. §. de aqua plu. ar. solu. ibi edificabat in suo. ut ibi no. questio nostra loquitur qñ edificabat in publico. sed certe et si edificat in puuato non pot qñ aqua ante libere curreat et sibi dñm nō dabit. vt. §. ne quid in lo. pu. l.ij. §. idem labeo. als incipit si quis in suo. vt ibi no. Ande sim illā gl. debet intelligi hec questio. ¶ Quarto quero quo iure agam cōtra illū qui edificat supra vel infra ita qd metū molendinum impedit. Respon. aut ego habeo molendinum cum isto cursu aque tanto tempore qd transierit prior: estas. intelligendo priorem estatem scēandū quod dicitur infra. titu. primo. l.ij. §. estas. et tunc possum intentare cōtra eū interdictū nē qd in flumine publico positi. j. ti. j. in prin. nā aduersari? facit qd aliter aqua fluat quam prius estate fluxerit: ergo. zc. aut nō habui molendinū tāto tēpore. z sic possum agere isto interdicto vtili: vt in casu. l.ij. §. nō aut. §. eo. et ita intelligit Hof. in libellis suis super hoc. ti. z non alleget bonas leges. et istud est valde vtile scire ppter diuersitatē concludendi in libello: que colligitur ex istis legibus. Itē posset agi negatoria generali ius tibi non esse ita edificare. vt. §. de aqua plu. ar. l.ij. §. itē sciendū. Dices tu qmodo hoc: cū negatoria verur soli dño. vt. §. si fer. v. l.ij. §. j. sed iste nō est dñs loci in quo edificatur: quia in flumine publico edificatur. Ande est dñs sui molēdini: cui nocetur propter opus factum in flumine publico. et sic nomine sue rei agit arg. §. de aqua plu. ar. l.ij. Itē si esset factū contempta noui aperis nūtiatione posset agi interdicto. de not. ope. nū. Itē interdicto qd vi aut clā si esset factū vi aut clam. vt. j. qd vi aut clā. l. iij. §. i. ¶ Quinto quero iuxta pmissa: vos videris qd melior est cōditio eius qui primo occupauit. pone ergo qd vnus incepit laborare hodie in flumine. alius incepit die sequenti. quis istouū pferatur? questio ista in hoc recidit an aqua dicatur occupata solo verbo vel incipiēdo opus. an reqraē qd aqua ducatur. vt requiratur qd edificū ad qd aqua ducat sit pfectū vt qd tale qd primo incipit: et verba occupationis primo profert preferatur: nam ceptum habet ar pro completo. vt lege. et si non sint. paragraho infecti supra de au. et ar. leg. cum si. l. iij. no. ¶ Preterea cū tractat de iure qrendo: ille pferat qui ad l. cōre. peruenit prius: et sic qui prius ad initium peruenit. vt. j. de ver. ob. ig. l. si rursus. et de pro cura. l. pluribus. et de le. l. si pluribus. et ibi p. ¶ Ergo ille erit portio qui primo incepit. ad idem. l. qui prior. §. de iudicis. pro hoc dñi qd de thesauro qd qritur ei qui primo vidit. nō tñ prius occupauit. vt no. §. de acq. re. do. l. nunq. §. thesauro. z in si. de re. dñi. §. item lapilli. hēe glo. reprehendantur. vt not. per Cy. C. de acqu. pos. l. ij. Cōtra videt qd ille pferatur qui primo aqua ducit vel edificū pfectū. q. cū agitur de iure questio pferendū ille primo pferat qui pmo ad situm peruenit. vt no. §. de nox. r. l. qd a multis. de re. iud. l. inter eos. et not. per Wyn. in l. iij. pluribus. §. de le. j. Cōstat aut qd sita est sita litigij. vt supra de re. iud. lege prima. hic ergo pferri debet qui prius aquam duxit. et ad finem operis peruenit. hic enim tractatur de iure questio pferēdo. nam cuiuslibet de populo est ius questum aque ducēde de flumine publico: auctoritate huius legis tracta-

tur ergo quis in hoc iure questio pferatur. Preterea in his in quibus per occupationem aliquod ius acquirimus: ante perfectam occupationem nullum ius habemus: quia ante multa accidere possunt ne occupemus: vt. l. naturalem. §. j. z. l. in laqueum. §. de acqu. re. do. et l. iij. §. neratius. §. de acqu. pos. ita et hic non acquiritur nobis ius in aqua: nisi postq est ducta et postq est perfectum edificū. pfectū autem videtur quando quis potest vti edificū. vt infra de verb. sig. l. edificia. §. pfectū. ante enim multa accidere possunt: vt edificū non pfectatur. et sic qui aquam auferret nullum damnum daret. Solut. dico quod natura eorum que per occupationem acquiruntur. non cadit in nostra. q. nam illud habet locum in illis que cōmunita sunt et in nullius bonis: nō autem habet locum in his que publica sunt. vt not. in si. de re. dñi. §. littoium. sed flumina sunt publica. vt in si. de re. dñi. §. flumina. ergo. zc. Itē ergo est punctus: quando duo vtrūq loco publico. et p vsum vnus impedit vsum alterius. quis pferatur. et cōstat quod ille qui primo incepit vincet illum qui secundo incepit. si potuit puidere qd per vsum eius impeditur. vsum illius qui primo incepit. et p hoc tex. et glo. supra ne quid in lo. publi. l. ij. §. primo. ibi. et tantum iuris zc. et si secundum tertiam lecturam. ibi in duobus plaustris obuiantibus. et idem iuris est in vtu fluminis publici z aqua ipsius: quod est in vtu vie et itineris: vt infra ti. ij. lege prima. §. primo. et §. finali. et secundum hoc vincet ille qui incepit primo. incepisse aut intellige. vt infra de polli. lege prima. §. cepisse. vel si velles dicere quod flumina sunt publica. vsum tamen eius est cōmunita. vt videtur tex. dicere in. d. §. flumina. in si. de re. di. l. ij. glo. ibi aliter exponat. et secundum hoc de iure scripto requirit pfecta occupatio p iura superius alleg. tamen istud ius scriptum: est de cōiuetudine correctū. vt ille dicitur p occupasse qd primo incepit et psequitur. z ita no. gl. in. d. l. nam rale. §. j. ergo ita in pposito: vt ille dicat occupasse qd incepit laborare vt aqua ducatur. si tñ incepit op? psequitur? si desistat in op. Treba. in. d. §. j. Itē si velles dicere illa iura nō esse per cōiuetudine correctā: ad hoc verū est qd dixi de iure. nā iura pfecta loquunt in animalibus. que in nullius bonis sunt: sed in reb? inanimatis sufficit sola inceptio: vnde si quis vellet in mari vel in litore edificare: statim suum sit cum pilas iactauit. nec requiritur rei pfectio. vt supra §. acqu. re. do. l. ergo. §. si. Preterea lex dicit. §. ne quid in lo. pu. l. ij. §. aduersus. quod ille est tuendus qui in litore edificat. vel molē in mari iactat. et sic vtitur verbo presentis temporis: scilicet edificat. sufficit ergo si in presentē edificet et opus psequatur. non autem requiritur quod opus pferatur. Quod autem dicitur quod opus psequatur. non intelligas iudicē quod semper ita vt neqz comedere neqz dormire possit laborare continue teneatur. nam actus nature interueniens non obstat: vt codice de testa. lege cum antiq. uitas. idem dicerem si in aliquibus diebus differret: querens magistrus et alia preparamenta. ar. quod notat. infra de vi et vi arma. lege tertia. paragraho cū igitur. sed si post opus incepit ipse negligeret. psequi op? credere eū ius suū amittere: vt. §.

de dam. infec. l. si finita. §. pe. z. §. de acqu. pos. l. si de eo. §. j. Preterea vera si aqua ad euz vsum ad quem ducitur non sufficit vtrius. nam si vtrius sufficeret: quilibet posset ducere: vt. j. de aqua quoti. z est. l. i. l. u. cio. z not. in. l. aquam. C. de ser. z aqua. z. §. de aqua plu. ar. cen. l. in concedendo. ita determinatū fuit bo- 18 nonie. cum cōmune concessit primo fratribus predictoibus aquam ex vno flumine ducere ad coquēdum fabam. z postea concessit fratribus minorib?. nam cum illa aqua sufficiens esset ad vtrumq: diuiserunt eam mensuris: z quilibet ordo ducit eam ad suum locum. ¶ Sexto quero quid si duo incep- 14 rant eodem tempore: vel vnus primo: alter post. cum de primo ignoraret: videtur dicendum quod sit locus gratificatio: vel dirinatur forte: vt not. in. d. l. §. j. ne quid in loco pu. Tu dic melius vsum dicte aquae z communicandum inter eos. vel forte dirimendum temporibus vel mensuris prout potest. §. de serui. ruti. p. d. l. imperatores. in pncipi. z ideo est 15 cautela: quod ille qui primo opus incipit faciat fieri publicum instrumentum. z nuntiari alteri vicino quo d ipse occupat et occupare intendit vsum dicte aque ad tale edificū. z sic tam fieri fecit. itez bonū esset si quis cum iudicis auctoritate opus inciperet. hoc tamen non est semper ex necessitate: vt. §. de ac- 15 qui. re. do. l. q. uis. quod dic vt ibi. ¶ Septimo quero ergo qui volo facere molendinum volo facere in flumine clausuram: z tigna z alia edificia volo immittere in ripā vicini que contra me est: vt per hoc aquam in meum ducam. an possum eo inuito? z vide tur qd sic riparum vsum est publicus sicuti ipsi? flumini: vt. j. l. proxi. cum si. Cōtrarium dico. nā riparum proprietatis ipsoz est quozum predictū adheret: vt. §. de re. di. l. ripari. z in si. de re. di. §. ripari. Vsum aut ripari est publicus: vt dicitur legibus. cōstat aut cum qui habet vsum vel etiā vsum fructū: non possit inuito dño in ipsius predicto nouū edificū facere: vt §. de usufru. l. equissimū. §. sed si edū. z. l. usufructuarius nouū. ergo. zc. pro hoc. §. de acqu. rer. do. l. qd in litore. z. l. sequē. plus dico quod si aliquis in ripa mea edificauit. non solū per iudicem destruetur. sed etiam mea propria auctoritate destrua si sum in possessione dicte ripe: vt. §. ad. l. aqu. l. quemad. §. j. z. j. qd vi aut clā. l. si vitē. §. si ad ianuam. z. §. de no. ope. num. l. de pupillo. §. meminisse. circa fin. ¶ Octauo quero quid si ripa que est contra me ab alia parte fluminis adheret vie publice: an in ea possum edificare nemine requisito vel cuius consensum requirā. plura possunt allegari. breuiter dicam quod idem iuris est. §. quod non posset fieri inuito domino predictū quod est iuxta viam cui adheret ripa. nec est via impedimento quā ad cum pertinet proprietatis ripe vt. §. de acqu. re. do. l. maritus. z no. in si. de re. di. §. riparum. in glo. sed quid si in via. ¶ Nono quero 17 ro quid si ripa fluminis que adheret predicto tuo ita est naturaliter ordinata: quod aquam ad me pellit: et possum ad meum molendinum ipsam aquam ducere sine aliqua clausura. tu formam dicte ripe vis mutare: vt sic per hoc aqua ad me nō veniat an possis? videtur quod sic. quia tua est proprietatis. ergo in ea potes quicquid vis: vt. l. in re mandata. C. man da. z. l. nemo. C. de iudicis. cum similibus. sed contra

rium dico. nam licet proprietatis sit tua: vsum tamen est communis. z ideo vsum rei speciem commutare et vsum conditionem deteriozem facere non potest: vt. §. de vtu z habi. l. penulti. z fin. ad quod facit quod not. de rer. diu. l. riparum. z in si. eodem. §. riparum. ¶ Decimo quero quid si edificū in flumine publico: et faciendo clausuram per directum vel per interdictum aliquid pono: ita tñ qd id quod pono partem mediam fluminis transcendit: et contraviciu agri frontem protenditur: non tamen eius ripam attingit: an potero hic facere contradicente vicino? videtur quod sic: quia in flumine publico facio z mea est utilitas. z vicino non est incommodū: vt. j. titu. l. ij. §. sunt autem qui putant. z pro hoc. §. de damno infecto. l. fluminum. in pncipio. Ad huius q. veritatem pmitto. quod sicut in insula que in flumine nascitur diuiditur inter eos qui prope ripā predia possident certis regionibus. §. de acquiren. re. do. l. inter eos. in pncipio. et not. eodem titulo. l. adeo. §. insula. ita quicquid natum vel edificatum est in flumine publico est eorum qui prope ripam predia possident secundum proprietatem certis regionibus: vsum autem est communis: vt. §. de acquiren. re. do. l. penulti. §. fina. Hoc pmissio in questione pferenti est considerandus modus edificandi. nam si opus prius incepit iuxta ripam predicti mei: nec vltra medium fluminis processerit: certum est quod clausura est mea. z eam licite habeo. z si postea paulatim augmentaui: ita quod medium fluminis transiui iuxta frontem vicini agri: tunc quia insula hoc modo nata et aucta tota esset mea: vt. §. de acqu. rer. do. l. insula. in pncipio. eadem ratione z istud edificū erit meum totum: vt. d. l. penulti. §. fina. nec vicinus poterit me impedire ratione pferentis: sed si aliud incommodum sentiret posset me impedire: vt. j. pro xima. q. dicam. Si vero istud edificū vna continuatione seu vno contextu factum est: tunc in ea parte que est vltra medium fluminis habita mensura secundum formam que est in gloss. dicte. l. adeo. §. insulam. vicinus habet proprietatem. ego autem sicut quilibet de populo habeo vsum: vt dicta. l. pen. §. fina. igitur ego vt vsuarius non possum opus pferere contradicente proprietario: vt. §. de usufruc. l. usufructuarius nouum rium. sed si vicino sciente z patiente pfereris: credo te licite habere: vt. §. de aqua pluua arcenda. l. labeo. fact. §. de damno infecto. l. qui bona. §. si quis iuxta. sed ad vicinum propria regione pertinet proprietatis. vsum autem erit publicus. in hoc est isto casu incommodum edificatis: quia non poterit inuito vicino edificū ampliare nec aliquid detrabere qvis in malius repositurus sit: vt. §. de usufru. l. hactenus. §. fin. z. l. sequen. quod intellige in ea parte in qua proprietatis est vicini. Ad uerte tamen ad vnum quia licet lex det vicino proprietatem. nō tamen acquirit possessionē ipso iure si ne apprehensione. arg. §. de acquiren. posse. l. cum heredes. no. glo. in simili. §. pro socio. l. cum duob?. §. idem respondit. z. C. de sacrosanctis ecclesijs. l. si. in penul. gloss. est ergo penes edificatē possessione. Consulo ergo domino proprietatis si possessionem vult adipsū quod expectet quod loc? ille totaliter sit in iudicis. tunc cum possessio: prius? definit? pos-

Andreas Pomate. Item ex hoc not. istam questionem Barro. quia est pulchra et etiam sequitur Alexan. consil. suo. c. viij. in ij. volumi. et pro ea bene facit quod vult Bald. in l. iij. C. de ferui. et aqua. vbi dicit. q. si duco aquam de predio meo ad meus molendinum q. possim postea quo voluero illam aquam ducere nec teneor post ea de illa gratiaz facere vltimo. bene facit et quia postea est in meo agro sum domus illius et ideo possum facere de illa q. quid mihi placuerit. l. ludo. j. de aqua quot. et est. et quia cuius alueus est priuatur quo pena priuata est. ita dicit Bald. in c. cu omnes. colum. rj. versi. pone ex publico. extra d. co. si. item bene facit doctor Bart. in l. ij. in ij. colum. ver. sicu. ij. casti dum querit an quis cogat concedere alteri quod sibi non nocet et illi prodest. s. solu. matri. aduertit tamen q. Bald. in l. item lapilli. in ij. colum. s. de rer. diu. tenet contrarium sed certe loquitur semel et contra eum est text. in l. j. s. illud labeo. j. de aqua quoti. et est. item considera q. text. in l. concededo. alleg. hic per Bar. videtur facere contra eum in ratiode sui dicti ibi merito. sed Bart. hic loquitur q. ducendo aquam nullum damnum sit molendino igitur. et. sed dicas quod ius domini aque salte diceretur in hoc minus et sic sentiret damnum q. possit reducere p. sua sua predia. Ita max.

ripe et loca que ripe cedunt ad hoc sunt destinata: vt aqua ibi contineatur. vt. s. eo. l. j. s. ripa. cum simi. et ibi no. et j. l. proxi. s. si. Item vsus eorum est publicus. vt dictum est vsuarius autem potest vti re ad eum vsum ad que est destinata: vt habitare in domo in qua habet vsum cum ad hoc sit destinata: vt. s. de vsu et ha. l. ij. simile in nau. in qua habet vsum: q. pot. cum ea nauigare. quia ad hoc adinuenta est et desti nata. vt. s. de vsu. l. arboribus. s. nauis. et sic de sin gulis. ita in proposito aquam immittere poterit et restagnare in dictis locis. cum ad hoc sit destinata. preterea faciendi opus est magna utilitas: et vicinis non est damnum. ergo. et. Quandoq. aqua inu dat alia loca que non sunt ad vsum publicum desti nata. et hic consideranda est facientis utilitas. et pa tientis damnum et incommoditas. nam si edifican tis magna est utilitas. vicini est incommoditas mo dicave. nulla. vt ecce quia aliqua particula alicuius saltus vel loci saliciti inundatur: tunc vicinum edifi cantem non poterit impedire: vt. j. tit. l. j. s. sunt autem qui putant. et. s. seq. et ibi sentit gl. In vicino riu damnum est magnum. et tunc edificante poterit im pedire per interdictum positum. j. tit. j. quocumq. mo danu ex mutatioe cursus aque contingat: vt. j. tit. l. j. s. quod autem. et. j. de aqua quot. et est. l. hoc iure. s. primo. facit ad hoc. s. de aqua plu. ar. l. j. s. de eo. et. s. sequen. si tamen timetur damnum debet edifi cans vicinis cauere in. x. annos. vt. s. de damno in fecto. l. pieto. s. de eo. et. j. de ripa mu. l. j. hoc autem intellige de damno per quod edificium quod prius habebat vel ager destruitur: sed si edificium vicini per meum non incommodatur. dicit autem vicinus per hoc se pati damnum: quia minus poterit pre dium suum de frumento. et sic iurabitur minus: cer te propter hoc me non poterit impedire: vt. s. de iu reparo. l. quero. et de obse. l. fina. pro hoc. s. de ope. lib. l. medicus. fm vnam lectu. sec fm aliam videtur ob stare. sed dic quod ibi deo quia libert. erat obli gatus ad operas que ratio cessat hic. Et duodeci mo. j. quero nunquid formula. l. ille locus cuius que fit ad latus fluminis ad aquam ducendam sit publi cus vel priuatus. et ante omnia volo te scire quod ille locus appellatur in vulgari forma seu formula. et ita appellatur. C. de aqueduc. l. prima. lib. xj. quan doq. in iure appellatur incile: vt. j. de riuus. l. secun da. s. incile: quandoq. in vulgari appellatur vallum. non cura de nomine. sed videtur qd sit locus publi cus: vt. s. e. l. j. s. si fossa. Contrarium dico. na cum p talem locum non semper cadat vel vadat aqua. vbi detur quod est locus priuatus. vt. s. ead. l. prima. s. fluminum et no. in. d. s. si fossa. aut ergo duco aquam ex flumine publico immediate per fundum meum. et tunc no. est dubium quod locus est meus. Aut du co per fundum vicini ipso permittente. et tunc locus est eius cuius primo erat: sed ego habeo seruitutem aque ducende. et si ille impedit me ducere habeo co tra eum interdictum de aqua quoti. et est. l. me im pedit formulam. purgare et reficere: habeo interd ic tum de riuus. prout loquitur de riuo et incil. ite ha beo confessioniam vt dicit. s. circa clausuram. Itē ex hoc. j. qd ille locus est priuatus apparet soluta que a suo de qua iam vidi dubitari. exit aqua de molen

dino vnus: alius vult aqua capere et conducere ad a suu. ita qd molendinu pumi no impediatur. an possit. et certe si aqua remtrauit ibi alueu publicu. no est du bium qd pot. alias ex ipsa formula cu sit priuati aquam inuito dno ducere no poterit vt. s. de aqua plu. ar. l. a in l. concededo. Tertio decimo. j. quero nunquid tale formula liceat facere per via publicam. An. de iure no sine pmisso pncipis tenar. vel ciuitatis: vt. s. de fer. l. seruitu. s. pe. et de oper. no. num. l. no solu. in pu. cu ibi no. et hoc dicit glo. In quibusda locis consueto do est in contrariu qd per via publica ducat si ponte in ea faciat. de iure tñ no est. p. palle. l. et pbat. s. ne qd in lo. pu. l. ij. s. tractatu. Quarto decimo. j. que ro. pone vnus hz molendinu supra: alius infra. ille q habet supra in tepore estatus et siccitatis facere vult recollecta aque. ille qui hz infra contradicit: eo qd suu edificiu eget minou aqua. quid iuris. et videt qd su perior no possit facere recollecta aque: na no hz face re edificiu per qd flumē exarscat et desiccat: vt. j. tit. l. j. s. sed per hoc flumē desiccat saltē per tep. er go. et. In contrariu videt qd possit. nam formula est sua: vt. s. dictu est. sed postq. licite aqua intrauit in suu: hz et de ea facere qd voluit. j. de aqua quo. et estua. l. j. s. illud labeo. ergo. et. mideo aut cur dicta edificia pstructa fueru. de hoc fuit aliqd actu. et illo seruat. na valet talia pacta ne liceat aqua continere: vt. j. de aqua quo. et est. l. j. s. si qd hoc cessent. Itē si de hoc cessent antiqua consuetudo que vim pacti hz: vt. s. de aqua plu. ar. l. j. s. si. aut no cessit pactus vel consuetudo. puta q. sunt nouiter facta. et tunc aut ille qui infra habuit edificiu habuit in primo. et tunc ille qui vult supra aqua continere: no pot. ne alterius edificiu incomodetur. vt dictu est. s. in. j. q. Aut ille qui habuit supra edificiu habuit in primo. et tunc aut vult aqua ob sua vtilitate continere: et pot. nec ille q hz infra pot. eū aliquo modo. phibere eadē rōne: vt dictu est in. ij. q. aut solu. continet aqua: vt ei q habet infra noceat. et tunc no pot. sed actione de dolo tene tur. vt. j. de aqua plu. ar. l. j. s. deniq. aut de pōitate seu pōterozitate tepor. no apparet. et tunc pot. aqua licite continere ex quo ea licite in suu intrauit: vt. d. l. j. s. illud labeo de aqua quoti. et est. Item quia cum sint in pari causa potior est conditio possidentis co uent: vt. j. de verbo. obligatio. l. si seruum. s. sequi tur. et extra de regulis iuris. c. in pari. lib. vj. qd sem per intellige nisi faceret principaliter vt alteri noce ret: vt. d. s. deniq. in. d. l. j. de aqua pluua arcenda. Quinto decimo. j. quero. quāto tempore per ditur istud ius preoccupationis: vt ecce habui molendi num in flumine publico. modo impetu aque destruc tum est. ego differo restaurare. alius interim occu pat aquam. ita quod mea refectio impedit. an hoc possit. istam. q. ego vidi de facto et dicebatur per ad uocatos pimum perdidisse ius suum si stetit. x. an nos inter presentes. et. xx. inter absentes. q. ius aque ducende et cetera seruitutes tanto tempore tollunt: vt. C. de fer. l. pe. Vbi videtur q. qui hoc dicitur ma le intelligunt. In hac enim questio. debemus co siderare tria. primo ducere aquam de flumine pu blico. secundo per talem locum ducere. tertio prefer ri alijs vicinis vt ipsi edificando me impedire non possint. pimum scilicet aquam de flumine publi

Andreas Pomate. Decimotertio quero. in ista. xij. q. in quantum Barro. alleg. tex. in l. seruitutes. s. penult. vide ad istum tex. aret. consil. suo. xxx. incip. vii. themate in. ij. als. iij. dubio in quantum ab lega. text. in l. ij. s. tractatum ad de specu. in titu. de cau. posses. do ducere: potest nobis competere et proprie. per modum iuris debiti: vt si impe. s. nunc de cendū. ver ficu. queritur. et Bald. in rubrica. et in l. item lapilli. in vlt. colum. s. de rer. diu. Ange. in l. ij. s. de ferui. gemi. in. c. j. extra de excef. prela. in. vj. et vide text. in l. fina. j. eod. limita tamen istam decif. vt per text. in l. ij. s. fi. j. de itine. actus. p. riuu. Andreas Pomate. Decimo quarto quero. in ista. xij. q. vide eundem Barro. in l. j. s. sunt autem. s. de aqua plu. ar. l. j. s. in consil. cit. incip. et vide tur in. j. volu. et in l. iij. C. de ser. et aqua. vbi dicit q. si aqua non outur in meo tamen q. prosequendu est impressa possim facere quicquid voluero. vide etia eundē Bald. in c. cu oēs. in. r. col. ver. pone. ex publi co. extra de costi. in quantum Barro. cōcludit valere pactum et. adde qd no. Bald. in l. pe. per gl. ibi. s. de pac. et valet pactum ne liceat superiori in suo molen dino edificare scdo no. q. diligenter illud quod dicit Barro. si precesserit consuetudo et. quia adde qd uno ius q. cōpetit ex antiqua consuetudine est fortius q. illud qd cōpetit ex pacto priuatum ita Bald. in ti tu. de fer. aqueduc. in. l. col. et per his verbis Barro. hic decidunt qdne. quā alibi indeterminatam relinquit Bald. in c. cum ecclesia vulterrana. co. ij. de elec. an aquam de publico per agrum meuz descendē. possi sim contra veterem consuetudinem diuertere ad ir rigationem hortorum meorum: quos de nouo non: na licet ipse post multa non determinet tñ inspectis verbis Barro. hoc no poterit et hoc quidem cōfirmat tur quia regula est q. aliqua aqua in qua priuatus ius habet a solito cursu diuertit non potest. in. l. ij. ad fi. et ibi Bald. et sali. C. ad l. aqua. et facit tex. in l. posses sio. et in l. si manifestu. C. de ferui. aqueduc. et. xxxij. co lum. xij. seq. intellige tamē cōclusionem Barro. et pie dicta qñ esset cōsuetudo prescrip. puta quia aliqui su periores voluissent retinere aquam superius et. phi bere acquisissent tunc enim. procedunt superiora als enim ex simplici permissione no acquiritur tale ius per text. in l. j. C. de fer. et aqua. item intellige qñ esset cōsuetudo tanti temporis cuius initij memoria non extraret in cōtrarium cum illa haberet vim pa cti et p. uilegij et constituta. l. hoc iure. s. ductus aque j. de aqua quo. et est. et. c. super quibusdam. s. preter ea. de verb. sig. nam cōsuetudo tati temporis habet tur pro seruitute iuris ad hoc constituti. text. est no. in l. secūda. s. idē labeo ait si in agro supra de aqua pluua arcend. et ferui. consil. res est sine dub. et ce tera. Bal. mai. Quinto decimo. j. qro. adde Bald. in l. iij. C. de fer. adde qd Bald. consiluit fm hanc. c. iij. q. illaz refert de verbo ad verbu. cō. viij. lib. et ibi ponit quid si fm inferius stetit destructus an possit reparari et de materia huius. l. vide plene in repe. spectabilis do. Christophor. alberci p. taurini nunc in gymnasio p. taurino ordinariam de mane legentia.

rato: vel senatus vel lex municipalis vel aliqua consuetudo antiqua cuius non erat memoria concedat nobis ducere aqua de flumine navigabili quod alias de iure non liceret. vt dicitur. s. in. ij. q. et tunc istud ius ducendi transit in proprium. vt. j. de iur. i. l. sane si maris. et ideo non vtendo. x. vel. xx. annis pdif istud ius. vt. d. l. p. de fer. et. j. de mundi. l. j. et qd no. C. de diuer. rescrip. l. falso. qd quid ibi dicat. C. y. et qd no. extra de constit. c. cum accessissent. **Quaeritur** si istud ducere aqua non copet per modum iuris debiti sed per modum cuiusdam facultatis: vt ducere aqua de flumine non navigabile vt hac. l. et tunc si per mille annos non ducit nisi semp illa facultate retineo: vt. s. de via pu. l. j. na ius cyndi per via publica non copet nobis per modum iuris debiti: sed per modum facultatis: vt. s. ne qd in lo. pub. l. ij. s. via publica. et hoc tenet C. y. in sim. l. i. l. cu notissim. s. illud. c. de prescri. xxx. an. in illa. q. an prescribatur iuri offe. **27** rendi. Scdo. s. j. per tale locu aqua ducere: tunc aut habeo ius ducendi eam per fundu tuu. et tunc est ius constitutum. l. seruitus aque ducendae per dicto tēpoie. aut eam ducio per fundu meu. et tunc non amit to nisi fundo amisso: sed illud perdo qd dñum fundi mei perdo. et hoc est claru. per locu aut publicu constat qd non possum aqua ducere: vt dicitur est. s. in xij. q. j. **28** **Terriu** est prescribi alia vicinis vt ipsi edificando non possint me impedire. et istud dicebat ad uocari predicti scilicet quod perdatu dicto tēpoie. s. annis. x. vel. xx. Sed istud est falsu. na ad flumē et cetera publica vel coia de iure gentium non pertinet iste prescripiones. vt. s. de vsuca. l. i. in p. n. c. **Qualiter** ergo perdetur. ad euidentia premitto sic. quod ea que de iure gentiu efficiuntur nostra per occupationem: siquidem sunt animalia perdunt cum ita effugerint cōspicuum nostrum qd difficulte sit eorum persecutio: vt. s. de acqui. re. do. l. ij. in fi. et. l. naturalē. in p. n. z. s. examen. **Si** vero sint inanimata vt litus maris et publica flumina. si quis in litore edificauit suu est per occupationem: et ad perdendum istud videt lex duo requirere. primo qd recuperet primam litoreis speciem: vt. s. de rer. diu. l. in tātum. in p. n. s. de acqui. re. do. l. quod in litore. secūdo qd illam possessionem qua habebat derelinquat vt. l. i. in p. n. s. de vsucapio. z hoc sentit ibi glo. dñi exponit aut pro z. **Alinc** ad. q. propositam. rñ. qd ad perdendum istud ius preoccupationis aque z ius preferendi alteri: requiritur primo quod edificium in aqua factum sit ita diruptum quod aqua recipit primum suum cursum. si enim esset diruptum modicu ita qd non deperditur: remanet quis in iure. non enim eius aque est difficilis persecutio: sed facilis. ar. d. l. naturalē. cum si. **Item** fm requiritur qd tanto tpe differat quis reficere edificium qd illam quasi possessionem ducendi aquam videatur dereliquisse: vt. d. l. fura. s. de vsuca. hoc autem credo qd accidit si quis aquam in suo naturali cursu labi permittat per annum. vel per tantum tēpus qd trāsierit prior estas: qd p. z. qd pretor non tunc aliam in quasi possessione ducendi aquam nisi eum qui eam duxit eo anno vel priore estate. vt. j. de aqua quoti. z est. l. j. in p. n. et. j. de fontē. l. j. z faci. j. titu. j. l. j. in princip. **Patet** ergo ex predictis quod non requiritur prescrip. hōsed

statim quod aqua recuperat cursum suum naturalē et quis desinit esse in quasi possessione ducendi: perdit ius alteri preferendi. z iterum occupanti conceditur. z hoc non verum esse probatur expresse ex solutione contrarij duarum legum que videntur sibi inuicem contrariari. vt. s. de vsuca. l. fin. ij. rñ. s. j. de diuer. z tēpo. prescrip. l. si quis. que sic soluitur fm opi. **Jo** quam credo vera. quam sequitur Petr. et Rayn. f. aut quis est in quasi possessione p. n. d. i. solus in flumine publico. z tunc iure preoccupationis pot aliu prohibere. z ita loquitur. l. i. quis. aut non est in dicta quasi possessione. z tunc non pot alium occupantē prohibere: vt. d. l. i. s. de vsuca. p. z ergo qd x. vel. xx. annoru prescrip. no requiritur. credo tñ qd si quis iustā cam alleget. quare eo anno edificiu non reparauit. z sic aqua vsuas no sit: qd subueniet ei per restitutionem: vt. j. de iure. actus p. n. l. j. s. si quis aut propter. **Sexto** decimo qd si flumē mutat alieu suu. vt iū qd perdat ius suu. ista qd pot multis modis intelligi. primo si princeps vel alius habens potestate concessit ius aque ducende de flumine publico. an alieu mutatione perdetur. et tunc est dicendum: aut mutauit alieu vno impera. et perditur ius quia videtur aliud flumē. aut mutat ut paulatim. z tunc detinetur illud ius. vt. j. de aqua quoti. z est. l. hoc iure. s. si aquam. fm vnam lect. ibi positam. **Item** potest intelligi questio ista vt perdatur ius preoccupationis z preferendi vicinis: z eodem modo dicendum est eadem ratione: aut subito mutauit alieu vel recedit aqua. z perditur ius. et noua occupatione opus est. aut paulatim. quo casu vt dictu est retinetur. nisi per annus quis pateretur aquam ire in sua libertate vt. s. dictum est. **Item** potest dicta questio intelligi si ducebam aqua per fundum vicini cui imposta erat seruitus. et flumen mutat alieu: z antiquum alieu inter fundu seruitutem z nouum alieu per quem aqua currit demisit an sit seruitus extincta. z dicat subito recessit: et tunc extincta est seruitus quia medius locus qui non seruit impedit seruitutem. aut paulatim: z tunc durat seruitus quia eadem ratione medius loc' seruit. hoc probatur. d. l. hoc iure. s. si aquam. de aqua quoti. z est. fm scdm lect. z. s. de vsuca. l. itē. s. hinc vicinus. z de p. n. act. l. si p. uenerit. s. j. de pig. l. si fundus. in p. n. z qd ibi no. **Decimo** septimo queror quid si ad plures pertinet molendinum vel aliud edificium qd impetu aque est destructum. vnter vult reparare. alter differt. qualiter consultur edificati vel edificare volenti. credo qd si sint socij habent locum tria remedia. si non sunt socij duo: vt. s. pro soc. l. cuz duobus. s. adem rñ. d. alē est sub. l. si fratres. et ibi enim loquitur in insula qd est nomen generale ad omnem domum vel edificium etiam in aqua positum: vt in fi. de re. diu. s. insula. **Item** l. si vt proponis. C. de edi. p. i. que idē dicit. loquitur generaliter in omni edificio. sed nomen edificij omnia cōprehēdit: vt. j. de cloacis. l. j. s. deinde z. c. **Decimo** octauo z vltimo posset queri quid de molendinis qd sunt in nauiculis. ita qd in alieu fluminis no sunt infra. qd sit per padum. cuius erit proprietates. et videt qd sint publica sicut insula que solo no inheret: vt. s. de acqui. re. do. l. pe. s. si qua insula. in fi. s. Contrarium

De vi et vi armata.

dico licet enim in his que solo coherent no sit differentia inter natum z edificati: vt. d. l. pe. s. si. s. de acqui. re. do. nam ratione soli sunt eorum qui ppe ripa pedia possident. tamen in his que solo no coherent puro esse differentiam. nam id qd ibi nascitur: si solo non coherent est publicum: vt. d. s. si qua insula. sed illud qd edificatur est edificati sicut nauis: vt. l. sed si ex meis. in p. n. s. de acqui. re. do. vnde dominus edificij est edificati. hoc siquidem licet facere z habere. si per hoc iter z statio nauigij non sit deterior. **Item** sine vicinorum incomodo: vt. s. d. i. l. hęc que dicta sunt si vera sunt placent. si quidem autē minus benedictu est rogo te lecto: secure redarguas. mihi enim satis est si presens scriptura animum legentis incitat ad veritatis indaginem.

De quid in flumine publico. Rubrica.

Quo querit in quo differt iste titulus a precedenti. et dic vt in ea habes.

De dictione aliter: z cum a. l. profertur aliquid cum qualitate vtrumq; debet probari.

It pretor.

Quod autem ait pretor. Nota de significatione istius dictionis aliter que est significatiua qualitatis no quantitatis. **Item** no. in. s. ait pretor. qd quando a lege profertur aliquid cum aliqua qualitate debet vtrumq; probari. s. illud z qualitas eius. facit l. pretor. s. docere. j. vi bo. rap.

Sunt qui. Iste est nota. s. de ipso factoy nā q. in. l. quo minus. s. tit. j. ibi hūc s. bene declarauit.

Tempus quo certu de natura rei cognosci potest debet inspic.

His autem. Nota debere inspic id tēpus rā rei de qua agitur. et ideo si dubitaret an membrum aliquod esset debilitatum deberet inspic an vbi rei esset deterioratus habito respectu ad id tēpus quo illud in membrum habet magis clare suum exercitium.

Estas stricte tres menses comprehendit.

Estas. Iste gl. qd incipit vt. s. tunc finiat. Nota. istam gl. qd estas largo modo sumendo cōprehendit sex menses sed stricte modo cōprehendit tres tantum. quod facit ad multa que videbitis in l. j. estas. j. de aqua quoti. z est.

Et in flumine publico nauigare liceat. Rubrica.

Intelligo istud interdictu qd quis no potest phiberi a puuato nauigare. sed ab eo qui hz iura regalia in illo territorio h. et prohibe. i. vnde vere ciuitas ista potest facere statutu qd aliquibus licet nauigare per lacum perusinū z aliquib' non. ratio quia ista talia. s. cursus aquarum z flumina et lacus pertinent ad eum ad quez pertinent regalia: vt. x. col. que sint c. re. c. j. facit qd no. in. l. ij. in p. n. s. ne quid in lo. publ. in glo. que incipit lex. s. municipalis.

Est e differentiam. sed quid si imperator cōcessit mihi castrum cū suis pertinentijs an videatur mihi cōcessisse molendina castru. rñdeo aut cōcessit solam iurisdictionem z no veniunt licet enim castru sit sub imperatore tñ no molendina. l. sed z celsus. s. de cōtrahē. e. p. t. cū gl. l. l. ter. ff. d. p. sig. aut cōcessit castru cū pertinentijs z iuribus ad ipsu castru pertinentib' et veniunt molendina accessorie nisi essent molendina puuatoz ar. l. de precatio. s. ad l. rhod. de iac. et facit qd hē in. l. pupill'. s. l. s. de pdi. et demon.

De vi et vi armata. Rubrica. **De** a duerbio vnde. **Et** an detect' de arboze habeat istud interdictum quod sic si arbor coheret solo.

Retor ait. **Pro** ex isto principio qd istud aduerbiu vñ significat locu coherentem solo. z etiā immo bilē. **Item** requirit esse possessam. **Quo**erit gl. hic vñā. c. qd si aliqs deicit de arboze: an hz locu tu dic. aut arbor no coherent solo: z no hz locu istud interdictu. aut coherent solo: z habet locu istud interdictu. vt d. l. si titius. alle. in gl. z in l. si alius. s. notauimus. j. qd vi aut clam. **Item** possessio qd sit duplex. s. ciuilis et naturalis.

Hoc est qd voluit no. Bald. maxime per glo. valde no. in. c. j. in p. n. de capit. qui cur. v. z ibi subdit. **Jo** co. bu. disputasse questionem aliam. **Pone** comune regij cōcessit z transfuit per syndicum cuida marchioni ciuitatem regij an per hoc trāsiant molendina ciuitatis prefate in dñm marchionem z no reuocando in dubium potestates dicte ciuitatis dicit qd translata iurisdictione dicte ciuitatis z dominio Marchi. dicta molendina qd sunt peculius ciuitatis apud ipsam ciuitatem remanent z non videntur translata sed iurisdictiones que pertinent ad concedentem videntur translata. sed Bald. dicit quod idem est in molendinis sicut in iurisdictione si erāt molendina in dominio cōcedentis sicut ipsa ciuitas secus si ad ipsaz ciuitatem pertinebant iure puuato si verba hoc patuntur nam si de ciuitate sola facta esset mērio molendina que essent extra ciuitatem non venirent in concessione. l. nam quod liquide. s. cuiq; de penule. et in capi. si ciuitas. de senten. excommunicatio. in sexto et vide etiam ibi per Baldum maxime per illum textum vtrum vendita curia veniant feuda que inter curiam alijs erant concessa et ipsum ius vafalorum.

Et ideo. vnde sequitur quod si statutus loquitur de membro debilitato z sic vulnerato et sua opera non sint deteriorata quod tunc non habet locu pena statuti vide tex. l. non solum. in vers. debilitatus aut vulneratum. s. de rei vendi. et ibi Ange. qd est not. dignum. **And** barba.

Quoerit glo. vide Bald. in. l. j. C. qd metus causa et no. **Bart** in. l. si ita stipulatus. in. v. op. j. partis. j. de verbo. obligatio.

a Sed h3o. adde qd no. per glo. Bar. r doc. in. l. si quis in tantam. C. vnde vi. r adde gl. mag. in. l. ij. §. si quis autem. in. versu. armis. j. e. r sequitur do. Ant. in. c. item cum quis. de resti. spo. r adde qd fortius et singulariter sentit Jm. Jo. an. r do. Ant. in. c. sibi vna. de re iud. qd si co stat me pos sedisse et ago inter dicto recu perande. r tu corradicis qd abs qd eo qd aliter pbe te me spoliat se. debeo obtinere. fact quod no. Bar. i. l. si pa. r in v. op. pme partis. de oper. noui nu. cum si. In. c. stratu est qd esse no. Jm. l. c. ij. circa med. gl. mag. r resti. in. in. teq.

Idem labeo. No. ex tert. ibi: sed ppositus si dñs. s. de vscapioni. Contrariu istud soluerit ple ne distinguit gl. j. eo. l. ij. §. p. inde. Querit glo. vna. q. r no soluit. pone qd ego fugi cu te vidi veniem tem cu illo: tunc no occupasti: sed dudum postea oc cupasti. quid iuris. gl. parua super hoc verbo vi de lectu no ruder. certe dic idē: vt. l. ij. §. si quis autē. j. eo. r no. in. §. armis deiectionum. ea. l. ij. Regula dolo facis qd non habeat locu in posses sione recuperande. Expulsus si expellit suum possessorem an teneatur l. si quis in tantam. remissive. Qui viam. Oppo. de. l. itaqz fulto. j. de fur. vbi fur no h3 actionem furti: ita raptor no d3 habere hoc interdictu. Slos. soluit pluribz modis. primo aliud in fure. aliud in ra ptore. ratio ne hoies inuitent ad furandū. nihil est qu: a eadez ratio est ne hoies inuitent ad rapinam. Alij dicit qd ideo aliud est in raptore: quia si raptor acciperet alij redderet: qd in fure no cōtingeret. ista verba declarant per. l. boue. §. si qd seruū. s. de edil. edi. istud tñ cōtrarium solue plene: vt dixi in contras rio. Querit gl. qd si a me ipso deijct. Sio. dicit idē: f. cōtra me datur hoc interdictu. Sed cōtra hāc determinationē op. de. l. dolo. de do. ex. c. Sio. dicit illa lex loquitur in possessiois r quasi. d. regula dolo facis. no h3 locu in possessiois recuperande posse sionis. sec9 in alijs: vt plene dico in. l. naturaliter. §. nihil cōe. de acqui. pos. r per Jm. in. c. qui ad agēdū. de reg. iur. lib. vj. Oppo. de. l. sed r partus. §. iul. s. qd me. cau. Sol. aliud in actione qd met. cau. q non datur: nisi ei qui pantiur dānū: vt ibi. Querit gl. j. quid si expulsus expellit expulsos suos an teneatur ex cōstitutione legis si quis in tantā. C. vnde vi. r dicit qd hoc h3 minus dubij. q. d. teneatur. hoc rāgitur in. l. qui possessionem. j. eo. r ibi dicam r in. l. si qd ad se fundum. C. ad. l. iul. de vi. Possessio debet restitui in eo statu in quo pri mo erat. Qui autem. Querit gl. r adde ad eā vide hoc die vt no. s. pro emp. l. qui fundū. §. qui bona. in. fi. §. r ibi dixi. Ultimo scias qd per hūc. §. dicit doc. qd possessio debet restitui in eo statu in quo primo erat. vt si libere possidebat libere restituatur. r simi lia. ita no. per Jm. in. c. cū super. de cau. pos. et ppue. in. d. c. pisanis. de resti. spo. Quod autem. No. hic cū dicitur e3 em r. qualiter itelligatur verbū habeo. Oppo. qd potest dici qd teneatur de dolo. glo. soluit r bene. dic vt in ea patet. Libellus in hoc interdicto d3 continere tēpus deiectionis r qd res perditas ibi habebas. Qui tenet ex delicto tenet de periculo r interim vel etiā si eodem modo esset peritura penes actorem. Rectissime. Ex hoc. §. not. pmo qd debes pponere in libellis tps quo fuisti deiectus. r qd res dperditas ibi habebas tēpore deiectionis. vt hic r per Jm. in. c. qualiter et qñ. de accu. Sed no. qd tenetur ex delicto te netur de periculo rei r interitu etiāz si eodē modo

interdictu: vt hic d. Sed de vno dubitat qd si te absente rgressus suz possessionē tuaz: tu cū hoc auduisses suspicatus es te posse repellit: r ex hoc statim amissisti possessionē: vt. l. clam possidere. §. si. cū. l. seq. s. de acq. pos. vtrū cōpetat tibi hoc interdictu. Jm. de porta ra. dicebat qd non. vt in glof. plac. aut dicebat idē: r dicebat qd de bebat venire ad locū. r sic ab ingressu repellatur vt sibi cōpetat hoc interdi ctū. gl. r reprehēdit pla. nā qñ venit ad locū: r no fuit admissus non p dicit pos sessione: qd ante eam pdiderat. et sic istud interdictu no haberet locū. S3 plac. r ruder qd tūc fingitur amittere. truffa est. Sed h3o. r Jo. dixerunt dari interdictu vtile. Ista op. est vera. et ab oibus tenet. Ex qd habes t modū practicandi hāc materiā. nā cū in libello super hoc interdicto debeat inseri locus r tēpus sicut cū agitur cri minaliter: vt. l. pto. edixit. in. pnc. j. de iur. qd tēpus pones tu i libello tps quo es ingressus possessionē. certe no de necessitate. sed debes ponere tem pus quo tu accedens no fuisti admis sus. vel tps quo sciuisti r fuisti suscipa tus te posse repelli istis enim tēpou bus tibi nascit interdictu directuz et vtile. r ideo est cōsiliū qñ tu suspicaz ris te posse repellit: ista suspicio non pōt pbari per te: qd vadas ad locū: r et habeas testes p quos pōt probari qd tu no admitteris. si tñ coloni tui es sent expulsus vel tui pcuratores: statiz videris expulsus. vt. s. eo. qd seruus. et. j. ea. §. no aut. Sed j. quid si tēpo re quo vadis ad fundum ille dicit in grediariis. sed ipse stat in fundo cum gentibus et armis. Respon. propter hoc non excusatur: quia debet eū pa ti ingredi eo modo quo prius possi debat cum intrabat: vt. j. ead. l. §. qui autem. et. l. si plures. §. pmo. sed ille qui stat cum armis intus r familia no viderur facere quod ille libere ingre di possit vt extra de restitutio. spolia. c. pisanis. hoc ponit nouam opi. in. l. item verberatum. §. si. §. de rei ven. And. bar. De periculo rei. An autem no tenetur ex delicto an incertus cōtingens liberet benefidēt debitores. vide no. in. l. illud. s. de peti. hered. r Bald. in. l. si de possessione. C. eo. titu.

esset peritura penes actorem de quo dixi in. l. nemo rē a suam. §. j. de ver. obli. In libello accusatorio no est inferēd9 loc9 loci. Ibi autem. accusatorio inferere locū loci. vi distis in. l. libelloz. j. de accusa. Que possessio solo animo perdat. Possessio retēta p colonū solo aio no perdit qñ ani mus perditis et acquirētis non concurrunt. Dicta in hoc. §. qd dñs videtur deiectus intellige in colono et procuratore et quouis alio qui nomine dñi retinet. non in fructuario. Notabilis est ista ma terra. r h3 gl. no. iste. §. Oppo. possessio perditur animo vt. l. ij. §. in amiz tendā. de acqui. pos. sed iste expulsus habuit animū perdendi possessiōē: ergo. r. Sol. quedā est posse sio que retinetur meo animo et corpore alieno: vt per seruū et filiū vel animo tantū. et illa perditur so lo animo: vt in cōtrario. quedā est que retinetur ani mo et corpore alieno: vt per seruū r filiū ex causa pe culiari. quedā est possessio q meo animo retinet r cor pore alieno: vt illa quā habeo per colonum: et in his duabus no pōt perdit animo possessio nisi expellere tur ille per quē possideo naturali: vt hic et. l. pere gre. §. quibus de ac. pos. Et rationē ponit hic glof. qd ciuili mea requiescit sup illa naturali: que per co lonum retinetur. ideo illa durante verum non pōt. Cōtra hoc oppo. quia: si hoc est verum sequeretur qd constituido me tuo nomine possidere no trans ferrem possessionem in te quā rerineo per colonum: quod est contra. l. quedam. s. de rei ven. Respondet j. glof. notabiliter: et nescio alibi hoc qd predicta sez qd animo solo non pōt perdit possessio retenta per co lonum: nisi vera quando animus perditis et acquirētis non concurrunt: vt puta: qd vi deijctio. secus si sponte tibi tradere m vt sit rora die in cōtractibus emp. et ven. ita dicit glo. ibi sed licet r. c. quā glo. ne scio alibi. ideo no. cam et tene menti. Oppo. et videretur qd quando serui retinentur comperat actio qd met. cau. non hoc interdictu. et. l. metū. §. item ait. s. quod me. cau. So. vt in glo. Oppo. et videretur qd habeat locum interdictum vi possideatis. vt. l. vni facit. infra eodem. Solu. vt in glof. Ultimo vo lo j. te vnum scire quod ea que dicuntur in hoc. §. v. dicitur. quod deiecto colono deijctur dominus. et quod per colonum no deiectionem retinetur ciuili. procedunt in colono r procuratore et in quouis alio qui nomine domini retinet. non autem procederet in fructuario qui naturalem tantum habet nomine suo. r pro suo iure. ita no. j. eodem. l. ij. §. vnde vi. et l. in fin. s. vfructu: quem ad. ca. facit quod not. s. de vfructu. l. si homo. Et quod in parte. Sio. querit hic quid mo vt pro me possideat. ille facit hoc metu. an videri vt possidere. vt quod sic vt hic. hoc non est ve rum nisi colonus tradidisset realiter: vt. l. qñ. §. pmo. et ibi nota. s. de acquiren. pos. s. tene menti illam glof. Quis non d3 pati prius se percuti: r insultus di ctur cum armis: licet quis arma non exercuerit.

Dem est. Armis deie

Not. notabilē. s. et b. Notabilis est ista ma terra. r h3 gl. no. iste. §. Oppo. possessio perditur animo vt. l. ij. §. in amiz tendā. de acqui. pos. sed iste expulsus habuit animū perdendi possessiōē: ergo. r. Sol. quedā est posse sio que retinetur meo animo et corpore alieno: vt per seruū et filiū vel animo tantū. et illa perditur so lo animo: vt in cōtrario. quedā est que retinetur ani mo et corpore alieno: vt per seruū r filiū ex causa pe culiari. quedā est possessio q meo animo retinet r cor pore alieno: vt illa quā habeo per colonum: et in his duabus no pōt perdit animo possessio nisi expellere tur ille per quē possideo naturali: vt hic et. l. pere gre. §. quibus de ac. pos. Et rationē ponit hic glof. qd ciuili mea requiescit sup illa naturali: que per co lonum retinetur. ideo illa durante verum non pōt. Cōtra hoc oppo. quia: si hoc est verum sequeretur qd constituido me tuo nomine possidere no trans ferrem possessionem in te quā rerineo per colonum: quod est contra. l. quedam. s. de rei ven. Respondet j. glof. notabiliter: et nescio alibi hoc qd predicta sez qd animo solo non pōt perdit possessio retenta per co lonum: nisi vera quando animus perditis et acquirētis non concurrunt: vt puta: qd vi deijctio. secus si sponte tibi tradere m vt sit rora die in cōtractibus emp. et ven. ita dicit glo. ibi sed licet r. c. quā glo. ne scio alibi. ideo no. cam et tene menti. Oppo. et videretur qd quando serui retinentur comperat actio qd met. cau. non hoc interdictu. et. l. metū. §. item ait. s. quod me. cau. So. vt in glo. Oppo. et videretur qd habeat locum interdictum vi possideatis. vt. l. vni facit. infra eodem. Solu. vt in glof. Ultimo vo lo j. te vnum scire quod ea que dicuntur in hoc. §. v. dicitur. quod deiecto colono deijctur dominus. et quod per colonum no deiectionem retinetur ciuili. procedunt in colono r procuratore et in quouis alio qui nomine domini retinet. non autem procederet in fructuario qui naturalem tantum habet nomine suo. r pro suo iure. ita no. j. eodem. l. ij. §. vnde vi. et l. in fin. s. vfructu: quem ad. ca. facit quod not. s. de vfructu. l. si homo. Et quod in parte. Sio. querit hic quid mo vt pro me possideat. ille facit hoc metu. an videri vt possidere. vt quod sic vt hic. hoc non est ve rum nisi colonus tradidisset realiter: vt. l. qñ. §. pmo. et ibi nota. s. de acquiren. pos. s. tene menti illam glof. Quis non d3 pati prius se percuti: r insultus di ctur cum armis: licet quis arma non exercuerit.

Ita dicit gloss. et not. mirabilem gloss. r vide do. det. in. c. fina. de preca. vbi remittit se ad istam do ctrinam Barto. quam reputat subtilem vide que ibi dixi. r vide Barto. qui singulariter declarat istam gloss. in. l. quod met. s. de acquiren. pos. Bal. in. c. cum venif sent. de res titu. spol. Andreas Barba. C. §. non autem alij ibi s3 licet. Quam ne scio alibi et hāc glo. no. etiā sin gulariter Bald. in. l. cum testa mentū. C. d. iur. et fact. ign. r Ange. in. l. fi. ad fi. C. de acq. pos. r Bart. in. l. qd meo. in. princ. s. de acq. pos. et fact. quod ipse not. in l. peregre. §. quib9. eodem ti tu. et ibi Jmol. Idem est. §. armis deiectū. r per hoc vide singu. dictū Bal. in. l. raptores. C. de epi. r cle. qd si quis ar manus venerit cum aliquo r licet nihil fecerit tñ ex quo ferebat arma dicitur tūc dedisse illi fauorem. et vide eundem in. l. j. C. de fer. fugi. r. c. j. §. furtum. de pace iur. fir. in. r. col. Andr. Barba. Andreas Pomare. Sufficit terror. vide Alex. cōsi. xlvij. in. j. col. vol. iij. r vide Bar. in. l. v. s. ad. l. qui. r Alex. pñ. lxxxix. col. j. vol. iij. vbi dicit hoc esse verum etiā si ille qui accessit: cum armis deposuit arma si illa habebat in potestate sua. Non debet pati. ad propu. sandam iniuriā quis non debet expectare qd percutiatur r hic not. text. q veniant appellatione armorum. dicit tamen Ange. qd in statutis appellatione armorum non continen tur lapides. in auren. de armis. r. C. de fabricensibus in ruba. Quid de dente vide Bar. in quodam cōsil. incip. statuto ciuitatis cauet de pena percutientia. vide in. l. ij. §. telouum. et ibi dixi post Barto. j. ad. l. iul. de vi publi. C. §. si quis autem. an in casti istius text. possessio efficiatur vitiosa. vide Bald. in. l. vitia. C. de acqui. possessio. Qui causam. Adde que dixi in. l. j. §. hoc interdi ctum in. iij. col. j. vti possidens.

a Item opp. Et ad materia huius tit. si lex vel statutum facit mentionem de expulso quis proprie dicatur expulsus vide no. Bal. in l. si quis in tanta. l. iij. colu. C. vnde vt.

b C. cu igitur incontinenti. quid dicatur incontinenti. adde bar. in l. si deo a C. Tre op. qd istud interdictu no copet qd quis postea mutato pposito ingressus est possessione. na qd qs aufugit possessione perdidit vt. l. ij. §. in amittenda. s. de acq. pos. ergo cu illi mutato pposito ingressi sunt: non supra d re nud. et adde quod no. Bar. in l. j. de sol. et in l. bone fidel. C. de pac. et in l. iur. gentium. §. quummo. s. de pac. et Barto. in l. lecta. ff. si cer. peta. et qd no. Bal. in l. si. C. de his qui a non domino ma. et no. glo. in. c. an sit. de app. et fact quod leg. et not. in. c. preterea. extra de test. cog. Sed qd ad ppositum de quo hic vide not. Bal. in l. viti. C. de iud. et in. c. significati. per moder. de homi. el. ij. et in materia Bart. hic vide Ange. not. in. q. sua incipiente renouata guerra in primo dubio. Et adde Bal. in l. ij. in. xvij. colu. C. de serui. alleg. glof. hic qd pro vi puata et publi. repellenda licet congregare amicos et sipe diarios ibi vide in materia. r adde quod si aliquis detineat me iniuste in carceribus quotidie potero resistere: quia vis est successiva secundum Baldum. in lege vis eius. C. de probatio. Ad de quod si tu intrasti in possessionem rei immobilis adeo quod me turbas in ciuili semper potes expelli: quia semper dicitur in comenti: quia semper mihi iniuriaris: et ideo semper possum hanc iniuriam repellere: vt notat Bartol. in lege prima. §. hoc interdictum in fine secunde colum. infra vti possi. et Bartol. in lege prima. C. vnde vi. dicit quod circa res incontinenti dicitur per tres dies: vt hic. secus in iniuria persone: quia tunc incontinenti dicitur in ipso actu. vide Baldum. ibi in pncipi. et adde quod ex interuallo licitum est propulsare iniuriam si no esset copia iudicis vel patere tur iniuriatus enorme damnum iuxta not. per Bartolum. in l. alius. §. bellissime. infra quod vi aut cla. et licet non possit turbans nisi incontinenti repelli vt hic. attamen possit ex interuallo turbari vide in l. finali. in principio. infra vti posside. et ibi dixi. adde quando quid dicatur fieri incontinenti. Alexandru consilio. xxxij. iij. lib. . r pulchre Bald. consilio. cccij. iij. lib.

c In contrarium. imo r per decennium: vt no. glo. prima distinctione. c. ius nostrum. cuius dictum refert Baldus in lege prima. C. de his qui a non domino ma. de impotente etiam post decennium posse recuperare possessionem aduersus regem violentum occupantem quod est nota. dictum. Andreas r Barba.

d Cuius nobilis. Idem r fortius tenuit glof. not. 3 prima distinctio. c. ius naturale quam retulit Bald. in l. finali. C. de his qui a non domino. r faciunt que no. Bald. in l. data opera. in penultima r vltima colum. C. qui accusa. r ibi dicitur quod si pars castri tantum est inuasa ratione residui potest totum recuperare semper.

possidebat. r sic non habet locu hoc interdictu. vt. l. j. §. hoc interdictu. s. e. fo. no hz locu directu interdictum sed vtile. vel aliter dico q non recessit animo perdedi possessione. quelibet istaru fo. placet mihi. C. Sed opp. r ista opi. concurrunt cu prima. r oppo. q no debeat copetere vtile interdictu: quia pro naturali no: q vacans: pro ciuili no: q opinio tua fecit ea perdere no inuasio mea. Respondet glof. multu solemniter q no solu opinio sed metus precedes ab aduersario me ad hoc induxit: propter qd equuz est mihi salte vtile interdictu dari. Altimo glo. in hac materia dat vna pulchram distin. vide glo. que incipit facit. j. e. libi distingue. r. r habetis etiam gl. si mitem. in l. metum. §. Denique. s. quod met. causa.

¶ Quid dicatur fieri cōfessum r incontinenti. Aduersus ad quandā glo. que est hic. dicitur. hic dicitur hic qd possim hoc facere incontinenti. C. Quero qd est dictu incontinēti b. dicit glof. anteqz diuertat ad alia negotia: vt. l. continuus. j. de ver. ob. r. l. duos. §. si. de duo. reis. et l. qd ait. §. qd ait. de adul. C. Pro hoc declarando. glo. format vnam nota. questionem. quid si tu fuisti deiecius in villis. et reuersus ad ciuitatem requisisti amicos. et circa hoc biduo vel triduo laborasti: an possis ire ad repellendum: videtur qd non. quia non fuit statim: vt hic. In contrarium videtur qd interim ciuilem possessionem retineat cum no suspi cetur se posse repelli. et hoc videtur tenere gl. r adij cit quedam similia vt in glo. habes qua tene menti.

¶ Not. breuiter istud incontinenti seu confessum: intelligitur cum primum poterit: vt. l. ij. §. cōfessum. ad terui. et ideo in istis expulsiōibus puto quod debeat intelligi incontinenti arbitrio boni viri. r ex qualitate deiciētis. et rei ex qua quis deiecius est. nam si vnus homo puuatus deiecit alium: modicus apparatus requiritur ad recuperandam possessionem. et tunc loquitur hec glof. sed si vnus nobilis expelleret aliquem de vno castro. certe ad hoc recuperandum requiritur magnus apparatus: qui forte non posset fieri in. vi. mensibus: r sic incontinenti dicitur fieri secundum quod commode potest fieri ex qualitate persone et rei. Facit ad hoc j. de verboz obligatio. l. continuus. §. cum ita. et. §. item qui insulam. facit ad p̄dicta quod not. in. c. significasti. extra de homici. p̄dicta vera quando quis vult propulsare iniuriam realem: sed quando quis vult propulsare iniuriam personalem debet propulsare incontinenti. et hoc est dumtaxat quando propulsatur in ipso fragranti crimine: vt. l. quod ait. §. quod ait. j. de adul. r no. per Ly. C. eo. l. j.

¶ Possessio naturalis qua habet fructuarius solo animo retinetur. Hoc interdictum quod competat habenti habitationem. Deiecius a quasi possessione iurium incorporealiū an habeat hoc interdictum. quod sic. Hoc interdictum vtile qd competat deiecto a quasi possessione alicuius iurisdictionis. Deiecto fructuario non videtur dñs deiecius. **¶** Not. t per hanc. l. q naturalis possessio quam habet fructuarius retinetur solo

netur solo animo vbi cūqz sit: quia ei copetit interdictum cum reue: sus non admittitur: ergo ante possidebat. ita not. s. eodem. l. j. §. interdictum. C. Circa 2. Inoftram. glo. querit tres questio. primo qd vtrum ille qui habet habitationem habeat hoc interdictum. Dicit glo. quod sic vt. l. aquilius. s. de dona. C. Secundo querit vtrum deiectus a quasi possessione in 3 rium incorporealiū habet hoc interdictum. Glof. videtur dicere q non. vide glof. et ipsam signa. aduerte ad istum. §. qd si aliquis deiciatur a quasi possessione alicuius iurisdictionis: non habet locu hoc interdictum. In contrariū videtur quod habeat locum vtile: sicut habet locum vtilis conditio et. l. si quis in tantam. vt not. C. eodem. l. si quis in tantam. Item sicut habet locum vtile interdictum vti possidetis: vt. l. quoties. la. ij. supra de seruitu. et. l. ij. in fine. supra si ferui. ven. et. no. in. l. j. in p̄n. j. ti. j. Hof. in libellis suis super hoc titulo dicit quod cum ista. q. esset bononie dominus Azo dicebat quod non competebar hoc interdictu: nisi quis probaret illud ius sibi competere: et ad fundandum hoc faciebat tres rationes. prima ratio est istud interdictum datur vt quis in p̄stunū statum reponatur: vt supra lege prima. §. qui autem. sed in istis quasi possessionibus iuris quis non potest restituere in p̄stunū statum: vt probabo: ergo. r. Probo aut tu vis quod restituatur tibi illa quasi possessio prima quam habuisti: et hoc non potest fieri: quia eam habuisti. Aut vis q restituatur quasi possessio pro sequenti tempore. et etiam hoc modo non potest: quia hoc inuicē habuisti. Preterea illud quod non est non potest possidere: ergo. nisi prius tu ostēdas te in veritate illud ius habere non potes dicere te deiectum a quasi possessione illi: ergo est necesse fm Azo. quod quis ostēdat se habere ius: a quo dicit se deiectum vere vel p̄sumptiue: quia fuerat in possessione longo tempore. vel stat publica fama quod habebas ius: aliter non copeteret hoc interdictum. Aruntamen dicit Hof. fre. quod contra Azo. fuit pronuntiatum: quod competit vtile interdictum. et hoc tenet Innoc. extra de elec. c. querela. qd puto veru per iura prius alle. Ad rōnes dñi Azo. respon. qd illud qd dicit q no pōt in p̄stunū statū restituere: no est veru: q in rebus corporealiū possessio mihi restituta dicit alia noua possessio a prima qua prius habebam. vt. l. si is qui pro emptore. §. penul. s. de vsu. et. l. qui bona fide. §. j. s. de acquir. poss. eodem modo dicit restituere in p̄stunū statū hz ista possessio sit noua. preterea hz in p̄stunū statū no possit restituere. nisi no est dubiu q tenetur de re q ad eū peruenit. vt. s. proxi. §. Tre tenetur ad interesse: vt. j. ea. l. interdicto. Non ob. rō. q est: q illud qd no est possideri no pōt: q rñdeo q illud est veru in rebus corporealiū in quibus possessio est quoddam ius insistenti rei. vt dixi plene in. l. j. in p̄n. de acquir. pos. vnde oportet q sit res ad hoc q sit possessio. sed in rebus incorporealiū quasi possessio nihil est aliud qua vnus quidā tanqz habens: ius cum patientia aduersarij. vt. l. quoties. s. de serui. et. l. ij. C. d de serui. et ideo quid phibet q ego vtar in fundo tuo tanqz habens ius hz non habeat: et colligā passagiu te patiente tanqz habes ius licet no habeat. C. Quero r tan deiecto vsu fructuario videatur deiecius do

¶ Seco querit vtrū deiectus a quasi possessione. e vide Bar. in. l. j. §. hoc interdicto. j. de iti. actuz puua. et doc. in. c. cū ecclia. de cau. possessio. et ibi dixi. Andre. Barba. C. vnde vi. a quasi possess. vide Sui. de eug. in. l. l. cet. in. ir. r. col. s acquir. poss. C. et Imo. in. l. sequif §. qui viā. de vsucap. facit quod not: Bar. in. l. fina. j. vti possi. C. Quero an. Adde Bar. in. d. §. quibus. et qd econtra vide Bart. in. l. si quis in tantam. ad fi. C. vnde vi. C. Inter esse. adde quod etia in hoc interesse ista causa possessionis e puuilegiata vt. l. si qs ad se fū dum. fm lect. Jo. C. ad. l. iul. s. vi. et non est alibi secudu bar. ibi. in p̄i. et vide. c. ij. de ordi. cogni.

¶ Si capitur ciuitas vel villa p̄ cōpulsionem ne mouatur ciuitas no habet hoc interdictum: sed actio quod metus causa.

Sine metu. Hoc interdictu non hz locu pro violētia cōpulsua sed expulsua. h. d. C. Ho. qd aliquis capit castri ciuitatem vel villā per cōpulsionē qui compelluntur tradere rem ne mouāf: tūc no habet locu interdictu vnde vi: sed actio qd met. cau. sed si per vim expugnat et vincit: tunc habet locu hoc interdictum: criminaliter aut. l. iul. de vi. publi. et p̄nta. pōt quilibet eorū de accusari: vt. l. j. et. ij. ad. l. iul. de vi.

¶ Qualiter formandus sit libellus pro re immobili a qua qs est expulsus.

¶ Interdicto. Not. q in hoc interdicto venit interesse. Querit glo. qualiter probatur hz interesse. dicit glo. per iuramentū cōtra istū inuasoze. Quero q qualiter formabit libellus in ista actione. Bñdeo pro re immobili a qua quis expulsus est hz quis cōcludere hoc modo. peto h h h

a Contra tertium. An interdictum unde videtur contra tertium possessorem habetur per Bald. in l. j. C. de re. his que in frau. cre. per Innoc. in c. cum ad sedem. de resti. spol. vide per doc. plen. e. instr. de acti. §. quadrupli. et ad de q. ista lex limitatur nisi ille qui vi me deiecit z ego simul age remus contra tertium possessorem: quia tunc preferit primus deiecius si do ceret domino no. ita colligitur ex dictis per bar. in lege finali. C. unde dev. i. ver. querit gl. quid si ab eo. Adde Bald. c. fil. lxxxiij. §. i. an in interdictione unde videtur contra tertium possessorem. et an primo spoliatus fuit spoliatus possit conueniri a primo spoliato.

b Si plures de intellectu istius. vide Bartolus in l. i. de ver. oblig. c. §. deiecius. q. d. singularis est iste. §. fm. Ray. in l. stipulatio ista. §. si quis ita. et ibi refert Bmo. in ij. col. de ver. oblig.

d Singularis habes aliam. j. titu. l. i. §. i.

e Imputet sibi. et sic not. q. quis potest turbare in possessione ipsius extra possessionem sit: vt in glo. et ibi Bald. in l. i. C. vbi de pos. agi opz.

f Am. pro intellectu huius. vide Bart. in l. naturaliter. §. j. §. de acquir. pos.

mibi rem restituatur: et q. tantum interest mea non fuisse deiecti ab illa possessio ne deo peto tamen noie interesse. casus est in hac l. pro rebus vero mobilibus quas quis perdit potest quis sine dubio petere restitutionem rerum si res extant: vt. s. e. l. j. §. q. aut. Item si res ille sint consumpte tunc idellus potest concludere duobus modis. vel q. quis petat restitutionem rerum. vt. j. e. l. pe. et. C. q. met. cau. l. j. vel q. petat estimationem. q. in omnibus obligationibus rem restituatur post interitum rei quis ad estimationem tenetur: vt. l. in re furtiua. §. de co. di. furti. et plene examinaui in l. stipulationes non diuidunt. j. de ver. oblig. Remedium. c. sepe. de resti. spo. quod habeat locum contra tertium deiecentem.

Si iudicio pendente super hoc interdicto primus deieciens est deiectus: an possim agere contra tertium. remissive.

De materia. Notabilis est lex ista. C. opp. extra de re. sti. spo. c. sepe. Sol. t. condictione ex illa decretali bene potest agi contra tertium non deiecentem. sed non hoc interdictum: et ista est vera. et illud quod hac lege dicitur est verum quoniam primus deieciens est soluendo alio secus. argu. j. de fur. l. itaqz. circa prin. Quero quid si pendente iudicio super hoc interdicto primus deieciens est deiectus: an possim agere contra tertium deiecentem. dic per Bmo. extra de iudi. c. quia. v.

Si plures. Opp. de l. pro hereditariis. de acq. he. re. C. solu. duplex potest esse prima q. actio personalis

datur contra heredes pro hereditariis portionibus: vt in contrario. nisi sit talis cum qua concurrat rei vendicatio vt hic. iura hic potest agi interdictum et rei vendicatione. unde propter eorum similitudinem qua habet cum rei vendi. datur contra possidentem in solidum: vt. l. i. §. si. de preto. sti. ad hoc quod no. per Bp. l. qui fundus. §. si tu ex parte. ad l. falci. vel aliter hic loquitur in actionibus descendentes ex delicto. que datur contra heredes quatenus ad eos peruenit non pro portionem hereditaria. sed ibi loquitur in actionibus descendentes ex contractu vel quasi.

De defectu. Vnus fructuarium iterum constituitur. re. dicit glo. quia primus usufructus fuit extinctus constituetur alius similis primo. Contra hoc. s. eo. l. iij. §. pe. Sol. vt ibi. Ultimo not. glo. que incipit qui est quasi possessio iuris. tene menti. q. est singularis. ex qua not. q. usufructuarium rem naturaliter possideat: vt. l. naturaliter. §. de acq. poi. tam eius usufructus quasi possidet et ciuilitate z naturaliter. meliorem glo. habes in lege ait. petor. §. item ei. supra ex qui. cau. ma.

De fundo. Opp. expulsio domini non priuat eum possessione: vt. s. e. l. j. §. non alij aut. ergo non hz interdictum. Sol. dicit quidam hic fuit expulsus proprietarius et usufructuarium. vel aliter vt in contrario. aliud quod possidet usufructuarium: q. ille p. dno non possidet vt hic. z. l. iij. §. unde vi. s. e. et. l. j. in fi. §. usufruct. quem ad. ca. Sed tunc op. si fructuarium non fuit deiectus. ergo imputet sibi quare non fuit. Sol. usufructuarium non fuit deiectus: tamen metu ne deiciatur ad eam non accessit: ideo priuatus est possessione naturali. qui a suspicatur est se posse repellere: ideo statim quesita est ei qui stat in fundo: et habet ciuilem. vt. l. clam possidere. §. si. z. l. seq. de acq. pos. merito potest usufructuarium agere hoc interdictum: vt. no. s. eo. l. j. §. siue aut. Tertio opp. usufructus perditur decennio. istud interdictum durat anno: ergo non potest competere istud interdictum post amissum usufructum: vt. l. corruptione. C. de usufruct. Glo. dat solu. multas. tene illam q. hic loquitur de anno vlti qui potest se extendere p. multos annos continuos. vel dic q. hic loquitur de eo q. ad istum deiectionem peruenit. Quero hic dicit quod agitur contra predonem. quid si predonem non est soluendo: Glo. videtur determinare quod propter hoc contra dominum agi non potest. veritas est in contrarium vt. j. de iur. actu. §. pua. l. j. §. si quis propter nuntiationem.

Quid sit promittere possessionem liberam z qd vacuam. C. oppo. quod ista lex non sit bene situata cum hic loquitur de violentia turbatiua. Glo. fatet contrarium. et dicit debuisse poni. j. ti. j. vel dic qd hic loquitur de violentia expulsiua: qua dicit prohibet fructuarium. prima communiter tenetur. ex qua vides nunquid probare habet qui

agit interdictum vt possidetis. dicemus. j. titu. l. j. a. C. ultimo per sine huius. l. not. q. illa dicitur possessio non libera que ab alio recipit turbationem. nam quid sit possessio vacua. habes in l. iij. z. iij. §. de act. empt. sed hic habes quid est possessio libera: q. illa possessio libera dicitur q. a nemine turbatur; terigi melius in l. meuius. §. fando. §. de lega. ij. nam possem tradere vacuam z non liberam possessionem. unde de quid sit promittere liberam: z vacuam possessionem dixi tibi in d. §. fundo.

Qui non admittit emptorem priuat dominum possessione rei.

Colonus non debet admittit emptorem vel procuratorem nisi sibi doceatur de emptore z procuratore.

Colonus. mittit emptorem priuat dominum possessione rei. videbitis in l. cum fundus. j. eo. C. scdo. no. istud quod dicitur nisi forte ppter iustitiam z pbabiliter causam. quero que est iusta z pbabilis causa. Glo. ponit duas solu. primo ppter impensas quas fecerat. secundo propter ignorantiam. na potest dicere colonus quid scio te emisse. unde ppter iustitiam ignorantiam ista potest emptore repellere. unde colonus non debet admittit procuratorem vel emptorem nisi sibi doceatur de emptione vel procuracione.

Hoc interdictum vt datur sufficit q. ille propter quem intentio fecerit clamata q. perdam possessionem.

Ibi me. Ibi clam feceris. scilicet vt mea possessio perdat z tibi querat. Et not. q. hic casum p. opinione cot qua z glo. §. siue aut. §. eo. q. no requiritur necessario q. qs p. vim me possessione priuet. sufficit autem q. per ipsum clam sit factum q. ego perdam possessionem.

Si te deieci de fundo z tu me an prescriptio sit interrupta: q. sic.

Si tu deiecisti me z ego incontinenti deieci te: contra te non datur remedium. l. si quis in tantam.

Deiectus si ex intervallo recuperat possessionem perdit interdictum unde vi. non remedium. d. l. si quis in tantam. C. unde vi. quo ad pena criminalis: nec etiaz perdit ius accusandi criminaliter.

Item taliter deiectus non perdit interdictum quod ibi habebat pro alijs rebus amissis.

De possessionem. Hec est

not. lex circa ista. l. quero si ego deieci te et tu me incontinenti: an sit interrupta prescriptio. Sol. hic innuit q. sic contrarium tenet z bene §. pro emp. l. qui fundum. §. idem iuris. videtur mihi quod tagatur in l. si quis ad se fundus. C. ad. l. iul. de vi. z probatur per rationem. nam per ciuilem possessionem procedit prescriptio: vt. l. j. §. p. seruum qui in fuga. §. de acquir. pos. §. l. qui fundum. in princip. §. pro emp. sed deiectus qui recuperat incontinenti nunquid desistit ciuilitate possidere: vt. l. iij. §. cum igitur. z no. s. eodem. ergo etc. Secundo quero: ponit quod tu deiecisti me z ego te incontinenti: an perdidisti ius tuum per l. si quis in tantam. videtur q. non: quia tua deieccio non habuit effectum. ita dicit glo. videre domini credo istam gloss. dice-

Promittere liberam. Adde Barto. in l. iij. §. j. de actio. emp. z Bald. in l. fina. C. de pact. inter emp. et vendi. Ange. in l. in conuentionalibus. §. si quis vacuam. j. de verbo. obligatio. z glo. in l. cum ideo. in glo. ij. C. de fide instrum. z quid si in pacifica possessione. vt de pau. de leaza. i. cle. gratie. de rescrite. et vide Bar. in l. precibus. C. de impube. et alijs substi.

Colonus. queri non an quis dicatur turbati si per se non soluat. vide Bal. z Ange. post gl. in l. male agitur. C. de prescri. xxx. anno. Quid autem si alij quaz dno merces soluantur tanqz domino. vide de Bal. in l. cum nemo. C. de acquir. pos. Quid autem si possessionem non vult restituere: an dicatur turbare. vide etiam per Bald. et Ange. in d. l. male agitur. z qd no. Bald. in l. si quis in tantam. in. iij. z. viij. colum. C. unde vi. z quid sit vis vide. l. j. §. quid sit. in ver. vis. cum ibi no. j. quod vt aut clam. z si quis per vim exponat fructus possessiois me dicatur me turbare non spoliare. fm Bar. in l. post sententiam. in. xij. colum. C. de sen. z no sufficit per testes probare turbationem nisi probez motus turbationis fm Bal. in q. mcp. accusatus. de vi turba. in antepe. col. ad de materia huius. l. Bal. consi. cccxxxij. §. l. i. z qd quis dicatur turbare per eundem consi. cxxxij. iij. lib.

Propter impensas. Istud fallit in emphyteota qui no potest vt retentione vt in autem. qui rem. et ibi Bald. C. de fac. san. ecclie. z qd possit quis re retinere propter impensas. no. Bal. in l. si. C. commo. Bar. in l. si no forem. §. si. §. de condi. inde.

Secundo quero. vide glo. z bar. in l. si quis ad se fundum. in vlti. col. C. ad. l. iul. de vi. glo. z Bart. in l. j. §. qui a me. §. eo. no. tamen q. venietur. l. iul. de vi. §. q. furti. hic alleg. z not. Bal. in d. l. si quis ad se. z Bal. ibi tenet contra opi. Bar.

Aduerte de oibus istis. Adde qd no. bar. z doc. in d. l. si quis ad se fundum. i. pe. z vl. co. C. ad. l. iul. de vi. hbbj ij

Cum fundum. ad istam. l. cum fundū. vide Bar. in l. vt vim. s. de iustitia et iure. et glo. in l. si me inuacuam. de acquiren. posses. et ad hanc. l. vide Bartol. in l. iij. C. de pignori. maxime in iij. q. vbi de his que hic habentur not. et an in casu huius. l. detur colono delecto interdictum fare accusatorē suum per. l. is qui reo an vero do. 4. de public. iudi. Quarto potest a mino. vide queri an perdat interdictū quod ha. no. in casu l. si quis in tantā. C. vnde vi. in gl. mag. et fm vltimā solutionē ista glo. no. probaret qd ius recuperande possessionis nō posset cedi qd esset not. Sed addo q in cōtrariū est text. in l. qd si in diem. §. iulianus. cum ibi no. s. de peti. heredi. vbi interdictum vnde vi poterat edi et omnes actiones ex maleficio descēdentes. quod facit ad no. per Bartol. in l. si stipulatus fuero. illud aut illud. de verbo. obligatio. quid autes in interdicto vti possidetis. dic q cedi potest. vt. l. ij. §. idem nerua. s. ne quid in loc. pub. et ibi not. et ibi vide quando quis tenetur agere. an liberetur cedendo quod no. adde q Bald. in c. f. §. si vero. de pa. iur. fir. dixit q si possum mea autoritate per vim etiam armatam ingredi possessionem possum vendere etiam hanc rē et cedere hoc ius emptori quod sua autoritate occupet dūmodo civili modo ingrediatur siue autoritate facti. l. nō est singulis. de reg. iur. allegat Bald. glo. hic et hoc tenet licet dixerit q Jo. teneat cōtrariū: eo q h marito occidere adulterum: nō si licitū est ei cui maritus cōmisit. l. si quis in graui. in prin. s. ad ille. ff. Bal. tenet glo. hic. et dicit qd facit ad q. de facto. dicit statuti q offenso liceat facere vindictā: nunquid possit alij mandare. et dicit q nō fm predictā opi. Jo. quam credit veram Bald. in casu dicti statuti: q persone demonstratio personalis est. l. seruus si here. s. de sta. libe. dū dicit persona dūtaxat eius qui demonstratur est. Item pot cedi interdictū de precario. l. illud. §. actioes. s. de peti. here. et ad predictam. q. Bal. adde eundē in l. actiones. C. quod me. cau. et Bal. in l. vt vim. in. vj. q. s. de iusti. et iur. et Bar. in l. non solum. §. si mada. to. ff. de iur. diri post Bar. in l. si vnus. §. seruos. j. de iur. Item istis adde quando quis possit vindicare per alium Bal. in l. ij. in xvij. colum. C. de ser. et qd interdictū vnde vi possit cedi glo. est et ibi Bal. in l. licet. C. de excep. et ad id quod dixi. s. quod actio descendens ex maleficio possit cedi. vide Bal. in l. per diuersas. in xvj. questione. C. manda. vide que scripti in l. si cum dotem. §. transgrediamur. in prin. s. soluto matrimonio.

Adde quod ius recuperande possessionis nō pos sit cedi. prout tenet gloss. tenet Roma. consilio. ccc. lxxvij. vbi consulit quod stante statuto. quod con sors preferatur in venditione consortis quod illud ius non potest cedi. et an ius protestandi possit cedi. vide Bald. consilio. xlv. iij. lib. et an ius cōpetēs cō sors de rei ven. possit cedi. et pactum de retrouendē do. vide etiam Paul. de castro. consil. xlv. incipienter: videtur dicendum.

Quidam dicunt. Et vide gloss. pro ista opinio. Barto. in l. iij. §. cum igitur. supra eodem. et sequitur hic Angelus. et vide dominum Pet. de ancharano.

bebat pro alijs rebus ibi amissis. quidam q sic: qd sublato principali tollitur accessorium. trussa est. nā istud interdictum pro rebus amissis potest habere locum extincto iure seu interdicto pro principali re: vt. l. j. §. si fundus. s. eo.

Empior deiectus pot incontinenti deijcere col onum nolentem eum admittere.

Quom fundum. Quero quid lectus deiecit incontinenti colom nolentem eū admittere qui volebat recu perare: an sufficit. quidam dicūt qd suf ficit. sicut enim dominus poterat per seipsum incon tinenti recuperare possessionem ita per emptorem. Alij contradicunt Pet. tenet primam opin. vt refert Ly. C. eo. l. j. hoc puro verum per. l. si quis in seruitu te. j. de furtis. et ibi dixi.

Eum qui. Interdictum recuperande posses sionis concurrat cum petitorio. h. d. Oppo. de l. incerti. C. de interdic. et l. ordinarij. de rei ven. Sol. ibi loquitur in interdicto retinende pos sessionis. hic recuperande. dico plene in l. naturaliter. §. nihil commune. de acqui. pos.

Sur et raptor q sint in maiori mora q debitor frustrator.

Merito. Ad violentū expulsoe per tinet periculum interitus indistincte. Cor. text. ibi plusq fru strator. Cor. q fur et raptor sunt in maiori mora q debitor frustrator. et ideo nō distinguitur vtrū eodē modo esset peritura penes petitor: em vel non vt. l. j. §. rectissime s. eo.

Uti possidetis. Rubrica.

Hoc interdictū qd competat possidenti tantū civiliter vel naturaliter.

Hoc interdictum quod habeat locum pro qualibet re corporalī immobili.

Auxilium directum et non vtile quod habeat locū quando vltra verba legis lex extenditur ex mente: vt vtile ex interpretatione.

Ausufructuario et usufructuario q competat hoc interdictū directum pro vera possessione rei quam habent nō pro quasi possessione iuris.

Hoc interdictū vtile q cōpetat pro seruitutib⁹ ha bentibus causam continuā. et pro habētibus causas continuas cōpetit interdictū de rei. actus pua.

Pro quasi possessione iurisdictionis q competat hoc vtile interdictum.

Dictio in seruitutibus an habeat causam continuas vel discontinuas habet locum in seruitutibus tantum mere realibus.

Ausufructus et vsus ideo prescribitur: q potest tene ri animo quasi possidentis.

Hoc interdictum an habeat locū pro protestationi bus personalibus remissive.

Hoc interdictum non habet locum pro cloaca: et ibi de ratione.

Hoc interdictum q detur ne turbet et ad interesse.

Hoc interdictum datur perpetuo in eo q peruenit ad turbantem. Item ne quis turbetur: sed ad inter-

Ante turbationis preterite nō potest agi nisi. j. annū. **I**tem pretor. **C**lo. ponit casum in duobus possessoi bus iuste. et ego intēdo tractare ma teriā huius interdicti hoc ordine. nam primo querā cui cōpetit hoc interdictū. Secūdo pro quibus rebus cōpetat hoc interdictū. et hec duo examinabo in hoc prin. Tertio querā cō tra quos cōpetat hoc interdictū: et hoc examinabo infra. ea. l. §. huius aut. Quarto qualiter dē formari pettio in hoc interdicto. et hoc examinabo. j. ea. l. §. interdictū aut. Quinto querā quid habeat pbare actor: et quid habeat pbare reus. et hoc dicā. j. e. l. §. fin. cū. l. seq. Sexto qualiter snā hic sit ferenda. et hoc dicā. j. ea. l. si duo. in prin. alia particularia perti nentia ad hunc titulum in processu examinabuntur.

Quero ad primū et quero cui cōpetat hoc in terdictū. Rñ. possidenti tantū civiliter vel naturaliter: vt hic in tex. vt. j. ea. l. §. interdictū aut: et opz quod possideat nō vi nō clam nō precario ab aduersario: vt hic. et. C. e. l. j. et. j. e. l. §. si. **S**cdo quero p quibus rebus cōpetat hoc interdictū. in hoc veniūt ex aminande multe. q. quidā dicunt quod pro edibus tantū habet locū directū. vt hic. glo. nostra dicit q imo pro qualibet re corporalī immobili hz locū in terdictū directū. vt. j. e. l. §. interdictū. Nec ob. qd hic dē de edibus tantū: qd hoc dictū fuit gratiā exē pli plus dicit doc. moderni q qn vltra verba legis lex extenditur ex mente ipsius legis habet locū au xilium directum. vt. l. iij. in prin. de leg. tu. sed qn lex nō extenderetur ex mente sed ex interpretatione iuriscōsultorū ppter similitudinē rationis: tunc ha beret locū vtile. vt. l. penul. s. si quadru. pau. fecit. de ca. et illud puro verū. nam illud q quod est. ex mente legis est lex. vt. l. nois et rel. §. verbū. et. l. j. de ver. sig. licet in multis glo. reperiat quod ex mente cō petat vtilis. vt. l. actio. ff. de neg. gest. et. C. de neg. gest. l. si curatoris. et. l. ex legato nois. C. de lega. et p dy. de act. super arbore. et de hoc tangitur per doct. C. eo. l. in. ij. q. et. l. j. de act. et obli. pro qualibet ergo re corporalī immobili hz locū hoc interdictū. **Q**ue ro an pro rebus incorporeis habeat locū hoc in terdictū. glo. dicit q sic. pro quasi possessione usufructus vel vsus vel certarum seruitutum. vide gl. que incipit. pone casum ibi pro incorporeis. pro ex aminanda glo. primo quero de eo quod dicit pro quasi possessione usufructus vel vsus habet locum hoc interdictum vtile. istud videtur contra. l. vltimā j. eo. ti. vbi videtur q cōpetat directū. ar. pro hoc. s. ti. j. l. iij. §. vnde vi. **Q**uidam volentes sustinere glo. dicunt q duo considerāda sunt in usufructuario et vsua rio. primo possessio rei in qua habereť vsus vel usufructus. et in hac si usufructuarius vel vsuarius tur betur habet interdictum directum: vt legibus con trarijs. et est quasi possessio iuris: vt tangitur in hac glo. et s. ti. j. l. si plures. §. deiectū. et. l. ait pretor. §. item ei. s. ex qui. cau. ma. et pro ista quasi possessione e cōpetit vtile interdictū. ita dicit hic glo. videte dñi. ego in lege naturaliter. in prin. supra de acqui. poss. f consuevit reprobare hoc vltimum. nam sicuti separata est proprietate a possessione: ita separata est vsus fructus a possessione: qui usufructus est pars domi

ni. c. fina. de preca. et ibi dixi. et pondera istum tex tum in veri. postea. quia probat dictum Bartoli contra Joan. et vide Bald. in c. f. §. si quis. de pa. iur. fir. Andre. Barba.

Cui competat. et vide que dixi post Barto. infra ea. l. §. fin. Andreas Pomate. **N**ec ob. De mate ria huius interdicti de aliqua per Alex. pñ. c. rrvj. in secunda colū. vol. ij. et c. p. c. l. ij. rbar. cō. l. rrv. et c. et Phi lip. in c. ve niens. ad fin. de pre scri. et alex. consil. lxxj. colum. j. vol. ij. vbi dicit quod ille q agit hoc inter dicto asse rens se tur batum de bet specifi care mo dum tur bationis: pars opz ponat qd libell⁹ est nimis ge neralis et Bald. in c. licet cau sam. colū. secūda. ad fi. de pba. **D**icunt docto. Nā illud quod vct̄ ex me te. l. dicitur expressum in l. de quo dic vt per Bar. in l. pretor. §. hoc interdictum s. de ope. no. munita. **N**ō extenderetur. vide glo. et Bart. et que scripsi in l. si quis id qd in prin. s. de iur. om. iu. **N**ā illud. Et vide Bar. in l. iij. ff. de leg. tuto. et qd not. in l. j. C. de act. et obli. And barb. **C**eteris seruitutibus. Adde Barto. in l. sicuti. §. ariff. s. si fer. vendi. et qd ibi dixi. Et vide Bart. in l. i. in ij. col. C. eo. et ibi Bal. in iij. col. et in fi. v. col. et vide infra. e. l. si duo. §. ij.

minis. vt. l. foramen. de ser. vba. pdi. ergo no dz cōpetere hoc interdictū.

6 vt. s. determinatū est. Rideo ista vī finctio iurū: an habeat causam cōtinuā vel discōtinuā habet locū in seruitutibus sū mere realibus q̄ debent a re rei. nā cū res non hz animū nō pōt dici quasi possideri nisi quatenus est vsus de facto. sed in iuribus q̄ debent personis ista iura hz habeat causam dīscōtinuā respectu iuris: quasi possessio tñ dicitur cōtinua: q̄ pōt tueri aīo quasi possidētis et ideo vsuffructus et vsus pōt prescribi. vt. l. iusto. §. non marat. et ibi dixi. s. de vsu. p̄batur in tex. C. de p̄scri. lon. tēp. l. si. circa fin.

a Ad interesse. ad de queno. Bart. in l. 7. p̄tor. §. si. s. de op. no. nūtia.

b C. huius aut interdicto. vti possidetis allegat hic mo. in l. si prius. s. d. op. no. nū. circa ea q̄ ibi Bart. nota. in v. opp. p̄me partis i. fi.

c Eligendi potestatem. An contra turbantē aliquid in qua si possessio cōpetat h̄ interdictū vide Bal. in l. ij. C. de ser. et aq̄.

d Potest turbari. Quid si subditi indubite molestatur a dño. vide Bal. in l. i. in p̄ri. C. de mun. d. a. m. nū. ff.

7 l. glo. ibi aliter intelligat. C. Alterius q̄ro an pro personalibus prestationibus habeat locū hoc interdictum. dic vt dixi. in l. vlti. s. quorū leg. nō habe

8 tis alia circa prin. §. C. Genio ad h̄. de cloacis. Quero q̄ est rō q̄ pro cloaca nō hz locū hoc interdictū. ponit gl. duas rōnes. tene primā: q̄ fuit specialiter prouisum p̄pter alias personas.

9 ideo p̄tor. noluit q̄ hoc interdictum pomgeret ad illā. C. Etio ad h̄. neq̄ plures. dicit hic q̄ istud interdictū datur ad interesse. contra imo dat ne turber in possessione vt hac. l. in prin. Sol. datur ad vtrūq̄ scz ne turber in possessione. et ad interesse turbatōis p̄terite. C. Alterius dicit hic q̄ hoc interdictū datur. j. annū. Contra imo videtur q̄ semper possum agere contra te vt me in possessione nō turbes: q̄ semp cū me turbas es infra annū: et tūc incipit annus. Rū. de eo q̄ ad turbantē peruenit datur perpetuo vt l. p. §. de interdic. Itē ne quis turbet in possessione possit agere p̄petuo: q̄ turbatio semp instat. Ad interesse a ve ro turbationis p̄terite nō potest agi nisi infra annum vt hic.

10 C. Turis hic incipit exponere verba edicti p̄toris. s. posita.

Hoc interdictū. C. Turis hic incipit exponere verba edicti p̄toris. s. posita.

1 Cōtra inquietantē dat hoc interdictum licet non contendat se possidēre.

2 Hoc interdictum directum vel vtile quando competat contra diffamatozem.

3 Si ciuitas habet ius eligendi potestatem in aliqua ciuitate et turbetur: an contra turbantes habeat hoc interdictum: et an contra ipsum electū in fine. Turbare aliquem diuersis modis cōtingere potest.

Huius aut interdicti. C. Circa

ro cōtra quos cōpetat hoc interdictum. Dicit quisdā contra eum qui se possidere contendit: non contra alium: vt hic videtur casus in nostro. s. ibi se possidere affirmat. et vide glo. super verbo affirmat. dicunt isti quod interdictum hōi competit nisi contra eum qui affirmat se possidere. et allegant infra ea. l. §. retinende. Contra eos allegat glo. j. eo. ti. l. si duo §. si vicinus. nec determinat hoc. Istud vltimum est verius quod datur cōtra inquietantem: licet non cōtendat se possidere. per. d. §. si vicinus. vbi est casus. et hoc tenet Būl. infra eadem lege. §. restituende. et lege si duo. in p̄inc. et. C. eodem lege prima. et in l. i. eodem. §. hōdie. et ibi not. probatur. per. l. vni. facit. supra titulo primo. C. Quero vtrum contra diffamatozem tātum habeat locū hoc interdictū. verbi gratia. tu dicis me esse malefidei possessorem. vel dicis me non habere talē iurisdictionē. potero ne agere cōtra te interdicto vti possidetis? directo vel vtili. Innocen. dicit quod non. extra de in integ. resti. c. ij. circa medium magne glōf. Ego dico sic quandoq̄ per diffamationē non impeditur mea possessio: vel quasi possessio: tunc verum dicit Innocen. q̄ nō turbor. quandoq̄ per diffamationē possessio mea impeditur: q̄ propter illa verba non reperio laboratores seu colonos. propter illa verba homines nolūt venire ad me tanq̄s habentē iurisdictionē: certe tunc videtur mihi facere vim. casus est. s. ti. l. vim facit. ibi si ne quid omnino faciendo per quod zc. cum enim impediatur per hoc recolligere fructus mee iurisdictionis. videris me turbare in mea possessione. vt dicta lege vim facit. C. Sed pone commune istius ciuitatis est in q̄si possessione iuris eligendi potestate: in ciuitate spolet: et commune spolet turbat istud commune in illa quasi possessione: an contra illos de spoletō competat hoc interdictum. Aduerte respondendo istud turbare potest contingere diuersis modis. primo modo non admittendo electū per cōe istius ciuitatis. et nō obediēdo sibi: et isto casu nō turbatur in quasi possessione iuris eligendi. sed magis ille electus: sed istud commune turbatur in exercitijs illius iurisdictionis: hoc est potestatis: et ideo non habet locum hoc interdictum: sed esset recurrendū ad confessoriā vtilē seu ad vtilē in rē. vt l. §. per h̄c. s. de rei ven. vel ad officīū iudicis. nā interdictū nūq̄s habet locum q̄ subditus contra dicit superiori. sed tunc q̄ alius contenderet se habere iurisdictionē in subditū. tunc cōtra illū alīū daretur interdictū. vt. j. de li. homi. ex p̄. l. ij. §. hoc interdictum. et. §. seq. et idē dico de ascriptio vasallo et simi. si ipsi contradicunt dño suo debet recurri ad dicta remedia. nec contra eos competit interdictum: secus si alius tertius eos suos ascriptos contenderet. C. Sedūdo modo potest turbari ista quasi possessio iuris eligēdi si illi de spoletō eligeret potestatem. et in hoc est aduertendū. si quidē ipsi eligerent isto cōi sciēte et istud commune negligenter eligeret. tunc istud cōe pderet quasi possessionē quā habebat: q̄ in istis iurib? incorporalibus non est aliud quasi possessio nisi quidam vsus cū paricta aduersarij. vt. l. quoties. s. de serui. et. l. ij. C. de ser. et. ideo non haberet locū hoc in

11 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

12 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

13 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

14 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

15 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

16 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

17 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

18 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

19 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

20 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

21 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

22 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

terdictū: q̄s dat possidenti tñ. sed si non obstāte electione illorū etiam istud cōe eligi non p̄uatur illa quasi possessione: q̄ vt vides nō suspicatur se posse repelli: sed hz animum retinēdit: tñc possit intentare vtile interdictū in vti possidetis contra alios eligentes. ita no. in. d. c. ij. extra de in integ. resti. Sed q̄ ro vidi q̄ cōtra ipsos eligentes possunt habere hoc interdictū: sed an cōtra illū quē ipsi elegerunt istud interdictū cōpetat si ille acceptauerit. Innocē. dicit q̄ nō in. d. c. ij. q̄ ille nō turbat me in ista quasi possessione. Ego istud puto verū nisi per acceptationē ipsius facultas eligēdi cōpetēs mihi aliquo modo impediretur: vt si quos debebā vocare nolūt adesse propter timorē electi: hz similia: tunc enim videtur turbare me. vt. d. l. vim facit. s. titu. j. et idē dico de confirmatione illorū salis electi. vt nō cōpetat hoc interdictū: nisi per illā confirmationem illa facultas eligēdi mihi competens impediretur.

1 Contra turbantem solum licet non contēdat se possidere datur hoc interdictum.

2 Restituende. C. Dicitur hic q̄ per interdictum vel p̄ ac. quero de qua actione loquatur. hic. dic. vt glo. dicit. C. Itē dicitur hic q̄ retinēde possessionis hoc fit p̄ interdictū vel per exceptionē. quero q̄ sint iste exceptiones dic. vt in gl. C. Quero q̄d si nō agit contra me. sed me turbat tantū quale remediū habeo. Dicit glof. vti pos. ita dicit glo. q̄ vā vide. ex qua glo. habes q̄ contra illum qui tantum turbat licet se possidere non contēdat habet locum hoc interdictum.

3 Rei vindicatio: q̄s datur absentī retinēti animo possessionem quam alius intravit vt possideret clam ab alio: qui absens reuersus nō suspicatur se posse repelli nec cum vult violenter expellere. Rei vindicatio quod cōpetat possidenti ciuilitē et naturaliter. licet alius detineat.

4 Talis absens reuersus potest etiam intentare hoc interdictum vti possidetis.

5 Landestinum possessorem q̄i possum eicere propria autoritate.

6 Ille dicitur clā a me possidere qui intrat possessionem meam clam suspicans sibi moueri questionem ab alio non a me.

7 Libellus qualiter sometur in hoc interdicto.

8 Libellans in hoc interdicto an debeat exprimere se possidere ciuilitē vel naturaliter.

9 Annus mēsis et locus in libello in hoc interdicto requiritur q̄i concluditur dolus aduersarij.

10 Narrare qualitatē turbatōis q̄i debeat libellans.

11 Declarare in petitione modū desistendi a turbatione an de necessitate ponatur.

12 Item an debeat petere de hoc sibi satisfari. s. ne in futurum molestetur. q̄ sic.

13 Cautio de nō molestando in futurū q̄i debeat esse perpetua et quando ad tempus.

14 Istud interesse turbatōis p̄terite quasi intelligat.

15 Interdictum. C. Hic est pulcher. §. et bonus. C. pp. q̄ nō detur possessori p̄cedij sed pro edibus tñ: vt. s. ea. l. in prin. Dicit glof. q̄ hoc est ex mēte. bene dicit tñ h̄ sit ex mēte directū interdictū cōpetit vt ibi dixi. C. pp. q̄ possidētī datur rei vendi. q̄ datur comodantī

C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

et deponētī et similib? vt. l. offm. s. de rei ven. z. l. si ventri. §. in bonis. s. de p̄ri. cre. Dicit glof. possidētī nō datur actio. s. negatoria per quā negat rem ad aduersariū prinere. Tu dic. et melius q̄s actio nūq̄s dat possessori oī modo: secus si possidet ciuilitē et naturaliter: et non detinet. vt. l. cōtraria. C. pp. q̄ possidētī datur actio iniuriarū. vt. l. iniuriarū. §. si quis me. j. de iniur. z. l. qui pendētē. de ac. emp. Rū. deo hic negat dari rei veni. q̄ cōpetit p̄re seu ad rē quā hz nō negat dari alias actiōes p̄sonales. C. Itē opp. de actione in factū q̄ competit possessori ex hoc interdicto. Dicit glof. noluit istam actionē excludere. imo dicit ideo istam introductā q̄ alie deficiebant. C. Itē opp. de. l. z. si forte. §. sciendū. s. si ser. vendi. Solu. videt esse istud quod hic dicitur habet locum in rebus corporalibus tantū nam in iuribus incorporalibus pōt q̄s possidere et intētare cōfessoriam seu negatoriam vt legibus contra. C. Quērit glof. b. pono t̄ dum essem absens

nam tunc possessionem non perdit fm Bart. hic tñ si quis negligat possessionē ab alio occupatā recuperare: ita incontinenti dz dicit q̄ possessionē perdidit per no. per Bar. in l. iij. §. cū igitur. s. de vi z. vi ar. et jmo. in. d. l. si de eo. §. fi. Sed quid si voluit naturalē possessionē ab alio occupatā adipisci sed adeo iudicē pro ea recuperanda: an per dā ciuilitē videar suspicari me posse repelli. Bal. q̄ non in. l. ij. m. iij. colum. C. de iure emphy. et probatur in. l. de pupillo. §. meminisse. s. de m. ope. nun. iūcta. l. j. §. si in operis. eo. ritu. z. glo. z. Barto. hic in hac tamen q̄s. si suspicor me posse repelli habeo vtile interdictū vnde vt. iurta no. per glof. z. Bar. in l. j. §. finat. s. de vi et vi ar. z. ad Bar. hic vide Bar. in l. clam. z. q̄s ibi dixi in §. si. vbi glo. s. de acqui. pos.

16 Quērit glof. Adde in. c. olim. et. j. de resti. spoita. alias in. c. j. grauis. eodem titulo. z. vide que ibi dixi. Andre. Barb.

17 Pro concordia. C. Aduerte q̄ iudicium possessoriū recuperande possessionis etiam vbi agitur ciuilitē debet cōtinere locum et tempus. ita allegatur Barto. in hoc. §. interdictum. per Ludouic. de vbe in suo consil. c. x. inci. spectabilis domine. et hoc vbi in se. f. dolus rei. z. maxime si illa actio infamaret. Contra rium allegatur tenere in l. libellorū. in princip. ff. de accu. Sol. Ludo. q̄ Barto. in. d. l. libellorū. loquitur quando factum hz causam successiuam seu tractū successiuū. Et ponit exēplū de eo q̄ tenet aliqd apprehensum vt habet in. l. eū qui. §. in popularib? h̄ h̄ iij

18 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

19 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

20 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

21 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

22 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

23 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

24 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

25 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

26 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

27 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

28 C. Interdictum querit glof. et sic no. fm Bartolimitationem ad id quod dicit Bartol. in l. si de eo. §. i. de acquiren. posses. vbi dicit quod si quis viderit rem suam ab alio occupatā cuius rei possessio naturalis vacabat vt ille negligat per modicum tempus pdit

lum. vj. de proba. z col. vij. versicu. iij. casu victorie. et Bal. Bar. consi. c. et. xvij. et barba. consi. xliij. col. lum. vj. in fi. volu. primo. et. lxx. colum. xj. volumi. ij. z Alexan. consi. l. in prin. volu. j. et. c. colum. j. eodem volumi. et. colum. ij. et are. xliij. colum. fin. et. cij. col. u. et vide

Alex. cōsi. lxxvij. colū. ij. volu. ij. vbi limitat hoc et declarat. z lxxx. colū. ij. eo. vo. lum. ij. et xvij. colū. ij. volu. ij. z seq. col. ij. vbi declarat hoc dicitur cum Barto. hic procedere tantum in iter dicto vti possidetis non autē recuperāde. et. cxvj. volu. ij. col. ij. a vbi dicit qd quis potest etiam apparere de antiquo ri possessio b ne tertij et

crecit. colum. iij. eo. vol. ij. et. vj. colum. iij. volumi. iij. et. lxxvij. in fine. eo. volu. ij. et. vj. colum. iij. volu. iij. z lxxvij. in fine. eodem volumi. vbi loquitur in iter dicto recuperande. et seq. colum. fi. eodem volu. iij. et vide are. in capti. cum causa. colum. iij. de testibus vbi dicit qd ille diceretur probasse de antiquo ri possessione curus testes in dicto suo dixissent possedit per decem annos et plus si aduersarius probasset de. x. annis.

a Sequestrari. et ista possunt procedere qd vterq; simul ad iudicium prouocaret. sed si vnus primo prouocaret videtur qd pro alio tanq; pro reo ferat sententia: vt not. gloss. et doct. in capti. licet. de proba. et lxxij. in l. prima. C. eo. et lxx. in l. duo iudices. supra de re iudi.

b Dirimetur forte. No. quando quid dirimatur forte dicit post Bar. in l. ij. in prin. C. communia de leg.

c Dimidietatem ita tenet Dy. in l. titie textores. p illum tex. de l. j. z alij non faciunt mentionem. z vide ibi per Hico. de neapo. z Bal. in l. preses. C. de senten. in vlti. colum.

d C. s. hoc interdictū. querit gl. vide glo. in l. j. in ver. necvni. C. eo. in ver. sed quid si me turbet. z ibi Bal. in fi. v. col. z glo. z Bar. s. ca. l. in prin. z in. s. huius autem interdicti. z in. s. hic proxi. seq.

vnus ostendit iustum titulum possessionis sue alius nō ille vincit qui titulum ostendit: alius non: quia ille qui habet titulum habet potiora iura: vt l. fina. C. de edic. diui adri. tollen. z dicitur cra. licet. de probatio. hoc tenet Jaco. de aret. Jaco. butri. et lxxij. C. eodem. l. prima. et omnes hoc tenēt. sed si nullus ostendit titulum. vel vterq; ostendit titulum equalem. in hoc est dubitatio inter doct. quidam dicunt qd iudex debet pronuntiare vti possidetis: ita possideatis: et sic neuter vincit et neuter vincitur. et hoc casu potest loqui hic: sed certe non est bonus consilium: quia per hoc partes ventrent ad arma: qd iudex equitate sua debet prohibere: vt. l. equissimum. s. de vsufu. Ista lex non ob. quia hic loquitur qd iudex pronuntiauit vtrumq; possidere diuersa specie possidendi. z sic terminauit litem inter eos. Alij dicunt qd iudex debet facere sequestrari possessionem apud alium ne partes ventiant ad arma et rixas. arg. dicta. l. equissimum. sed si hoc esset verum quis intentabit rei vindicationem: qualiter cognoscetur de proprietate. dicunt quidam: forte dirimetur forte: vt. l. in tribus. s. de iudi. z. C. com

munia de leg. l. fi. in prin. hoc non placet. nam questio facti nō debet dirimi forte: vt. l. duo sunt itij. de testa. tut. sed questio iuris sic vt in contrarijs. sed per hanc sortem dirimetur quis esset possessor et quis non. et sic questio facti. et sic mihi videtur qd debeas vnus dicere aliter qd iudex debeat diuidere possessionem illam. et dimidietatem dare alteri. qd proba per rationem. si duo fructuarij sunt in fundo: forte quia cuiuslibet est relictus vsufructus in testamento insolidum. certe isti facient sibi partes per cōcursum: et vterq; erit in possessione pro medietate: vt. j. eo. l. fi. in prin. et idem de necessitate: vt dices in duobus legatarijs quibus eadem res esset legata in solidum. nam si quilibet probaret se possidere: de necessitate intelligitur qd quilibet possidet pro dimidia: cum sibi partes faciant per cōcursum. modo ad propositum quando plures ostendunt titulum equalem: vel quando titulum nullum ostendunt: saltem habent titulum de iure gentium: quasi occupauerint rem vacantem: et que in nullius bonis est cum dominus non appareat. vnde iudex pronuntiauit vtrumq; istorum possidere communiter. et pro indiuiso. et diuident si velint. Ex hoc sequitur si quis eorum volententare petitionem intentabit vicissim vnus contra alium sicut etiam fit in hac. l. quando iudex pronuntiat vnum possidere ciuilitate alium naturaliter: intentabitur per totum vicissim prout volent: vt hic dicitur in glo.

Hoc interdictum. Quod hic dicitur. quod hoc interdictum est duplex: est verum aptitudine: non semper actu: quia potest esse qd vnus tantum agit contra eum qui eum turbat et se possidere non asserit: vt. j. pxi. s. et. s. eodem. l. j. hoc autem. Turbans: aliquem in fundo pro iure seruitutis quod pretendit habere in fundo tenetur hoc interdicto.

Hoc interdictum. Videtur quod ad hoc interdictum requiritur quod quis turbetur in possessione sua: ita dicitur hic. Querit glo. quid si aliquis non facit controuersiam possessionis: sed dicit se vti iure seruitutis: an datur contra eum interdictum. Dicit glo. sic forte vtile: vt infra eadem. l. j. si vicinus. in dic: quando quis iure seruitutis vult vti in fundo a me possessio. ego habeo interdictum: quia minuitur mihi aliquid de iure possessionis mee. non enim libere possideo vt lege stipulatio ista. s. pxi. mo. infra de verborum obligatio. Si vero ille qui habet seruitutem vult agere hoc interdicto contra impediens. hic potest concludere duobus modis. vno modo quod dominus impedit eum vti: et turbat eum in quasi possessione seruitutis sue. z isto casu habet vtile interdictum: vt dixi supra eadem lege in principio. Si vero volo dicere quod turbas me in possessione fundi mei non permittendo me vti seruitute: tunc habeo interdictum directum. ista sunt verba gloss. in lege sicuti. s. aristote. supra si ferui. vendi.

Inquilinus licet pro refectione possit expelli a men facta refectione debet habitare.

Cum inquilinus. Dico. si inquilinus non facit controuersiam possessionis: ergo contra eum non datur hoc interdictum: vt. s. primo. s. Sol. concedo. nec requiritur qd faciat controuersiam possessionis: vt. s. dixi. C. op. qd ista protestatio non sit necessaria domino: vnde videtur qd possit eum expellere qm vult reficere. vt. C. locati. l. eodem. Respondeo duobus modis. primo qd hic loquitur in refectione tali per quam habitatio nō impeditur: vt refectione modica: vel dic qd debz dñs protestari: quod non prohibetur dominus eum habitare facta refectione. ita dicit glo. quā no. qd post refectionem factam inquilinus potest et debet habitare: licet pro refectione expellatur.

Item videamus. Dicit hic qd ego deducti: quero ad quem finem fit ista denuntiatio. Respondeo vt ipsemet precidat et relaxet vites meas vel officio iudicis hoc fiat. vide glo. que hoc dicit. z incipit scilicet dñm: puto glo. verū dicere. nā cū iste vites sunt in solo a me possessio possent precidere mea auctoritate: vt. l. equadmo. s. si protecti. s. ad. l. aqut. et. l. si vitem. s. si ad ianuā. j. qd vi aut clam. merito hoc poterit fieri officio iudicis: et hoc est quod glo. dicit si dñs vult quasi dicit pot etiam sua auctoritate: vide simile in nuntiacione noui operis que potest fieri officio iudicis et auctoritate propria. et fm. hac lec. denuntiat dñs trāducti vt precidat. alij dicunt qd dñs denuntiat qd ipse idem vult precidere: et hoc facit vt si aduersarius decetero aliquid faciat teneatur quod vi aut clam. prima lectu. magis congruit li tere. Sequitur in tex. aut vti debere eum interdicto. quero de intellectu huius verbi. quis est iste qui interdicto vtiur. due sunt lecture. vna qd dñs vitiur vtiur interdicto contra trāductentē: et ista applaudit litere. alij dicunt qd dñs fundi in quo erant arbores in quibus vites erant trāducte cōtendebat possidere fundum in quo erant vites: et sic intentabat interdictum contra eum qui prohibebat vites trāducere. prima lec. placet.

Item videamus. Iste. s. vsq; ad. s. cre ditores. diuiditur in duas partes principales. primo qd habeo protectū quod est fundatum in solo a me possessio: et protendatur supra alienum. secundo quando habeo cenaculum quod totum fundatur super edificio possessio ab alio. secundum ibi sed si supra edes. Item prima subdividitur in duas: quia primo loquitur quando edificium protenditur supra solum ab alio possessio. secundo quando protenditur supra solum commune: secunda ibi habeo: z pncipi. s. item videamus. legitur in glo. tribus modis. tu tene tertiam lect. ibi tu dic relatum z bene.

Non licet facere profellum super plateam communem inter plures consortes. Hic est no. s. quero quid differt iste. s. habeo. a precedenti. s. item videamus. Respondeo. quia in superiori. s. habebat protectum qd non requiescebat in alieno: sed hic requiescit. et hoc secundum quosdam vel aliter supra tegebatur fundus alienus: hic fundus communis. quod nota. j. et quod non licet facere profellum supra plateam cō-

munem inter plures consortes. In a C. s. cum inquilinus. z per illum ter. cū glo. apparet qd ingressus i possessione non operatur ultra p testatione eius qui ingressus est. et si quis ingrediat possessione vacantem cum protestatione qd non intendit acquirere nō potest accusari: vt e gl. z ibi Bal. in l. j. i. vj. col. C. e. p hoc etiam facit quod no. bal. i. l. cū ipse. C. de hēnd. emp. in. ij. col. C. facere pcellū. vj. de text. et bar. i. l. ij. tractatus. s. ne qd i lo. pub. z spe. i tit. d cau. pos. z pro pzie. h. itē habeo. et bal. i. l. itē lapilli. s. d re. dmi. z i l. iurisgeni tū. s. si pē sciscar. s. d pact. et qd no. in l. fi. i princ. C. de ferui.

Quando cenaculum non habet aditum de publico dominus domi? agit hoc interdicto. Ille qui habitat iure suo cenaculum habens aditum de publico possidere dicitur naturaliter. Possessor cenaculi habet hoc interdictum contra quemlibet extraneum eum turbantem.

Sed si supra edes. Pri mo loquitur in eo qui habet cenaculum supra edificium alienum non conductum a domino. secundo in eo qui habet conductum a domino tanquam usufructarius. secunda ibi ceterum z iste s. est valde notabilis et menti tenendus. Quero si cenaculum nō habet aditum de publico quis poterit agere interdicto vti possidetis: respondeo ille qui habitat in cenaculo non possidet nisi sit usufructarius. vt dicitur in ver. ceterum. et ideo siue possessor domus eū molester siue alius extraneus: hoc interdictum sibi nō competit. sed dominus domus potest agere contra eum hoc interdicto: quia possidendo cenaculum eū turbat in possessione sua: z potest agere contra quemlibet extraneum tanquam possessor.

Quero quando cenaculum habet aditum ex publico quis possidet. Respondeo naturaliter ille possidet qui habitat cenaculum: si habitat iure suo non vt inquilinus: et hoc quia inquilinus non possidet. ciuilitate vero possidet dominus soli in quo sustentatur cenaculum. vt lege obligationum ferre. s. placet. infra de actioni. et obligatio. secundum Jacobum de areti.

Quero vtrum possessor cenaculi possit agere interdicto vti possidetis. Respondeo sic contra quemlibet extraneum conturbantem: quia possidet vt dicitur cum est. contra dominum vero non possidet agere nisi ostendat se iuste habere cenaculum: vt infra in versicu. ceterum. nam eo ipso quod possidet a domino possidet vi clam vel precario: cum eius edificium debet esse liberum vsq; ad celum: vt. l. alius. C. de ferui. et aqua.

Si testator legat vxori certam partem domus licet non habeat aditum de publico tamen possidet.

Ceterum. Quero superficiarius ipse possideat. rñd eo sic siue habeat aditum ex publico siue no: qd apparet: qz sibi copetit interdicitum vti possidetis. vt hic dicit. et glo hic tenet. qd dicit de superficiario: idem dico de quo libet alio qz iuste habet cenaculum. hoc dico qz sepe contingit qz testator relinquit vxori habitationem certe partis domus sue vel cenaculi: certe dico eam possidere istam partem: licet non habeat aditum ex publico: vt hic.

Creditorum. Circa istud. s. q. primum quid in credito conuenionalis. glo. dicit qz secus. na ille qui missus est in possessione a dno possidet. vt. l. qui pignori. s. de acq. pos. merito h3 hoc interdicitum. fm hoc habes vna differenciam inter pignus pzeouiu et pignus conuenionale. alias differencias dic vt no. in. l. j. s. de pig. actio. Secundo quero qualiter subueniatur istis creditoribus missis in possessionem. dic vt in glo.

Interdicitum vnde vi est mere personale.

Non videoz. Hic videt tex. contra glo. qua habuisti. s. e. l. in prin. in scda mag. gl. Non video non videoz possidere vt: vt tenet interdico vnde vi: qz illud est mere personale. vt. l. cu a te. s. ti. j. sed teneo interdico vti possidetis. qz est scriptum in rem. vt lege prima. s. pen. s. de interdicitis.

In hoc interdico qs condenat ne turbet ei: potest cogi cauere.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Sabella si solui d3 de qualibet lite: quando agitur hoc interdico estimatio fit de possessione non de re.

Qualiter estimatur qn agitur super possessio habente causam proprietatis. reliquit cogitandum.

In hoc interdico. Si. ponit hic casum. No. tex. j. ibi hoc nequa qz. et fm hic casum habes qz quis condemnatur qz non turbet. et dico qz de hoc potest cogi. cauere. vt. j. tñ. l. ij. l. iij. s. in hoc interdico. et de aqua quori. l. penul. Secundo no. j. quo modo estimatur interesse in hoc interdico: quia habetur respectus ad possessionem. et propter hoc in ciuitate ista in qualibet lite solui d3 gabella

quatuor denariorum pro libra: vnde qn est contentio de aliqua possessione d3 estimari possessio non res vt hac. l. Quero quid si contenditur super aliquo possessio quod habeat causam proprietatis vt vidistis. s. de interd. l. ij. s. quedam. qualiter lis estimabitur. cogitabitur.

Effectus huius iudicij inter duos fructuarios quis sit.

Usufructuarius et vsuarius quilibet ipsorum possidet naturaliter: s. in insolidum an pro parte: vbi quilibet insolidum.

Si hoc interdicitum proponitur pro quasi possessione alicuius iuris incorporalis quis effectus erit.

Jurisditio apud plures insolidum qualiter esse possit. Jus percipiendi pedagium qz non possit pluribus insolidum competere. et nu. s.

Summa. Ista lex est multum no. et menti tenenda. et de ipsa facto magni fundamentum in materia de acq. pos. et h3 quatuor partes vt p3 ex litera. in prima est contentio inter duos fructuarios: in scda est contentio inter dñm et fructuarium qm pter qz inuicem agit contra alterum. in tertia sunt opti. vna qm fructuarium tantum agit pro quasi possessione usufructus. alia qd agit usufructuarius vti pos. p possessione rei. et ista scda verior. in quarta qm est contentio inter fructuarium et vsuarius. scda ibi et si alter. tertia ibi idem erit. quarta ibi proinde.

Aduerte circa primam partem. Quero quis erit effectus istius iudicij inter duos fructuarios. Respondit gl. poterit esse qz vnus solus vincit si apparebit vnum solum possidere naturaliter. Ite poterit esse qz ambo vincerent et neuter. qz ambo vincerent esse potest. si facerent sibi partes per concursum: quia forte cuiuslibet erat usufructus legatus insolidum: tunc quilibet vincit in medietate sua. et neuter vincit alium in portione sua. nec possumus dicere qz ista naturalis que competit fructuario diuidatur in duas. ita qz quilibet insolidum possideat: quia eadem specie possidendi non possunt plures insolidum possidere. vt. l. iij. s. ex contrario. de acq. pos. Scda pars istius. l. est clara. Venio ad tertiam partem et hic quero: quid differt hic ver. a precedenti. An. in pra cotendebat de possessione rei: hic de quasi possessione iuris. fm vnam lec. vide gl. qz incipit. l. quasi. que idem dicit qd gl. s. eo. l. j. in prin. et l. si plures. s. de iecum. s. ti. j. et l. aut pretor. s. idem et. s. ex q. cau. ma. sed hoc reprobauit. s. e. l. j. et l. naturaliter. in prin. de acq. pos. dicendum est ergo quando contenditur de possessione rei in qua habetur usufructus. et differt a precedenti: quia dñs agebat contra fructuarium et fructuarium contra dñm. hic solui usufructuarius agit.

Venio ad quartam particulam et quero hic qualiter possideat usufructuarius et vsuarius. dicit glo. qz quilibet possidet naturaliter: sed non insolidum: sed quilibet pro parte diuisa. ita dicit gl. Aduerte. Jaco. de are. dicit sic puto quilibet possidere insolidum diuerso iure. Ergo dico quod glo. nostra dicit male. nam portio incerta ratione loci et quote non potest possideri. vt. s. de acq. pos. possessio. l. tertia. s. primo. et l. locus. sed si tu dicas usufructuarium et vsuarium possidere pro parte diuisa apparet

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Sabella si solui d3 de qualibet lite: quando agitur hoc interdico estimatio fit de possessione non de re.

Qualiter estimatur qn agitur super possessio habente causam proprietatis. reliquit cogitandum.

In hoc interdico. Si. ponit hic casum. No. tex. j. ibi hoc nequa qz. et fm hic casum habes qz quis condemnatur qz non turbet. et dico qz de hoc potest cogi. cauere. vt. j. tñ. l. ij. l. iij. s. in hoc interdico. et de aqua quori. l. penul. Secundo no. j. quo modo estimatur interesse in hoc interdico: quia habetur respectus ad possessionem. et propter hoc in ciuitate ista in qualibet lite solui d3 gabella

apparet qd pars est incerta rone loci: qz portio diuisa non potest demonstrari in loco. vt. l. meuius. s. duo bus. s. de le. ij. et de stip. ser. l. seruus cois sic omnium. Ite est incerta rone: quote qm vnus est incertus. vt l. vnus pars. s. de vfu et habi. ergo pro parte diuisa non potest possideri. et ideo teneo qz quilibet insolidum naturaliter possidet. Sed tñ ob. l. ij. s. ex contrario. de acq. pos. vbi dicit qd duo non possunt insolidum possidere. rñ. veru est eadē spē possidē dñs: hic sunt diuerse species. Alia em est possessio naturalis usufructuarij: alia est possessio naturalis vsuarij: alia em naturalis possessio emphyteote: et similitu: sicut differt civilis possessio dñi a naturali que est fructuarij. ita iste naturalis de quibus dixi differunt inuicem. rone dicit in. d. s. ex contrario. Circa legē nostrā habemus videre de effectu huius interdici qm proponitur pro quasi possessione alicuius iuris incorporalis: et ista iura incorporalia quedā sunt realia: vt seruitutes habentes causam continuā pro quibus datur hoc interdicitum: vt dixi. s. e. l. j. in prin. iste possunt competere sine dubio pluribus insolidum: vt. j. de aqua quori. et est. l. lucio. merito plures possent agere inuicem: et possibile esset vtrumqz obtinere prout reperitur

posidere: et de istis habuisti in hoc titu. quedam sunt iura non realia: vt iurisdictiones et iura percipiendi pedagia vel seruitia et similia: in iurisdictione: dicit qz potest iurisditio esse apud plures insolidum. vt. l. inter tutores. s. de adm. tut. et. l. j. s. de offi. proco. Item potest esse apud plures iurisditio. vna alta et magna. alia bassa et parua. exēplū. ptes prouincie in ducatu et marchia h3 iurisdictione vniuersale in tota prouincia. et ad eū appellatur a iudicibus inferioribus. Rectores ciuitatū in ciuitate sua habent iurisdictiones et sic vides qz duo in eadē ciuitate habent iurisdictionem tñ vnus minorē alius maiorē. Ite potest esse iurisditio apud plures in eo dē territorio diuersis respectibus sicut vides qz rector huius ciuitatis h3 iurisdictione omnium causarū temporalium. eps aut h3 iurisdictione omnium causarū spiritualium. vel vides quosdam iudices habere iurisdictione super dñis datis tantum. alii habere omnē alia iurisdictione. vt. l. soleimus. s. latrunculator. s. de iudi. et. l. iij. s. de offi. psec. vigi. et. c. de emancipa. l. l. j. Istarū iurisdictionū possessio habetur hoc modo: qz qz vtatur iurisdictione ista sciēte et patēte eo ad quē spectat. als non dicitur quis esse in quasi possessione. vt. l. ij. c. de serui. et aqua. et. l. quoties. s. de serui. vnde si tu pbares te vsum tali iurisdictione non probaretur tua quasi possessio: nisi pbares te fecisse sciēte eo ad quē spectat.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Sabella si solui d3 de qualibet lite: quando agitur hoc interdico estimatio fit de possessione non de re.

Qualiter estimatur qn agitur super possessio habente causam proprietatis. reliquit cogitandum.

In hoc interdico. Si. ponit hic casum. No. tex. j. ibi hoc nequa qz. et fm hic casum habes qz quis condemnatur qz non turbet. et dico qz de hoc potest cogi. cauere. vt. j. tñ. l. ij. l. iij. s. in hoc interdico. et de aqua quori. l. penul. Secundo no. j. quo modo estimatur interesse in hoc interdico: quia habetur respectus ad possessionem. et propter hoc in ciuitate ista in qualibet lite solui d3 gabella

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

Interesse in hoc interdico estimat habito respectu ad possessionem.

plures insolidum: sic nec perceptio pedagij: tamen potest esse quod vnus recipit pedagium de omnibus rebz. alius de animabus tantum: vel vnus omni tempore: alius tempore indulgentie: et sic de similibus: istis casibz quilibet vinceret in quasi possessione in qua est. vt hac. l. in fin. cum sua glo. ad predicta facit quod dixi in lege si publicanus. s. si. s. de publi.

De superficiebus. Rubrica.

It pretor.

Suppo. duo non possunt possidere insolidum. vt dixi supra lege prima dicit glo. diuersis respectibus potest esse: vt quia vnus vtitur superficie respectu usufructus: alter vtitur respectu vsus: vel dic quod honoris gratia loquitur in plurali: vel dic quod quilibet habet superficiem pro parte pro diuiso vel dic quod loquitur domino et superficiario.

Clausula: refirmamus tibi in emphyteosim talem domū videlicet solum iure emphyteotico: superficiem iure proprio nihil operatur: quia intelligitur tota domus emphyteotica.

Emphyteosim supra concessa finita non potest superficiarius tollere eius superficiem.

Pretium et mercedis quantitas facit cognosci emptorem a conductore.

Lautela vt in contractibus tam emptionis qz conductionis ponatur clausula: faciens eum procuratorem in rem suam ita vt deinde. et c.

Qui superficie. In hoc sum quare sit propositum hoc interdicitum: videtur quod hoc interdicitum non sit necessarium: cum pro superficie competat actio civilis. Et ad hoc respondet iurisconsultus subnixus esse de iure communi. id est ante huius tractatus propositionem munitus erat. ideo videtur quod hoc interdicitum fuerit superuacuum. ad qd rñdit. sed lo. ge. et c. Not. tex. ibi quod melius errat. et dicitur hic quod superficie condixit. Suppo. eius est superficies cuius est solui. vt. l. obligationū fere. s. placet. de actio. et obligatio. sed si conduxi superficie: vt hic dicitur: solui remanet domini: ergo tali conductor non competit vtilis actio in rem: quā

It pretor. qd sit contractus superficiarius vide Bal. i. rub. c. s. ur. emphyteo. in prin. Qui superficie. no. tex. ibi. adde glo. Bartol. et Bal. in. l. j. c. vii. possidetis.

Quo modo est matu. vt de Bart. in. l. si alie quas. in. ij. parte. s. s. acq. pos. et i. l. si quis in tantam. C. vnde vi.

Venio ad quartam. Adde gl. et Bar. in. l. j. ad fi. C. eo.

Venio ad quartam. Adde gl. et Bar. in. l. j. ad fi. C. eo.

C hoc modo. qualiter ista verba intelligantur resir-
mamus tibi talem domum in emphyteosim vcz solu-
iure emphyteotico. et superficie iure pprio h' per
Bal. in. c. j. §. si quis de m. fo. de cotr. ouer. inuest. zcō-
tra Bar. videtur tenere Bal. in. l. ij. in. j. z. ij. col. C. de
iure ephy.
z in. l. si do-
mus. §. si.
de leg. j. et
facit quod
no. Bal. in
aut. qui re
C. de facto
san. eccl. et
videno. p
Bal. in. l.
ij. q. icipit
feruitutes
fidiouū. de
ferui. zbal.
in aut. ex-
cipit. C. de
bo. que li.
per Bal. in
c. j. §. si va-
fall' i feu-
do. in titu.
hic finitur
lex contra-
di. pau. de
ca. in. d. l. ij. de ferui. t. j. opi. Bart. per. d. l. obligatio-
num fere. §. p. z. Adde videndū Bal. consi. l. x. ij. li.
et an soluens censum de re tanq̄ emphyteota pro-
bet illam emphyteoticam. vide per eundē cōf. di. j.
e. no. vbi dicit q̄ p̄sio z q̄ntas rei sunt cōsiderande.
C l. ij. sed Bal. ibi in. ij. col. tenet contrarium.
C Alterius quero. vide in. l. que factū. §. de dona. et
hanc glo. no. alleg. Bal. in. l. ex cōuentione. C. d. pac.
et no. q̄ vbi fit mērio de pretio intelligitur emptio.
glo. est no. in. l. si inter. C. de iur. do. et ibi Bal. infert
ad. q. et no. Bal. in. l. qui se patris. in. ij. co. C. vndeli.
et in. l. gallus. §. et quid. si tm. in. ij. col. §. de li. et post
hu. et adde no. per Bar. in. l. corē. §. qui marimos. §.
de publi.
C Ad aut ait. et ex isto. §. dicebat Ang. et Imol. in
l. si filio. §. si so. matri. q̄ cū locatio quinquēniū nō sit
alienatio vt ibi pbat. Nā cū fundus dota' is nō pot
sit alienari nec sibi in magnū tēpus dicat alienatio
quedā cū trāsseret vtile dñum iuxta id qd h' in. l. j.
et. ij. §. si ager vect. dicebat ipse q̄ prelatiū qui pro-
hibetur res ecclesie alienare non prohibetur in qu-
quēniū locare imo poterit locare per nouem an-
nos cum decennium tantum dicatur longum tēpus
l. si fideic. §. aristo. qui et a qui. in rub. C. que sit long.
confue. et in. l. cum de in rem verso. §. de vfu. de quo
per glo. et doct. in clem. hic alleg. per Bar. adde que
not. in lege codicillis. §. instituto filio. supra de lega.
ij. ita in ecclesia videtur tenere Bald. in. l. iubemus.
in. ij. colum. C. de sacrosan. ecclie. Adde quando z ad
quantum tempus prelatiū possit locare et an succes-
sor teneatur stare locatoni. Bald. consi. l. c. cccij. z
ccccxij. l. ij. lib.

verba debent sic intelligi quod tota domus sit em-
phyteotica. nam non potest alterius esse edificium q̄
eius cuius est solū. vt. d. l. obligatio nū fere. §. placet.
Ista verba que dicunt edificium iure proprio: hoc
denotat: quod edificium fuerit positum de pecunia
priuati. non ab ipsa ecclesia: quoniam ab initio fuit
concessum in emphyteosim ad ponendam superfi-
ciem. vt hic dicitur in glo. ¶ Sed tunc dubitatur
an emphyteosi finita superficiarius possit leuare seu
tollere superficiem suam cū dicatur habere iure pro-
prio. casus est q̄ non in. l. ij. C. de iure emphy. ¶ Al-
terius dicitur hic si emit superficiē h' actionē et em-
pto. oppo. per locum a diuisione. aut emit solū et est
dñs totius: et habet directā in rem: aut emit superfi-
ciem sine solo. et tunc sequitur q̄ alterius est solū et
alterius superficies. contra l. obligatio nū fere. §. pla-
cet. j. de act. et obli. glo. huius timore dat plures ex-
positiones ista est vera: vel q̄ emit superficiem tan-
tum: vel q̄ emit solū ad ponendū superficiē. Nō ob-
cōtrariū q̄ emit superficiē: q̄ potest pertinere super-
ficies ad aliū quā pertineat solū iure vtilis domini.
vt dicitur: sed quando emit solū vt ponat superficiē:
intelligas hoc acto vt dominium soli nō trāseat. als
ista verba vt ponam superficiē: vel ad ponendū su-
perficie: trāssationē domini nō impediūt: vt. l. spēs.
de au. et arg. leg. z qd no. per doct. in. l. si mulier. C. de
iure do. ¶ Alterius quero: quod cognosca emptorē
a cōductore. glo. respondit valde no. dicit enim pre-
tium et mercedis quāntas facit discerni. ¶ Pretiū in-
telligo q̄ soluitur vna semel. mercedis quāntas q̄
soluitur annua. vt no. C. de iure emphy. l. j. plene dicit
in. q. quam disputauit que incipit publicanus quid j.
¶ Ultimo. in. l. iij. text. ad ea que quotidie ponunt
in contractibus quod in contractibus debeat poni
ista verba in re empti vel locata faciens eum procu-
ratorē in rem suā. ita vt deinde possit. zc. vt hic di-
citur. facit. l. in creditore. de euc.
Propositur hic incipit exponere pumā
partē edicti. dicitur hic nec exi-
git pretio quam causam. Contra. §. e. l. j. in p̄ncipi. ibi
secundum legem locat. zc. glo. ponit plures solu. illa
est vera q̄ p̄i loq̄tur q̄ superficiari' agit cōtra dñm.
nā tūc nisi appareat cā quare superficie possideat: pos-
sederet ab eo vi clam vel precario: cum de iure de-
beat esse superficies eius cuius est solū. vt dicitur
§. placet. et vidistis supra titu. primo. l. si duo. §. la-
beo. sed quando agitur contra alium non requiritur
causa possidendi vt hic.
¶ Actio in rem vtilis competit conductori ad lon-
gum tempus non ad modicū. et nu. 4.
¶ Exceptio datur illi cui et actio datur.
¶ Longum tempus in locatione dicitur decennium.
¶ Ratio. l. emptorem. C. locati.
¶ Colonus dicit habere ius in re si in cōtractu locatiōis
est appositā hypotheca omniū bonorū et nō pot' ex-
pelli per singularem successorem.
¶ Secundum emphyteotici que quis habet a me in em-
phyteosim possum ab altero vindicare.
Quod autem ait. h' exponit partē
secundam edicti: tibi
si qua alia zc. ¶ Not. text. ibi. nam cui damus. zc.
¶ Not. quod conductor ad modicum tempus non

habet actionē in rem vtillem. secus si cōduxit ad tē-
pus magnū. ¶ Ultimo no. cui damus actionē mul-
a tomagis exceptionē. ¶ Quero qd sit tempus ma-
gnum z partū. in gl' ponuntur opi. vna dicit de. xxx.
diebus. alia de biennio. alia de quinquēnio. iste sunt
falsē. vt. l. si filio. §. si. §. sol. mar. vbi quinquēniū est
modicū tempus. nā si ille conductor ad quinquēniū
habet vtilē: successori teneatur stare colono. quod
ibi negat. Quare glo. ponit duas als opi. vna q̄ lo-
gum tēpus dicatur decennium. alia qd dicatur longū
tēpus arbitrio iudicis: h'ac vltimā tenet hic. sed p̄-
cedentē de decēnio tenet. in. l. j. in. fi. z. l. se. §. si ager
vec. z ista cōter tenet: per canonistas in. c. j. de re
bus ecclie. nō alie. in de. ¶ Sed quero vtrū cōducto-
ri cōpetat actio in re seu q̄ratur aliqd ius in re. An.
aut cōduxit ad modicū tempus: z nullū ius in re q̄-
ritur si conductor a priuato: vt hic. si vero cōduxit a
publico tunc queritur: vtilis in re sibi. vt. §. de lo. pu-
bli. fru. l. j. §. g. o. videatur tenere cōtrarium z nō bñ
in. d. l. j. in. fi. cū sequē. §. si ager vec. vel emphy. peta.
¶ Nam ibi p̄not loquitur de locatione facta a repu-
blica nō est distinguendum vtrū cōductio sit ad p̄-
rium tps facta vel magnū. Si vero cōduxit ad tps
magnū vel longū: indistincte h' actionē in re. vt hoc
§. z et hoc colligitur ratio. l. emptore. C. loca. quare
emptor pot' expellere colonū: quoniam ius h' in re
sed solū h' obligatā personā. Sed si haberet ius in
re prosequeretur re penes quēcūq̄ vadat: vt hic et
in se. §. nā h' actionē in re cōtra dñm z cōtra quēcū-
q̄ alii. Et ideo dicitur: de facto q̄ si de contractu
locationis fieret instrumentū: z in instrumento est ap-
posita hypotheca omniū bonorū. qd ex hoc est ques-
tum colonus ius in re: ideo nō potest expelli ab illo
fundo cū sit sibi obligatus pro obseruatione predi-
ctorū. ¶ Ultimo dicit glo. no. ar. q̄ possum vendi
care domū vel fundū: quibus alius a me habet in em-
phyteosim. Sed arg. cōtra. de cō. l. inde. l. indebiti.
in. fi. l. fructus. in. fi. de rei vendi. Sol. ab eo qui ha-
bet ius a me non possum vindicare vt in cōtrariis:
et pbatur hac. l. sed ab extraneo bene possum vendi
care. vt hic. z hanc distinctionem probat iste tex.
Si soli. Duobus modis gl. ponit casum z fm
p̄nam lect. clare procedit. ¶ Itē secū-
da lec. ponitur etiam in glo. que lec. per glof. repro-
batur. Et qd dicit glo. q̄ nō placet. dicit q̄ in isto §.
ita ponatur casus. sed lec. est vera in se. vt. l. fin. §. de
euc. facit. eo. ff. l. si seruum emer. z ibi no.
¶ An emphyteota possit donare vel legare irre-
quisto domino.
Quod autem. Iste §. legitur in glof. plu-
tas lec. non est propter aliquem contrarietatem. sed
quia text. est in se intricatus. vnde tene quam vis.
¶ Oppo. fructuarius non potest constituere aliū fru-
ctuarium. vt in l. iij. de vusu. §. finitur. ergo nec su-
perficiarius superficiarium. ¶ Solū. aliud in vusu-
ctuario. aliud in superficiario. Ratio. dicit glo. quia
usufructuarius habet instar domini: z sic duo non
possunt esse dñi in solidū. Ista ratio nō cōcludit: q̄
superficiari' h' vtile dñum: z tñ duo nō p̄nt esse su-
perficiari' in solidū. vt. §. e. l. in p̄ncipi. cū glo. ¶ An ratio
est ista. quia usufructus coheret persone: z ideo a

Quero. vide que dicit post Barto. in. l. emptore. C.
loca. z vide glo. z Bald. in. l. si constante. §. si vxor. §.
solu. matrimo.
¶ Per canonistas in. c. j. Adde glof. z docto. in. l. si
filius. §. de peti. heredita. z Ange. in. d. l. si filio. §. si.
quem vide
et ibi scri-
psi post
Imo. z pla-
cet opin. q̄
hoc relin-
quatur ar-
bitrio iudicis per ra-
tionem do-
ctorum et
itavideatur
tenere bar-
to. hic.
¶ Quertur
vtilis.
Cōductor
rei publi. h'z
actionem.
Adde bar-
to. in. l. em-
ptorem. C.
loca. in. v.
colum. z in
l. j. C. d. iur.
emphy. in
p̄ncipi.
¶ Ideo di-
xit istud
idem dicit
in. l. qui
fundum. C.
loca. et ibi
vide quia
remittit: z
vbi ponit
materiam
videlicet i
l. si filio. in
fin. §. solu.
matrimo.
vide. §. de
publi. z ve-
cti. l. vecti-
galia. et. l.
emptores.
C. loc. opti-
me facit re-
xtus. z ibi
Bartol. in
l. si creditor. §. si. §. de vstr. pig. z sequitur
emptorem. z quod ibi dicit. z Bar. in. l. j. C. loca.
¶ Quare dicit. z vide Bal. in. l. j. C. loca.
¶ Seruitutes. Iste §. facit vtrūz emphyteota in re
emphyteotica seruitutem possit constituere: de quo
per Bal. in. l. ij. C. de ferui.

illa re pignoriare. et creditor habet uti... de pig. ista tñ iura pereit perempto iure...

Supficiarias.

Supficiarias. Supficiarias sunt etiam superficies... de pig. ista tñ iura pereit perempto iure...

te habebit locum vtilis. Videte si quidam seruitus... bane habet causam continuam: tunc habet locum vtilis...

De itinere actuque priuato. Rubi.

De itinere actuque priuato. Rubi. De itinere actuque priuato...

It pretor.

It pretor. Querit gloss. vtrum istud interdictum sit duplex vel simplex...

Hoc interdictum.

Hoc interdictum. Querit gloss. quid de seruicibus vrbanis dicit glossa...

Superficie destruta. an destruta superficie destruat... Superficie destruta. an destruta superficie destruat...

Qualiter probatur quod vtendi seruicute non com... peti ius. Quem iusse iure seruicute qualiter probetur...

Hoc interdictum. Hic est multum diffi... citis et subtilis. Querit glossa...

Hoc interdictum. Querit glossa. vtrum istud interdictum sit duplex vel simplex...

sessio per. d. l. j. s. qd aut. j. s. aqua quoti. et estiu. Et a... idem dico in ceteris iuribus vt ex qualitate actum req...

uenio ad questiones. que aut sint ymoda posser... sionis vide do. Bald. in. c. primo. de cotro. inter do...

col. iij. et Alex. consil. l. col. ii. vol. iij. ubi dicit per hec b qd si volo probare me adeptum vel asecutum aliqd quod tale quid feci propter qd illud poterā cōsequi qd debeo pbare me hoc non fecisse vt illud adipiscerem vel qd illd faciebā vt vterer iure mihi ppetēti.

a **E**go pu to. facit qd no. gl. in l. ficuti. §. si qraf. si ser. ven. d. qua mentionē facit Bar. in l. si pu. in ij. op. ij. partis. de ob. no. nū.

b **A**lteri⁹ quero. z vi de Barto. in lege prima. C. de ser. et in lege puma. de aq. plu. arcē. z bal. in lege prima. circa ij. col. C. de ser.

c **B**ona fide. quali ter proba bitur bo na fides i incorpora libus. Ad de Bald. in lege pu ma. in vit. colū. C. de ser. et imo. in. c. finali. de prescri. ad ista fa cunt no. p Bartol. in lege si pu. in. ij. et iij. op. ij. partis. de op. no. nū.

d **P**roba ta. vide Joan. an. dre. in re gula sine possēdōe.

in mercu. et cum Barto. hic concoz. Bald. in q. inci. accusatus de vi turbaria in antepe. col. et Anto. de butri. in. c. si diligenti de prescrip. et que no. docto. in c. primo. eodem titulo. in. vj.

pro ista opi. facit multum quod not. in l. de acti. §. alie. in glo. mag. sed cer te ibi precedebat titulus: ex quo cre ditur sibi si asserit se habere bonam fidem: secus si nullus titulus precede bat. Dico ergo quod aliter debet pro bari qd iure seruitutis sit vsus: s; quo modo probabitur. dicit glo. quod pro babitur per testes quod ipse iur: quia videntur ipsi iure. et istud est facile. Item probabitur quod iure seruitu tis: quia dicant se vidisse constitui ser uitatem a tali qui putatur dñs illius predij: vel sint legata seruitus tito: z iste vocabatur titius. Item dictum glo. non videntur verum: qd secundum hoc sequeretur quod deberet proba re titulum verum vel putatum: qd est contra. l. si quis diuturno. supra si serui. vendi. et quod not. per Dyn. ex tra de reg. iur. c. ij. lib. vj. et ideo dicit Jaco. de are. et alij moderni. et Dyn. refert. C. de seru. et aqua. l. i. in. iij. q. quod sufficit quod probet se audiuiss e hoc dici a quibusdā vicinis z a qui busdam fidedignis: qd sibi comperat ius eundem dicit ipsi. ego puto 2 in veritate hoc esse quod debet aliquid probari propter quod ipse motus sit ad credēdum sibi seruitutem compe tererūt infra titulo primo. lege puma. §. sed si iure. et ideo puto quod si erat de hoc fama per contratam licite pōt credere. arg. eius quod no. in l. iij. C. de proba. et. l. at qui natura. §. ij. cum sua glo. supra de neg. gest. Item forte si erāt sibi signa vie vel itineris vel aque vel alia verisimilia que possent animum adducere ad istam credulitatem: quod autem sit vsus iure serui tutis probabitur ex actibus. nam qui dam sunt actus quos lego facerem in fundo cuiuslibet vicini. Possunt etiā tales esse actus quos ego non facerem nisi seruitus mihi competere: vt pre cedere sepem causa eundem per fundū et similia: vnde ex istis actibus colligetur. Ista vitima verba de actibus sunt verba Juno. extra de postu. pla. c. bone memorie. in. ij. et. iij. glo. et pro batur etiam in textu. infra. e. l. §. iulij.

Alterius quero⁹ vtrum habeam necesse proba re me vsum sciēte aduersario. ter. videtur quod sic. C. de serui. l. ij. nam cum quasi possessio incorporea nūq̄ sit aliud q̄ patientia aduersarij: vt. l. quoties. supra de serui. ille qui ignorat non potest pati: et sic ille qui vitur non potest dici esse in quasi possessio ne illius iuris. Item etiam tenet Juno. in. d. c. bone memorie. Aduertatis ergo ego puto dicendum aliter. nam quedā sunt seruitutes habētes causam con tinuam pro quib; datur vtile interdictū vt posside tis: vt dixi. §. tit. ij. l. i. in prin. et. §. proximo. §. tunc cū illud interdictū detur possidēti tantū vel quasi pos sidentur: necesse est qd probetur scientia aduersarij: cū aliter nō possit haberi illa quasi possessio. Quedam sunt seruitutes habentes causam discontinuā. p his datur hoc interdictū: et in istis nō requiritur qd pro betur scientia aduersarij: qd verba istius edicti non requirunt quē quasi possidere vel quasi possidisse: sed requirunt simplicem vsum facti. dicit enim pre tor quo itine. e vsus es nō dicit in cuius itineris qua si possessione es. vnde sufficit probare vsum non vi non clam non precario. Fateor tamē qd quo ad pre scribendam seruitutē semper requiritur scientia ad uersarij: cum sine possessione prescriptio non proce dat: vt. d. l. ij. C. de ser. et aqua. **A**lterius quero⁹ quā liter probabitur quod quis vsus sit non vi nō clam non precario: quidam dicunt quod hoc debet pro bari ab aduersario qui dicit vi clā vel precario vsus esse. glof. determinat contrariū: et dicit quod imo debet probari per eum qui vitur hoc interdicto: et probabitur per testes fm quod dictū est. §. pūmū quod dicit quod actor: debeat probare istam nega tiuam: scilicet quod non vi non clam non precario re prehenditur per Dyn. qui dicit quod probato vsu so lo. xxx. dierum presumitur quod bona fide nō vi nō clam non precario: etiam si non probetur. nam sicut in rebus corporalibus si probetur titulus presumpit bonafides nisi probet malavt. l. nemo pcedo. j. de reg. iur. et. l. si quis emptionis. C. de prescri. xxx. ann. ita in incorporeis debet presumi bonafides solo vsu probato: cum quo ad prescriptionē ista duo. sint paria: probare vsum in seruitutibus sine titulo: et in corporalibus probare titulum et longam possessio nem. nam vtroq; casu est idem iuris vt. l. ij. C. de serui. et aqua. et si ser. vcdi. l. si quis diuturno. Ista sunt verba Dyn. docto. reprehendunt Dyn. nam ista nō sunt paria: quia de iure naturali et gentium quelibet res est libera vt lege altius. C. de serui. et ideo mala fides alterius est ipso iure probata. nisi probet ali quid ex quo presuatur bona fides: sed in reb; cor poralibus hoc non contingit: nam ius comune possi denti non resistit: vt plene not. supra de ope. noui nuntia. lege si prius. et glof. tangit in lege ficuti. §. sed si queratur. supra si serui. vendi. Et ideo dico qd non sufficit probatio solius vsus: sed debet probari aliquid propter quod ille motus fuit ad credēdum sibi debere seruitutem: vt infra tit. primo. l. §. fed si iure. quo probato alteri parti incumbit onus probā di quod ille sit vsus vi clam vel precario: vt aperte probatur. j. eodem. l. ij. in principio. et. §. j. **A**d se eundem quod glo. dicebat qd hoc poterat probari per testes qd nō vi nō clam non precario: nō est verum;

sicut etiam dixi in precedenti gloss. nam cum ista sit a mere negatiua non coartata loco vel tempore: non potest probari: vt. l. actor. C. de probano. facit quod b no. docto. C. de serui. l. j. **A**lterius quero⁹ quando pio istis iuribus incorporeis agitur interdicto recuperande possessionis: quod potest fieri vt dixi §. de vi z vi armata. l. iij. §. vnde vi. z ibi glof. tangit: an tunc habeat necesse probare ille qui est detectus se fuisse in possessione non vi. non clam nō precario. An. qd non. nam pretor in illo interdicto non dixit il la verba de eo quod nō possidebas vi vel clam vel p cario. qm ante oia spoliatus debet restitui: vt. l. j. §. i. §. de vi z vi arma. z. l. si quis ad se fundum. C. ad. l. iij. de postu. prelatoz. inno. in. d. c. bone memorie. extra de postu. prelatoz.

1 **S**i accusatur aliquis in fine mensis decembris pio maleficio comisso in principio mensis: z dicatur in accusatione de isto anno: qd accusatio procedat. Anus intelligitur de. ccc. lxx. diebus.

2 **L**itis contestatio qd requiratur in possessorijs.

Annum. **I**ste. §. facit ad j. q. quā dixi in. l. libellorū. j. de accusatio. annus dñi incipit regulariter a natiuitate. modo quidā fuit p cussus in principio mensis decēbris: z accusatio fuit producta in fine mensis: z in accusatione dicebatur hoc anno de presenti mēse decēbris. **E**p. qd nō fuit hoc anno sed anno preterito: qd annus fuit renouatus adueniente natiuitate. In cōtrariū facit tex. nam qd dicit hoc āno: hoc est infra. ccc. lxx. dies proxime preteritos. ad hoc. §. ad. l. laqui. l. tra vulneratus. z. l. cū heres. §. stichus. §. de statulibe. dic vt dixi in. l. libellorū. j. de accu. **A**lterius dicit qd ex die interdi cti. qd vtrū debeat intelligi ex die dati libelli: vel ex die litis cōtestate. glof. dicit litis cōtestate. qd est verum. hoc tamen intelligi vt statim videbitis. j. e. §. si qd propter inūdationē in fi. §. Et hec est vna de legibus quas allego contra. **S**ul. de cu. qui dicit qd

1 **N**is non contestatur in possessorijs: z de termino cō tra eum. vt plene dicam in. l. naturaliter. §. nihil com mune. §. de acqu. posf.

2 **P**robans se prescripisse ius colligendi peda gium obtinet in illa specie quam probat. Idem in prescribente iurisdictionem.

3 **S**ocietas inter fratres tacite cōtrahitur ex solovsu in eo in quo tantum apparet vsus inter eos.

Si quis hoc interdicto est valde not. §. **E**p. z videtur qd per vsum partis debeat vincere in toto: vt. §. quemadmo. ser. amit. l. si fillicij. §. si. Sol. ibi in retinenda proprietate quā cōstat cū habere: vel iure seruitutis qd cōstat eū habere. nā per vsum partis retineo totū: sed hic in seruitute querenda vide glo. que incipit. idest vsq; ad eū locū quam semp no. cū. ter. z nunq; obliuiscaris. **E**p. per hunc text. dico qd si aliquis vsus colligendi peda gium vult dicere se prescripisse: quia probat qd vsus est colligere de talibus rebus: qd in illis tantū questit in quib; apparet vsus: vt dico in. l. si publican;. in fi. §. de publi. Item in prescribenda iurisdictione. nam probata quasi possessione certi actus: in illo tā tum actu prescribet non in alijs. secus si haberet cō cessionem ab alio qui habet ius concedendi: tunc si

Alterius quero. et vide que dixi post doc. in. c. cur; ecclesia de cau. pos. in glo. And. Barb.

Si quis hoc interdicto. nota. quando per vnum actum quis nanciscitur possessionem quo ad omnes actus fiendos. vt not. Bartol. in. l. ij. in principio. §. de acquir. possessione qualiter au tem perda tur: vide pulchre p Juno. in. c. querelam. de electio. et quod no ta. Angel. in. l. quem admodū. §. de acqr. posf. Item ad Barto. hic adda

Julianus. **E**x istis qualitatibus et circumstantijs presumitur an quis sit vsus iure seruitutis dixi supra

c. cum dilectus. de capel. mona. quod limita vt per Dyn. in. l. ad fin. C. de emanc. libe. Bartol. in. l. j. C. de serui. et dictum Bartol. hic intelligitur quando est vsus sciente parte. secus si ignorate. l. is qui vsum fructum. §. quibus modis vsus sit. z que dixi in disputa tione mea incipiente: Sigisfundi in secundo du bio. z dominus Antonius in. c. final. in. xxxv. colum. de causa posses. z Juno. in. l. inter pares. in. x. colum. §. de re iudicata. z Paul. de liza. in commento. c. in literis. de restit. spoliato. in. j. questione. Bald. et Paul. de castro in. l. imperium. supra de iurisdictione omnium iudicum. vers. illud etiam not. z ad hic de ca vide Bartolum in. l. titum. z meuum. §. finali. de administratio. tur. Adde pulchre Baldum hunc apostille eius consilio. ccc. lxx. iij. lib. incipien. propo nitur qd commune terdone.

Per hunc tex. z sic facit an prescripto iure condē nandi videatur prescribī iuri absolūendi. vide Bald. in. l. imperium. §. de iuris. om. iudic. z Innocen. in. c. ex literis de iurepa. vel de offi. archi. z in. l. solent. de offi. presi. And. Barba.

Andr. Poma. **P**er hūc tex. dico qd si aliquis. vide aliquid in simili per p anoz. consil. iij. in vlti. co lum. volu. j. z vj. colū. ij. eod. volu. j. et. c. j. columna. iij. in. ij. dubio. volumine. j. z Arret. consil. xxij. colum. iij. in. ij. dubio. z xliij. z Alexan. vj. volu. v. z Arret. iij. ad fi. z consil. xcv. colum. penul. z xxxij. als. cxxxij. et penul. z fin. vbi declarat hoc pulchre z late dicit qd prescripta vna specie de presentis sub simplici iurisd ictione z ibi multa ad hoc ponit. z cōsi. vj. vol. ij. co. l. ij. vbi sequitur dictū Bart. hic. z ibi etiam dicit esse in cōsuetudine qd nō extendit ad alij casum dissimilē. z p. l. xvj. co. vj. vo. v. z dicit qd quasi possessio iuris ditionis in aliqua parte alicuius loci nō infert quasi possessionē in toto. z. xxv. vol. v. vbi loquitur in eo qd videtur tenere super aliqua re consentiente vt talis cō sensus ad aliam rem. nō extendatur. z barba. in. c. qd traslationem. col. ix. in ver. no. ubi an pietas. de offi. deleg. z sozj. consil. cxj. vbi declarat.

Hoc autē interdictum. no. hic maxime per gl. qd...

si ab initio usus est vitiose postea cepit habere bonam fidē. dicit gloss...

De etiam. Si qd ab au...

In hoc. Quero ad qd debet se...

Si abbatia ponat dominum in vno castro in quo habeat iurisdictionē...

Sti videmus. Nota qd per vsum fructua...

Si nuntio sit solvendū tantū pro militari: et ipse elongat viam sibi nō dō dari nisi tantū quantū cōse...

Secundo no. idē dicit cōtra muliones faciētes loca in solida. tex. est in l. qui petito. rō. §. j. et ibi An...

nobis servitus. qui casus ponitur in gloss. quā vide et incipit audi quare zc. Adverte quēdā abba...

Idem iulianus. Facit ad ea que dē...

Quit pretor. Hic ponit secundum interdictū...

Hoc autem interdictū. Nota qd istud in terdictum habet causam ppietatis annexam quia...

Reficere. Que sit differentia. dicit ut dicit in l. §. si quis edificium. §. de oper. no...

Si nuntio sit solvendū tantū pro militari: et ipse elongat viam sibi nō dō dari nisi tantū quantū cōse...

Stetes. Ho. tex. ibi: qm̄ qui ap... portari zc. nota. ex hac...

Iporet.

Si quis servitutem. Intellige hunc. §. qd p...

per fundū. Intellige hunc a... us fundi possidisse opz. fm̄ eū modū...

De aqua quotidiana z estiva. Rubrica.

- 1 Aqua quotidiana dicitur illa que quotidie du... ci potest.
2 Reus denominatur fm̄ propositum vtentium.

It pretor.

- 1 Quotidiana. Nota qd aqua illa quoti... diana que quotidie pōt du...
2 Si facis articulus qd possidisti a. x. annis citra...

Quod autem. Oppo. qd requiratur vsum...

- 1 Sed et si iure. Nota qd hoc interdictū nō...
2 Secundo no. qd in hoc interdicto requiritur qd...

Hoc interdictum non hz causam ppietatis.

In hoc interdicto requiritur qd sit vsum iure servitu...

Secundo no. qd in hoc interdicto requiritur qd...

Hec interdicta qd competant pro iure persona...

Aut pretor. formam libelli in hoc interdicto vide...

Illud queritur. No. hūc... pterea. vide gl. que incipit. i. nō sit ser...

Illud labeo. Not. notabilez... ter. ibi vlt semel...

Item queritur. Utile p... tatur si est inseparabile. secō si est se...

An equus pumo currēs sine ra...

Questum. Hic est bonus... metū ad qōnem equus qui currebat...

Qui se astringit ad aliqd pban...

Item queritur. Versu... tū si quis. Nota qd ille qd nō pbat il...

Pterea illud. Sp. servi... tur hodie. x. vl. xx. an. vt. l. sicut. C. de...

aperi. z mo... demoa i. l. ij. §. de cō... di. z demō... z ibi Bal. l. y. in ad... di. in. l. gal... lus. §. idēz... credēdus. de libe. et... posth. bar... to. et dīsa... me in. l. h... articlo. ff. de here. i... sti. Bal. in... pe. ff. z v... de tert. i. l. nō solū. in... ver. viā re... ctaz qd hic... allegat qd... si venit nō... per viā re... ctā qd nō... dō habere... p illū tert... And. bar. C. Itē qd... rō. no. qd q... feastringit... ad aliqd p... bādū in li... bello z nō... pbat sic... cūbit vide... Bar. i. l. is... q. xij. §. pu... bli. iud. la... re Bal. i. l. j. in. xxvij. z. xxvij. q. et seq. C. q. accu.

esse naturales. Facit ad no. per Bar. in l. quis. de au. z argen. le. z in l. iij. §. hec verba. de neg. gesti. et sequitur etiam roma. in d. §. de viro. in. xxxij. fal. dicit tñ ibi qd in cōtrarium facit tex. in l. nerna. C. de vesti. aura. lib. x. r. z per illum tex. ipse in l. i. qd qsqz iur. tenet?

Bar. esse naturales z non fictæ z compositæ arg. huius legis.

Hoc interdictū. Ubi est titio ibi idem ius. ad hoc quotidie allegatur.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

De cloacis. Rubrica.

Si statutum hz diuersa capita ex eo datur vna accusatio.

Retor ait.

Sub hoc titu. Dicitur hic sub hoc ti. duo tra qua vt ex verbis pmissis apparet nihil est. Ibi restitutoriu dicit gl. dic sub hoc ti. l. sub hac rub. nō sub hoc tit. i. sub hoc edicto. Itē qd dicit hic qd sunt duo dicit glo. imo quatuor: quia duo ponitur hic et duo. j. e. l. ait ptoz. Et qua gl. habes qd licet hic et vno statuto sint diuersa capita. tñ vna accusatio dicit ex toto illo statuto: facit ad hoc qd habuistis in l. j. §. j. ad l. cor. de fira. z l. ad l. cor. de fal. z in multis legibus in illis materijs.

Stante statuto qd si quis aliquē offenderit in domo puniatur in. x. an. comprehendat offendētem in ostio.

Hoc interdictū. No. qd appellatiōe cloacæ cōtinet ostiū cloacæ. Facit ad j. q. de statutis dicitur? si quis offenderit aliquē in domo: qd si offendit in ostio. breuiter non est dubiū qd appellatiōe domus cōtinetur ostiū: et alia qd sunt affixa edibz. et si pteantur extra domū: vt. l. si aqeductus. de ppen. emp. z. l. iul. §. si. de act. emp. z. l. fundi §. pe. z. l. et. i. z. l. cetera. §. hoc senat. de leg. j. z hic. sed licet ista sint domus: nō tñ sequit qd sint in domo: qd pnt esse domus: et esse extra domū. vt d. l. si aqeductus? Modo ad ppositū si aliqd sit in ostio intra clausurā domus: esse factū in domo. Si pto sit extra clausurā ostij non dicit fieri in domo: vt. l. j. §. in flumine. §. de flu. videtur colligi expresse in l. j. §. de inspiciendo. §. de ven. inspi. z pro hoc extra de iu. c. mulieres. in fi. lib. vj. de sta. reg. c. j. eo. lib.

Edium appellatiōe cōtinetur omne edificij non domus appellatiōe.

Deinde ait. No. qd appellatiōe edium cōtinetur omne edificij simile. j. de incen. rui. nau. l. qui edes. Aliud puto appellatiōe domus: quia domus cōsistit ex partibz tecto et fundamēto: vt. l. solū. z ibi no. §. de rer. ven. vñ non omne edificij cōtinetur appellatiōe domus.

Si quis mihi. Aide gl. qd incipit vel pūrgare ibi: sed ar. §. de fidei. com. li. sed hec nūtiatio erat expresse reprobata a lege merito potest cōtēni. In cōtrario fecit vt plene no. de oper. no. nun. l. j. in prin. in glof. magna.

An coram quolibet ptoze possit agi de cloaca.

Quamquam. Op. §. e. l. j. §. idē la deo. sol. immittere cloacā priuatā in publicam licet: vt ibi. Facere autē nouā cloacam in loco publico non licet: vt hic. Querovtrum coras quolibet ptoze possit agi de cloaca. pmo viderur qd nō vt hic: sed glo. dicit qd pmo dicitur licentia faciendi cloacam ab eo qui potest cōcedere. postea potest agi coram quolibet iudice.

Quod vi aut clam. Rubrica.

Glof. continuat rubucam et diuiditur titu. quod dicit vt in glo.

Retor ait. Dicit hic qd vi. qd pro p qua vi hz locū hoc interdictū. dicit gl. qd p pvi cōpulsua: vt. l. mens.

Quod vi aut clam. Rubrica.

Glof. continuat rubucam et diuiditur titu. quod dicit vt in glo.

Retor ait. Dicit hic qd vi. qd pro p qua vi hz locū hoc interdictū. dicit gl. qd p pvi cōpulsua: vt. l. mens.

Quod vi aut clam. Rubrica.

Glof. continuat rubucam et diuiditur titu. quod dicit vt in glo.

Retor ait. Dicit hic qd vi. qd pro p qua vi hz locū hoc interdictū. dicit gl. qd p pvi cōpulsua: vt. l. mens.

Hoc interdictum. App. qd habeat locum possidens. vt. l. si duo. §. si vicinus. §. vt possidetis. Solu. fateor: qd illud concurrat cum isto: sed istud est generalis. habet enim locum etiam si agens nō asserit se possidere: sed referret solum questionē de proprietate fm Jaco. de are.

1 Contra hoc interdictū cōpetit quatuor exceptiones.

2 Statutū excludēs oēs exceptiones preter aliquas non excludit alias iustas: et que possunt opponi.

3 Stante pdicto statuto nō potest opponi exceptio simulationis.

4 Stante statuto pdicto z iustis sit liquidatū vel laudum latū: qd exceptiones opponi possunt.

5 Statutū prohibens posse opponi exceptiones non prohibet que opponuntur cōtra personā.

6 Statutum qd nulla alia exceptio opponi possit non excludit officium iudicis.

7 Statutum qd nulla alia exceptio vel defensio admittatur excludit iudicis officium.

8 Practica repetendi soluti ex pcepto iudicis quando per statutū tollitur etiam officium iudicis.

9 Edictio indebiti qualiter datur ad repetendū solutum de mandato iudicis.

Et parui refert. No. ex hoc. §. qd tea q sunt in pūstinū statū reducenda: ante omnia nē de iure partis. facit qd vidētis. §. de vi et vi ar. l. j. §. et in l. si quis ad se fundum. C. ad l. iul. de vi.

10 App. qd iuste factū est penā nō meret. vt. l. grachus. C. de adul. Sol. quod hic dicit qd hz ius: intellige quia est dominus: sed aduersarius possidebat rem in qua opus est factū vel est in possessione alicui? iuris cui per illud opus puidicaf. ar. §. de aqua quoz. ti. et est. l. pe. de ope. no. nun. l. j. §. nunc videamus. z l. de pupillo. §. sextus pedius. Itē opp. de. l. veteres. §. de iti. actuz priua. Sol. nō est ptra: quia ibi erat in possessione seu quāsi possessione iuris eundi. et p pns habebat ius reuēdi: et sic nō vi faciebat: als si vi faceret cōtra ius: impune prohiberet vt ibi dicitur.

11 Item op. qd cōtra hoc interdictū cōpetāt exceptiones saltē quatuor: vt. j. e. l. prohibere. §. si. et §. sed si permiserit. z. l. si alius. §. bellissime. z. §. est et alia. z. l. semper. §. hoc interdictum. j. eodē. Solu. qd hic dicitur nulla iusta exceptiōe: subaudi nisi quatuor: que illis legibus ponuntur. Aide glof. que incipit. f. tali. Ista glo. est argu. ad j. q. dicit statutum qd cōtra instrumentum publicū nō possit opponi nisi exceptio falsitatis. z quietationis. z solutionis. z nulla alia possit opponi: certe debet intelligi quod nulla alia possit. f. fruola. nā alie iuste exceptiones non videntur per statutum prohibere: vt hic cum sua gl. pro hoc. l. ita nobis coradi pudor. z quod ibi not. per glo. z per Ly. C. de adū. Pro hoc facit quando papa scribit in literis appellatiōe remota: intelligitur f. fruola. Pro hoc facit. j. a. quib. app. non. l. i. §. i. interdum. Igo in ista materia sum consuetus dicere sic. quandoqz opponitur exceptio quod illud nō est instrumentū publicū. tūc fateor qd ista exceptio pōt

currat cum vtili actione. l. aquilie. not. in l. ij. C. ad l. aqui. z ibi Barto. z Bartol. j. e. l. competit. §. in summa. adde an sint duo interdicta vel vnum. Jo. and. in addi. ad Spe. in tit. de resti. spol. §. j. ver. ceterum.

12 Et parui refert. in isto. §. adde qd glo. z Bart. in l. de pupillo. §. si qd ipsi in. xiiij. qd. de ope. no. nun. videf velle qd ad hoc inter-

dictū sufficiat prohibentem esse dñm lz nō possessorem vel qd sit possessor: lz nō dñs z hoc secundo casu admitteretur exceptio vñij. Si autem non esset dominus vel possessor nō competeret: secus videretur in nun. no. operis. videlicet qd illa cōpetit etiā nō domino vel possessorum dummodo non sit manifesta calumnia. ita videtur sentire Bartol. in d. §. si quis ipsi. z ita declarat etiam ibi Jmo. sed an hoc sit verum in nuntia. no. oper. vide Bar. z ibi Dyn. in l. j. in vij. q. de oper. no. nuntia. et scripsi in dicto. §. si quis ipsi. post Jmol.

13 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

14 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

15 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

16 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

17 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

18 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

19 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

20 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

21 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

22 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

23 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi tantum aliquas exceptiones intelligitur etiam permittere similes non obstante dictione taxatiua: vt. no. Ange. in l. sciendum. C. de euc. et in l. si hominem. alias est lex. si ramen. §. in edilibus. §. de edili. edic. per illum tex. et per tex. in l. penul. §. j. supra de vsuris. et in l. si de bitoz. supra qui po. in pignozē ha. et dicit etiam Rapha. in l. j. supra de ope. no. nun. quod nūquam intelligitur reiecta exceptio que euidenter apparet. ad quod vide que scripsi et ibi z no. Bal. in l. j. C. si de momen. pos. Adde quod Roma. vo. iut. consi. xliij. quod si contra instrumentū non possit opponi aliqua exceptio quod poterit opponi exceptio inhabilitatis persone: vt puta qd vxor donauit viro. nam vxor non obstante statuto poterit opponere exceptionem inhabilitatis viui. Item poterit opponi omnis exceptio patens. et statutum debet intelligi de exceptione velata. allegat ad hoc Aldra. in quodam consilio allegantem glof. singularem in l. j. §. hoc interdictum. ver. si. sententia supra me. super verbo inspectam. supra de tabulis exhibendis. vbi licet conuentus interdicto illo de tabulis exhibendis non possit opponere exceptiones qd ideo non exhibet: quia tabula est imperfecta et nullius nullitatis: vt. l. si quis legatum. de falsis. tamen hoc est verum secundum dictam glof. quando imperfectio illius tabule et vitium esset occultum. secus si esset in aperto vt ex facie instrumenti appareret: quia tunc opponi poterit. z no. quia de illa gl. non fit mentio hic. Item facit qd voluit Jo. and. in addi. spe. in tit. de senten. §. vt autem. ver. hoc autem. f. quod stante statuto quod nulla possit opponi exceptio: nisi falsi vel solutionis poterit opponi exceptio nullitatis.

24 Debet intelligi. adde quod poterit etiam opponi exceptio quod instrumentum est factū super contractu reprobato a iure quia tunc etiam non dicitur esse instrumentum. l. si. et ibi no. Bald. in fi. C. de litigio. z Bal. in l. hac edictali. ver. quam obseruatiōnem. C. de secū. nup. item adde qd statutum permittens opponi

Sed quid si vide Bald. in l. ij. in fi. in ver. suble-
quenter queritur. C. plus valere quod agi. vbi dicit
hoc esse verum nisi simulatio que opponeretur pro-
bata esset presumptione iuris de iure. ar. aut. sed ta
necessse. C. de do. ante nup. idem si talis exceptio op-
ponere fro
gatui ta-
bellionis:
vt ibi per
eu set qsto
tēpore du
ret exce-
ptio simu-
lata. vide
Bal. in. d.
l. j. in fi. et a
vide bart.
4 in. l. nemo
potest. s.
de leg. j. et
d materia
vide quod b
etiam di-
xi p bart.
in. l. j. C. de
iur. et fac.
ign. et que
dixi in. l. j.
5 sub specie.
C. de post.
et Bal. in
l. precibus
C. de pba.
et in. l. j. §. in cōpu. C. de iure delib. et dicta hic p bar.
sequit hic bal. z in. l. j. in vlti. co. C. de cōdi. inde. z pe.
de anch. in de. j. de seq. pōf. et in. c. canonū statuta.
de consti. adde. l. sed et posteriores. s. de leg. et dō.
ant. in. c. itē. de resti. spo. p pau. de ca. in. l. fi. C. de con-
sti. pecu. adde an stante statuto qd nō possit opponi
exceptio simulationis cōtra infirm an poterit adiri
episcopus. Bald. cōfi. v. iij. lib. concludente q sic qz
est cōtra ius naturale: qz vbi deficit cōsensus deficit
ius naturale. l. j. §. conuen. s. de pac.

vol. ij. z vide Alexan. consil. vj. colum. ij. volu. iij. vbi
dicit q aliud est q exceptio tollatur per rescriptum
aliud per statutum.
C. Itē aduer. Et pro hoc vide glo. in. c. j. in ver. de-
fensiones. vt lit. non cōfēt. in. vj. z pe. de anch. in de.
j. de se. pōf.
et idem te-
nuit Ang.
et Bald. in
l. plane. et
in. l. fi. s. de
peti. here.
licet Bal.
sibimet fue-
rit contra-
rius. nā in
l. prima. C.
de pdi. in
de. tenet s
hoc. z fal.
in. d. l. ita
pudoz. C. s.
adulter. et
bal. in. l. si
nō sortem.
§. j. de con-
di. inde. et
vide quod
no. Bar. in
l. j. in vlti.
co. C. de ex-
cept. adde
qd Bald.
no. in. l. ij. ad fi. C. qd me. cau. dicit q l3 statutu tollat
exceptionē habentē naturālē equitatē: tñ solues po-
tēst repētere: nō qz sit tutus exceptione: sed qz est tu-
tus naturalē equitate. z cū Bar. trāsīt pe. de anch. i
d. de. j. z ad intellectū. l. j. C. de cōdi. inde. vide q dixi
post Bar. in. l. iij. vlti. vbi debitorē. de pdi. inde. z ad
materiā huius. §. adde q licet lege vlti statuto ois ex-
ceptio nullitatis tollat: tñ nō tollit exceptio in cōpe-
tentie iudicis: nisi de ea fiat expressa mētio. ista est
gl. reputata sing. in de. j. de seq. pōf. z Bal. in. l. gñā-
liter. in. ij. col. C. de epif. z de. z Bal. in. l. j. C. si a nō cō-
pe. iudi. ita dixit Ang. z Imol. in. d. l. de pupil. §. qui
op. s. de ope. nō. num. z facit qd no. Imo. z mod. in
l. si expressim. j. de app. z qd dixi post Bart. in. l. iij.
§. cōdēnatū. de re iudi. z ad hoc bene facit qd dicit
Bar. in. l. ij. §. ptoz. s. q fatif. cog. Bar. in. l. diuus. de
testa. muli. qd ibi dixi et q dixi in. l. j. C. de iur. et fac.
igno. Sed pone q statutu dicit q nulla nullitas pos-
sit opponi dic q nō videt sublata nullitas q iurgit
ex pplexitate vel puetate: vt p Ang. in cōfi. cc. nā di-
cit Bal. z ibi etiā Ang. in repe. l. tale. §. puocauit. s.
de pac. qd etiā de hoc nō possit. z p dicta faciūt ad
statutu. de pumacibz punitēdis vel bāntis offendē-
dis: qz nō h3 locū in nō rite bānito. vide tñ Ange. in
l. iudicati. C. si ex fal. all. de quo per Bar. in. l. fi. j. de
adul. z ad materiā vide Bal. in. l. si cām. C. de execu-
rei iudi. z intelligas q nunqz intelligit exclusa nulli-
tas q euidenter apparet p ea q no. Bal. in. rībz. C. de
proba. et potest etiam iudex supplere vt hic p Bar.
gitime: iure

et adde in materia quod Joan. andr. in. c. primo de
rescri. in. vj. in nouella. dicit q obiectio nullitatis est
defensio. quod reassumpit Bald. in. c. primo. §. iudi-
ces. de pa. ur. fir. qd no. an statutum eam tollere pos-
sit. adde Bal. in. l. fancimus. C. de do. qz semper pot-
opponi ex-
ceptio in-
tentiois vt
infirmatio
nis omisse
z adde qd
non poterit opponi exceptio diuisionis per vnus ex
correis fm Ange. in. l. si dubitetur. de fideiuf. sed qd
si stante dicto statuto petatur in inte. resti. vide bal.
in. l. in cāe. s. de mi. vbi ponit qd non possit peti stāte
generalitate dicti statuti. In contrariū facit. l. si mi-
nor. xxv. annis omittam. e. tit. et scias qd semper pot-
opponi exceptio q venit de natura actus per id qd
ponit Bal. in. l. j. C. de suffra. et in. l. si ex predijs. C. de
euc. et per hec dicebat bal. in. aut. pite. C. de fideiuf.
qz stante statuto de quo hic nunqz intelligitur exclu-
sa exceptio que naturaliter tēpore cōfessionis inerat
vt in exceptioe cedendarū facta a fideiussore aduer-
sus reū agentē ex instrumentū cōfessionato. et p hoc
facit qd no. bar. in. iij. col. et qd ibi dixi in. l. lecta. s.
si cer. pe. quid de exceptione pscriptiois. vide bal.
in. l. fi. §. si nō possit. C. de iur. deli. ergāliter vide bal.
in. l. si causam. C. de exc. rei iur. et Jo. an. in addi. spe.
in. ti. de sen. §. vt aūt. pōf. pan. et dō. Anto. in. c. item.
de resti. spo. itē poterit opponi exceptio fundata su-
per cōfessione partis facta in iudicio cum ius faciat
fm Bal. in. l. si vnus. §. pactus. s. de pac. et facit qd
dixi post bar. in. l. publica. s. de pōf. quid aūt in exce-
ptione nō nu. pe. tangitur in. l. sub specie. C. s. post. et
ad predictā materiā vide oīno bal. in. l. fi. §. in cōpu.
C. de iure deli. Itē adde qz semp exceptio repugnā-
tie poterit opponi. vt dixi. s. et post bar. in. l. duo iu-
dices. de re iudi. et stāte dicto statuto includēte om-
nes exceptiones nullitatis an sit dare aliquod reme-
dium. vide no. Ang. in consil. cc. et Bal. in. l. j. C. de cō-
di. inde. et nūqz intelligitur sublata nullitas vel iniq-
tas que resultat ex defectu citationis vel iurisdictionis:
vel ex defectu pbatōnis fm Ange. in consil. clxxiij.
Adde q exceptio iur. facilius opponitur quā exce-
ptio facti: vt not. in. c. vt circa. in. nouel. de elect. in. vj.
vide statutu repellens omnē exceptionē intelligit
de ca q facti executionē requirit: non de ea que in iu-
re consistit. d. l. ita pudor: exceptio tamen facti q po-
test probari equipollet exceptio iuris. l. j. C. de edic.
diui. et adde qd exclusio generalis oim exceptionū
legitimas nō excludit: vt no. in. l. non tantum. §. qd si
pro emptore. s. de peti. heredi. l. cū simi. vnde dixit
Spec. in. ti. de oblig. qd si promittit aliquā exceptio
nem non opponere intelligitur solū de malitiosa. et
adde quod stante dicto statuto semper poterunt op-
poni omnes exceptiones in executione instrumenti:
ita si dixit bar. in. l. si filius. s. qd cum eo. et an pote-
rit opponi exceptio solutionis. bal. qz sic in addi. spe.
cu. in. tit. de excep. Itē an poterit opponi exceptio
metus reperitur quedam apostilla manu Bald. vbi
dicit q sic in. l. qui in carcerem. s. quod met. cau. qa
non dicitur factum quod metus causa factum est. l.

metus. §. volenti. quod met. causa. Itē instrumentū
est contra bonos mores. ideo non valet. l. si filius. ff.
de condi. insti. item an poterit postulari stante dicto
statuto restitutio in integ. Bal. quod nō in. l. i. cause.
s. de mi. et certe obstat glo. in. l. j. C. si de momē. pos.
vid supra.
Itē adde
qd Bal. in
addi. spe. i
ti. de arbi-
tro. dicit
qz si statutu dicit contra laudum nil possit obijci seu
non possit excipi quod non poterit peti. reductio se-
cus si dicat qd non possit agi: qz poterit bene excipi.
qd no. et adde qd bal. in. repe. l. edita. in. penult. colū.
dicit qz per statutu potest tolli omnis exceptio p. l.
quonia Alex. C. de adulte. pter exceptionē innocē-
tie: qz est de iure naturali per de. pastozalis: de sen. z
re iudi. et per illam cōsuluit Jo. de ana. qz stante sta-
tuto quod a tali sentētia non possit querelari. nec ab
ea appellari nec aliqua exceptio opponi: quod illo
non obstante: potest opponi exceptio innocentie
in ciuilibus z in criminalibus quod no. z in hac ma-
teria vide bonum textum. in. c. ex parte. de offic. de
leg. et adde qz exceptio facti seu intentionis non in-
telligitur exclusā fm Bal. et in. l. peremptorias. in. ij.
col. C. sen. rescā. nō pos. et dicit bal. in. l. ij. in. pe. co. j. C.
de exc. rei iudi. quod si contra laudum non potest op-
poni exceptio: tñ semper poterit opponi exceptio cō-
promissi nulli et exceptio nouationis et exceptio cō-
trarij laud: fallit secūdu eū si diceret qz statutu sit p-
cisum. item poterit opponi exceptio rei non tradite
fm Bald. singulariter in. l. ex predijs. de euc. itē po-
terit venditor vti retentionē rei vendite si pretium
non est solutum ita Bal. in. l. si traditio. C. de actio.
emp. item an poterit opponi exceptio quod sit pa-
ctum nudum vide bal. in. l. ex pte. in. fi. de re. p-
mū. et no. quia Bal. in. l. ij. §. sed quia veremur. C. de
iura. cal. dicit qz si vigoze statuti disponitur qd nul-
la exceptio impediat contestationē. tamen si iudex
videt actorem calūniari potest vigoze sui officij ipm
repellere: quia istud officium non est exceptio. qz om-
nia tene menti. Adde qd stante statuto qz nulla pos-
sit opponi exceptio: quod tamen poterit opponi ex-
ceptio nullitatis causate dolo aduersarij. item pote-
rit opponi exceptio nullitatis que puenit a iure na-
turali. item illa que apparet ex inspectione actozum
vt voluit pe. de anch. consilio. cxxij. Et quod non in-
telligatur statutum tollere nullitatem tantam a iure
naturali: voluit etiam Ange. cōsilio. clxxvij. Bal. cō-
silio. cx. iij. li. et quod etiam non tollat exceptionem
nullitatis que puenit ex inspectione actozum vel
aliter notozum tenet. Abb. cōsilio. iij. li. vbi cōsuluit
quod stante statuto quod differēs psequi ap. post
duos menses non possit dicere de nullitate senten-
tie qd tamen poterit opponere de nullitate notozia
etiam si sint tres sententie. et idem voluit Aldr. cō-
silio. cvj. incipiente quedam litera executoria. et qd
etiam possit opponi nullitas pueniens ex defectu
iurisdictionis voluit Bal. consilio. cxxvj. iij. lib. An-
ge. cxxvij. et quod statutum nunqz intelligatur tol-
lere nullitatem: voluit idem Angel. consilio. clxx.
k k k

Quando autem statutum dicit q nulla possit oppo...

Andreas Pomare. Officiu implorare. vide...

Urit remediū. et de hoc an possit implorare offi...

Quid si vi. Fallit ubi quis haberet licentiam a...

Sed et aristo. Not. istum tex. contra fraudulen...

Idem labeo. vide Bartol. et quod ibi dixi in le...

erit quod soluat et repetat. Sed circa hoc de repe...

Quid si vi. Not. q qui facit contra prohi...

Sed et aristo. Hinc incipiunt notabiles...

Si quis tamen. Hic est valde notabi...

Idem labeo. ego possum probare quod...

Idem labeo. ego possum probare quod...

q sui impeditus a te vel ab alio: tuo facto. als non...

Prohibere. Hic est notabi...

Illud sciendum. Notabilis tex. est m...

- 1 In mandato gñali reipublice non venit rerum...
2 Consilium quod pro vendendis rebus ciuitatis ciui...
3 Statutu factu pro alienatione reru ciuitatis sien...
4 Princeps potest cōcedere res publicas z ille cui hic...
5 Res potest donare ea que nō diminiuit iurisditio...
6 Legatus de latere qd nō potuerit concedere castra...
7 Plane. Hic est valde singularis text. z menti...

meus. §. finali. de conditio. et demonstratio. vbi om...

uis fugitiuis. vbi etiam dicit quod in me non pres...

Tale remediū. Adde Barto. in l. prima. §. ne...

De rege. An rex possit donare ea q essent in ma...

na. de condi. inde. et in. §. item seruiana. insti. de act. Adde Pau. de castr. consilio. lxxiiij. Aldra. cccxxij. a
Bal. consi. cccxxiiij. §. lib.

C iuitati camerini. ita etiam tenet Bal. per istus
tert. in. c. j. de vasa. qui contra consuetudine. Adde
quod Bal. aliqua quorum donatio esset in ma-
in titul. de pa. consta. dixit quod princeps
nec per cō tractū. nec alio modo potest re-
galia concedere in preiudiciū 6
successoris quia sicut non potest iura eorum subuertere: ita nec potest ea
diminuere. z adde quod no. Lynus in. l. digna vox.
C. de legiti. in fin. et Bal. in. l. pen. C. de bon. que lib. 2
Andre. Roma. C. No. q. q. vide Panor. cōsi.
xxiiij. vol. i. z Fel. in. c. quia indicante. colum. j. de
prescrip. z Bar. consi. clxxj. z Barb. iij. colum. xij. vo.
ij. z Imo. xvij. colum. iij. z Fel. in. c. j. colum. fi. de in-
di. hic tamen limita rem nisi pars presens reperire-
tur per dicta per Fel. in. c. j. circa pe. col. in ver. valet
iudicium z Fel. in. c. consuluit colum. iij. z se. de offi.
deleg. z in. c. ad petitionem. columna. vij. ad finem. b
vbi limitat de accu.

C ille terminus no. pro citationibus z citatis. z vi
de. j. e. l. si. z ideo per istū tex. dicebat. d. Anto. in. c.
j. de iudi. q. vbi citatus nō cōparet si actus expedi-
tur in alio termino z sic in alia hora quam fuerit ci-
tatis actus nō valet qd limita fm Imo. ibi nisi iu-
dex ipse disulerit in diē sequentē p. c. consuluit. de
offi. deleg. z ad ista bene facit qd no. Bar. in. l. cōsen-
tan. eū. in vlti. col. C. quo. z quando iud. z in. l. statul-
beris. §. Stichus. de sta. lib. z Bar. in. l. si finita. §. int.
in. vij. col. §. de datu. inf. sed cōtra Bar. videt tene-
re Hosti. in. c. dilecta. de do. z cōm. sed. d. Ant. ibi t
cū Bar. z vide Bar. j. eo. l. si a me. in. fi. z ibi dixi. ad
de qd no. in. l. si alie. §. p emp. z qd ibi dixi poss bar.
et Bald. in. l. liberū. C. de ser. sed an in citatis requi-
ratur causa. Bart. tenuit qd nō in tractatu ad repu-
super verbo super dicto crimine. quē sequitur Petr.
de ancha. in. cle. j. de seq. pos. vide doc. in. c. j. de accu.
et Innoc. in. c. consuluit t. de offi. deleg. z in. c. auditis.
de procu. vide etiam Jo. an. in. c. dilectus. de exce.
et Bal. in. aut. offeratur in. iij. col. C. de lit. conte. ad
de videnda que posui. j. eo. ti. l. si. §. fi.

A ndre. Roma. C. Si quis se. vide als p Barto.
consi. ccc. z Barb. vij. col. xv. vol. j. z Aret. xxx. co. ij.
in fine. Item dicit q. debet esse fm stilum curie ita
Barb. in. c. de causis. col. iij. de offi. delega. z Aret. c
lyvij. col. j. z Alex. cccxiiij. col. fi. vo. ij. vbi dicit q. de-
bet esse clara etiam: ratione loci z vide etiam Ang.
in. l. v. perfectus. C. de anna. excep.

C iuitate procurator: z glo. not. q. est hic de em-
ptore denuntiante venditor: vide z intellige fm bar-
to. in. d. §. si quis ip. z in. iij. op. z ibi dixi.

castra pertinentia ad curiam romanam ciuitati ca-
merini. z certe consuluit q. nō nisi expresse esset sibi
concessum a papa: vt hic quod no. multum.

C iuitas ad aliquem actum si ille actus fit ali-
ter quam in citatione dicitur: videtur factus parte
non citata.

C iuitas facta tali tempore quo citatus nō potest ve-
nire non valet.

D enuntians venditor: quod veniat ad defendēdū
debet tali tempore denuntiare quod possit vē ditor
occurrere.

A ista lex debe-
ret scribi lite-
ris aureis. C. No. qd qm aliq. citat
ac aliq. actus: si ille actus aliter agitur
vel in qualitate vel in substantia quam
fuerit dictum in citatione: vt factus parte nō citata et
clā. casus est hic. z ideo si hō terminū ad opponēdū
certe ille terminus ad opponēdū statutus nō va-
let: quia ad aliud fuit citata pars non ad hoc. casus
est hic. possent plura alia exēpla poni de quibus nō
curo. C. Itē not. quod quando citatio fit tali tem-
pore quo ille nō potest venire: non valet illa citatio.
facit etiam iste tex. pro emptore qui denuntiat ven-
ditori qd veniat ad defendēdū. nā d. denuntiar tali
tempore qd possit ad defendēdū occurrere. vt hic.
habetis in. l. si ideo. §. de euc.

C iuitas debet esse clara et limitata: ita et pro-
testatio.

S i quis se. C. No. pro citatione
quod debet esse clara z limita-
ta. als nō valet. vt hic. C. Seco no. de ptefatione.
quod debet esse no. clara. de qua dixi in. l. denuntiat
se. in. p. iij. de adulte.

P rotestatio an possit fieri procuratori.
Protestatio facta viro pro vxore p. odest vt denun-
tians dolo excusetur nō ad preiudicium mulieris.
Denuntiare procuratori z syndico reipublice quod
sufficiat.

C ontumacia syndici an noceat reipublice:
Et. §. sed z seruus. C. No. notabi-
lem. §. z menti tenēdū. ex eo qd
primo hic videtur casus qd protestatio potest fieri
procuratori sicut domino. de hoc per Ly. C. in quib.
cau. in integ. restitū. nō est neces. in minorū. in. ij. q.
et per Dy. §. de no. ope. nuntia. l. de pupillo. §. nūtia-
tio. z per do. And. de pisis in repetitione. l. si quis. in
p. iij. testamenti. de leg. iij. z per Joā. andr. in. c. iij.
generali. de reg. in. lib. vij. in nouella. de hoc in. l. j. §.
denuntiare. §. de lib. agn. z ibi dixi. C. Secundo ha-
bes q. sufficit protestationē facere viro pro vxore:
quod puto verum quantum ad hoc vt talis denun-
tians excusetur a dolo: nō quantum ad preiudicium
mulieris: cui factum mariti nō debet preiudicare. C.
ne vxor. p. amari. in rubio. z nigro. C. Tertio no. qd
sufficit nuntiare procuratori z syndico reipublice: et
sic videtur q. contumacia syndici noceat reipublice:
contrarium no. glo. in. l. non potest dolo carere. j. de
regu. iur. dic vt ibi.

S i quis cum putat. Nota quod con-
tra illū videtur
clam fieri ad quem negotium spectat in veritate: nō

ad quem spectat opinione. et per hunc. §. determina
tur contra glo. legis prime. §. hoc interdictū. vti pos.
z. l. clā possidere. §. qui ad nūdinas. §. de acq. pos.

D enuntiatio et protestatio quando tollat denū-
tiationē et protestationē precedentem. remissive.

S i quis cum de. No. q. denuntiatio tol-
lit denuntiationē ptece-
dentem: et protestatio protestationem. quod quali-
ter intelligatur vide Ly. C. de lit. contesta. lege. j. di-
xi vobis in lege pma. §. primo. supra de lib. agn. vbi
Petr. tangit.

Iustus procuratoris generalis non preiudicat
domino: nisi ratum habeat: vel nisi in id quod ad eū
peruenit.

P rocurator qui habet speciale mandatum ad iudē-
dum non tenetur et qualiter.

S tatutum quod pro homicidio quis puniatur qua-
liter comprehendat facientem homicidium et fieri
facientem vel mandantem.

P rocurator specialis ad vnu actū tantū potest alium
procuratorem substituere ad illum actum.

H ec verba. Iste incipit exponere verbū: fa-
cientem est: positum in edicto. z di-
uiditur vsq. ad finē in quinq. partes: q. primo ponit
dictū mutū. scdo reprehendit eum in eo qd dicit tu.
tertio reprehendit eū in eo quod dixit tuorum. quar-
to reprehendit eum in eo quod dixit tuo iussu. quinto
ponit vnam regulam generalem. secunda ibi la-
beo autem. tertia ibi. si quid seruus. quarta ibi: simi-
liter. quinta ibi: et cum interdictum. C. No. text. ibi.
nam si procurator. zc. ibi non mecum: sed tecum erit
actio. qd dicit hic cōiuncta. l. seq. et est no. l. et ponit
notabile casum. Et not. q. hic q. iustus procuratoris
generalis non preiudicat dno: nisi ratū habeat: vel
nisi in id quod ad eum peruenit. C. Secundo no-
tū q. procurator qui habet speciale mandatum ad iudē-
dum non tenetur. Cōtra infra ad turpil. l. j. §. pe. et. l.
si sciens. j. ad. l. pompe. de pari. Sol. q. iste media-
tor in leuio sit non tenetur est casus hic. Et q. hoc
delictum sit de leuio: nō est casus in. l. is qui in pu-
teum. §. si tutoris. j. eo. in grauioribus vero tenetur
iste talis mediator: vt in contrariis. C. Secdo op. ad
hoc dictū. j. proxi. l. Sol. vera est ista: q. hic procura-
tor habuit mandatū ad iudēdū: ideo non tenetur
sed j. l. proxi. habuit mandatū ad faciendū opus.
ideo si alteri mandat ipse videtur facere per alium:
merito tenetur. recollige ergo p teipsum: aut iubet
fieri procurator specialis: aut generalis. et si specia-
lis aut habebat mandatū ad iudēdū: aut ad faciē-
dum: vt ex predictis apparet. Sequitur q. ita pars
§. et cū interdictū et iste est valde solēns tex. z per-
petuo menti tenendus. C. Nota z distinctionem mi-
rabilem. aut verba sunt scripta in rem: aut in perso-
nam: et ideo dixi hoc anno. Aliud est si statutum di-
cit pro homicidio quis puniatur in mille. z aliud di-
cit si quis fecerit homicidiū puniatur in mille: quia
primo casu cum verba sunt scripta in rem: ex propria
significatione verborum tenetur faciens et fieri faci-
ens vel mandans. sed secundo casu fieri faciēs nō
tenetur: nisi ex interpretatione verborum: nō ex pro-
pria significatione. de hoc dixi j. de adul. l. hec ver-
ba. C. In. l. si ego. C. No. vnum q. procurator spe-

Et no. hic. et vide Bar. in. l. j. §. si procurator. ff. si
quis ius di. non ob. et qd no. ibi Bal. vbi allegat gl.
fin. in. l. si dolo. ff. si quis om. causa te. et alia glo. ordi-
nariam in. l. aliud. §. referatur. de reg. iur. et aliam gl.
ordinariam. in. l. non potest. §. dolo. e. ti. And. barb.

C iuitas ad vnu actū tm: potest alii pu-
ratorē ad illum actū substituere. ca-
sus est hic. vide bitis. j. de diuer. et tē-
po. prescrip. l. in vsuc. §. j.

Q uando liceat alicui sibi ius di-
cere propria auctoritate.

S alius.
Bellissime.
Op. q. conuentus de vi
non potest excipere de vi. vt. l. si quis ad
se finidū. C. ad. l. iul. de vi. Gloss. dicit
hic verū in hoc interdicto. secus illo:
vt in lege qui possessionem de vi et vi
ar. certe idem puto in illo interdicto
quod in isto. C. Quero que est ista
causa? de qua loquitur text. Respon.

fit per alium dicatur fieri pprie vel improprie. vide
aliquid per Bal. in. l. si quis cesserit. si de feu. sue. cō-
trouer. inter do. et agna. et quod no. in. l. j. §. quories
§. de vi et vi ar. et quod not. Bart. in. l. transigere in
fi. C. de transac. et ibi oino Bald. et Sal. in. l. si quis
id quod. §. fi. de iurisd. om. iudi.

N on tenetur. De hoc articulo vtrū statutum pu-
niens facientem puniat mandantem fieri. habetur
plene per Bart. in. l. j. in p. iij. de ver. obli. et ibi per
moder. et per Ly. et Bal. in. l. non ideo minus. C. de
acc. et in. l. si per alium. et in. l. sequen. ff. ne quis eum
qui. et ibi per Ly. et Bal. et Bart. in. l. fed si vnus. §.
seruus. j. de inur. et in. l. si is qui pro empt. circa pe-
nul. charram supra de vsu. et in. l. iij. §. si procurator.
et ibi Bal. et Ang. §. q. quisq. iuris. et per Barto. in
l. que ad modū. C. de agri. et censu. lib. xj. per Bald. in
c. si quis decesserit. si de feu. sue. cōtrouer. et in. l. om-
nes populi. in. xv. colū. §. de iust. et iur. et in lege pu-
ma. C. de fer. fug. in. iij. col. et in. l. gallus. §. quod si is
supra de libe. et posthu. et ibidem per Imo. in. §. qd
si tantum per Baldum. Ange. et Imo. in. l. si seruū:
§. p. reor. de acquiren. heredi. et in lege prima. §. fin-
autem. C. de cadu. tol. et in. c. primo. §. iniuria. de pa-
ce iu. firman. et in titulo de pac. constan. z in lege per
emptorias. C. sentent. rescindi non poss. et cano. in
capit. mulieres. de senten. excommunicati. et in lege
scienter. de elect. in. vj. Adde quod statuto mediola-
nēsi cauetur quod homicida capite puniatur. ita q.
statim moriatur. alio statuto cauet quod nullus cor-
poraliter puniatur nisi lege municipali caueatur q.
si aliquis mandat cōmitti homicidiū quod nō de-
bet capite puniri. ita consuluit Bal. eius consilio. iij.
in lib. incip. in chustu nomine amen. Casus talis.
C. Ista causa. No. casus in quibus licet quid ppria
auctoritate facere adde quod not. infra eodem. l. fin.
kkk iij

§. si ad tantam. et in lege prima §. nuntia. §. de oper. no. nuntia. et ad Barto. hic adde eundem. j. de cap. l. hostes. in. ij. colum. et Innocen. in. c. olim. et. §. de restit. spo. et gl. prima dist. us gentium. et in dicta legemulli. et glo. in dicto. c. pastoralis. de causa pos. b. z. proprie.

adde bal. a si copia iudicis no pot heri. gmittit i in lege p i q sua autoritate hoc faciat. vr. l. null? C. de iudeis. vñ in istis ciuitatibus q no recognoscit superioze: si vna ciuitas alteriusilla ciuitas p vim recuperare pot: q iudicis no e copia vt. d. l. null? C. de iudeis. ite dicit alia magna glo. si pateret enorme danum: qd est not. z ideo puto q si quis per vim arripere animalia tua que facilius pereunt: vel vineas que si remaneret inculte de facili destruantur: quia facili per-

mittitur q tua autoritate ea recuperes: quamuis in alijs rebus no gmitteret q no sic de facili perunt. Quando domus vicini propter ignem possit destrui. Et et alia. huius §. an ipone possit destrui domus vicini propter ignem: q aut ignis illucisqz peruenit et non tenetur: aut non peruenit et tenetur. est eñ cōmuetudo in quibusdam partibus. q illa domus vicina que destruitur emendetur. quod est contra istum tex. qz danum eius cuius domus erit. Notauimus. vi. et qd clā. ite et faciū. quo ad personā facientis. Nunc exponit quo ad locū in quo debet esse factū. vsqz ad. l. is qui in puteū. §. qd ait pretor. Signa text. in. l. is qui. ibi aqua vna. et dicit ad differentiam aque quē. vt. l. j. §. hoc interdictum. §. de fonte. fm. Ja. de are. Participiū pteriti tēporis iunctū cū verbo est p pua significationē. requit factū: et factū durare.

§. si ad tantam. et in lege prima §. nuntia. §. de oper. no. nuntia. et ad Barto. hic adde eundem. j. de cap. l. hostes. in. ij. colum. et Innocen. in. c. olim. et. §. de restit. spo. et gl. prima dist. us gentium. et in dicta legemulli. et glo. in dicto. c. pastoralis. de causa pos. b. z. proprie.

adde bal. a si copia iudicis no pot heri. gmittit i in lege p i q sua autoritate hoc faciat. vr. l. null? C. de iudeis. vñ in istis ciuitatibus q no recognoscit superioze: si vna ciuitas alteriusilla ciuitas p vim recuperare pot: q iudicis no e copia vt. d. l. null? C. de iudeis. ite dicit alia magna glo. si pateret enorme danum: qd est not. z ideo puto q si quis per vim arripere animalia tua que facilius pereunt: vel vineas que si remaneret inculte de facili destruantur: quia facili per-

mittitur q tua autoritate ea recuperes: quamuis in alijs rebus no gmitteret q no sic de facili perunt. Quando domus vicini propter ignem possit destrui. Et et alia. huius §. an ipone possit destrui domus vicini propter ignem: q aut ignis illucisqz peruenit et non tenetur: aut non peruenit et tenetur. est eñ cōmuetudo in quibusdam partibus. q illa domus vicina que destruitur emendetur. quod est contra istum tex. qz danum eius cuius domus erit. Notauimus. vi. et qd clā. ite et faciū. quo ad personā facientis. Nunc exponit quo ad locū in quo debet esse factū. vsqz ad. l. is qui in puteū. §. qd ait pretor. Signa text. in. l. is qui. ibi aqua vna. et dicit ad differentiam aque quē. vt. l. j. §. hoc interdictum. §. de fonte. fm. Ja. de are. Participiū pteriti tēporis iunctū cū verbo est p pua significationē. requit factū: et factū durare.

§. qui in puteum. Quod ait pretor. Exponit respectu personarū et postea respectu loci in quo fit: et exponit respectu tēporis in quo factū est seu factū durat. No. z pperuo. tene menti q participiū pteriti tēporis iunctū cū verbo est: p pua significationē requirit factū: et factū durare: et interpretatione hic aliter sumatur. Alternatiua legis verificatur in proprio significato alternatiue et etiam in proprio significato copulatiue.

Hoc interdictum. Hic exponit significationem istius verbi aut. No. quod alternatiua legis verificatur in proprio significato alternatiue. et etiam in significato copulatiue. sufficit enim si est factum vi tatum vel clam. tatum vel si esset factum. vi et clam. de hoc plene in lege si is qui ducenta. §. vtrum. supra de rebus dubijs. Violentia inquietatiua est delictum. Idem in violentia turbatiua pro qua competat interdictum vi possidetis.

Situtoris. No. q ista violentia inquietatiua dicitur leue delictum. qd ex eo apparet: q ignoscit seruo. si fuit obediēs. oño: vt quasi dño. idē in violentia turbatiua. pro qua cōpetit interdictū vi possidetis: vt. l. seruus non in oibus. j. de act. et ob. secus. et et in grauouibz: vt. l. liber homo. et ibi no. §. ad. l. aquil.

Interdictum quod vi aut clam. an cōpetat successori in rem. remissive.

Si postea. Expositis verbis edicti iuriconsultus hic incipit dicere cui competat hoc interdictum vsqz ad. l. deniqz. §. si colonus. ibi tractat contra quem competat vsqz ad finem. l. cōpetit. abinde vsqz ad finē tractat qsdā q ordinarias permixtum. Querit gloss. j. vtrum istud interdictum competat successori in rem. de hoc dicit plene in lege si tertius. §. si quis prius. supra. de aqua plu. arcen.

Respondet si copia. et an per taciturnitatem iudicis dicatur denegari iustitia dicas quod sic. cas? est singu. in. c. primo. et ibi Bald. de mil. vasa. qui contra. est. r. col. Andre. Barba.

Et et alia adde. l. si quis fumo supra ad legem aquil. tu vide Barto. post. l. in. l. ij. supra ad legē Rhodiam de tactu. et no. per Woder. in lege cōmumacia. de re iudi. et Bald. in lege ad comparandas. in secunda columna. C. mandati. pulchre per Joannem andree in additio. Speculato. in rubrica de iniurijs et damno dato. Adde an domo vicini combusta possit agere ipse cōtra eum. et cuius domo ignis est ortus et cuius culpa praesumatur incendium. bal. consilio. cxx. v. lib.

An impune. Et vide Baldum in lege si quis fumo supra ad legem aquil. et vide Angel. in consilio. cxxij. vbi post. Barro. d. Sal. et Fran. de rampo. consalut quod cum olim in domo fabri fuisset incensus ignis: et vi. in propter ignem et ruinam: nem domorum suarum destruxerunt domum Lan. quod Lanus potest recuperare damnum ab eo qui immisit ignem: vel a fabro et in subsidium a vicinis destruentibus. quod bene nota. et vide eum ibi omni. sinq. Andre. Barba.

Hoc interdictum cōpetit possidēti vel detinenti vel habenti facultatem detinendi vel possidendi.

Si ita predium. Quod interdictum istud cōpetit ei cuius interest. Contra. §. e. l. §. si qd postea. z. §. aristote. vbi cōpetit emptori si nulla traditio est sibi facta. Sol. istud interdictum competet ei cuius interest si possidet vel detinet vel hz facultatem detinendi vel possidendi: vt. j. ea. l. deniqz. §. si ex socijs. secus si non possidet neqz detinet.

Eniqz. Labeo. No. optimū te. in quo habes q non pot quid fieri dam ab eo qui mecu nullā actionē hz. Hic iuriconsultus incipit tractare contra quem datur hoc in edictum.

Si colonus. Hic tractat contra quem datur hoc in edictum.

Imper. Is cui. Dicitur hic si patientiam prestare possit. Quero quō pot cōtingere q patientiā prestare nō possit. An. op? reponi dōz i psumū statū respectu ei? loci in quo factū est vi vel clam? respectu ei? loci vnde lapides cleuati fuerūt: quia ibi nū est factū qd noceat dño illi? loci vnde potest esse q iste dñs patientiō nū potest facere qd faciat ad illud. Item pot esse q eius patientiā pot aliquid operari: qd patientiā hoies tre per fundū ad proiciendum lapides. tunc em teneat ad patientiā. Itē dicitur hic q dōz prestare actionē. quero quā actionē prestabit. dic vt in gloss. quia prestabit actionem ex stipulatu si interceat.

An vno ex pluribus delinquentibus conuento ceteri liberati sint.

Si in sepulchro. Hic est singularis. §. et eius distinctione ne scio alibi. Quero vtrum vnus de pluribus delinquentibus conuento alium liberet. Anglo. sunt opinio. z intelligit tertius. diuersimode. Dynus vero dicit notabiliter. aut delictū est tale ex quo imponit mera pena ex parte agētis z cōuenti. z tunc aut delictū vna familia vel vñ collegiū vel vna vniuersitas: tunc vnus soluto liberat alios: z perinde est ac si vnus deliquisset. vt. §. si fa. fur. se. dica. p totum. Aut diuersis noibus distinguuntur nec sunt de eadē domo seu familia. z tunc siue fecerit communicato consilio seu pprio motu: quilibet tenetur in solidum: nec vn? soluto liberat alios. vt. j. de furt. l. vulgaris in. §. si duo. z. l. si qd id. §. si. cū. l. se. §. de in. om. iud. z l. ite mella. §. si plures. §. ad. l. aquil. Hic sunt verba Dy. de hoc ego dicā. j. si fa. fur. se. di. z tangā etiam in. j. si plures. j. ar. fur. ce. Si vero delictū est tale cuius rōne pena imponitur ex parte rei: ex parte vero actoris est interesse. vt in casu huius. l. tunc aut oēs deliquerunt cōcicato cōsilio. z tunc vnus cōuentio al terū liberat. ita dicit Dy. Lu. dic fin Jac. de aret. q vnus cōuentio alterū liberat de rigore. vt hic sed de equitate nō liberat cōuentione sed pceptione. ar. l. si ex duobz. §. j. §. de peculo. l. pceptio. §. de his q deie. vt effude. Si vero deliquerūt qdlibet pprio aio. tunc aut concurrūt in idē tēp. z vnus conuentione li-

Si in sepulchro. in pñ. z vide Bar. in pñ. cxxiij. incip. l. municipali cauetur. Andre. Barba.

Si vero sepulchro. in ista. l. qro an conuento vno ex pluribus delinquentibus alij liberentur. Adde Barto. z ibi latius Dyn. in. l. si quis id quod. §. de iurisdic. om.

bera alij perceptione secuta: vt. l. j. §. pe. §. de his qui deie. vel effu. z. l. j. §. j. §. de eo per que fac. erit. Si vero diuersis temporibus. tūc vno soluentē alter nō liberatur: qd pñ q vbi agit rei persecutoria: vno soluentē alter nō liberatur: vt. l. qui re. §. j. de furtis. cr go multo magis vbi ex altera parte est penal. facit. l. ita vulneratus. in princip. §. ad. l. aquila. ita dicit Dyn. tene menti hanc distinctione: quia est notabilis.

Si statutū punit mittentē gentē in aliquē locū ad quē mittitur: non de quo mittitur confinatur. Syndicus non incurrit penā si denūtiat maleficia occulta z ignota.

Hoc interdictū. dicitur potest determinari questio quam fecisti in. l. libellorum. de accu. dicit statum si quis gentem mitteret in aliquem locum: puniatur in centū: quero quē locū debeo confinare: vel locū vnde mitto: vel locū p quem mitto: vel locū ad quē mitto. Et per hñc tex. possum? determinare quod sufficiat confinare locū ad quē mitto: vbi actus peractur: me aljs habeā necesse confinare plura loca. qd esset absurdū. vt hic. argu. eius qd hic dicitur de tempore tene menti. dicit de hoc in. d. l. libelloni. j. de accu. Itē finis. qz huius. §. facit p syndicis cōmitat? qre-

penultimo. in versic. agendum de act. z obliga. dicit q non si est vere maliciū quam glo. simpliciter videtur sequi Barto. in. l. j. §. si plures. §. de eo per quem fac. erit. z vide Barto. in. d. l. quortes z Bald. in. d. l. j. C. de condi. fur. z Bar. in. d. l. etiam. §. item si quis dolo. de peti. heredi. Barto. in. l. cū duo la. ij. in. ij. q. de duo. re. z Bald. in. l. j. in. j. colum. in ver. sed si tu queris. C. si plures vna sen. cū ver. seq. z Jacob. bu. in. l. si familia. §. de iur. om. iud. z per. l. p. in. l. fi. in. ij. q. ff. ne qd cū. per ro. in. l. hoc edicto. alias est in. l. j. de eo p que fac. erit. adde Bal. cōf. cxxix. ij. li. Ego dicā. vide Bart. in. l. si fami. §. de iur. om. iud. in. l. Lex maleficia. §. is quoqz. post gloss. de act. et ob. z in. l. j. C. de condi. fur. z in. l. j. C. si plur. vna sen. per Innocē. in. c. sicut. de homi. z in. c. significasti. el ij. eodē in titulo.

Itē finis. z vide Bart. in. l. diu. a. j. de cust. reo. l. cū qui. §. qui in popularibus. §. de iure i. l. pe. j. si qre. l. in. l. Bal. in. d. §. occisori z in. d. l. annus. de cal. l. genero. §. de his q not. in. l. si. C. de dolo. vide Lu. ro. in. d. §. occisorem. Andre. Barba.

A Qui tenentur denunciare. vide no. per Bar. in l. labeo. ff. si quis testat. esse ius. sue. r. Bar. in l. j. C. de prima. car. per illum tex.

B Nolit iurare. interesse probatur per iuramentum q sequitur Innocen. in c. querelam. de elec. r. in c. fi. quod me. causa. r. ad hoc quod dicit hic Barto. ad de eundem in l. si quis. do. C. unde vi in vers. 1. quero dicit statutum. 2. et hoc limitat. fm Bartol. in l. argentarius. §. cuius autem. §. de edend. quando esset dolus commissus in committendo fecerit in omittendo. Adde quod inter esse probetur per iuramentum Bo. consil. lxxxiij.

C Imper sonaliter procedit libellus impersonaliter. Adde Bal. in autenti. si qua do de constitutu. pecu. et in l. edita. in. tr. col. lum. C. de edendo.

D Non abfurde. facit iste text. q admittatur libellus p verba deprecatoria. pro hoc est glo. in l. de pupillo. §. meminisse. r. ibi etiam voluit no. Bo. de ope. no. nun. r. est glo. in ver. tamen.

E Cum facit. vide ad istam. l. fi. §. de ope. no. nun.

F Si ad ianuam. vide ad istam. l. no. per Bartol. in l. §. nuntiatio. in principio. r. ibi Roma. ad fin. §. de ope. noui nuntia.

G Mea auctoritate. idem voluit in l. vt vim. §. de iustitia et iure.

H nentur denunciare maleficia intra certu tps. na si malefictum est factum in loco absconso ad que hoies raro accedunt: eoru ignorantia esset excusata. Idem si als maleficiu sit celatus. fact. l. annus. §. de calum. r. l. §. occi forum. §. ad spl.

I Contra dolum p iuramentum batur interesse. Et iudex ex officio suo pot estmare c interesse. licet actor non probet r ps nolit iurare.

In hoc interdicto.

No. q interesse probatur per iuramentu. qd intelligit glo. r. doc. esse veru q dolum. sec. q alios: vt hic et l. in actionib. de in lit. iur. r. no. per gl. in l. §. C. de sen. que pro eo qd interest. Seco no. q si actor no pbauit aliud interesse: in iudex ex officio suo poterit estimare ipsum: h pars nolit iurare. r. hoc etiam dicitur doc. in d. l. §. C. de sen. q pro eo qd interest. Contra istu §. oppo. q hoc interdictu datur ad destructione opus no ad interesse. §. e. l. in prin. r. j. l. pri. in fi. Sol. datur ad destructione operis qn hoc interest actoris: alias dat ad interesse: vt hic. Item si actor no est satisfactus ad totu suu interesse pro operis destructione datur hoc interdictu vltra

Ompetit. dicitur s. e. l. is qui in puteu. §. cum. l. seq.

Si quis. C. de gl. q incipit: deliquit in faciendo opus in alieno: ibi in suo. Item oppo. de l. libere qui. sol. §. de bo. libe. Solu. ibi libertus ml in alieno facit: sed bona sua tantum alienauit.

Qualiter in interdicto hoc forme tur libellus.

In summa. Quero hic pro declaratiōe tituli qualiter forme libellus in hoc interdicto. Bñ. dmo ex parte actoris d3 nar rari qualiter sua interest opus factu esse vel no esse. vt hac. l. in prin. r. l. is qui in puteu. §. fi. cu. l. seq. §. eo. Item d3 narrari opus factum esse factum vi vel clam. cōclusiones vero esse diuersa. na siquidē agit contra faciētem: possum cōcludere cōtra eū vt opus in pristinu statum reducat sua impensa. r. ad hoc cōdē nerur: vt. §. eo. l. j. in prin. r. hic. Item possum cōcludere vt ipse prester patientia restituendū opus in pristinu statū r impensam prester vt hic. r. ita format Hof. r. differt hec forma a prima: q supra peto ipm cōdemnari: vt ipse restituat in pristinu statū sua impensa. hic vt fieri patat ab alio. Puto etiā q procederet libellus si cōcludere impersonaliter. petēdo pronūtiari vt opus restituatur in pristinu statū sua impensa: no dicendo a quo restituatur opus. hoc vi detur velle tex. §. de ope. no. nuntia. l. j. §. j. Item cōcluditur vt si quid postea interest actoris: in reo: reo cōdemnetur. vt. §. l. proxi. §. in hoc interdicto. Pote est etiā esse quod actoris nullo modo interest opus in pristinu statum reduci: quia forte fundum alienauit post opus factum: tunc petet reum cōdemnari ad interesse. vel ad id quod sua interfuit opus factum non esse. ita intelligo. l. is qui in puteum. §. si postea. §. eodem. r. §. l. proxi. §. in hoc interdicto. Si vero agitur contra eum qui fecit: nec possidet opus quod fecit: tunc petam impensam tantum que fiet in restituendo opere: r. nihilominus id quod postea interest. vt isto. §. Sed si ago cōtra eū qui tantu possidet opus factum vi vel clam: tunc peto eū cōdemnari tantum ad patientia: r. si patientia non presteret: tunc peterem eū cōdemnari ad interesse: vt. l. qui restimere. in fi. §. de rei ven.

In iuraturam.

Non absurde. Nota istum cher casus q imo facere vt vi. vt. j. l. p. ri. in pn. r. §. e. l. j. §. qd si vi. r. §. sed aristo. So. auctor ta magistrat facit vt no videatur facere vt sed magis clam. secus si per aliu hoc faceret vt in cōtrarijs.

In facit. Nota quod dicitur tanua preclusa.

Item si prohibiti. de noui ope. nun. fo. dic vt ibi.

Ad ianuam.

Si ad ianuam. C. de gl. q incipit: deliquit in faciendo opus in alieno: ibi in suo. Item oppo. de l. libere qui. sol. §. de bo. libe. Solu. ibi libertus ml in alieno facit: sed bona sua tantum alienauit.

Citatus certa hora si actus illa hora non fit no potest dici contumax.

Si is qui. in l. aut qui aliter. in prin. §. e. si tu tes citatus ad aliquē actū fidū in nonis: vel in veris: ille actus debet fieri tunc illa hora: in qua es citatus: sed si fieret post: alia hora: tunc actus qui fieret non valeret: quia esset factus parte non citata. ca 3 sus est hic. tene menti.

De remissionibus. Rubrica.

A It pretor. Circa prin. l. nfe an no tenet nuntiatio r qualiter. dic vt no. in l. j. in prin. §. de ope. no. nun. in glo. mag. et ibi dicit circa fi. de eo qui habet vsumfructu vel alia seruitute quas iter possit nuntiar dicit. §. de ope. no. nuntia. l. j. in fi. et. l. qui viam. eo. ii.

De precario. Rubrica.

Que sit differentia inter precariu r comodatu.

Et an si ego rogo ad tempus et ad certum vsum datur comodatum vel precarium.

Precarium. est simile comodato. Quero in quo differt precariu a comodato. Glof. ponit quasdam differentias. primo differit in modo cōcedendi. nam comodatum datur ad certu vsum: sed precarium simpliciter cōceditur. ita dicit glo. Ista glo. videtur cōtra. l. lucius. de dona. ppter qd doc. nostri dicūt q lz in cōcedendo lumret vsus: m no est comodatum nisi limitet tēpus tacite vel expresse: vt si cōcedo tibi equū causa eundi in villa: tēpus est limitatu tacite quo possis ire r redire. Itē si tibi cōcedo libru ad extrahēdu apostillas: est limitatu tēpus tacite quo possis extrahere: sed vbi no est tēpus tacite vel expresse limitatu: vt pmitto tibi habitare in domo: lz tps no fit limitatu: m vsus est certus r tūc est precariu: vt in pno. ita no. p. doc. C. como. l. fi. Querit Dy.

Circa ista dñiam qd si ego rogo tps r ad certum vsum. tu cōcedis simpliter: ne cōmodatu vel precariu dicit Dy. q erit comodatu: q simplex cōcessio d3 limitari fm pcedente inrogatione: vt in sit. de muti. supu. §. pterea. Alie differentie que ponuntur hic in glo. sunt vere r clare. Siles differentias habes per glo. in l. in comodato. §. sicut. §. commo.

Rebus.

Precariu tacite prorogatur seu tacite renouat.

Differentia inter prorogationem r renouationem.

Fictio non porrigit se ad id ad quod natura no porrigit se.

Item qui precario. C. l. sequen. No. q precariu tacite prorogatur seu tacite renouatur. simile in conductione. vt. l. ite queritur. §. q impleto. §. loc. Secūdo no. r differentia inter prorogatione r renouatione.

Si is qui. r vide elegans cōsiliu Bart. incip. iudex statuit r est. crvii. quando iudex dixit amonaz et vide Barto. in consilio. clrvii. incip. pluries contingit iudex. dicit in c. consuluit. de offic. delega. et in c. j. de iudi. Andre. barba.

Si is q. vide Bar. in l. si finit. §. iulia. in ver. que ro postq est contumax perēptorie. r in versicul. et quod dicit in. d. l. aut qui aliter. in princip. §. de dam. infec. vide Bal. in l. j. C. quoz qñ iud. in. iij. col. r Bal. in l. r post edictu. de iudi. r isti. de p. obli.

Este. Si procurator. Op. de l. possessio. in fi. §. de acqui. pos. Glof. dicit q hic dicit procurator intellige. i. nuntius: q cepit verba in psona mea. Itē qd dicit vel ratum habere. intellige de negotioru gestore qui silr verba in persona mea cōcepit vt nuntius: ita dicit glof.

In §. omnis. post glo. r Barto. in l. qui ante cal. et ibi dicit. j. de ver. obli. r Bal. in l. si non eo die. C. quādo pzoou. videtur tenere contra Bar. r pulchre per docto. in c. cum dilectus. de dolo r contu.

Precarium. adde qd do. Abb. in c. fi. de precario dicit qd putat q si concedens precario velit sine causa reuocare precarium illico cum maximo damno illius cui concesserat obstarer sibi exceptio doli quia non potest negari quin precarium sit beneficium est enim beneuola actio commodum tribuens capientia. vnde non debet dolus versari in beneficio cōcessio. sicut dicimus in eo qui inuitauit viatorem et ipm detinuit et postea eum penituit nam potest agi contra eum actione de dolo quia cum damno alterius eum penituit de beneficio. vt no. Jo. an. in proemio decre. Ad hoc etiam adducit no. per Bar. in l. si penam. j. de verb. obli. et quis est contractus precariu. Vide Bal. in rubi. C. de iur. emphy. et citra id quod pzoime subdit Bar. vide Bar. in l. j. §. fi. §. si certu peta. adde Bar. in l. in comodato. §. sicut. r in l. j. §. j. §. commoda. et per Joan. and. et Lano. in c. pe. et fi. de precario. per Ly. in l. ij. C. commo. r adde q per d. l. lucius. hic alleg. cum glo. dicit Ange. in pñ. incipi. porrecta fuit petitio qd si dico promitto tibi ex voluntate mea vt aliquid facias inducitur precarium quod not. adde ad hoc quod not. Barto. in l. lege aquilius. supra de do. et quod not. clare Bald. in l. final. C. commo. et formam libelli vide per specu. in titu. de conuer. in fi. §. primo. versicu. porro si filius. in punci.

Et si concedo. r sic no. pro saluis conductis. vide tex. in l. vt iurur. §. de sepul. vio. et in l. j. C. de nauit. et ibi Bar. lib. r. Andr. bar.

Abi proprie. hanc. q. ex animo plene. etc. et dico q non est duplex fictio. ad hoc esse tex. no est alibi fm Bal. in l. i. §. ne aut. in fi. C. de cadu. tol.

Res vi possessa. adde Bart. in d. l. si partem. C. p. cimp. et ibi vide Bal. melius post Ly. qui dicit q si non domi...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

Res vi possessa potest vscapi. Julianus. No. hunc text. da vi possessa potest vscapi licet no reuertat in potestatem domini. sufficit enim q reuertatur in potestatem expulsi. vt expresse hic dicitur. quod est no. q. nescio hoc alibi. Sed contra e de vscica. l. sequitur. §. quod autem. dicit glos. ibi in re furtiua. hic in re vi possessa. Item contra. C. de vscica. pro empt. l. si partem. in fi. Sointelli ge illam fm istam. Tertio opp. de...

l. si. §. vi bono. rap. Solum ibi loquitur in re mobili vit possessa. et sic cadit in vitium furti merito debet redire in potestatem domini. hic in re immobili in qua vitium furti non cadit.

Desitu. Ita. l. est multu no. et po nit nouu casum. Que ro et reuoco in dubiu quatuor iste q roga uit alteri teneat dno. Breuiter dicim Dy. vt ex istis gl. colligit. aut concessit mihi et tradidisti et ego alteri tunc ego teneo tibi de precario: aut mihi. et ita loquitur finis istius pun. in teiligendo de actioe in factu ex hoc interdicto: vt in prima pte gl. ma. Aut tu concessisti alteri memadate vel rogate animo obligadit: teneo tibi actioe ma danti: vt hic. et ita loquitur scda pars glo. Aut feci pactu tecu de restituendo expresse qd alteri concederes: et tunc habet locu actioe prescriptis verbis. et ita loquitur tertia pars gl. Si vero nec madauit nec promiss seu pactum fecit: sed fuit quodam in figurare sua suadere: tunc teneo actione in factu subsidiaria: vt hic in fi. ita intelligit glo. que est super verbo mada to. et iste casus est notabilis et singularis. Pignore liberato soluitur precarium qd debitor rogauerit a creditore.

Debitor. Not. hac. l. q. libera to pignore soluitur precarium qd debitor rogauerit a creditore. Dy. §. inducit ad. q. qua Ly. recitat. C. et ob chiro. pecu. l. i. §. vi. q. §. ite intel lige si liberet satisfactione et voluntate creditoris. secus si alia iuris subtilitate. vt. §. de pig. act. l. si rem. No valet pactu qd non liceat mihi pcuratore reuocare nec aliud pactu q substantia contractus.

Imprecario. Ita est bo a no. et metu tenenda. No. §. pactus q substantia contractus est nullu. de quo plene dixi in l. vbi ita donat. §. de do. ca. mor. Et p hoc dicim q si facio te. pcuratore hoc pacto q no liceat mihi reuocare non valet. et idē dicitur in oibus que dependent ex voluntate mea non possum facere ne possim meam voluntate exercere: sicut dicim in testamento. nam no possum facere q no liceat mutare et meam voluntatem coercere. vt. l. si quis in principio testamenti. §. de leg. iij.

Interdictum. Opp. de. l. ij. l. duo. §. si. glo. ponit tres solu. tene pma solu. quia fm alias duas concludit qd interdictu de precario non ecurrit cum actione prescriptis verbis. quod est contra leges contrarias. Et ita tenet Dy.

Interdictum. Opp. de. l. ij. l. duo. §. si. glo. ponit tres solu. tene pma solu. quia fm alias duas concludit qd interdictu de precario non ecurrit cum actione prescriptis verbis. quod est contra leges contrarias. Et ita tenet Dy.

Interdictum. Opp. de. l. ij. l. duo. §. si. glo. ponit tres solu. tene pma solu. quia fm alias duas concludit qd interdictu de precario non ecurrit cum actione prescriptis verbis. quod est contra leges contrarias. Et ita tenet Dy.

Interdictum. Opp. de. l. ij. l. duo. §. si. glo. ponit tres solu. tene pma solu. quia fm alias duas concludit qd interdictu de precario non ecurrit cum actione prescriptis verbis. quod est contra leges contrarias. Et ita tenet Dy.

Interdictum. Opp. de. l. ij. l. duo. §. si. glo. ponit tres solu. tene pma solu. quia fm alias duas concludit qd interdictu de precario non ecurrit cum actione prescriptis verbis. quod est contra leges contrarias. Et ita tenet Dy.

datarij qui habuerunt domum ad certum vsum et a ad certum tempus. et ita est comodatum. Vel dicas vt hic est no. de his qui hospitatur cu alio nec soluunt aliquid pro hospitio: sed solum solu pro victu: illi no dicitur detinere domum vel habere precario: sed magis dicitur detineri. ita dicit gl. in fi. qua no. pro familiariter vt no dicitur detinere vel possidere do mu: sed magis detineri. Item no. pro mulierib? frater detinet sororem in domo vel vir vxorem pote ritue ista soror vel vxor dicere ego possideo domum vna cu fratre vel viro: certenō. nam magis dicitur detineri q detinere iure familiaritatis. vt. l. qui familiaritatis. §. de acquil. pos.

Provisio hominis tollit provisionem legis. No. §. p. provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Cum quis. Provisio hominis tollit provisionem legis. Ratio quia ista provisio est extraordinaria et in subsidium intro ducta. Circa hoc vide Ly. C. de iure emphy. l. ij. in vi. questione.

Si adoptaero. adde tex. in c. precarium. de p. e. cario ibi an reuocatur morte cedentis. Donasterium. adde que no. Bar. in l. §. fi. et in l. cum heredes. et in l. qui vniuersas. §. ij. §. de acqui. pos. et. xij. q. vlti. si qua mulier. cum ibi no. et Bal. in aut. ingref si. in ij. col. de sac. san. eccl. et i. au ren. nisi ro gati. in pe. col. ad tres bel.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

Si arbor. nemo pot sua auro ritate incidere illud qd in alieno fixu est. vt. l. quemadmodu. §. si proiectu. §. ad. l. aquil. l. hui? timore sunt in glo. due opt. Ana q dñs eduz sup qua pendet arbor: aliena possit hoc face re sua auro ritate. et tuc obstat contra rium. Alij dicit qd debet hoc facere auro ritate iudicis: tuc cessaret con trariu. q publica auro ritate possit fieri non est dubiu. An aut possit auro ritate propria. videtur q non. vt. d. §. si proiectu. Preterea si ingredio: in tuu fundu contra tua voluntatem teneo actione iniuriaru. vt. l. iniuriaru. in fi. de iniur. qd dicimus. An hec est pra ctica quado arbor tua pendet in edes meas. primo debeo tibi denutiare vt ea adimas. na dicitur q te quomiu? adimas fm verba edicti: vnde est cos siliu q de hac denutiatioe fiat instru mentu. si tu negligis adimere: et ego auro ritate mea vado et succedo tibi: postea: cu nemine phibente inueni: nec alio fuerim phibitus licite facio. na non comitto vin cu no fuerim phibitus. Preterea no facio clam quia cu ius mihi permittat: vt hic: no debeo credere vel suspicari cum contra iustitiaz mihi resistas et controuersia mihi factas: si cu venire ad incidēdu mihi resistes: tuc no possum mea auro ritate: sed debeo recurrere ad hoc interdictum. et hic est casus in l. nostra. Est enim prohibitio: ne mihi dno edium volenti adimere vim facias tu dominus arboris.

De arboribus cedendis. Rubrica.

Que sit practica quando arbor tua pendet in edes meas.

Quod ait pretor. Erit practica istius edicti eodem modo quo practica superioris.

Differentia. Quero quid si radices arboris no cent fundamento domus mee.

ad legē aquil. et l. §. C. de interdt. hoc singulariter li mita nisi illud qd est factum esset edificatu in re cō muni quia tunc illud qd exrenditur possum propria auro ritate destruere. text. est no. secundum vna lect. in l. sed si inter me. §. de serui. vrb. ped. et vide Bar to. in l. §. nuntiatio. in prima colum. §. de oper. no u. in uita. Adde que consiluit Bald. consilio. cxxij. libro tertio.

interdicti de liberis deducendis. ita dicit Bar. in l. naturaliter. §. j. in fi. verbis. §. de acqui. pos. Hoc autem interdictum non dicitur sic non ille qui possidet sed ille qui possidet de conueniri. et ita allegat Bar. in cōs. qd inci. ciuitati causam et pro hoc facit et possidet detinet castra vel villas alterius qd alius qd p̄ndit ius in illis castris vel villis nō dicitur illa castra et villas detentat conuenire: sed h̄ agere q̄ ciuitate: vt hic. §. q̄ a nem ne detinet d̄ age: re q̄ ipsa castra et villas: de hoc dicant fonte. j. ad muni. l. qui ex vico. Puella ipubes vel pubes si agit de ea deponenda lite pendente deponitur. Proximus pubertati idē est ac si dicatur proximus impubertati.

In hoc interdicto.

no. qd p̄ndit ius in illis castris vel villis nō dicitur illa castra et villas detentat conuenire: sed h̄ agere q̄ ciuitate: vt hic. §. q̄ a nem ne detinet d̄ age: re q̄ ipsa castra et villas: de hoc dicant fonte. j. ad muni. l. qui ex vico. Puella ipubes vel pubes si agit de ea deponenda lite pendente deponitur. Proximus pubertati idē est ac si dicatur proximus impubertati.

De hac lege videtur interdictum. dic vt ibi.

Utrubi. Rubrica.

Utrubi id est apud quem. Hodie ab eo interdicto recessum est: et est huic attributum ius interdicti vt possidetis. Hoc interdictum quando possit habere locum. Quare huic interdicto dat aliud nomen quam interdictum vt possidetis: remissive. Hic titulus quare separatus a titulo vt possidetis.

Retor ait vtro.

Quero qd sit dictum hoc. Glo. exponit vtrubi. i. apud quem. q. d. vtrū pro apud et vbi pro que. Ita co. de are. exponit totū contra: vt ponatur vtrum pro que et vbi pro apud. et Ly. refert in l. j. C. vt poss. et ista videtur p̄p̄ior exposito. Do. Hof. exponit alio modo: vt dicamus vtrubi

id est eo modo quo fuit apud te eo modo sit. et eo modo quo fuit apud alium eo modo sit. et sic vtriusq̄ liceat dicere fin ius possessionis suę: sicut dicitur in interdicto vt possidetis. qd vterq̄ debet possidere fin ius possessionis suę. Sed ista expositio nō bene adaptatur ad litera: teneas ergo glo. Op. ad. l. istam. qd inspicatur tempus lit. cōtes. nō maior pars anni. vt in fi. huius. l. Glo. f. fatetur cōtrarium qd hodie recessum est ab hoc interdicto: et est huic attributum ius interdicti vt possidetis. vt lit. cōtes. tēpus inspicatur: ita tenetur cōmuniter. Sed op. q̄ fin hoc nunq̄ istud interdictū potest habere locū. nā firmus tenet vnā rem mobilē: cōstat qd ipse possidet: ergo ipse d̄ vincere nō petitor: cū ei qui nō possidet non detur istud interdictū: sicut vt possidetis. R̄ dicitur duobus modis. primo qd aliquis possidebat equū: n̄ semper cū erat per terrā inquirerabat ab aliquo: iste possessor p̄t agere interdicto vtrubi: ne in sua possessione molester: vt dicitur est in interdicto vt possidetis. Vel aliter dico qd aliquis tenet equū: ego ago interdicto vt possidetis: dices qd ille tenet a me in depositū: vel ex causa cōmodati: vel precario: et sic ego qui ago possideo: licet et alius detineat: vt. s. cōm. mo. l. rei cōmodate. et. l. licet. §. rei. s. de depo. ita dicit Hof. et bene. als ei qui perdidit possessionē rei mobilis nullū datur interdictum: sed recurrendum est ad actiones ciuiles. vt. l. rez que nobis. s. de acqui. pos. et ibi tangitur per glo. Quero quare datur huic interdicto aliud nomen q̄ interdictum vt possidetis. R̄. quia res mobiles nō possidentur p̄p̄ie: hoc non est verum. vt dicam. s. de acqui. pos. l. j. in princ. vbi gl. idem tenet. Item quero quare separant hunc titulum vt possidetis. R̄. vt in glo. Jo. in arbore et Hof. in libellis ponunt istud interdictum p̄p̄e interdictum vt possidetis.

De migrando. Rubrica.

Quero dicitur qd istud interdictum est infrequens. que ro: quare hoc dicitur. R̄ dicit glo. id est valde frequens ratio quia colono datur vtile: licet nō directū. Alij dicunt. i. minus frequens: quia colono nunq̄ datur. Alij dicunt vt Hof. et bene qd istud interdictū datur colono: et ideo dicit infrequens. i. minus frequens: quia alia actio cōpetit. factio ex cōducto: et officium iudicis: vt. s. loca. l. sed addes. §. si inquilinus. ideo raro ad istud interdictum recurritur propter alia remedia que competunt.

Pensio domus an debeat solui in fine anni vel in principio.

Si pensio. Dicitur hic si semestrē soluit: semestris debeatur. Imo nō debeat pensio nisi in fine anni. vt. C. loc. l. edem. Sol. hic debetur tota: quia sic erat cōuentū: nō quia tāto tpe habitat. Vel verius dico qd ab initio debetur. et ita loquitur hic. nō t̄ p̄t peti nisi in fine t̄pis. vt. l. cōtraria. et dixi in. l. si seruus cōmunis meū. §. si de stipu. ser. reueri t̄si possunt pignora pro ipsa pensione: vt hic. Alij dicunt qd pensio domus debet solui in medio anni. et ita dicit qd est casus hic qd nō placet. vt

no. in. d. l. edem. Item op. hic dicitur qd ita demū possunt reueri si hoc est actum: quod ante migrare nō liceat. Contra. s. loca. l. si in lege. §. si domus. Solu. hic loquitur quando inquilinus recedit de necessitate: quia tunc non tenetur soluere pensionem nisi pro preterito tempore: nisi expresse aliud sit actū: secus qd de volūate recedit: vt ibi. Rōnem dic vt ibi. no.

De saluiano interdicto. Rubrica.

- 1 Hoc interdictum non est in rem scriptum. Hoc interdictum directum non datur contra possessorem sed vtile.
2 Hoc interdictum quod datur locatori p̄dij vrbani: et etiam cuiuslibet creditor.
3 Differentia inter hoc interdictum et hypothecaria.
4 Appellari qd possit a iura lata in hypothecaria non a lata in hoc interdicto.

Si colonus. Opp. partus pignorate rei non est obligatus: vt. l. paulus. §. j. de pig. Sol. ibi loquitur qd apud emptorē cōcepit et peperit. hic qd concepit penes debitorē. Op. qd cōtra emptorē istud interdictū non datur. vt. C. e. l. j. So. nō datur directū. vt ibi sed vtile sic. vt hic. Sed cōtra interdicta f̄ s̄ scripta in rem: vt. s. de interdic. l. j. §. p. ergo dabit directū cōtra eū apud quē res peruenit. Solu. dicas qd speciale est in isto sicut in interdicto vtrubi. s. de vi et vi ar. l. cū a te. et sic istud nō est in rem scriptū: h̄ glo. dicit cōtra. C. e. l. j. Vel dic qd istud ideo qd hypotheca est accessoria p̄sonali. sicut ergo p̄sonalis nō sequitur p̄p̄iorita nec hoc interdictū directū. Que ro: vtrū istud interdictū datur locatori p̄dij vrbani. quidā dicunt qd non. et hoc plene examinat Ly. C. loca. l. certi iuris. in. ij. q. Hof. tenet qd istud interdictū directū datur locatori p̄dij rustici. potest etiā dari saltem vtile locatori p̄dij vrbani. et etiam cui libet creditor. et hoc videt velle tex. C. e. l. j. qui tex. manifeste probat in eo qd dicit debitor simplr. Itē in eo qd ibi dicit de quasi seruiana qd cōpetit cuiuslibet creditor. vt in sit. de act. §. item seruiana. et §. sequē.

- 1 Quero quare est differentia inter istud interdictum et hypothecariam. Glo. assignat differentiam in. l. j. C. eo. et dicit quod in hoc interdicto sufficit solum p̄bati de possessione debitoris. in hypothecaria debet probari de dominio. vt. l. que nōdum sunt. §. qd dicitur. s. de pig. Lerte quod dicit de hoc interdicto placet: sed id quod dicit de hypothecaria videt habere gl. cōtrarias. C. si alie. res pig. data. l. cum res. et. s. de pigno. actio. l. rem alienam. Dic vt. d. l. cum res. per. Ly. et per. Dy. in sit. de act. §. item seruiana. Ego aliter cōsueui dicere. quod tamen non possum hic modo examinare. Item dicit glo. qd hoc est possessorium: illud petitorium. Dices tu quomodo. cum hypothecaria nudam possessionem aduocet. vt. s. de euict. l. si cum venditor. in princ. R̄. spon. sicut actio in rem aduocat possessionem domini. ita hypothecaria ratione iuris hypothecę: quod ius probatur. et sic apparet quod sententia lata in hypothecaria non est momentanee possessionis. ideo poterit

appellari. fecit in hoc interdicto. et ita de facto dicitur. Hoc interdictum directum quod non datur contra extraneum vtile sic. Si colonus. Opp. qd contra extraneum nō datur hoc interdictum. vt. C. eo. l. prima. Solu. verum est directum non datur vt ibi: sed vtile sic. vt hic. et hoc est verum licet alie solutio. datur. Item opp. ad huc. §. de tex. j. l. proxi. Sol. vt ibi dicam.

Hypothecaria et quasi seruiana qd sunt idem.

De saluiano. Hic inuit quod sit aliud in actione seruiana qd in isto interdicto. Contra imo idem seruatur in vna qd in alia. vt. l. si debitor. s. de pig. Quidam fatentur cōtrarium. et ita exponunt h̄c. Sed in hoc est differentia: qd seruiana actio directa cōpetit contra extraneum possessionē. qd non est in hoc interdicto. Alij dicunt qd in seruiana nō est melior conditio occupantis: licet aliud sit in hypothecaria. vt. d. l. si debitor. et aliud sit in hoc interdicto: vt hic. et. s. l. proxi. Lerte istud nō habet rationem. imo cū par vtriusq̄ sit causa: debet esse melior conditio occupantis tam in actione seruiana qd in hypothecaria qd etiā in hoc interdicto. Ad vnum tamen aduerte qd quādo agitur hypothecaria pro reb⁹ colonii: tunc vere dicitur actio seruiana. sed quādo agitur pro reb⁹ aliter obligatis: tunc dicitur quasi seruiana: que ideo est quod hypothecaria. vt in sit. de act. §. item seruiana. et ideo gloss. hic. et. s. l. proxi. que dicit aliud in hypothecaria. aliud in quasi seruiana. sunt corrupte scrip. quoniam idem est in quasi seruiana quod in hypothecaria. ideo debet dicere aliud in seruiana. aliud in hypothecaria. secū dum op̄mo. illarum. licet hoc non tenuerim.

Incipit liber. xliij.

De excep. seu prescrip. et p̄iudicijs. Rubrica.

Dicitur est. s. in plurib⁹ partibus iuris. de ac. r. s. pri. de interdi. que sunt arma actoris. sequit de exceptionib⁹ que sunt arma rei. Et qd nomen exceptionis est generale. et qdā sunt p̄scri. qdā excep. et p̄iudicia. ideo subiicit et

Andreas Domate. Sol. hic loquit. Se cus si erro luntate qd bene facit si inquilin⁹ veller recedere de ciuitate. p̄p̄ pestes qd nō tenet p̄ p̄siōe doq̄ mus. vide qd no. in. l. licet. C. loca. Dicit ad de bal. p̄. cdxij. i. c. castas ta a lis. l. ij.

a Glo. dicit. et sic no. pro statutis et ponderaver. a-
 croz. quia non importat factum. Andre. Barb.
b Non est actor. reus incipiendo improprie dicitur age-
 ro et vide. j. proxi. an aut negatio sit exceptio. Bal. 12
 quod not. in l. peremptorias. in v. colu. C. sen. rescin.
 non pos. et
 ad Bart. iudicis. Querit glo. qd sit exceptio
 hic adde et vñ dicat. et dic vt dicet. j. l. ij. et. iij.
 Bart. in l.
 in pi. C. 1
 de iur. et
 fac. igno.
c Ubi di-
 cit. adde. l. 2
 j. in vnaz
 lec. glo. et 3
 ibi Bald.
 C. de test. 4
 et Bar. in
 l. j. in prin.
 C. de iur. et 5
 fac. igno. 7
 text. ibi et 6
 bal. in l. nō
 prohibet. i
 prin. C. qui 7
 accu. Itēz
 accusare ē 8
 defendere.
 vide bart.
 in l. de pu- 9
 pillo. §. fi.
 s. de oper.
 no. nun. vi
 de plene 10
 gloss. in. c.
 pmo. i. ver 11
 Consilium qz quando parti non com-
 bo defen-
 siones de lit. contesta. in. vj.
d Stricte sumitur. an in materia odiosa appellatio-
 ne actionis cōtineatur exceptio: vide Bar. in l. opoz.
 tebit. §. j. de ver. signi. sed vtrū super exceptionibus
 debeat lis contestari. Innoc. quod sic vbi exceptio
 habet vim actionis. sicut est cū contra electum opo-
 nitur. als secus fm eum. c. super eo. de elec. c. inter
 dilectos. de exce. p. iela.
e Si vero. z vide Bal. in addi. spe. j. e. titu. vbi que-
 dicatur proprie exceptio. z tu pondera quia videtur
 qd Bar. nō bene dicat ex eo qz vbiqzqz verbum fi-
 ctionis z verbum veritatis est propriū adinucē cōi-
 gunf tunc faciūt actū cēferi proprie iste text. est in l.
 j. §. fi. ff. qd quisqz inr. in verbo pro nullo habetur. nec
 est que tex. ponderavit Bal. in l. cōsti. ff. qñ dicit qz
 forensis habeatur: z sic citis cōsului. Florentie qñ ha-
 beaf z sit legitimus sed in isto tex. dicit agere videt
 et actor est seqtur qz pprie in exceptioe re^o est actor
 ex quo cōiunguntur adinucem ista duo verba tene-
 menti: qz est noua inuentio. ad. d. l. verbū oportebit.
 §. j. pōt responderi procedere quādo aliter expri-
 retur per aliam. l. vt in casu huius. l. And. barba.
f Continetur exceptio. vide in l. in bonofidei. et ibi
 glo. z doc. C. de pac.

petit exceptio: sed officium iudicis exequitate: ea-
 talis excipit do succumbit ideo iudicis officium im-
 plozabit.

12 Exceptio qualiter probetur z per quem.
 Ea que cursu mutantur non presumuntur esse in eo
 statu in quo semel fuerunt.
 Fundās intentionem suam in erate illam probare
 debet. z nu. 14.

13 Excipiens negatiue debet probare si negatiua est
 probabilis z presumptio sit.

Agere etiam. Primo loq-
 tur genera-
 liter in qualibet exceptione sine
 actori siue reo competat. secundo
 loquitur in reo. scda ibi: nam re^o.
 No. qz in exceptioe re^o est actor
 vt. l. in exceptionibus. §. de pba.

Itē no. qz et qui dicit incūbit probatio: vt hic. z l. ij.
 §. de proba. C. oppo. de ver. signi. l. verbū oportebit
 §. actionis. Glo. dicit agere videtur. i. actoris offi-
 cium exercere: quia factū ponit: z dicit probare: sed nō
 est actor^o proprie. Idem no. in l. in exceptionibus. §.
 de proba. vbi dicit qd agere videtur ex interpretatio-
 ne nō ex propria significatione. z hoc est verum: qd
 tene menti pro statutis que debent intelligi fm pro-
 priam significationem. C. Sed contra hoc videtur
 glo. C. de iur. z fac. igno. l. j. vbi dicit qd pprie age-
 re ponitur pro defendere: sed hec est vera assumen-
 do agere: vt sumitur in l. de act. in princi. sed si assu-
 meretur agere vt assumunt logici p quolibet actu.
 tunc excipere proprie est actus. C. oppo. qz appella-
 tione actionis cōtinetur exceptio: vt. §. de dolo. l.
 j. §. j. vbi dicit si alia actio non erit et tamen contine-
 tur exceptio. vt. l. j. §. ait pretor. pro hui^o solu. est no.
 distinguendum. quādoqz verbum actio refertur ad
 id qd expeditur extra iudicium. et tunc exponitur
 actio. i. actus. vt in auten. hoc ius porrectū. C. de sa-
 crofan. eccle. Quādoqz refertur ad actionem que
 exercetur in iudicio: et potest exerceri indifferenter
 in iudicio vel extra. et tunc aut loquimur in materia
 odiosa. et tunc verbum actio stricte sumitur. C. exem-
 plum vt creditor violentus perdit actiones. vt. l. ex-
 tat. qd metus cau. certe non perdit exceptionem. vt
 no. §. qd metus cau. l. sed et partus. §. primo. in glo.
 mag. Idem in l. si quis in tantam. C. vñ de vi. et si.
 vbi licet quis priuetur actione si tamen sibi aliquid
 soluatū habet exceptiones: nec ab eo repeti potest.
 vt. l. si pene. in prin. z ibi no. §. de condi. inde. Idem
 in legibus que dicunt qd ex pacto nudo non outur
 actio. nam per hoc nō tollitur exceptio. quia hoc ef-
 fet odiosum z cōtra naturalem equitatez. Si vero
 loquimur in materia fauorabili. tunc appellatione
 actionis continetur exceptio. exemplum in. d. l. j. §.
 ait pretor. de dolo. nam in fauorem rei est inductum
 vt nō detur de dolo. si alia actio cōperat. ideo intel-
 ligitur large vt exceptionem cōprehēdat z omnē
 facultatem perueniendi ad suum fauorem cōcessus.
 vt lege eleganter. in principio. eodem titulo. ita in
 proposito lex dicit quod et qui agit incumbit onus
 probandi. intelligitur agere etiam qui excipit. nam
 als sequeretur. quod reo in his que dicit non incum-
 beret onus probandi. qd esset odiosum et iniuriam.
 Item oppo.

1 Item op. C. de non nu. pecu. l. si ex cautione. Glo. a
 q est hic dicit fallit in exceptione nō nu. pecu. Ratio
 nem ponit glo. in l. in exceptionibus. §. de proba. qd
 quedā est exceptio per quā nihil ponit. vt nō nume-
 rasti pecuniā: et tūc asseueranti nō reo excipienti in-
 cūbit probatio. cū nihil ponat. Atqz quis excipien-
 do aliquid ponit z tunc reo incūbit probatio: vt hic:
 vt qz dicit te fecisse pactū de non petendo. et ista di-
 stinctio pbatur per l. asseueratio. C. de nō nu. pecu.
 et hoc sequitur Dy. licet pet. aliter dicat in. d. l. si ex
 cautione. C. oppo. §. de pac. l. ij. Glo. dicit qz debet
 pbare directe. vel probando aliquid ex quo resultet
 presumptio que onus pbandi trāferat in aduersam
 partē. pone exemplū pbando qd reddidisti mihi in-
 strumentū. tunc est presumptio pro me qz sum libe-
 ratus. nisi tu probes qz ex alia causa dedisti. Ades
 ergo qz aut reus aliquid non ponit excipiēdo. et tūc
 aduerse parti incūbit probatio. vt. l. asseueratio. z l.
 si ex cautione. C. de nō nu. pecu. aut aliquid ponit et
 tūc opz qz pbet vere vel psumptiue. l. i. exceptioib^o.
 §. de pbatio. C. oppo. et videt qz hec lex ponat su-
 perfluū. qz idē videtur esse dictū ipsūz qz ratio dicti.
 qd est cōtra. l. vlti. §. de offi. procura. cesa. huius rati-
 onefect diuisione quā glo. facit qd pmo lex loqui-
 tur generaliter. sed in ver. nam et reus specialiter.
 C. op. de. l. ij. §. j. C. de iura. calli. et. l. in tribus. §. de
 iudi. Sol. gl. fateor qz quo ad iuramentū nō sustinet
 vices actoris. sed in pbando sic et gl. nō dicit pl^o.
4 C. pmo quero an prout actor tenet edere actio-
 nem suam in scriptis: ita reus pōt etiā exceptionem
 proponere in scriptis et videt qz sic vt hic et in auf.
 hanc aut querelam. C. de nō nu. pecu. In contrariū
 est tex. et ista est veritas qz sine scriptura pōt ppo-
 ni. vt. l. scire oportet. z. §. scire aut oportet. z. §. quin-
 quaginta. §. de excusa. turo. th iudex facit in scriptis f
 redit. vt in. c. qm contra falsam. extra de pba. fallit
 in auf. hanc aut querelā. C. de nō nu. pecu. et ibi Dy.
 et extra de elec. c. vt circa. l. vj. C. quero f sicut libel-
 lus datus ab actore dicit cōtinere cōclusionē. an exce-
 ptio que a reo pponit oportet qz cōtineat cōclusio-
 nem. glo. q est hic valde signāter videt dicere qz sic.
 dico qz illud nō est necesse. sufficit em^o qz dicam ego
 excipio ad mei defensionē. vel ad excludendā tuam
 intentionē. et hoc pbo per inductionē legū. per. l. q
 pprio. §. fi. cū duabus. ll. seq. §. de par. et. l. qui pen-
 dentem. §. de act. emp. pbatur in l. sub cōditione. §.
 de bo. pōf. cōtratab. et. j. e. l. fundū. et. j. ti. l. ij. z hoc
 ille leges pbant et multe alie quas querere plus la-
 6 boziosum est qz subtile. C. quero quid sit nō dico
 excipio cōtra intentionē tuā vel excipio cōtra te. sed
 factū simplr narraui ex quo resultat exceptio: an sit
 5 idē sac si eam opposuissim: dico qz perinde est ac si
 exceptio pposita esset: qz postqz factū pponitur et
 notū est iudici iudex suo officio pōt absoluerē. vt. l.
 fi. C. de pe. here. et. l. ij. in fi. s. nau. cau. sta. C. quero h
 7 video qz ista cōclusio nō est necessaria. sed an factū
 dicit notari z pponi ita qz ex eo talis exceptio resultet.
 et dico qz sic. qz sic aperte et clare debet pponi prout
 actio: als succūberet. vt. l. j. §. labeo. §. de flu. et ideo
 8 exceptio generalis nihil releuat. C. quero f pone
 qz aliquis excipiendo opponit crimina: qz occidisti
 hōiem: qz cōmissisti falsum: an debeat poni locus et

1 Item oppo. hoc reprehendit Imol. in l. in illa. in
 iij. col. de ver. obl. licet But. in. d. l. exceptionem. idē
 teneat quod Barto. hic.
2 Fecisse pactum. in tali exceptione quando tu pe-
 tis debitū et ego excipio qz tu fecisti pactū de nō pe-
 tendo. vñ
 de aliquid
 ponit be-
 ne videor
 assi mare
 debitum. vide de hoc Bartol. cui incumbat onus
 probandi istam exceptionem nō numerate pecunie.
 et ibi Woder. post Dyn. in l. in illa. et in l. hoc itre. j.
 de ver. obl. vide Bald. in. d. l. si ex cautione. in. ij. co.
 Adde an opponens compensationem videatur sa-
 teri debitum. Roma. consi. lxxvj.
3 Est veritas. Adde Bald. in l. ne tamen. C. de ap-
 pel. et in dicta auf. hanc autem. et do. Antoin. c. j. in
 v. col. de lit. cōtest. Ange. in l. j. in prin. ff. de eden. et
 ibi Guil. de cug.
4 Quero sicut libellus. adde Bal. et Ange. in l. em-
 ptor. C. de prescrip. lon. temp. d. anto. in. c. j. bald. in l.
 edita. C. de edē. in vlti. col. vtrum procedat exceptio
 generalis adde. Bald. in l. j. ad fi. C. vñ de vi. in. j. op.
 et. j. l. pri. et quod dixi in l. j. §. labeo. §. de flu. et bar.
 et Bal. in l. j. C. de condi. ob turpem cau. z vide bar.
 et pba. l. i. scire opz. §. scire. ff. de exc. tut. gl. et doc. in
 c. pastoralis. de excep. in. c. budum. de deci. et in. c. ex
 parte. de rescrip. Et nō admittit reus ad probandū
 id quod non excipit fm bal. in l. per hanc. in prin. vj.
 col. de temp. app. per Imol. in l. quidam. de re iudi.
 in. xij. columna.
5 Sufficit enim. Adde bald. in lege emptor. C. de
 prescrip. lon. tempo.
6 Andreas pomate. C. quid si. contra tamē bar.
 qz imo necessarium sit dicere exceptio. tex. in. c. dile-
 ctus. ij. et ibi ponderar Bal. et Barb. de rescrip. z in
 c. significante. eo. ti. et in. c. ex parte. vj. de fo. cōpe. so-
 lu. dicit qz imo ibi ponitur facti contingentia. z vide
 hic Sozi. qui dum alleg. l. apud celsum. §. aduersus.
 infra de do. excep. dic vltra solutiones ei^o qz imo ibi
 debet dici opponendo exceptionem non nu. pecu. si
 alius diceret et furum. i. pecuniam nō numeratam
 esse videtur opposuisse exceptionem boli vtraqz em
 competere potest que solutio dubia est per. l. in cau-
 se. §. de suspec. turo. et quia in dubio non est capien-
 da presumptio hec que sapit irreuerentiam.
7 An sit idem. Adde in argumentum ea que habē
 tur in l. eo modo. supra de leg. j. et ita transit Imol.
 in l. iij. §. hoc autem. supra de dam. infec. pro quo fa-
 cit quod no. Bar. in l. si adulteriū cum incestu. §. idē
 pollioni. de adūte. Adde bal. in. d. l. emptor. et in l.
 edita. in. xv. et. xxxiij. col. C. de eden. contrarium te-
 net in. d. l. per hanc. in prin. in. vj. col.
8 An debeat poni. An si oppono exceptionem tu
 occidisti hominem tu cōmissisti falsūz. debeā in hac
 exceptione exprimere de loco et tempore in quo et
 quando occidisti. et sic an exceptio generalis rele-
 uet hic habes quod non de quo vide Bald. in lege
 prima. ad fi. C. vñ de vi. in repeti. et in l. edita. in. iij.
 col. in. x. op. C. de eden. et quod no. Barto. in lege pu-
 ma. in prin. C. de testa. zc. Adde an delictum probat

tum per modicum exceptionis possit puniri. Aldr. consilio. lxxvij. et per eundem quando exceptio repellatur quando iniusta. eius consilio. c. vi.

Andreas Pomate. De iure canonico. Vide alexan. consilio. c. xij. col. ij. ad fi. in. ij. volu. et Felix. in rub. extra. eo. col. ij. a canonico. et ter. in. c. p. sentiu. et de te. versu. excipiens. et de elec. lib. vi. et in 9. Bas. in. l. i. casu qñ agēdo civilr. de crimine debz eolum. iij.

et seq. C. de testa. et hoc est adeo verum quod necessesse est quod exceptio proponatur in speciem hic non sufficeret. ita Bald. in aut. si dicatur. ad fi. C. de testi. et Are. in. l. iij. in fin. supra de liberis et posth. vide etiam Bald. consilio. lxxij. in. ij. parte secundum imp. prest. Mediolani.

Quero quid. vide per Bartol. in lege cogi. C. de peti. here. quid si superuenit pendente appellatioe. vide per Bald. in lege per hanc. de temp. ap. in. ij. col. per Ly. in lege prima. C. de ali. iudi. mu. cau. fac. per Ray. post Ly. in aut. presente. C. de fideius. et in dictis locis habetur an exceptio quando dociqz superueniens pendente iudicio optulerit ratio et hoc in peremptoria. idem videtur in dilatoria. l. ij. C. de cofor. eius. l. c. in fine. de offi. deleg. et. c. cum. M. fer rariensis. in prin. de cof. et. c. pastoralis. et. c. exceptio nem. de excep. et hoc clarum est quando ipsa dilato ria est mera exceptio. si autem possit etiam per via actionis proponi id quod causat dilatoriam non poterit tunc exceptio proponi post lit. contest. licet postea superuenierit ut est videre in exceptione spoliatio nis saltem considerata dispositione canonica: de quo in. c. vlt. de ordi. cog. et hoc fuit sing. dictu. Innocen. in. c. ij. de ordi. cog. quod est sing. secundum Ringe. sed ut dicebat do. Anto. in dicto. c. ij. illud dic tum forte non seruaretur in practica: quia bene in iure non probatur et habet regulam in oppositum. qz ea que de nouo emergunt nouo indigent auxilio. l. de crate. s. et causa. de interro. act. et in. c. in fine. de offi. deleg. ita loquitur in lege si mulier. supra fol. ma. Item quid in exceptione declinatoria superueniente post lit. contest. que in prin. debz opponi in l. fi. C. de exce. an postea poterit opponi. dic quod sic. casus est in. c. in fine. de offi. dele. et in. l. non de stinguemus. s. cum quidam. de arbi. et no. Bald. in lege finali. C. de sen. hoc autem in singu. limita nisi exce pno declinatoria superueniat postqz est conclusum in causa. Item no. determinat do. Ab. in dicto. c. pa storalis. et Barro. in lege mater. s. ij. in fin. infra tum lo primo. pro quo facit. nam quando conclusum est in causa omnia acta notoria appellamur secundu. In nocen. in. c. in fine. de appel. in fi. et no. in. c. p. sentiu. eodem titulo. et tamen iudex ordinarius et delegatus allegata causa suspicionis potest recusari de iure canonico. in. l. ij. C. de cofor. eius. l. ut. maxime per Ja ca. but. sed quid si quis allegat vel iurat tales exce ptiones que debebant opponi ante litem contest. si

peruenisse ad eius notitiam post lit. contest. an sit au diendus. Jaco. bu. no. in. l. ij. de confor. eius. l. et te net qz sic. et idem sequitur Salt. ibi alleg. glo. in. l. et. ro. et ibi Bart. late. C. de iur. et fac. igno. quod forte erit verum si esset ignorantia facti. secus si iuris per ea que no. inseri. vt dixi. j. de iur. l. preter editit. Bart. in. l. in prin. ¶ Quero qd si exceptio incipit competere reo post lit. contest. an possit illa exceptione vti. per. de bel. ea que no. dimus. s. d re iudica. Sz aduer te qz gloss.

fi. in. c. pastoralis. de excep. tenet indistincte qz quis propter hoc non audiat. et ita tenetur per Gui. de suza. in. l. ita demum. C. de procu. et adde que dixi in l. apertissimi. post Bar. C. de iudi. 2 quod no. do. An to. et Imol. in. c. j. de iudi. Et cum Jaco. butr. et bal. vbi. s. concordat Ja. de are. in. l. de die. s. si feruus. s. qui fatid. cog. na dicit. qz illa exceptio iste fideius for quem vis mihi dare non est idoneus: qz seruus vel similis non est dilatoria. ideo debz opponi ante lit. contest. vt ibi dicitur in glo. Si tamen per errorem fuit acceptatus talis fideius for hoc detecto post lit. contesta. poterit hec exceptio opponi: ad hoc facit fm eu. d. l. ij. de pfor. eius. l. et. c. in fine. de offi. de leg. et. d. c. pastoralis. et. l. plane. s. vt in pos. leg. et in l. confirmado. s. de cofir. tuto. sed quid si sit datus ter minus peremptorius ad probandum quicquid vult et elapso termino vult excipere dicens de nouo ad sui notitiam aliquas probationes peruenisse an au diatur. dic vt no. in. c. sic. s. fi. de elec. l. nouella. vbi omnino vide qa si excipiens tractat de vindicta vel de lucro cum iniuria alicuius vt est in prescriptio. vi co eum non audiri: si autem tractat de damno evi tando et est reus. et hoc probat per iudicia dico eu audi. l. admonendi. s. de iureiur. si vero dicat ad se peruenisse notitia emptiois vel pbationis poro lata in iudiciali notitia no. patrocina. l. argentarius. s. cu aut. s. de eden. et arg. l. manifestissimi. s. ij. C. de fur. fm Bald. ita volente in. c. j. de milite vasallo qui contumax est. quod bene no. et ad materia ad de qd nor. canonice in. c. ex conquestione. de resti. spo. vbi dicunt esse glo. singu. qd licet exceptio dilatoria de beat opponi ante litem contestata no. post: tamen hoc est veru nisi an no. potuisset opponi obstare iuris im pedimento. qd no. ¶ Itē ad p. dicta vide qz dixi in. l. ij. s. la beo. de fin. Sed vtrū si sit omnia dilatoria in p. c. pati ignorantem poterit opp. in. c. ap. dic qz sic. gl. est no. in. c. audietia. el. ij. in gl. ma. de rescri. 2 ibi no. do. Anto. sed Imo. ibi dicit hoc veru si fuit ignorantia facti. p. no. in. l. error. C. de iur. et fac. igno. secus in erro re iuris. l. no. fater. s. de cof. et qz illa glo. dat ma gna limitatio ad. lata demum. C. de p. et ibi dixi. Et ad p. dicta vide qz no. p. Im. in. c. directus. vt li te pedere. itē exceptio superueniens post finiam pot op poni post finiam fm Bald. in. l. j. C. de iur. 2 fac. igno. aile. l. si iullo. s. de codi. sine cau. et vide Bar. in. d. l. et glo. in. d. c. pastoralis. vt sequi. bal. in. d. l. error. in. ij. co. etia bar. 2 p. dicto ad de qd no. bal. in. l. j. 2 in l. n. h. in. j. co. C. de p. ¶ Et aduerte qz exceptio lo ci suspecta p. ceptio no. fuit opposita semp. nisi potest opponi fm bal. in. l. pemptorias. in. vi. co. C. de. res. no. pol. ¶ Quid si est p. fideius forē facta executioe i bonis

perti. dicit qz si est exceptio que incipit competere ex causa de preterito: possum ea vti sicut actor qui ex ture superuenient potest fundare intentione suam. vt. l. si rem. s. fi. s. de pig. act. 2. l. si mandato meo. s. man. 2. l. si titius. j. de ver. obl. sed iste leges loquunt in actione. in exceptione vero do tibi text. in. l. cum decem. s. fi. j. de solu. aut superuenit ius excipiendi pendente iudicio ex noua causa: tunc aut facto ad uersarij 2 possum ista exceptione vti. Breviter non allegatur que faciunt: sed leges qz probant: he sunt in fit. de perpe. 2 rem. act. s. fina. 2. l. iusurandū 2 ad pecunias. in. fi. s. de iureiu. hoc etiā probatur in. l. ele gater. s. si quis post. s. de p. di. inde. ¶ Tertio casus est dicit ipse qñ superuenit mihi exceptio sine facto aduersarij. 2 non possum ea vti. in autem. vt cu de ap pel. in. prin. 2 pro hoc. l. excusantur. s. de excu. tuto. vi deamus an p. et. dicat bene. 2 in duobus primis me bus bene dicit: sed in vltimo ego dubito: nam leges quas allegat no. videntur facere. na in autem. vt cum de app. cog. in. prin. no. cōpeteret tibi exceptio: quia lex de nouo facta no. concernit tam in iudicio deduc ta: ideo exceptio no. potest proponi: qz no. cōpeterit. vt. d. l. excusant. sed si ponis in exceptione que cōcer nit ius 2 actionem 2 iudicium deductum: alia lege opus est. pro pe. videtur esse casus in. l. si post acce ptum. s. de rei ven. Contra per. faciunt multa iura. primo. l. in autem. s. j. s. de rei vendi. 2. s. solu. matr. l. rei iudicate. 2. l. in pupillo. j. eod. 2. l. mulier. s. j. qui po. in pig. habe. 2. l. paulus. s. de pig. quid dicemus et quicquid dicit per. exceptio quando cumqz super ueniens sine facto aduersarij potest quando cōpeter op poni per iura superius alleg. Fallit in. l. si post acce ptu. s. de rei vendi. Ratio. qz odiosa exceptio est illa. ¶ Quid si exceptio est notoria vtrum debeat prop poni: canonice tangit extra vt lit. no. cōtesta. c. ij. in glo. 2 ibi per Imo. 2 debet pponi quāvis cumqz noto ria. vt. l. ciues. C. de appel. ¶ Ultimo dico circa mo dum proponendi exceptiones debetis scire vnum. qz officij non competit exceptio: sed parti consultitur per quāvis iudicis suggerere equitate. vt. l. plane. s. de peti. here. 2 illo casu succumberet si exceptionem proponeret: qz debet interitare officij iudicis. vt no. Ly. in. l. domū. C. de reuen. 2 facit ad. q. de qua dico in. l. j. s. qz vt aut. clā. ¶ Alio de modo excipiendi vemo ad modū probādi. 2 qz dicit qz quando nihil ponit reus: actor debet probare. quero quid si vterqz negaret. vt dicit qz tu no. es maior: 2 ego dico qz tu no. es minor: vel nego te minoram: 2 tu negas te ma iorē. ¶ Glof. mouet in. l. de etate. s. de mino. 2 tenet qz ei qui dicit qz no. est minor: incūbit pbatio: qz minor presumitur per. l. siue possidetis. C. de prob. sed ista ratio no. est bona: qz ea que cursu tps mutantur no. presumuntur esse in eo statu in quo semel fuerunt. vt l. spadonem. s. qui absoluitur. s. de excusa. tuto. et. l. b. s. j. s. de excusa. 2 va. mu. Ego dico qz siue actor: si ue reus fundat intentionem suam ex etate: tunc incū bit et probatio qui fundat intentionem suam ex eta te. vt. l. si minorē. C. de i. nte. res. mu. 2 hoc pbat ter. in. l. j. s. de i. acti. qz p. n. ¶ Illud ergo dicitur gl. qd tenet qz ille qui excipiendo negat no. debet pba

principalis. 2 lite pendente principalis: efficitur sol uendo. vide Baldum in dicta. l. per emptorias. in. fi. Et adde quod sicut ignorans postea admittitur ad exceptionem opponendam. ita 2 dubitans admitti tur postqz fuit certificatus: ita dicit Lynus 2 Bald. in. l. fina. in prin. per illum text. in. ij. col. C. de iur. Adde qd multo mi nor et rusti cus no. op ponentes dilato riaz ante litem contestata. possum ea opponere post: quia presumen tur per iuris errorem eam non opposuit se. ita dicit Bald. in. l. de die. s. si feruus. per illum text. in verbo minor. fm lectu. Joā. ibi. s. qui fatid. cog. et hoc etiā not. Paul. de castro. ibi not. qz ignorans no. audiat post lit. cōte. in dilatorijs est glo. no. in. l. qui paratorē. s. j. 2 ibi Bar. de p. 2 qz ibi scripti qz cōco. vt p. do. Anto. 2 Abb. in. d. c. pastora lis. 2 dū supra scripti dilatoria superueniētē post lit. contest. posse opponi. qz vltz ad qd temp? de quo dicit vt per do. Anto. in. d. c. cum. D. terra. de cofi. Ad de vt piene per Spe. in tit. de excep. s. j. ¶ Debetis scire. vide no. per eundem Bar. in. l. j. s. ij. quod vt aut. clam. in illa no. q. quādo ex forma sta tuti vel ex pacto contra instrumentum non potest op poni aliqua exceptio etiam solutionis qz si ego sol uer licet non possum opponere hanc exceptionem ta men possum intentare officium iudicis de equitate vt inquirat de solutione: 2 ita liberari cum iudici de ea constat. vide in rub. de excep. ¶ Modū probandi. Notorium licet releuet ab onere probandi no. tamen releuet ab onere proponēdi. vide Bal. in. l. non dubium. C. de leg. 2. l. j. C. quomo do 2 quādo iudex. ¶ Exceptio. vide Bartolum in. l. si ita scriptum. de lega. j. 2 nota quod exceptio dicitur proprie vbi est actio. sed vbi no. est actio ibi no. cōpcur proprie exce

Exceptio. glo. que incipit intentionem 2c. Et not. qd qñ ppono aliquā exceptionē pquā deauratur tibi actionē nō cōpeterē: in l. fina. in prin. per illum text. in. ij. col. C. de iur. Adde qd multo minor et rusticus no. opponentes dilato riaz ante litem contestata. possum ea opponere post: quia presumen tur per iuris errorem eam non opposuit se. ita dicit Bald. in. l. de die. s. si feruus. per illum text. in verbo minor. fm lectu. Joā. ibi. s. qui fatid. cog. et hoc etiā not. Paul. de castro. ibi not. qz ignorans no. audiat post lit. cōte. in dilatorijs est glo. no. in. l. qui paratorē. s. j. 2 ibi Bar. de p. 2 qz ibi scripti qz cōco. vt p. do. Anto. 2 Abb. in. d. c. pastora lis. 2 dū supra scripti dilatoria superueniētē post lit. contest. posse opponi. qz vltz ad qd temp? de quo dicit vt per do. Anto. in. d. c. cum. D. terra. de cofi. Ad de vt piene per Spe. in tit. de excep. s. j. ¶ Debetis scire. vide no. per eundem Bar. in. l. j. s. ij. quod vt aut. clam. in illa no. q. quādo ex forma sta tuti vel ex pacto contra instrumentum non potest op poni aliqua exceptio etiam solutionis qz si ego sol uer licet non possum opponere hanc exceptionem ta men possum intentare officium iudicis de equitate vt inquirat de solutione: 2 ita liberari cum iudici de ea constat. vide in rub. de excep. ¶ Modū probandi. Notorium licet releuet ab onere probandi no. tamen releuet ab onere proponēdi. vide Bal. in. l. non dubium. C. de leg. 2. l. j. C. quomo do 2 quādo iudex. ¶ Exceptio. vide Bartolum in. l. si ita scriptum. de lega. j. 2 nota quod exceptio dicitur proprie vbi est actio. sed vbi no. est actio ibi no. cōpcur proprie exce

ptio vt contra illum contra quem v'scepit rem non competit proprie exceptio: quia ipse non habet actionem quod nota. pro termino data ad excipiendum. ista est gloss. in l. in rebus. et ibi Baldus. in fine. C. de iure dotium.

- a Aliqua differentia. Sed an co p'statio dicatur exceptio. adde Bald. in l. finali. C. de edendo. et Bartol. in l. qui iudic. de condi. inde. et dicit Bald. in l. si constat. in vlti. opp. C. de comp. qd est species reconuentionis et no dicitur mera exceptio sed mixta. adde Bald. in l. quanta alexandri. C. de adulte. ideo dixit Bald. in l. cum papinianus. C. de senten. b q' excommunicatus non potest illam opponere et an sit species reconuentionis: dixi post Barto. in autenti. z consequenter. C. de senten. in princip. et quod exceptio compensationis dicatur potius exceptio q's actio. tenet Barto. in l. verbum oportebit. §. j. de verbo. significa. adde an exceptio compensationis dicatur proprie exceptio. alex. consi. xij. vol. ij.
- b Breuiter dic. vide Bar. z Bal. in l. si pacti. C. eo. et vtrū exceptioni prescribatur not. per Bal. z Ang. in l. sicut. vbi vide. C. de prescri. xxx. an.
- c Facit differentiam. Sed Bal. in l. peremptorias. in v. colum. C. senten. rescin. non pos. dicit quod exceptio intentionis non est propria exceptio. z similiter negatio.
- d Quero quid vide Bartol. in l. ex diuerso. §. finali. §. solu. mari.

cep. z. l. pure. in fi. j. de do. excep. Queda est replicatio: z illi prescribitur vt actioni. vt. l. questu. §. fin. §. de pecu. Quero quid de duplicatio. de hoc habes. l. fm diuersas lecturas: q' q' actio copetur est tpalis si reo tunc est perpetua. vt. l. si pactum. C. eo. C. homo vna. q. hic iurisconsultus facit differentiam inter exceptione intentionis z exceptionem iuris. et bene. Sed pone q' no propono aliqua exceptio ne: nec dico excipio: nec ad mei defensionez ppono: sed produco instrumentum solutionis. vel pono solutione z probor: an sufficiat. An deo tuc cum iudici est notoria actione. non copetere iudex dz absolvere: vt. l. vbi pactu. C. de trasac. fm vna lec. Et glo. in l. illa format vna aliam. q. vtrū exceptio iuris debeat taliter proponi q' necessario condudat. vel sufficiat q' condudat presumpitue. Per. dicit multa z ponit omnia verba que dixi in libello seu actione. in. l. omnes. §. lucius. §. de his que in frau. credi. z per Ly. in l. edita actio. C. de eden. z sufficit q' presumpitue condudat. nisi ab aduersa parte probetur contrarium. vt in fi. de replica. §. j.

Exceptiones procuratorie que sunt z qualiter pponantur. Exceptio procuratoria quod euitetur per litis contestationem. Exceptio dubia quando iudicatur peremptoria. Exceptio ne quis damnetur nisi in quantum facere potest est temporalis z dilatoria z opponitur etiam post litem contestatam. Exceptio dotis vel pecunie non numerate quod sit peremptoria. Exceptio ordinis quod primo conueniatur principalis q's fideiusso: quod sit dilatoria. Exceptio peremptoria an perimat actionez ipso iure post q's venit ad conflictum.

Exceptiones. Quero que sint curatorie: dic q' sunt multis modis: q' quandoq' tu no es procurator. q' q' no potes esse procurator. q' q' est causa in qua tu no potes esse procurator: dic vt dixi in l. de pupillo. §. fin. z l. seq. §. de ope. no. nuntia. z gloss. hic. Quero q' hec exceptio pot euitari. z dicit Jac. de are. per lit. cōtest. vt. l. pōponis. §. rati. §. de procu. z l. in exceptionib'. §. de pba. Dicit hic qd quedā sunt exceptiones ppetue z qdā peremptorie. Sed quid de exceptionib' dubijs: glo. dicit q' peremptoria iudicabit. vt. l. sufficit. §. de condi. inde. Ego intel ligo illud qd est peremptoria q' p'sens. status rei tenet ad exclusionem: z pone exempluz de. l. sufficit. §. de condi. inde. sed si p'sens status rei no tenet ad exclusionem: forte sec'. vt. l. pure. in pn. j. de do. excep. z. l. sub pditide. §. de assigna. liber. Quero qd de ea Turqua quis d'nat in quatu facere pot. an sit perpetua z peremptoria an dilatoria. z Jo. dicit q' est peremptoria. Aug. dicit q' p' pulcherrimas rōnes: z p. l. nā si maritus. §. de condi. inde. Itē q' pot peruenire ad meliore fortunā. z vide glo. ibi: itē de ea qua qs zc. Glo. videt hic tenere q' sint: anomale: sed illud non habemus in ter: q' vocent aliqua anomala. z habuit s'is glof. quod est dilatoria fm Jo. in l. inter eos. de re. iudi. que est vera lec. Breuiter Ly. dicit in l. exce.

ptionem. C. de pba. sed melius dicit in l. j. C. de iur. a et fac. ign. q' ponit additione. Sui. de eug. q' lex pre sumit eū fieri diuitē. et est tēporalis et dilatoria. vt. l. cura extruēdi. §. deficientiū. j. de mu. et ho. et. C. arb. tu. l. si defunct'. qd esse verū apparet: q' actio no perimitur: nā si venit ad pinguiore fortunā poterit conueniri: lz aut sit dilatoria: nō respicit exceptionem pot' opponi etiā post sniam: et in hoc est speciale in ea. Quert' gl. qd de excep. nō numerate dotis: z de exceptione nō numerate pecunie. dicit qd est peremptoria: q' perimit et impedit actionē cōtra quam opponit ppetuo. Hec obfi. qd statuit certū tempus infra q' opponat. q' iurisconsultus respicit an exceptio opposita tollat actionē ad tēp' vel ppetuo: q' si ad tēpus est dilatoria. si ppetuo est peremptoria: vt. §. pri. in fi. Illud vero qd gl. dicit q' quo ad onus probandi est anomala: nō est verū: q' idē in qualibz exceptione per quā excipit do nil ponit: vt dixi. §. e. l. j.

Quero qd de exceptione ordinis. vt prius p'ncipalis q's fideiusso: conueniat. Glo. dicit q' est anomala. q' pot' esse qd erit ppetua et tēporalis. Ego dico q' dilatoria: q' no perimit nec impedit personam tuā agere: sed dz tu prius discutias principalē. Et si dicit ille soluit: tunc dic q' nō vigore exceptionis ordinis tollit actio cōtra fideiusso: sed vigore solutionis et satisfactiois. et sic cōter doc. nostri tenet. Et q' possit opponi habuissis tactū plene in. l. si dubitentur. j. de fideiuf. Ly. tāgit i. l. exce. C. de pba. i. v. q. b

Ultimo qro an exceptio peremptoria perimat actionē ipso iure post q's venit ad conflictū. Ja. de ra. dicit q' sic. et mouet se per exemplū materiale non p' legē: et q' sunt duo pugiles ante q's vnus veniat iōtra aliū: null' perimit. postea vero alter eorū perimitur. Ego allego hic. l. si plures. j. de fideiuf. Sed cōtra Ja. de ra. t'z per. in l. exceptionē. C. de pba. et t'z q' no perimat lz deueniat ad conflictū. alle. in fi. de excep. per totū et maxime in. §. item si in iudicio: vt plene examinato in. l. iul. verum debitorē de cōd. inde. et eam plene dixi in repetitione prius. l.

Aliquem esse locupletem vel non quod temp' inspicitur.

In pupillo. Opp. de. l. si a dño vel a patre. §. pen. §. de pe. here. z l. rei iudicate. in pun. §. fo. ma. glof. cōter tenet q' inspicit tēp' rei iudi. et tēpus quo petitur. Ego dico q' aliquē esse locupletē vel nō q' q's est causa dan de vel cōseruande vel repellende obligationis. z tūc inspicit tēpus lit. cōte. vt q' dico qd ideo tenentis: q' factus es locupletior tu minor. q' q's esse locupletē est causa moderade executionis. et tūc inspicitur tēpus rei iudicate. vt. l. rei iudicate. §. fo. ma. et ibi dixi. et. l. si a dño: vel a patre. §. de peti. here. et hoc videt debitis. infra eodem leg. nemo.

Qui dicit. De hoc videbitis j. eo. l. nemo. vide. gl. §. perit. in pun. So. pluribus exceptionib' lz vti. vt hie nō ad omiffas redire. vt in cōtrario. Itē ibi. l. de lege cōmissoria interrogatus ita resp. si per emptorē. Sol. ibi extra iudiciū z esset sibi cōtrari'. Itē ibi. §. eligere. ibi in actione. hic in exceptione.

Quero qd de exceptione. et an exceptio ordinis vitiet p'cessum. bal. in l. j. §. fami. er. alle. gl. sing. in l. mancipiū. §. si in cōi. §. de euc. et an p'nuiciatio de ordine sit interlocutoria: an diffinitua. vide gl. sing. in l. vnde queritur. §. com. et vide do. Car. et alios in cūa. de ordi. cog. v. bi all. bar. hic et vtrū Sal. i. aut. p'sente de fideiuf. idē voluit hic ang. et al. leg. glo. in l. si mancipiū. §. j. de euc. refert t'z Spe. se qui istā gl. ego condudo p bar. idē voluit Ja. de are. na. et pe. refert Say

Item legata. Aides qd dolus defuncti nocet successor. Op. de. l. an vitium. infra de diuer. et temp. prescript. Solu. dolus defuncti non nocet ad exceptionē seu ad prescriptionem. sed ad actionem sic: vt hic.

Replicatio competens non restituitur ipso iure sed in integrum restitutione petita. Officium iudicis qualiter possit impetrari in exceptione.

Exceptiones. Intercessio. mis. Vos scitis q' p'ior

li. in. d. aut. presente. Andre. Barba. Exceptio ordinis. Sed an exceptio competēs reo copetatur fideiusso: et eontra. vide Ly. et Bal. l. tam mandator. C. de nō nu. pecu. et per Jac. bur. in l. defensionez. C. de excep. et qd leg. et no. in l. iij. §. si is pro quo. §. quod quisq' iur. Ly. plenus. in l. quoties. in. vj. q. C. de prec. impe. offe. Bald. in lege fina. C. de vsu. rei iudi. et in l. idē. §. generaliter. §. manda. et quod legitur et no. in l. ex persona. j. de fideiuf. Sed nunquid fideiusso possit opponere exceptionem compensationis ex persona debitoris. videtur quod non: quia soluit qui compensat. l. debitor. q' po. in pig. ha. sed fideiusso non potest soluere de bonis debitoris vere vel ficte: in contrarium est tex. in l. verum. supra de compensatione etiam eo reo inuito p' d. l. ex persona. et late Bald. in dicta lege tam mandator. vnde salua Bartol. in l. iij. §. cato. de verbo. obli. in ficta sol. Sed quid si fideiusso non opponit exceptionem quam si opposuisset fuisset absolutus an possit isto casu agere contra principalem. vide in l. idē. §. generaliter. et in l. quintus. §. man. et not. Imo. in l. sub impossibili. cū. l. seq. j. de fideiuf. et habetis in l. fideiusso. in p'ncip. et in. §. quedam. §. mā. et vtrum exceptio declinatoria fori competat fideiusso: habes Quid. de suza. quod non: in l. present. C. de his qui ad eccle. consu. et adde quod no. Bal. in dicta lege quoties. et dicit Bald. in aut. habita. in viij. colum. C. ne filius pro pa. quod priuilegium ill' aut. nō extenditur ad fideiussozem scolaram et an extendatur ad fideiussozem qui nō rogatus intercessit. vide. l. si mulier. §. si ad ea. ad velle. de inateria late per Barto. in dicta lege tam mandator. et que no. in l. vbi cūq's. de fideiuf.

Intercessio. vide Barto. in lege diuus. ad fi. de re. in. et Barto. in dicto. §. si minor. in pun. et in dicta lege papinianus. §. si filius.

Diagnitis que qua exceptioe loquat hic: et dicit qdā falsoū instrō rū exceptio nō hz locū: z illud nō plz gl. Alij dicit nō esse locū prescriptio ni rei iudi. Ad. l. nostram opp. de l. prima. C. de cōditio. indebit. et. l. si sine. §. j. rē ra. ha. sol. post suam nō repetit nisi p̄teritu falsoū instrōū. vt. l. diu. §. de re iu. z. l. si. C. si ex fal. instr. C. de si. instr. l. si. §. si. sol. gl. v. f. si. l. Solue ergo aliter qd hic fuit decept. vt. l. vlt. C. plus vale. qd agit. nō obli. l. si. C. de si. instr. q. ibi fuit de falso cognitū. C. de l. excē. in fi. §. eo. cōiuncta. l. diu. §. de re iu. gl. fatetur qd exceptio falsoū instrōum hz locū restitutione impetrata. ibi et hoc petita. an ista gl. dicat verū. credo qd dixi vobis in l. diuus. q. si ista est lata p̄teritu falsoū instrōmēto: rū: si peto me reponi in p̄stinū statū: tūc faciam restituēde petita: z hoc. j. quadriēniū: z ita loquitur. l. diuus. q. volo restitui: sed si volo reperere qd solui: vel tu petis: z ego excipio qd p̄teritu falsoū instrōmēto: sui cōdem natus: tūc ista exceptio fuit p̄petua: nec opz qd petat restituitio in integz: et hoc dicit canoniste extra eo. c. cū venerabilis. C. Quero qd si velit agere ciuilit̄ de falso: an possit. glo. tangit hic. Ita. q. soluit in duobus verbis. Contra criminōsum possum intentare vel ciuilem criminalē quā volo: vt. l. j. q. ci. act. cri. p̄teru. Fallit in casu. l. p̄teru. editit. §. j. de iur. fm. lec. Ba. de are. Sed si volo agere cōtra aliū ciuilit̄ de falso: non possum criminōso viuēte: nisi prius eō cōdēnato: sec. si mortuo: vt. l. j. C. vbi cau. ff. z. l. i. §. de car. edi.

Generaliter vnde opz zc. signa istud z hoc examino in repetitione. l. naturaliter. §. nihil cōe. §. de acqui. pos. z dico qd si p̄iudicialē exceptionē vis oppo nere extra suam nō potes: qz opz qd probes z opponas: z hoc p̄ istā glo. ibi vt probet rei ven. instrūta. C. Itē no. ad. q. si ago cōfessoria cōtra te. tu dicis tu agas rei ven. ante: p̄ quā fūdū vendices: an possis illud ista glo. videtur dicere qd sic. z vide glo. ibi vel prius instituat eam: et an sit verū dicam in l. fundum titianum.

Petitor vel possessor hereditatis si conuenitur qm possit deducere z exceptionem de qua in ista lege.

Quando petitur iurisdictio alicuius

Post litem casum fm primā lect. C. de pp. de l. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sententiam iudicium est factū z completum. z sic Jo. an. ist omnibus bene dicit perterqz in eo qd facit distinctio nē ante lit. contest. vel post. Dic ergo qm qm petitor vel possessor hereditatis agit alicuō particulari iudicio: z tunc indistincte iura antiqua non corrigunt. et potest opponi exceptio ne p̄iudicium fiat petitor hereditatis: vt glo. hic tenet z in l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti. Quandoqz ip̄e conuenitur: et tunc si inter eos mouetur particulare iudicium inter quos speratur moueri vniuersale: z tunc potest opponi hodie sicut olim. vt. l. non distinguemus. §. si is faciat. §. de arbit. Quandoqz iudicium particulare mouetur inter petitorē z possessorē z tertiu: z tūc aut est iudicium reale. z obstat exceptio si ex eadem causa moueretur: vt hac glo. fm Dp. nec iura antiqua corriguntur per. l. vlt. Aut mouetur ex alia causa z tunc non ob. exceptio: quia non facit p̄iudicium vt. l. si quis libertatem. in fi. §. de peti. here. Aut mouet p̄sonalr: z tunc distingue. vt. l. si. C. de pet. her. q. ibi distinguit inter creditorē z legatarū. vbi cūqz aut dixi dictā exceptionē locū habere. fallit si actio qd mouet esset tpe p̄tura. vt. l. cū h̄ditas ex treb. in fi. ad treb. z. l. si bonefidei. et. l. diu. de pe. her. Itē fallit in cāis summarijs. vt. l. ille a quo. §. si de testō. eo. ti. qd dic vt dixi in l. ita tū. §. quoties. eo. ti. Item fallit si sup petitorē here. esset sententiā vel alr lis esset finita vt hic. C. Itē qd qd si peti aliqd vni uersale vt iurisdictio cuiusdam castri vel rectoris cuiusdā ecclesie: an habeat locū dicta distinctio si alr

castri an habeat locum distinctio huius. l.

habet duas lect. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sententiam iudicium est factū z completum. z sic Jo. an. ist omnibus bene dicit perterqz in eo qd facit distinctio nē ante lit. contest. vel post. Dic ergo qm qm petitor vel possessor hereditatis agit alicuō particulari iudicio: z tunc indistincte iura antiqua non corrigunt. et potest opponi exceptio ne p̄iudicium fiat petitor hereditatis: vt glo. hic tenet z in l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti. Quandoqz ip̄e conuenitur: et tunc si inter eos mouetur particulare iudicium inter quos speratur moueri vniuersale: z tunc potest opponi hodie sicut olim. vt. l. non distinguemus. §. si is faciat. §. de arbit. Quandoqz iudicium particulare mouetur inter petitorē z possessorē z tertiu: z tūc aut est iudicium reale. z obstat exceptio si ex eadem causa moueretur: vt hac glo. fm Dp. nec iura antiqua corriguntur per. l. vlt. Aut mouetur ex alia causa z tunc non ob. exceptio: quia non facit p̄iudicium vt. l. si quis libertatem. in fi. §. de peti. here. Aut mouet p̄sonalr: z tunc distingue. vt. l. si. C. de pet. her. q. ibi distinguit inter creditorē z legatarū. vbi cūqz aut dixi dictā exceptionē locū habere. fallit si actio qd mouet esset tpe p̄tura. vt. l. cū h̄ditas ex treb. in fi. ad treb. z. l. si bonefidei. et. l. diu. de pe. her. Itē fallit in cāis summarijs. vt. l. ille a quo. §. si de testō. eo. ti. qd dic vt dixi in l. ita tū. §. quoties. eo. ti. Item fallit si sup petitorē here. esset sententiā vel alr lis esset finita vt hic. C. Itē qd qd si peti aliqd vni uersale vt iurisdictio cuiusdam castri vel rectoris cuiusdā ecclesie: an habeat locū dicta distinctio si alr

quo iudicio particulari agat vel cōueniat. Immo. qd sic de cōfess. pbē. c. q. cūctis. in. j. gl. mag. Mihi autē vt dicendū aut iurisdictio coheret castro seu territorio: et inter plures est cōtērio de dñio castri principa liter: tūc illud est iudicium particulare: ideo oibus iuribus dicit castri pot vt possessore: pendente iudicio vt. l. si. §. de aqua quot. et est. Si vero est cōtērio p̄ncipaliter de iurisdictione: qz vnus dicit cōperere sibi alter sibi: p̄to distinguendū vt in petitione hereditatis: vt nō possit per aliqz particulare iudicium fieri p̄iudicium huic vniuersali: nisi fm distinctionē p̄dictā: et sic qd spectat ad iurisdictionē: et sunt tēpore peritū ra poterūt exerceri. et ista. Ita intelligo Im. hz multū facit cōtra qd hoc vt fm statū in petitione hereditatis: qz fuit mueta a senatu. vt. d. l. vlt. et. l. si qs libertatem: tūc eadē rō est hic: facit etiā qd idē est si fieret p̄iudicium cōtra tab. vt. j. ti. j. l. j. vel qrele. vt. d. l. si quis. Itē ibidē senatus dixit tūc de libertate: tū hz locū in alijs rebus: vt hic et. d. l. vlt. et sic patz qd extenditur. tamen ne sit in potestate cuiuslibet impēdire exercitium iurisdictionis. dico qd ita demū potest opponi hec exceptio si iam possessori mora est 10 lis de iurisdictione vel moueri speratur. vt. d. l. si qs libertatem. z intelligo speratur id est ex iusta causa: non elusorie tunc. zc. vt. l. hoc autem. §. si cui plusqz p l. fal. de alijs p̄iudicialibus dicam. j. eo. l. fundi. et l. fundum. Et quando et quibus possit opponi exceptio. hec ibi dicam.

Duersus de l. nam z po stea. §. sed et si qs. §. de iureiu. glo. soluit qd pot replicari ab alio vt in cōtrario: nō a deferēte vt hic. C. Sed opp. ergo si iuramentū est delatum volo malo non potest opponi dolus. Tu debes intelligere qd dolus fuit commissus in dederando: z de isto nō pot excipi. sed si dolus esset commissus in ducendo a deferendū vel ad iurandū tunc posset replicare de dolo: et hoc p̄batur. §. de dolo. l. qd si deferente. cū duabus seq. C. de l. admonendi. cū simi. Sol. fallit ibi: vt in glo.

Reus excipiens si in exceptione succumbit non prohibetur: quod deduxit in exceptione tractare in alio iudicio. Si reus in excep. obtinuit facit p̄iudicium in alio iudicio actori.

Absolutoria lata in prima causa seruitutis qd nō faciat p̄iudicium in secunda causa proprietatis fm communem cursum causarum. Cōmunis cursus causarū est qd reus non assumat in se onus probandi esse rem suam. Inspecitur quod conuenire potest qm presens stat rei verisimiliter tendit ad hoc.

Quod casus in §. sed neqz in aut. de fideius. vbi con cursus hypothecarie z p̄sonalis admittitur est casus specialis.

Causa quod dicatur p̄iudicialis altero de tribus modis. rōne rei rōne autoutatis z p̄eumentie: z quando ita se contingunt qd absolutoria lata in vno parit p̄iudicium in alio.

Reus an possit agere confessoria contra agentē cōtra se ad fundum rei vendi. Si ago cōtra te confessoria tu rei vindicatione con

tra me ad fundū: ego dico seruitutes mihi deberi quod agitur super secundo iudicio. Regula istius. l. procedit quādo duo iudicia proponuntur ab vna et eadē parte. Si condēnatoria lata in scdo iudicio parat plenum p̄iudicium in primo a et verbū iudicium sit propositū ab vno aliud ab alio: super secundo tantum procedatur. Si ago rei vindicatione tertius potest agere contra me confessoria. Contra agentē ad viā potest excipi quod agat primo rei vindicatione z quod super illa primo procedatur. potest dari libellus vt superfedat super confessoria p̄posita rei vindicatione. Rei vindicatione z cōfessoria simul p̄posita procedet super rei vindicatione. Actione ciuili z criminali simul p̄posita si non sit oppositum procedit iudicium.

Undū titia nū. Lex nostra cū duabus seq. pot sic summarizari: qm duo iudicia sic se habent qd absolutoria lata in prima parit exceptionē rei iudicate in scda: et condēnatoria lata in scda parit reo p̄iudicium in prima: concursus non admittitur: alia secus. hoc dicit iste tres leges: ista materia est valde singularis: z facit magnū honozē aduocatis intelligentibz eam. C. Im. l. sed si ante. in fi. Ita. l. dicit qd absolutoria lata in prima nō parit exceptionem rei iudicate in scda: z condēnatoria facta in scda nō p̄iudicat reo i prima. C. de pp. d. hic qd post motā litē in p̄petate nō pot moueri zc. Cōtra §. eo. l. si post litē. Sol. ibi dz intelligi post lit. p̄test. z h̄iaz terminatā. et. alia lec. qd est ibi nō est vera. opp. de. l. et q pignoris. §. de serui. dicit gl. fallit ibi. C. Venio ad. l. sed si ante. d. hic qd vni uersa corpora sunt: z sic inuit qd seruitus est qd corporale. Contra. l. j. §. de rerū diu. z insti. de rebz corpo. z icorpo. gl. exponit corpora. i. res. C. de pp. qd ista est rō qd pot agi in l. j. si ante. qz diuersa corpora: §. est. §. l. p̄xi. gl. dicit fateor: qd ista rō nō est vera: §. alia rō mouit eū: z primo assignat rōne quā vide: z inuit glo. ista qd maior sit qd seruitutis qd qd p̄prietatis. dicit neuerū: dic qd sic: qz respectu p̄iudicij est maior nō respectu rei. maior autē d. respectu p̄iudicij: qd condēnatoria in prima p̄iudicat magis in scda: qd

quo iudicio particulari agat vel cōueniat. Immo. qd sic de cōfess. pbē. c. q. cūctis. in. j. gl. mag. Mihi autē vt dicendū aut iurisdictio coheret castro seu territorio: et inter plures est cōtērio de dñio castri principa liter: tūc illud est iudicium particulare: ideo oibus iuribus dicit castri pot vt possessore: pendente iudicio vt. l. si. §. de aqua quot. et est. Si vero est cōtērio p̄ncipaliter de iurisdictione: qz vnus dicit cōperere sibi alter sibi: p̄to distinguendū vt in petitione hereditatis: vt nō possit per aliqz particulare iudicium fieri p̄iudicium huic vniuersali: nisi fm distinctionē p̄dictā: et sic qd spectat ad iurisdictionē: et sunt tēpore peritū ra poterūt exerceri. et ista. Ita intelligo Im. hz multū facit cōtra qd hoc vt fm statū in petitione hereditatis: qz fuit mueta a senatu. vt. d. l. vlt. et. l. si qs libertatem: tūc eadē rō est hic: facit etiā qd idē est si fieret p̄iudicium cōtra tab. vt. j. ti. j. l. j. vel qrele. vt. d. l. si quis. Itē ibidē senatus dixit tūc de libertate: tū hz locū in alijs rebus: vt hic et. d. l. vlt. et sic patz qd extenditur. tamen ne sit in potestate cuiuslibet impēdire exercitium iurisdictionis. dico qd ita demū potest opponi hec exceptio si iam possessori mora est 10 lis de iurisdictione vel moueri speratur. vt. d. l. si qs libertatem. z intelligo speratur id est ex iusta causa: non elusorie tunc. zc. vt. l. hoc autem. §. si cui plusqz p l. fal. de alijs p̄iudicialibus dicam. j. eo. l. fundi. et l. fundum. Et quando et quibus possit opponi exceptio. hec ibi dicam.

habet duas lect. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sententiam iudicium est factū z completum. z sic Jo. an. ist omnibus bene dicit perterqz in eo qd facit distinctio nē ante lit. contest. vel post. Dic ergo qm qm petitor vel possessor hereditatis agit alicuō particulari iudicio: z tunc indistincte iura antiqua non corrigunt. et potest opponi exceptio ne p̄iudicium fiat petitor hereditatis: vt glo. hic tenet z in l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti. Quandoqz ip̄e conuenitur: et tunc si inter eos mouetur particulare iudicium inter quos speratur moueri vniuersale: z tunc potest opponi hodie sicut olim. vt. l. non distinguemus. §. si is faciat. §. de arbit. Quandoqz iudicium particulare mouetur inter petitorē z possessorē z tertiu: z tūc aut est iudicium reale. z obstat exceptio si ex eadem causa moueretur: vt hac glo. fm Dp. nec iura antiqua corriguntur per. l. vlt. Aut mouetur ex alia causa z tunc non ob. exceptio: quia non facit p̄iudicium vt. l. si quis libertatem. in fi. §. de peti. here. Aut mouet p̄sonalr: z tunc distingue. vt. l. si. C. de pet. her. q. ibi distinguit inter creditorē z legatarū. vbi cūqz aut dixi dictā exceptionē locū habere. fallit si actio qd mouet esset tpe p̄tura. vt. l. cū h̄ditas ex treb. in fi. ad treb. z. l. si bonefidei. et. l. diu. de pe. her. Itē fallit in cāis summarijs. vt. l. ille a quo. §. si de testō. eo. ti. qd dic vt dixi in l. ita tū. §. quoties. eo. ti. Item fallit si sup petitorē here. esset sententiā vel alr lis esset finita vt hic. C. Itē qd qd si peti aliqd vni uersale vt iurisdictio cuiusdam castri vel rectoris cuiusdā ecclesie: an habeat locū dicta distinctio si alr

quo iudicio particulari agat vel cōueniat. Immo. qd sic de cōfess. pbē. c. q. cūctis. in. j. gl. mag. Mihi autē vt dicendū aut iurisdictio coheret castro seu territorio: et inter plures est cōtērio de dñio castri principa liter: tūc illud est iudicium particulare: ideo oibus iuribus dicit castri pot vt possessore: pendente iudicio vt. l. si. §. de aqua quot. et est. Si vero est cōtērio p̄ncipaliter de iurisdictione: qz vnus dicit cōperere sibi alter sibi: p̄to distinguendū vt in petitione hereditatis: vt nō possit per aliqz particulare iudicium fieri p̄iudicium huic vniuersali: nisi fm distinctionē p̄dictā: et sic qd spectat ad iurisdictionē: et sunt tēpore peritū ra poterūt exerceri. et ista. Ita intelligo Im. hz multū facit cōtra qd hoc vt fm statū in petitione hereditatis: qz fuit mueta a senatu. vt. d. l. vlt. et. l. si qs libertatem: tūc eadē rō est hic: facit etiā qd idē est si fieret p̄iudicium cōtra tab. vt. j. ti. j. l. j. vel qrele. vt. d. l. si quis. Itē ibidē senatus dixit tūc de libertate: tū hz locū in alijs rebus: vt hic et. d. l. vlt. et sic patz qd extenditur. tamen ne sit in potestate cuiuslibet impēdire exercitium iurisdictionis. dico qd ita demū potest opponi hec exceptio si iam possessori mora est 10 lis de iurisdictione vel moueri speratur. vt. d. l. si qs libertatem. z intelligo speratur id est ex iusta causa: non elusorie tunc. zc. vt. l. hoc autem. §. si cui plusqz p l. fal. de alijs p̄iudicialibus dicam. j. eo. l. fundi. et l. fundum. Et quando et quibus possit opponi exceptio. hec ibi dicam.

habet duas lect. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sententiam iudicium est factū z completum. z sic Jo. an. ist omnibus bene dicit perterqz in eo qd facit distinctio nē ante lit. contest. vel post. Dic ergo qm qm petitor vel possessor hereditatis agit alicuō particulari iudicio: z tunc indistincte iura antiqua non corrigunt. et potest opponi exceptio ne p̄iudicium fiat petitor hereditatis: vt glo. hic tenet z in l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti. Quandoqz ip̄e conuenitur: et tunc si inter eos mouetur particulare iudicium inter quos speratur moueri vniuersale: z tunc potest opponi hodie sicut olim. vt. l. non distinguemus. §. si is faciat. §. de arbit. Quandoqz iudicium particulare mouetur inter petitorē z possessorē z tertiu: z tūc aut est iudicium reale. z obstat exceptio si ex eadem causa moueretur: vt hac glo. fm Dp. nec iura antiqua corriguntur per. l. vlt. Aut mouetur ex alia causa z tunc non ob. exceptio: quia non facit p̄iudicium vt. l. si quis libertatem. in fi. §. de peti. here. Aut mouet p̄sonalr: z tunc distingue. vt. l. si. C. de pet. her. q. ibi distinguit inter creditorē z legatarū. vbi cūqz aut dixi dictā exceptionē locū habere. fallit si actio qd mouet esset tpe p̄tura. vt. l. cū h̄ditas ex treb. in fi. ad treb. z. l. si bonefidei. et. l. diu. de pe. her. Itē fallit in cāis summarijs. vt. l. ille a quo. §. si de testō. eo. ti. qd dic vt dixi in l. ita tū. §. quoties. eo. ti. Item fallit si sup petitorē here. esset sententiā vel alr lis esset finita vt hic. C. Itē qd qd si peti aliqd vni uersale vt iurisdictio cuiusdam castri vel rectoris cuiusdā ecclesie: an habeat locū dicta distinctio si alr

quo iudicio particulari agat vel cōueniat. Immo. qd sic de cōfess. pbē. c. q. cūctis. in. j. gl. mag. Mihi autē vt dicendū aut iurisdictio coheret castro seu territorio: et inter plures est cōtērio de dñio castri principa liter: tūc illud est iudicium particulare: ideo oibus iuribus dicit castri pot vt possessore: pendente iudicio vt. l. si. §. de aqua quot. et est. Si vero est cōtērio p̄ncipaliter de iurisdictione: qz vnus dicit cōperere sibi alter sibi: p̄to distinguendū vt in petitione hereditatis: vt nō possit per aliqz particulare iudicium fieri p̄iudicium huic vniuersali: nisi fm distinctionē p̄dictā: et sic qd spectat ad iurisdictionē: et sunt tēpore peritū ra poterūt exerceri. et ista. Ita intelligo Im. hz multū facit cōtra qd hoc vt fm statū in petitione hereditatis: qz fuit mueta a senatu. vt. d. l. vlt. et. l. si qs libertatem: tūc eadē rō est hic: facit etiā qd idē est si fieret p̄iudicium cōtra tab. vt. j. ti. j. l. j. vel qrele. vt. d. l. si quis. Itē ibidē senatus dixit tūc de libertate: tū hz locū in alijs rebus: vt hic et. d. l. vlt. et sic patz qd extenditur. tamen ne sit in potestate cuiuslibet impēdire exercitium iurisdictionis. dico qd ita demū potest opponi hec exceptio si iam possessori mora est 10 lis de iurisdictione vel moueri speratur. vt. d. l. si qs libertatem. z intelligo speratur id est ex iusta causa: non elusorie tunc. zc. vt. l. hoc autem. §. si cui plusqz p l. fal. de alijs p̄iudicialibus dicam. j. eo. l. fundi. et l. fundum. Et quando et quibus possit opponi exceptio. hec ibi dicam.

habet duas lect. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sententiam iudicium est factū z completum. z sic Jo. an. ist omnibus bene dicit perterqz in eo qd facit distinctio nē ante lit. contest. vel post. Dic ergo qm qm petitor vel possessor hereditatis agit alicuō particulari iudicio: z tunc indistincte iura antiqua non corrigunt. et potest opponi exceptio ne p̄iudicium fiat petitor hereditatis: vt glo. hic tenet z in l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti. Quandoqz ip̄e conuenitur: et tunc si inter eos mouetur particulare iudicium inter quos speratur moueri vniuersale: z tunc potest opponi hodie sicut olim. vt. l. non distinguemus. §. si is faciat. §. de arbit. Quandoqz iudicium particulare mouetur inter petitorē z possessorē z tertiu: z tūc aut est iudicium reale. z obstat exceptio si ex eadem causa moueretur: vt hac glo. fm Dp. nec iura antiqua corriguntur per. l. vlt. Aut mouetur ex alia causa z tunc non ob. exceptio: quia non facit p̄iudicium vt. l. si quis libertatem. in fi. §. de peti. here. Aut mouet p̄sonalr: z tunc distingue. vt. l. si. C. de pet. her. q. ibi distinguit inter creditorē z legatarū. vbi cūqz aut dixi dictā exceptionē locū habere. fallit si actio qd mouet esset tpe p̄tura. vt. l. cū h̄ditas ex treb. in fi. ad treb. z. l. si bonefidei. et. l. diu. de pe. her. Itē fallit in cāis summarijs. vt. l. ille a quo. §. si de testō. eo. ti. qd dic vt dixi in l. ita tū. §. quoties. eo. ti. Item fallit si sup petitorē here. esset sententiā vel alr lis esset finita vt hic. C. Itē qd qd si peti aliqd vni uersale vt iurisdictio cuiusdam castri vel rectoris cuiusdā ecclesie: an habeat locū dicta distinctio si alr

quo iudicio particulari agat vel cōueniat. Immo. qd sic de cōfess. pbē. c. q. cūctis. in. j. gl. mag. Mihi autē vt dicendū aut iurisdictio coheret castro seu territorio: et inter plures est cōtērio de dñio castri principa liter: tūc illud est iudicium particulare: ideo oibus iuribus dicit castri pot vt possessore: pendente iudicio vt. l. si. §. de aqua quot. et est. Si vero est cōtērio p̄ncipaliter de iurisdictione: qz vnus dicit cōperere sibi alter sibi: p̄to distinguendū vt in petitione hereditatis: vt nō possit per aliqz particulare iudicium fieri p̄iudicium huic vniuersali: nisi fm distinctionē p̄dictā: et sic qd spectat ad iurisdictionē: et sunt tēpore peritū ra poterūt exerceri. et ista. Ita intelligo Im. hz multū facit cōtra qd hoc vt fm statū in petitione hereditatis: qz fuit mueta a senatu. vt. d. l. vlt. et. l. si qs libertatem: tūc eadē rō est hic: facit etiā qd idē est si fieret p̄iudicium cōtra tab. vt. j. ti. j. l. j. vel qrele. vt. d. l. si quis. Itē ibidē senatus dixit tūc de libertate: tū hz locū in alijs rebus: vt hic et. d. l. vlt. et sic patz qd extenditur. tamen ne sit in potestate cuiuslibet impēdire exercitium iurisdictionis. dico qd ita demū potest opponi hec exceptio si iam possessori mora est 10 lis de iurisdictione vel moueri speratur. vt. d. l. si qs libertatem. z intelligo speratur id est ex iusta causa: non elusorie tunc. zc. vt. l. hoc autem. §. si cui plusqz p l. fal. de alijs p̄iudicialibus dicam. j. eo. l. fundi. et l. fundum. Et quando et quibus possit opponi exceptio. hec ibi dicam.

habet duas lect. vlt. C. de peti. here. glo. dicit q. l. ista hodie per illam corrigitur. vel aliter qd ibi qm agitur personalibz qm agitur reali: z sic per istam glo. videtur qd illa. l. vlt. loquatur in iudicio personali tantum. hic in rei vindicatione. et potest esse bona ista glo. fm Dp. quando conuenio alicuē rei vindicationē ex eadem causa qua hereditatis pet. secus si ex alia causa petitur hereditas: et alia vero quis dicit se dominum: quia tunc esset eadē ratio que in personali. z ideo tunc corrigetur ista. l. fm Dp. vel verius tunc nec de iure antiquo: obstat exceptio: quia nullam p̄iudicium fir: vt. l. si quis libertatem. §. fina. de pet. here. cum igitur conuenitur quis vt possessor: conuenitur vt quilibet: non vt heres. vt. l. in senatus. §. fundum. de re iudica. z. l. de eo §. fina. §. ad exhiben. Dat glo. aliam sol. quā teneas multum menti: quia hic petitor hereditatis agebat. ibi conueniebatur: z sic. d. l. vlt. loquitur qm conuenitur petitor: z possessor hereditatis: sec. si ageret ip̄e: et hoc tenet glo. hic. z. l. si bonefidei. §. de peti. here. tene mēti: z secundum hoc prout in casu ponitur de extraneo agente corrigitur per. d. l. si. habes expedit tam primā lect. Sed Jo. intelligit secūdo modo vt in glo. ibi fm Jo. an. zc. est ne vera ista lec. Jo. an. z pet. rep̄ehē dūt eam: q. si nō possum ante lit. conte Ra. multominus post. per. l. fundum. z. l. fundi. j. eod. tene ergo primam lect. que probatur per text. huius libi non facti nomine zc. nam ante lit. cōtest. iudicium est futurū. post lit. contest. iudicium pendet: post sent

a ¶ Proceco ulterius vide Bartol. in lege sepe. in fi. l. q. de re iudicata.

b ¶ Comune cursum. No. limitatione que hz qz impeditur cumlatio qn absolutio lata in prima potest parere exceptione rei iudi. in scda et adde Bartol. idē subtiliter dicere in. l. natural. §. nihil comunē. in pma combinatio. ne. de acq. poss. in. xj. colū. per. c. pastoralis de cā poss. et ibi etiā Barto. ad istā regulam datā litem limitationē notabilem et ibi declaratio. et do. Anto. in. c. cū dilectus. in vij. colū. C. de causa a autē in respectu. l. incerti. C. de interdic. in vij. colū. aliter dicit p istam. l. si ante. secundum Aldra. videlicet qz regula huius l. fundum cum si. procedit quando in omnem eventum sententia absolutio in prima parit exceptionē rei iudi. in. ij. alias secus per. d. l. sed si ante. adde qd cōtra Bald. in hoc tenet aperte Dy. in. c. nullus pluribus. in versic. adde sexto. et. in tit. de regu. iur. in vij. arg. in l. pecuniam. si cer. pet. cōtra Bald. et etiam Barto. in. l. edita. in. j. regu. C. de edend. item contra Barto. hic videtur rex. in. l. interdum. j. de publ. iudi. inducendo vt ibi scripsi post Jmol. vide aliam limitationem fm Ange. in. l. vbi pactum. circa. iij. colū. C. de transac.

c ¶ Veritur magnum preiudicium. quot modis dicitur cause preiudicialez vide pulchre Barto. in. l. si quis libertis. circa fin. §. de peti. here. ad quod dicit post Bart. in. l. iudicium soluitur. §. de iudi. sed vtrū ordo vt prius de preiudicialibus cognoscatur sit de substantia et prius cognoscatur de exceptionibus op positus ad processum. vide per do. Anto. do. glo. et omnes in. c. ex pbita. post glo. de iudi. et doc. in. c. ceterum. de prescript. et quod not. Barto. in. l. a procedente. C. de dilationi. et in. l. C. de ordi. iudi. et in. l. si queramus. et ibi etiam per Jmo. de testa. et que dicitur

1 dicitur in alio iudicio. vt. l. vēdicatē. cū. l. se. §. de eue. hoc anno dicit tibi contrariū qd est verū qz qui oppo nit exceptionē et in exceptio succūbit nō phibetur illud idē qd in exceptioe dedit tractare in alio iudicio. Sed si reus obtinuit tūc facit preiudicium in alio iudicio actori. vt. l. qui romē. §. duo fratres. j. de ver. ob. fm lect. Hug. ¶ Et ergo sol. illa illud qd dicitur. qn absolutio lata in prima possibile est nō parere preiudicium in scda: est verum fm commune cursum causarū: als secus. Cōis cursum causarū est vt reus nō assumat in se omnes probandi esse rē suā: pōt tñ si vult. vt. l. libris in fi. §. de lib. cau. et. l. circa. §. de pb. nō tamē cogitur. vnde absolutio lata in prima nō parat preiudicium in scda fm cursum comunē causarū. Jdē dicit in. l. inter stipulantes. §. sacram. j. de verb. ob. qd inspicitur qd euenire potest. qn presens stat? rei verisimiliter rēdit ad hoc: sed si sens status rei nō indicat hoc ergo et. Sed si pones qz reus velle in se probationem recipere tūc nō admitteretur cōcursum. cū reus probādo se dicit preiudicaret in scdo: sic non admitteretur concursus. ¶ Ppo. Textra glo. in aut. de fidei. §. sed neqz. vbi admittitur cōcursum personalis et hypothecarie: sed sententia lata in personali parat preiudicium in hypothecaria. vt. l. si deserē te. §. qui. mo. pig. vel hypo. fol. Dy. in. c. nullus pluribus. extra de reg. iur. li. vj. dicit qz si primo proponitur vnum iudicium: scdo proponitur aliud: et tunc loquitur iste regulē: sed qn simul et semel proponuntur tunc est secus: vt in. §. sed neqz. Sed illud est cōtra glo. i. x. positam super verbo restitutionū. Jte probatur quia curlem et criminalem nō possum simul et semel in eodem libello pponere. vt. l. interdum. de publ. iud. et. l. j. C. qn civilis ac. cri. prem. Et ratio est dicit Dy. in. c. nullus pluribus. quia sententia lata in vno parat preiudicium in alio: ergo sol. Dy. nō est bona. C. p. so. in. l. edita. qz il lud qd dicitur in. §. sed neqz. verū est qn vnu iudicium est principale et aliud accessoriū: tunc admittitur cōcursum. secus si vtrūqz principale: vt hic. Sz ista sol. est falsa cōtra. l. fundi. j. e. quia de ancilla et partu nō admittitur cōcursum. De. dat. aliā sol. qz in illa. l. duo iudicia tendunt ad vnu finē. id eo admittit cōcursum: sed illud est cōtra. l. singulis. j. ti. j. quid dicemus. nō video aliā solu. verā nisi istam. Vos scitis qz iura antientiorū grauant debitorem in hoc qd ante qz veniatur ad pignoris possessionem dicit fieri discussio de suis bonis. vnde vt citius possit venire ad bonorum possessionē per missionē disponitur qz pponi possit personalis et hypothecaria: me diuersis iudicijs fati genur: et sic ille casus specialis est extra istas regulas per dictā rationem. ¶ Ppo. ista. l. videtur cōtra. l. ordinata. §. de lib. causa. per quā. l. videtur qz p ois qz questio preiudicialis proponitur illa dicitur examinari: alie silere debet. vt peto a te meū seruū: ista questio de seruo siue ante siue post pponatur: dicitur pmo examinari: p istud contrariū intelliges materiaz. legis. Et debes scire qz cause preiudiciales dicitur tribus modis. Vno modo ille actioes preiudiciales in rē: qn agitur de statu alicuius de quibus loquitur in l. de act. §. preiudiciales. et. l. j. §. per hanc. §. de reuē di. Et dicitur preiudicialis quia in ea vertitur magnum preiudicium vt status. Jtem preiudicialis dicitur

quia preiudicat vel apta est iudicare alijs causis. Jtem facit quando qz que in habilem ad iudicium. et de istis preiudicialibus nihil dicam nisi inquam pro declaratione altarū: et de illis loquitur. l. ordinata. vnde nō facit ad istam. scdo dicitur preiudicialis ratione autoutatis et pcceminētie: et istud contungit altero de duobus modis. vno modo in causis seminice nulli modo contingit: vt. l. vlti. C. de ordi. in. quia ibi causa civilis nullo modo habet facere cū criminali: sed solum est pcceminētie criminalis. vt l. per minorem. §. de iudi. fm vnam lec. scdo est preiudicialis ratione autoutatis et pcceminētie in causis seminice contingit? ppter qualequale preiudicium: vt est petitio hereditatis. et vidit. §. eo. l. si post litem. et. l. vlt. C. de peti. here. de isto non dicam hic. tertium genus est preiudicialium qn sic se cōtingunt qd absolutio lata in primo parat preiudicium in scdo. et gl. in. l. per minorem. ponit ista genera preiudicialium. ¶ Hoc premissis venio ad questioes aliquas et reuoco in dubium. dicitur hic in. l. fundus. qz si aliquis primo petit syndā. scdo viam: tūc obf. exceptio ne faciat preiudicium. qro quid si reus hoc facit. peto fundum a te: ut agis cōtra me cōfessoria: an possit. pet. dicit qz sic: quia ista exceptio est intro ducta fauore rei: vni actori non possit opponere. reus poterit: sed non credo? pet. verum dicit: et ante faciā vnam questionē per quam repēpendo eū. egi st cōtra me cōfessoria: ego reus ago cōtra te rei vendicatione ad fundum: tu dicitis seruitutem tibi debere: super quo agerū: dicit qd super scdo iudicio agerū: et hoc per. l. j. C. qui accusa. non possunt. fm vnam lec. fm quam do tibi aliam regulā: quia regulē ista? l. procedunt qn duo iudicia proponuntur ab vna et eadem parte: sed qn vnum iudicium proponitur ab vno: aliud ab alio: tunc sume istā regulā si condēnatoria lata in scdo parat preiudicium plēnū in primo: super secundo tantum proceditur: et a primo superferetur. vt. l. j. C. qui accu. nō possunt. vide in simili. in. l. vlt. C. si ex fal. infra. et qd vidit in. l. qui agniti. §. eo. ¶ Nunc ad propositum si ego reus propono rei vendicationem cōtra te qui primo agebas cōfessoria cōtra me: tunc proceditur in scdo et superferet in primo. Sed si dices tūc scda est preiudicialis ad primam: et ita prima ad scdam: ita hic si probatur via tua facit preiudicium in scda: quare ergo non proceditur in prima prout in scda. dico qd vtraqz est preiudicialis vna ad aliam: sed rōne maioritatis pceditur in scda que est maior: sed si essent paris potentie tunc proceditur super vtraqz: vt. j. tu. j. l. si inter me. et ibi dicit. ¶ Ad questionem pet. an reus possit agere cōfessoria quando primo egi rei vendicatione. et dicit ipse qz sic. sed ipse non bene dicit. et iste leges non faciunt: quia loquitur qn proponuntur ab eodem: secus si a diuersis: quia tūc super maior pceditur: vt dicit. facit. l. per minorem. §. de iudi. Sed pone qz tertia persona est que intendat preiudiciale: quia ego rei vendicatione contra te. et titus agit cōfessoria cōtra me: an admittat: videtur qz non per. l. ordinata. §. de libe. causa. sed contrarium dico per. l. si is a quo. et. l. se. §. de rei ven. nō ob. l. ordinata: quia ibi loquitur in alijs preiudicialibus: vt. §. dixi. ¶ Quero tu agis ad viam ego dicitur

catur exceptio preiudicialis. vide Bal. in. l. i. peremptorias. in. ij. col. C. sen. refan. non pos. et de istis plenius per do. Anto. de ordi. cog. in. c. tuam. et ibi per do. Abb.

¶ Sed nō credo. adde que no. voluit Bart. in. l. de pupillo. §. si is cui. in fi. de oper. no. mun. ¶ Fundi que tuum. hanc. l. fundi. in prin. dixit Bal. no. in. l. edita. in. x. colū. C. de edē. non esse alibi ad hoc: qz non pot di uidere iudicium accessorium a principali vel illud accumulare eqz pncipaliter. et adde tex. cū glo. in. l. si cū in iudicio. j. d. excep. rei in. et Jmo. in l. pauli. in j. §. de re iudi. et limitat vt singu. p. l. j. in. i. iij. colū. C. de iudi.

co agas primo rei vēdicatōne et prius procedas in illa qz in pcessoria: an ista exceptio admittat: et videt qz sic per l. j. cū sua gl. §. fa. ercif. qn tu non possides nec te dīm confiteor: p hoc habuisti gl. §. eo. l. gñaliter. ¶ Quero si hic nō possum pponere cōfessoriam post ppositam rei vēdicatōne: possum ne dare libellū vt nō pcedat sed vt superferat. Doc. dicit qz sic. et bene per. l. negāda. C. d. accu. non pos. et per. l. is q. j. de publ. iudi. ¶ Quero quid si simul et semel pponovtraqz actionē super qua pcedetur. et dicunt glo. qz super rei vendicatione que est maior. et dicit veritates quicqd dicat Dy. in. c. nullus pluribus in examinatōne. §. neqz. vt. §. tibi dixi. ¶ Quero vtrū ista iudicia sint nulla ipso iure etiam si nō opponatur: vtrū si quis intenterit civile et criminale et pcessum fuerat: dico qz verū est si non excipitur valere iudicium. et p hoc. l. generaliter. §. eo. et. l. si mancipiū. §. j. §. de eue. et. l. j. C. cōmu. diu. et ibi no. qd tene mēti. et hoc puto verū. Sed facit mihi dubium. l. si maritus. in fin. j. de adul. vbi dicit nil agi: vbi videtur pbari qz sine exceptione libellus nō procedat. ¶ Quero quomodo sint dispares cause restitutionum. et glo. dicit quam vide. et tene primā responsionem. et secunda non procedit: quia si ago cōfessoria restitutoria mihi vt mea nō vt aliena fm. l. j. in fi. §. de ser. rusti. pcedi.

¶ Proponens rei vendicationem et conditionem lege ex diuerso. de rei vendicatione ad fructus non admittitur.

¶ Vnde querit
 num. b. Dicitur hic qd si ago rei vendicationem postea propono comunē diuidendo: nō possum. contra quia comunē diuidendo potest cōpetere si non sit dominus: vt pone. vnus habet publicianam: vt potest agere comunē diuidendo. vt. l. minor. §. j. §. de eue. glo. dicit fateor qd rei vēdicatio nō parat preiudicium in publiciana: sed hic agebat comunē diuidendo dicit se dīm. ¶ Ppo. de cōfuetudine. et sic pncipale et accessoriū

¶ Ppo. de cōfuetudine. et sic pncipale et accessoriū

non possunt peti eque principaliter accumulando libellos. et ad hoc ista. l. est sing. et unica fm Bal. in l. edita. prope princip. vj. char.

De peti. heredita. De iure. an possit opponi de re tertij i materia. ad de que not. dicit Bart. m. l. si alienas. s. fo. ma. et ad de Bal. in l. doce. C. de rei ve. et in l. seruus. h. cal. le. et qd ibi dixi l. i. si. i. supra vti pos. et bal. i. aut. q. rem in vlti. col. de sac. san. eccl. et in l. pefi. ad fin. de non nu. pe. p. ca. no. i. c. ma. datum. per Bald. in l. peremptorias. in. vj. col. C. sen. rescin. non pos. et in l. ij. in prin. quibus res iud. non nocet. et per cano. in. c. cum dilectus. de iure pat. plene per Jac. de bel. in. d. l. loci copus. Ang. declarat in l. militis codicil. s. ve. teranus. s. de testa. mili. an possit opponi de iure tertij. Vide de. de anch. confi. cxxvij. pau. de ca. pfi. cxlij. Alex. confi. cxxvj. lib. ij.

pro fructibus competat officij iudicis mercenarium: item competat conditio. l. ex diuerso. s. de rei vendi. et ibi not. modo si pponerem rei venditione et condictionem ad fructus: no admit totus fecus si rei venditione ago: et accessorie per officium iudicis mercenarium peto fructus: quia possum.

De exceptione rei iudicate. Rubrica.

Quia res iter alios acta. C. pp. de l. papinianus. s. si ex ca. s. de inoff. test. Et dicit qd hic agit vt declarat illud qd est ibi qd rescindit testamentum et iudex agit vt rescindatur. Aliam solu. rangit gl. et istam puto veram qd ibi fuit actus cum persona cui principaliter interest. Idem dicerem si testamentum diceretur nullum. sed hic no fuit iudicatum contra heredem vniuersalem: sed cum legatario fuit actum. per tenet istam sol. hic. et Ly. recitando pe. C. q. res iudicat. no. no. l. i. in sua magna distinctione. Sed quo potest esse illud qd ego heres scriptus possidens hereditatem conuenior: quomodo possum excipere de iure tertij. Contra. l. b. loci copus. s. competit. s. sifer. ven.

De iure. an possit opponi de re tertij i materia. ad de que not. dicit Bart. m. l. si alienas. s. fo. ma. et ad de Bal. in l. doce. C. de rei ve. et in l. seruus. h. cal. le. et qd ibi dixi l. i. si. i. supra vti pos. et bal. i. aut. q. rem in vlti. col. de sac. san. eccl. et in l. pefi. ad fin. de non nu. pe. p. ca. no. i. c. ma. datum. per Bald. in l. peremptorias. in. vj. col. C. sen. rescin. non pos. et in l. ij. in prin. quibus res iud. non nocet. et per cano. in. c. cum dilectus. de iure pat. plene per Jac. de bel. in. d. l. loci copus. Ang. declarat in l. militis codicil. s. ve. teranus. s. de testa. mili. an possit opponi de iure tertij. Vide de. de anch. confi. cxxvij. pau. de ca. pfi. cxlij. Alex. confi. cxxvj. lib. ij.

di. possumus dicere quod vnus et idem erat ille es- uentus: et qui excipiebat: vel dic vt tangam. infra. l. proxima.

Quando de iure tertij potest opponi.

Quia cum herede. Subtilis est. C. pp. de l. cum hereditas. s. ad treb. glo. soluit. aliud in legato vt hic: et aliud in creditore vt in contrario. Tu dic qd ibi erant actiones tempore periture: ita tenet ibi glo. et pe. hic. C. pp. de l. si. C. de peti. here. So. q. in aliquo immutatur hodie per illam. l. vt dixi in l. si post litem. s. titu. l. C. pp. de l. hec autem. s. l. si. si cui plusq. per. l. fal. Solu. glo. fateor qd peti poterat: qd actio competebat: sed exceptio poterat opponi vt hic. C. pp. q. competat sine restitutione: quia ista exceptio videtur dilatoria non peremptoria. vt. l. si post litem. s. eo. Quedam tamen glo. in l. qui cu herede. j. de act. et obl. tenet qd ipso iure restituatur actio. Glo. hic tenet contrarium qd ope restitutionis: quia durum est contra stimulum calcitrare: vt hic. ibi dum dicit Jul. lib. iij. et. quia quartus liber est de materia restitutionis in integrum: et debemus intelligere fm materiam ibi positam vt. l. imperator. s. de in die adtec. Dic qd iudex absoluet eum simpliciter. ideo de equitate restituatur actio sibi: fecus si no absoluisset simpliciter: quia tunc non esset opus restitui. C. pp. qd de iure tertij non potest opponi. vt. l. loci copus. s. competit. supra si serui. vendi. et. l. si quis emptionis. s. si vero nullum. C. de prescript. xxx. an. nouum. et vt ista materia plene intelligatur dic qd t. quandoq. opponitur de iure tertij ab eo qui successit illi tertio: et vide quod no. in. c. si quis in ius. extra de regul. iur. libro. vj. et qd vidistis in l. si tertius. s. de aqua plu. arcen. Quandoq. opponit quis de iure tertij vt fideius. et de hoc vidistis in l. except. s. titu. pumo. et. l. ij. de duobus reis. Quandoq. quis opponit de iure tertij pro suis extraneis. et tunc dic. quia doq. ius tertij est exclusiuum iuris agentis ipso iure. Quandoq. non elidit intentionem agentis ipso iure. Quandoq. non excludit nec elidit sed partem de utilitate iuris agentis diminuit. pumo casu qua do ipso iure est exclusiuum iuris alterius: et tunc aut est exclusiuum siue velit tertius siue non: et tunc potest opponi de iure tertij. vt. l. fina. C. de rei vendi. et l. cum seruum. cum sua gloss. C. de ser. fugiti. Quandoq. ius tertij est exclusiuum iuris agentis ipso iure: ita tamen si tertius vult. et tunc de iure tertij no possum opponere. vt. l. secunda. si ager vec. vel emphy. pe. cum glo. coniuncta l. secunda. C. de iure emphy. quandoq. ius tertij est exclusiuum iuris alterius ipso iure: si tertius non contradicat: licet no requiratur voluntas eius expressa: et tunc potest opponi de iure tertij. vt. l. prima. huius tit. coniuncta. l. filio preterito. s. de in iust. rupt. et irri. testa. et de hoc est casus in l. secunda. s. pumo. j. de doli excepti. coniuncta glof. que est in l. eleganter. in princip. s. de dolo. Quandoq. ius tertij non elidit intentionem agentis ipso iure: et tunc aut illud ad hoc tendit vt etiam alijs proficit: et potest autem vt iure tertij. vt lege si post mortem. s. fina. de contratabu. qd intellige vt ibi dixi. facit. l. ex duobus. s. finali. et. l. si contra. de

ut supra. et pupil. Aut ad hoc non tendit: et tunc aut si a non opponeret exceptionem de iure tertij couentus. incidere in periculum qd teneatur bis soluere: et tunc potest opponere: vt hic. et l. quadiu. s. de bo. lib. et. l. iij. s. cum extaret. s. de carbo. edic. Si vero non incidit in periculum: et tunc non potest opponi de iure tertij. vt. l. si quis emptionis. s. si quis nullum. C. de prescript. xxx. anno. et. l. qui ex liberis. s. testamento. s. de bono. pos. scdm tabu. et. l. militis. s. veteranus. s. de testa. mili. tertio casu quando partem de utilitate iuris agentis diminuit: tunc aut illud ius tertij est quedam accessio rei vel persone. vt seruitutes reales vel personales vt in usufructu. et non potest opponi de iure tertij. vt. l. loci copus. s. competit. si serui. ven. et quod no. de rei vendi. l. finali. et de conditio. indebiti. l. indebiti. s. sed si nuni. in fi. aut est ius per se vt vti lis domini qd habet emphyteota vel questum prescriptione. tunc de iure tertij potest opponi: sicut quando est exclusiuum totius. vt not. per gloss. in dicto. s. sed si nuni. in fin. et probatur in l. si quis emptionis. s. pumo. de prescript. xxx. anno. et ista est veritas quicquid dicat Ly. in d. l. cum seruum. de ser. fugi. vbi imperfecte no.

Et iudicate exceptio.

Querit gl. que sunt iste psona que rem in iudicium deducit: et dicit gl. Quero quid si coiuncta psona agit: dic vt in glo. Quero quid in defensore. dic vt in glo. An iurans se non debere. et si debeat quinq. sit perurus.

Quis cum totum.

Glo. facit vni contrarium et no soluit: rest in gl. i. in fi. Dic so. vt ibi. Itc vide glo. q incipit excusas in fi. dic qd ibi res obligata desit esse: ideo extinguitur hypoth. hic do res alia contenta sub prima ex eade causa petitur: ideo obstat exceptio rei iudicate. C. pp. j. proxi. s. sol. vt glo. qd hic ex eadem ca. ibi et alia. Item nota inducit ad. q. peto a te. x. tu dicis no debeo. et iuras. et debes quinq. an sis periurus. pe. dicit qd sic per. l. istam. quia in iudicio appellatione totius cotinetur pars: et de hoc dixi in l. i. s. si stipulanti. j. de ver. obl. fm pe. ibi dixi et distinxit.

Si ancillam pregnantem.

Oppo. s. proxi. Sol. ibi ex eadem causa: hic ex alia. C. pp. de ver. de fructibus. ad prin. s. quidam habent literam affirmatiuam et concordat: quidam habent negatiua: et ponitur alter casus. C. pp. de l. si. C. de lib. cau. Glo. dat duas solu. et tenet illam qd hic ex alia causa petebatur: ibi et eades. C. ultimo. Querit glo. pumo peto fundum: succubui: volo petere fructus: possum ne? gl. dicit qd sic: sed istud est falsum. per. l. fundi. s. ti. j. nisi ex alia causa peterem.

Plane.

Opp. de l. euidenter. l. e. Sol. excepti. sicut si esset absolutus: et ad hoc allegatur.

Exceptio rei iudicate no obstat in scdo iudicio.

Utilis domini. Not. pro domino fundi emphyteotici si illum vendicat ab alio possessore no ab emphyteota qd talis possessor tali dno agere potest excipere de vtili dominio emphyteote. et sic de dominio tertij. et idem ipsemet tenet in d. s. si nuni. in fi. et vide qd re-

si iudicatum et decisum in primo venit examinandum in secundo. Si peto a te vna rem: postea ago petitione hereditatis contra te. qm mihi obstat exceptio rei iudicate.

Et generaliter. Semper allegauit hunc. s. do. Jac. bu. qd qd iudicatum in primo et decisum venit examinandum in secundo: tunc no obstat exceptio rei iudicate. C. Querit gl. qd si peto vna rem a te postea ago petitione hereditatis. et distingue vt in ea patet. pe. et. de bel. perti. danauit ista glo. quia qd diuerse res sunt que petitur. tunc no ob. exceptio rei iudicate in alio. vt. l. cu queritur. j. e. arbitror. pet. veru dicere hoc modo si sententia lata est: qd no pbauit me heredem: no obstat exceptio rei iudicate vt. l. q. rome. s. duofreres. j. de verbo. obl. et sic loquitur ista gloss.

Quis no tenetur ridere interrogati ne incidat in perurium vel detegat suam turpitudinem nisi aliter esset ab alio detecta.

Ja te hereditatem.

Statem. pone qd tu fuisti absolutus quasi no possideas: et tu possideas in veritate: modo volo agere rei vendi. si interrogaberis an de nouo possidere ceperis: si dices non fuisti perurus: si sic tunc possum agere: et ista gl. videtur tenere qd non tenetur ridere ne turpitudinem sua ostendat vel in perurium incidat: vt no. Ray. super hac gl. dixi a s. nisi als esset ab alio detectum. vt. l. qui iurasse. s. si pater. ff. de iureiurando. Jac. tenet illaz gl. pet. mar. als. Hico. et Ray. similiter tenent illam glo. sed in contrarium facit. l. ei. qui. in prin. et. l. si quis proxi. s. si quis iurauerit. j. de fur. et dixi in l. ei. qui. in prin. et vtraq. glo. sustineo qd ibi noua contractio interuenit.

Sententia lata contra no possidentem tan qd possidentem si de nouo possit possidere ma dabitur executioni. Reus couentus licet libellu accipiat: non tenetur nisi interrogatus r fideat an possideat. Practica est in dicto casu qd pronuntietur rem esse actous et quod reus absoluatur.

vide qd re- tuli s. bal. post. Bar. in l. ij. d. iur. re emphy. C. Si acil la. et vide Jmo. in. c. cuz ecclia. de ca poss. ad qd all. istu tex. et ibi per do. Anto. et q. ibi dixi. Ind. bar. C. Si ancilla pgnate. et sic no. q. absoluita sua idez opat q. adena- toia cu fo- lu. qd itelli- ge quo ad: psonas q fuerunt in iudicio. l. i. titio ceti. s. titio. et ibi Bal. s. de conditio. et demon. C. Si a te hereditatem. Atum. text. alleg. Bart. in l. duobus. s. de iureiu. in. c. si a filio defussore. vide quod no. Bal. in l. j. C. de re iudica.

Si quis fundum. In hoc. §. sing. probatur scdm Bar. fm vlti. lec. qd iudex debet pronuntiare super iure agentis z aboluere reum qui no possidet non autem simpliciter debet pronuntiare iudicium no tenere z hoc si constat de iur. agentis assecus fallit qn rei vdicatio actuali no a copeteret vt q agens possidebat z ideo ruc declarat ius et etia si de eo constat. Casus est sing. fz Bar. in c. examina. ta. et ibi se quise doc. b d iud. que refert ro. i l. naturaliter. §. nihil 2 cde. in pe. char. de ac qui. pos. et imo. i. d. e. examina. limitans h dicta q est no. z ad p. dicta vide lat. Bal. i. l. cuz papi. C. de sen. z qd dixi in si. de act. §. in mari gine et ibi oino vide ad id qd no. Bart. i. l. j. C. si ad i. uer. re iud. et oino vide de quo ad istum. §. z facit. l. nam z postea. §. fina. iun cta. l. sed z si possessor. in prin. de iure iuran. et scripsi post Bar. in l. ij. §. si publico. j. de adul. z an possit iudicare super iure rei. vide Bal. z qd ibi dixi in l. fin. C. de fideicom. libe. z latius per cum in d. l. cum papi. et glo. et Bar. in l. j. C. vti possit. et ibi plene Bald. in vlti. colum.

Si quis fundum.

Iste est bonus. §. z debet scribi literis aureis. Quero qualiter dz ponit casus in l. ista. Et gl. ponit tria exepia. prima lectu. et tertia est bona in se. Et hoc q sententia lata contra no possidentem tanqz possidentem si de no uo cepit possidere madabitur sententia executioni. Secda lec. est falsa quia dicit gl. q reus fuit absolutus. z text. dicit q fm petitoiem fuit iudicatum: ideo no teneas istam lec. Tertiam vide et no. eam. Et oppo. b q no potest absolui: sic obiulit se. Et dicit q no obiulit se nec vnqz fuit interrogat: z sic no obft. l. is qui de rei vendi. et sic habes ex ista lect. Thic z in l. is qui se obiulit. de reuendi. q accipiedo libellum nisi appareat q tu sis interrogatus an possideas no teneris. Sed qd fiet in isto iudicio. rex. est hic q pronuntiatrem esse actous z reum absoluet postqz non constat eum possidere: et hoc si actor probat plene de iure suo. Excep. rei iudicare copetens veditou qn transeat in emptorem. Pactum. l. commissorie et adiectiois in diem quod rescindat venditionem iure.

Julianus scribit.

Iste est subtilis. §. z norabilis. Op. q de persona emptoris transeat in venditore: quia accessio possessionis emptoris transit ad venditorem. vt. l. p. o. p. o. §. p. t. e. r. e. a. §. de acqui. pos. z. l. si hoies. §. de vsuca. aduertatis Thic est duplex lec. vna Jo. qua sequitur per. alia gl.

quam sequitur do. Ray. z dicit Jo. qd est verum qn reuertitur sine titulo. secus si ex titulo vel redhibitoria: quia tunc transit de emptore ad venditorem. gl. damnat opt. Jo. quia si sine titulo reuertitur: ad quemcumqz transit: sine exceptione transit ad l. p. o. p. o. §. p. t. e. r. e. a. d. i. c. q. aliud est in accessione z aliud in re iudicata: quid dicemus primo impugnemus gl. dicit gl. ratio differentie est: quia venditoris interest vt transeat ad emptorem. Ista ratio no est bona: quia scdm hoc exce. rei iud. ex psona donatoris no trahitur in donatarium: quia donator non tenetur de eutione: qd est falsum. vt. l. si tibi. §. pactum. §. de pac. Quid dicemus Ray. legendo hoc tenet gl. per. tenet cum Jo. et respondet ad reprehensionem glo. quare lex ista voluit denotare q excep. rei iud. trahit ad eum qui habet causam ab eoraliis non. quid dicemus? Pro modo salua meliori deliberatione credo. per. bene dicere in casu si res reuersa est ex redhibitione: sed si ex pacto adiectionis in diem vel ex l. commissoria: dicit bene glo. z proba. per. l. si ex duobus. §. sed z marcellus. §. de in diem adie. quia ibi dicit qd pignus emptoris venditori non nocet. Quid si per redhibitoriam: tuc nocet mihi venditori. ratio est: quia pactum. l. commissorie z adie. in diem rescindit venditionem ipso iure: vt vidistis no. in l. j. §. de do. na. sed si intentatur redhibito apparet qd ex voluntate agat et videtur noua venditio. Glo. legit tertio modo vt effugiat ista contraria et vide gloss. ibi dicit tertio zc. Oppo. de l. duobus. §. j. de iure iur. Sol. ibi in exceptione iurisiurandi: que vicem solutionis obtinet. Oppo. de l. questum. §. si annua. §. de pec. cu. Sol. illa exceptio est personalis in venditore: et causa exceptiois pcedere cessat in emptore. Oppo. de l. si cum emptor. in prin. §. de pact. et. l. facta §. si heres. ad treb. Sol. vt ibi. Quero hec lex loquitur quando exceptio rei iudicare copetebat venditori ante venditionem: quid si post venditionem cepit competere: dicit vt plene tractaui in lege cu vir. de vsu.

Aliqui modi ex quibus restitutio in integrum aduersus exceptionem conceditur.

Mater filij.

Hec. l. est difficultis et breuiter hoc dicit. si in petitione hereditatis pcedit generalis petitio: z specialis prosecutio: obstat exceptio in omnibus casibus. nisi actor auxilio restitutionis in integrum iurauerit. h. d. Oppo. j. ea. l. §. si quis autem fundum. So. hec petitio hereditatis fuit generaliter proposita: licet vna causam tantum fuerit psecuta. in contrario tantu fuerit specialis petitio et psecutio specialis. z ista est vera sol. Alij soluit q. §. contrarius loquitur in rei ven. hec in petitione hereditatis que est mixta. Ista no habet rationes diuersitatis in se. Oppo. dicitur hic qd mater restituitur. Contra imo ipso iure. vt. l. licet. C. de iudi. et. l. de rebus. §. de arbi. quidam concedebant: sed non est verum: quia contraria in mere personalibus actionibus loquitur: hic in realibus. Dicit hic qd restituitur ex causa: quero que est ista causa propter qua huic subueniatur. et dicunt quidam quia est mater: et credo istam opi. satis bonam in se. z multi doc. sequuntur istam.

Alij dicit q per rest. in integ. ex clausula generalis: si qua causa mihi iusta esse videbitur vt. l. j. §. ex qui. cau. ma. Alij dicunt q ista per errorem: et istam putato satis vera per. l. de etate. §. si de iure iur. act. et restitueretur quantumcumqz extraneus. vt dixi plene in l. pe. §. de cofes. tene menti istos modos ex quibus restitutio conceditur: q valde vtile est.

Agens ex vna causa licet illa perdat: pot ex alia agere in causa principali: secus in appellatione. Libellus generalis in rei vendicatione admittitur in personali etiam si opponitur.

Deniqz et si quis autem.

In actione reali si est petitio generalis et prosecutio specialis: obstat exceptio in omnibus casibus: sed si vna causa specialiter exprunatur: glo. intelligit qd hic petitio fuit generalis. secus si vna causa fuisse expressa. per. contradicit q etiam vbi exprimo vnam causam in libello obstat excep. rei iud. nec ex alia causa possit agere: q omnes video: proponere vnam proponendo: vt. l. f. cto. in si. j. de ap. quia si vnam propono oē video: proponere. Non obstat iste. §. si quis aut: qa hic petit ex alia causa. f. de nouo superueniente: sed quicquid dicat per. text. est hic. Non obstat. l. l. scio. in i. quia ibi est speciale in appellatione cu in ea totum ius suum perditur: secus in causa principali: qa licet perdam ex vna causa possum ex alia agere. Oppo. de l. licet. C. de iudi. Sol. ibi in personali hinc in reali. Oppo. dicitur hic quod libellus generalis fuit propositus: contra. quia generalis libellus non admittitur. vt lege prima. supra de ede. glo. l. sol. fateo: quod no debet admitti si excipitur: sed si non excipitur admittitur. Ista glo. est vera in personali: sed in reali generalis libellus admittitur: vt no. glo. in lege prima. supra de eden. Ultimo glo. distinguit quam rectabo in lege et an eadem. §. actiones. j. eodem.

- 1 Coditio in vltima voluntate non retrotrahitur.
2 Exceptio rei iudicate no obstat qn actor tēpore quo egit no erat verus dñs lz no fingatur dñs.
3 Agens rei ven. si dicit re ad se spectare iure dñij vt deducere directu et vtile dñium non publicianam.
4 Proponens dominium videtur proponere directu et vtile: etia publicianam si dicit iure quasi dñij.
5 Condicio legati superueniens post litem contestata. et ante conclusionem in causa videtur in iudicio deducta.

Eandem causam.

Iste est bonus. §. et habet in se multum iuris Si in actione reali proponatur petitio generalis: absolutoria lata parit exceptionem rei iud. ex omni causa que tunc tēpore copetebat: secus si causa de nouo superueniat: nisi fingatur retro competisse. h. d. vsqz ad. §. si quis. Diuiditur in quatuor partes. Primo iurif. consulti ponit vnu dictu bimembre. Secundo exceptionem a dicto z eius exemplum. Tertio ponit exemplum secundi membri. Quarto exemplum primi. secunda ibi nisi forte. tertia ibi: at si ex alia causa. quarta ibi. itaqz acquisitum. Dicitur hic si alia causa noua superuenit. contra opp. de l. ij. §. ex plurib. de acq. pos. Et dicit q illud verbu no implicat: vel dicit qd superueniente ca noua desit.

Deniqz et si quis autem. Not. ex isto. §. q in iudicio video: deducere omne ius quod habeo z est verum z ita ius commune quemadmodum statutum vel consuetudinem fm Innoc. in c. certificari. de sepul. z Bald. in l. generaliter. in ij. col. de epif. et cle. z illud q infert magis in causa fz Bal. et qd videat deducere ea que sunt consuetudine fz Innoc. in c. si. circa princip. de offic. arch. z bal. in l. fina. in penul. col. C. §. anna. excep. z vi detur velle gl. i. c. p. que rete. in gl. in p. oneretur. de of. fi. ordi. z in c. ci ad sedem. circa pun. de rei sti. spo. z h adde bar. j. e. l. an ea de. §. actiones. in ff. opp. extra glo. zc. cuz p. seq. z ad nota. h. ad de q dixit bar. in l. si expsim. in pe. q. d. ap. pel. z vide no. p. gl. et doc. i. c. inter dilectos. de fi. instru.

antiqua competere dñium: z vide glo. Item op. dicitur hic qd causa superueniens de nouo facit quod no obft. exceptio: postea dicit q legatu fuit sub conditione zc. qz retrotrahitur per conditione. vt. l. potior. z. l. qui bal. neu. supra qui portio. in pigno. habe. quidam dicit q licet trahatur retro quo ad obligationem no quo ad dominium: illud est trussa. dicit q illud in contractu qui retrotrahitur sed in vltima voluntate non trahitur retro vt hic. z. l. j. §. j. ad lile. plene dicam in l. is qui pro emp. de vsuca. q. suis. Dy. in c. j. in si. de reg. iur. lib. vj. dicit aliter z male. Oppo. de l. grege. §. si sub conditione. §. de pigno. ubi in contractibus loquitur. z tenet si egi primo: postea adueniente conditione possum agere: dicit q ad hoc vt obft. exceptio rei iudicate oportet q tēpore pumi iudicij copeteret dominus: vere actor. vt hic. sed si a tēpore quo egi non eram vere dñs: licet nunc fingar dominus non obft. exceptio. vt. l. grege. §. si sub conditione. §. de pign. Oppo. de l. minor. §. j. §. de euct. quidam dicunt q non potest agi publiciana. contrarium tenet gl. in l. fundi. §. utulo pumo. ad istam. l. resp. ondet glof. in l. minor. §. j. et in §. alie. in si. de ac. in glo. magna qd dominus directum videtur deduxisse: vtile no. Sed pone q quidam obtinuit contra me ille cecidit a possessione: fundus peruenit ad me vendidit alteri: et ille reuclidit mihi. deinde possessio peruenit ad eum contra quem egeram. an obft. exceptio rei iudicate: et dicit qd sic: vt. l. si a te. in fine. §. eodez. et. l. exceptio. j. eo. z vide istam glo. que incipit no implicat ibi: sed quero ibi: obftatura: z dicit vt. j. eodem. l. exceptio. z l. si a te. in fine. supra eodem. pone q ego egi rei vendi. contra te: z succubui: tamen illum fundum ante pignoraue ram: et creditor vendidit dictum pignus: ego emo ab eo cui vendidit: an obftat exceptio rei iudicate. et gl. dicit qd non vt. j. eadem lege. §. finali. Quero pone quod actione ex testamento pro legato pendente conditione ago: et succumbo: an possum postea agere: et dicit vt in glossa legis grege. §. si sub conditione. §. de pign. Quero pone q ago reucl. z dico

a Andreas Pomate. Quero qñ quis vide Fel. in ru. extra de prescrip. col. iij. in prin. et Alex. consi. lxxiiij. col. i. vbi sequēdo Bar. hic vide q vbi in libello sit mentio de dño vel pprietate intelligit de directo non aut de quasi et ibi etiā dicit q vbi in libello sit mentio de proprietate intelligitur de directa non autem de vtili. et vide de Bald. in l. ij. C. de condi. in situ.

b An videatur. an appellatione domini veniat vti le vel directus: et vide q dicit in d. l. ff. si ager vec. 2c. et in l. ij. in. vj. col. j. de act. et obli. de quotidie per do. Ant. in c. examinata. in antepe. col. de in.

c Quero qd. et vide pulchra verba q notant in tex. l. si ideo. §. quolibz tpe. s. de euc. Andre. barba.

d Andreas Pomate. Quid si conditio legati. et licet in hoc contrarium tenuerit Bald. in l. nō quidam modo. s. de iu. tamen reprehenditur per are. in l. si verius. j. de verb. ob. per. d. bart. hic quem sequitur ipsemet Bald. in l. si re allegatā sibi cōtrarius.

e L. si rem. no. q ista procedunt a pari aliquid superuenisse post conclusionem in causa et superuenisse post sententiam: facit glo. no. in l. qñuis. C. de adul. et bal. in l. erro. in. iij. col. C. de iur. et fac. ig. et Bald. in l. j. in. iij. col. C. ex deli. defun. et Bald. in d. l. qñuis. ad fi. de adul. et que dixi post Bar. in l. j. s. de excep. facit quod no. Bar. in l. admonendi. in. iij. col. de iureiu. et in terminis vide ab. in. c. pasto. de excep. et cū Bart. transit hic simpliciter Ro. in l. si titius. de ver. obli.

f Andreas Pomate. Sed si post. contrarium tenet are. in l. si titius. j. de ver. obli. volens quod imo etiā si superueniat deductum esse in iudicio per tex. in l. q si in diem. in prin. supra de pe. here. contra debitorem qui sic obligatur in diē. s. de pe. here. vel sub conditione q debet expectari tempus rei iudicate an dies venerit vel conditio sit purificata si ergo tēpus rei iudicate innuit q si sufficiat ius superuenire quod vbi est conclusum in causa dominium ad sit tempore quo debet fieri sententia tamen per hoc pu to nō esse recedēdū a. §. pe. s. de pe. here. et Jmo. in l. si filius qui patri in. iij. colum. s. de vulga. et pupil. et Are. sibi cōtrarius in l. heres quandoq. s. de acquiren. heredita. non obli. tex. in l. quod si in diem. quia intelligo p̄dicta hic debere spectari ibi tempus rei iudicate an dies venerit vel contradictio sit purificata hōdest quod debet euenisse si debet iudicari conditionem esse purificatam vel diem euenisse eo tempore quo iudicandum est sed tamen quod cōditio esset purificata et dies euenisset anteq̄ esset in causa conclusum ad hoc vt ius quod superueniat videatur in dubio esse deductum vt dicit de cius in dicta. l. si titius. et vide Feli. columna. ij. verficu. ij. allego de offic. delega. Alexan. consi. clxxvj. colum. si. volu. ij.

directo intelligatur. Sed an illud sit verum: debes scire q gloss. in quibusdam partibus dicit quod q agit publiciana habet vtile dominium. et hoc sentit glo. hic. et institui. de act. §. alie. Dpn. reprehendit gl. in §. alie. in l. cum postulatē. supra de damno in feco. quia est dominium directum: et vtile: et quasi dominium ex quo causatur publiciana. et ideo iurisconsultus proponit titu. de rei vendi. f. de dominio: directo. et de publiciana: hoc est de quasi dominio: et si ager vect. vel emphy. pe. et sic de vtili: et gl. in §. alie. preallegato etiam sic appellat. Dic ergo q dominium videtur deducere: scilicet directum vel vtile: non tamen quasi dominium: et illud voluit sentire glo. licet male loqueretur et statim dicam. Quero quando quis proponit dominium: an videatur vtile in iudicio deducere: an directū tantum. et vide t̄r fm istam glo. q non videtur vtile proponere: et hoc tenet per. et probat per. l. si cum testamento. §. si fundum. j. eo. et sic qui proponit dominium directū non videtur deducere vtile. Dpn. tenet contrarium. et probat per istum tex. quia dicit nam qualescunq. 2c. Item probat per. l. sed et si possessori. §. item si iura. uero. s. de iureiuran. et hoc tenet Guil. de cu. et pro hoc. l. quibus diebus. §. dominus. s. de conditio. et demonstra. et. l. stipulatio ista. §. hī qui. j. de verbou obligatiombus. Dpn. in §. alie. et Jaco. de bel. in autenti. de litr. §. primo. in lectura. et ideo si intentas iure domini vel quasi: per hoc quod dicit dominium: dicit de directo vel vtili. vnde si es emphyteota videris vtile dominium in iudicium deducisse. sed quando addis vel quasi. tunc venit publiciana in libello. alias non veniret. vt lege minor. §. primo. de euc. ad legem primam. §. qui in perpetuum. s. si ager vec. et. dicit q ibi ratione adiuncti non poterat ad vtile referri: ideo ad directum refertur. Quero quid si conditio legati superuenit post litem contest. ante sententiam: an illud ius videatur deuenisse in iudicium. Respondet qd si ante conclusionem venerit conditio: videtur deducisse in iudicium. argum. l. si rem. §. finali. de pigno. actio. et lege si mandata. supra manda. Sed si post conclusionem: tunc credo quod non videor deducisse in iudicium: quia perinde est ac si post sententiam obuenerit: vt arg. l. si rem. §. si. s. de euc.

Si quis iter dem. gloss. que est hic respon det ibi ex eadem causa: hic ex diuersa. Sol. vera est qd ibi pars petebat ius quod prius petitum erat. hic sunt proisus separate. Opponitur et videtur qd habeant aliquid commune. vt lege qui usufruct. infra de verbou obligatiombus. Gloss. nesciunt quid dicere nec ibi nec hic. Aduerte vt intelligas glo. Pars integralis est illa que ad positionem totius partis ponitur. vt si dico domus: pono parietes: ad positionem partis integralis non sequitur totus. quedam est pars subiectiua. et est totum econtra: q ad positionem totus non sequitur pars. sed ad positionem partis sequitur totum. vt homo: tunc sequitur totum scilicet animal. sed posito animal non sequitur homo: quia potest esse equus: modo iter et actus sunt quedam scruitutes per senec est pars alterius vel integralis vel subiectiua: sed si tu queris quo ad

quo ad comoditate iter est pars subiectiua. hoc dicit glo. in l. recte dicimus. j. de verbo. signi. dixi. in l. qui usufruct. de verb. ob. Opp. j. e. l. si cum testamento argentū. §. si fundū. Sol. vt per glo.

Hoc iure vtinur. Quero q est differentia inter actorem et reum: quia factū persone coniuncte non nocet mi hi nisi ratum habeam. siue defendat siue agat. Et glo. dicit q nulla differentia est: sed illud ponit hic: quia frequentius accidit. Et gl. tenet hic q siue succumbat siue obtineat possum habere ratum. Ultra montem dicunt quod tunc potest haberi ratum quādo lata est sententia contra eum: secus si pro eo. Ad obli. C. de procura. l. non eo minus: quia illud speciale in minore. vt no. C. in quibus cau. in integ. resti. nō sit nec. l. si tutor. per glo. et ibi de hoc per Ly. sed pu to istā glo. veram. quia vbi est aliquid nullum ex defectu consensus: tunc quando cūq. interuenit: sufficit vt. l. ratum. j. rem. ra. ha. et per Dpn. in c. rati habi. tio. extra de regulis iuris. lib. vj.

1 Filiosa. cōuenio et absoluto acquiratur patri ex cepto rei iudicate. si nomine patris tacite vel expresse in iudicio defendendo comparet secus si pro sua confessione conuenitur.

2 Filio emancipato conuenio et absoluto excep. rei iud. prodest patri si ab eo causam haberet: interest si hī eam transire ad patrem.

Si quis hominem. Quero qualis fuit petitus: et dic vt in glo. Sed quero si fuit filius conuentus et absolutus existens in potestate: an pater acquirat exceptionem rei iudicate. et dicit q sic: q via persona censetur. Credo q ista glo. dicat verum quando filius est in iudicio defendendo patrem tacite vel expresse: sed si pro sua confessione ipse cōuenitur: q dicit se possi dere. ar. l. qui seruum. s. de interro. act. Quero si filius emancipatus fuit conuentus et absolutus: an acquiratur exceptio patri: et dic vt gloss. vides ergo quod si filius emancipatus obtinet prodest patri si ab eo habet causam. Illud debet intelligi secū dum ea que dixi in lege cum vir. supra de vsucap. scilicet si interest filij emancipati exceptionem transire ad patrem.

1 Si ego vendidi tibi de presenti fundum et sempronius facit examinare testes ad eternam rei memoriam quod illum fundum iam ante sibi donauit an rigore horum testium possit agere contra te emptorem.

Item si rem. Dpn. consuluit vnam questionem quam vidi de facto. hodie vendidi tibi vnum fundum: sempronius facit examinare testes ad eternam rei memoriam: quod ego iam est annus donauit sibi fundum: et vult agere contra istum emptorem. scilicet contra te cui vendidi: et probare sibi esse donatum: per illos testes examinatos ad eternam rei memoriam: an possit? Dpn. dicit quod sicut exceptio rei iudicate. emptori nō nocet. vt infra eodem lege iudicate. et lege si superatus. supra de pignob. ita examinatio facta post emptionem. Jm. idem in. c. cum causam de testibus.

Hoc iure vtinur. et vide Bal. in l. iulii. supra qui fati. cog. vbi ponit no. opl. et vide Ang. in l. licet. ff. de iu. vbi loquitur singulariter Barto. in l. j. C. qui p sua iuris. et in l. falsus. C. de fur. et contra istam gl. dicit fuisse decisum in curia domini Gasparis de cald.

Tan eadem. Oppo. de. l. si quis cum totum. sed si anomala. et. §. sequenti. supra eo. glo. tua respondet quod oportet qd sit eadem res vere vel interpretatiue. Oppo. de usufruct. l. qui usufruct. a ree. in prin. glo. non soluit. solu. in hac exceptione inspicitur substantia et etiā veritas presumpita. ibi sola forma.

Qui cum parte. Sed nō buiuit in l. si quis cum totum. §. fin. qd quādo illud quod est decisum in vno iudicio venit examinandū in alio ob. exce. rei iud. q ita est hic. Breuit gl. dat duas solu. prima dicit quod venit examinandum in primo iudicio non tanq̄ causa proxima sed tanq̄ remota. Sed quid ad r̄bum. dat glo. aliā so. quod succubuit in parte socij. hī ista est mala per tex. Dicit glo. vel verius. aut succubuit tanq̄ non legatar. 2c. vt glo. Sed tu debes scire quod pau lus iurisconsultus sciuit quod diceret. dixi tibi oportet q sit eadē res et causa et persona vere vel interpretatiue. vt supra proxime dixi: modo peto partem meam: deinde usufructum peto acrecentem: quomodo obstat exceptio: quia res quam secundo pe-

cal. in. c. olim abbas de offi. dele. tenet opi. Ly. in d. l. si tutor? istam gl. h̄ hac gl. nullam mentionē faci at et dicit quod contra istam glo. etiam tenuerunt domini de ro. in deci. antiquis: licet nō allegent istā glo. et vide pulchre in dicta lege si tutor. et cum hac glo. tanq̄ sing. et vera transit imo. in lege sepe. in xxv. col. de re iudi.

Itē si re. vide qd no. Bar. in l. sepe in fi. de re. iu. et in l. si per lusorio. §. si. de ap. et vide Bar. in l. ij. C. de eden. et in l. ij. in. d. sol. et ad de in materia Bar. in l. iij. C. de pig. an ius exequendi transeat contra tertij possessorē vide Bar. in l. iij. C. qd me. causa in fi. an cui nō nocet finia noceant alia acta vide Bar. in l. si superatus ad fi. de pign. et in l. ij. j. u. sol. et allegant in materia p Bar. in l. iij. C. de pig. et Ly. et Bald. in l. ij. C. de eden. et Bar. in l. qui repudiantis. §. j. de in offi. testa. vide Bar. in l. edita. C. de eden.

Andreas Pomate. Item si rem. vide Jmol. consi. xl. et are. xxxvj. col. ij. vbi extendit q nedum pbans facta cōtra actorē nocēt singulari successori ante transactionē iuris in eum factam sed etiā confessiones et Are. etiam consi. lxxvij. col. ij. ad finem et Alex. lxx. col. ij. volu. ij.

in. c. cū in iure. de of fi. deleg. et vidi ibi ios an. d. imo. Bald. in l. licet. C. de pur. An dre. barb. Et glo. tenz. an va leat sententia lata p furioso v. de l. questi tum. et ibi glo. et doc. supra d. re iudi.

Sufficit. Adde pro cōcor. istarū glo. not. p bal. et Ang. in l. licet. supra de iud. p mod. in l. cum in iure. supra de offi. de le. et ibi dicit imo ad fi. q Bal.

to est prorsus extranea a prima. l. non est accessoria: quia persone non rei accrescit: et hoc vult dicere tex. et sic cum nullo modo contingant se: non obstat exceptio. Idem videtur in exemplo: peto. x. et successio: deinde peto. v. ex alia causa possum: cum prorsus sint separate. et possum probare in ista quod non probavi in prima.

1 Intellectus glo. ad hunc. §. quod hic fuerit petitio generalis: et prosecutio specialis est verum. et nu. 3.

2 Differentia est in formando libellum in actione personalit: et in reali: quia in personali debet exprimi causa sue petitionis: in reali non.

4 Exceptio rei iudicate quod non obstat ipso iure quia petitio fuit generalis prosecutio specialis et sententia generalis: secus si sententia fuit specialis.

5 Exceptio rei iudicate quod non obstat in non prosecutis qui petitio fuit generalis et prosecutio fuit specialis ignoranter secus si scierit. et nu. 7.

6 Exceptio rei iudicate quando obstat in non prosecutis plena distinctio.

8 Agentem actione personali ad delictum ciuilit: non oportet exprimere omnia requisita in l. libello: rum. j. de accu. sicut in libello criminali.

9 Intentans actionem descendente ex delicto tenere exprimere diem et locum.

10 Dominium potest haberi ex pluribus causis in idem tempus concurrentibus.

11 Agens actione reali an possit cogi ad exprimendam certam causam quod non. Expumens vnam causam in reali non videtur omnes deduxisse.

12 Agens actione reali et succumbens qui possit ex alia agi vt ei non obstat exceptio rei iudicate.

13 Agens actione reali et dicens rem ad se spectare iure domini vel quasi si succumbit an possit postea intentare publicianam. Libellus peto rem iure domini vel quasi de iure non procedit consuetudo tamen admittit: et vnum debz libellans prosequi.

14 Agenti hypothecaria qui primo succubuit quando obstat exceptio rei iudicate.

15 Agens confessoria et negat oia si vnam prosequitur et succumbit an possit aliam intentare.

16 Exceptio rei iudicate quando obstat agenti actione mixta puta petitione hereditatis.

17 Actio personalis in rem scripta regulatur secundum naturam actionum personalium. Et in ea ex iure superuenienti potero iterum agere. Et quando agenti tali actione obstat exceptio rei iudicate. nu. 18.

19 Si in libello exprimitur vna causa generaliter et iudicio pendente superueniat actio an tale ius claudatur in hoc iudicio.

20 Si in libello exprimo causam remota puta emptio: nis non tibi proba de tempore reus absoluitur.

21 In libello in actione persone quis non tenetur exprimere causam.

22 Agenti non sufficit allegare in libello causam autoris sui in successore singulari in successore vniuersali sic.

Actiones. Iste §. habet vnam materiam multam subtilem et multum quotidiana

nam: et diuiditur in duas partes. prima pars loquitur de act. personali. Secunda de reali. secunda ibi: At cum. et legitur. §. iste tribus modis. vno modo secundum Dy. et alio modo secundum gloss. et tertio modo secundum Gui. de suza. et Jaco. de are. videtur eum sequi: et hoc intendit actio personalis simpliciter proposita restringit ad causam quam quis in iudicio est prosecutus. secus in reali. h. d. Quero quid vult dicere singulas obligationes singule cause sequuntur. Si tripliciter exponitur: vna est quod ad positionem obligationis sequitur actio. et vide glo. et sic actio est causa causans obligationem. et est ratio quia si plures actioes sunt: plures obligationes sunt. et econuerso. et vna perempta non perimitur alia. Secundo modo ponitur hic vt dicamus singulas obligationes. et quod hic ponatur causa pro causa causante vt contractus causat obligationem: et obligatio actionem. quod obligatio que est causa causans sequitur actionem. Non videtur bene dictum quod ponatur pro causa causante: cum obligatio precedat actionem. Dpn. volens sustinere dicit quod intelligitur: quod sequuntur non intelligatur in tempore. sed vult dicere quod ad positionem actiois sequitur positio cause causantis. s. contractus et obligatio. Vant alij tertiam expositionem quam videtur in glo. et est vera in se sed pro ea non habent rationem: sed esset narratio facti. tene ergo alteram predictarum duarum. Ad l. l. ista opp. et videtur quod nulla sit differentia inter reale: et personale. nam si actio personalis simpliciter proponitur: in oibus parat exceptio nem rei iudicate vt. l. vlti. C. de anna. except. et. s. e. l. si mater. §. denique. et videtur idem not. in l. neq. C. ad exhib. et s. de ede. l. j. in prima gl. magna. Huius contrarietatis timore glo. ponit casum hic. quod contraria loquuntur qui fuit petitio et prosecutio generalis: hic vero petitio generalis: et prosecutio specialis. Dy. dicit quod ista sol. co. tunc quando dominatio: cum in text. non continetur. et dicit ipse ego lego sic quod differentia est in hoc. quia actio personalis fuit simpliciter proposita et simpliciter facta prosecutio: vt ago ad fundum actione ex empto. si postea alia actione ago vt ex legato. non ob. exce. rei iudi. et sic loquitur prima pars. Sed si ago reali simpliciter proposita: tunc obstat exceptio quodcumque agatur: et ista est vera in se. sed non multum placet mihi quantum ad l. nostram. quia si ago actione personali expressa actioe ex empto: sequitur expressio cause: et sic non ob. exce. rei iudi. Idem credere in rei venditione si agatur contra te rei vendi. que copetitur ei qui est dominus de iure getum per occupationem: et in isto casu esset idem quod esset in personali. Suid. de suza. legit quod est differentia inter actionem personalem et realem dicit ipse in formatione libelli: quia in personali debet quis exprimere causam sue petitionis. vt ago certi codictione: quod mutuauit. et sic contractus debz exprimi. In reali non exprimitur: quia non potest esse dominium nisi ex vna causa: sed actio personalis potest exprimi in pluribus contractibus copetere. Et ista. lec. est vera in se. et approbat per gl. in l. j. §. de eden. in gl. magna. sed quantum ad. §. nostrum non est vera quod hic non querimus de formatione libelli: sed quando ob. exce. rei iudi. in personali et in reali. Et vnde eam ergo lec. glo. et ad eam op. C. de iudi. licet. Ibi contrarium timore dicit gl. dico quod ob. exce. rei iudi. ipso iure non in effectu. et vide gl. qua legi ibi si ergo excipiat et. et illud est verum si fuit petitio generalis prosecutio specialis: et ista generalis. Als si fuisset ista specialis ipso iure non ob. exce. rei iudi. vt. l. age. C. de tras. et. l. licet. C. de iudi. C. Anum alud vno quod notes quod glo. dicit quod in non prosecutis non obstat exceptio rei iudi. in effectu: est verum quia quis non est prosecutus ignoranter. secus si scierit scientia et malitiose vt. l. de rebus. §. de arbi. et nescio alibi. istum casum. et videtur non est multum tempus vnum copromissum generale: et fuit facta petitio generalis: et prosecutio specialis: et ista fuit lata generalis: et tunc non refertur ad non prosecuta. verum est quod non fuit prosecutus ignoranter: scus si scierit. Sed op. de l. in delictis. §. si detracta. §. de nox. §. l. no. Sol. ibi eadem causa agebat quod prius agebatur: cum adiectione noue qualitatis: hic vero nos loquimur quia alia actione: et alia agitur. Sed opp. contra istam solutionem de l. habebat in pn. §. de insti. verum ibi glo. multum se inuoluit. De. et doc. dicit quod non possum agere propter nouas qualitates: nisi restitutione petita ex iusta ignorantia: et hoc dicit Lp. in l. error. C. de iur. et fact. ignoran. et casus est in l. j. §. fin. alias ille. §. est. l. j. quando actio de pecu. est an. C. de p. s. e. l. singulis. Sol. ibi ex eadem causa hic ex diuersis. C. de p. de l. j. in princ. §. de eden. Hinc nam de actor declarare libellum suum reo postulante vt. l. vlti. C. de anna. excep. et. l. j. de ede. et ibi no. et dicit vt ibi. Et vt ista contraria re colligam. distingue. aut quis proposuit actionem simpliciter et generaliter: aut proposuit expressa causa. Si generaliter proposuit: tunc aut ex expressione actionis colligitur expressio cause: tunc ad illam tamen restringitur actio. vt hic scdm lec. Dy. et no. in l. j. in glo. magna. §. de eden. Aut ex expressione actionis non colligitur expressio cause. vt ago certi codictione: et tunc aut simpliciter est prosecutus. et obstat exceptio rei iudicate in alia. vt. l. si. C. de anna. excep. aut vna causa est tantum prosecutus: et tunc aut ista fuit specialis. et non obstat. exceptio rei iudi. in alijs causis. vt. l. age. C. de tras. et. l. j. C. de iudi. aut ista fuit simplex et generalis sicut petitio: et tunc aut quis omisit alias causas prosequi ignoranter aut scierit et malitiose. si ignoranter: quod obstat. exceptio rei iudi. in alijs tamen replicatione eliditur vt. l. j. C. de iudi. et hoc scdm lec. glo. si omisit scierit et malitiose in alijs non obstat rei iudica. exceptio. vt. l. de rebus. §. de arbi. vbi est tex. singularis. et de. et. l. j. de iud. si vero in iudicio certam causam expressit: et tunc aut vult agere iterato actione alia descendente ex alia causa. et potest vt hic et l. si mater. §. j. vbi no. s. e. Aut vult agere eadem actionem cum adiectione diuersae qualitatis: et tunc non potest vt. l. in delictis. §. si detracta. §. de nox. sed per restitutionem in integrum ex causa iuste ignorantie posset vt. l. habebat in princ. §. de insti. et. l. j. in fi. alias est ij. §. quod act. de pe. est an. l. habes expeditam materiam de actione personali forma vnam. quod dicit quod in personali cogitur actor declarare causam. Sed quero tu agis actione personali ad delictum ciuilit: an habes necesse exprimere in libello ciuili omnia sicut in criminali: declarare diem et locum scdm formam. l. libello. ij. de accu. et ita in actione descendente ex delicto sicut ex actu. Dico quod non de sic exprimi

re non in effectu. et vide gl. qua legi ibi si ergo excipiat et. et illud est verum si fuit petitio generalis prosecutio specialis: et ista generalis. Als si fuisset ista specialis ipso iure non ob. exce. rei iudi. vt. l. age. C. de tras. et. l. licet. C. de iudi. C. Anum alud vno quod notes quod glo. dicit quod in non prosecutis non obstat exceptio rei iudi. in effectu: est verum quia quis non est prosecutus ignoranter. secus si scierit scientia et malitiose vt. l. de rebus. §. de arbi. et nescio alibi. istum casum. et videtur non est multum tempus vnum copromissum generale: et fuit facta petitio generalis: et prosecutio specialis: et ista fuit lata generalis: et tunc non refertur ad non prosecuta. verum est quod non fuit prosecutus ignoranter: scus si scierit. Sed op. de l. in delictis. §. si detracta. §. de nox. §. l. no. Sol. ibi eadem causa agebat quod prius agebatur: cum adiectione noue qualitatis: hic vero nos loquimur quia alia actione: et alia agitur. Sed opp. contra istam solutionem de l. habebat in pn. §. de insti. verum ibi glo. multum se inuoluit. De. et doc. dicit quod non possum agere propter nouas qualitates: nisi restitutione petita ex iusta ignorantia: et hoc dicit Lp. in l. error. C. de iur. et fact. ignoran. et casus est in l. j. §. fin. alias ille. §. est. l. j. quando actio de pecu. est an. C. de p. s. e. l. singulis. Sol. ibi ex eadem causa hic ex diuersis. C. de p. de l. j. in princ. §. de eden. Hinc nam de actor declarare libellum suum reo postulante vt. l. vlti. C. de anna. excep. et. l. j. de ede. et ibi no. et dicit vt ibi. Et vt ista contraria re colligam. distingue. aut quis proposuit actionem simpliciter et generaliter: aut proposuit expressa causa. Si generaliter proposuit: tunc aut ex expressione actionis colligitur expressio cause: tunc ad illam tamen restringitur actio. vt hic scdm lec. Dy. et no. in l. j. in glo. magna. §. de eden. Aut ex expressione actionis non colligitur expressio cause. vt ago certi codictione: et tunc aut simpliciter est prosecutus. et obstat exceptio rei iudicate in alia. vt. l. si. C. de anna. excep. aut vna causa est tantum prosecutus: et tunc aut ista fuit specialis. et non obstat. exceptio rei iudi. in alijs causis. vt. l. age. C. de tras. et. l. j. C. de iudi. aut ista fuit simplex et generalis sicut petitio: et tunc aut quis omisit alias causas prosequi ignoranter aut scierit et malitiose. si ignoranter: quod obstat. exceptio rei iudi. in alijs tamen replicatione eliditur vt. l. j. C. de iudi. et hoc scdm lec. glo. si omisit scierit et malitiose in alijs non obstat rei iudica. exceptio. vt. l. de rebus. §. de arbi. vbi est tex. singularis. et de. et. l. j. de iud. si vero in iudicio certam causam expressit: et tunc aut vult agere iterato actione alia descendente ex alia causa. et potest vt hic et l. si mater. §. j. vbi no. s. e. Aut vult agere eadem actionem cum adiectione diuersae qualitatis: et tunc non potest vt. l. in delictis. §. si detracta. §. de nox. sed per restitutionem in integrum ex causa iuste ignorantie posset vt. l. habebat in princ. §. de insti. et. l. j. in fi. alias est ij. §. quod act. de pe. est an. l. habes expeditam materiam de actione personali forma vnam. quod dicit quod in personali cogitur actor declarare causam. Sed quero tu agis actione personali ad delictum ciuilit: an habes necesse exprimere in libello ciuili omnia sicut in criminali: declarare diem et locum scdm formam. l. libello. ij. de accu. et ita in actione descendente ex delicto sicut ex actu. Dico quod non de sic exprimi

Anum aliud volo. No. singularem casum et vide Angel. in l. tres fratres. ff. de pactis. et vide moderniores in c. penul. de exce. vbi factum festum de isto dicto et ibi etiam allegant aliud no. dictum Barto. in l. j. C. ne ordi. iudi. per text. in l. duobus. j. eodem. Andreas Barba. C. oppo. de l. vide Bart. in l. edita. C. de eden. Lectu. Dy. adde Bartol. in l. j. circa fi. C. quando prouo. non est neces. et in l. si exprimere. j. de appel. Sed q. ro. et vide Bartol. in l. j. interdictum. §. vt possid. Andreas Barba. Sed q. ro. ad materiam adde quod si iudex vider male actum ex vna causa et quod ex alia causa potuisset bene agi potest in sententia re seruare ius agendi ex alia. l. bebius. in fi. de pac. do. et Bald. in auten. sed si quis in penult. columna. de secun. nup. rā. et Lp. sequi in l. edita. C. de ede. e. C. Audeamus. In reali non possum cogi causam exprimere. Adde Baldum et Angelum in l. finali. in secunda columna. C. de anna. excep. et idem tenet Innocen. in c. conquere. in vlti. co. de offi. ordi. et vide etiam quid in personali. et Innocen. in m. m. j.

in. c. cum dilectus. in versu. iustitiam de offi. ordi per... Sed quid si dixi. no. an procedat libellus dico re ad me pertinere iure domini vel quasi. et an vtriusq...

mo. quero dixi tibi q si egi reali z succubui in civili q possum agere publiciana. Sed quid si dixi rem ad me pertinere iure dñij vel quasi z succubui. an publicianam potero intentare?...

resane. Procedo ulterius circa hoc pone qd ex- pressu vnam cam: tñ illa expressi generaliter: vt ago contra te dicens qd res pertinet ad me ex causa em- ptionis: vel ago actione ex mutuo: no dico qñ nec qñ...

Procedo ulterius. no. hic ad. c. abbate sane. de re iudi. et vide ad hoc Bal. in. l. j. c. si plures vna sen. in. iij. et. v. c. l. et no. Zimo. in. d. c. abbate. super vlti. gl. et Bar. in. l. non potest. de iudi. Sed quid si. adde Bal. in. l. j. in fi. c. si plures vna...

Inter me et. Oppo. extra glof. et vltra doct. qñ duo iudicia sic se habent qd abso- lutoria lata in prima parat exceptio- nem rei iudi. in scda iunc non admittitur cõcurfus: vt. l. fundi. z. l. fundũ. §. f. t. j. rñdeo ibi de actionibus preiudi- cialibus propofitis ab eodẽ. hic a di- uerfis. Sed tunc oppo. et istud not. t quando proponunt due actiones pre iudiciales: dz sup vna pcedi z in alia superferret: vt. l. j. c. qui accu. hñ poss. hoc est verum quando vna causa est maior: alia: quia super maior procedit: vt dixi in. l. fundi. s. t. j. et sic loquitur. l. j. sed quando sunt equalis poten- tie tunc vtraq agitur.

Videnter. Op. de le ge vlti. C. de vsu. rei iudi. Solu. nouatio. i. noua a- ctio non autem antiqua perimitur. Oppo. C. si plu. vna sen. l. j. sol. glo. q ibi verifimiliter condenat in vno et in alio absolutus. Ruffa est melius no. in contrario: quia aut agitur prima actione: et tunc non ob. exce- ptio in alia parte: aut agitur ex senten- tia et tunc nocet. Oppo. s. de iure aur. an. l. ij. sol. vt ibi. Oppo. de. l. i. si quis cum totũ. §. plane. Solu. ibi pro- dest et qui soluit.

Item meam. Inuit ista. l. quod opor- tet quod probet se desiff se possidere: et sic qui se- mel possedit semper presumitur possi- dere. Item habemus quod oportet quod probet se non dolo desiff se possidere: et sic dolo presumitur. Ad pri- mum oppo. C. de proba. l. siue posside- tis. quia solo animo admittitur posses- sio: vt. l. iij. §. in admittenda. et. l. que- admodum. supra de acquiren. posses. Solu. probat eo ipso quod contrariũ non probatur. et hoc est verum: si in- titio iudicij possidebat: quia etiam tũc presumitur possidere. vt. l. neq. et ibi no. C. ad exhi. Oppo. ad secunduz de leg. §. qui dolo. supra de probatio. Solu. probatur eo ipso quod contra- rium non probatur.

Latinus largus. quando pignus constitui possit in re propria. Adde Bart. in l. si finita. §. iul. in. xiiij. columna. §. de damno infecto. z quod no. Bal. in autenti. siue. C. ad velleia.
Quero an. vide Bald. in l. j. C. de prescrip. long. tempo. qui hec dicta limitat et adde glof. z doct. in l. si. de in integr. resti. pecu.
Alter querit. an autē et qñ tempus in dubio intel ligatur vti le vel cōtinuus vide Bald. z qñ ibi no. in l. genero. et ibi Lud. §. de infra. et Bald. in l. oino. §. de calūnia. et qñ ibi not. z an omne tps in dubio semp cōputetur de momēto ad momēto z sit cōtinuu. vide no. in auten. hō dig. C. de ap. z Jo. an. in nouel. in c. super eo. de ap. in fi. vide Bal. in l. j. C. de dila. in pl. col. z in l. siue ps. vbi ter. eo. ti. z in dila. tione ad probandū. vide singulr Bald. in l. si qñ. in x. q. C. de testi. z dicit Pe. de anch. in de. j. de resti. in integ. ad fin. q. in dubio omnis dilatio z oīs prescrip tio intelligitur cōtinua nisi reperiatu cautū q sit vtilis allegat glo. hic in rub. cū hic no. z vide glof. in d. de. j. z an tps prescrip a statuto sit vtile vel cōtinuu vide Bal. post Ly. in l. j. C. de edi. act. z an sit conti nuū adeo q currat ignorāti oē tēpus vide Bal. in l. §. diu. z qñ ibi dixi post eū. C. q admir. z quō summa tur tps vtile. v. de Bal. z alios in l. fin. in. j. opp. C. de tempo. in integ. rest. peten. z an tempus in dubio sit vtile. vide Bal. in. q. incip. fenerator. adde an tēpus dicatur vtile vel cōtinuu Bal. cōsi. ccccxliij. iij. lib. z an tempus currat de momento ad momentū per eundem consi. cccclxxij.
* Pro concordia. Aduerte q impeditus legitimo im pedimēto teneat mittere procuratorē qñ citat reus. ita allegatur velle Bar. hic in hac. l. j. Contrari? ta-

Mulus respondit. Quero vēdicatione pro legato. succubui possū ne agere actiōe ex testō. z videt q sic: vt hic. Dy. intelligit in. c. null? plurib? extra de reg. iur. lib. vj. q hoc est verū si pronuntia tum est rem non fuisse testatoris secus si fuisset pro nuntiatum non deberi: q non fuit legatum. Que rit: glo. quid si restitutionem rei que mea erat stipu latus sum: deinde egi rei vendicatione z succubui si agam ex stipulatione an repe. lar: Dic vt glo. z hic est cogitandum.

De diuersis z temporalibus prescrip tionibus.

Tempora prescriptionum quot sunt. Vfuscapio triennij vt acquiratur que requirantur. re missiue. Dominiū vtile acquiratur per prescriptionē. x. vel xx. annorum. Prescrip tio qualiter interrumpatur et interrupta quid acquiratur. Tempus prescriptionum regulariter est continu um fallit in prescriptionibus annalibus a pteozē in ductis. Que tempora prescriptionum sint vtilia. remissiuē.

Dictum est supra de exceptionibus in genere. Item de exceptionibus rei iudicare. verum quia est exceptio quedam que consistit in tempore: ideo ponitur hic ista rubi. Item quia in prescribendis reb? datur accessio possessionum. ideo ponitur de acces sione possessionum. Quero quot sint tempora pre scriptionum glo. quod quedam vnius diei zc. vt gl. Ad illud quod dicit trium dierum: dic vt. l. vnica. de glan. legen. z facit. C. de erro. aduoca. l. vltima. Sed quedam est prescriptio vnius hore. vt. l. diuus. §. de in integrum restitutione. quedam. xx. horarum: vt. l. capite quinto. j. de adulte. Circa glof. est videndum de prescrip. triennij z quero quid acquiratur: z dic vt glof. Quero quot requirantur ad istam vsu capionem triennij. solutio. dic vt glof. ista. videbitis in l. in vsucapione. infra eodem. Quero. qd acquiratur per prescriptionem. x. vel. xx. annorum dic vtile dominiū. dixi in l. vsucapio. supra de vsu capio. Quero qualiter interrumpatur: dic vt gl. quod exceptio acquiratur: sed certe quandoq; actio vt. l. si quis emptiois. §. primo. §. de prescrip. xxx. annorum. Qualiter interrumpatur per solam nuntij missionem. z dic vt. l. cum notissimi. in principio. C. de prescrip. xxx. ann. Quero an tempus pre scriptionum sit vtile vel continuum: z dic in dubio cōtinuum nisi inueniatur lege cautum quod sit vti le. z glof. nihil allegat hic: z. l. j. in fine ibi allegat. l. nunq. §. in vsucapio. §. de vsucapio. Est ne verum illud indistincte. certe credo quod debet intelligi qd omnis prescriptio habet tempus continuum. Fal lit in prescriptionibus annalibus inductis a pteozē. in l. de perpe. z tempo. actio. §. j. facit. l. j. §. annus. §. de vi z vi ar. z dic plene vt dixi in l. j. §. hanc autē. §. si mu. ventris nom. Alterius queritur que sit

vtilia: dic vt glo. alia vtilia ad sui principium. zc. vt glo. et in eo quod allegat. l. annus. dicere videtur qd tempus rehibitorie quo ad sui prin. sit vtile quo ad processum continuum. Contrarium no. gl. in. d. l. an nus. et illam vos teneatis. quam tenet. Jaco. de are. et Lyn. in lege. ij. C. de edil. ac. vbi facit mentionem de ista glo.
Impedimentum ex parte actoris vel rei vel iudicis facit q tempora vtilia non curruat.
Causa legationis dicitur causa necessaria et proba bilis.
Actor absens ad prescriptionem interrumpendam te netur mittere procuratorem.
Reus absens impediens qñ teneatur mittere procu ratorem ad contumaciam excusandam.
Impedimentum ex parte rei vel iudicis qualiter probetur.

Dicitur tractatus.

Ad hoc vt vtilia cur rant tempora requirunt q no sit impe dimentū agendi nec ex parte actoris nec rei nec iudicis. hoc dicit. Diuiditur in duas partes. primo ponit causam legis p dende. secundo ponit statutum suum. secunda ibi: et quidē.
Nota q impedimentum ex parte actoris facit q tempora non curruat. Item quando est impedi mentum ex parte rei. Item ex parte iudicis: vt vti lia tempora non curruat. Oppo. j. eo. l. si seruus. Breviter glo. dicit q currit sed restituitur. no est ve ra: quia hic ipso iure non currit. Item hic de vtilib? sibi non. ista non est vera quia ibi etiam de vtilibus. Tertia solu. q in casu legis cōtrarie seruus poterat in iudicio esse. zc. vt glof. et istam tener Dy. et Pet. Oppo. ex parte rei no potest esse impedimentū. q quando est absens sunt prodita remedia cōtra ab sentem: vt. l. si presens. C. de epi. audi. et in l. in cōtra ctibus. in fi. C. de no nu. pecu. et. l. vt perfectius. C. de anna. excep. Item de iure antiquo actor potest mitti in possessionem: vt. l. fulcni? §. j. §. et qui. cau. in pos. ea. et dixi in l. si finita. §. iul. §. de dam. infec. Glo. no. soluit bene hic: melius soluit gl. in l. is qui. §. et qui. cau. maio. Oppo. dicitur hic q currit dies vtilis siue quis potest agere per se siue per procuratorem. contra. l. questum. §. de re iud. l. diuus cōtrarij timo re glo. ponit istam. q hic z arguit pro z cōtra. z deter minat vt sibi videtur. Et primo dicit q teneat mit tere procuratorem per. l. istam z per. l. papi. exuli. §. de mi. z per. l. fed z si per pteozē. §. aduersus. §. ex qui. cau. maio. In cōtrarij. l. ij. §. si quis in iudicio. §. si quis cau. z. l. questum. §. de re iud. glof. tenet q non tenetur mittere procuratorem. Et ex glo. z solu. eius habetis q quandoq; queritur an ex parte acto ris debeat mitti procurator ad interrumpendam pre scriptionem: z dz mitti vt hic. quandoq; queritur ex parte rei: tunc aut quis non potest venire ex causa necessaria z non probabili: tñ tenetur mittere pro curatorē: vt. l. papi. exuli. §. de iurino. z. l. fed z per pte ozem. §. aduersus. §. ex quibus cau. maio. aut est ab sens z non potest venire ex causa necessaria z proba bilis: tunc non tenetur mittere procuratorē: vt. l. ij. §. et si quis. §. si quis cau. z. l. questum. §. de re iudica. Sed contra istam glof. oppo. vobis. Nos scitis

men allegatur in. l. ij. §. si quis in iudicio. ff. si qs cau tio. qui voluit tenere q quando impedimentū erat breui tempore duraturum Sol. secundum do. Alex. in. d. §. si quis in iudicio col. iij. quod debet intelligi in hac. l. j. secundum distinctiones de quibus in. d. §. si quis per Bar. Sed certe bart. vbiq; id di cere vide tur. Adde ad not. per domi. Ale xan. in. l. ij. ff. de in ius voc. z fal len. Sozi. in tracta. ci tati. artic. quinto. Oppo. dicitur et vide Bal. in. l. ij. §. si qs in iudi. §. si quis cau. et ibi Ange. z vi de Ang. f. l. si qs ita heres ista tuitur in diem. de here. insti. z vide gl. sing. ibi ad fi. et aliam glo. fm Bal. sing. in. l. eundem. §. j. j. de leg. et vide do. Ant. et alios in. c. ij. de procu. vbi Innoc. aliter loquitur. Archid. in. c. si egroras. v. q. ij. doc. in de. pastoralis. de re iud. Bal. plenissime in. d. §. si quis in iudicio. Ange. in. l. si quis ita heres. de here. insti. z Jo. de imo. ibi. Andre. barba. Sic distingue. an z quando quis teneatur mittere procuratorem. adde quia Bar. hic est corruptus vide per eum in. l. ij. §. si qs in iudicio si quis cautus. et adde ibi dicta his que hic dicit. et vide glof. in. l. interdicitus. §. de iudi. z gl. no. z ibi aliquid per Bal. in. c. j. quo tēpore miles. et quid de his exercitijs an teneantur mittere procuratorem. dixi post Bart. in lege creditor. infra de solu. Item vide per dominuz Antonium in capi. cum dilecti. de dolo. et contuma. et vide per Guido. de suza. in lege fina. C. de procu ra. et generaliter. quando quis teneatur relinquere procuratorem. vide Baldum in. l. ab eo. C. quomo do et quando iudex. in quarta columna. et Bartof. post glof. in lege fina. supra de restitutio. in integrū et Bald. in. l. penulti. C. quomodo et quando iudex. et dicit Angel. in lege cum antiquitas. C. de test. ar gumen. istius text. quod qui est in breui reuersurus non tenetur relinquere procuratorem. vide in capi. querelaz. de procura. per imolam plene in lege ques situm. de re iudicata et in lege si quis instituat. de heredibus instituendis. per Paulum de leaza. in ca pitulo finem litibus. in sexta columna de dolo z con tumacia. adde an quis teneatur mittere proa. abb in. c. ij. de procura.

A Si fieri pacto adde que no Bar. in l. si filio. §. j. fol. ma. et per Ly. in l. iij. opp. C. de ser. fugi.

B Interruptio. Arum interruptio vnus proffit omnibus adde Bal. in l. cu notissimi. C. de psci. xxx. an. et ideo interruptio facta per accusatoie non prodest iudici inq-
renti secu-
dum Bal.
in l. nega-
da. xj. co-
lu. qui az-
cusa p ista
legem.

C Nocet
hdi. qua
do mala
fides defu-
cti nocet
heredi. ad
de do. ant.
in. c. si dillus
gēti. §. pre-
scrip. in. vj.
et jmo. in
c. si. de pre-
scri. in. iij.
et xxx. co.
qui videt
cōcludere
vna cū do-
mino An-
to. qd ma-
la fides au-
tois. etiā
de iure ca-
no. noceat
heredi vni
uersali et
vide quod
notat Jo.
an. in ad-
di. specu. in tit. de prescri. §. si. et qd no. Barto. in l. se-
quitur. §. fructus. z. §. heres. §. de vsuca. z. ibi jmol.
tenet opi. Dy. et Bald. in l. eum. §. in hac de publ. et
rap. z. ro. in l. pomponius. §. j. de acqui. posses. z. quod
no. Bald. in auten. ad hec in. vj. col. C. de vsu. in ver.
sed quid dicemus de herede prescribentis Bald. in
l. nihil. C. de vsuca. pro herede reprobabat opinio Dy.
in prescrip. long. temp. vide ibi post glo. z. quod not.
Bartol. in l. i. potest. de vsucap. z. Barto. in l. vitia. C.
de acquirenda possessione. item limita in prescriptio-
nibus vbi requiritur titulus secus si bona fides so-
la secundum Ange. in l. j. C. de prescriptio. long. tem-
po. quam limitationem melius declarat Bal. in au-
ten. malefidei in princip. eo. titu. z. Bald. in dicto. §.
in hac de publi. vbi allegat Bar. hic tenentem opi.
Dy. z. Bar. in prescrip. long. temporis. in qua non re-
quiritur titulus secus in prescriptioe longi tempo-
ris pro quo facit quod notat Bartol. in l. cura. §. de
iure patro. z. vide Joan. andre. in. c. cum quis ius. de
regulis iuris. in. vj. sed do. z. iulius de cremona in. d.
§. in hac dixit qd opi. Dy. z. Bald. non videtur vera:

In tempore constituto.

I Opp. de prin. ad fi. dic vt glo. z. tene
opi. Aug. quā oēs tenent. Quandoq;
tempus constituitur alicui per enume-
rationē mensis z. annu. z. tunc in casu isto debere ha-
bet commodum diei intercalaris. aut per enumera-
tionem dierum: z. tunc non habet commodum illi
diei. Sed nonne habuit in l. cum heres. §. fitchy.
§. de sta. libe. quod annus est qui habet. ccc. xv. dies.
sed dic illud est verū nisi annus sit bissextilis. Que-
ro quid si iudex statuit terminum ad probandum
hinc ad vnum mensē: z. fuit in medio february da-
tus terminus qualiter intelligatur z. non dicam hic.
dicam in l. cum bissextus. j. de verbo. significationi.
Quero quid sit illud tempus. z. dic vt glof. sed in
eo qd dicit ad interponendam appellationem. gloss.
non dicit verum quia datur per enumerationē diei.
ideo secunda opi. glo. est vera.

Onge possessionis.

R C. de agri. z. cēsi. l. quemadmodū. Sol.
ibi fraudulēter hic sine fraude. C. de
de lega. j. l. si quis inquilinos. z. l. si fun-
dum. de fun. dotali. cōiuncta. l. alienationis. j. de ver-
bo. signi. Sol. q. quedam fieri possunt tempore que
non possunt fieri pacto.

Si seruus.

S Opp. de l. j. Sol. hic
fuit stipulat. de iudi-
cio sicut in eo qd agere potest. C. Non
ob. ista. l. quia intelligo qd agere non
poterat ex stipulatione: sed ex actione
prima sic. Queritur quāto tpe teneretur qui pmissit
de iudicio sicut. vide glo. hic dixit vobis in l. grece. §.
et post lit. j. de fideiussoibus.

Quisquā.

Q Oppo. §. de vsuca.
l. fin. fol. hic erat in
quasi possessione huius iuris. q. possit fa-
cere. ibi nō erat in quasi possessione. qd
facit ad. q. de molē dino destructo dixit
vobis in l. si. de vsuca.

In accessione.

I legat. an sola ciuilitis sufficit ad vsucapio-
ne. hoc iure mobili qd in immobili die
vt. l. si fundum. §. pro emp.

Extra quatuor.

I interruptio facta per vnū noceat alte-
ri in omnibus: vt. l. naturaliter. §. de vsu
cap. Solu. ibi in naturali: hic in ciuili.
Oppo. quod hic cu libet venienti noie fisci pro-
derit. lex ista legitur duobus modis. vno modo fm
glossam hic. Tu scis quod quadriennium non currit
nisi a die denuntiationis facte. arg. l. j. §. diuus. j. de
iure fil. modo denuntiatio pumi non interruptit pre-
scriptionem secundo agentis: quia non curtebat. et
ponunt hanc doc. in l. j. C. de quadri. prescrip. vel fm
glo. hic dic vt glo.

Qui heres.

Q uides quod mala fi-
des defuncti nocet he-
redi. Dy. in capitulo possessor. extra

de regulis iuris. libro. vj. dicit quod de equitate ca-
nonica est: secus si heres ex persona sua vult compu-
tare tempus.

Quanto tempore res fisci prescribantur.

Q uanto tempore res fisci prescribantur.
Primo
l. vt inter diuini. C. de sa. san. eccl. Sol.
l. la loquit in casibz specialibz. C. de p-
po. C. de prescri. xxx. anno. l. omnes gl.
multa dicit. veritas est qd illa loquitur de bonis in
patrimonio fisci incorporatis. C. de l. quis.
§. de vsucap. Sol. ibi quādo quis titulo possidebat.
hic sine titulo. Assume ergo z. dic vt no. per Ly. in l.
j. C. de quadri. prescrip. vel latius dicit aut queris de
rebus in patrimonio fisci incorporatis. z. prescribun-
tur spatio xxx. anno. fallit in casibus positus in l. vt
ti. C. de sa. san. eccl. z. l. cum. C. de fun. rei puate. als
est. l. si. z. de fun. pa. l. si. z. l. penul. Aut de rebus incor-
porandis in fisco: et tunc aut sunt delata in fisco
propter vectigal non solum: et sufficit quinque-
num: vt. l. ij. C. de vecti. z. cōmis. Aut sunt delata pro-
pter aliam causam: tunc aut sunt denunciata fisco:
et spatio quatuor an. prescribuntur: vt. l. intra quatuor
§. j. §. eod. z. et. l. j. §. diuus. j. de iure fil. Aut non sunt
denunciata: et tunc si possideat titulo et sufficit. x. vel
xx. anno. spatum: vt. l. quamuis. supra de vsucap.
aut possidet sine titulo tunc sufficit viginti an. spa-
tium: vt. hic.

Reipublice.

R eipublice. Ude glof. que incipit expun-
cre id est: cellate. ibi lege ex
causa. dic plene in l. calculi. infra de admun. re. ad cu-
ui. perti.

Et accessionibus.

Plane. C. de l. claud. §. qui pot. in pig.
ha. et. l. ij. §. obijctur. §. ad tertul. et. l.
equissimum. glo. soluit duobus modis. z. dic vt gl. et
plene per Ly. in auten. licet. C. de naturali. libe. vide
glo. que incipit obtinere debet zc. ibi: et tu alterius.
non ratione eiusdem rei: alias secus. vt. z. col. de pro-
hibi. seu. aliena. per Fede. c. j. §. illud. z. idē quod hic
nota. j. de verb. signi. l. modo desimus. Et ista glo. j. col.
lige. et ex his que dixi: queritur: si vinco vincen-
tem ter: an vincam et te. z. tunc aut circa diuersa z. tūc
non sequitur: z. hoc modo potest intelligi. l. ij. §. obij-
ctur. et. l. equissimum. ad tertul. z. hic in fi. glo. Aut
circa idem: z. tunc aut est eadem ratio vincendi te et a
vincendi illum. et tunc sequitur. si vinco vincetem te:
vinco te. aut non est eadem ratio et non sequitur. vt b
plene per Ly. in auten. licet. de naturali. libris.

Item si mihi.

I tem si mihi. dat. j. de solu. l. aliud. z. l. ne-
mo. eo. titu. Contra de l. inter. Sol. vt glo.

Obvsucapione.

O bvsucapione. Oppo. j. de c
in omnibus. Sol. vt glo. et cum alleg. l.
cum quidaz. vult dicere qd prescriptio est
odiosa z. vsucapio triennij est fauorabilis.
sed quomodo cum prescriptio non sit nota scdm
ista tempozia fm glo. dicam in l. in omnibus. vel dic
qd ibi in prescriptioe actionis. hic in prescriptioe

quia de iure ciuili mala fides defuncti videtur inesse
heredi. in aut. de iure iur. a mori. prescrito. in. l. fi. et in
l. his. §. non debeo. z. in l. ex qua persona. j. de regu.
iur. que prescriptio nen reperitur corecta de iure ca-
nonico. ergo est seruanda iuxta no. in. c. j. de no. ope.
nun. Item
lex canoni-
ca magis
punit here-
des ex fas-
cto defun-
cti qd lex ci-
uilitis: vt in
c. michael.
cū ibi not.
de filiis sy-
sbyterozū.
et. c. fi. §. de
pult. z. hoc
modo. phi

Accessio possessionis.

A ccessio possessionis. C. de p. s. man. l. si procuratorem. §. j.
Sol. gl. qd semp permissus videt nisi
sit prohibitum: vel aliter dicant alij
quod hic euigatur permissio specialis.
Ly. tractat in l. quod quis. C. de
procura. et ibi refert quod Petr. hic
dicit. Et dicit pe. glof. nosre. faciunt

betur iniustum lucrum z non prebetur causa peccan-
di: vt in autē. vt ecclesia roma. §. hoc autem. que est
mator equitas. et facit quod no. in l. si quis vxor. §.
penul. j. de fur. et si diceremus qd opinio Dy. funda-
tur ex ista equitate ne mala fides vnus noceat alte-
ri: vt in regula iuris non debet. respondeo pro pedit-
cta et maxime quia succedit heres in ius defuncti. z
vna z eadem persona cōsetur. adde Bal. in l. i. ego.
§. partus. §. de publi. et Angelus ibi tenet opi. Dy.
de equitate canonica quam dicit seruandam in ter-
ris ecclesie: sed contrariam opi. dicit tenendā in ter-
ris imperij. imo. et Abb. in. c. si diligenti. de prescri.
transit cum domino Anto. Ly. in l. nihil pro here-
de remittit se ad no. per Dy. in dicto. c. si possessor. et
sic videtur transire cum eo. etiam Ange. in dicta les-
ge si ego. §. partus. dum remittit se ad not. per ca-
no. in dicto capitu. possessor. z. dum supra alleg. Bal.
in l. prima. C. de prescrip. long. tempo. et Joan. an-
dre. dic quod Joan. andre. ponit illud in regula cu-
quis in ius in mercu. et ibi etiam dicit glo. et melius
Paulus in dicto. §. heres. et. l. tertia. eodem titulo.
tenet contra Dy. Item ad istam legem. adde quod
lex facit pro opi. mar. posita in glof. in lege pom-
ponius. in. §. cum quis. supra de acquirenda posses-
sione. vide ibi docto. Adde an mala fides defuncti
noceat heredi. plene Paul. de castro consilio. ccc.
et. ccvij.

Propter vectigal.

P ropter vectigal. vide Bartolum in l. commis.
§. de publi.

Vel viginti.

V el viginti. et an pena banni pecuniarij prescri-
batur spatio viginti annorum. Baldus videtur vel
le quod sic. preterquam contra ecclesiam romanaz.
in lege data opera. in vicesimaquinta columna. C.
qui accusare.

Plane.

P lane. Adde glossam in lege pomponius. §. si
is qui. in secunda solu. contrarij. de acquirenda pos-
sessione.

Accessio possessionis.

A ccessio possessionis. exigatur permissio. an z qd
procurator possit alium constituere. adde Bar. in l.
j. in fi. ff. de offi. procu. cesa. Et adde singulariter Jm
no. in. c. j. vt lit. non cōtest. scripsi post Bal. in. d. l. qd
quis. C. de procu.

in l. scire debemus. in prin. eo. titu. z an sententia pos sit pro parte valere z pro parte non: vide Barr. in l. ait prioz. §. de re iudi. tu limita hanc rubu. vt per Bar. in l. si conuenerit. eo. titu.

¶ Marcellus ait. quid dicem? vide Bar. in l. iustu radum in iij. colu. §. de ureiu. adde In noc. i. loas allega. per bar. z bar. i. d. l. viro.

Et in qtu vult Bar. qd si actor replicans tractat de lucro. non admittitur et replica no doli co tra exce ptione doli. adde q istud fallit in duobus primo i. c. ecclesiastic ce. de exce. Seco i ca su que noy tar Inno. in. c. intel lerim? de adul. Itz adde in q tu vult hic Barto. qd qn repli ca tractat de damno audiatu. Fallit in duob? cas bus. Pmo odio fene rator. z q frustra. de vfu. Item fallit qn ex ceptio que obijctur co cernit inhabilitatez persone ad agendu an tunc iudex ex officio posset eam repellere. l. quos prohibet. ff. de postu. c. exceptionem. extra de excep. adde Barto. in l. cum mulier. ff. solu. matri. z qd no. gl. in d. c. dilecti. z in d. c. ecclesiastice. z notat Inno. in d. l. viro z latius in d. l. cum mulier. eodem t. tulo. adde an exceptio doli tollatur refutatione doli pe. de ancha. consil. cccxij. et quo ad fallentiam qua po nit Alexan. odio feneratorum. adde videndum ro. consilio. c. lxxv.

in arbitris co tra petitione pene ob. exceptio doli. Quero et reuoco in dubium casum nostri. §. z gl. triplici ter ponit casum. vide etiā gloss. z tene z primu casum. Et ad eandē oppo. si compromissum fuit generale: et sen tentia arbitri generalis. no potest ve nire contra copromissum per l. diem §. stari. §. de arbitris. Huius cotrarij timore ista lect. subdividitur in duas partes. z resperit illum versu. sed etiā si omisum fuerit zc. f. copromissum et actio fuit ptraria. z debet intelligi qd fuit copromissum generale et petitio generalis z psecutio specialis. modo si in iudicio esset lata sententia a iudi ce licet opponeretur exceptio rei iud. ego replicarem de psecutione specia lita in arbitris: quia sententia arbitri no debet me plus ledere qz sententia iudicis ordinarij nulla appellacione interposita. z sic exceptione doli op ponam contra petitione pene. vel qd fuit latum arbitrium super aliqua re speciali. z petitio et copromissum fuit generale ita qd tunc illud arbitriu ni hil valet: vt l. de reb? §. de arbi. et sic sententia que lata est ipso iure non va let. C. de l. pedia. §. de ac. emp. Sol. vt gl. truffa est: quia nullo modo petitur pena: vt §. dixi. Legitur z alie ter vt in gl. que supponit pmo qd fuit promissa pena z postea factum copro missum: sed illud est contra tex. cu dicit demum per imprudentiam zc. ter tia lec. potest tolerari.

¶ Quod si is. Glo. qrit de vna q. qua hoc anno tractauit vobis alibi. Ego bene video qualiter huic emptori succurritur sed qualiter succurritur huic mandanti. z dic vt gloss. quam vide et ista glo. pre supponit qd habeat locum coditio si ne causa quam gloss. reprobauit in l. si sine. §. j. rem ra. habe.

¶ Labeo ait. Oppo. quia per penalem stipula tionem prima nouatur ipso iure ideo debet opponi exceptio facti vel intencionis. Si dat plures sol. omnes sunt trusse. Dic quando cumqz precedit stipulatio onerosa per sequentem no nouatur. secus si est lucratua. et istam tene: vt dicam in l. ita stipulatus. j. de verbo. obliga.

¶ Exceptio doli specialis non eliditur replicatio ne doli secus in exceptione doli generali. Erbanitus an possit opponere erbannito de ban no: infamis contra infamem. remissue. Opponenti de gabella non soluta an possit replica ri quod non soluit ipse opponens.

¶ Marcellus ait. Quero exempla hui? §. et glo. ponit plura exem plau in glo. vide bitis: et secundum primum exem plum glo. dicit qd de dolo commissio diuerso tempo re non datur replicatio doli: sed illud non vendicat sibi locum hic. qd dolo circa diuersa fuit commis sus cum l. nostra debeat intelligi de dolo commissio circa idem: vt dicit gloss. in simili. supra de dolo lege si duo. secundum secundam lectu. gloss. loquitur de exceptione doli que in locum pacti succedit z est ve ra in se sed non ad istum. §. cum replicatio doli non competit: quia de eo est iam transactu. §. noster lo quitur de exceptione doli pprie specialis. et illa re plicacione non eliditur. vt hic: sed excep. que succe dit in locum pacti tunc replicacione potest elidi si est replicatum vt. j. proxi. §. facit quod not. in l. qui excep. §. de condi. indebi. Dat glo. tertiam lectu. et est vera et in se dicit gloss. da exemplum in omnibus in quibus dolo cum dolo compensatur. et videtur qd verum non sit quia est contra tex. z exemplum quod glo. ponit in tertia lec. vt l. viro atqz vxoie. §. soluto matri. Quid dicemus? dicit qd exceptio doli no tol litur replicacione doli: quando vtraqz est in pari cau sa: vt quia quilibet certat de lucro. vt quilibet certat de damno. scus si actor certat de lucro reus certa ret de damno. vel si actor certat de damno vitado. reus de lucro: quia tunc habet locu. l. viro atqz vxo re. §. solu. matri. In alijs pone exemplum in l. si §. §. §. de eo per quem factum erit. et istum intellectum tetigit Specu. de except. §. nunc videndum. ver. sed nunquid contrahens. Ergo in summa ex hic que dixi exceptio doli non eliditur replicacione doli. est verum in exceptione doli speciali. secus in generali vt. j. proxi. §. zc. vt. §. dixi. Et ista lectu. tposset face re ad. q. multas. an erbannitus posset opponere erbannito de banno. et infamis contra infamem. et de hoc scilicet de infame loquitur et tangit glo. in l. iij. §. de testi. Item facit ad questionem illam quod de quolibet contractu debet solui gabella: alias non valet contractus. opponit quis de gabella no soluta. et ille replicat quod etiam gabellam ipse no soluit. Dixi plene. supra soluto matrimonio. l. cum mulier.

¶ Nota casum quem ponit glo. que incipit excipit di co tra do minum zc. Procurator ad negotia qui habet certam et limitatam formam potest incontinenti alium substa tuere.

¶ Nota casum quem ponit glo. que incipit excipit di co tra do minum zc. Procurator ad negotia qui habet certam et limitatam formam potest incontinenti alium substa tuere.

2 Dominus quod possit liberare debitorem ante ces sionem sibi factam per procuratorem: et debitor po test soluere domino.

¶ Mandauit titio. No. istum. §. qui est no. z pbat duas opi. meas vna de qua dixi vobis. §. ti. j. l. si. in. fi. quando pprocurator: hz certā et limitatā forma extra iudicium pōt aliu procuratore incōtinenti substituere. et aduerte bene istu. §. allegavi. c. si quis iusto de electio. in. vj. als. c. is cui. de officio delegati. in. vj. Item facit pro j. q. in qua cōsului. procurator stipulatur dno. nā actio non queritur domino: nisi per cessionem: vt. l. possessio. §. et si possessio. §. de acquir. pos. an domi nus posset ante cessionem debitorem liberare et do mino solui: certe sic: vt. l. filie. j. de sol. et dixi qd erat casus in l. si cum emptore. §. j. §. de pact. hic est casus cum ter. et gloss. ibi dum dicit. vel dic quod ego feci pactum de non petendo.

¶ Apud Julianum quesitum. Nota qd co tra agente potest excipi de dolo eius ad quem res reuerfa est. Secūdo habetis de do lo eius per quem mihi queritur licet non sit procura tor: nec gestor negotiorum. C. de p. j. proxi. §. glof. sol. duobus modis. vna est quod hic erat solutu ma trimonium. zc. et ista est bona. vel solue aliter: vt sol. glo. adhuc est bona.

1 Excipio que obstat cedenti qd no obstat ei cui facta est cessio etiam ex causa non lucratua. 2 Ementi actione a dolofo pōt opponi exceptio doli. 3 Exceptio excommunicationis vel bāni q obstat cedē ti an obstat ei cui facta est cessio.

¶ Si cum legitima. Nota. qd exceptio que ob. cedenti non ob. ei cui facta est cessio etiā ex causa non lucratua.

2 Quero tanget qui emit actione a dolofo possit ob stare exceptio. et videt q no per istu. §. l. cotrarum determinat glo. per l. qd ipsi. et. l. in omnibus. §. no debeo. j. de reg. iur. Ad istu. §. mīdet gl. no. q fuit hic dolofo no in acquirēdo hereditate: dic. vt gl. dicit et notanter signa eā. Recordor q pmissi me dictu rum hic illa. q. an exceptio excommunicationis vel bāni q ob. cedenti ob. ei cui facta est cessio? z Dyn. dicit in c. is qui in ius. extra de reg. iur. lib. vj. aut est facta ex causa onerosa: aut no per istu. §. z tangit ipse Dy. in l. doli. de nouatio. Jacob. de aret. in l. doli. tenei q ob. exceptio. per l. qd ipsi. z. l. in omnibus. §. no deo beo. j. de reg. iur. No ob. l. doli. j. de noua. quia ibi in delegatis loquitur: secus in cessione. breuiter teneamus opi. Dy. hic per doctrinam huius glo. q qn ce dentu pōt opponi exceptio doli commissi no circa illa actione que ceditur: tunc no cōpenit co tra emptore. ita in proposito: qd exceptio excommunicationis no respicit actione: sed aliud. ideo no ob. z ista opi. videtur tene re Spe. in tit. de cessi. act. §. nunc videndum. ver. item illud queritur. et vide Dy. in c. is qui in ius. ex tra de regu. iur. lib. vj.

¶ Si titio. C. de p. z videtur facere co tra hic afficit rem: ideo opp. ei qui habet causas ab acto re meo. ideo potest oppo.

1 Excipio metus competit contra quemcumqz

¶ Mandauit titio. item facit. Et not. Bart. in l. post dotem. in. vj. lectu. §. sol. matrimo. adde quod bene facit text. in l. in causis. §. fina. cum. l. sequen. et quod not. Bartol. in l. procuratorem. in rem suam. de pro curatori. z ter. in l. minor. §. fin. §. de iure dotum. iij. cta. l. idē: qz. §. is cui. §. manda. et cum bar tol. transit Paul. in l. possessio. §. finali. §. de acquir. posses. vbi refert qd etiam bar to. ita con sultuit. Ad de vt. per Bar. cōsi. cxcij. inci piente sti pulato? est aliquid.

ad quem peruenit comodū ex metu. Differentia inter metum z dolum. re missi ue.

¶ Metus causa. C. de p. qd quitur qd si extraneus intulit metum: tunc dominus agēs repellitur: quod est iniqum per l. id qd nostrum. j. de re. iur. z. l. factum. Sol. dic quod me tus exceptio competit contra quemcumqz ad quem peruenit commodus ex metu. als non. Quero t que dif ferentia est inter metum et dolum. dic vt. l. si cum excep. §. in hac. §. qd metus causa.

¶ Breuius. C. de p. de pecuniā §. si cer. pe. gl. sol. qd aliud in vl timis volūtatisbus propter cautione de pstanto: aliud in cotractiv? sed non bene. dic q illa cautio hz locum in cotractivibus: vt l. si creditores. §. de puii. credi. z. l. in omnibus. §. de iudi. Pet. sol. qd hic in duab? personis. ibi in tribus personis.

¶ Actoris. C. de p. §. eo. l. proxi. §. in hac. Sol. vt i gl. Si res mea erat obligata credi tori creditoris mei et sit liberata: an ego liberor.

¶ Opera credi toris. C. de p. et videtur q sit tutus ipso iure per l.

Spec. in tit. de excep. §. j. z in tit. de procura. §. si. ver. sed quid si excommunicatus. et Paul. de leaza. in. q. incip. vsurarius. in fi. et Bal. in l. qui stipendia. C. de procura. et in l. si quis in rem. §. de procur. et in l. per diuersas. in. ruij. q. C. man. et vide Bald. et Sal. in dicta. l. qui stipendia. et ibi Pau. de cast. facit. l. j. in fi. et qd ibi Barto. j. de requi. reis. et vide Baldum in l. tertia. §. si filius. quod quisqz iur. et Bal. in que stio. sua incipi. statuto canetur qd fenerator. in. ruij. colum. in quarta questio. et in seq. questio. et vide Pau. de leaza. in questio. sua incip. vsurarius. z in fi. illius questio. vbi etiam disputat an exceptio q ob stat vsurario zc. de qua questio. facit mentione. Pet. de ancha. in consilio. cccxij. quod incipit quia que stio est dubitabilis. vbi omnino videas. z ad de imo. post Bartolum in lege si tertius. §. si pius. in fine. supra de aqua pluua arcen. z per docto. in lege licet vndiqz de offic. delega. et Ang. in lege cum emptio ne. §. de pactis. Adde Petrum de anchara. consilio mihi. ccciv.

¶ Pro concordia. Aduerte q Bar. in l. per pui. §. idē

ulianus. ff. de dot. pteleg. videf velle q' debito: solu- ues creditoru creditoris liberet. Sed in hac. l. si ope ra creditoris tenet cotra. c. in. l. solutu. §. soluta. ff. de pigno. Solutiones liberos dat ipse bar. in. d. §. solu. u. m. et in hac. l. faciendo differentia an ille creditor

creditoru habeat obligatoez i realium su- per bonis debitoris a vel etiam personale z tunc libe retur; etiaz ipo iure: vt loquitur bar. in. d. §. idē iulianus. no aut si non habeat ali quam obligatone: z tunc si ve- tante cre- ditore pu- mo et non sit libera- tus. Si au tem soluit sine prohi- bitione et tunc com- petat exce- ptio doli ipsi soluen- ti. Si autē b solueret de voluntate creditoris non esset dubiu q' liberaretur. ita Bar. vbi. s.

Dolo facit. Istam ma- teriam exa- minauit in. l. si focer. §. lucius. solu. matri.

Qui equitate. Aude- que incipit. t. exce. aliqua in fi. alo. j. de vaca. mu. l. j.

Relusus respō- dit. b. Quero vtrum ex- ceptio expensarum pos- sit opponi post senten- tiam. dic vt not. in spec. in ti. de sen. §.

Uberos. si res mea erat obligata creditoru creditoris mei ipso iure libero: sicut in locatio de domo. Adde Bar. in. l. iij. §. sol. mat. in fi. z. d. l. si liber ho. z vide bar. in. d. §. soluta. z qd ibi dixi. z qd si no soluit et assignauit. vide Bal. in. l. ob signat. C. de solu.

Paulus. et vide Bar. in. l. no solu. de rei ven. z qn pars vult illas vitare. Bar. in. l. destitisse. de iudi. et l. inficiatus. de po. z de materia vide quod no. Bar. in. l. ab excoatore. de appel. z an poterit fieri parte non petente. et vide Dy. in. l. properandum. §. sinautem. de iudi. z an poterit fieri post triennium. Ly. in. q. si Andre. Barba.

Oppo. de. l. vide Bal. in. d. l. si traditio. in. vij. q. c. de ac. emp. z bar. in. d. l. si insula. in. iij. opp. ij. partis. et ibi latus per Jmo. in pe. char.

Si p' filia. adde hanc valeat pactu q' vir te- neat alere vxore: qd etiā si interuenit iuramentu. vi- de Bal. in. l. pactum. in. vlti. q. C. de colla.

Salus. adde bar. in. l. demonstrato. §. si. s. de co- di. z demon. vbi idem repetit. And. barb.

postremo. ver. quid si bonifidel. C. Itē quero qual- ter probentur isti sumptus. vide in spe. de fru. z inter esse. §. viso. ver. pe. z ter. in. l. no ignorat. C. de fruc. et lit. expen. z vide notabilia ibi per Ly. in. l. properan- dum. §. sin autem alterutra. C. de iud.

Fideiussoz euictionis. Ista lex h' casum notabile. C. Op. de l. emptou. la. ij. §. de euc. sol. illa glo. co- cordat cuz ista: q' petebat interesse ibi. et hic soluendo fundum eatenus quatenus vltra in- terest soluit interesse. C. Oppo. de. l. habere licere. in fi. §. de euc. sol. ibi ad duplum fuit damnatus: hic ad interesse. C. Oppo. quia aliud pro alio inuito cre- ditore zc. vt. l. ij. §. si cer. peta. z hic fuit co denat' ad interesse z soluit pretiu. sol. qn quantitas est in obli- gatione respectu certe speciei tunc soluendo speciez liberatur: vt. l. si vero negotiu. §. fin. §. solu. mat. mo- do in. l. habere licere. §. in proxi. cotrario erat dana- tus ad meram penam no ad interesse. C. Oppo. de l. si insulam. j. de verb. obli. q' moza potest purgari vsq' ad sententiam et non vltra: hic post senten- tiam. Solu. quicquid dicit Petr. alibi. hic non pur- gat mozam: imo soluit quod debet: quia debet qua- titas respectu certe rei quam speciem soluendo li- beratur.

Uir non petit vsuras dotis nisi sustineat onera matrimonij. Obligatio indebite facta sicut potest codici ita co- tra agentem potest opponi exceptio.

Si pater pro filia. Nota qd vir non potest petere vsuras dotis nisi sustineat onera matrimonij vt hic. et lege in in- sulam. §. vsuras. supra soluto ma- trimonio. C. Secundo tenemē- ri aliud qd sicut obligatio indebite facta potest co- dicitur contra agentem potest opponi exceptio: vt l. j. C. de condi. sine causa.

Uerba enuntiativa in modum cause prolata ex- ceptionem inducunt.

Uerus nepotibus. Verba enuntiat- ua in modum cause prolata exceptionem inducunt. hoc dicit. f. Et istum §. alleg. tibi in lege ex hac scriptura. supra de dona. et allegauit tibi. l. emptor. §. ancil. de rei vendi. z glo. alleg. hic.

Ex quadrante. Pendente lite de re em- pra non potest emptor co- gi ad pretij solutionem. h. d.

Conditio appositā in institutione intelligitur in legatis sibi conneris repetita.

Inter conditionem tacitam et expressam no est dis- ferentia.

Cautio mutiana quod habeat locum in conditione negatiua.

Negatiua verba dicuntur que includunt negatiua: z vel etiam sunt p' uatiua.

Marito

Marito et filio. Condicio i appositā in institutione in lega- tis sibi conneris intelligitur repetita. hoc dicit. Op. si ista conditio videt repetita ergo ipso iure legata no possunt peti. Vio. hic dat plures sol. vna est q' hic loquitur de exceptione facti vel interionis. z ista est bona. Dat gloss. alia sol. q' hic in tacita conditione: b sed no est i veru: q' inter tacta et expressam no est differentia: vt not. in. l. item quia. §. de pac. dat. glo. 4 alia solu. in qua ponit vnum verbu not. f. q' in condi- tione negatiua habet locu mutiana cautio. zc. Sed si tu dicis hoc non faciunt negatiua verba: imo q' negatiua includunt. et non curo dicit glo. que ver- ba sint dummodo p' uent' seu sint negatiua. et istam glo. allegauit in. l. inter stipulantem. in. p' uij. de ver- bo. obli. g. Dy. et Ly. allegant. l. actor. C. de pro- ba. facit. l. j. in. p' uij. §. de i. act. q' p'.

Quarū rerū actio non datur. Rubrica.

Dictum est supra de aliquibus exceptionibus se- quitur videre de alijs inter quas est exceptio iuris- iurandi.

Si fideiussoz. Quero qd in dubio an in rem vel in personam videt datu. d et dicit glo. quod in dubio in rem: et tene menti istam glo.

Incontinenti fieri aliquid quando dicitur. 1. Promitto penam si te offendero q' valeat. 2. Statutu q' offendens non subiectu. sue iurisdictioni puniatur tantummodo in decē qd prout respicit cler- cos dicitur contra libertate ecclesiastica. 3. Metus q' inducatur ex nimia reuerētia. et ob id co- tractus rescinditur officio iudicis. 4. Metus reuerentialis qualiter probetur.

Que onerande. Quero quando dica- tur aliquid esse promif- sum causa onerande libertatis: iuriconsultus no as- perit. vide gloss. que declarat. et incipit pulchre. zc.

No. f. quando aliquid fit incontinenti: vt. l. iij. veteri. circa finem. §. de p' uij. cre. et ibi dixi. tenet in. l. post contractum de do. C. Secundo not. f. q' si promitto tibi penam si te offendero quod valeat. C. Oppo. quia debemus esse contenti penis legalibus. vt. l. si ista stipulatio facta. j. de verbo. obli. sed illa. l. debet intelligi stricte in casu illo matrimonij in alijs pō- et est hic casus expressus. C. Jurta hoc quero d dicit statutu huius ciuitatis qui offenderit non subie- ctum iurisdictionis communis et populi per usini pu- niatur in. x. libris ad plus an illud statutum prout re- spicit clericos sit contra libertatem ecclesie: et vide- tur quod non: quia non aufert clericis aliquid quod sit eis concessum in priuilegiu: sed aufert eis illud quod copent vt auilber de populo: scilicet q' offen- dens puniatur: ergo non est contra libertatem eccle- sie: secundum do. trimasti Jhnoen. de senten. excom- municatio. c. nouerint. recitatur per Ly. in. auten. causa. sed tamen lex hic dat meliorem doctrinam: quia hic dicitur q' libertatem alicuius propter quod

Marito. et vide Bar. qui not. alleg. hunc. §. in l. quibus. §. de an. le. vbi omnino vide. et vide Bar. in lege aua. C. de condi. z demon. moderniores in. l. ab oibus. §. cu quida de le. j. And. barb.

Marito et filio. tacita conditio. sed quid si ponit actio abf- quis efficitur timidior: sed. l. dicit qd clerici efficitur timidiores. ergo. zc. Nota q' licet a quo quod me. cau- sa. requirat cruciatum vel metum cor- pous: tamen propter metum qui ex ni- mia reuerētia: vt quam mulier ha- bet ad virum: et in clerico erga episco- pum rescinditur promissio: vt dicit not. gloss. quam not. Dico q' ista glo. c

Marito. in. l. de etate. in. iij. q. p' uij. de immo. et Bald. in lege cum te. C. de proba. et ibi vnum subdit quod est not. videlicet quod nihil operatur verba negatiua si sint: concepta affirmatiue quo ad trans- ferendum onus probandi nisi iudex vel lex astrin- gat. zc. vt ibi per eum et hinc glo. adde glo. in clesu. fi. de rescrip. quam ad hoc al. Bald. in lege fi. in. v. colu. C. de proba. et istam glo. dicit singu. Bal. in. l. actor. et in. l. amphioren. §. fi. de appellatombus. C. Iururandum hanc. l. allegat no. Bal. in. l. j. in. fn. C. de fru. et lit. expen.

Que onerande. iura hoc quero. vide que haben- tur in. l. filiusfam. §. diu. §. de leg. j. et ibi per imo. et moder. per eundem Bar. adde q' no. Bar. in. l. q' sub- pdi. de pdi. inst. et an imperator possit. l. constituere contra clericos delinquentes. et eos possit de terri- torio bannire et an super hoc statuta valeant: vide Bal. in. c. j. §. si clericus. de pa. tenen. et in aut. statuti- mus. C. de epi. et de. z adde quod statutum quod no possit opponi exceptio excommunicationis non valet. quia videtur esse cotra libertatem ecclesie per id qd leg. et not. in. c. primo. de sta. contra liber. eccle. z ibi no. Bald. super tabula conclusionum qui aliter non legit illum titulum ordinarie. adde que not. Barro. in dicto. §. diu. et aut. cassa. C. de sacrosan. eccle. z in d. aut. statumimus. post Jacob. bur. et vide que plene not. post Barro. in lege cunctos populos. C. de sum- tri. et fide sa. Adde quod valeat statutum quod ex- communicatio non possit probari aliter quam per in- strumentum vt voluit Ang. consi. cc.

Andreas Pomate. Dico quod ista gl. ad hoc vide concordari. per d. Alexan. in dicta lege interpo- sitas et ibi etiam vide vnum notabilem effectū que- operatur presentia persone cui debetur reuerentia de quo etiam Alexan. in lege que dotis sol. ma. hoc tamē limita nisi ex hoc quis enomiter ledeatur qa- tunc licet non probetur minas aut verba precessisse tamen illa sufficerent ad contractum rescindendū ita dicit Pet. de anch. in repe. c. canonum. statuta in xij. char. in. iij. columna. extra de consty. et Paul. de castro. consilio. c. xviij. columna. ix. et sequen. mo- der. in dicta lege interpositas. quam tamen p' se limi- rat nisi persona cui debetur reuerentia esset talis cui nisi obtēperare aliquid mali accideret quia tunc so- la eius presentia induceret iustum metum et ibi etiā sequitur do. Anto. do. Alexan. et de eius moti ex eo

quod volunt cano. in c. si de appel. et Bar. in l. de u...

et vide et a dicit veritatem: et renocatur per offi...

filios fami...

ad inu... et que po... l. ad inu...

vol. iij. et panor. in c. j. quod me. cau. col. j. vbi pprie...

ad dicit no. glo. dico q. ista glo. dicit veritatem. pro...

l. trāfractionē. C. eo. n. et bal. in l. j. in vlt. col. c. de bo...

pro emp. sed dixi vobis aliter i dicta lege si quis cum sciret. s. pro emp. fm...

De litigiosis. Rubrica.

Denuntiatio solum non facit rem litigiosam.

Litigiosa re.

Chora quod sola denuntiatio non facit rem litigiosam. facit. C. eo...

vt plene in materia prestationis in l. non solum. s. si de ope. no. mun.

ricius re. q. iij. Et ad vnum aduerte quod dixit glos. in dicto. c. patris. videlicet quod licet matrimonium...

subditos eorum. bono est text. in l. si fidem...

de pigno. nisi interuentu m... ne vel vera: quia...

De actionibus et obligatio.

Res litigiosa non potest obligari. Si inter rem: sed personam sic. C. de prescri...

Et vt hec materia liqueat distingue: sicut agit rea...

Actio utilis an dicat natua vel datua. et nu. 6. z nu. 10.

Actio que dicitur utilis respectu dire... que competebat ad idem z desijt co...

Actio utilis an dicat natua vel datua. et nu. 6. z nu. 10.

Actio que dicitur utilis respectu dire... que competebat ad idem z desijt co...

Actio utilis in reali dicit datua non natua.

Actio que dicitur utilis respectu dire... que competebat ad idem z desijt co...

Actio utilis que competit emphyteute feudatario et similibus est natua.

cau. z ad de qd pulchre no. Bar. in l. creditor. in fi. de...

Adde an filia dicatur renutiare metu vel reuerentia paterna. Paul. de ca. cōsi. c. lxxvij. z an reuerentia...

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

seruitia presumuntur a domino extorta per metum et contra potentes presumuntur. l. nolunt. C. de testa...

Actio utilis an dicat natua vel datua. et nu. 6. z nu. 10.

Actio que dicitur utilis respectu dire... que competebat ad idem z desijt co...

Actio utilis in reali dicit datua non natua.

Actio que dicitur utilis respectu dire... que competebat ad idem z desijt co...

Actio utilis que competit emphyteute feudatario et similibus est natua.

cau. z ad de qd pulchre no. Bar. in l. creditor. in fi. de...

Adde an filia dicatur renutiare metu vel reuerentia paterna. Paul. de ca. cōsi. c. lxxvij. z an reuerentia...

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Actio utilis que competit prescribenti dicitur natua.

Bartolus super prima parte. ff. noui

- 11 Actio utilis que competit cessionario dicitur uacua.
- 16 Agens actione personali utilis quando possit dicere in libello debitorum sibi obligatum.
- 17 Actio utilis et directa an sint eadem in substantia.
- 18 Actio quod sit in genere est communis opti.
- 19 Differentie substantiales quod faciunt differentiam in specie non differentie que sumuntur ex qualitatibus.
- 20 Exercitium actionum directarum an videatur mandari per cessionem remissive.
- 21 Directa actio utilis que non possunt eidem ad idem competere.
- 22 Utilis competes ex instrumento quando reingiaro: quod ex forma statuti habet executionem paratam etiam ex equitate.
- 23 Proponens directam et probat in viti li an obineat.
- 24 Causam remotam in libello realis non cogitur exprimere.
- 25 Actione utilis cessat an quando datur in aliam utilem.
- 26 Cedens vtilis propter virtutem directe que remanet apud eum potest solutio nem a debitorum recipere. et eum liberare: tabus casibus ex aprio.
- 27 Actio utilis quando transeat ex solo contractu sine cessione.
- 28 Stipulatio pro qua non dicitur actio sed per officium iudicis petitur.
- 29 Actiones que oriuntur ex pactis in continentibus appositis qualiter deum remissive.

Obligatioes.

Quero que sint istae obligatioes. Quas dicitur ex varijs figuris causis. rucet glo. ponit opti. et primo q. ille que sunt ex quasi contractu. et ista opti reprehendit gl. in si. de act. in prin. et q. qd dicitur ex contractu sequitur. et de his q. ex quasi contractu. ut patet p. illos. tui. in si. de obli. q. ex quasi contractu. Alij dicunt vt laug. q. est conditio factiua q. nascitur ex varijs figuris causis. sicut hoc est gl. hic. et in li. pro fure. s. de cod. furti. Sed illud reprehenditur p. dy. et Guil. et o. s. doc. Doder. quoniam dicitur furtiua. ouf. ex delicto. vt. l. si ambo. s. quoties. s. de comp. et. l. si mulier. s. p. s. re. armo. Alij dicunt q. intelligit de obligationibus que non sunt iure ordinario. et vt glo. sed illud videtur reprehendit: q. hic de obligatione: exemplum est de actione. et ista est bona reprehensio. vel dicit de pa-

ctis appositis extra contractum. et vt glo. sed truffa est: quia pacta incontinentibus appositae sunt. praeclusa. De dicit q. actio in factu q. est ex varijs figuris causis. vt. l. sancimus. C. de sacrosan. ecclie. no. placet. q. hic loquitur in obligationibus: exemplum est in actione. quid dicitur. Ad prima dico: q. obligationes que sunt ex quasi contractu sunt ex varijs figuris causis. et reprehensio glo. in si. de act. in prin. procedere videtur per ordinem. ut in si. positum. Sed hic Juris consulto modo est contra. q. primo hic agitur de obligatione ex contractu. sed de obligatione ex maleficio. vt. l. i. eod. l. ex maleficio. s. postea sequitur q. dicitur de varijs figuris causis. et ponitur de obligatione ex quasi contractu. vel quasi maleficio. et sic videtur de mente Jurisconsulti q. iste sine ex varijs figuris causis. Improprie ponitur istud verbum ex quasi contractu. et q. maleficio. q. hic dicitur de varijs figuris causis. et sic est mens huius. l. ad illud quod dicitur de ordine titu. in si. Ad id q. magis debemus ordinem titu. in si. attendere q. in. C. vt in titu. de bo. pos. contractabu. et fm. tabul. et contra in. C. Item actiones scripte in rem que rei per uentione obue nuntur: ex varijs figuris causis. et proponuntur: quia non ex contractu vel quasi oriuntur. et ita tenet glo. C. qd. met. cau. l. iij. Quero: unde ouf. actio utilis glo. in. l. leg. leg. C. de leg. dicitur: q. actiones utiles sunt datiuae non natiuae. Item non hic in prin. mag. glo. et in. l. ex maleficio. s. heres. p. eo. sed in. l. pater. C. de pact. conuen. dicitur q. quandoq. nascitur q. datur. Ad declarationem huius primo videamus: quid est datum natiuum: et daturae done exemplum in hominibus. possum dicere q. Ad idem fuit homo datiuus a deo immediate factus. a. ij. homines natiuus: quia ex parte et matris natu. Ita actio natiuus quando nascitur ex matris: sicut obligatio ne. vt. l. licet. s. ea. s. de proci. sed q. immediate a lege conceditur sine matris dicitur datiuus. ter. que. Ja. but. ad hoc alleg. in. l. iur. gentium. s. j. de pac. di. cit. q. tunc dicitur natiuus quando habet sufficientem materiam sufficientem ex qua actio oriatur: alia dicitur datiuus. hoc pmissio dicit. p. q. duplex est materia: quedam remota: quedam proxima. exemplum in personis libus: contractus est materia remota: obligatio est proxima: ex qua actio oriatur: que dicitur natiuus in rei venditione vero dominium et possessio est causa prima reuendicande. Et ideo dicit ipse: aut quis vtrius actio utilis dicitur: natiuus respectu cause prime: et tunc si inspicias principium. l. xij. tabu. que ista vtilis non producebatur: datiuus: vt in vtili bonorum possessione. vt. in. l. penulti. s. si. quadru. pau. fe. dica. Si vero respicias illas. l. que illas vtilis inducit: dicitur actio natiuus. quia. l. introducit obligationem ex qua hec actio oriatur. unde obligatio bene potest dici datiuus: sed actio non. Si respicias causam remotam: tunc fateor opinio. gloss. quod est datiuus: et quod in his vtilibus sit obligatio. probatur ex diffinitione obligationis: quia est iuris vinculum quo necessitate astringimur. et sed hic astringitur: ergo. Ad examinandum hanc questionem est premittendum: quod actio utilis dicitur quadrupliciter. primo respectu directe competentis. et ad idem vt. l. i. C. de actio. et obli. cum simi. nam directa competit cedenti:

vtilis cessionario ad idem. Secundo respectu directe que iam competit nunc non competit: vt in vtili que restituitur minori vel absenti. vt codice si aduer. transactio. lege prima. et lege in honorarijs. infra eodem. vers. sed cum rescissa. Tertio dicitur vtilis respectu directe que nunquam competit licet esset possibile competere. vt lege quoties. codice de donatio. que sub mo. et lege penulti. ad exhib. Quarto modo dicitur vtilis respectu directe que competit ad aliud. vt in casu legis penulti. si quadru. pau. fe. cif. dica. et lege curatoris. codice de neg. gest. et de bonorum possessione hereditaria petit. lege prima. Secundo videndum est an per cessionem transferatur vtilis obligatio sicut actio utilis: et videtur quod non. nam gloss. antepenulti. in lege prima. codice de actio. et obligatio. dicit quod habens vtilis non potest dicere istu sibi obligatum. in contrarium est tex. in. l. i. insolutu. eo. ti. prout est in litera habes pro hoc quia video q. aliquid aliquid restituitur hereditas non tui transferatur actio utilis: sed tui dicitur vtilis heres. vt. l. si filius. q. cu. eo. et. l. postulante. ad trebel. Preterea video: q. per cessionem potest transferri spes obligationis. vt. l. spem. C. de dona. Preterea obligatio que non parit actionem potest cedi. vt. l. si eius. ad trebel. ead. ratione q. parit. Preterea video q. in ista iudicij que non est actio: sed per ea obligatur que in ista. vt. l. i. in prin. ad trebel. et. l. cum hereditas. facit. l. tam ex contractu ff. de iudi. et sic puto q. potest vtilis obligatio sicut actio. Tertio est videndum q. actio nascitur ex obligatione: an semp nascatur: an ab initio tm. sunt enim quedam que oriuntur ex aliquo indefinenter: vt lux a sole: quedam in pucto: vt filij a patre. Hideo femel tantu ab initio oriuntur actio non indefinenter. facit ad id. vt. l. i. q. s. stipu. et. l. si sic. de ver. oblig. et. l. cu. querebatur. j. iudi. solu. His premittis venio ad questionem: an vtilis actio sit datiuus vel natiuus. Jurisconsulti appellauerunt datiuus que non haberet sufficientem materiam ex qua oriatur. vt p. al. l. iur. i. g. et. i. Nos aut strictius dicamus eam esse datiuus que non habet obligationem aliquam etiam datiuus. Et assumo vtilis: et primo vt cedenti et cessionario competit obligatio vtilis. ergo habet obligationem ex qua oriatur. Contrarium dico. in cessionario transferatur vtilis obligatio que erat directa apud cedentem: que non potuit plus parere cum iam pepererat. ergo ista vtilis non potest parere. vt. l. eij. qui. ff. de fur. ergo est mere datiuus. et hoc casu dicit veru glo. Sed si poneret q. ante partu obligatio nis vtilis transferatur. vt in casu. l. spem. C. de dona. tunc p. bene dicit q. oriatur ex obligatione datiuus cu nullu habet contractu ex quo oriatur. Si vero accipimus actionem vtilis: scdo modo fm. que dicitur respectu directe non competentis ad idem et nunc competit ad idem: quia est datiuus non natiuus. ideo enim euacua ta erat potestas in illa obligatione directa eo q. femel paruerat. vt lege prima et secunda. codice si aduer. transactio. Si vero accipis actionem vtilis: tertio modo: scilicet quando possibile est competere ad idem. vt in lege quoties. codice de dona. que sub modo. et. l. penul. ad exhiben. tunc fateor q. l. producit ab initio obligationis vtilis actionem que oriatur ex ea. et sic dicitur actio natiuus: et obligatio datiuus.

Hec obf. ter. in. d. l. penul. ad exhibe. que dicit vtilis dabitur. et sic inuit q. est datiuus: quia illud dicitur quia datur obligatio: neq. h. contractu precedentem sufficientem ex quo oriatur: et sic iurisconsulti appellauerunt illa datiuus: sed ego strictius. Si vero accipimus actionem vtilis: quarto modo: scilicet respectu directe competentis ad aliud. tunc fateor opti. Per. q. aut respicias principaliter. l. xij. tabula. introducens directa. et non potest dici vtilis natiuus quia non debatur. aut respicias alia iura introductura vtilis: et tunc fateor q. est natiuus respectu obligationis et respectu debiti vel quasi. vt. l. curatoris. de nego. gest. et. l. penul. si quadru. pau. fe. dica. et in multis. l. in. et. ad. le. qui. que inducunt vtilis aequitas. et predicta vera in personalibus. Quid fm. realibus? an vtilis sit natiuus vel datiuus? glo. hic in prin. dicit: q. reales actiones nunquam oriuntur in obligatione. vt in si. de act. in prin. et dicit veru: quia materia ex qua oriatur rei vendicatio: est dominium: et possessio aduersarij. Ad idem est tamen: quia quandoq. dicitur vtilis respectu directe que competebat ad idem: et delijt competere aduersario desinenti possidere dolo. tunc puto q. non sit natiuus: nec enim habet sufficientem materiam: quia deficit possessio. vt. l. j. de alie. iudi. mu. cau. fa. et quod no. doc. in rub. C. de rei vendi. Quandoq. dicitur actio vtilis respectu directe competentis ad diuersa: vt vtilis in rem que competit emphyteote feud. et similibus. Ista est natiuus: nam oriatur ex vtili dominio quod habet emphyteota et possessio aduersarij. et sic loquitur titu. si ager vecti. pe. Quandoq. est vtilis respectu directe cui contraria: vt in vtili que competit prescribenti: que recte venit ad impedendum directa. que competebat ei contra que prescribit: fm. doc. in aut. nisi. C. de bo. mater. et ista similiter est natiuus. oriatur enim ex dominio vtili quesito prescribenti per prescriptionem: et ex possessione aduersarij. facit. l. j. in si. et quod ibi dicitur. s. de aqua plu. ar. ce. Quandoq. dicitur actio vtilis respectu directe competentis ad idem: voluntate eius cui competit directa vera vel presumpta: vt quando dms qui habet directa rei vendicationem mihi cedit: iam: vel vendit: vel recipit estimationem rei. tunc enim mere competit vtilis in rem que est datiuus non natiuus. non enim habeo dominium directu: quia res non est mihi tradita: nec vtile fm. dy. in. c. pro possessore. circa si. de regu. iur. lib. vj. et glo. in. l. si culpa. s. de rei vendi. l. j. p. dicat q. tunc habet vtile dominium: qd est falsum. vt. l. eius rei. et. l. hec si res. supra de rei vendi. et hec sunt factis necessaria propter libellum. Quero vtrum quando ago vtili possum dicere debitorum mihi obligatum: gloss. in lege prima. codice de act. et obligatio. dicit quod non: dicitur tu vt patet ex supra dictis: nam in casibus in quibus vtilis personalis est natiuus recte possum dicere debitorum obligatum mihi: licet contractus sit celebratus cum alio. vt lege qui stipendia. codice de procura. sed quando actio est datiuus idem: non tamen possum concludere quod virtute illius obligationis condemnaretur mihi: quia non potest obligatio actionem inducere. et gloss. in lege prima. codice eodem. hoc voluit dicere: obligatio scilicet que actionem inducat. facit ad hoc quod no. in lege herede. C. de her. act. non in

leat qui consensu pericitur inter absentes est necesse qd consensus ementis r vendentis pateat per nuntium ad hoc specialiter deputatum. Fallit multum nota in donatario r tutore in quibus non requiritur qd eorum voluntas seu consensus pateat per nuntium ad hoc specialiter deputatum: s; sufficit qualitercumq; probetur. nota dicit Archidia. xxx. qd. iij. istud etiaz refert bal. in rubi. de cofes. r ad hanc glos. adde ea q not. Bart. in l. absentis. s. de dona. in pun. et ante presentatione epistole fertur effectum contractus. bal. in rubi. C. de dot. p. mis. vide de pdictis plene per Ro. in l. stipulatio ista a s. si stipuler. j. de h. bo. oblig. et p docto. in l. omnino. s. de impen. in re. dota. fa.

A No. in Spe. vide ter. r quod ibi Bar. in l. idem q. s. si quis ea. s. manda.

B Is quoq; Et vide qd no. Bald. in l. preses. C. de condi. ob tur. cau. Andr. Barb.

C Dy. consuluit. Adde Bar. in l. si cu exhibuissent. in fi. de pub. r qd ibi dixi r Bar. hic sequitur Bal. in l. i. in. j. col. C. de codi. fur. dicit tñ Bal. in l. i. in. vlt. col. C. ne fi. p. patre. qd si statutum dicit qd aliquo committente homicidium illi de familia tenentur ad millevnius solutio no liberat alium. l. pe. de condi. inser.

D Cognita. vide tamen glos. r ibi Bar. in l. ait pretor. s. hoc interdicitu. de ope. no. nun. r glo. in l. pomponius. s. si s. de acqui. pos.

E Per solam citationem. Vide que scripsi in l. i. in p. n. p. s. de eo per quem fa. erit. vbi etiam vide de perpetuatione.

F Inducitur. De hac. q. vide per Bald. in l. final. in p. n. c. de eo per quem fac. erit. r Ange. in l. sicut. de prescrip. xxx. anno.

anyno exacto ceteri liberentur.

Is quoq; Quero si plures tenent ex quasi maleficio an solutio vni liberet alios vide q non: vt est casus in maleficio. r. litem mella. s. si plures. s. ad l. aqul. r. l. si quis id qd. in fi. s. de iurif. om. iud. r glo. dicit q tria sunt specialia in quasi maleficio. per ter. istu. r glo. Dy. consuluit in tali questione. statutum est in ciuitate Lucana quo cauebatur q si homines de contrata no ceperunt malefactorum tunc puniantur in tñ: an oes insoludiu r vno exacto alter liberetur r Dy. sol. q isti tenentur ex quasi maleficio cum de facto alterius teneantur: vt hic. et ideo. vnius solutione alter liberatur: vt hic. r. l. iij. s. de his qui deie. vel esu.

Prescriptio. xxx. anno. iure isto digestorum est incognita.

Idem iuris est in prescri. xxx. an. q est in prescrip. de redhibito: r quanto minoris: r vtraq; est odiosa. prescrip. xxx. an. interruptitur per sola citationem. prescrip. x. vel. xx. an. interruptitur per litis contestationem.

Vsucapio triennalis nullo modo interruptitur. prescriptio statutaria q interruptitur per solam citationem.

Non omnibus. Opponi. s. de vsucap. l. in vsu cap. r. l. penul. s. de diuer. r tempo. prescrip. Glo. sol. in l. contrariis. r dicit q contraria loquuntur in prescrip. et vsucapione mobilium que est fauorabilis: hic in prescrip. xxx. anno. que est mere odiosa. Sed illud non credo verum scum prescriptio. xxx. anno: r de iure isto non erat cognita. vt in istu. als incip. iulian. s. ex quib. cau. maio. r. l. qui occidit. ad le. aqul. in autenti. vt eccle. ro. s. j. Sed quid dicemus: dicit q hic loquitur in prescrip. redhibito: r quanto minoris: r in simili. Sed quomodo glo. loquitur tunc de prescrip. xxx. anno. dico quod glo. bene dicitur: quia idem iuris est in prescrip. xxx. anno. q in istis prescri. hic: quia vtraq; est odiosa ex negligentia no petentis r sine titulo. et per hoc habetur quod prescrip. xxx. anno. interruptitur per solam citationem. In vsucapione. x. vel. xx. anno. fit interruptio: demum per lit. contestatio. In vsucapione triennij nullo modo interruptitur. vt dixi in l. i. s. iij. in fine. s. pro empto. Modo q quid in prescrip. xxx. anno. que per statutum inducitur: qualiter interruptatur: dicit per solam citationem: quia ex negligentia sola non petentis inducitur: ideo cum peti cessat negligentia q est causa prescrip. tunc in prescrip. xxx. anno. potest habere locum per solam citationem interruptio: quia titulus meus r bonafides non potest interrupti. De questione de qua querit glo. dicit vt in glo.

An filio possit cedi actio contra patrem. Vide gl. que inci. no possunt competere. ibi: matri et aue. in p. n. posita. C. de bo. q. l. aut. excipit. ibi fratris r sororis. in aut. de her. q ab intest. s. si vero cu descendibus. colla. ix. posita. C.

debo. que lib. aut. item hereditas. et sic videt velle ista glo. q in casibus in quibus potest queri filio: ita quod patri no queratur vsufructus possint filio contra patrem cedi actiones: quod verum puto. Idem si patri quereretur vsufructus: nam valeret cessio: non tamen posset agi contra patrem eo viuo. vt in toto titu. de bo. mater. et de bo. que libe. Ratio autem secundum ista tempora erat quod no poterat cedi: quia si filio cederetur contra alium querebatur: patris ergo contra patrem non potest cedi. vt. s. de vsu. l. sed r si qs. s. et regulariter. als est sub. l. si seruo.

Si promitto decem cum voluero: heres meus non potest velle.

Actiones transeunt ad heredes quando non requirunt factum persone.

Stipulatio concepta voluntate stipulantis an valeat. remissive.

Sub hac. Inmittitur hic q si nuqs obligatio teneat a contrario sensu. sed istud est falsum. qa ista obligatio nullo tempo re valet. vt. l. centesimis. in fin. j. de ver. b. obli. huius contrarij timore legitur duob; modis: vno modo fm glo. alio modo fm Hug. et vide glo. que inci. dixi in persona pmis. ibi: illa cu volueris. vt j. et fm lec. glo. loquitur in duabus conceptionibus. in p. n. in conceptione si volam. ibi: nam nec in conceptione cu volueris. fm But. tota. l. loquitur in conceptione si volam. C. oppo. j. titu. j. l. quodcuq; s. no solum. Glo. non declarat. Sed aduerte istas differentias inter hanc cum volam: et si volam: et inter ista si voluero: et cum voluero. dicit vt plene dixi in l. centesimis. s. si j. tit. j. Querit glo. an ista sit conditio perpetua. et dicit vt gl. simile dicitur in l. iam dubitari. de her. in fin. Querit gl. j. promitto decem cu voluero: an heres meus possit velle: glo. dicit q no: quia vbi conditio respicit factum persone non transit ad heredem. vt. l. centesimis. s. j. j. titu. j. sed hic requiritur factum persone: vt cu voluero: et per hoc tollitur contrarium. l. j. C. vt act. ab here. quia transeunt ad heredes cum non requirunt factum persone eiusdem. et dicit qualiter transeat ad heredes. vide. j. tit. j. l. decem cum petiero. Querit an possit concipi in voluntate stipula. vt si vola ego stipulor. vide glo. que ponit duas lec. r prima lec. an sit vera vel non. tangitur in l. a titio. s. si j. tit. j. r Dy. ibi reprehendit glos. per. l. senatus. s. lega. s. de lega. ij. Jac. de are. ibi nitebatur saluare. dicit vt ibi dixi.

Iustitiam. Rationes huius. l. sum. do video. C. opponitur de l. ij. s. ad macedo. r. l. j. de castren. pecu. Solu. ibi in castren. sibus: hi cum alijs. C. oppo. de l. si longius. s. de iudicij. Solu. ibi de vtili: hic de directa. C. oppo. de l. deniq; s. j. s. quod vi aut clam. Sol. vt ibi. C. oppo. de l. filiusfamilias. s. de inoffi. test. Solu. fallit ibi: r illud q hic non dicitur per illam. l. suppletur. In actione iniuriarum r inofficio. ratio nem bene video: quia persona sua principaliter iniuriatur. in alijs in deposito r commutato r non videro rationem quare non in alijs beneficii. cogita-

bitis. r illud erit vtile scire: an habet actione nomine suo. quia si pater decedat anteq; exegit: filius actione cu fratribus non communicaret fm ista tempora: licet exactione facta patri ratur: sed de iure nouo hodie habet aduentitium post mortem patris percipiuum.

Naturales. Glo. hic melius loquitur q. j. de fideius. l. fideiusor. s. fideius. accipi. cum no est pactum: sed propter pactum ex donatione nascitur actio.

Stipulatio facta hoc modo promittis decem illi non valet. sed debet dicere promittis mihi q dabis decem. Procurator presens in iudicio r non dominus: ideo condemnatur quantum debet sumere ex persona eius qui est presens.

Stipulatio in persona procuratoris domini absentis debet concipi: promittis mihi procuratorio nomine Titij qd Titio dabis.

Decim; De ista factio magnu festu: r qd si stipulatio fit hoc modo: promittis illi. r. no valet: sed dz mittu sumere ex psona nostra: vt promittis mihi decem que dabis illi. r illud est ratio. l. j. C. de sentc. Si querat ratio quare debet condemnari presens in iudicio. Rnd. est quia dz mittu sumere ex psona nostra. l. ex psona eius qui presens est. ideo dz condennari procurator presens. r hoc plene dixi in l. stipulatio ista. s. si quis insulam. de ver. obli. r sed in persona procuratoris dñi qualiter dz accipi. dicit gl. promittis mihi procura. noie Titij qd Titio dabis r. vide gl. r supple. ibi vbi stipu. vt illi des: hoc nullo mo valet. vt no. j. tit. j. l. stipulatio ista. s. si qs insula. r ista verior. Itē ibi vtilis queritur. vt. l. hm di. in p. n. s. de lega. j. r. l. penul. s. de neg. gest. Itē dicit qd illi vtilis querit. qd intellige in casib; specialibus no regulariter. vt no. in. s. si quis aliq. insti. de muti. stipu.

Heres an teneat de leui culpa: siue contractus vel quasi contractus sit voluntarius siue necessarius.

Depositi. Quidol; purgat p actione descendente ex actu vel quasi tenetur heres sicut defunctus. h. d. C. oppo. C. ne ex deli. defun. l. j. Glo. dicit istud est veru

Idem si patri. vtr; possit cedi actio filio contra pater tenetur hodie q sic. adde bal. in l. iij. C. mad. r ibi etia idē dz in fratre contra fratrem: r an possit cedere filio.

Duob; modis. et sequit bal. in l. in eme. nis. in fi. C. de p. h. c. emp.

Siluffa milias. de clara vt p Bar. in l. in factus. j. e. r vide in l. si dubitef. s. filij. de fideius. et vide bona gl. in l. fi. i. pn. et doc. ibi. C. s. bo. que libe.

Bar. super prima parte. ff. noui

Et dicere. De actione in factu. vide plene Bar. et doc. in l. ex placito. C. de re. permuta. et Bar. in l. i. C. de condi. ex lege. in. iij. q. principali. Andreas Pomate. Edicta pretorū. Ista ratio Bar. non videtur bona: q. videtur q. actio de do lo et actio qd. mens causa sunt inuente a pretore vt patet ex ip sis titu. et tñ non dā tur filiofa mi. vt pa ter. s. ex. l. filiusfamili as. Qui a seruo. sed hec. l. qui a seruo for. titer obft. l. q. pigno ris. de acq ren. posses. l. i. ibi in. iij. glo. pro similit alle. ea. sed i tu sol. vt h per glo. in ver. homi nem. f. he reditariū. l. non solū. s. si rem su pra d. v. sic. z vide per docto. in. l. gerit. i. pñ. de acquir. here. et in d. l. qui vni uersas. s. pe. in fin. s. de acq. pos. z docto. in. d. l. qui pignous. eo. titu. Si quis qui. z vide Barto. in. l. si milij. z tibi. ff. de le gatis pmo. Debeat pluries. vide late no. in. s. preterea. insti. de act. z Bald. in. l. multum. C. si quis alte. vel sibi. et ni fallor. in. l. ij. C. de iu. emphy. z dicit hic Angel. q. ista fictio non operatur q. videatur cōtrahere: vt pa ter in legato: quia in legatione promittens soluere nō poterit legatione durate cōueni. l. si quis in le ga. s. de iudi. sec. si vere cōtraxisset. l. ij. s. omnes. e. tit. z vide Bar. in. l. quero. j. de solu. z que tibi dixi. et q. nō dicatur tibi cōtraxisse videtur tenere Bald. in auten. habita. C. ne si. pro patre. in. viij. col. vers. sed quid de scholari. z qd. plene no. in. d. l. multū. in pen. col. z vide Bar. z doc. in. l. pe. C. de pac. z in. l. si cōue nerit. C. de iurisd. om. iudic. z Barto. in. l. i. semper in stipulationibus. de regu. iur. z Bald. in. l. j. C. vbi cō ue. qui cer. loco da. promit.

que est ratio q. actio in factu. als non datur filiofa. nescio. ideo Pet. dicit cum. l. filius. s. co. sit. l. i. Pau. q. altos reprehendit in vno verbo dicōdo Pau. imo q. nō est verisimile q. ipse omiserit aliquid: ideo dicit ipse q. l. filius. loquitur de actionibus cōpetentibus ipsi filio suo nomine. hic loquitur de actione que h queratur patri filius potest exercere. quod intellige in casibus permissis: scilicet patre absente. vt not. de iudic. l. si longius. j. Tu potes attendere: z dicere q. hec. l. loquitur in omnibus actionibus in factu que descendunt ex edictis vel interdicitis pretorū: quas filiusfamilias pōt intentare suo nomine: nā edicta p tozum sunt facta naturali equitate: z in eis non ita curatur patria potestas: non ergo ita queritur patri vt apud filium non remaneant. vt. C. qui admit. ad bo. pos. l. j. z tibi no. per glo. z id q. dicitur in. l. filij. s. eo. est dictum Juliani relatū per Pau. quod tibi sup pletur. z hoc ipse innuit dum dicit in factu etiam. zc. que est dictio implicatiua. **De a seruo.** Appo. de. l. j. s. s. ceuola. s. si quis test. lib. esse ius. sue. Sol. in primo casu non acquiritur posses. here. sed aliqua qualitas transfertur: vide rationē huius ius. in. l. i. si is qui pro emptore. de vsuca. **Is qui.** App. s. de. l. pri. Bl. foli. s. j. dic q. causa lega ti est lucratua. vt. l. apud celsuz. s. si qs autē. s. de do. exce. Aliam sol. dat glo. q. hec diuersitas zc. et hanc tenet Pet. per. l. si seruus lega. s. j. z de leg. j. licet glof. violenter illam literam tibi: et istam tenet Ly. in. l. qui pupil. C. de neg. gest. plenissime dixi in. l. meuius. s. duo. de le ga. ij. in repe. mea. **Contraxisse.** Intelligo istā. l. et sic intelligit dy. q. tibi videtur contraxisse vbi debet sol ui: quia tibi potest conueniri: sed verba contractus interpretantur fm cōstue in em z statuta loci vbi celebratur contractus. vt l. si fundus. s. de euic. qd. dixi plene in repe. l. cūctos. C. de summa trim. **Dies interpellat pro homine.** An sufficiat semel interpellare vel debeat pluries. **Interdicitio.** Ho. q. dies iter pellat p homine. facit. C. de cōtrahen. stipu. l. magnaz et l. ij. C. de iu. emphy. Secundo habes f an quis debeat pluries interpellare vel sufficiat semel interpellari. casus est hic: in. l. titia feio. s. vsuras. s. de legatis secundo. et no. gloss. in. l. moia. s. de vsur. dixi in. l. qui rome. s. antepenul. su pra titu. pmo. **De illo.** Nota qd. vbi est dies z pena: s. dy. non admittit purgatio moie. Appo. ponit. de. l. si insulam. infra de verborum obligatio. Sol. hic dies et pena. tibi dies non pena. Pet. repē hendit istud dictum per. l. z si post tres. supra si quis cautio. j. Tu dic quando vsura potest peti vna cum

principali nunq. admittit purgatio moie. vt hic re fert Ly. in. l. si pacto quo penam. C. de pac. z in. l. ma gnam. C. de contrahen. z commit. stipu. Sed nō cre do dictum Pe. esse verum saltem propter si. huius. l. quia pena est q. res sit inempta z nō potest peti vna cum principali. dicam plene in lege si insulam. infra titulo pmo.

In furioso. Abi non requiritur cōsensus tacitus vel expressus furiosus potest obligari z obligatio sibi queri sicut homini sane mēris.

Actio. Dicunt quidā q. in libello opz q. ponat tur: non solum actio sed obligatio que est causa proxima. per istū tex. qui obli gatus nobis est zc. Dixi contrarium in l. omnes. s. lucius. s. de his que in frau. credi.

Quando cōditio affirmatiua est impossibilis de facto: tunc pōditio negatiua est necessaria z valet: secus si affirmatiua est impossibilis de iure.

Conditio impossibilis impedit obligationē: sed nō impedit oiri actionem extra illud q. agitur.

Non solum. Appo. j. tit. j. l. im/ posibūlis. z. l. stipu latio hoc modo. in fi. Bl. fol. q. hoc est verum in conditione appōita in faciē do: secus in non faciendo. hoc non est verum: quia ista conditio in non faciendo hoc: non est impossibilis: amo necessaria: q. si affirmatiua est impossibilis negatiua est necessaria: z ideo valet: et illud est verum in conditionibus negatiuis: et cum affirmatiua est impossibilis de natura: secus si est af firmatiua de iure: quia tunc negatiua non valet. l. iurif gentium. s. si ob maleficium. s. de pac. Appo. C. de condi. ob cau. l. si militem. j. Sol. cōditio impos sibilis bene impedit oiri obligationem: sed non im pedit vt oratur actio extra illud q. agitur: vt do. tibi centum qui es miles vt sis meus parator: tunc non oritur actio vt cogatur facere id qd. in contractu deuenit: sed oritur conditio ob causam ad repeten dum qd. datus est: z illud est extra id qd. agitur. vt. l. si is. in fi. s. cōmo. et. s. eo. l. er maleficis. s. is quoq. Appo. in. l. de lega. s. fi. Sol. aliud in legatis: vt tibi. aliud in contractibus: vt hic.

Om ex vno. De hoc dixi in. l. nunq. plura. j. de pua. deli.

Institutionibus. App. ex deli. defun. l. ij. z. s. e. l. omnes. Sol. dicunt quidam q. ista dicitio quasi: est veritatis expressiua. vel hic loquitur in annalibus actionibus: z sic loquitur. C. qñ lib. pñci. datus. vbi per solum libellum perpetuatur. Dixi in l. ij. s. fi. s. pro emp.

De iuram. Appo. de. l. item. apud labeonem. s. si quis seruo. de iur. Glo. dicit q. ad aliud datur illa: scilicet ad estimatio nem. hic ad vindictam. z in ista vindicta habetur ratio damni. ideo in quātum cōcurrunt vna per alteram tollitur. z per hoc reprobat glof. que est in. l. domum. C. de iur. Et in iudicis si in

actione iniuriarū habetur ratio dam ni: quomodo potest vnq. aquilia con currere: quia in aquilia veniunt dāna extrinseca: vt hereditatis obuenien tis: et alia. vt. l. idem neratus. in pun ci. s. ad lege aquiliam. sed in actione iniuriarum non. Appo. de. l. nunq. plura. j. de pua. deli. Sol. tibi plura facta. hic vnum factum ex quo plures actiones oriuntur. z dic vt tibi.

Actio. l. aquilie quod sit penalis duplici respectu. Stante statuto qd. percussus de nocte puniatur in quartum plue: si accu satus q. de nocte percussit condemna tur solum qd. percussit: non poterit agi ad illud pua.

Si tibi commodauere. Apponitur de lege vnde querit. in fine. supra commo. Glof. dicunt: tu habes hic duas lectu. vnā affirmati uā: et verius est remanere. sed tūc ob litera que sequitur: quia simplio zc. sed glof. respondit: hoc verum est in co quod est simplum: vltra non tollitur. Alij habent literam negatiuam. et tunc sol. tibi de equitate. hic de iuris rigore: sed secundum hoc illa corri git istam: quia equitas scripta tollit legem de rigore scriptam. vt lege pla cuit. C. de iudi. magis ista que est po sterior in ordine deberet illam corri gere. Sed aliter in cōtrario soluitur: videlicet quod actio legis aquilie est penalit duplici respectu. vnus est ex eo quod est ex repetitōe triginta die rum vel anni. et tunc simplio subducto non potest agi ad illam penam. ratio. quia illud plus venit per iudicis offi cium: et sic principali sublato tollitur et accessorium. vt lege quarta. C. de posi. alio modo potest esse penalit respectu negantis: vt lege secunda. su pra ad legem aquiliam. et istud per actionem petitur: et sic illud quod est plus petitur actione principali: et sic non tollitur. Sed ista sol. bene sonat si est vera: sed textus supra ad legem aquiliam. lege secunda. videtur dice re quod in lege aquilia. illud quod ve nit ex repetitione petitur. vt lege si seruus seruum. supra ad legem aquiliam. et hanc tenet Pet. Sed ista so l. p. or. si sustinet alio modo: et tunc potest esse ratio: quia si egi commo dati est quid mihi imputet quia scies bam q. in actione cōmodati nō venit nisi simpli: z videor illam penam re mittere: sed in pena q. ex inficiatione

Perpetuat. vide de ppetuo q. scripsi i d. s. fi. tibi gl. z Bar. z vide gl. i l. sed si cri mendi. s. ne quis est qui.

crecit: nō est quid mihi imputet cum nō possit scire: an tu neget. Alia sol. est: q̄ ibi fuit actū cōmodati: z non in totū exactū. z tūc ppter illud p̄ncipale qd̄ petitur facit q̄ venit tota accessio: licet illud modicū sit qd̄ remanet: vel ibi z̄ diuersos. hic cōtra eūdē dixi tibi facit in casu ad. q. t̄ cauet statuto ciuitatis q̄ quicūq̄ de nocte percussit puniat in tantū: modo q̄s accusatus fuit q̄ de nocte percussit et fuit p̄dēnat⁹ ex eo q̄ percussit: non ppter illas adiectionē de nocte: an possit agi ad illud plus. z videt q̄ possit. vt. l. vñ querit. in fi. fm̄ vñ opti. glo. s. cōmo. sed nō est verū. dic vt dixi in l. denuntiaffe. s. quid tamen. j. de adul.

Actioes rei p̄secutorie ex vtra: q̄ parte sunt p̄p̄tue: p̄secutorie ex parte actōis: z penales ex parte rei si a nuntur anno.

Actio furti manifesti licet sit penalis ex parte rei: tamen nō est annalis sed perpetua.

Actio penalis ex parte actōis z rei: vel rei tantū: durat anno: nisi succedat in locū actōis p̄secutorie quia p̄t̄ tenebatur.

Actio vtilis que datur contra illū qui dolo desijt possidere ex quo in locum rei p̄secutorie ex vtraq̄ parte succedit est perpetua.

Actioes que non dantur post annū non transeunt in heredem.

Actioes que ex patrimonio dantur sunt rei p̄secutorie que extra patrimonium penales.

Actio rescissoria an competit ante p̄t̄ratam restitutionem.

De honorarijs. Quinq̄s facit. primo ponit vñā regulā in actionib⁹ p̄t̄oij⁹ rei p̄secutorijs. sc̄do ponit vñāz in actionib⁹ penalib⁹. tertio ponit vñā regulā qualiter trāseunt actiones contra heredes. quarto ponit exēpluz de actionibus p̄secutorijs. quinto iuris consultus ponit exemplum de actionibus p̄secutorijs que dantur contra ius civile. Sc̄da ibi: cetera. tertia ibi: honorarie autē. quarta ibi: ille autem. quinta ibi: sed cuz rescissa. et ista vltima regula debet scribi lris aut relis. Et i text. ibi: cetera. dic. s. penales ex vtraq̄ parte: vel ex parte rei tantū. Ad primā reg. op. de l. sciendū. s. fi. s. de edili. ed. vbi p̄secutoria tollunt tpe. Sol. gl. fateor q̄ actōes rei

p̄secutorie sunt perpetue nisi cōtra ius civile redantur ad rescindēdū. vt. j. ea. l. s. sed cū rescissa. modo redhibitoria tollitur tpe: quia datur ad id qd̄ rescinditur qd̄ est de iure ciuili. C̄pp. et videtur qd̄ actiones rei p̄secutorie finiantur vno anno. vt. l. huius actionis. s. has actiones. s. qd̄ sal. tu. aut. z. l. qui autē. s. fi. s. que in fraud. cre. z. C. vnde vi. l. ij. z. l. fi. C. de dolo. Mo. dicit ad omnia actiones p̄secutorie sunt perpetue: verū est nisi in delictū cōcipiantur. i. ex delicto descēdant. z ad illud alle. multas. ll. et vnde glo. Ista glo. nō dicit verū. primo est falsum per l. j. in pun. s. vnde vi. sc̄do q̄ hoc falsum per l. p̄t̄oij. s. hoc interdictū. s. de ope. no. nun. vbi ex delicto illud interdictū cōcipitur. Itē per l. itaq̄. s. de dolo. hoc etiā reprobatur per l. ait p̄t̄oij. s. pe. s. de his que in frau. cre. Quid dicemus? Dic oēs actiones rei p̄secutorie ex vtraq̄ parte sunt perpetue: vt hic. s. p̄secutorie ex parte actōis: penales ex parte rei finiantur anno. z ista cōprehenditur sub sequenti regula. ideo ad eam veniamus: hoc est verū in omnibus. ll. ab. le. in cōtrarium per glo. Sc̄da regula est t̄ ibi cetera intra annum: q̄ actiones penales ex vtraq̄ parte vel ex parte rei tantum iste sunt annales. Ad quam opp. insti. de pepe. z tempo. act. s. j. Breuiter speciale est in actione furti manifesti: z ratio est p̄t̄oij p̄t̄er frequentiam delictorum. argu. l. aut facta. j. de penis. z ista sol. gloss. et alia non potest melior dari. C̄tra glo. oppo. de l. j. b. in fi. s. si. ven. no. mul. in pos. missa. Ibi: etiam si filiafamilias sit que dolo zc. glo. que est tbi p̄o solu. cōtrarij de l. j. s. hanc autē. titu. ibi sequentis dicit: solue vt ibi. z gl. dicit quedāz verba ex quib⁹ nil habetis. Idic ergo actio penalis ex parte actōis et rei vel ex parte rei tantum durat anno: nisi succedat in locum p̄secutorie actōis ex vtraq̄ parte qua idem reus prius tenebatur. modo ista succedit in locū actōis p̄secutorie: qua prius tenebatur. z per hoc apparet solutio ad cōtrarium ibi formatum de tex. in tit. ibi sequenti: scilicet si mu. ven. no. in posses. mit. calum. cau. l. j. s. hanc actionē. quia ibi est annalis cum ab ipso initio est penalis. Et ex hoc habes respōsum ad questio. s. aliquis dolo desijt possidere tenetur vtili erit ne perpetua: quia in locum p̄secutorie ex vtraq̄ parte succedit. vt. l. penultri. s. penul. s. de noxa. z. l. illud. in fi. s. de tributo. C̄pp. de l. prima. in fi. s. ne vis fiat ei. Sol. ibi fallit propter rationē que ponitur ibi. Venio ad tertiam regulam: omnes actiones que non dantur post annum: omnes iste non transeunt in heredem: a contrario: ergo omnes perpetue dantur cōtra heredes. C̄ppo. infra vi bono. rap. l. secunda. in fi. et. l. vi pullos. C. vnde vi. fallit ibi. et de hoc dic per l. y. in l. prima. C. ne ex deli. defun. C̄ppo. dicitur hic q̄ si ago contra bonorum possessores debitoris mei est p̄t̄oia: imo est ciuilis: quia debitor aliqua actione ciuili tenetur. ergo et ciuilis huiusmodi: cuz ex persona heredis ius non varietur. vt. l. secūda. s. ex his. j. titu. primo. tangit glo. vbi ponit veritatem in l. ij. s. de bono. posses. here. pet. z hoc sumet quia ille que ex patrimonio dantur sunt rei p̄secutorie: que extra patrimonium sunt penales. venio ad vñā sicū. sed cum rescissa. C̄ppo. et videtur qd̄ rescissoria non duret anno sed quadriennio. vt lege super-

Sūt an nales. Et duz hic dicit q̄ penales p̄oij⁹ durāt āno: illi tellige de actōib⁹ ciuilib⁹: sed accusatio semp durāt. xx. annis. l. q̄re. lā. C. s. fal. fm̄ Bal. i l. recepti. tia. in pen. colū. C. de p̄sti. pecu. C̄ppo. de l. j. Ad de no. per Bart. in l. p̄t̄oij. s. hoc interdictū: s. de ope. no. nun.

vacuam. C. de tempo. in integr. resti. quidam dicunt a qd̄ corrigitur non est verum. sed die qd̄ loquitur ibi in officio iudicis ref. indente: hic in actione rescissoria. z ista est vera. C̄duero an rescissoria competit ante p̄t̄ratam restitutionem. z hic sunt opti. z vide gl. que incipit: actio in re: ibi sed aduicta zc. tu debes scire qd̄ quandoq̄ aliquis leditur: quia actio totaliter perditur: vt per vñā captionem triennij: z tūc actio non competit nisi restitutione p̄t̄ra. quandoq̄ qui leditur non perdit actionem in totum: sed per exceptionem submouetur vt in p̄scriptione triginta vel quadraginta annorum: tunc competit actio: sed inest ficar quia potest opponi exceptio: ideo oportet qd̄ restitutio p̄t̄ratur de rescissoria nō dico plus est materia in l. ab hostibus. s. sed qd̄ simpliciter. ex quibus cau. maio. z insti. de actio. s. rursus. C. ex qui. cau. maio. l. f. z de resti. mili. l. quod tempore.

An cōdemnatus ex forma statuti sit infamis.

Estat ignominia. Quis est cōdemnatus ex forma statuti an sit infamis? aduocati dicunt q̄ non: quia ex conditione statuti est cōdemnatus publico iudicio non fuit per actionem sed per accusationem. vt insti. de publi. iudi. in prin. z conditio ex lege est personalis actio. vt. l. prima. s. de condit. ex lege. z vnde si cōdemnatus ex forma statuti esset cōdemnatus conditione ex lege verū dicerent. sed damnatus est actioe ex statuto: statutum non facit delinere esse publicum crimen: vt dixi in l. infamiam. j. de publi. iudi. et ibi dixi de damnato per inquisitionem.

De figura. C̄ppo. insti. de lite ra. oblig. in prin. huius contrarij timore dicit glo. non figuram literarum: sed tantum: sed significatio figurata. z sic tenet q̄ hic loquitur de obligatione literarum. Sed p̄t̄er dicit q̄ de iure digestorum nō erat cognita obligatio literarū. vt. l. j. in prin. s. eo. Alij dant aliam solū. ibi: q̄ sub illis verbis erat cōprehensa literarum obligatio. hoc tenet p̄t̄er. C. de non nu. pecu. l. in cōtractibus. in. j. q. Non obli. ista litera: quia litere non obligant. z non dicit q̄ ex literis nascatur obligatio: imo dicit cōtrarium q̄ obligatione literarum inducebatur pactum nudum ex illis literis: hodie vero obligatio nascitur. vt. l. in cōtractibus. C. de non nume. pecu.

Legata conditionalia quod non transferantur ad suos.

S cui sub. Querit glo. creditor cōditionalis ad quid dicatur: z dic quo ad duos vel tria. dic vt glo. que incipit: quantum ad hoc tenet ista glo. q̄ legata conditionalia transferuntur ad suos. ista gl. est falsa. z reprobatur per l. y. per l. cum pater. s. hereditates. z l. legat. ij. z l. si in persona. C. de fideicom. z l. heredes. s. cūtra. s. ad reb. not. in l. j. C. de his qui ante aper. tabu. in glo.

An dies sit appositā causa differende solutio: nis vel tollende obligationis.

Cui sub. adde. l. istam. vide Bart. in l. j. de leg. ij. z Bal. in l. j. c. vt act. ab here. z cōtra here. in prin. et. in l. si in persona. C. de fideicō. z in l. j. s. manum sub cōditio. C. de cada. tol. z Bal. in l. si pater. in. iij. q. C. de insti. et substa.

Obligatio. Ista est bona. l. z tota die allegatur. C̄de si sup. ver. dare. an dies videat p̄t̄ra: c̄ differēde solutio: nis vel tollende obligationis: vt dixi in l. cum qui. s. qui ita. j. de ver. obli.

Placet autem. Aides qd̄ est modus tollēde vel inducēde obligationis: dicit plene. j. rem. ra. habe. l. fi. C̄ppo. de l. ff. ut. z l. cū non sumi. et. l. omnes. C. de p̄script. xxx. an. Sol. tollitur per exceptionē: vt ibi nō ipso iure: vt hic. Docto. vtramon. z p̄t̄er. et Ja. de ra. z l. y. sequēdo eos dicit q̄ ipso iure tollitur actio hodie per ista iura. vt. l. sicut. z l. oēs. z l. cum notiffi mi. vbi ter. videtur dicere q̄ omnino extinguitur: z hoc tenent ipsi in l. fi. C. et qui. cau. ma. Sed an remaneat naturalis. glo. hic videtur dicere qd̄ sic: dicit plene in l. vlti. j. rem. ra. habe. glo. inducit hunc. s. ad questionem sabbatinam: de qua vidisti in l. damnū. s. is cui. s. de dam. infec. gl. hic dēterminat: et bene iungit ambas solutio. s. mul. C̄tūmo an tēpus sit modus inducēde obligationis. vide Koffr. sup. per t̄t̄. de act. ex stipula. p̄t̄er. ex cur. si lon. tempo.

Si iudex dicat excommunico te: vel pono te in banno nisi intra decem dies venieris: an interim sit excommunicatus vel bannitus.

Conditio. No. q̄ conditio in constitutione sine pponatur vel postponatur impedit nātūritatē obligationis. vt. j. de ver. sig. l. cedere die. Ibi: natus ex Asia venerit. hic adiecto fuit facta post factā stipulationē. vt. s. innuntur. z. C. de doñ. q̄ sub mo. l. p̄fecta. C̄ppo. de l. ij. s. de in die adie. So. vt ibi: z habes tibi optimā gl. C̄tū. gl. inducat in ar. ad. q. quā tene mēti. Iudex dicit excomico te: vel pono te in bāno nisi intra. x. dies veneris: an interim sim excomicoatus vel exbannit⁹. z

Andreas Romate. C̄t̄ reprobatur. Ultra ea q̄ hic posuit ad gl. vñ Barb. off. lv. colū. iij. v. ij. z to. cruij. et clxxx. i. v. dub. z bar. in l. colū. ij. z ibi docto. s. dles. ga. j. z Roma. conli. cly. et. clxxx. Sozi. i. l. h̄des. s. cum ita. colū. iij. s. ad reb. et ibi Alex. i. iij. not. in iij. colū. et Alexi. off. j. col. ij. i. ij. dub. z Alex. r̄. r̄. v. l. ij.

multi. et qd̄ dixi post Bart. in l. terminato. C. de fruc. z lit. expē. z qd̄ dixi in l. fi. de penis. post Bart. in l. j. s. z post opti. s. de ope. no. nū. z Bal. z ibi Jmo. in l. q̄ bus dieb⁹. s. qd̄ titio. s. de pdt. z demō. vbi oīno vi deas. z qd̄ no. Bal. in rub. C. cōmi. vel episto. in d̄ dex

modo ego quero. per Imol. in l. iudex. in p. char. q. de re iudi. et per Sal. in l. actione. C. de transac. et Imo. in l. i. s. de condi. et demon.

A Andreas Poma. C. No. istam glo. ad hec vide do. Alex. consi. vij. in l. vltis his et diligenter consideratis. l. iij. col. vol. ij. et vide Da. ches. nota bilit suo. cv. iij. r. char. ta. et Alex. rrr. i. iij. volu. z. l. vj. in l. col. eo. vol. z. pau. col. xij. in l. dub. vol. i. et Alex. i. l. mulier. s. cu. pponetur. col. pe. nul. s. ad treb. et aliz. quid i. col. i. r. p. r. r. vij. col. iij. volu. j. et vide ad hec et pulchre Areti. p. r. xvij. col. i. penul. z. se. et Lepol. xlv. in fi. z. Bar. l. c. sc. cedens. col. fi. de pecu. et vide Jas. i. aut. p. terea. co. iij. C. vñ vir z. vxo. et Alex. consi. cxxix. col. iij. volu. ij. z. char. ta. xxvij. col. xv. et vide Panor. consi. lxxv. col. j. vol. ij. et dic. q. iuri dotandi no. potest filia renuntiare. ita Roma. in l. i. s. solu. ma. Ancha. in. c. q. uis. in. ij. nota. de pac. in. vj. Imo. in. l. stipulatio hoc modo concepta. j. de ver. obli. z. ubi pulchre etia. sentit Alex. in. l. iij. col. in ver. scdo. limitatur. et vide Roma. in. l. si quis sup. stitit. s. de acq. here. et Pau. de ca. d. xxvj. z. Semi. ple. ne in. c. q. uis. col. iij. vers. quid si filia. ponit de ista questione z. sentit cotrarium z. considera si opt. Bar. chi. est vera. an habeat locum etiam in fratre in quo esset considerandum: an frater teneatur dotare fororem iuri naturali: vel quia nil daretur esset cotra bonos mores. et vide ad hec plene bal. nouellu. in trac. de dote. in. vj. parte p. uilegij. xv. z. seq. charta. xij. et in eadem parte p. uilegio. xvij. charta. xiiij. maxime ij. et Sozi. consi. lxxij. col. iij. ubi ponit: an frater teneatur dotare fororem nuptam.

B Ad bene dicit. Ita tenet Jaco. de areti. Bartol. et docto. in lege mulier. s. cum proponeretur. supra ad trebel.

C Sui. reprehendit. Sed Bal. z. Imo. in. l. i. s. solu. ma. tenet gl. hic cotra Bar. et adde Bar. in. l. mulier. s. cum proponeretur. s. ad trebel. z. no. Bart. in. auf. res. C. communi. de leg. z. ibi Bal. z. qd. no. Dp. z. Bar.

in. l. lucius. s. de lega. ij. z. adde Sal. in. l. fi. C. de do. promif. Ange. z. Imo. in. l. mulier. s. penul. s. ad trebel. z. qd. no. Bal. in. l. fi. C. de sen. que sine cer. quati. z. contra Bar. facit quia ubi mulier hz. de suo proprio pater tenetur dotare de suo. l. fi. z. ibi Bal. C. de do. promif. Et adde gl. in l. si focer. i. vlt. glo. s. sol. mat. et ibi Imol. q. ientur qd. pater non sit obligatus dotare: imo offio iudicis copellit. vt. l. q. liberos. s. de ri. nup. et id. in q. t. gl. dicit q. obligat: no. bene dicit. It. in eo quod dicit qd. potest cogi pater postquam est maritata filia. Sui. reprehendit: quia ratio quare pater tenetur dotare filiam est: scilicet vt possit eam maritare: sed ipsa maritata cessat ratio. Item videtur casus in aut. de nupt. s. sic itaq. ver. sicu. si quis sub potestate constitutam. et l. penult. C. de repud. hoc etiam probatur per simile. Alimenta. pe. untur officio iudicis quando non habet unde se alat. vt lege si quis a liberis. per totam legem. supra de liberis agnos. en. modo filia non habet officium iudicis quia postquam est maritata cessat. facit lege penultima. C. de dot. promif. fateor: qd. si filia maritaret se z. promississet dotem: quia pa.

C hys. s. ij. s. eo. Item exemplum de alimentis est bonum exemplum. vt probatur per. l. j. C. de fideicommiss. Item ibi vel dic. l. obligamur. C. No. ista glo. q. postq. filia est maritata tenetur pater dotare. Sui. de aug. ponit istam. q. in l. c. hys. s. si mulier. s. de condi. inde. sed ista glo. non bene dicit: q. p. sit obligat: imo offio iudicis copellit. vt. l. q. liberos. s. de ri. nup. et id. in q. t. gl. dicit q. obligat: no. bene dicit. It. in eo quod dicit qd. potest cogi pater postquam est maritata filia. Sui. reprehendit: quia ratio quare pater tenetur dotare filiam est: scilicet vt possit eam maritare: sed ipsa maritata cessat ratio. Item videtur casus in aut. de nupt. s. sic itaq. ver. sicu. si quis sub potestate constitutam. et l. penult. C. de repud. hoc etiam probatur per simile. Alimenta. pe. untur officio iudicis quando non habet unde se alat. vt lege si quis a liberis. per totam legem. supra de liberis agnos. en. modo filia non habet officium iudicis quia postquam est maritata cessat. facit lege penultima. C. de dot. promif. fateor: qd. si filia maritaret se z. promississet dotem: quia pa.

Bart. hic p. an. in. l. focer. s. solu. matrimo. tenet qd. pater tenetur filiam nuptam dotare. et per Moder. in. c. primo. de adul. Hico. de neapo. in rubi. s. solu. matrimo. sequitur istam gloss. quam reputat singu. et in dicto. s. cum proponeretur. Salice. in dicta autenti. res que. et in. l. cum liberis tenet cum Bartol. Angel. hic. et Raphael in dicta. l. prima. tenet cotra Barto.

Alimenta. Sed videtur falsum quod vir teneatur vxorem indotatam alimentare. quoties mulier habet patrem. vt hic habere presupponitur. vt not. Barto. et doct. in. l. quod in vxorem. C. de neg. gest. et in. l. si cum dotem. s. si autem. s. sol. matrimo. sed ista sunt vera quoties dos est promissa. Adde rex. z. ibi Bal. in. l. fi. C. ad velleia.

Adde q. si vxor est indotata z. si est infirma z. est in seruitio viri vel no. in seruitio culpa viri illam ipse alere tenetur: vt late tenet Ro. consi. cccxxvij.

Et promississet dotem. Adde quod not. Bartol. in. l. quod vxorem. C. de nego. gesti. secundum Bald. vt ibi dicit. Adde qd. de iure canonico potest mulier nubere sine consensu patris. vt not. gloss. in lege eum qui. als. incipi. paulus. s. de statu. homi. et simubar digno pater tenetur eam dotare. vt not. dominus Joan. xxvj. questio. secunda. c. sanctum. in gl. in ver. cōsenserunt. etiam si nupsit sine consensu patris: no.

autem dico contra voluntate patris. Et aduerte qd. Bar. hic videtur velle q. si pater non consentit matrimonio non tenetur filiam dotare. sed tunc demum tenetur cum voluit filiam maritare. sed dominus p. de Peruffo dicit: quod cotrarium videtur verius. vt delicit qd. filia potest se maritare sine consensu patris et contradicente a patre. vt est de spon. sal. c. cum locum. et pater teneatur ea dotare: vt per do. Ant. in. c. cum causam de rapto. quia iura dispositionis q. pater teneatur filiam iam nuptam dotare habent respectum ad matrimonium non autem considerant an pater consenserit matrimonio vel cotraz. dixerit: de quo per do. Abb. in. c. cu. causam. de rapt. z. dicit Bald. in. l. fin. in. fi. C. de do. promif. q. mulier inuito patre potest se dotare de bonis patris.

Adde que posui in. l. j. sol. mat. quibus adde Abb. ba. consi. vij. ij. lib.

Affectio. Adde quod Bart. in. d. l. affectio. in. solu. ad hanc. l. sentit q. ista. l. habeat locum etia. z. si stipulatio intercessit: licet hic aliter sentiat. vide

Rocurator le ii.

Rocurro de. l. affectio. s. ca. p. de dona. Soluo. hic non fuit donator non maritabat eam: pater teneatur. vt. l. filiamfamil. et. l. et id. eo. s. fi. s. de in rem verso.

Bald. in. l. si ea. C. de condi. infer. z. istam solu. impa. gnat Pau. de cast. in. d. l. affectionis. quia rex. hic n. s. se fundat ex defectu stipulationis: teneo ergo solu. quam tenet Bar. in. d. l. affectionis. quia ibi loquitur in muliere promittente alteri: vnde turpitudine versa batur hic ex parte recipientis cuius persona debet considerari ad validitate vel invaliditate stipulationis non autem ex persona promissoris. l. multum. j. titu. j. sed in. d. l. affectionis. et in. l. iij. s. sed qd. meretrici. s. de condi. ob tur. cau. ibi turpitud. do non erat ex parte recipientis.

Index quater-

tionum.

aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm. nn. oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. yy. zz. aa. aaa. bbb. ccc. ddd. eee. fff. ggg. hhh. iii. kkk. lll. mmm. nnn. Omnes sunt quatermionce.

Lugduni ex officina calcographica Joannis Trespin alias du Quarre Typograp. i. v. g. d. n. t. u. m. i.